

SRI DASAM GRANTH SAHIB

(Original in Punjabi
&
Roman with English Translation)

Volume - Two

Gurbachan Singh Makin,
Management Consultant

Published by : Lahore Book Shop
2, Lajpat Rai Market, Ludhiana

SRI DASAM GRANTH SAHIB

(Original in Panjabi
&
Roman with English Translation)

Volume - Two

By
Gurbachan Singh Makin
Management Cousultant

Published by : Lahore Book Shop
2, Lajpat Rai Market, Ludhiana

Published by :

Lahore Book Shop

2, Lajpat Rai Market,

Near Society Cinema

Ludhiana.

Email : lahorebookshop40@rediffmail.com

Phone : 2740738, 6540738

Original (Panjabi & Roman) with Translation in English Prose.

©Copyright Reserved with the Author

ISBN : 978-81-7647-399-6

Rs. 1,000/-

Printed at :

Rajdhani Printers,

182/45, Ind. Area,

Phase I, Chandigarh

Acknowledgement

The job of translating Dasam Granth Sahib in English prose, with the original in Gurmukhi (Punjabi) alongwith the roman script for non-punjabi readers is not appreciated in some circles for certain reasons. But this job was entrusted to me by Baba Virsa Singh Ji of Gobind Sadan in 2002, and completed by me in 2005. Some how the work remained unpublished due to the sudden death of Baba Virsa Singh Ji. So I am totally indebted to Gobind Sadan for the work.

2. Since the work was lying incomplete for almost ten years, I thought of publishing this work based on an English version of the Punjabi version by Dr. Rattan Singh Jaggi & Mrs. Gursharan Kaur Jaggi with their blessings. Of course the Roman Script of the original was not in the original concept, which has been added now for obvious reasons.

3. Some people have reservations about the portions of the Granth dealing with "Pakhiyan Charitar", but Baba Vira Singh Ji always believed that this portion is completely dealt with by Guru Gobind Singh Ji and I am equally convinced with it. Different views have been expressed by different people. So I owe my gratitude to Dr. Rattan Singh Jaggi & Mrs. Gursharan Kaur Jaggi for this publication.

4. I am also indebted to Major Karnail Singh of Sector 34, Chandigarh who has been of great help to me and had always given me moral support in my efforts, as President of Gurdwara Sri Guru Tegh Bahadur, Sector 34, Chandigarh.

G.S. Makin

Contents

S.No.	Text	Page
1)	Krishnavtar	3
2)	Devki's Birth, Marriage & Imprisonment	11
3)	Murder of Devki's Sons	23
4)	Birth of Krishna and his bringing up at Nand's place	37
5)	Krishna's love of butter and Jasodha's realisation of his greatness	73
6)	Killing of demons Baki Bahasur, Agasur & Kali Naag	101
7)	Great Play of Krishna with Children of Milkmaids	113
8)	Krishna's romantic life with Radha & other Milkmaids and game plays	153
9)	Krishna's Departure to Mathura & killing Kans and Reinstallment of King Ugarsain	521
10)	Separation of Milkmaids from Krishna	571
11)	Battles with King Jarasandh and Raja Kharag Singh	689/909
12)	Krishna's Marriage with Rukmani & entry in Delhi	1265
13)	Rajsu Yagna at Delhi by Pandavas	1493
14)	Episode of Sudama	1557
15)	Description of True Love of the Lord-Sublime	1607

Introduction

The original granth, called Vidya Sagar, weighing about nine maunds, including the poetry of Guru Gobind Singh Ji and other learned poets, seems to have been destroyed in the devastating currents of Sarsa Revivulet while the Guru abandoned the Fort of Anandpur Sahib in 1704 and headed for Chamkaur Sahib alongwith 40 Sikhs only.

Then the first attempt to collect and combine the various remnants of different poetic versions of the Guru remaining safe with certain Sikh followers was made by Bhai Mani Singh, the first Sikh Granthi of Darbar Sahib, Amritsar in the form of a Pothi. About 50 years later on Bhai Deep Singh, Bhai Sukha Singh and some others made similar attempts to publish a version of Dasam Granth. Out of all these versions the most important are Bhai Mani Singh Beer, Topkhana Patiala Wali Beer (Moti Bagh Gurdwara) and Sri Patna Sahib Wali Beer. All these versions differ briefly in their contents due to various reasons. In 1897 Gurmat Pracharak Sabha Amritsar collected about 32 versions of this Granth. The various Banis (Poetic versions) constitute the Dasam Granth as follows :-

i) Jaap, ii) Akal Ustat, iii) Bachittar Natak, iv) Chandi Charitar-I, v) Chandi Charitar-II, vi) Vaar Sri Bhagouti Ji Ki (Vaar Durga), vii) Gyan Prabodh, viii) Choubis Avtar, ix) Other Avtars (Brahma, Rudar), x) Shabad Hazarai, xi) Swaiyyas, xii) Khalsa Mehma, xiii) Shastra Naam Mala, xiv) Charitar Pakhiyan and xv) Zafar Nama & (Haqaitan). In this report Giani Sardul Singh had clarified all the doubts about its authenticity. Then in 1902 Bhai Bishan Singh (of Sangrur) confirmed its author as Guru Gobind Singh based on certain facts and reasoning. Then in 1950 Dr. Trilochan Singh also confirmed 'Dasam Granth' as authored by the Guru himself.

Now in 1999 on the inauguration of 300th Birth Anniversary of Khalsa, Dr. Rattan Singh Jaggi and Dr. Gursharan Kaur Jaggi, under the patronage of Baba Virsa Singh Ji (Gobind Sadan) have published a Punjabi version of the Granth in five volumes.

The present publication of 'Dasam Granth' including the roman version of the Original Text' is an attempt to present it in English for the benefit of English Readers. This version is based on an English version of the text given by Dr. R.S. Jaggi (with his blessings and goodwill).

No individual is capable of commenting on the greatness and life of Guru Gobind Singh Ji, (Sahib-e-Kamal) and personally I feel, this effort and attempt to publish a part of his literacy poetic writings in the form of Dasam Granth in English prose is to understand his greatness and mission in life. I have no ability or capacity to mention even about his various facets of life, like war-face, creation of Khalsa, challenging the mighty Emperor Aurangzeb and fighting against Mughal oppression, sacrifice of the whole family (father, four sons and mother), what to talk of his literary achievements.

I could only give my opinion that the style of poetic versions in Dasam Granth in the form of various Chhands in 'Brij' alongwith Arabic and Persian vocabulary proves the point that the author of this Granth could be none other than Guru Gobind Singh himself.

Though Sri Guru Granth Sahib was annointed (appointed) as the living Guru of the Sikhs by Guru Gobind Singh Ji, after him, Dasam Granth deserves the same respect as a literary achievement of the great Guru.

G.S.Makin

1585/34D

Chandigarh

Ph.: 0172-2600244

Preface

The second volume of Sri Dasam Granth Sahib deals with the life-story and exploits of Lord Krishna. His birth in the jail of King Kans, where his parents were in detention and then his bringing up in Nand's house lends charm to his early (age) life, specially the romantic period with the milkmaids on the banks of Jamuna. The killing of demons Bakasur, Agasur and Kali Nag alongwith his game play among children of milkmaids adds to the glory of his younger days' activities. Then his departure for Mathura to kill Kans and the reinstatement of Ugarsain as the King is an important event in the whole episode including the meeting with the hench-back gardener's wife (malin) having pure love for Krishna. Furthermore the battles with King Jarasandh and Raja Kharag Singh gives a thrilling description of his life-style specially the entry in Delhi and marrying 16000 princesses in the custody of Bharmasur is equally interesting which confused even Narad Muni. The visit of Brahmin Sudhama, a colleague of younger days during studies, gives another vision of his real friendship. Then the last chapter, giving analysis of True love (of the Lord) brings out the author's greatness and beauty of his literary achievements (author's). Thus the human relationship with the Lord-Creater is a befitting finale to the whole episode of Krishnavtar (Incarnation of Krishna).

This episode of the composition is worthy of special mention, first its large size, and secondly the battle description and the poetry about Krishna's fighting capabilities has an important position in the country's literature.

It appears this composition was written in parts, later portions at Anandpur Sahib and earlier portions on the banks of Jamuna at Paonta, and the main source of this episode is Bhagwat Puran. There are in all 2492 Chhands, as per published Bir (Granth).

In the first four Chhands of Choubis Avtar, episode, the functions of this episode, have been shown followed by the chapter on childhood sports, games of love, separation natak and finally the chapter on war preparations. The description of taking away milkmaids' clothes, separation natak, and games of love, though taken from Bhagwat Puran, have been depicted independently and are full of poetic beauty. As a novel imagination, Krishna is depicted as a great warrior in Krishnavatar as against his normal form. There has been no dearth of similies in the composition. The basic language used is Brij, with Arabic Persian, Punjabi, Avadi and Rajashthani vocabulary at places.

Dated : 4-11-2016

G.S. Makin

Foreword

Bhai Gurbachan Singh is a well known scholar who has written an exegesis of the entire Sri Guru Granth Sahib in Scholastic English with great dedication and devotion. He spent ten long years to accomplish this remarkable task. Besides, he has written a book in Punjabi, 'Amrit Boond Suhaavani' which contains meanings and explanation of all the 'Pause Verses' in the Sikh scripture (Rahao Cantos).

Three years ago, another idea came into his mind that he should prepare an English annotation of the 'Banis' of Sri Guru Gobind Singh Ji, which is not available in the market. In this series, the first volume prepared by him is in your hands. It contains the original text in Panjabi and Roman transliteration (on the left) page followed by their translation into English (on the right). It will prove to be very useful to the English knowing readers.

A Gursikh reads or recites five "Nitnem Banis" in the morning and two in the evening without fail. These include three 'Banis' (compositions) of the Tenth Guru Sahib: 1. Jaap Sahib, 2. Swaiyyas Patshahi Dasvin 3. Kabio Vach Benati Choupaiee (Patshahi Dasvin). In the present time, some misguided and mistaken scholars create misconceptions about these 'Banis' (compositions). While administering 'amrit', a sikh is instructed to read/recite these 'Banis' (compositions) regularly. The command of the 'Panj Piaras' (Five Beloved ones) is the Guru's command, which we must obey humbly; controversy about them is uncalled for. The entire 'Jaap Sahib' composition is uttered in praise of the Timeless Lord. In the very first stanza Guru Sahib says:

That Lord is immovable or eternal Being. He has neither any mark nor sign, not form, nor complexion, nor caste, nor clan. He is self illumined and this glory is very intense and powerful. His

name is indescribable.

Therefore, I am describing his attributive names.

'who can describe all thy Names? Only men of good sense mention Thy attributive Names.'

In 'Jaap Sahib', we find words exactly parallel and synonymous to those in the 'mool mantra' (fundamental chant) from 'Ek Onkar' to 'Gurprasaad' recorded at the beginning of Sri Guru Granth Sahib:

Similarity between Jap Ji and Jaap Sahib is given below:-

Jap Ji	Jaap Sahib
Ek Onkar	ek hai anek hai
Satnaam	Sadavang saroopai
Karta Purkh	Kariang, Sarbung karta, Samstul, Nivarai
Nir Bhou	Nirbhai Abheet
Nir Vair	Namo rag roopai, Na Satrai, Namitrai
Akal Moorat	Namastang akalai Nirbhoot, Roopung
Ajooni	Ajai, Ajanmai
Saibhung	Sarab bisar rachio Garan Bhanjanhar
Gur Prasad	Tav Prasad

It is therefore, clear that the tenth Guru's composition 'Jaap Sahib' conforms to the 'bani' (Guru's utterance) enshrined in Sri Guru Granth Sahib.

The 'Chaupai Patshahee Daswin' contains the following stanza :
(Takoe kar pahan unmanat)

Rank fools contemplate the Lord by making His idol holy,
For they cannot fathom this mystery,

Shiva as Eternal Lord they call,
But recognize not his secret at all (16)

Guru Sahib openly rejects idol worship and the worshippers of Lord Shiva. People have no knowledge and understanding of the Transcendent Lord God. They worship stone idols. They worship Lord Shiva as if he were transcendent God Himself. Who else but the Tenth Guru could administer such a warning?

In the 'swaiyyas Patshahi Daswin' have been sung the laudations of the timeless one God. We have been cautioned about the so-called dera-heads, holy men and braham-gyanis. The hollowness of the various methods of practicing Divine Name (meditation) have been exposed. We have been forbidden to do idol worship. Only the method of practicing God's loving devotion has been prescribed for meeting and attaining God.

In the light of the facts stated above, it is absolutely clear that any controversy about these 'Bani's (compositions) is uncalled for. By annotating these compositions in English, Bhai Sahib Gurbachan Singh Ji has made a commendable effort. English-knowing readers, who do not know Panjabi, will be immensely benefitted. In spite of indifferent health and old age, with the Guru's grace, he is continuing to serve Gurmat literature even today. I pray to the Satguru to grant him good health and greater spiritual strength so that he may continue to render maximum service to Gurmat literature through his writings.

Sardara Singh
Editor, Gurbani Chanan
Monthly Magazine
S.A.S. Nagar (Mohali), Punjab.

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰ
ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਸਹਾਇ
ਅਬ ਬਰਣੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰ ਇਕੀਸਮੋ ਕਥਨੰ॥
ਚੋਪਈ

ਅਬ ਬਰਣੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ । ਜੈਸ ਭਾਤਿ ਬਪੁ ਧਰਿਯੋ ਮੁਰਾਰੂ ।
ਪਰਮ ਪਾਤ ਤੇ ਭੂਮਿ ਡਰਾਨੀ । ਡਗਮਗਾਤ ਬਿਧ ਤੀਰਿ ਸਿਧਾਨੀ॥ ੧॥

Krishanvtar
Ik Onkar Waheguru Ji Ki Fateh, Sri Akal Puakh Ji Sah'aie'
Ab Krishnavtar ikisamo kathahnung.

Chopa'iee
ab barno krishan avtar. Jai bhaat bap dhariou muraru.
param paap te bhum dara'ni. dagmag'at bidh teer sidhani (1)
ਬ੍ਰਹਮ ਗਯੋ ਛੀਰ ਨਿਧਿ ਜਹਾ। ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਇਸਥਿਤ ਥੇ ਤਹਾ॥
ਕਹਿਯੋ ਬਿਸਨੁ ਕਹੁ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਈ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਵਤਾਰ ਧਰਹੁ ਤੁਮ ਜਾਈ॥ ੨॥
Brahma gayo chher nidh jara. kaal puakh isthit the' taha.
kehou bisan koh nikat bulaiee. krisan avtar dharoh tum ja'iee. (2)

ਦੋਹਰਾ
ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੇ ਬਚਨ ਤੇ ਸੰਤਨ ਹੋਤ ਸਹਾਇ।
ਮਥਰਾ ਮੰਡਲ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਨਮ ਧਰੋ ਹਰਿ ਰਾਇ॥ ੩॥

Dohra
kaal purkh ke bachan te santan hoat soh'aie.
mathra mandal ke bikhai janam dharo har raie. (3)

ਚੋਪਈ
ਜੇ ਜੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚਰਿਤਰ ਦਿਖਾਏ। ਦਸਮ ਬੀਚ ਸਭ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਏ।
ਗਯਾਰਾ ਸਹਸ ਬਾਨਵੇ ਛੰਦਾ ॥ ਕਹੇ ਦਸਮ ਪਰ ਬੈਠਿ ਅਨੰਦਾ॥ ੪॥

Chopaiee
je je kisan chaitar dikhaie'. dasam beech sabh bha'kh sunaie.
gayera' sehas banvai chhanda. kahai dasam par baith ananda. (4)

Incarnation of Krishna. (Krishna Avtar)

"Ik Onkar Vaheguru Ji Ki Fateh.

Sri Akal Purkh Ji Sahai"

(With the grace of one Lord Victory to the
wondrous Lord & with the support of the Timeless Lord).

Now the episode of the twentyoneth incarnation in the form of Krishna
begins)

Chopaiee

Now I would commence the episode of the "Krishna-Incarnation", that is how Vishnu had assumed the form of Krishna. The 'Earth' felt completely perplexed and dreaded with the increase of sinful actions in the world and went to Brahma in a shattered condition of mind. (1)

Brahma had gone to the place, where Cheer Ocean lies, as the Lord-Sublime had established Himself there. So He called Vishnu and told him. "Go and assume the form of Krishna' Incarnation." (2)

Couplet

With the ordains of the Lord-Sublime, Vishnu took birth at Mathura (area) to safeguard the interests of the saints. (3)

Chopaiee

All the miracles (magical spells) which Krishna had performed are described in Bhagwat Purana, in the tenth chapter out of which 1192 chhands have been described by me at Anandpur, whereas the rest of the Chhands had been detailed at Paonta Sahib (earlier). (4)

ਅਬ ਦੇਵੀ ਜੁ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਹਮ ਪੈ ਤ ਸਭੈ ਸਮਨੰ ਗੁਨ ਹੀ ਧਰਿ ਹੋ।
ਜੀਅ ਧਾਰਿ ਬਿਚਰ ਤਬੈ ਬਰ ਬੁਧਿ ਮਹਾ ਅਗਨੰ ਗੁਨ ਕੋ ਹਰਿ ਹੋ।
ਬਿਨ ਚਡਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਬਹੂੰ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਅਛਰ ਹਉ ਕਰ ਹੋ।
ਤੁਮਰੋ ਕਰਿ ਨਾਮ ਕਿਧੋ ਤੁਲਹਾ ਜਿਸ ਬਾਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਤਰਿ ਹੋ ॥੫॥

Ab devi ju ki ustat kathanung

Swaiyya

hovia kirpa tumri hum pa'i ta' sabhai sannung gunn hi dharho.
jia dhar bichar tabai bar budh maha agung gunn ko har ho.
bin chand kirpa tumri kabhun mukh te' nahi achhar hou kar ho.
tumro kar naam kidho tu'lha ba'k samundar bikhai ta'r ho. (5)

ਦੋਹਰਾ

ਰੇ ਮਨ ਭਜ ਤੂੰ ਸਾਰਦਾ ਅਨਗਨ ਗੁਨ ਹੈ ਜਾਹਿ।
ਰਚੋ ਗ੍ਰੰਥ ਇਹ ਭਾਗਵਤ ਜਉ ਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਹਿ ॥੬॥

Dohra

r'e ma'n tum sarda avgun gunn ho ja'hai.
racho granth teh bha'gvat jou doi kirpa kara'he'. (6)

ਕਬਿਤ

ਸੰਕਟ ਹਰਨ ਸਭ ਸਿਧਿ ਕੀ ਕਰਨ ਚੰਡ ਤਾਰਨ ਤਰਨ ਅਰ ਲੋਚਨ ਬਿਸਾਲ ਹੈ।
ਆਦਿ ਜਾ ਕੈ ਆਹਮ ਹੈ ਅੰਤ ਕੋ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਸਰਨ ਉਬਾਰਨ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਹੈ।
ਅਸੁਰ ਸੁੰਘਾਰਨ ਅਨਿਕ ਦੁਖ ਜਾਰਨ ਸੋ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ ਛੁਡਾਏ ਜਮਜਾਲ ਹੈ।
ਦੇਵੀ ਬਰੁ ਲਾਇਕ ਸੁਬੁਧਿ ਹੂ ਕੀ ਦਾਇਕ ਸੁ ਦੇਹ ਬਰੁ ਪਾਇਕ ਬੰਨਾਵੈ ਗ੍ਰੰਥ ਹਾਲ ਹੈ॥੭॥

Kabit

Sankat haran sabi sidh ki karan chand ta'ran tarn
aad ja'kai a'ham hai a'nt ko na paravar saran ubaran karan pritpal hai.
asur sangharan anik dukh jaran so patit udharan chhadaie' jamjaal hai.
devi bikhai oh ki samtal garib nivaj na dusar ko'uoo. (7)

Swaiyya'

"It is only through Your Grace that I could inculcate all the good virtues in me. I could develop my intellect for this great work with this thought in mind and destroy all the vile deeds. O Chandika! I am not capable of saying even a single word without your support. With the raft of your Name alone I could cross this ocean of poetry with your support only). (5)

Couplet

"O my mind! You should meditate on Sharda, who had countless virtues. It is only through her support that I would be able to produce this epic of Bhagwat." (6)

Kabit

Chandika (Durga) is the destroyer of all sufferings and the support of all good actions, alongwith enabling us to cross this ocean of life successfully and possesses beautiful large eyes.' It is rather difficult to assess her origin and no one knows the extent of her greatness or Vastness. But whosoever takes refuge at her feet, is protected by her and provides sustenance to all those, who seek her support : she could destroy all the demons, and burn away (destroy) all the afflictions, she could help the sinners even to (cross this ocean) attain Salvation; and protect us against the noose of the god of death. Durga is capable of bestowing all gifts (benedictions), providing the right intellect for virtuous deeds. With her grace, this devotee (slave) would be able to complete this Granth at an early date. (7)

ਸਵੈਯਾ

ਅਦ੍ ਸੁਤਾ ਹੁੰ ਕੀ ਜੋ ਤਨਯਾ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕੀ ਮਰਤਾ ਫੁਨਿ ਜੀਊ।
 ਇੰਦ੍ ਕੋ ਰਾਜਹਿ ਕੀ ਦਵੈਯਾ ਕਰਤਾ ਬਧ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭਹਿ ਦੋਊ।
 ਜੋ ਜਪ ਕੈ ਇਹ ਸੇਵ ਕਰੈ ਬਰੁ ਕੋ ਸੁ ਲਹੈ ਮਨ ਇਛਤ ਸੋਊ।
 ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਉਹ ਕੀ ਸਮਤਲੁ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਊ॥ ੮॥

Swaiyya'

ad'ar suta hun ki jo tanya mekhasur ki marta phun jo'uoo.
 Indar ko ra'jeh ki dairya karta budh sunbh nishunbheh douoo.
 jo jap kai eh save karai bar ko so lehai ma'n ichhat so'uoo.
 lok bihkai oh ki samtal garib nivaj na dusar ko'uoo. (8)

ਅਬ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬ੍ਰਹਮ ਪਹਿ ਮੁਰਾਕਤ ਭਈ

ਸਵੈਯਾ

ਦਈਤਨ ਕੇ ਭਰ ਤੇ ਡਰ ਤੇ ਜੁ ਭਈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬਹੁ ਭਾਰਹਿ ਭਾਰੀ।
 ਗਾਇ ਕੋ ਰੂਪੁ ਤਬੈ ਧਰ ਕੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਿਖਿ ਪੈ ਚਲਿ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੀ।
 ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਹਮ ਹੂੰ ਮਿਲਿ ਜਾਹਿ ਤਹਾ ਜਹ ਹੈ ਬ੍ਰਤਿਧਾਰੀ।
 ਜਾਇ ਕਰੈ ਬਿਨਤੀ ਤਿਹ ਕੀ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁਨੋ ਇਹ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ॥ ੯॥

Ab prithmi brahma poh puka'rat bha'iee

Swaiyya

deitan ke bhar te da'r te' jo bha'iee prithmi boh bharing bha'ri.
 gaie' ko roop tabai dhar kai brahma rikh pai chal ja'ie suka'ri.
 braham kehau tum hu'n hu'n mil jaieh taha jeh hai baratdha'ri.
 jaie' kehai binti teh ki raghnath sunno eh baat hama'ri. (9)

ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਅਗ੍ ਸਭੈ ਧਰ ਕੈ ਸੁ ਤਹਾ ਕੋ ਚਲੇ ਤਨ ਕੇ ਤਨੀਆ।
 ਤਬ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਰੋਵਤ ਤਾ ਮੁਨਿ ਜਯੋ ਹਨੀਆ।
 ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਯੋ ਗਨੀਆ।
 ਜਿਮ ਲੂਟੇ ਤੈ ਅਗ੍ਜ ਚਉਧਰੀ ਕੈ ਕੁਟਵਾਰ ਪੈ ਕੂਕਤ ਹੈ ਬਨੀਆ॥ ੧੦॥

brahma ko agar sabhai dhar hai so taha ko chalai ta'n ke tania'.
 tab ja'ie puka'r kari teh sameh hovat, ta' man jeno hania'.
 ta chhab ki at hi upma kab ne man bhitari yo gania'.
 jim utai te agarj choudhari koke kutva'r pa'i kukat hai bania'. (10)

Swaiyya'

"The goddess is the off spring (daughter) of Parbati (Kali), and is the killer of Mehkhasur and the provider of kingdom to Indra, and is the destroyer of the demons Shumbh and Nishumbh. Whosoever meditates on Kali and worships her, could gain all his wishes and aspirations. There is none equal to her in the world, as kind and benevolent to the helpless and oppressed. (8)

Here the episode of praises of the goddess is completed.

Now the Earth prays to Brahma for help.

Swaiyya'

The 'Earth', being frightened of the demons and their sinful load on it, Brahma in the form of a cow, cried for help. "Let us go together to Vishnu", said Brahma to Earth, and then request him saying, "O Raghunath! Pray listen to our prayer!" (9)

All the gods, keeping Brahma in the lead, (as their leader) left the place, with their body strength. Then Muni and others requested him wailing like a person, who gets a beating. The scene has been appreciated by the poet in the same way as a trader, on being looted, alongwith a leader (Choudhary) goes to the Kotwal (police inspector) and cries for justice.", (10)

ਲੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਰ ਸੈਨ ਤਹ ਦਉਰਿ ਗਏ ਜਹ ਸਾਗਰ ਭਾਰੀ।
ਗਾਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕੋ ਅਪੁਨੈ ਲਖਿ ਬਾਰ ਨਿਵਾਰ ਪਖਾਰੀ।
ਪਾਇ ਪਰੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤਾਹਿ ਕੇ ਦੋਖਿ ਬਿਮਾਨ ਤਹਾ ਬ੍ਰਤਿਧਾਰੀ।
ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਹੁ ਜਾਹੁ ਅਵਤਾਰ ਲੈ ਮੈ ਜਰ ਦੈਤਨ ਮਾਰੀ ॥ ੧੧॥

Lai brahma sur sain teh dourar geiai jeh sagar bha'ri.
gaie parnam karo tin ko apnai lakh ba'r nivar pakhari.
paie' parai chatranan ta'he' ke' dokh biman taha'n baratdhari.
braham kehon brahma koh ja'h avtar lai mai jar de'tan ma'ri. (11)

ਸ੍ਰੁਨਿਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਬਾਤ ਸਬੈ ਮਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਹਰਖਾਨੇ।
ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਪਨ ਲੋਕ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਕਰ ਮਾਨੇ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੇ।
ਗੋਧਨ ਭਾਤਿ ਗਯੋ ਸਭ ਲੋਕ ਮਨੋ ਸੁਰ ਜਾਇ ਬਹੋਰ ਕੈ ਆਨੇ ॥ ੧੨॥

Saronan me'h sunn braham kibaat sabai ma'n devan ke harkha'nai.
kai kai parna'm chalai greh a'pnai lok sabhai apnnai kar ma'nai.
ta chhab kojas uch maha kab ne' apnai ma'n mai pehcha'nai.
godhan bha'at gayo sabh lok mano sur jaie' bahar kai anai. (12)

ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚ । ਦੋਹਰਾ

ਫਿਰਿ ਹਰਿ ਇਹ ਆਗਿਆ ਦਈ ਦੇਵਨ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ।
ਜਾਇ ਰੂਪ ਤੁਮ ਹੈ ਧਰੋ ਹਉ ਹੂੰ ਧਰਿ ਹੋ ਆਇ ॥ ੧੩॥

Brahma ba'ch. Dohra

phir har eh a'gya daiee devan sakal bula'ie'.
jaie' roop tum hun dhare hoau hum dhar paia'ie. (13)

ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਦੇਵਤਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਜੁ ਕੀਨ।
ਆਮ ਸਮੇਤ ਸੁ ਧਾਮੀਐ ਲੀਨੇ ਰੂਪ ਨਵੀਨ ॥ ੧੪॥

baat suni jab devtan kot pranam jo keen.
aap same't so dha'miai leenai roop navin. (14)

ਰੂਪ ਧਰ ਸਭ ਸਰਨ ਯੋ ਭੂਮਿ ਮਾਹਿ ਇਹ ਭਾਇ।
ਅਬ ਲੀਲਾ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵਕੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ੧੫॥

roop dhare' sabh suran yor bhoom ma'he' eh bha'ie'.
ab leela sri devki te' kaho suna'ie'. (15)

Th alongwith all other gods, rushed to the place of Cheer ocean. The Earth, in the assumed form of a cow, paid its respects to them, and washed their path with (the water of) her tears, of the eyes. Seeing Vishnu in the space craft, Brahma fell at his feet. Then the Prime-Soul said, "You go and relax. I will take birth as an incarnation and uproot the demons completely. (11)

Hearing the words of the Lord, all the gods felt elated and bidding their salutations all the gods went away to their abodes and felt their control over all the worlds in times to come. The great poet felt in his mind, appreciating the situation as all the populace having lost their way, like the herd of cows, was being brought back to safety by the gods. (12)

Couplet

The Lord (Vishnu) called all the gods and ordained them, "You go to Gokal and take birth there. I will also come in the form of Krishna. (13)

On hearing these words of the Lord, the gods paid their obeisance millions of times, and assumed new forms alongwith their spouses. (14)

Thus all the gods took up their new forms and came down to the Earth (from heavens). "Now I would relate the wonderful drama about Devki with my own tongue. (words) (15)

ਅਬ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਜਨਮ ਕਥਨੰ

ਦੋਹਰਾ

ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੀ ਕੰਨਿਕਾ ਨਾਮ ਦੇਵਕੀ ਤਾਸ।
ਸੋਮਵਾਰ ਦਿਨ ਜਠਰ ਤੇ ਕੀਨੋ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ੧੬॥

Ab devki ko janam kathanung.

Dohra

Ugrasain ki knika naam devki taas.
somvaar din jathar te' kino ta'hai parkas. (16)

ਇਤਿ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਜਨਮ ਬਰਨਨੰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ।
ਅਬ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਚ ਢੂੰਢਬੋ ਕਥਨੰ

ਦੋਹਰਾ

ਜਬੈ ਭਈ ਵੀਅ ਕੰਨਿਕਾ ਸੁੰਦਰ ਬਰ ਕੈ ਜੋਗੁ।
ਰਾਜ ਕਹੀ ਬਰ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਢੂੰਢਹੁ ਅਪਨਾ ਲੋਗ। ੧੭॥

iti devki ko janam barnung pritham dhia'ie' sanaptam.
ab devki ko bachh dhundhbo kathanung.

Dohra

jabai bha'ee veh kanika sunder bar ko jog.
raaj ke'hi bar ko nimit dhundhoh apna log. (17)

ਦੂਤ ਪਠੇ ਤਿਨ ਜਾਇ ਕੈ ਨਿਰਖਯੋ ਹੈ ਬਸੁਦੇਵ।
ਮਦਨ ਬਦਨ ਸੁਖ ਕੋ ਸਦਨੁ ਲਖੈ ਤਤ ਕੋ ਭੇਵ॥ ੧੮॥

doot pathe' tin jaie' ke' nikhou hai Basudev.
madan badn sukh ko sadan lakhai ta't ko bhe'vi. (18)

**Here ends the episode of Vishnu's incarnation
Now begins the episode of Devki's birth**

Couplet : The daughter of Ugarsain, named Devki, was born to her mother (from mother's womb) on a Monday, thus appearing in the world. (16)

The first chapter of Devki's birth episode ends here.
Now begins the episode of finding a spouse for Devki.

Couplet

When Devki grew up and came of a marriageable age, the king told his courtiers to find a suitable match for her. (17)

The emissary sent for this purpose went and saw Basdev, who was beautiful as the god of love, living comfortably, and having knowledge of the worldly affairs (of five elements). (18)

ਕਥਿਤੁ

ਦੀਨੋ ਹੈ ਤਿਲਕੁ ਜਾਇ ਭਾਲਿ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਕੇ ਡਾਰਿਯੋ ਨਾਹੀ ਏਹ ਗੋਦ ਮਾਹਿ ਦੈ ਅਸੀਸ ਕੋ।
ਦੀਨੀ ਹੈ ਬਡਾਈ ਪੈ ਮਿਠਾਈ ਹੂੰ ਤੇ ਮੀਠੀ ਸਭ ਜਨ ਮਨਿ ਭਾਈ ਅਉਰ ਈਸਨ ਕੋ ਈਸ ਕੋ।
ਮਨ ਜੁ ਪੈ ਆਈ ਸੋ ਤੋ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਨਾਈ ਤਾ ਕੀ ਸੋਭਾ ਸਭ ਭਾਈ ਮਨ ਮਧ ਘਰਨੀਸ ਕੋ।
ਸਾਰੇ ਜਗ ਗਾਈ ਜਿਨਿ ਸੋਭਾ ਜਾ ਕੀ ਗਾਈ ਸੋ ਤੋ ਏਕ ਲੋਕ ਕਹਾ ਲੋਕ ਭੇਦੇ ਬੀਸ ਤੀਸ ਕੋ॥ ੧੯॥

dino hai tilak ja'ie' bhaal basdev jo ke' da'riou nahi eh goad maihe' di asis ko.
dini hai bada'iee pai ma'thaaiee hun te meethi sabh jan ma'n bhaiee
aur idhan ko ees ko.
ma'n jo pai aiee so to keh ko suna'iee ta' ki sobha sabh bha'iee
man gharnis ko.
sa'rai jag ga'iee jin sobha ja' ki ga'iee so to e'k lok kaha lok
bhaide' bees tees ko. (19)

ਦੋਹਰਾ

ਕੰਸ ਬਾਸ ਦੇਵੈ ਤਬੈ ਜੋਰਿਓ ਬਯਾਹ ਸਮਾਜ।
ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਸਭ ਧਰਨਿ ਮੈ ਬਾਜਨ ਲਾਗੇ ਬਾਜ ॥ ੨੦॥

Dohra

kans ba'sdevai devai taba'i joriou bedja'h samaj.
parsan bhaie' sabh dharan mein ba'jan la'gai baaj. (20)

ਅਬ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਆਸਨਿ ਦਿਜਨ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਤਰਿ ਤਾ ਕੋ ਨਵਾਇ ਲੈ ਜਾਇ ਬੈਠਾਯੋ।
ਕੁੰਕਮ ਕੋ ਘਸ ਕੈ ਕਰਿ ਪੁਰੋਹਿਤ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਸਿਉ ਤਿਹ ਲਾਯੋ।
ਡਾਰਤ ਫੂਲ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਅਛਤ ਮੰਗਲਚਾਰ ਭਇਓ ਮਨ ਭਾਯੋ।
ਭਾਟ ਕਲਾਵੰਤ ਅਉਰ ਗੁਨੀ ਸਭ ਲੈ ਬਖਸੀਸ ਮਹਾ ਜਸੁ ਗਾਯੋ॥ ੨੧॥

Ab devki ko beya'h kathnung

Swaiyya'

asan dijan ko dhar kai dar ta' ko nava'ie lai ja'ie baitha'yo.
ko'nkam ko ghas kar parohit bedan ki dhun siun teh laiyo.
dara't phula' panchamitar achhai mangalchar bhiou ma'n bhaiyo.
baat kalavant aur gunni sabh lai bakhsis maha ja's ga'ie'yo. (21)

Kabit

The emissary put a saffron mark on Basdev's forehead and placing a Cocoanut in his lap, gave his blessings. He bestowed such a praiseworthy position to Basudev which was sweeter than sweetmeats, which was appreciated by all, specially the king of kings, Ugarsain. Whatever came to the mind of the emissary was told by him (in praise of Basdev) to the King; which was appreciated both by the king and his consort apart from the general populace. Then the whole world has sung the praises of this new relationship and whosoever sang these praises was spread over the whole world (including 20 to 30 areas) (That is Basudev's praises spread) throughout the whole world). (19)

Couplet

Kans and Basdev made all the arrangements for the marriage. There were lot of festivities all over the land and trumpets were sounded. (20)

Now the episode of Devki's marriage.

The Brahmins were seated in position and Basdev was made to sit alongwith them.

The pundit applied the saffron, after rubbing it, to his forehead midst the chanting of Vedic hymns (mantras) and flowers were showered on Basudev. Then Basudev's worship was carried out with rice and panchmirat (five items mixed) alongwith many other festive articles, which pleased them. Then the bards and musicians sang songs of praise alongwith many other scholars and were bestowed with gifts of all types. (21)

ਦੋਹਰਾ

ਗੀਤਿ ਬਰਾਤਿਨ ਦੁਲਹ ਕੀ ਬਾਸੁਦੇਵ ਸਭ ਕੀਨ।
ਤਬੈ ਕਾਜ ਚਬਲੋ ਨਿਮਿਤ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਮਨੁ ਦੀਨ॥ ੨੨॥

Dohra

reet bratan duleh ki basodev sabh keen.
tabai kaaj chalhe' nimat mathra ma'in ma'n deen. (22)

ਬਾਸ ਦੇਵ ਕੋ ਆਗਮਨ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਸੁਨਿ ਲੀਨ।
ਚਮੂ ਸਬੈ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਭੋਜਿ ਅਗਾਊ ਦੀਨ॥ ੨੩॥

Basdev ko a'gman ugrasain sunn leen.
chamu sabhai chatarnangni bhej aga'ou deen. (23)

ਸਵੈਯਾ

ਆਪਸ ਮੈ ਮਿਲਬੋ ਹਿਤ ਕਉ ਦਲ ਸਾਜ ਚਲੇ ਧੁਜਨੀ ਪਤਿ ਐਸੇ।
ਲਾਲ ਕਰੇ ਪਟ ਪੈ ਡਰ ਕੇਸਰ ਰੰਗ ਭਰੇ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਪਤਿ ਕੈਸੇ।
ਰੰਚਕ ਤਾ ਛਬਿ ਢੁੰਢਿ ਲਈ ਕਬਿ ਨੈ ਮਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਭੀਤਰ ਮੈ ਸੈ।
ਦੇਖਨ ਕਉਤਕਿ ਬਿਆਹਹਿ ਕੋ ਨਿਕਸੇ ਇਹ ਕੁੰਕਮ ਆਨੰਦ ਜੈਸੇ॥ ੨੪॥

Swaiyya

apas mein milbo hit kou dal saaj chale' dhujni pa't ais'e.
la'l karai pat pai dar kesar rung bha're pritna pa't kaise'.
rajak ta' chhab dhandh laiee kab na'i ma'n ke phun bhitar main se'.
dekhan koutak bia'beh ko niksai eh kunkam anand jaise'. (24)

ਦੋਹਰਾ

ਕੰਸ ਅਉਰ ਬਸੁਦੇਵ ਜੁ ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲਿ ਅੰਗ।
ਤਬੈ ਬਾਹਰਿ ਦੇਵਨ ਲਗੇ ਗਾਰੀ ਰੰਗਾ ਰੰਗ॥ ੨੫॥

Dohra

kanas a'ur ba'sdev jo apas mein mil ang.
tabai batur devan lagai ga'ri runga rung. (25)

Couplets

Basudev performed all the formalities of the bridegroom and the marriage party and then made up the mind to proceed towards Mathura. (22)

When Ugarsain heard the news of Basudev's coming, then he despatched his whole army of four wings to welcome them. (23)

Swaiyya'

To meet each other the armies were decorated with all embellishments and the army commanders marched ahead. Their robes were coloured red with the application of saffron and they were coloured with all sorts of festive colours. The poet has felt the beauty of the whole function in his mind and found it in the form of saffron spread all over in a festive mood. (24)

Couplet

Then Kans and Basudev hugged each other and then used (as per custom) some crude and abusive language for each other in the form of a welcome. (called Sithnis). (25)

ਸੋਰਠਾ

ਦੁੰਦਭਿ ਤਬੈ ਬਜਾਇ ਆਏ ਜੋ ਮਥੁਰਾ ਨਿਕਟਿ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕ ਨਿਰਖਾਇ ਹਰਖ ਭਇਓ ਹਰਿ ਖਾਇ ਕੈ॥ ੨੬॥

Sortha

dundabh taba'i bajaie' aie' jo mathura nikat.
ta' chhab ko mikha'ie harkh bhiou har kha'ie kai. (26)

ਸਵੈਯਾ

ਆਵਤ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਰੂਪ ਸਜੇ ਅਪੁਨੇ ਤਨਿ ਨਾਰੀ।
ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲਿ ਦਿਵਾਵਤਿ ਆਵਤ ਨਾਗਰਿ ਗਾਰੀ।
ਕੋਠਨ ਪੈ ਨਿਰਖੈ ਚੜਿ ਭਾਮਿਨ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੀ ਧਾਰੀ।
ਬੈਠਿ ਬਿਵਾਨ ਕੁਟੰਬ ਸਮੇਤ ਸੁ ਦੇਖਤ ਦੇਵਨ ਕੀ ਮਹਤਾਰੀ॥ ੨੭॥

Swaiyya

Avat ko sunn kai Basudev h roop saje' apnai ta'n na'ri.
ga'vat geet bajavat taal chitavat a'vat na'gar ga'ri.
kothan pai nirkhai charr bhamina ta chhab ki upma jia dha'ri.
baith bivan kutamb sume't so dekhat devan ki mehtari. (27)

ਕਬਿਤੁ

ਬਾਸੁਦੇਵ ਆਇਓ ਰਾਜੈ ਮੰਡਲ ਬਨਾਇਓ ਮਨਿ ਮਹਾ ਸੁਖ ਪਾਇਓ ਤਾ ਕੋ ਆਨਨ ਨਿਰਖ ਕੈ।
ਸੁਗੰਧਿ ਲਗਾਯੋ ਰਾਗ ਗਾਇਨਨ ਗਾਯੋ ਤਿਸੈ ਬਹੁਤ ਦਿਵਾਯੋ ਬਰ ਲਿਆਯੋ ਜੋ ਪਰਖ ਕੈ।
ਛਾਤੀ ਹਾਥ ਲਾਯੋ ਸੀਸ ਨਿਆਯੋ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਤਬੈ ਆਦਰ ਪਠਾਯੋ ਪੂਜ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖ ਕੈ।
ਭਯੋ ਜਨੁ ਮੰਗਨ ਨ ਭੂਮਿ ਪਰ ਬਾਦਰ ਸੋ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਗਯੋ ਕੰਚਨ ਬਰਖ ਕੈ॥ ੨੮॥

Kabit

ba'sdev aiyo rajai mandal bana'ieyo ma'n maha sukh pa'eyo
ta' ko a'min nirkhai kai.
suganda laga'iyu ra'g gaienan ga'iyu tisai barut diva'iyu
ba'rut lia'iyu jo purkh kai.
chha'ti ha'th laiyo sees nia'iyu ugarsain tabai a'dar pathaiyo
pooj man mein harkh kai.
bhiou jan mangan na bhoom par badar so raja ugarsain giou
kanchan barkh kai (28)

Sortha

Then with the beat of drums, the marriage party reached near Mathura. The festivities of that time were very pleasing and enjoyable, making the whole atmosphere charming and of merriment. (26)

Swaiyya'

On hearing the news of Basudev's coming (alongwith the marriage party), prompted the fair sex to embellish their bodies with ornaments. All the clever women were seen singing songs, clapping and giving satires (sithni) and coming forward being watched by some women from top of their houses. This has been viewed by the poet as if the mothers of the gods had descended there alongwith their families soaked in their space crafts to watch the whole function. (27)

Kabit

When Basudev reached there then Ugarsain got a special place made for him and felt greatly relieved to see him. The aroma of scented sprinkling was noticed and songs were sung by the musicians. Ugarsain got lot of money disbursed to him, which was meant to be given after examining his worth. Ugarsain then bowed to him by placing his hand on the chest (as a mark of respect) After worshipping him with great satisfaction and happiness, Ugarsain sent him away. Then Ugarsain gave away so much money in alms, like a cloud showering gold all around, that there were no more beggars left any more in the whole land. (28)

ਦੋਹਰਾ

ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਤਬ ਕੰਸ ਕੋ ਲਯੋ ਹਜੂਰਿ ਬੁਲਾਇ।
ਕਹਿਓ ਸਾਥ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕੈ ਦੇਹੁ ਭੰਡਾਰ ਖੁਲਾਇ॥ ੨੯॥

Dohra

Ugarsain tab kans ko liyo hajoor bula'ie.
keho sa'th tu'm jaie' kai deho bhanadan khulaie' (29)

ਅਉਰ ਸਮਗਰੀ ਅੰਨ ਕੀ ਲੈ ਜਾ ਤਾ ਕੇ ਪਾਸਿ।
ਕਰ ਪ੍ਰਨਾਮੁ ਤਾ ਕੋ ਤਬੈ ਇਉ ਕਰਿਯੋ ਅਰਦਾਸਿ॥ ੩੦॥

Aur samagria'n ki lai ja' ta'ke paas.
kar parnan ta' ko tabai iou kariou a'rdas. (30)

ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰ ਕੋ ਬਯਾਹੁ ਹੈ ਕੰਸਹਿ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ।
ਬਾਸੁਦੇਵ ਪੁਰੋਹਿਤ ਕਹੀ ਭਲੀ ਜੁ ਤੁਮੈ ਸੁਹਾਇ॥ ੩੧॥

kaal ra'tar ko baih hai kans kehi suna'ie.
Basdev parohit kehi bhali jo tumai sutia'ie'. (31)

ਕੰਸ ਕਹਿਓ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਤਬ ਸਬੈ ਬਾਤ ਕੋ ਭੇਵ।
ਸਾਧਿ ਸਾਧਿ ਪੰਡਿਤ ਕਹਿਯੋ ਅਸ ਮਾਨੀ ਬਸੁਦੇਵ ॥ ੩੨॥

Kans keho kar jor tab sabhi baat ko bhev.
sabh sabh pandit kehau as pani Ba'sdev. (32)

ਸਵੈਯਾ

ਰਾਤਿ ਬਿਤੀਤ ਭਈ ਅਰ ਪ੍ਰਾਤਿ ਭਈ ਫਿਰਿ ਰਾਤਿ ਤਬੈ ਚੜਿ ਆਏ।
ਛਾਡਿ ਦੇਏ ਹਥਿ ਫੂਲ ਹਜਾਰ ਦੇ ਉਭੁਚ ਪਯੋਧਰ ਐਸਿ ਫਿਰਾਏ।
ਅਉਰ ਹਵਾਈ ਚਲੀ ਨਭ ਕੋ ਉਪਮਾ ਤਿਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ।
ਦੇਖਹਿ ਕਉਤਕ ਦੇਵ ਸਬੈ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨੋ ਕਾਗਦ ਕੋਟਿ ਪਠਾਏ॥ ੩੩॥

Swaiyya

raat batit bhaiee a'r pra'ti bhaiee phir raat tabai chirr aie.
chha'd deiai hath phul hajar de' ubach paroudhar ais phirai'e.
aur havaiee chali nabh ko upma tin ki kab seia'm suna'ie.
dekjej kontak dev sabai teh te' mano kagad kot pathai'e. (33)

Couplet

Ugarsain called Kans and told him, "You go alongwith him and open the doors of your godown." (29)

"Take all the material alongwith food (material) to them. First offer your salutations to them and then request them like this." (30)

Kans told Basudev this` thing loudly, "Tomorrow night the wedding is to be solemnised." Then the pandit of Basudev said, "Whatever suits you is acceptable to us." (31)

Then Kans explained the whole thing with folded hands. The Pandit of Basudev accepted everything as it suited them and Basudev also agreed to all this. (32)

Swaiyya

The night was over and the day dawned and in the evening the marriage party also reached there. At least two thousand people (hands) were having a kind of fireworks in hands and the smoke of fireworks was rising high up the sky like clouds. Apart from this airy (hawaiee) fire works were rising to the sky. The poet Siam has explained the beauty of fire works as some paper parts being sent to heavens so that all the gods may watch this miracle. (33)

ਲੈ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਅਗ੍ਰ ਪੁਰੋਹਿਤ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਚਲਿ ਧਾਮ ਗਏ ਹੈ।
ਆਗੇ ਤੇ ਨਾਰਿ ਭਈ ਇਕ ਲੇਹਿਸ ਗਾਗਰ ਪੰਡਿਤ ਡਾਰਿ ਦਏ ਹੈ।
ਡਾਰਿ ਦਏ ਲਛੂਆ ਗਹਿ ਝਾਟਨਿ ਤਾ ਕੋ ਸੋਊ ਵੇ ਤੇ ਭੁਛ ਗਏ ਹੈ।
ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁ ਅਨੇਕਿਕ ਹਾਸ ਭਏ ਹੈ॥ ੩੪॥

lai ba'sdev ko agar parohit kanseh ko chal dham geiai hai.
a'gai te' naar bheiee ik lehis ga'gar pandit daar daiei hai.
daar deiai ladua' geh jhatan ta'ko souoo ve' to bhach gaieou hai.
jadav banas dohun dis te' sunn kai so a'nekik. (34)

ਕਬਿਤੁ

ਗਾਵਤ ਬਜਾਵਤ ਸੁ ਗਾਰਨ ਦਿਵਾਖਤ ਆਵਤ ਸੁਹਾਵਤ ਹੈ ਮੰਦ ਮੰਦ ਗਾਵਤੀ।
ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਕਟਿ ਅਉ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਜਾ ਕੇ ਗਜ ਕੈਸੀ ਚਾਲ ਮਨ ਭਾਵਤ ਸੁ ਆਵਤੀ।
ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਚਉਕਿ ਕਰੇ ਲਾਲਨ ਕੇ ਖਾਰੇ ਧਰੇ ਬੈਠੇ ਤਬੈ ਦੋਊ ਦੂਲਹੀ ਸੁਹਾਵਤੀ।
ਬੈਦਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੀਨੀ ਬਹੁ ਦਛਨਾ ਦਿਜਨ ਦੀਨੀ ਲੀਨੀ ਸਾਤ ਭਾਵਰੈ ਜੋ ਭਾਵਤੇ ਸੋਭਾਵਤੀ ॥ ੩੫॥

Kabit

ga'vat baja'vat so ga'ran divakhat avat suhavat hai mand mand ga'vati.
ke'har si, katiyo kurangan so drig ja ke gaj kaisi chaal ma'n bhavat so avati.
motan ke chouk ka're lalan ke' kha've' dha're baithe tabai deon dooleh
suhavati.

bedan ki dhun kini boh dachna dijan dini bini saar
bha'varai jo bhavate sobha'vati. (35)

ਦੋਹਰਾ

ਰਾਤਿ ਭਏ ਬਸੁ ਦੇਵ ਜੂ ਕੀਨੋ ਤਹਾ ਬਿਲਾਸ।
ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਤਬੈ ਗਇਓ ਸਸੁਰ ਕੇ ਪਾਸਿ॥ ੩੬॥

Dohra

raat bhaie basudev jo keen taha bilas.
pra't bhaie' uthkai tabai geou sasur ke' paas. (36)

The pandit, following Basudev, then walked to the place of Kans, and a woman with a pitche of water came forward and poured the water on the pandit and put some sweetened balls (ladoos) wrapped in black hair in his lap, which he ate. Hearing this thing, the Yadavs of both sides made lot of fun and frolic. (34)

Kabit

Many women folk came singing, hurling abusive language and dancing who were being praised while singing songs in a low tune. They possessed delicate waists like the tiger and agile eyes like the deer, and having a gait like the elephant being lustful. They appeared pleasing to the eye. The pandits have arranged a collection of pearls alongwith another collection of rubies (as part of formal rites) and seated on top of them were looking graceful, both the groom and the bride. The pandits started chanting of vedic hymns, while Ugarsain gave lot of gifts (in donation) to the pandits. Thus they took seven rounds (of the fire place) which were pleasing people all around. (35)

Couplet

At the night Basudev played lot of mimicry (fun and frolic) while at day break he went to Ugarsain, the father - in - law. (36)

ਸਵੈਯਾ

ਸਾਜ ਸਮੇਤ ਦਏ ਗਜ ਆਯੁਤ ਸੁ ਅਉਰ ਦਏ ਤ੍ਰਿਗੁਣੀ ਰਥਨਾਰੇ।
ਲਛ ਭਟੇ ਦਸ ਲਛ ਤੁਰੰਗਮ ਊਟ ਅਨੇਕ ਭਰੇ ਜਰ ਭਾਰੇ।
ਛਤੀਸ ਕੋਟ ਦਏ ਦਲ ਪੈਦਲ ਸੰਗਿ ਕਿਧੋ ਤਿਨ ਕੇ ਰਖਵਾਰੇ।
ਕੰਸ ਤਬੈ ਤਿਹ ਰਾਖਨ ਕਉ ਮਨੋ ਆਪ ਭਏ ਰਥ ਕੇ ਹਕਵਾਰੇ॥ ੩੭॥

Swaiyya

saaj same't deiai gaj aie yat so aur deiai triguni rathna're.
lachh bha'tang das lachh turangam oot ane'k bhare' jar bharo.
chhatis bhet deiai dal pe'dal sung hiun tin ke rakhavare.'
Kans tabai teh ra'khan kou man aap bhaie' rath hakvare'. (37)

ਦੋਹਰਾ

ਕੰਸ ਲਵਾਏ ਜਾਤ ਤਿਨਿ ਸਕਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਸਾਜਿ।
ਆਗੇ ਤੇ ਸ੍ਵਨਨ ਸੁਨੀ ਬਿਧ ਕੀ ਅਸੁਭ ਅਵਾਜਿ॥ ੩੮॥

Dohra

Kans la'vaie' jaat tin sakal arbal dal saaj.
a'gai te' sarvanan sunni bidh ki asubh ava'j. (38)

ਨਭਿ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ਕੰਸ ਸੋ

ਕਬਿਤੁ

ਦੁਖ ਕੋ ਹਰਿਨ ਬਿਧਿ ਸਿਧਿ ਕੇ ਕਰਨ ਰੂਪ ਮੰਗਲ ਧਰਨ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ਉਚਾਰ ਕੈ।
ਲੀਏ ਕਹਾ ਜਾਤ ਤੇਰੇ ਕਾਲ ਹੈ ਰੇ ਮੂੜ ਮਤਿ ਆਠਵੇ ਗਰਭ ਯਾ ਕੋ ਤੋ ਕੋ ਡਾਰੈ ਪਾਰਿ ਹੈ।
ਅਚਰਜ ਮਾਨ ਲੀਨੋ ਮਨ ਮੈ ਬਿਚਾਰ ਇਹ ਕਾਢ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਡਾਰੋ ਇਨ ਹੀ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ।
ਜਾਹਿਗੇ ਛਪਾਇ ਕੈ ਸੁ ਜਾਨੀ ਕੰਸ ਮਨ ਮਾਹਿ ਇਹੈ ਬਾਤ ਭਲੀ ਡਾਰੋ ਜਰ ਹੀ ਉਖਾਰਿ ਕੈ॥ ੩੯॥

Nab ba'ni baas kans so

Kabit

dukh ko haran bidh ko sidh kokaran roop mangal dharam
ai'se' kehau hai ucha'r hai.
leeai kaha' jaat tero kaal hai re' moor ma't athrai garbh ya to ko darai paar hai.
achraj maan leeno ma'n mein bichar eh kadh kai kirpa da'ro inn hi sagha'r kai.
ja'nhege' chhapa'ie' kai so jani kans ma'n ma'hai ehai baat bhali
da'ro jar hi upar kai. (39)

Swaiyya'

Ugarsain gave ten thousand decorated elephants in dowry alongwith about three times as many chariots. He gave about one lakh warriors, ten lakhs horses, and many camels loaded with various types of treasures. He gave about 36 crores of infantry men, who were to protect them. Kans himself became the charioteer for protecting them. (37)

Couplet

When Kans was accompanying all those powerful army of men, he heard a heavenly voice with his own ears, which was rather ill-omened. (38)

The heavenly voice told Kans

Kabit

The destroyer of all suffering bestower of increased occult powers and giving all worldly pleasures, proclaimed through a heavenly voice, "O foolish Kans! Where are you taking this cavalcade? This is your (god of death) as her eighteth child would kill you. He felt it as something strange and wanted to kill them with his sword. As Kans thought to himself, if they would hide their child, then he would not be able to lay his hands on that child. The best way is to finish it from its very roots. (kill the mother). (39)

ਦੋਹਰਾ

ਕੰਸ ਦੋਹੂੰ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿਤ ਲੀਨੋ ਖੜਗ ਨਿਕਾਰਿ।
ਬਾਸੁਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਡਰੋ ਦੋਉ ਨਰ ਨਾਰਿ॥ ੪੦॥

Dohra

Kans dohun ke' badh namit, leeno khar'ag nikar.
Ba'sdev or devki daro do'uoo nar naar. (40)

ਬਾਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ਕੰਸ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਬਾਸ ਦੇਵ ਡਰੁ ਮਾਨ ਕੈ ਤਾ ਸੋ ਕਹੀ ਸਨਾਇ।
ਜਾ ਯਾ ਹੀ ਤੇ ਜਨਮ ਹੈ ਮਾਰਹੁ ਤਾਕਹੁ ਰਾਇ॥ ੪੧॥

Basdev ba'ch Kans so

Dohra

Basdev dar maan kai ta' so kehi suna'ie'.
jo ya' hi te' janam ho ma'reh ta'koh ra'ie'. (41)

ਕੰਸ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ

ਦੋਹਰਾ

ਪੁਤ੍ਰ ਹੇਤ ਕੇ ਭਾਵ ਸੋ ਮਤਿ ਇਹ ਜਾਇ ਛਪਾਇ।
ਬੰਦੀਖਾਨੈ ਦੇਉ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰੀ ਰਾਇ॥ ੪੨॥

Kans Ba'ch ma'n mein

Dohra

putar hait ko bha'v so ma't eh ja'ie' chhapa'ie.
bandikhana'i de'ou in ehai bichari re'ie'. (42)

Couplet

Kans then took out his sword to kill both of them. (Basudev and Devki) Then both the husband and wife, Basudev and Devki got frightened. (40)

Basudev told Kans

Couplet

Basudev, being afraid of him, told Kans, "O King! Whosoever would be born of her (Devki), may be killed by you." (41)

Kans thought and said himself.

Couplet

Due to the love of the son, they might hide him, so it would be most advisable to place them behind the bars. The King thus thought over it. (42)

ਅਬ ਦੇਵਕੀ ਬਸੁਦੇਵ ਕੈਦ ਕੀਬੋ

ਸਵੈਯਾ

ਡਾਰਿ ਜੰਜੀਰ ਲਏ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਪੈ ਫਿਰਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਮਹਿ ਆਯੋ।
ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਲੋਗ ਕਥਾ ਅਤਿ ਬੁਰੇ ਜਗ ਮੈ ਬਿਕਰਾਯੋ।
ਆਨਿ ਰਖੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਪਨ ਮੈ ਰਖਵਾਰੀ ਕੋ ਸੇਵਕ ਲੋਗ ਬੈਠਾਯੋ।
ਆਨਿ ਬਡੇਨ ਕੀ ਛਾਡਿ ਦਈ ਕੁਲ ਭੀਤਰ ਆਪਨੋ ਰਾਹ ਚਲਾਯੋ॥ ੪੩॥

ab Devki Basudev kaid keebo'

Swaiyya

daar janjeer le'ai tin pa'ien pai phir kai mathura meh aiyou.
so sunn kai sabh log ka'ha at naam buro jag ma'n bkkar'aiou.
a'an rakhai greh a'par mein rakhva'ri ko sevak log baitha'iyo.
a'an baden ki chhad deiee kul bhitara apno rah chalaiyo. (43)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਕਿਤਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤੇ ਜਬੈ ਕੰਸ ਰਾਜ ਉਤਪਾਤ।
ਤਬੈ ਕਥਾ ਅਉਰੈ ਚਲੀ ਕਰਮ ਰੇਖ ਕੀ ਬਾਤ॥ ੪੪॥

Ka'biyo baacch

Dohra

kitak divas beetai jabai kans ra'j utpat.
tabai katha aurai karam rekh ki baat. (44)

ਪ੍ਰਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਦੇਵਕੀ ਕੇ ਜਨਮ ਕਥਨ

ਦੋਹਰਾ

ਪੁਤ੍ਰ ਭਇਓ ਦੇਵਕੀ ਕੈ ਕੀਰਤਿ ਮਤ ਤਿਹ ਨਾਮੁ।
ਬਾਸੁਦੇਵ ਲੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਗਯੋ ਕੰਸ ਕੈ ਧਾਮ॥ ੪੫॥

Pratham pu'tar devki ke' janam kathnug

Dohra

puta'r bhiou Devki kai keerat ma't teh naam.
Ba'dev laie la'hai ko ge'yo Kans kai dha'm. (45)

**Now the episode of arresting Devki and Basudev begins
Swaiyya'**

Kans then chained their feet and brought them to Mathura. Hearing this news, the whole populace felt bad and blamed the King Kans, who got his name spoiled throughout the whole world. He brought both of them to his place and placed them under the surveillance of his men. Thus Kans, setting aside the grand system of his elders, started a new (path) system of his own. (43)

**The poet has stated
Couplet**

After sometime had elapsed in practising extremism by Kans, then a new episode took birth. This is all a matter of one's destiny. (44)

Now the episode of Devki's first son begins.

When Devki gave birth to her first son, he was named kiratmat. Basudev took him to the place of Kans. (45)

ਸਵੈਯਾ

ਲੈ ਕਰਿ ਤਾਤ ਕੋ ਚਲਿਯੋ ਜਬਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਦਰ ਉਪਰ ਆਇਓ।
ਜਾਇ ਕਹਿਯੋ ਦਰਵਾਨਨ ਸੋ ਤਿਨ ਬੋਲਿ ਕੈ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਜਨਾਇਓ।
ਕੰਸ ਕਰੀ ਕਰੁਨਾ ਸਿਸੁ ਦੇਖਿ ਕਹਿਓ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਕ ਕੋ ਬਖਸਾਇਓ।
ਫੇਰ ਚਲਿਓ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਬਸੁਦੇਵ ਤਉ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਨ ਸੁਖ ਪਾਇਓ॥ ੪੬॥

Swaiyya

lai kar taat ko taat chaliou jab hi nrip ke'dar uper aieyo.
ja'ie' kehou dervanan se tin bol bhitar jaie' janaieyo.
Kans moor durmat bado yako dar hai maar. (46)

ਬਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ

ਦੋਹਰਾ

ਬਸੁਦੇਵ ਮਨ ਆਪਨੇ ਕੀਨ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ।
ਕੰਸ ਮੂੜ ਦੁਰਮਤਿ ਬਡੋ ਯਾ ਕੌ ਡਰਿ ਹੈ ਮਾਰਿ॥ ੪੭॥

Basudev baach ma'n main

Dohra

Basudev ma'n aapnai keeno ehai bicha'r.
Kans moo'r durmat bado yako dar hai maar. (47)

ਨਾਰਦ ਰਿਖਿ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ

ਦੋਹਰਾ

ਤਬ ਮੁਨਿ ਆਯੋ ਕੰਸ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਹਾਇ॥
ਅਸਟ ਲੀਕ ਕਰ ਕੈ ਗਨੀ ਦੀਨੋ ਭੇਦ ਬਤਾਇ॥ ੪੮॥

Narad Rikhi baach Kans prati.

Dohra

tab mu'ni aiyou kans gre'h kehi baat sunn ra'ie'.
ast beek kar hai gunni deeno bhe'd bataie'. (48)

Swaiyya'

When the father took his son and brought him to the doors of Kans, then the gate-keeper went inside and told everything what had been told by Basudev to the King. Kans, on seeing the child, took pity and said, "I have pardoned you, by giving away this son. So Basudev came back home, on hearing this thing, but his mind was restless. (46)

Then Basudev thought to himself

Couplet

Basudev pondered over it in his heart that Kans was having a villainous mind and would surely kill him. (47)

Narad Rishi told Kans

Couplet

After Basudev had left the place of Kans, Narad Muni (ascetic) happened to come at Kan's place and said.

"O King ! Listen. How could you be sure that it would be Devki's eighteth child only, who could be your enemy? Then he drew eight lines and counted them in such a manner that each line could be considered as the eighteth one, and created this doubt in his mind. (48)

ਭ੍ਰਿਤਨ ਸੌ ਕੰਸ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਨਾਰਦ ਕੀ ਇਹ ਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮਨਿ ਮਾਹਿ ਭਈ ਹੈ।
ਮਾਰਹੁ ਜਾਇ ਇਸੈ ਅਬ ਹੀ ਕਰਿ ਭ੍ਰਿਤਨ ਨੈਨ ਕੀ ਸੈਨ ਦਈ ਹੈ।
ਦਉਰਿ ਗਏ ਤਿਹ ਆਇਸੁ ਮਾਨ ਕੈ ਬਾਤ ਇਹੈ ਚਲਿ ਲੋਗ ਗਈ ਹੈ।
ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਕੈ ਘਨ ਜਿਉ ਬਪੁ ਜੀਵਹਿ ਤੇ ਕਰਿ ਭਿੰਨ ਲਈ ਹੈ॥ ੪੯॥

Bhirtan jou Kans baat

Swaiyya

baat suni jab narad ki eh to nrip ke' ma'n ma'he bhaiee hai.
maroh ja'ie' isai abhi kar bhirtan nain ki sain deiee hai.
do'ur gaie' teh aisas maan ki baat ehai bhal log gaiee hai.
pathar pai han hai ghan jioun bap jiveh te'kar bhi leiee hai. (49)

ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧਹਿ

ਸਵੈਯਾ

ਅਉਰ ਭਯੋ ਸੁਤ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਉ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਮਹਾ ਮਤਿ ਹੀਨੋ।
ਸੇਵਕ ਭੇਜ ਦਏ ਤਿਨ ਲਿਆਇ ਕੈ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਕੈ ਫੁਨਿ ਦੀਨੋ।
ਸੋਰ ਪਰਿਯੋ ਸਬ ਹੀ ਪੁਰ ਮੈ ਕਬਿ ਨੈ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸੁ ਇਉ ਲਖਿ ਲੀਨੋ।
ਇੰਦ੍ਰ ਮੂਢਿ ਸੁਨਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ॥ ੫੦॥

Pritham puttār badeh.

Swaiyya

aur bhe'ou sut jo teh ke greh tou nrip kans maha mat hino.
sevak bh'j deiai tin liaie' kai pathar pai hou kai phun dino.
soor pariou jab hi pur mein kab no teh ko jas iou lakh leeno.
Inder mou sunn ke' ra'n mein mi kai sur mandal rodan kino. (50)

Then Kans told his courtiers

Swaiyya'

When Kans heard the talk of Na'rad, it appealed to his mind and gave a hint (sign) to his courtiers to go and kill the child right away. On taking these orders the message went to Basudev. This news spread like a wild fire throughout the town, and the courtiers threw the child onto a stone like a hammer and took away his life. (49)

The killing of the first son

Swaiyya'

When they got another son, the villainous Kans sent his courtiers again to their place, and they killed the child by striking him against a stone. There was a tumultuous noise and upheaval in Mathura puri on the death of the second son. The poet has described this episode as such "As if, on hearing the news of the death of Indra (god) in the battle, all the gods were wailing and crying for him." (50)

ਅਉਰ ਭਯੋ ਸੁਤ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਮ ਧਰਿਓ ਤਿਹ ਕੋ ਠਿਤਨ ਹੂੰ ਜੈ।
 ਮਾਰ ਦਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਸੁ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਡਾਰਿਓ ਖੂੰਜੈ।
 ਬੀਸ ਕੇ ਬਾਰ ਉਖਾਰਤ ਦੇਵਕੀ ਰੋਦਨ ਚੋਰਨ ਤੇ ਘਰਿ ਗੂੰਜੈ।
 ਜਿਉ ਰੁਤ ਅੰਤੁ ਬਸੰਤ ਸਮੈ ਨਭਿ ਕੋ ਜਿਮ ਜਾਤ ਪੁਕਾਰਤ ਕੂੰਜੈ॥ ੫੧॥

aur bhiou sutar jo teh ko greh naam dhariou teh ko tin hu'n jai.
 maar diou sunn kai nrip kans so pa'thar pai han dariou khunjai.
 bees ki ba'r uhha'rati devki rodan choran hai ghar, goonjai.
 jiou rut ant basant samai nabh ko jim jaat puka'rat koonjai. (51)

ਕਥਿਤੁ

ਚਉਥੋ ਪੁਤ੍ਰ ਭਇਓ ਸੋ ਭੀ ਕੰਸ ਮਾਰ ਦਇਓ ਤਿਹ ਸੋਕ ਬਡਵਾ ਕੀ ਲਾਟੈ ਮਨ ਮੈ ਜਗਤ ਹੈ।
 ਪਰੀ ਚੈਗੀ ਦਾਸੀ ਮਹਾ ਮੋਹ ਹੂੰ ਕੀ ਫਾਸੀ ਬੀਚ ਗਈ ਮਿਟ ਸੋਭਾ ਪੈ ਉਦਾਸੀ ਹੀ ਪਗਤ ਹੈ।
 ਕੈਧੋ ਤੁਮ ਨਾਥ ਹੈ ਸਨਾਥ ਹਮ ਹੂੰ ਪੈ ਹੂੰਜੈ ਪਤਿ ਕੀ ਨਾ ਗਤਿ ਔਰ ਤਨ ਕੀ ਨ ਗਤਿ ਹੈ।
 ਭਈ ਉਪਹਾਸੀ ਦੇਹ ਪੂਤਨ ਬਿਨਾਸੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਰੀ ਹਾਸੀ ਨ ਹਮੈ ਗਾਸੀ ਸੀ ਲਗਤ ਹੈ॥ ੫੨॥

Chuocho puttari bhiou so bhi Kans maar diou tih sok
 ba'rva ki la'tai ma'n mein jagat hai.
 pari haigi dasi maha moh hun ki phasi beech gaiee mit
 sobha pai udasi hi pagat hai.
 kaido tum nath kai sanath hum hun pai hun jai pat ki
 na g'at aur tan ki na gat hai.
 bhe'iee upra'si deh putan binasi abnasi teri hari na
 hama'i ga'si si lagat hai. (52)

ਸਵੈਯਾ

ਪਾਚਵੇ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੁਨਿ ਕੰਸ ਸੁ ਪਾਥਰ ਸੋ ਹਰਿ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਹੈ।
 ਸ੍ਵਾਸ ਗਯੋ ਨਭਿ ਕੇ ਮਗ ਮੈ ਤਨ ਤਾ ਕੋ ਕਿਧੋ ਜਮੁਨਾ ਮੈ ਗਯੋ ਹੈ।
 ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੋਨਲ ਦੇਵਕੀ ਸੋਕ ਸੋ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਲਯੋ ਹੈ।
 ਮੋਹ ਭਯੋ ਅਤਿ ਤਾ ਦਿਨ ਮੈ ਮਨੋ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੋਹ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭਯੋ ਹੈ॥ ੫੩॥

pa'nchvai puttari bhiou sunn kans so pa'thar han maar deou hai.
 swa's ge'ou nabh ma'g mein ta'n ta' ko kidho jamuna mein geou hai.
 so sunn kai punn sarvanan devki sok so swa's usa's leou hai.
 moh bhiou a't ta' din mein mano ya'hi te moh parkas bhiou hai. (53)

Another son, born to them was named 'Jai' and king Kans got him also killed by dashing him against a stone, and got him thrown aside. So Devki was pulling her hair and the whole house was crying, just as at the end of Basant season (spring) the birds (koonj) go back to their original nests striking and crying. (51)

Kabit

The fourth son, when born, was also killed by Kans. The flames of the fire of separation (of his killing) were rising high in the heart of Devki. She said, "O God! I am caught in the noose of great love and attachment (being your slave) and all the grandeur is finished with sadness all around me. Either you should take charge of us as the Master, since neither my husband has any respect nor my body has any strength left. The whole world is laughing at us on the death of our sons. O Imperishable Lord! But this mockery is piercing us like the pointed edge of an arrow." (52)

Swaiyya'

When the fifth son was born, Kans got him also killed by bashing it against a stone. His soul went upto the heavens while his body was thrown into Jamuna. When Devki heard this news, she heaved a sigh of horror and sadness. That day Devki felt greatly pained over the attachment (love) of the child, as if the worldly love," took birth only on that day. (53)

ਦੇਵਕੀ ਬੇਨਤੀ ਬਾਚ

ਕਬਿਤਾ

ਪੁਤ੍ਰ ਭਇਓ ਛੁਟੋ ਬੰਸ ਸੋ ਭੀ ਮਾਰਿ ਡਾਰਿਓ ਕੰਸ ਦੇਵਕੀ ਪੁਕਾਰੀ ਨਾਥ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਐ।
ਕੀਜੀਐ ਅਨਾਥ ਨ ਸਨਾਥ ਮੇਰੀ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਹਮੈ ਮਾਰ ਜੀਜੀਐ ਕਿ ਯਾ ਕੋ ਮਾਰ ਦੀਜੀਐ।
ਕੰਸ ਬਡੋ ਪਾਪੀ ਜਾ ਕੋ ਲੋਕ ਭਯੋ ਜਾਪੀ ਸੋਈ ਕੀਜੀਐ ਹਮਾਰੀ ਦਸਾ ਜਾ ਤੇ ਸੁਖੀ ਜੀਜੀਐ।
ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਅਸਵਾਰੀ ਗਜ ਵਾਰੀ ਕਰੋ ਲਾਈਐ ਨ ਢੀਲ ਅਬ ਦੋ ਮੈ ਏਕ ਕੀਜੀਐ॥ ੫੪॥

ਇਤਿ ਡਟਵੇਂ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧਤ।

ਅਬ ਬਲਭਦ੍ਰ ਜਨਮ

ਸਵੈਯਾ

ਜੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਭਯੋ ਗਰਭਾਤਰ ਤੋਂ ਦਹੁੰ ਬੈਠਿ ਕੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿਓ ਹੈ।
ਤਾ ਹੀ ਤੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੇ ਜੋਰ ਸੋ ਕਾਢਿ ਕੈ ਰੋਹਿਨੀ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਧਰਿਓ ਹੈ।
ਕੰਸ ਕਦਾਰ ਹਨੇ ਸਿਸੁ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨ ਮੈ ਬਸੁਦੇਵ ਡਰਿਓ ਹੈ।
ਸੇਖ ਮਨੋ ਜੁਗ ਦੇਖਨ ਕੋ ਜਗ ਭੀਤਰ ਰੂਪ ਨਵੀਨ ਕਰਿਓ ਹੈ॥ ੫੫॥

ab Balbhadar janam

Swaiyya

jo balbhadar bhiou garbhatar to dohung, baith kai mantar kariou hai.
ta hi te' mantar ki jor so kadh kai rohini ke' ur beech dhariou hai.
Kans kada'ch hane' sis te'h te ma'n mein Basudev dhariou hai.
saikh mano jag dekhan ko jag bheetar roop navin kariou hai. (55)

ਦੋਹਰਾ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿ ਸਾਧ ਦੋ ਬਿਸਨੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਤਿ ਜਾਸੁ।
ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਸੁ ਤਰਬੇ ਨਿਮਿਤ ਤਨ ਮੈ ਕਰਿਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸ॥ ੫੬॥

Dohra

Krisan Krisan kar sadh dou bisan kisan pa't jaas.
Krisan ist tarbai namit ta'n mein bhiou prakash. (56)

**Then Devki prayed -
Kabit**

In case Basudev's family got another son and Kans would have got him killed also, then Devki prayed and cried to the Lord. "O Lord! Listen to me! O supporter of the helpless! Pray do not make us devoid of Your support. Either give us death or give death to this Kans, as he is a great sinner, who has become greedy. Help us so that we could live happily. Pray help me this time, as You had helped the elephant in distress with a miracle. Pray do not delay any more and do one thing out of the two alternatives (I have requested)." (54)

**Here the chapter on the killing of sixth son is completed.
Now the birth of Balbhadar's episode begins.**

Swaiyya'

When Balbhadar was in Devki's womb, then both Basudev and Devki held consultations with each other. With the help of chanting Vedic hymns they managed to shift the child from Devki's womb to Rohini's womb. Basudev was worried lest Kans might not get this child also killed After due course of time, the child was born. It appeared as if sheshnag had taken birth in a new form to watch the world. (55)

Couplet

Both the saintly figures (Basudev and Devki) prayed to Vishnu (the spouse of Maya) by chanting Krishna, Krishna and singing his praises. Then Vishnu appeared in the body of Devki, who was supposed to bring Salvation to the world being darkened by sinful actions. (56)

ਅਬ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਨਮ

ਸਵੈਯਾ

ਸੰਖ ਗਦਾ ਕਰਿ ਅਉਰ ਤਿਸੁਲ ਧਰੇ ਤਨਿ ਕਉਚ ਬਡੇ ਬਡਭਾਗੀ।
ਨੰਦ ਗਹੈ ਕਰਿ ਸਾਰੰਗ ਸਾਰੰਗ ਪਤਿ ਧਰੈ ਪਟ ਪੈ ਅਨੁਰਾਗੀ।
ਸੋਈ ਹੁਤੀ ਜਨਮਿਉ ਇਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੈ ਡਰਪੈ ਮਨ ਮੈ ਉਠਿ ਜਾਗੀ।
ਦੇਵਕੀ ਪੁਤ੍ਰ ਨ ਜਾਨਿਯੋ ਲਖਿਓ ਹਰਿ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਸੁ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ॥ ੫੭॥

ab Krisan, Janak

Swaiyya

sankh gada kar aur trisul dhare' ta'n konch bade' badbha'gi.
Nand garai kar sarang sarang pa't dhare' pa't pai anuragi.
soiee huti janamiou eh ke greh kai darpai ma'n mein uth ja'gi.
devki puttār na janiou lakhio, har kai kai pranam so paien la'gi. (57)

ਦੋਹਰਾ

ਲਖਿਓ ਦੇਵਕੀ ਮਨਿ ਮਨੈ ਲਖਿਓ ਨ ਕਰਿ ਕਰਿ ਤਾਤ।
ਲਖਿਓ ਜਾਨ ਕਰਿ ਮੋਹਿ ਕੀ ਤਾਨੀ ਤਾਨਿ ਕਨਾਤ॥ ੫੮॥

Dohra

lakhio devki har ma'nai lakhio na kar kar taat.
lakhio jaan ka'r mohe' ki ta'ni taan kamāt. (58)

ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਨਮ ਜਬ ਹੀ ਭਇਓ ਦੇਵਨ ਭਇਓ ਹੁਲਾਸ।
ਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਅਬ ਨਾਸ ਹੋਹਿ ਹਮ ਕੋ ਹੋਇ ਬਿਲਾਸ॥ ੫੯॥

krisan janam jab hi bhio de'van bhio hula's.
satar sabhe' ab naas hoiaing hum ko hoiai bilas. (59)

ਆਨੰਦ ਸੋ ਸਬ ਦੇਵਤਨ ਸੁਮਨ ਦੀਨ ਬਰਖਾਇ।
ਸੋਕ ਹਰਨ ਦੁਸਟਨ ਦਲਨ ਪ੍ਰਗਟੇ ਜਗ ਮੋ ਆਇ ॥ ੬੦॥

Anand so sabh devtan suman deen barkha'ie'.
soak haran dustan dustan da'lan pragtai jag mo ai'e'. (60)

Now the episode of Krishna's birth begins.

Swaiyya'

Devki got up frightened from her sleep, when she saw someone with a conch shell, mace and trident in the hands a magnificent figure with protective cover of coat of mail around him. In the fourth hand he was holding a sword, a lotus (flower) in the fifth hand and in the sixth hand he had a bow (and arrow) and was wearing a yellow robe. Devki was watching the scene of the birth of such a mighty person, when she got up in fear. She did not consider him as her child but the Lord Himself. She fell at his feet by paying obeisance to the figure. (57)

Couplet

Devki had not taken him as her son but realised in him the Lord-Sublime. That time Krishna felt that she had seen his true self, so he spread a cover of worldly love around him (so that she could see him only as his son). (58)

When Krishna took birth (was born) the gods were greatly pleased in their hearts. All the gods started saying that all their enemies would now be destroyed, thus giving them peace and tranquillity. (59)

With great elation the gods showered flowers as they realised that the destroyer of all their enemies and for bringing them relief from their sufferings, the Lord Himself had appeared in the world. (60)

ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਭਯੋ ਜਬੈ ਸੁਨੀ ਦੇਵਕੀ ਕਾਨਿ।
ਤਾਸਤਿ ਹਇ ਮਨ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਸੋਰ ਕਰੈ ਕੋ ਆਨਿ॥ ੬੧॥

jai jai kaar bhiou jabai sunni devki ka'an.
tras'at hoiai ma'n mein kehrou soar kare' ko aan. (61)

ਬਾਸੁਦੇਵ ਅਰ ਦੇਵਕੀ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ।
ਕੰਸ ਕਸਾਈ ਜਾਨ ਕੈ ਹੀਐ ਅਧਿਕ ਡਰਪਾਹਿ॥ ੬੨॥

Basdev or devki mantar karai mein ma'he.
Kans kasa'iee ja'n kai hiai adhik darpa'he'. (62)

ਇਤਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜਨਮ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤੰ।

ਸਵੈਯਾ

ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿਓ ਦੁਹਰੂ ਮਿਲਿ ਮਾਰਿ ਡਰੈ ਇਹ ਕੋ ਮਤਿ ਰਾਜਾ।
ਨੰਦਰਿ ਕੇ ਘਰਿ ਆਇ ਹਉ ਡਾਰਿ ਕੈ ਠਾਟ ਇਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਜਾ।
ਕਾਨੁ ਕਹਿਓ ਮਨ ਮੈ ਨ ਡਰੋ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਨਿਸੰਕ ਬਜਾਵਤ ਬਾਜਾ।
ਮਾਯਾ ਕੀ ਖੈਚਿ ਕਨਾਤ ਲਈ ਧਰ ਬਾਲਕ ਸਊਰਭ ਆਪਿ ਬਿਰਾਜਾ॥ ੬੩॥

iti Krisan janam barnung samapatung.

Swaiyya

mantar bichar kariou dohun mil maar karaieh ko ma't raja.
nadar ke ghar aie' hoan da'r kai tha't ehi man mein tin saja.
kaan kehon ma'n mein na daro tum jaho nisung bachavat biraja. (63)

ਦੋਹਰਾ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜਬੈ ਤਿਨ ਗ੍ਰਿਹਿ ਭਯੋ ਬਾਸੁਦੇਵ ਇਹ ਕੀਨ।
ਦਸ ਹਜਾਰ ਗਾਈ ਭਲੀ ਮਨੈ ਮਨਸਿ ਕਰਿ ਦੀਨ॥ ੬੪॥

Dohra

Krishan tabai tin greh bhiou Basudev eh keen.
das hazar ta'iee bhali manai manas kar deen. (64)

When Devki heard the sounds of salutations and hailing by the gods with her own ears then she said to herself in a frightful manner. "Who is making all this noise in our house?" (61)

Basudev and Devki both were pondering over the matter and were feeling greatly perturbed in mind, as Kans was considered by them as a butcher. (62)

Here the chapter on Krishna's birth is completed.

Swaiyya'

Then both Basudev and Janki, after consultations with each other felt worried lest Kans may not get him also killed "So let us send him to the house of Nand", and they decided on this means. Then Kanha told them not to have any worries as they could go about it with the beat of drums (and no one would see you even) A cover of magic spell had been woven around them, and in the form of a child, the Lord was seated by himself. (63)

Couplet

When Krishna took birth in their house, Basudev did this thing. He thought in his mind that he would give away in alms about ten thousand cows. (for the child's safety). (64)

ਸਵੈਯਾ

ਛੂਟਿ ਕਿਵਾਰ ਗਏ ਘਰਿ ਕੇ ਦਰਿ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਰ ਕੇ ਚਲਤੇ।
ਹਰਖੇ ਸਰਖੇ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੇ ਪਗ ਜਾਇ ਛੁਹਿਓ ਜਮਨਾ ਜਲਤੇ।
ਹਰਿ ਦੇਖਨ ਕੋ ਹਰਿ ਅਉ ਬਢਕੇ ਹਰਿ ਦਉਰ ਗਏ ਤਨ ਕੇ ਬਲਤੇ।
ਕਾਜ ਇਹੀ ਕਹਿ ਦੋਊ ਗਏ ਜੁ ਖਿਝੈ ਬਹੁ ਪਾਪਨ ਕੀ ਮਲ ਤੇ ॥ ੬੫॥

Swaiyya

chhut kiva'r ga'ie ghar ke' dar ko nrip ke' ba'r ko chalte.'
harkhe' sarkkhe' sabde' ve'h ke' pag jaie chhohiou jamna jalte.
har dekhar ko har an badne' har dour gaie ta'n te jalte.'
ka'j ehi keh diou gaie' so khijhe' boh pa'pai ki ma'l te. (65)

ਦੋਹਰਾ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜਬੈ ਚੜਤੀ ਕਰੀ ਫੇਰਿਓ ਮਾਯਾ ਜਾਲ।
ਅਸੁਰ ਜਿਤੇ ਚਉਕੀ ਹੁਤੇ ਸੋਇ ਗਏ ਤਤਕਾਲ॥ ੬੬॥

Dohra

Krishan jabai cha'rti kari phe'riou maya jaal.
asur jitai chouki hute' soiai gaie' tatkaal. (66)

ਸਵੈਯਾ

ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਬਸੁਦੇਵ ਸੁ ਪਾਇ ਜਬੈ ਜਮੁਨਾ ਮਧਿ ਠਾਨੋ।
ਮਾਨ ਕੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੁਰਾਤਨ ਕੋ ਜਲ ਪਾਇਨ ਭੇਟਨ ਕਾਜ ਉਠਾਨੋ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੋ।
ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਜਾਨ ਕਿਧੇ ਪਤਿ ਹੈ ਇਹ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਤਿਹ ਭੇਟਤ ਮਾਨੋ॥ ੬੭॥

Swaiyya

Kanseh ki' dar te' Basudev so paie jabai janam madh thano.
maan ke' preet pura'tan ko jal pa'ien bhe'tan ra'j uthano.
ta chhab ko jas uch maha kab ne apnai ma'n mein pehcha'nai.
kanch ko jaan kidhe' pa't hai eh kai jamuna teh bhetat mano. (67)

Swaiyya'

When Basudev started from his house, all the doors got opened ajar (automatically). Fully delighted the paces of Basudev marched forward and reached the banks of Jamuna soon. Even Jamna's waters raced forward to have a look at Krishna but with the force of Basudev's body strength, Krishna got away on one side, since both had gone, fed up with the dirt of sinful actions for a purpose. (65)

Couplet

When Basudev, alongwith Krishna left the place, then Krishna had spread out a net of worldly falsehood (Maya) as a result all the demons, on duty of watch keepers, went to sleep. (dozed off) (66)

Swaiyya'

When Basudev placed his feet in the waters of Jamuna due to the fear of Kans, then the Jamna waters, out of sheer love (of olden days) raised their level (rose up) to touch the lotus-feet of Krishna. The poet has visualised this scene in his mind as if Jamuna, taking Kahna (Krishna) as her spouse, wanted to pay her obeisance to the spouse by touching his feet. (67)

ਦੋਹਰਾ

ਜਬੈ ਜਸੋਦਾ ਸੁਇ ਗਈ ਮਾਯਾ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸ।
ਡਾਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਿਹ ਪੈ ਸੁਤਾ ਲੀਨੀ ਹੈ ਕਰਿ ਤਾਸ॥ ੬੮॥

Dohra

jabai jasodha soiai'e gaiee maya kin prakas.
daar Krisan teh pai sute leeni hai kar taas. (68)

ਸਵੈਯਾ

ਮਾਯਾ ਕੋ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਸੁਦੇਵ ਸੁ ਸੀਘ੍ਰ ਚਲਿਯੋ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹੀ।
ਸੋਇ ਗਏ ਪਰ ਦੁਆਰ ਸਬੈ ਘਰ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਕੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ।
ਦੇਵਕੀ ਤੀਰ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਤੇ ਮਿਲਗੇ ਪਟ ਆਪਸਿ ਮਾਹੀ।
ਸਾਲਿ ਉਠੀ ਜਬ ਰੋਦਨ ਕੈ ਜਗ ਕੈ ਸੁਧਿ ਜਾਇ ਕਰੀ ਨਰ ਨਾਹੀ॥ ੬੯॥

Swaiyya

maya ko laikar mein basodev so sighar chaliou apnai gr'eh ma'hi.
soiai gaie' par duarsabhai ghar ba'hir bhitar ki sudh nahi.
devki teer ga'iou jab hi sabh te milgo pa't apas ma'hi.
baal uthi jabh rodan kai ja'g kai sudh jaie' kari har na'ri. (69)

ਰੋਇ ਉਠਿ ਵਹ ਬਾਲਿ ਜਬੈ ਤਬ ਸੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਲੀ ਧੁਨਿ ਹੋਰੈ।
ਧਾਇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸਹ ਕੇ ਘਰ ਜਾਇ ਕਹਿਯੋ ਜਨਮਿਯੋ ਰਿਪੁ ਤੋਰੈ।
ਲੈ ਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਚਲਿ ਜਾਇ ਗਹੀ ਕਰ ਤੈ ਕਰਿ ਜੋਰੈ।
ਦੇਖਹੁ ਬਾਤ ਮਹਾ ਜੜ ਕੀ ਅਬ ਆਦਿਕ ਕੇ ਬਿਖ ਚਾਬਤ ਭੋਰੈ॥ ੭੦॥

roiaie' uthi veh baal jabai tab sarvan'an mein sunn li dhur horai.
dha'ie' gaie' nrip kanse' kai ghar jaie' kehou janmiou torai.
lai ke' kirpan ge'iou teh ke' chal jaie' gehi kar tai kar jorai.
dekhoh baat maha jar ki ab adik kai bikh chabat bhorai. (70)

Couplet

When Jasodha had gone to sleep, then the Maya (falsehood) in the form of a child, had taken birth. Basudev had then placed Krishna alongwith her and took up her daughter in his hands and came back. (68)

Swaiyya'

Basudev promptly, taking Maya (falsehood) into his hands, left for his place. Now all the gate-keepers on watch there, had gone to sleep. They had no knowledge of what was happening inside or outside. When Basudev went inside (alongwith Maya) near Devki then only the doors closed. When that girl woke up and started crying then only the gate keepers went and informed about the child to Kans. (69)

When that girl child woke up crying, then all (outside) of them heard the sound of her crying and they rushed to the house of Kans and said, "Your enemy is born. Kans went with a sword in hand and snatched the child (girl) from Devki's hand. Now see the state of mind of this foolish Kans, who was taking poison instead of ginger. (70)

ਲਾਇ ਰਹੀ ਉਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਮਤਵਾਰੇ।
 ਪੁਤ੍ਰ ਹਨੇ ਮਮ ਪਾਵਕ ਸੇ ਛਠ ਹੀ ਤੁਮ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਡਾਰੇ।
 ਛੀਨ ਕੈ ਕੰਸ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭੀ ਪਟਕੇ ਇਹ ਕੈ ਅਬ ਨਾਰੇ।
 ਦਾਮਿਨੀ ਹੂੰ ਲਹਕੀ ਨਭ ਮੈ ਜਬ ਰਾਖ ਲਈ ਵਹ ਰਾਖਨਹਾਰੇ॥ ੭੧॥

la'ie rehi ur so teh ko mukh te kehou baat. suno ma'tvarai.
 puttār hane' mam pa'vak se chhath hi tum pa'thar pai han darai.
 chheen kai Kans kehou mukh te' eh bhi patke' eh kai ab na'ra.
 da'mini ha'vai lehki nabh mein jab raakh laiee ve'h rakhanharai. (71)

ਕਬਿਤੁ

ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨਿ ਕਰਿ ਬਯੋਤ ਵਾ ਕੇ ਖਾਰਬੇ ਕੀ ਚਾਕਰਨ ਕਹਿਓ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਹੈ।
 ਕਰ ਮੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ਬਨਾਇ ਭਾਰੇ ਪਾਥਰ ਪੈ ਰਾਜ ਕਾਜ ਰਾਖਬੇ ਪੈ
 ਰਾਜ ਕਾਜ ਰਾਖਬੇ ਕੋ ਕਛੁ ਨਹੀ ਪਾਤ ਹੈ।
 ਆਪਨ ਸੋ ਬਲ ਕਰ ਰਾਖੈ ਇਹ ਭਲੀ ਭਾਤ ਸਫੰਦ ਬੰਦ ਕੈ ਕੈ ਫੁਟ ਇਹ ਜਾਤ ਹੈ।
 ਮਾਯਾ ਕੋ ਬਢਾਇ ਕੈ ਸੁ ਸਭਨ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ਸੁ ਐਸੇ ਉਡੀ ਬਾਰਾ ਜੈਸੇ
 ਪਾਰਾ ਉਡਿ ਜਾਤ ਹੈ॥ ੭੨॥

Kabit

Kai kai karod ma'n bhar biout va' ke kharbe' ki
 chakaran keho pa'r daro nrip baat hai.
 kar mein ruthaie' kai bana'ie bha're pather pai ra'j ka'j
 rakhbe' ko kachh nahi pat hai.
 apne' so ba'l kar ra'khe' eh bhali bhant suchhand hand
 kai kai phut eh jaat hai.
 maya ko badaie' kai so sabhan sunaie' kai
 so aise udi bara jaise para ud jaat hai. (72)

Devki was hugging the child, and was telling Kans, "O fool! Listen to me. You have killed my six magnificent sons, by bashing them against a stone, so do not kill this girl, "While Kans snatched the child and said, I will bash this child also against a stone. But the child suddenly escaped from his hand and produced a lightning streak in the sky, when the Lord, the saviour had saved her. (71)

Kabit

Then Kans, getting enraged, made a plan to kill her and told his courtiers, "This is a royal order to kill this child. When the servants wanted to dash it against the stone by picking her up in the hand as there was no sin involved in carrying out royal orders and they wanted to hold her tightly in the hand. (the marvel child) but with her own efforts, she managed to escape from the hands by expanding her magic spell and openly telling everyone she flew away just as mercury vanishes. (72)

ਸਵੈਯਾ

ਆਠ ਭੁਜਾ ਕਰਿ ਕੈ ਅਪਨੀ ਸਭਨੋ ਕਰ ਮੈ ਬਰ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ।
ਜਵਾਲ ਨਿਕਾਸ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਰਿਪੁ ਅਉਰ ਭਯੋ ਤੁਮਰੋ ਮਤਿ ਹੀਨੇ।
ਦਾਮਿਨੀ ਸੀ ਲਹਕੈ ਨਭਿ ਮੈ ਡਰ ਕੈ ਫਟੇ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰਨ ਸੀਨੇ।
ਮਾਰ ਡਰੈ ਇਹ ਹੂੰ ਹਮ ਹੂੰ ਸਭ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨੈ ਅਤਿ ਦੈਤਨ ਕੀਨੇ॥ ੭੩॥

Swaiyya

A'th bhuja kar ke apni sabhno kar mein bar aie'dh leenai.
javal nikas kehi mukh te rip a'ur leou tumarai ma't heenai.
daman si lehkai nabh mein dar kai phatri teh satran seenai.
maar dharai eh hun hum hun sabh tra's ma'nai at daitan keenai. (73)

ਅਬ ਦੇਵਕੀ ਬਸੁਦੇਵ ਛੋਰਬੋ

ਸਵੈਯਾ

ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਇਹ ਹੀ ਜੁ ਸੋਨਲ ਨਿੰਦਤ ਦੇਵਨ ਕੋ ਘਰ ਆਯੋ।
ਝੂਠ ਹਨੇ ਹਮ ਪੈ ਭਗਨੀ ਸੁਤ ਜਾਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ।
ਗਯਾਨ ਕਥਾ ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬਹੁ ਦੇਵਕੀ ਔ ਬਸੁਦੇਵ ਰਿਝਾਯੋ।
ਹੈ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਬੁਲਾਇ ਲੁਹਾਰ ਕੋ ਲੋਹ ਅਉ ਮੋਹ ਕੋ ਫਾਧ ਕਟਾਯੋ॥ ੭੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦੇਵਕੀ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਛੋਰਬੋ ਬਰਨਨੰ
ਸਮਾਪਤੰ।

ab devki basudev chhorabo

Swaiyya

baat suni eh ki jo saronan nindat devan kai ghar a'iyō.
joothai hane' hum pai bharga'in sut jaie' ka'i paien sees nivaioū.-
e'h gareiyan hatha har kai at hi boh devki ai basudev re' jhaiou.
havai kai prasan bula'ie' lahar ke loh ao'u moh ko pha'dh kataiou. (74)

Swaiyya'

The child developed her eight arms and was then holding various weapons in each hand. Then spitting fire from her mouth, she shouted!

"O mindless Kans! Your enemy has appeared in a different place, and then flashed like lightning from the sky, which frightened the enemies to the extent of tearing away their chests. All the demons, thinking in their mind, that she would surely destroy them, they felt greatly frightened." (73)

Now the episode of Devki - Basudev being released begins

Swaiyya'

When Kans heard this thing from the child's mouth with his own ears, Then he came home vilifying the gods. He thought to himself, that they had got the sister's sons killed by telling him a lie. Then he went back to his sister and bowed to his sister and made both Devki and Basudev delighted with his scholarly talk (of religious nature). Then he called an iron-smith with great delight and got their chains of iron and love cut away. (74)

Here the chapter of releasing Devki and Basudev from the episode of Krishna's incarnation in Bachittar Natak is completed.

it sri Bachittar Natak Granth Krisan avtare' devki ke'
chhorbai barnanung samapato.

ਕੰਸ ਮੰਤ੍ਰੀਨ ਸੋ ਬਿਚਾਰ ਕਰਤ ਭਯਾ

ਦੋਹਰਾ

ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ ਕੇ ਕੀਨੋ ਕੰਸ ਬਿਚਾਰ।
ਬਾਲਕ ਜੋ ਮਮ ਦੇਸ ਮੈ ਸੋ ਸਭ ਡਾਰੋ ਮਾਰ॥ ੭੫॥

Kans mantreen so bichar karat bha'ya.

Dohra

mantri sakal bulaie'hai keeno Kans bichar.
balak jo mum des mein so sabh da'ro ma'r. (75)

ਸਵੈਯਾ

ਭਾਗਵਤ ਕੀ ਯਹ ਸੁਧ ਕਥਾ ਬਹੁ ਬਾਤ ਭਰੇ ਭਲੀ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ।
ਬਾਕੀ ਕਹੋ ਫੁਨਿ ਅਉਰ ਕਥਾ ਕੋਸੁਭ ਰੂਪ ਧਰਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮਧਿ ਮੁਰਾਰੀ।
ਦੇਵ ਸਭੈ ਹਰਖੇ ਸੁਨਿ ਭੂਮਹਿ ਅਉਰ ਮਨੈ ਹਰਖੈ ਨਰ ਨਾਰੀ।
ਮੰਗਲ ਹੋਹਿ ਘਰਾ ਘਰ ਮੈ ਉਤਰਿਯੋ ਅਵਤਾਰਨ ਕੋ ਅਵਤਾਰੀ॥ ੭੬॥

Swaiyya

bhagwat ki yeh sudh katha boh baat bhare' bhali bha'nt uchari.
baki kaho phun aur katha ko subh roop dhariou brij nidh murari.
dev sabhai harkhai sunn bhumeh aur manai harkhai nar na'ri.
mangal hoiai gha'ra ghar mein utriou avta'ran ko avtari. (76)

ਜਾਗ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਜਬਹੀ ਪਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਦੇਨ ਲਗੀ ਹੁਨੀਆ ਹੈ।
ਪੰਡਿਤਨ ਕੋ ਅਰੁ ਗਾਇਨ ਕੋ ਬਹੀ ਦਾਨ ਦੀਓ ਸਭ ਹੀ ਗੁਨੀਆ ਹੈ।
ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਭਾਮਿਨ ਓਢ ਕੈ ਲਾਲ ਚਲੀ ਚੁਨੀਆ ਹੈ।
ਜਿਉ ਮਿਲ ਕੈ ਘਨ ਕੇ ਦਿਨ ਮੈ ਉਡ ਕੈ ਸੁ ਚਲੀ ਜੁ ਮਨੋ ਮੁਨੀਆ ਹੈ॥ ੭੭॥

jaag uthi jasudha jab hi pikh puttreh de'n lagi humahai.
panditan ko or gaie'n ko boh daan diou sabh hi gunia' hai.
puttar bhiau sunn hai brijbha'min oadh kai laal chali chunia' hai.
jiou mil kai ghan kai din mein udh kai so chali jo mano munia' hai. (77)

Now Kans's consultations with his ministers

Couplet

Kans called all his ministers and held consultations with them. They decided to kill all the boys, between the ages of one to two years, born throughout the land. (75)

Swaiyya'

This complete episode of Bhagwat Purana, which is filled with many events, has been described in detail. (by me)

The rest of episode will be detailed later. On the other side Murari (Krishna) had assumed a beautiful face in the land of Brij. Hearing this news all the gods were much pleased and on the Earth all the men and women folk were greatly amused. There were great festivities in all the houses, that the great incarnation of Krishna had taken birth (who was god of gods). (76)

When Jasodha woke up, she saw the son and she started fondling with him then they gave alms to Pandits and the musicians alongwith other scholarly persons in plenty. On hearing about the birth of the son in the Nand's house, the women folk of Brij wearing red head gear started for his house as if a flock of black birds was moving during the month of monsoon. (77)

ਨੰਦ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ

ਦੋਹਰਾ

ਨੰਦ ਮਹਰ ਲੈ ਭੇਟ ਕੌ ਗਯੋ ਕੰਸ ਕੇ ਪਾਸਿ।
ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹੈ ਜਾਇ ਕਹੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ੭੮॥

Nand ba'ch Kans prati

Dohra

Nand mehar lai bhe't kou ge'ou Kans hai pras.
puttar bhiou humrai grehai ja'ie kehi ardass. (78)

ਬਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ਨੰਦ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਨੰਦ ਚਲਿਓ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਜਬੈ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਬਸੁਦੇਵ।
ਭੈ ਹੁੰ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਬਡੋ ਗੋਪ ਪਤਿ ਭੇਵ ॥ ੭੯॥

Basudev baach Nand so

Dohra

Nand chaliou greh ko jabai sunni baat basdev.
Bhaie' hav'ei hai tum ko bado suno gope pa't bhe'r. (79)

ਕੰਸ ਬਾਸ ਬਕੀ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਕੰਸ ਕਹੈ ਬਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਇਹ ਆਜ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾਜ ਹਮਾਰੋ।
ਬਾਰਕ ਜੇ ਜਨਮੇ ਇਹ ਦੇਸ ਮੈ ਤਾਹਿ ਕੌ ਜਾਇ ਕੈ ਸੀਘ੍ਰ ਸੰਘਾਰੋ।
ਕਾਲ ਵਹੈ ਹਮਰੋ ਕਹੀਐ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਡਰਿਯੋ ਹੀਅਰਾ ਮਮ ਭਾਰੋ।
ਹਾਲ ਬਿਹਾਲ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ ਮਨੋ ਤਨ ਮੈ ਜੁ ਡਸਿਓ ਅਹਿ ਕਾਰੋ॥ ੮੦॥

Kans baach Baki so

Swaiyya

Kans kehai baki baat suno eh aaj karo tum laaj hamaro.
barak je janame' eh de's mein lahe' ko jaie' kai seeghar sangharo.
kaal vahai hamaro kehiai teh tra's dariou heeara' mumbharo.
haal biha'l bhiou teh kaal mano ta'n mein jo dasiou eh karo. (80)

Narad told Kans

Couplets

The headman of Brij (resident) took some gifts and went to meet kans and told him that a son was born to his wife (in his house). (78)

Basudev then told Nand :

Couplet

When Nand was about to go back home Basudev told him about the plan of Kans to get all male children killed, which he had heard and said; "O Master of milk-vendors ! Listen to a secret talk, which will frighten you." (79)

Kans told Baki, the sisters of demon Bak :

Swaiyya'

Kans said, "O Pootna sister of demon Bak! Listen to me and perform this act of mine today itself. Go and kill all the (male) children born recently in the land immediately, as these were supposed to be responsible for my death (in future) I am getting worried about it in my mind with fear. On saying this Kans became desperate with helplessness as if a black snake had stung him." (80)

ਪੂਤਨਾ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ

ਦੋਹਰਾ

ਇਹ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਬ ਪੂਤਨਾ ਕਹੀ ਕੰਸ ਸੋ ਬਾਤ।
ਬਰਮਾ ਜਾਏ ਸਬ ਹਨੋ ਮਿਟੇ ਤਿਹਾਰੋ ਤਾਤਾ ॥ ੮੧ ॥

Pootna' baach Kans prati

Dohra

eh sunn kai tab putna' kehi Kans so baat.
Barmah ja'ie sab hoan mitai tiharo taat. (81)

ਸਵੈਯਾ

ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਉਠੀ ਤਬ ਬੋਲਿ ਸੁ ਘੋਲਿ ਮਿਠਾ ਲਪਟੋ ਥਨ ਮੈ।
ਬਾਲ ਜੁ ਪਾਨ ਕਰੇ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤਾਹਿ ਮਸਾਨ ਕਰੋ ਛਿਨ ਮੈ।
ਬੁਧਿ ਤਾਨ ਸੁਜਾਨ ਕਹਿਯੋ ਸਤਿ ਮਾਨ ਸੁ ਆਇ ਹੋ ਟਰੋ ਕੈ ਤਾ ਹਨਿ ਮੈ।
ਨਿਰਭਉ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕਰੋ ਨਗਰੀ ਸਗਰੀ ਜਿਨ ਸੋਚ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ॥ ੮੨ ॥

Swaiyya

sees niva'ie' uthi tab bol sighol mitha lapto thun mein.
ba'l jo pa'n kare' taje' pra'nan tahe' masa'n kare chhin mein.
budh taan sujan kariou sat ma'n so aie' ho torkai ta han mein.
nirbhou nrip kaaj karo nagri sagri jin soach kare' ma'n mein. (82)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਅਤਿ ਪਾਪਨ ਜਗੰਨਾਥ ਪਰ ਬੀੜਾ ਲੀਯੋ ਉਠਾਇ।
ਕਪਟ ਰੂਪ ਸੋਰਹ ਸਜੇ ਗੋਕੁਲ ਪਹੁੰਚੀ ਜਾਇ॥ ੮੩ ॥

Kabiou baach

Dohra

a't pa'pan jagnath par bee'ra liou utha'ie'.
kapat roop soreh saje' gokul pohnchi jaie'. (83)

Then Pootna told Kans :

Couplet

On hearing this talk, Pootna told Kans like this. I will kill all the male children who had been created by Brahma (god), which would bring an end to your suffering." (81)

Swaiyya'

Then Pootna bowed (to Kans) and said, "I would apply poisonous material (sweet Itailia) to my breast nipples, and the child, whosoever, will suck milk from my breast, would lose his life; thus I would be killing him in no time. Pootna talk this thing on the strength of her intelligence. She said, "I will kill that boy Krishna, you take it from me as for certain. O King! You could rule over the land without any fear (of death). So you need not worry at all." (82)

The poet has stated

Couplet

The great sinner (Pootna) had taken the responsibility of killing the Lord of the world on her hands. The ugly and villainous Pootna, then embellished herself with many ornaments and finally landed in Gokul. (83)

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਜਰ ਨੈਨਿ ਦੀਏ ਮਨ ਮੋਹਤ ਈਗੁਰ ਕੀ ਬਿੰਦਰੀ ਜੁ ਬਿਰਾਜੈ।
ਟਾਡ ਭੁਜਾਨ ਬਨੀ ਕਟਿ ਕੇਹਿਰ ਪਾਇਨ ਨੂਪਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਬਾਜੈ।
ਹਾਰ ਗਰੇ ਮੁਕਤਾਹਲ ਕੇ ਗਈ ਨੰਦ ਦੁਆਰਹਿ ਕੰਸ ਕੈ ਕਾਜੈ।
ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਬਸੀ ਸਭ ਹੀ ਤਨ ਆਨਨ ਮੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਲਾਜੈ॥ ੮੪॥

ka'jar nain deesai ma'n mohit ea'gur ki bindri jo bira'jai.
ta'd bhuja'n bani kat kehar paie'u nupar ki dhun baajai.
haar gurai mukta'hil ke' ga'iee Nand dua'reh Kans kai ka'jai.
baas suba's basi sabh hi ta'n a'nan mein sa's kotik baajai. (84)

ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ਪੁਤਨਾ ਪ੍ਰਤਿ

ਦੋਹਰਾ

ਬਹੁ ਆਦਰ ਕਰਿ ਪ੍ਰਛਿਓ ਜਸੁਮਤਿ ਬਚਨ ਰਸਾਲ।
ਆਸਨ ਪੈ ਬੈਠਾਇ ਕੈ ਕਹਿਓ ਬਾਤ ਕਹੁ ਬਾਲ॥ ੮੫॥

Jasudha baach pu'tna prati

Dohra

boh a'dar kar dohra puchhiou ja'smat bachan rasa'l.
a'san pai baitha've' kai keho baat koh baal. (85)

ਪੁਤਨਾ ਬਾਚ ਜਸੋਧਾ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਮੁਹਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ਸੁਤ ਸੁਨਿਓ ਜਨਮਿਓ ਰੂਪ ਅਨੂਪ।
ਮੋ ਗੋਦੀ ਦੇ ਦੂਧ ਕੋ ਹੋਵੈ ਸਭ ਕੋ ਭੂਪ॥ ੮੬॥

Pu'tna' baach jasodha se

Dohra

mehar teharai sut sunio janmiou roop anup.
mo godi dai doodh ko hovai sabh ke' bhoop. (86)

Swaiyya'

She had applied antimony to her eyes, which would entice the on-looker (eyes) and applied a round mark on her forehead with cinnabar (mercury oxide). She had tied arm-bands on the arms, was having a delicate waist like the tiger, and had tied tinkling bells to her feet, which produced musical sound. She was having a necklace of pearls round her neck. Thus dressed up Pootna went to Nand's house. The aroma of fragrance was spread throughout the town and the moon (millions of) was feeling ashamed before her beauty. (moon's beauty was belittled). (84)

Jasodha told Pootna :

Couplet

Jasodha asked her with lot of sweet words, after giving her a seat with due respect and regard and said, "O young maiden! What brings you here?" (85)

Then Pootna replied to Jasodha

Couplet

O Mistress (head woman) ! I have heard, that you have given birth to a handsome son. Please show me that child so that I could feed him with my milk. With the magical spell of my milk, he would become King of the land. (86)

ਸਵੈਯਾ

ਗੋਦ ਦਯੋ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਤਾ ਕੇ ਸੁ ਅੰਤ ਸਮੈ ਤਬ ਹੀ ਉਨਿ ਲੀਨੋ।
ਭਾਗ ਬਡੇ ਦੁਰ ਧੁਧਨਿ ਕੇ ਭਗਵਾਨਹਿ ਕੋ ਜਿਨਿ ਅਸਥਨ ਦੀਨੋ।
ਛੀਰ ਰਕਤੁ ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁ ਐਚ ਲਏ ਮੁਖ ਮੋ ਇਹ ਕੀਨੋ।
ਜਿਉ ਗਗੜੀ ਤੁਮਰੀ ਤਨ ਲਾਇ ਕੈ ਤੇਲ ਲਏ ਤੁਚ ਛਾਡ ਕੈ ਪੀਨੋ॥ ੮੭॥

Swaiyya

goad diou jasudha tab ta'ke so ant samai tab hi u'n leeno.
bha'g bado dur budhan ko bhagvaneh ko jin asthan deeno.
chheer kaka'tar so ta'hi ki pran so aich l'eiai mukh mohiaioh keeno,
jiou gagri tumri ta'n l'aikai tale leiai ruch chha'd kai peenai. (87)

ਦੋਹਰਾ

ਪਾਪ ਕਟਿਓ ਬਹੁ ਪੂਤਨਾ ਜਾ ਸੋ ਨਰਕ ਡਰਾਇ।
ਅੰਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੈ ਬਸੀ ਬਿਕੁੰਠਹਿ ਜਾਇ॥ ੮੮॥

Dohra

pa'p keho boh putna ja so narak karaie.
ant kariou har chhad de' basi baikunthai ja'ie. (88)

ਸਵੈਯਾ

ਦੇਹਿ ਛਿ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਭਈ ਪੁਖਰਾ ਜਿਮ ਪੇਟ ਮੁਖੋ ਨਲੂਆਰੇ।
ਡੰਡ ਦੁਕੂਲ ਭਏ ਤਿਹ ਕੋ ਜਨੁ ਬਾਰ ਸਿਬਾਲ ਤੇ ਸੇਖ ਪੂਆਰੇ।
ਸੀਸ ਸੁਮੇਰ ਕੋ ਸਿੰਗ ਭਯੋ ਤਿਹ ਆਖਨ ਮੈ ਪਰਗੋ ਖਡੂਆਰੇ।
ਸਾਹ ਕੇ ਕੋਟ ਮੈ ਤੋਪ ਲਗੀ ਬਿਥ ਗੋਲਨ ਕੇ ਹੂੰ ਗਲੂਆਰੇ॥ ੮੯॥

Swaiyya

doh chheh kos parma'n bha'iee pukara jim peit mukhe' nalua're'.
dand dukul bhaie' teh ko jan ba'r siba'l te makh pua're.
sees sume'r ko siring bhioh teh akhan mein pargai khadu'are'.
sah ko kot mein toap lagi bith golan ke' ha'vai galuarai. (89)

Swaiyya'

Then Jasodha gave the child in her lap. She took up up Kanha (Krishna) in her lap, as her end had come. She was very fortunate, the villainous lady with bad intentions, who got the chance of feeding the Lord (with her breast-nipple). Krishna sucked her blood and life out of her body alongwith the milk, just as the tribal woman applies leeches to the body soaked in oil, and the blood gets sucked by the leech. (leaving the body). (87)

Couplet

Pootna had committed the greatest sin (of her life) which even the hell was dreading. So at the end, she cried. "O Lord! Pray, leave me alone! So she was sent to heavens. (rather then hell)." (88)

Swaiyya'

The body of Pootna became elongated with a length of about six kilometres, with the abdomen like a pond, and the face like a gutter (sewer), with her arms like the two banks of the pond and the hair were like the sea-weeds and the pigtail was like a fountain. The head looked like the top of sume'r mountain (hill top) and the cyes appeared like hollow pits therein. It appeared as if a gun had blasted the fort of a king and the cannon balls had created two craters. (89)

ਦੋਹਰਾ

ਅਸਥਨ ਮੁਖ ਲੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਸੋਇ ਗਏ।
ਧਾਇ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਭ ਗੋਦ ਉਠਾਇ ਲਏ॥ ੯੦॥

Dohra

asthan mukh lai Krisan teh uper soiai ga'ie'.
dha'ie' tabai brij lok sabh goad utha'ie' laie'. (90)

ਦੋਹਰਾ

ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਤਨ ਏਕਠੋ ਕੀਬਯੋ ਤਾ ਕੋ ਢੇਰ।
ਦੇ ਈਧਨ ਚਹੁੰ ਓਰ ਤੇ ਬਾਰਤ ਲਗੀ ਨ ਬੇਰ ॥ ੯੧॥

Dohra

ka't ka't ta'n ektho ta' ko dhe'r.
de' eadhan chahun aur te' barat lagi na be'r. (91)

ਸਵੈਯਾ

ਜਬ ਹੀ ਲੰਦ ਆਇੰ ਹੈ ਗੋਕੁਲ ਮੈ ਲਈ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਮਹਾ ਬਿਸਮਾਨਿਓ।
ਲੋਕ ਸਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬਿਰਤਾਤ ਕਹਿਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਇਓ।
ਸਾਚ ਕਹੀ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਮੋ ਪਹਿ ਸੋ ਪਰਤਛਿ ਭਈ ਹਮ ਜਾਨਿਓ।
ਤਾ ਦਿਨ ਦਾਨ ਅਨੇਕ ਦੀਯੋ ਸਭ ਬਿਪ੍ਰਨ ਬੇਦ ਅਸੀਸ ਬਖਾਨਿਓ ॥ ੯੨॥

Swaiyya

jab hi Nand aie hai Gokul mein l'eiee ba'g suba's maha bismaniou.
lok sabai brij ke' birta't kehon sunn kai man mein pauio.
sa'ch kehi basude'veh mo peh so partachh bhaiee hum janiou.
ta' din daan ane'k diou sabh bipran beid aisees bakha'nio. (92)

ਦੋਹਰਾ

ਬਾਲ ਰੂਪ ਹੈ ਉਤਰਿਏ ਦਯਾਸਿੰਧੁ ਕਰਤਾਰ।
ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਧਾਰੀ ਪੂਤਨਾ ਭੂਮਿ ਉਤਾਰਿਯੋ ਭਾਰ॥ ੯੩॥

Dohra

baal ru'p hava'i utriou de'ya sidh kartar.
pritham udha'ri pootna' bhoom utariou bha'r. (93)

Krishna having her nipple in the mouth went to sleep on her breast only. Then the people of Brij rushed towards Krishna and picked him up in their lap. (90)

The people then cut the body (of Pootna) into pieces and collected them in one place in a heap. They placed wood all around and set it on fire, which got burnt in no time. (91)

Swaiyya'

When Nand came to Gokal, he had a puff of the aroma of the fragrance of Pootna's body and got astonished. Then all the people related the story of Brij which made him shudder with fear after hearing the story. He thought to himself that Basudev had rightly informed him, which has turned out to be true now. Now I have got the whole secret known to me. So that day he gave many gifts in alms and the brahmins (recited Vedas and) bestowed blessings on him as per Vedic rites. (92)

Couplet

In fact, the Lord, an ocean of benevolence, had appeared in the form of a child in the world. He bestowed Salvation to Pootna first of all, which lessened the load on Earth as well. (93)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੁਤਨਾ ਬਧਹਿ
ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤ ਸੁਭਮ ਸਤੁ।

ਅਬ ਨਾਮ ਕਰਣ ਕਥਨੰ

ਦੋਹਰਾ

ਬਾਸੁਦੇਵ ਗਰਗ ਕੋ ਨਿਕਟਿ ਲੈ ਕਹੀ ਜੁ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਇ।
ਗੋਕੁਲ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਭਵਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਤੁਮ ਜਾਇ॥ ੯੪॥

it Sri Dasam sakand pura'nai Bachittar Natak Granth putana'
badhe'h dhiaie' samapatam sabh subh subham sa't.

ab naam karan kathnung

Dohra

Basudev garg ko nikat lai kari jo ta'he sunna'ie'.
Gokul Nandeh ke' bha'van kirpa kare' tum ja'ie. (94)

ਉਤੈ ਤਾਤ ਹਮਰੇ ਤਹਾ ਨਾਮ ਕਰਨ ਕਰ ਦੇਹੁ।
ਹਮ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਨਹੀ ਜਾਨਹੀ ਅਉਰ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨ ਲੇਹੁ॥ ੯੫॥

Utai taat jama're taha' naam karan kar deh.
hum tum bin nahi ja'nhi aur soun sunn laho. (95)

ਸਵੈਯਾ

ਬੇਗ ਚਲਿਯੋ ਦਿਜ ਗੋਕੁਲ ਕੋ ਬਸੁਦੇਵ ਮਹਾਨ ਕਹੀ ਸੋਈ ਮਾਨੀ।
ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਤਬ ਹੀ ਬਹੁ ਆਦਰ ਤਾਹਿ ਕਰਿਯੋ ਨੰਦ ਰਾਨੀ।
ਨਾਮੁ ਸੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਹਿਓ ਇਹ ਕੋ ਕਰਿ ਮਾਨ ਲਈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ।
ਲਾਇ ਲਗੰਨ ਨਛਤ੍ਰਨ ਸੋਧਿ ਕਹੀ ਸਮਝਾਇ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ॥ ੯੬॥

Swaiyya

baig chaliou dij Gokul ko Basudev mahan kahi soiee ma'ni.
Nand ke' dha'm g'eiou tab hi boh a'dar ta'he kariou Nand rani.
Naam so Krisan keho eh ko kar maan la'iee eh baat. bakha'ni.
la'ie' laga'n na'chhatran sodh kehi samjhaie akath kahani. (96)

Here the chapter of the death of Pootna, dealing with the episode of Dasam Sakand Purana of Bahittar Natak is completed. All is well so far.

Now the episode of 'Naming Ceremony' begins.

Couplet

Basudev called the pandit named Garg, near him and told him personally, "You should go personally to the house of Nand, which will be a favour to me." (94)

'There you will find my son in his house, and you go and perform the naming ceremony. (christening or baptism ceremony). But listen to me carefully that this news (remains a secret between you and me), and none else except myself knows about it. (95)

Swaiyya'

Then (Garg) brahmin left speedily for Gokal and whatever Basudev had stated, was accepted (as truth) by him fully. Then he reached Nand's house, where Jasodha gave him full respect. Garg then told her to christen the child with the name of Krishna. Nand also accepted this thing as perfect Truth. After performing the rites of auspicious ceremony and considering the right time for it, the Pandit Garg related the whole story of Krishna, which was supposed to be indescribable. (96)

ਦੋਹਰਾ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਧਰਿਯੋ ਗਰਗਹਿ ਮਨੈ ਬਿਚਾਰਿ।
ਸਿਆਮ ਪਲੋਟੈ ਪਾਇ ਜਿਹ ਇਹ ਸਮ ਮਨੋ ਮੁਰਾਰਿ॥ ੯੭॥

Dohra

Krisan Naam ta'ko dhariou grageh manai bicha'r.
siam plotai pa'ie jeh eh sum mano mura'r. (97)

ਸੁਕਲ ਬਰਨ ਸਤਿਜੁਗਿ ਭਏ ਪੀਤ ਬਰਨ ਤ੍ਰੇਤਾਇ।
ਪੀਤ ਬਰਨ ਪਟ ਸਿਆਮ ਤਨ ਨਰ ਨਾਹਨਿ ਕੇ ਨਾਹਿ॥ ੯੮॥

sukal baran satjug bhaie' peet baran traутаie'.
peet baran pat siam ta'n nar nahin ke' na'hai. (98)

ਸਵੈਯਾ

ਅੰਨਯ ਦਯੋ ਗਰਗੈ ਜਬ ਨੰਦਹਿ ਤਉ ਉਠਿ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਆਯੋ।
ਨ੍ਰਾਇ ਕਟੈ ਕਰਿ ਕੈ ਧੁਤੀਆ ਹਰਿ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਵਨ ਭੋਗ ਲਗਾਯੋ।
ਆਇ ਗਏ ਨੰਦ ਲਾਲ ਤਬੈ ਕਰ ਸੋ ਗਹਿ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਪਾਯੋ।
ਚਕਤ੍ਰ ਹੂੰ ਗਯੋ ਪੇਖਿ ਤਬੈ ਤਿਹ ਅਨੰਯ ਸਭੈ ਇਨ ਭੀਟਿ ਗਵਾਯੋ॥ ੯੯॥

Swaiyya

Anion diou gargai jab Nandeh tou uth kai jamuna tat aie'ou.
na'ie' katai kar hai duktia' har ko ar devan bhog lagaie'ou.
aie' gaie' nand lal tabai kar so geh kai apnai mukh pa'ieou.
chakatar havai g'eiou pe'kh tabai teh anadh sabhai inn pheet guvaieou. (99)

ਫੇਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਤੇ ਨਹਿ ਬਾਲਕ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹੈ।
ਮਾਨਸ ਪੰਚ ਭੂ ਆਤਮ ਕੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਿਨ ਸੋ ਕਰਤਾ ਸਰਜੀ ਹੈ।
ਯਾਦ ਕਰੀ ਮਮਤਾ ਇਹ ਕਾਰਨ ਮਧ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰੈ ਕਰਜੀ ਹੈ।
ਮੂੰਦ ਲਈ ਤਿਹ ਕੀ ਮਤਿ ਯੋ ਪਟ ਸੌ ਤਨ ਢਾਪਤ ਜਿਉ ਦਰਜੀ ਹੈ। ੧੦੦॥

phe'r bichar kariou man mein eh te' neh ba'lak mein har ji hai.
ma'nas panch bhu atam ko mil kai tin so karta sarji hai.
ya'd kari mamta eh ka'ran ma'dh ko dur karai karji hai.
mund leiee te'h hi ma't yo pa't sou ta'n dha'pat jiou karji hai. (100)

Couplet

Garg then thought over it for a while and named the child as Krishna. The poet Siam has said, "Then Garg touches the feet of the child (worships) and says that the child was an incarnation of the Lord." (97)

During the age of Sat Yug, the incarnation was called Hansavtar, being white coloured then during Treta (age) the incarnation was having yellow (coloured robes) colour called Ram who has now assumed dark (coloured) complexion with yellow robes, and is the king of kings (the Krishna carnation). (98)

Swaiyya

When Nand gave food to Garg, he came back to the banks of Jamuna and after having a dip (bath) he offered the food to the gods and the Master. Suddenly Krishna was seen there, who took the food from the hands of Garg and put it in his mouth. (ate it up). On seeing this (drama) Garg was astonished. He felt that the child had spoiled his food by desecrating it. (99)

Then Garg thought to himself that this was not an ordinary child but the Lord Himself, who had created a (worldly) human form by combining, the five elements alongwith the soul, (the Lord Himself). He had removed the distinction between me and himself as he had meditated upon him (in the mind), so he had shown his belongingness to him (Garg). Thus the Lord covered up his intelligence in such a manner as the tailor covers the body with the clothes. (100)

ਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਤਿਬਾਰ ਭਯੋ ਜਬ ਤੋ ਮਨਿ ਬਾਮਨ ਕੋਧ ਕਰਿਓ ਹੈ।
 ਮਾਤ ਖਿਝੀ ਜਸੁਦਾ ਹਰਿਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਉਰ ਆਪਨੇ ਲਾਇ ਧਰਿਓ ਹੈ।
 ਬੋਲ ਉਠੇ ਭਗਵਾਨ ਤਬੈ ਇਹ ਦੋਸ ਨ ਹੈ ਮੁਹਿ ਯਾਦ ਕਰਿਓ ਹੈ।
 ਪੰਡਿਤ ਜਾਨ ਲਈ ਮਨ ਮੈ ਉਠ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਪਾਇ ਪਰਿਓ ਹੈ॥ ੧੦੧॥

nand kumar tirba'r bhiou jab tou ma'n ba'man parod kariou hai.
 maat khiji jasudha har ko geh kai oh a'pnai la'ie dha'riou hai.
 bol uthai bhagvan tab'ai eh dos na hai mohai ya'd kariou hai.
 pandit ja'n le'iee ma'n mein uth ke' te'h ko tab pa'ie' pariou hai. (101)

ਦੋਹਰਾ

ਨੰਦ ਦਾਨ ਤਾ ਕੋ ਦਯੋ ਕਹ ਲਉ ਕਹੋ ਸੁਨਾਇ।
 ਗਰਗ ਆਪਨੇ ਘਰਿ ਚਲਿਯੋ ਮਹਾ ਪ੍ਰਮੁਦ ਮਨਿ ਪਾਇ॥ ੧੦੨॥

Dohra

nand daan ta' kou diou ka'h lou kaho suna'ie'.
 garg apnai ghar chaliou maha parmad ma'n pa'ie'. (102)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਨਾਮਕਰਨ ਬਰਨਨੰ।

ਸਵੈਯਾ

ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਪਲਨਾ ਪਰ ਝੂਲਤ ਹੈ ਤਬ ਕੈਸੇ।
 ਮਾਤ ਲਡਾਵਤ ਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਮੌ ਝੁਲਾਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਮੋਹਿਤ ਕੈਸੇ।
 ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਫੁਨਿ ਐਸੇ।
 ਭੂਮਿ ਦੁਖੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਨੁ ਪਾਲਤ ਹੈ ਰਿਪੁ ਦੈਤਨ ਜੈਸੇ॥ ੧੦੩॥

**it Sri Bachittar Natak Granth Krisanavtarai Naamkaran
 barnanung.**

Swaiyya

balak roop dhare' har ji palna' par jhoolat hai tab kaiso.
 maat bada'vat hai teh kou mou jhulavat hai ka'r mo'hat kaise'.
 ta chhab ki upma a't hi kab siam kehi mukh te' phun a'ise.
 bhoom dukhi man mai mou a't hi jan pa'lat hai rip de'tan jaisai. (103)

When Krishna had defiled the food by touching it thrice, then the Pandit felt enraged (in his mind), and Jasodha took away Krishna in her arms, being slightly offended. At the same time the Lord (Krishna) spoke and said that there was no fault of his (in it), as he had meditated upon me himself, saying 'O Lord partake of this food! Hearing this the pandit had realised that he was an incarnation of Vishnu, so he fell at his (Krishna's) feet. (101)

Couplet

"How far could I describe the details of the gifts offered by Nand? (to the pandit); and then Garg. fully elated and satisfied, went away to his house. (102)

**Here the chapter on the christening (naming) ceremony of
Krishna the Bachittar Natak Granth is completed.**

Swaiyya'

Then the Lord, in the form of a child, was swinging in the cradle, carelessly. The mother Jasodha fondles him and swings him (in the cradle) and how he was endearing himself to her? The details of this scene has been described by the poet Siam as such, as if the Earth, being distressed at heart, was rearing up the enemy of the demons! (103)

ਭੂਖ ਲਗੀ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤਬ ਪੈ ਜਸੁਧਾ ਬਨ ਕੋ ਤਿਨਿ ਚਾਹਿਯੋ।
 ਮਾਤ ਉਠੀ ਨ ਭਯੋ ਕੂਧ ਤਬੈ ਪਗ ਸੋ ਮਹਿ ਗੋਡ ਕੈ ਬਾਹਿਯੋ।
 ਤੇਲ ਧਰਿਓ ਅਰੁ ਘੀਉ ਭਰਿਓ ਛੁਟਿ ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਜਸੁ ਸਯਾਮ ਸਰਾਹਿਯੋ।
 ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਮਧ ਪੁਰੀ ਧਰਨੀ ਕੋ ਮਨੋ ਸਭ ਸੋਕ ਸੁ ਲਾਹਿਯੋ॥ ੧੦੪॥

bhookh lagi jab hi harko tab pai jasudha tha'n ko tin cha'hiou.
 maat uthi na bhiou ma'n kurod tabai pa'g so meh gode hai ba'hiou.
 tail dhariou or ghiou bhariou chhut bhoom pariou ja's siam sar'aioh.
 hot kalahal madh pur dharni chhut ko mano sabh sok so la'ihou. (104)

ਧਾਇ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਅਪਨੇ ਕੰਠ ਲਗਾਏ।
 ਅਉਰ ਸਭੇ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਭਾਤਨ ਮੰਗਲ ਗਾਏ।
 ਭੂਮਿ ਹਲੀ ਨਭ ਯੋ ਇਹ ਕਉਤਕ ਬਾਰਨ ਭੇਦ ਯੋ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਏ।
 ਚਕ੍ਰਤ ਬਾਤ ਭਏ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਚ ਨ ਲਾਏ॥ ੧੦੫॥

dha'ie' gaie' Brij lok sabhai har ji tin apnai kanth laga'ie'.
 aur sabhai brij lok ba'dhu mil bha'tan mangal gaie'.
 bhoom hali nabh so eh kautak ba'tan bhe'd so bhakh sunaie'.
 chakrat baat bhaie' sunn kai apnai ma'n mei'n meninn sa'ch na la'ie'. (105)

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਨਹਿ ਕੇ ਸਿਰ ਸਾਥ ਛੁਹਾਇ ਕੈ ਅਉਰ ਸਭੇ ਤਿਨ ਅੰਗਨ ਕੋ।
 ਅਰੁ ਲੋਕ ਬੁਲਾਇ ਸਬੈ ਬਿਜ ਕੈ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਮੰਗਨ ਕੋ।
 ਅਰੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਸਭ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਪਟ ਰੰਗਨ ਕੋ।
 ਇਹ ਸਾਜ ਬਨਾਇ ਦਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਅਰੁ ਅਉਰ ਦਯੋ ਦੁਖ ਭੰਗਨ ਕੋ॥ ੧੦੬॥

Swaiyya

kare'h he' sir saath chhudaie' kai aur sabhai tin angan ko.
 ar lok lula'ie' sabhai brij hai boh daan diou tin mangan ko.
 a'r daan diou sabh hi greh ho kar kai pa't rangen rangen ko.
 eh sa'j bana'ie diou tin kai or aur diou dukh bhanjan ko. (106)

When Krishna felt hungry, he wanted to suckle the breast of the mother, but Jasodha did not get up. He felt slightly offended and he pressed the ground with force, with his feet. The Earth was shaken up, and all the oil (in the house) and the ghee filled in the utensils, was spilt on to the ground, which has been described by the poet Siam (as such) as if an uproar had taken place on the Earth in Mathura puri, so by spilling the oil, the Earth had been satiated. (had its interest fulfilled). (104)

So all the populace of Brij rushed to the place and hugged the child (Krishna) in fact all the people including women folk started singing songs of happiness and praise in many ways. The Earth had trembled and the sky also showed a miracle. This secret was revealed by the child artists clearly. Hearing this all were bewildered, but did not consider it as a true event. (105)

Swaiyya'

Nand called all the beggars of the area (Brij) and after touching the head and body of Kanha, various materials were given away in alms to them. All the households (in the area) were given coloured clothes in alms. This incident was made an excuse for alms-giving and gave away many articles for (destroying) casting away all their afflictions (sufferings). (including money and materials). (106)

ਕੰਸ ਬਾਚ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੋ

ਅੜਿਲ

ਜਬੈ ਪੂਤਨਾ ਹਨੀ ਸੁਨੀ ਗੋਕੁਲ ਬਿਖੈ। ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਜਾਹੁ ਤਾ ਕੋ ਤਿਖੈ।
ਨੰਦ ਬਾਲ ਕੋ ਮਾਰੋ ਐਸੇ ਪਟਕਿ ਕੈ। ਹੋ ਪਾਥਰ ਜਾਣੁ ਚਲਾਈਐ ਕਰ ਸੋ ਝਟਕਿ ਕੈ॥ ੧੦੭॥

Kans baach trina'varat so

Ar'il

jabai puta'na hani sunni Gokul bikhai.
trinavarat so ke'hou jaar chha'd kai tikhai.
nand baal ko maro aisai patak kai.
ho pa'thar ja'nn chala'iecai kar so jhatak kai. (107)

ਸਵੈਯਾ

ਕੰਸਹਿ ਕੈ ਤਸਲੀਮ ਚਲਿਯੋ ਹੈ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੀਘਰ ਦੈ ਗੋਕੁਲ ਆਯੋ।
ਬਉਡਰ ਕੋ ਤਬ ਰੂਪ ਧਰਿਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਕੈ ਬਲ ਪਉਨ ਬਹਾਯੋ।
ਆਗਮ ਜਾਨ ਕੈ ਭਾਰੀ ਭਯੋ ਹਰਿ ਮਾਰਿ ਤਬੈ ਵਹ ਭੂਮਿ ਪਰਾਯੋ।
ਪੂਰ ਭਏ ਦ੍ਰਿਗ ਮੁੰਦ ਕੈ ਲਕਨ ਲੈ ਹਰਿ ਕੋ ਨਭਿ ਕੇ ਮਗ ਧਾਯੋ॥ ੧੦੮॥

Swaiyya

Kanse'h ko tasleem chaliou hai trina'varat sanghar dai Gokul aiyou.
boudar kaitab roop dhariou dharni par kai bal pauan baha'iou.
a'gam jaan kai bha'ri bhieu ha'r mar tabai veh bhoon paraiou.
pur bhaie' drig mund kai lankan lai har ko nabh ke' ma'g dhieou. (108)

ਜਉ ਹਰਿ ਜੀ ਨਭਿ ਬੀਚ ਗਯੋ ਕਰ ਤਉ ਅਪਨੇ ਬਲ ਕੋ ਤਨ ਚਟਾ।
ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਮਿਲਿ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਤਬ ਰਾਛਸ ਫਟਾ।
ਫੇਰਿ ਸੰਭਾਰ ਦਸੋ ਨਖ ਆਪਨੇ ਕੈ ਕੈ ਤੁਰਾ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਕਟਾ।
ਰੁੰਡ ਗਿਰਿਯੋ ਜਨੁ ਪੇਡਿ ਗਿਰਿਯੋ ਇਮ ਮੁੰਡ ਪਰਿਯੋ ਜਨੁ ਡਾਰ ਕੇ ਖਟਾ॥ ੧੦੯॥

jou har ji nabh beech geyo kar tou apne' ba'l ko tan chatta.
roop bhia'nak ko dhar kai mil judh kariou tab rachhas phata.
phe'r sambha'r daso nakh apnai kai kai tura' sir satar ko kata'.
ru'nd griou' jan p'ed girou im mund pariou ja'n dar te' khata. (109)

Then Kans told Trainavarat

A'ril

When Kans heard the news of the death of Pootna, in Gokal, then he sent for the demon Trinavarat and said to him, "You go to Gokul immediately and kill Nand's son by dashing him against a stone, just as a stone is hurled by the hand with a jerk. (107)

Swaiyya'

Tri na Varat, after paying obeisance to his master, Kans, went away and reached Gokul. He assumed the form of a whirl wind and a strong wind (storm) started blowing on the land. Viewing the arrival of Trinavarat, Krishna assumed a large and heavy weight (body) and knocked him (threw) on to the ground with a jerk. The eyes of people were filled with dust, so that they closed their eyes. Then Trinavarat, taking away Krishna in his arms, ran away to wards the sky. (108)

Then on reaching the sky, Krishna giving a jerk to his body, assumed a dreadful appearance and waged a war against him valiantly and wounded the demon. Then with his great ten nails Krishna fought ferociously and cut away the head of the enemy. The trunk (body) of Trinvarat fell down on the ground with a thud as if a tree had fallen down and his head had fallen down just like a fruit (Khata) of sour orange had fallen from the branch of a tree. (109)

Here the chapter on the death of Trinavarat from the episode of Krishna Incarnation from Bachittar Natak Granth is completed.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਨਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਬਧਹ ਸਮਾਪਤਮ।

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਨਾ ਜਨ ਗੋਕੁਲ ਕੇ ਬਹੁ ਆਜਿਜ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਢੂਡਾਯੋ।
ਦੁਆਦਸ ਕੋ ਪੈ ਜਾਇ ਪਰਿਯੋ ਹੁਤੇ ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਪੈ ਮਿਲਿ ਪਾਯੋ।
ਲਾਇ ਲੀਯੋ ਹੀਯ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਉਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ॥ ੧੧੦॥

it Sri Bachittar Nata'k granth Krisanavtari
trina'varat badheh samaptam.

Swaiyya

kahn bina jan Gokul ke' boh a'jag hoiai ik'atar dhoondiou.
dua'das kos pai jaie' pariou hutai khojat khojat pai mil pa'iou.
laie' leeon heu so sabh hi tab hi mil ke unn mangal gaieiou.
ta' chhab ko jas uch maha kab ne' mukh te' im bhakh sunnaiou. (110)

ਦੈਤ ਕੋ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਦੇਖ ਕੈ ਗੋਪ ਸਭੋ ਮਨ ਮੈ ਡਰੁ ਕੀਆ।
ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹ ਹੈ ਗਨਤੀ ਸੁਰ ਰਾਜਹਿ ਕੋ ਪਿਖਿ ਛਾਟਤ ਹੀਆ।
ਐਸੋ ਮਹਾ ਬਿਕਰਾਲ ਸਰੂਪ ਤਿਸੈ ਹਰਿ ਨੇ ਛਿਨ ਮੈ ਹਨਿ ਲੀਆ।
ਆਇ ਸੁਨਿਓ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਬਿਰਤਾਤ ਸਭੇ ਕਹਿ ਦੀਆ॥ ੧੧੧॥

dait ko roop bhia'nak de'kh kai gope sabho ma'n mein da'r kia'.
manas ki keh hai ganti su'r rajeh ko pikh pha'tat hia.
aiso maha bikra'l saroop tisai har ne' pikh pha'tat hia'.
aie' sunio apnai greh mein teh ko birta't sabhai keh dia'. (111)

ਦੈ ਬਹੁ ਬਿਪਨ ਕੋ ਤਬ ਦਾਨ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੁਤ ਸੋ ਛੁਨਿ ਮਾਈ।
ਅੰਗੁਲ ਕੈ ਮੁਖ ਸਾਮੁਹਿ ਹੋਤ ਹੀ ਲੇਤ ਭਲੇ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਸਕਾਈ।
ਆਨੰਦ ਹੋਤ ਮਹਾ ਜਸੁਦਾ ਮਨਿ ਅਉਰ ਕਹਾ ਕਹੋ ਤੋਹਿ ਬਡਾਈ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਪੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਤਨ ਤੇ ਅਤਿ ਭਾਈ॥ ੧੧੨॥
de'ih boh bipan ko tab daan so khelat hai sit, so phun ma'iee.
angul kai mukh sa'mioh hoat hi lait bhale' har ji muska'iee.
anand hoat maha jasudha ma'n aur kaha', kaho tohai bada'iee.
ta' chhab ki upma a't pai kab ke' man mein ta'n te' at bha'iee. (112)

Swaiyya'

When Kanha had flown to the skies, the populace of Gokul, with out his presence, felt helpless, and got together to search for Krishna. After about 12 kilometres away, they found Krishna who had fallen down and their search ended. They all embraced him and started singing songs of happiness, getting together. The poet has described this whole scene like this. (110)

On seeing the dreadful figure of the demon, all the milk vendors had felt frightened at heart. The number of human beings was countless. Infact, even Indra's heart felt a great shock on seeing the demon's appearance. (his heart was bleeding), but Krishna had killed such a dreadful demon in a moment. So when the milkmen came back with Krishna then people started pouring in on hearing about his home coming, to enquire about Krishna and he related the whole episode in detail to them. (111)

Then the mother Jasodha, after giving (gifts) doles to many brahmins started playing and fondling with her son. By placing her finger against her mouth with love. She made Krishna to smile, which had pleased Jasodha's heart immensely. "O Jasodha! What more praises could I describe about you?" That scene is truly praise-worthy. The poet's heart had been won over (both in body and mind) completely by this scene. (112)

ਅਬ ਸਾਰੀ ਬਿਸੁ ਮੁਖ ਮੇਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਜਸੋਧਾ ਕੋ ਦਿਖਾਈ ਸਵੈਯਾ

ਮੋਹਿ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋਂ ਲਗੀ ਫੇਰਿ ਖਿਲਾਵਨ ਮਾਈ।
ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਮਨ ਮਧ ਬਿਚਾਰਿ ਸਿਤਾਬ ਲਈ ਮੁਖਿ ਮਾਹਿ ਜੰਭਾਈ।
ਚਕਤ੍ਰ ਹੋਇ ਰਹੀ ਜਸੁਧਾ ਮਨ ਮਧਿ ਭਈ ਤਿਹ ਕੇ ਦੁਚਿਤਾਈ।
ਮਾਇ ਸੁ ਢਾਪਿ ਲਈ ਤਬਹੀ ਸਭ ਬਿਸਨ ਮਯਾ ਤਿਨ ਜੋ ਲਖਿ ਪਾਈ॥ ੧੧੩॥

ab sa'ri bis mukh te' Krisan ji jasodha ko dikhaiee.

Swaiyya

mohai bhadhaie' maha ma'n mein har kou lagi phe'r khilavan maiee.
tou har ji ma'n madh bicha'r sita'b laiee mukh ma'he' janta'iee.
chaka'tar hoiai rehi jasudha ma'n madh bhaiee te'h ke' duchita'iee.
ma'ie' so dha'p la'iee tab hi sabh bisan mai'tin jo lakh pa'iee. (113)

ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਘੁੰਟੂਆ ਘਰ ਭੀਤਰ ਮਾਤ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਚੰਗੀ।
ਲਾਲਨ ਕੀ ਮਨਿ ਲਾਲ ਕਿਧੋਂ ਨੰਦ ਧੇਨ ਸਭੇ ਤਿਹ ਕੇ ਸਭ ਸੰਗੀ।
ਲਾਲ ਭਈ ਜਸੁਦਾ ਪਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਜਿਉ ਘਨਿ ਮੈ ਚਮਕੈ ਦੁਤਿ ਰੰਗੀ।
ਕਿਉ ਨਹਿ ਹੋਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਸੁ ਮਾਤ ਭਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਾਤ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ॥ ੧੧੪॥

kahn chale' ghuntu a' ghar bhitari maat karai upma teh changi.
la'lan ki ma'n laal kidhou nand dhe'n sabhai te'h ke' sabh sungi.
la'l bha'iee jasodha pikh puttrehn jiou ghan mein chamkai du't rangi.
kiou neh hovai prasane'u so maat bhieu jin kai gre'h taat tribhangi. (114)

ਰਾਹਿ ਸਿਖਾਵਨ ਕਾਜ ਗੁਡੀਹਰਿ ਗੋਪ ਮਨੋ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁ ਬਨਾਯੋ।
ਕਾਨਹਿ ਕੋ ਤਿਹ ਉਪਰ ਬਿਠਾਇ ਕੈ ਆਪਨੇ ਆਛਨ ਬੀਚ ਧਵਾਯੋ।
ਫੇਰਿ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ਜਸੁਦਾ ਉਰ ਮੇਂ ਗਹਿ ਕੈ ਪਯ ਪਾਨ ਕਰਾਯੋ।
ਸੋਇ ਰਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ੧੧੫॥

ra'he sikha'van kaaj gudihar gope mano mil kai so banaiou.
kahne' ko teh u'per bithaie' kai apne' a'ngan beech dhaviou.
pher utha'ie' le'iee jasodha ur mou geh kai pey paan kariou.
soiai rehai har jee tab hi ka'b ne' apnai ma'n mein sukh pa'iou. (115)

**Now the episode of showing the worldly scene to
Jasodha by Krishna begins.**

Swaiyya'

The mother Jasodha then, feeling too much affectionate towards Krishna, started fondling with him, then Krishna thought to himself and yawned immediately. Then on viewing all the three worlds from Krishna's mouth (opened with yawn) Jasodha got bewildered and this created some doubts (dual-mindness) in her mind. That moment the mother had seen Vishnu's Maya (worldly drama) which she covered up. (concealed within). (113)

Krishna then moved around crawling on his knees while the mother praises him on his movement. While moving on the ground there were markings (like lines) on the ground which resembled necklaces of pearls and all the Nand's cows were his playmates. Jasodha was thoroughly delighted to watch her son playing, just as lightning shines forth through the clouds. Why should not the mother feel elated in whose house a son like Krishna had been born?" (114)

The milkman jointly got a beautiful hard cart (small) made for enabling Krishna to learn (how) to walk. They made him sit on top of the cart and then moved him around in the courtyard of the house. Then Jasodha took up Krishna in her lap and suckled him (with milk). When Krishna had gone to sleep, the poet heard a sigh of relief (and felt happy). (115)

ਦੋਹਰਾ

ਜਬ ਹੀ ਨਿੰਦਾ ਛੁਟ ਗਈ ਹਰੀ ਉਠੇ ਤਤਕਾਲ।
ਖੇਲ ਖਿਲਾਵਨ ਸੋ ਕਰਿਯੋ ਲੋਚਨ ਜਾਹਿ ਬਿਸਾਲ॥ ੧੧੬॥

Dohra

jab hi nindra chhoot gaiee hari uthai tatkaal
khe'l khia'van so kariou lochan ja'ieh bisa'l (116)

ਇਸੀ ਭਾਤਿ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਖੇਲ ਕਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮਾਹਿ।
ਅਖ ਪਗ ਚਲਤਿਯੋ ਕੀ ਕਥਾ ਕਰੋ ਸੁਨੋ ਨਰ ਨਾਹਿ॥ ੧੧੭॥

isi bha'nt so Krisan ji khe'l kare' brij ma'he'.
ab pa'g chaltiou lo latha karon sunno nar nahi. (117)

ਸਵੈਯਾ

ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਬਲ ਕੈ ਪਗ ਮੈ।
ਜਸੁ ਮਾਤ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਭਈ ਮਨ ਮੈ ਪਿਖਿ ਧਾਵਤ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਕੋ ਮਗ ਮੈ।
ਬਾਤ ਕਰੀ ਇਹ ਵੇਪਿਨ ਸੋ ਪ੍ਰਭਾ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸੁ ਸਭੈ ਜਗ ਮੈ।
ਜਨੁ ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤਿ ਮਾਨੁਖ ਕੋ ਸਬ ਧਾਇ ਧਸੀ ਹਰਿ ਕੈ ਨਗ ਮੈ॥ ੧੧੮॥

Swaiyya

saal batit bhio jab hi tab kahn bhiou ba'lkai pug mein.
jasu maat parsaniou bha'iee ma'n mein pikh dha'vat putre'h ko mag mein.
baat kari eh gopian re prabha pha'il rohi so sobhai jag mein.
jan sunderata' a't manmukh ko sab cha'ie dhasi har kai na'g mein. (118)

ਗੋਪਨਿ ਸੋ ਮਿਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਖੇਲ ਮਚਾਵਤ ਹੈ।
ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਹੈ ਖਗ ਬੋਲਤ ਹੈ ਜਿਮ ਧਾਵਤ ਹੈ ਤਿਮ ਧਾਵਤ ਹੈ।
ਫਿਰਿ ਬੈਠਿ ਬਰੇਤਨ ਮਧ ਮਨੋ ਹਰਿ ਸੋ ਵਹ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਹੈ।
ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਸੁਭ ਗੀਤ ਭਲੇ ਮੁਖ ਗਾਵਤ ਹੈ॥ ੧੧੯॥

gopia'n so mil kai har ji jamuna ta't-khel machavat hai.
jim bolat hai pug bolat hai jim dha'vat hai tim dha'vat hai.
phir baith bre'tan madh mano har so veh taal baja'vathai.
kab siam ke'hai tin ki upma subh geet bhale mukh ga'vat hai. (119)

Couplet

When the day was over, Krishna got up and sat down. Then the large eyed child, started taking interest in playing games. (116)

So Krishna was growing up in Brij Bhoomi (land of Brij) while making merry and playing games. "O King! Now I would describe about his efforts to walk around on his feet, so listen carefully. (117)

-Swaiyya'

After the lapse of one year, Krishna was able to stand up on his feet and the mother Jasodha used to feel delighted in seeing the child running around. Then she told the milk vendors, "that his magnificence was spreading throughout the world. She said, it appears that the beauty of (human race) mankind had sunk into the nails of Kanha." (the whole worldly beauty had penetrated into Krishna's being.) (118)

Along with milkmen's children Krishna used to play on the banks of Jamuna, and he used to chirrup like the birds, and was running around like the birds. Then they would sit on the sea beach (in the sandy beach) and they used to clap along with Krishna. The poet Siam has described the beauty of all this scene by singing songs in his praise. (119)

ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਪੈ ਮਿਲਿ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਹੈ।
 ਤਰਿ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਸਿਗਰੀ ਜਮੁਨਾ ਹਟਿ ਮਧਿ ਬਰੇਤਨ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਹੈ।
 ਫਿਰਿ ਕੁਦਤ ਹੈ ਜੋ ਮਨੋ ਨਟ ਜਿਉ ਜਲ ਕੋ ਹਿਰਦੇ ਸੰਗਿ ਰੋਲਤ ਹੈ।
 ਫਿਰਿ ਹੈ ਹਭੁਆ ਲਰਕੇ ਦੁਹੁ ਓਰ ਤੇ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸਿਰ ਮੇਲਤ ਹੈ॥ ੧੨੦॥

Kunjab mein Jamuna ta't pai mil gopia'n so har khelat hai.
 ta'r kai tab hi sigri Jamuna hut madh bar'etan sung khelat hai.
 phir kudat hai jo mano nut jiu jal ko hirdai sung rolat hai.
 phir hav'ai hadua' larkai duhou aur te' apas mein sir me'lat hai. (120)

ਆਇ ਜਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਅਪਨੇ ਖਾਇਕੰ ਭੋਜਨ ਖੇਲਨ ਨਾਮੈ।
 ਮਾਤ ਕਹੈ ਨ ਰਹੈ ਘਰਿ ਭੀਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਉਠਿ ਭਾਗੇ।
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਬੀਬਿਨ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ।
 ਖੇਲ ਮਚਾਇ ਦਯੋ ਲੁਕ ਮੀਚਨ ਗੋਪ ਸਭੈ ਤਿਹਾ ਕੇ ਰਸਿ ਪਾਗੇ॥ ੧੨੧॥

a'ie' jabai na rehai a'pnai khāie'kai bhojan khelan la'ge'.
 maat ke'hai na rehai ghar bhitar bahir ko tab hi uth bha'ge.
 siam kehai tin ki upma brij ke' pa't bithin mai anura'ge'.
 khe'l macha'ie' diou look meechn gope sabhai
 te'h ke' ra's pa'gai. (121)

ਖੇਲਤ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਹਰਿ ਬਾਰਨ ਸੋ।
 ਚੜ੍ਹਿ ਰੂਪ ਚਲਾਵਤ ਸੋਟ ਕਿਧੋ ਸੋਊ ਧਾਇ ਕੈ ਲਿਆਵੈ ਗੁਆਰਨ ਕੋ।
 ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਲਖੀ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨੋ ਮਧਿ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਨ ਸੋ।
 ਬਲ ਜਾਤ ਸਬੈ ਮੁਨਿ ਦੇਖਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਬਹੁ ਜੋਗ ਹਜਾਰਨ ਸੋ ॥ ੧੨੨॥

khela't hai jamuna ta't pai ma'n a'nand kai har ba'ran so.
 cha'rr roop chalavat sot kidho so'uoo dhia'ie' kai liavai.goa'ran kai.
 kab siam lakhi tin ki upma' mano madh anant apa'ran so.
 ba'l jaat sabhai munn dekhan ko kar kai boh jog hajaran so. (122)

So on the banks of Jamuna, alongwith a (flock) rush of milkmen's children, Krishna used to play. They would swim across Jamuna and lie down rolling on the sandy beach. Then they were jumping up and down like the juggler, pushing the water away with the chest. Then they would behave like lambs from both sides striking their heads against each other. (120)

When Krishna returned home, he had his food and started playing again. The mother wanted him to stay back but Krishna would not stay at home, and rushed outside. The poet Siam has described this praise worthy act saying that the Master (Lord) of Brij had developed love for the Streets (of Brij). They then started playing the game of hide and seek, and all the milkmaid's urchins got enamoured in the game and its fun. (121)

Thus Krishna used to play on the banks of Jamuna alongwith other children with the full satisfaction of heart. (with great glee and charm). At times he would climb a tree and throw a stick around which the milkmaid's children would bring back by rushing to collect it. The beauty of this whole scene had been beautifully realised by poet Siam in his mind, which was beyond description. All the Muni's who (ascetics) worship and meditate for thousands of years to perceive the Lord, were watching with great ecstasy and would offer their sacrifice to him. (would sacrifice themselves). (122)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਖੇਲਬੇ ਬਰਨਨੰ।

ਅਬ ਮਾਖਨ ਚੁਰਾਇ ਖੇਬੋ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਖੇਲਨ ਕੇ ਮਿਸ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਘਰਿ ਭੀਤਰ ਪੈਠਿ ਕੈ ਮਾਖਨ ਖਾਵੈ।

ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਤਬੈ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਖੁਲਾਵੈ।

ਬਾਕੀ ਬਚਿਯੋ ਅਪਨੇ ਕਰ ਲੈ ਕਰ ਬਾਨਰ ਕੇ ਮੁਖ ਭੀਤਰਿ ਪਾਵੈ।

ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਇਹ ਕੈ ਬਿਧਿ ਗੋਪਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਖਿਝਾਵੈ॥ ੧੨੩॥

It Sri Bachittar Natak Granth Krisanavtare' gopian so khelbo barnanung.

ab makhan churia khaibo kathanan

Swaiyya

khel'ou ke' miss pai har ji ghar bheetar pa'ith ke' ma'khan kha'vai.

nainann sa'ni taba'i ka'r kai sabh gopiou ko ta'b hi so khula'vai.

ba'ki bachiou apne' kar lai kar ba'nar ke' mukh bheetar pa'vai.

siam ke'hai te'h ki upma eh kai bidh gopian kahn khijhavai. (123)

ਖਾਇ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਮਾਖਨ ਤਉ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੀ।

ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਪਤਿ ਕੀ ਪਤਨੀ ਤੁਮ ਡਾਰ ਦਈ ਦਧਿ ਕੀ ਸਭ ਖਾਰੀ।

ਕਾਨਹਿ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਹਮ ਚੋਰ ਕੈ ਰਾਖਤ ਹੈ ਚੜਿ ਉਚ ਅਟਾਰੀ।

ਉਖਲ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਮਨਹਾ ਪਰ ਖਾਤ ਹੈ ਲੰਗਰ ਦੈ ਕਰਿ ਗਾਰੀ॥ ੧੨੪॥

kha'ie' ge'iou har ji ja'b ma'khan tou gopia'n sabh jaie pukari.

baat sunno pa't ki pa'tni tum da'r de'iee dadh ki sabh kha'ri.

ka'hne ke' dar te' hum chor kai ra'khat hai cha'r ri'ch atari.

uokhal ko dhar kai manha' par kha't hai langar dai kar ga'ri. (124)

ਹੋਤ ਨਹੀ ਜਿਹ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਦਧਿ ਦੈ ਕਰਿ ਗਾਰਨ ਸੋਰ ਕਰੈ ਹੈ।

ਜੋ ਲਰਕਾ ਜਨਿ ਕੈ ਖਿਝ ਹੈ ਜਨ ਤੋ ਮਿਲਿ ਸੋਟਨ ਸਾਬ ਮਰੈ ਹੈ।

ਆਇ ਪਰੈ ਜੁ ਤ੍ਰੀਆ ਤਿਹ ਪੈ ਸਿਰ ਕੇ ਤਿਹ ਬਾਰ ਉਖਾਰ ਡਰੈ ਹੈ।

ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਜਸੁਦਾ ਸੁਤ ਕੀ ਸੁ ਬਿਨਾ ਉਤਪਾਤ ਨ ਕਾਨ੍ਹ ਟਰੈ ਹੈ॥ ੧੨੫॥

hoat nahi je'h ke' ghar mein dhad dai kar ga'ran sore kare hai.

jo' la'rka ja'n kai khijh hai jan tou mil sota'n sath marai hai.

aie' parai jo tria' teh pai ir ke' te'h ba'r ukha'r darai hai.

baat suno jasodha sut ki so bina utpaat na kahn taria hai. (125)

Here the chapter of Krishna's Incarnation dealing with the episode of Krishna's playing games with milkmen's children from Bachittar Natak Granth is completed.

Now the Episode of stealing butter and eating it begins.

Swaiyya'

Krishna used to gulp butter with the excuse of playing games by entering into the houses, and he would call other children also (milkmen's children) with the sign of his eyes to join him in gulping butter. The rest of butter, left after their eating, was being pushed into the mouths of monkeys around. Siam poet thus describes the beauty of such scenes that he would (vex) annoy the milkmaids with such moves. (123)

When the Lord (Krishna) had gone after (eating) consuming butter, the milkmaids went crying to Jasodha and said, "O Jasodha! Listen to us. Kahna had thrown our utensils of curd. For fear of Kahna, we keep the butter at a higher (left) place, hidden from him. But Kahna keeping a lubber (a wooden piece), climbs up the forbidden place and like a shameless fellow abusing us, eats up the butter." (124)

"Whenever he does not find milk and curd, he makes lot of noise, using abusive language. If someone, considering him a (spoiled) boy, shows displeasure (indignation) to him, then the boys get together and beat him up with sticks. If some woman comes up (with anger) while they are taking (stealing) butter, then they pull her hair. O Jasodha! Listen to your son's doings. Krishna does not desist from creating such rowdy scenes. (125)

ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਜਸੁਦਾ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ਖਿਝੀ ਹੈ।
ਆਇ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਪਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਕੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਿਝੀ ਹੈ।
ਬੋਲ ਉਠੇ ਨੰਦ ਲਾਲ ਤਬੈ ਇਹ ਗਵਾਰ ਖਿਝਾਵਨ ਮੋਹਿ ਗਿਝੀ ਹੈ।
ਮਾਤ ਕਹਾ ਦਧਿ ਦੋਸੁ ਲਗਾਵਤ ਮਾਰ ਬਿਨਾ ਇਹ ਨਾਹਿ ਸਿਝੀ ਹੈ॥ ੧੨੬॥

baat sunni jab gopian ki jasudha ta'b hi ma'n ma'hai khiji hai.
a'ie' geiu har ji tab hi pikh putreh kai man ma'he rijhi hai.
bol uthai Nand lal tabai eh gava'r khijha'van mohe' gijhi hai.
maat kaha dadh dos laga'vat maar bina eh na'he' sijhi hai. (126)

ਮਾਤ ਕਹਿਯੋ ਅਪਨੇ ਸੁਤ ਕੋ ਕਹੁ ਕਿਉ ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਗੋਪੀ।
ਮਾਤ ਸੋ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੁਤ ਯੋ ਕਰਿ ਸੋ ਗਹਿ ਭਾਗਤ ਹੈ ਮੁਹਿ ਟੋਪੀ।
ਡਾਰ ਕੈ ਨਾਸ ਬਿਖੈ ਅੰਗੁਰੀ ਸਿਰਿ ਮਾਰਤ ਹੈ ਮੁਝ ਕੋ ਵਹ ਥੋਪੀ।
ਨਾਕ ਘਸਾਇ ਹਸਾਇ ਉਨੈ ਫਿਰਿ ਲੇਤ ਤਬੈ ਵਹ ਦੇਤ ਹੈ ਟੋਪੀ ॥ ੧੨੭॥

maat ke'hou apnai sut ko koh kiun kar tohe' khija'vat gopi.
maat so baat kehi sut son kar so geh bhagat hai mohe' topi.
daar kai naas bikhai anguri sir maara't hai mujh kou veh thopi.
Na'k ghasa'ie' urai phir leit tabai veh deit hai topi. (127)

ਜਸੁਧਾ ਬਾਤ ਗੋਪਿਨ ਸੋ

ਮਾਤ ਖਿਝੀ ਉਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਿਉ ਸੁਤ ਮੋਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਹਉ ਗੀ।
ਬੋਲਤ ਹੈ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਹਮਰੇ ਧਨ ਹੈ ਦਧਿ ਦਾਮ ਸੁ ਗਉ ਗੀ।
ਮੂੜ ਅਹੀਰ ਨ ਜਾਨਤ ਹੈ ਬਢਿ ਬੋਲਤ ਹੋ ਸੁ ਰਹੋ ਤੁਮ ਠਉ ਗੀ।
ਕਾਨਹਿ ਸਾਧ ਬਿਨਾ ਅਪਰਾਧਹਿ ਬੋਲਹਿ ਗੀ ਜੁ ਭਈ ਕਛੁ ਬਉ ਗੀ॥ ੧੨੮॥

Jasudha baat gopi'an se'

maat khiji un gopian ko tum kiun su't mohai khijhavat hou ri.
bolat ho apnai mukh te' hamrai dha'n hai dadh da'm so gou ri.
moor' ahir na ja'nat hai badh bolat hai so raho tum thouri.
kahne' sa'dh bina apra'dhejung bolehung gi jo bheiee
kachh bouri. (128)

When Jasodha heard the talk of milkmaids, she felt annoyed at heart. In the meantime Krishna also came back home and she felt happy to see her son. Then Krishna said, "O mother! This milkmaid is always annoyed with me, thus why is she accusing me of taking her curd? She will not mend her ways without a beating. (126)

Then the mother asked her son, "Tell me, how this milkmaid teases you ?" The son told the mother, "That this maid removes my cap and runs away with it in her hand. Then putting her finger in my nostrils, she slaps my head. Then she asks me to seek her pardon by rubbing my nose on ground, thus making a mockery of me before the (other) boys and then gives back my cap. (127)

**Then Jasodha told the milkmaids;
Swaiyya'**

The mother (Jasodha) got annoyed with them and said, "Why do you tease my son tell me?" On top of that you come and make a complaint against my son. I have got everything at my place (home) including milk, curd, food materials and cows" O foolish milkmaids! Do you not know that Kanha has no derth of anything at home. You are talking too much, so you should rest assured that my son is a gentle soul and is without any blemish (fault). If anyone would complain against Kanha, would be considered by me as (mad) foolish." (128)

ਦੋਹਰਾ

ਬਿਨਤੀ ਕੈ ਜਸੁਦਾ ਤਬੈ ਦੋਊ ਦਏ ਮਿਲਾਇ।
ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਗਾਰੈ ਸੇਰ ਦਧਿ ਲੇਹੁ ਮਨ ਕੁ ਤੁਮ ਆਇ॥ ੧੨੯॥

Dohra

binti karai jasudha tabai do'uoo de'iai mila'ie'.
kahn biga'rai se'r dadh leho ma'n ko tum a'ie'. (129)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਜਸੋਧਾ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਤਬ ਗੋਪੀ ਮਿਲਿ ਯੋ ਕਹੀ ਮੋਹਨ ਜੀਵੈ ਤੋਹਿ।
ਯਾਹਿ ਦੇਹਿ ਹਮ ਖਾਨ ਦਧਿ ਸਭ ਮਨਿ ਕਰੈ ਨ ਕੋਹਿ॥ ੧੩੦॥

ਇਤਿਹ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਨਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਮਾਖਨ ਚੁਰੈਬੋ ਬਰਨਨੰ।

Gopi baat jasudha se'

Dohra

ta'b gopi mil yo kehi mohan jeevai, mohai.
ya'e'h de'h mum kha'n dadh sabh ma'n kare' no karohe'. (130)

it Sri Bachittar Natak Granth Krisnavtare ma'khan churaubo
barnanung.

ਅਬ ਜਸੁਧਾ ਕੋ ਬਿਸਵ ਸਾਰੀ ਮੁਖ ਪਸਾਰਿ ਦਿਖੈਬੋ

ਸਵੈਯਾ

ਗੋਪੀ ਗਈ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਤਬ ਤੇ ਹਰਿ ਜੀ ਇਕ ਖੇਲ ਮਚਾਈ।
ਸੰਗਿ ਲਯੋ ਅਪੁਨੇ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਦੈਖਤ ਤਾ ਮਿਟੀਆ ਇਨ ਖਾਈ।
ਭੋਜਨ ਖਾਨਹਿ ਕੋ ਤਜਿ ਖੋਲੈ ਸੁ ਗੁਵਾਰ ਚਲੇ ਘਰ ਕੋ ਸਭ ਧਾਈ।
ਜਾਇ ਹਲੀ ਸੁ ਕਹਿਓ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਬਾਤ ਵਹੈ ਤਿਨ ਖੋਲਿ ਸੁਨਾਈ॥ ੧੩੧॥

ab jasudha ko bisav sa'ri mukh pasa'r dikhabo.

Swiyya

gopi a'iee apna' greh mein ta'b te har ji ki khe'l macha'iee.
sung liou apnai musli dhar de'khat ta mitia in kha'iee.
bhojan kha'neh ko taj khe'lai so gava'r chalai gha'r ko sabh dhia'iee.
ja'ie hali so kehou jasudha peh baat vehai tin khol sunaiee. (131)

Couplet

Then Jasodha told them both to strike a compromise and requested them not to worry. She said, "In case Kanha spoils one kilo of your milk or curd, you come and take from me forty kilos in exchange, (so you need not worry.) (129)

The milkmaids told Jasodha

Couplet

Then the milkmaids collectively told Jasodha, "Your son (Mohan) may have long life! We will all give him curd for eating and will never have any grudge against him. (130)

Here the chapter on the Butter stealing episode of Krishna incarnation from Bachittar Natak Granth is completed.

Now the episode of showing the worldly drama to Jasodha by opening his mouth begins.

Swaiyya'

When the complain-ant milk-maid had gone away, then Sri Krishna showed a miracle. He took Balbhador with him. Before his very eyes. Sri Krishna put some dust in his mouth. When all the milk maid's children after playing games, went home for having food, then Balbhadar told the whole story (of gulping dust) to Jasodha in detail. (131)

ਮਾਤ ਗਹਿਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸੁਤ ਕੋ ਤਬ ਲੈ ਛਿਟੀਆ ਤਨ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ।
 ਤਉ ਮਨ ਮਧਿ ਡਰਿਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਜਸੁਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁ ਪ੍ਰਕਾਰਿਯੋ।
 ਦੇਖਹੁ ਆਇ ਸਬੈ ਮੁਹਿ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਤ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਤਾਤ ਪਸਾਰਿਯੋ।
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਆਨਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਧਰ ਮੂਰਤਿ ਬਿਸਵ ਦਿਖਾਰਿਯੋ॥ ੧੩੨॥

maat ge'hou ris kai sut no ta'b lai chhitia' ta'n ta'nhe'n parhariou.
 tou ma'n madh dariou har ji jasudha jasudha kar kai jo puka'riou.
 dekhoh a'ie sabai mohe' ke mukh maat ke'hou ta'b taat puka'riou.
 siam keh'ai tin a'nan mein sabh hi dhar murat bisav dikha'riou. (132)

ਸਿੰਧੁ ਧਰਾਧਰ ਅਉ ਧਰਨੀ ਸਭ ਥਾ ਬਲਿ ਕੋ ਪੁਰਿ ਅਉ ਪੁਰਿ ਨਾਗਨਿ।
 ਅਉਰ ਸਭੈ ਨਿਰਖੇ ਤਿਹ ਮੈ ਪੁਰ ਬੇਦ ਪੜੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਨਿਤਾ ਗਨਿ।
 ਰਿਧਿ ਅਉ ਸਿਧਿ ਅਉ ਆਪਨੇ ਦੇਖ ਕੈ ਜਾਨਿ ਅਭੇਵ ਲਗੀ ਪਗ ਲਾਗਨ।
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਚੱਛਨ ਸੋ ਸਭ ਦੇਖ ਲਯੋ ਜੁ ਬਡੀ ਬਡਿਭਾਗਨਿ॥ ੧੩੩॥

sindh dhara'dhar aou dharni sabh tha' bal ko pur aou na'gan.
 au'r sabhai mirkhe' teh mein pu'r beid pa'rre' Brahma ganta' gan.
 ridh a'ou sidh a'ou apnai kekh kai ja'an abhe'v lagipug la'gan.
 siam ke'h'ai tin jachhan sou sabh dekh le'ou jo ba'di bad bha'gan. (133)

ਦੋਹਰਾ

ਜੇਰਜ ਸੇਤਜ ਉਤਭੁਜਾ ਦੇਖੇ ਤਿਨ ਤਿਹ ਜਾਇ।
 ਪੁਤ੍ਰ ਭਾਵ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ਧਾਇ॥ ੧੩੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਮਾਤ ਜਸੁਦਾ
 ਕਉ ਮੁਖ ਪਸਾਰਿ ਬਿਸ ਰੂਪ ਦਿਖੈਬੋ।

Dohra

jev'aj seta'j utbhuja dekhe' tin teh ja'ie'.
 puttara bha'v ko du'r har pa'ie'n la'gi dha'ie'. (134)

The mother got agitated and in great anger she took up a stick and thrashed his (Krishna's) body. Then Krishna got frightened in mind and started shouting "Jasodha, Jasodha" All could come and see my mouth (for dust)." On the mother's ordains, the boy (Krishna) opened his mouth, and the poet Shiam has stated, that Krishna then showed the whole Universe through his mouth, by exposing to them the worldly drama being conducted by the Lord. (132)

He showed to Jasodha the whole world scene, including oceans, mountains, Earth, netherlands and land of Snakes; all things were shown in his mouth including Brahma reading Vedas, alongwith all the occult powers and she saw herself also in the mouth, thus realising that Krishna was the Lord Almighty, so Jasodha fell at his feet. The poet Siam says, that Jasodha saw everything with her own eyes and felt herself as most fortunate (to have such a son). (133)

Couplet

The beings born from semen; those born out of perspiration, and those created from the Earth were all seen in the mouth including various birds, animals etc. by Jasodha, as a result she forgot about his being her son, and fell at his feet. (134)

Here the chapter of showing the worldly drama to mother Jasodha in the opened mouth of the episode of Krishna's Incarnation in Bachittar Natak Granth in completed.

it Sri Bachittar Natak Granth Krisanvtarai maat jasudha kou
mukh pasa're' bisan roop dikhaibo.

ਅਬ ਤਰੁ ਤੋਰਿ ਜੁਮਲਾਰਜੁਨ ਤਾਰਬੋ।

ਸਵੈਯਾ

ਫੇਰਿ ਉਠੀ ਸਜੁਧਾ ਪਰ ਪਾਇਨ ਤਾ ਕੀ ਕਰੀ ਬਹੁ ਭਾਤ ਬਡਾਈ।
ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਹੋਇ ਅਜਾਨ ਕਹਿਓ ਮਮ ਮਾਈ।
ਸਾਰੇ ਛਿਮੇ ਹਮਰੇ ਤੁਮ ਅਉਗਨ ਹੁਇ ਮਤਿਮੰਦਿ ਕਰੀ ਜੁ ਢਿਠਾਈ।
ਮੀਟ ਲਯੋ ਮੁਖ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਹ ਪੈ ਮਮਤਾ ਡਰਿ ਬਾਤ ਛਿਪਾਈ ॥ ੧੩੫॥

ab ta'r torai jumlarajan tarbo

Swaiyya

pher uthi jasudha pa'r paie'n ta' ki kari boh bha'nt bada'iee.
hai jug ke' pati hai karunanidh ho'ai aja'n keho mam maiee.
sa'rai chhimo hamro tum an'an hoie' matmand kari jo thidha'iee.
meet liou mukh tou har ji teh pai mamta da'r baat chhipa'iee. (135)

ਕਬਿਤੁ

ਕਰੁਨਾ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ਇਮ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਖੇਲਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਤੋਰਿ ਲਿਆਏ ਗੋਪ ਬਨ ਸੋ।
ਬਾਰਕੋ ਕੇ ਕਹੇ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਆਪਨੇ ਮੈ ਸਯਾਮ ਕੋ ਪ੍ਰਹਾਰ ਤਨ ਲਾਗੀ ਛੂਛਕਨ ਸੋ।
ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਲਾਸਨ ਕੋ ਰੋਵੈ ਸੁਤ ਰੋਵੈ ਮਾਤ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਮਹਾ ਮੋਹਿ ਕਰ ਮਨ ਸੋ।
ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਸਭੇ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਕਹਾ ਚਲੀ ਸਾਮੁਹੇ ਨ ਬੋਲੀਐ ਰੀ ਐਸੇ ਸਾਧੁ ਜਨ ਸੋ॥ ੧੩੬॥

Kabit

karuna kai jasudha ke'hou hai im gopian se' khelbe' ke' kaaj tore lia'iee'
gope ban so'.
barko ke' kahe' har karodh ma'n apnai mai siam ko parhar tan la'gi
chhuchkan sou.
dekh dekh la'san ko rovai su't rovai maat ke'hai kab siam maha moh kar
ma'n sou.
Ram Ram kar sabha marbe' ki kaha chali siameh na boliai ri aisai sadh jan
sou. (136)

Now the episode of the deliverance of Jamalpur by snapping a Tree Swaiyya'

Jasodha then got up and paying her obeisance to Krishna. She praised his grandeur and magnificence as such -

"O Lord of the world, O Treasure of (Source) compassion! I was mistaken in calling myself as your mother out of sheer ignorance. Pray pardon me for all my flaws and shortcomings and misdeeds committed out of my lack of knowledge and obstinacy. Then Krishna closed his mouth and again involved the mother in the act of worldly love (emotions) to close the (chapter) incident of his Greatness. (135)

Kabit

Then Jasodha told the milk-maids with grace and benevolence, that the milkmen's children had brought some sticks from the jungle. But on the words of the children, Jasodha was furious in her mind and started beating Krishna with the stick. The son cries loudly on seeing the son crying, Jasodha also started crying. The poet Siam says, the mother had become emotional with the son's love while the milkmaids started (saying Ram, Ram) feeling penitent and said, "What to talk of beating such a saintly figure, one cannot even open his mouth before him. (one cannot show indignation) (136)

ਦੋਹਰਾ

ਖੀਰ ਬਿਲੋਵਨ ਕੌ ਉਠੀ ਜਸੁਦਾ ਹਰਿ ਕੀ ਮਾਇ।
ਮੁਖ ਤੇ ਗਾਵੈ ਪੂਤ ਗੁਨ ਮਹਿਮਾ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ॥ ੧੩੭॥

Dohra

kheer bilova'n jou uthi jasuda har ki maie'.
mukh te' ga'vai poot gunn mehma kehi na jaie'. (137)

ਸਵੈਯਾ

ਏਕ ਸਮੈ ਜਸੁਧਾ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਖੀਰ ਮਥੇ ਕਰਿ ਲੈ ਕੇ ਮਧਾਨੀ।
ਉਪਰ ਕੋ ਕਟਿ ਸੌ ਕਸਿ ਕੈ ਪਟਰੋ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨੀ।
ਘੰਟਕਾ ਛੁਦ੍ ਕਸੀ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਜੁ ਕਹਾਨੀ।
ਦਾਨ ਔ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੈ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਭ ਗਾਵਤ ਬਾਨੀ॥ ੧੩੮॥

Swaiyya

e'k samai jasudha sung gopian kheer mathai kar lai kai ma'dhani.
uper ko kate' so ka's kai patrou ma'n mein har joat samani.
ghantna' chhadar kasi teh u'per siam kehi teh ki jo kahani.
daan kou pra'karam ki sudh kai mukh tai har ki subh ga'vat ba'ni. (138)

ਖੀਰ ਭਰਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕੁਚਿ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਜਾਗੇ।
ਪਯ ਸੁ ਪਿਆਵਹੁ ਹੇ ਜਸੁਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਜੀ ਇਹ ਹੀ ਰਸਿ ਐ ਅਨੁਰਾਗੇ।
ਦੂਧ ਫਟਿਯੋ ਹੁਇ ਬਾਸਨ ਤੇ ਤਬ ਧਾਇ ਚਲੀ ਇਹ ਰੋਵਨ ਲਾਗੇ।
ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿਓ ਮਨ ਮੈ ਬਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਪੈ ਘਰਿ ਤੇ ਉਠਿ ਬਾਹਰਿ ਭਾਗੇ॥ ੧੩੯॥
kheer bhaviou jab hi te'h ko kuch tou har ji tab hi phun ja'gai.
peh so pia'voh he' jasudha prabh ji ek hi ra's mein anga'gai.
dudh chhata'iou hoiai basin te' tab dha'ie' chalieh rovan la'gai.
karodh kario ma'n mein brij ke pa'ti ghar te' uth ba'hir bha'gai. (139)

ਦੋਹਰਾ

ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਮਨੈ ਘਰਿ ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਜਾਇ।
ਸੰਗ ਸਖਾ ਲੈ ਕਪਿ ਸਭੇ ਆਏ ਸੈਨ ਬਨਾਇ॥ ੧੪੦॥

Dohra

karodh bhare' har ji manai ghar te ba'hir jaie'.
sung sakha lai ka' sabhai aie' sain bana'ie'. (140)

Couplet

The mother of Krishna, Jasodha then got up to Churn the curd and by her mouth she sings the praises of the son, which is beyond any description. (137)

Swaiyya'

Once Jasodha, taking the wooden churning in hands, was going to churn the curd, while in her heart, She was reminded of the (prime soul) light of knowledge within the son, having a yellow ribbon (girdle) round his waist (a yellow waist band) with a string having small tinkling bells attached to it. The poet Siam has described this as "Jasodha started singing songs in his praise being reminded of Krishna's power and generosity. (138)

When the breast of Jasodha was filled with milk, Krishna also had woken up, and he said, "O Mother (Jasodha)! Please suckle me with milk and Sri Krishna was completely engaged in this rapturous mood." In the meantime the milk in the vessel got spilled over (on fire), so Jasodha went away (to look after milk) and Krishna started crying. Due to this Sri Krishna got annoyed and rushed outside the house. (139)

Couplet

Being furious with rage, Krishna went out and brought along with him an army of children and monkeys in the house. (140)

ਪਾਥਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰੈ ਦੀਨੋ ਮਟੁ ਸੁ ਭਗਾਇ।
ਖੀਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਬਹਿ ਚਲਿਯੋ ਅਉ ਪੀਨੋ ਹਰਿ ਧਾਇ॥ ੧੪੧॥

pathar ko geh kai kehai deeno ma't so bha'ga'ie'.
kheer daso dis beh chaliou an peeno har dha'ie'. (141)

ਸਵੈਯਾ

ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਦਾ ਦਧਿ ਕੋ ਮਿਲਿ ਲੂਟਨ ਲਾਏ।
ਹਾਥਨ ਮੈ ਗਹਿ ਕੈ ਸਭ ਬਾਸਨ ਕੈ ਬਲ ਕੋ ਚਹੂੰ ਓਰਿ ਬਗਾਏ।
ਛੂਟ ਗਏ ਵਹ ਫੈਲ ਪਰਿਓ ਦਧਿ ਭਾਵ ਇਹੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨਿ ਆਏ।
ਕੰਸ ਕੋ ਮੀਝ ਨਿਕਾਰਨ ਕੋ ਅਗੂਆ ਜਨੁ ਆਗਮੁ ਕਾਨੁ ਜਨਾਏ॥ ੧੪੨॥

Swaiyya'

sain bana'ie' bha'lo har ji jasudha dadh ko mil lootan ba'ie.
ha'than mehgeh ko sabh basin kai bal ko chahun a'ur baga'ie'.
chhoot ga'ie' veh phail pario dadh kha'v ehai kab kai ma'n aie'.
Kanso ko mijh nikaran ko agua' jan a'ghm jaan janaie'. (142)

ਫੋਰ ਦਏ ਤਿਨ ਜੋ ਸਭ ਬਾਸਨ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ ਜਸੁਦਾ ਤਬ ਧਾਈ।
ਫਾਧਿ ਚੜੇ ਕਪਿ ਰੂਖਨ ਰੂਖਨ ਗ੍ਰਾਰਨ ਗ੍ਰਾਰਨ ਸੈਨ ਭਗਾਈ।
ਦਉਰਤ ਦਉਰਿ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਸੁਧਾ ਪਰਿ ਆਪਨੀ ਮਾਤ ਹਰਾਈ।
ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੈ ਪਤਿ ਉਖਲ ਸੋ ਫੁਨਿ ਦੇਹਿ ਬੰਧਾਈ॥ ੧੪੩॥
phor daie' jin jo sabh ba'san karodh bhari jasudha ta'b dha'iee.
ph'adh cha'rrai kap rukhan rukhan gra'ran sain bhaga'iee.
doura't dour tabai har ji-basudha par apni maat hara'iee.
siam kehai phir kai brij kai pa'ti ukhal so phun deh bandha'iee. (143)

ਦਉਰਿ ਗਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਦਾ ਜਬ ਬਾਧਿ ਰਹੀ ਰਸੀਆ ਨਹੀ ਮਾਵੈ।
ਕੈ ਇਕਠੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਰਸੀਆ ਸਭ ਜੋਰਿ ਰਹੀ ਕਛੁ ਬਾਹਿ ਨ ਪਾਵੈ।
ਫੋਰਿ ਬੰਧਾਇ ਭਏ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਉਖਲ ਸੋ ਧਰਿ ਉਪਰ ਧਾਵੈ।
ਸਾਧ ਉਧਾਰਨ ਕੋ ਜੁਮਾਲਾਰਜੁਨ ਤਾਹਿ ਨਿਮਿਤ ਕਿਧੋ ਵਹ ਜਾਵੈ॥ ੧੪੪॥
do'ur gehai har ji jasudha jab ba'dh rehi rasia'n nahi ma'vai.
kai ikthi brij ki rasia' sabh jor rehi kachh thaie' na' pa'vai.
pher bandha'ie' bhaie' brij ke' pati u'khal so dhar uper dha'vai.
sadh udharan ko jumlarjun ta'hen nimat kidho veh ja'vai. (144)

They picked up stones in hands and striking the earthenpot with stones, they broke it (into pieces so that the milk was spilt all around and the monkeys rushed to suck it. (141)

Swaiyya'

Then Sri Krishna alongwith a large troupe of children and monkeys started gulping the curd in the house, and threw away all the utensils with their hands all around the four sides. The vessels were broken and the curd was spread all around. This aroused an idea in the poet's mind as if Sri Krishna had given out his mind of crushing the head of Kans in the (period) days to come. (142)

They had broken all the earthen pots, and then the enraged Jasodha ran after them to catch hold of them. The monkeys rushed away jumping from trees to trees while Krishna managed with his (eyes) hint to make all the children run away. Sri Krishna also ran hither and thither, thus tiring out his mother Jasodha. The poet Siam says that after this incident, the body of Krishna was tied to the rice pounding stone. (143)

When Jasodha rushed towards Sri Krishna and caught hold of him and was trying to tie him up with a string, but its length fell short (for tying). She collected all the ropes of Brij town, but even then she could not manage to fasten Krishna with the ropes. Then Krishna

got himself started running all around on the ground. It appeared as if (Krishna) he was going for the salvation of two saints (Nal and Kooover) towards (the twin trees of) Jamlanjan. (144)

ਦੋਹਰਾ

ਘੀਸਤ ਘੀਸਤਿ ਉਖਲਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਉਧਾਰਤ ਸਾਧ।
ਨਿਕਟਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਗਏ ਜਾਨਨਹਾਰ ਅਗਾਧ॥ ੧੪੫॥

Dohra

gheesa't gheesa't u'khle'h kahn undharat sadh.
nikat tabai tin kai g'aie' ja'nanha'r agadh. (145)

ਸਵੈਯਾ

ਉਖਲ ਕਾਨ੍ਹ ਅਰਾਇ ਕਿਧੋ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਤਰੁ ਤੋਰ ਦਏ ਹੈ।
ਤਉ ਨਿਕਸੇ ਤਿਨ ਤੇ ਜੁਮਲਾਰਜਨ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਸੁਰ ਲੋਕ ਗਏ ਹੈ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਬੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕੰਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਭਏ ਹੈ।
ਨਾਗਨ ਕੇ ਪੁਰਿ ਤੇ ਮਧੁ ਕੇ ਮਟ ਕੈ ਮਤਿ ਕੀ ਲਜੁ ਐਚ ਲਏ ਹੈ॥ ੧੪੬॥

Swaiyya'

u'khal kahn ara'ie' kidho'u kidh'ou ba'l kai ta'n ke' tar tour deiai hai.
tou niksi tin te' jumlargan kai binti su'r lok ga'ie' hai.
ta'n chha't ko ja's uch maha kabhe' ma'n mein eh bha'nt bhaie' hai.
na'gan ke' pur te' madh ko ma't kai ma't ki laj aich laie' hai. (146)

ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਜਾਇ ਤਬੈ ਜਸੁਦਾ ਪਹਿ ਆਖੀ।
ਤੋਰ ਦਏ ਤਨ ਕੋ ਬਲ ਕੈ ਤਰ ਭਾਤਿ ਭਲੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਭ ਸਾਖੀ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖੀ।
ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਭਹਰਾਇ ਤਿਤੈ ਉਡੇ ਜਿਉ ਧਰ ਤੇ ਉਡ ਜਾਤ ਹੈ ਮਾਖੀ॥ ੧੪੭॥

koutak dekh sabhai brij ke jan ja'ie' tabai jasuda peh a'khi.
tor de'iai ta'n ke' bal kai ta'r bhant bha'li har'ki sukh sa'khi.
te chhab ki upma a't hi kab ne' apnai mukh te' im bha'khi.
phe'r ke'hi bhehraie' titai udai jiu dhar te' ud jaat hai ma'khi. (147)

Couplet

Then dragging the lubber, Sri Krishna helped the two saints (Nal and Koover) to get deliverance and for this purpose. Only Krishan, knowing the ways of the Lord, had gone near them. (145)

In between the Jamlarjan, the lubber was entangled and with the force of his body, Sri Krishna managed to tear a part (break) the two trees, then only from the twin trees, the saints Nal and Koover got deliverance and on their request they went to heavens. The praise-worthy scene had impressed the poet so much as to consider the whole incident, as if Indra had, with the help of the string of magical chanting of mantras, managed to take out (pull) the great vessel of nectar from the place of (twin) snakes. (146)

After seeing this miracle, the populace of Brij town went and explained the whole incident to Jasodha stating that with his body strength only Krishna had torn apart the (Jamlarjan) twin trees and narrated this wholesome episode to her. The poet has described the whole incident in his own words as if the flies of the land had come in a swarm to tell the story of this incident to Jasodha. (147)

ਦੂਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕੇ ਸਿਵ ਮੂਰਤਿ ਹੈ ਨਿਜ ਸੇ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਦਇਯਾ।
 ਲੋਗਨ ਕੇ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਹੈ ਕਰਤਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਇਯਾ।
 ਡਾਰ ਦਈ ਮਮਤਾ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਬੋਲ ਉਠੀ ਇਹ ਹੈ ਮਮ ਜਾਇਯਾ।
 ਖੇਲ ਬਨਾਇ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਬਿਧਿ ਜੋ ਜਨਮਯੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪੂਤ ਕਨਿਯਾ॥ ੧੪੮॥

dutan ke' badh ko siv moorat hai nij so karta sukh deya'.
 logan ke' barta' harta' dukh hai karta muslidhar bhe'ya.
 da'r de'iee mamta har ji tab bol uthi eh hai mum je'ya.
 khe'l hama'ie' deiai hum ko bidh so janmiou greh poot kana'ya. (148)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਤਰੁ ਤੋਰ ਜਮਲਾਰਜਨ ਉਧਾਰਯੋ ਬਰਨਨੰ।

ਸਵੈਯਾ

ਤੋਰਿ ਦਏ ਤੁਰ ਜੋ ਤਿਹ ਹੀ ਤਬ ਗੋਪਨ ਬੂਢਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੋ।
 ਗੋਕੁਲ ਕੋ ਤਜੀਐ ਚਲੀਐ ਬ੍ਰਿਜ ਹੈ ਈਹਾ ਭਾਵ ਤੇ ਭਾਵਨ ਭਾਰੋ।
 ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਸੁਦਾ ਅਰੁ ਨੰਦਹਿ ਬਯੋਤ ਭਲੋ ਮਨ ਮਧਿ ਬਿਚਾਰੋ।
 ਅਉਰ ਭਲੀ ਇਹ ਤੇ ਨ ਕਛੁ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁ ਬਚੇ ਸੁਤ ਸਯਾਮ ਹਮਾਰੋ॥ ੧੪੯॥

**it Sri Bachittar Natak Granthe Krisnavtare' ta'r
 tor jamlarajan udha'rbo barnannug.**

Swiayya'

tore de'iai ta'r jo te'h hi tab gopian boodhan mantar bicharo.
 Gokal ko tajiai chalia'i brij havai eeha'n bha'v te' bha'van bhero.
 baat sunni jasuda or Nandeh bohoat bhalo ma'n madh bicharo.
 au'r bhali eh te' na kachh jeh te' so bache' sut siam hama'ro. (149)

ਘਾਸਿ ਭਲੇ ਦੁਮ ਛਾਹ ਭਲੀ ਜਮੁਨਾ ਢਿਗ ਹੈ ਨਗ ਹੈ ਤਟਿ ਜਾ ਕੇ।
 ਕੋਟਿ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਤਿਹ ਤੇ ਜਗ ਮੈ ਸਮਤੁਲਿ ਨਹੀ ਕਛੁ ਤਾ ਕੇ।
 ਬੋਲਤ ਹੈ ਪਿਕ ਕੋਕਿਲ ਮੋਰ ਕਿਧੋ ਘਨ ਮੈ ਚਹੁੰ ਓਰਨ ਵਾ ਕੇ।
 ਬੇਗ ਚਲੋ ਤੁਮ ਗੋਕੁਲ ਕੋ ਤਜਿ ਪੁੰਨ ਹਜਾਰ ਅਬੈ ਤੁਮ ਗਾ ਕੇ॥ ੧੫੦॥

gha's bhalo drum chha'b bhali jamuna dhig hai na'g hai ta't ja ke'.
 kot jhara'i jharna' teh te jag mein samtul nahi kachh ta' ke'.
 bola't hai pik kokil moh kidhou gha'n mai chohun ouran va'ke.
 baig chalo tum gokul ko ta'j punn hajar ab tum ga' ke'. (150)

The Lord, who is the destroyer of demons, who is Shiva's form himself, and who is the bestower of all happiness, who is the benevolent Lord bestowing all worldly pleasures by casting away our sufferings, and is the brother of Bal Bhadar, the same Krishna had enamoured Jasodha in motherly affection, so she said "he is my son only." Infact, the Lord-Sublime had with His Grace, bestowed Kahna as my son, through a miracle." (148)

"Here the chapter on deliverance of Jamlarjan (by tearing apart twin trees) in the Krishna incarnation episode of Bachittar Natak Granth is completed.

Swaiyya'

Where the (Jamlarjan) twin trees were broken apart the elderly milkmen held consultations there that they should go to Brij town leaving the town of Gukul, as the events happening there as per destiny, were too big and too consequential (for them to bear). When Jasodha and Nand heard about this news, they also felt that this was the right thing to do. There could not be any other better proposition than this which could safeguard the safety of Kahna. (Krishna) (149)

In the Brij-land, grass was also plenty, and the shade of trees was also pleasant (more shady), the river Jamuna was close by, on whose banks there were mountains with many springs (fountains) coming up there, and which had no parallel in the world even. On all the four sides, during monsoon three birds like koel, harial and peacock are singing musical notes there. So let them leave Gokul immediately for proceeding to Brij, as that town had many benedictions coming up there. (150)

ਦੋਹਰਾ

ਨੰਦ ਸਭੈ ਗੋਪਨ ਸਨੇ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਠਉਰ।
ਤਜਿ ਗੋਕੁਲ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਚਲੇ ਇਹ ਤੇ ਭਲੀ ਨ ਅਉਰ ॥ ੧੫੧॥

Nand sabhai gopian sawai baat kehi eh thaur.
ta'j Gokal brij ko chale' eh ta' bhali na au'r. (151)

ਲਟਪਟ ਬਾਧੇ ਉਠਿ ਚਲੇ ਆਏ ਜਬ ਬ੍ਰਿਜਿ ਹੀਰ।
ਦੇਖਿਓ ਅਪਨੇ ਨੈਨ ਭਰਿ ਬਹਿਤੋ ਜਮੁਨਾ ਤੀਰ॥ ੧੫੨॥

lapat ba'dhe' uth chale' a'ie' jab brij heer.
dekhio apnai nain bha'r behto jamuna teer. (152)

ਸਵੈਯਾ

ਆਇਸ ਪਾਇ ਕੈ ਨੰਦਹਿ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਭਲੇ ਰਥ ਸਾਜੇ।
ਬੈਠਿ ਸਭੈ ਤਿਨ ਪੈ ਤਿਰੀਆ ਸੰਗਿ ਗਾਵਤ ਜਾਤ ਬਜਾਵਤ ਬਾਜੇ।
ਹੇਮ ਕੋ ਦਾਨੁ ਕਰੈ ਜੁ ਦੋਊ ਹਰਿ ਗੋਦ ਲਏ ਜਸੁਦਾ ਇਮ ਰਾਜੇ।
ਕੰਧਉ ਸੈਲ ਸੁਤਾ ਗਿਰਿ ਭੀਤਰ ਓਚ ਮਨੋ ਮਨਿ ਨੀਲ ਬਿਰਾਜੇ॥ ੧੫੩॥

a'ie's pa'ie' kai Nandeh ko sabh gopian jaie' bhale' rath sa'jai.
bain sabhe' uth tin pai tria' sung ga'vat jaat bhaja'vat baaje'.
he'm ko daam hare' jo deouoo har gode laie' jasudha in rajai.
kaidho'u sail sabha giri bheetar uch mano san neel birajai. (153)

ਗੋਪ ਗਏ ਤਜਿ ਗੋਕੁਲ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਡੋਰਨ ਆਏ।
ਡਾਰ ਦਈ ਲਸੀਆ ਅਰੁ ਅਛਤ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਧੂਪ ਜਗਾਏ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉਚ ਕਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਏ।
ਰਾਜ ਬਿਭੀਛਨ ਦੈ ਕਿਧੈ ਲੰਕ ਕੋ ਰਾਮ ਜੀ ਧਾਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਾਏ॥ ੧੫੪॥

gope ga'ie' ta'j Gokal ke brij a'pne' a'pne' de'ran a'ie'.
da'r de'iee lasia' ar achhat behir bheetar dhoop jagaie'.
ta' chhab ko ja's uch maha kab rai mukh te' im bha'kh suna'ie'.
raj babhichhan dai kidho lunk ko Ram ji dham
pavitar karaie'. (154)

Couplet

Nand then told them after meeting all the milk men there, that they should leave Gokul and proceed to Brij town, as there could be nothing better than that. (151)

When all the milk venders after packing up their baggage, came to Brij from Gokul then they saw with their own eyes, the river Jamuna flowing there (close by). (152)

Swaiyya'

On obtaining permission from Nand, all the milkmen decorated their chariots and then started for Brij alongwith their women folk, singing songs of merriment and blowing trumpets. Jasodha having Sri Krishna in her lap, was looking gorgeous and gracious, as if the two (mother and son) had given gold in alms. (they were very fortunate). Infact, they were looking like Parbati seated in the mountain, with pearls and gems, making her gorgeous and magnificent. (153)

After leaving Gokul, the milkmen, settled down in their establishments in Brij- bhoomi (land). They sprinkled a mixture of butter-milk and rice on the houses alongwith burning of incense inside and outside (of houses) and started living there. The poet has described this whole praiseworthy scene just as Ram had purified his house on his return from Lanka after handing over the kingdom of Lanka to Vibhushan. (154)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਗੋਪ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਬੈਠੇ ਹਰਖ ਬਢਾਇ।
ਅਬ ਮੈ ਲੀਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੈ ਸੁਨਾਇ॥ ੧੫੫॥

Kabiou baach

Dohra

gope sabhai brij pur bikhai baithe' harkh badha'ie'.
ab ma'n leela Krisan ki mukh te kehai suna'ie'. (155)

ਸਵੈਯਾ

ਸਾਤ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਜਬ ਸਾਲ ਲਗੇ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਚਰਾਵਨ ਗਊਆ।
ਪਾਤ ਬਜਾਵਤ ਔ ਮੁਰਲੀ ਮਿਲਿ ਗਾਵਤ ਗਤਿ ਸਭੈ ਲਰਕਊਆ।
ਗੋਪਨ ਲੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਤਾੜਤ ਹੈ ਸਭ ਕੋ ਮਨ ਭਊਆ।
ਦੂਧ ਪਿਆਵਤ ਹੈ ਜਸੁਦਾ ਰਿਝ ਕੈ ਹਰਿ ਖੇਲ ਕਰੈ ਜੁ ਨਚਊਆ॥ ੧੫੬॥

saat ba'teet bhaie' jab saal lagai tab kahna charavan gou'va.
paat bhja'vai an murli mil ga'vat geet sabhai larko'uaao'.
gopan lai greh a'vat dha'rat ta'rrat hai sabh ko ma'n bhouooa'.
dukh paivat hai jasuda rij kai har khe'l kare' jo na hua'. (156)

ਰੂਖ ਗਏ ਗਿਰ ਕੈ ਸੰਗਿ ਦੈਤ ਚਲਾਇ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜੋ।
ਫੂਲ ਗਿਰੇ ਨਭ ਮੰਡਲ ਤੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਨੈ ਸੁ ਕਰੀ ਜੋ।
ਧਨਿ ਹੀ ਧਨਿ ਭਯੋ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕਨਿ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰੁ ਅਬੈ ਘਟ ਕੀਜੈ।
ਸਯਾਮ ਕਥਾ ਸੁ ਕਰੀ ਇਸ ਦੀ ਚਿਤ ਦੈ ਕਬਿ ਪੈ ਇਕ ਕੋ ਜੁ ਸੁਨੀਜੋ॥ ੧੫੭॥

rookh ga'ie' girkai dhai kai sung daist chala'e' de'ai ha jae jo.
phool girai nabh mandal te' upma teh ki kab nai so kari jo.
dhan hi dhan bhiou te'hun bhoom ke' bhaar abai ghat keejai.
siam katha so kahi iss ki chit daika'b paieh ko jo sunnejo. (157)

The poet has said
Couplet

All the milk-vendors started living in Brij-land with comfort and happiness. Now I am going to describe the pageant (wonderful play) of Sri Krishna in my own words. (155)

Swaiyya'

After the lapse of seven years, Kahna started grazing the cows. All the children make pipes (wind instruments) out of tree-leaves and produce musical tones and sing songs with a flute. Than Sri Krishna brings all the children alongwith him from their houses rushing out and remonstrated them all as it pleased him. Jasodha then provides milk for them to drink with gusto while Krishna played and danced in merriment. (156)

Sri Krishna then threw the demon, in the form of a calf, by catching hold of his hind legs, sent by Kans and with his thrust many trees had fallen down. Then there was a shower of flowers from the sky at that moment. The poet has described the beauty of that scene, which is being praised in all the three worlds, as if Krishna had reduced the load (weight) on the Earth (by removing the demon). The poet Siam has described this whole episode in a beautiful manner, which everyone should listen to attentively. (157)

ਕਉਤਕਿ ਦੇਖਿ ਸਭੇ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਡੇਰਨ ਡੇਰਨ ਜਾਇ ਕਹੀ ਹੈ।
 ਦਾਨੋ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਸੁਦਾ ਗਰਿ ਆਨੰਦ ਕੇ ਮਧਿ ਬਾਤ ਡਹੀ ਹੈ।
 ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਰਤਾ ਜਿਉ ਕਹੀ ਹੈ।
 ਫੈਲਿ ਪਰਿਯੋ ਸੁ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੋ ਗਨਤੀ ਮਨ ਕੀ ਇਹ ਮਧਿ ਬਹੀ ਹੈ॥ ੧੫੮॥

kouta'k dekh subhai brij balak de'ran de'ran jaie kehi hai.
 dano ki baat sunni jasuda ga'r anand ke' madh baat dehi hai.
 ta' chhab ki a't hi u'pma kab ne' mukh te' sarta jiou kehi hai.
 phail pa'riou so daso dis kou ganti ma'n ke e'hi madh behi hai. (158)

ਅਬ ਬਕੀ ਦੈਤ ਕੋ ਬਧਾ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਦੈਤ ਹਨਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਨਿਪ ਸ੍ਰਉਨਨਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਬਕ ਕੋ ਸੁਨਿ ਲਈਯੈ।
 ਹੋਇ ਤਯਾਰ ਅਬੈ ਤੁਮ ਤੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲਿ ਜਈਯੈ।
 ਕੈ ਤਸਲੀਮ ਚਲਿਯੋ ਤਹ ਕੋ ਚਬਿ ਡਾਰਤ ਹੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਈਯੈ।
 ਕੰਸ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਉਹਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਰੇ ਉਹਿ ਕੋ ਛਲ ਸੋ ਹਨਿ ਦਈਯੈ॥ ੧੫੯॥

ab baki daint ko badh kathung.

Swaiyya'

danit hanc'ou sun kai nrip sava'onun baat kehi ba'k ko su'nn leiyai.
 hoiai tia'r a'bai tum tou ta'j kai mathura brij ma'ndal jae'iyai.
 kai tasleen chaliou teh ko chab da'rat ho muslidhar bheiyai.
 Kans ke'hi hasa kai ohe' ko sunn re' ohe' ko chhal so han deiye'ai. (159)

ਪਾਤ ਭਏ ਬਛਰੇ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰਿ ਬੀਚ ਗਏ ਬਨ ਕੈ ਗਿਰਧਾਰੀ।
 ਫੇਰਿ ਗਏ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਪੈ ਬਛਰੇ ਜਲ ਸੁਧ ਅਚੈ ਨਹਿ ਖਾਰੀ।
 ਆਇ ਗਯੋ ਉਤ ਦੈਤ ਬਕਾਸੁਰ ਦੇਖਨ ਮਹਿ ਭਯਾਨਕ ਭਾਰੀ।
 ਲੀਲ ਲਏ ਸਭ ਹੂੰ ਬਗੁਲਾ ਫਿਰ ਛੇਰਿ ਗਏ ਹਰਿ ਜੋਰ ਗਜਾਰੀ॥ ੧੬੦॥

praat bhaie' bachhre' sung lai kar beech gaie' ba'n kai girdhari.
 phe'r ge'iai jamuna tat pai bachhre' jal sudh achai neh kha'ri.
 aie' geiyo ut daint bak'asur dekhan mehn bhia'nak bha'ri.
 leel leiai sabh have' bagula phir chhor gaie' har jore gaja'ri. (160)

The episode (miracle) of the death of the calf, as seen by the children, was related at houses by all of them. When Jasodha heard about this incident of the demon in the form of a calf then she got so delighted as to feel choked within (throat), but the praise of this whole scene has been described by the poet like a flow of a stream (without any hesitation) which was (spread) known in all the ten directions and the thoughts could hardly be described which came to the mind then. (it is impossible to describe them) (158)

Now the episode of the death of Baki demon (Bakashi) begins.

Swaiyya'

Now listen to the talk of the king (Kans) which he gave to Bakasur after hearing about the death of the calf, "You leave Mathura and proceed to the land of Brij with full preparations. He paid his respects to the king and left immediately and started saying that he would chew the brother of Balbhadar (Sri Krishna). Then Kans laughed and said, "Listen! You should kill him with deception only". (by deceiving him) (159)

On day dawn Sri Krishna took the calves for grazing and proceeded to the forest, and went to the banks of Jamuna, as the calves would drink fresh pure water only; not saltish (dirty) water. In the meantime Bakasur demon also came along there who looked very dreadful. He posed like a crane and gulped down all the calves. Then Sri Krishna, who was in great spirits, went near him. (160)

ਦੋਹਰਾ

ਆਗਨਿ ਰੂਪ ਤਬ ਕ੍ਰਿਸਨ ਧਰਿ ਕੰਠਿ ਦਯੋ ਤਿੰਹ ਜਾਲ।
ਗਹਿ ਸੁ ਮੁਕਤਿ ਠਾਨਤ ਭਯੋ ਉਗਲ ਡਰਿਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥ ੧੬੧॥

Dohra

agan roop tab krisan dhar kanth deiou tehn jaal.
ge'h so mukat tha'nat bhiou ugal dariou tatkaal. (161)

ਸਵੈਯਾ

ਚੋਟ ਕਰੀ ਉਨ ਜੋ ਇਹ ਪੈ ਇਨ ਤੇ ਬਲ ਕੈ ਉਹਿ ਚੋਚ ਗਹੀ ਹੈ।
ਚੀਰ ਦਈ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਸਰਤਾ ਇਕ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਾਥ ਬਹੀ ਹੈ।
ਅਉਰ ਕਹਾ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਹੀ ਜੁ ਕਛੁ ਮਨ ਮਧਿ ਲਹੀ ਹੈ।
ਜੋਤਿ ਰਲੀ ਤਿਹ ਮੈਂ ਇਮ ਜਿਉ ਦਿਨ ਮੈ ਦੁਤਿ ਦੀਪ ਸਮਾਇ ਰਹੀ ਹੈ॥ ੧੬੨॥

Swaiyya'

chot kari u'n jo eh pai in te' bal kai ohe choch gehi hai.
cheer ge'iee bal kai tan ko sarta ik sar'onat sath behi hai.
aur kaha' upma te'hi so kehi jo kachh ma'n madh lehi hai.
joat ra'li te'h mein im jiun din mein du't deep samaie' rehi hai. (162)

ਕਬਿਤੁ

ਜਬੈ ਦੈਤ ਆਯੋ ਮਹਾ ਮੁਖਿ ਚਵਾਰਯੋ ਜਬ ਜਾਨਿ ਹਰ ਪਾਯੋ ਮਨ ਕੀਨੋ ਵਾ ਕੇ ਨਾਸ ਕੋ।
ਸਿੰਧ ਸੁਤਾ ਪਤਿ ਨੈ ਉਖਾਰ ਡਾਰੀ ਚੋਚ ਵਾਕੀ ਬਲੀ ਮਾਰ ਡਰਿਯੋ ਮਹਾਬਲੀ ਨਾਮ ਜਾਸ ਕੋ।
ਭੂਮਿ ਗਿਰ ਪਰਿਯੋ ਹੈ ਦੁਟੁਕ ਮਹਾ ਮੁਖਿ ਵਾ ਕੋ ਤਾਕੀ ਛਬਿ ਕਹਿਯੋ ਕੋ ਭਯੋ ਮਨ ਦਾਸ ਕੋ।
ਖੇਲਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਬਾਲਕ ਜਿਉ ਲੈ ਕੇ ਕਰ ਮਧਿ ਚੀਰ ਡਾਰੈ ਲਾਬੇ ਘਾਸ ਕੋ॥ ੧੬੩॥

Kabit

jabai da'int aiyou mahamukh chavra'iou jab ja'n har pa'iu
ma'n keeno va' ke' nas ko.
suidh sata' pa'ti nai ukha'r dari chor va'ki bali maar da'riou
mahabali na'm ja's ko.
bhoom gir pariou have' dotuk maha mukh va' ke' ta'ki chhab kehbe'
ko bhiou ma'n da's ko.
khe'lbe' ke' kaaj ba'n beech gaie' balak jiun lai ke kar madh
cheer da'rai la'thai gha's ko.(163)

Couplet

Then Krishna assumed the form of fire and entered his mouth, thus burning his throat. First he caught hold of Krishna, then released him, and then vomited him out immediately. (161)

Swaiyya'

The (demon) Bakasur Struck Sri Krishna with his beak but he held it with great strength and then with great might tore his body into two (parts) and a stream of blood started flowing down immediately. What more could I say about the scene in praise, as I have stated what came to my mind. Then the soul of the demon got mingled with that of the Prime-soul (of Sri Krishna) just as the light of a lamp during the daylight gets merged with it. (without any distinction). (162)

Kabit

When the demon (Bakasur) had come and opened up his mouth widely, then his original form had become very clear to Sri Krishna and he had planned within his mind how to deal with him. The spouse of Lachhmi, Vishnu (or Krishna) had torn apart his beak. Thus the mighty Krishna had killed the powerful demon. His bulky body with a large mouth, fell down on the ground in two pieces. The praiseworthy scene has prompted (this slave of the Lord) me to relate it just as the children while playing in the forest pull out long grass from the ground and throw it around. (163)

ਇਤਿ ਬਕਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹਿ।

ਸਵੈਯਾ

ਸੰਗ ਲਏ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਗੋਪ ਸੁ ਸਾਝਿ ਪਰੀ ਹਰਿ ਡੇਰਨ ਆਏ।
ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਹਾ ਮਨ ਮੈ ਮਨ ਭਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੇ ਮਿਲਿ ਗਾਏ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਨਾਏ।
ਦੇਵਨ ਦੇਵ ਹਨਯੋ ਧਰ ਪੈ ਛਲਿ ਕੈ ਤਰਿ ਅਉਰਨ ਕੋ ਜੁ ਸੁਨਾਏ॥ ੧੬੪॥

it baka'sur daint badhe'h.

Swaiyya

sung le'iai bachhre' or gope so sanjh pari har deran a'ie'.
hoiai param maha ma'n mein ma'n bha'vat geet sabho mil ga'ie'.
ta' chhab ko jas uch maha kab nai mukh te' eh bha'nt bana'ie.
devan dev ha'niou dhar pai chhal kai tar auran ko jo suna'ie'. (164)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ ਗੋਪਨ ਪ੍ਰਤਿ

ਸਵੈਯਾ

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਇਹ ਗੋਪਨ ਕਉ ਫੁਨਿ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਜਾਵੈ।
ਅੰਨੁ ਅਚੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਜਿਨਿ ਮਧਿ ਮਹਾਬਨ ਕੇ ਮਿਲਿ ਖਾਵੈ।
ਬੀਚ ਤਰੈ ਹਮ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਮਨ ਭਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੇ ਮਿਲਿ ਗਾਵੈ।
ਨਾਚਹਿਗੋ ਅਰੁ ਕੂਦਹਿਗੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਵੈ॥ ੧੬੫॥

kahn jo baach gopian prati

Swiayya'

phe'r ka'hi eh gopian ko phun pra't bhaie' sabh hi mil ja'vai.
a'n acho apne' gre'h mo jiu madh mahaban ke' mil kha'vai.
beech tarai hum pai jamuna ma'n bha'vat geet sabhe' mil ga'vai.
na'chehge' or kudehge' ge'h kai kar mein murli so baj a'vai. (165)

**Here the chapter on the death (killing)
of Bakasur demon is completed.**

Swaiyya'

In the evening Sri Krishna, alongwith the calves and children (of milkmaids) came back home. They welcomed them in great delight by singing songs collectively whatever pleased them. The poet has described the whole scene like this. The gods had with deceit, killed the demons on the land and made it clear to all others also. (that they would face the same fate). (164)

Then Krishna told the children (of milkmaids)

Swaiyya'

Then Sri Krishna told the other children to get together early in the morning next day. No one should take food at home, and all will eat together in the thick jungle. All will then swim together in the (river) Jamuna and will sing together songs of merriment as we like, we will all dance jump and play musical notes on the flute. (165)

ਮਾਨ ਲਯੋ ਸਭਨੋ ਵਹ ਗੋਪਨ ਪ੍ਰਾਤ ਭਈ ਜਬ ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਨੀ।
ਕਾਨੁ ਬਜਾਇ ਉਠਿਓ ਮੁਰਲੀ ਜਾਗ ਉਠੇ ਤਬ ਗਾਇ ਛਿਰਾਨੀ।
ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਦੁਮ ਪਾਤ ਕਿਧੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਿਆਮ ਪਿਰਾਨੀ।
ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਮਹਾ ਇਨ ਕੋ ਪੁਰਹੂਤ ਬਧੂ ਸੁਰ ਲੋਕਿ ਖਿਸਾਨੀ॥ ੧੬੬॥

maan lieou sabhno veh gopan pra't
bhaiee jab ra'en biha'ni.

kahn baja'ie' uthiou murli sabh jaan uthai tab gaie'.
ek bajavat hai dram pa't kidho upma' ka'b siam.
kautak dekh maha' in ko pur'hoot ba'dhu sur lok khisani. (166)

ਗੋਰੀ ਕੇ ਚਿਤ੍ਰ ਲਗਾਇ ਤਨੇ ਸਿਰ ਪੰਖ ਧਰਿਯੋ ਭਗਵਾਨ ਕਲਾਪੀ।
ਲਾਇ ਤਨੇ ਹਰਿ ਤਾ ਮੁਰਲੀ ਮੁਖਿ ਲੋਕ ਭਯੋ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਜਾਪੀ।
ਫੂਲ ਗੁਛੇ ਸਿਰਿ ਖੋਸ ਲਏ ਤਰਿ ਰੂਖ ਖਰੋ ਧਰਨੀ ਜਿਨਿ ਥਾਪੀ।
ਖੇਲਿ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਅਰੁ ਕੋਊ ਨਹੀਂ ਹੁਇ ਆਪ ਹੀ ਆਪੀ ॥ ੧੬੭॥

gori ke' chitar lagaie' tanai sir pankh dhariou bhagwan kala'pi.
ta'ie tanai har ta' murli mukh lok bhiou jeh ko sabh ja'pi.
phool guchhai sir khes leiai ta'r rookh kharo dharni jim thapi.
khe'l dikha'vat hai ja'g kou aur kou'oo nahi hoiai aap hi a'pi. (167)

ਕੰਸ ਬਾਚ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਜਬ ਬਕ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹਨਿਓ ਕੰਸ ਸੁਨਯੋ ਤਬ ਸੁਉਨਿ।
ਕਰਿ ਇਕਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਿਹਿ ਕਹਿਓ ਤਹਾ ਭੇਜੀਏ ਕਉਨ॥ ੧੬੮॥

Kans baach mantria'n se'

Dohra

gab bak lai har ji haniou kans suniou ta'b saraun.
kar ikatar mantr'eh kehou taha' bhejiai kaun. (168)

All the milkmaid's children agreed with what Krishna had told them. When the night was over, and the day dawned Krishna played a note on the flute. They all got up and let loose all the cows. Many were blowing the pipes made out of tree leaves. This whole scene has been depicted by the poet as the spouse of Indra (god) in heavens was feeling (ashamed) jealous by watching this drama of the children. (166)

The children had made impressions on the body with red-ochre and Sri Krishna had placed a peacock's wing on his head and was having his flute kept near the mouth, whom all used to worship. The Lord, who had created the whole world had a bunch of flowers tucked, to his head and was standing underneath a tree. He was showing his drama to the world. There was none other akin to him and he was the only one like himself. (Krishna was the Lord of sublime) (167)

Then Kans told his ministers .

Couplet

When Sri Krishna had killed the demon Bakasur, then Kans had heard this thing with his own ears. He called his ministers together and was consulting them as to whom to send next. (for killing Krishna). (168)

ਮੰਤ੍ਰ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ

ਸਵੈਯਾ

ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰਿਨਿ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਕੋ ਕਹੁ ਜਾਵੈ।
ਮਾਰਗੁ ਰੋਕ ਰਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਧਰਿ ਪੰਨਗ ਰੂਪ ਮਹਾ ਮੁਖ ਬਾਵੈ।
ਆਇ ਪਰੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਗੁਰ ਸਨੈ ਚਬਿ ਜਾਵੈ।
ਆਇ ਹੈ ਖਾਇ ਤਿਨੈ ਸੁਨਿ ਕੰਸ ਕਿ ਨਾਤੁਰ ਆਪਨੋ ਜੀਉ ਗਵਾਵੈ॥ ੧੬੯॥

Mantar bach Kans prati

Swaiyya'

baith bichar kariou nrip mantrin daint aghsur ko koh javai.
marg roke rehai tin kai dhar panag roop maha mukh bavai.
aie parai har ji jab hi tab hi sabh gavar sanai chhab javai.
aie hai khaie tinai sunn kans ke natur apanai jiou gavavai. (169)

ਅਬ ਅਘਾਸੁਰ ਦੈਤ ਆਗਮਨ

ਸਵੈਯਾ

ਜਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਅਘ ਕੰਸਿ ਗਯੋ ਤਹਿ ਪੰਨਗ ਰੂਪ ਮਹਾ ਧਰਿ ਆਯੋ।
ਭ੍ਰਾਤ ਹਨਯੋ ਭਗਨੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਧ ਕੇ ਮਨਿ ਕ੍ਰਧ ਤਹਾ ਕਹੁ ਧਾਯੋ।
ਬੈਠਿ ਰਹਿਓ ਤਿਨ ਕੈ ਮਗ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ਮਹਾ ਮੁਖ ਬਾਯੋ।
ਦੇਖਤ ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਖੇਲ ਕਹਾ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ॥ ੧੭੦॥

ab Agasur daint a'gman.

Swaiyya'

jaie'h ke'hou ab Kans ge'iou te'hung pa'nag roop maha har a'iyou.
bhra't ha'niou bhagni sunn kai badh ke' ma'n karudh taha ka'ho dha'iou.
baith re'hou tin kai ma'g mein har ke' badh kaaj maha mukh ba'iou.
de'khat ta'hing sabhai brij ba'lak khe'l ka'ha ma'n
mein lakh pa'iou. (170)

The ministers then told Kans

Swaiyya'

The minister of the kingdom held consultations among themselves, and decided to send Aghasur next. He should assume the form of a huge snake (python) with an open mouth and should block their path. When Sri Krishna would enter his mouth, then he should munch him alongwith all other children (of milkmaids) O Kans! Listen. He should not (the demon) come back alive, but should destroy himself also. (169)

Now the episode of the demon Aghasur's arrival begins.

Swaiyaa'

Kans then told Aghasur to go there (Brijpuri) and he came there assuming the form of a huge python. On hearing the news of the killing of his brother (Bakasur) and sister (Baki) from Kans, he (Aghasur) rushed towards Brij. He (occupied) blocked the path of the milkmaid's children and opened up his mouth to devour Krishna and kill him. On seeing him the children thought to themselves as if it was a game (to be played), and took it in fun. All the children (milkmaids') decided among themselves. (170)

ਸਭ ਗੋਪਨ ਬਾਚ ਆਪਸਿ ਮੈ

ਸਵੈਯਾ

ਕੋਊ ਕਹੈ ਗਿਰਿ ਮਧਿ ਗੁਫਾ ਇਹ ਕੋਊ ਇਕਤ੍ ਕਹੈ ਅੰਧਿਆਰੋ।
ਬਾਲਕ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਰਾਛਸ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਪੰਨਗ ਭਾਰੋ।
ਜਾਇ ਕਹੈ ਇਕ ਨਾਹਿ ਕਹੈ ਇਕ ਬਿਓਤ ਇਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਧਾਰੋ।
ਏਕ ਕਹੈ ਚਲੋ ਭਉ ਨ ਕਛੁ ਸੁ ਬਚਾਵ ਕਰੇ ਘਨਸਯਾਮ ਹਮਾਰੋ॥ ੧੭੧॥

sabh gopia'n baach a'pas mein

Swaiyya'

ko'woo kehai gir madh gupha' eh ko'woo ika'tar kehai andhiaro.
balak ko'woo kehai eh ra'chas ko'woo kehai eh pa'nag bha'ro.
ja'ie' kehai ik na'he' kehai ik bio'ut ehi ma'n mein tin dha'ro.
ek kehai chalo bhou na kachhoo so bacha'v ka're ghan sia'm. (171)

ਹੇਰਿ ਹਰੈ ਤਿਹ ਮਧਿ ਧਸੇ ਮੁਖ ਨ ਉਨਿ ਰਾਛਸ ਮੀਚ ਲਯੋ ਹੈ।
ਸਯਾਮ ਜੁ ਆਵੈ ਜਬੈ ਮਮ ਮੀਟ ਹੋ ਬਿਓਤ ਇਹੀ ਮਨ ਮਧਿ ਕਯੋ ਹੈ।
ਕਾਨ੍ਹ ਗਏ ਤਬ ਮੀਟ ਲਯੋ ਦੇਵਨ ਤੋ ਹਰਕਾਰੁ ਭਯੋ ਹੈ।
ਜੀਵਨ ਮੂਰਿ ਹੁਤੀ ਹਮਰੀ ਅਬ ਸੋਊ ਅਘਾਸੁਰ ਚਾਬਿ ਗਯੋ ਹੈ॥ ੧੭੨॥

he'ir hare' te'h madh dhase' mukh na u'n rachhas meech lieou hai.
sian jo avai jabai mum meet ho biout ehi man ma'dh pe'ou hai.
kahn ga'ie' ta'b meet liou mukh devan to' hahkar bhiou hai.
jivan moor huti hamri ab souoo agasur chaab ge'ou hai. (172)

ਦੇਹਿ ਬਢਾਇ ਬਡੋ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਖ ਰੋਕ ਲਯੋ ਉਹ ਰਾਛਸ ਹੀ ਕੋ।
ਰੋਕ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਲੁ ਸਾਸ ਬਢਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਉਹ ਜੀ ਕੋ।
ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਪ੍ਰਾਨ ਭਯੋ ਬਿਨੁ ਭ੍ਰਾਤ ਬਕੀ ਕੋ।
ਗੂਦ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਕੋ ਇਮ ਜਿਉ ਸਵਦਾਰਗਰ ਬੋ ਟੂਟਿ ਗਯੋ ਮਟੁ ਘੀ ਕੋ॥ ੧੭੩॥

deh badha'ie' bado har ji mukh ro'k le'iou oh ra'chhashi ko.
rok leiye' sabh hi kar kai bal saas ba'dhiou ta'b hi oh ji ho.
kahn bida'r diou te'h ko sir pra'n bhiou bin bhra't baki ko.
grid pa'riou teh ko im jiou sarda;gar bo tu't ge'iou
ma't ghee ko. (173)

Swaiyya'

Someone said that this was a cave in the mountain while someone else thought it to be a representation of total darkness. Some other child said, it was a demon, while another child said, it was a huge snake. Someone says, let us go inside it, while someone else forbids going inside. They were thinking on all these plans, while someone else suggested "Let us go inside without any fear as Sri Krishna was also alongwith them who would save them. (if need be). (171)

While Sri Krishna was watching all this scene, all the children had gone inside (the mouth), but the demon did not close his mouth, as he had decided to close the mouth only on Krishna's entering it, and he had decided on this plan. When Kahna went inside his mouth, he immediately closed it. On seeing this, there was an uproar among the gods, as they thought that Aghasur had devoured the main support of their lives (Krishna). (172)

Sri Krishna then assumed a huge body frame and blocked the mouth of the demon with force! With the blocking of his mouth he (demon) became breathless. Then Sri Krishna broke (tore) open his head and thus the brother of Baki lost his life. His whole marrow fell down on the ground just as a vessel of ghee from a merchant had broken and the ghee had spilled over the ground. (173)

ਰਾਹ ਭਯੋ ਤਬ ਹ ਨਿਕਸੋ ਹਰਿ ਗਵਾਰ ਸਭੈ ਨਿਕਸੇ ਤਿਹ ਨਾਰੇ।
 ਦੇਵ ਤਬ ਹਰਖੇ ਮਨ ਮੈ ਪਿਖਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਚਿਓ ਹਰਿ ਪੰਨਗ ਭਾਰੇ।
 ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਬੈ ਗਣ ਗੰਧੂਬ ਬ੍ਰਹਮ ਸਭੇ ਮੁਖ ਬੇਦ ਉਚਾਰੇ।
 ਆਨੰਦ ਸਯਾਮ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਨਗ ਰਛਕ ਜੀਤਿ ਚਲੇ ਘਰ ਭਾਰੇ॥ ੧੭੪॥

rah bhious ta'b hi nikse' har gava'r sabhai nikse' teh na'rai.
 dev tabai harkhe' ma'n mein pikh kahn bachio harpa'rag bha're'.
 ga'vat geet sabhai ga'rh gandhrab Brahm sabho mukh bai'd ucha're'.
 a'nad siam bhious ma'n mein nag rachhak jeet. (174)

ਕਾਨ੍ਹ ਕਢਿਯੋ ਸਿਰਿ ਕੇ ਮਗਿ ਹੈ ਨ ਕਢਿਯੋ ਮੁਖ ਕੇ ਮਗੁ ਜੋਰ ਅੜੀਕੇ।
 ਸ੍ਰੋਨਿ ਭਰਿਯੋ ਇਮ ਨਾਢਿ ਭਯੋ ਪਹਰੇ ਪਟ ਜਿਉ ਮੁਨਿ ਸ੍ਰਿੰਗ ਮੜੀਕੇ।
 ਏਕ ਕਹੀ ਇਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਛੁਨਿ ਅਉ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮਧਿ ਬੜੀਕੇ।
 ਢੋਵਤ ਈਟ ਗੁਆਰ ਸਨੈ ਹਰਿ ਦੁਰਿ ਚੜੇ ਜਨੁ ਸੀਸ ਗੜੀਕੇ॥ ੧੭੫॥

kahn kadhious sir ke' mug have' na' kadhious mukh ke' ma'g jore a'reike'.
 saro'un bhariou im tha'ndh bhious pehre' pat jiou ma'n siring mar'eeke'.
 e'k kari e'h ki upma' phun au' kab ke' ma'n madh bar'eeke'.
 dovat eet gua'r sa'vai har dou'r cha'rre ja'n sees gar'ike'. (175)

ਇਤਿ ਅਘਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹਿ।

ਅਥ ਬਛਰੇ ਗਵਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚੁਰੈਬੋ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਰਾਛਸ ਮਾਰਿ ਗਏ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਜਾਇ ਸਭੇ ਮਿਲਿ ਅੰਨ ਮੰਗਾਯੋ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਵਾਰ ਪਰਿਓ ਮੁਰਲੀ ਕਟਿ ਖੋਸ ਲਈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
 ਕੈ ਛਮਕਾ ਬਰਖੈ ਛਟਕਾ ਕਰ ਬਾਮ ਹੂੰ ਸੋ ਸਭ ਹੂੰ ਵਹ ਖਾਯੋ।
 ਮੀਠ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਰ ਕੈ ਗਤਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਪਾਯੋ॥ ੧੭੬॥

it Aghasur daint ba'dhe'h

ab bachhre' gava'r Brahma charaibo kathanung.

Swaiyya'

rachhas ma'ar ga'ie' jamuna ta't ja'ie sabho mil a'n manga'iou.
 kahu parva'r pario murli kat khe's le'iee ma'n mein sukh pa'iou.
 kai chhamka barkhai chharka kar ba'm hun so sabh hu'n va'r pa'iou.
 meeth lage' te'h ki upma' kar ki ga't kai har kai mukh pa'iou. (176)

When the hood (head) of Agharsur was broken, then Sri Krishna came out along with all the milkmaid's children. The gods felt greatly elated at heart, when they saw Sri Krishna safe after being devoured by the python. All the Shiva's musicians were singing songs in the praise of Krishna and Brahma's (various mouths) were reciting Vedas. Sri Krishna also felt delighted at heart, as he was going home after gaining victory over a huge demon in the shape of a snake. (174)

Sri Krishna then brought himself out of the (head) hood of the snake and did not come out of the mouth with a stubborn outlook. The whole body of Kanha was soaked in blood and he was standing there like a Muni (ascetic) wearing saffron coloured robes on a pedestal. This is one way, the poet has thought of it while the poet has considered (thought) it in another manner as well. That the children (milkmaids) while loading/unloading bricks (being coloured red) were drenched in sweat and Sri Krishna had rushed up to the top of the fortress. (175)

Here the Chapter on the killing of demon Aghasur is completed.

Now begins the episode of kidnapping (stealing) of all the milkmaid's children by Brahma.

Swaiyya'

The milkmaids children, after the killing of the demon, went to the banks of river Jamuna and all of them sent for some food from their homes. All of them surrounded Kanha and Kanha also tied his flute within his waist band and felt at ease and comfortable at heart. They were striking the ground with some sticks and branches (of trees) with the right hand and eating their food with the left hand. The way they all were feeding Krishna with morsels, deserves all the praise and appears pleasant. (176)

ਕੋਊ ਡਰੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਗ੍ਰਾਸ ਠਗਾਇ ਕੋਊ ਆਪਣੇ ਮੁਖਿ ਡਾਰੇ।
ਹੋਇ ਗਏ ਤੁਨਮੈ ਕਛ ਨਾਮਕ ਖੇਲ ਕਰੈ ਸੰਗਿ ਕਾਨੂਰ ਕਾਰੇ।
ਤਾ ਛਿਨ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਕਠੇ ਕਰ ਕੈ ਸੁ ਕੁਟੀ ਮਧਿ ਡਾਰੇ।
ਢੂੰਢਿ ਫਿਰੇ ਨ ਲਹੇ ਸੁ ਕਰੈ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਗ੍ਰਾਰ ਠਏ ਕਰਤਾਰੇ॥ ੧੭੭॥

konoo darai har ke' mukh grass tha'ga'ie tha'ga'ie' kouoo a'p nai mukh da'rai.
hoiai ga'ie' taumai kachh na'ma'k khal karo sung kahanar ka're.
ta' chhin lai bachhre' Brahma ika'the' kar kai so kuti madh darai.
dhooudh phire' na le'hai so karai bachhre' ar ga'var naie' kartarai. (177)

ਦੋਹਰਾ

ਜਬੈ ਹਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਹੈ ਤਬ ਹਰਿ ਜੀ ਤਤਕਾਲੁ।
ਕਿਧੋ ਬਨਾਏ ਛਿਨਕੁ ਮੈ ਬਛਰੇ ਸੰਗਿ ਗਵਾਲ॥ ੧੭੮॥

Dohra

jabai hare' brahma e'hai ta'b har ji tatkaal.
kidho bana'ie' chhinak mein bachhre' sung gava'l. (178)

ਸਵੈਯਾ

ਰੂਪ ਉਹੀ ਪਟ ਕੇ ਰੰਗ ਹੈ ਵਹ ਰੰਗ ਵਹੈ ਸਬ ਹੀ ਬਛਰਾ ਕੋ।
ਸਾਝਿ ਪਰੀ ਸੋ ਗਏ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਹਿ ਕੋਈ ਲਖੈ ਇਤਨੋ ਬਲ ਕਾ ਕੋ।
ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਸੁ ਲਖੇ ਨ ਲਖੇ ਇਕ ਆਦਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਮਨੀ ਮਨ ਜਾ ਕੋ।
ਬਾਤ ਇਹੀ ਸਮਝੀ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਹੈ ਅਬ ਖੇਲ ਸਮਾਪਤਿ ਵਾ ਕੋ॥ ੧੭੯॥

Swaiyya'

roop uhi pa't ke' rung hai veh rung vehai sabh hi bachhra ko.
sa'njh pari so ga'ie' har ji greh koiee sakhe' itne' bal ka' ko.
maat pita' so lakhe' n lakhe' ik a'dh ko naam mani ma'n ja ko.
baat ehi sanjhi ma'n mein eh hai ab khel sama'pat va'ko. (179)

ਚੂਮ ਲਯੋ ਜਸੁਦਾ ਸੁਤ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਨੁ ਬਜਾਇ ਉਠੇ ਮੁਰਲੀ ਤੇ।
ਬਾਲ ਲਖੇ ਅਪੁਨੋ ਨ ਕਿਨੀ ਜਨ ਗੋ ਦਵਰੀ ਤਿਹ ਸੋ ਹਿਤ ਕੀਤੇ।

ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਨਹਿ ਹੋਤ ਇਤੇ ਸੁ ਕਹੁ ਕਿਮ ਬੀਤੇ।

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਨੇ ਹਰਿ ਗ੍ਰਾਰਨ ਲੇਹ ਬਲਾਇ ਬਧੁ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀਤੇ॥ ੧੮੦॥

choom lie'ou jasuda su't ko sir kahn baja'ie' uthe murli tai.
baal lakhe' apne' na kini jan go dairi teh so hit keetai.
hote kulahal hai brij mein neh hote itai so kahiou kim beetai.
ga'vat geet san'ai har gavarana eh bulaie badh brij keetai. (180)

Someone gives the morsel in Krishna's mouth, while another child, while posing to feed Krishna, munches the morsel in his own mouth out of fun. The children while playing with tamed Kanha were so much engrossed in the game, that they had lost all sense or wisdom and were not careful about the whereabouts of the calves. That time Brahma collected together all the calves and shut them inside a cave (of the mountain). The children tried to locate the calves but failed to do so, and were lost themselves even. Then the Lord Almighty created a new set (bunch) of children and calves. (177)

Couplet

When Brahma had hidden (by stealing them) the children and calves, then Krishna had created on his own a new bunch (set) of children and calves. (178)

Swaiyya'

The milkmaid's children were having the same appearance, and wore the same coloured clothes, while the calves were also looking alike the original ones. In the evening, Sri Krishna, alongwith those children and calves came, back home, but no one had the power or strength to know the secret of this whole episode. Even the mothers and fathers could not recognize the children except one person could make out, which is the light illuminating our minds from the very beginning. (the pearl of our hearts) Everyone thought them to be their (original) children and calves and their play (game) came to an end. (179)

Jasodha kissed her son's forehead (Krishna's) and he started playing on the flute. No one could make out their children and even the cows ran towards their calves and fondled them as before. The whole land of Brij was engaged in merriment and happiness. No one knows what happened to those (children etc.) who were kept inside the cave. Alongwith the milkmaid's children Sri Krishna was singing songs, while the women folk of Brij town were all sacrifice to him. (devoted to him) (180)

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੀ ਉਠ ਕੈ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰ ਬਛੇ।
ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਫਿਰਾਵਤ ਹੈ ਛਟਕਾ ਗਹਿ ਗਵਾਰ ਸਭੈ ਕਰਿ ਹਛੇ।
ਖੇਲਤ ਖੇਲਤ ਨੰਦ ਕੋ ਨੰਦ ਸੁ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਗਿਰਿ ਕੋ ਉਠਿ ਗਛੇ।
ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਖੇਦ ਹਮ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਨ ਨਾਹਿਨ ਨਛੇ॥ ੧੮੧॥

pr'aat bha'ie' har ji uth kai ba'n beech ga'ie' sung lai kar bachhe'.
ga'vat geet phiravat hai chhatka ge'h gava'r sabhai kar ha'gachhe'.
khe'lat khe'lat nand ko nand so aap hi te' gire ke' uth-gachhe'.
kou'oo kehai eh khe'd ge'hai hum kouoo ke'hai eh na'hin nachhe'. (181)

ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਸਨੈ ਹਰਿ ਗੁਰਨ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਸੰਗਿ ਪੈ ਸਭ ਗਈ।
ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਗਿਰਿ ਕੇ ਸਿਰ ਤੇ ਮਨ ਮੋਹਿ ਬਢਾਇ ਸਭੈ ਉਠਿ ਧਾਈ।
ਗੋਪ ਗਏ ਤਿਨ ਪੈ ਚਲ ਕੈ ਜਬ ਜਾਤ ਪਿਖੀ ਤਿਨ ਨੈਨਨ ਮਾਈ।
ਰੋਹ ਭਰੇ ਸੁ ਖਰੇ ਨ ਟਰੇ ਸੁਤ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਕਹੁ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ॥ ੧੮੨॥

hoiai ika'tar sanai har gava'ran lai apnai sung pai sabh ga'iee.
dekh tinai gire kai sir te' ma'n mohe' badha'ie' sabai uth dha'ie.
gope ga'ie' tin pai chal kai sab jaat pikhi tin nainan maiee.
roh bhare' so kha'rai na tarai sut nandeh ko koh baat suna'iee. (182)

ਨੰਦ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਪ੍ਰਤਿ

ਸਵੈਯਾ

ਕਿਉ ਸੁਤ ਗਊਅਨ ਲਿਆਇ ਇਹਾ ਇਹ ਤੈ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਦੀਧ ਖੋਯੋ।
ਚੁੰਘ ਗਏ ਬਛਰਾ ਇਨ ਕੇ ਇਹ ਤੇ ਹਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਹੋਯੋ।
ਕਾਨ੍ਹ ਫਰੇਬ ਕਰਿਯੋ ਤਿਨ ਸੋ ਮਨ ਮੋਹ ਮਹਾ ਤਿਨ ਕੇ ਜੋ ਕਰੋਯੋ।
ਬਾਰਿ ਭਯੋ ਤਹ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨੋ ਤਿਹ ਮੈ ਜਨ ਸੀਤਲ ਮੋਹ ਸਮੋਯੋ॥ ੧੮੩॥

Nand baach kahn pra'ti

Swaiyya'

kiun su't ga'ouooa'n lia'ie' e'ha eh ta'i hamrai sabh hi dadh piou.
chooug ga'ie' ba'chhre' in ke' eh te' humrai ma'n mein bhram hoi'ou.
kahn phre'b ka'riou tin so ma'n moh maha' tin ke' jo kariou'o.
tha'iehe' bhiou' teh karodh mano teh mein jan sital moh samiouo. (183)

In the morning, when Sri Krishna got up and went away to the forest alongwith the calves. The children were singing songs, while striking the sticks on the ground and were grazing the calves while playing there Sri Krishan went away towards the mountain. Someone says Krishna is annoyed with us. While some others said that he was unwell slightly. (181)

Then Krishna joined the milkmaid's children and came back alongwith the cows. On seeing him on top of the hill and getting more affectionate in mind, they all rushed towards him. Even calves (Gope) also reached there when they saw the cows going that side. They did not stay there due to their wrath and related the story to Sri Krishna, the son of Nand. (182)

Nand told Krishna

Swaiyya'

O Son! Why have you brought the calves here as you have wasted all the milk. The calves suckled all the milk (from the cows), so we have got a doubt in mind. The love, which had been generated in their minds, was a deception created by Krishna. Their anger was like the flame of fire while the affection was like water to smoothen the anger. (183)

ਮੋਹਿ ਬਢਿਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਨਹਿ ਛੋਡਿ ਸਕੈ ਅਪਨੇ ਸੁਤ ਕੋਊ।
ਗਉਅਨ ਛੋਡਿ ਸਕੈ ਬਛਰੇ ਇਤਨੋ ਮਨ ਮੋਹ ਕਰੈ ਤਬ ਸੋਊ।
ਪੈ ਗਰੂਏ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗੇ ਸੰਗਿ ਲੈ ਤਿਨ ਚਉਕਿ ਹਲੀ ਇਹਿ ਬਾਤ ਲਖੇਊ।
ਦੇਵ ਡਰੀ ਮਮਤਾ ਇਨ ਪੈ ਕਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਧੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਹੋਊ॥ ੧੮੪॥

mohai' ba'dhiou tin kai ma'n meh chhod sakhai apnai su't kouoo.
ga'vouan chhod sakai bachhre' itne' ma'n moh karai tab souoo.
pai garuo'i greh ge' sung lai tin chouke' hali eh baat lakhiouoo.
dev dari mamta in pai ke' cha'ritar kidho har ko eh hauoo. (184)

ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਇਓ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਦਿਨ ਕਉਨੈ।
ਦੇਖਨ ਕਉਤਕ ਕੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੀਘ੍ਰ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਗਉਨੈ।
ਗੁਰ ਵਹੈ ਬਛਰੇ ਸੰਗਿ ਹੈ ਵਹ ਚਕਿਤ੍ਰ ਜਾਇ ਗਇਓ ਹੁਇ ਤਉਨੈ।
ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਡਰ ਕੈ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਆਇ ਕੈ ਆਨੰਦ ਦੁੰਦਭਿ ਛਉਨੈ॥ ੧੮੫॥

saal bateet bhiou jab hi har ji ba'n beech ga'ie' din kounai.
dekhan kouta'k kou chatra'nan sighar bhiou te'h ko uth ga'unai.
gava'r vahai bhachhre' sung hai vai chakrit ja'ie' gieou hoiai touna'i.
dekh tinai dar kai par pa'ie'n aie' ke'i anand dunadambh chha'nnai. (185)

ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪ੍ਰਤਿ

ਸਵੈਯਾ

ਹੇ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਿ ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਅਚੁਤ ਹੇ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ।
ਚੂਕ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਛਿਪਾਮਨ ਕੀਜੈ।
ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਇਹ ਬਾਤ ਛਿਮੀ ਹਮ ਨ ਬਿਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਾਡਿ ਕੈ ਕੈ ਪੀਜੈ।
ਲਿਆਉ ਕਹਿਓਨ ਲਿਆਇ ਹੋ ਜਾਹ ਸਿਤਾਬ ਅਈਯੋ ਨਹੀਂ ਢੀਲ ਕਰੀਜੈ॥ ੧੮੬॥

Brahma baach kahn jo pra'ti

Swaiyya'

hai karuna nidh he' jug ke' pa'ti a'chut hai binti sunn leejai.
chuk bha'iee hum te' tumrite'h te' apradh chhima'pan keejai.
kahn kehi eh baat chimi hum na bikh amrit chhad kai peejai.
lieo'u ke'houn liaie' ho jab sitab ae'iyo nahi dheel kareejai. (186)

The cows had developed great love for the calves, so that they were not willing to leave the calves. The cows would not leave the calves, as the love at heart was too much for them. Sri Krishna, due to his victory, had become little proud, so he went away along with the cows and the children. Balbhadar was astonished to realise this thing, that it was a natural affection of the cows, or a magical spell of Krishna only. (184)

After one year had elapsed, then Sri Krishna went to the forest one day, and Brahma (to watch Krishna's wonder) went away from there. He was bewildered to find there the same milkmaid's children and calves, he got worried and blowing a trumpet he fell at the feet of Kanha (the son of Basudev) (realising his greatness). (185)

Then Brahma said to Kanha

Swaiyya'

"O Lord-Sublime! O Master of the Universe! O Lord Vishnu! Pray listen to my prayer! I have made a mistake with regard to your greatness, so pray pardon me." Sri Krishna then replied. I have pardoned it, as I do not take poison leaving aside nectar. Then Sri Krishna asked (Brahma) him to bring these children and calves." He said, "Yes, I will bring them." Krishna again said, "Go quickly and come back soon without any delay". (186)

ਲੈ ਬਛਰੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤਬ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਚਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਹਿ ਆਯੋ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਮਿਲੇ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਗੁਰ ਤਬੈ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
 ਲੋਪ ਭਯੋ ਸੰਗਿ ਕੇ ਬਛਰੇ ਤਬ ਭੇਦ ਕਿਨੀ ਲਖਿ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ।
 ਬਾਲ ਬੂਝੀ ਨ ਕਿਨੀ ਉਠਿ ਬੋਲਿ ਸੁ ਲਿਆਉ ਵਹੈ ਹਮ ਜੋ ਮਿਲਿ ਖਾਯੋ॥ ੧੮੭॥

bai bachhre' brahma ta'b hi chhin mein chal kai har ji a'ie'ou.
 kahn milai jab hi sabh gava'r tabai ma'n mein tiu hun sukh pai'eou.
 lope bhiau sung ke bachhre' ta'b bhe'd kim lakh jaan na' pa'iou.
 baal bujhi na kini uth bole so li'ou vehai hum jo mil kha'con. (187)

ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਕਿਧੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਅੰਨ ਅਚਿਯੋ ਸਭਨੋ ਜੁ ਪੁਰਾਨੋ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਮ ਨਾਗ ਹਨਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਖੇਲ ਕਿਨੀ ਨਹਿ ਜਾਨੋ।
 ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਹਾ ਮਨ ਮੈ ਗਰਝਾਧੁਜ ਕੋ ਕਰਿ ਰਛਕ ਮਾਨੋ।
 ਦਾਨ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਜੀਅ ਕੋ ਇਹ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਜਾਇ ਬਖਾਨੋ॥ ੧੮੮॥

hoiai ika'tar kidho brij ba'lak a'n achiau sabhno jo pra'no.
 kahn kehi hum na'ag ha'niou har ko eh khe'l kini neh ja'no.
 hoiai parsa'n maha' ma'n mein ga'rradhuj ko kar rachhak ma'no.
 daan de'ouo hum ko jia ko e'h maat pita' peh jaie' bakhano. (188)

ਇਤਿਹ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਛਰੇ ਆਨ ਪਾਇ ਪਰਾ।

ਅਬ ਧੇਨਕ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਬਾਰਹ ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਤੁ ਲਗੇ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਚਰਾਵਨ ਗਾਈ।
 ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨਿਯੋ ਇਹ ਕੋ ਕਹ ਕੈ ਇਹ ਤਾਹਿ ਸਰਾਹਤ ਦਾਈ।
 ਗੁਰ ਸਨੈ ਬਨ ਬੀਚ ਫਿਰੈ ਕਬਿ ਨੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖਿ ਪਾਈ।
 ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਬਧ ਕੇ ਹਿਤ ਕੋ ਜਨੁ ਬਾਲ ਚਮ੍ਰੁ ਭਗਵਾਨਿ ਬਨਾਈ॥ ੧੮੯॥

it Brahma bachhre' aan pa'ie' para'

Ab dhenak daint ba'dh kathnung

Swaiyya'

ba're'h saal batit khaie' ta lage' tab kahn chara'van ga'iee.
 sunder roop ba'niou e'h ko ke'h kai eh ta'hai sara'hat da'iee.
 gava'r sanai ba'n beech phirai kab nai upma' teh ki la'kh pa'iee.
 kanse' he' badh ke' hit ko jan, baal chagwa'n bana'iee. (189)

Brahma, alongwith the calves, came back to Sri Krishna in a moment. When the milkmaid's children met Sri Krishna, they felt very happy at heart. Then all the calves, which Krishna had brought disappeared. But no one else could know the secret (of this episode). Even the milkmaid's children did not realise this enigma, instead all of them got up to say, "Where is our food, which you had promised. Please get our share?" (187)

The children of Brij land then partook of the food, which was one year old (stale). Then Krishna remarked that he had killed snake called Agharsur, but this game of Krishna was not understood by anyone. All were happy at heart and recognized Krishna as their saviour. "We will go and tell our parents that Krishna had saved their lives." (188)

Here the chapter of Brahma's bringing back of calves, and seeking pardon is completed.

Now the episode of Dhenak demon's killing begins

After the lapse of 12 years, Sri Krishna started grazing the cows. The midwife (attendant) praises him saying his body has grown up to a beautiful youth. The poet has described the beauty of Sri Krishna, who was roaming around the jungle alongwith milkmaid's children. "To kill kans, it appeared, the Lord had got an army of children raised. (189)

ਕਬਿਤ

ਕਮਲ ਸੋ ਆਨਨ ਕੁਰੰਗ ਤਾ ਕੇ ਬਾਕੇ ਨੈਨ ਕਟਿ ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਮਿਨਾਲ ਬਾਹੈ ਐਨ ਹੈ।
ਕੋਕਿਲ ਸੋ ਕੰਠ ਕੀਰ ਨਾਸਕਾ ਧਨੁਖ ਭਉ ਹੈ ਬਾਨੀ ਸੁਰ ਜਾਹਿ ਲਾਗੈ ਨਹਿ ਚੈਨ ਹੈ।
ਤ੍ਰੀਅਨਿ ਕੋ ਮੋਹਤਿ ਫਿਰਤਿ ਗ੍ਰਾਮ ਆਸ ਪਾਸ ਬ੍ਰਿਹਨ ਕੇ ਦਾਹਬੇ ਕੋ ਜੈਸੇ ਪਤਿ ਰੈਨ ਹੈ।
ਪੁਨਿ ਮੰਦਿ ਮਤਿ ਲੋਕ ਕਛੁ ਜਾਨਤ ਨ ਭੇਦ ਯਾਕੋ ਏਤੇ ਪਰ ਕਹੈ ਚਰਵਾਰੋ
ਸਯਾਮ ਧੇਨ ਹੈ॥ ੧੯੦॥

Kabit

kamal so a'nan ta'ke tha'ke nain, kat sum ke'har mirnal ba'hai ain hai.
kokil so kanth kar naska dha'nukh bhou hai ba'ni su'r sar
jahe'n la'gai neh chain hai.
tria'n ko mohit phirat gra'm aas pa's birhan ke' da'hbe' ko jaise' pa't rein hai.
pu'n mand ma't lok kachh ja'nat na' bhe'd ya'ko litai par kehai charvaro siam
dhain hai. (190)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸਯਾਮੈ।
ਆਨਨ ਚੰਦ ਬਨੇ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਤਿ ਦਿਨਾ ਬਸਤੋ ਸੁ ਹਿਯਾ ਮੈ।
ਬਾਤ ਨਹੀ ਅਰਿ ਪੈ ਇਹ ਕੀ ਬਿਰਤਾਤ ਲਖਿਯੋ ਹਮ ਜਾਨ ਜੀਯਾ ਮੈ।
ਕੈ ਡਰਪੈ ਹਰਿ ਕੋ ਛਪਿ ਮੈਨ ਰਹਿਯੋ ਅਬ ਲਉ ਤਨ ਯਾ ਮੈ॥ ੧੯੧॥

Gopi baach ka'nh jo so

Swaiyya'

hoiai ita'tar badh brij ki sabh baat kehai mukh te eh siamai.
a'nan chand banai mrig se' drig raat dina basto so hia'ou main.
baat nahi ar pai e'h ki birtat la'khiau hum ja'an jiaya mein.
kai darpai ha'r ki ha'r ko chhap ma'in rehiy ab lou
tan ya' maien. (191)

Kabit

The beauty of Sri Krishna was enamouring the women-folk of the areas around Brij, with his lotus-like face, deer-like beautiful eyes, with delicate waist of the tiger, with arms like lotus, stems, voice like that of a koel (black-partridge), nose like a parrot, eye-brows like a bow and speech penetrating like an arrow which would pierce making anyone restless with its beauty. He was like the moon, disturbing the separated women folk. But normal persons would not know the secrets of Krishna's life; except saying that Krishna was shepherd, grazing the cows. (190)

The milkmaids told Krishna

Swiayya'

All the young maids of Brij got together and told Krishna that his face was shining (bright) like the moon and his eyes were like the deer's eyes, and he was constantly pestering them with his love; (they remembered him with love constantly) Nothing could affect him with their jealous eyes. They had realized in their hearts and it appeared to them that the (cupid) god of love was hiding in his body due to the fear of Shiva's wrath. (191)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਸੰਗ ਹਲੀ ਹਰਿ ਜੀ ਸਭ ਗੁਵਾਰ ਕਹੀ ਸਭ ਤੀਰ ਸੁਨੋ ਇਹ ਭਈਯਾ।
ਰੂਪ ਧਰੋ ਅਵਤਾਰਨ ਕੋ ਤੁਮ ਬਾਤ ਇਹ ਗਤਿ ਕੀ ਸੁਰ ਗਈਯਾ।
ਨ ਹਮਰੋ ਅਬ ਕੋ ਇਹ ਰੂਪ ਜਬ ਮੈ ਕਿਨ ਹੂ ਲਖ ਪਈਯਾ
ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਖੇਲ ਕਰੈ ਜੋਊ ਹੋਇ ਭਲੋ ਮਨ ਕੋ ਪਰਚਈਯਾ॥ ੧੯੨॥

Kahn ju baach

Swaiyya'

sung hali har ji sabh gava'r kehi sabh teer su'no eh bhiaya.
roop dharo avta'ran ko tum baat e'hai ga't ki sur geiya'.
na' hamro ab ko eh roop sabai jug mein kin hu'n lakh paieya'.
kahn keho hum khe'l jauoo hoiai bhalo ma'n ko parche'iya. (192)

ਤਾਲ ਭਲੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਸੁਖਦਾਈ॥
ਸੇਤ ਸਰੋਵਰ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਮੈ ਸਰਮਾ ਸਸਿ ਸੀ ਦਮਕਾਈ।
ਮਧਿ ਬਰੇਤਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ।
ਲੋਚਨ ਸਉ ਕਰਿ ਕੈ ਬਸੁਧਾ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨਿ ਆਈ॥ ੧੯੩॥

taal bhale' te'h tho'ur bikhai sabh hi ja'n ke' ma'n ke' sukhde'iee.
sait sa'royar hai a't hi tin mein sarma' sa's si da'makaiee.
madh bare'tan ki upma' kab nai mukh te' im bhakh suna'iee.
bochan sou kar kai ba'sudha har ke' eh ko'utak de'khan aiee. (193)

ਰੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਨ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੈ।
ਖੇਲੁਤ ਕਾਨ੍ਹ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਬਨੈ ਜਿਹ ਠਉਰ ਬਡੇ ਸਰ ਗਾਢੈ।
ਗਵਾਲ ਹਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਰਾਜਤ ਦੇਖਿ ਦੁਖੀ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਕਾਢੈ।
ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਿ ਧਰਾ ਹਰਖੀ ਤਿਹ ਤੇ ਤਰੁ ਰੋਮ ਭਏ ਤਨਿ ਨਾਢੈ॥ ੧੯੪॥

roop birajat hai a't hi jin ko pikh kai ma'n anand ba'dhe'.
khe'lat kahn phirai teh ja'ie banai jeh thour bade' sar ga'dhe'.
gava'l hali har ke' sung ra'jat dekh dukhi ma'n ko dukh ka'dhe'.
ko'ntak dekh dhara' ha'rkhi teh te' tar rome bhaive'.

ta'n tha'ndhe' (194)

Kahna then said

Swiayya'

Sri Krishana told all the milimaid's children including Balram, "O brothers! Listen to me all of you! You have assumed the form of an incarnation (of Vishnu) and this news had been known throughout the land of gods, (heavens) and none in the world had understood our present form (of milkmen). Then Sri Krishna said, "Now we will play a game, which will please everyone of you." (192)

All the ponds in that area were full of water, which were giving comforts to all the men there. Out of all the ponds, the 'Seit Sarovar' was the biggest and the rays of the moon were shining beautifully in that pond. The sandy patch within that pond was praiseworthy, which has been described by the poet as if the Earth, with hundred eyes, had come there to watch the fun and frolic (wonders) of Sri Krishna. (193)

Sri Krishna was seated there, assuming a handsome appearance which brings cheerfulness to the mind. Sri Krishna was playing there, where there were many deep ponds. Balram alongwith other milkmaid's children were also seated alongwith Krishna, which would bring cheers to the afflicted minds also. On perceiving all these feats the Earth gets delightful and the hair on the body of Earth Like trees, have stood upright. (194)

ਕਾਨ੍ਹ ਤਰੈ ਤਰੁ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਿਯੋ ਤਨ ਕੋ ਕਰਿ ਐਡਾ।
 ਮੋਹ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਖਘ ਅਉ ਹਰਿ ਜਛ ਸਭੈ ਅਰਨਾ ਅਰੁ ਗੈਡਾ।
 ਪੰਡਿਤ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸੁਨ ਕੈ ਅਰੁ ਮੋਹਿ ਗਏ ਸੁਨ ਕੈ ਜਨ ਜੈਡਾ।
 ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਰਲੀ ਇ ਨਾਹਨਿ ਰਾਗਨ ਪੈਡਾ॥ ੧੯੫॥

kahn ta'rai ta'r ke' mukli so baja'ie' uthiou ta'n ko kar a'ida'.
 moh rehi jamuna kha'g an har jachh sabhai aruna a'r gaida'.
 Pandit mohe' re'hai sunn ke'e a'r mohe' ga'ie' sunn kai jan jaida'.
 baat kehi kab nai mukh te murli eh nabin ra'gan pa'ida. (195)

ਆਨਨ ਦੇਖਿ ਧਰਾ ਹਰਿ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਲਲਚਾਨੀ।
 ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨਿਯੋ ਇਹ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਪ੍ਰਿਤਮਾ ਅਤਿ ਤੇ ਅਤਿ ਭਾਨੀ।
 ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਜੋ ਪਹਿਚਾਨੀ।
 ਰੰਗਨ ਕੇ ਪਟ ਲੈ ਤਨ ਪੈ ਜੁ ਮਨੋ ਇਹ ਕੀ ਹੁਇਬੇ ਪਟਰਾਨੀ॥ ੧੯੬॥

a'nan dekh dhara' har ka' apnai ma'n mein a't hi lalchani.
 sunder roop ba'niou oh ko te'h te' at bha'ni.
 siam kehi upma' te'h hi a'pnai ma'n mein phun jo pe'hchani.
 rangam ke' pa't lai ta'n pai jo ma'no ehi ki hoiae'be pa'trani. (196)

ਗੋਪ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਗੁਰ ਕਹੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਪੈ ਇਕ ਤਾਲ ਬਡੋ ਤਿਹ ਪੈ ਫਲ ਹਛੇ।
 ਲਾਇਕ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖ ਕੀ ਕਰੂਆ ਜਹ ਦਾਖ ਦਸੋ ਦਿਸ ਗੁਛੇ।
 ਧੇਨਕੁ ਦੈਤ ਬਡੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕਿਧੋ ਹਨਿ ਲੋਗਨ ਕੇ ਉਨ ਰਛੇ।
 ਪੁਤ੍ਰ ਮਨੋ ਮਧਰੇਂਦ ਪ੍ਰਭਾਤਿ ਤਿਨੈ ਉਠਿ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਵਹ ਭਛੇ॥ ੧੯੭॥

Gope baach

Swaiyya'

gavar' kehi binti ha'r pai ik taal bado te'h pai pha'l ha'chhe'.
 la'ie'k hai tumre' mukh ki karuna' jeh da'kh daso dis gachhe'.
 dhe'nu'k daint bade' te'h ja'ie' kidho' hane' logan ke un rachhe.
 puttar mano ma'dhron d prabha't tinai uth pra't sa'mai
 veh bhachhe'. (197)

Sri Krishna, after cooling his body under the tree (shade) started playing on his flute, on hearing the tunes the River Jamuna, birds and snakes, jachh (attendant of Kuber) wild buffalos and rhinoceros (all wild animals) were mesmerised (enchanted); even the learned pandits and the foolish persons were all enticed by the tunes of the flute. The poet has described this as the path towards (Ragas) the musical notes and notes only the tunes of the flute. (195)

On seeing the beautiful form of Sri Krishna the "Earth" felt (within) very much tempted and it looked more impressive and beautiful and it was presently looking more attractive. The poet Siam has described its praiseworthiness as it had worn colourful robes on its body and appeared like the Krishna's consort. (196)

The milkmaids' children said

Swaiyya'

The milkmaids' children prayed to (requested) Sri Krishna "That there was huge tank, which has all around many fruit-laden trees and are loaded with bunches of grapes which are worthy of your taste only. But there lived a demon called Danak, so you could only kill that demon thus saving the lives of people there. Those grapes are like the children of that nectar tank (amrit sarovar) and that demon eats those (fruits) grapes in the morning as he gets up. (197)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਜਾਇ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਹ ਤਾਲ ਵਹੈ ਅਰੁ ਹੈ ਫਲ ਨੀਕੇ।
ਬਲਿ ਉਠਿਓ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਸੁ ਤੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਨਹਿ ਹੈ ਫੁਨਿ ਫੀਕੇ।
ਮਾਰ ਹੇ ਦੈਤ ਤਹਾ ਚਲ ਕੈ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁਰ ਜਾਹਿ ਨਭੈ ਦੁਖ ਜੀ ਕੇ।
ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਚਲੇ ਤਹ ਕੋ ਮਿਲਿ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਸਭੈ ਮੁਰਲੀ ਕੇ॥ ੧੯੮॥

Kahn baach

Swaiyya'

ja'ie' kehi tin ko har ji jeh taal ve'hai a'r hai phal neekai.
bo'l uthiou mukh te' musli so tou' amrit ke' neh hai phun phe'kai.
ma'ar ho da'int ta'ha chal kai jeh te' sur ja'he nabhai dukh jee ke'.
hoiai prasa'n chale' te'h ko mil sankh bajaie' sabha murli ke'. (198)

ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਤਹਾ ਹਰਿ ਜੀ ਜੁ ਗਏ ਮਿਲ ਕੈ ਤਟ ਪੈ ਸਰ ਭਾਰੇ।
ਕੈ ਬਲ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਤਨ ਕੋ ਤਰੁ ਤੇ ਫਰ ਬੁੰਦਨ ਜਿਉ ਧਰਿ ਡਾਰੇ।
ਧੇਨਕ ਕ੍ਰੋਧ ਮਹਾ ਕਰ ਕੈ ਦੋਊ ਪਾਇ ਹਿਰਦੇ ਤਿਹ ਸਾਥ ਪ੍ਰਹਾਰੇ।
ਗੋਡਨ ਤੇ ਗਹਿ ਫੈਕ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜਿਉ ਸਿਰ ਤੇ ਗਹਿ ਕੂਕਰ ਮਾਰੇ॥ ੧੯੯॥

hoiai prasa'n ta'ha har ji jo ga'ie' mil ke' tat pai bha're'.
kai bal te' musli ta'n ko tar te phar booda'n jiou dhar da're'.
dhe'nak ka'rod maha kar kai do'uoo pa'ie hirdai teh sa'th parhare'.
godan te ge'h pha'ik de'iou har siun sir te' ge'h kookar ma'rai. (199)

ਕ੍ਰੋਧ ਭਈ ਪੁਜਨੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪਤਿ ਜਾਨ ਹਤਿਓ ਇਨ ਉਪਰਿ ਆਈ।
ਗਾਇ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿਓ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਖੁਰ ਸੋ ਧਰਿ ਪੂਰਿ ਉਚਾਈ।
ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਬਲਿ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਚਤੁਰੰਗ ਦਸੋ ਦਿਸ ਬੀਚ ਬਗਾਈ।
ਲੈ ਕਿਰਸਾਨ ਮਨੋ ਤੰਗੁਲੀ ਖਲ ਦਾਨਨ ਜਯੋ ਨਭ ਬੀਚਿ ਉਡਾਈ॥ ੨੦੦॥

karod bha'iee dhujni te'h ki pa't jaan hatiou in uper a'iee.
gaie' ko roop dha'riou sabh hi ta'b hi khur so dhar dhu'r uchaiee.
kahn hali ba'l ka'i tab hi chatrung da'so dis beech ba'gaiee.
lai kirsa'n mano tanguli khal da'nan je'ou nabh beech uda'iee. (200)

Swaiyya'

Sri Krishan then told them "Let us go to that tank with such nice fruits," When Balram said in between, "The fruits are not only akin to the nectar (amrit) but even nectar is tasteless (as compared to them), so we will go there and after killing the demon we will please the gods also, as they would feel relieved. So all of them got together and playing on the flute like the blowing conch shell, started for that place with great excitement. (198)

So Sri Krishna was greatly pleased, they went together on the sides of that huge tank. Balram then hurled down many fruits on the ground by shaking the tree with the strength of his body like a hail storm (like a shower). The demon Dhenak got furious and struck him with his feet on his chest. But Sri Krishna, catching hold of him by his knees, (threw) hurled him down just as a puppy is thrown by holding him by neck. (199)

Then the demon's army became enraged, and attacked them due to the death of their master. They all assumed the form of cows, and with their hooves they raised the dust from the ground like a storm. Krishna and Balram both threw away the whole army powerfully in all the ten directions, as if a farmer with a pitchfork in hand was throwing the chaff in the air, separating them from the grain. (200)

Here the chapter on the killing of Dhanak (demon) from the episode of Krishna Incarnation of Sri Dasam Sakand Puran of Bachittar Natak is completed.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਨਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਧੇਨਕ ਦੈਤ ਬਧਹਿ।

ਸਵੈਯਾ

ਦੈਤ ਹਨਯੋ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮ੍ਰੁ ਸੁਨਿ ਦੇਵ ਕਰੈ ਮਿਲਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡਾਈ।
ਭਛ ਸਭੇ ਫਲ ਗਵਾਰ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਧੂਰ ਪਰੀ ਮੁਖ ਪੈ ਛਬਿ ਛਾਈ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਣਾਈ।
ਧਾਵਤ ਘੋਰਨ ਕੀ ਪਗ ਦੀ ਰਜ ਛਾਇ ਲਏ ਰਵਿ ਸੀ ਛਬਿ ਪਾਈ॥ ੨੦੧॥

it Sri Dasam Sikandhe' Pura'ne' Bachittar Na'tak Krishanyta'rai
dhe'nak da'int badhe'h.

Swaiyya'

daint ha'niou chatrung cha'moon sunn de'v karai mil kalm bada'iee.
bha'chh sabhai pha'l gava'r chale' dhoor ari mukh pai chhab chha'iee.
ta' chhab ki upma' a't hi ka'b ne' mukh te' im bhakh suna'iee.
dha'vat gho'ram ki pag ki raj chhaie' laie' ra'v si chhab paiee. (201)

ਸੈਨ ਸੈਨ ਹਨਿ ਦੈਤ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗੋਪ ਗਏ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਆਈ।
ਮਾਤ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਈ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੀ ਜੁ ਕਰੈ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਬਡਾਈ।
ਚਾਵਰ ਦੂਧ ਕਰਿਯੋ ਖਾਹਿਬੋ ਕਹੁ ਖਾਇ ਬਹੁ ਤਿਹ ਦੇਹ ਬਧਾਈ।
ਹੋਇ ਬਡੀ ਤੁਮਰੀ ਚੁਟੀਆ ਇਹ ਤੇ ਛੁਨਿ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਚਾਈ॥ ੨੦੨॥

sain sa'nai han daint giou gre'h gope ga'ie' gopian sabh aiee.
maat prasan bha'iee ma'n mein te'h ki jo kara'i boh bhaat badaiee.
cha'var doodh kariou kha'he'bo koh kha'ie' boh te'h de'h badhoiee.
hoiai ba'di tumri chutia' eh te' phun baar sabhai mil cha'iee. (202)

ਭੋਜਨ ਕੈ ਟਿਕ ਗੇ ਹਰਿ ਜੀ ਪਲਕਾ ਪਰ ਅਉਰ ਕਰੈ ਜੁ ਕਹਾਨੀ।
ਰਾਜ ਗਯੋ ਤਰਨੋ ਮਗੁ ਰੈਨ ਲਹਿਯੋ ਸੁ ਲਹਿਯੋ ਵਹ ਪੀਅਨ ਪਾਨੀ।
ਰਾਤ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਭਰਿਭੈ ਤਨ ਸ੍ਰੁਨਿ ਸੁਨੀ ਅਪਨੇ ਇਹ ਬਾਨੀ।
ਜਾਹ ਕਹਿਯੋ ਤਿਨ ਤਉ ਹਰਿ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਇ ਮਿਲਿਯੋ ਅਪਨੀ ਪਟਰਾਨੀ॥ ੨੦੩॥

Bhaja'n kai tik ge' har ji pulka' par a'ur kare'jo kahani.
raj geiou ta'rno mug rein le'hious so lagiou veh pia'n pani.
raat pari ta'b hi bha'rbhai tin sarian sunni apnai e'h ba'ni.
jaho kehou tin tou har ge'ious gre'h jaie' miliou apni patrani. (203)

Swaiyya'

The whole colourful army alongwith the demon Dhenak were killed, and the gods were singing praises of Krishna on hearing this news. The milkmaid's children then ate up all the fruits by plucking them and went back home. The dust on their faces was looking beautiful and the poet has described the beauty of this scene like this as if the dust rising from the hooves of the galloping horses had covered up the (light) rays of the sun thus looking praiseworthy. (201)

After killing the demon, Krishna alongwith his army of milkmaid's children had come back to their homes when all the women folk came to meet Krishna. The mother was also much delighted and was singing his praises. So she prepared some rice with milk for Krishna to eat and said, "Take more of this food, so that your body will also grow bigger, and even your pigtail will become longer (your strength will increase), and the milkmaids made fun of this thing, when they heard it. (202)

Then Sri Krishna, after partaking the food went to sleep on a cot while the mother started relating this story. There was a king called Dasrath, and he went for hunting at night. There he saw a tank and stayed there, waiting for any animal who would come there for drinking water, so that he could hunt him down. Then someone came for taking water (from the tank) and hearing the sound thinking that it was some wild animal, 'The King shot an arrow at it. The wounded Sarvan said, "Go and give water (to those waiting there)." 'Then the king went there to give them water to drink and heard a curse (hurled at him), after which he went back home (much relaxed) and related this to the consort on meeting (203).

ਸੋਇ ਗਏ ਹਰਿ ਪ੍ਰਾਤ ਫਿਰਿ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬਨ ਗੇ ਗਿਰਧਾਰੀ।
 ਮਧਿ ਪਏ ਰਵਿ ਕੇ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਧਾਇ ਗਏ ਜਹ ਥੇ ਸਰ ਭਾਰੀ।
 ਗੋ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਗੋਪ ਸਭੈ ਗਿਰਗੇ ਸਭ ਪ੍ਰਾਨ ਡਸੇ ਜਬ ਕਾਰੀ।
 ਧਾਇ ਕਹਿਯੋ ਮਸਲੀ ਪ੍ਰਭ ਪੈ ਸਭ ਸੈਨ ਸਖਾ ਤੁਮਰੀ ਹਰਿ ਮਾਰੀ॥ ੨੦੪॥

soiai ge'iai har praat bha'ie' ;hir lai ba'chhre' ba'n ge'i girdha'ri.
 madh bha'ie' ravi ke' jamuna ta't dha'ie gaie' jeh tho sar bhari.
 goa' bachhre' a'r gope sabhai girgaie' sabhe' praan dasai jab ka'ri.
 dhaie' kihou musli prabh pai sabh sa'in sakha' tumri har ma'ri. (204)

ਦੋਹਰਾ

ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਿਤਵੀ ਤਿਨੈ ਜੀਵ ਉਠੇ ਤਤਕਾਲ।
 ਗਊ ਸਭੈ ਅਰੁ ਸੁਤ ਤਿਨੈ ਅਉ ਫੁਨਿ ਸਭੈ ਗੁਪਾਲ॥ ੨੦੫॥

Dohra

kirpa dristi chitvi tinai jeev uthai takhaal.
 gouoo sabhai or su't tinai au' phun sabhai Gopal. (205)

ਉਠਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੈ ਤਬੈ ਕਰਿਹੰ ਬਡਾਈ ਸੋਇ।
 ਜੀਅ ਦਾਨ ਹਮ ਕੋ ਦਯੋ ਇਹ ਤੇ ਬਡੋ ਨ ਕੋਇ॥ ੨੦੬॥
 u'th pa'ien la'gai ta'bai kare'hung bada'iee soiai.
 jia daan hum ko diou eh te' bado na' koiai. (206)

ਅਬ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਨਾਥਬੋ

ਦੋਹਰਾ

ਗੋਪ ਜਾਨ ਕੈ ਆਪਨੇ ਕੀਨੋ ਮਨੈ ਬਿਚਾਰ।
 ਦੁਸਟ ਨਾਗ ਸਰ ਮੈ ਬਸੇ ਤਾ ਕੋ ਲੇਉ ਨਿਕਾਰ॥ ੨੦੭॥

Ab ka'li Naag ma'thbo

Dohra

gope jaan kai a'pne' keenai ma'nai bicha'r.
 du'st naag sar mein ba'se ta' ko liou niha'r. (207)

After hearing this episode, Krishna went to sleep and on day dawn, Sri Krishna went to the forest alongwith the calves. At noon he went to the banks of Jamnna, where there was a huge tank. When the black python living there stung them, all the calves alongwith the milkmaids' children fell down dead. Balram went quickly towards Krishna and said, "Your whole army of friends had been killed by the snake." (204)

Couplet

Sri Krishna went and looked upon those children and calves with his benevolent eyes, and they all got up (becoming alive), gaining life again. (205)

All of them fell at the feet of Sri Krishna and started praising him, saying that he had given them a new lease of life, and there could be no greater boon than that." (206)

Now the episode of dealing with the black python (snake) begins.

Couplet

Sri Krishan then thinking of the milkmaids' children as his own (his family members) thought to himself. If the black python lived in the tank, then he should take him out. (207)

ਸਵੈਯਾ

ਉਚ ਕਦੰਮਹਿ ਕੋ ਤਰੁ ਥੋ ਤਿਹ ਚੜਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੂਦ ਪਰਿਓ।
ਤਿਨ ਸੈਕ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਫੁਨਿ ਧੀਰਜ ਗਾਢ ਧਰਿਯੋ ਨ ਟਰਿਓ।
ਮਨੁਖੋਸਤ ਲੋ ਜਲ ਉਚ ਭਯੋ ਨਿਕਸਿਯੋ ਤਬ ਨਾਗ ਬਡੋ ਨ ਡਰਿਯੋ।
ਪਟ ਪੀਤ ਧਰੇ ਤਨ ਪੈ ਨਰ ਦੇਖਿ ਮਹਾ ਬਲਿ ਕੈ ਤਿਨ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ॥ ੨੦੮॥

Swaiyya'

ooch kadano'h ko ta'r tho te'h pai cha'rr kai har kood pariou.
tin sunk kari ma'n na kachhu phun dheeraj ga'dh dha'riou na tariou.
ma'nukhosat lou jal uch bhioi niksioi ta'b naag bado na' dariou.
pat peet dha're ta'n pai nar dekh maha' bal kai tin judh kariou. (208)

ਬਾਧ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਸੋ ਕਰ ਕ੍ਰਧ ਕਿਧੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਕਾਟੇ।
ਢੀਲੋ ਰਹਿਯੋ ਹੁਇ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਿਖਿ ਯਾ ਰਨ ਕੇ ਹੀਯਰੋ ਫੁਨਿ ਫਾਟੇ।
ਰੋਵਤ ਆਵਤ ਹੈ ਪਤਨੀ ਬ੍ਰਿਜ ਠੋਕਤ ਮੁੰਡ ਉਖਾਰਤ ਝਾਟੇ।
ਆਇ ਹੈ ਮਾਰ ਉਸੈ ਨਹੀਂ ਰੋਵਹੁ ਨੰਦ ਇਹੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਨ ਡਾਟੇ॥ ੨੦੯॥

badh liou har ko ta'n so kar karodh kidho' teh ko ta'n ka'tai.
dheelou rehiou hoiai har ji pikh ya run ke' hia're'ou phun pha'tai.
rovat a'vat hai patni brij thokat moond ukha'rat jhato.
a'ie hai maar u'sai nahi rovoh nand ehai ke'h kai in da'tai. (209)

ਕਾਨ੍ਹ ਲਪੇਟ ਬਡੋ ਵਹ ਪੰਨਗ ਫੂਕਤ ਹੈ ਕਰਿ ਕ੍ਰਧਹਿ ਕੈਸੇ।
ਜਿਉ ਧਨ ਪਾਤ੍ਰ ਗਏ ਧਨ ਤੇ ਅਤਿ ਝੂਰਤ ਲੇਤ ਉਸਾਸਨ ਤੈਸੇ।
ਬੋਲਤ ਜਿਉ ਧਮੀਆ ਹਰਿ ਮੈ ਸੁਰ ਕੈ ਮਧਿ ਸਵਾਸ ਭਰੇ ਵਹ ਐਸੇ।
ਭੂਭਰ ਬੀਚ ਪਰੇ ਜਲ ਜਿਉ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਮਹਾ ਧੁਨਿ ਜੈਸੇ॥ ੨੧੦॥

kahn la'pe't bado veh pa'nug phookat hai kar karodh kaisai.
jiou dhan pa'tar ga'ie dhan te' a'ti jhoorat lait usa'san taise'.
bolat jiou dhamia' har mein sur kai madh sava's bha're veh a'isai.
bhoolehar beech pare' ja'l jiou teh te' phun hoat maha dhun jaisai. (210)

Swaiyya'

There was a huge tree of Kadumb and Krishna, going up the tree, jumped into the tank. 'While jumping in the tank he did not have any hesitation in mind and keeping himself cool, he did not relent. Then splash rose up high like seven lengths of man from the tank and a huge black python came out of the tank, but Krishna, on seeing him, did not get frightened. On seeing the human being, wearing (yellow) saffron coloured robes, the snake started fighting against him. (208)

The black python, tied down the body of Krishna, by curling himself around him and started biting his body, but Sri Krishna was behaving carefully, and the on lookers left worried (about his safety) Then the women folk of Brij town started pouring in there, crying and wailing, towards, the tank. They were beating their faces, splitting, pulling their hair in fear. But Nand reprimanded them saying that Krishna would come out safe after killing the snake, so they need not cry." (209)

That time the python had curled around Krishna's body and in great rage was hissing loudly, just as a rich person after losing all his wealth frets and fumes with sighs of sorrow.' The snake's hissing sound in water appeared like the bellows making a similar sound (note) or just as water poured over hot ashes produces a hissing sound. (210)

ਚਕਤ੍ਰ ਹੋਇ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਮਾਰ ਲਏ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਠਾਗੈ।
 ਦਛਨ ਤੀਅ ਭੁਜਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਹ ਮਤਿ ਲਗੈ ਦੁਖ ਅਉ ਸੁਖ ਭਾਗੈ।
 ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਲਯੋ ਇਹ ਆਗੈ।
 ਸਯਾਮਹਿ ਸਯਾਮ ਬਡੋ ਅਹਿ ਕਾਟਤ ਜਿਉ ਰੁਚ ਕੈ ਨਰਿ ਖਾਵਤ ਸਾਗੈ॥ ੨੧੧॥

chaka'tar hoiai rihaibrij balak la'ie' har ji e'h nagai.
 da'chhan teei bhuja geh ko' eh ma't lagai dukh au' sukh bha'gai.
 khojat khojat sabhai brij kai jan koutak dekh leiou eh a'gai.
 siameh siam bado'eh ka'tat jiou ruch kai nar kha'vat saagai. (211)

ਰੋਵਨ ਲਾਗ ਜਬੈ ਜਸੁਦਾ ਚੁਪ ਤਾਹਿ ਕਰਾਵਤ ਪੈ ਜੁ ਅਲੀ ਹੈ।
 ਦੈਤ ਤ੍ਰਿਨਾਵਤ ਅਉਰ ਬਕੀ ਵ ਬਕਾਸੁਰ ਹਨੇ ਇਹ ਕਾਨੁ ਬਲੀ ਹੈ।
 ਆਇ ਹੈ ਮਾਰ ਅਬੈ ਇਹ ਸਾਪਹਿ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਇਹ ਭਾਤ ਹਲੀ ਹੈ।
 ਤੋਰ ਡਰੈ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਕੇ ਫਨਿ ਪੈ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਜੋਰ ਛਲੀ ਹੈ॥ ੨੧੨॥

rogan laag jabe' jasuda' chup ta'he' kara'vat hai jo ali hai.
 da'int trinava'rt aur haki va' bakasur hanai eh kahn bali hai.
 aie' hai maar a'bai eh sa'peh bole uthiou eh bha't hali hai.
 tore darai sabh hi eh ke' phun pai karuna.nidh jor ehali hai. (212)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਜਾਨਿ ਦੁਖੀ ਅਪਨਯੋ ਜਨ ਕੋ ਅਪਨੋ ਤਨ ਤਾ ਤੈ ਛਡਾਇ ਲਯੋ ਹੈ।
 ਬਕਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕ ਡਬੋ ਵਹ ਪੰਨਗ ਪੈ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੁਧ ਭਯੋ ਹੈ।
 ਸਉ ਫਨ ਕੋ ਸੁ ਫੁਲਾਇ ਉਚਾਇ ਕੈ ਸਾਮੁਹਿ ਤਾਹਿ ਕੇ ਧਾਇ ਗਯੋ ਹੈ।
 ਕੂਦ ਕੈ ਕਾਨੁ ਬਚਾਇ ਕੈ ਦਾਵਹਿ ਉਪਰ ਮਾਥ ਜੁ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਹੈ॥ ੨੧੩॥

Kabiou baach

Swaiyya'

jaan dukhi a'pniou ja'n ko apno ta'n ta' tai chhadaie' le'ou hai.
 ba'ktar bilik bado veh panung pai ma'n bhitat karodh bhiau hai.
 sophan ko so phula'ie' ucha'ie' kai siameh ta'hai kai dha'ie ge'iou hai.
 kud kai kahu ba'cha'ie' kai da'veh u'per ma'th jo tha'dho bhiau hai. (213)

The children of Brij were bewildered and said, that Sri Krishna would be successful in killing this snake. The wise wonderful were saying while holding each other's womenfolk arms, if any harm would come to Sri Krishna, then happiness and delight would also (be finished) come to an end. In the meantime, all the populace of Brij (town) came running there in search of Krishna and saw for themselves (the scene of) fighting and saw the black python biting Krishan (dark) just as someone eats vegetables (green herbs) with lot of interest. (211)

When Jasodha started crying, then her friends stopped her from crying, saying that his Kahna was very powerful who had earlier killed the demons like Trinavarat, Baki and Bakasur." Then Balram, standing closeby, remarked, "Sri Krishna, after killing this snake also, would come out safety very soon'. The ocean of benevolence (Krishna) was very deceitful clever and powerful, and would tear apart all the fangs of this cobra. (212)

**The poet has remarked,
Swaiyya'**

When Sri Krishna saw that his friends were getting perturbed (about his safety), he got his body released from the cobra, but seeing his huge orifice (mouth) he became furious with rage, while the cobra also, fanning his hundred fangs and raising them forced himself in front of Krishna. Then Sri Krishna, with a deceptive move, jumped on top of his head and stood there on his head. (213)

ਕੂਦਤ ਹੈ ਚੜਿ ਸਿਰ ਉਪਰ ਸ੍ਰਉਨ ਸੰਬਹੂ ਚਲੈ ਸਿਰ ਤਾ ਤੇ।
ਪ੍ਰਾਨ ਲਗੇ ਛੁਟਨੇ ਜਬ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈਨ ਗਈ ਉਡ ਕੈ ਮੁਖਰਾ ਤੇ।
ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਬਲਿ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਸਰ ਤੀਰ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਬਹੁ ਭਾਤੇ।
ਜਾਤ ਬਡੋ ਸਰ ਤੀਰ ਬਹਿਯੋ ਰਸਰੇ ਬੰਧ ਖੈਚਤ ਹੈ ਚਹੂੰ ਘਾਤੇ॥ ੨੧੪॥

ku'dat hai char sir uper sarvan sambooh cha'le sir ta' tai.
pra'n la'gai chhutne' jab hi chhin mein ga'iee u'd kai mukhra' te'.
tou har ji ba'l kai ko sar teer nikas le'ou boh bha'te'.
jaat bado sar teer be'hiou rasre' bandh kha'ichai hai chahun gha'tai. (214)

ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਤਉ ਤਿਹ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਤ ਅੰਜੁਲ ਜੋਰ ਕੈ ਯੋ ਘਿਘਯਾਵੈ।
ਰਛ ਕਰੋ ਇਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਪੈ ਬਰਦਾਨ ਇਹੈ ਹਮ ਪਾਵੈ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇਤ ਵਹੈ ਹਮ ਲਿਆਵਤ ਬਿਖ ਦਈ ਵਹ ਹੀ ਹਮ ਲਿਆਵੈ।
ਦੋਸ ਨਹੀਂ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਕੋ ਕਛੁ ਬਾਤ ਕਹੈ ਅਰੁ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥ ੨੧੫॥

kali naag ki triou baach

Swaiyya'

tou te'h ki tria'u sabh hi sat anjal jor kai yo ghighya'vai.
rachh ka'ro eh ki har ji tum pai boh daan e'hai humpa'vai.
amrit de'it vahai hum liavat bikh d'eiee veh hi hum lia'vai.
dos nahi hamrai pati ko kachh baat kahai or sees jhuka'vai. (215)

ਤ੍ਰਾਸ ਬਡੋ ਅਹਿ ਕੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਕਰਿ ਭਾਗਿ ਸਰਾ ਮਧਿ ਆਇ ਛਪੇ ਬੇ।
ਗਰਬੁ ਬਡੋ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਮੈ ਅਬਿ ਜਾਨਿ ਹਮੈ ਹਰਿ ਨਾਹਿ ਜਪੇ ਬੇ।
ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਤੈ ਦਸ ਰਾਵਨ ਸੀਸ ਕਪੇ ਬੇ।
ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਜਨੀ ਨ ਕਛੁ ਪਰਵਾਰ ਸਨੈ ਹਮ ਇਉ ਹੀ ਖਪੇ ਬੇ॥ ੨੧੬॥

tra's bado a'he ke' ripo ko kar bha'g sara' madh aie' chhape' the'i.
ga'rab bado humre' pati mein at jaan humai har na'he' jape' the'i.
hei jag ke' pati hei karuna nidhi tai das ravan sees kape' the'i.
moorakh baat jari na' kachhu parva'r sanai hum eeu hi khape' thei. (216)

Then Sri Krishna was jumping on top of the head (of cobra), thus blood started oozing out of all his fangs, and once his life was coming to an end, his appearance became faded and (colourless) pale; then Sri Krishna by using force in many ways, brought his body out on the sides of the tank. Due to the greater flow of water on the sides of the tank, Krishna managed to pull the cobra out by tying ropes on all the four sides. (214)

The black serpent's mates then said :

Swaiyya'

Then all the cobra's mates, including their off springs, with folded hands requested him, "O Lord! Pray save them! We have come for seeking this boon from you. If you had bestowed nectar to us, we would have brought the same since we are bestowed with poison, we have brought the same to you. So our (male) mate was not at fault. After uttering these words, they stood there with heads bowed down. (215)

The cobra's mates (female) again said, "O Lord! We are always worried about the blue jay, so we rushed to this tank to hide ourselves. Though our (male) mate was very haughty, and he used to consider himself as the greatest of all. O Lord! He could not recognize your greatness due to his egoism. O worldly Lord! O fountain (ocean) of Grace! You had broken the ten hoods of Ravana, in the form of Ram, and we fools, never realised the truth, and thus have faced destruction." (216)

ਕਾਨੁ ਬਾਚ ਕਲੀ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਤਬ ਇਉ ਹਰਿ ਜੀ ਅਬ ਛਾਡਤ ਹਉ ਤੁਮ ਦਛਨਿ ਜਈਯੋ।
ਰੰਚਕ ਨ ਬਸੀਯੋ ਸਰ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਤ ਲੈ ਸੰਗ ਬਾਟਹਿ ਪਈਯੋ।
ਸੀਘ੍ਰਤਾ ਐਸੀ ਕਰੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਿਰੀਆ ਲਈਯੋ ਅਰੁ ਨਾਮੁ ਸੁ ਲਈਯੋ।
ਛੋਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਨਾਗ ਬਡੋ ਥਕਿ ਜਾਇ ਕੈ ਮਧਿ ਬਰੇਤਨ ਪਈਯੋ॥ ੨੧੭॥

Kahn baach kali sou

Swaiyya'

bole uthiou ta'b e'iou har hu ab chha'dat hoan tum dachhan je'iou.
rai chak na ba'siou sar mein sabh hi su't lai sung ba'tch pa'ieou.
seegharta' a'isi karo tum hun tiria' le'iou or naam so lei'ou.
chhod de'ou har naag bado thake' ja'ie kai madh bare'tan peiou. (217)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਹੇਰਿ ਬਡੋ ਹਰਿ ਭੈ ਵਹ ਪੰਨਗ ਪੈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਭਾਗਾ।
ਬਾਰੂ ਕੇ ਮਧਿ ਗਯੋ ਪਰ ਕੈ ਜਨ ਸੋਇ ਰਹਿਯੋ ਸੁਖ ਕੈ ਨਿਸਿ ਜਾਗਾ।
ਗਰਬ ਗਯੋ ਗਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਰਨ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਸੋ ਅਨੁਰਾਗਾ।
ਲੇਟ ਰਹਿਓ ਕਰ ਕੇ ਉਪਮਾ ਇਹ ਡਾਰਿ ਚਲੇ ਕਿਰਸਾਨ ਸੁਹਾਗਾ॥ ੨੧੮॥

Kabiou baach

Swiayya'

hore ba'do har bhai ve'h panung pai a'pnai gre'h ko' u'th. bha'ga.
ba'ru ke' madh ge'iou pa'r kai ja'n soia reh'ou sukh hai nis ja'ga.
garab ge'ou gir kai teh ko run kai har ke' ras so anura'ga.
late re'ho gir kai ke' upma' eh daar chale' kirsa'n suha'ga. (218)

The kanha told the black cobra, "I would allow you to go now, and you proceed to the south. You should not stay in this tank even for a moment and alongwith your offsprings, you may leave immediately. You must make haste, and taking your (female) mates, you should make a move. If the blue Jay bothers you, then mention my name to him. When Sri Krishan allowed the big cobra to go, he went to the sandy area and lay there being exhausted. (217)

The poet had remarked :

Swaiyya'

That cobra, being afraid of Sri Krishna, then rushed towards his resting place. He lay in the sand just as a person keeping nightly vigil later sleeps being free in comfort. After fighting it out against Krishna he had lost his haughtiness from the mind, and was engaged in the love of the Lord hereafter. After praising Krishna he lay in the sand just as a farmer, after throwing borox in the field, goes back home (care free). (218)

ਸੁਧਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਉਹ ਕੋ ਉਠ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿਓ।
 ਪਉਢਿ ਰਹਿਓ ਥਕ ਕੈ ਸੁਨਿ ਮੋ ਪਤਿ ਪਾਇ ਲਾਗਿਓ ਜਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਜਾਗਿਓ।
 ਦੀ ਧਰਿ ਮੋਰਿ ਸੁ ਨੈਕੁ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਕਾਨੁ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਭਾਗਿਓ।
 ਦੇਖਿ ਲਤਾ ਤੁਮ ਕਉ ਨ ਬਧੈ ਮਮ ਬਾਹਨ ਮੋ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗਿਓ॥ ੨੧੯॥

sudh bha'riee jab hi oh ko ta'b hi u'th kai har paieu la'gaiou.
 pa'udh re'hou tha'k hai sunn mo pati paie' lagiou jab
 hi phun jagauo.

dei dha'r more so naik bikhai tum kahn kahi teh ko uth bhagiou.
 dekh lata' tu'm kou na badhai mum bahan mo rai mo anga'giou. (219)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਨਿਕਾਰਬੋ ਬਰਨਨੰ।

ਅਥ ਦਾਨ ਦੀਬੋ

ਸਵੈਯਾ

ਨਾਗਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਕੈ ਗਰਧ੍ਰਾਜ ਆਇ ਮਿਲਿਓ ਅਪੁਨੇ ਪਰਵਾਰੈ।
 ਧਾਇ ਮਿਲਿਓ ਗਰੇ ਤਾਹਿ ਹਲੀ ਅਰੁ ਮਾਤ ਮਿਲੀ ਤਿਹ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰੈ।
 ਸ੍ਰਿੰਗ ਧਰੇ ਹਰਿ ਧੇਨ ਹਜਾਰ ਤਬੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਵਾਰੈ।
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੋਹ ਬਢਾਇ ਬਹੁ ਪੁਨ ਕੈ ਬਾਮਨ ਕੋ ਦੈ ਡਾਰੈ॥ ੨੨੦॥

**iti Sri Bachittar Natak Granth Krisanavtari kali naag
 nika'rbo barnang.**

ab daan deebo

Swiayya'

Naag bida' kar kai garardhaj a'ie' miliou apnai parva'rai.
 dha'ie' miliou ga're' tahe' hali or maat mili teh dookh nivarai.
 sringa' dhare' har dhen haja'r tanai teh ke sir uper. va'rai.
 siam kehai ma'n moh badhaie' boh pun kai ba'man
 ko dai darai. (220)

When he regained consciousness, he fell at the feet of the Lord (Krishna) and said, "O my Lord! Being tired I had been lying down, but when I woke up I have come to take your blessings (to get a touch of your lotus-feet). O Krishna! Which ever place you have given me, is good enough for me, after saying this, he ran away. Then Krishna remarked, "By seeking my foot mark on your hood, the blue jay will not bother you any more; as my carriage (blue jay) is fully engrossed in my love. (and would not disobey). (219)

Here the chapter on taking out (of tank) the black Cobra in the episode of Krishna Incarnation in the Bachittar Natak Granth is completed.

Now the episode of Bestowing boons (gifts) begins.

Swaiyya'

After the (Kali Na'g) black Cobra was sent away, Sri Krishna came back to the family members. Then Balram rushed towards Krishna and hugged him and then the mother kissed him, and her suffering was over. Then the mother gave away one thousand cows with golden horns in alms, as a sacrifice to Krishna's safety. The poet Siam has said, "The mother developed great love for Krishna and gave away alms (boons) to Brahmins in plenty. (220)

ਲਾਲ ਮਨੀ ਅਰੁ ਨਾਗ ਬਡੇ ਨਗ ਦੇਤ ਜਵਾਹਰ ਤੀਛਨ ਘੋਰੇ।
 ਪੁਹਕਰ ਅਉ ਬਿਰਜੇ ਚੁਨਿ ਕੈ ਜਰਬਾਫ ਦਿਵਾਵਤ ਹੈ ਦਿਜ ਜੋਰੇ।
 ਮੋਤਿਨਿ ਹਾਟ ਹੀਰੇ ਅਰੁ ਮਾਨਿਕ ਦੇਵਤ ਹੈ ਭਰਿ ਪਾਨਨ ਬੋਰੇ।
 ਕੰਚਨਿ ਰੋਕਿਨ ਕੇ ਗਹਨੇ ਗੜਿ ਦੇਤ ਕਹੈ ਸੁ ਬਚੇ ਸੁਤ ਮੋਰੇ॥ ੨੨੧॥

laal mani or na'g ba'de'.na'g ba'de na'g dait javahar teechhan gho're.
 pehkar aio'u birjai chun kai jarbhaph diva'rat jao drij jorai.
 motine' har hire' ar manik devat hai bhar panan thorai.
 kanchan rokin ka' ge'hnai ga'rr diet kehai so bache' su't more'. (221)

ਅਬ ਦਾਵਾਨਲ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਸਭੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਰੈਨ ਪਰੇ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਸੋਏ।
 ਆਗ ਲਗੀ ਸੁ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਮਧਿ ਜਾਗ ਤਬੈ ਤਿਹ ਤੇ ਡਰਿ ਰੋਏ।
 ਰਛੈ ਕਰੈ ਹਮਾਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਚਿਤਿ ਬਿਚਾਰਿ ਤਹਾ ਕਹੁ ਹੋਏ।
 ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਮੀਚ ਲਯੋ ਇਤਨੈ ਸੁ ਤਉ ਦੁਖ ਖੋਏ॥ ੨੨੨॥

ab da'vanal ka'thun

Swiayya'

hoai parsan sabho krij ke' jan rein pa'rai ghar bheeter soiai.
 aag lagi so dira' badisa madh jaag tabai eh te' dar hoiai.
 rachha karai hamari har ji ih chit bichar ta'ha koh hoiai.
 drig baat ke'hi karuna nidh mach leiou' itnai so
 touoo dukh khoiai. (222)

ਮੀਚ ਲਏ ਦ੍ਰਿਗ ਜਉ ਸਭ ਹੀ ਨਰ ਪਾਨ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿਜੀ ਹਰਿਦੌ ਤਉ।
 ਦੇਖ ਮਿਟਾਇ ਦਯੋ ਪੁਰ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਹਨਿ ਦਯੋ ਭਉ।
 ਚਿੰਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਜਿਨ ਕੋ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਦੂਰ ਕਰੈ ਖਉ।
 ਦੂਰ ਕਰੀ ਤਪਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਨੁ ਭਾਰ ਦਯੋ ਜਲ ਕੋ ਛਲ ਕੈ ਰਉ॥ ੨੨੩॥

mach leiai dring jou sabh hi nar paan ke' ma'n ka'riou ha'rji hariou tou.
 dekh mitaie' de'iou pur ho sabh hi jan ke' ma'n ke' ha'n deiou bhou.
 chint kachhu neh hai te'h ko jinko karna'nidh du'r karai khou.
 du'r kari tapta' teh hi jan de'iou jal ko chhal kai ro'u. (223)

The mother gave away pearls, rubies, and many high valuable stones, diamonds, elephants alongwith fast steeds, sapphires, gems and costly dresses to the brahmins as gifts. She distributed handfuls of pearl necklaces, diamonds and gems and while giving away pure gold ornaments to brahmins, the mother Jasodha said, "Thank God! That my son had come back safe from the black Cobra's attack." (221)

Now the episode of Davanal begins Swaiyya'

After the departure of the black Cobra, all residents of Brij were happy and at night-fall went home to sleep in peace. But in the morning they saw a huge fire raging on all the ten sides (directions) and they all (Brij residents) started crying. Then they suddenly thought of Krishna who could only help them. So all of them approached Krishna. Then the benevolent Lord (Krishna) told them, "Close your eyes, and in the meantime all their sufferings came to an end. (222)

When all of them closed their eyes, then Sri Krishna consumed all the (fire) flames within himself and brought the town's suffering to an end, casting away all the fear of his disciples. Those, who have the benevolent Lord as their mainstay, had cast away their heat of mind (the burning within) as if by sprinkling water the flames were cooled down. (223)

ਕਬਿਤਾ

ਆਖੈ ਮਿਟਵਾਇ ਮਹਾ ਬਪੁ ਕੋ ਬਢਾਇ ਅਤਿ ਸੁਖ ਮਨਿ ਪਾਇ ਆਗਿ ਖਾਇ ਗਯੋ ਸਾਵਰਾ।
ਲੋਕਨ ਕੀ ਰਛਨ ਕੇ ਕਾਜ ਕਰੁਨਾ ਕੇ ਨਿਧਿ ਮਹਾ ਛਲ ਕਰਿ ਕੈ ਬਚਾਇ ਲਯੋ ਗਾਵਰਾ।
ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਿਨ ਕਾਮ ਕਰਿਓ ਦੁਖੁ ਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਫੁਨਿ ਫੈਲ ਰਹਿਓ ਦਸੋ ਦਿਸ ਨਾਵਰਾ।
ਦਿਸਟਿ ਬਚਾਇ ਸਾਥ ਦਾਤਨ ਚਬਾਇ ਸੋ ਤੋ ਗਯੋ ਹੈ ਪਚਾਇ ਜੈਸੇ ਖੇਲੇ
ਸਾਂਗ ਬਾਵਰਾ॥ ੨੨੪॥

a'khe' mitra'ie' maha bap ko badhai, a't sukh ma'n paie'
aag kha'ie' geiou sa'vra'.
lokan ki rachhan ke' kaaj haruna' ke' nidh maha chhal kar
kai bachaie' lieou ga'vrai
kehai kabe' siam tin kaam kariou dukh kar ta' ko phun
phia'il re'hou daso navra'.
dist bachhaie' saath da'tan chabaie' so tou geiou hai pachaie'
jaisai khele'song bavra'. (224)

ਅਬ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਹੋਲੀ ਖੇਲਬੋ

ਸਵੈਯਾ

ਮਾਘ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਰੁਤਿ ਫਾਗੁਨ ਆਇ ਗਈ ਸਭ ਖੇਲਤ ਹੋਰੀ।
ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਭਰੂਆ ਮਿਲਿ ਹੋਰੀ।
ਡਾਰਤ ਹੈ ਅਲਿਤਾ ਬਨਿਤਾ ਛਟਿਕਾ ਸੰਗਿ ਮਾਰਤ ਬੈਸਨ ਬੋਰੀ।
ਖੇਲਤ ਸਯਾਮ ਧਮਾਰ ਅਨੂਪ ਮਹਾ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸਾਵਲ ਗੋਰੀ ॥ ੨੨੫॥

ab gopian so holi khe'lbo.

Swaiyya'

ma'gh batit bhe'iai ru't ha'gan a'ie' geiie sabh khe'lat hori.
ga'vat geet baja'vat taal kehi mukh te' bharuna' mil hori.
da'rat hai a'lita ba'nita chhateka sung ma'rat bai'san thori.
khelat siam dhama'r a'nup maha mil sunder sa'val gori'. (225)

Kabit

The dark complexioned Krishna had, by asking them to close their eyes, and enlarging his body size, and giving solace to each heart, had consumed the fire flames (within his body). The benevolent Lord had, through his deceitful action, saved his town. Siam poet has said, He has performed the most difficult function and his praiseworthiness had spread far and wide. By diverting the attention of the people, he had munched the demon Davanal with his teeth and had devoured him like a juggler performs his acts of magic. (224)

Here the chapter of saving (the people) from Davanal in the episode of Krishna Incarnation is completed.

Now the episode of playing holi (coloured waters) with the milkmaids' children begins

Swaiyya'

After the elapse of the month of Magh (January), the season of Phalgun (February) had started, then all started playing the game of coloured waters (holi). They were singing songs clapping and all the children together called the holi as shameless creature. The small urchins throw dry colours on each other and sprinkle coloured waters with the help of syringes (pumps). The poet Siam has said, that both the brothers Krishna and Balram with the beautiful dark and fair complexioned faces, combine together and play a game of fun and frolic. (225)

ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਭਏ ਰੁਤਿ ਗ੍ਰੀਖਮ ਆਇ ਗਈ ਹਰ ਖੇਲ ਮਚਾਇਓ।

ਆਵਹੁ ਮਿਕ ਦੁਹੁ ਦਿਸ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਨੁ ਭਏ ਧਨਨੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।

ਦੈਤ ਪ੍ਰਲੰਬ ਬਡੋ ਕਪਟੀ ਤਬ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਰਿਯੋ॥

ਕੰਧਿ ਚੜਾਇ ਹਲੀ ਕੋ ਉਡਿਓ ਤਿਨਿ ਮੂਕਨ ਸੋ ਧਰਿ ਧਰਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੨੨੬॥

a'nt ba'sant bha've' ru't kahn khaie har khel macha'riou.

a'voh mik dohun dis te' tum kahn bhaie' dha'nthi sukh paie'ou.

daint parlamb bado kapti ta'b balak roop dha'riou na jana'diou.

kandh cha'rraie' hali ko idiou tin mookan so dhar maar grie'ou. (226)

ਕੇਸਵ ਰਾਮ ਭਏ ਧਨਨੀ ਮਿਕ ਬਾਲ ਕਏ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਪਿਆਰੇ।

ਦੈਤ ਮਿਕਿਯੋ ਸੁਤ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਿ ਜਿਤਯੋ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਹਾਰੇ।

ਆਵ ਚੜੋ ਨ ਚੜਿਓ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਕੇ ਬਪੁ ਕੋ ਪਗ ਧਾਰੇ।

ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਬੀਰ ਬਡੋ ਉਨ ਮੂਕਨ ਮਾਰੇ॥ ੨੨੭॥

ke'sav Ram bhaie' dhanthi mik baal ke'iai ya'b hi sabh pia'rai.

daint mike'ou sut nandeh ke' su'ng khel' jitiou musli har ha'rai.

a'v charro' na' cha'rriou so ke'han in pai teh ko ba'p ko pug dharai.

maar ge'raie' de'iou harni par bir bado u'n mookan ma'rai. (227)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪ੍ਰਲੰਬ ਦੈਤ ਬਧਹਿ।

ਅਬ ਲੁਕ ਮੀਚਨ ਖੇਲ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਮਾਰਿ ਪ੍ਰਲੰਬ ਲਯੋ ਮੁਸਲੀ ਜਬ ਯਾਦ ਕਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਗਈ।

ਚੂਮਨ ਲਾਗ ਤਬੈ ਬਛਰਾ ਮੁਖ ਧੇਨ ਵਹੈ ਉਨ ਕੀ ਅਰੁ ਮਾਈ।

ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਤਬੈ ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਤਉ ਲੁਕ ਮੀਚਨ ਖੇਲ ਮਚਾਈ।

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਬਹੁ ਭਾਤਿਨ ਭਾਈ ॥ ੨੨੮॥

iti Sri Bachittar Na'take' Krisanavtare' parbamb daint ba'de'h.

ab lu'k meechan khe'l kathnung.

Swaiyya'

maar parlamb leiou musli jab ya'd kari har ji ta'b ga'iee.

chooman laag tabai bachhra mukh dhe'u vahai ur ki or ma'iee.

hoia prasane'u tabai karunanidh tou tu'k meechan khe'l macha'iee.?

ta' chhab ki a't hi upma' kab ke' ma'n mein boh bha'tin bha'iee. (228)

The Basant season (spring) had ended, and the hot season had begun, then Krishna started a play. Krishna and Balram became leaders of two groups, and the children of both sides enjoyed the fun. There was a demon called Parlamb who was a cheat and he assumed the form of a boy, which no one could make out. Taking Balram on his shoulders Parlamb was about to fly away (with Balram), Balram had thrown him on the ground by striking him with fists. (226)

Krishna and Balram were the two leaders and the other loving children divided themselves into two groups. The demon (Parlamb) was on Krishna's side and in the game Balram had won whereas Krishna was the loser. Then Krishna said, "Come and ride on me." Balram said, "I cannot ride on you, as you will not be able to carry my weight. Then Balram rode on Parlamb's body and he was about to fly off. But the mighty Balram had struck him with his fists and threw him down on the ground. (227)

Here the chapter of killing of the demon Parlamb in the episode of Krishna Incarnation in Bachittar Natak is completed.

Now the episode of the game of hide and seek begins

Swaiyya'

When Balram had killed Parlamb, then Krishna went to look after his cows. At that time the cows were kissing their calves, as they were their mothers. Seeing the affection of the cows, Krishna felt delighted and started the game of hide and seek. The poet had felt the beauty of this scene within his mind as praiseworthy. (228)

ਕਥਿਤੁ

ਬੈਠਿ ਕਰਿ ਗੁਰ ਆਖੈ ਮੀਚੈ ਏਕ ਗੁਰ ਹੂੰ ਕੀ ਛੋਰਿ ਦੇਤ ਤਾ ਕੋ ਸੋ ਤੋ ਅਉਰੇ ਗਹੈ ਧਾਇ ਕੈ।
ਆਖੈ ਮੁੰਦਤ ਹੈ ਤਬ ਓਹੀ ਗੋਪ ਹੂੰ ਕੀ ਫੇਰਿ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਜੋ ਛੁਐ ਕਰ ਸਾਥ ਜਾਇ ਕੈ।
ਤਹ ਤੋ ਛਲ ਬਲ ਕੈ ਪਲਾਵੈ ਹਾਥਿ ਆਵੈ ਨਹੀ ਤਉ ਮਿਟਾਵੈ ਆਖੈ ਆਪ
ਹੀ ਤੇ ਸੋ ਤੋ ਆਇ ਕੈ।

ਕਹੈ ਕਥਿ ਸਯਾਮ ਤਾ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਨ ਲਖੀ ਜਾਇ ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਖੋਲੈ ਕਾਨ੍ਹ
ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕੈ॥ ੨੨੯॥

b'aith kar gava'r a'khai meechai e'k gava'r hun ki chhor deit ta' ko
so to a'urou ge'hai dha'ie' kai.
a'khai mu'ndat hai tab ohi gopi hum ki phe'r ja ke' ta'n
ko jo chhu'ai kar saath ja'ie' kai.
teh to' chhal ba'l kai pala'vai haath a'vai nahi tou mita'vai
a'khai a'ap hi te' so tou a'ie' kai.
kehai kabe' siam ta' ki mehama' na' lakhi ja'ie' aisi bha'rt
khelai kahn maha sukh pa'ie' kai. (229)

ਸਵੈਯਾ

ਅੰਤ ਭਏ ਰੁਤਿ ਗ੍ਰੀਖਮ ਕੀ ਰੁਤਿ ਪਾਵਸ ਆਇ ਗਈ ਸੁਖਦਾਈ।
ਕਾਨ੍ਹ ਫਿਰੈ ਬਨ ਬੀਥਿਨ ਮੈ ਸੰਗਿ ਲੈ ਬਛਰੇ ਤਿਨ ਕੀ ਅਰੁ ਮਾਈ।
ਬੈਠਿ ਤਰੈ ਫਿਰਿ ਮਧ ਗੁਫਾ ਗਿਰਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਨੁ ਭਾਈ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਓਪਮਾ ਕਥਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ॥ ੨੩੦॥

Swaiyya'

a'nt bhaie' ru't grikhan ki ru't pavas a'ie' ga'iee
kahn phirai ba'n bithin mein sung lai bachhre' tin ki or ma'iee.
ba'ith tabai phir madh gu'pha giri ga'vat geet sabhai ma'n bha'iee.
ta' chhab ki a't hi upma' kabi ne' mukh te' im bha'kh suna'iee. (230)

Kabit

One child would close the eyes of another child, while the other children hid themselves, then he would leave his eyes opened, and the first one runs after other children to touch them. Whosoever is touched by him, then gives his turn by getting his eyes closed by another child, and tries to touch the others (by chasing them). The other children run away from him by hook or crook, and he could not approach anyone, then he again gets his eyes closed. The poet Siam has said, Krishna was enjoying the game, and the beauty of this scene is indescribable. (229)

Swiayya'

At the end of the summer season, the monsoon season started. Krishna, alongwith cows and the calves, started roaming in the lanes of the jungle. During the rainfall, he would sit in the caves of the mountains, and sing songs of his choice. This scene was greatly praiseworthy which has been described by the poet in this manner. (230)

ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਅਉ ਗੁਜਰੀ ਲਲਤਾ ਅਰੁ ਭੈਰਵ ਦੀਪਕ ਗਾਵੈ।
 ਟੋਡੀ ਅਉ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਅਲਾਪਤ ਗੌਡ ਅਉ ਸੁਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਸੁਨਾਵੈ।
 ਜੈਤਸਰੀ ਅਰੁ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਉ ਪਰਜ ਸੁ ਰਾਗਸਿਰੀ ਠਟ ਪਾਵੈ।
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੀ ਰਿਝ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਸੰਗ ਕੋਟਕ ਰਾਗ ਬਜਾਵੈ॥ ੨੩੧॥

sorath sa'rung au gujri lalta' or bha'irav deepak ga'vai.
 todi an me'gh mala'r ala'pat goad au sudh malhar suna'vai.
 jaitsri or ma'lsri a'n paraj so ra'gsiri tha't pa'vai.
 siam kehai har ji righ kai murli sung kotak ra'g baja'vai. (231)

ਕਬਿਤੁ

ਲਲਤ ਧਨਾਸਰੀ ਬਜਾਵਹਿ ਸੰਗ ਬਾਸੁਰੀ ਕਿਦਾਰਾ ਔਰ ਮਾਲਵਾ ਬਿਹਾਗੜਾ ਅਉ ਗੁਜਰੀ।
 ਮਾਰੂ ਅਉ ਪਰਜ ਔਰ ਕਾਨੜਾ ਕਲਿਆਨ ਸੁਭ ਕੁਕਭ ਬਿਲਾਵਲੁ ਸੁਨੈ ਤੇ ਆਵੈ ਮੂਜਰੀ।
 ਭੈਰਵ ਪਲਾਸੀ ਭੀਮ ਦੀਪਕ ਸੁ ਗਉਰੀ ਨਟ ਠਾਢੇ ਦੁਮ ਛਾਇ ਮੈ ਸੁ ਗਾਵੈ ਕਾਨ੍ਹ ਪੂਜਰੀ।
 ਤਾਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤਿਆਗਿ ਤਾ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਸੋਨ੍ਹ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਨੈਨੀ ਫਿਰਤ ਸੁ ਬਨਿ ਬਨਿ ਉਜਰੀ॥ ੨੩੨॥

Kabit

la'lit dhana'sari baha'veh sung ba'suri kida'ra' a'ur malva biha'gra an gujri.
 ma'm an paraj a'ou ka'mr'a' kalya'n subh kukabh bilawal surnai te' a'vai mujri.
 bha'irav palasi bhim deepak so gouri na't tha'dho dri'ou chha'ie' mein so
 ga'vai kahn pujri.

ta'te' gre'h tia'ge ta' ki sunn dhun saronan mein mrigna'ini phirat
 so ba'n ujri. (232)

ਸਵੈਯਾ

ਸੀਤ ਭਈ ਰੁਤਿ ਕਾਤਿਕ ਕੀ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ਚੜਿਓ ਜਲ ਹੈ ਗਯੋ ਥੋਰੇ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਕਨੀਰੇ ਕੇ ਫੂਲ ਧਰੇ ਅਰੁ ਗਾਵਤ ਬੇਨ ਬਜਾਵਤ ਭੋਰੇ।
 ਸਯਾਮ ਕਿਧੋ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮਧਿ ਬਿਚਾਰੁ ਕਬਿਤੁ ਸੁ ਜੋਰੇ।
 ਮੈਨ ਉਠਿਯੋ ਜਗਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੈ ਤਨਿ ਲੇਤ ਹੈ ਪੇਚ ਮਨੋ ਅਹਿ ਤੋਰੇ॥ ੨੩੩॥

Swaiyya'

seet bha'ice ru't ka'tik ki mun dev chia'riou jal hove' thoro'.
 kahn ka'neere' ke' phoo! dhare' or ga'vat ba'en bajavat bho'ro.
 sia'm kidhe' upma' teh ki ma'n bicha'r kabit so joro.
 ma'ne uthiou jag kai tin kai ta'n le'it hai pe'ch ma'no e'h toro. (233)

He sings songs in various Ragas like Sorath, Sarang, Gujri, Lalit and Bhairav or Deepak alongwith Ragas Todi, Megh and Malar. Then he would sing Ragas like Jaitsri, Malsiri, Paraj and Sri Rag which are very pleasing. The poet Siam has said that Krishna played many tunes on his flute in many Ragas. (231)

Kabit

Krishna was playing on his flute Ragas, like Lalit, Dhansari, Kidar, Malwa, Bihagra, and Gjuri. Also he was playing Maru, Paraj, Kanra, Kalyan, Kukabh, Bilawal and Murchhana. Then again standing under the shade of a tree Krishna was playing Bhairou, Plasi, Bhim, Deepak, Gouri, Nat, who was being worshipped. On hearing the sound of the flute, the deer-eyed milk-maids were rushing towards the jungle leaving their homes (in search of their) for Kanha. (232)

Swaiyya'

The season of winter (kartik) had started, the star of August had risen (in sky) and there was some water flowing in the rivers. Krishna was sporting an Oleander flower in his head (hair) and was playing his flute since the morning and singing songs. Siam Poet has described this beautiful scene in his poetry like this. It appeared that (the god of) love had awakened in their hearts or they were crawling like a wounded snake. (233)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਬੋਲਤ ਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਗਵਾਰਿਨ ਪੁੰਨਿ ਕਰਿਓ ਇਨ ਹੂੰ ਅਤਿ ਮਾਈ।
ਜਗਯ ਕਰਿਯੋ ਕਿ ਕਰਿਯੋ ਤਪ ਤੀਰਥ ਗੰਧੂਬ ਤੇ ਇਨ ਕੈ ਸਿਛ ਪਾਈ।
ਕੈ ਕਿ ਪੜੀ ਸਿਤਬਾਨਹੁ ਤੇ ਕਿ ਕਿਧੋ ਚਤੁਰਾਨਨਿ ਆਪ ਬਨਾਈ।
ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਇਹ ਤੇ ਹਰਿ ਓਠਨ ਸਾਥ ਲਗਾਈ ॥ ੨੩੪॥

Gopi baach

Swaiyya'

bolat hai mikh te' sabh ga'va'ran pune' kario in hun a't maiee.
ja'ge'u ka'riou ke' ka'riou ke' ka'riou tirath gandhrab te' in kai sichh pa'iee.
kai ke' pa'rri sitbanoh te' ke' kidho chatra'nin aap ba'na'iee.
siam kehai upma' teh ki eh te'har o'ut saath laga'iee. (234)

ਸੁਤ ਨੰਦ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਗਨੋ।
ਤਿਹ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਮੋਹ ਰਹੇ ਮੁਨਿ ਰੀਝਤ ਹੈ ਸੁ ਜਨੋ ਰੁ ਕਨੋ।
ਤਨ ਕਾਮ ਭਰੀ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਨ ਜਵਾਬ ਭਨੋ।
ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਲਾਬ ਕੋ ਫੂਲ ਭਯੋ ਇਹ ਨਾਲਿ ਗੁਲਾਬ ਚੁਆਤ ਮਨੋ॥ ੨੩੫॥

sut Nand baja'vat hai murli upma' teh ki kab'e siam ga'ino.
te'h ki dhun ko sunn moh rehai mu'ni reejhat hai so jano ro kano.
ta'n kaam bhari gopia' sabh hi mukh te' eh bha'tan jawab bhano.
mukh kahn gula'b ko phool bhieu eh naal gula'b chua't mano. (235)

ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਮੋਹਿ ਪਸਾਰ ਗੇ ਖਗ ਪੈ ਪਖਾ।
ਨੀਰ ਬਹਿਓ ਜਮੁਨਾ ਉਲਟੇ ਪਿਖਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਨਰ ਖੋਲ ਰੇ ਚਖਾ।
ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਛੁਰਾ ਮੁਖ ਸੋ ਕਛੁ ਨ ਚੁਗੈ ਕਖਾ।
ਛੋਡਿ ਚਲੀ ਪਤਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਤਾਰਕ ਹੈ ਜਿਮ ਡਾਰਤ ਲਖਾ॥ ੨੩੬॥

mo'hai re'hai sunn ka'i dhun ko mrig mohe' pasa'r ge'.
neer be'hou jamuna ultai pikhe' kai teb ko nar khel re' chakka'.
siam kehai tin ko sunn kai bachhra' mukh so kachh na chu'gai.
chho'd chali patni apnai pat ta'rak havai jim da'rat takha'. (236)

The milkmaids were saying

Swaiyya'

All the milkmaids were saying, "O Mother! This flute had earned the (boon) benefit of a great virtuous deed, or performed a Yagna, or had undergone a penance, or taken bath at a holy place of pilgrimage or it had undergone training with celestial singers (musicians) or had been trained by the god of love, or it had been made (produced) by Brahma himself. The poet Siam has stated in its honour, that Krishna had endeared it (flute) to his lips. (234)

The son of Nand (Krishna) plays on his flute while the poet Siam sings its praises. Everyone, hearing its tune, gets enticed by it and gets endeared to it. All the milkmaids were filled with the love of Krishna and were answering like this, "Krishna's face was like the rose flower and from the flute, (pipe) the rose water was flowing in the form of tunes. (235)

On listening the flute tunes, the deer were getting ensnared while the birds were being endeared to its tunes and spreading their wings. Even the waters of Jamuna were enamoured by the flute and flowing upwards while human beings were watching him with gasped eyes. The poet Siam has stated, on hearing the flute, the calves were getting mesmerised thus forgetting to eat grass even with the mouth. The women folk leaving their spouses, were rushing attracted towards Krishna, just as while becoming an ascetic a person throws away millions of rupees (without caring for it). (236)

ਕੋਕਿਲ ਕੀਰ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇਹਰਿ ਮੈਨ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ਕੈ ਮਨ-ਵਾਰੋ।
 ਗੀਝ ਰਹੇ ਸਭ ਹੀ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਆਨਲ ਪੈ ਇਹ ਤੈ ਸਸਿ ਹਾਰੋ।
 ਅਉ ਇਹ ਕੀ ਮੁਰਲੀ ਜੁ ਬਜੈ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਰਾਗ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਵਾਰੋ।
 ਨਾਰਦ ਜਾਤ ਥਕੈ ਇਹ ਤੇ ਬੰਸੁਰੀ ਜੁ ਬਜਾਵਤ ਕਾਨਰ ਕਰੋ॥ ੨੩੭॥

kokil keer karungan ke'har ma'en re'hiou ha'vai kai matva'ro.
 reejh rehai sabh ho pu'r ke' jan a'nan pai eh te'h sa's ha'ro.
 aiveh ki murli jo ba'jai teh uper raag sa'bhai phun varo.
 narad jaat tha'kai eh tai bansri jo bajavat ka'nar ka'ro. (237)

ਲੋਚਨ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਨਾਕ ਕਿਧੋ ਸੁਕ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਹੈ।
 ਗ੍ਰੀਵ ਕਪੋਤ ਸੀ ਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਅਧਰਾ ਪੀਆ ਸੇ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਜੋ ਹੈ।
 ਕੋਕਿਲ ਅਉ ਪਿਕ ਸੇ ਬਚਨਾਮ੍ਰਿਤ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋਹੈ।
 ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਲਜ ਕੈ ਅਬ ਬੋਲਤ ਮੂਰਤਿ ਲੈਨ ਕਰੈ ਖਗ ਰੋਹੈ॥ ੨੩੮॥

lochan hai mrig ke' kat ke'har na'k kidho suk so teh ko hai.
 greev kapot si hai te'h ki adhra' pia' se' har moorat jo hai.
 kokil'a'u pik se' bachnamirat siam kehai kale sunder sohai.
 pai eh te' taj kai ab bolat moorat nain kare' khag rohai. (238)

ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਨ ਲੇਤ ਹੈ ਤਾਬ ਸਹਾਬਾ ਕੋ ਆਬ ਹੈ ਦੇਖਿ ਖਿਸਾਨੋ।
 ਪੈ ਕਮਲਾ ਦਲ ਨਰਗਸ ਕੋ ਗੁਲ ਲਜਤ ਹੈ ਫੁਨਿ ਦੇਖਤ ਤਾਨੋ।
 ਸਯਾਮ ਕਿਧੋ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਬਰਤਾ ਗਨਿ ਕੈ ਕਬਿਤਾ ਇਹ ਠਾਨੋ।
 ਦੇਖਨ ਕੋ ਇਨ ਕੇ ਸਮ ਪੂਰਬ ਪਛਮ ਡੋਲੈ ਲਹੈ ਨਹਿ ਆਨੋ॥ ੨੩੯॥

phool gula'b na leit hai ta'b saha'b ko aab havai dekh khisa'no.
 pai kamla dal nargis ko gul lajat havai phun dekhat ta'no.
 siam kidho apne' ma'n mein barta' ga'n kai kabita eh tha'no.
 de'khan ke in ke' sum poorab pachhan dolai le'hai ne a'no. (239)

ਮੰਘਰ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲਿ ਪੂਜਤ ਚੰਡਿ ਪਤੇ ਹਰਿ ਕਾਜੈ।
 ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੇ ਜਮੁਨਾ ਮਧਿ ਨ੍ਰਾਵਤ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਜਲਜੰ ਮੁਖ ਲਾਜੈ।
 ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਿਲਾਵਲ ਮੈ ਜਰਿ ਬਾਹਨਿ ਸਯਾਮ ਕਥਾ ਇਹ ਸਾਜੈ।
 ਅੰਗਿ ਅਨੰਗ ਬਢਿਓ ਤਿਨ ਕੇ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਹ ਲਾਜ ਕੋ ਭਾਜਨ ਭਾਜੈ॥ ੨੪੦॥

manghar mein sabh gopian mil puja't cha'ndi pate' har ka'jai.
 pra't samme' jamuna madh nahvat dekh tinai jaljunj mukh la'jai.
 ga'vat geet bilawal mein jur ba'han siam katha eh sa'jai.
 ang anang ba'dhiou tin kai pikh ka'i jeh laaj ko bhajan bhajai. (240)

All the birds like koel and parrot; and animals like deer, lion and even god of love (Kamdev) were enamoured on seeing the beautiful appearance of Krishna. All the residents of the town were feeling elated and even moon was feeling belittled (abashed) before the beauty of Krishna's face. When he played the flute, then all the Ragas were completely devoted to it. The dark complexioned Kanha would play his flute so nicely as to mesmerise even Narad, passing that way. (237)

His deer-like eyes, delicate waist like that of a tiger, and the nose like a parrot, would beautify his appearance, while his back was like that of a pigeon, and his lips were like the nectar. His speech was sweet like that of a Koel or harial; So the poet Siam has remarked, That Kahna was looking glorious in his appearance; and all are saying in a tone filled with modesty while the birds were feeling annoyed that Krishna had stolen their (beautiful) limbs; lest he might steal away their shape also. (238)

The rose (flower) even could not dare face Krishna's beauty, and even the great pearls and rubies were feeling betittled before him. The lotus petals or narcissus flowers (nargas) were feeling belittled on seeing his beauty. The poet Siam has described his beauty in his poetry that he had been traversing all along East and West, but could not find anyone else equal to him in beauty. (239)

During the month of December (maghar) all the milk maids were worshipping Durga in order to acquire him as their spouse. They were bathing early in the morning in Jamuna whose faces were looking more beautiful than the lotus flower even. They would sing songs in Bilwal Raga and with arms clasped were singing praises for Krishna and they had developed passionate love for him and they were behaving almost shamelessly showing their love for him. (240)

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਿਲਾਵਲ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਗੋਪਿਨ ਉਜਲ ਕਾਰੀ।
 ਕਾਨਰ ਕੋ ਭਰਤਾ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਬਾਛਤ ਹੈ ਪਤਲੀ ਅਰੁ ਭਾਰੀ।
 ਸਯਾਮ ਕਰੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੋ ਪਿਖਿ ਜੋਤਿ ਕਲਾ ਸਸਿ ਕੀ ਫੁਨਿ ਹਾਰੀ।
 ਨ੍ਹਾਵਤ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਮੈ ਜਨੁ ਫੂਲ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਫੁਲਵਾਰੀ॥ ੨੪੧॥

ga'vat geet bilwal mein sabh hi mil gopian ujal ka'ri.
 ka'hnar ko bharta' karbo koh ba'chhat hai patli or bha'ri.
 siam karai tin ke' mukh ko pikhi joat kala sa's ki phun ha'ri.
 nahvat hai jamuna jal mein jan phool re'hi gre'h me'h phulwari. (241)

ਨ੍ਹਾਵਤ ਹੈ ਗੁਪੀਆ ਜਲ ਮੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਹਉਲ ਨ ਕੋ।
 ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕਿਧੋ -ਹਥ ਠਉਲਨ ਕੋ।
 ਮੁਖਿ ਤੇ ਉਚਰੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਭੈ ਇਤਨੋ ਸੁਖ ਨ ਹਰਿ ਧਉਲਨ ਕੋ।
 ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਸਹੀ ਇਕ ਬਨਿਓ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਕਉਲਨ ਕੋ॥ ੨੪੨॥

nahvat hai jamuna jal mein tin ke' ma'n mein phun houl na ko.
 gunn ga'vat taal ba'ja'vat hai teh jaie' kidhe ik thoulan ko.
 mukh te' uchria eh bha't sabhai itno sukh na har dha'nlan ko.
 kab siam bira'jat hai a't sahi ik banio sar sunder kanlan ko. (242)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਕਰ ਜੋ ਮਿਟੀਆ ਤਿਹ ਥਾਪ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜੁ ਭਵਾਨੀ।
 ਪਾਇ ਪਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਸੋ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਬਾਨੀ।
 ਪੂਜਤ ਹੈ ਇਹ ਤੇ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਵਹੈ ਜੀਅ ਮੈ ਹਮ ਠਾਨੀ।
 ਹੂੰ ਹਮਰੇ -ਰਤਾ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸਾਨੀ॥ ੨੪੩॥

Gopi baach devi ju so

Swaiyya'

lai apnai kar jo mitia' teh thaap kehai mukh te' jo bhawani.
 pa'ie' pare' teh ke' hit so kar kot parna'm kehai eh bani.
 pujat hai eh te' hum te' tum de'ho vehai jia mein hum tha'ni.
 havai hamro bharta har ji mukh suner hai jeh ko sas sa'ni. (243)

All the fair and dark complexioned milk-maids were singing Bilwal Raga; even the fat or thin maids were keen to have Krishna as their spouse. So the poet Siam has said, that even the moon's light feels faded before their appearance and yearning (for him). They were bathing in Jamuna waters as if flowers were blossoming at home. (241)

The milkmaids were bathing in Jamuna waters without any fear and were singing Krishna's praises by clapping in fun, and getting together. They all were so happily speaking as if they were pleased more than being in Indra's palace. The poet Siam has said that they were floating in Jamuna, full of beauty and it appeared as if it were a tank of lotus-flowers (blooming allover). (242)

**The milk-maids were addressing the goddess thus -
Swaiyya'**

By taking dust (mud) in hand they were patting it as if it were goddess. They were bowing to her with love and paying their obeisance umpteen times, they were saying, "O Durga! We are worshipping you to bestow us the boon of whatever we have thought in mind; that is Krishna was being sought as a spouse for them, whose face was as beautiful as the moon's beauty. (243)

ਭਾਲਿ ਲਗਾਵਤ ਕੇਸਰ ਅਛਤ ਚੰਦਨ ਲਾਵਤ ਹੈ ਸਿਤ ਕੈ।
ਫੁਨਿ ਡਾਰਤ ਫੂਲ ਉਡਾਵਤ ਹੈ ਮਖੀਆ ਤਿਹ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ।
ਪਟ ਧੂਮ ਪਚਾਮ੍ਰਿਤ ਦਛਨਾ ਪਾਨ ਪ੍ਰਦਛਨਾ ਦੇਤ ਮਹਾ ਚਿਤ ਕੈ।
ਬਰਬੇ ਕਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਉ ਕਰੈ ਮਿਤ ਹੋ ਸੋਊ ਤਾਤ ਕਿਧੋ ਕਿਤ ਕੈ॥ ੨੪੪॥

bhaal laga'vat ke'sar achhat chandan la'vat hai sit kai.
phun da'rat phool uda'vat hai makhian teh ki ati hi hit kai.
pat dhoop pacha'mirat dachhna' paan pardachhna deit maha chit kai.
barbe' koh kahn upaou karai mit hai souoo taat kidho kit kai. (244)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੁ ਸੋ

ਕਬਿਤੁ

ਦੈਤਨ ਸੰਘਾਰਨੀ ਪਤਿਤ ਲੋਕ ਤਾਰਨੀ ਸੁ ਸੰਕਟ ਨਿਵਾਰਨੀ ਕਿ ਐਸੀ ਤੂੰ ਸਕਤਿ ਹੈ।
ਬੇਦਨ ਉਤਾਰਨੀ ਸੁਰੇਂਦ੍ਰ ਰਾਜ ਕਾਰਨੀ ਪੈ ਗਉਰਜਾ ਕੀ ਜਾਗੈ ਜੋਤਿ ਅਉਰ ਜਾਨ ਕਤ ਹੈ।
ਧੂਆ ਮੈ ਨ ਧਰਾ ਮੈ ਨ ਧਿਆਨ ਧਾਰੀ ਮੈ ਪੈ ਕਛੂ ਜੈਸੇ ਤੇਰੇ ਜੋਤਿ ਬੀਚ ਆਨਨ ਛਕਤਿ ਹੈ।
ਦਿਨਸ ਦਿਨੇਸ ਮੈ ਦਿਵਾਨ ਮੈ ਸੁਰੇਸ ਮੈ ਸੁਪਤ ਮਹੇਸ ਜੋਤਿ ਤੇਰੀ ਐ ਜਗਤਿ ਹੈ ॥ ੨੪੫॥

Gopi baach devi jo so

Kabit

dainta'n sangha'rni patit lok tarni so sankat nivarna' ke' a'isi tun sakat hai.
be'dan udha'rni sure'ndar raj karni pai gauarja ki jagai joat aur jaan ka't hai.
dhua mein dhra' mein na dhia'n dha'ri mein pai kachhu jaisai terai joat
beech a'man chhakat hai.
dinas dine's mein na dhiwan mehi sure's mein supat mahe's joat
te'ri ai jagat hai. (245)

ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ ਸਭ ਗੋਪੀ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬਿਨਤੀ ਹਮਾਰੀ ਇਹ ਚੰਡਿਕਾ।
ਸੁਰ ਤੈ ਉਬਾਰੇ ਕੋਟਿ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰੈ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡ ਡਾਰੇ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੀ ਖੰਡਿਕਾ।
ਦੀਜੈ ਮਾਗਿਯੋ ਦਾਨ ਹੈ ਪ੍ਰਤਛ ਕਹੈ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ਪੂਜੇ ਹਮ ਤੁਮੈ ਨਾਹੀ ਪੂਜੈ ਸੁਤ ਗੰਡਕਾ।
ਹੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਤਾ ਕੋ ਕਹਿਓ ਸੀਘ੍ਰ ਮਾਨ ਦੀਨੋ ਵਹੈ ਬਰ ਦਾਨ ਫੁਨਿ ਰਾਨਿਨ ਦੀ ਮੰਡਿਕਾ॥ ੨੪੬॥

binti karat sabh gopi kar jore jore sunn leho binti hama'ri eh chandika'.
sur' ta'i uba'rai kot patit udha'rai chand mund mund da'rai sumbh nisumb ki khandika.
leejai mangiou daan have' parta'chh kehai meri maiee pooje' hum tumai
na'hi pujai sut gandka.
hov'ai kar prasan ta' ko keho seeghar man deeno vahai bar daan phun ra'nin
ki mandika. (246)

They were fixing saffron and rice on the idol of Durga and were applying crushed sandal wood on the forehead and then were offering flowers and were trying with love to let flies fly away. They were offering dresses, incense, pots and gifts like betels and were going round the idol with reverence. The milkmaids were making all efforts to gain the friendship of Krishna or as a spouse for themselves. (244)

The milkmaids were telling the goddess:

Kabit

"O goddess ! You are the killer of demons, bestowing Salvation to sinners, casting away all our sufferings, and are all-powerful. You are delivering the Vedas, giving kingdom to Indra, and the light of Durga was shining brightly throughout the world. Who else was there on equal footing with her in the world? The light and illumination of her face cannot be found elsewhere in the sky, or on the land or attained by meditation. The light of your appearance was much superior to anyother. O goddess! Your light and rediance was pervading throughout the world just as the sun shines during the day, the radiance of Indra seated in the assembly of gods, Mahadev among the deities are all shining (similarly your light radiates). (245)

All the milkmaids were praying with folded hands saying, O Chandika! Listen to our prayer! You alone had saved the gods (from demons), had given salvation to millions of sinners, had killed Rand and Mund and had destroyed demons like Sumbh and Nishumbh. O mother! We will always worship you rather than Saligram. At the same time, the goddess, being pleased with them, who had won all the battles, said quickly, "I have accepted your prayer and bestowed the boon you had asked for." (246)

ਦੇਵੀ ਜੀ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਹੈ ਭਰਤਾ ਅਬ ਸੋ ਤੁਮਰੋ ਹਰਿ ਦਾਨ ਇਹੇ ਦੁਰਗਾ ਤਿਨ ਦੀਨਾ।
ਸੋ ਧੁਨਿ ਸੁਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਤਬੈ ਉਠਿ ਕੀਨਾ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਚੀਨਾ।
ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਮਨੁ ਕਾਨਰ ਮੈ ਅਉ ਜੋ ਪੈ ਰਸ ਕਾਨਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭੀਨਾ॥ ੨੪੭॥

Devi ji baach Gopika so

Swaiyya'

havai bharta' ab so tumro har daan e'hai durga tin deenai.
so dhun saron nau mein kai tin kot parnam tabai uth keena.
ta'n chabb ko ja's u'ch nara maha kab ne' apnai ma'n mein phun cheena.
hai in kai ma'n ka'nar me'in a'u jo pai ras ka'nar ke' sung bheena. (247)

ਪਾਇ ਪਰੀ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਭਾਤਿ ਕਰੀ ਬਹੁ ਤਾਹਿ ਬਡਾਈ।
ਹੈ ਜਗ ਕੀ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਹੈ ਸਭ ਤੂ ਗਨ ਗੰਧੂਬ ਮਾਈ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ।
ਲਾਲ ਭਈ ਤਬ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਫੁਨਿ ਬਾਤ ਜਬੈ ਮਨ ਬਾਛਤ ਪਾਈ॥ ੨੪੮॥

pa'ie' pari ta'b hi sabh bha'ti kari boh ta're' bada'iee.
hai jag ki karta harta' dukh hai sabh tum gun ga'ndhrab ma'iee.
ta' chhab ki a't hi upma' kab ne' mukh te' im bha'ka suna'iee.
ta'l bha'iee ta'b hi gopia'n phur baat jabai ma'n ba'chhat paiee. (248)

ਲੈ ਬਰਦਾਨ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨਿ ਡੇਰਨ ਆਈ।
ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲ ਕੈ ਇਕ ਹੈ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਸੁ ਦੇਤ ਬਧਾਈ।
ਪਾਤਨ ਸਾਬ ਖਰੀ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਗਾਈ।
ਮਾਨਹੁ ਪਾਇ ਨਿਸਾਪਤਿ ਕੋ ਸਰ ਮਧਿ ਖਿਰੀ ਕਵੀਆ ਧੁਰ ਤਾਈ॥ ੨੪੯॥

lai barda'n sabhai gopia'n a't anand kai ma'nde'ran ai'ee.
ga'vat geet sabhai mil kai ik ha've' kai prasan on so dait badha'iee.
pa'tan sa'th khari tin ki upma' kah ne' mukh te' im ga'iee.
ma'noh pa'ie' nisapat ko sarmadh khiri karia' dhur bha'iee. (249)

**The goddess, told the milkmaids,
Swiayya'**

Durga bestowed this boon to the milkmaids and said "Krishna will be your spouse now." On hearing this sound with their ears, they hailed the goddess Durga millions of times by standing up." The beauty of this scene, as viewed by the poet has been described as.\ the heart of these maids was endeared to Krishna and they were enamoured by Krishna's love completely. (247)

All the milkmaids then bowed at the feet of the goddess and then praised Durga by all means. They said, "O Mother! You are creator of the whole world and destroyer of all our afflictions. All the musicians of Shiva are assuming your own form only, while the poet has described the praises of this scene as, "The milkmaids were blushing with redness due to their happiness, when their desires were fulfilled in getting what they had wished for. (248)

Having received this boon (from the goddess) all the milkmaids came back home fully satisfied and delighted. All of them joined in a chorus to sing songs, and everyone congratulated the other one in their delight. They were all standing in a formation (line), and the poet has described their praise like this. It appeared as if, on attaining the moon, there were water-lillies sprouting from the pond (from one side to the other side). (249)

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਜਮਨਾ ਜਲ ਮੈ ਮਿਲਿ ਧਾਇ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ।
 ਮਿਲਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਚਲੀ ਤਿਹ ਜਾ ਕਰ ਆਨੰਦ ਭਾਮਿਨ ਮੈ ਕੁਪੀਆ।
 ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਤਿਹ ਜਾ ਜਮਨਾ ਜਲ ਕੋ ਫੁਨਿ ਜਾ ਜੁ ਪੀਆ।
 ਸੋਊ ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੇ ਨਹਿ ਬੋਲਹੁ ਰਹੀ ਕਰਿ ਹੋ ਚੁਪੀਆ॥ ੨੫੦॥

pra't bha'ie jamunajal mein mil dha'ie' ga'iee sabh hi gopia'n.
 mil ga'vat geet chali te'h ja' kar a'nand bha'man mein kupia'.
 tab hi phun kahn chale' te'jha' jamuna jal ko phun ja jo pia'.
 souoo dekh ta'bai bhagwan kehai neh bo'loh ri kar ho chupia'. (250)

ਅਬ ਚੀਰ ਚਰਨ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਨ੍ਰਾਵਨਿ ਲਾਗਿ ਜਬੈ ਗੁਪੀਆ ਤਬ ਲੈ ਪਟ ਕਾਨ ਚਰਿਯੋ ਤਰ ਉਪੈ।
 ਤਉ ਮੁਸਕਯਾਨ ਲਗੀ ਮਧਿ ਆਪਨ ਕੋਇ ਪੁਕਾਰ ਕਰੇ ਹਰਿ ਜੂ ਪੈ।
 ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਛਲ ਸੋ ਤੁਮ ਸੋ ਠਗ ਨਾਹਿ ਕਿਧੋ ਕੋਊ ਭੂ ਪੈ।
 ਹਾਥਨ ਸਾਥ ਸੁ ਸਾਰੀ ਹਰੀ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਥ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਤੁਮ ਰੂਪੈ॥ ੨੫੧॥

ab cheer charan katha'nung

Swaiyya'

na'hvan la'ge' jab gopia'n ta'b lai pa't kahn chaliou ta'r u'pai.
 tou muskian lagi nidh a'pan koiai puka'r kare' jo pai.
 cheer hare' hamre' chhal so tunn so thag na'hai kidho kauoo bhun pai.
 ha'than sa'th sa'ri ha'ri drig sa'th haro hamro tum rupai. (251)

As the day dawned all milmaids joined together and moved towards the Jamuna river. All were singing songs together and moving towards the river, being happy beyond description (they were without themselves). That time Krishna also went there and drank water from Jamuna. On his arrival there, all were quiet, so Krishna looked at them and said, "Why are you not talking? Why are you so quiet? (250)

The removal of milkmaid's clothes begins

Swaiyya'

When the milk maids were bathing Krishna took away their clothes and climbed upon a tree. Then they were smiling among themselves and someone went and requested him, "O Krishna! You have stolen our clothes deceitfully, and there is none better cheat (greater) than yourself on the face of Earth; with your hands you have stolen our clothes, and with your eyes you are stealing our beauty." (251)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ ਜੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਗੁਪੀਆ ਇਹ ਕਾਨੁ ਸਿਖੇ ਤੁਮ ਬਾਤ ਭਲੀ ਹੈ।
ਨੰਦ ਕੀ ਓਰ ਪਿਖੇ ਤੁਮ ਹੂੰ ਦਿਖੇ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਓਰ ਕੀ ਨਾਮ ਹਲੀ ਹੈ।
ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਛਲ ਸੋ ਸੁਨਿ ਮਾਰਿ ਡਰੈ ਤੁਹਿ ਕੰਸ ਬਲੀ ਹੈ।
ਕੋ ਮਰ ਹੈ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋਰ ਡਰੈ ਜਿਮ ਕਉਲ ਕਲੀ ਹੈ॥ ੨੫੨॥

Gopi baach kahn ju so

Swaiyya'

sian ke'hou mukh te' gopian eh kahu sikhe' tum baat bhali hai.
nand ki aur pikho tumhun dikhe bhra't ki aur ke' naam hali hai.
cheer hare' hamre' chhal se' sunn maar darai te'h kans bali hai.
ko mar hai hum ko tumro nrip tore da'rai jim koul kali hai. (252)

ਕਾਨੁ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਨੁ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਨ ਦਿਓ ਪਟ ਹਉ ਨਿਕਰਿਯੋ ਬਿਨੁ ਤੇ ਕੋ।
ਕਿਉ ਜਲ ਬੀਚ ਰਹੀ ਛਪ ਕੈ ਤਨ ਕਾਹਿ ਕਟਾਵਤ ਹੋ ਪਹਿ ਜੋਕੋ।
ਨਾਮ ਬਤਾਵਤ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਹਿ ਕਛੂ ਡਰੁ ਮੋਕੋ।
ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੈ ਪਤ ਕੀ ਅਗਨੀ ਮਧਿ ਈਧਨ ਜਿਉ ਊਹਿ ਝੋਕੋ॥ ੨੫੩॥

kahn baach Gopi so

Swaiyya'

kahn ke'hi tin ko baat na de'ou pa't hoan nikriou bin to ko.
kiou ja'l beech re'hi chhap ka'i ka'he' kata'vat ho peh joko.
naam bata'vat ho nrip ko te'h ko phun na'hai kachhu dar moko.
ke'san te' geh kai ta'p ki agni madh eedhan jiou ohe' jhoko. (253)

The milkmaids told Krishna.

Swaiyya'

The poet Siam has stated that the milkmaid said like this, "O Kanha! You have learnt this clever move? Look at your father Nand! Then look at your brother, who is called gentle (They are gentlemen and you have started such mischief). You have removed our clothes also deceitfully. The mighty Kans will kill you on hearing such news." Then Krishna replied, "Who will kill me?" I will split your king kans into two pieces like a lotus petal." (252)

Then Krishna said to the milkmaid

Swaiyya'

Without getting out of water, I will not give your clothes. Why are you staying in water now, hiding yourself? And your body being sucked (cut) by the leeches. I have no fear of the king Kans, form whose name you wanted to frighten me. I will throw Kans into the fire by catching of his hair, just as the wood is thrown in the flames of burning fire." (253)

ਰੂਖਿ ਚਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਰਿਝ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜਬ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਤਾ ਸੋ।
 ਤਉ ਰਿਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨ ਹੂੰ ਇਹ ਜਾਇ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੋ।
 ਜਾਇ ਕਹੈ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਮਨ ਹੈ ਤੁਮਰੋ ਕਹਬੋ ਕਹੁ ਜਾ ਸੋ।
 ਜੋ ਸੁਨਿ ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਤੋ ਹਮ ਹੂੰ ਸਮਝੈ ਫੁਨਿ ਵਾ ਸੋ॥ ੨੫੪॥

rookh charvai har ji righ kai mukh te' jab baat kehi eh ta' so.
 tou risi baat keh'hi unn hun eh ja'ie kehai tohe' maat pita so.
 ja'ie' kaho eh kahn ke'hi ma'n hai tumro kehbo koh jo so.
 jo sunn ko'ooo kehai hum ko eh to hum hun samjhai phun va' so, (254)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਦੇਉ ਬਿਨਾ ਨਿਕਰੈ ਨਹਿ ਚੀਰ ਕਹਿਯੋ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ਹੁ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਪਿਆਰੀ।
 ਸੀਤ ਸਹੋ ਜਲ ਮੈ ਤੁਮ ਨਾਹਕ ਬਾਹਰਿ ਆਵਹੋ ਗੋਰੀ ਅਉ ਕਾਰੀ।
 ਦੇ ਅਪੁਨੇ ਅਗੂਆ ਪਿਛੂਆ ਕਰ ਬਾਰਿ ਤਜੋ ਪਤਲੀ ਅਰੁ ਭਾਰੀ।
 ਯੋ ਨਹਿ ਦੇਉ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤਸਲੀਮ ਕਰੋ ਕਰ ਜੋਰਿ ਹਮਾਰੀ॥ ੨੫੫॥

Kahn baach

Swaiyya'

de'ou bina nikrai neh cheer keho hass kahun sunno tum pia'ri.
 seet sa'ho ja'l mein tum na'hak ba'hir a'voh gori a'n ka'ri.
 dei apne' agua' pichhua' kar baar tajo patli or bha'ri.
 yo ne'h de'o ke'hou har ji tasleem karo kar jore hama'ri. (255)

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਸੋ ਰਿਝ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਮੇਰੀ।
 ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮਰੋ ਕਰ ਲਾਜ ਕੀ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਤੁਮ ਬੇਰੀ।
 ਬਾਰ ਹੀ ਬਾਰ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਮੁਹਿ ਮਾਨਹੁ ਸੀਘ੍ਰ ਕਿਧੋ ਇਹ ਹੋ ਰਹੀ।
 ਨਾਤਰੁ ਜਾਇ ਕਹੋ ਸਭ ਹੀ ਪਹਿ ਸਉਹ ਲਗੈ ਫੁਨਿ ਠਾਕੁਰ ਕੇਰੀ॥ ੨੫੬॥

phe'r kehi har ji tin so rijh kai eh baat sunno tum me'ri.
 jore prana'm karo hamro kar la'j ki ka'at sabhai tum be'ri.
 ba'r hi baar kehou tum so mohe' mano seeghar kidho eh hai ri.
 na'tur jaie' kaho' sabh hi pe'h so'uoh lagai phun thakur kerī. (256)

When Krishna told her this thing, then (out of fun) he climbed higher on the tree. Then the milmmmaids were annonyed and said in anger, "We will go and complain to your mother and father." Then Krishna replied, "You may tell anyone you like. If anyone (asks) tells me anything on your complaint, then I will deal with him myself." (254)

Krishna then said, .

Swaiyya'

Then Krishna laughed and said, "O dear ones! Unless you come out of water, I will never give back your clothes. O fair and black complexioned ones! You are staying in water unnecessarily and suffering with cold, come outside quickly. O fattish ones and lean ones! You keep your hands on your front and back portions (parts) and come out of water. When they came out of water, Krishna said, "I will not give your clothes, unless you bow to me with folded hands." (255)

Krishna again said lovingly, "O maids! Listen to me! You forget about your prestige (feeling ashamed), throwing it to the winds and with folded hands pray to me. I am telling you again and again. O dear ones, why do you not agree to my demand? Else I will tell everyone about you and I swear on the Lord." (256)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਜੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ਤਿਨ ਹੀ ਪਹਿ ਤੋ ਹਮ ਬਾਤ ਬਨਾਵਹਿ ਐਸੇ।
ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਦਈ ਬਾਰਿ ਤੇ ਨਿਆਰੀ ਕਢੈ ਹਮ ਕੈਸੇ।
ਭੇਦ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤੋਹਿ ਕਰੈ ਸਰਮਿੰਦਤ ਵੈਸੇ।
ਜਿਉ ਨਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਤਿਰੀਯਾ ਹੂੰ ਸੁ ਮਾਰਤ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਜੈਸੇ॥ ੨੫੭॥

Gopi baach kahn so

Swaiyya

jo tuni ja'ie keh tin hi per to hum baat bana'veh aisai.
cheer hare' humre' har ji deiee ba'r te' niari kadhe'i hum kaise'.
bhe'd kehai sabh hi jasudha peh tohe' karai.
jin nar ko ge'h hai tria'ua' hun so ma'rat
latan mukan jaisai. (257)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਬ ਇਹ ਹਰੀ ਕਾਹਿ ਬੰਧਾਵਤ ਮੋਹਿ।
ਨਮਸਕਾਰ ਜੋ ਨ ਕਰੋ ਮੋਹਿ ਦੁਹਾਈ ਤੋਹਿ ॥ ੨੫੮॥

Kahn baach

Dohra

baat kehi ta'b e'h hari ka'hai bandha'vat mohai.
namaskar jo na' karo mohai doha'iee tohai. (258)

**Then the milkmaids said,
Swaiyya'**

" If you will tell people about us, then we will tell them something like this, that Krishna had stolen our clothes and was asking us to come out of water (like this). O God! How could we come out like this? We will tell your mother Jasodha, the whole story and would make you feel ashamed of yourself just as a woman deals with a man, who tries to molest her, by striking him with fists and legs (after holding him). (257)

**Then Kanha said,
Couplet**

Then why are you getting me tied down (with bad reputation)? But I swear by you, if you do not salute me (with folded hands) I will not give back your clothes." (258)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਹੋ ਹਮ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਤ ਕਹਾ ਜਦੁਰਾਇ ਦੁਹਾਈ।
ਜਾ ਬਿਧਿ ਕਾਰਨ ਬਾਤ ਬਨਾਵਤ ਸੋ ਬਿਧਿ ਹਮ ਹੂੰ ਲਖਿ ਪਾਈ।
ਭੇਦ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮ ਨਾਹਕ ਬਾਤ ਇਹੈ ਮਨ ਮੈ ਤੁਹਿ ਆਈ।
ਸਉਹ ਲਗੈ ਹਮ ਠਾਕੁਰ ਕੀ ਜੁ ਰਹੈ ਤੁਮਰੀ ਬਿਨੁ ਮਾਤ ਸੁਨਾਈ॥ ੨੫੯॥

Gopi baach

Swaiyya'

ka'ie' khajha'va ho hum ko diet kaha'n jadraie' duhaee.
ja' bidh ka'ran baat banavat so bidh hun hun lakh paiee.
bhe'd karo hum so tum na'hak baat ehai ma'n mein tohai.
souh lagai hum tha'kur ki jo rahai tumri bin maat suna'iee. (259)

ਕ੍ਰਿਨਾ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਮਾ ਸੁਨਿ ਹੈ ਤਬ ਕਾ ਕਰਿ ਹੈ ਹਮਰੋ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ।
ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਮੂੜਨ ਕੀ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਬਾਰੀ।
ਸੀਖਤ ਹੋ ਰਸ ਗੀਤਿ ਅਬੈ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤੁਮ ਹੋ ਮੁਹਿ ਪਿਆਰੀ।
ਖੇਲਨ ਕਾਰਨ ਕੋ ਹਮ ਹੂੰ ਜੁ ਹਰੀ ਛਲ ਕੈ ਤੁਮ ਸੁੰਦਰ ਸਾਰੀ॥ ੨੬੦॥

Kahn baach gopian so

Swaiyya'

ma' sunn hai ta'b kakar hai humro sunn te'ho sabhai brij na'ri.
baat ke'hi tum moora'n ki hun ja'nat hai tum ho sabh ba'ri.
seekhat ho ra's reet abe' eh kahn tum ho mohai piari.
khelan ka'ram hum jo hari chha'l kaithun sunder sari. (260)

Then the milkmaids said

Swaiyya'

"O Master of Yadavas! Why are you teasing us and swearing by us? We have understood the purpose, as to why you are saying all this, which you are trying to hide from us. But if you have in mind (to undress us) then we also swear by God, that we will tell the whole truth to your mother, and will not desist from it." (259)

Then Krishna told the milkmaids,

Swiayya'

O all the womenfolk of Brij, Listen to me! Even if the mother Jasodha listens to your stories, then what could she do to me? You are behaving like fools. I know, you are still not grown up. You are only learning the path of love. Then Krishna said, You are all lovable (dear) to me, whatever I did by taking away your dresses (cover up), I only meant to have fun and frolic with you. (260)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਗੋਪਿਨ ਬਾਤ ਇਸੀ ਮਨੁ ਏ ਪਟ ਦੈਹੋ।
ਸਉਹ ਕਰੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੀ ਜਸੁਧਾ ਨੰਦ ਕੀ ਹਮ ਕੋ ਡਰ ਕੈਹੋ।
ਕਾਨੁ ਬਿਚਾਰਿ ਪਿਖੇ ਮਨ ਮੈ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਤੁਮ ਨ ਕਿਛੁ ਪੈਹੋ।
ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਜਲ ਮੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਦੇਹਿ ਅਸੀਸ ਸਭੈ ਤੁਹਿ ਜੈਹੋ॥ ੨੬੧॥

Gopi baach

Swaiyya'

phe'r kehi mukh te im gopian baat isi issi ma'n ai pa't deho.
soho kare' muslidhar ki Jasuda' Nand ki hum ko da'r keiho.
kahn bichar pikhe' ma'n mein baatan te' tum na kichh pe'ho.
deh ke'hon jal mein hum ko eh de'he assess sabhai tohai je'ho. (261)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਗੋਪਨ ਨੇਹ ਲਗੈ ਹਰਿ ਜੀ ਨਹਿ ਜੋਰੀ।
ਨੈਨਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਸੋਊ ਨੇਹੁ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਗੋਰੀ।
ਕਾਨੁ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਰਸ ਗੀਤਿ ਕਹੈ ਮਮ ਹੋਰੀ।
ਆਖਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਟਕਵਾ ਫੁਨਿ ਹਾਥਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਸੁਭ ਸੋਰੀ॥ ੨੬੨॥

Gopi baach

Swaiyya'

phe'r kehi mukh te' mil gopian ne'h lagia harji re'h jo'ri.
nrain saath la'gai souoo neho kehai mukh te' eh saval gori.
kahn kehi hass ha'o ejh baat suno ra's reet kaho humhori.
a'khan sa'ath takva' ohun ha'than saath lagai subh sori. (262)

Then the milkmaids said

Swaiyya'

The milkmaids then uttered these words from the mouth, "O Krishna! If you had this thing in mind, then give back our clothes and swear by Balram, Jasodha and Nand that you will not frighten us any more," "O Krishna! You may consider about it by pondering over it that you will not gain anything by such efforts. Please give our clothes, while we are in water, we all would sing your praises and give our blessings to you and then leave this place. (261)

The milkmaids further said,

Swaiyya'

The milkmaids then further said, "O Hari! The love cannot be attained through force. The black and fair-complexioned maids then said, "The love could be developed through glance with eyes only." Then Krishna laughed and said, "O milkmaids, "I am giving you hints for developing love, so you listen to me, "First of all the love is developed by the eyes with a gaze, (concentrated) and if the hands also co-operate, then the function (job) could be completed successfully. (262)

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖਿ ਤੇ ਗੁਪੀਆ ਹਮਰੇ ਪਟ ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਨੰਦ ਲਾਲਾ।
 ਫੇਰਿ ਇਸਨਾਨ ਕਰੈ ਨ ਇਹਾ ਕਹਿ ਹੈ ਹਮਿ ਲੋਗਨ ਆਛਨ ਬਾਲਾ।
 ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਬਾਹਰ ਹੁੰ ਜਲ ਤੇ ਤਤਕਾਲਾ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੈ ਕਰਿ ਹੋ ਨਹੀ ਢੀਲ ਦੇਉ ਪਟ ਹਾਲਾ॥ ੨੬੩॥

phe'r kehi mukh te' gopian humre' pa't deho ke'hou nand lala.
 phe'r isnan ka'rai na' eha' keh har hum logan a'chhan ba'la.
 jor prana'm kare' hum ko har ba'hir have' jal te' tatkala'.
 kahu kehi hass ha'i muka tai hare' ho nahi dheel de'ou pa't hala'. (263)

ਦੋਹਰਾ

ਮੰਤ੍ਰ ਸਭਨ ਮਿਲਿ ਇਹ ਕਹਿਯੋ ਜਲ ਕੋ ਤਜਿ ਸਭ ਨਾਰਿ।
 ਕਾਨਰ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਕਰੋ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ॥ ੨੬੪॥

Dohra

mantar sa'bhan mil eh kariou jal ko ta'j sabh naar.
 kanar hi binti karo heeno e'hai bicha'r. (264)

ਸਵੈਯਾ

ਦੈ ਅਗੂਆ ਪਿਛੂਆ ਅਪੁਨੇ ਕਰ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਜਲ ਤਿਆਗ ਖਰੀ ਹੈ।
 ਕਾਨ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰੀ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਅਉ ਬਿਨਤੀ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਕਰੀ ਹੈ।
 ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੀ ਸਰੀਆ ਤੁਮ ਜੋ ਕਰਿ ਕੈ ਛਲ ਸਾਥ ਹਰੀ ਹੈ।
 ਜੇ ਕਹੀ ਹੋ ਮਨਿ ਹੈ ਹਮ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸਭ ਸੀਤਹਿ ਸਾਥ ਠਰੀ ਹੈ॥ ੨੬੫॥

Swaiyya'

dia a'gua' pichhna' apnai kar pai sukh hi jal tia'g khari hai.
 kahu ke' pa'ie' pa'ri boh ha'rin a'n binti boh bha'nt kari hai.
 deho ke'hiou hamri saria' tum jo chhal sa'th hari hai.
 je' ke'h ho ma'n hai hum se' a't hi sabh jal seet
 eh sa'th thari hai. (265)

Then the milkmaids said (by word of mouth), "O Nand Lal (son of Nand)! Please give our clothes. We will not bathe here in future and will inform all others including respectable women not to bathe there". "Come out of water and pay obeisance to me with folded hands," said Krishna laughing, "Then I will give back your clothes immediately." (263)

Couplet

Then all the milkmaids consulted each other and decided to come out of water and request Krishna accordingly. (264)

Swaiyya'

After consultations, all the maids, with hands covering their front and hind parts, came out of water and stood there. Then they all bowed to Krishna many times and requested him by all means, and said, "Give our clothes (saris) which you had taken away deceptively Whatever, you will say, we will obey that. Now we are feeling cold due to this cold weather." (265)

ਕਾਨੁ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਨੁ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਤਿਨੈ ਕਹਿ ਹੈ ਹਮ ਜੋ ਤੁਮ ਸੋ ਮਨ ਹੋ।
ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਚੂਮਨ ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਚੁਮ ਹੈ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਹੂੰ ਗਨਿ ਹੋ।
ਅਰੁ ਤੋਰਨ ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਕੁਚ ਨਾਤਰ ਹਉ ਤੁਮ ਕੋ ਹਨਿ ਹੈ।
ਤਬ ਹੀ ਪਟ ਦੇਉ ਸਭੈ ਤੁਮਰੇ ਇਹ ਝੂਠ ਨਹੀ ਸਤਿ ਕੈ ਜਨਿ ਹੋ॥ ੨੬੬॥

Kahn ba'ach

Swaiyya'

kahn ke'hi hass baat tinai ke'h hai him jo tum jo so ma'n ho.
sabh hi mukh chooman deho ke'hou chum hai tum hun ganho.
ar toran de'hoke'hou sabh hi kuch na'tar hoan tum ko ha'n ho.
ta'b hi pa't de'ou sabhai tumre' e'h jhooth nahi sa't kai ja'ne ho. (266)

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਜੀ ਸੁਨਿ ਰੀ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੋ ਸੰਗ ਤੇਰੇ।
ਜੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਕਰ ਸੋ ਤੁਮ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ।
ਤੋ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਜਬ ਘਾਤ ਬਨੀ ਸਭ ਠਉਰ ਅਕੇਰੇ।
ਦਾਨ ਲਹੈ ਜੀ ਕੋ ਹਮ ਹੂੰ ਹਸਿ ਕਾਨੁ ਕਹੀ ਤੁਮਰੋ ਤਨ ਹੇਰੇ॥ ੨੬੭॥

phe'r ke'hi mukh te' har ji sunn ri ik baat kehai sung tere.
jore pra'na'm karo kar so tum kaam kara upji upjiuia me'rai.
tou hum baat ke'hi tum so jab gha't bani subh thaur ake'roi.
daan leho jia ko hum hum haas kahu kehi tumro ta'n herai. (267)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਕਾਨੁ ਜਬੈ ਗੋਪ ਸਭੈ ਦੇਖਿਯੋ ਨੈਨ ਨਚਾਤ।
ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਕਹਨੇ ਲਗੀ ਸਭੇ ਸੁਧਾ ਸੀ ਬਾਤ॥ ੨੬੮॥

kahn jabai gopi sabhai dekhiou nain nacha't.
hav'ai pranam kehna'i lagi sabhai sukh si baat. (268)

Kanha then said

Swaiyya'

Krishna laughed and said, "Will you agree to whatever I would say?" Krishna again said, "All of you should allow me to kiss your cheeks (faces); I will go on kissing and you go on counting. Then allow me to fondle (touch) your breasts, else I will make you to suffer with cold weather. This is very true and do not take it as a lie. (when you will fulfil these conditions) then I will give back your clothes." (266)

Then Krishna laughed and uttered these words, "O darlings! I am going to tell you something, Listen. You salute me with folded hands, as I am filled with sexual desires. I have told you all this as I have got a chance in this lovely place. Krishna then laughed and said, "Having seen your beautiful bodies, I have awakened my desire to possess your bodies as a boon. (267)

The poet has stated

Couplet

When Krishna's eyes met with their eyes, then all maids were pleased and started saying sweet words like nectar to him. (268)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਨ੍ਹ ਬਹਿਕ੍ਰਮ ਬੋਰੀ ਤੁਮੈ ਖੇਲਹੁ ਨ ਅਪਨੋ ਘਰ ਕਾਹੇ।
ਨੰਦ ਸੁਨੈ ਜਸੁਧਾ ਤਪਤੈ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਭਏ ਹਰਕਾ ਹੋ।
ਨੇਹੁ ਲਗੈ ਨਹ ਜੋਰ ਭਏ ਤੁਮ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਬਰ ਕਾਹੇ।
ਲੇਹੁ ਕਹਾ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਸ ਜਾਨਤ ਕਾ ਅਜਹੂੰ ਲਰਕਾ ਹੋ॥ ੨੬੯॥

Gopi baach kahn so

Swiayya'

Kahn be'hkaram thori tumai khe'loh na apna ghar ka'ho.
Nand sunai jasudha ta'ptai te'h te' tum kahu bha'ie' harka' ho.
nehang lagai neh jou bha'ie' tum neho laga'vat ho bar kaho.
le'ho kaha' in baatan te' ra's janat ka' aj hun larka hai. (269)

ਕਬਿਤੁ

ਕਮਲ ਸੋ ਆਨਨ ਕੁਰੰਗਨ ਸੋ ਨੇਤ੍ਰਨ ਸੋ ਤਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਮੈ ਸਾਰੇ ਭਾਵਨ ਸੋ ਭਰੀਆ।
ਰਾਜਤ ਹੈ ਗੁਪੀਆ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਚਰ੍ਹੈ ਤੇ ਜਿਉ ਬਿਰਾਜੈ ਸੇਤ ਹਰੀਆ।
ਰਸ ਹੀ ਕੀ ਬਾਤੈ ਰਸ ਰੀਤਿ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੂੰ ਮੈ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਾਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੇ ਖਰੀਆ।
ਮਦਨ ਕੇ ਹਾਰਨ ਬਨਾਇਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਮਾਨੋ ਹਿਤ ਕੈ ਪਰੋਵਤ ਹੈ ਮੋਤਿਨ ਕੀ ਲਰੀਆ॥ ੨੭੦॥

Kabit

kamal re' anann hara'ngan se' na'itran so ta'n ki prabha'
mein sa'rai bha'van so bharia'.
rajat hai gopian prasan bha'iee a'osi bha'nt chandrama' char'eh
te' jiou bira'jai sant haria'.
ras hi ki baatai ra's reet hi ke' prem hum mein kehai kab
siam saath kahn juke' kharia'.
madan ke' haran bana'ibo ke' ka'j ma'no hit kai provat
hai motan ki laria'. (270)

Then the milkmaids told Krishna

Swaiyya'

"O Krishna! Your age and strength is not yet matured, so why do you not play at home only? O Kanha! When Nand and Jasodha will hear such things, they will get perturbed. Have you gone mad? You never think about it." The love cannot be developed with force, so why do you develop your love through the strength of force? What will you gain out of all these things? You are still a child, so why do you not understand the meaning of sexual pleasure. (269)

Kabit

The milkmaids, whose face is like the lotus flower, deer-like eyes, whose beauty is well known throughout the populace, and such beautiful maids were sitting there in a delightful mood, just as the water-lillies shine during the moon-light. The poet Siam has remarked, they were talking about love and were completely immersed in the path of love and were standing near Krishna as if they were making strings of the pearls of love, to prepare a necklace of the sexual pleasure. (270)

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਹੇ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਬਗਾਵਤ ਹੋ ਤਨ ਕੇ ਧਨੁ ਭਉਹੈ।
ਕਾਹੇ ਕਉ ਨੇਹੁ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਮੁਸਕਾਵਤ ਹੋ ਚਲਿ ਆਵਤ ਸਉਹੈ।
ਕਾਹੇ ਕਉ ਪਾਗ ਧਰੇ ਤਿਰਛੀ ਅਰੁ ਕਾਹੇ ਭਰੇ ਤਿਰਛੀ ਤੁਮ ਗਉਹੈ।
ਕਾਹੇ ਰਿਝਾਵਤ ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਆਹਿ ਦਿਵਵਾਤ ਹੋ ਹਮ ਸਉਹੈ। ੨੭੧॥

Swaiyya'

kahe' ko kahn ju ka'm ke baan lagavat ho ta'n ke' dhan bhou hai.
kahe' hou ne'ho laga'vat ho muska ho chal a'vat sou hai.
kahe' kou paag dhare' tirschhi ar ka'he' bhare' tirschhi tum gouhai.
ka'he' rijha'vat ho ma'n bha'vat a' hai divvat
hai hum souhai. (271)

ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਜਬ ਸ੍ਰਉਨਨ ਗੀਝ ਹਸੀ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਮੈ।
ਠਾਢੀ ਭਈ ਤਰੁ ਤੀਰ ਤਬੈ ਹਰੂਏ ਹਰੂਏ ਚਲ ਕੈ ਗਜ ਗਾਮੈ।
ਬੇਰਿ ਬਨੇ ਤਿਨ ਨੇਤ੍ਰਨ ਕੇ ਜਨੁ ਮੈਨ ਬਨਾਇ ਧਰੇ ਇਹ ਦਾਮੈ।
ਸਯਾਮ ਰਸਾਤੁਰ ਪੇਖਤ ਯੋ ਜਿਮ ਟੂਟਤ ਬਾਜ ਛੂਧਾ ਜੁਤ ਤਾਮੈ॥ ੨੭੨॥

baat sunni har ki jab saronan reigh, ha'ssi sabh hi brij bhmai.
tha'dhi bha'iee ta'r teer tabai ha'rmai ha'rmai chal kei ga'j ga'mai.
be'r bane' tiu naitran ke' jan ma'ni ba'naie' dha're eh ddhi'mai.
siam rasa'tur pe'khat yo jim tatat baaj chundha jut tamai. (272)

ਕਾਮ ਸੇ ਰੂਪ ਕਲਾਨਿਧਿ ਸੇ ਮੁਖ ਕੀਰ ਸੇ ਨਾਕ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਨੈਨਨ।
ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਦਾਰਿਮ ਦਾਤ ਕਪੋਤ ਸੇ ਕੰਠ ਸੁ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨਨ।
ਕਾਨ੍ਹ ਲਗਿਯੋ ਕਹਨੇ ਤਿਨ ਸੋ ਹਸਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਹਾਇਕ ਧੈਨਨ।
ਮੋਹਿ ਲਯੋ ਸਭ ਹੀ ਮਨੁ ਮੇਰੇ ਸੁ ਭਉਹ ਨਚਾਇ ਤੁਮੈ ਸੰਗ ਸੈਨਨ॥ ੨੭੩॥

kaam se' roop kalanidh se' mukh kar se' na'k ka'rung se nainai.
kanchan se' ta'n da'riou daat kapot se kanth so kokil bainan.
kahn lagiou kehnae tin so hass kai ka'b siam sahaik dhainan.
mohai liou sabh hi ma'n mero sobhour rechaie'
tumai sung sainan. (273)

Swaiyya

O Kanha! "Why are you shooting the arrows of love at us by using the bows of your eye-brows?" Why are you endearing yourself to us and coming towards us with a smiling face? Why do you have a tilted turban on your head, while throwing sarcastic remarks with your eyes? O lovable person! Why are you making us alluring with your presence while forcing us to swear by you?" (271)

When the women of Brij land heard these words with their own ears, all of them started laughing getting interested. They reached near the tree by walking slowly towards him. Their eyes were like the ropes and the god of love had ensnared them to these ropes. Sri Krishna, filled with the sexual desires, was looking towards them just as a hungry hawk swoops down on its prey down below. (272)

Sri Krishna whose appearance was a personification of love, having a face like the moon, with a nose like a parrot, and deer-like eyes; whose body was shining like gold, the teeth like pomegranate and the neck like a pigeon, and sweet talk like the koel (bird). The poet Shyam has stated, that guardian of cows Kanha said smilingly, "O milkmaids! All of you maids have enamoured me with your love, by twisting your eyes and making all sorts of signs and symbols." (273)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੇ ਰਸ ਕੇ ਹਿਰੀਆ ਸਬ ਹੀ ਜਲ ਬੀਚ ਅਚਾਨਕ ਹੋਰੀ।
 ਸਉਹ ਤੁਮੈ ਜਸੁਧਾ ਕਹੁ ਬਾਤ ਕਿਸਾਰਥ ਕੋ ਇਹ ਜਾ ਹਮ ਘੇਰੀ।
 ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹਮਰੇ ਪਟ ਹੋਹਿ ਸਭੈ ਤੁਮਰੀ ਹਮ ਚੇਰੀ।
 ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੈ ਤੁਮ ਕੋ ਅਤਿ ਲਾਜ ਕਰੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹਮ ਤੇਰੀ॥ ੨੭੪॥

Kahn ba'dai ra's ke' hiria' sabh hi ja'l beech acha'nak hori.
 sonho tuma'i Jasudha koh baat ki sarath ko eh ja' hum gheri.
 deho kihou sabh hi hamro pa't ho'hing sabhai tumri hum cheri.
 kaisai pranam karai tum ko a't laaj karai har jihum te'ri. (274)

ਪਾਪਿ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਪਟ ਅਉ ਤਰੁ ਪੈ ਚੜਿ ਸੀਤ ਸਹਾ ਹੈ।
 ਜੋ ਹਮ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੋ ਅਤਿ ਹ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮ ਢੂੰਢਤ ਢੂੰਢ ਲਹਾ ਹੈ।
 ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰੋ ਸਉਹ ਲਗੈ ਤੁਮ ਮੇਰੀ ਹਹਾ ਹੈ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਚਾਰ ਭਈ ਤੁ ਬਿਚਾਰ ਕਹਾ ਹੈ॥ ੨੭੫॥

paap pariou har kai tumrai pa't a'u ta'r pai cha'rr seet saha' hai.
 jo hum prem chhake' a't hitum ko hum dhu'ndhat dhoondh laha' hai.
 jore prana'n kar hum ko kar souho lagai tum meri haha hai.
 kahn ke'hi hass baat sunno sabh cha'r bha'iee too bichar kaha' hai. (275)

ਠੀਕ ਕਰੋ ਹਮ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਅਰੁ ਲਾਜ ਕਛੂ ਜੀਅ ਮੈ ਨਹੀ ਕੀਜੇ।
 ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਦਾਸਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੇ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਨ ਸੋ ਤੁਮਰ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖਤ ਜੀਜੇ।
 ਡੇਰਨ ਨਾਹਿ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਇਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਕਛੂ ਨਾਹਿਨ ਛੀਜੇ॥ ੨੭੬॥

sunh kare' hum te' na' kachhu an a laaj kachhu jia mein nahi keejai.
 jore pra'nam karai hum ko kar da'san ki binti sunn lejai.
 kaha ke'hi hass kai tin so tumre' mrig se' drig de'khat jeejai.
 de'ram na'he' kehai tumrai eh te tumre' kachhu na'hin chheejai. (276)

ਦੋਹਰਾ

ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਪਟ ਨ ਦਏ ਤਬ ਗੋਪੀ ਸਭ ਹਾਰਿ।
 ਕਾਨ੍ਹਿ ਕਹੈ ਸੋ ਕੀਜੀਐ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬੀਚਾਰ ॥ ੨੭੭॥

Dohra

kahn jabai pat na deiai tab gopi sabh haar.
 kahu kehai so kijiai keenai ehai bichar. (277)

Kanha was a great lover of pleasure. When he saw all the milkmaids bathing naked in the river suddenly, then their love endeared him (attracted him). So the milkmaids said, "You have to swear by Jasodha, so tell us the truth, as to why have you surrounded us, here, with what motive in mind? All were clamouring for their clothes, we are your slaves (maids). O Kanha! How could we salute you with folded hands, as we are feeling ashamed before you." (274)

Kanha said, O Milkmaids, "I have committed a sin by removing (stealing) your clothes and have made you suffer the cold weather. Infact, I am completely enamoured by your beauty, so I have located you here after searching for you all over. So just pay me your respects with folded hands and take away your clothes. If you do not agree to this, then you will have to suffer and swear by me." Then Kanha told the milkmaids with a smile, "Listen to my benign talk. If we have shown love for each other through the eyes meeting each other's then where is the question of nakedness?" (275)

You need have no shame from me and need not hide anything from me; so you just salute (hail) me with folded hands and listen (agree) to my request. Kanha told them similingly, that "I am simply alive to see your deer-like eyes. I will not tell anything to your people at home, so you will not suffer any loss of prestige." (276)

Couplet

When Kanha did not give their clothes, then all the milkmaids, feeling desperate, thought and decided to act according to what Kanha had said." (277)

ਸਵੈਯਾ

ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰ ਆਪਸ ਮੈ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਸਕਾਨੀ।
 ਸਯਾਮ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ।
 ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਪੈ ਕਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮ ਮਾਨੀ।
 ਅੰਤਰ ਨਾਹਿ ਰਹਿਯੋ ਇਹ ਜਾ ਅਬ ਸੋਊ ਭਲੀ ਤੁਮ ਜੋ ਮਨਿ ਮਾਨੀ॥ ੨੭੮॥

Swaiyya'

jore pranam karai har ko kar apas mein keh kai muskani.
 siam lagi kehnai mukh te sabh hi jopia mil amrit bani.
 hoho parsaneu hum pai kar baat kahi tum so hum mani.
 antar nahai rehou eh ja ab souoo bhali tum jo man bhani. (278)

ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਬਨੀ ਬਰਛੀ ਭਰੁਟੇ ਧਨੁ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਤੇਰੇ।
 ਆਨਨ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਅਲਕੈ ਹਰਿ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਮਨ ਰੰਚਕ ਹੇਰੇ।
 ਤਉ ਤੁਮ ਸਾਥ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਜਬ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ।
 ਚੁੰਬਨ ਦੇਹੁ ਕਹਿਓ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਸਉਹ ਹਮੈ ਕਹਿ ਕੈ ਨਹਿ ਡੇਰੇ॥ ੨੭੯॥

kaam ko baan bani barchhi bharutai dhan se drig sunder terai.
 anan hai sas se alkai binti jab kaam kaha upji jia ni erai.
 tou tum saath kari binti jab kaam kaha upji jia merai.
 chumban deho kehou sabh hi mukh sawoh hamai
 keh hai neh derai. (279)

ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲਿ ਮਾਨ ਲਈ ਜੋਊ ਕਾਨੁ ਕਹੀ ਹੈ।
 ਜੋਰਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਜੀਅ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਸਰਿਤਾ ਮਗ ਨੇਹ ਬਹੀ ਹੈ।
 ਸੰਕ ਛੁਟੀ ਦੁਹੂੰ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਤੋ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ।
 ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮਾਰੀ ਤੁਮ ਹੂੰ ਹਮ ਕੋ ਨਿਧਿ ਆਨੰਦ ਆਜ ਲਹੀ ਹੈ॥ ੨੮੦॥

hoiai parsaneh sabhai gopia mil maan laiee jouoo kahn kahi kahi hai.
 jorr hula's badiou jia mein ginti sabhta mag neh behi hai.
 sank chhuti dohun ke ma'n te hass kai har tai eh baat kehi hai.
 baat sunno hamri tum hun hum ko nidhanand aaj lehi hai. (280)

Swaiyya'

"Let us salute Sri Krishna with folded hands." The milkmaids talked about it amongst themselves and laughed. Then all the milkmaids, said these words like nectar to Krishna collectively, "Now you should feel happy, as we have agreed to whatever you have demanded of us. Now there is nothing secret between you and us (no distinction), and whatever is liked by you, is most auspicious for us also." (278)

O dear milkmaids, "Your eye brows are like bows and your charming eyes are like arrows of love, and your looks are like a piercing spear. Your countenance is like the moon, with your hair (tresses) like a snake; and with a glance only the heart gets enamoured and that is why I had requested you, when my mind was enticed by your love and charm (arousing my sexual desires). So I have asked you to allow me to kiss your cheeks. I swear, I will not inform your parents (people), about it." (279)

Then all the milkmaids collectively accepted his demand happily, whatever Krishna (Siam) had demanded of them. They developed immense joy of love within themselves and they were all swept away by his love. When they forgot (gave up) about any hesitation in mind, then Sri Krishna said smilingly, "Now listen to me. Today I have gained the treasure (wealth) of your love and merriment." (280)

ਤਉ ਫਿਰਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨ ਹੂੰ ਸੁਨਿ ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਪਿਖਿ ਬਾਤ ਕਹੀ।
 ਸੁਨਿ ਜੋਰ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਓ ਜੀਅ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਸਰਤਾ ਮਗ ਨੇਹ ਬਹੀ।
 ਅਬ ਸੰਕ ਛੁਟੀ ਇਨ ਕੈ ਮਨ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ।
 ਅਬ ਸਤਿ ਭਯੋ ਹਮ ਕੋ ਦੁਰਗਾ ਬਰੁ ਮਾਤ ਸਦਾ ਇਹ ਸਤਿ ਸਹੀ ॥ ੨੮੧॥

tou phir baat kehi unn hun sunn ri har ju pikh baat kehi.
 sunn jore hulas badhiou jia mein binti sarta mag neh behi.
 ab sank chhuti in kai tab hi hass kai eh baat kehi.
 ab sat bhiou hum ko durga boh maa sada eh sat sehi. (281)

ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਕਰ ਕੇਲ ਤਿਨੋ ਸੋਗਿ ਪੈ ਪਟ ਦੇ ਕਰਿ ਛੋਰ ਦਈ ਹੈ।
 ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਤਬੈ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਚੰਡਿ ਸਾਹਤ ਧਾਮ ਗਈ ਹੈ।
 ਆਨੰਦ ਅਤਿ ਸੁ ਬਢਿਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਅ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਚੀਨ ਲਈ ਹੈ।
 ਜਿਉ ਅਤਿ ਮੇਘ ਪਰੈ ਧਰਿ ਪੈ ਧਰਿ ਜਯੋ ਸਬਜੀ ਰੰਗ ਭਈ ਹੈ॥ ੨੮੨॥

- kahn tabai kar kel tino sung pai pat dei kar pher deiee hai.
 hoiai ikatar tabai gopia sabh chand sarahat dhaam gaiee hai.
 anand at so badiou tiu ko jia se upma kab cheen laiee hai.
 jiou at megh parai dhar pai dhar jeou sabji sabh rung bhaiee hai. (282)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ

ਅੜਿਲ

ਧੰਨਿ ਚੰਡਿਕਾ ਮਾਤ ਹਮੈ ਬਰੁ ਇਹ ਦਯੋ।
 ਧੰਨਿ ਦਿਯੋਸ ਹੈ ਆਜ ਕਾਨ੍ਹ ਹਮ ਮਿਤ ਭਯੋ।
 ਦੁਰਗਾ ਅਬ ਇਹ ਕਿਰਪਾ ਹਮ ਪਰ ਕੀਜੀਐ।
 ਹੋਂ ਕਾਨਰ ਕੋ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਸੁ ਦੇਖਨ ਦੀਜੀਐ॥ ੨੮੩॥

Gopi Baach.

Aril

Dhan chandika maat humai bar eh deyou.
 dhan deuse hai aaj kahn hum mit bhiou.
 durga ab eh kirpa hum par keejiai.
 hai kanar ko boh divas so dekhan deejiai. (283)

The the milkmadis said to one another, O friend (female)! Listen and watch, whatever Krishna had remarked. Listen! He has developed extreme love for us and got immersed in the love, without any count, for us as he had no hesitation about our (being naked), that is why, he had spoken in that tone with a smile. Now the boon of Durga (goddess) had come out true (had become a reality), as the god-mother was always true and virtuous (right)." (281)

Then Krishna indulged in sex-play with them and giving back their clothes allowed them to go back (let them go). Then all the milkmaids, praising the goddess Durga (Chandi) collectively, went away to their homes. They had developed great joy and excitement in their hearts which has been praised and related by the poet as such (they were all looking charming) just as the Earth, after a heavy shower (downpour), becomes beautiful with greenery all around. (282)

The milkmaids were saying -

A'ril

"O Mother Chandika! You are truly (really) praiseworthy, who had given us such a spouse. This day was really wonderful (most welcome), when Kanha had befriended them. "O Durga! Now give us this benediction (boon) that we may continue to have a glance of Kanha for many more days to come (in future also). (283)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਚੰਡਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮ ਪੈ ਕਰੀਐ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਹੋਇ ਕਨਈਯਾ।
ਪਾਇ ਪਰੇ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮਰੇ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹ ਮਿਲੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਈਯਾ।
ਯਾਹੀ ਤੇ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਨਾਮ ਕਿਧੋ ਤੁਮਰੋ ਸਭ ਹੀ ਜੁਗ ਗਈਯਾ।
ਤਉ ਹਮ ਪਾਇ ਪਰੀ ਤੁਮਰੇ ਜਬ ਹੀ ਤੁਮ ਤੇ ਇਹ ਪੈ ਬਰ ਪਈਯਾ॥ ੨੮੪॥

Gopi baach devk ju so

Swaiyya

chand kirpa hum pai kariai humro at pritam hoiai kanieeya.
paie parai hum-hun tumrai kahn milia muslidhar bhaieeya.
yahi te' deit sanghran naam kidhe tumrai sabh hi jug gaieeya. (284)

ਕਬਿਤੁ

ਦੈਤਨ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤ ਸਾਧ ਸੇਵਕ ਕੀ ਬਰਤਾ ਤੂ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਆਦਿ ਅੰਤ ਹੂੰ ਕੀ ਕਰਤਾ।
ਦੀਜੈ ਬਰਦਾਨ ਮੋਹਿ ਕਰਤ ਬਿਨੰਤੀ ਤੋਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਰੁ ਦੀਜੈ ਦੋਖ ਦਾਰਦ ਦੀ ਹਰਤਾ।
ਤੂ ਹੀ ਪਾਰਬਤੀ ਅਸਟ ਭੁਜੀ ਤੁਹੀ ਦੇਵੀ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਛੁਧਾ ਤੁਹੀ ਪੇਟ ਹੂੰ ਕੀ ਭਰਤਾ।
ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਲਾਲ ਤੁਹੀ ਸੇਤ ਰੂਪ ਪੀਤ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਧਰਾ
ਕੋ ਹੈ ਤੁਹੀ ਆਪ ਕਰਤਾ॥ ੨੮੫॥

Kabit

detan ki mirat sadh sevak ki barta tu kehai kabe siam aad ant hun ki karta.
deejai bardan mohai karat binanti tohai kahn bar deejai dokh darad ki barta.
tu hi parbati ast bhuji tuhi deoi tuhi tuhi roop chhudha tuhi
roop chhudha tuhi pei hun ki bharta.
tuhi roop lal tuhi sait roop peet tuhi tuhi roop
dhara kai hai tuhi aap karta. (285)

The milkmaids were then saying to goddess.

Swaiyya'

"O Chandika! May you bestow this boon on us that Kanha remains our beloved for all times. We bow to You in obeisance as You had through Your Grace, given us the company of Kanha, who is Balram's brother." That is why "You are called the killer of the demons, and Your Name is sung with praise throughout the world. So we bow to you in reverence that we have got a spouse in Krishna through Your Grace." (284)

Kabit

"O Mother Durga! You are like death for the demons and for your saints (slaves) you are bestower of boons." Siam Kavi (poet) has stated that "You are the creator of the beginning and End of the world." O Destroyer of all afflictions and sufferings! May you bestow your boon and we request you to give us Kanha as our spouse. You are Parbati (Shaiva's spouse), You are Durga (with eight arms) You are the goddess. You only represent hunger and are sustaining us with food also (filling our stomachs). You alone are having a red form, You also represent the white coloured form, and you alone are representing the yellow colour. You are representing the Earth, and You alone are the action-oriented of all actions (creator of all). (285)

ਸਵੈਯਾ

ਬਾਹਨਿ ਸਿੰਘ ਭੁਜਾ ਅਸਟਾ ਜਿਹ ਚਕ੍ਰ ਤਿਸੁਲ ਗਦਾ ਕਰ ਮੇ।
ਬਰਛੀ ਸਰ ਢਾਲ ਕਮਾਨ ਨਿਖੰਗ ਧਰੇ ਕਟਿ ਜੋ ਬਰ ਹੈ ਬਰਮੇ।
ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਸੇਵ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੀ ਚਿਤ ਦੇ ਤਿਹ ਮੇ ਹਿਤੁ ਕੈ ਹਰਿ ਮੇ।
ਪੁਨਿ ਆਵਤ ਧੂਪ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪ ਜਗਾਵਤ ਹਾਰ ਡਰੈ ਗਰ ਮੇ॥ ੨੮੬॥

Swaiyya

Bahan Singh bhuja asta jeh chakar trisul gada kar mein.
barchhi sar dhaal kaman nikhing dhare kot jo bar hai barmai.
gopia(n) sabh save karai teh ki chit dei teh mein hit ko har mein.
punn achhat dhup panchamirat deep jagavat haar darai gar mein. (286)

ਕਬਿਤਾ

ਤੋਹੀ ਕੋ ਸੁਨੈ ਹੈ ਜਾਪ ਤੋਰੇ ਹੀ ਜਪੈ ਹੈ ਗਿਆਨ ਤੋਰੇ ਹੀ ਧਰੈ ਹੈ ਨ ਜਪੈ ਹੈ ਕਾਹੂੰ ਆਨ ਕੋ।
ਤੇਰੇ ਗੁਨ ਗੈ ਹੈ ਹਮ ਤੇਰੇ ਹੀ ਕਹੈ ਹੈ ਫੂਲ ਤੋਹੀ ਪੈ ਡਰੈ ਹੈ ਸਭ ਰਾਖੈ ਤੇਰੇ ਮਾਨ ਕੋ।
ਜੈਸੇ ਬਰੁ ਦੀਨੋ ਹਮੈ ਹੋਇ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਪਾਛੈ ਤੈਸੇ ਬਰ ਦੀਜੈ ਹਮੈ ਕਾਨ੍ਹ ਸੁਰ ਗਯਾਨ ਕੋ।
ਦੀਜੀਐ ਬਿਭੂਤ ਕੈ ਬਨਸਪਤੀ ਦੀਜੈ ਕੈਧੋ ਮਾਲਾ ਦੀਜੈ ਮੋਤਿਨ
ਕੈ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਦੀਜੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ॥ ੨੮੭॥

Kabit

tohi ko sunnai hai ja'ap tero hi japai hai dhian tero hi dhare' hai na japai hai
kahun aan ko.
terai gunn gai hai hum tero hi kehio hai phook tohi pai dharai hai
sabh rakhai tero maan ko.
jaisai bar deeno humai hoiai kai parsan pachhai teso bar deejai humai kahn
sur gyan ke.
deejiai bibhoot kai banaspati deejai kaidho mala deejai motian
kai mundra deejai kahn ko. (287)

Swaiyya'

Your carriage is the lion, and you possess eight arms in which you hold a rotating wheel, mace, trident, spear, arrow, bow and shield etc. (You are holding weapons and protective covering of iron), and are having a quiver around your waist, while your body is covered with coats of mail (protective cover). All the milkmaids were serving the goddess, while having developed love for Krishna. Then they were offering rice, incense, (burnt perfume) and pudding to the goddess and were putting garlands around their necks. (286)

Kabit

"O Durga! We listen to your praises, and meditate on Your praises, and meditate on Your Name, and worship you alone, and do not worship anyone else. We sing your praises and belong to you alone and offer flowers to you only, and always bear your honour in mind. Just as you had given us the boon with pleasure, same way now let us have the spouse in Sri Krishna, who is a great scholar in learning and give us Your ashes for applying to forehead and give us green vegetable to eat, necklace of pearls, and ear rings for wearing in the ears (give us materials for becoming Yognis (female asectics). (287)

ਦੇਵੀ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਤੋ ਹਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਦੁਰਗਾ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਕੋ ਹਰਿ ਕੋ ਬਰੁ ਦੇ ਹੈ।
ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਤੁਮ ਕੋ ਸੁਖ ਸੋ ਅਖੀਆ ਭਰਿ ਲੈ ਹੈ।
ਜਾਹੁ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਤੁਮ ਡੇਰਨ ਕਾਲ ਵਹੈ ਬਰੁ ਕੋ ਤੁਮ ਪੈ ਹੈ॥ ੨੮੮॥

Devi Baach

Swaiyya'

to hus baat kehi durga hum te' tum ko har ko har ko bar dai hai.
hoho parsan sabhai mai'n mein tum sat kehio nahi jhooth kehai hai.
kahnai ko sukh ho tum ko hum so sukh so akhian kher lai hai.
jaho kehio sabh hi tum doran kaal(h) vahai bar ko tum pai hai. (288)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਸਭ ਬ੍ਰਿਜ ਬਧੂ ਤਿਹ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ।
ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਕਰਿ ਬੇਨਤੀ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹਨ ਕੋ ਧਾਇ॥ ੨੮੯॥

Kabiou baach

Dohra

havai parsan sabh brij badhu teh ko sees nivaie'.
par paien kar benti chali grihan ko dhaie'. (289)

ਸਵੈਯਾ

ਆਪਸ ਮੈ ਕਰ ਜੋਰਿ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਚਲਿ ਧਾਮ ਗਈ ਹਰਖਾਨੀ।
ਰੀਝ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਦੁਰਗਾ ਬਰੁ ਸਯਾਮ ਚਲੀ ਕਹਤੀ ਇਹ ਬਾਨੀ।
ਆਨੰਦ ਮਤ ਭਰੀ ਮਦ ਸੋ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਧਾਮਨ ਕੋ ਨਿਜਕਾਨੀ।
ਦਾਨ ਦਯੋ ਦਿਜਹੂੰ ਬਹੁਤਿਯੋ ਮਨ ਇਛਤ ਹੈ ਹਰਿ ਹੋ ਹਮ ਜਾਨੀ॥ ੨੯੦॥

Swaiyya'

apas mein kar jore sabhai gopian chal dham gaiee harkhani
reigh diou hum ko durga bar siam chali kehti eh baani.
anand mat bhari mad se sabh sunder daman ko nijkhani.
daan diou dijhun bohtiou man ichhat hai har ho hum jaani. (290)

**Then the goddess said,
Swaiyya'**

Then the goddess laughed and said, "I have given you the boon of Krishna as your spouse, so you should feel happy. I am telling you the truth and not telling any lies. So Kanha will feel comfortable, and you will also equally be happy and I will feel satisfied, and we all will have full happiness and satisfaction (we will have bliss of life)." The goddess said, "Now you all go to your homes, and tomorrow you will have the desired spouse with you."
(288)

**The poet has stated
Couplet**

Hearing this all the women folk of Brij-town felt elated and bowed to the goddess and touching her feet and praying to her, they all went to their homes.
(289)

Swiayya

With folded hands they were wishing each other in happiness and went away to their houses, and were talking to one another that the goddess had blessed them with the boon of a spouse in the form of Krishna, being elated. They were all feeling delighted and feeling blissful, came near their beautiful homes. They gave lot of gifts (alms) to many a brahmin, as they had gained the friendship of Krishna, of their liking. (290)

ਦੋਹਰਾ

ਸਮੇ ਭਲੈ ਇਕ ਇਕ ਘਾਤ ਸਿਉ ਹੋ ਇਕਤ੍ਰ ਸਭ ਬਾਲ।
ਅੰਗ ਸਭੈ ਗਿਨਨੈ ਲਗੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਾਤ ਰਸਾਲ॥ ੨੯੧॥

Dohra

samai bhalai ik ghaat siun havai ikatar sabh baal.
ang sabhai ginnai lagi kar jau baat rasaal. (291)

ਸਵੈਯਾ

ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਕੋਊ ਕਹੈ ਸੁਭ ਨਾਕ ਬਨਿਯੋ ਹੈ।
ਕੋਊ ਕਹੈ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋ ਰਿਝਿ ਕਾਹੂ ਗਨਿਯੋ ਹੈ।
ਨੈਨ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਕੋਊ ਗਨੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨਿਯੋ ਹੈ।
ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਿਮ ਜੀਵ ਬਨਿਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਿਮ ਕਾਨ੍ਹ ਮਨਿਯੋ ਹੈ॥ ੨੯੨॥

Swaiyya'

kouoo kehai har ko mukh sunder kouoo kehai subh naak baniou hai.
kouoo kehai kat kehar si tan kanchan se rijh kahun ganiou hai.
nain kurang so kouoo gamnai jas ta ehabb ko kab siam bhaniou hai.
logan mein jini jeev banio tiu ke tan mein tim kahu maniou hai. (292)

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਪੇਖਿ ਕਲਾਨਿਧਿ ਸੋ ਮੁਖ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਰਾ।
ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਭਗਵਾਨ ਉਤੇ ਇਨ੍ਹੂੰ ਦੁਰਗਾ ਬਰੁ ਚੇਟਕ ਡਾਰਾ।
ਕਾਨਿ ਟਿਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਅਉਰ ਬਿਖੈ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਾ।
ਜੀਵ ਇਕਤ੍ਰ ਰਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਇਮ ਟੂਟ ਗਏ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ਕੀ ਤਾਰਾ ॥ ੨੯੩॥

kahn ko pekh kalanidh so mukh rehaiee sabh hi brij bara.
mohai rehai bhagwan utai inhun durga bar chetak dhara.
kahn tikai greh aur bikhai teh ko ak hi jas siam ucharai.
geev ikatar rehai tin ke im toot gaie jiu mirnaal ki tara. (293)

Couplet

One day, at some auspicious moment, all the milkmaids were collectively talking about many pleasant things and started enumerating the various limbs of Krishna. (291)

Swaiyya'

Someone said, Krishna's countenance was charming; another one said his nose was very beautiful while someone else said, his waist was delicate (lean) like the tiger, and someone in her ecstasy said that his body was of gold while another woman said, his eyes were like the deer's. Thus the poet Siam, while describing the praises said, just as people love their being, the milkmaids had developed love of Kanha in their body and mind. (292)

On seeing the moon-like face of Kanha, all the women-folk of Brij-town were getting endeared to him. On the other side, Bhagwan (Lord) Krishna was also enamoured by them and due to the boon of the goddess he had also developed keenness (love) for them, though he was staying separately in a different home. The poet Siam has understood this praiseworthy situation, that both the souls had mingled with each other. (Krishna's soul and the maids' souls) There was no (shame or) safeguard of honour as the bonds had been broken like the chords of (threads of) lotus-stems. (293)

ਨੇਹੁ ਲਗਿਯੋ ਇਨ ਕੋ ਹਰਿ ਸੋ ਅਰੁ ਨੇਹੁ ਲਗਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਨ ਨਾਰੇ।
 ਚੈਨ ਪਰੈ ਦੁਹ ਕੋ ਨਹਿ ਦੈ ਪਲ ਨ੍ਹਾਵਨ ਜਾਵਤ ਹੋਤ ਸਵਾਰੇ।
 ਸਯਾਮ ਭਏ ਭਗਵਾਨ ਇਨੈ ਬਸਿ ਦੈਤਨ ਕੇ ਜਿਹ ਤੇ ਦਲ ਹਾਰੇ।
 ਖੇਲ ਖਿਲਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਬੋਰਨ ਮੈ ਅਬ ਕੰਸ ਪਛਾਰੇ॥ ੨੯੪॥

neho lagiou in ko har so ar neho lagiou har ko in narai.
 chain parai doh ko neh davai pal nahvan javat lait savarai.
 siam bhaie bhagwan inai bas diatan ke jeh te dal harai.
 khel dikhavat hai jag ko din thoran mein ab kanas pachharai. (294)

ਉਤ ਜਾਗਤ ਸਯਾਮ ਇਤੈ ਗੁਪੀਆ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਿਤ ਕੈ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੇ।
 ਗੋਝ ਰਹੀ ਤਿਹ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਪਿਖਿ ਨੈਨਨ ਸੋ ਫੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਬਾਕੇ।
 ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਨ ਪਰੈ ਇਨ ਕੋ ਕਲਿ ਕਾਮ ਬਢਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਨ ਵਾ ਕੇ।
 ਖੇਲਹਿ ਪ੍ਰਾਤਹਿ ਕਾਲ ਭਏ ਹਮ ਨਾਹਿ ਲਖੈ ਹਮ ਕੈ ਜਨ ਗਾ ਕੇ ॥ ੨੯੫॥

ut jagat siam itai gopia kab siam kehai hit kai sunna ta ko.
 reejh rehi teh pai sabh hi ikh nainan so phun kahnur thakai.
 prem chhaki na parai in ko kal kaam badhiou at hi tan va ko.
 Khelaih prateh kaal bhaie hum nahai lakha hum kai jan ga kai. (295)

ਪ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਚੁਹਲਾਤ ਚਿਰੀ ਜਲਜਾਤ ਖਿਰੇ ਬਨ ਗਾਇ ਛਿਰਾਨੀ।
 ਗੋਪ ਜਗੇ ਪਤਿ ਗੋਪ ਜਗਿਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜਗੀ ਅਰੁ ਗੋਪਨਿ ਰਾਨੀ।
 ਜਾਗ ਉਠੇ ਤਬ ਹੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਜਾਗਿ ਉਠਿਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਮਾਨੀ।
 ਗੋਪ ਗਏ ਉਤ ਨ੍ਹਾਨ ਕਰੈ ਇਤ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਗੁਪੀਆ ਨਿਜਕਾਨੀ॥ ੨੯੬॥

praat bhiou chohlaat chiri jaljaat khirai ban gaie' chhirani.
 gope jagai pat gope jagiou kab siam jagi ar gopian rani.
 jaag uthai tab hi karnanidh jaag uthiou muslidhar manai.
 gope gaie ut nahn karai it kahn chali gopian nijkani (296)

ਬਾਤ ਕਹੈ ਰਸ ਕੀ ਹਸ ਕੈ ਨਹਿ ਅਉਰ ਕਥਾ ਰਸ ਕੀ ਕੋਊ ਭਾਖੈ।
 ਚੰਚਲ ਸ੍ਰੀ ਪਤ ਕੇ ਅਪੁਨੇ ਦ੍ਰਿਗ ਮੋਹਿ ਤਿਨੈ ਬਤੀਆ ਇਹ ਆਖੈ।
 ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ਹੋ ਰਸ ਕੀ ਰਸ ਜਾਨਤ ਸੋ ਨਰ ਜੋ ਰਸ ਗਾਖੈ।
 ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੜੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੜੈ ਰਸ ਗੀਤਨ ਚੀਤ ਸੁਨੋ ਸੋਈ ਚਾਖੈ॥ ੨੯੭॥

baat kehai hass ki hasi kai neh aur ras ki kouoo bhakhai.
 chanchal sri pat kai apnai drig mohai tinai batia(n) eh akkai.
 baat na janat ho ras ki ras jant so nar jo ras gakhai.
 preet parrai kar preet karrai ras reet in cheet sunnai soiee chakhai (297)

They all had developed love for Krishna, while he had also attachment for them. All of them cannot remain happy without meeting each other even for a moment, so all (start) come out in the morning for taking bath. The poet Siam has stated, the Lord was under their control who had earlier defeated huge armies of demons. Krishna was manifesting his worldly drama, and in few days he will defeat (kill) Kans also. (294)

The poet Siam has stated, On one hand Krishna was spending sleepless nights while on the other hand the milkmaids were also having no sleep, because of their love for him. On seeing Kanha the beautiful, with their eyes, all the milkmaids were endeared to him. Due to their love for him, they were heard saying, "that tomorrow we will come early morning for the games, so that the village folks will not recognize us." (295)

When the day dawned, the sparrows were chirruping, the lotus flowers had blossomed and the cows had gone for grazing; the milkmen had got up, even Nand had got awakened, and the queen (of milkmaids). Jasodha had also got up. The poet Siam has stated, that very moment the benevolent Lord of Grace Sri Krishna and the proud Balram had also got up. The milkmen had gone for bathing while Sri Krishna went towards the milkmaids. (296)

Sri Krishan, going to the milkmaids, was talking about love and sexual desires and apart from love does not talk anything else. (no other episode) Sri Krishna, having enamoured the milkmaids with his bewitching eyes, was talking to them, and telling them, that they did not know about the bliss of love; it is known only to those, who have experienced it. "O milkmaid, listen to me! The person, who studies the lesson of love and then practises it, being carefree from everything else (in the world), he alone could experience and enjoy this bliss. (297)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਮੀਤ ਕਹੋ ਰਸ ਰੀਤਿ ਸਬੈ ਹਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਈ ਸੁਨਬੇ ਬਤੀਆ ਕੀ।
ਅਉਰ ਭਈ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨਿ ਕੀ ਤੁਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਈ ਹਮਰੀ ਛਤੀਆ ਕੀ।
ਰੀਝਿ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਹਸਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਇਸੀ ਗਤੀਆ ਕੀ।
ਨੇਹ ਲਗਿਯੋ ਹਰਿ ਸੋ ਭਈ ਮੇਛਨ ਹੋਤਿ ਇਤੀ ਗਤਿ ਹੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਆ ਕੀ॥ ੨੯੮॥

Gopi baach kahn se

Swaiyya'

mat kaho ras reet sabai hum preet bhaiee sunbai batia(n) ki.
aur bhaiee tohai dekhani ki tum preet bhaiee hamri chhatia ki.
reet lagi kehna te has sunder baat isi gati ki.
neh lagiou har so bhaiee mochhan hoat iti gat hai so tria hi. (298)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਚੀਰ ਹਰਨ ਧਿਆਇ
ਸਮਾਪਤੰ।

ਅਬ ਬਿਪਨ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਪ ਪਠੈਬੋ

ਦੋਹਰਾ

ਕੈ ਕ੍ਰੀੜਾ ਇਨ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਇਸਨਾਨੁ।
ਬਹੁਰ ਸਯਾਮ ਬਨ ਕੋ ਗਏ ਗਊ ਸੁ ਤ੍ਰਿਨਨ ਚਰਾਨ॥ ੨੯੯॥

Iti Sri Dasam Sakand Bachittar cheer haran dhiai samapatang.
ab bipan greh gope pathai bo.

Dohra

kai kareerra in so krisan hai jamuna isnan
bohar siam ban ko gaiee gauoo so brinan charan. (299)

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਰਾਹਤ ਤਰਨ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਆਗੇ ਗਏ।
ਸੰਗ ਗ੍ਰਾਹ ਜੇਤੇ ਹੁਤੇ ਤੇ ਸਭ ਭੂਖਿ ਭਏ॥ ੩੦੦॥

Krisan sarahat taran kai ban mein agai gaie.
sung gavar jetai hutai te sabh bhookh bhaie. (300)

**Then the milkmaid said to Krishna,
Swaiyya'**

O friend! You tell us all about the mode of love and its bliss, we are very keen to know it. We have developed love for your glance, and we have developed a desire to know our inner feelings (to know the need of our breasts). They were all laughing and talking to him with pleasure. Those milkmaids, who felt attracted to the Lord, gained Salvation (freedom from worldly things); so this was the state of those women folk. (298)

**Here the chapter on removal of clothes in Krishna Incarnation
episode of the Dasam Sakand in Bachittar Natak is completed.
Now the episode of sending milkmen to the house of Brahmins
begins.**

Couplet

After having expressed his love affair with the milkmaids (sexual desires fulfilled) and having bathed in Jamuna, then Krishna left for the jungle for grazing the cows. (299)

Krishna was proceeding forward while praising the trees but all the milkmaids' children accompanying him, were getting restless with hunger. (300)

ਸਵੈਯਾ

ਪਤ੍ਰ ਭਲੇ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਭ ਫੂਲ ਭਲੇ ਫਲ ਹੈ ਸੁਭ ਸੋਭ ਸੁਹਾਈ।
 ਭੂਖ ਲਗੇ ਘਰ ਕੋ ਉਮਰੇ ਪੈ ਬਿਰਾਜਨ ਕੋ ਸੁਖਦਾ ਪਰਛਾਈ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਤਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੋ ਮੁਖ ਸਾਥ ਬਜਾਈ।
 ਠਾਢਿ ਰਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਪਉਨ ਘਰੀ ਇਕ ਥਕਤ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਉਰਝਾਈ॥ ੩੦੧॥

Swaiyya'

patar bhale' tin ke sabh phool bhale phal hai subh sobh suhaiee.
 bookh lagai ghar ko umri pai birajan ko sukhda parchhaiee.
 kahn tarai teh ko murli geh kai kar mukh sath bajaiee.
 thadh rehiou sun paun ghari ik thakat rehi jamuna urjhaiee. (301)

ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਜੈਤਸਿਰੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਬਾਜਤ ਹੈ ਅਰੁ ਗਉਰੀ।
 ਸੋਰਠਿ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਮੀਠੀ ਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇ ਨਹ ਕਉਰੀ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁਨਿ ਹੋਤ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਸਭ ਬਉਰੀ।
 ਆਇ ਗਈ ਬ੍ਰਿਖਾਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੁਨਿ ਪੈ ਤਰੁਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮੁ ਦਉਰੀ॥ ੩੦੨॥

mahsiri ar jaitsiri subh sarang bajat hai ar gouri.
 sorath sudh malar bilawal meethi hai amrit te neh kauri.
 kahn bajavat hai murli sunn hoat suri asuri sabh bhouri.
 aie gaiee brikh bhan suta sunn pai taruni harni douri. (302)

ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰ ਨਾਥ ਸੁਨੋ ਹਮ ਭੂਖ ਲਗੀ ਹੈ।
 ਦੂਰ ਹੈ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਘਰ ਖੇਲਨ ਕੀ ਸਭ ਸੁਧ ਭਗੀ ਹੈ।
 ਡੋਲਤ ਸੰਗ ਲਗੇ ਤੁਮਰੇ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਪਗੀ ਹੈ।
 ਜਾਹੁ ਕਹਿਯੋ ਮਥਰਾ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿਪਨ ਸਤਿ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਬਾਤ ਠਗੀ ਹੈ॥ ੩੦੩॥

jore pranam kariou har ko har nath sunno hum bhookh lagi hai.
 dur hai sabh gopian ke ghar khelan ki sabh sudh bhagi hai.
 dolat sung lagai tumrai hum kahn tabai sunn baat pagi hai.
 jaho kehio mathura greh bipan sat kehio neh baat thagi hai. (303)

Swaiyya'

Krishna was saying, "The leaves of these trees are very good, while the fruits were also praiseworthy alongwith the beautiful flowers. Even if there was a desire to go home for food but the shade of these trees was also very soothing for relaxing here. Kahna then stood underneath those trees and taking his flute in hand he then started playing it. Even the wind, on hearing the sweet tune stopped for a moment, while the river Jamuna being impressed by the flute tunes, stopped its flow. (301)

The flute was playing the tunes Malsiri, Jaitsri, Sarang and Gouri Ragas; then Sorath, perfect Malar and Bilawal tunes were sweeter than nectar even, and no one was feeling bad (bitter) about it. Krishna used to play such beautiful tunes on his flute that all the women folk of the gods and demons were attracted towards it on hearing its beautiful sound. On hearing the tune of the flute, the daughter (Radha) of the milkman Brikhbhan, like a young deer (she), came running there. (302)

The milkman's children then paid their obeisance to Krishna with folded hands and said, "O Master! Listen, we are feeling very hungry! The houses of milkmen are left far behind. While playing around (various games) we have lost all our senses, and we were moving around alongwith you only. Kanha on listening to their sweet talk, said lovingly, "Go to the house of Mathra's brahmins and ask for some food from them to eat. I am telling you truth, there is no cheating anyway." (303)

ਕਾਨੁ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੰਸ ਪੁਰੀ ਇਹ ਹੈ ਤਹ ਜਈਐ।
ਜਗ ਕੇ ਮੰਡਲ ਬਿਪਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪੂਛਤ ਪੂਛਤ ਢੂੰਢ ਸੁ ਲਈਐ।
ਅੰਜੁਲ ਜੋਰਿ ਸਭੈ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਤਉ ਫਿਰ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕਈਐ।
ਖਾਨ ਕੇ ਕਾਰਨ ਭੋਜਨ ਮਾਗਤ ਕਾਨੁ ਛੁਧਾਤੁਰ ਹੈ ਸੁ ਸੁਨਈਐ॥ ੩੦੪॥

Kahn baach

Swiayya'

pher kehi har ji sabh gopian kans puri eh hai teh jaieeai.
jag ko mandal bipan ko greh puchhat puchhat dhoondh so laieeai.
anjul jore sabhai par paien tan phir kai binati eh kehai.
khan ke karan bhojan mangat kahn chhudadhur hai so sunniai. (304)

ਮਾਨ ਲਈ ਜੋਉ ਕਾਨੁ ਕਹੀ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਚਲੇ।
ਚਲਿ ਕੈ ਪੁਰ ਕੰਸ ਬਿਖੈ ਜੋ ਗਏ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬਿਪਨ ਕੇ ਸਭ ਗੋਪ ਭਲੇ।
ਕਰ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਫੁਨਿ ਭੋਜਨ ਮਾਗਤ ਕਾਨੁ ਖਲੇ।
ਅਬ ਦੇਖਹੁ ਚਾਤੁਰਤਾ ਇਨ ਕੀ ਧਰਿ ਬਾਲਕ ਮੂਰਤਿ ਬਿਪ ਛਲੇ॥ ੩੦੫॥

maan laiee jouoo kahn kahi par paien sees nivaie chalai.
chal kai pur kans bikhai jo gaie' greh bipan ke sabh gope bhale'.
kar kot pranam kari biti phun bhojan mangat kahn khale'.
ab dekhoh chaturta in ki dhar balak moorat lip chhalai. (305)

ਬਿਪ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਕੋਪ ਭਰੇ ਦਿਜ ਬੋਲ ਉਠੇ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮ ਭੋਜਨ ਮਾਗਨ ਆਏ।
ਕਾਨੁ ਬਡੇ ਸਠ ਅਉ ਮੁਸਲੀ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਸਠ ਸੇ ਲਖ ਪਾਏ।
ਪੇਟੇ ਭਰੇ ਅਪਨੋ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਆਨਤ ਮਾਗਿ ਪਰਾਏ।
ਏਤੇ ਪੈ ਖਾਨ ਕੋ ਮਾਗਤ ਹੈ ਇਹ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਅਤਿ ਬਿਪ ਰਿਸਾਏ॥ ੩੦੬॥

Bipar baach.

Swaiyya'

kop bhare' dij bol uthai hum te tum bhojan magan aie'.
kahu bade' sath an musli hum hun tum hun sath se lakh paie'.
pet bharai apnai tabhi jab anat tandul mang paraie'.
eitai pai khan ko mangat hai eh yo keh kai at bip risaie'. (306)

Kanha said

Swaiyya'

Krishna again told the milkmen children, this is Kanspuri (Mathura) and go there, and find out the houses of brahmins (Yagna place) by asking someone. Then you request them that Kanha was feeling restless with hunger, so he was asking for some food to eat." (304)

Whatever Kanha said was accepted by the milkmaids' children who bowed to Krishna and touching his feet, went away. They went to Mathura and went to the house of respectable brahmins. After paying their obeisance many times (millions of times) they requested them that Kanha was waiting (away from the town) and asking for some food. Now look at his clever move that being in (assuming) the form of a child, he deceived the brahmins also. (305)

The brahmins said :

Swaiyya'

Fully enraged, the brahmins replied, that they had come to them (brahmins) for food. Kanha and Balram both are great liars (cheats) like them." We satiate our hunger only after asking others for rice (cereal) (by begging) and under these circumstances you have come to us asking for food. Saying this, the brahmins were furious with rage. (306)

ਬਿਪਨ ਭੋਜਨ ਜਉ ਨ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਚਲੇ ਸੁ ਖਿਸਾਨੇ।
 ਕੰਸ ਪੁਰੀ ਤਜ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿਪਨ ਨਾਖਿ ਚਲੇ ਜਮੁਨਾ ਨਿਜਕਾਨੇ।
 ਬੋਲਿ ਉਠਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਸੰਗਿ ਅੰਨਯ ਬਿਨਾ ਜਬ ਆਵਤ ਜਾਨੇ।
 ਦੇਖਹੁ ਲੈਨ ਕੋ ਆਵਤ ਬੇ ਦਿਜ ਦੇਨ ਕੀ ਬੇਰ ਦੂਰ ਪਰਾਨੇ॥ ੩੦੭॥

bipan bhojan jou na deou tab hi greh gope chalai so khisano.
 kanspuri taj ke greh bipan naakh chale' jamuna nijkanai.
 bol uthiou musli krisanung sung eneu bina jab avat janai.
 dekhoh lain ko avat thou dij dain ki beir dur pranai. (307)

ਕਬਿਤੁ

ਬਡੇ ਹੈ ਕੁਮਤੀ ਅਉ ਕੁਜਤੀ ਕੂਰ ਕਾਇਰ ਹੈ।
 ਬਡੇ ਹੈ ਕਮੂਤ ਅਉ ਕੁਜਾਤਿ ਬਡੇ ਜਗ ਮੈ
 ਬਡੇ ਚੋਰ ਚੂਹਰੇ ਚਪਾਤੀ ਲੀਏ ਤਜੈ ਪ੍ਰਾਨ
 ਕਰੈ ਅਤਿ ਜਾਰੀ ਬਟਪਾਰੀ ਅਉਰ ਮਗ ਮੈ।
 ਬੈਠੇ ਹੈ ਅਜਾਨ ਮਾਨੋ ਕਹੀਅਤ ਹੈ ਸਯਾਨੇ ਕਛੂ
 ਜਾਨੇ ਨ ਗਿਆਨ ਸਉ ਕੁਰੰਗ ਬਾਧੇ ਪਗ ਮੈ।
 ਬਡੈ ਹੈ ਕੁਛੈਲ ਪੈ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਛੈਲ ਐਸੇ
 ਫਿਰਤ ਨਗਰ ਜੈਸੇ ਫਿਰੈ ਢੋਰ ਵਗ ਮੈ॥ ੩੦੮॥

Kabit

bade hai kumti an kujati kur kaier hai.
 bade' hai kumat an kunjat bade jag mein
 bade chor chuhare chapati leicai tajai pran
 kare at jari batpari aur mag mein.
 beithai hai ajan mano kehiat hai sianai kachhu.
 janai na gyan sou kurang badhai pug mein.
 badai hai kachhail pai kahavat hai chhail aise'
 phirat nagar jaisai phirai dhor vag mein. (308)

When the brahmins did not give food to the children, they were desperate and came back from their houses. They left Mathura and passing by the houses of brahmins, they came near Jamuna. When Balram saw them coming without any food, he said to Krishna, "These brahmins always come to us asking for food, but while they were asked to give food, they have run away (refused)". (307)

Kabit

These brahmins are great liars, weaklings, with a dirty mind and are characterless belonging to a bad family lineage and casteless. They are great thieves and low-caste people (scavengers), who lay down their lives for food. and are engaged in wickedness and robbery. They are lacking common sense and are known to be very clever, though they have no sense. They possess no knowledge but are moving around with great speed (like deer) (they move around with the speed of deer). They are very crude, though they call themselves very smart and move around like the animals in a herd in the town. (308)

ਮੁਸਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਆਇਸੁ ਹੋਇ ਤਉ ਖੈਚ ਹਲਾ ਸੰਗ ਮਸੂਲ ਸੋ ਮਥੁਰਾ ਸਭ ਫਾਟੋ।
ਬਿਪਨ ਜਾਇ ਕਹੋ ਪਕਰੋ ਕਹੋ ਮਾਰਿ ਡਰੋ ਕਹੋ ਰੰਚਕ ਡਾਟੋ।
ਅਉਰ ਕਹੋ ਤੋ ਉਖਾਰਿ ਪੁਰੀ ਬਲੁ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਸਾਟੋ।
ਸੰਕਤ ਹੋ ਤੁਮ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਹਉ ਇਕਲੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟੋ ॥ ੩੦੯॥

Musli baach kahn so(n)

Swaiyya'

aies hoiai tou kaich hale sung musal so mathure sabh phatai.
bipan jaie kaho pakrai kehai maar daro kaho ranchak datai.
aur kehai to ukhar puri bal kai apnai jamuna meh satai.
sankat ho tum tai jadraie na hoan ikalai ar ko sir katai. (309)

ਕ੍ਰੋਧ ਛਿਪਾਮਨ ਕੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਕਹੀ ਸੰਗ ਬਾਲਕ ਬਾਨੀ।
ਬਿਪ ਗੁਰੂ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਸਮਝਾਇ ਕਹੀ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਾਨੀ।
ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਗਏ ਫਿਰ ਕੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸਹਿ ਕੀ ਰਾਜਧਾਨੀ।
ਖੈਬੇ ਕੋ ਭੋਜਨ ਮਾਗਤ ਮਾਨੁ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਬਿਪ
ਮਨੀ ਅਭਿਮਾਨੀ॥ ੩੧੦॥

Kahn Laach

Swaiyya'

karodh chhimapan kai musli har pher kehi sung balak bani.
bip guru sabh hi jag ke samjhaie kehi eh kahn kahani.
aies maan gaie' phir kai jo huti nrip kanseh ki rajdhani.
khaibai ko bhojan mangat kahn kehou neh
bip mani abhmani (310)

Then Balram told Kanha

Swaiyya

"If you allow me, I will pull out the whole town of Mathura with my hoe and pound them all like rice with a stone. If you say, I will catch hold of all the brahmins and bring them here, or give them a good beating, or if you agree I will remonstrate them (for their behaviour's). If you allow further, I will pull down the whole town of Mathura and throw it in the river Jamuna. "O Sri Krishna! I am hesitant only due to your presence else I will alone cut off their heads and throw them away. (309)

Then Krishna said,

Swaiyya

"O Balram! Please control your anger. Then Krishna told the milkmaids' children, "Brahmins were Gurus of the whole world, and making the children realise this thing fully, Kanha made the children go to the brahmins once again. So the children agreeing to Kanha's talk and taking his permission went back to the capital of the Kingdom of Kans (Mathura) and requested the brahmins, asking for food which was required by Krishna, but the proud brahmins did not listen to them at all. (310)

ਕਬਿਤੁ

ਕਾਨੁ ਜੂ ਕੇ ਗੁਰਨ ਕੋ ਬਿਪਨ ਦੁਬਾਰ ਰਿਸਿ ਉਤਰ ਦਯੋ ਨ ਕਛੂ ਖੈਬੇ ਕੋ ਕਛੂ ਦਯੋ।
ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਾਏ ਗੋਪ ਆਏ ਹਰਿ ਜੂ ਕੇ ਪਾਸ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਐਸੇ ਉਤਰ ਤਿਨੈ ਦਯੋ।
ਮੋਨ ਸਾਧਿ ਬੈਠਿ ਰਹੈ ਖੈਬੇ ਕੋ ਨ ਦੇਤ ਕਛੂ ਤਬੈ ਫਿਰਿ ਆਇ ਜਬੈ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ।
ਅਤਿ ਹੀ ਛੁਧਾਤੁਰ ਭਏ ਹੈ ਹਮ ਦੀਨਾਨਾਥ ਕੀਜੀਐ ਉਪਾਵ
ਨ ਤੋ ਬਲ ਤਨ ਕੋ ਗਯੋ॥ ੩੧੧॥

Kabit

kahn ju ke gavarān ko bippan dubar risi uttar dewo
na kachhu khabai ko kachhu dewo.
tab hi risaie gop aie har ju ke pass.
kar kai pranam aisai uttar tinai diou.
moan sadh baith rehai khaibo ko na deit kachhu.
tabai phir aie jabai karodh man mein bhiou.
at hi chhudhatur bhaie hai hum deena nath.
kijiai upav na te bal tan ko geyou. (311)

ਸਵੈਯਾ

ਗਰੜਧੂਜ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਛੁਧਵਾਨ ਕਹਿਯੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਹ ਕਾਮ ਕਰਿਉ ਰੇ।
ਜਾਹੁ ਕਹਿਯੋ ਉਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿ ਬਿਪ ਬਡੈ ਮਤਿ ਕੇ ਅਤਿ ਬਉਰੇ।
ਜਗਿ ਕਰੈ ਜਿਹ ਕਾਰਨ ਕੋ ਅਰੁ ਹੋਮ ਕਰੈ ਜਪੁ ਅਉ ਸਤੁ ਸਉ ਰੇ।
ਤਾਹੀ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਜਾਨਤ ਮੂੜ ਕਹੈ ਮਿਸਟਾਨ ਕੈ ਖਾਨ ਕੋ ਕਉਰੇ॥ ੩੧੨॥

Swaiyya'

gararrdhuj dekh tinai chhudhvan kehio mil kai
eh kaan kariou re.
jaouh kehio un hi patni peh bip badai mat kai at bourai.
jag karai jeh karan ko ar hom karai jap aou 'sat sou re'.
tabi ko bhed ne janat moorr kehai mistan kai
khan ko kaurai. (312)

Kabit

The brahmins, even the second time, got furious and neither gave the milkmaids' children any food nor talked to them properly. Then these milkmaids' children came back with rage to Krishna and after paying him respects said, "That the brahmins had, even on our request the brahmins kept quiet and did not give any food also. So we have come back in great wrathfulness". "O benevolent Lord! We are fed up and desperate due to hunger, so please make some arrangement, else the body strength will become almost nil." (311)

Swaiyya'

On seeing the milkmaids' children hungry, Sri Krishna said, "Now you get together and do this job. Krishna said, "You now go to their wives (brahmins') and ask for food. These brahmins are fools. They do not understand that the Yagna which they perform, or offer sacrifices (giving gifts) or Durga's worship (weekly) they do all this without knowing its meaning and call the sweet things as bitter (by refusing to give food to others). (312)

ਸਭ ਗੋਪ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਚਲੇ ਚਲ ਕੇ ਫਿਰਿ ਬਿਪਨ ਕੇ ਘਰਿ ਆਏ।
ਜਾਏ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਛੁਪਵਾਨ ਜਤਾਏ।
ਤਉ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਸਭੈ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਠਾਢਿ ਭਈ ਉਠਿ ਆਨੰਦ ਪਾਏ।
ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੈ ਮਿਲਬੇ ਕੈ ਦੁਖ ਦੂਰਿ ਨਸਾਏ॥ ੩੧੩॥

sabh gope nivaie kai sees chale chal ke phir bipan kai ghar aie'.
jaie tabai tin ki patni peh kahn tabai chhudh van jataie.
tou sunn baat sabhai patni dij thadh bhaiee uth anand paie.
dhaie' chab har kai mil lai koh anand kai dukh dur nasaie'. (313)

ਬਿਪਨ ਕੀ ਬਰਜੀ ਨ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਧਾਈ।
ਏਕ ਪਰੀ ਉਠਿ ਮਾਰਗ ਮੈ ਇਕ ਦੇਹ ਰਹੀ ਜੀਅ ਦੇਹ ਪੁਜਾਈ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ।
ਜੋਰ ਸਿਉ ਜਯੋ ਬਹਤੀ ਸਰਤਾ ਨ ਰਹੈ ਹਟਕੀ ਭੁਸ ਭੀਤ ਬਨਾਈ॥ ੩੧੪॥

bipan ki barji na rehi triya kahnar ke milbai koh dhaiee.
e'k pari uth marag mein ik deho rehi jia deh pujaiee.
ta chhab ki at hi upma kab nai mukh te im bhakh sunaiee.
jore siun jeou behti sarta na rehai hatki bhus bheet banaiee. (314)

ਧਾਇ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਬਿਪਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਬਡਭਾਗਨ।
ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗਨੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਪਰਾ ਲਾਗਨ।
ਹੈ ਸੁਭ ਅੰਗ ਸਭੇ ਜਿਨ ਕੇ ਨ ਸਕੈ ਜਿਨ ਕੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਨਤਾ ਗਨ।
ਭਉਨਨ ਤੇ ਸਭ ਇਉ ਨਿਕਰੀ ਜਿਮੁ ਮੰਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹੇ ਨਿਕਰੇ ਬਹੁ ਨਾਗਨ॥ ੩੧੫॥

dhaie sabhai har ke milbai koh bipan ki patni badbhagwan.
chandermukhi mrig se drigari kab siam chali har ke pug lagan.
hai sabh ang sabhai jiu kai na sakai jin ki brahma ganta gann.
bhounan te sabh iou nikri jim mantar parrai nikrai boh nagan. (315)

ਦੋਹਰਾ

ਹਰਿ ਕੇ ਆਨਨ ਦੇਖ ਕੈ ਭਈ ਸਭਨ ਕੋ ਚੈਨ।
ਨਿਕਟ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਪਾਇ ਕੈ ਪਰਤ ਚੈਨ ਪਰ ਮੈਨ॥ ੩੧੬॥

Dohra

har ke anan dekh kai bhaiee sabhan ke chain.
nikat triya ke paie kai parat chain par main. (316)

All milkmen's children bowed to Kanha and went back to the brahmin's houses again. They told the women folk about Krishna being hungry. All the brahmin women got up hearing this and got excited. They rushed to meet Krishna. Due to their spiritual bliss all their sufferings came to an end. (313)

Even on trying to dissuade them by their spouses (brahmins) the women folk could not be stopped from rushing to meet Kanha. Some of them managed to go, while some others who could not go physically, their hearts were with Krishna. The poet has described the beauty of this scene just as a barrier of straw could not block the path of a strong current of water from flowing onwards (and dropping the wall of straw). (314)

The fortunate women folk of brahmins who were having beautiful faces like the moon and deer-like eyes had rushed to meet Krishna. They went (as per poet Siam) to pay their respects to Krishna; and all their body limbs were auspicious and even Brahma could not recount their limbs (affected thus). These women-folk had come out of their homes just as the snakes (female) come out of their holes on uttering the magic words (mantras) in large numbers. (315)

Couplet

On perceiving the countenance of Sri Krishna, all of them gained peace of mind just as a sex-hungry man gets by having a female companion close to him. (316)

ਸਵੈਯਾ

ਕੋਮਲ ਕੰਜ ਸੇ ਫੂਲ ਰਹੇ ਦਿਗ ਮੋਰ ਕੇ ਪੰਖ ਸਿਰ ਉਪਰ ਸੋਹੈ।
ਹੈ ਬਰਨੀ ਸਰ ਸੀ ਭੁਰਟੇ ਧਨੁ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਕੋਹੈ।
ਮਿਤ੍ਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੋ ਜਿਹ ਕੋ ਪਖਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ।
ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਸਿਵ ਕੇ ਰਿਪੁ ਆਪ ਦਯੋ ਬਿਧਨਾ ਰਸ ਯਾਹਿ ਨਿਚੋਹੈ॥ ੩੧੭॥

Swaiyya'

komal kanj se phool rehai drig more ke pankh sir uper sohai.
hai barni sar si bharutai dhan anan pai sas kotak kohai.
mitar ki baat kaha kehiou je ko pakh kai tar thadai.
manoh lai Shiv kai rip aap diou bidhna ras yaeh machohai. (317)

ਗਵਾਰ ਕੋ ਹਾਥ ਪੈ ਹਾਥ ਧਰੇ ਹਰਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਰੁ ਕੇ ਤਰਿ ਠਾਢੇ।
ਪਾਟਿ ਕੋ ਪਾਟ ਧਰੇ ਪੀਯਰੋ ਉਰਿ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਜਿਉ ਚੁਨਿ ਲੀ ਤਿਸ ਕੋ ਚੁਨਿ ਕਾਢੇ।
ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰੁਤਿ ਮੈ ਚਪਲਾ ਚਮਕੀ ਘਨ ਸਾਵਨ ਗਾਢੇ। ੩੧੮॥

gavar kai hath pai hath dhare' har siam kehai tar kai tar thadai.
paat ke paat dhare peyuro ur dekh jisai at anand badhai.
ta chhab ki at hi upma kab jiun chun li tis ko chun kadhai.
manoh pavas ki rut mein chapla chamki ghan savan gadhai. (318)

ਲੋਚਨ ਕਾਨ੍ਹ ਨਿਹਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦਿਜ ਰੂਪ ਹੈ ਪਾਨ ਮਹਾ ਮਤ ਹੂਈ।
ਹੋਇ ਗਈ ਤਨ ਮੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਯੋ ਉਡਗੀ ਜਿਮੁ ਪਉਨ ਸੋ ਰੂਈ।
ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਯੋ ਭਰਕੀ ਜਿਮੁ ਤੇਲ ਸੋ ਧੂਈ।
ਜਿਉ ਟੁਕਰਾ ਪਿਖਿ ਚੁੰਬਕ ਡੋਲਤ ਬੀਚ ਮਨੋ ਜਲ ਲੋਹ ਕੀ ਸੂਈ॥ ੩੧੯॥

lochan kahn nihar tria dij roop hai paan maha mat hoiee.
hoiai gaiee tan mein greh ki sudh yo udgi jim paun so ruee.
siam kehai tin ko birhagan yo bharki jim teil so dhuee.
jim tukra pikh chumbak dolat beech mano jal loh ki suiee. (319)

Swaiyya'

Just as the enemy of Shiva, the god love (Ka'mdev) had personally extricated the beauty of Nature to form the body of Krishna whose eyes were delicate like the lotus-flower, the head was decorated with the crown of pea-cock wings, whose eye-brows were like a bow and the eye lashes were like arrows and millions of moons could not match his beauty. What to talk of friends, even the heart of foes would be enamoured by his charm. (So the poet has described Krishna's beauty as above). (317)

The poet Siam has stated that Krishna was standing underneath the trees with his hand of friendship given to the hands of the milkmen's children. He was wearing yellow apparels on the body, which were endearing everyone who watched him, giving one solace. The way the poet has described the beauty of this scene, has been stated in the same manner that it appeared as if lightning was flashing through the dark clouds in the months of monsoon (sa'wan) (318)

The brahmin women-folk, on seeing Krishna's bewitching eyes, were fully enamoured in honour of his beauty. They had totally forgotten about their homes (in his love) just as the cotton balls fly off with a gale of wind. The poet Siam has stated, that the fire of separation (in these women) was raging in their hearts just as the flames rise higher on throwing oil into the fire. Their condition could be compared with a magnet stone which makes an iron needle in water move up and down due to its attraction towards the magnet. (319)

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦਿਜ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਿਯੋ ਦੁਖ ਦੂਰ ਭਏ ਹੈ।
 ਭੀਖਮ ਮਾਤ ਕੋ ਜਯੋ ਪਰਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਸਭ ਪਾਪ ਬਿਲਾਇ ਗਏ ਹੈ।
 ਆਨਨ ਦੇਖਿ ਕੇ ਸਯਾਮ ਘਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਸਿਯੋ ਦ੍ਰਿਗ ਮੁੰਦ ਲਏ ਹੈ।
 ਜਿਉ ਧਨਵਾਨ ਮਨੋ ਧਨ ਕੋ ਧਰਿ ਅੰਦਰ ਧਾਮ ਕਿਵਾਰ ਦਏ ਹੈ॥ ੩੨੦॥

kahn ke roop nihar tria dij prem badiou dukh dur bhaie hai.
 bhikhan maat ko jiou parso chhin mein sabh paap biliaie gaie hai.
 anan dekh ke siam ghano chit beech basiou drig moond laie hai.
 jiun dhanvaan mano dhan ko dhar ander dhan kivar deiai hai. (320)

ਸੁਧਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਤਨ ਮੈ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਵਹੁ।
 ਬਿਪਨ ਬੀਚ ਕਹੈ ਰਹੀਯੋ ਦਿਨ ਰੈਨ ਸਭੇ ਹਮਰੈ ਗੁਨ ਗਾਵਹੁ।
 ਹੋਇ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ਤੁਮੈ ਜਮ ਕੀ ਹਿਤ ਕੈ ਹਮ ਸੋ ਜੁ ਧਿਆਨ ਲਗਾਵਹੁ।
 ਜੋ ਤੁਮ ਬਾਤ ਕਰੋ ਇਹ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਹੀ ਮੁਕਤਾ ਫਲੁ ਪਾਵਹੁ॥ ੩੨੧॥

sudh bhaiee jab hi tan mein tab kahn kehi hass kai greh gavoh.
 bipan beech chhai rehiou din rein sabhe' humrai gunn gavoh.
 hoiai na tras tumai jam ki hit kai hum so jo dhian lagavoh.
 jo tum baat karo eh hi tab hi sabh hi mukta phal pavoh. (321)

ਦਿਜਨ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਕੀ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹਮ ਸੰਗ ਨ ਛਾਡਤ ਕਾਨ੍ਹ ਤੁਮਾਰੋ।
 ਸੰਗ ਫਿਰੈ ਤੁਮਰੇ ਦਿਨ ਰੈਨ ਚਲੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਜੋਉ ਸਿਧਾਰੋ।
 ਲਾਗ ਰਹਿਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮਰੋ ਮਨ ਜਾਤ ਨਹੀ ਮਨ ਧਾਮ ਹਮਾਰੋ।
 ਪੂਰਨ ਜੋਗ ਕੋ ਪਾਇ ਜੁਗੀਸ਼ੁਰ ਆਨਤ ਨ ਧਨ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੋ॥ ੩੨੨॥

Dijan Triou baach.

Swaiyya

patni dij ki eh baat kehi hum sung na chhadat kahn tumaro.
 sung phirai tumrai din rein chaai brij kou jouoo sidharai.
 laag rehiou tum so humro man jaat nahi man dhan hamarai.
 puran jog ko paie jugisvar anat na dhan beech shumbharo. (322)

The brahmin womenfolk had felt greatly enamoured with the love of Krishna on seeing his beauty and all their (pangs of separation) suffering had come to an end; just as the very touch of (Ganga) the mother of Bhisham, casts away all the sins of anyone, the very glance of Kanha (Siam) would cast a spell on anyone looking at his face, beautiful like the clouds, and would endear his heart with closed eyes towards Krishna just as a rich (wealthy) person would close all the doors (for safe custody) of the house, after hoarding his wealth (money) within the building. (320)

When the womenfolk (brahmin) came to their real self (gained consciousness) then Krishna laughed and said, "Now you go back to your homes, and during day time you co-operate with your brahmin spouse, but at night you could all sing my praises only; when you will meditate on me with concentration and love, you will have no fear of the god of death (yama) If you will meditate like this, then you will all attain Salvation (from worldly ills), as a result of your worship. (321)

The brahmin womenfolk then said :

Swaiyya'

The brahmin women folk then said, "O Krishna! We will not leave your company. We will move around day and night alongwith you. If you go back to Brij (town) then also we shall accompany you. Our heart is endeared to you now, and the mind does not think of the home now. Just as an ascetic, after attaining full meditation (Yoga), does not bother any more about looking after his wealth. (322)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਤਿਨੈ ਪਿਖਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਤੁਮ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੋ।
ਜਾਇ ਸਭੈ ਪਤਿ ਆਪਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਕਹਿ ਕਹਿ ਉਧਾਰੋ।
ਪੁਤ੍ਰਨ ਪਉਤ੍ਰਨ ਪਤਿਨ ਸੋ ਇਹ ਕੈ ਚਰਚਾ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖ ਟਾਰੋ।
ਗੰਧ ਮਲਿਯਾਗਰ ਸਯਾਮ ਕੋ ਨਾਸ ਲੈ ਰੁਖਨ ਕੋ ਕਰਿ ਚੰਦਨ ਡਾਰੋ॥ ੩੨੩॥

Kahn baach

Swiyya

Sri bhagwan tinai pikh prem kehious mukh te tum dhan sidharo.
jaie sabhai pat apan apan kahn katha keh tahai udharo.
putran pautran patin so eh kai charcha sabh hi dukh taro.
gandh maliyagar siam ko naam lai rukhan ko kar chandan daro. (323)

ਮਾਨ ਲਈ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਕੀ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਬਤੀਆ।
ਜਿਤਨੇ ਹਰਿ ਯਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਿਯੋ ਤਿਤਨੋ ਨਹਿ ਹੋਤ ਕਛੂ ਜਤੀਆ।
ਚਰਚਾ ਜਬ ਜਾ ਉਨ ਸੋ ਇਨ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ਉਨ ਕੀ ਭਈ ਯਾ ਗਤੀਆ।
ਇਨ ਸਯਾਹ ਭਏ ਮੁਖ ਯੋ ਜੁਵਤੀ ਮੁਖ ਲਾਲ ਭਏ ਵਹ ਜਿਉ ਰਤੀਆ॥ ੩੨੪॥

maan laiee patni dij ki sum amrit kahn nahi batian.
jitnai har ya updes kariou titnai neh hote kachhu jatian.
charcha jab ja un so in ki tabhi unki bhaiee ya gatian.
en syaeh bhaie mukh yo juvti mukh lal bhaie veh jiu ratian. (324)

ਚਰਚਾ ਸੁਨਿ ਬਿਪ ਜੁ ਤੀਅਨ ਸੋ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਪਛੁਤਾਵਨ ਲਾਗੇ।
ਬੇਦਨ ਕੌ ਹਮ ਕੌ ਸਭ ਕੌ ਧ੍ਰਿਗ ਗੋਪ ਗਏ ਮੰਗ ਕੈ ਹਮ ਆਗੇ।
ਮਾਨ ਸਮੁੰਦਰ ਮੈ ਬੂਡੇ ਹੁਤੇ ਹਮ ਚੂਕ ਗਯੋ ਅਉਸਰ ਤਉ ਹਮ ਜਾਗੇ।
ਪੈ ਜਿਨ ਕੀ ਇਹ ਹੈ ਪਤਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਹੈ ਹਮ ਹੂੰ ਬਡਭਾਗੇ॥ ੩੨੫॥

charcha sunn trip to trian so mil kai sabh hi pachhtaian lagai.
beidan ku hum kou sabh hou dhrig gope gaiee mang kai hum agai.
maan samunder mein boodai hutai ehoo geyo ansar tou hum jagai.
pai jin ki eh hai patni teh tai phun hai hum hun bad bhagai. (325)

Kanha them said -

Swaiyya'

The Lord (Sri Krishna) after considering their love for him, said these words, "You go back to your homes. You go back to your spouses and explain the details of the praises of Kanha to them, thus giving them Salvation. You talk to your sons, grand sons and your spouses (about the Lord) thus relieving them of all sufferings. Then having the aroma of the sandal wood Krishna's Name should be recited, which would convert all other trees into the sandal wood (give Salvation to all worldly people) with its aroma. (323)

Swaiyya'

The brahmin women folk accepted the words of Krishna, which were pure like the nectar. The preachings (sermons) which they received from Sri Krishna were much better and Sri Krishna was much better and higher than what any ascetic could give them. When these woman talked to their spouses (Brahmins), then their plight was miserable with blackened faces, while the women became red faced, like Ratis (weight) (324)

After hearing the talk of the women folk about Sri Krishna, all the brahmins felt repentant, saying that their knowledge of Vedas was worthless and deserved condemnation, as the milkmaids' children had asked for food from us earlier, but we were arrogant with egoism and did not send food for the Lord (Bhagwan) and now the time is gone by and we have woken up now. But we are rather fortunate that these women (who have gained his blessings) are our spouses (wives). (325)

ਮਾਨਿ ਸਭੈ ਦਿਜ ਆਪਨ ਕੋ ਧ੍ਰਿਗ ਫੇਰਿ ਕਰੀ ਮਿਲਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡਾਈ।
 ਲੋਕਨ ਕੋ ਸਭ ਕੇ ਪਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹਮੈ ਕਹਿ ਬੇਦਨ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ।
 ਤੌ ਨ ਗਏ ਉਨ ਕੋ ਹਮ ਪਾਸਿ ਡਰੇ ਜੁ ਮਰੇ ਹਮ ਕਉ ਹਮ ਰਾਈ।
 ਸਤਿ ਲਖਿਯੋ ਤੁਮ ਕਉ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਹਮ ਸਤ ਕਹੀ ਨ ਬਨਾਈ॥ ੩੨੬॥

maan sabhai dij apan ko dhrig pher kari mil kahn badaiee.
 lokan ko sabh ke pat kahn humai keh baidan baat sunaiee.
 tou na gaie un ke hum pass dare jo marai hum kou hum raiee.
 sat lakhiou tum kou bhagwan kehi hum sat jehi na banaiee. (326)

ਕਬਿਤੁ

ਪੂਤਨਾ ਸੰਘਾਰੀ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਕੀ ਬਿਦਾਰੀ ਦੇਹ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਹੂੰ ਕੀ ਸਿਰੀ ਜਾਹਿ ਫਾਰੀ ਹੈ।
 ਸਿਲਾ ਜਾਹਿ ਤਾਰੀ ਬਕ ਹੂੰ ਕੀ ਚੋਚ ਚੀਰ ਡਾਰੀ ਐਸੇ ਭੂਮਿ ਪਾਰੀ ਜੈਸੇ ਆਰੀ ਚੀਰ ਡਾਰੀ ਹੈ।
 ਰਾਮ ਹੈ ਕੇ ਦੈਤਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਜਿਨ ਮਾਰੀ ਅਰੁ ਆਪਨੋ ਬਿਭੀਛਨ ਕੋ ਦੀਨੀ ਲੰਕਾ ਸਾਰੀ ਹੈ।
 ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਦਿਜਨ ਕੀਪ ਪਤਨੀ ਉਧਾਰੀ ਅਵਤਾਰ ਲੈ ਕੇ ਸਾਧ ਜੈਸੇ
 ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਉਧਾਰੀ ਹੈ॥ ੩੨੭॥

Kabit

putna sanghari trinavarat ki bidari deh, daint aghasur hun ki siri jahai phari hai.
 sila jahai tari bak hun ki choch chah dari. aisai bhoom
 pari jaisai ari cheer dari hai.
 Ram havai kai daintan ki saina jin mari ar apno bikhichhan
 ko deeni lanka sari hai.
 aisi bhant dijan ki patni udhari avtar lai ke sadh jaisai prithmi udhari hai. (327)

ਸਵੈਯਾ

ਬਿਪਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਕਬਿ ਰਾਜ ਕਹਿਯੋ ਦਿਜ ਅਉਰ ਕਹੀਜੈ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਅਤਿ ਰੋਚਨ ਜੀਯ ਬਿਚਾਰ ਕਹੋ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਜੀਜੈ।
 ਤੌ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਮੁਸਕਾਇ ਪਹਲੈ ਨਿਪ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਜੁ ਕੀਜੈ।
 ਤੌ ਭਗਵਾਨ ਕਥਾ ਅਤਿ ਰੋਚਨ ਦੈ ਚਿਤ ਪੈ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨ ਲੀਜੈ॥ ੩੨੮॥

bipan ki tria ki sunn kai kab raj kehïou dij aur kahijai.
 kahn katha at rochan jiou bichar kaho jeh te phun jijai.
 tou hass baat kehi muskaie pehlai nrip tahai pranam jo keejai.
 tou bhagwan katha at rochan dia chit pai hum te sunn leejai. (328)

All the brahmins, cursing themselves, then got together and started singing praises of Krishna. "Sri Krishna was the master of all, which has been stated clearly by the Vedas. We knew all this but preferred not to go to him, having the fear of king Kans, who may not put us to death. "O Sri Krishna! We now have clearly realised you as our Lord and we are saying this truth (with heart) and not just for the sake of saying only. (326)

Kabit

The Lord, who had killed Pootna, who had destroyed the body of demon Trina Varat, who had broken (split) the head of Aghasur, and who had granted Salvation to Ahliya, who had split apart the beak of Bakasur, who had split apart Bhoomasur in a manner akin to tearing apart a piece of wood with a saw, who had assumed the form of Ram and devastated the whole army of the demons and had handed over Lanka's Kingdom to Vibhushan, the same Lord-Sublime had taken the form of Sri Krishna (as an incarnation of Vishnu) and transformed the lives of brahmin women folk to such an extent just as the Lord, assuming the form of a mendicant, an Incarnation of the Lord, gives solace to the world. (327)

Swiayya'

The royal poet has stated that "On hearing the story of the brahmin women folk, the brahmins said, let us hear some other episodes, as Kanha's episodes are so dear to our hearts, so let us hear with full deliberation which would make our lives worth while and make them successful. Then the brahmin women folk laughed and said, "first of all, you all should pay your obeisance to the king (Lord), then only you could hear from us the loving episodes of the Lord with great interest. (328)

ਸਾਲਨ ਅਉ ਅਖਨੀ ਬਿਰੀਆ ਜੁਜ ਤਾਹਰੀ ਅਉਰ ਪੁਲਾਵ ਘਨੇ।
 ਨੁਗਦੀ ਅਰੁ ਸੇਵਕੀਆ ਚਿਰਵੇ ਲਛੂਆ ਅਰੁ ਸੂਤ ਭਲੇ ਜੁ ਬਨੇ।
 ਫੁਨਿ ਖੀਰ ਦਹੀ ਅਰੁ ਦੂਧ ਕੇ ਸਾਥ ਬਰੇ ਬਹੁ ਅਉਰ ਨ ਜਾਤ ਗਨੇ।
 ਇਹ ਖਾਇ ਚਲਿਯੋ ਭਗਵਾਨ ਗ੍ਰਿਹ ਕਹੁ ਸਯਾਮ ਕਬੀਸੁਰ ਭਾਵ ਭਨੇ॥ ੩੨੯॥

salan aou akhni biria brij tahari aur pular ghanai.
 nugdi ar savkian chirvai laddoo ar sut bhalai jo banai.
 phun kheer dehi ar doodh ke sath bar aur na jaat ganai.
 eh khaie chaliou bhagwan grehang koh siam kabisur bhav bhanai. (329)

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਗਰਝ ਪੂਜ ਜੀਯ ਮੈ ਆਨੰਦ ਪੈ ਕੇ।
 ਸੋਭਤ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹਲੀ ਘਨ ਸਯਾਮ ਅਉ ਸੇਤ ਚਲਿਯੋ ਉਨਸੈ ਕੈ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਸੀਂ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਿਯੋ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ।
 ਠਾਢ ਭਈ ਜਮੁਨਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਪਉਨ ਰਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਉਰਝੈ ਕੈ॥ ੩੩੦॥

gavat geet chale greh ko garden dhrij jia mein anand pai hai.
 sobhat siam kai sung hali ghan siam au sait chaliou unsai kai.
 kahn tabai hass ke murli jo bajaie uthiou apnai kar lai hai.
 thadh khaiee jamuna sunn kai dhun paun bhiou sunn kai urjai ho. (330)

ਰਾਮਕਲੀ ਅਰੁ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਬਾਜਤ ਗਉਰੀ।
 ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਗੌਡ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਬਸੈ ਸੁਭ ਠਉਰੀ।
 ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹ ਹੈ ਗਨਤੀ ਸੁਨਿ ਹੋਤ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਪੁਨਿ ਬਉਰੀ।
 ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਤਰੁਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮ ਆਵਤ ਦਉਰੀ॥ ੩੩੧॥

Ramkali ar sovath sarang malsiri ar bajat gouri.
 jaiksiri ar goud malar bilwal rag basai subh dhour.
 manas ki keh hai ganti sunn hoat suri asuri dhun bouri.
 so sunn kai dhun souoonan mein turni harni jim avat douri. (331)

Then the brahmins brought many preparations of food like meat curry, gravy, fried meat, fried meat of the lamb's disc, meat gravy, rice (palao) preparation, sweetened flour or rice, ladoos and preparation of soaked rice, well prepared date fruit, rice cooked in milk (sweetened, curd, milk or pakoras and many more preparations beyond count and according to poet Siam, Krishna had all these foods and enjoying the food went back home while praising the love of the brahmins enroute. (329)

Sri Krishna then fully satiated with foods and having complete bliss went back home singing songs. Balram was looking conspicuous alongwith Sri Krishna just as dark and white clouds move together with great eagerness; then Kanha took up his flute and started playing on it. Hearing the tunes of the flute even Jamuna waters became motionless with ecstasy and wind got confused with love and its charm. (330)

All the ragas were being played on the flute like Ramkali, Sorath, sarang and malsiri alongwith Gouri, jaitsri, Gond Malar and Bilawal. What to talk of human beings, even the women folk of the gods and demons were mesmerised and enticed with the flute tunes. All the young girls of Brij town were rushing towards him on hearing flute tunes, just as the deer rushes on hearing the sound of drum beats. (331)

ਕਬਿਤੁ

ਬਾਜਤ ਬਸੰਤ ਅਰੁ ਭੈਰਵ ਹਿੰਡੋਲ ਰਾਗ ਬਾਜਤ ਹੈ ਲਲਤਾ ਕੈ ਸਾਥ ਹੈ ਧਨਾਸਰੀ।
ਮਾਲਵਾ ਕਲਯਾਨ ਅਰੁ ਮਾਲਕਉਸ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਬਨ ਮੈ ਬਜਾਵੈ ਕਾਨ੍ਹ ਮੰਗਲ ਨਿਵਾਸਰੀ।
ਸੁਰੀ ਅਰੁ ਆਸੁਰੀ ਅਉ ਪੰਨਗੀ ਜੇ ਹੁਤੀ ਤਹਾ ਧੁਨਿ ਕੇ ਸੁਨਤ ਪੈ ਨ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਜਾਸੁ ਰੀ।
ਕਹੈ ਇਉ ਦਾਸਰੀ ਸੁ ਐਸੀ ਬਾਜੀ ਬਾਸੁਰੀ। ਸੁ ਮੇਰੇ ਜਾਨੇ ਯਾ ਮੈ ਸਭ ਰਾਜਗ ਕੋ ਨਿਵਾਸੁ ਰੀ॥ ੩੩੨॥

Kabit

bajat basant ar bhairav hindol rag bajat hai lalta ke sath havai dhanasari.
malwa kalyan ar malkaus maru rag. ban mein bajavai mangal nivasari.
suri ar asuri an apanangi je hari taha.
dhun kai sunat pai na rehi sudh jas ri. kahai eiou dasri so aisi baji basuri.
so merai janai ya mein sabh rag ke nivas ri. (332)

ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਾਨ ਬੇਦ ਕਹਤ ਬਖਾਨ ਯਾ ਕੀ ਬੀਚ ਤੀਨ ਲੋਕ ਫੈਲ ਰਹੀ ਹੈ ਸੁ ਬਾਸੁ ਰੀ।
ਦੇਵਨ ਕੀ ਕੰਨਿਆ ਤਾ ਕੀ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿਨ ਮੈ ਧਾਈ ਧਾਈ ਆਵੈ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁਰਗ ਬਾਸੁ ਰੀ।
ਹੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਰੂਪ ਰਾਗ ਕੋ ਨਿਹਾਰ ਕਹਿਯੋ ਰਚਿਯੋ ਹੈ ਬਿਧਾਤਾ ਇਹ ਰਾਗਨ ਕੋ ਬਾਸੁ ਰੀ।
ਗੀਝੋ ਸਭ ਗਨ ਉਡਾਰਨ ਭੇ ਮਗਨ ਜਬ ਬਨ ਉਪਬਨ ਮੈ ਬਜਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਸੁਰੀ॥ ੩੩੩॥
karuna nidhan beid kehat bakhan ya ki beech teen lok phail rehi hai so bas ri.
devan ki kanya ta ki sunn sunn sarouran mein dhaiee avai taj kai surag bas ri.
havai kar parsaneu roop rag ko nihar ko nihar rechiou hai bidhata
eh ragan ko bas ri.
reejhai sabh gan udgan bhai magan jal ban upban mein bajaiee kahu
basuri. (333)

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨਿ ਡੇਰਨ ਆਏ।
ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਕੂਦਤ ਆਵਤ ਗੋਪ ਸਭੇ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਏ।
ਆਪਨ ਹੈ ਧਨਠੀ ਭਗਵਾਨ ਤਿਨੋ ਪਹਿ ਤੇ ਬਹੁ ਨਾਚ ਨਚਾਏ।
ਰੈਨ ਪਰੀ ਤਬ ਆਪਨ ਆਪਨ ਸੋਇ ਰਹੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਨੰਦ ਪਾਏ॥ ੩੩੪॥

Swaiyya'

kahn bajavat hai murli at anand kai man daran aie.
taal bajavat kudat avat gope sabho mil mangal gaie'.
apan hai dhanthi bhagwan tino peh teh boh natoh nachaie.
rein pari tab apan soiai rehai greh anand paie. (334)

Kabit

Sri Krishna was playing on his flute ragas like Basant, Bhairou and hindol and lalita mixed with dhanasri was being played also. Then Malwa, Kalyan, malkos, and Maru ragas were being played by the blissful Krishna in the jungle. All the women folk of the gods, demons and even snakes were thrilled to hear the flute tunes and they had lost their sense of proportion. "O friend! I feel that the flute was being played in all the ragas which seemed to be present within it. (332)

Even Vedas wer praising the benevolent Lord, the ocean of bliss (Krishna) and his aroma of elegance had pervaded all the three worlds. Even the young damsels of the gods, on hearing the flute tunes, came rushing towards Brij-town to reside there They were fully delighted to see his beauty alongwith the delightful music of the flute and were saying, "The Lord had created Krishna as an embodiment of Ragas when Kanha used to play the flute in the Jungles and gardens, then all the musicians (of Shiva) were enamoured and stars were absorbed with rapture. (333)

Swaiyya'

Thus Kanha, playing his flute came back home alongwith other colleagues fully delighted. All the milkmaid's children were singing, clapping and dancing while coming back. Sri Krishna was himself making them dance to his tunes and at night all of them went home and slept carelessly (334)

Here the chapter on winning over the brahmin woman folk of Krishna Incarnation, bringing food and their Salvation from the episodes of Bachittar Natak of Sri Dasam Sakand is completed.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਿਪਨ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਨ
ਕੋ ਚਿਤ ਹਰਿ ਭੋਜਨ ਲੋਇ ਉਧਾਰ ਕਰਬੋ ਬਰਨਨੰ।

ਅਬ ਗੋਵਰਧਨ ਗਿਰਿ ਕਰ ਪਰ ਧਾਰਬੋ

ਦੋਹਰਾ

ਇਸੀ ਭਾਤਿ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਕੀਨੇ ਦਿਵਸ ਬਿਤੀਤ।
ਹਰਿ ਪੂਜਾ ਕੋ ਦਿਨ ਅਯੋ ਗੋਪ ਬਿਚਾਰੀ ਚੀਤਿ॥ ੩੩੫॥

iti Sri Dasam Sikandhe' Bachittar Natak Granthai bipan ki trian
ko chit har bhojan laie udhar karbo barnang.

Dohra

isi bhat se Krishan ji keno divas batit.
har pooja ho din aou gope bichari cheet. (335)

ਸਵੈਯਾ

ਆਯੋ ਹੈ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੋ ਦਯੋਸ ਸਭੇ ਮਿਲਿ ਗੋਪਿਨ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ।
ਭੋਜਨ ਭਾਤਿ ਅਨੇਕਨ ਕੋ ਰੂ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਕਰੋ ਜਾਇ ਤਯਾਰੀ।
ਨੰਦ ਕਹਿਯੋ ਜਬ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਬਿਧਿ ਅਉਰ ਚਿਤੀ ਮਨ ਬੀਚ ਮੁਰਾਰੀ।
ਕੋ ਬਪੁਰਾ ਮਘਵਾ ਹਮਰੀ ਸਮ ਪੂਜਨ ਜਾਤ ਜਹਾ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ॥ ੩੩੬॥

Swaiyya

aieyo hai Inder ki pooja hai derouas sabho mil gopian baat chari.
bhojan bhant anekan ko ra panchamirat ki karo jaie tiari.
Nand kehou jab gopian se bidh aur chiti man beech murari.
ko bapura maghwa hamari sum poojan jaat jahan brij nari. (336)

Now the Episode of lifting in hand the mountain Govardhan begins.

Couplet

Thus Krishna spent his days there when the day of Indra's worship came near,
the milkmaids children then thought to themselves. (335)

Swaiyya'

All the milkmaid's children then one day said that the day of Indra's worship had come, so they decided to make preparations for making sweet pudding and other foods. When Nand was telling the milkmen about it Krishna said to himself in a different mood, "Who is this poor Indra. For whose whorship all the womenfolk of Brij town used to go? (336)

ਕਬਿਤੁ

ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੋਲਿਯੋ ਕਾਨ੍ਹ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਤਾਤ ਕਾਹੋ ਕੋ ਨਵਿਤ ਕੋ ਸਾਮ੍ਹਿਗੀ ਤੈ ਬਨਾਈ ਹੈ।
ਕਹਿਯੋ ਐਸੇ ਨੰਦ ਜੋ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀਪਤਿ ਭਾਖੀਅਤ ਤਾਹੀ ਕੋ ਬਨਾਈ ਹਰਿ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਨਾਈ ਹੈ।
ਕਾਹੇ ਕੇ ਨਵਿਤ ਕਹਿਯੋ ਬਾਰਿਦ ਤ੍ਰਿਨਨ ਕਾਜ ਗਊਅਨ ਕੀ ਰਛ ਕਰੀ ਅਉ ਹੋਤ ਆਈ ਹੈ।
ਕਹਿਯੋ ਭਗਵਾਨ ਏਤੋ ਲੋਗ ਹੈ ਅਜਾਨ ਬ੍ਰਿਜ ਈਸ ਤੇ ਹੋਤ ਨਹੀ ਮਘਵਾ ਤੇ ਗਾਈ ਹੈ॥ ੩੩੭॥

Kabit

eh bidh boliou kahn karuna nidhan taat kahe ke mivat ko samigri tai
banaiee hai.

keho aise Nand jo trilokipat bhakhiait tahi ko banaiee har keh kai sunaiee hai.
kahai ke nivat kehiau barid trinan kaaj gouan ki rachh kari an hoat aiee hai.
keho bhagwan eaitai log hai ajan brij.
eas te hoat nahi maghwa te gaiee hai. (337)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਹੈ ਨਹੀ ਮੇਘੁ ਸੁਰਪਤਿ ਹਾਥਿ ਸੁ ਤਾਤ ਸੁਨੋ ਅਰੁ ਲੋਕ ਸਭੈ ਰੇ।
ਭੰਜਨ ਭਉ ਅਨਭੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਦੇਤ ਸਭੈ ਜਨ ਕੋ ਅਰੁ ਲੈ ਰੇ।
ਕਿਉ ਮਘਵਾ ਤੁਮ ਪੂਜਨ ਜਾਤ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੇਵ ਹਿਤੰ ਚਿਤ ਕੈ ਰੇ।
ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਬਾਤਨ ਕੋ ਫਲ ਦੇ ਰੇ॥ ੩੩੮॥

Kahn baach

Swaiyya'

hai nahi megh surpa hath so taat sunou ar lok sabhai re.
bhajan bhou anbhahi bhagwan so dait sabhai jan ko ar lai re.
kiun maghwa tum poojan jaat karo tum save hitaig chit kai re.
dhian dharo sabh battan ko tum ke phal dei re. (338)

ਬਾਸਵ ਜਗਾਯਨ ਕੈ ਬਸਿ ਕਿਧੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਹ ਬਾਤ ਉਚਾਰੈ।
ਲੋਗਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਨ ਕੋ ਹਰਿ ਸੂਰਜ ਮੈ ਹੁਇ ਕੈ ਜਲ ਛਾਰੈ।
ਕਉਤਕ ਦੇਖਤ ਜੀਵਨ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕਉਤੁਕ ਹੈ ਸਿਵ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰੈ।
ਹੈ ਵਹ ਏਕ ਕਿਧੋ ਸਰਤਾ ਸਮ ਬਾਹਨ ਕੇ ਜਮ ਬਾਹੇ ਬਿਥਾਰੈ॥ ੩੩੯॥
basav jagioyan kai bas megh kidho brahma eh baat ucharai.
logan kai pritparan ko har suraj mein hae kai jal darai.
kautak dekhat jiwan ko pikh koutak havai Siv tahai sangharai.
hai veh ek kidhai sarta sunn ke jam bahe bitharai. (339)

Kabit

Thus the benevolent (Lord) Krishna, ocean of Bliss said, "O dear father! For whose benefit have you made all these preparations? "Then Nand replied, for the worship of the god, who is supposed to be the master of the three worlds and all these preparations are made for his worship. Krishna then asked, who was this Master? Then Nand, gave the name of Indra (god) in reply. Then Krishna said, "What for are you worshipping Indra?" Then Nand replied, "For the protection of our cows, and praduction of grass and rainfall, the worship has come down to us from olden times as a custom." Sri Krishna said, "The people of Brij are rather lacking knowledge, without knowing that all this production accrues from the Lord Alimighty, whereas they feel it was due to Indra (god). (337)

So Kanha said, Swaiyya'

O dear father and others, Listen to me! All these clouds are not under the control of Indra. In fact, the fearless Lord, who is the destroyer of fear also, is the sole giver, who gives and takes away also. Why do you go for Indra's worship? You should all worship the Lord-sublime, and all collectively meditate on Him with full concentration of mind and He alone will bestow all comforts on you." (338)

Has Brahma said this thing that Indra under the spell of Yagnas, sends these clouds? For the maintenance of the people, the Lord, through the help of the sun, arranges for the rainfall. (due to heat of sun, the water evaporates to form these clouds) The Lord only watches the functions of human beings, and then in the form of Shiva, He kills them all. He is one and only one, while His forms are varied just like the river, which spreads around in various rivulets. (339)

ਪਾਥਰ ਪੈ ਜਲ ਪੈ ਨਗ ਪੈ ਤਰ ਪੈ ਧਰ ਪੈ ਅਰੁ ਅਉਰ ਨਰੀ ਹੈ।
 ਦੇਵਨ ਪੈ ਅਰੁ ਦੈਤਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਉ ਮੁਰਾਰਿ ਹਰੀ ਹੈ।
 ਪਛਨ ਪੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜਨ ਪੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਪੈ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਖਰੀ ਹੈ।
 ਭੇਦ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਬਾਤ ਸਭੈ ਇਨਹੂੰ ਇਹ ਕੀ ਕਹਾ ਪੂਜ ਕਰੀ ਹੈ॥ ੩੪੦॥

pathar pai jal pai nag pai tar pai dhar pai ar aur nahi hai.
 devan pai or daintan pai kab siam kehahi aou murar hari hai.
 pachhan pai mirgajan pai mrig kai gan pai phun boat khari hai.
 bhed kehau eh baat sabhai unhun eh ki kaha pooj kari hai. (340)

ਤਬ ਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਨੰਦ ਪੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲਈਯੈ।
 ਜਿਹੁ ਬਿਪਨੁ ਕੋ ਮੁਖ ਗਊਅਨ ਪੂਜਨ ਜਾ ਗਿਰਿ ਹੈ ਤਹ ਜਈਯੈ।
 ਗਊਅਨ ਕੋ ਪੰਯ ਪੀਜਤ ਹੈ ਗਿਰਿ ਕੇ ਚੜ੍ਹਿਐ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਪਈਯੈ।
 ਦਾਨ ਦਏ ਤਿਨ ਕੇ ਜਸੁ ਹੁਯਾ ਪਰਲੋਕ ਗਏ ਜੁ ਦਯੋ ਸੋਊ ਖਈਯੈ॥ ੩੪੧॥
 tab hi hass kai har baat kehi Nand pai humri binti sunn leiaie'ai.
 jeh bipan ko mukh gouooan pujan ja gir hai teh jaiee.
 guooan ko peu pijat hai gir ke charihai ma'n anand paieyai.
 daan dei tin ke' jas hoyai parlok gaie' jo deiou souoo kheiyai. (341)

ਤਬ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਪਿਤ ਸੋ ਇਕ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁ ਕਹੋ ਮਮ ਤੋ ਸੋ।
 ਪੂਜਹੁ ਗਊਅਨ ਅਉ ਮੁਖ ਬਿਪਨ ਭਈਅਨ ਸੋ ਇਹ ਆਇਸੁ ਕੀਆ।
 ਮੋ ਸੋ ਸੁਪੂਤ ਭਯੋਤੁਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮਾਰਿ ਡਰੋ ਮਘਵਾ ਸੰਗਿ ਝੋਸੋ।
 ਰਹਸਿ ਕਹੀ ਪਿਤ ਪਾਰਥ ਕੀ ਤਜਿ ਹੈ ਇਹ ਜਾ ਹਮਰੀ ਅਨ ਮੋ ਸੋ ॥ ੩੪੨॥
 tab hi bhagwan kehi pi't so ik baat sunno ta kaho mum te so.
 poojoh jaie sabai giriko tum Inder karai kap kia phun te so.
 mo so suput bhiou tumre greh maar darai maghwa sung taiso.
 rehas kehi pit parath ki taj hai eh ja humri an mein so. (342)

ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਜੁ ਨੰਦ ਸਭ ਬਾਤ ਭਲੀ ਸਿਰ ਉਪਰ ਬਾਧੀ।
 ਬਾਕੋ ਕੀ ਕੈ ਮੁਰਵੀ ਤਨ ਕੈ ਧਨੁ ਤੀਛਨ ਮਤ ਮਹਾ ਸਰ ਸਾਧੀ।
 ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿਤਿਯੋ ਇਹ ਬਾਤ ਕਬੁਧਿ ਗੀ ਛੂਟਿ ਚਿਰਹੀ ਜਿਹ ਛਾਧੀ।
 ਮੋਹਿ ਕੀ ਬਾਰਿਦ ਹੈ ਕਰਿ ਗਿਆਨ ਨਿਵਾਰ ਦਈ ਉਮਡੀ ਜਨੁ ਆਧੀ॥ ੩੪੩॥
 taat ko baat jo Nand sunni sabh baat bhali sir uper badhi.
 bako ki kai murvi tan kai dhan tichhan mat maha sar sadhi.
 surounan mein suntiou eh baat kubudh gi chhoot chiri jeh phadhi.
 mohai ki barid havai kar gyan nivar deiee umdi jan aadhi. (343)

The poet Siam has stated, "That the Lord Almighty alone is pervading everywhere, in the waters, (oceans) in the mountains, in the trees, on the land, including all the vegetation (grass etc.) in the gods and demons equally. The one Lord maintains and sustains all, including the birds, the lions and there is rainfall over the hordes of deer also. Now tell me, if anyone out of these, had worshipped Indra? (340)

Then Krishna laughed and told Nand, "O dear father! Listen to my request. You should worship the cows and the brahmins should be fed. Go to the Govardhan mountain for the worship as we take milk from cows, and we climb the mountains, which gives us pleasure and bliss and by giving (alms) gifts to brahmins, we will win praises, in this world and in the next world also we will get the fruit of these alms-givings. (341)

Then Sri Krishna said to his father, "O dear father! Listen to me, if you are ready to believe, then only I will say. You all go to Govardhan mountain and worship it, then what could Indra do to you out of rage. (I will see to it) You have got a son like me, then why are you worried about Indra? I will kill him in one strike only. Ofather! I have told you Indra's secret, infact he would quit our place on accepting my superiority and prestige." (342)

Whatever Krishna had told to his father, Nand, was accepted by him without any questioning, Krishna had stretched the bow of his quick wittedness and shot the arrows of his sweet tongue with sentimental attachment, and on hearing these words with his ears, Nand lost all his doubtful thinking, just as a sparrow gets freedom from the noose. Krishna's talk, like a cloud of knowledge had flown away the storm of love and affection, which had sprung up in the heart of Nand. (343)

ਨੰਦ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਗੋਪ ਲਏ ਹਰਿ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਸਿਰ ਉਪਰ ਲੀਆ।
 ਪੂਜਹੁ ਗਉਅਨ ਅਉ ਮੁਖ ਬਿਪਨ ਭਈਅਨ ਸੋ ਇਹ ਆਇਸੁ ਕੀਆ।
 ਵੇਰਿ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਤਉ ਕਹਿਯੋ ਤੋ ਸੋ ਗਯਾਨ ਭਲੋ ਮਨ ਮੈ ਸਮਝੀਆ।
 ਚਿਤ ਦਯੋ ਸਭਨੋ ਹਮ ਸੋ ਤਿਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਪਤਿ ਚਿਤਨ ਕੀਆ॥ ੩੪੪॥

Nand bulaie' ke gope leiai har aies maan sir ooper lia.
 poojoh gauooan an rukh bipan bhaieean so eh aies kia.
 pher kehou hum tou kehou to so gyan bhalo man mein samjhia.
 chit deiou sabhno hum so teh logan ko pat chitan kia. (344)

ਗੋਪ ਚਲੇ ਉਠ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਪਤਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਆਇਸੁ ਪਾਈ।
 ਅਛਤ ਧੂਪ ਪੰਚਾਮਿਤ੍ ਦੀਪਕ ਪੂਜਨ ਕੀ ਸਭ ਭਤਿ ਬਨਾਈ।
 ਲੈ ਕੁਰਬੇ ਅਪਨੈ ਸਭ ਸੰਗਿ ਚਲੇ ਗਿਰਿ ਕੋ ਸਭ ਢੋਲ ਬਜਾਈ।
 ਨੰਦ ਚਲਿਯੋ ਜਸੁਧਾ ਉ ਚਲੀ ਭਗਵਾਨ ਚਲੇ ਮੁਸਲੀ ਸੰਗਿ ਭਾਈ॥ ੩੪੫॥

gope chalai uth kai greh ko brij ke pat ko phun aies paiee.
 achhat dhoop panchamirat deepak pujan ki sabh bhant banaiee.
 lai kurbai apnai sabh sung chalai gir ko sabh dhol bajaiee.
 Nand chaliou jasudha uoo chali bhagwan chalai musli sung bhaiee. (345)

ਨੰਦ ਚਲਿਯੋ ਕੁਰਬੇ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕਰਿ ਤੀਰ ਜਬੈ ਗਿਰਿਗ ਕੇ ਚਲਿ ਆਯੋ।
 ਗਉਅਨ ਘਾਸ ਚਰਾਇਤ ਸੋ ਬਹੁ ਬਿਪਨ ਖੀਰ ਆਹਾਰ ਖਵਾਯੋ।
 ਆਪ ਪਰੋਸਨ ਲਾਗ ਜਦੁਪਤਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
 ਬਾਰ ਚੜਾਇ ਲਏ ਰਥ ਪੈ ਚਲ ਕੈ ਇਹ ਕਉਤਕ ਅਉਰ ਬਨਾਯੋ॥ ੩੪੬॥
 Nand chaliou karbai sung lai kar teer jabai gir ke chal aiyo.
 gouooan ghas charaiet so boh bipan kheer ahar khavauiou.
 aap parosan laag jadupat gope sabhai ma'n mein sukh paiou.
 bar charraie leiai rath pai chal kai eh koutak aur banauiou. (346)

ਕਉਤਕ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਜਦੁਪਤਿ ਸੂਰਤਿ ਏਕ ਧਰੀ ਗਿਰ ਬਾਕੀ।
 ਸ੍ਰਿੰਗ ਬਨਾਇ ਧਰੀ ਨਗ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਹ ਗਮਯ ਨ ਕਾ ਕੀ।
 ਭੋਜਨ ਪਾਤ ਪ੍ਰਤਛਿ ਕਿਧੋ ਵਹ ਬਾਤ ਲਖੀ ਨ ਪਰੈ ਕਛੁ ਵਾ ਕੀ।
 ਕਉਤਕ ਏਕ ਲਖੈ ਭਗਵਾਨ ਅਉ ਜੋ ਪਿਖਵੈ ਅਟਕੈ ਮਤਿ ਤਾ ਕੀ॥ ੩੪੭॥
 koutak ek bichar jadupat soorat ek dhari gir baki.
 sring banaie dhari nag kai kab siam kehai jeh gamou na ka ki.
 bhojan paat partachh bhido veh baat lakhi na parai kachh va ki.
 koutak ek lakhai bhagwan an jo pikhvai atkai mat ta ki. (347)

So accepting the advice of Krishna, Nand called all the milkmaids' children and asked all the fellow beings to arrange for the worship of cows and brahmins by providing them with food. Then he said that he had first understood this whole philosophy himself and then had asked them to follow this path of knowledge. The Lord who had given them the source of life, their very existence, should just be meditated upon, the Master of the three worlds. (344)

Then, taking permission of Nand, the Master of Brij, the milkmaids' children got up and went away to their homes. They had prepared rice, sandal wood, essence, pudding and lamps for their worship. All of them, alongwith their families and with beating of drums proceeded towards the mountain. Nand left alongwith Jasodha and Sri Krishna also accompanied by Balram followed them. (345)

When Nand alongwith the family reached near the mountain, there they grazed the cows on grass and gave rice and milk pudding to the brahmins as food. Sri Krishna was serving them by himself so all the milkmaid's children felt relieved in mind. The small children were taken on a chariot, and a new miracle was performed on leaving. (346)

Sri Krishna thought of a miracle, and converted one child into the form of beautiful mountain. The poet Saim has stated, that the boy in the form of a mountain was placed on the top of the mountain where no one could reach there. That form was practically eating the food offered, but no one could make it out (know it), only Lord Krishna knew about it. Whosoever saw it, was almost confused (knowing not what was happening). (347)

ਤੋਂ ਭਗਵਾਨ ਤਬੈ ਹਸਿ ਕੈ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਤ ਤਿਨੈ ਸੰਗਿ ਭਾਖੀ।
 ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਦਯੋ ਹਮਰੋ ਗਿਰਿ ਲੋਕ ਸਭੈ ਪਿਖਵੈ ਤੁਮ ਆਖੀ।
 ਹੋਇ ਰਹੇ ਬਿਸਮੈ ਸਭ ਗੋਪ ਸੁਨੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜਬ ਸਾਖੀ।
 ਗਿਆਨ ਜਨਾਵਰ ਕੀ ਲਈ ਬਾਜ ਹੈ ਗਵਾਰਨ ਕਾਨ੍ਹ ਦਈ ਜਬ ਚਾਖੀ॥ ੩੪੮॥

tou bhagwan tabai hass kai sum amrit baa tonai sung bhakhi.
 bhojan khaat chiou humro gir lok sabhai pikhvai tum akhi.
 hoiai rehai bismai ssabh gope sunni har ke mukh te jab sakhi.
 gyan janawar ki laice baaj havai gavarani kahn deiee jab chakhi. (348)

ਅੰਜਲ ਜੋਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੈ ਹਰਿ ਆਗੇ।
 ਭੂਲ ਗਈ ਸਭ ਕੋ ਮਘਵਾ ਸੁਧਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗੇ।
 ਸੇਵਤ ਬੇ ਜੁ ਪਰੇ ਬਿਖ ਮੈ ਸਭ ਧਯਾਨ ਲਗੇ ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਜਾਗੇ।
 ਅਉਰ ਗਈ ਸੁਧ ਭੂਲ ਸਭੋ ਇਕ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ॥ ੩੪੯॥

anjali jore sabhai brij ke jan kot pranam karai har agai.
 bhool gaiee sabh ko maghwa sudh kahn hi ke ras bhitari pagai.
 sovat thai jo parai bikh mein sabh dhian lagai har kejan jagai.
 aur gaiee sudh phool sabho ik kahn hi ke ras mein anuragai. (349)

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਸਭ ਕੋ ਹਸਿ ਕੇ ਮਿਲਿ ਧਾਮਿ ਚਲੋ ਜੋਊ ਹੈ ਹਰਤਾ ਅਘ।
 ਨੰਦ ਚਲਿਯੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਚਲਿਯੋ ਜਸੁਧਾ ਊ ਚਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਿਨਾਨਘ।
 ਪੂਜ ਜਬੈ ਇਨਹੂੰ ਨ ਕਰੀ ਤਬ ਹੀ ਕੁਪਿਓ ਇਨ ਪੈ ਧਰਤਾ ਪ੍ਰਘ।

bedan mahi kahi sabh ko hass ke mil dhan chalai jouoo hai harta agh.
 Nand chaliou balbhadar chaliou jasudha ouoo chali Nand lal binanagh.
 pooj jabai inhun na kari tab hi kupiou in pai dharta pragh.
 bedan madh kehi in bhim te maar dariou chhal so patwa mugh. (350)

ਭੂ ਸੁਤ ਸੋ ਲਰ ਕੈ ਜਿਨ ਹੂੰ ਨਵਸਾਤ ਛੁਡਾਇ ਲਈ ਮਰਮੰਡਾ।
 ਆਦਿ ਸਤਜੁਗ ਕੇ ਮੁਰ ਕੇ ਗੜ ਤੋਰਿ ਦਏ ਸਭ ਜਿਵੁ ਕਚ ਬੰਡਾ।
 ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਵਨ ਹਾਰ ਇਹੀ ਜੁਗ ਸੰਡਾ।

lokan ke pat so mat mand bibad karai maghwa mat langa. (351)

Then . . . Krishna laughed and said that (to the milkmaids' children) their food was being consumed by the mountain (in very sweet words). O people of the world! You could see with your own eyes! But when the children heard this story from Sri Krishna himself, then all of them were confounded. But when Kanha bestowed on them the heavenly eyes, then they got the insight into the whole thing (being hawks they swooped on the bird of knowledge). (348)

All the residents of Brij town then saluted Krishna with folded hands millions of times and all forgot about Indra (god) and were immersed in the Krishna spell. Those, who were asleep in the sleep of maya (worldly falsehood) but had been awakened from their slumber of ignorance, with the knowledge provided by Sri Krishna. (349)

Thus the destroyer of all sins, Krishna, laughed and said, "Let us all go to our homes." Then all left for their homes including Nand, Balram and Jasodha alongwith Krishna, who was free from all sins. When they did not propitiate the god Indra, then the guardian of Brij, Indra got annoyed with them. This thing had been mentioned in the Vedas also that Sri Krishna through some deception, had managed to get Jarasandh killed by Bhīm. (350)

That Krishna who had fought against Bhumasur and got sixteen thousand women folk released from his custody, who had during Sat-Yuga demolished all forts of demon Mur like glass bangles, who was the creator of the world, and was the sustainer of all during various Yugas, who was the king of Lanka; against such a Master (Krishna), the (god) Indra, who was having a maligned mind (wisdom) and filled with extreme egoism (pride) developed a great quarrel and enmity. (351)

ਗੋਪਨ ਸੋ ਖਿਝ ਕੈ ਮਘਵਾ ਤਜਿ ਕੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਕੋਪ ਰਚੇ।
 ਸੰਗ ਮੇਘਨ ਜਾਇ ਕਹੀ ਬਰਖੋ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਰਸ ਬੀਰ ਹੀ ਮਧ ਗਚੇ।
 ਕਰਿਯੋ ਬਰਖਾ ਇਤਨੀ ਉਨ ਪੈ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਗੋਪ ਨ ਏਕ ਬਚੇ।
 ਸਭ ਭੈਨਨ ਭ੍ਰਾਤਨ ਤਾਤਨ ਪਉਤ੍ਨ ਤਉਅਨ ਮਾਰਹੁ ਸਾਥ ਚਚੇ॥ ੩੫੨॥

gopan so khijh kai maghwa taj kai man anand kop rachai.
 sung meghan jaiee kehi barkhai brij pai ras bir hi madh gachai.
 kariou barkha itni un pai jeh te phun gope na ek bachai.
 sabh bhinan bharatan tatan pauootran touooan maroh sath chachai. (352)

ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਭ ਮੇਘਨ ਕਾਛ ਸੁ ਕਾਛੇ।
 ਧਾਇ ਚਲੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਨ ਤੇ ਘਨ ਆਛੇ।
 ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਰੁ ਬਾਰਿ ਭਰੇ ਬਧਬੇ ਕਉ ਚਲੇ ਚਰੀਆ ਜੋਉ ਬਾਛੇ।
 ਛਿਪ ਚਲੇ ਕਰਬੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਰਜ ਛੋਡਿ ਚਲੇ ਬਨਿਤਾ ਸੁਤ ਪਾਛੇ॥ ੩੫੩॥

aies maan purandar ko apnai sabh meghan kachh so kachhai.
 dhaie chale brij kai marbai koh ghar dasai dis te ghan ahcai.
 kop bharai ar bar bharai badhbai kou chalai charia jouoo bachhai.
 chippar chalai karbai nrip karaj chhod chalai banta sut pachhai. (353)

ਦੈਤ ਸੰਖਾਸੁਰ ਕੇ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਰੂਪੁ ਧਰਿਯੋ ਜਲ ਮੈ ਜਿਨਿ ਮਛਾ।
 ਸਿੰਧੁ ਮਥਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ਅਸੁਰਾਸੁਰ ਮੇਰੁ ਤਰੈ ਭਯੋ ਕਛਪ ਹਛਾ।
 ਸੋ ਅਬ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਇਹ ਠਉਰਿ ਚਰਾਵਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਸਭ ਬਛਾ।
 ਖੇਲ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਜੀਵਨ ਰਛਾ॥ ੩੫੪॥

daint sukhhasur kai marbai koh roop dhariou jal mein jiu machha.
 suidh mathiou jab hi asurasur mer tarai bhieu kachhap hacha.
 so ab kahn eh thoure charavat hai brij ke sabh bachha.
 khel dikhavat hai jug ko eh hai karta sabh jivan rachhi. (354)

ਆਇਸ ਮਾਨਿ ਸਭੈ ਮਘਵਾ ਹਰਿ ਕੇ ਪੁਰ ਘੇਰਿ ਘਨੇ ਘਨ ਗਾਜੈ।
 ਦਾਮਿਨਿ ਜਿਉ ਗਰਜੈ ਜਨੁ ਰਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਰਾਵਨ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੈ।
 ਸੋ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰੁੰਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਗੋਪ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੋ ਡਰ ਕੈ ਉਠਿ ਭਾਜੈ।
 ਆਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਸਭ ਪਾਇਨ ਆਪਨ ਜੀਵ ਸਹਾਇਕ ਕਾਜੈ॥ ੩੫੫॥

aies maan sabhai meghwa har ke pur ghose ghanai ghan gajai.
 damin juin garjai jan Ram ke samohai Ravan dundabh baajai.
 so dhunn sarounan mein sunn gope deso dis ko dar kai uth bhajai.
 aie parai har ko sabh paien apan jeev sahaiek kajai. (355)

Thus Indra, annoyed with the milkmen and losing his patience against them, was filled with wrathfulness and told the great collection of clouds to arrange for such a downpour of rain on Brij-town, filled with great strength, so that not a single milkman could escape alive from your fury, and kill all of those milkmen, including their sisters, brothers, sons, grandsons and uncles. (352)

Taking the orders of Indra, all the clouds collected together in strength and they organised an attack on Brij town in the form of a downpour and gathering strength from all the ten directions, encircled the township (of Brij). So all the clouds filled with wrath and water, started on their mission of killing the guardians of calves (milkmen). So these clouds, leaving behind their sons and womenfolk, left for their mission, as ordered by king of gods, Indra. (353)

Now he had assumed the form of Kanha, who had once assumed the form of a great fish to kill sankhasur in the ocean who had taken the form of a great tortoise under the churner of the gods and demons at the time of churning the great oceans, which was built of the mountain sume'r and completed their task; and now grazing the calves (as Krishna) of Brij town. So (Krishna) he was going to give protection to all beings while performing his drama of worldly games. (354)

Taking orders from Indra, the clouds had surrounded the Brij land and all the clouds getting together started thundering. The lightning was flashing, just as Ravana's drums were roaming and beating loudly against the forces of Rama. Hearing the thunder of clouds the milkmen started running (helter and shelter) all around in panic, and came running towards Krishna and bowed to him, requesting him for protection against this calamity. (355)

ਮੇਘਨ ਕੇ ਡਰ ਕੈ ਹਰਿ ਸਾਮ੍ਹਿ ਗੋਪ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈ ਦੁਖੁ ਮਾਝਾ।
 ਰਛ ਕਰੇ ਹਮਰੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਬ੍ਰਿਸਟ ਭਈ ਦਿਨ ਅਉ ਸਤ ਸਾਝਾ।
 ਏਕ ਬਚੀ ਨ ਗਊ ਪੁਰ ਕੀ ਮਰਗੀ ਦੁਧਰੀ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਬਾਝਾ।
 ਅਗ੍ਰਜ ਸਯਾਮ ਕੇ ਰੋਵਤ ਇਉ ਜਿਮ ਹੀਰ ਬਿਨਾ ਪਿਖਏ ਪਤਿ ਰਾਝਾ॥ ੩੫੬॥

meghan kai dar kai har sameh gope pukarat hai dukh majha.
 rachh karai humri karunanidh brisat bhaiee din aou sajha.
 ek bachi na gavoo par ki margi dudhari bachhrai ar bajha.
 agaraj siam ke rovat euou jim har bina pikhei pat rajha. (356)

ਕਬਿਤੁ

ਕਾਲੀ ਨਾਥ ਕੇਸੀ ਰਿਪੁ ਕਉਲ ਨੈਨ ਕਉਲ ਨਾਭਿ ਕਮਲਾ ਕੇ ਪਤਿ ਇਹ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨੀਜੀਯੈ।
 ਕਾਮ ਰੂਪ ਕੰਸ ਕੇ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭ ਕਾਮਿਨੀ ਕੇ ਕਾਮ ਕੇ ਨਿਵਾਰੀ ਕਾਮ ਕੀਜੀਯੈ।
 ਕਉਲਾਸਨ ਪਤਿ ਕੁੰਭਕਾਨ ਕੇ ਮਰਈਯਾ ਕਾਲਨੇਮਿ ਕੇ ਬਧਈਯਾ ਐਸੀ ਕੀਜੈ ਜਾ ਤੇ ਜੀਜੀਯੈ।
 ਕਾਰਮਾ ਹਰਨ ਕਾਜ ਸਾਧਨ ਕਰਤ ਤੁਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਦਾਸਨ ਅਰਜ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਯੈ॥ ੩੫੭॥

Kabit

kali nath kaisi rip kaoul nsin kaoul nabh kamla ko pat eh benti sunijiaiye'.
 kaam roop kans ko parhari kaajkari prabh kamini ke kaam ko nivari kaam
 keejai aiye.
 kaulasan pate kumbkaan ke mardaieya. kalname ko badhaieeya aisi keejai
 ja te jijiai.
 karma haran kaaj sadhan karat tum. kirpa nidh dasan arj sunn leejiou aiye. (357)

ਸਵੈਯਾ

ਬੁੰਦਨ ਤੀਰਨ ਸੀ ਸਭ ਹੀ ਕੂਪ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪੁਰ ਪੈ ਜਬ ਪਈਯਾ।
 ਸੋਊ ਸਹੀ ਨ ਗਈ ਕਿਹ ਪੈ ਸਭ ਧਾਮਨ ਬੇਧਿ ਧਰਾ ਲਗਿ ਗਈਯਾ।
 ਸੋ ਪਿਖਿ ਗੋਪਨ ਨੈਨਨ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਕੇ ਅਗੂਆ ਪਹੁਚਾਈਯਾ।
 ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਹਮਰੀ ਤੁਛ ਰਛ ਕਰੇ ਉਠਿ ਸਈਯਾ॥ ੩੫੮॥

Swaiyya

boondan teeran si sabh hi kup ke brij ke pur joar jab paieeya.
 souoo sahiee na gaiee keh pai sabh dhaman beidh dhara lag gaiyeea'.
 so pikh gopan rainan so binati har kai agua pahachaiye.
 kop bhariou hum pai maghwa hamai tum rachh kare uth saieeya. (358)

So the milkmen, due to the fear of clouds and full of panic, were crying loudly for seeking Krishna's protection, saying, "O benevolent Lord! Pray protect us from this deluge, as it has been raining continuously for the last seven days and nights. All the cows, alongwith their calves had died, and not a single cow, giving milk was left alive." They were wailing and crying before Krishna just as Heer was crying without seeing Ranjha, her spouse, for many days. (356)

Kabit

O Krishna! The killer of Kali cobra, the enemy of Ka'si, having lotus-like eyes, the lotus-stem, O spouse of Kamla/Pray listen to our prayer (request)! O lovelable Lord, with the form of the god of love, the killer of Kans, O Lord, performing all our functions! O destroyer of the sexual desires of the women folk, pray help us in our calamity! O Lord of Brahma, O killer of Kumbh Karan, O destroyer of Kal Nein, pray make some arrangement so that we could live safety. O destroyer of all evil-designs! You are all powerful, O Lord-benevolent! Pray, listen to our prayers!" (357)

Swaiyya'

When the dreaded clouds, in their fury, rained over the town of Brij, they could not be tolerated by anyone, and they pierced the Earth through the houses, so looking at all this devastation, the milkmen requested Krishna, on approaching him, that Indra was full of fury and rage against them. "O Lord! Pray protect us against this fury!." (358)

ਦੀਸਤ ਹੈ ਨ ਕਹੂੰ ਅਰਣੋਦਿਤ ਘੋਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਘਨ ਆਵੈ।
 ਕੋਪ ਭਰੇ ਜਨੁ ਕੋਹਰਿ ਰਾਜਤ ਦਾਮਿਨਿ ਦਾਤ ਨਿਕਾਸਿ ਡਰਾਵੈ।
 ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਪੈ ਸੁਨੀਯੈ ਹਰਿ ਜੋ ਤੁਮ ਭਾਵੈ।
 ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੇਖਤ ਸਿੰਘਨ ਸਯਾਰ ਕਹੈ ਕੁਪ ਕੈ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਵੈ॥ ੩੫੯॥

deesat hai na kahun arnodia gher dasai dis te ghan avai.
 kop bharai jan ke har gajat daman daat mikas daravai.
 Gopan jaie kari binti har pai suniaiye har jo hum hbavai.
 Singh ke dekhat singhan sayar kahai kap kai jam lok pathavai. (359)

ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਮਰੇ ਪੁਰ ਮੈ ਬਹੁ ਮੇਘਨ ਕੇ ਇਹ ਠਾਟ ਠਟੇ।
 ਜਿਹ ਕੋ ਗਜ ਬਾਹਨ ਲੋਕ ਕਹੈ ਜਿਨਿ ਪਬਨ ਕੇ ਪਰ ਕੋਪ ਕਟੇ।
 ਤੁਮ ਹੋ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਤੁਮ ਹੀ ਸਿਰ ਰਾਵਨ ਕਾਟਿ ਸਟੇ।
 ਤੁਮ ਸਿਯੋ ਫੁਨਿ ਦੇਖਿਤ ਗੋਪਨ ਕੋ ਘਨ ਘੋਰਿ ਡਰਾਵਤ ਕੋਪ ਲਟੇ॥ ੩੬੦॥
 kop bharai humrai pur mein boh meghan ke eh thaata thatai.
 jeh ko gaj bahan lok kehahi jiu prashan ke par kop katai.
 tum ho karta sabh hi jug ko tum hi sir ravan kaat satai.
 tum siuo phun dekhat gopian ko ghan ghore bhagwan kop latai. (360)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੋ ਸੁਨਿ ਲੋਕ ਤੁਮੈ ਫੁਨਿ ਜਾਮ ਸੁ ਜਾਪ ਕਰੈ ਤੁਹ ਆਠੋ।
 ਨੀਰ ਹੁਤਾਸਨ ਭੂਮਿ ਧਰਾਧਰ ਥਾਪਿ ਕਰਿਯੋ ਤੁਮ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕਾਠੋ।
 ਬੇਦ ਦਏ ਕਰ ਕੈ ਤੁਮ ਹੀ ਜਗ ਮੈ ਛਿਨ ਤਾਤ ਭਯੋ ਜਬ ਘਾਠੋ।
 ਸਿੰਧੁ ਮਥਿਯੋ ਤੁਮ ਹੀ ਤ੍ਰੀਯ ਹੈ ਕਰ ਦੀਨ ਸੁਰਾਸੁਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਟੋ॥ ੩੬੧॥
 kahn badai sunn lok tumai phun jaam so jaap karai totoh athai.
 neer jataasin bhoom dharadhar kehio tum hi prabh katham.
 beid dei kar kai tum hi jug mein chhin taat bhio jab ghathio.
 sindh mathio tum hi tria havai kar deen surasur amrit thatai. (361)

ਗੋਪਨ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖਤੇ ਬਿਨੁ ਤੈ ਹਮਰੇ ਕੋਊ ਅਉਰ ਨਾ ਆਡਾ।
 ਮੇਘਨ ਮਾਰਿ ਬਿਬਾਰ ਡਰੋ ਕੁਪਿ ਬਾਲਕ ਮੂਰਤਿ ਜਿਉ ਤੁਮ ਗਾਡਾ।
 ਮੇਘਨ ਕੋ ਪਿਖਿ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਬਹੁਤੁ ਡਰੈ ਫੁਨਿ ਜੀਉ ਅਸਾਡਾ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਅਬੈ ਪੁਸਤੀਨ ਹੈ ਆਪ ਉਤਾਰ ਡਰੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਜਾਡਾ॥ ੩੬੨॥
 gopan pher kehi mukhtai bin tai humrai kouoo aur na ada.
 meghan maar bithar daro kup balak moorat jio tum gada.
 megan ko pikh roop bhiayanak bahut darai phun jio asada.
 kahn abai pusteen havai aap utar darai sabh gopan jada. (362)

The sun could not be seen anywhere and the clouds had surrounded them from all the ten directions. They were furious with rage and roaring like a lion and were showing their teeth shining like lightning. The milkmen thus requested Krishna, O Lord! Listen to our prayers! And do as it pleases you afterwards. How could this happen to us in your presence? This is just like a jackal telling lioness in the presence of a lion, that he will kill her. (359)

"Indra, had surrounded our town by-collecting all the clouds. People call the Indra's carriage as elephant, who in his fury had broken the wings of the mountains. O Krishna! You are the creator of the world and had cut off the heads of Ravana in the form of Ram, then how could these dark clouds frighten us in your very presence?" (360)

"O Lord Krishna! You are the greatest, People worship you alone all the twenty four hours. O Lord! You have created all this vegetation after creating water fire, Earth, and mountains. O dear Krishna! When there was dearth of Knowledge in the world, you had created Vedas and Puranas. Even while churning the oceans, you alone had distributed the nectar among the gods and demons by assuming the form of Mehini. (361)

Then the milkmen said, "O Krishna! Apart from you, we have no other support. May you throw away these clouds by splitting them apart, just as you had, during childhood, in a rage, you had cut into pieces Gadasur (demon); we are totally frightened to see these dreaded clouds. "O Kanha! Like a covering of skin, may you cast away the milkmen's fear, like cold." (362)

ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਘਨਘੋਰ ਘਟਾ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਆਵੈ।
 ਕੈ ਕਰ ਕ੍ਰਧ ਕਿਧੋ ਮਨ ਮਧਿ ਬ੍ਰਿਜ ਉਪਰ ਆਨ ਕੈ ਬਹੁ ਬਲ ਪਾਵੈ।
 ਅਉ ਅਤਿ ਹੀ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ਬਹੁ ਬੁੰਦਨ ਤੀਰਨ ਸੀ ਬਰਖਾਵੈ।
 ਗੋਪ ਕਹੈ ਹਮ ਤੇ ਭਈ ਚੂਕ ਸੁ ਯਾ ਤੇ ਹਮੈ ਗਰਜੈ ਔ ਡਰਾਵੈ॥ ੩੬੩॥

aies paie purander ko ghenghor ghata chahun aur te avai.
 kei kar kuradh kidho man madh brij uper aan kai boh bal pavai.
 aou at hi chapla chamkai boh boondan tiran see brakhavai.
 gope kehai hum te khaiee chook so ya humai garjai aou dravai. (363)

ਆਜ ਭਯੋ ਉਤਪਾਤ ਬਡੋ ਡਰੁ ਸਮਾਨਿ ਸਭੈ ਹਰਿ ਪਾਸ ਪੁਕਾਰੇ।
 ਕੋਪ ਕਰਿਯੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਬਰਖੇ ਘਨ ਭਾਰੇ।
 ਭਛਿ ਭਖਿਯੋ ਇਹ ਕੋ ਤੁਮ ਹੂ ਹਿਤ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕੋਪਿ ਸੰਘਾਰੇ।
 ਰਛਕ ਹੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਤੁਮ ਰਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ ਰਖਵਾਰੇ॥ ੩੬੪॥

aaj bheou utpa't bado dar saman sabhai har pass pukarai.
 kope kariou hum pai maghwa teh te brij pai barkhai ghan bharai.
 bhachh bhakhioe eh ko tum hun teh ko brij ko jan kop sangharai.
 rachhak ho sabh hi jag ko tum rachh karo hamari rathvarai. (364)

ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਅਬੈ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਇਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਾਢੋ।
 ਕੋਪ ਕਰਿਯੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਦਿਨ ਸਾਤ ਇਹ ਬਰਖਿਯੋ ਘਨ ਗਾਢੋ।
 ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਇਨਿ ਰਛਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢੋ।
 ਜੀਵ ਗਯੋ ਘਟ ਮੇਘਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੋ॥ ੩੬੫॥

hoiai kirpal abai bhawan kirpa kar kai en ko tum kadhai.
 kope kariou hum pai maghwa din saat eha barkhiou ghan gadhai.
 bhrat bali in rachhan ko tab hi kar kop bhioe uth thadho.
 jeev geou ghat meghan ko sabh gopan ke man anand badhai. (365)

ਗੋਪਨ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਜਾਣੇ॥
 ਮੇਘਨ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲਿਯੋ ਉਠਿ ਕੈ ਕਰਤਾ ਜੋਊ ਤਾਣੇ।
 ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉਹ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਣੇ।
 ਇਉ ਚਲ ਗਯੋ ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਿਖਿ ਆਇ ਹੈ ਜਾਨ ਕਿਧੋ ਮੂਹਿ ਡਾਣੇ॥ ੩੬੬॥

Gopan ki sunn kai bintti har gope sabhai apan har janai.
 meghan ko badhthai koh kahu chaliou uth kai karta jouoo tanai.
 ta chhab ko jas uch maha kab ne apnai man mein pehchanai.
 iou chal geyo jim singh mirgi pikh aie hai jaan kidho moh bhanai. (366)

With the permission of Indra, the dark clouds from all four sides were covering the sky, and with a fury in mind, they were showing their strength on the Brij town, the lightning was flashing immensely and rain showers were falling like arrows. So the milkmen were saying that they had committed some mistake, as such they were being frightened by the thundering clouds. (363)

That day it caused havoc, so due to their fear at heart all the milkmen were crying and complaining to Krishna. "Indra had wrought havoc with vengeance on us, as such the clouds were causing heavy rainfall on Brij town." O Kahna! You had eaten his food, so he is furious with rage and intends to kill residents of Brij. O Protector! Pray, protect us also as you are the saviour of the whole world." (364)

O Lord! May you cast away these clouds from Brij Town through your benevolence. Due to Indra's wrath, we have experienced heavy rainfall during the last seven days. So brother Balram, furious with rage, got up for protection of these milkmen's children, and the strength of clouds got faded, so the milkmen were elated in their mind. (365)

Then Sri Krishna, hearing the prayers of the milkmen, accepted them as his own, and then Krishna got up to destroy the clouds, as he was the creator of the whole universe. The beauty of this scene has been related by the poet that he thought to himself as if a lion had come with opened mouth on seeing a deer. (366)

ਮੇਘਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ਚਲਿਯੋ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਰਸ ਭੀਤਰ ਰਤਾ।
 ਰਾਮ ਭਯੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮਧਿ ਮਰਿਯੋ ਤਿਨ ਰਾਵਨ ਕੈ ਰਨ ਅਤਾ।
 ਅਉਧ ਕੇ ਬੀਚ ਬਧੂ ਬਰਬੇ ਕਹੁ ਕੋਪ ਕੈ ਬੈਲ ਨਥੇ ਜਿਹ ਸਤਾ।
 ਗੋਪਨ ਗੋਪਨ ਰਛਨ ਕਾਜ ਤੁਰਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਗਜ ਜਿਉ ਮਦ ਮਤਾ॥ ੩੬੭॥
 meghan ke badh kaj chaliou bhagwan kidho ras bheetar rata.
 ram bhiou jug teesar madh mariou tin ravan kai runn ata.
 aoudh kai beech badhoo barthai kho kop kai baiel nathai jeh sata.
 gopan godhan rachhan kaaj tariou teh ko gaj jiou mud mata. (367)

ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰਛੁ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਰ ਪੂਟ ਲਯੋ ਨਗ ਕੇ ਪਹਿ ਹਥਾ।
 ਤਨ ਕੋ ਨ ਕਰਿਯੋ ਬਲ ਰੰਚਕ ਤਾਹ ਕਰਿਯੋ ਜੁ ਹੁਤੋ ਕਰ ਬੀਚ ਜਥਾ।
 ਚ ਚਲੀ ਤਿਨ ਕੀ ਕਿਛੁ ਗੋਪਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਗਜ ਜਾਹਿ ਰਥਾ।
 ਮੁਖਿ ਨਯਾਇ ਖਿਸਾਇ ਚਲਿਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈ ਇਹ ਬੀਚ ਚਲੀ ਜਗ ਕੇ ਸੁ ਕਥਾ॥ ੩੬੮॥
 karbai koh sachh so gopan ki bar put biou nag ko peh hatha.
 tan ko na kariou bal runchak tab kariou so huto kar beech jatha.
 na chali tin ki kichh gopan pai kab siam kehai gaj jaha ratha.
 mukh neyaie khisaie chaliou greh pai eh beech chali jug kai so katha. (368)

ਨੰਦ ਕੋ ਨੰਦ ਬਡੋ ਸੁਖ ਕੰਦ ਰਿਪੁ ਸੁਰੰਦ ਸਬੁਧਿ ਬਿਸਾਰਦ।
 ਆਨਨ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੁ ਮੰਦ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜਪੈ ਜਿਹ ਨਾਰਦ।
 ਤਾ ਗਿਰਿ ਕੋਪ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਦੂਖ ਦਾਰਦ।
 ਮੇਘ ਪਰੇ ਉਪਰਿਯੋ ਨ ਕਛੁ ਪਛਤਾਇ ਗਏ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਬਾਰਦ॥ ੩੬੯॥
 Nand kou Nand badai sukh kand rip aar surand subudh bisarad.
 avan chand prabha koh mand kehai kab siam japai jeh Narad.
 ta gir kope uthaie liou jouoo sadan ko harta dukh darad.
 megh parai upriou na kachhu pachhaie gaie greh ko uth barad. (369)

ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਰਿ ਲਯੋ ਕਰ ਮੋ ਗਿਰਿ ਏਕ ਪਰੀ ਨਹੀ ਬੂੰਦ ਸੁ ਪਾਨੀ।
 ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਮਘਵਾ ਜੁ ਭਯੋ ਮੁਹਿ ਸਾਨੀ।
 ਮਾਰਿ ਡਰਿਯੋ ਮੁਰ ਮੈ ਮਧੁ ਮਾਰਿਯੋ ਹਮੈ ਮਘਵਾ ਪਤਿ ਮਾਨੀ।
 ਗੋਪਨ ਮੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਸੋਊ ਫੈਲ ਪਰੀ ਜਗ ਬੀਚ ਕਹਾਨੀ॥ ੩੭੦॥
 Kahn upar liou kar mo gir ek pari nahi boondi so pani.
 pher kehi hass kai mukh te har ko maghva jo bhiou mohai sani.
 maar kariou mur mein madh keetabh mariou hamai maghwa pat mani.
 gopan mein bhagwan kehi souoo phail pari jug beech kahani. (370)

Then Lord Krishna, with a marshal spirit, started for the destruction of the clouds, the Lord, who had appeared in the form of Ram during Treta Yug and had killed Ravana in a great battle, and in Doapar Yug, had killed seven bulls with rage in Ayodhya in one go, for the sake of marrying a woman. The same Lord (Krishna), for the protection of milkmen and cows and the destruction of those clouds, moved like an intoxicated elephant from there. (367)

Krishna got enraged and for the protection of milkmen, he pulled up a huge mountain and lifted it in his hand. But for lifting the mountain, Sri Krishna did not have to use any force of the body. It appeared as if the mountain lay on his hand before hand. The poet Siam has stated, that Indra could not harm the milkmen any more. Finally, he felt ashamed of himself and with a downcast face, he walked away to his home, and this episode became well-known throughout the world. (368)

Nand's son, Krishna was a great healer with soothing effect, Indra's enemy and giving him pain and possessing great wisdom, whose countenance was more beautiful than moon's light. The poet Siam has stated that Narad even worshipped Him; He casts away the sufferings of mendicants including their laziness. He was furious with rage and lifted the mountain even. The clouds could do no harm to them at all, so they went back home in a repentant mood. (369)

Kanha had pulled out the mountain and lifted it up in hand and not a drop of water fell on him. Then Kanha laughed and said, "What is the value of Indra as compared to me?" I have killed the demons Madh and Kaitab whereas the proud Indra wanted to kill me even. Whatever the Lord said to milkmen, became known throughout the world. (370)

ਗੋਪਨ ਕੀ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰਛ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਕੋਪੇ।
 ਇਉ ਗਿਰਿ ਕੇ ਤਰਿ ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਮਨੋ ਰੂਪ ਕੈ ਪਗ ਕੇਹਰਿ ਰੋਪੇ।
 ਜਿਉ ਜੁਗ ਅੰਤ ਮੈ ਅੰਤਕ ਹੋ ਕਰਿ ਜੀਵਨ ਕੇ ਸਭ ਕੇ ਉਰ ਘੋਪੇ,
 ਜਿਉ ਮਨ ਕੋ ਮਨ ਹੋਤ ਹੈ ਲੋਪ ਤਿਸੀ ਬਿਧਿ ਮੇਘ ਭਏ ਸਭ ਲੋਵੇ॥ ੩੭੧॥

Gopan ki karbai koh rachh sarkirat pai har ji jab kopai.
 eau gir kai tar bhiou uth thandh mano roop kai pug kehar ropai.
 jiun jug ant mein antuk havai kar jiwan ko sabh ke ur ghopai.
 jiun jan kai man hote' hai lope tisai bidh meggh bhaie sabh lopai. (371)

ਹੋਇ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਉਪਰ ਕੋਪ ਸੁ ਰਾਖ ਲਈ ਸਭ ਗੋਪ ਦਫਾ।
 ਤਿਨਿ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦੇਏ ਛਿਨ ਮੇ ਜਿਨਿ ਦੈਤ ਕਰੇ ਸਭ ਏਕ ਗਫਾ।
 ਕਰਿ ਕਉਤੁਕ ਪੈ ਰਿਪੁ ਟਾਰ ਦੇਏ ਬਿਨੁ ਹੀ ਧਰਏ ਸਰ ਸਯਾਮ ਜਫਾ।
 ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰਛ ਸੁ ਸਕ੍ਰਨ ਲੀਨ ਲਪੇਟ ਸਫਾ॥ ੩੭੨॥
 hoiai satkrit ooper hope so raakh laice sabh gope dafa.
 tin meggh bider dai chhin mein jiu daint karai sabh ek gafa.
 kar koutak pai rip taar daie bin hi dharai sabh siam jafa.
 sabh gopan ki karbai koh rachh so sakhan leen lapet safa. (372)

ਜੁ ਲਈ ਸਭ ਮੇਘ ਲਪੇਟ ਸਫਾ ਅਰੁ ਲੀਨੋ ਹੈ ਪਬ ਉਪਾਰ ਜਬੈ।
 ਇਹ ਰੰਚਕ ਸੋ ਇਹ ਹੈ ਗਰੁਓ ਗਿਰਿ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਮਨਿ ਬੀਚ ਸਬੈ।
 ਇਹ ਦੈਤਨ ਕੋ ਮਰਤਾ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਹੈ ਦਿਵਿਯਾ ਜੀਯ ਦਾਨ ਅਬੈ।
 ਇਹ ਕੋ ਤੁਮ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਸਭ ਹੀ ਨਹਿ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਤੁਮ ਅਉਰਿ ਕਬੈ॥ ੩੭੩॥
 jo laice sabh meggh lapet safa or leen hai path upar jabai.
 eh ranchak so eh hai garuou gir chint kari man beech sabai.
 eh daitan ko marta karta sukh hai diviya jeiu daan abai.
 eh ko tun dhiyan dharo sabh hi neh dhian dharo tum aour kabai. (373)

ਸਭ ਮੇਘ ਗਏ ਘਟ ਕੇ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਹਰਖੇ ਛੁਨਿ ਗੋਪ ਸਭੈ।
 ਇਹ ਭਾਤਿ ਲਗੇ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਦਯੋ ਹਮ ਦਾਨ ਅਭੈ।
 ਮਘਵਾ ਜੁ ਕਰੀ ਕੁਪਿ ਦਉਰਿ ਹਮੁ ਪਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹੀ ਬੇਰ ਲਭੈ।
 ਅਬ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਹੈ ਘਟ ਬਾਦਰ ਏਕ ਨ ਦੀਸਤ ਬੀਚ ਨਭੈ॥ ੩੭੪॥
 sabh meggh gaie ghat kai jab hi tab hi harkhai phun gope sabhai.
 eh bhanti lagai kehna mukh te bhagwan deyo hum daan abhai.
 maghwa jo kari hup dour hum par so teh ko nahi ber labhai.
 ab kahn pratap te hai ghat badar ek na deesat beech nabhai. (374)

When Sri Krishna, for the protection of milkmen, had got annoyed with Indra, then he stood underneath the mountain, furious with rage, just as a lion had charged his posture with rage. Just as the god death, at the end of Yugas, pierces a dagger in the breast of human beings, or just as at doomsday the life of beings comes to an end, in the same manner all the clouds had disappeared. (371)

Krishna, who had protected all the milkmen, being enraged against Indra, against destruction, who had gulped all the demons like a morsel, had destroyed all the clouds in a moment with a miracle, without the shooting of a single arrow, he had made the enemies to take to their heels. In the same manner, for protecting the milkmen, Indra had rolled back all the clouds., (it seemed). (372)

When the mountain was uprooted and the (clusters) lines of clouds had been rolled back, then all thought to themselves that Krishna was short statured whereas the mountain was huge. He is the only one, who was the killer of demons, the bestower of all comforts and pleasures and giving new lease of life to us, so we should worship him alone and meditate on him, instead of anyone else. (373)

All the milkmen were very happy when all the clouds had been dispersed. All were saying that the Lord (Krishna) had bestowed on them the gift (bliss) of a mental relief from fear. Indra, who had attacked us with great wrathfulness, was nowhere to be seen now. Due to Krishna's might (Grace) the clouds had dispersed and now even a single cloud was not to be seen. (374)

ਗੋਪ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਕਾਨੁ ਬਲੀ ਬਰ ਹੈ ਬਲ ਮੈ।
ਜਿਨਿ ਕੂਦ ਕਿਲੇ ਸਤ ਮੋਰ ਮਰਿਯੋ ਜਿਨਿ ਜੁਧ ਸੰਖਾਸੁਰ ਸੋ ਜਲ ਮੈ।
ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਅਰੁ ਫੈਲ ਰਹਿਯੋ ਜਲ ਅਉ ਬਲ ਮੈ।
ਸੋਉ ਆਇ ਪ੍ਰਤਛਿ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜੋਉ ਜੋਗ ਜੁਤੋ ਰਹੈ ਓਝਲ ਮੈ॥ ੩੭੫॥

Gope kehai mukh te kahn bali bar hai bal mein.
jiu kood kilai sat mor mariou jiu judh sunkhasur so jal mein.
eh hai karta sabh hi jug ko or phail rehiau jal aou thal mein.
souoo aie partachh khiou brij mein jouoo jog jutai rehai aoujhal mein. (375)

ਮੋਰ ਮਰਿਯੋ ਜਿਨਿ ਕੂਦ ਕਿਲੇ ਸਤ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਜਿਹ ਸੈਨ ਮਰੀ।
ਨਰਾਕਸੁਰ ਜਾਹਿ ਕਰਿਯੋ ਰਕਸੀ ਬਿਰਥੀ ਗਜ ਕੀ ਜਿਹ ਰਛ ਕਰੀ।
ਜਿਹ ਰਾਖਿ ਲਈ ਪਤਿ ਪੈ ਦੂਪਤੀ ਸਿਲ ਜਾ ਲਗਤਿਉ ਪਗ ਪਾਰਿ ਪਰੀ।
ਅਤਿ ਕੋਪਤ ਮੇਘਨ ਅਉ ਮਘਵਾ ਇਹ ਰਾਖ ਲਈ ਨੰਦ ਲਾਲਿ ਧਰੀ॥ ੩੭੬॥

mor mariou jiu kud kilai sat sundh jara jeh sain mari.
naraksur jahai kehiau raksi birthi gaj ki jeh rachh kari.
jeh raakh laiee pat pai darupti sil ja lagtiou pug paar pari.
at kopat meghan aou meghwa eh raakh laiee Nand laal dhari. (376)

ਮਘਵਾ ਜਿਹ ਫੇਰਿ ਦਈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਜਿਹ ਦੈਤੁ ਮਰੇ ਇਹ ਕਾਨ ਬਲੀ।
ਜਿਹ ਕੇ ਜਨ ਨਾਮ ਜਪੈ ਮਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤ ਹੈ ਬੀਰ ਹਲੀ।
ਜਿਹ ਤੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਿਪਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਕੁਪ ਤੇ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਟਲੀ।
ਤਿਹ ਕੋ ਲਖ ਕੈ ਉਪਮਾ ਭਗਵਾਨ ਕਹੈ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁਤ ਕਉਲ ਕਲੀ॥ ੩੭੭॥

maghwa jeh pher daiee pratna jeh daint marai eh bali.
jeh ko jan naam japai man mein jeh ko phun bhraat hai beer hali.
jeh te sabh gopan ki bipta har ke koop te chhin mahai tali.
teh ko lakh ke upma bhagwan karai jeh ki sut kauol kali. (377)

ਕਾਨ ਉਪਰ ਲਯੋ ਗਰੂਓ ਗਿਰਿ ਧਾਮਿ ਖਿਸਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ।
ਸੋ ਉਪਜਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭ੍ਰਮਿ ਬਿਖੈ ਜੋਉ ਤੀਸਰ ਜੁਗ ਭਯੋ ਰਘੁਵਾ।
ਅਬ ਕਉਤੁਕਿ ਲੋਕ ਦਿਖਾਵਨ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਫੁਨਿ ਰੂਪ ਧਰਿਯੋ ਲਘੁਵਾ।
ਥਨ ਐਚ ਹਨੀ ਛਿਨ ਮੈ ਪੁਤਨਾ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੋ ਲੇਤ ਹਰੇ ਅਘਵਾ॥ ੩੭੮॥

Kahn upar liou garuou gir dham pisaie geyo maghva.
so upjiou brij bhoom bikhai jouoo teesar jug bhiou raghwa.
ab kartak lok dikhavan ko jug mein phun roop dhariou laghawa.
than aich hain chhin mein putna har naam ko lait harai aghwa. (378)

All the milkmen were now saying that Kanha was very powerful, who had pierced through seven forts and had killed the demon called Mur. He had fought a battle in the waters (ocean) against Sankhasur in the form of a great fish (miller). He was the only creator of this world, who was pervading everywhere on the lands and oceans equally. He alone had appeared in Brijland in the form of Krishna, who had kept himself hidden from all those mendicants engrossed in Yogic exercises. (375)

He had pierced seven forts by jumping over them and killed the demon Mur and had destroyed all the protective measures of Narkasur and killed him and had saved the elephant in distress (Gaj) (against octopus). He alone had saved the honour of Daropadi and had granted Salvation to Ahlia in the form of a stone, with the touch of his feet. He alone, being the son of Nand, had saved the Brij town against the wrath of Indra and his clouds. (376)

This Krishna was so powerful as to throw away the army of Indra and had killed many demons. All the people worship him and meditate upon him, and whose brother Balram was also a great warrior. It is same Kanha, whose getting enraged had helped the milkmen and all their sufferings had ended in a moment. Even Brahma was praising the same Kanha so we all should worship Kanha considering him as the Lord (Krishna) of mankind. (377)

When Krishna had lifted the great mountain, then Indra, feeling ashamed of himself, had slipped away quietly. The same Krishna had appeared in the town of Brij, who had earlier in Treta Yug, appeared in the form of Ram Chander, the great warrior and had taken the form of a small being for showing his miracles again and he alone had killed Pootna by pulling away her breast in a moment just as sins get cast away by repeating Lord's True Name. (378)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜਿਨਿ ਗੋਪਨ ਕੋ ਦੁਖ ਕਾਟਿ ਸਟੇ।
 ਮੁਖ ਸਾਧਨ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟੈ ਤਬ ਹੀ ਦੁਖ ਦੈਤਨ ਕੈ ਸੁਨਿ ਨਾਮੁ ਘਟੇ।
 ਇਹੁ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਬਲਿ ਕੋ ਅਰੁ ਇੰਦ੍ਰਿਹਿ ਲੋਕ ਬਟੇ।
 ਤਿਹ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਕਿਧੋ ਮੁਖ ਤੇ ਲਟ ਜਾਤ ਸਭੈ ਤਨ ਦੋਖ ਲਟੇ॥ ੩੭੯॥

kahn bali pragtiou brij mein jiu gopan ke dukh kaat satai.
 sukh sadhan kai pragtai tab hi dukh daitan ke sunn naam ghatai.
 eh hai karta sabh hi jug ko bal ko ar Indreh lok batai.
 teh naam ko lait kidho mukh te lat jaat sabhai tan dokh latai. (379)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਪੁਤਨਾ ਜਿਨਿ ਮਾਰਿ ਡਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਪਠੀ।
 ਇਨ ਹੀ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਡਰਿਯੋ ਸੁ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਪੈ ਜਨਿ ਸੋ ਇਹੁ ਬਿਤ ਛਠੀ।
 ਸਭ ਜਾਪੁ ਜਪੈ ਇਹੁ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹੁ ਅਤਿ ਹਠੀ।
 ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਫੁਨਿ ਮੇਘਨ ਕੀ ਇਨਹੂ ਕਰਿ ਦੀ ਛਿਨ ਹੀ ਮਾਹਿ ਮਠੀ॥ ੩੮੦॥

kahn bali pragtiou putna jiu maar dari nrip Kans pathi.
 in hi rip maar dariou so trinavart pai jan so eh bit chhathi.
 sabh jap japai eh ko man mein sath gope kehai eh at hathi.
 at hi pritna phun megghan ki nihun kar dee chhin mahiai mathi. (380)

ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹੁ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਦੂਰਿ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਗਡੈ।
 ਇਹੁ ਹੈ ਬਲਵਾਨ ਬਡੇ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਸੋਊ ਕੋ ਇਹੁ ਸੋ ਛਿਨ ਆਇ ਅਡੈ।
 ਸਭ ਲੋਕ ਕਹੈ ਫੁਨਿ ਜਾਪਤ ਯਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਡੈ।
 ਤਿਨ ਮੋਛ ਲਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹੁ ਤੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਰਾਰਾ ਕੁ ਜਡੈ॥ ੩੮੧॥
 gope kehai eh sadhan ke dukh dur karai man mahai gatai.
 eh hai balwan bado pragtiou saiouoo ko eh so phin aieai adai.
 sabh lok kehai phun japat ya kab siam kehai bhagwan badai.
 tin meichh tehi chhin mein eh te jiu kai man mein jarra ko jadai. (381)

ਮੇਘ ਗਏ ਪਛੁਤਾਇ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹੁ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ।
 ਹੂੰ ਇਕਠੇ ਸੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਆਇ ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰ ਠਾਢੇ।
 ਆਇ ਲਗੇ ਕਹਿਨੇ ਤ੍ਰੀਯ ਸੋ ਇਨ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਮਘਵਾ ਕੁਪਿ ਕਾਢੇ।
 ਸਤਿ ਲਹਿਯੋ ਭਗਵਾਨ ਹਮੈ ਇਨ ਹੀ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖ ਕਾਢੇ॥ ੩੮੨॥
 megh gaie pachhtaie grehung koh gopan kai man anand badhai.
 haivai ekathai so chale greh sabh aie bhaie greh bheetar thadhai.
 aie' lagai kehnai triya se in hi chhin mein maghwa kup kadhai.
 sat behiou bhagwan hamai in hi hamrai sabh hi dukh kahai. (382)

Now Kanha had appeared in Brij-land and had cast away the sufferings of milkmen. On his birth alone, the saints had been afforded all comforts and pleasures and the sufferings inflicted by the demons on them had been mitigated with the mention of his name alone. He is the only creator of the world, who had given the Kingdom of Netherlands to king Bal, and the Kingdom of heavens to Indra. By meditating on his (Krishna's) Name alone, all the physical sufferings of anyone could be cast away. (379)

Now the mighty Krishna had appeared (on Earth) who had killed the wicked Pootna sent by King Kans; he had killed the enemy called Trinavarat, when he was only six days old. (Krishna) All meditate on his Name only, and all the milkmen were saying that he (Kanha) was very stubborn, and had dispersed the great army of clouds in a moment. (380)

The milkmen were saying, that if one were to worship Krishna in one's mind (meditation) then all the sufferings of his saints would be cast away. He has appeared in the form of a powerful person, and no one could afford to oppose him even for a little while. The poet Siam had stated that he was the great Lord, and all were worshipping him. Whosoever had remembered him (worshipped him) for a moment in their hearts, had been bestowed with Salvation. (381)

The clouds had gone back (home) feeling repentant while the milkmen felt delighted in mind. All the milkmen then came back to their homes together, and stood there. They told the women folk that this Kanha, getting furious with rage, had turned away Indra in no time. We have now realised in him the True Lord (bhagwan) who had cast away all their sufferings. (382)

ਕੋਪ ਭਰੇ ਪਤਿ ਲੋਕਹ ਕੇ ਦਲ ਆਬ ਰਖੇ ਠਟਿ ਸਾਜ ਅਣੇ।
 ਭਗਵਾਨ ਜੂ ਠਾਢ ਭਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਗਿਰਿ ਪੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕਛੁ ਹੂੰ ਨ ਗਣੇ।
 ਅਤਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਿਧੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਭਣੇ।
 ਜਿਮੁ ਬੀਰ ਬਡੋ ਕਰਿ ਸਿਪਰ ਲੈ ਕਛੁ ਕੈ ਨ ਗਨੇ ਪੁਨਿ ਤੀਰ ਘਣੇ॥ ੩੮੩॥

kop bharai pat lokeh ke daal aab rakhai thate saaj ane.
 bhagwan jo thadh bhiou kar lai gir pai kar kai kuchh hunna ganai.
 at ta chhab ke jas oh maha kab siam kidhai eh bhant bhanai.
 jiou beer bads kar sipar lai kachh kai na ganai pun teer ghanai. (383)

ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੋ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਗਡੈ।
 ਇਹ ਹੈ ਬਲਵਾਨ ਬਡੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਸੋਊ ਕੋ ਇਹ ਸੋ ਛਿਨ ਆਇ ਅਡੈ।
 ਸਭ ਲੋਗ ਕਹੈ ਫੁਨਿ ਖਾਪਤ ਯਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਡੈ।
 ਤਿਹ ਮੋਛ ਲਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਤੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਰਰਾ ਕੁ ਜਡੈ॥ ੩੮੪॥
 gope kehai eh sadhan ko dukh dur karai man mahai gadai.
 eh hai balwan bado pragtiou souoo ko eh so chhin aie bhai.
 sabh lag kehai phun khapat ya kab siam kehai bhagwan badai.
 teh mochh lahi chhin mein eh te jiu ke man mein jarra ko jadai. (384)

ਕਰਿ ਕੋਪ ਨਿਵਾਰ ਦਏ ਮਘਵਾ ਦਲ ਕਾਨ ਬਡੇ ਬਲਬੀਰ ਬ੍ਰਤੀ।
 ਜਿਮ ਕੋਪ ਜਲੰਧਰਿ ਈਸਿ ਮਰਿਯੋ ਜਿਮ ਚੰਡਿ ਚਮੁੰਡਹਿ ਸੈਨ ਹਤੀ।
 ਪਛੁਤਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨ ਰਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪਤਿ ਏਕ ਰਤੀ।
 ਇਕ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਹਰ ਜੀ ਜਿਮ ਮੋਹਿ ਨਿਵਾਰਤ ਕੋਪਿ ਜਤੀ॥ ੩੮੫॥
 kar hope nivar deiai maghwa dal kahn badai talbir barti.
 jim kope jalundhar eas mariou jim chand chamunder sain hati.
 pachhtaie geyo maghwa greh ko na rehi teh ki pat ek rati.
 ik megh bidar devai har ji jim mohai nivarat kope jati. (385)

ਕੁਪ ਕੈ ਤਿਨਿ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਜਿਨਿ ਰਾਖ ਲਯੋ ਜਲ ਭੀਤਰ ਹਾਥੀ।
 ਜਾਹਿ ਸਿਲਾ ਲਗਿ ਪਾਇ ਤਰੀ ਜਿਹ ਰਾਖਿ ਲਈ ਦੁਪਤੀ ਸੁ ਅਨਾਥੀ।
 ਬੈਰ ਕਰੈ ਜੋਊ ਪੈ ਇਹ ਸੋ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਤਾਹਿ ਅਸਾਥੀ।
 ਜੋ ਹਿਤ ਸੋ ਚਿਤ ਕੈ ਇਹ ਕੀ ਫੁਨਿ ਸੇਵ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਇਹ ਸਾਥੀ॥ ੩੮੬॥
 kup kai tin megh bidar deiai jin raakh liou jal bheetar hathi.
 jahai mila(n) lag paie tari jeh raakh laiee drupati so anathi.
 bair karai jouoo pai eh so sabh gope kehai eh tahai asathi.
 jo hit so chit hai eh ki phun save karai teh ko eh saathi. (386)

When (Indra) the master of the populace, had, in his fury, brought the clouds full of water, in the form of an army, over the Brij-town, it was Krishna who had lifted a mountain in hand and stood against Indra like a rock, without recognizing him as a great power. The poet Siam has described the beauty of this scene as a warrior with a shield in hand, opposes the onslaught of arrows without any fear (standing like a rock). (383)

The milkmen were saying that by remembering this Lord one could cast away all the sufferings (like a saint) He had been born in the world as a powerful person and no one could afford to stand against him for a moment. He alone destroys everyone afterwards. The poet-siam had stated that the Lord was the greatest. The person, who would worship him even for a while with full concentration could attain Salvation. (384)

Kanha was a great warrior who had destroyed Indra's army (of clouds) in a moment just as Shiva being enraged, had killed the demon Jalandhar or Chandi had completely annihilated the armies of Chand-Mund. This Indra went back home repenting, losing all his prestige. Sri Krishna had dispersed the clouds, just as an ascetic turns away the onslaughts of worldly love. (385)

The Lord (Krishna) had, getting enraged, destroyed the clouds and had saved the elephant in the waters. With his touch, the stone like aihlya had attained Salvation, and who had protected the honour of Daropadi, who was rendered helpless. All the milkmen were saying, "Whoever tried to behave like an enemy towards him, he also behaved in the same manner. But whosoever behaves as his disciple (slave) with love, gets a similar friendly treatment from him. (386)

ਮੇਘਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਦਲ ਖਾਤਿਰ ਉਪਰਿ ਨ ਕਛੂ ਆਂਦਾ।
 ਕੋਪ ਕਰਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਘਵਾ ਨ ਚਲਿਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਕਛੂ ਤਾਹਿ ਬਸਾਂਦਾ।
 ਜੋਰ ਚਲੈ ਕਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਸੋ ਕਹਿ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਜਿਸ ਕੋ ਜਗੁ ਬਾਂਦਾ।
 ਮੂੰਡ ਨਿਵਾਇ ਮਨੈ ਦੁਖ ਪਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਉਠਿ ਧਾਮਿ ਖਿਸਾਂਦਾ॥ ੩੮੭॥
 meghan ke tab hi krisanung dal khatur ooper na kachhu anda.
 kope kariou at hi maghwa na chaliou eh so kachh tahai basanda.
 jor chalai keh ko teh so keh hai sabh hi jis kai jug banda.
 moond nivaie manuai dukh paie geyoo maghwa uth dhan khisanda. (387)

ਸਕ੍ ਗਯੋ ਪਛਤਾਹਿ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹੁ ਫੋਰ ਦਈ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹਿ ਅਨੀ।
 ਬਰਖਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਸੁ ਕਛੂ ਹਰਿ ਕੈ ਨਹਿ ਏਕ ਗਨੀ।
 ਫੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਿਧੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਭਨੀ।
 ਪਛਤਾਇ ਗਯੋ ਪਤਿ ਲੋਕਨ ਕੋ ਜਿਮ ਲੂਟ ਲਯੋ ਅਹਿ ਸੀਸੀ ਮਨੀ॥ ੩੮੮॥
 sakar geyo pachh tahe' grehung koh phor deiee jab kahn ani.
 barkha kar kope kari brij pai so kachh har kai neh eh bani.
 phun ta chhab ki at hi upma kab siam kidh eh bhant bani.
 pachhtaie geyo pat lokan hai jim loot liou ahe sas mani. (388)

ਜਾਹਿ ਨ ਜਾਨਤ ਭੇਦ ਮੁਨੀ ਮਨਿ ਭਾ ਇਹ ਜਾਪਨ ਕੋ ਇਹ ਜਾਪੀ।
 ਰਾਜ ਦਯੋ ਇਨ ਹੀ ਬਲਿ ਕੋ ਇਨ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਧਰਾ ਸਭ ਥਾਪੀ।
 ਮਾਰਤ ਹੈ ਦਿਨ ਬੋਰਨ ਮੈ ਰਿਪੁ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਕਾਨ ਪ੍ਰਤਾਪੀ।
 ਕਾਰਨ ਯਾਹਿ ਧਰੀ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਜਗ ਕੇ ਸਭ ਪਾਪੀ॥ ੩੮੯॥
 jahai na jarat bheid muni man bha eh japan ko eh japi.
 raj deyo in hi bal ko in hi kab siam dhara sabh thapi.
 marat hai din thoran mein rip gope kehai eh kahn partapi.
 karan yahai dhari eh moorat maran ko jug ke sabh papi. (389)

ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਹ ਸੋ ਛਲ ਪੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਚੋਰਿ ਲਏ ਸਭ ਗੋਪ ਦਫਾ।
 ਤਿਨ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਾਰਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਰਾਖਿ ਰਹਿਓ ਵਹ ਬੀਚ ਖਫਾ।
 ਕਾਨ ਬਿਨਾ ਕੁਪਏ ਵਹ ਸੋ ਸੁ ਕਰੇ ਬਿਨ ਹੀ ਸਰ ਦੀਨਾ ਜਫਾ।
 ਛਿਨ ਮਧਿ ਬਨਾਇ ਲਏ ਬਛਰੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਉਨ ਹੀ ਸੀ ਸਫਾ॥ ੩੯੦॥
 kar kai jeh so chhal pai chaturanan chor laie sabh gope dafa.
 tin kautak dekhan karan ko phun raakh rehiou veh beech khafa.
 kahn bina kupaj oh so su karai bin hi sar deen japha.
 chhin madh banaie laie bachhrai sabh gopan ki un see sapha. (390)

Krishna did not bother about the army of clouds, though Indra had become furious with rage, but it had no effect on him. The Lord, who is worshipped by the whole world cannot be opposed with force of strength by anybody. So with a bowed head, and feeling quite depressed at heart, Indra had walked quietly towards his abode. (387)

When Kahna had dispersed the army of clouds, then Indra had gone back with repentance. Even though Indra, through his fury, had wrought havoc over Brij town with heavy showers, but Kahna had not attached any importance to it. The beauty of this scene has been praised by the poet Siam saying that Indra had gone back dejected and repenting just as a snake feels completely worthless on the loss of his mani (jewel). (388)

The Lord, whose secrets are not known to any muni (ascetic), is worshipped by everyone, and the person who worships Him, is also the Lord Himself. he alone had bestowed the Kingdom of the netherlands to the King Bal. The poet Siam has stated that He alone had created and established, the Earth in position. All the milkmen were also saying that the mighty Krishna would soon kill all the enemies in a few days. Infact, Krishna had taken this form only for destroying all the enemies or Sinners. (389)

Even Brahma had stolen the group of milkmaids' children (kidnapped) in a decietful manner and then Krishna, for the sake of a miracle, had also hidden them in a cave of the mountain. So Krishna, without resorting to any wrathful action, thought of a miracle to solve this problem; so in a moment Krishna had created a complete group of milkmen's children alongwith calves (of the same shape). (390)

ਕਾਨ ਉਪਾਰਿ ਧਰਿਓ ਕਰ ਪੈ ਗਿਰਿ ਤਾ ਤਰਿ ਗੋਪ ਨਿਕਾਰਿ ਸਬੈ।
 ਬਕਈ ਬਕ ਅਉਰ ਛਾਡਾਸੁਰ ਤਿਨਾਵ੍ਰਤ ਬੀਰ ਬਧੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਤਬੈ।
 ਜਿਨ ਕਾਲੀ ਕੋ ਨਾਥ ਲਯੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਧਿਆਨ ਨ ਛਾਡਹੁ ਵਾਹਿ ਕਬੈ।
 ਸਭ ਸੰਤ ਸੁਨੀ ਸਭ ਕਾਨੁ ਕਥਾ ਇਕ ਅਉਰ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਅਬੈ॥ ੩੯੧॥

kahn upar dhariou kar pai gir ta tar gope nikar sabai.
 bariee bak aour gadasur trinvarat beer badhai chhin beech tabai.
 jin kali ko nath lion chhin bheetar dhian na chhadoo vahai kathai.
 sabh sant sunni subh kahn katha ik aour katha suun leho abai. (391)

ਗੋਪ ਬਾਚ ਨੰਦ ਜੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਨੰਦ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਕਾਨੁ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਸਬੈ।
 ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਅਉਰ ਤਿਨਾਵ੍ਰਤ ਯਾਹਿ ਬਧਿਯੋ ਉਡਿ ਬੀਚ ਨਭੈ।
 ਫੁਨਿ ਮਾਰਿ ਡਰੀ ਬਕਈ ਸਪ ਗੋਪਨ ਦਾਨ ਦਯੋ ਇਹ ਕਾਨੁ ਅਭੈ।
 ਸੁਨੀਐ ਪਤਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵ ਕਰੋ ਕੋਊ ਪੈ ਇਹ ਸੋ ਸੁਤ ਨਾਹਿ ਨਭੈ॥ ੩੯੨॥

Gope baach Nand jo so

Swaiyya'

Nand ko agaraj kahn parakaram gopan jaie kehio so sabai.
 dait aghasur aour trinavarat yahe bhadhiou udh beech nabhai.
 phun maar dari baliee sabh gopan daan diou eh kahn abhai.
 sunniai pat kot upav karai kouoo pai eh sut nahai nabhai. (392)

ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨੀਐ ਪਤਿ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕੋ ਰਣਗਾਮੀ।
 ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕੋ ਮੁਨਿ ਈਸਰ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕਾਇਰ ਕਾਮੀ।
 ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕੋ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਇਹ ਦੇਖਨ ਬਾਮੀ।
 ਸਤਿ ਲਖਿਯੋ ਹਮ ਕੈ ਕਰਤਾ ਜਗ ਸਤਿ ਕਹਿਯੋ ਮਤ ਕੈ ਨਹਿ ਖਾਮੀ॥ ੩੯੩॥

gopan ki binti sunniai pat dhian dharai eh ko rangami.
 dhian dharai eh ko mun easar dhian dharai eh kaier kami.
 dhian dharai eh ko so triya sabh dhian dharai eh dekhan bami.
 sabh lakhio hum ko karta jug sat kehio mat kai neh khami. (393)

Now Kahna had supported the mountain and placed it on his hand, and then brought all the milkmaid's children underneath it. He had also killed in a moment all the demons like Pootna, Bakasur, Gadasur, and Trinavarat like warriors. He alone had overpowered the Cobra Kali in a moment, so we should not forget such a Lord anytime. So far all the saints have heard the episode of Krishna, now let us hear another episode. (391)

The milkmen told Nand Swiayya

All the milkmen, describing Kahna's doings, said to Nand, Krishna had killed the demons Aghasur and Trinavarat by flying into the sky, then he had killed Pootna and now had given the gift of fearlessness to the milkmen. O Master! Even if someone were to perform various efforts (millions of) even then one cannot be blessed with such a powerful son!" (392)

"O Master! Listen to us all milkmen. All men going to the battle-field meditate on him. Even all the munis (ascetics) including Shiva meditate on him and even weaklings and needy persons meditate on him. All the womenfolk worship him, and all the householders also meditate on him. We have realised without any doubt and with full faith that he is the creator of the world. This is a fundamental truth and there is no doubt about it at all. (393)

ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈ ਪੁਤਨਾ ਇਨ ਮਾਰੀ।
 ਰਾਜ ਬਿਭੀਛਨ ਯਾਹਿ ਦਯੋ ਇਨ ਹੀ ਕੁਪਿ ਰਾਵਨ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰੀ।
 ਰਛ ਕਰੀ ਪ੍ਰਲਾਦਹਿ ਕੀ ਇਨ ਹੀ ਹਰਨਾਖਸ ਕੀ ਉਰ ਫਾਰੀ।
 ਨੰਦ ਸੁਨੋ ਪਤਿ ਲੋਕਨ ਕੈ ਇਨ ਹੀ ਹਮਰੀ ਅਬ ਦੇਹ ਉਬਾਰੀ॥ ੩੯੪॥
 hai bhagwan bali pragtiou sabh gope kahai putna in mari.
 raj babhichhan yahai diou in hi kup ravan daint sanghari.
 rachh kari prehladeh ki in hi harnakhas ki ur phari.
 nand sunnai pat lokan kai in hi hamri ab deh ubari. (394)

ਹੈ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਤਰ ਹੈ ਕਰਤਾ ਇਹ ਲੀਲਾ।
 ਸਿਖਯਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਿ ਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਤਨ ਹੀਲਾ।
 ਰਾਖ ਲਈ ਇਨ ਹੀ ਸੀਅ ਕੀ ਪਤਿ ਰਾਖਿ ਲਈ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਰਥ ਸੀਲਾ।
 ਗੋਪ ਕਹੈ ਪਤਿ ਸੋ ਸੁਨੀਐ ਇਹ ਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਰ ਬੀਰ ਹਠੀਲਾ॥ ੩੯੫॥
 hai sabh logan ko karta brij beetar hai karta eh leela.
 sikhyan ko barta har hai eh sadhan ko harta tan heela.
 rakh laiee in hi sia ki pat raakh laiee triya parathh seela.
 gope kehai pat so sunnai eh hai krisanug bar beer hathila. (395)

ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ ਚਕਏ ਗਿਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਜੀ ਬਛਰੇ ਸੰਗ ਲੈ ਬਨਿ ਜਾਵੈ।
 ਜਿਉ ਧਰ ਮੂਰਤਿ ਘਾਸੁ ਚੁਗੈ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈ।
 ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪੁਨੇ ਕਰ ਮੈ ਕਰਿ ਭਾਵ ਘਨੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ।
 ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਜੁ ਸੁਨੈ ਪਤਨੀ ਸੁਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ॥ ੩੯੬॥
 din beet gaie chakai gir kai har ji bachhrai sung lai ban javai.
 jiou dhar moorat ghas chugai bhagwan maha man mein sukh pavai.
 lai murli apnai kar main kar bhav ghanai hit sath bajavai.
 mohai rehai jo sunnai patni sur mohai rehai jo sunn pavai. (396)

ਕੁਪ ਕੈ ਜਿਨਿ ਬਾਲਿ ਮਰਿਓ ਛਿਨ ਮੈ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਕੀ ਜਿਨਿ ਸੈਨ ਮਰੀ ਹੈ।
 ਜਾਹਿ ਬਿਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਲੰਕ ਕਰੀ ਹੈ।
 ਮੁਰ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਘਟਿਕਾਨ ਕਰੀ ਰਿਪੁ ਜਾ ਸੀਅ ਕੀ ਜੀਯ ਪੀਰ ਹਰੀ ਹੈ।
 ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੇ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਗਊਅਨ ਕੈ ਮਿਸ ਖੇਲ ਕਰੀ ਹੈ॥ ੩੯੭॥
 kup kai jiu bal mariou chhin mein or ravan ki jin sain hai.
 jaie babhaichan raj deeou chhin mein jeh ki teh lunk kari hai.
 mur maar deyo ghattkan kari rip ja sia ki jiu peer hari hai.
 so brij bhoom bikhai bhagwan so gouooan kai mis khel kari hai. (397)

All the milkmen were saying that the Lord (Sri Krishna) had himself taken birth, who had killed Pootna. He alone had bestowed the Kingdom (of Lanka) to Vibhushan and had killed Ravana, being furious with rage. He alone had torn open the breast of Hirnakush and thus protected the saint Prahlad. O Nand! Listen to us, he alone had saved Indra and our lives even." (394)

"The Lord, who is the creator of the whole world, is Krishna himself and is performing all these miracles (gameplay) in Brij town. He is the Lord, bestowing his blessings to his disciples, and is casting away the sufferings of the saints." He alone had saved the honour of Sita and he alone had protected the honour and prestige of Daropadi. The milkmen said, "O Master! Listen Krishna is very powerful and a stubborn warrior." (395)

Many days had elapsed after the episode of lifting, the mountain, Krishna again went to the jungle alongwith the calves, and they were quitely grazing grass while the Lord (Krishna) was very happy in his heart. He picked up his flute with great joy and love and started playing on it. All the womenfolk of heavens get enamoured by listening to the flute and anyone who heard its sound, would get endeared to it. (396)

The same Lord, who had killed Bali in no time and had destroyed the army of Ravana in a moment and had given the kingdom to Vibhushan, handing over Lanka to him. He had killed the demon Mur, and had killed Kumbhkaran and also the enemy of the elephant had been killed by him. The same Lord, who had saved Sita from her sufferings (of separation) and now to protect the cows of Brij-township was performing various miracles (in the form of Krishna)". (397)

ਜਾਹਿ ਸਹੰਸ੍ ਫਨੀ ਤਨ ਉਪਰਿ ਸੋਇ ਕਰੀ ਜਲ ਭੀਤਰ ਕੀੜਾ।
ਜਾਹਿ ਬਿਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਜਾਹਿ ਦਈ ਕੁਪਿ ਰਾਵਨ ਪੀੜਾ।
ਜਾਹਿ ਦਯੋ ਕਰ ਕੈ ਜਗ ਭੀਤਰ ਜੀਵ ਚਰਾਚਰ ਅਉ ਗਜ ਕੀੜਾ।
ਖੇਲਤ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਜਿਨਿ ਕੀਲ ਸੁਰਾਸੁਰ ਬੀਚ ਝਗੀੜਾ॥ ੩੯੮॥
jaihahi sahasar phani tan uper soiai kari jal bheetar kareera.
jaihahi bibheechhin raj deou ar jahai deiee kup ravan peerra.
jahai diou kar kai jug bheetar jeev charachar aou gaj keerra.
khelat so brij bhoom bikhahi jin keel surasur beech jhageerra. (398)

ਬੀਰ ਬਡੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਆਦਿ ਜਾਹਿ ਮਰਾਇ ਡਰੇ ਰਨਿ ਛਤ੍ਰੀ।
ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਰਿਸੈ ਕਰਿ ਰਾਜਨ ਮੈ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਬਰ ਅਤ੍ਰੀ।
ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗਊਅਨ ਮੈ ਜੋਊ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਬਧ ਸਤ੍ਰੀ।
ਆਗਿ ਸੋ ਧੂਮ੍ ਲਪੇਟਤ ਜਿਉ ਫੁਨਿ ਗੋਪ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਇਹ ਛਤ੍ਰੀ॥ ੩੯੯॥
beer badai Duryodhan adik jahai maraihe darai runn chhatri.
jahai mariou sispal risai kar rajan mein krishnung kar atri.
khelat hai souoo gorooan mein jouoo hai jug ko karta badh satri.
aag si dgynar lapetal jiou phun gope kahavat hai eh chhatri. (399)

ਕਜ ਜੁਧ ਮਰੇ ਇਕਲੇ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਰਾਜ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਜਿਹ ਦੀਆ।
ਕੁੰਭਕਰਨ ਮਰਿਯੋ ਜਿਨਿ ਹੈ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਬਧ ਕੀਆ।
ਰਾਜੁ ਬਿਭੀਛਨ ਦੇ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਅਉਧਿ ਚਲਿਯੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸੀਆ।
ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਸੋ ਅਵਤਾਰ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਅਬ ਲੀਆ॥ ੪੦੦॥
kar judh marai ikalai mud keetat raj satkrit ko jeh deea.
kumbhkaran mariou jin hai ar ravan ko chhin mein badh kia.
raj babhichhan dai har anand aoudh chaliou sung lai kar sia.
papan ko badh karan so avtar bikhahi brij ko ab lia. (400)

ਜੋ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਕੀ ਕਰੀ ਗੋਪਨ ਤਉ ਪਤਿ ਗੋਪਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ।
ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਬਲੁ ਆਇ ਕਹਿਯੋ ਗਰਗੈ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਬਾਤ ਸਹੀ ਹੈ।
ਪੂਤੁ ਕਹਿਯੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਦਿਜ ਤਾਹਿ ਮਿਲਿਯੋ ਫੁਨਿ ਮਾਨਿ ਇਹੀ ਹੈ।
ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਮਾਰਨ ਆਯੋ ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੀ ਦੇਹ ਗਈ ਨ ਰਹੀ ਹੈ॥ ੪੦੧॥
jo upma har ki kari gopan tou pat gopan baat kehi hai.
jo eh ko bal aie kehio gargai hum so souoo baat sehi hai.
poot kehio basudeveh ko dij tahai miliou phun maan ehi hai.
jo eh ko phun maran aiyo so tahi hi deh gaiee na rehi hai. (401)

The same Krishna, having slept on top of Sheshnag with one thousand fangs, and performed many miracles in the ocean; he alone had created the enmity between the gods and demons, and he alone, in the form of Krishna was now engaged in various miracles in the Brij township. (398)

The Lord, who had got warriors like Daroyodhan killed in the battle-field and the same Krishna was expert in waging war among the kings with protective covering; he alone could destroy the world by arming himself with weapons and he alone was playing his role among the milkmen and the cows. Just as fire flames were covered with smoke, similarly being a Kashatriya he is being called a milkman (as a part of his game-plan). (399)

(The Lord), Who had fought alone against (demons) Madh and Ketab and had given the kingdom of heavens to Indra; who had killed kumbhkaran and in no time had killed even Ravana; who had bestowed the kingdom of Lanka to Vibhushan and taking back Sita with great joy and bliss had started back for Ayoudhya; He had taken birth in the Brij town now for destroying the sinners and oppressors (as Krishna). (400)

When the milkmen were praising Krishna like this, then the master of milkmen Nand, told him that "Muni Garg had told them already about the power of Krishna and now we find his words were true. The Pandit (Muni) had said that Basudev's son had been given to him from the heavens as a great blessing and honour. Infact whosoever had come forward to kill Krishna, had been destroyed and had lost his life. (401)

ਅਬ ਇੰਦ੍ਰ ਆਇ ਦਰਸਨ ਕੀਆ ਅਰੁ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ ਭਯਾ

ਸਵੈਯਾ

ਦਿਨ ਏਕ ਗਏ ਬਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਮਘਵਾ ਤਜਿ ਮਾਨ ਹਰੀ ਪਹਿ ਆਯੋ।
ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਖਸਾਵਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਤਰਿ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ।
ਅਉਰ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਰਿਝਾਯੋ।
ਚੁਕ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ਸਕ੍ ਸੁ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਕੋ ਨਹਿ ਪਾਯੋ॥ ੪੦੨॥

ab Indar aad darsan kai or benti karat bheya.

Swaiyya'

diu ek bhaie gaie ban ko har ji maghwa raj maan hari peh aiyo.
papan ko bakhsavan ke har ko kar paien sees nivaiyo.
aour kehi binti har ki at hi teh te bhagwan rijhaiyo.
chuk bhaiee hum te kehiou satar so kai har ji tum ko neh paiyo. (402)

ਤੂ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਤੂ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਹੈ।
ਤੂ ਮੁਰ ਕੋ ਮਰੀਯਾ ਰਿਪੁ ਰਾਵਨ ਭੂਰਿਸਿਲਾ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕੋ ਭਰਤਾ ਹੈ।
ਤੂ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਅਰੁ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕੋ ਹਰਤਾ ਹੈ।
ਜੋ ਤੁਮਰੀ ਕਛੁ ਭੂਲ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਤੂ ਤਨ ਕੋ ਮਰਤਾ ਹੈ॥ ੪੦੩॥

tu jug he karta karnanidh tu sabh logan ko karta hai.
tu mur ho mariua rip ravan bhursila triya ko bharta hai.
tu sabh devan ko pat hai ar sadhan ke dukh ho harta hai.
jo tumri kachh bhool karai teh kai phun tu tan hai marta hai. (403)

ਸੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਕੀ ਉਪਮਾ ਤਬ ਕਾਮ ਸੁ ਧੇਨ ਗਊ ਚਲਿ ਆਈ।
ਆਇ ਕਰੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਭਾਤਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਡਾਈ।
ਗਾਵਤ ਹੀ ਗੁਨ ਕਾਨਰ ਕੇ ਇਕ ਕਿੰਕਰ ਆਇ ਗਈ ਹਰਿ ਪਾਈ।
ਸਯਾਮ ਕਰੋ ਉਪਮਾ ਕਹਿਯੋ ਪਤਿ ਸੋ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਭਾਤਿਨ ਭਾਈ॥ ੪੦੪॥

sun kahn sarkirat ki upma tab kaam so dhein gouoo chal aiee.
aue hari upma har ki boh bhatin so kab siam badaiee.
gavat hi gunn kanar kai ik kinkar aie gaiee har paiee.
Siam karo upma kehiou pat so upma boh bhatin bhaiee. (404)

**Now the episode of Indra's visit to meet Krishna and
his prayers begins.**

Swaiyya

One day when Krishna had gone to the forest, Indra had come to meet Krishna, having given up his egoism and haughtiness. He came and bowed at Krishna's feet, requesting for his pardon to please Krishna. Indra said, "O Lord! I had committed a sin and had not realized your greatness or secrets." (402)

Indra then again said, "O lord-Sublime! You are the creator of this Universe, who had created all the beings. You were the killer of demon Mur, the enemy of Ravana in the form of Rama, and the master of the womenfolk of Bhursila town. (You are the king of all the gods, who was responsible for alleviating the sufferings of all the saints, If someone were to be rude to you or dishonours you, gets destroyed by you in no time." (403)

When Indra was praising Krishna like this, the cow kamdhein came towards Krishna, and she also praised Krishna in many ways. The poet Siam has stated, that this was a great honour (for Krishna). While singing the praises of Krishna, another godly princess came near Krishna. She told her master, Indra, "You should praise Krishna as much as possible, as I would like to hear his praises, which is very pleasing to me." (404)

ਕਾਨਰ ਕੇ ਪਗ ਪੂਜਨ ਕੋ ਸਭ ਦੇਵਪੁਰੀ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁਰ ਆਏ।
 ਪਾਇ ਪਰੇ ਇਕ ਪੂਜਤ ਭੇ ਇਕ ਨਾਚ ਉਠੇ ਇਕ ਮੰਗਲ ਗਾਏ।
 ਸੇਵ ਕਰੈ ਹਰਿ ਕੀ ਹਿਤ ਕੈ ਕਰਿ ਆਵਤ ਕੇਸਰ ਧੂਪ ਜਗਾਏ।
 ਦੈਤਨ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਮਨੋ ਜਗ ਮੈ ਸੁਰ ਫੇਰਿ ਬਸਾਏ॥ ੪੦੫॥

kanar kai pug poojan ko sabh devpuri taj kai sur aie.
 paie parai ik poojat hai ik naach uthai ik mangal gaie.
 save karai har hi hit kai har avat kesar dhoop jagaie.
 daintan kai badh hai bhagwan manai jug mein sur pher basaie. (405)

ਦੋਹਰਾ

ਦੇਵ ਸਕ੍ ਆਦਿਕ ਸਭੈ ਸਭ ਤਜਿ ਕੈ ਮਨਿ ਮਾਨ।
 ਹੂੰ ਇਕਤ੍ ਕਰਨੈ ਲਗੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਉਸਤਤੀ ਬਾਨਿ॥ ੪੦੬॥

Dohra

Dev sakar adik sabhai sabh taj kai man maan.
 havai ikatar karnai lagai Krisan ustati baan. (406)

ਕਬਿਤੁ

ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੇ ਲਾਜ ਕੇ ਜਹਾਜ ਦੋਊ ਦੇਖੀਅਤ ਬਾਰਿ ਭਰੇ ਅਭ੍ਨ ਕੀ ਆਭਾ ਕੋ ਧਰਤ ਹੈ।
 ਸੀਲ ਕੇ ਹੈ ਸਿੰਧੁ ਗੁਨ ਸਾਗਰ ਉਜਾਗਰ ਕੇ ਨਾਗਰ ਨਵਲ ਨੈਨ ਦੋਖਨ ਹਰਤ ਹੈ।
 ਸਤ੍ਨ ਸੰਘਾਰੀ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਅਵਤਾਰੀ ਜੂ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕੋ ਦੇਹ ਦੂਖ ਦੂਰ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈ।
 ਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਿਤਿਪਾਰਕ ਏ ਜਗ ਕੇ ਉਧਾਰਕ ਹੈ ਦੇਖ ਕੈ ਦੁਸਟ ਜਿਹ ਜੀਯ ਤੇ ਜਰਤ ਹੈ॥ ੪੦੭॥

Kabit

prem bharai laaj ke jahaj douoo dekhiat baar bharai abharan
 ki abha ko dharat hai.
 seel ho hai sindh gunn sagar ujjagar ke nagar naval nain dokhan harat hai.
 sabhan sanghari eh kahn avtari jo ke sadhan ko deh dukh dur ko karat hai.
 mitar privparak ei jug udharak hai dekh kai dusat jeh
 jiau te jarat hai. (407)

All the gods, leaving heavens had come down to Brij-town to pay their obeisance at the lotus-feet of Krishna. Some of the gods were touching the lotus-feet of Krishna, some of them were worshipping him, and some were dancing, while some others were singing songs in praise of Krishna with full attention (concentration), some were bringing sandal wood and burning incense for his worship in their hands. Thus it was apparent that the Lord had killed all the demons, and once again established the kingdom of gods over the world. (405)

Couplet

All the gods, including Indra, had got together, abjuring their egoism (pride), and were singing praises of Krishna and saying words of approbation in honour of Krishna. (406)

Kabit

Krishna and Balram appeared as the ships of love and humility (source of honour), who were assuming the form of clouds, with their beauty of water-laden form. They were shining like fountains of gentleness, full of all virtues and were casting away the afflictions of the suffering humanity with their beautiful and playful eyes (agile). Krishna was a godly person, who wants to destroy the oppressors and enemies (of humanity), and bring solace to the saintly persons. He was the sustainer of the world, bestowing Salvation to them, on whose sight alone, all the oppressors and enemies were feeling jealous in their hearts (burning within). (407)

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਸਭੈ ਸੁਰ ਆਇਸੁ ਲੈ ਚਲ ਧਾਮਿ ਗਏ ਹੈ।
ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਧਰਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਤੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਯਾਦ ਭਏ ਹੈ।
ਰਾਤਿ ਪਰੇ ਚਲਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਡੇਰਨਿ ਆਪਨ ਬੀਚ ਅਏ ਹੈ।
ਪ੍ਰਾਤਿ ਭਏ ਜਗ ਕੇ ਦਿਖਬੇ ਕਹੁ ਕੀਨ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲ ਨਏ ਹੈ॥ ੪੦੮॥

Swaiyya' .

kahn kai sees nivaie sabhai sur aies lai chal dham gaie hai.
gobind naam dhariou har ko eh tai man anand yaad bhaie hai.
raat parai chal kai bhagwan so doran apan beechh aie hai.
praat bhaie jug kai dikhbe koh keen so sunder khel naie' hai. (408)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਇੰਦ੍ਰ ਭੂਲ ਬਖਸ਼ਾਵਨ ਨਾਮ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ
ਸਮਾਪਤਮ।**

ਅਬ ਨੰਦ ਕੋ ਬਰੁਨ ਬਾਧ ਕਰਿ ਲੈ ਗਏ

ਸਵੈਯਾ

ਨਿਸਿ ਏਕ ਦ੍ਵਾਦਸਿ ਕੇ ਹਰਿ ਤਾਤ ਚਲਿਯੋ ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਨ੍ਹਾਵਨ ਕਾਜੈ।
ਆਹਿ ਪਰਿਓ ਜਲ ਮੈ ਬਰੁਨੰ ਗਜ ਕੋਪਿ ਗਹਿਯੋ ਸਭ ਜੋਰਿ ਸਮਾਜੈ।
ਬਾਧ ਚਲੇ ਸੰਗਿ ਲੈ ਬਰੁਨੰ ਪਹਿ ਕਾਨਰ ਕੇ ਬਿਨੁ ਹੀ ਕੁਪਿ ਗਾਜੈ।
ਜਾਇ ਕੈ ਠਾਢਿ ਕਰਿਓ ਜਬ ਹੀ ਪਹਿਚਾਨ ਲਯੋ ਦਰੀਆਵਨ ਰਾਜੈ॥ ੪੦੯॥

**it Sri Bachittar Natak granthai Krishanavtarai Inder bhool
bhagwan naam barnung dhiae samabatam.**

Ab nand ko barun badh har lai gaie.

Swaiyya'

mis ek davadis ke har taat chaliou jamna meh nahvan kajai.
aihai pariou jal mein barnung gaj gahiou sab jor samajai.
badh chalai sung lai barunung peh kanar ke bin hi kup gajai.
jaie kai thand kariou jab hi pehchan liou dariavan rajai. (409)

Swaiyya'

Later all the gods, paying their respects (obeisance) to Krishna, all the gods went back to heavens (went home). Now they were calling Krishna as gobind, and all the gods were feeling blissful in their hearts. In the meantime on the approach of night, Krishna also came back home from the forest. On the dawn of day, he was engaged in other adventures of the world as he had come to Earth for perceiving the worldly drama of the Lord. (408)

Here the chapter of Indra's begging pardon from Krishna (for his sins) from the episode of Krishna's Incarnation in the Bachhittar Natak Granth is completed.

Now the episode of Nand's Kidnap by Varuna (getting Nand bound) begins.

Swaiyya'

Baba Nand had gone to the river Jamuna one night of second day of moon (phases of moon). As he went into the waters of Jamna for taking bath, then the elephants of (god) varuna got together in great rage and caught hold of Nand. They brought him to Varuna in a bound condition (tied down) and without realising the power of Krishna, the elephants was trumpeting in great pride. When Nand was brought into the presence of Varuna, the (god) Varuna recognised Nand immediately. (409)

ਨੰਦ ਬਿਨਾ ਪੁਰਿ ਸੁੰਨ ਭਯੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਹਿ ਆਏ।
ਆਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੇ ਪਰ ਪਾਇਨ ਨੰਦ ਤ੍ਰਿਯਾਦਿਕ ਤੇ ਘਿਘਿਆਏ।
ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਤਨ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਆਇ ਰਿਝਾਏ।
ਮੋ ਪਤਿ ਆਜ ਗਏ ਉਠ ਕੈ ਹਮ ਢੂੰਢਿ ਰਹੇ ਕਹੂੰਐ ਨਹੀ ਪਾਏ॥ ੪੧੦॥

Nand bina pur sunn bhiou sabh hi mil kai har ji peh aie.
aad pranam karai par paien Nand triyadik te ghighaie.
kai boh bhatan so binti kar kai bhagwan ko aie rijhaie.
mo pat aaj gaie utha kai hum dhoodh rehai kahunai hani paie. (410)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਤਾਤ ਕਹਿਓ ਹਸਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤਾਤ ਲਿਆਵਨ ਕੌ ਹਮ ਜੈ ਹੈ।
ਸਾਤ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਸੁ ਸਾਤਹਿ ਜਾਇ ਜਹੀ ਤਹ ਜਹੀ ਤੇ ਲਿਯੈ ਹੈ।
ਜੌ ਮਰ ਗਿਓ ਤਉ ਜਾ ਜਮ ਕੇ ਪਰਿ ਆਸਯ ਲੈ ਕੁਪਿ ਭਾਰਥ ਕੋ ਹੈ।
ਨੰਦ ਕੋ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇ ਹਉ ਹਉ ਕਿਹ ਜਾਇ ਰਮੇ ਤਉ ਜਾਨ ਨ ਦੇ ਹੈ॥ ੪੧੧॥

Kahn baach

Swaiyya'

taat keho hass kai Jasodha peh taat liavan ko hum jai hai(n).
saat akas patal so sateh jaie jehi teh jahi te liyai hai.
jou mar geyo tou ja jam ke par ayudh lai kap bharath kai hai.
Nand ko aan milaie hoan hoan keh jaie ramai touoo
jan na dai hai. (411)

ਗੋਪ ਪ੍ਰਨਾਮ ਗਏ ਕਰ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤੋ ਹਸਿ ਕੈ ਇਮ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ ਹੈ।
ਗੋਪਨ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਮਿਲ ਹੋ ਇਹ ਝੂਠ ਨਹੀ ਫੁਨ ਸਤਿ ਲਹਿਯੋ ਹੈ।
ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਹਰਿ ਦੂਰਿ ਬਹਿਓ ਹੈ।
ਛਾਡਿ ਅਧੀਰਜ ਦੀਨ ਸਭੋ ਫੁਨਿ ਧੀਰਜ ਕੋ ਮਨ ਗਾਢ ਗਹਿਓ ਹੈ॥ ੪੧੨॥

gope parnam gaie har kai greh te hass kai im kahn kehiou hai.
gopan kai pat ko mil hai eh jhooth nahi phun sat lehiou hai.
gopan kai man ko at hi dukh baat sunnai har dur behiou hai.
chhad adhiraj deen sabhai phun dheeraj ko man gadh gehiou hai. (412)

Without the presence of Nand in the town, Brij became lifeless (desolate) so all the milkmen went to Krishna, and bowed to him. After paying their respects, Then the wife (Jasodha) of Nand, alongwith other milkmen came to Krishna and with their prayers they had enamoured Krishna (pleased him). Jasodha said, "My spouse had got up and gone for a bath (to Jamuna) but had not returned so far. We have tried all our efforts, but had failed to locate him." (410)

**Kahna then said,
Swaiyya**

The son, Sri Krishna, told to his mother Jasodha with a smile, that "I will go to bring my father. I will go upto the (seven) depths of the Netherlands and the (seven) heights of skies, wherever he has gone. I will bring him from there. Even if he were dead, and had gone to the land of death, (hell) I will fight with all ferocity with the weapons and I will bring back Nand to meet you (o mother!). If he had gone and mingled with someone else. I will not allow him to go. (411)

When the milkmen had gone to their houses, then Krishna said with a smile, "I will meet the master of milkmen (Nand) and take it as a truth and not a lie from me. So all the doubts in the minds of the milkmen alongwith its painful suffering in their minds was alleviated by the remarks of Krishna. So all of them had peace of mind leaving aside their restlessness. (412)

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੀ ਉਠ ਕੈ ਜਲ ਬੀਚ ਧਸਿਓ ਬਰਨੰ ਪਹਿ ਆਯੋ।
ਆਇ ਕੈ ਠਾਢਿ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਨਦੀਆ ਪਤਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਯੋ।
ਭ੍ਰਿਤਨ ਮੋ ਅਜਨੇ ਤੁਮ ਤਾਤ ਅਨਿਓ ਬੰਧ ਕੈ ਘਿਘਿਆਯੋ।
ਕਾਨ੍ਹ ਛਿਪਾਮਨ ਦੋਖ ਕਰੋ ਇਹ ਭੇਦ ਲਖ ਕੈ ਨਹੀ ਪਾਯੋ॥ ੪੧੩॥

parat bhaie har ji uth kai jal beer dhasiou burnung peh aieyo.
aie kai thadh bhiou jab hi nadia pat paien se laptaiou.
bhirtan mo ajno tum lat aniou bandh ke keh kai ghighaiyo.
kahn chhimapan dokh karai eh bheid humai lakh kai nahi paiyo. (413)

ਜਿਨਿ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨ ਗੀਝਿ ਦਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਜਿਨਿ ਰਾਵਨ ਖੇਤ ਮਰਿਓ ਹੈ।
ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਅਘਾਸੁਰ ਪੈ ਬਲਿ ਕੋ ਛਲ ਸੋ ਜੁ ਛਲਿਓ ਹੈ।
ਜਾਹਿ ਜਲੰਧਰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਿਹ ਮੂਰਤਿ ਕੈ ਸਤ ਜਾਹਿ ਟਰਿਯੋ ਹੈ।
ਧੰਨ ਹੈ ਭਾਗ ਕਿਧੋ ਹਮਰੇ ਤਿਹ ਕੋ ਹਮ ਪੇਖਬਿ ਆਜੁ ਕਰਿਓ ਹੈ॥ ੪੧੪॥

jini raj bhabhichhan reejh deeo ris kai jiu Ravan khet mariou hai.
jahai mariou mur naam aghasur pai bal ko chhal so jo chhaliou hai.
jabai jalandhar ki triya ko teh murat kai sat jaie tariou hai.
dhan hai bhaag kidho hamrai teh ko hum pekhab aaj kariou hai. (414)

ਦੋਹਰਾ

ਪਾਇਨ ਪਰ ਕੈ ਬਰਨਿ ਜੂ ਦਯ ਨੰਦ ਕਉ ਸਾਥਿ।
ਕਹਿਯੋ ਭਾਗ ਮੁਹਿ ਧੰਨਿ ਹੈ ਚਲੈ ਪੁਸਤਕਨ ਗਾਧ॥ ੪੧੫॥
paien par kai baran jo diou nand kou saath.
kehiou bhag mohai dhan hai chalai pusathan gath. (415)

ਸਵੈਯਾ

ਤਾਤ ਕੋ ਸਾਥ ਲਯੈ ਭਗਵਾਨ ਚਲਿਯੋ ਪੁਰ ਕੋ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਭੀਨੋ।
ਬਾਹਰਿ ਲੋਕ ਮਿਲੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਣਾਮ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੀਨੋ।
ਪਾਇ ਪਰੋ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਦਾਨ ਘਨੋ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਦੀਨੋ।
ਆਇ ਮਿਲਾਇ ਦਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਪਤਿ ਸਤਿ ਹਮੈ ਕਰਤਾ ਕਰ ਦੀਨੋ॥ ੪੧੬॥

Swaiyya'

tat ko saath liou bhagwan chaliou pur kai man anand bheeno.
bahar lok milai brij kai kar kahn parnam prakaram keeno.
paie parai har kai boh baran daan ghano dig lokan deeno.
aie milaie diou brij kai pat sabh hamai karta har deeno. (416)

In the morning at dawn itself, Krishna entered the waters of Jamuna, and went to (the god) Varuna. As soon as Krishna stood near Varuna, he fell at the feet of Krishna (the Master of Rivers) and begged for his pardon. Then he said, "My slaves have unknowingly caught hold of your father and tied him down and they were repenting and saying, "O Krishna! Pray pardon my sin; as we could not follow your secret move." (413)

It is our great good fortune that we have perceived the Lord Himself today, who had with pleasure handed over the kingdom to Vibhushan and had killed Ravana being enraged and today, who had killed the demons Mur and Agharsur with his might and had, through deceit, deceived the King Bal, who had assuming the form of her spouse, had spoiled the honour and chastity of Jalandhar's wife, so it is our good fortune to meet you." (414)

So Varuna, paying respects to Krishna, arranged to send Nand alongwith him, and said, "It is our good fortune, that this episode will always be mentioned in all times to come, and included in the books of learning." (415)

Swaiyya'

Taking his father alongwith him, Sri Krishna, in a blissful mood, left for his home town. People from the Brij town met them on the out skirts and were bowing to Krishna for this successful action. They paid their obeisance to Krishna many times and gave many alms (gifts) to the brahmins. When Krishna had brought back the Master of Brij town (Nand) and got him in touch with the people, then they said that "Kahna was truly the creator of the world." (416)

ਨੰਦ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਬਾਹਰਿ ਆਨਿ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਕਾਨਰ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਰੇ।
ਰਾਜ ਦਯੋ ਇਨ ਗੀਝਿ ਬਿਭੀਛਨਿ ਰਾਵਨ ਸੇ ਰਿਪੁ ਕੋਟਿਕ ਮਾਰੇ।
ਭ੍ਰਿਤਨ ਲੈ ਬਰੁਣੈ ਬੰਧਿਓ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁਹਿ ਆਨਿਓ ਹੈ ਯਾਹੀ ਛਡਾ ਰੇ।
ਕੈ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਸਮਝੋ ਇਹ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਸਮਝੋ ਨਹੀ ਬਾਰੇ॥ ੪੧੭॥

Nand Baach

Swaiyya'

bahir aan kehio brij kai pat kanar hi jug ko karta hai.
raj diou in reejh bibheechhan Ravan so rip kotik marai.
bhirtan lai barnai bandhiou teh te mohai aniou hai yahi chhada re.
kai jug ko karta samjo eh ko har kai samjhai nahi barai. (417)

ਗੋਪ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਜਾਨਿ ਹਰੀ ਇਹ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਿਓ।
ਦੇਖਹਿ ਜਾਇ ਬੈਕੁੰਠ ਸਭੈ ਹਮ ਪੈ ਇਹ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਓ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਹ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪੁਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਸਾਰਿਓ।
ਗਿਆਨ ਹੈ ਪਾਰਸੁ ਗੋਪਨ ਲੋਹ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੰਚਨ ਡਾਰਿਓ॥ ੪੧੮॥

gope sabhai apno man bheetar jaan hari eh bheid bichariou.
dekheh jaie baikunth sabhai hum pai eh kai eh bhaat uchariou.
ta chhab ko jas uch maha kab no apnai mukh'te im sariou.
gyan havai paras gopan leh ko kahn sabhai
kar kanchan dariou. (418)

ਜਾਨ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਕੋ ਲਖੀਆ ਜਬ ਰੈਨਿ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਪਰਿ ਸੋਏ।
ਦੂਖ ਜਿਤੇ ਜੁ ਹਤੇ ਮਨ ਮੈ ਤਿਤਨੇ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਕੇ ਲੇਵਤ ਖੋਏ।
ਆਇ ਗਯੇ ਸੁਪਨਾ ਸਭ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾ ਪਿਖਏ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਰ ਦੋਏ।
ਜਾਇ ਅਨੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਥੀ ਤਿਹ ਜਾ ਸਮ ਜਾ ਫੁਨਿ ਅਉਰ ਨ ਕੋਏ॥ ੪੧੯॥

jaan kai antar ko lakhia jab raen pari tab hi par sohai.
dukh jitai jo hutai man mein tunai har naam kai levat khoiai.
aie geyo supna sabh ko teh ja pikhiai triya nar doiai.
jaie anup brijat thee teh ja samja phun aour na koiai. (419)

Then Nand said :

Swaiyya'

When Nand came out of the river waters, he said, "Kahna was truly the creator of the Universe." He alone had given the Kingdom (of Lanka) to Vibhishan, being pleased with him, and had killed many enemies like Ravana. Varuna's (god) slaves had tied me down, but Krishna had got me released from them. So all (people) should consider him as the creator of the world and not an ordinary child. (417)

All the milkmen considered this secret in their minds and felt that Krishna alone was the Lord himself. So they said, that "They would like to visit the heavens". The beauty of this scene, alongwith its praise and greatness, the poet has expressed this as such. "On gaining the true scholarly knowledge, the gold-stone (Paras) like Krishna had converted the iron like milkmen into gold itself (blessed then with Salvation). (418)

The Lord, who had known the secret of all this, performed another miracle knowing the inner feelings. When the night approached and all had almost gone to sleep, when all their sufferings, at heart, had disappeared by meditating on the Lord's Name, and all were dreaming. That particular dream was viewed by both men and women. There was a beautiful place, with no other comparison in beauty. (419)

ਸਭ ਗੋਪਿ ਬਿਚਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬੇਕੁੰਠ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਿ ਭਲਾ ਹੈ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਸਮੈ ਲਖੀਐ ਨ ਇਹਾ ਓਹੁ ਜਾ ਪਿਖੀਐ ਭਗਵਾਨ ਖਲਾ ਹੈ।
 ਗੋਰਸ ਖਾਤ ਉਹ ਹਮ ਤੇ ਮੰਗਿ ਜੋ ਕਰਤਾ ਸਭ ਜੀਵ ਜਲਾ ਹੈ।
 ਸੋ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਛਾਛਹਿ ਪੀਵਤ ਜਾਹਿ ਰਮੀ ਨਭ ਭੂਮਿ ਕਲਾ ਹੈ॥ ੪੨੦॥

sabh gope bichar kehio man mein eh baikunth te brij mohai bhala hai.
 Kahn samai lakhiai na eha oh ja pikhiai bhagwan khala hai.
 goras bhat uha humte mang jo karta sabh jeev jala hai.
 so humrai greh chhachheh peevat jahai rami
 nabh bhoom kala hai. (420)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਨੰਦ ਜੂ ਕੋ ਬਰੁਣ ਪਾਸ ਤੇ ਛੁਡਾਏ ਲਿਆਇ
 ਬੈਕੁੰਠ ਦਿਖਾਵ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।**

ਅਥ ਰਾਸਿ ਮੰਡਲ ਲਿਖਯਤੇ

ਅਥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਥਨੰ

ਭੂਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ

ਤੂਹੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਆਪ ਰੂਪਾ। ਤੂਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਭ ਹੰਤੀ ਅਨੂਪਾ।
 ਤੂਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਸੀਤਲਾ ਤੋਤਲਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਤੈਹੀ ਕੀਆ ਹੈ॥ ੪੨੧॥

**It Sri Bachittar Natak granthai Krishantaro nand ju ko baran
 pass te chhadaie leaie baikunth dikhav sabh gopan kai dhaie
 sampatung.**

Ab raas mandal likhya utai

Ab devi ju ki ustat kathanung.

Bhujang prayat Chhand

tuhi astari(n) sastari(n) aap rupa. tuhi ambika jumbh hanti anupa.
 tuhi ambika seetala totla hai. totla hai. prithvi bhoom akas tehi kia hai.
 (421)

ਤੂਹੀ ਮੁੰਡ ਮਰਦੀ ਕਪਰਦੀ ਭਵਾਨੀ। ਤੂਹੀ ਕਾਲਿਕਾ ਜਾਲਪਾ ਰਾਜਧਾਨੀ।
 ਮਹਾ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਤੂਹੀ ਈਸਵਰੀ ਹੈ। ਤੂਹੀ ਤੇਜ ਅਕਾਸ ਥੰਭੇ ਮਹੀ ਹੈ॥ ੪੨੨॥

tuhi mund mardī kapardi bhavani. tuhi kalika jalpa rajdhani.
 maha jog maya tuhi easvari hai. tuhi tej akas thambhai mahi hai. (422)

All the milkman had felt in mind after pondering and said, "Our Brij town was much better than these heavens even as at no time Krishna was to be seen here, and in Brij wherever we look around, we would find Krishna standing there. There he demands from us milk and curd (cow-products-eats these things only, and he alone was the creator of all lands and oceans and other beings as well. He comes to take butter milk from our homes, whose power was spread all over the lands and skies. (420)

Here the chapter on getting Nand released from Varuna and showing Heavens to milkmen from the episode of Krishna Incarnation in the sxBachittar Natak Granth is complete.

Now the episode of Amorous pastime of Lord Krishna (with milkmaids) begins (Now the praises of the goddess begins Bhujang prayat chhand.

O Goddess! You are possessing the weapons and the coats of mail (protective cover) and you are having a dreadful appearance. You are Ambika, and the killer of the demon JaJambh and are very beautiful and powerful. You alone are Ambika, Seetla and Totla. You have created the Earth, (netherlands), and skies." (421)

You are the killer of Mund (demon), have a tuft of matted hair and goddess Bhavani. You are Kalka, Jalpa, (Sharda) and possessing the King's powers. You are the worldly falsehood (Maya) and Yogic power and the Lord-Almighty. You are all powerful, pervading the Earth and skies and the flame of light. (422)

ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਜੋਗ ਮਾਇਆ। ਤੁਹੀ ਮੋਹ ਸੋ ਚਉਦਹੁ ਲੋਕ ਛਾਇਆ।
ਤੁਹੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਭਵਾਨੀ। ਤੁਹੀ ਚਉਦਹੁ ਲੋਕ ਕੀ ਜੋਤਿ ਜਾਨੀ॥ (੪੨੩)

tuhi ristani pustani jog maya. tuhi moh so choudhun lok chhaya.
tuhi sumbh nisumbh hanti bhavani. tuhi choudhun lok ki joat jani. (423)

ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ। ਤੁਹੀ ਕਸਟਣੀ ਹਰਤਨੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ।
ਤੁਹੀ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਤੁਹੀ ਬਾਕ ਬਾਨੀ। ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਭਹਾ ਰਾਜਧਾਨੀ॥ ੪੨੪॥

tuhi ristani pustani sastarni hai(n). tuhi kasatani hartani astarni hai.
tuhi jog maya tuhi baak bani. tuhi ambika jambh ha rajdhani. (424)

ਮਹਾ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਮਹਾ ਰਾਜਧਾਨੀ। ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭੂਤ ਭਬਿਅੰ ਭਵਾਨੀ।

ਚਰੀ ਆਚਰਣੀ ਖੇਚਰਣੀ ਭੂਪਣੀ ਹੈ। ਮਹਾ ਬਾਹਣੀ ਆਪਨੀ ਰੂਪਣੀ ਹੈ॥ ੪੨੫॥

maha jog maya maha rajdhani. bhavi bhavni bhoot bhoopani hai.
chari acharni khecharni bhoopani hai. maha bahni apni roopani hai. (425)

ਮਹਾ ਭੈਰਵੀ ਭੂਤਨੇਸਵਰੀ ਭਵਾਨੀ। ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਬਿਯੰ ਕਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ।
ਜਯਾ ਆਜਯਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਹੈ। ਸਿਵਾ ਸੀਤਲਾ ਮੰਗਲਾ ਤੋਤਲਾ ਹੈ॥ ੪੨੬॥

maha bhairavi bhootanosvari bhavani. bhavi bhavani bhabyung kali kirpani.
jaiya ajaiya hingla pingla hai. siva seetla mangla totla hai. (426)

ਤੁਹੀ ਅਛਰਾ ਪਛਰਾ ਬੁਧਿ ਬ੍ਰਿਧਿਆ। ਤੁਹੀ ਭੈਰਵੀ ਭੂਪਣੀ ਸੁਧ ਸਿਧਿਆ।

ਮਹਾ ਬਾਹਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ। ਤੁਹੀ ਵੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ॥ ੪੨੭॥

maha achhra pachhra budh bridhia. tuhi hbairavi bhoopani sudh sidhia.
maha bahni astrani satar dhari. tehi teer tarvar kaati katari. (427)

ਤੁਹੀ ਰਾਜਸੀ ਸਾਤਕੀ ਤਾਮਸੀ ਹੈ। ਤੁਹੀ ਬਾਲਕਾ ਬ੍ਰਿਧਣੀ ਅਉ ਜੁਆ ਹੈ।

ਤੁਹੀ ਦਾਨਵੀ ਦੇਵਣੀ ਜਛਣੀ ਹੈ। ਤੁਹੀ ਕਿੰਨਣੀ ਮਛਣੀ ਕਛਣੀ ਹੈ॥ ੪੨੮॥

tuhi rajsi satki tamsi hai(n). tuhi balika bridhani aou jua hai.
tuhi danvi devni jachhni hai. tuhi kinarani machhni kachhni hai. (428)

You alone are the bestower of grandeur, and the worldly (Maya) falsehood. You have enveloped (engrossed) all the fourteen worlds (countries) in the love of worldly attachments; You are goddess Bhawani, the killer of Shumbh and Nishumbh (demons); and the light of all the fourteen worlds, and known as such. (423)

You alone are possessing weapons and sustaining us with wordly pleasures. You are responsible for alleviating our sufferings, and are armed with all protective covers (coats of mail) you are yogic illusion and Saraswati (goddess of education); You are Ambika, killer of Jambh demon and giver of wealth and kingdom. (424)

You are the mighty yogic illusion, and the greatest power on Earth. You are having worldly relationship, form of transmigration, prevalent in past, present and future times. You are the form of consciousness, the form of all roots (origin) and the queen of skies (heavens), you are having huge armies, and the only one having such an incomparable form. (425)

You are the great Bhairavi, Bhootneshwari, and goddess Bhawani, you are having worldly relationship, form of transmigration, pervading all the three times-spans viz Present, Past and Future (times) and a form of power (strength) like sword. You are the conqueror, the Invincible Hingla and Pingla (nerve centre), you alone are representing Shiva, Seetla, Mangla and Totla. (426)

You are the achhra and pachhra, and the bestower of Intelligence. You are Bhairavi, the queen and the powerful form (having occult powers) in the real sense. You are possessing great armies, having arms and weapons with coats of mail (protective covers) you only are representing power in the form of arrow, sword, dagger and bayonet. (427)

You are the power (representing three-pronged worldly power) i.e. lust for power, peace and greed; you alone represent the ages of childhood, youth and old age you are representing the wicked demon, the godly woman and the demi-god. You alone are representing a kinri (mythological figure of a horse's body with human head) the great fish and tortoise even. (428)

ਤੁਹੀ ਦੇਵਤੇਸੇਸਣੀ ਦਾਨੁ ਵੇਸਾ। ਸਰਹਿ ਬ੍ਰਿਸਟਣੀ ਹੈ ਤੁਹੀ ਅਸਤ੍ਰ ਭੇਸਾ।
ਤੁਹੀ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸਵਰੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ। ਮਹਾ ਮੋਹ ਸੋ ਚਉਦਹੁ ਲੋਕ ਛਾਯਾ॥ ੪੨੯॥

tuhi devtaisaisani daan vaisa. sareh bristani hai tuhi astar bhesa.
tuhi raj rajesavari jog maya. maha moh so choudahun lok chhaya. (429)

ਤੁਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਬੈਸਨਵੀ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ। ਤੁਹੀ ਬਾਸਵੀ ਈਸਵਰੀ ਕਾਰਤਿਕਿਆਨੀ।
ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਦੁਸਟਹਾ ਮੁੰਡਮਾਲੀ। ਤੁਹੀ ਕਸਟ ਹੰਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ॥ ੪੩੦॥

tuhi brahmi baisnavi sri bhavani. tuhi basvi easvari kaartikiani.
tuhi ambika dusatha mundmali. tuhi kasat hanti kirpa kai kirpani. (430)

ਤੁਮੀ ਬਰਾਹਣੀ ਹੈ ਹਿਰਨਾਛ ਮਾਰਿਯੋ। ਹਰਨਾਕਸੰ ਸਿੰਘਣੀ ਹੈ ਪਛਾਰਿਯੋ।
ਤੁਮੀ ਬਾਵਨੀ ਹੈ ਤਿਨੇ ਲੋਗ ਮਾਪੇ। ਤੁਮੀ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਕੀਏ ਜਛ ਥਾਪੇ॥ ੪੩੧॥

tuhi brahni havai hirnachh mariou. harnaksung singhni havai pachhariou.
tumi bavni havai tinai log mapai. tumi dev dano keesai jachh thaapai. (431)

ਤੁਮੀ ਰਾਮ ਹੈ ਕੈ ਦਸਾਗ੍ਰੀਵ ਖੰਡਿਯੋ। ਤੁਮੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੈ ਕੰਸ ਕੇਸੀ ਬਿਹੰਡਿਯੋ।
ਤੁਮੀ ਜਾਲਪਾ ਹੈ ਬਿੜਾਲਾਛ ਘਾਯੋ। ਤੁਮੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦਾਨੋ ਖਪਾਯੋ॥ ੪੩੨॥

tuhi ram havai kai dasagreev khandiou. tumi krisan havai kans kesi
bihindiou.
tuhi jalpa ho birralachh ghaiyo. tumi subh naisumbh dano khapaiyo. (432)

ਦੋਹਰਾ

ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਦਾਸ ਪਰਿ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਪਾਰ।
ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਰਾਖ ਮੁਹਿ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰਿ॥ ੪੩੩॥

Dohra

dass jaan kar das par keejai kirpa apar.
aap haath dai raakh meh man karam bachan bichar. (433)

You are the power of the king of gods, Indra and the power of the master of demons even. You are the shooter of arrows and having coats of mail (protective cover) you are the power of king of kings, and the yogic-illusion. You have engrossed all the fourteen worlds in the love of worldly pleasures and attachments. (429)

"(O goddess!) You are representing the power of Vishnu, Brahma and Shiva; you alone are the power of Indra, the power of the Lord and kantikya also. You represent Ambika, the killer of the devils and also represent the rosary of the medicants (Munis). You alone are responsible for casting away our sufferings and bestowing your benevolence on us." (430)

(O goddess!) You had killed Harnakush, being the power behind Brah and being the strength of Narsing. You had destroyed Hirnakashap. You had measured the length of the three worlds being the strength of Ba'van. You alone have created the gods, demons and demi-gods. (431)

"You alone assuming the form of Rama, had killed the ten-headed Ravana; you alone, assuming the form of Krishna, had killed Kans, and Kesi and being Jalpa had killed the Brila'chh; you alone had destroyed the demons Shumbh and Nishumbh. (432)

Couplet

O Lord! May you bestow your benevolence on this slave of Yours, accepting me as your disciple. May you protect me by your protective care (hand) through mind, speech and actions. (by enabling me to perform noble deeds through, speech and actions). (433)

ਚੌਪਈ

ਮੈ ਨ ਗਨੇਸਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮਨਾਊ। ਕਿਸਨ ਬਿਸਨ ਕਬਹੂੰ ਨ ਧਿਆਊ।
ਕਾਨਿ ਸੁਨੇ ਪਹਿਚਾਨ ਨ ਤਿਨ ਸੋ। ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਮੋਰੀ ਪਗ ਇਨ ਸੋ॥ ੪੩੪॥

Chopaiee

mein na ganeseh pritham manauoo. kisan bisan kabhun na dhiaouoo.
kisan sunnai pehchan na tin so. liv lagi mori pug in so. (434)

ਮਹਾਕਾਲ ਰਖਵਾਰ ਹਮਾਰੇ। ਮਹਾ ਲੋਹ ਮੈ ਕਿੰਕਰ ਥਾਰੇ।
ਅਪੁਨਾ ਜਾਨਿ ਕਰੇ ਰਖਵਾਰ । ਬਾਹ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਬਿਚਾਰ॥ ੪੩੫॥
mahakaal rakhvaar hamaro. maha loh mein kinkar tharo.
apna jaan karo rakhvar. bah gaihai ki laaj bichar. (435)
ਅਪੁਨਾ ਜਾਨਿ ਮੁਝੈ ਪ੍ਰਤਿਪਰੀਐ। ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਸਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਮਰੀਐ॥
ਦੇਗ ਤੇਗ ਜਗ ਮੈ ਦੋਊ ਚਲੈ। ਰਾਖੁ ਆਪਿ ਮੁਹਿ ਅਉਰ ਨ ਦਲੈ॥ ੪੩੬॥

apna jaan mujhai pritpariai. chun chun satar hamarai mariai.
deg teg jug mein dauoo chalai. raakh aap mohai aour na dalai. (436)

ਤੁਮ ਮਮ ਕਰਹੁ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ। ਤੁਮ ਸਾਹਿਬ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰਾ।
ਜਾਨਿ ਆਪਨਾ ਮੁਝੈ ਨਿਵਾਜ। ਆਪਿ ਕਰੇ ਹਮਰੇ ਸਭ ਕਾਜ॥ ੪੩੭॥

tum mum karoh sada pritpara. tum sahib mein das tihara.
jaan apna mujhai nivaj. aap karo hamrai sabh kaaj. (437)

ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ। ਆਪੇ ਆਪੁ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ।
ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਮੁਹਿ। ਹਾਰਿ ਪਰਾ ਮੈ ਆਨਿ ਦਵਾਰਿ ਤੁਹਿ॥ ੪੩੮॥

tum ho sabh rajan kai raja. aapai aap greeb nivaja.
das jaan kar kirpa karoh mohai. haar para mein aan dvar tuhai. (438)

ਅਪੁਨਾ ਜਾਨਿ ਕਰੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ। ਤੁਮ ਸਾਹਿਬੁ ਮੈ ਕਿੰਕਰ ਥਾਰਾ।
ਦਾਸ ਜਾਨਿ ਕੈ ਹਾਥਿ ਉਬਾਰੇ। ਹਮਰੇ ਸਭ ਬੈਰੀਅਨ ਸੰਘਾਰੇ॥ ੪੩੯॥

apna jaan karo pritpara. tum sahib mein kinkar thara.
das jaan kai haath ubaro. hamrai sabh barian sangharo. (439)

Chopaiee

"I do not worship Ganesh, nor do I worship Krishna or Vishnu. I have only heard about their existence with my ears but have not known them at all." "O Lord! I am in constant contemplation (love) with you alone and am in constant meditation (touch) of your lotus feet." (434)

The Lord (king of the god of death) is my only protector! O Lord of steel! I am your slave. May you protect me, accepting me as your slave and save my honour by lending me your support (hand). (435)

(O Lord!) May you protect my honour by considering (accepting) me as your slave and sustain me, by killing all my foes, picking them up one by one. The practice of a continuous use of the kettle and sword may continue forever (the practice of sustenance of saints and destruction of demons may continue) in the world. May you protect me with your own support (hand) so that none else could destroy me. (436)

"O Lord! May you protect me at all times! You are my Master and I am your slave (servant). May you bless me with your benevolence and successfully enable me to complete all functions, accepting me as Your own (a part of your being)." (437)

"O Lord! You are the king of kings! You alone could grant greatness to your helpless disciples, so considering (accepting) me as Your slave, may you bestow your benedictions on me! Having lost all other hope. I have sought your support, seeking your help only!" (438)

"O Lord! Accepting me as your own (slave) may you always send your sustenance! You are my Master and I am your slave. May you give me your supporting cover (hand) as your slave, by killing all my enemies." (439)

ਪ੍ਰਥਮ ਧਰੋ ਭਗਵਤ ਕੋ ਧਯਾਨਾ। ਬਹੁਰਿ ਕਰੋ ਕਬਿਤਾ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ।
ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਥਾ ਮਤਿ ਚਰਿਤ੍ ਉਚਾਰੋ। ਚੁਕ ਹੋਇ ਕਬਿ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰੋ॥ ੪੪੦॥

pratham dharo bhagwat ko dhiana. batur karo kabita bidh nana.
Krisan jatha mat charitar ucharo. chuk hoiai kab leho sudharo. (440)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਉਸਤਤਿ ਸਮਾਪਤੰ।

ਅਬ ਰਾਸ ਮੰਡਲ

ਸਵੈਯਾ

ਜਬ ਆਈ ਹੈ ਕਾਤਿਕ ਕੀ ਰੁਤਿ ਸੀਤਲ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸੀਆ।
ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਖੇਲ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿਓ ਜੁ ਹੁਤੋ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾ ਜਸੀਆ।
ਅਪਵਿਤ੍ਰਨ ਲੋਗਨ ਕੇ ਜਿਹ ਕੇ ਪਗਿ ਲਾਗਤ ਪਾਪ ਸਭੈ ਨਸੀਆ।
ਤਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲ ਨਿਵਾਰਹੁ ਕਾਮ ਇਹੈ ਬਸੀਆ॥ ੪੪੧॥

it Sri devi ustat samapatung.

ab rass mandal

Swaiyya'.

jab aiee hai katik ki rut seetal kahn tabai at hi rasia.
aung gopan khel bichar kariou jo huto bhagwan maha jasia.
apvitran logan kai jeh ko pug lagat paap sabhai nasia.
teh ko sunn triyan ke sung khel nivaroh kaam ehai basai. (441)

ਆਨਨ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋ ਦ੍ਰਿਗ ਕੋਮਲ ਹੈ ਕਮਲਾ ਦਲ ਕੈਸੇ।

ਹੈ ਭਰੁਟੇ ਧਨੁ ਸੋ ਬਰਨੀ ਸਰ ਦੂਰ ਕਰੈ ਤਨ ਕੇ ਦੁਖਰੈ ਸੇ।

ਕਾਮ ਕੀ ਸਾਨ ਕ ਸਾਥ ਘਸੇ ਦੁਖ ਸਾਧਨ ਕਟਬੇ ਕਹੁ ਤੈਸੇ।

ਕਉਲ ਕੇ ਪਤ੍ਰ ਕਿਧੋ ਸੀਸ ਸਾਥ ਲਗੇ ਕਬਿ ਸੁੰਦਰ ਸਯਾਮ ਅਰੈ ਸੇ॥ ੪੪੨॥

anan jahai nisapat so drig komal hai kamla dal kaiso.

hai bhartai dhan se barni sar dur karai tan kai dukhrai so.

kaam ki saan ke sath ghasai dukh sadhan katbo koh taiso.

kaul kai pattar kidhai sees sath lagai kab sunder siam arai so. (442)

First of all I shall meditate on the Lord of steel and then only I attempt writing any poetic composition; whatever intelligence (wisdom) you have bestowed on me, with that only I am attempting to describe the beautiful version of Krishna (picture); (O Poets!) If you find any errors of omission or commission, then you could rectify it." (440)

Here the chapter on the praises of goddess is completed.

Now the episode of Amorous pastime begins

Swaiyya'

When the month of Kartik began (winter season started), then the great dramatist, Karna, who was a great charmer, thought of many game plays in the company of milkmaids children. All the sins of the devilish mind are cast away with a touch of his lotus-feet. He had thought of an idea (in mind) that by having a pastime with the womenfolk, the vice of sexual desires could be curbed. (441)

Krishna, whose countenance was like the moon, with his eyes like the petals of the lotus flower and his eye brows like a bow and eye lashes like the arrows and his glance would cast away all the sufferings of the person (when he casts his glance). The afflictions of the saints were cast away (like the rust) with the arrows of his quick glance, sharpened with his sexy eyes. This beauty is explained by the poet Siam as the eyes of Krishna were so charming as the petals of the lotus get upright with the support (head of) of the moon (petal beauty against the moonlight). (442)

ਬਧਿਕ ਹੈ ਟਟੀਆ ਬਰੁਨੀ ਧਰ ਕੋਰਨ ਕੀ ਦੁਤਿ ਸਾਇਕ ਸਾਧੇ।
 ਠਾਢੇ ਹੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋ ਬਨ ਮੈ ਤਨ ਪੈ ਸਿਰ ਪੈ ਅੰਬੁਵਾ ਰੰਗ ਬਾਧੇ।
 ਚਾਲ ਚਲੈ ਹਰੂਏ ਹਰੂਏ ਮਨੋ ਸੀਖ ਦਈ ਇਹ ਬਾਧਕ ਪਾਧੇ।
 ਅਉ ਸਭ ਹੀ ਠਟ ਬਧਕ ਸੇ ਮਨ ਸੇ ਮਨ ਮੋਹਨ ਡਜਾਲ ਪੀਤੰਬਰ ਕਾਧੇ॥ ੪੪੩॥

badhik hai datia barni dhar karan ki dut saiek sadhai.
 thadhai hai kahn kidhai ban mein tan pai sir pai ambva rung badhai.
 chaal chalai haruai haruai mano seekh daiee eh badhak padhai.
 aou sabh hi thut badhak so man mohan jaal peetambar kadhai. (443)

ਸੋ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਕਿਧੋ ਬਨ ਮੈ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੈ ਪਤਿ ਜੋਊ ਸੀਯਾ।
 ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਖੇਲ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕੋ ਘਸਿ ਚੰਦਨ ਭਾਲ ਮੈ ਟੀਕੋ ਦੀਯਾ।
 ਭਿਲਰਾ ਡਰਿ ਨੈਨ ਕੇ ਸੈਨਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨ ਚੋਰਿ ਲੀਯਾ।
 ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਰਸ ਕਾਰਨ ਕੋ ਠਗ ਬੇਸ ਕੀਆ॥ ੪੪੪॥

so uth thandh kidhai ban mein jug teesar main pat jouoo seeya.
 jamuna meh khel ke karan kou ghas chandan bhaal mein teeko deiya.
 bhilra dar nain ke sainan ko sabh gōpan ko man chor liya.
 kab Siam kehāi bhagwan kidhai rass karan ko thag bes kia. (444)

ਦ੍ਰਿਗ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਮੁਖ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੀ ਛਬਿ ਪਾਈ।
 ਜਾਹਿ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇ ਰਿਪੁ ਸੀ ਕਟਿ ਕੰਚਨ ਸੀ ਤਨ ਨੈ ਛਬਿ ਛਾਈ।
 ਪਾਟ ਬਨੇ ਕਦਲੀ ਦਲ ਦ੍ਰੈ ਜੰਘਾ ਪਰ ਤੀਰਨ ਸੀ ਦੁਤਿ ਗਾਈ।

ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਸਯਾਮ ਕਛੁ ਉਪਮਾ ਕਹੀਐ ਨਹੀ ਜਾਈ॥ ੪੪੫॥
 drig jahai mirgi pat hi sam hai mukh jaihe nispal nisapat see chhab paiee.
 jahai kurangan ke rip see kat kanchan see tan nai chhab chhaiee.
 paat banai kadli dal davai jungha par teeran see dut gaiee.
 ang partang so sunder siam kachh upma kehiai nahi jaiee. (445)

ਮੁਖ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਬਨ ਮੈ ਤਿਨ ਗੀਤ ਰਿਝਿਯੋ ਅਰੁ ਗਾਯੋ।
 ਤਾ ਸੁਰ ਕੋ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਹੂੰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ।
 ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਤਉ ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਭਾਯੋ।

ਕਾਨ੍ਹ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜੁਵਤੀ ਛਲਬੇ ਕਹੁ ਘੰਟਕ ਹੇਰਿ ਬਨਾਯੋ॥ ੪੪੬॥
 mukh jahai nisapat ki sum hai ban mein tin geet rijhiou or gaiyo.
 ta sur ko dhan sarounnan mein brij hun ki triya sabh hi sunn payo.
 dhaie chali har kai milba koh tour sabh ko man mein jab bhaiyo.
 kahn mano mrigani juvati chhalbai koh ghanak hore banaiyo. (446)

Kahna was like a hunter and his eye lashes were like the cover (safety) and the beauty of his side glances was like the shooting of arrows; and Kahna was standing in the jungle with a saffron coloured robe on the body and head, and was moving very slowly and cautiously as if a hunter was moving very slowly and cautiously being trained as a hunter and his bearing (form) was like a hunter and the yellow piece of cloth on the shoulders was like a net for enticing the mind (for catching a shikar). (443)

He was standing in the jungle as during the Treta Yuga, the spouse of Sita (Ram) was standing. For his game play in the (river) Jamuna, he had applied the sandal wood (by rubbing on stone) on his forehead. With his charming glance he had enamoured the hearts of all milkmaids children with the bait of his charming glance. The poet siam has stated that the Lord had assumed this form for enjoying fun and frolic. (444)

He possessed deer-like eyes, whose face was charming like the moonlight, with a delicate waist of a tiger, and the beauty of his frame (body) was shining like gold. His thighs were strong like the iron vessel (for pounding) and the legs were straight like an arrow. The beauty of Kahna, with description of each limb was almost indescribable, as his beauty was beyond words. (445)

His appearance (face) was like the moon, and he had sung songs of joy in the forest, being delighted. When the women-folk of Brij town heard with their ears, the beautiful tunes of his songs and it appealed to their hearts, then all of them rushed to meet Kahna. It appeared as if to win over the young deer-like youthful beauties, Kahna had started beating the drum likely (grandeur) to attract the attention of deer like damsels. (446)

ਮੁਰਲੀ ਮੁਖ ਕਾਨਰ ਕੇ ਤਰੁਏ ਤਰੁ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਖੂਬ ਛਕੀ।
 ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਿਨ ਆ ਪਹੁਚੀ ਦਵਰੀ ਸੁਧਿ ਹਿਯਾ ਜੁ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਮੁਖ ਕੀ।
 ਮੁਖ ਕੋ ਪਿਖਿ ਰੂਪ ਕੇ ਬਸਯ ਭਈ ਮਤ ਹੂੰ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਿ ਕਾਨੁ ਬਕੀ।
 ਇਕ ਝੂਮਿ ਪਰੀ ਇਕ ਗਾਇ ਉਠੀ ਤਨ ਮੈ ਇਕ ਹੂੰ ਰਹਿਗੀ ਸੁ ਜਕੀ॥ ੪੪੭॥
 murli mukh kanar ke tarnai tar siam kehai bidh khub chhaki.
 brij bhamin ae pohchi davri sudh hiya jo rehi na kachhu mukh ki.
 mukh ke pikh roop ko basueu bhaiee mat havai at hi keh kahn thaki.
 ik jhoom pari ik gaie uthi tan mein ik havai rehgi so jaki. (447)
 ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਰ ਸ੍ਰੋਤਨਨ ਮੈ ਸਭ ਧਾਇ ਚਲੀ ਬ੍ਰਿਜਭੂਮਿ ਸਖੀ।
 ਸਭ ਮੈਨ ਕੇ ਹਾਥਿ ਗਈ ਬਧ ਕੈ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਸਯਾਮ ਕੀ ਪੇਖਿ ਅਖੀ।
 ਨਿਕਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਮ ਮਾਨਹੁ ਗੋਪਿਨ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ਰਖੀ।
 ਇਹ ਭਾਤਿ ਹਰੀ ਪਹਿ ਆਇ ਗਈ ਜਨੁ ਆਇ ਗਈ ਸੁਧਿ ਜਾਨਿ ਸਖੀ॥ ੪੪੮॥
 har ki sunn hai sur sarounau main sabh dhaie chali brij bhoom sakhi.
 sabh main kai haath gaiee badh kai sabh sunder Siam ki pekh akhi.
 nikhri greh te mirgani sum manoh gopin te neh jahai rakhi.
 eh baat hari peh aie gaiee jan aie gaiee sudh jaan sakhi. (448)
 ਗਈ ਆਇ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਕਾਨੁ ਕੈ ਸਾਥ ਪਰੀ।
 ਪਿਖ ਕੈ ਮੁਖਿ ਕਾਨੁ ਕੋ ਚੰਦ ਕਲਾ ਸੁ ਚਕੋਰਨ ਸੀ ਮਨ ਮੈ ਉਮਰੀ।
 ਹਰਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਸੁਧਿ ਸੁ ਆਨਨ ਪੇਖਿ ਕਿਧੋ ਤਿਨ ਕੀ ਠਗ ਡੀਨ ਲਗੀ।
 ਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖ ਮ੍ਰਿਗੀ॥ ੪੪੯॥
 gaiee aie gaiee daso dis te gopia sabh hi ras kahn ke saath pagi.
 pikh ke mukh kahn kai chand kala so chakoran si man mein umagi.
 har kai pun sudh so anan pekh kidhou tin ki thag deeth lagi.
 bhagwan parsan bhiou pikh kai kab Siam mano mirag dekh mirgi. (449)
 ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਬਰਜੀ ਨ ਰਹੀ ਸੁਰ ਕਾਨਰ ਕੀ ਸੁਨਬੇ ਕਹੁ ਤ੍ਰਾਘੀ।
 ਨਾਖਿ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਇਉ ਜਿਮੁ ਮਤਿ ਜੁਗੀਸੁਰ ਇੰਦ੍ਰਿਹ ਲਾਘੀ।
 ਦੇਖਨ ਕੋ ਮੁਖਿ ਤਾਹਿ ਚਲੀ ਜੋਊ ਕਾਮ ਕਲਾ ਹੂੰ ਕੋ ਹੈ ਫੁਨਿ ਬਾਘੀ।
 ਡਾਰਿ ਚਲੀ ਸਿਰ ਕੇ ਪਟ ਇਉ ਜਨੁ ਡਾਰਿ ਚਲੀ ਸਭ ਲਾਜ ਬਹਾਘੀ॥ ੪੫੦॥
 gopin ki barji na rehi sur kanar ki sunbai koh traghi.
 naakh chali apnai greh eau jim mat jugisavar Indereh laaghi.
 dekhan ko mukh tahai chali jouoo kaam kala hun ho hai phun baghi.
 daar chali sir kai pat eau jan daar chali sabh laaj bahaghi. (450)

The poet Siam has stated that "The flute, near the lips of Kahna, was looking beautiful while the womenfolk of Brij town came running towards him without having any shame or without caring for their face. They were completely in the control of Kahna (due to love) having seen his beautiful form and being enamoured with him, were shouting, "Kahna Kahna". Some had fallen unconscious while some of them were singing songs of his praise and some others were madly in love with him, and fully involved in their own body. (447)

On hearing the tunes of his flute, all the damsels of Brij town, left immediately to meet him (Krishna). All were engrossed in the love of Krishna, having seen the beautiful eyes of Krishna. They had left their homes like the deer, just as the deer rushes out on hearing the sound of beating drums and the milkmen could not stop them from running after Kahna. Thus they managed to reach near Krishna just as a friend gains full consciousness finding herself near her girl-friend and were full of confidence. (448)

The milkmaids came from all the ten directions, being engrossed in the love of Krishna (madly in love). On perceiving the moon like beautiful countenance of Sri Krishna, they were killed with sexual desires in their hearts like the bird chakor (partridge). Then on seeing the perfect beautiful face of Krishna, their (captivating) amorous eyes were fixed on securing his love like a deceit. The poet Siam has stated that Kahna was getting elated on seeing them just as a male deer feels happy on seeing a female deer. (449)

Those damsels could not be prevented from coming there by the milkmen and were getting restless in listening to the tunes of his flute. They had forgotten about their household chores even just as the wisdom of a Yogi crosses the barriers of Indra's land (of beauty). They were keen to perceive the face of Krishna, an embodiment of sexual desires and game play and having thrown away their robes (like naked mendicants) they had lost all sense to safeguard honour (or public slander) to meet him. (450)

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪਾਸਿ ਗਈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਲੀਨ ਸੁ ਸੰਛਾ।
 ਚੀਰ ਪਰੇ ਗਿਰ ਕੈ ਤਨ ਭੂਖਨ ਟੂਟ ਗਈ ਤਿਨ ਹਾਥਨ ਬੰਛਾ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਈ ਇਕ ਰੰਛਾ।
 ਹੋਇ ਗਈ ਤਨਮੈ ਸਭ ਹੀ ਇਕ ਰੰਗ ਮਨੋ ਸਭ ਛੋਡ ਕੈ ਸੰਛਾ॥ ੪੫੧॥

kahn ke paas gaiee jab hi tab hi sabh gopin leen so sungha.
 cheer parai gir hai tan bhukhan loot gaiee tin hathan sungha.
 kahn ke roop nihar sabhai gopian kab Siam bhaiee ik runga
 hoiai gaiee tan mein sabh hi ik rung mano sabh chhod kai sungha. (451)

ਗੋਪਿਨ ਭੂਲਿ ਗਈ ਗਿ੍ਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਰਾਚੀ।
 ਭਉਰ ਭਰੀ ਮਧੁਰੀ ਬਰਨੀ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਢਰੀ ਜਨੁ ਮੈਨ ਕੇ ਸਾਚੀ।
 ਛੋਰ ਦਏ ਰਸ ਅਉਰਨ ਸ੍ਵਾਦ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਹੀ ਸੋ ਸਭ ਮਾਚੀ।

ਸੋਭਤ ਤਾ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨੋ ਕੰਚਨ ਮੈ ਚੁਨੀਆ ਚੁਨਿ ਖਾਚੀ॥ ੪੫੨॥
 gopni bhool gaiee greh ki sudh kahn hi ke rass bheetar rachhi.
 bhauh bhari madhuri barni sabh hi so dhari jan main kai saachi.
 chhou daie rass arouran savad bhale bhagwan hi so sabh machi.
 sobhat ta tan main har ke mano kanchan mein chunia chun khachi. (452)

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਗੁਪੀਆ ਅਤਿ ਹਾਛੀ।
 ਰਾਜਤ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਨੈਨ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਮ ਮਾਛੀ।
 ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲ ਮੈ ਜਨੁ ਖੇਲਬੇ ਕਾਜਿ ਨਟੀ ਇਹ ਕਾਛੀ।
 ਦੇਖਨਿ ਹਾਰ ਕਿਧੋ ਭਗਵਾਨ ਦਿਖਾਵਤ ਭਾਵ ਹਮੈ ਹਿਯਾ ਆਛੀ॥ ੪੫੩॥

Kahn ko roop nihar rehi brij mein jo huti gopian at hachi.
 rajat jahai mirgi pat nain briaajat sunder hai sum machhi.
 sobhit hai brij mandal mein jan khelbo kaaj nati eh kachhi.
 dekhhan haar kidhou bhagwan bhav hamai hiya aachhi. (453)

ਸੋਹਤ ਸਹੈ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦ੍ਰਿਗ ਅੰਜਨ ਆਜੇ।
 ਕਉਲਨ ਕੀ ਜਨੁ ਸੁਧਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਸਾਨ ਕੇ ਉਪਰਿ ਮਾਜੇ।
 ਬੈਠਿ ਘਰੀ ਇਕ ਮੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੈਨ ਕੇ ਤਾਤ ਬਨੇ ਕਸਿ ਸਾਜੇ।

ਮੋਹਤਿ ਹੈ ਮਨ ਜੋਗਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਜੋਗਨ ਕੇ ਗਨ ਬੀਚ ਕਲਾ ਜੇ॥ ੪੫੪॥
 sohat sahai sabh gopin kai kab Siam nehari drig anjan aajai.
 kaulan ki jan sudh prabha sar sunder saan ki ooper majai.
 baith ghari ik mein chaturanan main ke taat banai kas saajai.
 mohat hai man jogan kai phun jogan kai gunn beech kala je. (454)

When they went near Krishna, then he absorbed all the milkmaids in his group. At that time their clothes (on the body) and ornaments had fallen away from them and their bangles were broken. The poet Siam has stated that all the milkmaids, on seeing Krishna's beauty, all the milkmaids were one with Sri Krishna (become thick friends) as if all of them, casting away any hesitation or bashfulness joined with Krishna as of one clan, professing all love and affection for him. (451)

The milkmaids had forgotten about their household responsibilities and were enamoured with his love alone, forming his associates. All of them, with lustful eye brows, short statured (some), having charming eye lashes, were all filled with sexual desires and love for Kahna. Having given up all other pleasures and attachments, they had developed love for Kahna (god) immensely and in a big way. Their hearts were throbbing with Kahna's love just as gold ornaments were studded with diamond pieces with selection choice beautifully. (452)

The most beautiful milk-maids of Brij-town were watching Kahna's beauty with interest, and they possessed deer like eyes and were looking as beautiful as the eyes of a fish. These (womenfolk) were looking glorious in Brij land as if they had assumed this form of beauty for having fun and frolic. The Lord alone was watching their beauty and they were showing their virtuous beauty alone. (453)

The poet Siam has stated that the eyes of these milkmaids with antimony (put therein) were looking very charming, as if the beauty of the lotus flowers was being exhibited by them and they were as sharp as the arrows fixed in a bow. It appeared as if Brahma (god) had moulded their body with steady and calm posture, and were looking attractive with sensuous charm. They were enamouring the hearts of Yogis (mendicents), and they were at the very source of their might or occult powers. (454)

ਠਾਢਿ ਹੈ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਊ ਮਹਿ ਗੋਪਿਨ ਜਾਹਿ ਕੋ ਅੰਤ ਮੁਨੀ ਨਹਿ ਬੂਝੇ।
 ਕੋਟਿ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਬਰਖਨ ਨੈਨਨ ਸੋ ਤਉ ਨੈਕੁ ਨ ਸੂਝੇ।
 ਤਾਹੀ ਕੇ ਅੰਤਿ ਲਖੈਬੇ ਕੇ ਕਾਰਨ ਸੂਰ ਘਨੈ ਰਨ ਭੀਤਰ ਜੂਝੇ।
 ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਭਗਵਾਨ ਤੀਆ ਗਨ ਮੈ ਰਸ ਬੈਨ ਅਰੂਝੇ॥ ੪੫੫।
 thandh hai kahn souoo meh gopan jahai ko ant muni neh boojheh.
 kot karai upmo boh barkhan nainan so tou naik na sujhai.
 tahi ko ant lakhaibo ke karam soor ghano runn bheetar joojhai.
 so brij bhoom bikhai bhagwan tria gunn mein ras bain arujhai. (455)

ਕਾਨਰ ਕੇ ਨਿਕਟੈ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਗਈਯਾ।
 ਸੋ ਹਰਿ ਮਧਿ ਸਸਾਧਨ ਪੇਖਿ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਬੇਖ ਬਨਈਆ।
 ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਈਯਾ।
 ਘੰਟਕ ਹੋਰਕ ਜਿਓ ਪਿਖ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮੁਹਿ ਜਾਤ ਸੁ ਹੈ ਠਹਰਾਈਯਾ॥ ੪੫੬॥
 kanar kai niktai jab hi sabh hi gopian mil sunder gadiya.
 so har madh sasanan pekh sabhai phun kandrup beikh baniya.
 lai murli apno kar kahn kidhou at hi hit sath bajaieeya.
 ghantak herak jiou pikh kai mrigni mohai jaat so hai thehreiya. (456)

ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਸਾਵੈ।
 ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੂਕ ਸੁਨਾਵੈ।
 ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ।
 ਪਉਨ ਚਲੈ ਨ ਰਹੈ ਜਮੁਨਾ ਥਿਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ॥ ੪੫੭॥
 malsiri or Ramkali subh sarang bhavan sath basavai.
 jaitsiri ar sudh malar bilawal ki dhun kuk sunavai.
 lai murli apnai kar kahn kidhou at hi hit sath bajvai.
 paun chalai na rehai jamuna thir mohai rehai dhun jo sunn pavai. (457)

ਸੁਨ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਕਾਨਰ ਕੀ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਸਭ ਸੁਧਿ ਛੁਟੀ।
 ਸਭ ਛਾਡਿ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕਾਰਜ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੀ ਧੁਨਿ ਸਾਥ ਜਟੀ।
 ਠਗਨੀ ਸੁਰ ਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਨ ਅੰਤਰ ਕੀ ਸਭ ਮਤਿ ਲੁਟੀ।
 ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਮ ਹੈ ਚਲਤ ਯੋ ਇਨ ਕੇ ਮਗ ਲਾਜ ਕੀ ਬੇਲ ਤਰਾਕ ਤੁਟੀ॥ ੪੫੮॥
 sunn kai murli kanar ki sabh gopin ki sabh sudh chhuti.
 sabh chhad chali apnai greh karaj kahn hi ki dhun sath juti.
 thaghi sur haj kab Siam kehai in antar ki sabh mat luti.
 mrigni sunn hai chalat yo in kai mag laaj hi bail trak tuti. (458)

That such a Kahna was standing midst the milkmaids, whose greatness or limits could not be described by the Munis (ascetics), and millions of people have been trying to praise his grandeur for years, but could not realise or appreciate his inner beauty with their eyes. Many warriors had laid down their lives in the battle field to realise his greatness but none so far had been successful. The same Lord was now engaged in enjoying the worldly pleasures and fun and frolic amidst the women-folk of Brij-town (to keep his greatness a secret). (455)

When all the charming demsels went towards Krishna collectively they were an embodiment of sensuous love on seeing his moon-like appearance, (being attracted towards him). Then Kahna took up his flute in hand and played on it with great emotion, so that all the milkmaids were completely mesmerised just as the deer gets enticed by hearing the beat of a special drum (of the hunter). (456)

Kahna was playing on his flute with great emotion various Ragas like Malsiri, Ramkali and Sarang and was playing jaitsri, perfect malahar and Bilawal (ragas) tunes in a loud note so that even the wind stopped its movement and even (river) Jamuna waters were forced to halt their movement (with its charm) on hearing these, tunes. Whosoever would hear his flute notes, was completely enamoured by its charm. (457)

On hearing Kahna's flute tunes, all the milkmaids would lose their conscious awareness (like mad persons); all of them would forget about their household chores, and were attracted towards Kahna's flute only (thus rushing towards him without hesitation). The poet Siam has stated that the flute had, like a cheat, deceived these maids into such a trance (that they lost all sense of worldly modesty) and like a deer were following him completely mesmerised by its flute, and were not conscious of their modest behaviour even. (458)

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਹੋਇ ਇਕਾਠੀ।
ਜਿਉ ਸੁਰਕੀ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਆਵਤ ਜਾਤ ਨ ਨਾਠੀ।
ਮੈਨ ਸੋ ਮਤ ਹੈ ਕੂਦਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੁ ਛੋਰਿ ਮਨੋ ਸਭ ਲਾਜ ਕੀ ਗਾਠੀ।
ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨੁ ਯੋ ਚੁਰਿ ਗਯੋ ਜਿਮ ਖੋਰਰ ਪਾਥਰ ਪੈ ਚਰਨਾਠੀ॥ ੪੫੯॥

Kahn ke roop nihar rehi triya Siam kehai kab hoiai ikathi.
jiou surki dhun kou sunn kai mrigani chal avat jaat na nathi.
main so mat havai kudat Kahn so chhor mano sabh laaj ki gathi.
Gopin ko man you chur geyo jim khorar pathar pai charnathi. (459)

ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸੋ ਗੁਪੀਆ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਭਾਗ ਬਡੇ।
ਮੋਹਿ ਸਭੈ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਇਨ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਪਨ ਜਾਲ ਲਡੇ।
ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਤਨ ਮਧਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਮਨ ਹੈ ਕਰਿ ਆਤੁਰ ਅਤਿ ਗਡੇ।
ਸੋਊ ਸਤਿ ਕਿਧੋ ਮਨ ਜਾਹਿ ਗਡੇ ਸੁ ਅਧਨਿ ਜਿਨੋ ਮਨ ਹੈ ਅਗਡੇ॥ ੪੬੦॥

hass baat kehai har so gopia kab Siam kehai jiu bhaag badai.
mohai sabhai pragtiou in ko pikh kai har papan jaal ladai.
Krishanung tan madh badh brij ki man havai kar atur at gadai.
souoo sat kidho man juhαι gadai so adhen jino man hai agdai. (460)

ਨੈਨ ਚੁਰਾਇ ਮਹਾ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਭਯੋ ਹਰਿ ਠਾਢੇ।
ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਮ ਸਭੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਕੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ।
ਜਾ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਸੀਯ ਜੀਤ ਕੈ ਮਾਰਿ ਡਰਿਯੋ ਰਿਪੁ ਰਾਵਨ ਗਾਢੇ।
ਤਾ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਕਤਾ ਨੁਕਤਾ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਢੇ॥ ੪੬੧॥

Nain churaie maha sukh paie kachhu muskaie bhiou har thando.
mohai rehi brij bam sabbhai at hi tin kai man anand badhai.
ja bhagwan kidho sieu jeet kai maar chhadiou rip Ravan.
ta bhagwan kidho mukh te mukta nukta sun amrit kadho. (461)

The poet siam has stated that all the womenfolk were simply gazing at Kahna's beauty, just as the deer would rush towards the sound of the flute tunes and would not move away (from there). All these milkmaids were dancing around alongwith Kahna, being completely engrossed in his sensuous love and had lost all sense of feminine modesty from their minds. Kahna had enamoured these milkmaids so much, just as the sandal wood gets worn out by rubbing it on a rough stone. (459)

The poet Siam has stated that the most fortunate of the maidens were laughing and gossiping with Kahna without any hesitation. Infact, they had developed sensuous love for Kahna, on perceiving his charm, who was the destroyer of all our sins. These milkmaids were so much engrossed in Kahna's love that their heart was fully enthralled at his physical beauty. Those maids, who were having true love for Kahna, had made their lives successful and worth while whereas those of them, having alone superficial love for him, had lived worthless lives (as true love alone begets Lord's love). (460)

Kahna stood there, with overlooking eyes (towards the other side) but enjoying the scene and smiling inwardly, while all the maidents of Brij enamoured with his charm, had developed great love for him, and were feeling blissful. The same Lord, who had once won over Sita from Ravana by killing such mighty warriors, was now playing such wonderful and enchanting tunes on his flute with nectar like ragas and pearl like invaluable tunes. (461)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਪ੍ਰਤਿ

ਸਵੈਯਾ

ਆਜੁ ਭਯੋ ਝੜ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਖੇਲਨ ਕੀ ਅਬ ਘਾਤ ਬਣੀ।
ਤਜ ਕੈ ਡਰ ਖੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਅਣੀ।
ਜੋ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਤੁਮ ਮੈ ਸੋਊ ਖੇਲਹੁ ਨਾਹਿ ਜਣੀ ਰੁ ਕਣੀ।
ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਹਸਿ ਕੈ ਰਸ ਬੋਲ ਕਿਧੋ ਹਰਤਾ ਜੋਊ ਮਾਨ ਫਣੀ॥ ੪੬੨॥

Kahn joo baach Gop parati

Swaiyya'

aaj bhiou jharr hai jamuna tat khelan hi ab ghaat bani.
taj kai dar khel karo hum so kab Siam kehou hass Kahn ani.
jo sunder hai tum main souoo kheloh kheloh nahai jani ro kani.
eh bhant kehai hass kai rass bol kidho harta jouoo maan phani. (462)

ਹਸਿ ਕੈ ਸੁ ਕਹੀ ਬਤੀਆ ਤਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੋ ਰਸ ਰਾਤੇ।
ਨੈਨ ਮ੍ਰਿਗੀਪਤਿ ਸੇ ਤਿਹ ਕੇ ਇਮ ਚਾਲ ਚਲੈ ਜਿਮ ਗਈਯਰ ਮਾਤੋ।
ਦੇਖਤ ਮੂਰਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਗੋਪਿਨ ਭੂਲ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧ ਸਾਤੋ।
ਚੀਰ ਗਏ ਉਡ ਕੈ ਤਨ ਕੈ ਅਰੁ ਟੁਟ ਗਯੋ ਨੈਨ ਤੇ ਲਾਜ ਕੋ ਨਾਤੋ॥ ੪੬੩॥

hass kai so kahi rin ao kab Siam kehai har jo rass rato.
nain mrigipat se teh ke im chhal chalai jim gaiyar mato.
dekhat moorat Kahn hi gopan bhool gaiee greh ki sudh sato.
cheer gaie ud kai tan kai or tut geyo nain te laaj ko nato. (463)

ਕੁਪਿ ਕੈ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਤਾਨਿ ਮਰੇ ਮੁਰਿ ਦੈਤ ਮਰਿਯੋ ਅਪਨੇ ਜਿਨ ਹਾਥਾ।
ਜਾਹਿ ਬਿਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਰਿਸਿ ਰਾਵਨ ਕਾਟ ਦਏ ਜਿਹ ਮਾਥਾ।
ਸੋ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹੁ ਲੋਗਨ ਮਧਿ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਚਲੇ ਜਸ ਗਾਥਾ।
ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਰਸ ਕੈ ਹਿਤ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਨਿ ਗੋਪਿਨ ਸਾਥਾ॥ ੪੬੪॥

kup kai madh kaitab taan marai mur daint mariou apnai jin hatha.
jahai babhichhan raj deou ris ravan kaat deaie jeh matha.
so teh ki teh logan meh kahai kab Siam chalai jas gatha.
so brij bhoom bikhai ras kai hit khelat hai phun gopin saatha. (464)

Then Kahna told the milkmaids

• Swaiyya

The clouds had gathered (in sky) on the banks of river Jamuna, thus making it a pleasant chance for games and fun. The poet siam has stated, that Kahna said, smiling, "O girl friends! Get rid of your fear or hesitation and let us play some games. Whosoever is considered more beautiful among you, should come forward for playing with me, as I would not like to play with everyone (Tom dick and harry). Kahna, who was the destroyer of Sheshnag and his pride, said these sweet words with a smile. (462)

The poet siam has stated, "Then Kahna, who was feeling blissful in this beautiful atmosphere, told these things to the milkmaids in a jocular manner. His eyes were charming like that of a deer and his gait was so glamorous as an intoxicated elephant was moving. The milkmaids, on seeing Kahna's physical beauty, had forgotten completely about their household affairs (functions). Infact their bodies had cast away all the covering of clothes and their eyes had lost all sense of modesty or worldly shame (they were feeling attached to him in body and spirit). (463)

The same Lord, who had killed, being furious, (the demons) mur with his own hands; who had given the kingdom of Lanka to Vibhishan and had cut off the head of Ravana, being enraged, was now having fun and frolic with the milkmaids in the town of Brij and enjoying worldly pleasures with them. The poet Siam has stated that his praises were being sung in all the three worlds. (464)

ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲ ਮੈ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਇਕ ਹੋਡ ਬਦੀ।
 ਸਭ ਧਾਇ ਪਰੈ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਮਿਲਿ ਬੀਚ ਨਦੀ।
 ਜਬ ਜਾਇ ਪਰੈ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਮੈ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਜਦੀ।
 ਤਬ ਲੈ ਚੁਭਕੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੁ ਲਯੋ ਮੁਖ ਚੁਮ ਕਿਧੋ ਸੋ ਤਦੀ॥ ੪੬੫॥
 hass kai har ju brij mandal mein sung gopin kai ik hode badi.
 sabh dhaie parai humhun tumhun eh bhant kehiau mil beech nadi.
 jab jaie parai jamuna jal mein sung gopin kai bhagwan. jadi.
 tab lai chubhaki har ji triya ko so liou mukh chum kidhai so tadi. (465)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਜੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਗੁਰਿਨ ਸੁੰਦਰ ਸਯਾਮ ਸੋ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਪ੍ਰਬੀਨਨ।
 ਰਾਜਤ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀਪਤਿ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਛਾਜਤ ਚੰਚਲਤਾ ਸਮ ਮੀਨਨ।
 ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਕਉਲ ਮੁਖੀ ਰਸ ਆਤੁਰ ਹੈ ਕਹਿਯੋ ਰਛਕ ਦੀਨਨ।
 ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕਹਿਯੋ ਸਿਰਿ ਨਿਆਇ ਕੈ ਭਾਤਿ ਅਧੀਨਨ॥ ੪੬੬॥

Gopi baach kahn ju so

Swaiyya'

mil kai sabh gavarin sunder Siam so drig chhajata chahchalata sum meenan.
 rajat jahai mirgipat se drig chhajata chanchalata sum meenan.
 kanchan se tan kaul mukhi ras atur hai kehiau rachhak deena.
 naihae badhaie maha sukh paie kehiau sir maie kai bhant adheenan. (466)

ਅਤਿ ਹੈ ਰਿਝਵੰਤ ਕਹਿਯੋ ਗੁਪੀਆ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੈ ਪਤਿ ਭਯੋ ਜੁ ਕਪੀ।
 ਜਿਨਿ ਰਾਵਨ ਖੇਤਿ ਮਰਿਓ ਕੁਪ ਕੈ ਜਿਹ ਗੀਝਿ ਬਿਭੀਛਨ ਲੰਕ ਛਪੀ।
 ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਬੀਚ ਪ੍ਰਸਿਧ ਕਲਾ ਕਬਿ ਸੰਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਛਪੀ।
 ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਰੈ ਰਸ ਕੀ ਚਰਚਾ ਜਿਨ ਹੂੰ ਤਿਰੀਯਾ ਫੁਨਿ ਚੰਡਿ ਜਪੀ॥ ੪੬੭॥

at havai rijhvant kehiau gopianjug teesar mein pat bhiau jo kapi.
 jin ravan khet mariou kup kai jeh reejh bibheechhan lank chhapi.
 jeh ki jug beech parsidh kala kab Siam kehai kachh nahai chhapi.
 teh sung kehai ras ki charcha jin hun triya phun chand japi. (467)

Then Krishna took a bet, with a smile, with the milkmaids of Brij town saying that "All of us would jump into the river Jamuna. Then Krishna alongwith other milkmaids jumped into the waters; thus taking a deep phunge in the Jamuna, he kissed one of the women-folk suddenly. (465)

The milkmaids then told Kahna :

Swaiyya

The poet siam has stated that all the beautiful milkmaids got together and told Krishna one very skilful thing (dextrous); whose eyes were shining like the deer, having agility like the fish (in the eyes). The maids, having their bodies shining like gold, with faces like the lotus flowers, were filled with sensual pleasure and said to him, "O Protector of the helpless! Then with increased love and having peace of mind with bowed heads they addressed Krishna like helpless people with great humility. (466)

With increasing love in their hearts, the milkmaids said, "The person, who had in the Treta Yuga, become the master of the monkeys, who had killed Ravana in the battle field being furious with rage, and in his delight had handed over the kingdom of Lnaka to Vibhushan. The poet Siam has stated that "The power of one who was known throughout the world and was not kept secret from anyone was being addressed by the milkmaids with love and affection, and they had worshipped Chandika for getting his hand (love) (Krishna's hand). (467)

ਜਉ ਰਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਗੁਪੀਆ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜਵਾਬ ਦਯੋ ਤਿਨ ਸਾਫੀ।
ਆਈ ਹੋ ਛੋਡਿ ਸਭੈ ਪਤਿ ਕੋ ਤੁਮ ਹੋਇ ਤੁਮੈ ਨ ਮਰੇ ਫੁਨਿ ਮਾਫੀ।
ਹਉ ਤੁਮ ਸੋ ਨਹਿ ਹੇਤ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾਹੋ ਕਉ ਬਾਮ ਕਰੋ ਰਸ ਲਾਫੀ।
ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਹਰਿ ਮੋਨ ਭਜੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਿਯੋ ਮੁਰਲੀ ਮਹਿ ਕਾਫੀ॥ ੪੬੮॥

jou ras baat kehi gopian tab hi har jawab diou tin safi.
aiee ho chhad sabh pat ko tum hoiai tumai na marai phun mafi.
hoan tum so neh hait karo tum kahai kou bam karo ras lafi.
eau keh kai har move bhaji so bajaie uthiou murli meh kafi. (468)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਦਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜਵਾਬ ਜਬੈ।
ਨ ਗਈ ਹਰਿ ਮਾਨ ਕਹਿਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮੁਖਿ ਦੇਖ ਸਬੈ।
ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਕਰਿ ਲੈ ਅਪਨੇ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਿਓ ਜੁਤ ਰਾਗ ਤਬੈ।
ਮਨੋ ਘਾਇਲ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਣ ਮੈ ਭਗਵਾਨ ਡਰਿਯੋ ਜਨੁ ਲੋਨ ਅਬੈ॥ ੪੬੯॥

Kahn baach gopi soar

Swiayya'

sabh sunder gopian so kab Siam diou har jawab jabhai.
na gaiee har maan kahiou greh ko prabh mohai rehi mukh dekh sabai.
Krisanung kar lai apni murli so bajaie uthio jut rag tabai.
mano ghail gopin hai bran mein bhagwan dariou jan lone abai. (469)

ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਬੀਚ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਿਖੀਐ ਹਰਿ ਤਿਉ ਗਨ ਗੁਰਿਨ ਕੇ ਮਧਿ ਸੋਭੈ।
ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਰਿਪੁ ਰੀਝ ਰਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਨਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਛੋਭੈ।
ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਮ੍ਰਿਗ ਧਾਵਤ ਆਵਤ ਚਿਤ ਕਰੈ ਨ ਹਮੇ ਫੁਨਿ ਕੋ ਭੈ।
- ਸੋ ਬਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਕਾਨ੍ਹ ਜੋਊ ਪਿਖਵੈ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨੁ ਲੋਭੈ। ੪੭੦॥

jiun mrig beech mirgi pikhiyai har tiou gunn gavarin ke madh sobhai.
dekh jisai rip reejh rehai kabhi Siam nahi man bheetar chhobhai.
dekh jisai mrig dhavat at avat chit karai na humai phun ko bhai.
so ban beech brijat kahn jouoo pikhavai teh ko man lobhai. (470)

When the milkmaids said these loving words, then Krishna told them in an unambiguous language that "they would not get pardoned for this sin even after their death, as they had come to him after leaving their spouses at home. He said, "I am not in love with you at all, then why do you talk all these alluring things to me, in trying to convince me about your love for me?" After uttering these words, Krishna became quiet for sometime and then started playing on his flute a tune of Ka'fi (couplet) metres. (468)

Then Kahna told the milkmaids - Swaiyya'

The poet Siam has stated that when Krishna replied to the beautiful milkmaids with a smile, they did not go back home agreeing to his verdict, as they had been enamoured completely on seeing the Lord's appearance (countenance). That time Krishna, taking his flute in the hands, started playing his flute in Ragas (in different tunes). It appeared as if Krishna had applied salt to the wounds of the milkmaids (which was very painful). (469)

Just as a male deer is seen among a flock of female deer, in the same manner Krishna was looking glorious in the crowd of milkmaids. The poet Siam has stated that he was looking so praiseworthy, by perceiving whom an enemy would get elated, without having any rancour in the heart. Such a Kahna, whom the deer would come running to meet without having any fear of him, was now moving around in the jungle. Whosoever perceived Kahna, would be completely enamoured with his charm. (470)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਸੋਊ ਗੁਰਿਨ ਬੋਲਿ ਉਠੀ ਹਰਿ ਸੋ ਬਚਨਾ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮ ਸੁਧ ਅਮੀ।
ਤਿਹ ਸਾਬ ਲਗੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨੇ ਹਰਤਾ ਮਨ ਸਾਧਨ ਸੁਧਿ ਗਮੀ।
ਤਜ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਭਰਤਾ ਹਮਰੀ ਮਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਉਪਰਿ ਤੋਹਿ ਰਮੀ।
ਅਤਿ ਹੀ ਤਨ ਕਾਮ ਕਰਾਂ ਉਪਜੀ ਤੁਮ ਕੋ ਪਿਖਏ ਨਹਿ ਜਾਤ ਛਮੀ॥ ੪੭੧॥

Gopi baach kahn ju so

Swaiyya

souoo guvaran bol uthi har so bachna jiu kai sum sudh ami.
teh saath lagi charcha harnai harta man sadhan sudh gami.
taj kai apnai bharta humri mat kahn ju ooper tohai rami.
at hi tan kaam kara upji tum ko pikhai neh jaat chhami. (471)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਭਗਵਾਨ ਲਖੀ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਗੁਰਿਨ ਮੋ ਪਿਖਿ ਮੈਨ ਭਰੀ।
ਤਬ ਹੀ ਤਜਿ ਸੰਕ ਸਭੈ ਮਨ ਕੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਮਾਨੁਖ ਕੇਲ ਕਰੀ।
ਹਰਿ ਜੀ ਕਰਿ ਖੇਲਿ ਕਿਧੈ ਇਨ ਸੋ ਜਨੁ ਕਾਮ ਜਰੀ ਇਹ ਕੀਨ ਜਰੀ।
ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਪਿਖਵੇ ਤੁਮ ਕੌਤੁਕ ਕਾਨ੍ਹ ਹਰਿਯੋ ਕਿ ਹਰੀ ਸੁ ਹਰੀ॥ ੪੭੨॥

Kabiou baach

Swaiyya'

bhagwan lakhi apnai man mein eh gavarn mo pikh maen bhari.
tab hi taj sunk sabhai man ki tin kai sung manmukh kael hari.
har ji kar khel kidhai in su jan kaam jari eh keen jari.
kabi Siam kehai pikhvai tum kantik kahn hariou ke hari su hari. (472)

Then the milkmaids told Krishna -

Swaiyya'

The milkmaids then told Krishna, whose sweet words were like the nectar, which would cast away the anxiety from the minds of saints, the milkmaids started talking to such a sweet tongued Krishna saying, "O Kahna! After leaving our spouses, now we are completely enticed by your love, and the body is fully engrossed in enjoying sensuous pleasure in your company only, and such sexual desires cannot be curbed by us any more. (471)

The poet has stated -

Swaiyya'

When Krishna felt satisfied that these milkmaids were fully engrossed in his love, then Krishna also ignored any hesitation in his mind about their sincerity of love and then enjoyed sexual pleasures with them (having physical relationship). Thus Krishna, having enjoyed sensuous pleasures with them satisfied their hunger for his love, thus curbing the flame of love within them. The poet Siam has said, it is not clear from this strange miracle whether Kahna had won over the milkmaids or they had enamoured Kahna with their love. (472)

ਜੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੂਰਤਿ ਰਾਮ ਧਰੀ ਜਿਹ ਅਉਰ ਕਰਿਯੋ ਅਤਿ ਸੀਲਾ।
 ਸਤ੍ਨ ਕੋ ਸੁ ਸੰਪਾਰਿ ਕਰੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਕ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਿ ਹੀਲਾ।
 ਦਵਾਪਰ ਮੇ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਮਰੀਯਾ ਅਰਿ ਕੋ ਧਰੀਯਾ ਪਟ ਪੀਲਾ।
 ਸੋ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬਿਜ ਕੀ ਹਸਿ ਗੋਪਿਨ ਸਾਥ ਕਰੈ ਰਸ ਲੀਲਾ॥ ੪੭੩॥

jo jug teesar moorat Ram dhari jeh aour kariou at seela.
 satgur kai so sanghar kehai pritparak sadhan kohar heela.
 dwapar mein souoo kahn bhiou mariaya ar ko dhariya pat peela.
 so har bhoom bikhai brij ki hass gopin sath karai ras leela. (473)

ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ।
 ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਸੁਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੂਕਿ ਸੁਨਾਵੈ।
 ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋ ਅਤਿ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ।
 ਪਉਨ ਚਲੈ ਨ ਰਹੈ ਜਮੁਨਾ ਬਿਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ॥ ੪੭੪॥

Malsiri or Ramkali subh sarang bhavan saath bajavai.
 jaitsiri or sudh malhar bilwal ki dhun kuk sunavai.
 lai murli apnai kar kahn kidho at bhavan saath bajavai.
 paun chalai na rehai jamuna bir mohai rehai dhun jo sun pavai. (474)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਸੁਰ ਸੋ ਫੁਨਿ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੇ ਜੋਊ ਭਾਵੈ।
 ਰਾਮਕਲੀ ਅਰੁ ਸੁਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਠਟ ਪਾਵੈ।
 ਰੀਝਿ ਰਹੈ ਸੁ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਛਾਡਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਬਨ ਕੀ ਚਲਿ ਆਵੈ।
 ਸੋ ਮੁਰਲੀ ਮਹਿ ਸਯਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਮਨੋ ਕਰ ਰਾਗਨ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵੈ॥ ੪੭੫॥

Kahn bajavat hai sur so phun gopin ke man mein jouoo bhavai.
 Ramkali or Sudh malhar bilawal ki at hi thaata pavai.
 reejh rehai so suri asuri mrig chhad mirgi ban ki chal avai.
 so murli meh Siam parbeen mano kar ragan roop dikhavai. (475)

ਸੁਨ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਕਾਨਰ ਕੀ ਮਨ ਮੇ ਸਭ ਗੁਰਿਨ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਹੈ।
 ਜੋ ਗ੍ਰਿਹ ਲੋਗਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨ ਹੂੰ ਫੁਨਿ ਉਪਰ ਸੀਸ ਸਹੀ ਹੈ।
 ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਹੈ।
 ਮਾਨਹੁ ਪੇਖਿ ਸਮਸਨ ਕੇ ਮੁਖ ਧਾਇ ਚਲੀ ਮਿਲਿ ਜੁਥ ਅਹੀ ਹੈ॥ ੪੭੬॥

sun kai murli dhun kanar ki man mein sabh gavarani reejh rehi hai.
 ji greh logan baat kehi tin hun phun ooper sees shahi hai.
 samohe dhaie chali har ke upma teh ki kab Siam kehi hai.
 manoh pekh samsana ke mukh dhaie chali mil judh ahi hai. (476)

The Lord, who had assumed the form of Rama in Treat Yuga (age of Treta), having behaved with such a strength of character, who was the killer of the enemies, and was sustaining his saints by all means; the same Lord had appeared in Doapar Yuga in the form of Krishna (Kahna), who had killed the despots and who was wearing yellow robes now. The same Krishna was enjoying the company of milkmaids with a simle, alongwith senxual pleasure, in the land of Brij. (473)

Krishna was playing on his flute Ragas Malsri and Ramkali alongwith perfect Malhar and Bilwal tunes with a high note. By taking the flute in hand, Kahna was playing his flute as it pleaseed him, and with the notes produced from the flute, even the wind would stop blowing, even Jamuna would stop its flow, and whosoever hears its tunes, gets enamoured. (474)

Kahna was playing on his flute with such beautiful tunes, that the milkmaids would get elated with its tunes, as the Ragas Malhar and Bilwal would create such a sensation that all the demsels of holy and evil spirits were all mesmerised with its (flute) tunes and even the female deer would, leaving the company of male deer, come running towards him. Krishna had such an expertise in playing the flute, as if all the Ragas were made apparent by the various tunes. (475)

On hearing the flute notes, all the milkmaids were captivated towards it so that they would bear with a smile whatever their people at home would say against them (in blemish) and they would come running towards Kahna. The poet-Siam has said in their praise, that it appeared all snakes were mesmerised in their great numbers by seeing the red-coloured worms (and start moving). (476)

ਜਿਨਿ ਗੀਝਿ ਬਿਭੀਛਨ ਰਾਜੁ ਦਯੋ ਕੁਪ ਕੈ ਦਸ ਸੀਸ ਦਈ ਜਿਨਿ ਪੀੜਾ।

ਮਾਰੁਤ ਹੈ ਦਲ ਦੈਤਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਘਨ ਸੋ ਕਰ ਦੀਨ ਉਝੀੜਾ।

ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਮਰੁ ਨਾਮ ਮਹਾ ਸੁਰ ਆਪਨ ਹੀ ਲੰਘਿ ਮਾਰਗੁ ਭੀੜਾ।

ਸੋ ਫੁਨਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕੈ ਸੁ ਕਰੈ ਰਸ ਕੀੜਾ॥ ੪੭੭॥

jin reejh bibhchhan raj deou kup kai das rees deicee jiu peerra.

marut havai dal daitan kai chhin mein ghan so kar deen aoujheerra.

jahai mariou mur naam maha sur apan hi lungh marag bherra.

so phun bhoom bikhai brij ki sung gopin kai so karai ras kareerra. (477)

ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਊ ਤਿਨ ਸੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਰੈ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਜਾਤ੍ਰਾ।

ਸੋ ਸਬ ਹੀ ਪਗ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤਿਨ ਜੀਵਨ ਕੇ ਬਲ ਕੀ ਪਰ ਮਾਤ੍ਰਾ।

ਰਾਮ ਹੈ ਰਾਵਨ ਸੋ ਜਿਨ ਹੂੰ ਕੁਪਿ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਮ ਛਾਤ੍ਰਾ।

ਸੋ ਹਰਿ ਬੀਚ ਅਹੀਰਿਨ ਕੇ ਕਰਿਥੇ ਕਹੁ ਕਉਤੁਕ ਕਨਿ ਸੁ ਨਾਤ੍ਰਾ॥ ੪੭੮॥

khelat kahn souoo tin so jeh hi so karai sabh hi jug jatra.

so sabh hi jug ko pat hai tin jivan kai bal hi bal par matra.

Ram havai Ravan se jin hun kup judh kariou kar kai param chhatra.

so har beech aheeran kai karbai koh kautak keen so natra. (478)

ਦੋਹਰਾ

ਜਬੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੰਗ ਗੋਪੀਅਨ ਕਰੀ ਮਾਨੁਖੀ ਬਾਨ।

ਸਭ ਗੋਪੀ ਤਬ ਯੋ ਲਖਿਯੋ ਭਯੋ ਬਸਯ ਭਗਵਾਨ॥ ੪੭੯॥

jabai Krisan sung gopian kari manukhi baan.

sabh gopi tab yo lakhiou bhieu baseu bhagwan. (479)

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ਹੈ ਗਈਯਾ।

ਖੇ ਕਹ ਗਯੋ ਧਰਨੀ ਧਸਿ ਗਯੋ ਕਿਧੋ ਮਧਿ ਰਹਿਯੋ ਸਮਝਿਯੋ ਨਹੀ ਪਈਯਾ।

ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਜਬ ਯੋ ਗਤਿ ਭੀ ਤਬ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਇਯਾ।

ਜਿਉ ਸੰਗ ਮੀਨਨ ਕੇ ਲਰ ਕੈ ਤਿਨ ਤਯਾਗ ਸਭੋ ਮਨੋ ਬਾਰਿ ਧਰਇਯਾ॥ ੪੮੦॥

Swaiyya'

Kahn tabai sung gopin ke tabh hi phun antar dhian havai gaeiyya.

khe keh geyo dharni dhas geyo kidho madh rehou sanjhiou nahi paiceyya.

gopin ki jab yo gat bhi tab ta chhab ko kab Siam kaheiyya.

jiou sung meenan kai lar kai tin tiag sabho mano baar dhareiyaa. (480)

The same Lord (Krishna), who had earlier handed over the Kingdom of Lanka to Vibhushan in appreciation (of his services), and had tortured Ravana being furious with rage (to death), and assuming the form of wind had dispersed the huge cluster of clouds of the demons in a moment (and destroyed them) and had killed the great demon Mur by going through a narrow path and was now having sensuous fun and frolic with the milkmaids. (477)

The same Kahna, whom the whole world was keen to perceive, was playing his games of merriment with the milkmaids. He was the master (Lord) of the whole Universe, and the greatest support of their very lives (existence); who had been infuriated with rage, and assuming the form of Rama, fought against Ravana, like a great warrior. Now the same Krishna had developed love for the milkmaids for fun and enjoyment. (478)

Couplet

When the milkmaids had behaved like ordinary human beings towards Krishna (having sensual pleasure with him) then all the milkmaids had felt within themselves that they had (under their control) controlled the Lord Himself. (479)

Swaiyya'

Then suddenly Kahna disappeared from the midst of milkmaids being (away from their sight) in solitude meditation. He had gone in the celestial globe or buried himself in the Earth below and remained invisible (standing among them), but no one could understand the implications of this secret. The condition of the milkmaids (or their predicament) has been expressed by the poet Siam in these words, it appeared as if, being annoyed with the fish, the ocean had gone away (dried up) in disgust having left them in the lurch. (480)

ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਤਨ ਕੀ ਛੁਟਗੀ ਸੁਧਿ ਡੋਲਤ ਹੈ ਬਨ ਮੈ ਜਨੁ ਬਉਰੀ।
 ਏਕ ਉਠੈ ਇਕ ਝੂਮ ਗਿਰੈ ਬਿਜ ਕੀ ਮਹਰੀ ਇਕ ਆਵਤ ਦਉਰੀ।
 ਆਤੁਰ ਹੈ ਅਤਿ ਢੁੰਡਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕੀ ਗਿਰ ਗੀ ਸੁ ਪਿਛਉਰੀ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਧਯਾਨ ਬਸਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਸੋਊ ਜਾਨ ਗਹੈ ਫੁਨਿ ਰੂਖਨ ਕਉਰੀ॥ ੪੮੧॥

gopin ke tan ki chhutgi sudh dotal hai ban mein jan bauri.
 ek uthai ik jhoom girai brij ki mehri ik avat douri.
 atar havai at dhoondat girai brij ki mehri ik avat douri.
 kahn ko dhian basiyou man mein souoo
 jaan gehai phun rukhan kauri. (481)

ਫੇਰ ਤਜੈ ਤਿਨ ਰੂਖਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਹਾ ਰੇ।
 ਚੰਪਕ ਮਉਲਸਿਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਚਨਾਰ ਜਹਾ ਰੇ।
 ਪੈ ਜਿਹ ਕੇ ਹਮ ਕਾਰਨ ਕੋ ਪਗਿ ਕੰਟਕਕਾ ਸਿਰਿ ਧੂਪ ਸਹਾ ਰੇ।
 ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ਪਰੈ ਤੁਮ ਪਾਇਨ ਜਾਵ ਤਹਾ ਰੇ॥ ੪੮੨॥

pher tajai tin rukhan ko eh bhant kehai Nand Lal Kaha re.
 champak maulsiri bat taal lavang lata kachnar jaha re.
 pai jeh ke hum karan kai pug kantakaka sir dhoop saha re.
 so hum kou tum deh bataie parai tum paien jav taha re. (482)

ਬੇਲ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕਾ ਗੁਲ ਚੰਪਕ ਕਾ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਪਾਈ।
 ਮੌਲਸਿਰੀ ਗੁਲ ਲਾਲ ਗੁਲਾਬ ਧਰਾ ਤਿਨ ਫੂਲਨ ਸੋ ਛਬਿ ਛਾਈ।
 ਚੰਪਕ ਮਉਲਸਿਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਚਨਾਰ ਸੁਹਾਈ।
 ਬਾਰਿ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਗਿਰਿ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖਦਾਈ॥ ੪੮੩॥

bole birajat hai jeh ja gul champak ka so prabha at paiee.
 moulisiri gul lal gulab dhara tin phulan so chhab chaiee.
 champak maulsiri bat taal lavang lata kachunar suhaiee.
 baar jhaar jharna gir te kab siam kehai at hi sukhdaiee. (483)

The milkmaids had lost all their sense and were roaming around the forest like mad women. The women folk of Brij town would get up in desperation, while some others were falling down with dizziness, while some others were rushing forward. Being distressed, they were searching for Krishna and even their head (wrapped) coverings (scarf) had fallen down. They were completely lost in Krishna's thoughts and his whereabouts and in their excitement, were embracing the trees, taking them as a form of Krishna. (481)

Then leaving the embrace of trees, they would utter in desperation, "Where is Nand Lal? (Nand's son) gone?

Then they were asking the various trees like chamba (fragrant flower), moulisri, banyan tree, palm tree, clove plant, creepers, and bauninia trees, about Krishna, for whom we had borne thorns in our feet and sunshine on the head, we are bowing to you and beseech you, to know about him." (482)

The Poet Siam has stated that the milkmaids were roaming, where creepers were looking glorious, or fragrant (chamba) flowers were flourishing, moulisri and poppy flowers alongwith roses were blooming. The ground was radiant with Chamba (flowers), moulisri, palm trees, cloves, creepers and beuhimia plants blooming all over, and water (fountains) brooks, and springs were overflowing with water and the land was full of greenery, fully satiated. (483)

ਤਿਹ ਕਾਨਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਗੁਪੀਆ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸ ਕਹੈ।
ਬਰ ਪੀਪਰ ਹੇਰਿ ਹਿਯਾ ਨ ਕਹੂੰ ਜਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਸੋ ਸਿਰਿ ਰੂਪ ਸਹੈ।
ਅਹੋ ਕਿਉ ਤਜਿ ਆਵਤ ਹੋ ਭਰਤਾ ਬਿਨੁ ਕਾਨ੍ਹ ਪਿਖੇ ਨਹਿ ਧਾਮਿ ਰਹੈ।
ਇਕ ਬਾਤ ਕਰੈ ਸੁਨ ਕੈ ਇਕ ਬੋਲਬ ਰੂਪਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜਾਨਿ ਰਹੈ॥ ੪੮੪॥
teh kanan ko har ke chit te gopian brij ki eh bhant so kehai.
bar pipar hore hia na kahun jeh ho chit so sir dhoop sahung.
aho kiun taj avat ho bharta bin kahn pikhai.
ik baat karai sunn kai ik bolab rukhan ko har jaan gahai. (484)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਯੋਜਗ ਕੋ ਮਾਨਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਡੋਲਤ ਹੈ ਬਨ ਬੀਚ ਦਿਵਾਨੀ।
ਕੁੰਜਨ ਜਯੋ ਕੁਰਲਾਤ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਜਾ ਜਿਹਾ ਜਾ ਕਛੁ ਖਾਨ ਨ ਪਾਨੀ।
ਏਕ ਗਿਰੈ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰਾ ਪਰ ਏਕ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਨੀ।
ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਹਮ ਸੋ ਕਤ ਜਾਤ ਭਯੋ ਭਗਵਾਨ ਗੁਮਾਨੀ॥ ੪੮੫॥
kahn biyog ke maan boh brij dolat hai ban beech divani.
kujan jiou kurlat phirai teh ja jeh ko hit so sir dhoop sahai.
ek giria murjhaie dhara par ek uthai keh kai eh bani.
neh badhaie maha hum so kat jaat bhiau bhagwan gumani. (485)

ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨ ਚੋਰਿ ਲਯੋ ਹੈ।
ਤਾਹੀ ਕੈ ਬੀਚ ਰਹਿਯੋ ਗਡਿ ਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹਿ ਛੂਟਨ ਨੈਕੁ ਭਯੋ ਹੈ।
ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਫਿਰੈ ਬਨ ਮੈ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਸ੍ਵਾਸ ਨ ਏਕ ਲਯੋ ਹੈ।
ਸੋ ਬਿਰਥਾ ਹਮ ਸੇ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਓਰਿ ਰਾਯੋ ਹੈ॥ ੪੮੬॥
naain nachaie mano mrig so sabh gopan ko man chor leyo hai.
tahi kai beech rehou gad kai teh tai chhutan naik bhiau hai.
tahi ko hait phire ban mein taj kai greh savas na ek lieu hai.
so birtha hum so ban bharnt kaho har ji keh aur geho hai. (486)

ਜਿਨ ਹੂੰ ਬਨ ਬੀਚ ਮਰੀਚ ਮਰਿਯੋ ਪੁਰ ਰਾਵਨਿ ਸੇਵਕ ਜਾਹਿ ਦਹਿਯੋ ਹੈ।
ਤਾਹੀ ਸੋ ਹੋਤ ਕਰਿਯੋ ਹਮ ਹੂੰ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਿਯੋ ਹੈ।
ਵਾਸਰ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਮਿਲਿ ਗੁਰਿਨਿਯਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹੈ।
ਤਾਹੀ ਕੀ ਚੋਟ ਚਟਾਕ ਲਗੇ ਹਮਰੋ ਮਨੁਆ ਮ੍ਰਿਗ ਠਉਰ ਰਹਿਯੋ ਹੈ॥ ੪੮੭॥
jin hun ban beech mureech mario pur ravan sevak jahai dehou hai.
tahi so hait keho hum hun choh logan ko upkas sehou hai.
vasar so drig so mil gavarriya eh bhant kehiau hai.
tahi ki chot chatak lagai humro manua mrig thour teho hai. (487)

Due to Krishna's love in that forest, the milkmaids of Brij town were saying thus on seeing those trees, "Is he hiding in this pipal or Banyan tree, in whose love we have borne the sun's heat? Has he hidden himself, since he told us as to why we had come forsaking our spouses? But we cannot remain happy at home without having a glimpse of Kahna. One damsel would be talking while the other would embrace the trees on hearing these words, as if it were Kahna. (484)

In Kahna's separation, the women folk of Brij were madly missing him and were moving around like the cranes, wailing and crying; where no food was available to eat or drink. One would fall down unconscious, while the other one would say, "having developed so much love with us, O Lord! Where have you gone?" (485)

Having used his bewitching eyes like a deer, he had enamoured all the milkmaids and we are totally engrossed in his love with our hearts, and we cannot bear his separation for a moment as such we are roaming here having left our homes. Having said these words, one of them heaved a deep sigh. Addressing the jungle the milkmaids said, "O brother forest! "Pray tell us in which direction Krishna had gone? (486)

"We have loved the same person (Krishna) who had once killed Mareech in the jungle whose slave Hanuman had burnt (set fire to) the town of Lanka and have borne the laughter of many people (condemnation)." The lotus-eyed beautiful womenfolk said, that they had been pierced with the sharp edged arrows of his eyes, so that their deer-like hearts had been enamoured (487)

ਬੰਦ ਪੜੈ ਸਮ ਕੋ ਫਲ ਹੋ ਬਹੁ ਮੰਗਨ ਕੋ ਜੋਊ ਦਾਨ ਦਿਵਾਵੈ।
ਕੀਨ ਅਕੀਨ ਲਖੈ ਫਲ ਹੋ ਜੋਊ ਆਬਿਤ ਲੋਗਨ ਅੰਨ ਜਿਵਾਵੈ।
ਦਾਨ ਲਹੈ ਹਮਰੇ ਜੀ ਕੋ ਇਹ ਕੋ ਸਮ ਕੋ ਨ ਸੋਊ ਫਲ ਪਾਵੈ।

ਜੋ ਬਨ ਮੈ ਹਮ ਕੋ ਜਰਗਾ ਇਕ ਏਕ ਘਰੀ ਭਗਵਾਨ ਦਿਖਾਵੈ॥ ੪੮੮॥

beid parai sum ko phal hai boh manghan ko jouoo daan divaie.
keen akeen lakhai phai hai jouoo athit logan an jivaie.
daan laho hamrai jia ko eh ke sum ko a souoo phat pavai.
jo ban mein hum ho jarra ik ek ghari bhagwan dikhavai. (488)

ਜਾਹਿ ਬਿਭੀਛਨ ਲੰਕ ਦਈ ਅਰੁ ਦੈਤਨ ਕੇ ਕੁਪਿ ਕੈ ਗਨ ਮਾਰੇ।
ਪੈ ਤਿਨ ਹੂੰ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਸਾਧਨ ਰਾਖਿ ਅਸਾਧ ਸੰਘਾਰੇ।
ਸੋ ਇਹ ਜਾ ਹਮ ਤੇ ਛਪ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਮਾਰੇ।
ਪਾਇ ਪਰੋ ਕਹੀਯੋ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਓਰਿ ਪਧਾਰੇ॥ ੪੮੯॥

jahai bhabhichhan lunk daiee ar diatan ke kup ke gunn marai.
pai tin hun kab siam kehai sabh sadhan rakh asadh sangharai.
so eh ja hum te chhap geiyo at hi karkai sung preet hamarai.
paie paro kehou ban bharat kaho har ji keh aour padhari. (489)

ਗੁਰਿਨ ਖੋਜਿ ਰਹੀ ਬਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਨ ਮੈ ਨਹੀ ਖੋਜਤ ਪਾਏ।
ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਫਿਰ ਕੈ ਨ ਗਯੋ ਕਬਹੂੰ ਉਹ ਜਾਏ।
ਫੇਰਿ ਫਿਰੀ ਮਨ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਕਰਿ ਪਾਰਬ ਸੂਤ ਕੀ ਡੋਰ ਲਗਾਏ।

ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਚਕਈ ਜਨ ਆਵਤ ਹੈ ਕਰ ਮੈ ਫਿਰਿ ਧਾਏ॥ ੪੯੦॥

gavaran khoj rehi ban mein har ji ban mein nahi khojat paie.
ek bichar kariou man mein phir kai na geyo kabhun oh jaie.
pher phiri man mein ginti har kar parath soot ki dore lagaie.
yo upji upma chakiee jan avat hai kar mein phir dhaie. (490)

ਆਇ ਕੇ ਢੂੰਢਿ ਰਹੀ ਠਉਰ ਤਹਾ ਭਗਵਾਨ ਨ ਢੂੰਢਡ ਪਾਏ।

ਇਉ ਜੁ ਰਹੀ ਸਭ ਹੀ ਚੀਕ ਕੈ ਜਨੁ ਚਿਤ੍ਰ ਲਿਖੀ ਪ੍ਰਿਤਿਮ ਛਬਿ ਪਾਏ।

ਅਉਰ ਉਪਾਵ ਕਰਿਯੋ ਪੁਨਿ ਗੁਰਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਭੀਤਰ ਚਿਤ ਲਗਾਏ।

ਗਾਇ ਉਠੀ ਤਿਹ ਕੇ ਗੁਨ ਏਕ ਬਜਾਇ ਉਠੀ ਇਕ ਸੁਾਗ ਲਗਾਏ॥ ੪੯੧॥

aie hai dhoondh rehi souoo thour taha bhagwanna dhoodhat paie.
eiou jo rehi sabh hi chak kai jan chitar likhi pritima chhab paie.
aour upav kariou pun ghavaran kahn hi bheetar chit lagaie.
gaie uthi teh kai gunn ek bajaie uthi ik swag lagaie. (491)

Whosoever would give alms to the beggars in plenty, would have the same benefit as gained by reading Vedas; whosoever would feed the incoming guests, would earn the same reward for sure as having full faith in him; whosoever would enable us to have a glimpse of our Lord for a moment would have the benefit of our whole life (at his disposal) in the reward. (488)

The same Krishna, who had once offered (the Kingdom of) Lanka to vibhishan, and who had destroyed the hordes of demons being infuriated. The poet has stated, that the same Krishna had saved the honour of all saintly persons having destroyed all the villains. The same person having developed so much love for us, had disappeared (hidden) now. "O brother jungle! We would pay our obeisance at your feet, if you were to tell us in which direction Krishna had gone?" (489)

All the milkmaids were searching for Krishna in the forest, but Krishna was nowhere to be seen in the forest. Then the milkmaids thought to themselves that he might have gone to the same place where he had left while playing the games. Then again another thought came to their mind, and they concentrated on Krishna only. The poet has described the beauty of this scene as the birds (partridges) had come back from the other side of the river having flown there (490).

Then the milkmaids, reaching that place, were trying to search for Krishna but in vain. So they were standing there bewildered as if they were looking at a portrait or statue. Then the milkmaids hit upon another plan and started concentrating single minded on Krishna only. So one of them started reciting his qualities, while a second one started playing on the flute, while another one started doing mimicry. (491)

ਹੋਤ ਬਕੀ ਇਕ ਹੋਤ ਤ੍ਰਿਣਾਵਤ ਏਕ ਅਘਾਸੁਰ ਹ੍ਰੈ ਕਰਿ ਧਾਵੈ।
 ਹੋਇ ਹਰੀ ਤਿਨ ਮੈ ਧਸਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਤਾ ਕਹੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਵੈ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਲਾਗ ਰਹਿਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਨੈਕ ਨ ਛੂਟਨ ਪਾਵੈ।
 ਇਉ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਨੀਆ ਜਨੁ ਸਾਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਹੋਰ ਬਨਾਵੈ॥ ੪੯੨॥

hote thaki ik hote trinavarat aghasur havai kar dhavai.
 hoiai hari tin mein dhas kai dharni par ta koh maar giravai.
 kahn so laag reho tin kou at hi man naik na chhutan pavai.
 eiou upji upma bania jan salan kai hit hore banavai. (492)

ਰਾਜਾ ਪਰਿਛਿਤ ਬਾਚ ਸੁਕ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਸੁਕ ਸੰਗ ਰਾਜੇ ਕਹੁ ਕਹੀ ਜੂਥ ਦਿਨ ਕੇ ਸਾਥ।
 ਅਗਨਿ ਭਾਵ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਕਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਾਵ ਕੇ ਸਾਥ॥ ੪੯੩॥

Raja Parichhat baach suk so

Dohra

suk sung rajai koh kehi juth dijan kai nath.
 agan bhav keh bidh kehai Krisan bhav kai sath. (493)

ਸੁਕ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਰਾਜਨ ਪਾਸ ਬਯਾਸ ਕੋ ਬਾਲ ਕਥਾ ਸੁ ਅਰੋਚਕ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਵੈ।
 ਗੁਰਨੀਆ ਬਿਰਹਾਨਲ ਭਾਵ ਕਰੈ ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੋ ਉਪਜਾਵੈ।
 ਪੰਚ ਭੂ ਆਤਮ ਲੋਗਨ ਕੋ ਇਹ ਕਉਤਕ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਭਰ ਪਾਵੈ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਧਯਾਨ ਕਰੇ ਜਬ ਹੀ ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੀ ਲਪਟਾਨ ਬੁਝਾਵੈ॥ ੪੯੪॥

Suk baach raja so

Swaiyya'

rajan pas bias ko baal katha so aroucha bhant sunavai.
 gavarnia birhanal bhav karai birhanal ko upjavai.
 panch bhu atam logan ko eh kortak kai at hi dar pavai.
 kahn ko dhian karai jab hi birhanal ki laptan bujhavai. (494)

One posed as Pootna and one assumed the form of Trinavarat and one posed as Aghasur and one of them, posing as Krishna, tried to push through the demons; and then threw them down on the ground. Their mind was completely engrossed in thinking of Krishna and would not get separated for a moment from such thoughts. On seeing this situation, one is tempted to praise the scene as if one trader, to satisfy his desire for eating meat preparation, prepares a liquid preparation by boiling stones (small). (492)

Raja Preekshit told Sukhdev

Couplet

"O brahmins (Rishis) master! Tell us, in the fire of separation, how to explain the desire for a union with Krishna, so as to quench the fire. (493)

Then Sukhdev told the King.

Swaiyya'

The son of Vyas (Sukhdev) came to Raja Preekshit and told him a strange episode. The milkmaids, burning in the fire of separation, develop the condition of separation and were showing such dreadful scenes and producing fear psychosis (as if they were depicting the portrayal of fire of separation). But whenever they were reminded of Krishna (thinking of union with Kahna) they were seen quenching the (fire) flames of separation. (494)

ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਗੁਰਿਨ ਏਕੇ ਬਨੈ ਬਛਰਾਸੁਰ ਮੂਰਤਿ ਏਕ ਧਰੈ।
 ਇਕ ਹੁੰ ਚਤੁਰਾਨਨ ਗੁਰ ਹਰੈ ਇਕ ਹੁੰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਫਿਰਿ ਪਾਇ ਪਰੈ।
 ਇਕ ਹੁੰ ਬਗੁਲਾ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਮਹਾ ਕਰ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਲਰੈ।
 ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਖੇਲ ਕਰੈ ਜਿਹ ਭਾਤਿ ਕਿਧੇ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਰੈ॥ ੪੯੫॥
 brikhbbhasur gavarān ek banai bachhrasur moorat ek dharai.
 ik hai chatranan gavar harai ik havai brahma phir paie parai.
 ik havai lagla bhagwan ko sath maha kar kai man ko larai.
 eh bhant badhu brij khel karai jeh bhant kidho Nand Lal karai. (495)

ਕਾਨ੍ਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਕਰ ਕੈ ਸਭ ਗੁਰਿਨ ਫੇਰਿ ਲਗੀ ਗੁਨ ਗਾਵਨ।
 ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਬਜਾ ਮੁਰਲੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਭਾਵਨ।
 ਫੇਰਿ ਚਿਤਾਰ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਠਾਵਨ।
 ਗੁਰਿਨ ਸਯਾਮ ਕੀ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧਿ ਬੀਚ ਲਗੀ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖ ਪਾਵਨ॥ ੪੯੬॥
 kahn chritar sabhai kar kai sabh gavarān pher lagi gunn vavan.
 taal bajaie baja murli kab siam kehai at hi kar bhavan.
 pher chitar kehio hamrai sung khel kariou har ji eh thavan.
 gavarān siam ki bhul gaiee sudh beech lagi man kai dukh pavan. (496)

ਅਤਿ ਹੋਇ ਗਈ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਸਾਥ ਸੁ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਸਭ ਹੀ ਘਰਨੀ।
 ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਬਸਿ ਭਈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਅਤਿ ਰੂਪਨ ਕੀ ਧਰਨੀ।
 ਇਹ ਭਾਤਿ ਪਰੀ ਮੂਰਝਾਇ ਧਰੀ ਕਬਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਰਨੀ।
 ਜਿਮ ਘੰਟਕ ਹੋਰ ਮੈ ਭੂਮਿ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੈ ਗਿਰ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਰਨੀ॥ ੪੯੭॥
 at hoiai gaiee tan mein har saath so gopian ki sabh hi gharni.
 teh roop nihar kai bas bhaiee jo huti at rupan ki dharni.
 eh bhant pari murjhaie dhari kab ne upma teh ki barni.
 jim ghantak har mein bhoom kai beech parai gir baan lagai harni. (497)

ਬਰੁਨੀ ਸਰ ਭਉਹਨ ਕੋ ਧਨੁ ਕੈ ਸੁ ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ ਸਾਜਨ ਸਾਥ ਕਰੀ।
 ਰਸ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸੁ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਅਰੀ।
 ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਨੇਹੁ ਕੋ ਕੋਧ ਮਨੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤੇ ਪੈਗ ਨ ਏਕ ਟਰੀ।
 ਮਨੋ ਮੈਨ ਹੀ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਗੁਰਿਨ ਜੁਝਿ ਪਰੀ॥ ੪੯੮॥
 barni sabh bhauhan ko dhan kai so singar kai sajan saath kari.
 ras ko man mein at hi kar kop so kahn hai sameh jaie ari.
 at hi kar neho ko karodh manai teh thour te paig na ek tari.
 mano main hi so at hi run kai dharni par gavarni jujh pari. (498)

One milkmaid was posing as Brikhasur, while another maid assumed the form of Bachhrasur (demons) and one posing as Brahma kidnapped the milkmaids' children. Then another, posing as Brahma, bows at Krishna's feet. Then another maid assumed the form of a crane (Bakasur) who fights with Krishna, being enraged. Thus the women folk of Brij town were playing the same game of fun, as Nand Lal (Kahna) used to play. (495)

At first the milkmaids performed all the games of fun as by Kahna and then started singing his praises. The poet Siam has stated, that they were clapping, playing on the flute, and then were doing lot of fun and frolic, and then they were reminded of the place, where Krishna used to make lot of fun with them. Then the milkmaids forgot all about Krishna and were feeling pained and distressed at his separation. (496)

All the milkmaids (wives of milkmen) had developed love of Krishna in their bodies (hearts) and on seeing his appearance (beautiful) they were completely enamoured and became fully under his spell and they fell down unconscious on the ground. The poet has depicted the beauty of this scene by comparing it with the deer (female) who falls down (dead) with the arrow striking her, being completely under the spell of the beating drum's (special type) sound. (497)

By using the arrows of the eye-lashes fixed in the bows of eye-brows, they were presenting themselves as an embodiment of embellishment, and with increased love in their hearts they were standing unmoved in front of Krishna and they would not move even a step from their position being enraged with love of Krishna. It appeared as if they had fought against the warrior, in the form of god of love and the milkmaids in the form of opposing warriors who had fallen down having laid down their lives (in the battle). (498)

ਤਿਨ ਗੁਰਿਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਪਿਖਿ ਪ੍ਰੇਮ ਤਬੈ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਗਵਾਨ ਸਿਤਾਬੀ।
ਜੋਤਿ ਭਈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਇਉਂ ਰਜਨੀ ਮਹਿ ਛੂਟਤ ਜਿਉਂ ਮਹਤਾਬੀ।
ਚਉਕ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਇਉਂ ਜੈਸੇ ਚਉਕ ਪਰੈ ਤਮ ਹੈ ਡਰਿ ਖੁਆਬੀ।
ਛਾਡਿ ਚਲਿਯੋ ਤਨ ਕੋ ਮਨ ਇਉਂ ਜਿਮ ਭਾਜਤ ਹੈ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡਿ ਸਰਾਬੀ॥ ੪੯੯॥

tin gavarin ko at hi pikh prem tabai pragtai bhagwan sitabi.
joat bhaiee dharni par eau rajni meh chhutai jiu mehtabi.
chank pari tab hi eh ieou jaisai chouk parai tum mein dar khuabi.
chhad chaliou tan ko man eauo jim bhagat hai greh chhad sarabi. (499)

ਗੁਰਿਨ ਧਾਇ ਚਲੀ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਜੋ ਪਿਖਏ ਭਗਵਾਨੁ ਗੁਮਾਨੀ।
ਜਿਉਂ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖਿ ਚਲੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਅਤਿ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਅਭਿਮਾਨੀ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੀ।
ਜਿਉਂ ਜਲ ਚਾਤ੍ਰਕ ਬੂੰਦ ਪਰੈ ਜਿਮ ਕੂਦਿ ਪਰੈ ਮਛਲੀ ਪਿਖਿ ਪਾਨੀ॥ ੫੦੦॥

gavarni dhaie chali milbai koh jo pikhaei bhagwan gumani.
jiou mrigani mrig dekh chalai jo huti at roop bikhai abhmani.
tan chhab ki at hi upma kab no mukh te eh bhant bakhani.
jiou jal chatrik boond parai jiu kud parai machhli pikh pani. (500)

ਰਾਜਤ ਹੈ ਪੀਅਰੋ ਪਟ ਕੰਧਿ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਦੋਊ।
ਛਾਜਤ ਹੈ ਮਨਿ ਸੋ ਉਰ ਮੈ ਨਦੀਆ ਪਤਿ ਸਾਥ ਲੀਏ ਫੁਨਿ ਜੋਊ।
ਕਾਨੁ ਫਿਰੈ ਤਿਨ ਗੋਪਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮੈ ਸਮ ਤੁਲਿ ਨ ਕੋਊ।
ਗੁਰਿਨ ਗੀਤ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੋਊ ਗੀਤ ਹੈ ਚਕ ਦੇਖਤ ਸੋਊ॥ ੫੦੧॥

rajat hai piaro pat kandh brijat hai mrig se drig douoo.
chhajai hai man so ur mein nadia pat sath liai phun jouoo.
kahn phirai tin gopin mein jeh ki jug mein sum tul na kouoo.
gavariu reejh tin gopin mein jeh ki souoo rejhat hai chak dekhai souoo.

(501)

On seeing the extreme love of the milkmaids, then suddenly the Lord (Krishna) appeared on the scene (by removing the hidden posture). There was so much illumination (light) on the Earth on his appearance, just as a moon like firework (mehtabi) illumines the whole area at night on its display. All the milkmaids were then bewildered, just as one gets astonished (startled) on seeing a dream at night. Their hearts were completely mesmerised by his presence just as a drunkard runs away from his house (rushes for having a drink). (499)

When the milkmaids perceived the proud Lord (Krishna) standing there, they rushed forward to meet him. Even the egocentric (proud) maids (due to their beauty) rushed forward on seeing Krishna just as the female deer rush to meet their mate (male deer). The poet has depicted the beauty of this scene like this; just as a (chatrik) cuckoo feels delighted (with life) on getting the rain-drop (in mouth) or a fish (out of water) jumps into water on the very sight of it. (500)

The yellow piece of cloth on the shoulder of Sri Krishna was looking glorious and his eyes were shining brilliantly like the deer's eyes. The jewel (gem) was looking gorgeous on his chest (shining beautifully) which he had been offered by the ocean as a gift (in his reverence). Krishna was moving around in the midst of milkmaids (with pride) as if there was none equal to him in the whole world, while the milkmaids of Brij-town feeling fully elated, and anyone, on seeing them, would get (startled) delighted with their beauty. (501)

ਕਬਿਤੁ

ਕਉਨ ਜਿਉ ਪ੍ਰਭਾਤ ਹੈ ਬਿਛਰਿਯੋ ਮਿਲੀ ਬਾਤ ਤੈ
ਗੁਨੀ ਜਿਉ ਸੁਰ ਸਾਤ ਤੈ ਬਚਾਯੋ ਚੋਰ ਗਾਤ ਤੈ।
ਜੈਸੇ ਧਨੀ ਧਨ ਤੈ ਅਉ ਰਿਨੀ ਲੋਕ ਮਨਿ ਤੈ।
ਲਰਈਯਾ ਜੈਸੇ ਰਨ ਤੈ ਤਜਈਯਾ ਜਿਉ ਨਸਾਤ ਤੈ।
ਜੈਸੇ ਦੁਖੀ ਸੂਖ ਤੈ ਅਭੂਖੀ ਜੈਸੇ ਭੂਖ ਤੈ
ਸੁ ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਰ ਆਪਨੇ ਕੋ ਸੁਨੇ ਜੈਸੇ ਘਾਤ ਤੈ।
ਹੋਤ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਜੇਤੇ ਏਤੇ ਏਤੀ ਬਾਤਨ ਤੈ।
ਹੋਤ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਗੋਪੀ ਤੈਸੇ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਤ ਹੈ॥ ੫੦੨॥

Kabit

kaun jiou parbhat tai bichhriou mili baat tai.
gunni jiou sur saat tai bachaiyo chor gat tai.
jaisai dhan dhani dhan tai an rini lok man tai.
lariya jaisai runn tai tajeiya jiou nasat tai.
jaisai dukhi sookh tai abhukhi jaisai bhookh tai.
so raja satar apnai ko sunnai jaisai ghat tai.
hote hai parsan jaitai aitari aiti batan tai.
hote hai parsaneu gopi taisai kahn baat tai. (502)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕਾਨ ਚਲੋ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਖੇਲ ਕਰੈ।
ਚਿਟਕਾਰਨ ਸੋ ਭਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਜਾ ਤੁਮਹੂੰ ਹੂੰ ਤਰੇ ਹਮਹੂੰ ਹੂੰ ਤਰੈ।
ਗੁਹਿ ਕੈ ਬਨ ਫੂਲਨ ਸੁੰਦਰ ਹਾਰ ਸੋ ਕੇਲ ਕਰੈ ਤਿਨ ਡਾਰਿ ਗਰੈ।
ਬਿਰਹਾ ਛੂਧ ਕੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਹਸ ਕੈ ਰਸ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪੇਟ ਭਰੈ॥ ੫੦੩॥

Kahn jo baach

Swaiyya'

hass baat kehi sung gopin kahn chalai Jamuna tat khel harai.
chitkaran so bhir hai teh ja tumhun hun taro humhun hun tarai.
goh hai ban phulan sunder haar so khel karai tin daar garai.
birha chhudh ko teh thour bikhai hass kai ras kai sung peit bharai. (503)

Kabit

The milmmaids were feeling fully delighted on listening to the talk of Krishna just as the lotus flower blossoms forth on the sight of sun at the dawn (of day), or the separated person feels happy on meeting someone, or a lover of music feels delighted with the playing of seven tunes (melodies) of Raga or a thief feels happy on saving his skin (from being caught); or a wealthy person feels happy on acquiring wealth, or a debtor feels proud on getting people's support (respect) or a great warrior feels elated at the beginning of a battle, or a recluse feels delighted being relieved of his bondage, or a suffering person gets relief being freed of his afflictions or a person having no appetite feels happy being hungry or a king feels happy at the destruction of his enemy : (the same way the milkmaids were feeling happy). (502)

Then Krishna said :

Swaiyya'

Kahna laughed and told the milkmaids, "Let us go to the banks of Jamuna and play some games. There we will have fun by splashing water on each other while swimming and you also enjoy the swim like that. By making garlands of the jungle flowers and wearing them around our necks, we will have fun and frolic with sensual pleasure. To cast away the pangs of separation, we will enjoy the love (of sexual pleasure), thus satisfying our hunger with laughter. (503)

ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਤਬੈ ਹਰਿ ਕੋ ਸਭ ਧਾਇ ਚਲੀ ਗੁਪੀਆ ਤਿਹ ਠਉਰੈ।

ਏਕ ਚਲੈ ਮੁਸਕਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਏਕ ਚਲੈ ਹਰੁਏ ਇਕ ਦਉਰੈ।

ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਲ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਕਹੁ ਗੁਰਿਨ ਹਉਰੈ।

ਗੀਝ ਰਹੈ ਬਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖਿ ਸੁ ਅਉਰ ਪਿਖੈ ਗਜ ਗਾਮਨ ਸਉਰੈ॥ ੫੦੪॥

aies maan tabai har ko sabh dhaie chali gopian teh thourai.

ek chalai muskaie bhali bidh ek chalai harnai ik dourai.

siam kehai upma teh ki jal mein jamuna koh gavarni hourai.

reejh rehai ban ki mrig dekh so aour pikhai gaj gaman sourai. (504)

ਸਯਾਮ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਕੋ ਤਰਿ ਪਾਰਿ ਪਰਈਯਾ।

ਪਾਰ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਹਿਤ ਸੋ ਗਿਰਦਾ ਕਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਸਟਈਯਾ।

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਈਯਾ।

ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਸਸਿ ਸੁਧ ਮਨੋ ਸਮ ਰਾਜਤ ਗੁਰਿਨ ਤੀਰ ਤਰਈਯਾ॥ ੫੦੫॥

siam samait sabhai gopian jamuna jal ko tar paar parieya.

paar bhaiee jab hi hit so girda kar kai teh ko tisteiya.

ta chhab ki at hi upma kab nai mukh tai eh bhant sunnieya.

kahn khiou sus sudh mano sam rajat gavarin teer tarieya. (505)

ਬਾਤ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਵਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਗੁਰਿਨ।

ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗਨੀ ਲਖੀਯੈ ਤਿਨ ਭਾਨ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਨਿ।

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਕਰੀ ਚਰਚਾ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਬਾਰਨਿ।

ਛੋਰਿ ਦਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਭ ਲਾਜ ਜੁ ਹੋਇ ਮਹਾ ਰਸ ਕੀ ਚਸਕਾਰਨਿ॥ ੫੦੬॥

baat lagi kehnaï mukh te kavi siam kehai mil kai sabh gavarin.

Chandermukhi mrig se drigni lakhiou tin bhaan anant aparn.

kahn kai sath kari charcha mil kai brij hi sabh sunder barin.

chhor daiee greh ki sabh laaj jo hoiai maha ras hi chaskaran. (506)

ਕੈ ਰਸ ਕੇ ਹਰਿ ਕਾਰਨੁ ਕੈ ਕਰਿ ਕਸਟ ਬਡੋ ਕੋਊ ਮੰਤਰ ਸਾਧੋ।

ਕੈ ਕੋਊ ਜੰਤ੍ਰ ਬਡੋਈ ਸਧਿਯੋ ਇਨ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਬਾਧੋ।

ਕੈ ਕੋਹੂੰ ਤੰਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਧਾਧੋ।

ਚੋਰਿ ਲਯੋ ਮਨੁ ਗੁਰਿਨ ਕੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਦੀਨ ਦਯਾਨਿਧਿ ਮਾਧੋ॥ ੫੦੭॥

kai ras ke har karan kai kar kasat bado kouoo mantar sadho.

kai kouoo jantar badoiee sahio in ko apno man bheetar badho.

kai kehun tantar ke saath kidho kab siam kehai at hi kar dhadho.

chor liou man gavarin ko chhin bheetar deen diyanidh madho. (507)

On accepting the proposal of Sri Krishna the milkmaids rushed towards the spot. Someone was smiling within, while another maid was moving slowly in good mood while another maid was running away towards that place. The poet Siam has stated the beauty of the scene by praising their mischievous eyes, while some were getting impressed with their elephant-like gait (movement). (504)

Alongwith Sri Krishna all the milkmaids swam across the Jamuna waters and on reaching the other side, all of them encircled Sri Krishna and stood there. The poet has described the beauty of the scene like this. It appeared as if Krishna was like the full moon, and the milkmaids were looking glamorous around him like his family members. (505)

The poet Siam has stated that all the milkmaids were talking to Sri Krishna. All the beautiful womenfolk of Brij town, whose faces were resembling the moon, with deer-like eyes, whose appearance (faces) were shining like the sun in its glory, having shed all their modesty (of family), enjoying and relishing the merriment and the fun. (506)

It appeared as if Sri Krishna to enjoy the merriment and fun, with great difficulty had woven some magic spell around them, or had enticed them all into his love with some black magic (jugglery). The poet siam has described the whole affair as making a great fuss with some charm around them. Thus Sri Krishna, the benevolent Lord, had enamoured all the milkmaids into his love within no time (a moment). (507)

ਗੋਪੀ ਵਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਗੁਰਿਨ ਸਾਥ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਕਿਹ ਓਰਿ ਗਏ ਥੇ।
ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਹਮ ਸੋ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਪੈ ਰਸ ਕੇਲ ਕਏ ਥੇ।
ਯੋ ਤਜਿ ਗੇ ਜਿਮ ਰਾਹਿ ਮੁਸਾਫਿਰ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਨਾਹਿ ਨਏ ਥੇ।
ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਆਏ ਕਹਾ ਅਪਨੀ ਬਿਰੀਆ ਕਹੂੰ ਭਉਰ ਭਏ ਥੇ॥ ੫੦੮॥

Gopi Vaach

Swaiyya

Kahn ko gavarin saath kehoun hum ko taj kai keh aour gaie thei.
preet badhaie maha hum so jamuna tat pai ras keil bhaie thai.
yo taj ge jim rahai musafir siam kehoun tum nahai naiee thai.
phool khirai mukh aie keha apni biria kahun bhaur bhaie thai. (508)

ਅਬ ਚਤੁਰ ਪੁਰਖ ਭੇਦ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਨਰ ਏਕ ਅਕੀਨ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੈ ਇਕ ਕੀਨ ਕਰੈ ਇਕ ਕੀਨ ਜੁ ਜਾਨੈ।
ਏਕ ਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੇ ਭੇਦ ਜਨੈ ਜੋਊ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈ ਅਰਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮਾਨੈ।
ਸੋ ਨਰ ਮੂੜ ਬਿਖੈ ਕਹੀਯੈ ਜਗਿ ਜੋ ਨਰ ਰੰਚ ਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੈ।
ਸੋ ਚਰਚਾ ਰਸ ਕੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁ ਗੁਰਿਨੀਆ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਖਾਨੈ॥ ੫੦੯॥

Ab chatur purkh bheid kathanug.

Swaiyya'

nar ek akeen akéen hi preet karai ik keen karai ik keen jo janai.
ek na preet ke bheid janai jouoo preet karai ar kai teh manai.
so nar moor bikhai kehion jug jo nar ranch na preet pachhanai.
so charcha ras ki eh bhant so gavarania sung kahn bakhanai. (509)

Then the milkmaids said :

Swaiyya'

The milkmaids asked Krishna as to where he had gone leaving them behind all alone. "You had developed great love for us and then played many games of fun and frolic with love on the banks of Jamuna with us." The poet Siam has stated that Krishna left them alone just as a traveller departs company on the way only. "You are not newcomer for us, and now you have come back to see our blooming faces and enjoy the charm of our beauty. Why so? But while our turn comes (to enjoy your company) you had gone elsewhere like a black bee. Why so?" (508)

Now the episode of the secret of clever persons begins

Swaiyya'

There is a (male) person, who develops love without any indication of love from the other side responding equally, while there is another person who makes love with the other side responding equally, 'while there is another type of person who only recognizes the love of the other side, but himself does not make any advances (of love), while there is another type of person who does not know the secret of love at all and whosoever loves him, considers him/her as his enemy. Such a person should be considered among the fools of the world, who does not know a bit even about love. Such talk of love was being engaged into by the milkmaids with Sri Krishna. (509)

ਗੋਪੀ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਗੁਰਿਨੀਆ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਨਰਿ ਨੇਹ ਕੋ ਅੰਤਿ ਦਗਾ ਕੋਊ ਦੇ ਹੈ।
ਦੋ ਜਨ ਛਾਡਿ ਪਰੇ ਹਰਿ ਗਯੋ ਜਨ ਜੋ ਛਲ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਲੈ ਹੈ।
ਜੇ ਬਟਹਾ ਜਨ ਘਾਵਤ ਹੈ ਕੋਊ ਜਾਤ ਚਲਿਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਧਿਮੈ ਹੈ।
ਪੈ ਖਿਝ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਤਿਨ ਕੀ ਸਮ ਏ ਹੈ॥ ੫੧੦॥

Gopi baach

Swaiyya'

gavarania eh bhant kehai kar neh ko ant daga kouoo dai hai.
do jan chhad parai har geyo jan jo chhal so teh ho har lai hai.
jo batna jan ghavat hai kouoo jaat chaliou pikh kai madhmai hai.
pai khij kai at hi gopian eh bhant kehiou tin ki sum ei hai. (510)

ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਗੁਰਿਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ਹ ਹਸੈ।
ਜਿਹ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਜਰਾ ਮੁਖ ਤੇ ਤਜ ਕੈ ਗਨਕਾ ਸਭ ਪਾਪ ਨਸੇ।
ਨ ਜਪਿਯੋ ਜਿਹ ਜਾਪ ਸੋਊ ਉਜਰੇ ਜਿਹ ਜਾਪ ਜਪਿਯੋ ਸੋਊ ਧਾਮ ਬਸੇ।
ਤਿਨ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਮਹੂੰ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਬੀਚ ਫਸੇ॥ ੫੧੧॥

jab hi eh gavarin baat kehi tab hi tin kai sung kahn hasai.
jab naam kai lait jara mukh te taj kai ganka sah paap nasai.
na japiou jeh jaap souoo ujrai jeh jaap japiou souoo dhaam basai.
tin gopian so eh baat kehiou humhun at hi ras beech phasai. (511)

ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਹਸੇ ਹਰਿ ਜੂ ਉਠ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਬੀਚ ਤਰੇ।
ਛਿਨ ਏਕ ਲਗਿਯੋ ਨ ਤਬੈ ਤਿਹ ਕੋ ਲਖਿ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਕਹ ਪਾਰ ਪਰੇ।
ਲਖਿ ਕੈ ਜਲ ਕੈ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾ ਉਪਹਾਸ ਕਰੇ।
ਬਹੁ ਹੋਰਨਿ ਤੈ ਅਰੁ ਬਯਾਹਨਿ ਤੈ ਕੁਰਮਾਤਨ ਤੈ ਅਤਿ ਸੋਊ ਖਰੇ॥ ੫੧੨॥

keh kai eh baat hassai har ju uth kai jamuna jal beech tarai.
chhin ek lagiou na tabai teh ko lakh kai jamuna keh paar parai.
lakh kai jal ko sung gopian kai bhagwan maha uphas karai.
boh horin tai ar beyahan tai kurmatan tai at souoo kharai. (512)

The milkmaids then said :

Swaiyya'

The milkmaids were telling Krishna that if a person, having developed love for someone, then deceiving the other one (goes away); his condition could be compared to someone, who having joined another person, travel together and then suddenly leaves the companion and then comes back to loot all his belongings. Just as a killer of the traveller, kills someone travelling with him; such a person should also be considered as a proud (a deceitful person). Then the milkmaids getting frustrated said, that Krishna was also like such travellers. (510)

When the milkmaids said these words, Krishna laughed at them. Even Ganika had been relieved of all her sins by uttering the name of such a Lord; but those persons, who did not meditate on his name, were completely uprooted; whereas those families were maintained in peace who managed to recite Lord's Name. So Krishna told the milkmaids that he was engrossed badly in love with them. (511)

Saying this Sri Krishna laughed away, and went away to swim in the waters of Jamuna. It did not take him long to swim across over to the other side of Jamuna. After swimming for sometime Krishna had lot of fun and frolic with the milkmaids. This merry-making was more pleasing than the fun during holi (festival of coloured waters), marriages or between families of married couples (their parents) which results in lot of fun and frolic. (512)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਰਜਨੀ ਪਰ ਗੀ ਤਬ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਕਹਿਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਹਮ ਰਾਸ ਕਰੈ।
ਸਸਿ ਰਾਜਤ ਹੈ ਸਿਤ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਸੇਤ ਹੀ ਹਾਰ ਡਰੈ।
ਹਿਤ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਖੇਲ ਕਰੈ ਕਰ ਡਾਰ ਗਰੈ।
ਤੁਮ ਕੋ ਜੋਊ ਸੋਕ ਬਢਿਯੋ ਹਮ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਬ ਸੋਕ ਹਰੈ॥ ੫੧੩॥

Kahn baach

Swaiyya'

rajni par gi tab hi bhagwan kehiau hass kai hum ras karai.
sas tajat hai sit gopin kai mukh sunder sait hi haar darai.
hit so brij bhoom bikhai sabh hi ras khel karai har daar garai.
tum ko jouoo sok bhadiou bichhari hum so mil kai ab sok harai. (513)

ਐਹੇ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਹਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਭੈ ਤੁਮ ਰਾਸ ਕੋ ਖੇਲ ਕਰੋ।
ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਸੋ ਕਰੁ ਮੰਡਲ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰ ਲਾਜ ਧਰੋ।
ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਰਾਸ ਕਰੈ ਨਚਿ ਹੈ ਨਚਿਯੋ ਨਹ ਨੈਕ ਡਰੋ।
ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਬੀਚ ਅਸੋਕ ਕਰੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਸੋਕਨ ਕੋ ਸੁ ਹਰੋ॥ ੫੧੪॥

eiho triya keh sri jadbir sabhai tum ras ke khel karo.
geh kai kar so kar mandal kai na kachhu man bheetar laaj dharo.
humhun tumrai sung ras karai nach hai nachiou neh naik daro.
sabh hi man beech asok karo at hi man soka ko so haro. (514)

ਤਿਨ ਸੋ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਫਿਰ ਯੋ ਸਜਨੀ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ।
ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਕਰੋ ਮਨ ਕੇ ਜਿਹ ਤੇ ਹਮਰੇ ਤਨ ਕੋ ਮਨ ਜੀਜੈ।
ਮਿਤਵਾ ਜਿਹ ਤੇ ਹਿਤ ਮਾਨਤ ਹੈ ਤਬ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ।
ਏ ਰਸ ਕੋ ਸਿਰਪਾਵ ਤਿਸੈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ॥ ੫੧੫॥

tin so bhagwan kehi phir yo sajni hamri binti sunn leejai.
anand beech karo man hai jeh te hamrai tan ko man jeejai.
mitwa jeh tai hit manat hai tab hi uth kai souoo karaj keejai.
dai ras ko sirpav tisai man ko sabh sok bida kar deejai. (515)

**Then Krishna said,
Swaiyya'**

When the night fell, Srikrishna laughed and said, let us have some sort of game play (for fun). The white moon was looking glamorous and the faces of the milkmaids were also shining white beautifully, and let us wear the garlands of white flower. Then let us play the game of love with arms around the necks of one another, with love in the Brij town. Then whatever pangs of separation you had suffered could now be made up playing together." (513)

Sri Krishna then said, "O girls! You all play the game of amorous pastime. By holding one another's hand make a round circle and do not have any sense of modesty in mind, then I will have an amorous pasttime with you. I will dance and you also follow me and dance, having no fear in your hearts. Then have full enjoyment, casting away all your thoughts of sufferings. (514)

Then again Krishna told them like this -

O friends! Listen to my request. Feel completely blissful in your mind, so that my body and mind also blossoms forth (becomes fresh). Whatever action the friend thinks he could take as a matter of right, then one should get up to perform that action (without hesitation). One should give the gift of love to the friend, so that it should dispel all thoughts of suffering from his mind. (515)

ਹਸਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਫਿਰ ਯੋ ਰਸ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨ ਲਈਯੈ।
 ਜਾ ਕੈ ਲੀਏ ਮਿਤਵਾ ਹਿਤ ਮਾਨਤ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਉਠਿ ਕਾਰਜ ਕਈਯੈ।
 ਗੋਪਿਨ ਸਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਈਯੈ।
 ਜਾ ਸੰਗਿ ਹੇਤ ਮਹਾ ਕਰੀਯੈ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਤਾ ਹੀ ਕੇ ਹਾਥਿ ਬਿਕਈਯੈ॥ ੫੧੬॥
 hass kai bhagwan kehi phir yo ras ki batiya hum te sunn leiyai.
 ja kai leeai mitwa hit manat so sunn hai uth karaj kaieeyan.
 gopin saath kirpa kar kai kab siam kehiou muslidhar bhaieeyai.
 ja sung heit maha kariou bin daman ta hi kai hath bikaieeyai. (516)

ਕਾਨਰ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਆ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਗੁਰਿਨ ਧੀਰ ਗਹਿਯੋ ਹੈ।
 ਦੋਖ ਜਿਤੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਥੋ ਰਸ ਪਾਵਕ ਮੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੁਲਿ ਦਹਿਯੋ ਹੈ।
 ਰਾਸ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੋ ਤਿਨ ਮਾਨਿ ਕਹਿਯੋ ਹੈ।
 ਰੀਝ ਰਹੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਗਨ ਅਉ ਨਭ ਮੰਡਲ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਹੈ॥ ੫੧੭॥
 kanar ki sunn kai batian man mein tin gavarin dhir gehiou hai.
 dokh jito man bheetan tho ras pavak mo trin tal dehiou hai.
 raas kariou sabh hi mil kai jasudha sut ko tin man kehiou hai.
 reejh rehi prithmi prithmi gunn aou nabh mandal reej rehiou hai. (517)

ਗਾਵਤ ਏਕ ਬਜਾਪਤ ਤਾਲ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਮਹਾ ਹਿਤ ਸੋ।
 ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਮਾਨਿ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸੋ।
 ਇਨ ਸੀਖ ਲਈ ਗਤਿ ਗਾਮਨ ਤੇ ਸੁਰ ਭਾਮਨ ਤੇ ਕਿ ਕਿਧੋ ਮਿਤ ਸੋ।
 ਅਬ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸਮਝਿਯੋ ਸੁ ਪਰੈ ਜਿਹ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿਖੇ ਇਨ ਹੂੰ ਤਿਤ ਸੋ॥ ੫੧੮॥
 gavat ek bajavat taal sabhai brij naar maha hit so.
 bhagwan ko maan kehiou tab hi kabi siam kehai at hi hit so.
 in sukh laiee gut gaman tai sur bhaman te ke kidho kit so.
 ab mohai ehai samjhiou so parai jeh kahn sikhai hun tit so. (518)

ਮੋਰ ਕੋ ਪੰਖ ਬਿਰਾਜਤ ਸੀਸ ਸੁ ਰਾਜਤ ਕੁੰਡਲ ਕਾਨਨ ਦੋਊ।
 ਲਾਲ ਕੀ ਮਾਲ ਸੁ ਛਾਜਤ ਕੰਠਹਿ ਤਾ ਉਪਮਾ ਸਮ ਹੈ ਨਹਿ ਕੋਊ।
 ਜੋ ਰਿਪੁ ਪੈ ਮਗ ਜਾਤ ਚਲਿਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਉਪਮਾ ਚਲਿ ਦੇਖਤ ਓਊ।
 ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਰਾਦਿਕ ਰੀਝਤ ਸੋਊ॥ ੫੧੯॥
 mor ko pankh brijat sees so rajat kundal kanan douoo.
 lal ki maal so chhajath kantheh ta upma sum hai neh kouoo.
 jou rip pai maag jaat chaliou sunn kai upma chal dekhat aouoo.
 aour ki baat kaha kehiou kab Siam saraiek reejhat suoou. (519)

Sri Krishna then laughed and said, "You should hear all the talk of love from me. Whatever action the friend likes to perform which suits him, one should listen to that and perform which suits him, one should listen to that and perform that function (without any hesitation). The poet Siam has stated that Sri Krishna then did this act of love with benevolence with all the milkmaids. If one develops love for anyone, then one should completely offer himself to that person without any reservations (one should offer his sacrifice without any reward). (516)

On hearing Sri Krishna's talk the milkmaids felt complete peace of mind (patience). The pangs of suffering in mind (due to his separation) had been cast away with his love (all the afflictions were burnt in the fire of love like straw). All the girls joined with the son of Jasodha (Sri Krishna) in enjoying the amorous game by agreeing to his proposal. The whole Earth was blossoming on seeing this amorous pastime, and all the people on the Earth or the heavens were feeling delighted. (517)

All the womenfolk of Brij town were singing songs and clapping with love (of Kahna). The poet siam also stated, that the milkmaids had agreed to Krishna's requirement with love at heart knowingly. They had learnt truly, which they had followed either from the women of the gods or from some one else. I feel that they had learnt this art of love from where Sri Krishna had learnt. (518)

There was crown of peacock's wing on Krishna's head looking gorgeous there, while in both his ears were ringlets (or tresses) shining. A necklace of rubis and pearls was looking beautiful round his neck and nothing could match its beauty. Even if an enemy were to hear its praises he would also go to watch it. The poet siam has stated that what to talk of anyone else, even the gods were getting enamoured on seeing its beauty. (519)

ਗੋਪਿਨ ਸੰਗਿ ਤਹਾ ਭਗਵਾਨ ਮਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੋ ਕਰ ਗਾਵੈ।
 ਰੀਝ ਰਹੈ ਖਗ ਠਉਰ ਸਮੇਤ ਸੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਗੁਰਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਰਿਝਾਵੈ।
 ਜਾ ਕਹੁ ਖੋਜਿ ਕਈ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨਰ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚਕ ਪਾਵੈ।
 ਗਾਵਤ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਜਾ ਤਜ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗੀ ਚਲਿ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵੈ॥ ੫੨੦॥

gopin surg taha bhagwan manai at hi hit ko kar gavai.
 reejh rehai khag thour samait so ya bidh gavarin kahn rujhavai.
 ja koh khoj kaiee gunn gandhrab kinar bheid na rachhak pavai.
 gavat so har ju teh ja taj kai mrigani chal kai mrig avai. (520)

ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਅਉ ਫੁਨਿ ਗਉਰੀ।
 ਜਾ ਸੁਰ ਸੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਰ ਭਾਮਿਨ ਧਾਵਤ ਡਾਰਿ ਪਿਛਉਰੀ।
 ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਗੁਰਨਿਯਾ ਰਸ ਕੈ ਸੰਗ ਹੋਇ ਗਈ ਜਨੁ ਬਉਰੀ।
 ਤਿਆਗ ਕੈ ਕਾਨਨ ਤਾ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਲੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਆਵਤ ਦਉਰੀ॥ ੫੨੧॥

gavat sarang sudh malar bikhar bilawal aou phun gouri.
 ja sur sarouen main sunn kai sur bhamin dhavat bhar pichhori.
 so sunn kai sabh gavarinia rass kai sung hoiai gaiee jan bauri.
 tiag kai kanan ta sunn kai mrig lai mrigni chal avat douri. (521)

ਏਕ ਨਚੈ ਇਕ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਦਿਖਾਵਤ ਭਾਵਨ।
 ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਸੋ ਸੁ ਰਿਝਾਵਨ ਕਾਜ ਸਭੈ ਮਨ ਭਾਵਨਿ।
 ਚਾਦਨੀ ਸੁੰਦਰ ਰਾਤਿ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਬਿਖੈ ਰੁਤ ਸਾਵਨ।
 ਗੁਰਨਿਯਾ ਤਜਿ ਕੈ ਪੁਰ ਕੋ ਮਿਲਿ ਖੇਲਿ ਕਰੈ ਰਸ ਨੀਕਨਿ ਠਾਵਨ॥ ੫੨੨॥

ek nachai ik gavat geet bajavat taal dikhavat bhavan.
 rass bikhai at hi ras mo so rijhavan kaaj sabhai man bhavan.
 chandani sunder raat bikhai kab Siam kehai so bikhai rut savan.
 gavainia taj kai pur ko mil khel karai ras nikan thavan. (522)

ਸੁੰਦਰ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਿਲਿ ਗੁਰਿਨ ਖੇਲ ਕਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਮਾਨਹੁ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਸੁਧਿ ਬਨਾਇ ਧਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਜਾ ਪਿਖ ਕੇ ਖਗ ਰੀਝ ਰਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਤਿਆਗ ਤਿਸੈ ਨਹੀ ਚਾਰੇ ਚਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੋ ਜਿਹ ਕੇ ਪਿਖਏ ਭਗਵਾਨ ਛਰਿਯੋ ਹੈ॥ ੫੨੩॥
 sunder thour bikhai kab Siam kehai mil gavarin khel kariou hai.
 manoh aap hi te brahma sur mandal sudh banaie dhariou hai.
 jo pikh kai khag reej rehai mrig tiag tisai nahi charo chariou hai.
 aour ki baat raha kehiau jeh kai pikhai bhagwan chariou hai. (523)

Sri Krishna was singing with love at heart, by enjoying the fun in the company of the milkmaids. All those present there including the birds, were feeling happy and Sri Krishna was making the milkmaids elated with love. The Lord, with all the celestial singers and mythological figures (human body with horse's head) were trying to search for, but none could find His secrets. The same (Krishna) was singing songs there. Hearing the melodious tune of his flute even the male deer were rushing towards him leaving behind their mates (female deer). (520)

Sri Krishna was playing ragas like sarang, perfect Malhar, bibha's, Bilwal and Gouri ragas (on flute). Even the women folk of heavens (god's companions) were rushing towards him, leaving behind their head covers (modesty) on hearing the tunes, and the milkmaids were madly in love with his flute (tunes), and the male deer alongwith mates were running towards him on hearing the flute. (521)

Some milkmaids were dancing, another was singing songs in joy while a third one was clapping to show her inner feelings of happiness. Infact, all of them were engaged in pleasing their beloved Krishna while making fun and playing games. The poet siam has stated that all the milkmaids, having left their town during the beautiful moonlight of monsoon period and getting together, were playing games of love and fun at that beautiful place. (522)

The poet siam has stated that all the milkmaids, getting together, were playing games (of fun and frolic) at that beautiful place. It appeared as if Brahma had himself created that atmosphere of fun in the heavenly place of gods, and the birds were feeling happy on seeing this scene, while the deer were enticed so much that they forgot to partake of their food even, having given it up. What to talk of others, even Krishna himself was enamoured and dodged by this illusion (and was fully engrossed in the play). (523)

ਇਤ ਤੇ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਖਾ ਲੀਏ ਸੰਗਿ ਉਤੈ ਫੁਨਿ ਗੁਰਿਨ ਜੂਥ ਸਬੈ।
ਬਹਸਾ ਬਹਸੀ ਤਹ ਹੋਨ ਲਗੀ ਰਸ ਬਾਤਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਬੈ।
ਜਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨਹੀ ਅੰਤ ਲਖੈ ਨਹ ਨਾਰਦ ਪਾਵਤ ਜਾਹਿ ਛਬੈ।
ਮ੍ਰਿਗ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮਹਿ ਰਾਜਤ ਹੈ ਹਰਿ ਤਿਉ ਗਨ ਗੁਰਿਨ ਬੀਚ ਫਬੈ॥ ੫੨੪॥

it te Nand Lal sakha leelai sung phun gavarin juth sabai.
behsa behsi teh hone lagi ras baatan so kab Saim tabai.
jeh ko brahma nahi ant lakhai neh narad pavat jahai chhabai.
mrig jiou mrigni meh rajat hai har tiou gunn gavarin beech phabai. (524)

ਨੰਦ ਲਾਲ ਲਲਾ ਇਤ ਗਾਵਤ ਹੈ ਉਤ ਤੇ ਸਭ ਗੁਰਨਿਯਾ ਮਿਲਿ ਗਾਵੈ।
ਫਾਗੁਨ ਕੀ ਰੁਤਿ ਉਪਰਿ ਆਬਨ ਮਾਨਹੁ ਕੋਕਿਲਕਾ ਕੁਕਹਾਵੈ।
ਤੀਰ ਨਦੀ ਸੋਊ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਜੋਊ ਉਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਵੈ।
ਨੈਨ ਨਛਤ੍ ਪਸਾਰਿ ਪਿਖੈ ਸੁਰ ਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਦੇਖਨਿ ਆਵੈ॥ ੫੨੫॥
Nanad Lal lala it gavat hai ut tai sabh gavarania mil gavai.
phagan.ki rut uper athan manoh kokilka kukhavai.
teer nadi souoo gavat geet jouoo un kai man bheetar bhavai.
nain nachhatar pasar pikhia sur dev bhadhu mil dekhan avai. (525)

ਮੰਡਲ ਰਾਸ ਬਚਿਤ੍ ਮਹਾ ਸਮ ਜੇ ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਵਾਨ ਰਚਿਯੋ ਹੈ।
ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਕਹੈ ਕਬਿ ਇਉ ਰਸ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸਮਤੁਲਿ ਮਚਿਯੋ ਹੈ।
ਤਾ ਸੀ ਬਨਾਇਬੋ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨ ਬਨੀ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁਗਿ ਕੋਟਿ ਪਚਿਯੋ ਹੈ।
ਕੰਚਨ ਕੇ ਤਨਿ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤਿਹ ਮਧਿ ਮਨੀ ਮਨ ਤੁਲਿ ਗਚਿਯੋ ਹੈ॥ ੫੨੬॥
mandal raas bachittar maha sum je har ki bhagwan rachiou hai.
tahi ko beech kehai kab ieou ras kanchan ki samtul machiou hai.
ta si banaiebei ko brahma na bani kar kai jug kot pachiou hai.
kanchan kai tan gopin ko teh madh mani man tul gachiou hai. (526)

ਜਲ ਮੈ ਸਫਰੀ ਜਿਮ ਕੇਲ ਤਿਮ ਗੁਰਨਿਯਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਡੋਲੈ।
ਜਿਉ ਜਨ ਫਾਗ ਕੋ ਖੇਲਤ ਹੈ ਤਿਹ ਭਾਤਿ ਹੀ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਕਲੋਲੈ।
ਕੋਕਿਲਕਾ ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਹੈ ਤਿਮ ਗਾਵਤ ਤਾ ਕੀ ਬਰਾਬਰ ਬੋਲੈ।
ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਗੁਰਨਿਯਾ ਇਹ ਭਾਤਨ ਸੋ ਰਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਨਿਚੋਲੈ॥ ੫੨੭॥
jal mein sapri jini kail karai tim gavariniya har hai sung dolai.
jiou jan phag ko khelat hai teh bhant hi kahn kai sath kalolai.
kokilka jim bolat hai tim gavat ta ki barabar bolai.
Siam kehai sabh gavarinya eh bhatan so ras kahn nicholai. (527)

From one side Krishna appeared alongwith his friends, while from the other side the whole group of milkmaids came forward. The poet siam has stated that there followed an atmosphere of love, fun and frolic between them. Even Brahma could not make out the extent of this play nor Narad could imagine the charm of this scene of love. Infact, Sri Krishna was looking gorgeous and charming among the group of milkmaids just as a (male) deer looks beautiful among a herd of (female) deer. (524)

On one side Krishna was singing songs alongwith his mates, while on the other side, all the damsels were singing. It appeared as if during the month of phalgun (Feb.-March) the bird koel was chirruping and kooing (singing) on the mango grooves. They were all singing songs on the banks of the river, which pleased them most. The stars and the gods were watching the scene with wide open eyes, while their spouses were also coming for watching the frun. (525)

Sri Krishna had organised the drama (amorous pastime) in a big way like Vishnu. The poet has stated that in that gameplay love was being enjoyed like gold (ornaments). Even Brahma, having tried his hand for millions of years in vain, could never develop such a beautiful scene (of gameplay). It appeared as if Sri Krishna was studded like a gem in the hearts of the golden bodies of the milkmaids. (526)

Just as the fish makes fun and frolic in water, similarly the milkmaids were fondling with Krishna; just as people play the game of coloured waters (holi), the same way the milkmaids were making fun. The milkmaids were singing song of joy just as the koel (black nightingale) sings mirthfully. The poet siam has stated that the milkmaids were enjoying the love of Sri Krishna with great emotion. (527)

ਰਸ ਕੀ ਚਰਚਾ ਤਿਨ ਸੋ ਭਗਵਾਨ ਕਰੀ ਹਿਤ ਸੋ ਨ ਕਛੂ ਕਮ ਕੈ।
 ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਮਾਹਿ ਖੇਲ ਬਨਿਓ ਹਮ ਕੈ।
 ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਦੀਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁਭ ਦੰਤਨ ਯੋ ਦਮਕੈ।
 ਜਨੁ ਦਿਉਸ ਭਲੇ ਰੁਤਿ ਸਾਵਨ ਕੀ ਅਤਿ ਅਭ੍ਰਨ ਮੈ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ॥ ੫੨੮॥
 ras ki charcha tin so bhagwan kari hit so na kachhu kam kai.
 eh bhant kehiou kabi Siam kehai tumrai mohai khel baniou hum kai.
 keh kai eh baat deeuo hass kai so prabha subh dantan yau damkai.
 jan dious bhalai rut savan ki at akaran mein chapla chamki. (528)

ਐਹੋ ਲਲਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਹੈ ਸਭ ਗੁਰਨਿਸਾ ਅਤਿ ਮੈਨ ਭਰੀ।
 ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਆਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੰਕ ਕਰੀ।
 ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ਭਉਹ ਦੁਊ ਕਰਿ ਟੇਢਿ ਧਰੀ।
 ਮਨ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਸ ਕੀ ਮਨੋ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਕੰਠਹਿ ਫਾਸਿ ਡਰੀ॥ ੫੨੯॥
 aiho lala Nand lal kehai sabh gavarniaya at main phari.
 humrai sung avoh khel karo na kachhu man bheetar sunk kari.
 nain nachaie kachhu mukaie kai bhaouh douoo kar teid dhari.
 man yo upji upma ras ki mano kahu hai kantheh phas dari. (529)

ਖੇਲਤ ਗੁਰਨਿ ਮਧਿ ਸੋਊ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਛਬਿ ਵਾਰੋ।
 ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਮੈਨ ਭਰੀ ਇਨ ਹੂੰ ਪਰ ਮਾਨਹੁ ਚੇਟਕ ਡਾਰੋ।
 ਤੀਰ ਨਦੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁੰਦਰ ਭਾਤਿ ਅਖਾਰੋ।
 ਰੀਝ ਰਹੈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਕੇ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਸਾਰੋ॥ ੫੩੦॥
 khelat gavarin madh souoo kabi Siam kehai har jo chhab varo.
 khelat hai souoo main bhari in hun par manoh chetak daro.
 teer rehai brij bhoom bikhai at hoat hai sunder bhant akharo.
 reejh rehai prithmi kai sabhai jan reejh rehou sur mandal saro. (530)

Sri Krishna had talked to them (milkmaids) about the true love, (worldly) was also not less important. The poet siam has stated that Krishna had told the milkmaids, "My gameplay with you had been very pleasing and saying this Sri Krishna started laughing, which showed the beauty of his shining teeth, and it appeared as if lightning was shining among the dark black clouds in the monsoon period (of sawan month). (528)

The milkmaids filled with sexual desires said, "O Nand Lal! Come and let us enjoy fun and frolic without having any hesitation in mind. With mischievous eyes, and smiling, they looked at Krishna with their eye-brows twisted (looked at Krishna) in such a manner, whose beauty of this scene has been stated by the poet as if the milkmaids had woven a noose of their sensual love around the neck of Krishna. (529)

The poet siam has stated that Krishna was playing his sporting game among the milkmaids, which is worthy of all praise (worth our sacrifice) and they were also playing the amorous games with sensual desires at heart. It appeared as if they had been mesmerised into his sensual love (had developed sensual love). On Brij-land, on the banks of river, a beautiful atmosphere (of love) had been created, which had resulted in the whole populace of the Earth being very much pleased and delighted and the (godly place) gods in heavens were equally enjoying the fun. (530)

ਗਾਵਤ ਏਕੇ ਨਚੈ ਇਕ ਗੁਰਨਿ ਤਾਰਿਨ ਕਿੰਕਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਬਾਜੈ।
 ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜਤ ਬੀਚ ਮ੍ਰਿਗੀ ਹਰਿ ਤਿਉ ਗਨ ਗੁਰਿਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ।
 ਨਾਚਤ ਸੋਊ ਮਹਾ ਹਿਤ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਨ ਕੀ ਇਮ ਛਾਜੈ।
 ਗਾਇਬ ਪੇਖਿ ਰਿਸੈ ਗਨ ਗੰਧੂਬ ਨਾਚਬ ਦੇਖਿ ਬਧੂ ਸੁਰ ਲਾਜੈ॥ ੫੩੧॥

gavat ek nachai ik gavaran tarin kinkan ki dhun bajai.
 jiu mrig rajat beer mirgi har tou gunn gavarin beech birajai.
 gaieh peka maha hit so kabi Siam prabha tin ki im chhajai.
 gaieh peka risai gunn gandhrab nachhab dekh badhu
 sur lajai. (531)

ਰਸ ਕਾਰਨ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਤਹਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਖੇਲ ਕਰਿਯੋ।
 ਮਨ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਜੂ ਇਨ ਪੈ ਜਨੁ ਚੇਟਕ ਮੰਤ੍ਰ ਡਰਿਯੋ।
 ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਰ ਅਛਨ ਕੇ ਗਿਰਿ ਬੀਚ ਲਜਾਇ ਬਪੈ ਸੁ ਧਰਿਯੋ।
 ਗੁਪੀਆ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਡੋਲਤ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਮਨੂਆ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਹਰਿਯੋ॥ ੫੩੨॥

ras karan ko bhagwan taha kabi Siam rehai ras khel kariou.
 man yo upji upma har ju in pai jan chetak mantar dariou.
 pikh ko jeh ko sur achharu ko giri beech lajaie bapai so dhariou.
 gopia sung kahn kai dolat hai in ko manna jab kahn hariou. (532)

ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਡੋਲਤ ਹੈ ਸਭ ਹੂਈਆ।
 ਗਾਵਤ ਏਕ ਫਿਰੈ ਇਕ ਨਾਚਤ ਏਕ ਫਿਰੈ ਰਸ ਰੰਗ ਅਕੂਈਆ।
 ਏਕ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਹਰੀ ਇਕ ਲੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਪਰੈ ਗਿਰਿ ਭੂਈਆ।
 ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਪਿਖਿ ਚੁੰਮਕ ਲਾਗੀ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸੂਈਆ॥ ੫੩੩॥

Siam kehai sabh hi gopian har kai sung dolat hai sab hhuieea.
 gavat ek phirai ik nachat ek phirai ras rung akueeia.
 ek kehai bhagwan hari ik lai har naam parai giri bhuneeia.
 yo upji upma pikh chamak lagi phirai teh ko sung sueeia. (533)

One of the milkmaids was singing songs, while another one was dancing and with the clapping of the milkmaids a beautiful sound like the tinkling bells was being provided. Sri Krishna was looking most glamorous among the group of milkmaids just as a (male) deer in the herd of deer (female) looks grand. The poet has stated that Sri Krishna was also dancing with great love, whose glamour had spread all over the place. On perceiving the mode of their singing songs, the great cluster of celestial musicians were trying to imitate, and seeing their dancing technique the spouses of gods even feeling (ashamed) belittled. (531)

The poet has stated that Krishna had organised this amorous pastime to enjoy the love at gameplay. The beauty and praise-worthiness of the scene has been expressed by the poet (at heart) as such, as if Krishna had enamoured all the milkmaids with the magic of his love. On perceiving this amorous pastime, the gods had hidden their fairies in the mountain crevices (caves) lest they may also leave for the gameplay. Since the time, Sri Krishna had (stolen) enticed the hearts of the milkmaids, they were completely mesmerised into his love. (532)

The poet has stated that all the milkmaids had offered themselves completely to Krishna. Some of them were singing, another one was dancing and some had become dumb-founded, being under the spell of his love (keeping quiet with love). Some one was saying that she had assumed the form of Krishna (Lord), while some others, by meditating on True Name, had fallen down on the ground. The poet had felt the beauty of the scene just as the needles get stuck around the magnet piece on perceiving it (due to its pull). (533)

ਸੰਗ ਗੁਰਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਧ ਰਾਤਿ ਸਮੈ।
ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਖੇਲ ਸਭੈ ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਧਾਮਿ ਰਮੈ।
ਹਰਿ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਗੁਰਨੀਯਾ ਕਰਿ ਦੂਰ ਗਮੈ।
ਅਬ ਜਾਇ ਟਿਕੈ ਸਭ ਆਸਨ ਮੈ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭ ਪ੍ਰਾਤ ਕੀ ਨੇਹ ਤਮੈ॥ ਪੜ੪॥

sung gavarin kahn kehi hass kai kab Siam kehai adh raat samai.
hum hun tum hun taj kai sabh khel sabhai mil kai hum dhami ramai.
har aies maan chali greh ko sabh gavarniya kar dur gamai.
ab jai tikai sabh asan mein kar kai sabh praat ki neh tamai. (534)

ਹਰਿ ਸੋ ਅਰੁ ਗੋਪਿਨ ਸੰਗਿ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਖੇਲ ਭਯੋ ਹੈ।
ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗ ਆਪਨ ਤਿਆਗ ਕੈ ਖੇਲ ਕੋ ਧਾਮਿ ਅਯੋ ਹੈ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪੁਨੇ ਮਨਿ ਚੀਨ ਲਯੋ ਹੈ।
ਕਾਗਜੀਏ ਰਸ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਮਨੋ ਗਨਤੀ ਕਰਿ ਜੋਰੁ ਦਯੋ ਹੈ॥ ਪੜ੫॥

har so ar gopin sung kidho kabi Siam kehai at khel bhiou hai.
lai har ji tin ko sung apan tiag kai khel ko dhaam ayo hai.
ta chhab ko jas uch maha kabi ne apnai man cheen liou hai.
kagjiai ras ko at hi so mano ganti kar jor deyo hai. (535)

ਅਬ ਕਰਿ ਪਕਰ ਖੇਲਬੋ ਕਥਨੰ। ਰਾਸ ਮੰਡਲ

ਸਵੈਯਾ

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੂ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਧਾਇ ਗਏ ਉਠਿ ਠਉਰ ਕਹਾ ਕੋ।
ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਿਹਿ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਤੀਹ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਸੋ ਤਹਾ ਕੋ।
ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਭਾਤਿ ਭਲੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਤਾ ਕੋ।
ਸੰਗ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਸੋਊ ਗਉਅਨ ਕੇ ਮਿਸ ਗੁਰਨੀਯਾ ਕੋ॥ ਪੜ੬॥

ab kar pakar khelbo kathanung. ras mandal

Swaiyya

praat bhaieai har ju ke greh dhaie gaioai uth thaur kaha ko.
phul rehai jeh phul bhali bidh teeh bohail jamuna so taha ko.
khelat hai souoo bhant bhali kabh Siam kehai kachh tras na ta ko.
sung bajavat hai murli souoo gauooan ko mis gavarniya ko. (536)

The poet siam has stated that at midnight Sri Krishna told, the milkmaids in a laughing mood, "Let us all leave this gameplay and go back to our homes together. So accepting the advice of Sri Krishna (agreeing to his orders), casting away their hearts' agony, all the milkmaids started moving towards their homes. On reaching home, all of them, with the desire of having sensual pleasures again in the next morning, they slept on their beds. (534)

The poet siam has stated that the milkmaids' group had enjoyed the gameplay of love with Krishna for a long time. Sri Krishna along with the milkmaids, leaving their gameplay came back to their homes. The poet siam has felt about this beauty as such. It appeared as if the accountant (munim) had kept an account and made its total count of the love games played by them. (535)

**Now the episode of the detail of the gameplay of milkmaids
holding one another's hand begins - the amorous pastime**

Swaiyya'

In the early morning, Sri Krishna, leaving the home, rushed away to some particular place. There the flowers were blossoming beautifully and the river Jamuna was flowing closely. He was playing there by himself, without any fear or hesitation of any kind. He was playing his flute to call the milkmaids but posing as if he was trying to call his cows with the flute tunes. (536)

ਰਾਸ ਕਥਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁਨ ਕੈ ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੋਊ ਧਾਈ।
ਜਾ ਮੁਖ ਸੁਧ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋ ਜਿਹ ਕੇ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੀ ਛਬਿ ਛਾਈ।
ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਸੋਊ ਤਾ ਮੈ ਰਜੈ ਬਰਨੀ ਨਹਿ ਜਾਈ।
ਸਯਾਮ ਕੀ ਸੋਭ ਸੁ ਗੋਪਿਨ ਤੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਰੁਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮ ਧਾਈ॥ ੫੩੭॥

ras katha kabi Siam kehai sunn kai brikhbhan suta souoo dhaiee.
ja mukh madh nisapat so jeh ko tan kanchan si chaab chhaiee.
ja ki prabha kabi deit sabhai souoo ta mein rajai barni neh jaiee.
Siam ki sobh so gopni te sunn kai taruni harni jim dhaiee. (537)

ਕਬਿਤੁ

ਸੇਤ ਧਰੇ ਸਾਰੀ ਬਿਖਭਾਨੁ ਕੀ ਕੁਮਾਰੀ। ਜਸ ਹੀ ਕੀ ਮਨੇ ਬਾਰੀ ਐਸੀ ਰਚੀ ਹੈ ਨ ਕੋ ਦਈ।
ਰੰਭਾ ਉਰਬਸੀ ਅਉਰ ਸਚੀ ਸੁ ਮਦੋਦਰੀ। ਪੈ ਐਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਾਕੀ ਜਗ ਬੀਚ ਨ ਕਛੂ ਭਈ।
ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਹਾਰ ਗਰੇ ਡਾਰਿ ਰੁਚਿ ਸੋ ਸੁਧਾਰ। ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪੈ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਰਸ ਕੇ ਲਈ।
ਸੇਤੇ ਸਾਜ ਸਾਜਿ ਚਲੀ ਸਾਵਰੇ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਾਜ। ਚਾਦਨੀ ਮੈ ਰਾਧਾ ਮਾਨੋ ਚਾਦਨੀ ਸੀ ਹੈ ਗਈ॥ ੫੩੮॥

Kabit

sait dharai sari brikhbhan ki kumari. jas hi ki mano bari aisi rachi hai na ko daiee.
Rambha Usbasi aour sachi so madodari. pai aisi prabha kaki jug
beech na kachhu bhaiee.
motin ke haar garai daar rach so sudhar. kahn jo pai chali kab Siam rab ke laiee.
setai saj saij chali savrai ki preet kaaj.
chandani mein radha mano chandni si havai gaiee. (538)

ਸਵੈਯਾ

ਅੰਜਨ ਆਡਿ ਸੁ ਧਾਰ ਭਲੇ ਪਟ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸੁ ਧਾਰ ਚਲੀ।
ਜਨੁ ਦੂਸਰ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਜਨੁ ਰਾਜਤ ਕੰਜ ਕੀ ਸੇਤ ਕਲੀ।
ਹਰਿ ਕੇ ਪਗ ਭੇਟਨ ਕਾਜ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਰਾਧੇ ਅਲੀ।
ਜਨੁ ਜੋਤਿ ਤਰਿਯਨ ਗੁਰਿਨ ਤੇ ਇਹ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਦਨੀ ਬਾਲੀ ਭਲੀ॥ ੫੩੯॥

Swaiyya'

anjan aad so dhar bhalai pat bhukhan ang so dhar chali.
jan dusar chandrakala pragti jan rajat kanj ki sait kali.
har kai pug bhetan kaj chali kab Siam kehai sung Radhai ali,
jan joat triyan gavarin te eh chand ki chandani baali khali. (539)

The poet siam has stated that having heard about the episode of love game. Radha (daughter of Brikhbhan) came running to that place, whose face was beautiful like the moon and whose body was shining like gold. All the poets used to praise her beauty, but her beauty only suited her as it was beyond any description. Having heard about Sri Krishna's praise (beauty) from other friends, Radha came running like a young deer (female) to that place. (537)

Kabit

The daughter of Brikhbhan (Radha) was wearin a white sari (woman's garment) and was looking beautiful and praiseworthy. She was looking like a blossoming flower, unparalleled in nature (none was equal to her, created by the Lord). She was more beautiful than Rambha, Urbasi and Indrani or Mandori. No one could be compared to her in beauty in the whole world. The poet siam has stated that having a necklace of pearls around the neck and with other embellishments, she came to Krishna for enjoying his love affair. She had decorated herself with white coloured beauty aids and she had come there to enjoy the love of Krishna. It appeared as if during a moonlit night Radha had also assumed the form of moonlight. (538)

Swaiyya'

She (Radha) moved from her house, wearing rich clothes and embellishing herself with ornaments. It appeared as if a second form of (supernatural power) moon had appeared, or a white petal (bud) of the lotus flower was looking gorgeous. The poet Siam has stated that Radha, alongwith her friend, had gone for paying her obiesance at the lotus-feet of Sri Krishna. It appeared as if the milkmaids were like the stars shining in the firmament and this beautiful damsel (Radha) was moonlight of the moon among those stars. (539)

ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਘਟੀ ਹੈ।
 ਰੂਪ ਸਚੀ ਅਰੁ ਪੈ ਰਤਿ ਤੈ ਮਨ ਤ੍ਰੀਯਨ ਤੇ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਲਟੀ ਹੈ।
 ਰਾਸ ਮੈ ਖੇਲਨਿ ਕਾਜ ਚਲੀ ਸਜਿ ਸਾਜਿ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਨਟੀ ਹੈ।
 ਸੁੰਦਰ ਗੁਰਿਨ ਕੈ ਘਨ ਮੈ ਮਨੋ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ॥ ੫੪੦॥
 kahn so preet badhi teh ki man mein at hi neh naik ghati hai.
 roop sachi ar pai rut tai man triyan te neh naik lati hai.
 ras main thelan kaaj chali saj saaj sabhai kab Siam nati hai.
 sunder gavarin kai ghan mein man Radhika chanderkala pragti hai. (540)

ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਿਖਿ ਹੈ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹਿਓ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖ ਕੈ ਸਿਵ ਧਯਾਨ ਛੁਟਾ ਹੈ।
 ਜਾ ਨਿਰਖੇ ਰਤਿ ਰੀਝ ਰਤਿ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਪਿਖਿ ਮਾਨ ਟੁਟਾ ਹੈ।
 ਕੋਕਿਲ ਕੰਠ ਚੁਰਾਇ ਲੀਯੋ ਜਿਨਿ ਭਾਵਨ ਕੋ ਸਭ ਭਾਵ ਲੁਟਾ ਹੈ।
 ਗੁਰਿਨ ਕੇ ਘਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਰਾਧਿਕਾ ਮਾਨਹੁ ਬਿਜੁ ਛੁਟਾ ਹੈ॥ ੫੪੧॥
 Brahma pikh kai jeh reejh rehiou jeh ko dikh kai siv dhiyan chhuta hai.
 ja nirkhai rut reejh rehi rut ke pat ko pikh maan tuta hai.
 kokil kanth churaie leiyo jiou bhavan ko sabh bhav luta hai.
 gavarin kai ghan beech birajat Radhika mano bij chhata hai. (541)

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੂਜਨ ਚਲੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸਭ ਸਾਜ ਸਜੈ।
 ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਨਿ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦੁਤਿ ਸੀਸ ਰਜੈ।
 ਜਿਨ ਅੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਸੋਊ ਅੰਗ ਧਰੇ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜ ਛਜੈ।
 ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖਿ ਚਾਦਨੀ ਚੰਦ ਲਜੈ॥ ੫੪੨॥
 kahn kai pujan chali brikhbhan suta sabh saaj sajai.
 jeh ko pikh kai man kohai rehai kab Siam kehai dut sas rajai.
 jin ang prabha kab diet sabhai souoo ang dharai tria raj chhajai.
 jeh ko pikh kandarup reejh rehai jeh ko dikh Chandini Chand lajai. (542)

Swaiyya'

She (Radha) had developed immense love in her heart for Kahna, and it was not waning at all on any account. Her appearance (countenance) was like Indra's queen, or like the spouse of the god of love and her beauty (of heart) was in no way less than the other womenfolk. The poet siam has stated that she had come out like a juggler's wife for playing the games of love (amorous pastime) with Krishna fully decorating herself (with beauty aids). It appeared as if the beautiful milkmaids were like the black dark clouds and among these (clouds) Radha had appeared like the beautiful Chanderkala (fairy). (540)

Her beauty was such that even Brahma was enamoured by it and even Shiva's meditative posture was disturbed by perceiving her beauty. By seeing her beauty even Rati was fascinated and the pride of the spouse of Rati (the god of love) about Rati's beauty had been shaken. Her beautiful voice had stolen the cuckoo's (nightingale's) beautiful voice and was nothing before it (was meaningless before her beauty). It appeared as if Radha was like the lightning strike (shining) among the dark clouds of the other milkmaids. (541)

Radha was going to worship the lotus-feet of Krishna by getting herself fully ornamented (embellished with all ornaments). The poet siam has stated that one would get completely enamoured by perceiving her beauty, and even beauty would feel belittled (jealous) before her charming beauty. Radha had assumed the form of a beauty infact, with all those beautiful limbs (body formation) or physical attributes which the poets normally adore or depict in their poetry. The god of love (Kamdev) was always mesmerised on seeing her charm, and the moonlight was feeling ashamed of itself (the moon's beauty was no match for her charm). (542)

ਸਿਤ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਨੀ।
 ਮੁਖ ਰਾਜਤ ਸੁਧ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋ ਜਿਹ ਮੈ ਅਤਿ ਚਾਦਨੀ ਰੂਪ ਘਨੀ।
 ਰਸ ਕੋ ਕਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਕੋਪ ਚਲੀ ਮਨੋ ਸਾਜ ਸੋ ਸਾਜ ਕੈ ਮੈਨ ਅਨੀ।
 ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਭਏ ਭਗਵਾਨ ਖੁਸੀ ਸੋਊ ਤ੍ਰੀਯਨ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜ ਗਨੀ॥ ੫੪੩॥

sit sunder saaj sabhai saj kai Brikhbhan suta eh bhant bhani.
 mukh rajat sudh nisapat so jeh mein at chandini roop ghani.
 ras ko kar Radhika kop chali mano saaj so saaj kai maien ani.
 teh pekh bhaie bhagwan khusi souoo triyan te trieu raaj gani. (543)

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਹਸੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਸੰਗ ਗੁਾਰਿਨ ਕੈ।
 ਸਮ ਦਾਰਿਮ ਦਾਤ ਨਿਕਾਸ ਕਿਧੋ ਸਮ ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਰਨ ਕੈ।
 ਹਮ ਅਉ ਹਰਿ ਜੀ ਅਤਿ ਹੋਡ ਪਰੀ ਰਸ ਹੀ ਕੇ ਸੁ ਬੀਚ ਮਹਾ ਰਨ ਕੈ।
 ਤਜਿ ਕੇ ਸਭ ਸੰਕਿ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੋ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹਸਿ ਗੁਾਰਿਨ ਕੈ॥ ੫੪੪॥

Radhai baach gopin so

Swaiyya'

Bikhbhan suta har pekh hassi eh bhant kehiau sung gavarani kai.
 sum darin daat nikas kidho sum chand mukhi brij baran kai.
 hum aou har ji at hode pari ras hi ke so beech maha runn hai.
 taj kai sabh sunk nisank bhira sung aisai kehiau hass gavarin kai. (544)

ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਜਈ।
 ਮਨੋ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁ ਰਚੀ ਰੁਚਿ ਸੋ ਇਹ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਮਈ।
 ਹਰਿ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਨਿਹੁਰਾਇ ਗਈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਈ।
 ਮਨੋ ਜੋਬਨ ਭਾਰ ਸਹਿਯੋ ਨ ਗਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਿਨਿ ਨੀਚਿ ਭਈ॥ ੫੪੫॥

hass baat kahi sung gopin kai kab Siam kehai brikhbhan saiee.
 mano aap hi te brahma so rachi ruch so eh roop anup maiee.
 har ko pikh kai nehraie gaiee upma teh ki kab bhakh daiee.
 mano johan bhar sehou na geyo teh te brij bhamin neech bhaiee. (545)

Radha had embellished herself with all white coloured robes and other attractive ornaments of the same shade, and was looking like a white beauty. Her face was looking glamorous like the beauty of full moon, wherein the moonlight was peeping with all its glory. It appeared that the whole army of the god of love, getting enraged with the love for her charm, was moving with all its glory. Sri Krishna was feeling delighted on seeing her (Radha), considering her as the most beautiful among all the womenfolk there. (543)

Then Radha said to other milkmaids -

Swaiyya'

Radha laughed on seeing Krishna and then addressed the milkmaids as such : With her teeth shining like the pomegranate seeds and the face shining like the moon Radha told the Brij womenfolk : I have made a bet with Krishna for a win or a loss in that a war of love had begun between us and Krishna (while playing games of love) so let us wage a war of love without any hesitation on our part (without feeling any shame). Thus Radha smilingly told the milkmaids (about her love). (544)

The poet himself has stated that Radha with a smile, told the milkmaids thus. It appears that Brahma had created the charming beauty of Radha with great preparation and concentration (with great dedication). On seeing Sri Krishna, Radha bowed to him slightly. The beauty of this scene has been described by the poet thus-It appeared as if Radha could not bear the burden of her youthful beauty (the swelling hissing of her breasts), as such Radha bowed down (to keep her breasts rising beyond limits with passion). (545)

ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਰਾਸ ਕੋ ਖੇਲ ਕਰੈ ਸਭ ਗੁਰਨਿਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਤੇ।
 ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੇ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਿਤ ਤੇ।
 ਫੁਨਿ ਉਚ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਿਚਾਰ ਕਹੀ ਚਿਤ ਤੇ।
 ਉਤ ਤੇ ਘਨਸਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਬਿਦੁਲਤਾ ਇਤ ਤੇ॥ ੫੪੬॥

sabh hi mil ras ko khel karai sabh gavarin at hi hit tai.
 Brihnbhan suta subh saaj sabhai sit tai.
 phun neh prabh at hi tin ki kab Siam bichar kahi chit te.
 ut te Ghan Syam brijat hai har Radhika bidulta it tai. (546)

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਤਹਿ ਖੇਲਤ ਰਾਸਿ ਸੁ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਖੀਯਾ ਸੰਗ ਲੈ।
 ਉਤ ਚੰਦ੍ਰ ਭਗਾ ਸਭ ਗੁਰਿਨ ਕੋ ਤਨ ਚੰਦਨ ਕੇ ਸੰਗ ਲੇਪਹਿ ਕੈ।
 ਜਿਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਤ ਛਾਜਤ ਗਾਮਨਿ ਪੈ ਜਿਨ ਗੈ।
 ਮਨਿ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਨਹਿ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਦਨੀ ਵਾਰਨ ਮੈ॥ ੫੪੭॥

Brihnbhan suta teh khelat ras so Siam kehai sakhiyam sung lai.
 ut chander bhega sabh gavarin kai tan chandan ke sung leipeh kai.
 jin kai mrig se drig sunder rajat chhajet gaman pai jin gai.
 man yo upji upma neh chand ki chanini joban varan man. (547)

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਪ੍ਰਤਿ

ਸਵੈਯਾ

ਬਤੀਯਾ ਫੁਨਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੋ।
 ਆਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੇ ਹਰਿ ਸੋ ਹਮ ਨਾਹਕ ਖੇਲ ਕਰੇ ਤੁਮ ਕਾ ਸੋ।
 ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਜੀ ਹੈ ਜੋਊ ਅਪਨੇ ਮਨੁਆ ਸੋ।
 ਗੁਰਿਨ ਜੋਤਿ ਤਰਈਯਨ ਕੀ ਛਪਗੀ ਦੁਤਿ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰ ਕਲਾ ਸੋ॥ ੫੪੮॥

Chanderbhaga baach radhai prati

Swaiyya'

batian phun Chanderbhaga mukh te eh bhant kehi Brihnbhan suta so.
 avoh khel karo har so hum nanak khel karo tum ka so.
 ta ki prabha kab Siam kehai upji hai jouoo apnai manua so.
 gavarin joat triyian ki chhapghi dut Radhika chanderkala soi. (548)

All of them were playing the (amorous pastime) game of love together, while the milkmaids were performing their part with full love and concentration. Radha had made herself glamorous with various ornaments, and all her embellishments were of white colour and looking brilliant. Then the poet Siam, with full consideration at heart, has stated that her glamour of charm was beyond description. On the other side, the dark coloured Krishna (like black clouds) was seated while on this side the beautiful Radha was shining (flashing) like lightning and looking gorgeous (among dark clouds) against Krishna's charm. (546)

The poet Siam has stated that Radha was playing the game of love, along with her (girl) friends. From the other side Chanderbhaga (a milkmaid) applying sandal wood paste to their bodies, came forward in the arena. They were all having deer-like eyes and looking glamorous with their gait like that of an elephant. The poet had felt in his mind that the charm of this beautiful scene was far superior to the moonlight even. (547)

Then Chanderbhaga told Radha :

Swaiyya'

Then Chanderbhaga told Radha like this - "O Radha! Let us all get together and play this game with Krishna. Why are you wasting your time in playing with someone else? The poet Siam has stated that he had realised the beauty of this scene within his heart, as if the shining of Radha's moon like face had eclipsed the beauty of the stars of other milkmaids (other milkmaid's beauty was no match against Radha's charm). (548)

ਰਾਧੇ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਸੁਨਿ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਕੀ ਸਭੈ ਬਤੀਯਾ ਬਿਖਾਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹੈ।
ਯਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਹਮ ਲੋਕਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਿਯੋ ਹੈ।
ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਸ ਕਥਾ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਹਮ ਧਯਾਨ ਗਹਿਯੋ ਹੈ।
ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਖੀਆ ਪਿਖ ਕੈ ਹਮਰੇ ਮਨ ਕੋ ਤਨ ਮੋਹਿ ਰਹਿਯੋ ਹੈ॥ ੫੪੯॥

Radhai baach

Swaiyya'

sun Chanderbhaga ki subhai batiyan Brikhbhan suta tab aisai kehiyo hai.
yahi ke heit suno sajni hum lokan kai uphas sehiyo hai.
surounan mein sunn ras kathat tab hi man mein hum dhian gehou hai.
Siam kehai akhian pikh kai hamrai man ko tan mohai rehiou hai. (549)

ਤਬ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਸਜਨੀ ਹਮਰੀ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ।
ਦੇਖਹੁ ਸਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੇ ਪਿਖਏ ਫੁਨਿ ਜੀਜੈ।
ਜਾ ਕੇ ਕਰੇ ਮਿਤ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਸੁਨੀਐ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਜ ਕਰੀਜੈ।
ਤਾਹੀ ਤੇ ਰਾਧੇ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਅਬ ਚਾਰ ਭਈ ਤੁ ਬਿਚਾਰ ਨ ਕੀਜੈ॥ ੫੫੦॥

tab chanderbhaga eh baat kehou sajni hamri batian sunn leejai.
dekhoh Siam birajat hai joh ke mukh ke pikhai phun jeejai.
ja kai karai mit hoiai khusi suniai uth kai souoo kaaj kareejai.
tahi tai radhai keho tum so ab char bhaiee to bichar na keejai. (550)

Radha then said :

Swaiyya'

After hearing all the talk of Chanderbhagha, Radha said, "O friend! Listen, we have borne this for the sake of Krishna (and his love). Since the time we have heard about this game of love, we are alwas thinking of this love only in our mind." The poet siam has stated that by perceiving the beauty of Krishna with our own eyes, we have been enamoured, with body and mind, towards him alone. (549)

Then Chanderbhaga said, "O friend! Listen to me with attention! See, when we perceive Sri Krishna's face, who is seated in his position, we get peace of mind (we get the will to live). Moreover, whatever action pleases the friend, we should perform that function immediately. O Radha ! If we get a chance to see his glance meeting our eyes, I am telling you, we should not waste even a moment in thinking about anything else (but enjoy getting his glance). (550)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਭੇਟਨ ਪਾਇ ਚਲੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਫੁਨਿ ਕੈਸੇ।
ਮਾਨਹੁ ਨਾਗ ਸੁਤਾ ਇਹ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਆਗਿ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪਤ੍ਰ ਧਰੈ ਸੇ
ਗੁਰਨਿ ਮੰਦਰਿ ਤੇ ਨਿਕਸੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਐਸੇ।
ਮਾਨਹੁ ਸਯਾਮ ਘਨੈ ਤਜਿ ਕੈ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ਸੋਊ ਬਿਜਲੀ ਦੁਤਿ ਜੈਸੇ॥ ੫੫੧॥

Kabiou baach

Swaiyya'

kahn kai bhetan paie chali batian sunn chanderbhaga phun kaisai.
manoh nag suta eh sunder tiag chali greh patar dharai sai.
gavarin mandir te niksi kab Siam kehai upma teh aisai.
manoh Siam ghanai taj kai pargti hai souoo bijli dutt jaisai. (551)

ਰਾਸਹਿ ਕੀ ਰਚਨਾ ਭਗਵਾਨ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਚਿਤ੍ ਕਰੀ ਹੈ।
ਰਾਜਤ ਹੈ ਤਰਏ ਜਮੁਨਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਹ ਚਾਦਨੀ ਚੰਦ ਕਰੀ ਹੈ।
ਸੇਤ ਪਟੈ ਸੰਗ ਰਾਜਤ ਗੁਰਨਿ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਨੇ ਸੁ ਕਰੀ ਹੈ।
ਮਾਨਹੁ ਰਾਸ ਬਗੀਚਨ ਮੈ ਇਹ ਫੂਲਨ ਕੀ ਫੁਲਵਾਰਿ ਜਰੀ ਹੈ॥ ੫੫੨॥

raseh ki rachna bhagwan kehai kab Siam bachitar kari hai.
rajat hai taraie jamuna at hi teh chandni chand kari hai.
sait patai sung rajat gavarin ta ki prabha kab nai so kari hai.
manoh ras bagichan mein eh phulan ki phulwan jari hai. (552)

ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਹੂੰ ਕੋ ਮਾਨਿ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ।
ਮੈਨ ਸੀ ਸੁੰਦਰ ਮੂਰਤਿ ਪੇਖਿ ਹੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਦੇਖਿਬੋ ਕੋ ਅਨੁਰਾਗੀ।
ਸੋਵਤ ਥੀ ਜਨੁ ਲਾਜ ਕੀ ਨੀਦ ਮੈ ਲਾਜ ਕੀ ਨੀਦ ਤਜੀ ਅਬ ਜਾਗੀ।
ਜਾ ਕੋ ਮੁਨੀ ਨਹਿ ਅੰਤੁ ਲਹੈ ਇਹ ਤਾਹੀ ਸੋ ਖੇਲ ਕਰੈ ਬਡਭਾਗੀ॥ ੫੫੩॥

chanderbhaga hun ko maan kehau brikhbhan suta har paien lagi.
main si sunder moorat pekh kai tahi ko dekhbo ko anuragi.
sovat thi jan laaj ki nead main laaj ki nead taji abh jagi.
ja ko muni neh ant lehai eh tahi so khel karai badbhagi. (553)

The poet has stated -

Swaiyya'

"Listening to Chaderbhaga's talk, Radha advanced forward to Kiss the lotus-feet of Sri Krishna. It appeared as if beautiful snake's off spring (daughter), who was afraid of the bird garuda (blue jay) and was leaving her home for a safer place". The poet siam further says, "The beauty of the milkmaids, leaving their homes, could be explained by comparing it with the flash of lightning appearing midst the dark patch of clouds." (551)

The poet siam has stated that Sri Krishna had created a wonderful (strange) game play where river Jamuna was flowing on one side, and moonlight was falling beautifully on the water waves; and the milkmaids in their white dresses were looking gorgeous. The beauty of this scene has been depicted by the poet as the flowers were blossoming in the garden of the play theatre. (552)

So accepting Chanderbhaga's suggestion, Radha kissed the lotus-feet of Sri Krishna (bowed to pay her obeisance). By perceiving the beauty of the god of love (Kamdev), she was completely enamoured in his love. It appeared as if the beautiful Radha had woken up from her slumber of inactivity and modesty and had cast away her modesty in his love. She was playing the game (of life) with the Lord, whose limits had not been marvelled by the great Munis (ascetics) even, so she was very fortunate. (553)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਰਾਧਾ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਾਧਿਕਾ ਸੰਗ ਕਹਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਹੀਸ ਕੈ ਬਾਤ।
ਖੇਲਹੁ ਗਾਵਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਸੁਨਿ ਸਮ ਕੰਚਨ ਗਾਤ॥ ੫੫੪॥

Kahn baach Radha so

Dohra

Krishna Radha sung kehoun at hi heehas kai bat.
kheleh gavoh prem so sunn sum kanchan gaat. (554)

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਰਾਧਿਕਾ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਹੀਸ ਕੈ ਚੀਤ।
ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਗਾਵਨ ਲਗੀ ਗੁਰਿਨ ਸੋ ਮਿਲਿ ਗੀਤ॥ ੫੫੫॥
Krishan baat sunn Radhika at hi behas kai cheet.
ras bikhai gavan lagi gavarin so mil geet. (555)

ਸਵੈਯਾ

ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮਿਲ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਾਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਗਾਵੈ।
ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ।
ਗੀਤ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਹੂੰ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੋਊ ਗੀਤ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ।
ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਇਨ ਪੈ ਹਿਤ ਕੈ ਬਨ ਤਿਆਗਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਮ੍ਰਿਗ ਅਉ ਚਲਿ ਆਵੈ॥ ੫੫੬॥

Swaiyya'

Chanderbhaga or Chandermukhi mil kai Brikhbhan suta gavai.
Sorath sarang sudh malar bilawal bheetar taan basavai.
reejh rehi brij hun ki triya souoo reej rehai dhun jo sunn pavai.
so sunn kai in pai hit kai ban tiag mirgi mirag aou chal avai. (556)

ਤਿਨ ਸੋਧਰ ਮਾਗ ਦਈ ਸਿਰ ਪੈ ਰ ਸੋ ਤਿਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੁ ਭੀਨੋ।
ਬੇਸਰ ਆਡ ਸੁ ਕੰਠਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮੋਤਿਸਿਰੀ ਹੂੰ ਕੋ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ।
ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਭੈ ਸਜਿ ਸੁੰਦਰ ਆਖਨ ਭੀਤਰ ਕਾਜਰ ਦੀਨੋ।
ਤਾਹੀ ਸੁ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਚਿਤ ਚੁਰਾਇ ਕੈ ਲੀਨੋ॥ ੫੫੭॥
tin sainder maag daiee sir pai ras so tin ko at hi man bheeno.
besar aad so kanthsiri ar motsiri hun ko saaj naveeno.
bhookhan ang sabhai saj sunder apan bheetar kajar deeno.
tahi so te kab Siam kehahi bhagwan ko chit churaie kai leeno. (557)

Then Krishna told Radha -

Couplet

Krishna laughed and said to Radha, "O beautiful woman with golden body!
Let us sing songs of love and play this game (of love). (554)

On hearing these words of Krishna, Radha felt amused within herself and got delighted and joining other milkmaid's she started singing songs of love in the gameplay. (555)

Swiayya

Then Chanderbhagha and Chandermukhi joined Radha in singing songs in tunes of Ragas Sorath, Sarang, perfect Malar, and Bilwal. All the womenfolk of Brij town were enjoying these songs and whosoever would hear these tunes, would be lured with joy. All the deer (male), on hearing these tunes, would be rushing towards Krishna, leaving their mates (female deer), attracted with love (of the songs). (556)

They had put vermillion in their parting of hair of the head, and their hearts were filled with the joy of love. They had embellished themselves with the ornaments like nose ring, necklace bulak', and garlands of pearls which were looking grand, endearing themselves to Krishna. They had covered all the body limbs with various ornaments having put antimony in their eyes. The poet siam has stated that these womenfolk (with their glamour) had enamoured Krishna into their love. (557)

ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਦਨੀ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜਬੈ ਹਰਿ ਖੇਲਨਿ ਰਾਜ ਲਗਿਯੋ ਹੈ।
 ਰਾਧੇ ਕੋ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰਿ ਪੇਖਿ ਕੈ ਚਾਦ ਸੋ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਪਗਿਯੋ ਹੈ।
 ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਚਿਤ ਚੁਰਾਇ ਲੀਯੋ ਸੁ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਕੋ ਮਨ ਯੋ ਉਮਗਿਯੋ ਹੈ।
 ਨੈਨਨ ਕੋ ਰਸ ਦੇ ਭਿਲਵਾ ਬਿਖਭਾਨ ਠਗੀ ਭਗਵਾਨ ਠਗਿਯੋ ਹੈ॥ ੫੫੮॥

Chand ki channi mein kab Siam jabai har khelan raas lagiou hai.
 Radhai ko aman sunder pekh kai chand so tahi ke beech pagiou hai.
 har ko tin chit churaie leou so kidho kab ko man yo umgeyo hai.
 nainan ko ras dei bhilva Brikhbhan thagi bhagwan thagiou hai. (558)

ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮੁਖ ਮੈਨ ਲਜੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖ ਕੈ ਮੁਖਿ ਚੰਦ ਲਜੈ।
 ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੇ ਸੋਊ ਖੋਲਤ ਹੈ ਸੰਗ ਕਾਨਰ ਕੇ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੈ।
 ਸੋਊ ਸੂਰਤਿਵੰਤ ਰਚੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰੁਚਿ ਕੈ ਨ ਕਜੈ।
 ਮਨਿ ਮਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਜਿਉ ਤਿਮ ਤਿਯਨ ਮੈ ਤਿਯ ਰਾਜ ਰਜੈ॥ ੫੫੯॥
 jeh ko pikh kai mukh main lajai jeh ko dikh kai mukh chander lajai.
 kab Siam kehai souoo khelat hai sung kanar ke subh saaj sajai.
 souoo suratvant rachi brahma kar kai at hi ruch kai na kajai.
 man maal kai beech birajat jiou tim triyan mein triya raj rajai. (559)

ਗਾਇ ਕੈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰਿ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਭੀ ਫਿਰਿ ਤਾਰੀ।
 ਅੰਜਨ ਆਡ ਸੁਧਾਰ ਭਲੇ ਪਟ ਸਾਜਨ ਕੋ ਸਜ ਕੈ ਸੁ ਗੁਵਾਰੀ।
 ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ।
 ਮਾਨਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਤੇ ਇਹ ਫੂਲ ਰਹੀ ਤੀਯ ਆਨੰਦ ਬਾਰੀ॥ ੫੬੦॥
 gaie kai geet bhali bidh sunder reejh bajavat bhi phir tari.
 anjan aad sudhar bhalai pat sajan ko saj kai so gavari.
 ta chahak ki at hi so prabha kab nai mukh te eh bhant uchari.
 manoh kahn hi kai ras tai eh phool rehi triya anand bari. (560)

ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੇ ਜੋਊ ਰਾਜਤ ਰਾਸ ਸਿਖੈ ਸਖੀਆ ਹੈ।
 ਜਾ ਮੁਖ ਉਪਮਾ ਚੰਦ ਛਟਾ ਸਮ ਛਾਜਤ ਕਉਲਨ ਸੀ ਅਖੀਆ ਹੈ।
 ਤਾ ਕੀ ਕਿਧੋ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮਨ ਭੀਤਰ ਯੋ ਲਖੀਆ ਹੈ।
 ਲੋਗਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਸੁ ਮੁਨੀਨਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਚਖੀਆ ਹੈ॥ ੫੬੧॥
 ta ki prabha kab Siam kehai jouoo rajat raas bikhai sakhia(n) hai.
 ja mukh upma chander chhata sum chhajata kaoulon si akhio(n) hai.
 ta ki kidho at hi upma kab nai man bheetar yo lakhia hai.
 logan ke man ki harta so muninan ke man ki chakhia hai. (561)

The poet siam has stated that when Sri Krishna was playing the game of love in the moonlit night, then by perceiving the moon-like beautiful face of Radha, Krishna got completely engrossed in her love. Radha had completely captivated the heart of Krishna and the poet felt like this (seeing this scene) as if the deceiver (Radha) had through her enchanting eyes and looks, deceived Krishna into her love (she had controlled Krishna emotionally fully. (558)

The poet siam had stated that the beautiful Radha, whose face had put the god of love into shame (won over Kamdev) and even the moon was feeling belittled before her beauty, was playing the game of love with Krishna, having decorated herself with ornaments. Even Brahma had created this Radha with great care and love so that nothing was lacking in her beauty. Among all the womenfolk Radha was looking glamorous and gorgeous just as a gem shines in the necklace pearls. (559)

The beautiful Radha was singing songs in rapturous mood and then started clapping. The village demsel, having collyrium in the eyes, was dressed in nice clothes and looking glamorous with ornaments. The poet has described the beauty of this scene as if the orchard of women's love for Krishna had blossomed forth with bliss. (560)

The poet siam has described the beauty of the womenfolk engaged in this game of love. The beauty of their faces was gorgeous like the moonlight and their eyes were like the lotus flowers. The poet has felt the beauty of the whole scene within his heart, as if those girl friends were enticing the hearts of all men, while the Munis (ascetics) were also enamoured by their beauty. (561)

ਰੂਪ ਸਚੀ ਇਕ ਚੰਦ੍ਰਪਭਾ ਇਕ ਮੇਨਕਲਾ ਇਕ ਮੇਨ ਕੀ ਮੂਰਤਿ।
 ਬਿਜੁਛਟਾ ਇਕ ਦਾਰਿਮ ਦਾਤ ਬਰਾਬਰ ਜਾਹੀ ਕੀ ਹੈ ਨ ਕਛੂ ਰਤਿ।
 ਦਾਮਿਨਿ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੀ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਰਮਾਇ ਜਿਸੈ ਪਿਖਿ ਹੋਤ ਹੈ ਚੂਰਤਿ।
 ਸੋਊ ਕਥਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਗੀਤ ਰਹੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪਿਖਿ ਮੂਰਤਿ॥ ੫੬੨॥

roop sachi ik chanderprabha ik mainkala ik maen ki moorat.
 bijochhata ik darim daat braber jahi ki hai na kachhu rut.
 deemin aou mrig mrigani sarmaie jisai pikh hote hai jurat.
 souoo katha kab Siam kehai sabh reejh rehi har k: pikh moorat. (562)

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਲ ਕੇ ਸੰਗ ਜੋ ਹਰਿ ਅਤਿ ਅਗਾਧੋ।
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਕੋ ਸੰਗਿ ਐਸੇ ਕਹੀ ਪਟ ਕੋ ਤਜਿ ਰਾਧੋ।
 ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਨਾਚਹੁ ਜੁ ਤਜ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਲਾਜ ਕੋ ਬਾਧੋ।
 ਤਾ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬਿ ਯੋ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨੋ ਅਭ੍ਰਨ ਤੇ ਨਿਕਸਿਯੋ ਸਸਿ ਆਧੋ॥ ੫੬੩॥

Brikhbhan suta hass baat kehi teh kai sung jo har at agadho.
 Siam kehai batiya(n) har kai sung aisai kehi pat ko taj radho.
 rass bikhai tum nachoh jo taj kai at hi man laaj ko badho.
 ta mukh hi chhab yo pragti mano abharan te niksou sas aadho. (563)

ਜਿਨ ਕੇ ਸਿਰਿ ਸੋਧਰ ਮਾਗ ਬਿਰਾਜਤ ਰਾਜਤ ਹੈ ਬਿੰਦੂਆ ਜਿਨ ਪੀਲੇ।
 ਕੰਚਨ ਭਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਲੀਨ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਲੀਲੇ।
 ਏਕ ਧਰੇ ਸਿਤ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਧਰੇ ਇਕ ਲਾਲ ਸਜੇ ਇਕ ਨੀਲੇ।
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਗੀਤ ਰਹੈ ਪਿਖਿ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਸੇ ਕਾਨ੍ਹ ਰਸੀਲੇ॥ ੫੬੪॥

jin kai sir saindar maag birajat rajat hai binduoo jin peelai.
 kanchan ka ar chander prabha jin kai tan leen sabhai phun leelai.
 ek dhari sir sunder saaj dharai ik lal sajan ik neelai.
 Siam kehai souoo reejh rehai pikh kai drig kanj se kahn raseele. (564)

One girl, Chanderprabha was looking like sachi (the spouse of Indra), while another damsel called Mainkala was beautiful like the god of love, while the teeth of another girl, Biju chhata were shining like the pomengrant seeds and as compared to her Rati (the spouse of Kamdev) was nothing in beauty. By seeing her, even the lightning and the deer were feeling belittled (ashamed) and their pride (prestige) was shattered. The poet siam has described that all the milkmaids were completely mesmerised by perceiving the charm of Sri Krishna. (562)

The Lord (Krishna) who was too deep to be probed by anyone, then said to Radha. The poet siam has detailed it as such-Sri Krishna told Radha, "O Radha! Remove your head cover (cloth) and dance in this amorous pastime without having any hesitation or modesty. Then the face of Radha shone forth like the half moon appearing suddenly from midst the clouds. (563)

The womenfolk were looking charming with vermillion on their foreheads and with yellow coloured round mark on the forehead. The beauty of Swaranprabha and Chanderprabha had completely (submerged) put to shame the beauty or charm of all other milkmaids. They were wearing white coloured, red coloured or blue coloured robes and looking charming. The poet siam has depicted the scene as if all the milkmaids were feeling delighted at the sight of the lotus-faced Krishna's charm. (564)

ਸਭ ਗੁਰਨਿਯਾ ਤਹ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੁਭ ਅੰਗਨ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਕਈ।
 ਸੋਊ ਰਾਜ ਬਿਖੈ ਤਹ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਉਮਈ।
 ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਤਹ ਗੁਰਿਨ ਰੂਪ ਰਈ।
 ਮਨੋ ਸਯਾਮਹਿ ਕੋ ਤਨ ਗੋਰਿਨ ਪੇਖਿ ਕੈ ਸਯਾਮਹਿ ਸੀ ਸਭ ਹੋਇ ਗਈ॥ ੫੬੫॥

sabh gavarniyan teh khelat hai sabh anagan sunder saaj kaiee.
 souoo raas kehai bikhai teh khelat hai har so man mein at hi umaiee.
 kab Siam kehai tin ki upma jo huti teh gavarin roop raiee.
 mano siyameh ko tan goran pekh kai Siameh si sabh hoiai gaiee. (565)

ਕੇਲ ਕੈ ਰਾਸ ਮੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ।
 ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਭਾ ਹਸਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਮਗੈ ਕੈ।
 ਪੇਖਤ ਮੂਰਤਿ ਭੀ ਰਸ ਕੇ ਬਸਿ ਆਪਨ ਤੇ ਬਢ ਵਾਹਿ ਲਖੈ ਕੈ।
 ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖਤ ਤਿਉ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਭਗਵਾਨ ਚਿਤੈ ਕੈ॥ ੫੬੬॥

kail ko rass mein reejh rehi kab Siam kehai man anand kai kai.
 Chandermukhi tan kanchan bha hass sunder baat kehi umgai kai.
 pekhat mukat bhi ras ke bas apan te badh vahai lakhai hai.
 jiou mrigni mrig pekhat tiou Brikhbhan suta bhagwan chita kai. (566)

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਆਨਨ।
 ਰਾਜਤ ਤੀਰ ਨਦੀ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਫੂਲਨ ਕੇ ਜੁਤ ਕਾਨਨ।
 ਨੈਨ ਕੈ ਭਾਵਨ ਸੋ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨੁ ਮੋਹਿ ਲਇਓ ਰਸ ਕੀ ਅਭਿਮਾਨਨ।
 ਜਿਉ ਰਸ ਲੋਗਨ ਭਉਹਨ ਲੈ ਧਨੁ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਸੁ ਕੰਜ ਸੇ ਬਾਨਨ॥ ੫੬੭॥

Brikhbhan suta pikh reejh rehi at sunder sunder kahn ko anan.
 rajat teer nadi jeh ko so birajat phulan ke jut kanan.
 naaain kai bhavan so har ko man mohai lieou ras ki abhimanan.
 jiou ras logan bhouhan lai dhan nainan sain so kunj se banan. (567)

All the milkmaids, having adorned their bodies with ornaments, were making fun and frolic there. All those women, who had developed great love for Sri Krishna, were taking part in the play (who were keen to meet him). The poet has described the beauty of the scene as if the maids were transformed completely into Krishna's form due to their love (for him). It appeared as if all the fair-complexioned women had changed their complexion into the dark colour of Krishna, due to their immense love. (565)

The poet has described that Radha was looking at the face of Krishna, just as a female deer views her mate (a male deer) completely enamoured by his love. She was feeling amused within her heart by joining in the game of love, whose body was like gold and her face was shining like moon. She was talking full of aspirations and smilingly said something. She was completely overpowered by the charm of Krishna, considering him more beautiful than herself and was enticed by his love. (566)

Radha was completely enamoured by the beautiful charm of Krishna. The forest, full of flowers was looking gorgeous on the banks of the river Jamuna. Sri Krishna was sitting on the banks of Jamuna, and was completely enticed by the love of Radha due to her beauty and she was feeling proud of her flame of love which she had ignited in his heart. Just as the beautiful women, with the arrows of their eyebrows and enchanting eyes, allure men into their bonds of love, she had enamoured Krishna fully. (567)

ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਨ ਕੀ ਨ ਘਟੀ ਕਛੁ ਹੈ ਬਢਹੀ ਸੁ ਭਈ ਹੈ।
 ਡਾਰ ਕੈ ਲਾਜ ਸਭੈ ਮਨ ਕੀ ਹਰਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਖੇਲਨ ਕੋ ਉਮਈ ਹੈ।
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਤ੍ਰੀਆ ਅਤਿ ਰੂਪ ਗਈ।
 ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਤਨਮੈ ਸਭ ਗੁਰਿਨ ਹੋਇ ਗਈ ਹੈ॥ ੫੬੮॥

kahn so preet badhi tin ki na ghati kachh hai badhi so bhaiee hai.
 daar kai laaj sabhai man ki har kai sung khelan ko umiee hai.
 Siam kehai tin ki upma at hi jo tria at roop raiee hai.
 sunder kahn ko pikh kai tanmeih sabh gavarin hoiai gaiee hai. (568)

ਨੈਨ ਮ੍ਰਿਗੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਕੇ ਸਭ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮਨੋ ਸਿੰਧੁ ਰਚੀ ਹੈ।
 ਜਾ ਸਮ੍ਰੂਪ ਨ ਰਾਜਤ ਹੈ ਰਤਿ ਰਾਵਨ ਤ੍ਰੀਯ ਨ ਅਉਰ ਸਚੀ ਹੈ।
 ਤਹ ਮਹਿ ਰੀਝ ਮਹਾ ਕਰਤਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਿ ਕੇਹਰ ਕੈ ਸੁ ਗਚੀ ਹੈ।
 ਤਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਮਹਾ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਸੁ ਮਚੀ ਹੈ॥ ੫੬੯॥

nain mirgi tan kanchan ke sabh chandermukhi mano sindh(u) rachi hai.
 ja sum roop na rajat hai rut ravan triya na aour sachi hai.
 ta meh reejh maha kartar kirpa kat kehar kai so gachi hai.
 ta sung preet kehai kab Siam maha Bhagwaneh ki so machi hai. (569)

ਰਾਗਨ ਅਉਰ ਸੁਭਾਵਨ ਕੀ ਅਤਿ ਗਾਰਨ ਕੀ ਤਹ ਮਾਡ ਪਰੀ।
 ਬ੍ਰਿਜ ਗੀਤਨ ਕੀ ਅਤਿ ਹਾਸਨ ਸੋ ਜਹ ਖੇਲਤ ਭੀ ਕਈ ਏਕ ਘਰੀ।
 ਗਾਵਤ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਕਹੈ ਇਕ ਨਾਚਹੁ ਆਇ ਅਰੀ।
 ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਜਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਰਾਸ ਕਰੀ॥ ੫੭੦॥

ragan aour subhavan ki at garan ki teh maad pari.
 brij geetan ki at haasan so jeh khelat bhi kaiee ek ghari.
 gavat ek bajavat taal kehai ik nachoh aie ari.
 kab Siam kehai teh thaur bikhai jeh thour bikhai har raas kari. (570)

Radha had developed the greatest love for Sri Krishna, which did not diminish, but had increased all the more. All the milkmaids, leaving aside their modesty or hesitation were keen in playing the games of love with Sri Krishna. The poet Siam has depicted the beauty of the scene for those womenfolk who were most charming among them. All those milkmaids perceiving the charming countenance of Sri Krishna, were mingling with him, having become a part and parcel of him. (568)

All the milkmaids were having deer-like eyes, with golden bodies, and faces shining like the moon, and it appeared as if they were like Lachhmi, fully immersed in the ocean (of Krishna's love). The beauty of Rati was even not comparable to the (love) beauty of these milkmaids or even the Ravana's spouse (Mandodri) or king Indra's spouse (Sachi) could not equal their beauty. Being pleased with them, the creator Brahma, through his benevolence had made their waists beautiful and delicate like that of the lion. The poet siam has stated that Sri Krishna was in immense love with these milkmaids. (569)

There was a storm of gesticulation (charm), with abuses being hurled on each other, and the milkmaids were playing the games of love with singing songs and enjoying fun and frolic for hours together. Some were singing and some others were clapping, while some others were saying, "O girls! Let us join him and dance (in ecstasy). "The poet siam has stated that where Sri Krishna was playing the games of love (amorous pastime), there was so much fun and joyous scenes. (570)

ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਤੀਯਾ ਸਭ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਬਿਧਿ ਆਛੀ।
 ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ਜਿਹ ਸਿੰਧੁ ਸੁਤਾ ਜਿਮ ਖੇਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਕਾਛਨ ਕਾਛੀ।
 ਕੈ ਇਹ ਕਿੰਨਰ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਿਧੋ ਨਾਗਨ ਕੀ ਕਿਧੋ ਹੈ ਇਹ ਤਾਛੀ।
 ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਇਮ ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਿਮ ਕੇਲ ਕਰੈ ਜਲ ਭੀਤਰ ਮਾਛੀ॥ ੫੭੧॥

jadraie ko aies paie triya sabh khelat raas bikhai bidh achhi.
 Inder sabha jeh sindh suta jim khelan kai hit kachhan kachhi.
 kai eh kinar ki duhita kidhou nagin ki kidhou hai eh tachhi.
 raas bikhai in nachat hai jin kab karai jab bheetar machhi. (571)

ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖਿ ਦੇਖਿ ਛਟਾ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਮਧਿਮ ਲਾਗਤ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ।
 ਭਉਰਨ ਭਾਇ ਸੋ ਛਾਜਤ ਹੈ ਮਦਨੈ ਮਨੋ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਕਸੀ ਹੈ।
 ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਸੁਰ ਰਾਗਹ ਕੀ ਸਭ ਭਾਤਿ ਬਸੀ ਹੈ।
 ਜਿਉ ਮਧੁ ਬੀਚ ਫਸੈ ਮਖੀਆ ਮਤਿ ਲੋਗਨ ਕੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਫਸੀ ਹੈ॥ ੫੭੨॥

jeh kai mukh dekh chhata sabh sunder madham lagat joat hai.
 bhauran bhaie so chhajjat hai madnai mano taan kaman kasi hai.
 tahi kai aman sunder te sur rageh hi sabh bhant basi hai.
 jiou madh beech phasai makhio(n) mat logan ki eh bhant phasi hai. (572)

ਫਿਰਿ ਸੁੰਦਰ ਆਨਨ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਇਕ ਤਾਨ ਬਸਾਯੋ।
 ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਸੁਰ ਭੀਤਰ ਗਾਯੋ।
 ਸੋ ਅਪਨੇ ਸੁਨ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਗਵਾਰਨੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
 ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਨ ਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ॥ ੫੭੩॥

phir sunder anan te har ju bidh sunder so ik taan basaieuo.
 sorath sarang sudh malar bilwal ki sur bheetar gayiou.
 so apnai sunn surounan mein brij gavarniya at hi sukh paiyo.
 mohai rehai ban ke khag aou mrig reejh rehai jin
 hun sunn paiyo. (573)

Taking permission from Sri Krishna, the damsels were playing the games of love with great joy just as Rambha assumed different forms in the assembly of Indra (king of heavens) for fun. It appeared as if someone was the daughter of the mythological human body with horses head or the offspring of (snake) (They were all looking charming). All of them were dancing like the fish making fun in the waters. (571)

All the people were fully enamoured by their beauty just as moonlight would appear faded before their charm, or songs were being sung in praise of his (Krishna's) charm or just as the bees are engaged in the honeycomb, in the same way the hearts of the whole populace were enamoured with his charm. (572)

Then Sri Krishna started playing a beautiful tune (with his flute) in Raga, mixing the rāgas of Sorath, Sarang, perfect Malahar with this raga. All the milkmaids of Brij were thrilled by hearing this beautiful tune with their ears. All the birds and deer were enticed by this tune, including all those, who had heard this Raga (all were attracted towards it). (573)

ਤਹ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਲੈ ਹਰਿ ਜੂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ।
ਮੁਰਲੀ ਜੁਤ ਗੁਰਨਿ ਭੀਤਰ ਰਾਜਤ ਜਯੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਬੀਚ ਫਬੈ।
ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਸੁ ਗਾਵਤ ਛੂਟਤ ਹੈ ਤਿਨ ਤੇ ਨ ਕਬੈ।
ਤਿਨਿ ਖੇਲਨ ਕੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਲੀਯੋ ਫੁਨਿ ਚੋਰ ਸਬੈ॥ ੫੭੪॥

teh gavat geet bhalai har jo kab Siam kehai kar bhav chhabai.
murli jut gavarin bheetar rajat jiou mrigni mrig beech phabai.
jeh ko sabh logan mein jas gavat hai tin te na kabai.
tin khelan ko man gopin ko chhin beech lieou phun chor sabai. (574)

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਿਨ ਜੋਬਨ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਗਹਿਯੋ ਹੈ।
ਜਾ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਅਨੰਦ ਬਢਿਯੋ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿ ਸੁਉਨਨ ਸੋਕ ਦਹਿਯੋ ਹੈ।
ਆਨੰਦ ਕੈ ਬਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਜੁਾਬ ਸੁ ਐਸ ਕਹਿਯੋ ਹੈ।
ਤਾ ਕੇ ਸੁਨੇ ਤੀਯਾ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਹੈ॥ ੫੭੫॥

kab Siam kehai Uma teh ki jiu joban roop anup gehou hai.
ja mukh dekh anand badiou jeh ko sunn sarounan sok deou hai.
anand hai Brikhbhan suta har hai sung javab so ais kehiou hai.
ta ke sunai triya mohai rehi sunn kai jeh ko har reejh rehiou hai. (575)

ਗੁਰਨੀਯਾ ਮਿਲ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੈ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਬੈ।
ਨ ਰਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਧਿ ਅੰਗਨ ਕੀ ਨਹਿ ਚੀਰਨ ਕੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁ ਤਬੈ।
ਸੁ ਗਨੋ ਕਹ ਲਉ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਗਨ ਮੈ ਮਨਿ ਤਾ ਕੀ ਛਬੈ।
ਮਨ ਭਾਵਨ ਗਾਵਨ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕਛੁ ਬੋਰੀ ਕਛੁ ਬੋਰੀਯੈ ਹੈ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਅਬੈ॥ ੫੭੬॥

gavarniya mil kai sung kahn kai khelat hai kab Siam sabai.
na rehi tin ko sudh angan ki neh cheeran ki tin ko so tabai.
so gano keh tou tin ki upma at hi gan mein man ta ki chhabai.
man bhavan gavan ki charcha kachh thoriaeu hai sunn leho abai. (576)

The poet siam has stated that Sri Krishna was playing and singing songs in beautiful tunes with lot of love and fun. Sri Krishna with flute was sitting among the beautiful damsels just as a deer (male) looks glamorous among his mates (female deer). Sri Krishna, whose praises were being sung by the whole populace, could not be separated from those milkmaids as he had in a moment, enamoured the hearts of all the milkmaids for playing the games of love (had stolen their hearts). (574)

The poet siam has described the beauty of the scene as if he had mingled both youthful exuberance and charming face within his beautiful appearance. By perceiving his charm, one would get-enthralled and by listening to his talk with one's ears, all the afflictions and sufferings would be destroyed (cast away). Being delighted with his appearance, Radha had asked him (Sri Krishna) some queries. In fact, by hearing his talk, Radha was feeling elated and Krishna was also getting delighted with Radha's talk. (575)

The poet siam has stated that all the milkmaids were playing together the games of love with Krishna. During that period (of gameplay) they were neither worried about their hbody nor did they care for their dresses (being care free). How far could I depict their praises and beauty and being impressed by their charm all these through are kept amassed within only? Let us continue with the description of the songs of Krishna, which were pleasing to the heart, for a little while more, so listen with full attention. (576)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਹੀਸ ਕੈ ਚੀਤਿ।
ਮੀਤ ਰਸਹਿ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਗਾਵਹੁ ਗੀਤ॥ ੫੭੭॥

Kahn jo baach

Dohra

baat kehi tin so krisan at hi behas kai cheet .
meet raseh ki reet so kehious so gavoh geet. (577)

ਸਵੈਯਾ

ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਗੁਰਨੀਯਾ ਸੁਭ ਗਾਵਤ ਸੁੰਦਰ ਗੀਤ ਸਭੈ।
ਸਿੰਧੁ ਸੁਤਾ ਰੁ ਘ੍ਰਿਤਾਚੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਇਨ ਸੀ ਨਹੀ ਨਾਚਤ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭੈ।
ਦਿਵਯਾ ਇਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ਗਜ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁ ਦਾਨ ਅਭੈ।
ਚੜ ਕੈ ਸੁ ਬਿਨਾਵਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਸੁਰ ਦੇਖਨ ਆਵਤ ਤਿਆਗ ਨਭੈ॥ ੫੭੮॥

Swaiyya'

batia(n) sunn kai sabh gavarnia subh gavat sunder geet sabhai.
sindh suta ru ghritachi triya in si nahi nachat Inder sabhai.
divyia in ke sung khelat hai gaj ko kab Siam so daan abhai.
charr kai so bivanan sunder mein sur dekhan avat tiag babhai. (578)

ਤ੍ਰੇਤਹਿ ਹੋ ਜਿਨਿ ਰਾਮ ਬਲੀ ਜਗ ਜੀਤਿ ਮਰਿਯੋ ਸੁ ਧਰਿਯੋ ਅਤਿ ਸੀਲਾ।

ਗਾਇ ਕੈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਫੁਨਿ ਗੁਰਿਨ ਬੀਚ ਕਰੈ ਰਸ ਲੀਲਾ।

ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਨ ਸਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਊਪਰ ਕੋ ਪਟ ਪੀਲਾ।

ਖੇਲਤ ਸੋ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਹਠੀਲਾ॥ ੫੭੯॥

traiteh hai jin Ram bali jug jeet mariou so dhariou at Seela.
gaie kai geet bhali bidh so phun gavarin beech karai ras leela.

rajat hai jeh ko tan Siam brijat aoper ko kat peela.

khelat so sung gopin kai kab Siam kehai jaduraie hathila. (579)

Then Krishna said :

Couplet

Krishna told the milkmaids with a happy mood, "O dear friends! I am asking you with a spirit of love only, as per the traditions of true love, that let us now hear some songs from you also." (577)

Swaiyya'

Listening to the talk of Sri Krishna all the milkmaids were singing beautiful songs of praise. Even Rambha and Ghritachi fairies of Indra's court could not match with their dancing in his court. The poet siam has stated that Sri Krishna, the bestower of fearlessness to the royal elephant (Gajraj) was playing (game of love) with them. Even gods from heaven, riding in their chariots, were coming to watch their dance. (578)

The Lord (Ram) in Treta Yuga, had killed the mighty Ravana, as Ram's incarnation had assumed the decorum of the greatest type, the same Lord in the form of Krishna, was singing songs of love for the milkmaids. His dark coloured complexion was looking glorious with yellow coloured clothes, among them. The same Lord was looking stubborn in the form of Krishna and was playing with the milkmaids. (579)

ਬੋਲਤ ਹੈ ਜਹ ਕੋਕਿਲਕਾ ਅਰੁ ਸੋਰ ਕਰੈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਰਟਾਸੀ।
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਸਯਾਮ ਕੀ ਦੇਹ ਰਜੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਮੇਨ ਘਟਾ ਸੀ।
 ਤਾ ਪਿਖਿ ਕੈ ਮਨ ਗੁਰਿਨ ਤੇ ਉਪਜੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੋ ਘੋਰ ਘਟਾ ਸੀ।
 ਤਾ ਮਹਿ ਯੋ ਬਿਖਾਭਾਨ ਸੁਤਾ ਦਮਕੈ ਮਨੋ ਸੁੰਦਰ ਬਿਜੁ ਛਟਾ ਸੀ॥ ੫੮੦॥

bolat hai jeh kokila ar sor karai chahun aour rata si.
 Siam kehai teh Siam ki deh rajai at sunder main ghata si.
 ta pikh kai man gavarin te upji at hi mano ghor ghata si.
 ta meh joh brikhban suta damkai mano sunder bijo chhata si. (580)

ਅੰਜਨ ਹੈ ਜਿਹ ਆਖਨ ਮੈ ਅਰੁ ਬੇਸਰ ਕੋ ਜਿਹ ਭਾਵ ਨਵੀਨੋ।
 ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਨੇ ਲਖਿ ਲੀਨੋ।
 ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਜ ਕੈ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਦੀਨੋ।
 ਦੇਖਤ ਹੀ ਹਰਿ ਗੀਤ ਰਹੇ ਮਨ ਕੋ ਸਬ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰ ਦੀਨੋ॥ ੫੮੧॥

anjan hai jeh akhan mein ar besar ko jeh bhav naveeno.
 ja mukh ki sum chand prabha jas ta chhab ko kab ne lakh leeno.
 saaj sabhai saj kai subh sunder bhaal bikhai bindua ik deeno.
 dekhat hi har reejh rehai man ko sab sok bida kar deeno. (581)

ਬਿਖਾਭਾਨੁ ਸਤਾ ਸੰਗ ਖੇਲਨ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੈ।
 ਸੁਨਏ ਜਿਹ ਕੇ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢਤ ਜਾ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਸੋਕ ਦਹੈ।
 ਤਿਹ ਕਉਤੁਕ ਕੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦਿਖਬੋ ਈ ਚਹੈ।
 ਨਭਿ ਮੈ ਪਿਖਿ ਕੈ ਸੁਰ ਗੰਧੂਬ ਜਾਇ ਚਲਯੋ ਨਹਿ ਜਾਇ ਸੁ ਗੀਤ ਰਹੈ॥ ੫੮੨॥

Brikhban suta sung kehaln ki hass kai har sunder baat kehai.
 sunai jeh ko man anand badhat ja sunn kai sabh shok dehai.
 teh koutak kou man gopin ko kab Siam kehai dikhbo eai eai chehai.
 nabh mei pikh kai sur gardharab jaie chaliou neh jaie so reejh rehai. (582)

The black cuckoos (nightingales) were making pleasant sounds and pea-cock were producing their beautiful (noise) sounds on all the four directions. The poet siam has stated that Krishna, like the god of love, was looking glamorous there and on seeing him the milkmaids had developed great love towards him. It appeared as if black dark clouds had gathered around. Among all the milkmaids, Radha was looking glorious, as if lightning was flashing among the dark clouds. (580)

Radha, who had put collyrium in her eyes, and whose nose ring was giving signs of new kind (love), whose brilliance was like the moonlight. The beauty of Radha has been depicted by the poet that she had embellished herself with various ornaments with a round coloured mark (bindi) on her forehead on perceiving whom Sri Krishna was attracted towards her (enamoured by her), having cast away all his worries. (581)

Sri Krishna laughed and said something beautiful for playing with Radha, on hearing which, her love got a boost and all her gloom was gone (lost). The poet siam has stated that the milkmaids were keenly watching the beauty of the scene. The gods and Shiva's musicians while proceeding to heavens, on seeing the beautiful scene, could not move forward and stopped there only (to watch the fun). (582)

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜਿਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਵਪਰ ਪੀਤ ਪਿਛਉਰੀ।
 ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਵਤ ਹੈ ਚਲਿ ਕੈ ਢਿਗ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਗਉਰੀ।
 ਸਾਵਲੀਆ ਹਰਿ ਕੈ ਢਿਗ ਆਇ ਰਹੀ ਅਤਿ ਰੀਝ ਇਕਾਵਤ ਦਉਰੀ।
 ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਲਖਿ ਫੂਲ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ਮਨੋ ਤ੍ਰੀਯ ਭਉਰੀ॥ ੫੮੩॥

kab Siam kehai teh ki upma jeh ko phun uper peet pichhouri.
 tahi ke avat hai chal kai dhig sunder gavat sarang gauri.
 savalia har kai dhig aie rehi at reejh ikavat dauri.
 ean upma upji lakh phool rehi laptaie mano triya bhauri. (583)

ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੋਉ ਦੈਤਨ ਕੋ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਜਸੀ ਹੈ।
 ਜੋ ਤਪ ਬੀਚ ਬਡੋ ਤਪੀਆ ਰਸ ਬਾਤਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਰਸੀ ਹੈ।
 ਜਾਹੀ ਕੋ ਕੰਠ ਕਪੋਤ ਸੋ ਹੈ ਜਿਹ ਭਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ।
 ਤਾ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਤ੍ਰੀਯ ਮਾਰਨ ਕੋ ਹਰਿ ਭਉਹਨਿ ਕੀ ਅਰੁ ਪੰਚ ਕਸੀ ਹੈ॥ ੫੮੪॥

Siam kehai teh ki upma juouoo daitan ko rip beer jjasi hai.
 jo tap beech badai tapsa ras baatan mein at hi jo rasi hai.
 jahi ko manth kapot so hai jeh bha mukh ki sum joat sasi hai.
 ta mrigani triya maran ko har bhohhan ki ar panch kasi hai. (584)

ਫਿਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਗੁਰਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਹੋ ਫੁਨਿ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਹੈ।
 ਗਾਵਤ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੰਗਿ ਜੂਥ ਅਲੀ ਹੈ।
 ਤਾ ਸੰਗ ਡੋਲਤ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਜੋਉ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰਾਧੇ ਭਲੀ ਹੈ।
 ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋ ਮੁਖ ਛਾਜਤ ਭਾ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਕਲੀ ਹੈ॥ ੫੮੫॥

phir kai har gavarin ke sung hai phun gavat sarang ramkali hai.
 gavat hai man anand kai Brikhbhan suta sung juth ali hai.
 ta sung dolat hai bhagwan jouoo at sunder Radhe bhali hai.
 rajat hai jeh ko sas so mukh chhajhat bha drig kanj kali hai. (585)

The poet has praised the scene and stated that all the milkmaids, singing songs (of love) in Sarang and Gouri' Ragas came running to Sri Krishna who was wearing yellow scarf. He got delighted, while some others were rushing towards the dark complexioned Krishna. On seeing the beauty of the scene, the poet has stated that the maids were embracing Krishna just as the black bee hovers around the flowers. (583)

The poet has praised the Lord, who was a great warrior and enemy of the demons and was the greatest ascetic among the meditants, and now was a great lover among beauty lovers. His beautiful neck was like that of a pigeon, and whose beautiful face was shining like the moonlight. He had stretched the bow of his eyebrows to attract the deer-like womenfolk. (584)

Sri Krishna was moving around alongwith beautiful maids and playing his flute, with tunes of Ramkali and Sarang Ragas. Radha alongwith the group of milkmaids was singing with great love and bliss, at heart. Sri Krishna was also fondling and making fun with Radha, who was most beautiful of all, whose face was shining like the moon, and whose eyes were looking glamorous like the petals of the lotus flower. (585)

ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਰਸਵਾਰੇ।
ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਕਾਰੇ।
ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਹ ਕੀ ਕਟਿ ਹੈ ਤਿਨ ਹੂੰ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੇ।
ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਗੁਰਨੀਯਾ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ॥ ੫੮੬॥

Brikhbhan suta sung baat kehi kab Siam kehai har ju raswarai.
ja mukh ki sum chand prabha jih ko mrig so drig sunder karai.
kehar si jeh ki kat hai tin hun bachna ekh bhant ucharai.
so sunn kai sabh gavarania man ke sabh sok bida har darai. (586)

ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਰਸ ਕੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਨ ਹੂੰ ਬਝਵਾਨਲ ਲੀਲੀ।
ਜੋ ਜਗ ਬੀਚ ਰਹਿਯੋ ਰਵਿ ਕੈ ਨਰ ਕੈ ਤਰੁ ਕੈ ਗਜ ਅਉਰ ਪਪੀਲੀ।
ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਗੁਰਿਨ ਕੋ ਅਤਿ ਸਹੀ ਸੁ ਰਸੀਲੀ।
ਤਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬਿਖਾਭਾਨੁ ਛਬੀਲੀ॥ ੫੮੭॥

hass kai teh baat kehi ras ki so prabha jin hun barrvanal leeli.
jo jug beech rehiou rav kai nar ko tar kai gaj oour papili.
mukh te tin sunder baat kehi sung gavarini kai at sehi so rasili.
ta sunn kai sabh reejh rehi sunnn reejh rehi Brikhbhan chhabili. (587)

ਗੁਰਨੀਯਾ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬਤੀਆ ਹਰਿ ਕੀ ਅਤਿ ਸਹੀ ਮਨ ਭੀਨੋ।
ਕੰਠਸਿਰੀ ਅਰੁ ਬੇਸਰਿ ਮਾਗ ਧਰੈ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ।
ਜੋ ਅਵਤਾਰਨ ਤੇ ਅਵਤਾਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜੁ ਹੈ ਸੁ ਨਗੀਨੋ।
ਤਾਹਿ ਕਿਧੈ ਅਤਿ ਹੀ ਛਲ ਕੈ ਸੁ ਚੁਰਾਇ ਮਨੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਲੀਨੋ॥ ੫੮੮॥

gavaraniya sunn saronnan mein batian har ki at sehi man bheeno.
kanthsiri ar besar maag dharai jouoo sunder saaj naveeno.
jo avtaran te avtar kehai kab Siam jo hai so nagino.
tahai kidhon at hi chhal kai so churaie mano man gopin leeno. (588)

The poet siam has stated that Radha told the great lover, Sri Krishna like this, whose countenance was shining like the moon, and whose eyes were black like the deer-eyes, whose waist was delicate like that of a lion; she addressed Sri Krishna like this, which helped all other milkmaids to cast away all their afflictions or worries of heart. (586)

- He (Krishna) said smiling, who had swallowed the brilliance of the ocean foam (flame) and looking gorgeous he stated something (about his love), who was omni-present, being prevalent in the world, in the sun, in the human beings, in the trees, in the animals, from elephant to ants, he talked to the milkmaids some beautiful words which were very alluring. On hearing his talk, all the milkmaids were feeling delighted while the glomorous Radha was equally thrilled on hearing this (beautiful talk). (587)

On hearing Krishna's talk with their ears, the milkmaids were immersed in his love, specially those damsels who had embellished themselves with a necklace and bul'ak like ornaments, with vermilion applied to their parting hair, and they had decorated themselves for the first time. The poet siam has stated that Krishna was the greatest incarnation, being like the invaluable stone in the ornaments of the milkmaids. It appeared as if he had enticed the hearts of all the milkmaids with his mischievous moves. (588)

ਕਾਨਰ ਸੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਸੁੰਦਰ ਐਸੇ।
 ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਹਾ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰੁਚੈ ਸੇ।
 ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਉਮਗੈ ਸੇ।
 ਮਾਨਹੁ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੋ ਕੇਲ ਕਰੈ ਪਤਿ ਸੋ ਰਤਿ ਜੈਸੇ॥ ੫੮੯॥

kanar se Brikhbhan suta hass baat kehi sung sunder aisai.
 nain nachaie maha mrig se kab Siam kehai at hi so ruchai sai.
 ta chhab ki at hi upma upji kab kai man te umgai sai.
 manoh anand kai at hi mano kel karai pat se rut jaisai. (589)

ਗੁਰਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਮੈ ਮਨਿ ਕੀ ਮਨ ਤੁਲਿ ਖੁਭਾ ਹੈ।
 ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋ ਜਿਨੇ ਕੀ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਤ ਸੁਭਾ ਹੈ।
 ਖੇਲਨ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਰਚੀ ਰਸ ਕੇ ਹਿਤ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸਭਾ ਹੈ।
 ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਤਿਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਮਨੋ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ॥ ੫੯੦॥

gavarin ko har kanchan se tan mein man ki man tul khumbha hai.
 khelat hai har ke sung so jin ki barni nahi jaat subha hai.
 khelan ko bhagwan rachi ras ke ehit chitar bachitar sabha hai.
 yo upji upma tin mein Brikhbhan suta mano chander prabha hai. (590)

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਆਇਸ ਮਾਨ ਕੈ ਖੇਲਤ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਮ ਕੈ।
 ਗਹਿ ਹਾਥ ਸੋ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਨਾਚਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਭ੍ਰਮ ਕੈ।
 ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਥਾ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿ ਕਰੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਕ੍ਰਮ ਕੈ।
 ਮਨੋ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਘਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਿਨਿ ਦਾਮਿਨਿ ਜਿਉ ਦਮਕੈ॥ ੫੯੧॥

Brikhbhan suta har aies maan kai khelat bhi at hi saran kai.
 geh hath so hath triya sabh sunder nachat raas bikhai bharam kai.
 teh ki so katha man beech bichar karai kab Siam kehi karam kai.
 mano gopin ke ghan sunder mein brij bhamin damin jieu damakai. (591)

ਦੋਹਰਾ

ਪਿਖਿ ਕੈ ਨਾਚਤ ਰਾਧਿਕਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ।
 ਅਤਿ ਹੁਲਾਸ ਜੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕਿ ਮੁਰਲੀ ਉਠਿਯੋ ਬਜਾਇ॥ ੫੯੨॥

Dohara

pikh kai nachat Radhika Krisan manai sukh paie.
 at hulas jat prem chhak murli uthiou bajaie. (592)

Then Radha said to Krishna in such a beautiful manner, while smiling and the poet has stated that the deer-like mischievous eyes and with loving words, she said. the beauty of the scene had created a new desire for praising the whole situation. It appeared as if she was fondling with him with great love just as Rati was lovingly talking to her spouse. (589)

It appeared as if the golden bodies of the milkmaids had endeared themselves to the heart of Krishna with extreme passions of love. The beautiful milkmaids, whose beauty was inderscribable were playing the games of love with Krishna. It seems that Krishna had organised a great assembly of loving faces for taking part in his game of love like a great painting. The poet had felt in his heart, as if Radha was shining like the moon among the other maids. (590)

On taking the orders of Sri Krishna, Radha with great efforts, was playing the game of love. All the milkmaids, holding one another's hands, formed a circle and started clapping and dancing. On pondering over their episode in mind the poet has stated tht it appeared as if Radha was shining like the lightning among the beautiful clouds of other milkmaids. (591)

Couplet

Krishna was much delighted in his heart on seeing Radha dancing there. Then with great aspirations, and fully immersed in her love, he got up and started playing hsi flute. (592)

ਸਵੈਯਾ

ਨਟ ਨਾਇਕ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਗੁਰਿਨ ਬੀਚ ਧਮਾਰਨ ਗਾਵੈ।
ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁ ਬਿਭਾਸ ਭਲੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਸਾਵੈ।
ਗਾਵਹੁ ਧ੍ਰੁ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਸੁ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਭਾਵੈ।
ਮਾਨਹੁ ਭਉਹਨ ਕੋ ਕਸਿ ਕੈ ਧਨੁ ਨੈਨਨ ਕੇ ਮਨੋ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ॥ ੫੯੩॥

Swaiyya'

nut maiyak sudh malar bilawal gavarin beech dhamaran gavai.
sorath sarang Ramkali so bikhas bhalai hit saath basavai.
gavoh havai mrigni trigni triya ko so bulavat hai upma jieu bhavai.
manoh bhouhan kai kas, kai dhan nainan ke mano teer chalavai. (593)

ਮੇਘ ਮਲਾਰ ਅਉ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰਿ ਭਲੇ ਗਵਰੀ ਕਰਿ ਕੈ ਹਿਤ ਗਾਵੈ।
ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮਾਲਸਿਰੀ ਨਟ ਨਾਇਕ ਸੁੰਦਰ ਭਾਤਿ ਬਸਾਵੈ।
ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਗੁਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੈ ਸੁਰ ਜੋ ਸੁਨ ਪਾਵੈ।
ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੈ ਤਜਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ਸਭ ਆਸਨ ਆਵੈ॥ ੫੯੪॥

megh malar aou dev gandhar bhalai gavri kar kai hit gavai.
jaitsiri ar malsiri nut naiyak sunder bhant basavai.
reejh rehi brij ki sabh gavarin reejh rehai sur jo sunn pavai.
aour ki baat kaha kahiyo taj Inder sabha sabh asan avai. (594)

ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਮੈ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਸੰਗ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮਿਲਿ ਤੀਨੋ।
ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸਜਿ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ।
ਅੰਜਨ ਆਖਨ ਦੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਭਾਲ ਮੈ ਸੋਧੁਰ ਸੁੰਦਰ ਦੀਨੋ।
ਯੋ ਉਜਪੀ ਉਪਮਾ ਤ੍ਰੀਯ ਕੈ ਸੁਭ ਭਾਗ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਬੈ ਮਨੋ ਕੀਨੋ॥ ੫੯੫॥

khelat ras mein syam kehai at hi ras sung triya mil teeno.
Chanderbhaga or Chandermukhi Brikhbhan suta saj saaj navino.
anjan akhan dai bidun ik bhaal mein sandhur sunder deeno.
yo upji upma triya kai sabh bhaag prehas abai mano keeno. (595)

Swaiyya

Krishna was then singing songs in Nat Nayak, perfect Malhar, Bilwal and Dhamar Ragas among the milkmaids, mixing them with other Ragas like Sorath, Sarang, Ramkali and bibhas etc. The womenfolk were completely mesmerised with his songs and were enticed like the deer (female), as if he was calling them. The poet has depicted the beauty of the scene as if he was shooting arrows of love with the stretched bow of his eyebrows. (593)

He was singing songs in Megh, Malhar, Dev gandhari, and Gouri Ragas (with his flute). He was mingling with them other Ragas like Jaitsri, Ma'lsri, and Nat Nayak with such perfection, on hearing which all the milkmaids of Brij (town) were fully amused. Even the gods were delighted along with anyone else who heard it. What to talk of others, even the assembly of Indra's court would leave their seats and come down to listen to his songs. (594)

The poet himself has stated that three milkmaids, joining with ecstasy of love, started singing together. The three milkmaids, Chanderbhaga, Chandermukhi and Radha were embellished with ornaments. They had put collyrium in their eyes, with a circular coloured mark on the forehead (bindi), with vermilion applied to their parting hair (and they were looking glamorous). The poet was impressed with the beauty of the scene and felt, as if the fortune of the womenfolk had suddenly awakened to such loving care. (595)

ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਜੋ ਉਮਹਿਯੋ ਹੈ।
ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਸੋ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਿਯੋ ਹੈ।
ਮੋਤਿਨ ਮਾਲ ਢਰੀ ਗਰ ਤੇ ਕਬਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸੁ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹੈ।
ਆਨਨ ਚੰਦ੍ਰ ਮਨੋ ਪ੍ਰਗਟੈ ਛਪਿ ਕੈ ਅੰਧਿਆਰੁ ਪਤਾਰਿ ਗਯੋ ਹੈ॥ ੫੯੬॥

Khelat kehn so Chanderbhaga kab Siam kehai ras jo umihyo hai.
preet kari at hi teh so boh logan ko uphass sehiyo hai.
motin maal dhari gar te kab ne teh ko jass aisai kehou hai.
anan chander mano pragtai chhap kai andhiar patar geyo hai. (596)

ਦੋਹਰਾ

ਗੁਰਿਨ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਇਉ ਉਪਜਯੋ ਜੀਯ ਭਾਵ।
ਰਾਜਤ ਜਯੋ ਮਹਿ ਚਾਦਨ ਕੰਜਨ ਸਹਿਤ ਤਲਾਵ॥ ੫੯੭॥

Dohra

gavarin roop nihar kai eao upjiou jiau bhav.
rajat jaryo meh chandini kanjan sehat talai. (597)

ਸਵੈਯਾ

ਲੋਚਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੈ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾਧਰ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਸਮ ਮੈਨਾ।
ਕੈ ਕੈ ਕਟਾਛ ਚੁਰਾਇ ਲਯੋ ਮਨ ਪੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੋਊ ਰਛਕ ਧੈਨਾ।
ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਨ ਕੀ ਕਟਿ ਹੈ ਸੁ ਕਪੋਤ ਸੋ ਕੰਠ ਸੁ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨਾ।
ਤਾਹਿ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨ ਭਉਰ ਨਚਾਇ ਨਚਾਇ ਕੈ ਨੈਨਾ॥ ੫੯੮॥

Swaiyya

lochan hai jiu kai so prabhadhar anan hai jin ko sum maina.
kai kai katachh churaie lieou man pai tin ko jouoo rachhak paina.
kehar si jin ki kat hai so kapot so kanth so kohid baina.
tahai liou har kai har ko man bhaur nachaie nachaie kai naina. (598)

The poet siam has stated that Chanderbhaga, whose heart was thrilled and filled with his love, was playing (the game of love) with Krishna. She had borne the jokes (mockery) of the populace even for her immense love of Krishna. She was wearing the necklace of pearls around her neck, whose beauty has been stated by the poet just as the darkness had hidden itself in the depths of the under world (netherland) on the appearance of full moon. (596)

Couplet

On seeing the beauty of the milkmaids, one gets the feeling as if the whole pond alongwith the lotus flowers blooming therein, was looking glamorous and beautiful. (597)

Swaiyya'

The milkmaids whose eyes were like the lotus flower and whose faces were as attractive as that of the god of love (Kamdev) had made such mischievous signs with their eyes that they had endeared the heart of Krishna, who was the caretaker of the cows. the womenfolk whose waist was delicate like that of the lion, and whose neck was like that of the pigeon and whose voice was as sweet as that of the nightingale, had enamoured the heart of Krishna with the movement of their eyes and mischievous twist of their eyebrows. (598)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਰਾਜਤ ਗ੍ਰਾਰਿਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਭਉ ਨਾ।
ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਨੈਕੁ ਸੁਨੈ ਜਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਭ੍ਰਾਤ ਕਰਿਯੋ ਬਨਿ ਗਉਨਾ।
ਤਾ ਕੀ ਲਟੈ ਲਟਕੈ ਤਨ ਮੋ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੇ ਮਨਿ ਗਿਆਨ ਦਿਵਉਨਾ।
ਸੰਦਲ ਪੈ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨੋ ਲਾਗ ਰਹੇ ਅਹਿ ਰਾਜਨ ਛਉਨਾ॥ ੫੯੯॥

kahn brijat gavarin mein kab Siam kehai jin ko kachh bhou na.
taat ki baat ko naik sunai jin kai sung bharat kariou ban gauna.
ta ki latai latkai tan mo jouoo sadhan ko man gyan divuna.
sandal pai upji upma mano laag rehai aeh rajan chhauna. (599)

ਖੋਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗ੍ਰਾਰਿਨ ਮੈ ਜੋਊ ਉਪਰ ਪੀਤ ਧਰੇ ਉਪਰਉਨਾ।
ਜੋ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਹਰਿਤਾ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੋ ਵਰੁ ਦਾਨ ਦਿਵਉਨਾ।
ਬੀਚ ਰਹਿਯੋ ਜਗ ਕੇ ਰਵਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਪੁਨਿ ਖਉਨਾ।
ਰਾਜਤ ਯੋ ਅਲਕੈ ਤਿਨ ਕੀ ਮਨੋ ਚੰਦਨ ਲਾਗ ਰਹੇ ਅਹਿ ਛਉਨਾ॥ ੬੦੦॥

khelat hai souoo gavarin mein jouoo ooper peet dhari uparouna.
jo sir satran ke harita jouoo sadhan ko var daan divouna.
beech rehiou jug ke rav ke kab Siam kehai jeh ko pun khauna.
rajat yo alkai tin ki mano chandan laag rehai aeh chhauna. (600)

ਕੀਰ ਸੇ ਨਾਕ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਨੈਨਨ ਡੋਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਬੀਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮੈ।
ਜੋ ਮਨ ਸਤ੍ਰਨ ਬੀਚ ਰਵਿਯੋ ਰਵਿ ਸਾਧਨ ਬੀਚ ਹੀਯਾ ਮੈ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਇਹ ਭਾਤਿਨ ਸੋ ਛੁਨਿ ਉਚਰੀਯਾ ਹੈ।
ਤਾ ਰਸ ਕੀ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਜੋਊ ਰਾਵਨ ਸੁ ਬਸਿਯੋ ਹੈ ਜੀਆ ਮੈ॥ ੬੦੧॥

keer se naak naak kurang se naina dolat hai souoo beech triya mein.
jo man satran beech reviou jo rehiou rav sadhan beech heeya mein.
ta chhab ko jas neh maha eh bhatin so phun uchriya mein.
ta ras ki hum baat kehi jouoo ravan so basiou hai jai mein. (601)

The poet Siam has stated that Krishna was among the milkmaids, without having any fear or hesitation in his mind. The same Lord, who along with Lachhman, had gone to the forest for exile just on hearing one word of his father (Dasrath). The tresses of his beautiful hair were falling on his face, and he was to enlighten all the saints of the world with his knowledge. The poet on seeing the tresses of his hair, has praised them as if the off springs of snakes were curling around the tree of sandalwood. (599)

The same Krishna, who had tied a yellow piece of cloth around his body, was playing (the game of love) with the milkmaids, who was to crush the heads of the enemies, and who would bless the saints with his good wishes. The poet Siam has stated that the Lord, who was pervading the whole world, and who was indestructable, his tresses were looking glamorous as if the sandal wood tree was covered with small snakes (off springs) all around. (600)

The Lord, whose nose was like the parrots, was having deer-like beautiful eyes, was moving around the womenfolk (milkmaids) with great affection, who was dreaded (feared) by his enemies and was merged with his saints fully. The poet has described the beauty and greatness of the great Lord as such, that though we have talked about his love already, but he was also pervading the heart of Ravana even. (601)

ਖੇਲਤ ਸੰਗ ਗੁਰਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਕਾਨਰ ਕਾਲਾ।
 ਰਾਜਤ ਹੈ ਸੋਈ ਬੀਚ ਖਰੋ ਸੋ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਗਿਰਦੇ ਤਿਹ ਬਾਲਾ।
 ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਹ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਹ ਚੰਦ ਉਜਾਲਾ।
 ਗੋਪਿਨ ਨੈਨਨ ਕੀ ਸੁ ਮਨੋ ਪਹਰੀ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਕੰਜਨ ਮਾਲਾ॥ ੬੦੨॥

khelat sung gavarin kai kab Siam kehai jouoo kanar kala.
 rajat hai soiee beech kharo so brijat hai girdai teh bala.
 phool bhali bidh hai at hi jeh chand ujala.
 gopin nainan ko so mano pehri bhagwan so kanjan mala. (602)

ਦੋਹਰਾ

ਬਰਨਨ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਕਹਿਯੋ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਕੈ ਬੁਧਿ।
 ਉਪਮਾ ਤਾਹਿ ਤਨਉਰ ਕੀ ਸੂਰਜ ਸੀ ਹੈ ਸੁਧਿ॥ ੬੦੩॥

Dohra

barnan chanderbhaga kehiou at nirmal kai budh.
 upma tahai tanour ki suraj si hai sudh. (603)

ਸਵੈਯਾ

ਸਯਾਮ ਕੇ ਜਾ ਪਿਖਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਲਾਜਹਿ ਕੇ ਫੁਨਿ ਜਾਲ ਅਟੇ ਹੈ।
 ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁੰਦਰ ਪੈ ਸੁਤ ਭਾਵਨ ਭਾਵ ਸੁ ਵਾਰਿ ਸੁਟੇ ਹੈ।
 ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹੈ ਸੁ ਮੁਨੀਨ ਕੇ ਪੋਖਿ ਧਿਆਨ ਛੁਟੇ ਹੈ।
 ਰਾਜਤ ਰਾਧੇ ਅਹੀਰਿ ਤਨਉਰ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰਜ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਹੈ॥ ੬੦੪॥

Swaiyya'

Siam ke ja pikh Siam kehai at lajeh ke phun jaal atai hai.
 ja ki prabha at sunder pai sut bhavan bhav so vaar satai hai.
 jeh ko pikh kai jan reejh rehai so mureen ke pikh dhian chhutai hai.
 rajat radhai aheer tanour kai manoh suraj se pragtai hai. (604)

The poet Siam has stated that the dark complexioned Kanhna was playing (the game of love) with the milkmaids. He was looking glamorous among them while the milkmaids were all seated around him. The place, where flowers were blossoming all around, where the moonlight was shining beautifully, and it appeared as if Krishna was wearing the necklace of the beautiful eyes of the milkmaids (their eyes were glued to his face). (602)

Couplet

The poets, with a clear and pure intellect, have praised the beauty of Chanderbhaga by saying that her ear rings (ornament called karan phool) were looking resplendent like the sun. (603)

Swaiyya'

The poet Siam has stated that by perceiving the beauty of Krishna's face all get enamoured and get caught in the noose of modesty, whose lustre was illuminating, and whose good thoughts have surpassed all thinking. His glimpses had enticed all the on-lookers and even the music have lost their concentration in meditation with his furious looks. Radha's ear rings (karanphul) were looking glamorous as if the sun had shone forth among the dark clouds. (604)

ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗੁਰਿਨ ਮੇ ਜਿਹ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਡੇਰਾ।
 ਜਾਹੀ ਕੇ ਨੈਨ ਤੁਰੰਗ ਸੇ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਜੁ ਕੋ ਬਾਲਕ ਨੰਦਹਿ ਕੇਰਾ।
 ਗੁਰਿਨ ਮੇ ਤਹਿ ਘੇਰ ਲਯੋ ਕਹਿਬੋ ਜਸੁ ਕੋ ਉਮਗਿਯੋ ਮਨ ਮੇਰਾ।
 ਮਾਨਹੁ ਮੈਨ ਸੋ ਖੇਲਨ ਕਾਜ ਕਰਿਯੋ ਮਿਲ ਕੈ ਮਨੋ ਚਾਦਨ ਘੇਰਾ॥ ੬੦੫॥

khelat hai souoo gavarin mein jeh ko brij hai at sunder dera.
 jahi ke main kurang so hai jasudha ko balak nandeh kera.
 gavarin se teh ghor liou kehous jas ko umgeyo man mera.
 manoh main so khelan kaaj kehious mil kai mano chandan ghera. (605)

ਗੁਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਸਭੈ ਤਜਿ ਲਾਜ ਸੁ ਅਉ ਡਰ ਸਾਸੋ।
 ਆਈ ਹੈ ਤਿਆਗਿ ਸੋਊ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈ ਭਰਤਾਰ ਕਹੈ ਨ ਕਛੂ ਕਹਿ ਮਾਸੋ।
 ਡੋਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਕੈ ਗਾਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਕੈ ਉਪਹਾਸੋ।
 ਮੋਹਿ ਗਿਰੈ ਧਰ ਪੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤਵੈ ਹਰਿ ਜਾ ਸੋ॥ ੬੦੬॥

gavarin reejh rehi har paikh sabhai taj laaj so aou dar saso.
 aiee hai tiag souoo greh pai bhartan kehai na kachhu keh maso.
 dolat hai souoo taal bajaie kai gavat hai kar kai uphaso.
 mohai girai dhar pai so triya kab Siam kehai chitrai har ja so. (606)

ਜੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਹੈ ਕਰਤਾ ਜੋਊ ਹੈ ਤਨ ਪੈ ਧਰਿਯਾ ਪਟ ਪੀਲੇ।
 ਜਾਹਿ ਛਲਿਯੋ ਬਲਿਰਾਜ ਬਲੀ ਜਿਨਿ ਸਤ੍ਰੁ ਹਨੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਹਠੀਲੇ।
 ਗੁਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਧਰਨੀ ਜੁ ਧਰੇ ਪਟ ਪੀਤਨ ਪੈ ਸੁ ਰੰਗੀਲੇ।
 ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਰ ਲਾਗਿ ਗਿਰੈ ਇਹ ਤਿਉ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਨੈਨ ਰਸੀਲੇ॥ ੬੦੭॥

jo jug teesar hai karta jouo hai tan pai dhariya pat peelai.
 jahai chhaliou balraj bali jini satar hanai kar kope hathilai.
 gavarin reejh rehi dharni jo dharai pat peetan pai so rangeelai.
 jiou mrigni sar laaj girai eh liou har dekhat nain raseelai. (607)

Krishna, who had established a beautiful status among Brij residents, was playing among the milkmaids; his eyes were deer-like and who was the son of Nand and Jasodha. He was surrounded by the milkmaids and I am tempted to sing his praises, as if Rati alongwith the moon had encircled Kamdev (god of love) to play and fondle with him. (605)

All the milkmaids were feeling elated by seeing Krishna and had given up all the fear of modesty or their mothers-in-law. They had left their spouses at their homes, without saying anything either to their spouses or to the mothers. They were clapping and making fun and frolic alongwith Krishna and were singing songs while playing and fondling around. The poet siam has stated that whomsoever Krishna looks at (with love), she falls down on the ground being enamoured with his love. (606)

The Lord creator, who was born in Treta Yuga, now had worn yellow clothes around his body; who had deceived the mighty Raja Bal and had killed all the stubborn enemies, by getting furious with rage. The milkmaids were getting enticed by Krishna, who was wearing yellow clothes, and falling on the ground, being mesmerised. Just as the deer gets fallen down with the striking of an arrow, the maids were falling with love, struck from the lustful eyes of Krishna. (607)

ਕਾਨਰ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਸੋਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਤਨ ਮੈ।
 ਸਯਾਮ ਹੀ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਚਿਤ ਕੈ ਨਹਿ ਬੰਧਨ ਅਉ ਧਨ ਮੈ।
 ਧਰਿ ਰੰਗਨਿ ਬਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਤਹਿ ਡੋਲਤ ਯੋ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ।
 ਜੋਉ ਫੂਲ ਮੁਖੀ ਤਹ ਫੂਲ ਕੈ ਖੇਲਤ ਫੂਲ ਸੀ ਹੋਇ ਗਈ ਬਨ ਮੈ॥ ੬੦੮॥

kanar ke sung khelat so at hi sukh ko kar kai tan mein.
 Siam hi so at hi hit kai chit kai neh bhadhan aou dhan mein.
 dhar rangan bastar sabhai teh dolat yo upma upji man mein.
 jouoo phool mukhi teh phool kai khelat phool si hoiai
 gaiee ban mein. (608)

ਸਭ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਧਾਰਿ ਸਬੈ ਮਨ ਮੈ।
 ਹਰਿ ਕੇ ਚਿਤਬੇ ਕੀ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਏਕਨ ਅਉਰ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਤਨ ਮੈ।
 ਨਹੀ ਭੂਤਲ ਮੈ ਅਰੁ ਮਾਤਲੁ ਮੈ ਇਨਿ ਸੋ ਨਹਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ।
 ਸੋਉ ਗੀਝ ਸੋ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਫੁਨਿ ਡੋਲਤ ਗੁਰਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ॥ ੬੦੯॥

sabh khalat hai man anad kai bhagwan ko dhaar sabai man mein.
 har ko chitbai ki rehi sudh ekan aour rehi na kachhu tan mein.
 nahi bhutal mein ar matal mein in so neh devan ke gunn mein.
 jouoo reejh so Siam kehai at hi phun dobat gavarin ke gunn mein. (609)

ਹਸਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਰੂਪ ਨਵੀਨੋ।
 ਅੰਜਨ ਆਡ ਧਰੇ ਪੁਨਿ ਬੇਸਰ ਭਾਵ ਸਭੈ ਜਿਨਿ ਭਾਵਨ ਕੀਨੋ।
 ਸੁੰਦਰ ਸੇਧਰ ਕੋ ਜਿਨ ਲੈ ਕਰਿ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਦੀਨੋ।
 ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਨੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਚਿਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਤਬੈ ਹਸਿ ਦੀਨੋ॥ ੬੧੦॥

hass kai bhagwan kehi batiyan Brikhbhan suta pikh roop navino.
 anjan aad dharai pun besar bhaav sabhai jin bhavan keeno.
 sunder saindhar ko jin lai kar bhaal bikhai bindua ik deeno.
 nain nachaie manai sukh paie chitai jadraie tabai has deeno. (610)

The damsels were playing with Krishna, feeling a great body relief of joy. They had developed great love for Sri Krishna, having lost all love for money or such attachments (having no love for such things). All the milkmaids, dressed up in colourful clothes, were enjoying moving around with him. I have been impressed with their beauty just as a butterfly blossoms forth on the sight of a flower, in the same way these milkmaids were playing in the jungle with the flower like Krishna, and were blooming like him. (608)

All the milkmaids, by devoting their love for (Lord) Krishna at heart, were playing these games. Some have lost all sense except of concentrating their glance on Krishna with devotion, and they have no other feeling in the body. They were flying in the skies or the whole lot of gods even. The poet siam has stated that Krishna also was greatly agitated with their love and moving amongst them with delightful mood. (609)

Perceiving Radha in her new make-up, Sri Krishna smiled and said to her, who was decorated with bulak (ornaments), with all sorts of loving and charming gesticulations, who had decorated her forehead with the round mark of vermillion (bindi). She was feeling greatly delighted at heart with her mischievous eyes and would laugh away at the glance of Sri Krishna. (610)

ਬੀਨ ਸੀ ਗੁਰਿਨ ਗਾਵਤ ਹੈ ਸੁਨਬੇ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨਰ ਕਾਰੇ।
ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਸੀਸ ਸੋ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਭਾਰੇ।
ਝਾਝਨ ਤਾ ਕੀ ਉਠੀ ਧਰ ਪੈ ਧੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੇ।
ਢੋਲਕ ਸੰਗਿ ਤੰਬੂਰਨ ਹੋਇ ਉਠੇ ਤਹ ਬਾਜਿ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ॥ ੬੧੧॥

been si gavarin gavat hai sunbai koh sunder kanar karai.
anan hai jin ko sas so so sun birajat kanjan se drig bharai.
jhajhan ta hi uthai dhar pai dhun ta chhab ko kaab siam ucharo.
dholak sung tanburan hoe uthai teh baaj nagarai. (611)

ਖੇਲਤ ਗੁਰਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਕਾਨਰ ਕਾਰੇ।
ਛਾਜਤ ਜਾ ਮੁਖ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਰਾਜਤ ਕੰਚਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਭਾਰੇ।
ਜਾ ਪਿਖਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪਿਖਿ ਏ ਜਿਹ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਆਦਿਕ ਹਾਰੇ।
ਕੇਹਰਿ ਕੋਕਿਲ ਕੇ ਸਭ ਭਾਵ ਕਿਧੋ ਇਨ ਪੈ ਗਨ ਉਪਰ ਵਾਰੇ॥ ੬੧੨॥

Khelat gavarin prem chhaki kab Siam kehai sung kanar karai.
chhajjat ja mukh chand prabha sum rajat kanchan se drig bharai.
ja pikh kandarap reejh rehai pikh eai jeh kai mrig adik harai.
kehar kokil ko sabh bhav hidhoa in pai gunn uper varai. (612)

ਜਾਹਿ ਬਿਭੀਛਨਿ ਰਾਜ ਦੀਯੋ ਜਿਨ ਤੂੰ ਬਰ ਰਾਵਨ ਸੋ ਰਿਪੁ ਸਾਧੋ।
ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਜ ਜਹਾਜਨ ਕੋ ਤਜਿ ਬਾਧੋ।
ਜਾਹਿ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਮੁਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁ ਮਾਪ ਲੀਯੋ ਬਲਿ ਕੋ ਤਨ ਆਧੋ।
ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਗੁਰਿਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸਿ ਕੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਮਾਧੋ॥ ੬੧੩॥

jahai babhichhan raj deeiou jin hun bar ravan so rip sadho.
khelat hai souoo bharam bikhai brij laaj jahajan ko taj badho.
jahai nikas liou man pran so maap leiou bal ko tan adho.
Siam kehai sung gavarin ko at hi ras ko souoo khelat madho. (613)

The milkmaids were singing in the tune of a flute to make dark complexioned Kahna listen to their music. Their faces were shining like moon and their lotus large eyes were looking glamorous. The charming sound produced by their feet touching the ground through their anklets, has been described by the poet Siam as tambourine sounds with a small drum or a drum sounds along with a kettledrum (various musical instruments). (611)

The poet Siam has stated that the milkmaids were enjoying the fun and frolic with the dark complexioned Kahna, being immersed in his love, whose faces were shining like the moon and who were looking glorious with their lotus type large eyes. Even the god of love, on perceiving them, was feeling jealous and even the deer would give in before their charm. The beauty of the lion and the nightingale (with their delicate waist and musical note) could be easily sacrificed on him (no match for him). (612)

The Lord (Ram) who had bestowed the kingdom of Lanka to Vibhishan and had killed an enemy powerful like Ravana. The same Lord was, casting away the bondage of modesty (the ship of bashfulness), playing with the maids; The Lord who had killed the demon Mur and had measured the stature of Raja Bala, (king Bavan). The poet Siam has stated that the same Lord, in the form of Sri Krishna (Madho), was now playing the game of love with the milkmaids. With great ecstasy. (613)

ਜੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਹਾ ਰਿਪੁ ਪੈ ਕੁਪ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰਈਯਾ ਫੁਨਿ ਭੀਰਨਿ।
 ਜੋ ਗਜ ਸੰਕਟ ਕੋ ਕਟੀਯਾ ਹਰਤਾ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੋ ਦੁਖ ਪੀਰਨਿ।
 ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰੈਯਾ ਤ੍ਯ ਚੀਰਨਿ।
 ਤਾ ਕਰ ਕੈ ਰਸ ਕੇ ਚਸਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਗਨ ਬੀਚ ਅਹੀਰਨਿ॥ ੬੧੪॥

jo mur naam maha rip pai kup kai at hi darieeya phun bheeran.
 jo gaj sankat ko katiya harta jouoo sadhan ke dukh peeran.
 so brij mein jamuna tat pai kab Siam kehai haraiya triya cheeran.
 ta kar kai ras ko chasko eh bhant kehiyo gunn beech aheeran. (614)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ ਗੁਰਿਨ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਕੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹਿਓ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ।
 ਝੂਠ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਮਾਨਹੁ ਰੀ ਤਹਿਯੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮ ਸਾਚ ਪਛਾਨੋ।
 ਗੁਆਰਨੀਯਾ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਗਈ ਤਜਿ ਲਾਜ ਕਬੈ ਜਸੁ ਠਾਨੋ।
 ਰਾਤ ਬਿਖੈ ਤਜਿ ਠ ਤਜਿ ਝੀਲਹਿ ਕੋ ਨਭ ਬੀਚ ਚਲਿਯੋ ਜਿਮ ਜਾਤ ਟਨਾਨੋ॥ ੬੧੫॥

Kahn jo baach gavarin se

Swaiyya'

kel karo hum sung kehiou apnai man mein kachh sunk na ano.
 jhooth kehiou neh manoh ri kehou hamro tum saach pachhano.
 gavarani har ki sunn baat gaiee taj laaj kabai jas thano.
 raat bhikhai taj jheelch ko nabh beech chaliyo jim jaat tanano. (615)

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਗਾਵਤ ਗੁਰਿਨ ਕੇ ਸੁ ਕਿਧੋ ਗਨ ਮੈ।
 ਇਮ ਨਾਚਤ ਹੈ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੀ ਬਿਜਲੀ ਜਿਹ ਭਾਤਿ ਘਨੇ ਘਨ ਮੈ।
 ਕਬਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਗਾਇਬ ਕੀ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ।
 ਰੁਤਿ ਚੇਤ ਕੀ ਮੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੁਹਕੈ ਮਨੋ ਕੋਕਿਲਕਾ ਬਨ ਮੈ॥ ੬੧੬॥

Brikhbhan suta har ke hit gavat gavarin kai so kidhou gunn mein.
 im nachat hai at prem bhari bijli jeh bhant ghanai ghan mein.
 kab ne upma teh gaieb ki so bichar kehi apnai man mein.
 rut chet ki man anand kai kohkai mano kokila ban mein. (616)

The Lord, who being infuriated with rage, could frighten the great demon named Mur, and who could cast away the bondage of the elephant (Gaj caught by octopus) and who could help His saints in their afflictions and sufferings. The poet Siam has stated that the same Lord (Krishna) was now responsible for telling the group of milkmaids with the lustful love, like this. (614)

Kahna's talk to milkmaids.

Swaiyya'

Krishna said, "O milkmaids! Play the game of love with me, without having any hesitation (of modesty) in mind. O dear ones! Do not take it as a false promise and take it from me as completely truthful, and listening to Krishna's talk all the milkmaids, forgetful of their modesty or shyness, proceeded alongwith him in this game of love. The poets have depicted this scene just as the firefly (glow worm), leaving the lake at night, flies off towards the sky. (615)

To please Sri Krishna only, Radha was singing songs in the company of other milkmaids and she dances with greater love and zeal midst the other milkmaids just as the flash of lightning appears among the dark overcast clouds. The poet Siam has praised the beauty of her songs as the nightingale sings in the month of March (springs) with joy. (616)

ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਰੰਗ ਭਰੀ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਤਨ ਮੈ।
 ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਕੈ ਹਿਤ ਕਾਨਰ ਸੋ ਕਰ ਕੈ ਨਹੀ ਬੰਧਨ ਔ ਧਨ ਮੈ।
 ਫੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਯੋ ਮਨ ਮੈ।
 ਮਨੋ ਸਾਵਨ ਮਾਸ ਕੇ ਮਧ ਬਿਖੈ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਬਿਦੁਲਤਾ ਘਨ ਮੈ॥ ੬੧੭॥

har kai sung khelat rung bhari su triya saj saaj sabhai tan mein.
 at hi har kai hit kanar se kar kai nahi bandhan aou dhan mein.
 phun ta chhab ki at hi upma upji kab Siam ko jo mn mein.
 mano savan masa kai madh bikhai ghan mein. (617)

ਸਯਾਮ ਸੋ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰੰਗ ਰਾਚੀ।
 ਰੂਪ ਸਚੀ ਅਰੁ ਪੈ ਰੁਤਿ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਕਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੋ ਖੇਲਤ ਸਾਚੀ।
 ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਤਟੈ ਜਮੁਨਾ ਰਜਨੀ ਅਰੁ ਦਯੋਸ ਬਿਧਰਕ ਮਾਚੀ।
 ਚੰਦ੍ਰਗਾ ਅਗੀ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਖਾਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਤਜ ਲਾਜਹਿ ਨਾਚੀ॥ ੬੧੮॥

Siam so sunder khelat hai kab Siam kehai at hi rung rachi.
 roop sachi ar pai rut ki man mein kar preet so khelat sachi.
 rass ki khel tatai Jamuna rajni ar dious bidharak machi.
 Chanderbhaga or Chandemukhi Brikhbhan suta taj lajeh nachi. (618)

ਰਾਜ ਕੀ ਖੇਲ ਸੁ ਗੁਰਨੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਹ ਸੁੰਦਰ ਭਾਤਿ ਰਚੀ ਹੈ।
 ਲੋਚਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮਤੁਲ ਨ ਰੂਪ ਸਚੀ ਹੈ।
 ਕੰਚਨ ਸੋ ਜਿਨ ਕੋ ਤਨ ਹੈ ਮੁਖ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਤਹ ਰਾਧਿ ਗਚੀ ਹੈ।
 ਮਾਨੋ ਕਰੀ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਤਾ ਸੁਧ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਜੋਊ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਹੈ॥ ੬੧੯॥

raas ki khel so gavaraniya at hi teh sunder bhant rachi hai.
 lochan hai jin kai mrig se jin kai samtul na roop sachi hai.
 kanchan so jin kai tan hai mukh hai sas so teh radh gachi hai.
 mano kari kar lai karta sudh sunder te jouoo baki bachi hai. (619)

All the womenfolk (milkmaids), embellishing their bodies with all sorts of ornaments, immersed in his love, were playing games (of fun) with Krishna, having lost all interest in money or other considerations of bondage. The poet Siam, seeing the beauty of the scene, has depicted it as the flash of lightning among the dark clouds in the month of Savan (monsoon). (617)

The poet Siam has stated that the beautiful milkmaids, immersed in the love of Krishna, were playing with him, whose beauty was surpassing that of the beauty of sachi (Indra's queen) or of Rati (the spouse of the god of love) they were all playing, games of love, were going on during day and night at the banks of Jamna without any hesitation (in great style). Chanderbhaga, Chandermukhi and Radha were all dancing without any hesitation of modesty or (shamelessly) shame. (618)

The milkmaids were taking part in the games of love with great style, whose eyes were beautiful like the deer-eyes, and whose beauty surpassed that of Sachi's (Indra's queen). Their bodies were shining like gold and faces were shining like the moon. It appeared as if the creator had moulded Radha with most beautiful material in hand, and moulded others out of the remaining material (after Radha). (619)

ਆਈ ਹੈ ਖੇਲਨ ਰਾਜ ਬਿਖੈ ਸਜ ਕੈ ਸੁ ਤੀਯਾ ਤਨ ਸੁੰਦਰ ਬਾਨੇ।
 ਪੀਤ ਰੰਗੇ ਇਕ ਰੰਗ ਕੁਸੰਭ ਕੇ ਏਕ ਹਰੇ ਇਕ ਕੇਸਰ ਸਾਨੇ।
 ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੇ।
 ਨਾਚਤ ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ ਧਰਨੀ ਹਰਿ ਦੇਖ ਰਹੀ ਨਹੀ ਨੈਨ ਅਘਾਨੇ॥ ੬੨੦॥

aiee hai khelan rass bikhai saj kai so triya tan sunder banai.
 peet range ik rung kasumbh ke ek harai ik kesar sanai.
 ta chhab ke jas uch maha kab ne apnai man mein pehchanai.
 nachat bhoom giri dharni har dekh rehi nehi nain aghanai. (620)

ਤਿਨ ਕੋ ਇਤਨੋ ਹਿਤ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋ ਭਗਵਾਨ ਹਸੇ ਹੈ।
 ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਅਤਿ ਗੁਰਿਨ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਕੇ ਫੁਨਿ ਬੀਚ ਫਸੈ ਹੈ।
 ਜਾ ਤਨ ਦੇਖਤ ਪੁੰਨਿ ਬਢੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਸਹੀ ਸਭ ਪਾਪ ਨਸੇ ਹੈ।
 ਜਿਉ ਸੀਸ ਅਗ੍ਰ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਹਰਿ ਦਾਰਮ ਸੇ ਤਿਮ ਦਾਤ ਲਸੇ ਹੈ॥ ੬੨੧॥

tin ko itno hit dekhat hi at anand se bhagwan hasai hai.
 preet badri at gavarin so at hi ras ko phun beech phasai hai.
 ja tan dekhat punn badhai jeh dekhat sehi sabh paap nasai hai.
 jiou sas agar lasai chapla har daram se tin daat lasai hai. (621)

ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਰਸ ਕੀ ਜੋਊ ਕਾਨਰ ਹੈ ਸਭ ਦੈਤ ਮਰਈਯਾ।
 ਸਾਧਨ ਕੋ ਜੋਊ ਹੈ ਬਰਤਾ ਅਉ ਅਸਾਧਨ ਕੋ ਜੋਊ ਨਾਸ ਕਰਈਯਾ।
 ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਜੋ ਮੁਸਲੀਧਾਰ ਭਈਯਾ।
 ਨੈਨਨ ਕੇ ਕਰ ਕੈ ਸੁ ਕਟਾਛ ਚੁਰਾਇ ਮਨੋ ਮੀਤ ਗੋਪਿਨ ਲਈਯਾ॥ ੬੨੨॥

sung gopin baat kehi ras ki jouoo kanar hai sabh daint mariya.
 sadhan ko jouoo hai barta aou asadhan ko jouoo nas kariya.
 rass bikhai souoo khelat hai jasudha sut jo mulsidhar bhaieeya.
 nainan ke kar kai so katachh churaie mano mat gopin laieeya. (622)

All the milkmaids, who had come there to play the game of love, had worn clothes of rfgv beauty and elegance, just as some one was wearing yellow coloured robes, another was wearing sunflower coloured clothes, another one with green clothes and another one had saffron coloured clothes. The beauty of such praiseworthy women has been depicted by the poet as if these milkmaids were dancing incessantly till they fell down on the ground, but with eyes glued on Sri Krishna's face, and their eyes were not satiated yet (with his glance). (620)

On perceiving the intense love of those milkmaids, the much amused Krishna was laughing and then developing greatest love for them, he was almost caught in their noose of love. By seeing such a (Lord) Krishna all the virtues would get (increased) exalted and the sins would be cast away. The teeth of Sri Krishna were shining brightly just as the lightning flashes opposite the moon or like the pomengrate seeds. (621)

(The Lord) Krishna, who was the killer of all the demons, had similingly said something to the dairymaids, who was bestowing benedictions to his saints but would destroy all the opponents (despots); the same Krishna, son of Jasodha and brother of Balram, was now playing the game of love (with milkmaids) and it appeared, his looks (glance of eyes) had completely mesmerised the faith of these womenfolk in him. (622)

ਦੇਵ ਗੰਧਾਰਿ ਬਿਲਾਵਲ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਕਹੈ ਤਬ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਈ।
ਜੈਤਸਿਰੀ ਗੁਜਰੀ ਕੀ ਭਲੀ ਧੁਨਿ ਰਾਮਕਲੀ ਹੂੰ ਕੀ ਤਾਨ ਬਸਾਈ।
ਸਥਾਵਰ ਤੇ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਰ ਜੀ ਜੜ ਜੰਗਮ ਤੇ ਸੁਰ ਜਾ ਸੁਨ ਪਾਈ।
ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੰਗ ਗੁਰਿਨ ਕੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਬੰਸੁਰੀ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਈ॥ ੬੨੩॥

dev gandhar bilwal sudh malar kehai kab Siam sunaiee.
jaitsiri gujri ki bhali dhun ramkali hun ki taan basaiee.
sathawar te sunn kai sur ji jarr jangam te sur ja sunn paiee.
rass bikhai sung gavarin ke eh bhant so bansuri kahn bajaiee. (623)

ਦੀਪਕ ਅਉ ਨਟ ਨਾਇਕ ਰਾਗ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਗਉਰੀ ਕੀ ਤਾਨ ਬਸਾਈ।
ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਰ ਜੈਤਸਿਰੀ ਸੁਭ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਈ।
ਰੀਝ ਰਹੈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਕੇ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਸੁਨ ਕੇ ਸੁਰ ਰਾਈ।
ਤੀਰ ਨਦੀ ਸੰਗਿ ਗੁਰਿਨ ਕੇ ਮੁੰਰਲੀ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਸਯਾਮ ਬਜਾਈ॥ ੬੨੪॥

deepak aou nat nayaik rag bhuli bidh gouri ki taan basaiee.
sorath sarang ramkali sur jaitsiri subh bhant sunaiee.
reejh rehai prithmi ke sabhai jan reejh rehiou surr ke sur raiee.
teer nadi sung gavarin kai murli kar anand Siam bajaiee. (624)

ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਕੀ ਇਹ ਭਾ ਮਨੋ ਕੰਚਨ ਸੀ ਹੈ।
ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਤਾ ਸੁ ਅਨੂਪ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਯਾ ਕੀ ਕਸੀ ਹੈ।
ਚਾਦਨੀ ਮੈ ਗਨ ਗੁਰਿਨ ਕੇ ਇਹ ਗੁਰਿਨ ਗੋਪਿਨ ਤੇ ਸੁ ਹਛੀ ਹੈ।
ਬਾਤ ਜੁ ਥੀ ਮਨ ਕਾਨਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੋਊ ਪੈ ਲਖਿ ਲੀ ਹੈ॥ ੬੨੫॥

jeh kai mukh ki sum chanderprabha tan ki eh bha mano kanchan si hai.
manoh lai kar mein karta so anup si moorat ya ki kasi hai.
chandni mein gunn gavarin kai eh gavarin gopin te so hachhi hai.
baat jo thi man kanar kai Brikhbhan suta souoo pai lakh lee hai. (625)

The poet siam has stated that the tunes of his flute in Devgandhari, Bilwal, perfect Malhar ragas were heard, alongwith tunes in ragas Jaitsri, Gujri, accompaigned by Ramkali raga. Whosoever had heard those tunes, would turn into an ascetic from a normal stable life or from the root into a living being. Such were the beautiful tunes played by Krishna on his flute while playing with the milkmaids and enjoying fun and frolic (raas mandal). (623)

He played the tunes in Nat-Na'tak Raga, alongwith Gouri Raga so beautifully, and had played the tunes in Sorath, Sarang, Ramkali and Jaitsri Raga equally well. All the people (masses) living on Earth were greatly amused with the tunes of Krishna's flute, while the king of gods (Indra) was also delighted with it. Infact, Sham (Krishna) had played such charming tunes on his flute at the banks of Jamuna, in the company of milkmaids with great joy. (624)

The face of Radha was beautiful like the moon, whose body's brilliance was like gold and it appeared as if Brahma had moulded her shape with his own hands. In the moonlight this milkmaid was most conspcious in the whole group of milkmaids. Radha had got an inkling of whatever Sri Krishna had thought about her in his mind. (625)

**ਕਾਨ ਜੁ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ
ਦੋਹਰਾ**

ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਧਿਕਾ ਤਨ ਨਿਰਖਿ ਕਹੀ ਬਿਹਿਸ ਕੈ ਬਾਤ।
ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਅਰੁ ਫੁਨਿ ਮੈਨ ਕੇ ਤੋ ਮੈ ਸਭੁ ਹੈ ਗਾਤਿ॥ ੬੨੬॥

**Kahn jo baach Radhai so
Dohra**

Krisan Radhika tan nirakh kehi behas hai baat.
mrig kai ar phun main kai to mein sabh hai gaat. (626)

ਸਵੈਯਾ

ਭਾਗ ਕੋ ਭਾਲ ਹਰਿਯੋ ਸੁਨਿ ਗੁਰਿਨ ਛੀਨ ਲਈ ਮੁਖ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ।
ਨੈਨ ਮਨੋ ਸਰ ਤੀਛਨ ਹੈ ਭ੍ਰਿਕੁਟੀ ਮਨੋ ਜਾਨੁ ਕਮਾਨ ਕਸੀ ਹੈ॥
ਕੋਕਿਲ ਬੈਨ ਕਪੋਤਿ ਸੋ ਕੰਠ ਕਹੀ ਹਮਰੇ ਮਨ ਜੋਊ ਬਸੀ ਹੈ।
ਏਤੇ ਪੈ ਹੋਰ ਲਯੋ ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਭਾਮਿਨਿ ਦਾਮਿਨਿ ਭਾਤਿ ਲਈ ਹੈ॥ ੬੨੭॥

Swaiyya'

bhag ko bhal hariou sunn gavarin chheen laice mukh joat sasi hai.
nain mano sar teechhan hai bhrikuti mano jaan kaman kasi hai.
kokil bain kapot so kanth kehi hamrai man jouoo basi hai.
eitai pai chor liou hamro chit bhamin damin bhant lasi hai. (627)

ਕਾਨਰ ਲੈ ਬਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗਿ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵੈ।
ਸਾਰੰਗ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ।
ਜੋ ਜੜ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨਿ ਤਿਆਗ ਕੈ ਧਾਮ ਤਹਾ ਕਹੁ ਧਾਵੈ।
ਜੋ ਖਗ ਜਾਤ ਉਡੇ ਨਭਿ ਮੈ ਸੁਨਿ ਠਾਢ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ॥ ੬੨੮॥

kanar lai Brikhbhan suta sung geet bhali bidh sunder gavai.
sarang devgandhar bikhas bilawal bheetar taan basavai.
jo jarr saronan mein sunn kai dhun tiag kai dham taha koh dhavai.
jo khag jaat udai nabh mein sunn nadh rahai dhun jo sunn pavai. (628)

So Sri Krishna told to Radha -

Couplet

Krishna looked at the body of Radha and laughed saying, "O Radha your (eyes) body has the beauty, possessed by the god of love (Kamdev). (626)

Swaiyya'

"O milkmaids, Listen to me! You have stolen the beauty of fortune and your (face) countenance is shining like the moonlight. Your eyes are like the penetrating arrows and your eye-brows are like a stretched bow. Your voice is like the mightingale's, with a neck like the pigeon. I have said what I had in my mind, not only that, you have stolen my heart even (you have enamoured me with your beauty). This damsai is (brilliant) looking glamorous like the flash of lightning." (627)

Sri Krishna, accompanied by Radha, was singing beautiful songs of joy and love, and the tunes were in Sarang, Dev Gandhari, Vibhas and Bilawal ragas. If any fool or (person without any sense of ragas) would hear these tunes, he would come rushing towards it (being attracted) leaving all his household. Even if a bird were flying high up in the sky and if it were to hear the flute tunes, it would stop on hearing this note. (628)

ਗੁਰਿਨ ਸੰਭ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਸੋ ਖੇਲਤ ਹੈ ਅਰੁ ਨਾਚਤ ਐਸੇ।
 ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਜਰਗ ਮਨਿ ਧਾਰ ਕੈ ਭੈ ਸੇ।
 ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰਚੈ ਸੇ।
 ਸਾਵਨ ਕੀ ਰੁਤਿ ਮੈ ਮਨੋ ਨਾਚਤ ਮੋਰਿਨ ਮੈ ਮੁਰਵਾ ਨਰ ਜੈਸੇ॥ ੬੨੯॥

gavarin sung bhalai bhagwan so khelat hai ar nachat aisai.
 khelat hai man anand kai nakachhu jarra man dhar kai bhai sai.
 gavat sarang taal bajavat Siam kehai at hi so rachai sai.
 savan ki rut mein mano nachat mran mein murva nar jaisai. (629)

ਨਾਚਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗੁਰਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਆਨਨ।
 ਖੇਲਤ ਹੈ ਰਜਨੀ ਸਿਤ ਮੈ ਜਹ ਰਾਜਤ ਥੋ ਜਮੁਨਾ ਜੁਤ ਕਾਨਨ।
 ਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਬਿਖ ਕੀ ਜਹ ਥੀ ਸੁ ਹਤੀ ਜਹ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਅਭਿਮਾਨਨ।
 ਛਾਜਤ ਤਾ ਮਹਿ ਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜਿਉ ਬਿਰਾਜਤ ਬੀਚ ਪੰਨਾ ਨਗ ਖਾਨਨ॥ ੬੩੦॥

nachat hai souoo gavarin mein jeh ko sas so at sunder anan.
 khelat hai ranjan sit mein jeh rajat tho jamuna jut kanan.
 bhan suta brikh ki jeh thi so huti jeh Chanderbhaga abhimanan.
 chhajata ta meh yo har ju jiou brijat beech puna nag khanan. (630)

ਸੁ ਸੰਗੀਤ ਨਚੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੋ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਕੈ ਸੰਗਿ ਭੀਨੋ।
 ਖੋਰ ਦਏ ਫੁਨਿ ਕੇਸਰ ਕੀ ਧੁਤੀਯਾ ਕਸਿ ਕੈ ਪਟ ਓਢਿ ਨਵੀਨੋ।
 ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਮੁਖਿ ਚੰਦ ਲਏ ਜਹ ਗੁਰਿਨ ਥੀ ਸੰਗ ਤੀਨੋ।
 ਕਾਨੁ ਨਚਾਇ ਕੈ ਨੈਨਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨੁਆ ਹਰਿ ਲੀਨੋ॥ ੬੩੧॥

so sangeet nachai har so jo teh thour so Siam kehai ras ke sung bheeno.
 khor daie phun kesar ki dhutiya kas kai pat oadh navino.
 Radhika Chanderbhaga mukh Chand laie jeh gavarin thi sung teeno.
 kahn nachaie kai nainan ko sabh gopian ko manna har leeno. (631)

Krishna was thus dancing and singing songs in the company of milkmaids. He was singing and playing with excessive delight and bliss, without having any fear or hesitation in mind. The poet siam has stated that Krishna was singing in Sarang Raga and was clapping with a blissful delight. It appeared as if during the monsoon season, (sa'van month) the (male) peacock dances with joy in the company of (female) peahens. (629)

Thus Kahna was dancing around in the company of milkmaids, whose (his) face was more charming than the moon itself. He was playing around the jungle, which looked glamorous on the banks of Jamuna river, on a moonlit night. Krishna was looking glamorous among Radha and the proud Chanderbhaga, just as an emerald shines among the stones studded in the ring. (630)

The poet siam has stated that Krishna, completely immersed in the love of beauty, was dancing with the beautiful tunes on the flute. He had a saffron mark on his forehead with a loin cloth around his body alongwith a new cover for the head and was playing alongwith the three milkmaids namely Radha, Chanderbhaga and Chandermukhi. Sri Krishna had enticed all of them with the twist of his mischievous eyes (and had won their hearts). (631)

ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਕੀ ਬਰਾਬਰ ਮੂਰਤਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਨਹੀ ਘ੍ਰਿਤਚੀ ਹੈ।
ਜਾ ਸਮ ਹੈ ਨਹੀ ਕਾਮ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਹੀ ਜਿਸ ਕੀ ਸਮ ਤੁਲਿ ਸਚੀ ਹੈ।
ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਸਸਿ ਕੋ ਸਭ ਧਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕਰਤਾਰ ਇਹੀ ਮੈ ਗਚੀ ਹੈ।
ਨੰਦ ਕੇ ਲਾਲ ਬਿਲਾਸਨ ਕੋ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਚੀ ਹੈ॥ ੬੩੨॥

Brikhbhan suta ki brabar moorat Siam kehai so nahi ghritchi hai.
ja sum hai nahi kam ki triya nahi jis ki sum tul sachi hai.
manoh lai sas ko sabh saar prabha kartar ehi mein gachi hai.
nand ke lal bilasan ko eh moorat chitar bachitar rachi hai. (632)

ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਮੁਖਿ ਚੰਦ੍ਰ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਿਲ ਖੇਲ ਸਬੈ।
ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਬੈ ਸੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਰ ਤਾਲ ਤਬੈ।
ਪਿਖਵੈ ਇਹ ਕੋ ਸੋਊ ਮੋਹ ਰਹੈ ਸਭ ਦੇਖਤ ਹੈ ਸੁਰ ਯਾਹਿ ਛਬੈ।
ਕੁੰਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਰਲੀ ਧਰ ਮੈਨ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਗੋਪਿਨ ਮਧਿ ਫਬੈ॥ ੬੩੩॥

Radhika chanderbhaga mukh chander so khelat hai mil khel sabhai.
mil sunder gavat geet sabai so bajavat hai kar taal tabai.
pikhvai eh ko souoo moh rehai sabh dekhat hai sur yahai chabai.
kab Siam kehai murli thar main ki moorat gopin madh phabai. (633)

ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਤੁਲਿ ਨ ਹੈ ਕਮਲਾ ਦੁਤਿ ਜਾ ਪਿਖਿ ਕੈ ਕਟਿ ਕੇਹਰ ਲਾਜੈ।
ਕੰਚਨ ਦੇਖਿ ਲਾਜੈ ਤਨ ਕੋ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਭਾਜੈ।
ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਕੋਊ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਤਿ ਕੀ ਸਮ ਰਾਜੈ।
ਜਿਉ ਘਨ ਬੀਚ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਇਹ ਤਿਉ ਘਨ ਗੁਰਿਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ॥ ੬੩੪॥

jeh ki sum tul na hai kamla dutt ja pikh kai kati kehar laajai.
kanchan dekh lajai tan ko teh dekhat hi man ko dukh bhajai.
ja sum roop na houoo triya kabh Siam kehai ruti ki sum rajai.
jiou ghan beech lassai chapla eh tioun ghan gavarin beech birajai. (634)

The poet has stated that even the fairy called Gritchi was no match in beauty to Radha. Neither Kamdev's spouse (Rati) nor the king Indra's Sachi could match the beauty of Radha. It appeared as if the creator had taken out the complete grandeur and beauty of moon to be assimilated into the beauty of Radha. Then this beautiful figure had been permeated in the heart of Nand's son (Krishna) for his enjoyment and merriment. (632)

Radha, Chanderbhaga and Chandermukhi all join hands to play the game of love with him. All the charming damsels join in singing songs and clapping with hands to amuse him. Whosoever perceives them playing gets enamoured with them and the gods were also watching the whole fun. The poet Siam has stated that Sri Krishna had taken the form of (Kamdev) god of love and was looking gorgeous among the milkmaids. (633)

Even Lachhmi could not be compared with the beauty of Radha, whose delicate waist would put even the lion to shame, even gold is feeling shy (belittled) before her brilliance, and on seeing her, one's afflictions even are cast away (removed). The poet siam has stated that there was no other woman on par with her (in beauty) and she was looking glamorous like Rati. Radha was seated among the clouds of other milkmaids and looking glammers just as lightning shines among the patch of dark clouds. (634)

ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੰਗ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕੇ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੇ ਅਰੁ ਮੋਤਿਨ ਮਾਲਾ।
 ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੈ ਖੇਲਤ ਹੈ ਤਿਹ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜੋਊ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਵਾਲਾ।
 ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਜਹ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਜਹ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਬਿਖਾਭਾਨੁ ਕੀ ਬਾਲਾ।
 ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਕੋ ਮਹਾ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਗੁਰਿਨ ਬੀਚ ਕਹਿਯੋ ਉਜਿਯਾਲਾ॥ ੬੩੫॥

khelat hai sung triyan kai saj saaj sabhai ar mohit mala.
 preet kai khelat hai teh so har ju jouoo hai ati hi hit vala.
 chandermukhi jeh thadi huti brikhbhan ki bala.
 chandermukhi ko maha mukh sunder gavarin
 beech kariou ujiyala. (635)

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਸੁੰਦਰਿ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ।
 ਤਬ ਗਾਇ ਉਠੀ ਕਰ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਹੁਤੀ ਜਿ ਕਿਧੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਸਖੀ।
 ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਨਾਚਤ ਭੀ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਨ ਮਨ ਬੀਚ ਝੁਖੀ।
 ਸਭ ਲਾਲਚ ਤਿਆਗ ਦਏ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਇਕ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਯਾਰ ਕੀ ਹੈ ਸੁ ਭੁਖੀ॥ ੬੩੬॥

kahn ko roop nihar kai sunder mohai nehi triya chandermukhi.
 tab gaie uthi kar taal bajaie huti je kidho at hi so sukhi.
 kar kai at hi hit nachat ki kar anand na man beech jhukhi.
 sabh balach tiag daie greh kai ik Siam ke paiyar ki hai so bhukhi. (636)

ਦੋਹਰਾ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਨੈ ਅਤਿ ਰੀਝ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਉਠਿਯੋ ਬਜਾਇ।
 ਰੀਝ ਰਹੀ ਸਭ ਗੋਪੀਯਾ ਮਹਾ ਪ੍ਰੇਮਦ ਮਨਿ ਪਾਇ॥ ੬੩੭॥

Dohra

Krisan manai ati reejh kai murli uthiou bajaie.
 reejh rehi sabh gopian maha parmad man paie. (637)

By embellishing themselves with all the ornaments and wearing necklaces of pearls the womenfolk (milkmaids) were playing with Krishna, who was most lovable and affectionate with love and joy, specially where Chandermukhi was standing alongwith Radha. (Even Chanderbhaga had spread the aroma of her beauty among the milkmaids. (635)

Chandermukhi on seeing the charming face of Krishna, was getting enamoured with his love. So she started singing songs and clapping with her hands and it appeared as if she was enjoying great bliss. She started dancing in ecstasy. She was feeling greatly delighted, by having the greatest love and attachment for Shiam (Kahna) (having only one hunger for his love). (636)

Couplet

Sri Krishna, feeling elated in heart, got up and started playing his flute. Hearing the tune of his flute, all the milkmaids felt excited and delighted. (637)

Swaiyya'

ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਭਾਮਨਿ ਜਉ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ।
ਰੀਝ ਰਹੇ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰੀਝ ਰਹੇ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ।
ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਹੋਇ ਗਈ ਪ੍ਰਿਤਮਾ ਸਭ ਸਯਾਮ ਕੀ ਓਰਿ ਰਹੀ ਲਿਵ ਲਾਈ।
ਨੀਰ ਬਹੈ ਨਹੀ ਕਾਨ੍ਹ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੁਨ ਕੇ ਤਿਹ ਪਉਨ ਰਹਿਯੋ ਉਰਝਾਈ॥ ੬੩੮॥

reejh rehi brij ki sabh bhamin jou murli nand lal bajaiee.
reejh rehai ban kai khag aou mrig reejh rehai dhun ja sunn paiee.
chitar ki hoiai gaiee pritma sabh Siam ki aour rehi liv laiee.
neer behai nahi kahn triya sunn ko teh paun rehiou urjhaiee. (638)

ਪਉਨ ਰਹਿਯੋ ਉਰਝਾਇ ਘਰੀ ਇਕ ਨੀਰ ਨਦੀ ਕੋ ਚਲੈ ਸੁ ਕਛੂ ਨਾ।
ਜੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਆਈ ਹੁਤੀ ਧਰਿ ਖਾਸਨ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਅਰੁ ਝੂਨਾ।
ਸੋ ਸੁਨ ਮੈਂਦਨ ਬਾਸੁਰੀ ਕੀ ਤਨ ਬੀਚ ਰਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਧਿ ਹੂੰ ਨਾ।
ਤਾ ਸੁਧਿ ਗੀ ਸੁਰ ਕੇ ਸੁਨਿ ਹੀ ਰਹਿ ਗੀ ਇਹ ਮਾਨਹੁ ਚਿਤ੍ਰ ਨਮੂਨਾ॥ ੬੩੯॥

paun rehiou urjhaie ghari ik neer nadi ko chalai kachhu na.
je Brij bhaman aiee huti dhar khasan ang bikhai ar jhuna.
so sunn kai dhun basuri ki tan beech rehi tin kai sudh hun na.
ta sudh gee sur ke sunn hi reh gi eh manoh chitar namuna. (639)

ਰੀਝਿ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਹਰਿ ਪੈ ਮਨਿ ਮੈ ਕਰਿ ਸੰਕ ਕਛੂ ਨਾ।
ਜਾ ਕੀ ਸੁਨੇ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਕਰ ਕੈ ਖਗ ਆਵਤ ਹੈ ਬਨ ਸੂਨਾ।
ਸੋ ਸੁਨਿ ਗੁਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੰਕ ਕਰੀ ਕਛਹੂੰ ਨਾ।
ਨੈਨ ਪਸਾਰ ਰਹੀ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਮ ਘੰਟਕ ਹੋਰ ਬਜੇ ਮ੍ਰਿਗ ਮੂਨਾ॥ ੬੪੦॥

reejh bajavat haimurli har pai man mein kar sunk kachhu na.
ja ki sunnai dhun sarounan mein kar kai khag avat hai ban soona.
so sunn gavarin reejh rehi man bheetar sunk kari kachhun na.
nain pasar rehi pikh kai jim ghantak hare bajai mrig muna. (640)

Swaiyya'

As soon as Krishna started playing on his flute, all the milkmaids of Brij town got enticed by it while the deer and birds of the jungle also got attracted and all others, who heard the flute tunes, were feeling amused. All the milkmaids became still like statues, being fully mesmerised with Krishna's love. Krishna's flute had affected the waters of Jamuna, which stopped its flow even, while the wind stopped blowing being enchanted with the Krishna's flute. (638)

The wind for a moment, felt so much enchanted, as to stop blowing, and the river waters became silent. Any woman from Brij, who happened to come there, fully dressed up with head cover (dupata) lost all sense of proportion as regards her body. It appeared as if by hearing the flute tunes, she had lost all her senses and she had become a mere statue, without any movement. (639)

Krishna was playing on his flute with great love, without having any sort of hesitation in mind. Even the birds would come running towards him on hearing his flute thus, making the forest completely motionless. By hearing the flute tunes, all the milkmaids were greatly pleased and were not having any hesitation about their modesty or shyness. With eyes aghast and fully opened, they were watching Krishna just as deer get together on hearing the sounds of hunter's special drum (ghandher'a) without making any noise. (640)

ਸੁਰ ਬਾਸੁਰੀ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਖ ਕਾਨਰ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰਸੀ ਹੈ।
 ਸੋਰਠਿ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰਿ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਹੂੰ ਕੀ ਸੁ ਤਾਨ ਬਸੀ ਹੈ।
 ਕੰਚਨ ਸੋ ਜਿਹ ਕੋ ਤਨ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਸੋਭ ਸਸੀ ਹੈ।
 ਤਾ ਕੈ ਬਜਾਇਏ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਮਤਿ ਗੁਰਿਨ ਕੀ ਤਿਹ ਬੀਚ ਫਸੀ ਹੈ॥ ੬੪੧॥

sur basrusi ki kab Siam kehai mukh kanar kai ati hi so rasi hai.
 sorath dev gandhari bibhas bilawal hun ki so taan basi hai.
 kanchan so jeh ko tan hai jeh ke mukh ki sum sobh sasi hai.
 ta kai bajaiebe ko sunn kai mat gavarin ki teh beech phasi hai. (641)

ਦੇਵ ਗੰਧਾਰਿ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਧੁਨਿ ਤਾ ਮੈ ਬਸਾਈ।
 ਸੋਰਠਿ ਸਧ ਮਲਾਰ ਕਿਧੌ ਸੁਰ ਮਾਲਸਿਰੀ ਕੀ ਮਹਾ ਸੁਖਦਾਈ।
 ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁਰ ਅਉ ਨਰ ਗੁਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਧਾਈ।
 ਯੌ ਉਪਜੀ ਸੁਰ ਚੇਟਕ ਕੀ ਭਗਵਾਨ ਮਨੋ ਧਰਿ ਫਾਸ ਚਲਾਈ॥ ੬੪੨॥

dev gandhari bibhas bilawal sarang ki dhun ta maen basaiee.
 sorath sudh malar kidhou sur malsiri ki maha sukhdaiee.
 mohai rehai sabh hi sur aou nar gavarin reejh rehi sunn dhaiee.
 yo upji sur chetak ki bhagwan mano dhar phas chalaiee. (642)

ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੰਧਿ ਧਰੇ ਜੋਊ ਹੈ ਪਟ ਪੀਲੋ।
 ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਅਘ ਨਾਲ ਬਡੋ ਰਿਪੁ ਤਾਤ ਰਖਿਯੋ ਅਹਿ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹ ਲੀਲੋ।
 ਅਸਾਧਨ ਕੋ ਸਿਰ ਜੋ ਕਟੀਯਾ ਅਰੁ ਸਾਧਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਜੋਊ ਹੀਲੋ।
 ਚੋਰ ਲਯੋ ਸੁਰ ਸੋ ਮਨ ਤਾਸ ਬਜਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਰਸੀਲੋ॥ ੬੪੩॥

anana hai jeh ko ati sunder kandh dharai jouoo hai pat peelo.
 jahai mariou agh naam bado rip taat rakhio ahi te jin leelo.
 asadhan kou sir jou katiya ar sadhan kai karta jouoo heelo.
 chor liou sur so man taas bajaie bhali bidh sath raseelo. (643)

The poet siam has stated that the flute tunes played by Krishna were really beautiful, as various Ragas like Sorath, Devgandhari, Vibhas, Bilawal, etc. were being played (through the flute). Krishna, whose body was shining like gold, whose face was glorious like the moon, his flute had enamoured the milkmaids so much that they were ensnared by his love. (641)

The Ragas like Devgandhari, Vibhas, Bilawal, Sarang etc. were mainly being played with his flute, while the tunes of Sorath, perfect Malhar, or Malsri Ragas were very soothing to the mind; infact all the men or gods on hearing these tunes were getting enamoured with it and the milkmaids on hearing these tunes would come rushing towards Krishna. Infact, the magical tunes produced by Krishna's flute were such, as if Krishna had woven a noose of love around them. (642)

Krishna whose face was most beautiful, who had worn yellow covered cloth on his shoulders and who killed the demon named 'Agh, and had saved his father from the cobra, who had gulped (swallowed) him. He was destroyer of all despots but would cast away all the sufferings of his saints, the same Krishna, with his charming flute tunes had co-enamored, the hearts of many people. (643)

ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਕਰਿ ਕੋਹੈ।
 ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਧੋ ਜਿਨਹੂੰ ਸਿਸੁਪਾਲ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਿਯੋ ਕਰਿ ਛੋਹੈ।
 ਮੈਨ ਸੁ ਆ ਸੀਯ ਕੋ ਭਰਤਾ ਜਿਹ ਮੂਰਤਿ ਕੀ ਸਮਤੁਲਿ ਨ ਕੋ ਹੈ।
 ਸੋ ਕਰਿ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਮੁਰਲੀ ਅਬ ਸੁੰਦਰ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੋਹੈ॥ ੬੪੪॥

jaihai bhabhichhan raj deyo ar Ravan jahe mariou kar karohai.
 chakar ke sath kidhai jinhun sispal ko sees kahiou kar chhohai.
 maen so aou sou ko bharta jeh moorat ki samtul na ko hai.
 so kar lai apnai murli ab sunder gopin kai man mohai. (644)

ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਮੁਖਿ ਚੰਦ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਿਲਿ ਖੇਲ ਸਬੈ।
 ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਲੇ ਸੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਰਤਾਲ ਤਬੈ।
 ਫੁਨਿ ਤਿਆਗਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਕੋ ਸਭ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਸਬੈ।
 ਅਬ ਰਾਕਸ ਮਾਰਨ ਕੀ ਸੁ ਕਥਾ ਕਛੁ ਬੋਰੀ ਅਹੈ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਅਬੈ॥ ੬੪੫॥

Radhika Chanderbhaga mukh chand so kehlat hai mil khel sabai.
 mil sunder gavat geet bhalai so bajavat hai kartal tabai.
 phun tiag subhai sur mandal ko sabh kautak dekhat dev sabhai.
 ab rakas maran ki so katha kachh thori ahai sunn leho abai. (645)

ਨਾਚਤ ਥੀ ਜਹਿ ਗੁਰਨੀਆ ਜਹ ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਅਰੁ ਭਉਰ ਗੁੰਜਾਰੈ।
 ਤੀਰ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਜਹ ਸੁੰਦਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਉਚਾਰੈ।
 ਖੇਲ ਕਰੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸੋ ਨ ਕਛੁ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੰਕਹਿ ਧਾਰੈ।
 ਗੀਝਿ ਕਬਿਤ ਪੜੈ ਰਸ ਕੇ ਬਹਸੈ ਦੋਊ ਆਪਸ ਮੈ ਨਹੀ ਹਾਰੈ॥ ੬੪੬॥

nachat thi jeh gavarnia jeh phool khivai ar bhour gunjarai.
 teer behai jamuna jeh sunder kahn hali mil geet ucharai.
 khel,karai at hi so na kachhu man bheetar sunkeh dharai.
 reejh kabit parrai ras ke behsai douoo apas mein nahi harai. (646)

(Ram) The Lord who had handed over the kingdom to Vibhishan and who had killed Ravana; the same Lord (Krishna) who had cut off the head of Shisupal with his revolving (Sudarshan) wheel being enraged, the same Lord was as charming as (Kamdev) the god of love and the spouse of Sita (Ram), whose beauty was unmatched (by anyone else); the same Lord, was now having a flute in hand and alluring with his love the hearts of beautiful milkmaids. (644)

The milkmaids called Radha, Chanderbhaga, and Chandermukhi were now playing the game (of love), all together with Krishna. All had joined together in singing beautiful songs, and were also clapping their hands. Then all the gods, leaving their places in heavens, had come down to watch this fun and frolic. Now there is a short episode of killing a demon, which you might like to hear. (645)

The place, where the milkmaids were dancing, and the black bees were humming around the blooming flowers and the beautiful Jamuna was flowing nearby, and Krishna alongwith Balram were singing songs together. They were making fun and frolic there without having any hesitation in mind and playing games of love. Both were reciting Kabits of sensuous love, competing with each other, and never accepting defeat, (thus enjoying fun there). (646)

ਅਥ ਜਖਛ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਨਭ ਕੋ ਲੇ ਉਡਾ

ਸਵੈਯਾ

ਆਵਤ ਥੋ ਇਕ ਜਖਛ ਬਡੋ ਇਹ ਰਾਸ ਕੋ ਕਉਤੁਕ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਿਯੋ।
ਗੁਰਿਨ ਦੇਖ ਕੈ ਮੈਨ ਬਢਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤਨ ਮੈ ਨਹੀ ਰੰਚਕ ਰੋਕਿਯੋ।
ਗੁਰਿਨ ਲੈ ਸੁ ਚਲਿਯੋ ਨਭਿ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਤੇ ਨਹੀ ਟੋਕਿਯੋ।
ਜਿਉ ਮਧਿ ਭੀਤਰਿ ਲੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਕੇਹਰ ਹੂੰ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਰਿਪੁ ਰੋਕਿਯੋ॥ ੬੪੭॥

Swaiyya'

avat thai ik jakhachh bado eh ras ko kautak tahai bilokiyo.
gavarin dekh kai maen badiou teh tai tan mein nehi ranchak rokiou.
gavarin lai so chaliou nabh ko kinhnu teh bheetar te nahi tokiou.
jiou madh bheetar lai musli har kehar haivai mrig so rip rokiou. (647)

ਜਖਛ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕਿਧੋ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪੁ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਲੈ ਤਰੁ ਬੀਰ ਦੋਉ ਭੀਤਰ ਭੀਮ ਭਏ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲ ਧਾਰਿਯੋ।
ਦੈਤ ਪਛਾਰਿ ਲਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਬੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਐਸਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਢੋਕੇ ਛੁਟੇ ਤੇ ਮਹਾ ਛੁਧਵਾਨ ਕਿਧੋ ਚਕਵਾ ਉਠਿ ਬਾਜਹਿ ਮਾਰਿਯੋ॥ ੬੪੮॥

jakhachh hai sng kidho musli har judh kariou at kop sambhaiou.
lai tat beer douoo kar bheetar bheem bhaie at hi bal dhariou.
diat pachhar liou eh bhant kabai jas ta chhab aise uchariou.
dhokai chhutai te maha chhudhavan kidho chhakva uth
bajehung mariou. (648)

**Now the episode of one demigod flying away to the skies with
the milkmaids (having kidnapped them)**

Swaiyya'

There was a demigod, who was coming there to watch this game of love, and seeing the beautiful milkmaids, he had aroused his sexual desires, which he could not control. So he flew to the skies, taking the milkmaids alongwith him, and no one from the arena of this fun and frolic obstructed him. Just as he was flying away from the place of gameplay, Sri Krishhna alongwith Balram, like a lion stopped the deer-like enemy. (647)

Sri Krishna and Balram, furious with rage, started fighting a battle against the demigod. Both had uprooted trees and holding them in their hands, in horrible posture, both managed to sustain and uphold their strength, and then threw the demon on to ground. The poet has depicted the beauty of this scene as if a bungry hawk had swooped down on the brahmani duck having got his eyes freed from the leather blinkers and killed him suddenly. (648)

**Here the chapter of Bachittar Natak Granth dealing with the
story of getting the milkmaids released from the demigod and
killing him in the Krishnavtar episode is completed.**

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪਿ ਛੁਰਾਇਬੇ
ਜਖਛ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।**

ਸਵੈਯਾ

ਮਾਰਿ ਕੈ ਤਾਹਿ ਕਿਧੋ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਬੰਸੀ ਬਜਾਈ ਨ ਕੈ ਕਛੁ ਸੰਕਾ।
ਰਾਵਨ ਖੇਤ ਮਰਿਯੋ ਕੁਪ ਕੈ ਜਿਨਿ ਗੀਝਿ ਬਿਭੀਛਨ ਦੀਨ ਸੁ ਲੰਕਾ।
ਜਾ ਕੇ ਲਖਿਯੋ ਕੁਬਜਾ ਬਲ ਬਾਹਨ ਜਾ ਕੇ ਲਖਿਯੋ ਮੁਰ ਦੈਤ ਅਤੰਕਾ।
ਗੀਝਿ ਬਜਾਇ ਉਠਿਯੋ ਮੁਰਲੀ ਸੋਈ ਜੀਤ ਦੀਯੋ ਜਸੁ ਕੋ ਮਨੋ ਡੰਕਾ॥ ੬੪੯॥

**Iti Sri Bachittar Nagak Krishnavatar gopi chhuraibo
jakhachh badeh dhaie samapatung.**

Swaiyya

maar kai tahai kidhou musli har bansi bajaiee na ko kachh sankha.
ravan khet mariou kup kai jin reejh bibheechhan deen so lanka.
ja ko lakhiou kubja bal bahan ja ko lakhiou mur dait atanka.
reejh bajaie uthiou murli soiee jeet deeou jas ko mano dankah. (649)

ਰੂਖਨ ਤੇ ਰਸ ਚੂਵਨ ਲਾਗ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਗਿਰਿ ਤੇ ਸੁਖਦਾਈ।
ਘਾਸ ਚੁਗੈ ਨ ਮ੍ਰਿਗਾ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਗੀਝ ਰਹੇ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ।
ਦੇਵ ਗੰਧਾਰਿ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਗੀਝ ਕੈ ਜਿਹ ਤਾਨ ਬਸਾਈ।
ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਦੇਖਤ ਕਉਤਕ ਜਉ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ॥ ੬੫੦॥

rukhan te ras choovan laag jharai jharna giri te sukhdaiee.
ghass chugai na mriga ban ke khag reejh rehai dhun ja sunn paiee.
dev gandhari balawal sarang ki rijh kai jeh taan basaiee.
dev sabhai mil dekhat koutak jou murli nand lal jajaiee. (650)

ਠਾਢ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਰਾਗ ਭਲੇ ਸੁਨਬੇ ਕੋ ਚਹੇ ਹੈ।
ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਬਨ ਕੇ ਗਜ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਇਕਠੇ ਮਿਲਿ ਆਵਤ ਸਿੰਘ ਸਹੇ ਹੈ।
ਆਵਤ ਹੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਕੇ ਸੁਰ ਤਯਾਗ ਸਭੈ ਸੁਰ ਧਯਾਨ ਫਹੇ ਹੈ।
ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਨ ਕੇ ਖਗਵਾ ਤਰੁ ਉਪਰ ਪੰਖ ਪਸਾਰਿ ਰਹੇ ਹੈ॥ ੬੫੧॥

thadh rehi jamuna sunn kai dhun rag bhalai sunbai ko chahai hai.
mohai rehai ban kai gaj aou mrig ikthai mil avat sing sahai hai.
avat hai sur mandal kai sur tiag sabhai sur dhiyan phehai hai.
so sunn kai ban kai khagva tar uper punkh pasar rahai hai. (651)

Swaiyya'

After killing him Balram and Krishna played on the flute, without having any further hesitation or doubts. The same Lord getting infuriated, had killed Ravana in the battle field and being pleased had handed over the kingdom (of Lanka) to Vibhishan, whose prowess had been witnessed by the Kabuja (hunch backed) and whose valour had been realised by the demon Mur. The same Lord was now playing on his flute, as if he had sounded the victory over the demon. (649)

With the soothing tunes of the flute, the trees started blooming with freshness and the cosy springs (waterfalls) started flowing from the mountains. The birds of the forest were feeling regaled with the tunes of the flute, while the deer stopped grazing grass (in ecstasy). Thus Krishna, while playing on his flute, tunes in various ragas like Dev gandhari, Bilawal and Sarang, mixed various tunes being delighted with joy and to watch this fun and miracle, the gods came down together from the heavens. (650)

Even the waters of Jamuna stopped its flow on hearing the flute tunes, as the Jamuna was also keenly interested in listening to this music. Even the elephants of the jungle, and the deer were getting allured with the tunes, of the flute. The gods from heavens, leaving their pedestals, were coming, being completely immersed in the music. Even the birds of the forest, on hearing such tunes, were getting absorbed (intoxicated) on the trees, with stretched wings. (651)

ਜੋਊ ਗੁਰਿਨ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਧਨ ਮੈ।
 ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪੈ ਜਿਹ ਬੀਚ ਲਸੈ ਫੁਨਿ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਮੈ।
 ਜੋਊ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਗੁਰਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ।
 ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਸੁਉਨਨ ਮੈ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ਗਿਰੀ ਸੁ ਮਨੋ ਬਨ ਮੈ॥ ੬੫੨॥

jouoo gavarin khelat hai har so at hi hit kai na kachhu dhan mein.
 at sunder pai jeh beech lasai phun kanchan ki so prabha tan mein.
 jouoo chandermukhi kati kehar si so prabha tan mein.
 sunn kai murli dhun suranan mein at reij giri so mano ban mein. (652)

ਇਹ ਕਉਤੁਕ ਕੈ ਸੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਹਲੀ ਹਰਿ ਆਛੇ।
 ਸੁੰਦਰ ਬੀਚ ਅਖਾਰੇ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨਟੂਆ ਜਨੁ ਕਾਛੇ।
 ਰਾਜਤ ਹੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਕੇ ਨੈਨ ਯੋ ਮਾਨੋ ਢਰੇ ਇਹ ਮੈਨ ਕੇ ਸਾਛੇ।
 ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਰਤਿ ਕੇ ਪਤਿ ਤੈ ਅਤਿ ਮਾਨਹੁ ਡਾਰਤ ਮੈਨਹਿ ਪਾਛੇ॥ ੬੫੩॥

eh kautak kai so chalki greh kai phun gavat geet chali achhai.
 sunder beech akharai kidho kab Siam natua jan kachhai.
 rajat hai balbhandar kai nain yo mano dharai eh main kai sa chhai.
 sunder hai reejh kai pat te at manoh kharat manoh pachhai. (653)

ਬੀਚ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਤਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸੁ ਚਲੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਨਿ ਦੋਊ।
 ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਜਾ ਮੁਖ ਉਪਮਾ ਜਾ ਸਮ ਉਪਮ ਹੈ ਨਹਿ ਕੋਊ।
 ਦੇਖਤ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਰਿਪੁ ਰੀਝਤ ਸੋਇ ਨ ਦੇਖਤ ਸੋਊ।
 ਮਾਨਹੁ ਲਛਮਨ ਰਾਮ ਬਡੇ ਭਟ ਮਾਰਿ ਚਲੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਘਰ ਓਊ॥ ੬੫੪॥

beech manai sukh paie tabai greh kou so chalai rip ko han douoo.
 chanderprabha sum ja mukh upma ja sum upam hai nah koioo.
 dekhat reejh rehai jeh ko rip reejhat soiai na dekhat souoo.
 manoh lachhman Ram bhaai bhat maar chalai rip
 kai ghar ohouoo. (654)

Whichever milkmaid started playing with Sri Krishna in his game (of love), she would get involved in his love only, being care free from the worldly wealth. Out of these women folk, the one whose body was shining like gold, viz Chandermukhi, with a waist like the tigers and who was looking most glamorous among them was getting amused within her heart, on hearing these tunes with her ears, and it appeared she had fallen flat on the ground like the deer getting mesmerised with the sound of the special drum (ghandehr'ai). (652)

After performing these games of wonder (miracles) both Balram and Krishna went away to their place, singing songs of joy. The poet siam has stated that both brothers were looking glorious just as the acrobat enters the arena in various forms of jugglery. The eyes of Balram were looking so charming as if they were moulded in the love of Kamdev (god of love), as Balram was more glamorous than the spouse of Rati (Kamdev) even, and had left the god of love (Kamdev) miles behind in this race of beauty. (653)

Then both (Balram and Krishna) feeling greatly elated and relaxed at heart, having killed the enemy, went back to their home, and both were looking more charming than anyone else, with their faces shining like the moon. Whosoever else looked at them was equally delighted. It appeared as if warriors Ram and Lachhman, having killed the enemy, were going back to their home (place). (654)

ਅਬ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਬੋ

ਸਵੈਯਾ

ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਕਹਿਯੋ ਇਮ ਗੁਰਿਨ ਕੇ ਅਬ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਈਯੈ।
ਨਾਚਤ ਖੇਲਤ ਭਾਤਿ ਭਲੀ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਯੋ ਸੁੰਦਰ ਗੀਤ ਬਸਈਯੈ।
ਜਾ ਕੇ ਹੀਏ ਹੋਤ ਖੁਸ਼ੀ ਸੁਨੀਯੈ ਉਠਿ ਕੇ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕਈਯੈ।
ਤੀਰ ਨਦੀ ਹਮਰੀ ਸਿਖ ਲੈ ਸੁਖ ਆਪਨ ਦੇ ਹਮ ਹੂੰ ਸੁਖ ਦਈਯੈ॥ ੬੫੫॥

ab kunj galeen mein khelbo

Swaiyya'

har sung kehio in gavarin ke ab kunj galeen mein khel machieeaiya.
nachat khelat bhant bhali so kehio yo sunder geet basaiyai.
ja kai heeai man hote khusi suniyai uth kai souoo karaj kaieeyai.
teer nadi hamari sikh tai sukh apan dai hum hun sukh daieeyai. (655)

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ।
ਗਾਇ ਉਠੀ ਸੋਊ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਯੋ।
ਦੇਵ ਗੰਧਾਰਿ ਅਉ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਖਿਆਲ ਬਸਾਯੋ।
ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਪੁਰਿ ਮੰਡਲ ਅਉ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਪੈ ਜਿਨ ਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ॥ ੬੫੬॥

kahn ko aies maan triya brij kunj galeen mein khel machaiyo.
gaie uthi souoo geet bhali bidh jo har ke man bheetar bhaieyo.
dev gandhari aou sudh malar bikhai souoo bhakh khial basaiyo.
reejh rehou pari mandal aou sur mandal pai jin hun sunn paiyo. (656)

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ ਸਿਰ ਪੈ ਧਰ ਕੈ ਮਿਲਿ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਸੁਭ ਭਾਤਿ ਗਈ ਹੈ।
ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਸਭ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਮਨੋ ਮੈਨ ਮਈ ਹੈ।
ਖੇਲ ਬਿਖੈ ਰਸ ਕੀ ਸੋ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਭ ਸਯਾਮ ਕੇ ਆਗੇ ਹੂੰ ਐਸੇ ਧਈ ਹੈ।
ਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਗਜ ਗਾਮਨਿ ਕਾਮਿਨ ਰੂਪ ਭਈ ਹੈ॥ ੬੫੭॥

kahn kehou sir pai dhar kai mil kunjan mein sukh bhant gaiee hai.
kanj mukhi tan kanchan se sabh roop bikhai mano main maiee hai.
khel bikhai ras ki so triya sabh Siam jau agai havai aisai dhaiee hai.
yo kab Siam kehai upma gaj gaman kamin roop bhai hai. (657)

Now begins the episode of playing in the streets (bylanes)

Swaiyya'

Then Sri Krishna's told the milkmaids, "Let us go into the bylanes of the jungle (between the forest flowers and trees) and continue playing our games, while dancing and singing these songs of joy. Moreover listen to me, let us complete the function which pleases us most. If you were to accept my proposal, then you should feel yourself relaxed with joy and let me also have some more peace and relaxation. (655)

Accepting Kahna's proposal the womenfolk of Brij started playing the game of fun and frolic in the bylanes of Kunj (jungle) and started singing the song, which pleased Krishna most. They were singing in Dev gandhari and perfect Malhar ragas, expressing the same thoughts (of love) on hearing which all the populace of the town and the heavens even were greatly amused. (656)

Accepting Sri Krishna's proposal all the milkmaids were moving on in the bylanes in great style. Infact, all of them were looking glorious, with lotus like faces and golden bodies just as god of love (Kamdev) would look like. All these damsels, mad in the love of Krishna, were running ahead of him, playing the games of love. The poet siam has stated that the beauty of this scene could be compared with the slow majestic movement of an elephant, intoxicated with sensual love. (657)

ਕਾਨ੍ਹ ਛਹਿਯੋ ਚਹੈ ਗੁਰਿਨ ਕੋ ਸੋਊ ਭਾਗ ਚਲੈ ਨਹੀ ਦੇਤ ਛਹਾਈ।
ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਕੋ ਰਤਿ ਕੇਲ ਸਮੈ ਨਹੀ ਦੇਤ ਮਿਲਾਈ।
ਕੁੰਜਨ ਭੀਤਰ ਤੀਰ ਨਦੀ ਬਿਖ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੁ ਫਿਰੈ ਤਹ ਧਾਈ।
ਠਉਰ ਤਹਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਸਯਾਮ ਜੂ ਖੇਲ ਮਚਾਈ॥ ੬੫੮॥

kahn chhohiou chahai gavarin kou souoo bhag chalai
nahi deit chhuhaiee.

jioun mrigni apnai pati ko rut kel samai nahi deit milaiee.
kanjan bheetar teer nadi brikhbhan suta so phirai teh dhaiee.
thour taha kab Siam kehai eh bhant so Siam jo khel machaiee. (658)

ਰਾਤਿ ਕਰੀ ਛਠ ਮਾਸਨ ਕੀ ਅਤਿ ਉਜਲ ਪੈ ਸੋਊ ਅਰਧ ਅੰਧੇਰੀ।
ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਭੈ ਹਰਿ ਗੁਰਿਨ ਘੇਰੀ।
ਨੈਨ ਕੀ ਕੋਰ ਕਟਾਛਨ ਪੇਖਤ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਇਕ ਹੁੰ ਗਈ ਚੋਰੀ।
ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਮੈ ਸਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜਿਮ ਘਾਵਤ ਹੇਰੀ॥ ੬੫੯॥

raat kari chhath masan ki ati ujal pai souoo ardh andheri.
tahi samai teh thour bikhai kab Siam sabhai har gavarin gheri.
nain ki kour katachhan pekhat jhoom giri ik havai gaiee chori.
yo upji umpa jian mein sar so mrigani jim ghavat heri. (659)

ਫੇਰ ਉਠੈ ਉਠਤੇ ਹੀ ਭਗੈ ਜਦੁਰਾ ਕੋ ਨ ਗੁਰਿਨ ਦੇਤ ਮਿਲਾਈ।
ਪਾਛੈ ਪਰੈ ਤਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਚੜਿ ਕੈ ਰਸ ਕੈ ਹਯ ਉਪਰ ਧਾਈ।
ਰਾਧੇ ਕੋ ਨੈਨਨ ਕੇ ਸਰ ਸੰਗ ਬਧੈ ਮਨ ਭਉਹ ਕਮਾਨ ਚੜਾਈ।
ਝੂਮਿ ਗਿਰੈ ਧਰਨੀ ਪਥ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਮਨੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਈ॥ ੬੬੦॥

pher uthai uthtai hi bhagai jadura kou na gavarin deit milaiee.
pachai parai tin kai har ju charr kai ras kai heu uper dhaiee.

Radhai ko nainan kai sar sung badhai mano bhoun
kaman charraiee.

jhoom girai dharni par so mrigni mrigha mano
maar giraiee. (660)

Krishna wanted to grasp those milkmaids but they would run away from him without being caught (in his grasp), just as the (female) deer would not allow her mate at the time of mating (making love). In the byelanes of Kunj, Radha was also running amuck. The game of fun and frolic was created by Krishna there, (which is beyond description). (658)

Sri Krishna then made that night as never ending (almost equivalent to six months), and made it darker than normal. The poet siam has stated that Krishna had encircled the milkmaids there. By the mischievous looks of Krishna's eyes, the milkmaids had fallen on the ground feeling dazed and many became his slaves. It made an impression on mind as if a wounded deer had fallen on the piercing of an arrow of the hunter. (659)

The (fallen) milkmaids then gets up and starts running around, without being grasped (caught) by Krishna but Krishna continues to follow her, who is equally absorbed in her love and is also running around in this game of love. Radha was thus pierced by the arrows of Krishna's loving and mischevous eyes, as if he had stretched the bow of his eyebrows (with lustful eyes). Then suddenly (Radha) she fell down on the ground being dazed (dogged by his love), just as a hunter makes his prey fall down (with his arrow). (660)

ਸੁਧਿ ਲੈ ਬਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਅਗ੍ਰਜ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਉਠਿ ਭਾਗੈ।
 ਰਸ ਸੋ ਜਦੁਰਾਇ ਮਹਾ ਰਸੀਆ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਪਿਛੁਆਨ ਸੋ ਲਾਗੈ।
 ਮੋਛ ਲਹੈ ਨਰ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਕਉਤੁਕ ਜੋ ਅਨੁਰਾਗੈ।
 ਯੋ ਉਪਜੈ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜਿਮ ਘਾਇਲ ਸੁਾਰ ਕੇ ਆਗੈ॥ ੬੬੧॥

sudh lai Brikhbhan suta tab hi har agarj kunjan mein uth bhagai.
 ras so jadraie maha rasia tab hi teh ko pichhnan so lagai.
 moch leihai nar so chhin mein har ko eh kautak jo anragai.
 yo upjai upma man mein mrigni jim ghaiel swar kai agai. (661)

ਅਤਿ ਭਾਗਤ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਬਿਖੈ ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਕੋ ਗਹੇ ਹਰਿ ਐਸੇ।
 ਕੈਧੋ ਧਵਾਇ ਧਵਾਇ ਮਹਾ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਹਾਰਤ ਮਾਨਕ ਜੈਸੇ।
 ਪੈ ਚੜਿ ਕੈ ਰਸ ਹੈ ਮਨ ਨੈਨਨ ਭਉਹ ਤਨਾਇ ਕੈ ਮਾਰਤ ਲੈਸੇ।
 ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜਿਮ ਸੁਾਰ ਜਿਤ ਲੇਤ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕਹੁ ਜੈਸੇ॥ ੬੬੨॥

at bhagat kunj galeen bikhai Brikhbhan suta ko gehai har aisai.
 kaidhou dhavaie dhavaie maha jamuna tat harat manak jaisai.
 pai charr kai ras hai man nainan bhoh tanaie kai marat laisai.
 yo upji upma jim swar jit leit mrigi koh jaisai. (662)

ਗਹਿ ਕੈ ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਜਦੁਰਾਇ ਜੂ ਬੋਲਤ ਤਾ ਸੰਗਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ।
 ਭਾਗਹ ਕਾਹੇ ਕੇ ਹੇਤ ਸੁਨੋ ਹਮ ਹੂੰ ਤੇ ਤੂੰ ਕਿਉ ਸੁਨਿ ਗੁਰਿਨ ਰਾਨੀ।
 ਕੰਜਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋ ਹਮ ਹੈ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਪਛਾਨੀ।
 ਸਯਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਮਨਿ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਬਨਿ ਖੋਜਤ ਸਯਾਮ ਦਿਵਾਨੀ॥ ੬੬੩॥

geh kai Brikbhan suta jadraie ju boat ta sung amrit bani.
 bhagat kahai ko hote sunno hun te kiun sunn gavarin rani.
 kanjmukhi tan kanchan so hum havai man ki sabh baat pachhani.
 Siam ke prem chhaki mansunder havai ban bhojat Siam divani. (663)

After checking up Radha's condition, Sri Krishna started running around the bylanes again, as Sri Krishna was an expert in the art of love, and followed the milkmaid again. The person who was lover of Sri Krishna's wonderous drama (miracle) would attain salvation (from worldly bondage) in a moment. So the poet felt like praising this scene, just as a deer runs in front of her hunter (chaser); (in the same way the milkmaid was running away from Krishna). (661)

Sri Krishna was keen to grasp hold of the running Radha, just as someone forces another person running on the banks of Jamuna to accept defeat after making him run incessantly or someone, riding the horse of love (of mind) and stretching the bows of the eyebrows, shoots arrows of lustful eyes making the other person surrender meekly to his advances. The poet has felt the beauty of the scene as comparable to a rider, making the deer run cease-lessly and then catching the pray. (662)

After catching hold of Radha, Krishna was telling her some sweet words, "O queen of milkmaids! Listen, why are you feeling shy of me and running away from me? O lotus-faced beauty, having a body shining like gold! I have gauged your mind's predicament". The maddened Radha, enamoured by the love of Sri Krishna, and having a charming heart, was running around the forest, looking for Krishna (her love)! (663)

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਗੁਰਿਨ ਕੋ ਨਿਹੁਰਾਇ ਕੈ ਨੀਚੈ ਰਹੀ ਅਖੀਆ।
 ਮਨੋ ਯਾ ਮਿਗ ਭਾ ਸਭ ਛੀਨ ਲਈ ਕਿ ਮਨੋ ਇਹ ਕੰਚਨ ਕੀ ਪਖੀਆ।
 ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਤ੍ਰੀਯਾ ਯੋ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਹੈ ਅਖੀਆ।
 ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੇ ਮੋਹਿ ਕਹਿਯੈ ਹਮ ਕੋ ਸੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਸਖੀਆ॥ ੬੬੪॥

Brikhbhan suta pikh gavarin ko nauhaie kai rehi akhian.
 mano ya mrig bha sabh chaheen laiee ko mano eh kanchan ki pakhian.
 sam amrit ki hass kai triya yo batian har kai sung hai akhian.
 har chhad dei mohai kehio hum ko so niharat hai
 sabh hi sakhain. (664)

ਸੁਨ ਕੈ ਹਰਿ ਗੁਰਿਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਨਹੀ ਛੋਰਤ ਤੋ ਕੋ।
 ਦੇਖਤ ਹੈ ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗੁਰਿਨ ਪੈ ਇਨ ਤੇ ਕਛੂ ਸੰਕ ਨ ਮੋ ਕੋ।
 ਅਉ ਹਮਰੀ ਰਸ ਖੇਲਨ ਕੀ ਇਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕੀ ਨਹੀ ਸੁਧਿ ਲੋਕੋ।
 ਕਾਹੇ ਕਉ ਮੋ ਸੋ ਬਿਬਾਦ ਕਰੈ ਸੁ ਡਰੈ ਇਨ ਤੇ ਬਿਨ ਹੀ ਸੁ ਤੂ ਕੋ ਕੋ॥ ੬੬੫॥

sun kai har gavarin ki batiyan eh bhant kehio nahi chhorat to kou.
 dekhat hai to kaha bhio gavarin pain in te kachhu sunk na mo kou.
 aou humri ras khelan ki eh thour bikhai kai nahi sudh loko.
 kahai kou mou so bibad karain so darai in tai bin
 hi so tu ko kou. (665)

ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਬਾਤ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਤੀਆ ਹਰਿ ਕੇ ਇਮ ਸੰਗਿ ਉਚਾਰੀ।
 ਚਾਦਨੀ ਰਾਤਿ ਰਹੀ ਛਕਿ ਕੈ ਦਿਜੀਯੈ ਹਰਿ ਹੋਵਨ ਰੈਨ ਅੰਧਯਾਰੀ।
 ਸੁਨ ਕੈ ਹਮੂਹੰ ਤੁਮਰੀ ਬਤੀਯਾ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੀ।
 ਸੰਕ ਕਰੋ ਨਹੀ ਗੁਰਿਨ ਕੀ ਸੁ ਮਨੋ ਤੁਮ ਲਾਜ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ॥ ੬੬੬॥

sun kai kai jaduraie ki baat triya batian har ke im sung uchari.
 chandani raat rehi chhak kai deejiyai har hovan raen andhiyari.
 sunn kai humhun tumri batiyan apnai man mein eh bhant bichari.
 sunk karo nahi gavarin ki so mano tum laaj
 bida kar dari. (666)

Radha, on seeing the other milkmaids coming towards her, felt little shyness and lowered her eyes (Her eyes were looking gloomy then), it appeared as if their glow had been snatched away by (the male deer) Krishna or her eyes were like the petals of a lotus flower. Then the damsel (Radha) laughed and said to Krishna some sweet words, "O Krishna! Please leave your grasp, as all the girl friends are watching us!" (664)

Then on hearing her words, Krishna said like this, "I would not leave your hands, if the other milkmaids are watching us, so what? I am not afraid of them. Moreover, this place of our gameplay is not known to other people, so no one else knows about it. Why are you quarreling with me, apart from you no one else is afraid of them (worried about them)? (665)

On hearing these words of Krishna, the girl, Radha said to Krishna, "O Krishna! It is moonlit night, let it become little darker. Having heard your words I have felt that you are not feeling shy or hesitant about these milkmaids. It appears you have let loose all your modesty or shyness." (666)

ਭਾਖਤ ਹੋ ਬਤੀਯਾ ਹਮ ਸੋ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਭਾਰੋ।
ਮੁਸਕਤਾ ਹੈ ਗੁਰਿਨ ਹੇਰਿ ਉਤੈ ਪਿਖਿ ਕੈ ਹਮਰੋ ਇਹ ਕਉਤੁਕ ਸਾਰੋ।
ਛੋਰ ਦੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੁਧਿ ਆਕਾਮ ਕੀ ਧਾਰੋ।
ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੋ ਸੰਗਿ ਮੈ ਸੋ ਕਹੋ ਜਦੁਰਾਇ ਘਨੀ ਤੁਮ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ॥ ੬੬੭॥

bhakhat ho batiyan hum so hass kai har kai at hi hit bharo.
muskat hai gavarin hair utai pikh kai hamro eh kantak saro.
chhor dai kahn kehio hum ko apai man budh akam ki dharo.
tahi te tou sung mein so baho jadraie ghani tum sunk bicharo. (667)

ਭੂਖ ਲਗੇ ਸੁਨੀਐ ਸਜਨੀ ਲਗਰਾ ਕਹੂੰ ਛੋਰਤ ਜਾਤ ਬਗੀ ਕੋ।
ਤਾਤ ਕੀ ਸਯਾਮ ਸੁਨੀ ਤੈ ਕਥਾ ਬਿਰਹੀ ਨਹਿ ਛੋਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਕੋ।
ਛੋਰਤ ਹੈ ਸੁ ਨਹੀ ਕੁਟਵਾਰ ਕਿਧੋ ਗਹਿ ਕੈ ਪੁਰ ਹੂੰ ਕੀ ਠਗੀ ਕੋ।
ਤਾ ਤੇ ਨ ਛੋਰਤ ਹਉ ਤੁਮ ਕੋ ਕਿ ਸੁਨਿਯੋ ਕਹੂੰ ਛੋਰਤ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੋ॥ ੬੬੮॥

bhookh lagai suniai sajni lagra kahun chhorat jaat bagi ko.
taat ki Siam sunni tai katha birthi neh choorat preet lagi ko.
chhorat hai so nahi kutvar kidhou geh kai pur hun ki thagi ko.
ta te na chhorat hoan tum ko ke suniyo kahun
chhorat singh mrig ko. (668)

ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਇਹ ਬਾਲ ਕੇ ਸੰਗ ਜੁ ਥੀ ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨੀ।
ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਅਰੁ ਗੁਰਿਨ ਤੇ ਅਤਿ ਰੂਪ ਕੇ ਬੀਚ ਹੁਤੀ ਜੁ ਨਵੀਨੀ।
ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੋ ਗਹੈ ਕਬਿ ਨੈ ਉਪਮਾ ਬਿਧਿ ਯਾ ਲਖਿ ਲੀਨੀ।
ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਕਰਵਾ ਗਹ ਕੈ ਅਪਨੇ ਬਲ ਸੰਗਿ ਸੋਊ ਬਸਿ ਕੀਨੀ॥ ੬੬੯॥

kehi batiyan eh baal ke sung jo bi at joban kai ras bhini.
chanderbhaga ar gavarin te at roop kai beech huti ju navini.
jiou mrigraj mirgi ko gehai kab na upma bidh ya lakh lini.
kahn tabai karva geh kai apnai bal sung souoo basi kini. (669)

"O Krishna! You are just kidding with me and laughing only or do you really love me? All the other milkmaids, watching this fun, are laughing at us. O Krishna! Please leave me alone, and cast away your lustful eyes and thoughts of love for me from your mind. So O Krishna! I am telling you to have little more consideration of moderation of modesty." (667)

Then Krishna said, "O dear friend! Have you ever heard that a hungry bird (having the appetite) having caught hold of a catch (fish), had let go its prey?" (The poet siam has stated that) you must have heard the episode of Brahma that a lover never leaves his beloved or his attachment for someone (he loves) or a police inspector (Kotwal), having caught hold of a swindler, never lets him go scotfree. As such I would not let you go. Have you ever heard that a lion, having caught hold of a deer, lets her go scotfree?" (668)

These things were told by Sri Krishna to the damsel (Radha), who was a picture of youthful beauty and fully involved in his love, and was more charming than Chanderbhaga or other milkmaids in beauty. The poet siam has depicted the beauty of this scene, as this. Just as a lion grasps the deer in his clutches, in the same way Krishna had clasped her (Radha) in his embrace and with his strength over-powered her in his full control. (669)

ਕਰਿ ਕੈ ਬਸਿ ਵਾ ਸੰਗਿ ਐਸੇ ਕਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਾਨੀ।
 ਪੈ ਰਸ ਰੀਤਹਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸਮ ਮਾਨਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ।
 ਤੇਰੇ ਕਹਾ ਬਿਗਰੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਯਾਮ ਗੁਮਾਨੀ।
 ਅਉਰ ਸਭੈ ਤ੍ਰੀਯ ਚੇਰਿਨ ਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਿਨ ਮੈ ਤੂ ਰਾਨੀ॥ ੬੭੦॥

kar kai basi va sung aisai kehi kabai Siam kehai jadraie kahani.
 pai ras reetaih ki at hi jo hunti sum manoh amrit bani.
 tero kaha bigrai brij naar kehiou eh bhant Siam gumani.
 aour sabhai triya charen hain Brikhbhan suta tin main tu rani. (670)

ਜਹਾ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਦਨੀ ਛਾਜਤ ਹੈ ਜਹਾ ਪਾਤ ਚੰਬੇਲੀ ਕੇ ਸੇਜ ਡਹੀ ਹੈ।
 ਸੇਤ ਜਹਾ ਗੁਲ ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਜਮੁਨਾ ਢਿਗ ਆਇ ਬਹੀ ਹੈ।
 ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਹਰਿ ਰਾਧੇ ਗ੍ਰਸੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਹੈ।
 ਸੇਤ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਨ ਸਯਾਮ ਹਰੀ ਮਨੋ ਸੋਮ ਕਲਾ ਇਹ ਰਾਹੁ ਗਹੀ ਹੈ॥ ੬੭੧॥

jaha chand ki chandini chhajati hai jaha paat
 chambeli ke sej dehi hai.
 sait jaha gal rajat hai jeh kai Jamuna dhig aie behi hai.
 tahi samai har Radhai grasi upma teh ki kab Siam kehi hai.
 sait triya tan Siam hari mano soam kala eh rah gehi hai. (671)

ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਫਿਰਿ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਸੋਊ ਕੁੰਜ ਗਲੀ ਕੇ ਬਿਥੈ ਬਨ ਮੈ।
 ਫਿਰਿ ਗੁਰਿਨ ਮੈ ਸੋਊ ਜਾਇ ਮਿਲੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਪਨੇ ਤਨ ਮੈ।
 ਅਤਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਹੈ ਕਹੀ ਉਪਜੀ ਜੁ ਕੋਊ ਕਬਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ।
 ਮਨੋ ਕੇਹਰਿ ਤੇ ਛੁਟਵਾਇ ਮਿਲੀ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਕੋ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗੀਯਾ ਬਨ ਮੈ॥ ੬੭੨॥

teh ko har ju phir chhor deeyo souoo kunj galee
 ke bikhai ban mein.
 phir gavarin mein souoo jaie mili at anand kai apnai tan mein.
 at ta chhab ki upma hai upji jo kouoo kab kai man mein.
 mano kehar te chhutvaie mili mrigni ko mano
 mrigiya ban mein. (672)

The poet siam, while describing this episode of Krishna, has stated that keeping her in his control, Krishna then spoke to her these words. As per the language of love, those sweet words were really full of love and admiration (like the nectar). Krishna, in an egoistic style, said, "O damsel of Brij! What do you lose (in this game of love)? O Radha! All other milkmaids are like your slaves, and you are the queen amongst than!" (670)

Then Sri Krishna took Radha in his embrace and clasp, where the moonlight was scattered, and the leaves of Jasmine were spread out, where the white flowers were blossoming and the river Jamuna was flowing close by. The beauty of this scene has been described by the poet siam as such. The damsel (Radha) was fair-complexioned, and Krishna was having a body, dark in complexion, and it seemed as if the lustre of moon had been encircled by the demon Rahu (ascending mode of moon). (671)

Then Sri Krishna let go Radha in the byelanes of kunj in the forest, enjoying the bliss of her sensuous love, she then joined the group of other milkmaids. The beauty of this scene has been depicted by the poet siam as such, as if the deer, getting loose from the clutches of the lion, went back to join the herd of other deer. (672)

ਫਿਰਿ ਜਾਇ ਕੈ ਗੁਰਿਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਅਤਿ ਹੀ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ।
ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਹੂੰ ਕੇ ਹਾਥ ਪੈ ਹਾਥ ਧਰਿਯੋ ਅਤਿ ਸਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
ਗਾਵਤ ਗੁਰਿਨ ਹੈ ਸਭ ਗੀਤ ਜੋਉ ਉਨ ਕੈ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਸੋਕ ਸਭੈ ਬਿਸਾਰਯੋ॥ ੬੭੩॥

phir jaie kai gavarin mein har ju ati hi ik sunder khel machaiyo.
chanderbhaga hun kai hath pai hath dhariou at sehi man mein sukh paiyo.
gavat gavarin hai sabh geet jouoo un kai man bheetar bhaiyo.
Siam kehai man anand kai mano ko phun sok sabhai bisarayo. (673)

ਹਰਿ ਨਾਚਤ ਨਾਚਤ ਗੁਰਿਨ ਮੈ ਹਸਿ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਹੂੰ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
ਸੋਊ ਹਸੀ ਇਤ ਤੇ ਏ ਹਸੇ ਜਦੁਰਾ ਤਿਹ ਸੇ ਬਚਨਾ ਹੈ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਮੇਰੇ ਮਹਾ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਮ ਸੋ ਬਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਹੇਰਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗ ਹੇਤ ਕਰਿਯੋ ਹਮ ਉਪਰ ਤੇ ਹਰਿ ਚੇਤ ਬਿਸਾਰਿਯੋ॥ ੬੭੪॥

har nachat gavarin mein hass chanderbhaga hun ki aour nihariou.
souoo hassi it tai eai hasai jadura teh se bachna hai uchariou.
mero maha hit hai tum so Brikhbhan suta eh heir bichariyo.
aan griya sung heit kariou hum ooper te har chet bisarviou. (674)

ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਆਨਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਸਯਾਮ ਭਏ ਬਸਿ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਪੈ ਮਨਿ ਮਾਨ ਹੀ ਧਾਰਿਯੋ।
ਆਨੰਦ ਥੋ ਜਿਤਨੇ ਮਨ ਮੈ ਤਿਤਨ ਇਹ ਭਾਖਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ।
ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਮੁਖਿ ਚੰਦ ਦੁਤੈ ਸਭ ਗੁਰਿਨ ਤੇ ਘਟ ਮੋਹਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ॥ ੬੭੫॥

har radhika anan dekhat hi apnai man mein eh bhant uchariou.
Siam bhaie bas aour triya teh te at pai man maan hi dhariou.
anand tho jitno man mein titino eh bhakh bida kar dariou.
chanderbhaga mukh chand dutai sabh gavarni tai
ghat moh bichariou. (675)

Then joining the group of milkmaids, Sri Krishna started another game of fun and charm. He placed his hand on the hands of Chanderbhaga and left the joy of her company in heart. All the other milkmaids were singing songs which pleased him (Krishna) most. The poet siam has stated that Krishna felt greatly relieved and amused at heart and forgot all about his worries. (673)

Sri Krishna then glanced at Chanderbhaga while dancing with the milkmaids. She laughed and he also smiled, and Krishna said to her, "O Chanderbhaga! I have great love for you. "Radha, seeing all this, thought of herself that Krishna had developed love for another woman, having forgotton her great love and affection. (674)

On seeing Krishna's face again, Radha thought in her mind that now Kishna was in the control of another woman. New she should also feel annoyed with him and all the joy at heart was cast away soon. She felt that Krishna had taken her as inferior to all other milkmaids like Chanderbhaga and Chandermukhi. (675)

ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋਊ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ।
 ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀ ਹਰਿ ਆਨਹਿ ਸੋ ਤਜਿ ਖੇਲ ਸਭੇ ਉਠਿ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੀ।
 ਐਸ ਕਰੀ ਗਿਨਤੀ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੀ।
 ਤ੍ਰੀਯਨ ਬੀਚ ਚਲੈਗੀ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਿ ਬਿਸਾਰੀ॥ ੬੭੬॥
 keh kai eh bhant souoo tab hi apnai man mein eh baat bichari.
 preet kari har aneh se taj khel sabhai uth dham sidhari.
 ais kari ganti man upma teh ki kab Siam uchari.
 triyan beech chalaigi katha Brihnbhan suta brijnath bisari. (676)

ਅਬ ਰਾਧਿਕਾ ਕੋ ਮਾਨ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਇਹ ਭਾਤਿ ਚਲੀ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਕੁੰਜ ਗਲੀ ਹੈ।
 ਚੰਦਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਸਭ ਗੁਰਿਨ ਤੇ ਜੋਊ ਖੂਬ ਭਲੀ ਹੈ।
 ਮਾਨ ਕੀਯੋ ਨਿਖਰੀ ਤਿਨ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸੀ ਮਨੋ ਸੁ ਬਿਨਾ ਹੀ ਅਲੀ ਹੈ।
 ਜੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਪਤਿ ਸੋ ਰਤਿ ਮਾਨਹੁ ਰੂਠਿ ਚਲੀਹੈ॥ ੬੭੭॥

Ab Radhika ko maan kathanung

Swaiyya'

eh bhant chali keh kai so triya kab siam kehai souoo kunj galee hai.
 chandermukhi tan kanchan se sabh gavarin te jouoo khub bhali hai.
 maan kiou nikhri tin te mrigni si mano so bina hi ali hai.
 yoo upji upma man mein pat so rut manoh ruthchali hai. (677)

ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਹਾਰੀ।
 ਪੇਖ ਰਹਿਯੋ ਨ ਪਿਖੀ ਤਿਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸਊ ਪਿਆਰੀ।
 ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਜਾ ਮੁਖ ਹੈ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰੀ।
 ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮਾਨ ਕੈ ਨੀਦ ਗਈ ਕਿ ਕੋਊ ਉਨਿ ਮਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ॥ ੬੭੮॥

it te har khelat ras bikhai Brihnbhaan suta kar preet nihari.
 pekh rehiou na pikhi tin mein hab Siam kehai jo huti souoo piari.
 chanderprabha sum ja mukh hai tan kanchan so at sunder nari.
 ko greh maan ki neend gaiee ke kouoo un maan ki bat bichari. (678)

Considering these musings in her mind, she thought to herself that Krishna had developed love for other women. Having thought like this, Radha went away to her place leaving this game of love. These thoughts of Radha have been depicted by the poet as if this thing will spread around among the womenfolk of Brij that Krishna had forgotten Radha totally. (676)

Now the Episode of Radha's Indignation Swiayya'

The poet has stated that saying these words, Radha went away from the kunj by lanes. The same Radha, whose face was shining like moon, and whose body was like gold (shining) and who was most conspicuous among the milkmaids, had got annoyed and had got separated from them all. It seemed she was like a deer separated from the herd of deer, and was without any friend. The poet has depicted the scene as if Rati had gone away from her beloved spouse (Kamdev) god of love, being annoyed. (677)

On the other side, while playing there Krishna looked for Radha with great affection. The poet has stated that he found her missing, who was most lovable and affectionate to him. The one damsel, whose face was shining like moon, with the body like moon, with the body like gold on, (was missing). Either she had felt sleepy and gone away to her place or she had felt some displeasure at something. (678)

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚਖ

ਸਵੈਯਾ

ਬਿਜਛਟਾ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਖੀ ਕੋ ਹੈ ਸੋਊ ਸਖੀ ਜਦੁਰਾਇ ਬੁਲਾਈ।
ਅੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੰਚਨ ਸੀ ਜਿਹ ਤੇ ਮੁਖ ਚੰਦ ਛਟਾ ਛਬਿ ਪਾਈ।
ਤਾ ਸੰਗਿ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿਜੂ ਸੁਨ ਤੂ ਬਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਜਾਈ।
ਪਾਇਨ ਪੈ ਬਿਨਤੀਅਨ ਕੈ ਅਤਿ ਹੇਤ ਕੇ ਭਾਵ ਸੋ ਲਿਆਉ ਮਨਾਈ॥ ੬੭੯॥

Kahn baach

Swaiyya'

Bijchhata jeh naam sakhi ko hai souoo sakhi jadraie bulaiee.
ang prabha jeh kanchan si jeh te mukh chand chahata chhab paiee.
ta sng aissai kehious harju sunn tu Brikhbhan suta peh jaiee.
paien pai bintian kai ati hait kai bhav so liou manaiee. (679)

ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਆ ਬਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜੋਊ ਬਾਲ ਭਲੀ ਹੈ।
ਰੂਪ ਮਨੋ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਮੈਨ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਕੰਜ ਕਲੀ ਹੈ।
ਤਾ ਕੇ ਮਨਾਇਬੋ ਕਾਜ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਆਇਸ ਪਾਇ ਅਲੀ ਹੈ।
ਯੋ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਉਪਮਾ ਕਰ ਤੇ ਚਕਈ ਮਨੋ ਛੂਟਿ ਚਲੀ ਹੈ॥ ੬੮੦॥

jaduraie ki sunn kai batian brikhbhan suta jouoo baal bhali hai.
roop mano sum sunder main rai manoh sunder kanj hali hai.
ta kai manaiebai kaaj chali har ko phun aies paie ali hai.
yo upji jeu mein upma kar tai chakiee manoh chhut hai. (680)

Krishna then said

Swaiyya'

Krishna called the milkmaid, who was called Bijchhata, who was also having a body shining like gold with a face charming like the moonlight. Krishna told her like this, "O friend! Listen to me, and you go to Radha. Go to her and with a sincere request (from me) and professing great love and affection from me, you bring her back by persuading her some how. (679)

On listening to Krishna's words, she went to Radha, who was very good at heart, who was as beautiful as the god of love (Kamdev) and was as beautiful and charming as the lotus petals, to persuade her to come there. The poet has depicted the beauty of the scene just like the brahmani duck (chakvi) getting away from one's clutches. (680)

ਸਖੀ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਬਿਜ ਛਟਾ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਖੀ ਕੋ ਸੋਊ ਬਿਖਾਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਆਈ।
ਆਇ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਤੂ ਹੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬੁਲਾਈ।
ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਸੁ ਕੋ ਕਨੁਈਯਾ ਕਹਿਯੋ ਕਉਨ ਕਨਾਈ।
ਖੇਲਹੁ ਤਾ ਹੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੰਗਿ ਲਾਲ ਰੀ ਕੋ ਜਿਹ ਕੇ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ॥ ੬੮੧॥

Sakhi baach

Swaiyya

Bijchhata jeh naam sakhi ko souoo Brikhbhan suta peh aiee.
aie kai sunder aisai kehio sunn tu ri triya brijnath bulaiee.
ko brijnath kehio brij naar so ko keniyaia keho kaun kanaiee.
kheleh ta hi triya sung lal ri ko jeh ke sung preet lagaiee. (681)

ਸਜਨੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਹਠ ਰੰਚ ਨ ਕੀਜੈ।
ਆਈ ਹੋ ਹਉ ਚਲਿ ਕੈ ਤੁਮ ਪੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਅਬ ਮਾਨ ਹੀ ਲੀਜੈ।
ਬੇਗ ਚਲੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਪਾਸ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਇਹ ਤੇ ਨਹੀ ਛੀਜੈ।
ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁਖ ਆਪਨ ਲੈ ਸੁਖ ਅਉਰਨ ਦੀਜੈ॥ ੬੮੨॥

Sajni nand lal bulavat hai apnai man mein hath ranch na keejai.
aiee ho hoan chal kai tum pai teh te so kehio ab maan hi leejai.
beig chalo jadraie ke pas kachhoo tumro eh te nahi chheejai.
tahi tai baat kaho tum so sukh apan lai sukh aouran deejai. (682)

ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਨਹੀ ਮਾਨ ਸਖੀ ਉਠਿ ਬੇਗ ਚਲੋ ਸਿਖ ਮਾਨਿ ਹਮਾਰੀ।
ਮੁਰਲੀ ਜਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਬਹਸੈ ਤਹ ਗੁਰਿਨ ਸੁੰਦਰ ਗਾਰੀ।
ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੋ ਸੋ ਕਹੋ ਚਲੀਐ ਕਛੂ ਸੰਕ ਕਰੋ ਨ ਮਨੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ।
ਪਾਇਨ ਤੇਰੇ ਪਰੇ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪਾਸਿਹ ਹਰਾ ਰੀ॥ ੬੮੩॥

ta te karo nahi maan sakhi uth beig chale sikh maan hamari.
murli jeh kahn bajavat hain behsai teh gavarin sunder gari.
tahi tai to so keho chalai kachhi sunk karo na manai brij nari.
paien terai paro taj sunk nisunk chalo har paseh haha ri. (683)

The girl friend then said

The girl friend, who was called Bijchhuta, came to Radha and said to Radha these sweet words, "O damsel (Radha)! Listen. Brijnath (Sri Krishna) has called you. "Then Radha (Brij woman) replied, "Who is this master of Brij?" Then Bijchhata said, "The same master, who is called Kanha." Then Radha again said, "Which Kanha?" Then Brijchhata again replied, "O dear friend! The same Lord with whom you were playing the game (of love) all this while and whom you love so much." (681)

"O Comrade! Nand Lal (Krishna) has asked you to come there. Do not have any stubborn attitude. I have come all the way to you for this purpose only, so you must accompany me, and agree to my request. You must go to meet Sri Krishna immediately, and it will not cause you any harm. So I would again request you to enjoy yourself (peace of mind) and let others have peace also" (Live and let live). (682)

"O dear Comrade! Do not be proud and get ready to accompany me, accepting my request. Where Kahna plays his flute and the milkmaids are making fun, hurling abuses on each other. That is why. I am telling you, O Radha! (Brij woman) Do not hesitate and come with me quickly. O friend! I would bow to you, touching your feet even. Do not hesitate and come to meet Sri Krishna without any reservations." (683)

ਸੰਕ ਕਛੂ ਨ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਸੁਨਿ ਮਾਨਿਨ।
 ਤੇਰੇ ਮੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਹਾ ਹਰਿ ਕੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਉ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ਗੁਮਾਨਿਨ।
 ਨੈਨ ਬਨੇ ਤੁਮਰੇ ਸਰ ਸੇ ਸੁ ਧਰੇ ਮਨੋ ਤੀਛਨ ਮੈਨ ਕੀ ਸਾਨਿਨ।
 ਤੋ ਹੀ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਮਹਾ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਬਾਤ ਹੀ ਤੇ ਕਛੂ ਹਉ ਹੂੰ ਅਜਾਨਿਨ॥ ੬੮੪॥

sunk kachhoo na karo man mein taj sunk nisunk chalo sunn manan.
 terai mein preet maha har ki teh te hoan kaho tohai sung gumanan.
 nain bano tumrai sarse so dharai mano teechhan main ki sanin.
 to hi so prem maha har ko eh baat hi te kachhu hun ajaran. (684)

ਮੁਰਲੀ ਜਦੁਬੀਰ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਠਉਰੈ।
 ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੇਰੇ ਪਾਸਿ ਪਠੀ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਲਿਆਵ ਸੁ ਜਾਇ ਕੈ ਦਉਰੈ।
 ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਹ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਅਰੁ ਗਾਇ ਕੈ ਗੁਰਿਨ ਲੇਤ ਹੈ ਭਉਰੈ।
 ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਹੀ ਰਸ ਲੂਟਰ ਅਉਰੈ॥ ੬੮੫॥

murli jadbeer bajavat hai kab Siam kehai at sunder thourai.
 tahi te terai pas pathi so kehioy teh liav so jaie kai dourai.
 nachat hai jeh chanderbhaga or gaie kai gavarin leit hai bhourai.
 tahi te beig chaai sajni tumrai bin hi ras boolat aourai. (685)

ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਤੇਰੀ ਮੈ ਬੇਗ ਚਲੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਵੈ।
 ਸਯਾਮ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਜਹ ਗੁਰਿਨੀਯਾ ਮਿਲਿ ਮੰਗ ਗਾਵੈ।
 ਸੋਰਠਿ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਰਿਝਾਵੈ।
 ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੋ ਸੁਰ ਤਯਾਗਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਆਵੈ॥ ੬੮੬॥

tahi te bal balaie liou teri mein beig chalai nand lal bulavai.
 Siam bajavat hai murli jeh vavaraniya mil mangal gavai.
 sorath sudh malar bilaval Siam kehai nand lal reejhavai.
 aour ki baat kaha kehioy sur tiag sabhai sur mandal avai. (686)

"O egoistic lady! Listen to me and forget about your hesitation; and accompany me without any hesitation or doubts. Sri Krishna loves you too much, as such O proud woman! I am telling you, to come with me. Your eyes are sharp like the arrows, which have been sharpened by the sharpner of sensual desires. Sri Krishna is deeply in love with you, though I am not aware of it fully." (684)

The poet siam has stated that Sri Krishna was playing on his flute at a beautiful spot. "That is why he has asked me to approach you and has told me to rush to you and bring you back alongwith me to the place, where Chanderbhaga was dancing and other dairy maids were singing songs moving around Krishna. So O dear friend! Let us go quickly else the others would be enjoying all the love and fun. (685)

"O dear friend! I am offering myself as a scarifice to you, and requesting you to accompany me quickly, as Nand Lal (Krishna) was calling you (waiting for you). Where Krishna was playing his flute, there the milkmaids were singing together songs of joy and merriment." The poet siam has stated that Krishna was arousing them all, by singing songs in Ragas like Sorath, perfect Malhar and Bilawal etc. What to talk of others, even the gods were coming there (to watch) leaving the heaven of gods. (686)

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ

ਸਵੈਯਾ

ਮੈ ਨ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਜੁ ਚਲੋ ਤਬ ਮੋਹਿ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਦੁਹਾਈ।
ਮੈ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਜੀ ਜਦੁਨੰਦਨ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ।
ਸਯਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਹਾ ਤੁਮ ਸੌ ਤਜਿ ਮਾਨ ਹਹਾ ਰੀ ਚਲੋ ਦੁਚਿਤਾਈ।
ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਹਿਯੋ ਖੇਲਹੁ ਜਾਹੂੰ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ॥ ੬੮੭॥

Radhai baach prati uttar

Swaiyya'

main na chalo sajni har pai jo chalo tab mohai brijnath duhaiee.
mein sung preet taji janandan chanderbhaga sung preet lagaiee.
Siam ki preet maha tum son taj maan haha ri chalo duchitaiee.
terai bina nahi khelat hai kehioi kheloh jahun so preet lagaiee. (687)

ਦੁਤੀ ਵਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਪਾਇ ਪਰੋ ਤੁਮਰੇ ਸਜਨੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਮਾਨੁ ਨ ਕਈਯੈ।
ਸਯਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਜਹਾ ਉਠ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਜਈਯੈ।
ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਿਮ ਗੁਰਨਿਆ ਨਚੀਯੈ ਤਿਮ ਅਉ ਤਿਹ ਭਾਤਿ ਹੀ ਗਈਯੈ।
ਅਉਰ ਅਨੇਕਿ ਬਾਤ ਕਰੋ ਪਰ ਰਾਧੇ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਸਉਹ ਨ ਖਈਯੈ॥ ੬੮੮॥

Dooti Vaach

Swaiyya'

paie paro tumrai sajni at hi man bheetar maan na kaieeyai.
Siam bulavat hai so jaha uth kai teh thour bikhai chal jaieeyai.
nachat hai jim gavarania nachiyai tim aou teh bhant hi gaieeyai.
aour anaikik baat karo par Radhai balie liou suoh na kheiya. (688)

Then Radha replied to her as :

Swaiyya'

"O dear friend! I will not go to meet Krishna. I would swear by Krishna, that I am not coming at all, as Krishna has given up my love and has developed love for Chanderbhaga." In reply, Brijchhata said, "Krishna has got the maximum love for you. O friend! Alas, you do not follow. Leaving your egoism and dual-mindedness, please come with me. Without your presence, he does not want to play." Then Radha said, "Let him play with the woman, with whom he has developed his love now." (687)

The emissary then said.

Swaiyya'

"O dear friend! I would again bow to you with request, not to feel so much annoyance and egoism. You should go to the place where Krishna was calling you to meet him. You should also dance and sing as the other milkmaids were dancing and singing songs. O Radha! I would offer myself as a scarifice to you, but you should not swear, though you may say anything else." (688)

ਰਾਧੇ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਜੈਹਉ ਨ ਹਉ ਸੁਨ ਰੀ ਸਜਨੀ ਤੁਹਿ ਸੀ ਹਰਿ ਗੁਰਿਨ ਕੋਟਿ ਪਠਾਵੈ।
ਬੰਸੀ ਬਜਾਵੈ ਤਹਾ ਤੁ ਕਹਾ ਅਰੁ ਆਪ ਕਹਾ ਭਯੋ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ।
ਮੈ ਨ ਚਲੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹਮ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਆਨਿ ਸੁਨਾਵੈ।
ਅਉਰ ਸਖੀ ਕੀ ਕਹਾ ਗਨਤੀ ਨਹੀ ਜਾਉ ਰੀ ਜਉ ਹਰਿ ਆਪਨ ਆਵੈ॥ ੬੮੯॥

Radhai baach

Swaiyya'

jaihoan na houn sunn ri sajni tohai si har gavarin kot pathavai.
bansi bajavai taha tu kaha ar aaap kaha bhiou mangal gavai.
mein na chalo teh thour bikhai brahma hum ko kehiau aan sunavai.
aour sakhi ki kaha ganti nahi jaou ri jou har apan avai. (689)

ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਹੇ ਕੋ ਮਾਨ ਕਰੈ ਸੁਨ ਗੁਰਿਨ ਕਹੈ ਉਠ ਕੈ ਕਰ ਸੋਊ।
ਜਾ ਕੇ ਕੀਏ ਹਰਿ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਸੁਨਿਯੈ ਬਲ ਕਾਜ ਕਰੋ ਅਬ ਜੋਊ।
ਤਉ ਤੁਹਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਤ ਹੈ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਤੁਮ ਸੋ ਤਬ ਓਊ।
ਨਾਤਰ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸਨ ਰੀ ਤੁਹਿ ਸੀ ਨਹਿ ਗੁਰਿਨ ਸੁੰਦਰ ਕੋਊ॥ ੬੯੦॥

Dooti baach Radhai se

Swaiyya'

kahai ko karai sunn gavarin Siam kehai uth kai kar souoo.
ja ke keesai har hoiai khusi suniyai bal kaaj karo ab jouoo.
tou tohai bole pathavat hai jab preet lagi tum so tab auouoo.
natar ras bikhai sunn ri tohai si neh gavarin sunder houoo. (690)

**Then Radha said
Swaiyya'**

"O dear friend! Listen to me! I would not come. Even if he were to send million of milkmaids like you. Even if Krishna was playing on the flute, so what? Even if he were to sing songs of joy and merriment, so what? I would not go to that place, even if Brahma himself were to bring his message to deliver it to me. O dear friend! What to say of all others? Even if Krishna himself were to come for calling me, I would not go there even then." (689)

**Then the emissary (of Krishna) said to Radha-
Swaiyya'**

"O (milkmaid) Radha! Listen. What for are you making so much fuss and annoyance? Whatever Krishna was telling you, you should do that job only. O dear friend! I would commend and request you to perform such functions as would please Sri Krishna. That is why he had sent for you time and again as he had developed great love for you. Otherwise listen to me! Was there no other milkmaid as charming as yourself in this game of love?" (690)

ਸੰਗ ਤੇਰੇ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਛੂ ਨਾਹਿ ਨਈ।
 ਜਿਹ ਕੀ ਮੁਖ ਉਪਮਾ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੀ ਤਨ ਭਾ ਮਨੋ ਰੂਪ ਮਈ।
 ਤਿਹ ਸੰਗ ਕੋ ਤਯਾਗਿ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਉਠ ਕੈ ਤੁਹਿ ਬਾਟ ਲਈ।
 ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕੇ ਸੰਗ ਸਖੀ ਬਹੁ ਤੇਰੀ ਰੀ ਤੋ ਸੀ ਗੁਵਾਰਿ ਭਈ ਨ ਭਈ॥ ੬੯੧॥

sung terai hi preet ghani har ki sabh janat hai kachhu nahai naiee.
 jeh hi mukh upma chanderprabha jeh ki tan ka mano roop maiee.
 teh sung ko taiyag sunno sajni greeb ki uth kai tohai baat laiee.
 brij nath ke sung sakhi boh teri hi tai si gavarai bhaiee na behaiee. (691)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਸੁਨ ਕੈ ਇਹ ਗੁਰਿਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਈ ਹੈ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਨਾ ਪਠਏ ਰੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਹਮਰੇ ਉਨ ਕੇ ਉਠਿ ਬੀਚ ਪਈ ਹੈ।
 ਆਈ ਮਨਾਵਤ ਹੈ ਕਮ ਕੋ ਸੁ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਜੁ ਨਹੀ ਰੁਚਈ ਹੈ।
 ਕੋਪ ਕੈ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਨਹੀ ਚਲ ਰੀ ਤੂ ਕਿਨਿ ਬੀਚ ਦਈ ਹੈ॥ ੬੯੨॥

Kabiou baach

Swiayya'

sunni kai eh gavarin ki batiyan Brikhbhan suta man kop bhaiee hai.
 kahn bina pathei hi triya humrai un ke uth beech paiee hai.
 aiee manavan kai hum ko so kehi batiya juo nahi ruchaiee hai.
 kop kai uttar det bhaiee ri chal re tu kin beech daiee hai. (692)

s"Everyone knew that Sri Krishna had developed the greatest love for you, and this was nothing new that your face was as beautiful as the moon and the lustre of your body was truly glamorous. O dear friend! Now you have deserted him and have followed the path of your home. Krishna had many milkmaids as friends, and there could be no greater fool than yourself." (691)

The poet has stated

Swaiyya'

Hearing such words of Bijchhata. Radha was furious with rage, and said, "O woman! Without Kahna's consent, you have dared to become a middle woman between us and are telling me those words (things) which I do not appreciate. So she said in great fury, "You go away. Who has given you the authority of becoming a middle person between us?" (692)

ਦੁਤੀ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਕੋਪ ਕੈ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਇਨ ਆਇ ਕਹਿਯੋ ਫਿਰਿ ਸੰਗ ਸੁਜਾਨੈ।
ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰੀਯਾ ਹਉ ਮਨਾਇ ਰਹੀ ਜੜ ਕਿਉ ਹੂੰ ਨ ਮਾਨੈ।
ਸਾਮ ਦੀਏ ਨ ਮਨੈ ਨਹੀ ਦੰਡ ਮਨੈ ਨਹੀ ਭੇਦ ਦੀਏ ਅਰੁ ਦਾਨੈ।
ਐਸੀ ਗੁਵਾਰਿ ਸੋ ਹੇਤ ਕਹਾ ਤੁਮਰੀ ਜੋਊ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੋ ਰੰਗ ਨ ਜਾਨੈ॥ ੬੯੩॥

Dooti baach kahn se

Swaiyya'

kope kai uttar deit bhaiee in aie kehious phir sung sujanai.
baith rehi hath maan triya hoan mame rehi jarr kiun hun na manai.
saam diai na manai nehi dand maiyai nehi bheid deesai ar danai.
aisi govar so heit kaha tumri jouoo preet ko rung na janai. (693)

ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਜੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹੁਤੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਬੋਲਿ ਉਠੀ ਹੈ।
ਲਿਆਇ ਹੋ ਹਉ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਜੋਊ ਗੁਰ ਰੁਠੀ ਹੈ।
ਕਾਨੁ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਲਿਯਾਵਨ ਤਾਹੀ ਕੇ ਕਾਜ ਉਠੀ ਹੈ।
ਸੁੰਦਰਤਾ ਮੁਖ ਉਪਰ ਤੇ ਮਨੋ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਵਾਰ ਸੁਟੀ ਹੈ॥ ੬੯੪॥

Main prabha baach kahn ju so

Swaiyya'

main prabha har paas huti sunn kai batiyan tab bole uthi hai.
liaie ho hoan eh bhant kehious tum te har ju jouoo gavar ruth hai.
kahn kai paien pai tab hi so liayavan tahi hai kaag uthi hai.
sunderta mukh ooper te mano kanj prabha sabh vaar suti hai. (694)

**So the emissary (went back) and told Kahna -
Swaiyya'**

When Radha gave this reply in a great furious manner, then Bijchhatta came back and told Kahna, "That woman had got annoyed and was stubbornly sitting at home, and inspite of all my requests, that foolish woman was not willing to compromise in any case. She had not agreed to my requests even, nor at my admonishing her. She would not agree even on giving her any gifts or at the cost of her secrets (known to you). What was the use of your loving such a foolish person, who did not appreciate the value of your true love for her?" (693)

**Then Mainprabha (another milkmaid) said to Krishna
Swaiyya'**

Maniprabha, another milkmaid standing closeby, on hearing the talk of Bijchhatta spoke out suddenly, and said to Krishna. "O Krishna! The milkmaid, who has got annoyed with you, I will arrange to bring her back. She paid her respects with folded hands to Krishna, and went away to bring back the annoyed woman". Her beauty was more charming than that of the lotus-flower even. (694)

ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਉਹ ਕੇ ਢਿਗ ਹਉ ਚਲਿ ਜੈ ਹੋ।
ਜਾ ਹੀ ਉਪਾਵ ਤੇ ਆਇ ਹੈ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾਹੀ ਉਪਾਇ ਮਨਾਇ ਲਿਯੈ ਹੈ।
ਪਾਇਨ ਪੈ ਬਿਨੀਅਤ ਕੈ ਰਿਝਵਾਇ ਕੈ ਸੁੰਦਰਿ ਗੁਰਿ ਮਨੈਹੋ।
ਆਜ ਹੀ ਤੋ ਢਿਗ ਆਨਿ ਮਿਲੈਹੋ ਜੂ ਲਯਾਏ ਬਿਨਾ ਤੁਮਰੀ ਨ ਕਹੈ ਹੋ॥ ੬੯੫॥

har paien pai eh bhant kehioi jar ju oh kai dhig hoan chal jai ho.
ja hi upav te aie hai sunder tahi upaie manaie liyai hai.
paen pai bintian kai rijhvae kai sunder gvar maneho.
aaj hi te dhig aan milaiho ju lieyaie bina tumri na kehai ho. (695)

ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਫੁਨਿ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ।
ਜਿਹ ਕੇ ਨਹੀ ਤੁਲਿ ਮੰਦੋਦਰਿ ਹੈ ਜਿਹ ਤੁਲ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਹੀ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ।
ਜਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਦ ਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਲਸੈ ਤ੍ਰੀਯਾ ਵਾ ਕੀ ਆਭਾ।
ਮਨੋ ਚੰਦ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇਹਰ ਕੀਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕੋ ਸਭੋ ਧਨ ਯਾਹਿ ਲਭਾ॥ ੬੯੬॥

har paien pai teh thour chali kab Siam kehai phun main prabha.
jeh ko nahi tul mandodar hai jeh tul triya nahi Inder sabha.
jeh ko mukh sunder rajat hai eh bhant lasai triya va ki abha.
mano chand kurangan kehar keer prabha sabhai dhan yahan labha. (696)

ਪ੍ਰਤਿਉਤਰ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਚਲਿ ਚੰਦਮਖੀ ਹਰਿ ਕੇ ਢਿਗ ਤੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਪੈ ਚਲਿ ਆਈ।
ਆਇ ਕੈ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਬਲ ਬੇਗ ਚਲੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਈ।
ਮੈ ਨ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹਰਾ ਚਲੁ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਨ ਕਰੋ ਦੁਚਿਤਾਈ।
ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੈਠ ਰਹੀ ਇਹ ਠਉਰ ਮੈ ਮੋਹਨ ਕੋ ਮਨੋ ਚਿਤੁ ਚੁਰਾਈ॥ ੬੯੭॥

patituttar baach

Swaiyya'

chal chandermukhi har kai dhig te Brihbbhan suta pai chal aiee.
aie kai aisai kehioi teh so bal beig chalo nand lal bulaiee.
main te chalo(n) har pass haha chal aisai kehioi na kaho duchitaiee.
kahai ko baith rehi eh thour mein mohan ko mano chit churaiee. (697)

On bowing to Krishna, with folded hands, she said, "O Sri Krishna! That beautiful woman (Radha) would definitely come back. I will get her for a compromise with you, with all my efforts. I will request her with all the means at my disposal even bowing to her, and by alluring her. I will manage to bring back that beauty. I will arrange to bring her for a meeting with you today only, and without bringing her back, I will not deserve to be called your own friend." (695)

The poet siam has remarked that after bowing to Sri Krishna, Mainprabha, then left for that place, who was charming than Mandri even, and there could be none like her as beautiful, in the assembly of Indra even. Whose face was looking so glorious, as if all the beauty characteristics of the moon, deer, lion and parrots had borrowed their charm from her only." (696)

**In reply, she said
Swaiyya'**

Tha Mainprabha, with a face shining like the moon, came to Radha from Krishna and on reaching there, she said, "(O Radha!) I would sacrifice myself to you. Please hurry up, as Krishna had called you." Then Radha replied to her, "I will not go to meet Krishna." Then mainprabha said, "Alas! Do not say this. You must go, forgetting your dual-mindedness. Having (stolen the heart of Mohan) enamoured Krishna, why are you hiding yourself here?" (697)

ਜਾਹਿ ਘੋਰ ਘਟਾ ਘਟ ਆਏ ਘਨੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਮੈ ਜਹ ਮੋਰ ਪੁਕਾਰੈ।
 ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਹ ਗੁਰਨੀਯਾ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਘਨੇ ਬਿਰਹੀ ਤਨ ਵਾਰੈ।
 ਤਉਨ ਸਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਸੁਨੇ ਮੁਰਲੀ ਕੇ ਬਜਾਇ ਕੈ ਤੋਹਿ ਚਿਤਾਰੈ।
 ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਤਿਹ ਕਉਤਕ ਕੋ ਹਮ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੈ॥ ੬੯੮॥

jahai ghor ghata ghat aie ghanai chahun aouran main jeh mor pukarai.
 nachat hai jeh guaraniya teh peikh ghanai birhi tan varai.
 toun samai jadraie sunnai murli kai-bajaie kai tohai chitarai.
 tahi te beig chalo sajni teh koutak ko hum jaiee niharai. (698)

ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋ ਨਾਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ।
 ਬਾਤ ਧਰੋ ਰਸ ਹੂੰ ਕੀ ਮਨੈ ਅਪਨੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਹਠ ਧਾਰੋ।
 ਕਉਤਕ ਕਾਨ ਕੋ ਦਖਨ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੋ।
 ਕਾਰੇ ਕਉ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਕੈ ਕਹਿਯੋ ਦੇਖਨ ਕਉ ਉਮਗਿਯੋ ਮਨ ਸਾਰੋ॥ ੬੯੯॥

ta te na maan karo sajni har paas chalo nihai sunk bicharo.
 baat dharo rass hun ki manai apnai man mein na kachhu hChopaiath dharai.
 koutak kaan ko dhakhan ko teh ko jas pai kab Siam ucharo.
 kehai ko baith rehi hath kai kehioi dekhan
 kou umgiou man saro. (699)

ਹਰਿ ਪਾਸ ਨ ਮੈ ਚਲਹੋ ਸਜਨੀ ਪਿਖਬੇ ਕਹੁ ਕਉਤਕ ਜੀਯ ਨ ਮੇਰੋ।
 ਸਯਾਮ ਰਚੇ ਸੰਗ ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਜ ਕੈ ਹਮ ਸੋ ਫੁਨਿ ਨੇਹ ਘਨੇਰੋ।
 ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਹੂੰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਕਹਿਯੋ ਨਾਹਿ ਨਾਰੀ ਕਹਾ ਮੁਹਿ ਨੈਨਨ ਹੇਰੋ।
 ਤਾ ਤੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੋ ਹਰਿ ਹਉ ਉਠਿ ਜਾਹਿ ਜੋਊ ਉਮਗਿਯੋ ਮਨ ਤੇਰੋ॥ ੭੦੦॥

har pas na mein chalhon sajni pikhbei koh kautak jieu na mero.
 Siam rachai sung aour triya taj kai hum so phun neh ghanaro.
 chanderbhaga hun kai sung kehioi neh nari kaha mohai nainan hero.
 ta te na pas chalo(n) har hoan uth jahei jouoo umgiou man tero. (700)

The place, where dark clouds gather together to cast their shadow; where peacocks were making musical sounds from all the four sides, where milkmaids were dancing, on watching whom many separated ones intend to sacrifice their body even. There, O dear friend! Listen to me, Krishna is reminded of you while playing on his flute. So, O dear friend! Let us go quickly, and perceive his wonderful plays (games) (being played by Krishna). (698)

O dear friend! Do not feel annoyed as such and go to meet Sri Krishna, without having any hesitation, whatsoever. You should think of only love in your mind, without having any stubborn attitude at heart. The poet siam has stated that, she should only think of his praises to watch his playful games only. She further said, "When everyone else was keen to watch Krishna's feats, why are you trying to stay behind due to your obstinancy?" (699)

Then Radha replied, "O dear friend! I will not go to meet Krishna, as I am not keen anymore to watch his feats or gameplays. Krishna had developed his love for other women and had given up his intense love for me. (Who was the other woman?) When replied, "He was in love with Chander Prabha." Then Mainprabha said, "There is no other woman." But Radha said, "I had seen with my own eyes. As such 'I will not go to Krishna. But if you are keen to watch his fun, then you may go.'" (700)

ਦੁਤੀ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਮੈ ਕਹਾ ਦੇਖਨ ਜਾਉ ਤੀਯਾ ਤੁਹਿ ਲਯਾਵਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਪਠਾਈ।
ਤਾਹੀ ਤੇ ਹਉ ਸਭ ਗੁਰਿਨ ਤੇ ਵੁਠ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਆਈ।
ਤੂ ਅਭਿਮਾਨ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹੀ ਨਹੀ ਮਾਨਤ ਹੈ ਕਛੂ ਸਖਿ ਪਰਾਈ।
ਬੇਗ ਚਲੋ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ਕਹੋ ਤੁਮਰੇ ਮਗੁ ਹੋਰਤ ਠਾਢਿ ਕਨ੍ਹਾਈ॥ ੭੦੧॥

dooti baach

Swaiyya

min kaha dekhan jaou(n) triya tohai liavan ko jadraie pethaiee.
tahi te hoan sabh gavarin te uth kai tab hi tumrai peh aiee.
tu abhiman kai baith nehi nahi manat hai kachhu seekh praiee.
beig chalo tohai sung kaho tumrai mug herat
thanth kahnaiee. (701)

ਰਾਧੇ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਹਰਿ ਪਾਸ ਨ ਮੈ ਚਲਹੇ ਰੀ ਸਖੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੁ ਤੁਹਿ ਬਾਤ ਬਨਾਈ।
ਸਯਾਮ ਨ ਮੋਰੇ ਤੂ ਪਾਸ ਪਠੀ ਇਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਕਪਟੀ ਲਖਿ ਪਾਈ।
ਭੀ ਕਪਟੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗੁਰਨਿ ਤੂ ਨ ਲਖੇ ਕਛੂ ਪੀਰ ਪਰਾਈ।
ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ਰਹੀ ਕਹਿ ਐਸੋ ਨ ਮਾਨ ਪਿਖਿਯੋ ਕਹੂੰ ਮਾਈ॥ ੭੦੨॥

Radhai baach

Swaiyya'

har ras na mein chalho ri sakhi tu kaha bhiou jo tohai baat banaiee.
Siam na morai tu pas pathi eh batan te kapti lakh paiee.
bhi kapti tu kaha bhiou gavarin tu na lakhai kachh peer praiee.
yo keh kai niyaie rehi keh aiso na maan pikhiou
kahnun maiee. (702)

The emissary then said

Swaiyya'

O dear friend! What for should I go? I had been sent by Krishna to bringing you alongwith me. So leaving all other milkmaids I had come to you specially. But you are sitting here due to your egoistic tendencies and are not prepared to listen to someone else's advice. So I am telling you again to hurry up, as Krishna was anxiously waiting for you alone." (701)

Radha again said

Swaiyya'

"O frined! I will not go to meet Krishna, what for you are making these stories as Krishna had not sent you to call me. Infact, from your talk, it appears you are deceitful." So the emissary said, "Even if I were decietful, so what? But O milkmaid (Radha)! You do not realize the other's painful condition." Having said these words, she bowed to her and said, "I have not seen such an attitude of stubborn annoyance in any other woman." (702)

ਦੁਤੀ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਫਿਰਿ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਚਲੀਯੋ ਰੀ ਹਹਾ ਬਲ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਪਹਿ ਯੋ ਕਹਿ ਆਈ।
ਹੋਹੁ ਨ ਆਤੁਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਉ ਲਯਾਵਤ ਹੋ ਉਹਿ ਜਾਇ ਮਨਾਈ।
ਇਹ ਤੂ ਕਰਿ ਮਾਨ ਰਹੀ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਤੂ ਚਲੋ ਤਜਿ ਕੈ ਦੁਚਿਤਾਈ।
ਤੋ ਬਿਨੁ ਮੋ ਪੈ ਨ ਜਾਤ ਗਯੋ ਕਹਿਯੋ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਛੁ ਬਾਤ ਪਰਾਈ॥ ੭੦੩॥

Dooti baach

Swaiyya'

phir aiso kehious chaliou ri haha bal mein har ke
peh yo keh aiee.
hoh na atur Sri Brijnath hoan liavat ho oh jaie manaiee.
it tu kar maan rehi sajni har pai tu chalai taj kai duchitaiee.
tou bin mo pai na jaat geyo kehious janat hai
kachh baat praiee. (703)

ਰਾਧੇ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਉਠ ਆਈ ਹੁਤੀ ਤੂ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗੁਰਨਿ ਆਈ ਨ ਪੂਛਿ ਕਹਿਯੋ ਕਛੁ ਸੋਰੀ।
ਜਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਫਿਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਕਛੁ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਤੋਰੀ।
ਮੋ ਬਤੀਯਾ ਜਦੁਰਾਇ ਜੁ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਹੀਯੋ ਸੁ ਅਹੋ ਰੀ।
ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰਭ ਮੋਰੀ॥ ੭੦੪॥

Radhai baach

Swaiyya'

uthi aiee huti tu kaha bhiou gavarin tu na lakhai kachu sori.
jahei kehious phir kai har pai eh to kachh taaj na lagat teri.
mo batiya jadraie ju pai kab Siam kehai kehious so aho ri.
chanderbhaga sung preet karo tum so nahi preet
kehious prabh mori. (704)

**The emissary said
Swaiyya'**

Then Mainprabha said like this, "Oh friend! Alas! How could it be? I am a sacrifice to you. Let us go. I had told Sri Krishna like this. O Krishna! Do not worry, I will go and get you back by persuading you (from your attitude). O dear friend! But you are sitting here with an annoyed attitude. Forget about this dual-mindedness and come (with me) to meet Sri Krishna. I will not be able to go alone without your accompanying me. You do not appreciate someone else's doings. (703)

**Then Radha said
Swaiyya'**

"O milkmaid, If I have come back home, so what? I have not come after taking his permission. Do you mean some astrologer had told me to take his permission for coming home? Please go away, and tell Krishna like this, without feeling any hesitation." The poet siam has stated that Radha had said, "You may go back and tell Krishna that he loved Chanderbhaga only and did not have any love or affection for me." (704)

ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਰਾਧਿਕਾ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਸੋ ਉਠਿ ਗੁਰਿਨ ਪਾਇ ਲਾਗੀ।
ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਕੀ ਤੁਮ ਸੋ ਹਰਿ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਹੂੰ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਿਯਾਗੀ।
ਉਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨ ਕ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੀ।
ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਤੇਰੀ ਮੈ ਬੇਗ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪੈ ਬਡਭਾਗੀ॥ ੭੦੫॥

sun kai eh Radhika ki batiya tab so uth gavarin paie lagi.
preet kehio har ki tum so har chanderbhaga hun so preet tiyagi.
un ki kab Siam subudh kehai tohai dekhan kai ras
mein anuragi.

tahi tai baal balaie liou teri mein beig chalo har
pai badbhagi. (705)

ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਚਲੀਯੈ ਕਛੁ ਜਾਨਤ ਹੈ ਰਸ ਬਾਤ ਇਯਾਨੀ।
ਤੋਹੀ ਕੋ ਸਯਾਮ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈ ਤੁਮਰੈ ਬਿਨੁ ਰੀ ਨਹੀ ਪੀਵਤ ਪਾਨੀ।
ਤੂ ਇਹ ਭਾਤ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਉਗੀ ਹਉ ਹਰਿ ਪੈ ਇਹ ਬਾਨੀ।
ਤਾਹੀ ਤੇ ਜਾਨਤ ਹੋ ਸਜਨੀ ਅਬ ਜੋਬਨ ਪਾਇ ਭਈ ਹੈ ਦੀਵਾਨੀ॥ ੭੦੬॥

brijnath bulavat hai chaliou kachh janat hai ras
baat iyani.

tohi ko Siam niharat kai tumrai bin ri nahi peevat pani.
tu eh bhant kehai mukh te nahi jiougi hoan har pai eh bani.
tahi te janat ho sajni ab jobab paiee bhaiee hai divani. (706)

ਮਾਨ ਕਰਿਯੋ ਮਨ ਬੀਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਜਿ ਬੈਠਿ ਰਹੀ ਹਿਤ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੇਰੋ।
ਬੈਠਿ ਰਹੀ ਬਕ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਸਭ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੋ ਭਾਵਨ ਨੇਰੋ।
ਤੇ ਸੰਗ ਤੋ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਸਜਨੀ ਕਹੁਬੇ ਕਹੁ ਜੋ ਉਮਰਿਯੋ ਮਨ ਮੇਰੋ।
ਆਵਤ ਹੈ ਇਮ ਮੋ ਮਨ ਮੈ ਦਿਨ ਚਾਰ ਕੋ ਪਾਹੁਨੋ ਜੋਬਨ ਤੇਰੋ॥ ੭੦੭॥

maan kariou man beech triya taj baith rehi hit Siam ju kerai.
baith rehi bak dhian dharai sabh janat preet ko bhavan nero.
tou sung tou mein kehio sajni kehbao koh jo
umigiyo man mero.

avat hai im mo man mein din char ko pachino
joban tero. (707)

On hearing these words, the milkmaids fell down at her feet (in obeisance). She said, "Krishna only loved you as Krishna had disowned any affection for Chanderbhaga." The poet siam has stated after due consideration." He is absored in your true love and is keenly waiting for you. So O dear friend! I would take all your blame on myself. O fortunate one! Please go and meet Krishna immediately." (705)

"Sri Krishna was calling you so let us go soon. O foolish girl! Try to understand the game of love slightly. Sri Krishna was always casting his glances on you and would not drink even a sip of water without your presence. But you are telling me these words, "That I will not go to meet him." I will go back and tell Sri Krishna exactly like this. So, O dear friend! I know fully well that having attained such a youthful beauty (charm), you have gone mad." (706)

"O friend! You have felt annoyed and forgetting Krishna's love for you, you are sitting back at home. You are like a crane sitting in great thoughts. (deeply in meditation), and everyone knows about it, that the beloved one could be met easily, with love only. So, O dear friend! I am telling you all that, whatever had come to my mind. Now I am feeling at heart that your youthful charm is only temporary (for few days) and will not last long." (707)

ਤਾ ਕੈ ਨ ਪਾਸ ਚਲੈ ਉਠ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜੋਉ ਸਭ ਲੋਗਨ ਭੋਗੀ।
 ਤਾ ਤੇ ਰਹੀ ਹਠਿ ਤ੍ਰੀਯਾ ਉਨ ਕੋ ਕਛੁ ਜੈ ਗੋ ਨ ਆਪਨ ਖੋਗੀ।
 ਜੋਬਨ ਕੋ ਜੁ ਗੁਮਾਨ ਕਰੈ ਤਿਹ ਜੋਬਨ ਕੀ ਸੁ ਦਸਾ ਇਹ ਹੋਗੀ।
 ਤੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸੋਉ ਯੋ ਰਮਿ ਹੈ ਜਿਮ ਕੰਧ ਪੈ ਡਾਰ ਬਘੰਰਬ ਜੋਗੀ॥ ੭੦੮॥

ta kai na pas chalai uth kai kab Siam jouoo sabh logan bhogi.
 ta tai rehi hath baith triya un ko kachh jai go na apan khogi.
 joban ko jo guman karai teh joban ki so dasa eh hogi.
 te raj kai souoo yo rum hai jim kandh pai daar
 baghambar jogi. (708)

ਨੈਨ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਤੁਮਰੇ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਕਟਿ ਰੀ ਸੁਨ ਤ੍ਵੈ ਹੈ।
 ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਜਿਹ ਕੀ ਫੁਨਿ ਕੰਜ ਬਰਾਬਰ ਕ੍ਵੈ ਹੈ।
 ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਬਾਧਿ ਘਨੋ ਤਿਹ ਤੇ ਕਛੁ ਆਪਨ ਹੀ ਸੁਨ ਖ੍ਵੈ ਹੈ।
 ਏ ਤਨ ਸੁ ਤੁਹਿ ਬੈਰ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਠਿਏ ਤੁਮਰੋ ਕਹੁ ਹ੍ਵੈ ਹੈ॥ ੭੦੯॥

nain kurangan sei tumari kehar ki kati ri sunn tavai hai.
 anan sunder hai sas so jeh ki phun kanj brabar kavai hai.
 baith rehi hath badh ghano teh te kachh apan hi sum khavai hai.
 eai tan so tohai bair kariou har siun hathei tumro
 koh havai hai. (709)

ਸੁਨ ਕੈ ਇਹ ਗੁਰਿਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ।
 ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਚੜਾਇ ਕੈ ਭਉਹਨ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਸੰਗ ਕ੍ਵੈ ਜਰੀ।
 ਜੋਉ ਆਈ ਮਨਾਵਨ ਗੁਰਿਨ ਥੀ ਤਿਹ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਇਮ ਪੈ ਉਚਰੀ।
 ਸਖੀ ਕਾਰੇ ਕੌ ਹਉ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋ ਹਰਿ ਕੀ ਕਛੁ ਮੋ ਪਰਵਾਹ ਪਰੀ॥ ੭੧੦॥

sunn kai eh gavarin ki batiyan Brikhbhan suta at ross bhari.
 nain nachaie charaie hai bhouhan pai man mein sung karodh jari.
 jouoo aiee manavan gavarin thee teh so batiyan im pai uchri.
 sakhi kahai kou hoan har pai chalo har ki kachh
 mo parvah pari. (710)

The poet sian has stated, "Why do you not go to the Lord, who was enjoying the beauty of the whole universe? So, O dear friend! If you sit back with a stubborn attitude, you will be only loser, and he will not be at any loss." The youth, which you are so proud about, that charm will go away soon. The youthful charm will desert you soon just as a Yogi moves away by keeping the tiger skin on his shoulders." (708)

"O friend! Listen to me. You possess deer-like eyes and waist like the tiger, while your face is shining like the moon, and even lotus cannot compare with it (in beauty). You are behaving most stubbornly and sitting here; and take it from me, that you will be the only loser. You are being harsh to your beauty only. You will not gain anything by being stubborn towards Sri Krishna!" (709)

After listening to all this talk of the milkmaid, Radha was becoming furious with rage. Twisting her eyes and stretching her eye-brows she was enraged and infuriated. So she told the milkmaid, who had come to persuade her to compromise, "O friend! Why should I go to Krishna? I do not care for him any more! (710)

ਯੋ ਇਹ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਤਬ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋ ਉਨਿ ਬਾਤ ਕਰੀ ਹੈ।
 ਰਾਧੇ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਰੋਸ ਕਰੋ ਨਹਿ ਕਿਉ ਕਿਹ ਕੋਪ ਕੇ ਸੰਗ ਭਰੀ ਹੈ।
 ਤੂ ਇਤ ਮਾਨ ਰਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਉਤ ਹੇਰਤ ਪੈ ਰਿਪੁ ਚੰਦ ਹਰੀ ਹੈ।
 ਤੂ ਨ ਕਰੈ ਪਰਵਾਹ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕੋ ਤੁਮਰੀ ਪਰਵਾਹ ਪਰੀ ਹੈ॥ ੭੧੧॥

yo eh uttar diet bhaiee tab ya bidh so un baat kari hai.
 Radhai balaie liou ras karo neh kiun keh kop kei sung bhari hai.
 tu it maan rehi har kai ut karat pai rip chand hari kai.
 tu na karai parvah hari har kou tumri parvah pari hai. (711)

ਯੋ ਕਹਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਫਿਰਿ ਯੋ ਉਨਿ ਬੇਗ ਚਲੋ ਚਲਿ ਹੋਹੁ ਸੰਜੋਗੀ।
 ਤਾਹੀ ਕੇ ਨੈਨ ਲਗੇ ਇਹ ਠਉਰ ਜੋਊ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਰਸ ਭੋਗੀ।
 ਤਾ ਕੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੈ ਸਜਨੀ ਉਨ ਕੋ ਕਛ ਜੈ ਹੈ ਨ ਆਪਨ ਖੋਗੀ।
 ਤੈ ਮੁਖ ਰੀ ਬਲਿ ਦੇਖਨ ਕੋ ਜਦੁਗਾਇ ਕੇ ਨੈਨ ਭਏ ਦੋਊ ਬਿਓਗੀ॥ ੭੧੨॥

yo keh baat kehi phir jo uth beg chalo chal hoho sanjogi.
 tahi kai nain lagai eh thour jouoo sabh logan ko rass bhogi.
 ta ke na pass chalai sajni un ko kaechh jai hai na apan khogi.
 tai mukh ri bal dekhane ke jadraie ke nain bhaie
 douoo biougi. (712)

ਪੇਖਤ ਹੈ ਨਹੀ ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤੁਮਰੋ ਈ ਸੁਨੋ ਬਲਿ ਪੰਥ ਨਿਹਾਰੈ।
 ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ ਬਿਖੈ ਅਟਕੇ ਤੁਮਰੀ ਹੀ ਕਿਧੋ ਬਲਿ ਬਾਤ ਉਚਾਰੈ।
 ਝੂਮਿ ਗਿਰੈ ਕਬਹੂੰ ਧਰਨੀ ਕਰਿ ਤ੍ਰੈ ਮਧਿ ਆਪਨ ਆਪ ਸੰਭਾਰੈ।
 ਤਉਨ ਸਮੈ ਸਖੀ ਤੋਹਿ ਚਿਤਾਰਿ ਕੈ ਸਯਾਮਿ ਜੂ ਮੈਨ ਕੋ ਮਾਨ ਨਿਵਾਰੈ॥ ੭੧੩॥

pekhat hai nahi aour triya tumro ei sunno baal panth niharai.
 terai hi dhian bikhai atkai tumri hi kidhou bal baat ucharai.
 jhoom girai kabhun dharni kar lavai madh apan aap sambharai.
 toun samai sakhi tohai chitar kai siam joo main ko
 maan nivarai. (713)

When Radha spoke like this, then the emissary said, "O Radha! I would take all your worries and problems on my shoulders, please do not be angry. Why are you so much agitated with rage? You are sitting here being annoyed, while Sri Krishna the competitor of moon, (full of charm) was waiting for you. If you do not care for Sri Krishna, then why should he worry and care for you? (711)

After saying like this, the emissary milkmaid said, "Be quick and let us go, so that you could be his companion. His eyes are concentrating on this place only, who is usually enjoying all the pleasures of the world. O dear friend! If you won't go, then he will not be the loser, infact, you will only lose something of your own. O young woman! Both the eyes of Krishna are anxiously waiting to get a glance of your face." (712)

O dear friend! He is not looking at any other woman, but is keenly waiting for your comeback. O young damsel! He is only thinking of you and is stuck up there, or he only talks about you, and sometimes he falls on the ground being dizzy and he could only be supported by you, as he is always immersed in your thoughts. O friend! That moment Sri Krishna remembers you only and even gives up his sensual desires. (713)

ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਉਠਿ ਬੇਗ ਚਲੋ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ।
 ਸਯਾਮ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਪਨੋ ਚਿਤ ਮਾਨੋ।
 ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ ਫਸੇ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰ ਕੈ ਮਨਿ ਸੋਕ ਅਸੋਕ ਬਹਾਨੋ।
 ਮੂੜ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਕਰਿ ਮਾਨ ਕਛੁ ਹਰਿ ਕੋ ਨਹੀ ਹੇਤ ਪਛਾਨੋ॥ ੭੧੪॥

ta tin na maan karo sajni uth beig chalo kachh sunk na anon.
 Siam ki baat sunno hum te tumrai chit mein apno chit mano.
 terai hi dhiyan phasai har ju har hai man sou asok bahano.
 moor rehi abla kar maan kachh har ko nahi heit pachhano. (714)

ਗੁਰਨਿ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਰਾਧਿਕਾ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ।
 ਕਿਹ ਹੋਤ ਕਹਿਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਸਿ ਮਨਾਵਨ ਮੋਹੂ ਕੇ ਕਾਜ ਧਈ।
 ਨਹਿ ਹਉ ਚਲਿ ਹੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮਰੀ ਧਉ ਕਹਾ ਗਤਿ ਹੈ ਹੈ ਦਈ।
 ਸਖੀ ਅਉਰਨ ਨਾਮ ਸੁ ਮੂੜ ਧਰੈ ਨ ਲਖੈ ਇਹ ਹਉ ਹੂੰ ਕਿ ਮੂੜ ਮਈ॥ ੭੧੫॥

gavarin ki sunn kai batiyan tab Radhika uthar deit bhaiee.
 keh heit kehioi taj kai har pas manavan mohai kai kaaj dhaiee.
 neh hoan chal hoan har pas kehioi tumri dhou gut havai hai daiee.
 sakhi aouran naam so moorr dharai na lakhai eh hoan hun
 ke moorr maiee. (715)

ਸੁਨ ਕੈ ਬਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਗੁਰਨਿ ਉਤਰ ਦੀਨੋ।
 ਰੀ ਸੁਨ ਗੁਰਨਿ ਮੋ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨ ਹੂੰ ਸੁਨਿ ਸੌਨ ਸੁਨੈਬੋ ਕਉ ਕੀਨੋ।
 ਮੋਹਿ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਕਿ ਤੂ ਮੂੜ ਮੈ ਮੂੜ ਤੁਹੀ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਚੀਨੋ।
 ਜੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਭੇਜੀ ਅਈ ਸੁਨਿ ਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਹੂੰ ਸੋ ਹਠ ਕੀਨੋ॥ ੭੧੬॥

sunn kai brikhbhan suta so kehioi eh bhant so gavarin uttar deno.
 ri sunn gavarin mo batiyan tin hun sunn saron sunaibai kou keeno.
 mohai kehai mukh te ke tu moorr tuhi man main kar cheeno.
 jai jadraie ki bheji aiee sunn tai jadraie hun so hath keeno. (716)

"O friend! So do not feel annoyed and make a hasty move. Have no hesitation, in mind. You listen from me about Krishna's state of mind, and (I say) he is always thinking of you alone in his heart of hearts. Infact, Sri Krishna is always engrossed in your love, but he is always giving some excuses of his uncomfortable state of mind just to put others off. O young foolish girl! You are sitting back like a fool being annoyed, without appreciating the love of Sri Krishna for you." (714)

After hearing the talk of the milkmaid, Radha prepared herself to reply. "Why have you come all the way to persuade me, being the pleasant company of Sri Krishna? I have already told you that I will not come to meet Krishna. What is your value, even if the Lord would come to request me, even then I would not go. O friend! You are calling others as fools, without realizing that you yourself are behaving like a fool! (715)

On hearing Radha's words, the milkmaid said, "O Radha (milkmaid) ! Listen to me clearly, and make your ears worth listening to my talk. You have just now called me a fool, but think about it in your mind, was I behaving like a fool? Listen, I have been sent by Sri Krishna, whereas you have become stubborn and behaving like it against Krishna only." (716)

ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਚਲੀਯੈ ਉਠਿ ਕੈ ਬਲਿ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ।
 ਤੋ ਹੀ ਸੋ ਹੇਤੁ ਘਨੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਹੂੰ ਕਹਿਯੋ ਸਾਚ ਹੀ ਜਾਨੋ।
 ਪਾਇਨ ਤੋਰੇ ਪਰੋ ਲਲਨਾ ਹਠ ਦੂਰ ਕਰੋ ਕਬਹੂੰ ਫੁਨਿ ਮਾਨੋ।
 ਤਾ ਤੇ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਤਜਿ ਸੰਕ ਕਿਧੋ ਹਰਿ ਕੀ ਵਹ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੋ॥ ੭੧੭॥
 yau keh kai eh bhant kehious chaliyai uth kai bal sunk na ano.
 tou hi so haite ghano har ko teh te tum kehious saach hi jano.
 paien torai paro lalna hath dur karo kabhun phun mano.
 ta te nisunk chalo taj sunk kidhou har ki veh preet pachhano. (717)

ਕੰਜਨ ਮੈ ਸਖੀ ਰਾਸ ਸਮੈ ਹਰਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਤੁਮ ਸੋ ਬਨ ਮੈ।
 ਜਿਤਨੇ ਉਨ ਕੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਮੋ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਆਧਿਕ ਹੈ ਉਨ ਮੈ।
 ਮੁਰਝਾਇ ਗਏ ਬਿਨੁ ਤੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਨਿ ਗੁਰਿਨ ਮੈ।
 ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨ ਬੇਗ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਕਰ ਕੈ ਸੁਧਿ ਪੈ ਬਨ ਕੀ ਮਨ ਮੈ॥ ੭੧੮॥
 kanjan mein sakhi ras samai har kel karai tum so ban mein.
 jitno un ko hit hai tohai mo teh te nahi adhik hai un mein.
 murjhaaie gaie hin tai har ju neh khelat hai phun gavarin mein.
 teh tei sunn being nisunk chalo kar kai sudh pai ban ki man mein. (718)

ਸਯਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਚਲੀਯੈ ਬਲਿ ਬਲਿ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੁ ਹਠੁ ਕੀਜੈ।
 ਬੈਠ ਰਹੀ ਕਰਿ ਮਾਨ ਘਨੋ ਕਛੁ ਅਉਰਨ ਹੂੰ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ।
 ਤਾ ਤੇ ਹਉ ਬਾਤ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੋ ਇਹ ਤੇ ਨ ਕਛੁ ਤੁਮਰੋ ਕਹਿਯੋ ਛੀਜੈ।
 ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਓਰਿ ਸਭੈ ਤਜ ਮਾਨ ਅਬੈ ਹਸਿ ਦੀਜੈ॥ ੭੧੯॥
 Siam bulavat hai chaliyai bal bal pai man mein na kachh hath keeja.
 baith rehi kar maan ghano kachh aouran hun ko kehious sunn leejai.
 ta te hoan baat karo tum so eh te na kachh tumro kehou chheejai.
 naik nihar kehious hum aour subhai taj maan abai has deejai. (719)

After saying all this, she further said, "O young girl! Get up and come with me.. Do not hesitate and delay any more. You take it from me that this is a perfect truth that Sri Krishna is fully in love with you only. O dear friend! I would bow to you and request you again. Forget about your stubborn attitude, and accept my proposal for a change. So accompany me without any hesitation, leaving your stubbornness, and try to appreciate Sri Krishna's love for you. (717)

"O dear friend! Sri Krishna was playing with you the games of love in the byelanes of Kunj, at the times of (gameplay) fun and frolic, and the love he has got for you, is much more than the love he has shown for all other milkmaids. Without your presence Sri Krishna has become withered and does not play any more with the milkmaids. So O dear friend! Listen to me and keeping the fun in mind, do not hesitate any more and let us go quickly. (718)

"O young damsel! Krishna is calling you, so without any obstinancy in mind let us go. You have got annoyed unnecessarily and are sitting here (without purpose), it is sometimes worth while to listen to other's advice as well. That is why, I am talking to you and telling you that you will not lose anything by going there." Then the friend said, Look at me and give a smile, giving up your annoyance." (719)

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਦੁਤੀ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਮੈ ਨ ਹਸੇ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋ ਨਹੀ ਜਉ ਤੁਹਿ ਸੀ ਸਖੀ ਕੋਟਿਕ ਆਵੈ।
ਆਇ ਉਪਾਵ ਅਨੇਕ ਕਰੈ ਅਰੁ ਪਾਇਨ ਉਪਰ ਸੀਸ ਨਿਆਵੈ।
ਮੈ ਕਬਹੂ ਨਹੀ ਜਾਉ ਤਹਾ ਤੁਹ ਸੀ ਕਹਿ ਕੋਟਿਕ ਬਾਤ ਬਨਾਵੈ।
ਅਉਰ ਕੀ ਕਉਨ ਗਨੈ ਗਨਤੀ ਬਲਿ ਆਪਨ ਕਾਨ ਜੂ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ॥ ੭੨੦॥

Radhai baach duti so

Swaiyya'

main na hason har pas chalo nahi jou tohai si sakhi kotik avai.
aie upav anek karai or paien uper sees niavai.
mein kabhun nahi jaon taha toh si keh kotak baat banavai.
aour ki kaun ganai ganti bal apan kahn ju sees jhukavai. (720)

ਪ੍ਰਤਿਉਤਰ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਜੋ ਇਨ ਐਸੀ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਹੀ ਉਹ ਗੁਰਨਿ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਹੋ ਰੀ।
ਜਉ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਚਲੀਯੈ ਤੂ ਕਹੈ ਹਮ ਸਯਾਮ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਹੀ ਛੋਰੀ।
ਸਯਾਮ ਸੋ ਮਾਈ ਕਹਾ ਕਹੀਯੈ ਇਹ ਸਾਬ ਕਰੇ ਹਿਤਵਾ ਬਰ ਜੋਰੀ।
ਭੇਜਤ ਹੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਪੈ ਇਹ ਸੀ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਗੁਰਨਿ ਥੋਰੀ॥ ੭੨੧॥

Prattiuttar baach

Swaiyya'

jo in aisi kehi batiyan tab hi oh gavarin yo kehiou ho ri.
jo hun baat kehi chaliou tu kehai hum Siam so preet hi chhori.
Siam so maiee kaha kehiou eh sath karai hitva bar jori.
bhejat hai hum ko eh si teh ke peh gavarin thori. (721)

Then Radha said to the emissary

Swaiyya'

I will not smile, nor will I go to meet Krishna, even if millions like you may come to request me, and make all sorts of efforts or even bow to me. I will not go there in any case, even if millions like you make any excuses. What to talk of others, even if Sri Krishna were to come himself personally and bow to me with requests I will not go." (720)

Then the emissary said in reply

Swiayya'

When Radha talked like this, then the emissary (milkmaid) said, "O woman! When I am telling you to go there, then you are telling me that you have no love lost for Krishna now. O mother! What should I tell Krishna, when he is loving you without any restraint? He has sent us to persuade you, when he has got many more mailkmaids like you." (721)

ਭੇਜਤ ਹੈ ਇਹ ਪੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਗੁਰਨਿ ਰੂਪ ਕੋ ਮਾਨ ਕਰੈ।
 ਇਹ ਜਾਨਤ ਵੈ ਘਟ ਹੈ ਹਮ ਤੇ ਤਿਹ ਤੇ ਹਠ ਬਾਧਿ ਰਹੀ ਨ ਟਰੈ।
 ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪਿਓ ਇਹ ਗੁਰਨਿ ਕੀ ਮਤਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਕੋਪ ਤੇ ਪੈ ਨ ਡਰੈ।
 ਤਿਹ ਸੋ ਬਲਿ ਜਾਉ ਕਹਾ ਕਹੀਯੈ ਤਿਹ ਲਯਾਵਹੁ ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ॥ ੭੨੨॥

bhejat hai eh pai hum ko eh gavarin roop ko maan karai.
 eh janat vai ghat hai hum te teh te hath badh rehi na torai.
 kab Siam pikho eh gavarin ki mat Siam ke kop tei pai na darai.
 teh so bol jaou kaha kehiyai teh liouvoh yo mukh
 te achhrai. (722)

ਸਯਾਮ ਕਰੈ ਸਖੀ ਅਉਰ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਬੈ ਇਹ ਗੁਰਨਿ ਭੂਲ ਪਛਾਨੈ।
 ਵਾ ਕੇ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਹੀ ਸਜਨੀ ਸੁ ਰਹੀ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਨਹੀ ਮਾਨੈ।
 ਯਾ ਕੋ ਬਿਸਾਰ ਡਰੈ ਮਨ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਮਾਨਹਿ ਕੋ ਫਲੁ ਜਾਨੈ।
 ਅੰਤ ਖਿਸਾਇ ਘਨੀ ਅਕੁਲਾਇ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਮਾਨੈ ਤੁ ਮਾਨੈ॥ ੭੨੩॥

Siam karai sakhi aour so preet tabai eh gavarin
 bhool pachhanai.
 va ko kiai bin ri sajni so rehi keh kai so kehiou
 nahi manai.
 ya ko bissar darai man te tab hi eh maneh ko phal janai.
 ant khisaie ghani akulaie kehiou tab hi eh manai
 to manai. (723)

ਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਗੁਰਨਿ ਕੋ ਇਮ ਉਤਰ ਦੀਨੋ।
 ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀ ਹਰਿ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਸੰਗ ਤਉ ਹਮ ਹੂੰ ਅਸ ਮਾਨ ਸੁ ਕੀਨੋ।
 ਤਉ ਸਜਨੀ ਕਹਿਯੋ ਰੂਠ ਰਹੀ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਿਯੋ ਹਮਰੇ ਜਬ ਜੀਨੋ।
 ਤੇਰੇ ਕਹੇ ਬਿਨੁ ਹੀ ਹਰਿ ਆਗੇ ਹੂੰ ਮੋ ਹੂੰ ਸੋ ਨੇਹੁ ਬਿਦਾ ਕਰ ਦੀਨੋ॥ ੭੨੪॥

yo sunn kai Brikhbhan suta teh gavarin ko in uttar deno.
 preet kari har chanderbhaga sung tou hum hun as maan so keeno.
 tou sajni kehiou rooth rehi at karodh badhiou humrai jab jeeno.
 terai kehai bin ri har agai hun mo hu so neho bida kar deeno. (724)

"He has sent me to this woman, when this milkmaid is getting proud of her beauty. She knows that other milkmaids are not so beautiful, as such she is becoming obstinate and does not budge an inch. The poet siam has stated, that one should look at the foolishness of this milkmaid, who is not afraid of the wrathfulness of Krishna. We are a sacrifice to that Krishna, who is always repeating to bring (call) her back." (722)

If Krishna were to show his love for some other milkmaid, then only this milkmaid (Radha) would realize her mistake. O dear friend, "Without his showing his love for another woman, she is just saying that without accepting our request. "If Sri Krishna were to forget her from his mind, then only she would appreciate the cost of her pride. Then getting irritated she said with impatience "If she agreed to my request then only there is some way out, else there was no other solution." (723)

Then Radha, on hearing these words, said to the emissary, "Krishna had developed love for Chanderbhaga, that is why I am annoyed with him. O dear friend! I am telling you that when I felt greatly agitated over it, then only I got annoyed and came back. O dear friend! Without your telling me, Krishna had already discarded me, losing all his love for me. (724)

ਯੋ ਕਹਿ ਗੁਰਨਿ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰਿ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹੈ।
ਜਾਹਿ ਰੀ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੈਠੀ ਹੈ ਗੁਰਨਿ ਤੇਰੇ ਕਹਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮੈ ਸਹਿਯੋ ਹੈ।
ਬਾਤ ਕਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਕੀ ਤੁਹਿ ਤਾ ਕੋ ਮਨ ਸੋ ਸਖੀ ਚਿਤ ਚਹਿਯੋ ਹੈ।
ਤਾਹੀ ਤੇ ਹਉ ਨ ਚਲੇ ਸਜਨੀ ਹਮ ਸੋ ਹਰਿ ਸੋ ਰਸ ਕਉਨ ਰਹਿਯੋ ਹੈ॥ ੭੨੫॥

yo keh gavarin so batiya kar Siam kehai phir aisai kehiau hai.
jahai ri kahai ko baithi hai gavarin tero kehiau at hi main awhiou hai.
baat kehi at hi ras ki tohai ta ko na so sakhi chit chehiau hai.
tahi te hoan na chalo sajni hum so har so ras kaun rehiau hai. (725)

ਯੋ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਕੇਰੋ।
ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਭੇਜੇ ਤੇ ਯਾ ਪਹਿ ਆਇਕੈ ਕੈ ਕੈ ਮਨਾਵਨ ਕੋ ਅਤਿ ਝੋਰੋ।
ਸਯਾਮ ਚਕੋਰ ਮਨੋ ਤੁਨ ਜੋ ਸੁਨਿ ਰੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਮਨ ਮੇਰੋ।
ਤਾਹੀ ਨਿਹਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਸੁਨੋ ਸੀਸ ਸੋ ਮੁਖ ਦੇਖਤ ਹੈ ਹੈ ਰੀ ਤੇਰੋ॥ ੭੨੬॥

yo sunn uttar deit bhaiee kab Siam kehai har ko hit kero.
kahn ke bhejai te ya peh aiekai kai kai manavan ko at jhero.
Siam chakor mano tran jo sunn ri eh bhant kehai man mero.
tahi nihar nihar suno sas so mukh dekhat havai hai re tero. (726)

ਰਾਧੇ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਦੇਖਤ ਹੈ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗੁਰਨਿ ਮੈ ਨ ਕਹਿਯੋ ਹਿਤ ਕੇ ਪਹਿ ਜੈਰੋ।
ਕਾਹੇ ਕੇ ਕਾਜ ਉਰਾਹਨ ਰੀ ਸਹਿ ਹੋ ਅਪਨੋ ਪਤਿ ਦੇਖਿ ਅਘੈ ਹੋ।
ਸਯਾਮ ਰਚੇ ਸੰਗਿ ਅਉਰ ਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਜਾਇ ਕਹਾ ਜਸ ਪੈਰੋ।
ਤਾ ਤੇ ਪਧਾਰਹੁ ਰੀ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਕੋ ਨਹਿ ਜੀਵਤ ਰੂਪ ਦਿਖੈ ਹੋ॥ ੭੨੭॥

Radhai baach

Swaiyya'

dekhat hai tu kaha khiou gavarin main na hit ke peh jehou.
kahai ke kaaj uraha ri seh ho apno pat dekh aghai ho.
Siam rachai sung aur triya teh ke peh jai kaha jai paiho.
ta te padharo ri sajni har ko na jivat roop dikhai hai. (727)

The poet Siam has stated, After telling the milkmaid like this, then Radha again said, "O friend! Now please go away. What for are you waiting here? I have already tolerated you enough, alongwith your talk." Then the emissary replied, "O friend! I have talked to you only through love for you but you have not liked my words." Then Radha replied, "O dear friend! I am not coming now because there is no love lost either with me or Krishna for each other." (725)

The poet Siam has stated that hearing these words, the milkmaid said in response keeping Krishna's interest at heart. She thought to herself that she had come here on Krishna's ordains only, and I have wasted much time in getting involved in this mess of persuading this milkmaid. So she said, "O friend! Listen to me! I feel at heart that charming chakor Krishna (Indian red legged partridge) had got enamoured with the moon-like face of Radha, and belonged to you only). (726)

Radha then said

Swaiyya'

"O milkmaid! If he was waiting to see my face, so what? I have already said that I will not go to meet him. Why should I get other's blame? I will feel satisfied with my own spouse only. Sri Krishna was enjoying the company of other women, so what praise shall I get by going to him? So O dear friend! You may now go back. Now I will not show my face to Sri Krishna, so long as I am alive. (727)

ਅਬ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਪਾਸ ਫਿਰ ਆਈ

ਦੁਤੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਜਬ ਤਾਹਿ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਨੰਦ ਲਲਾ ਪਹਿ ਆਈ।
ਆਇ ਕੈ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਮਾਨਤ ਮੂੜ ਮਨਾਈ।
ਕੈ ਤਜਿ ਵਾਹਿ ਰਚੋ ਇਨ ਸੋ ਨਹੀ ਆਪ ਹੂੰ ਜਾਇ ਕੈ ਲਿਆਉ ਮਨਾਈ।
ਯੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਚਲਿਯੋ ਤਹ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਆਪ ਹੀ ਧਾਈ॥ ੭੨੮॥

ab main prabha krisan ji pas phir aiee

duti baach kahn ju so

Swaiyya'

yo jab tahai sunni batiyan uth kai souoo Nand lala peh aiee.
aie kai aisai kehioo har ju neh manat moorr manaiaiee.
kai taj vahai rachou in so nahi aap hun jaie kai liou manaiee.
yo sunn baat chaioo teh ko kab Siam kehai har
aap hi dhaiee. (728)

ਅਉਰ ਨ ਗੁਰਿਨਿ ਕੋਊ ਪਠੀ ਚਲਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਆਯੋ।
ਤਾਹੀ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਬਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
ਪਾਇ ਘਨੋ ਸੁਖ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਉਪਰਿ ਮਾਨ ਸੋ ਬੋਲੁ ਸੁਨਾਯੋ।
ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਹੂੰ ਸੇ ਕੇਲ ਕਰੋ ਇਹ ਠਉਰ ਕਹਾ ਤਜਿ ਲਾਜਹਿ ਆਯੋ॥ ੭੨੯॥

aour na gavarin kouoo pathi chal kai har ju tab aap hi aiyo.
tahi ko roop niharat Brikhbhan suta man mein sukh paiyo.
paie ghano sukh pai man mein at ooper maan so
bole sunaiyo.

Chanderbhagha hun so kel karo eh thour kaha taj
bajeh aiyo. (729)

**Now Mainprabha then told Krishna
Swaiyya'**

When she heard all these words from Radha, the emissary came back to Krishna and on coming back told Sri Krishna, "O Krishna! That foolish woman would not relent even on persuasion. So either you may forget about her and get interested in these milkmaids instead of persuading her. (728)

Instead of sending anyother milkmaid, Sri Krishna rushed personally to meet her. On seeing his face only. Radha felt greatly relieved. In her heart she felt very happy and satisfied but out-wardly showed her annoyance and said, "Why have you come here? Why do you not love Chanderbhaga only?" (729)

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਰਾਸਹਿ ਕਿਉ ਤਜਿ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਚਲਿ ਕੈ ਹਮਰੇ ਪਹਿ ਕਿਉ ਕਹਿਯੋ ਆਯੋ।
ਕਿਉ ਇਹ ਗੁਰਨਿ ਕੀ ਸਿਖ ਮਾਨ ਕੈ ਆਪਨ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਸਖੀ ਧਾਯੋ।
ਜਾਨਤ ਥੀ ਕਿ ਬਡੋ ਠਗੁ ਹੈ ਇਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਅਬ ਹੀ ਲਖਿ ਪਾਯੋ।
ਕਿਉ ਹਮਰੇ ਪਹਿ ਆਏ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਕੋ ਨਹੀ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ॥ ੭੩੦॥

Radhe baach kahn ju so

Swaiyya'

rashe kiun taj chanderbhaga chal kai hamrai peh kiun kehio aiyo.
kiun eh gavarin ki sikh maan kai apan hi uth kai sakhi dhaiyo.
janat thi ke bado thag hai eh batan te ab hi lakh paiyo.
kiun humrai peh aie kehio hum to tum ko nahi hole pathaiyo. (730)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨਹਿ ਰੀ ਤੁਹਿ ਗੁਰਨਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ।
ਨੈਨਨ ਕੇ ਕਰਿ ਭਾਵ ਘਨੇ ਸਰ ਸੋ ਹਮਰੇ ਮਨੁਆ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਯੋ।
ਤਾ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਸੋ ਸੁਨੀਯੈ ਬਲਿ ਅੰਗ ਜਰਿਯੋ ਸੁ ਗਯੋ ਨ ਬਚਾਯੋ।
ਤੇਰੇ ਬੁਲਾਯੋ ਨ ਆਯੋ ਹੋ ਰੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਜਰੇ ਕਹੁ ਸੇਕਿਨਿ ਆਯੋ॥ ੭੩੧॥

Kahn ju baach Radhe so

Swaiyya'

yo sunn uttar deit bhiou neh ri tohai gavarin bole pathaiou.
nainan kai kar bhav ghanai as so hamro manna mrig ghaiyo.
ta birhagan so suniyai bal ang jariou so geyo na bachaiou.
terai bulaiyo na aayo ho ri teh thour jarai koh sekin aieyo. (731)

Then Radha told Krishna:

Swaiyya'

"Tell me, why have you come to meet me, leaving Chanderbhaga in the midst of your love game? It is a fact that he had taken a clue from the other milkmaids or has he come running on his own? I already knew that Krishna was a great cheat (deceiver) but now I have realised it from these happenings. Then Radha addressed Krishna saying, "Why have you come to me now, tell me, as I have not sent for you?" (730)

Then Kahna said to Radha

Swaiyya'

On hearing Radha's words, Sri Krishna said, "O milkmaid (Radha)! You have not sent for me, but with the tilting of your bewitching eyes, like shooting arrows you have wounded the deer like heart of mine. Further more listen. In the fire of your separation, my body has been burning and notwithstanding all my efforts, it could not escape being burnt. O Radha dear! I have not come on your calling, but to cool down my burnt body, I have come to you on my own." (731)

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਸੰਗ ਫਿਰੀ ਤੁਮਰੇ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਸਯਾਮ ਕਹੇ ਕਬਿ ਆਨੰਦ ਭੀਨੀ।
ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਿਯੋ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤ ਚੀਨ ਕੈ ਅਉਰ ਨ ਚੀਨੀ।
ਹੋਤ ਕਰਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਜਿ ਹੋਤ ਦਸਾ ਇਹ ਕੀਨੀ।
ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਸੰਗ ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਹਿ ਸਾਸ ਲਯੋ ਅਖੀਯਾ ਭਰ ਲੀਨੀ॥ ੭੩੨॥

Radhe baach kahn so

Swiayya'

sung phiri tumrai har khelat Siam kehai kabi anand bheeni.
logan ko uphas sehiou teh moorat cheen kai aour na cheeni.
heit kariou at hi tum so tum hun taj heit dasa eh kini.
preet kari sung aour triya keh sas liou akhain bhar leeni. (732)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਮੇਰੇ ਘਨੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਮ ਸੋ ਸਖੀ ਅਉਰ ਕਿਸੀ ਨਹਿ ਗੁਰਨਿ ਮਾਹੀ।
ਤੇਰੇ ਖਰੇ ਤੁਹਿ ਦੇਖਤ ਹੋ ਬਿਨ ਤ੍ਰੈ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤਿ ਕੀ ਪਰਛਾਹੀ।
ਯੋ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਗਹੀ ਬਹੀਯਾ ਚਲੀਯੈ ਹਮ ਸੋ ਬਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਹੀ।
ਹੁ ਹਾ ਚਲੁ ਮੇਰੀ ਸਹੁ ਮੇਰੀ ਸਹੁ ਮੇਰੀ ਸਹੁ ਤੇਰੀ ਸਹੁ ਤੇਰੀ ਸਹੁ
ਨਾਹੀ ਜੁ ਨਾਹੀ॥ ੭੩੩॥

Kahn so baach

Swaiyya

mero ghano hit hai tum so sakhi aour kisi hen gavarin mahi.
terai kharai teh dekhat ho bin trai tohai moorat ki parchhahi.
yo keh kahn gehi behiya chaliyai hum so ban mein sukh pahi.
ha ha chal meri soh(n) meri soh(n) teri soh(n) teri soh(n)
nahi ju nahi. (733)

Then Radha replied to Krishna

Swaiyya'

The poet siam has stated, (Radha replied) "O Sri Krishna! I was filled with blissful joy while playing with you, having borne the brunt of people's disparaging remarks and their mockery, but you only deserted me and made my position helpless like this. You have developed love for another like this. You have developed love for another woman. Having said this, she heaved a sigh in disgust and her eyes were filled wit tears. (732)

Then Krishna said,

Swaiyya'

"O dear friend! I have the greatest love for you alone and have not the least attraction for anyone else. When you are standing there I only glance at you, while in your absence, I am watching your shadow only. Saying this Krishna held Radha's arm (and said) come with me to the forest, where we will enjoy great fun and satisfaction. Please come with me, else you will swear by me, my oath (or my like). "Then Radha said, "No, dear, not on your oath. I cannot swear on your life, I will come." (733)

ਯੋ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਗਹੀ ਬਿਹੀਯਾ ਤਿਹੂ ਲੋਗਨ ਕੋ ਭਗੀਯਾ ਰਸ ਜੋ ਹੈ।
 ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਹ ਕੀ ਕਟਿ ਹੈ ਜਿਹ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਕੋ ਹੈ।
 ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਚਲੀਯੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗਿ ਜੋ ਸਭ ਗੁਰਨਿ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ।
 ਯੋ ਕਹਿ ਕਾਹੇ ਕਰੇ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਕੈ ਤੁਹਿ ਲਾਲ ਹੀਐ ਮਧਿ ਜੋ ਹੈ॥ ੭੩੪॥

yo keh kahn gehi bihiya tehn logan ko bhagiya ras jo hai.
 kehar si jeh ki kar hai jeh anan pai sas kotak ko hai.
 aiso kehiau chaliyai sung jo sabh gavarin ke man mohai.
 yo keh kahai karo binti sunn kai tohai lal hiai madh jo hai. (734)

ਕਾਹੇ ਉਰਾਹਨ ਦੇਤ ਸਖੀ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰੀਤ ਘਨੀ ਹਮਰੀ ਸੰਗ ਤੇਰੇ।
 ਨਾਨਕ ਤੂੰ ਭਰਮੀ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਮਨਿ ਮੇਰੇ।
 ਤਾ ਤੇ ਉਠੋ ਤਜਿ ਮਾਨ ਸਭੈ ਚਲਿ ਖੇਲਹਿ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਕੇਰੇ।
 ਮਾਨਤ ਹੈ ਨਹਿ ਬਾਤ ਹਠੀ ਬਿਰਹਾਤੁਰ ਹੈ ਬਿਰਹੀ ਜਨ ਟੇਰੇ॥ ੭੩੫॥

kahai urahan diet sakhi kehiau preet ghani humri sung terai.
 Nanak tu(n) bharmi man mein kachh baat na
 chanderbhaga man merai.

ta te uthai taj maan sabhai chal khelung pai jamuna tat kerai.
 manat hai neh baat hathi birhatur hai birthi jan terai. (735)

ਤਯਾਗ ਕਹਿਯੋ ਅਬ ਮਾਨ ਸਖੀ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਹੂੰ ਬਨ ਬੀਚ ਪਧਾਰੈ।
 ਨਾਨਕ ਹੀ ਤੂੰ ਰਿਸੀ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮਨ ਬਾਤ ਹਮਾਰੈ।
 ਤਾ ਤੇ ਅਸੋਕ ਕੇ ਸਾਥ ਸੁਨੋ ਬਲਿ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸਭ ਸੋਕਹਿ ਡਾਰੈ।
 ਯਾ ਤੇ ਨ ਅਉਰ ਭਲੀ ਕਛੁ ਹੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਮ ਮੈਨ ਕੋ ਮਾਨ ਨਿਵਾਰੈ॥ ੭੩੬॥

tiag kehiau ab maan sakhi hum hun tum hun ban beech padharung.
 Nanak hi tu risi man mein nahi aan triya man baat hamarai.
 ta te asok kai sath suno bal teer nadi sabh so keh darai.
 ya te na aour bhali kachh hai mil kai hum main ko
 maan nivarai. (736)

Saying thus Kahna held the arm of Radha, and he was hailing the enjoyment of all the three worlds whose waist was like the lion, and even millions of moons cannot (compare) match his beauty, Then he said, "You come with me," Who has enamoured all the milkmaids. Then Radha said, "Why are you beseeching me like this? O dear, listen. Whatever is in your mind, I have gauged it fully. (734)

Then Krishna said, "O dear friend! Why are you taunting me? I have got immense love for you. You are unnecessarily having doubt in your mind, as I have no special liking for Chanderbhaga in my heart. So get up and forgetting all grievances, let us go to the banks of Jamuna for playing games (of love)." But the Obstinate Radha does not agree, while Krishna was suffering from the pangs of separation and made earnest appeals like a person in great pain with separation. (735)

Then he said, O friend! Now leave your annoyance and let us both proceed to the forest. You are getting remorseful for nothing as I have no place (in my heart) for any other woman. O darling! So you listen to me with great elation (joy). Let us throw away all our afflictions on the banks of the river. There is nothing more appealing than to enjoy sensual pleasure, so as to dispel the ego of the god of love even." (736)

ਕਾਨ੍ਹ ਰਸਾਤਰ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਢਿਗ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ।
 ਤਾਹਿ ਮਨੀ ਹਰਿ ਬਾਤ ਸੋਊ ਤਿਨ ਮਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ।
 ਹਾਬਹਿ ਸੋ ਬਹੀਆ ਗਹਿ ਸਯਾਮ ਸੁ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਅਬ ਖੇਲਹਿ ਯਾਰੀ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ ਤਬਾ ਰਾਧਕਾ ਸੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੋ ਮੋਰੀ ਪਿਆਰੀ॥ ੭੩੭॥

kahn rasatar havai ati hi Brikhbhan suta dhig baat uchari.
 tahai mani kar baat souoo tin maan ki baat bida kar dari.
 hatheh so behai geh Siam so aisai kehio ab khelaih yari.
 kahn kehio tab Radhika so hamro sung kail karo mori piari. (737)

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਲਲਾ ਕਹੁ ਉਤਰ ਦੀਨੋ।
 ਤਾਹੀ ਸੋ ਬਾਤ ਕਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਨੇਹੁ ਘਨੋ ਤੁਮ ਕੀਨੋ।
 ਕਾਹੇ ਕਉ ਮੇਰੀ ਗਹੀ ਬਹੀਆ ਸੁ ਦੁਖਾਵਤ ਕਾਹੇ ਕਉ ਹੋ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ।
 ਯੋ ਕਹਿ ਬਾਤ ਭਰੀ ਅਖੀਆ ਕਰਿ ਕੈ ਦੁਖ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਸੁ ਲੀਨੋ॥ ੭੩੮॥

Radhe baach kahn so

Swiayya'

yo sunn kai Brikhbhan suta Nand lal lala koh uttar deeno.
 tahi so baat karo har jo jeh ke sung neh ghano tum keeno.
 kahè kou meri gehi behain so dukhavat kahai kou ho mohai ji no.
 yo keh baat bhari akhian kar kai dukh saas usas so leno. (738)

ਕੇਲ ਕਰੋ ਉਠਿ ਗੁਰਨਿ ਸੋ ਜਿਨਿ ਸੰਗ ਰਚਿਯੋ ਮਨ ਹੈ ਸੁ ਤੁਮਾਰੋ।
 ਸੁਾਸਨ ਲੈ ਅਖੀਆ ਭਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ।
 ਸੰਗ ਚਲੋ ਨਹਿ ਹਉ ਤੁਮਰੇ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਕਹਿਓ ਕਿਉ ਨਹੀ ਮਾਰੋ।
 ਸਾਚ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਪਧਾਰੋ॥ ੭੩੯॥

keil karai uth gavarin so jiu sung rachio man hai so tumaro.
 savasan lai akhian bhar kai Brikhbhan suta eh bhant ucharo.
 sung chalo neh hoan tumrai kar ayudh lai kehio kiun nahi maro.
 sach kaho tum so batiyan taj kai hum ko jadubir padharo. (739)

Krishna had told this thing to Radha, being under the spell of sexual pleasure (love) and Radha agreed to his proposal and dispelling her annoyance she accompanied him. Then holding her arm in his hands, Krishna then said to her. "O Radha, come on and let us play game of love." Then Krishna told to Radha, "O my darling! Play the game of love with me." (737)

**Then Radha told Krishna -
Swaiyya'**

On hearing such loving words from Krishna, Radha answered, "O Krishna! Go and talk to her with whom you have developed great love. Why are you holding my arm and giving me mental affliction? After saying these words, Radha's eyes were filled with tears and she heaved a sigh with painful breath." (738)

(Then she added)", Go and play the game of love with her with whom your heart is so much attached. "Then heaving a great sigh with tearful eyes Radha said, "I will not go with you even if you kill me with your weapons. I am telling you the truth, O Krishna! Please leave me alone and go away." (739)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਸੰਗ ਚਲੋ ਹਮਰੇ ਉਠ ਕੈ ਸਖੀ ਕਛੁ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਨੋ।
ਆਇ ਹੋ ਹਉ ਤਜਿ ਸੰਕਿ ਨਿਸੰਕ ਕਛੁ ਤਿਹ ਤੇ ਰਸ ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੋ।
ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਬੇਚੇ ਕਿਧੋ ਬਿਕੀਯੈ ਇਹ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨੋ ਸਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹਾਨੋ।
ਤਾ ਤੇ ਹਉ ਤੇਰੀ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਕਹਿਬੋ ਮੁਹਿ ਮਾਨਿ ਸਖੀ ਆਬ ਮਾਨੋ॥ ੭੪੦॥

Kahn ju baach Radhe so

Swaiyya'

sung chalo hamrai uth kai sakhi man mein nahi aano.
aie ho hoan taj sank nisunk kachh teh te ras reet pachhano.
mitar ko beichai kidhou bikiyai eh saroun sunno sakhi preet kahano.
ta te hoan teri karo binti kehbo mohai maan sakhi ab mano. (740)

ਰਾਛੇ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਉਤਰ ਦੀਨੋ।
ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਹੀ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮਰੀ ਕਹਾ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗਿ ਬਾਰਿ ਭਰੀਨੋ।
ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਸੰਗ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਕਰੀ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ।
ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਭਰਿ ਸ੍ਰਾਸ ਲਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਪਟੀਨੋ॥ ੭੪੧॥

Rache baach

Swaiyya'

yo sunn kai har ki batiyan har ko tin ya bidh uttar deeno.
preet rehi hum so tumri kaha yo keh kai drig baar bhareeno.
preet kari sung chanderbhaga at kope badhiyo teh te mohai ji no.
yo keh kai bhar svass liou kab Siam kehαι at hi kapteeno. (741)

Then Krishna said to Radha

Swaiyya'

O friend ! Please get up and accompany me dispelling all your annoyance. I have come to you without any doubts having left other friends, from this only you should realise my love for you. O friend! Listen to the talk of love with full attention (with your ears). One should be prepared to sell off oneself when the friend offers his whole self in sale off (provided the love gets satisfied). So I would beseech you, "O dear friend! Please accept my word and accept my proposal without any dithering." (740)

Then Radha said,

Swaiyya'

On hearing these words of Krishna, Radha replied to him, "Your love for me does not exist any more, and saying this her eyes were filled with tears. You have loved only Chanderbhaga which has agitated my mind greatly and enraged me." The poet siam has stated, saying these words, she heaved a deep sigh (of pain), as she was a great expert at deception. (741)

ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ ਫਿਰਿ ਬੋਲਿ ਉਠੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਸਿਉ।
 ਤੁਮ ਸੋ ਹਮ ਸੋ ਰਸ ਕਉਨ ਰਹਿਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਕੋ ਪਹਿ ਜਿਉ।
 ਹਰਿ ਯੋ ਕਹੀ ਮੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਸੋ ਉਨਿ ਕੋਪਿ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਸੋ ਕਹੁ ਕਿਉ।
 ਤੁਮਰੇ ਸੰਗਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਮੈ ਸੁਨੀਯੈ ਬਤੀਯਾ ਹਮਰੀ ਬਲਿ ਇਉ॥ ੭੪੨॥

karodh bhari phirbole uthi Brikhbhan suta mukh sunder siun.
 tum so hum so ras kaun rehiou kab Siam kehai bidh ko peh jiun.
 har yo kehi mo hit hai tohai so un kope kehio hum so koh kiun.
 tumro sung kel karai ban mein suniyeai batiyan tumri bal eao. (742)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਮੋਹਿਯੋ ਹਉ ਤੇਰੇ ਸਖੀ ਚਲਿਬੋ ਪਿਖਿ ਮੋਹਿਯੋ ਸੁ ਹਉ ਦ੍ਰਿਗ ਪੇਖਤ ਤੇਰੇ।
 ਮੋਹਿ ਰਹਿਯੋ ਅਲਕੈ ਤੁਮਰੀ ਪਿਖਿ ਜਾਤ ਗਯੋ ਤਜਿ ਯਾ ਨਹੀ ਡੇਰੇ।
 ਮੋਹਿ ਰਹਿਯੋ ਤੁਹਿ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨ ਮੇਰੇ।
 ਮੋਹਿ ਰਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇਰੇ ਨਿਹਾਰਤ ਜਿਉ ਗਨ ਚੰਦ ਚਕੋਰਨ ਹੇਰੇ॥ ੭੪੩॥

Kahn ju baach Radhe so

Swaiyya'

mohiou hoan tero sakhi chalibo pikhi mohiou su hoan drig pekhat tere.
 mohai rahio alkai tumri pikh jaat geyo taj ya nahi dere.
 mohai rehio teh ang niharat preet badhi teh te man mere.
 mohai rehio mukh tero niharat jiou vann chand chakoran here. (743)

ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਚਲੋ ਉਠ ਕੈ ਅਬ ਹੀ।
 ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਸੋ ਸਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਕੁਪਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸਬ ਹੀ।
 ਤਿਹ ਤੇ ਇਹ ਛੁਦ੍ਰਨ ਬਾਤ ਕੀ ਗੀਤਿ ਕਹਿਯੋ ਨ ਅਰੀ ਤੁਮ ਕੋ ਫਬ ਹੀ।
 ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨ ਮੋ ਬਿਨਤੀ ਚਲੀਯੈ ਇਹ ਕਾਜ ਕੀਏ ਨ ਕਛੂ ਲਭ ਹੀ॥ ੭੪੪॥

ta te na maan karo sajni mohai sung chalo uth kai ab hi.
 tumri tum so sakhi preet ghani kup baat kaho taj kai sab hi.
 teh te eh chhudran baat ki reet kehio na ari tum ko phab hi.
 teh tai sunn mein binti chaliyai eh kaaj keeyai na kachhy labh hi. (744)

Fully agitated and enraged Radha spoke from her beautiful face. "There is no love lost for me in your heart." The poet siam has stated, "Tell me, how any love is left for me in your heart?" The Krishna replied, "My love remains intact for you alone." In reply, the infuriated Radha said, "Tell me, how could you vouch for your love for me?" Then Krishna said, "O damsel! Listen to me. I have enjoyed sensual pleasure with you alone in the forest, (so this only proves my love for you alone)." (742)

Then Krishna told Radha

Swaiyya'

O dear friend! I am fully enamoured with your gait. I am fully endeared to you with your bewitching eyes, even your tresses (of hair) have enamoured me, and now I cannot go back leaving all these things behind. I am completely enamoured with your body and this has enhanced my love for you. By seeing your countenance I am totally captivated just as a flock of partridges continues to gaze at moon beseechingly." (743)

So "O darling! Now forget about your displeasure and get up soon to accompany me. O dear friend! I have the deepest love for you and talk to me, without any feeling of anguish. I am telling you about your protest of displeasure, which is of a very low order and does not behove you at all. So listen to my appeal and come with me. Nothing would be gained by talking and behaving like this." (744)

ਅਤਿ ਹੀ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਰੰਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੋਊ ਮਾਨੀ।
ਦੂਰ ਕਰੀ ਮਨ ਕੀ ਗਨਤੀ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੀ ਤਿਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ।
ਤਉ ਇਮ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰਤਾ ਮਹਿ ਤ੍ਰੀਯਨ ਰਾਨੀ।
ਤਯਾਗ ਦਈ ਦੁਚਿਤਈ ਮਨ ਕੀ ਹਰਿ ਸੋ ਰਸ ਬਾਤਨ ਸੋ ਨਿਜ ਕਾਨੀ॥ ੭੪੫॥

at hi jab kahn kari binti tab hi man runch triya souoo man.
dur kari man ki ganti jab ki har ki tin preet pachhani.
tou im uttar deit bhaiee sunderta ,ej trouam rani.
tiyag deiee duchiatiee man ki kar so ras betan so nij kani. (745)

ਮੋਹਿ ਕਹੋ ਚਲੀਯੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜਾਨਤ ਹੋ ਰਸ ਸਾਥ ਛਰੋਗੇ।
ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਹਮ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਸਖੀ ਜਾਨਤ ਗੁਰਿਨ ਸੰਗ ਅਰੋਗੇ।
ਹਉ ਨਹੀ ਹਾਰਿ ਹਉ ਪੈ ਤੁਮਤੇ ਤੁਮ ਹੀ ਹਮ ਤੇ ਹਰਿ ਹਾਰਿ ਪਰੋਗੇ।
ਏਕ ਨ ਜਾਨਤ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਲਵਾਇ ਕਹਿਯੋ ਕਛੁ ਕਾਜੁ ਕਰੋਗੇ॥ ੭੪੬॥

mohai kehai chaliyai humrai sung janat ho ras sath chharogai.
rass bikhai hum kai sung lai sakhi janat gavarin sung arogai.
hoan nahi haar hoan pai tumte tum hi tum te har haar parogai.
ek na janat kunj galeen lavaie kehio kachh kaaj karogai. (746)

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਭੀਨੀ।
ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਿਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਛਬਿ ਦਾਤਨ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੀ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਭਈ ਕਬਿ ਕੇ ਸੋਊ ਕੀਨੀ।
ਜਿਉ ਘਨ ਬੀਚ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਤਿਹ ਕੋ ਠਗ ਕੈ ਠਗਨੀ ਠਗ ਲੀਨੀ॥ ੭੪੭॥

brixbhan suta kab Siam kehai at jo har ke ras bheetar bheeni.
ri brijnath kehio hass kai chhabi datan ki at sunder cheeni.
ta chhab hi at hi upma man mein jo bhaiee kab ke souoo keeni.
jiun ghan beech lassai chapla teh ko thag kai thagi thag leeni. (747)

When Krishna made such requests beseechingly then that woman (Radha) accepted his appeal in her mind to some extent, and realising Krishna's love for her, she finally gave up all her doubts and misgivings. She, who was the queen among woman-folk, then started giving her reply like this. She gave up her dual-mindedness and talking lovingly to Sri Krishna, she felt herself near to his heart in love. (745)

She said, "You are telling me to accompany you. I know that you could be won over by my loving behaviour towards you. You will take me along with you as your only companion, but I know fully well that you will get stuck up with another milkmaid on the way. O Krishna! I shall not accept defeat from you on any score. You will accept defeat from me on any score. You will only feel defeated (helpless) before me. You will take me to those byelanes which I know not fully. I am telling you the truth that you would do as it suits you, after taking me there." (746)

The poet siam has stated that Radha, who was fully endeared to Sri Krishna in her love, said with a laugh, O Sri Krishna! "That moment her teeth were shining beautifully, and the poet has described the praise of her beautiful teeth like this. As if the flash of lightning among the dark clouds even, had been put to shame before the beauty of her teeth. (747)

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਭੀਨੀ।
 ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਮਨ ਕੈ ਜਬ ਕਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮੀਨ ਲੀਨੀ।
 ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਹਿੰਗੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਿਨ ਸੰਗ ਕਹਿਯੋ ਸੋਊ ਕੀਨੀ।
 ਯੋ ਹਸਿ ਬਾਤ ਨਿਸੰਗ ਕਹਿਯੋ ਮਨ ਕੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਦੀਨੀ॥ ੭੪੮॥
 Brikhbhan suta kab Siam kehāi at jo har kai ras bheetar bheeni.
 beech hulas bhadiou man kai jab kan ki baat sabhai meen leeni.
 kunj galeen mein khelehnaigai kar ke tin sung kehiau souoo keeni.
 yo has baat nisung kehiau man ki duchitaiee sabh hi taj deeni. (748)

ਦੋਊ ਜਉ ਹਸਿ ਬਾਤਨ ਸੰਗ ਢਰੋ ਤੁ ਹੁਲਾਸ ਬਿਲਾਸ ਬਢੇ ਸਗਰੇ।
 ਹਸਿ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਲਈ ਤੁਲਨਾ ਗਹਿ ਗਾੜੇ ਅਨੰਗ ਤੇ ਅੰਕ ਭਰੇ।
 ਤਰਕੀ ਹੈ ਤਨੀ ਦਰਕੀ ਅੰਗੀਆ ਗਰ ਮਾਲ ਤੇ ਟੂਟ ਕੈ ਲਾਲ ਪਰੇ।
 ਪੀਯ ਕੇ ਮਿਲਏ ਤੀਯ ਕੇ ਹੀਯ ਤੇ ਅੰਗਰਾ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਕੇ ਨਿਕਰੇ॥ ੭੪੯॥
 douoo jou hass batan sung charai ta belas bilas badhai sagrai.
 hass kanth lagaie laiee lalna geh garrai anung te ank bhrāi.
 tarki hai tani darki angia gar maal te toot kai laal parai.
 peu ke milai triya ke heu te angra birhagan kai nikrai. (749)

ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਸੰਗ ਚਲੇ ਬਨ ਲੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਪਾਯੋ
 ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਕੇਲ ਕਰੇ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਹੁਤੇ ਬਿਸਾਰਯੋ।
 ਤਾਹੀ ਕਥਾ ਕੌ ਕਿਧੌ ਜਗ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਕ ਆਦਿਕ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਜੋਊ ਸੁਨੈ ਸੋਊ ਗੀਤ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਧਰਿ ਮੈ ਜਸੁ ਛਾਯੋ॥ ੭੫੦॥
 har Radhika sung chalai ban lai kab Siam kehāi man anand paiyo.
 kunj galeen mein keil karai man ko sabh sok hatai bisraiyo.
 tahi katha ko kidhou jug mein man main suk adhik gaiee sunnaiyo.
 jouoo sunai souoo reejh rehai ja ko sabh hi dhar
 mein jass chaiyo. (750)

The poet siam has stated that Radha, who was fully enamoured in the love of Sri Krishna, was pleased much in her heart when she had accepted the whole proposal of Sri Krishna. Then she had said to Sri Krishna, that they will play in the bye-lanes, and she had agreed to this proposal. Thus she had laughed and without any hesitation had agreed to his proposal, giving up all her doubts and dual-mindedness. (748)

When both were engaged in their talk, then their merriment and happiness had reached its peak. Then, with a smile, Krishna hugged dear Radha and with great sensual desire he took her in his embrace with great force. Thus her garment string gave way and the blouse got torn and the necklace around the neck got broken so that the pearls fell down on the ground. It appears that on meeting her beloved, the woman's fire of separation had produced some embers from her burning bosom. (749)

The poet siam has stated that Sri Krishna, being fully satisfied and amused in heart, had proceeded to the jungle alongwith Radha. By playing the game of love in the byelanes, he forgot all the pangs of separation from the heart. The same episode has been sung by sukhdev either in the world or in his mind. Whosoever hears this episode, gets delighted and its praises are known all over the world. (750)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਹਰਿ ਜੁ ਇਮ ਰਾਧਿਕਾ ਸੰਗਿ ਕਹੀ ਜਮੁਨਾ ਮੈ ਤਰੋ ਤੁਮ ਕੋ ਗਹਿ ਹੈ।
ਜਲ ਮੇ ਹਮ ਕੇਲ ਕਰੈ ਗੈ ਸੁਨੋ ਰਸ ਬਾਤ ਸਭੈ ਸੁ ਤਹਾ ਕਹਿ ਹੈ।
ਜਿਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਲਲਚਾਇ ਮਨੈ ਪਿਖਿਓ ਚਹਿ ਹੈ।
ਪਹੁੰਚੈਗੀ ਨਹਿ ਤਹ ਗੁਰਨਿ ਏ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਰੀਝਤ ਹਾਰਹਿ ਹੈ॥ ੭੫੧॥

Kahn ju baach Radhai so

Swaiyya

har ju im Radhika sung kehi Jamuna mein taro tum ko geh hai.
jal mein hum keil karain gai sunno ras baat sabhai so taha'keh hai.
jeh aur nihar badhu brij ki lalchaie manai pikhbo cheh hai.
pohchaigi neh teh gavarin eiai hum hun tum reejhat hareh hai. (751)

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜਲ ਪੈਠਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ।
ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਪਰੀ ਸਰ ਮੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਿ ਬਡਾਈ।
ਤਾਹੀ ਕੇ ਪਾਛੈ ਤੇ ਸਯਾਮ ਪਰੇ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਇਹ ਆਈ।
ਮਾਨਹੁ ਸਯਾਮ ਜੁ ਬਾਜ ਪਰਿਯੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਕੋ ਜਿਉ ਮੁਰਗਾਈ॥ ੭੫੨॥

Brikhbhan suta har ke mukh te jal paithan ki batiyan sunn paiee.
dhiae hai jaie par sar mein kar kai at hi brijnath badaiee.
tahi ke pachhai te Siam parai kab kai man mein upma eh aiee.
manoh Siam ju baaj pariou pikh kai brij naar ko jiun murgaiee. (752)

ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਧਸਿ ਕੈ ਜਲ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਸੋਊ ਤਬ ਜਾਇ ਗਹੀ।
ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਭੇਟ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਗਿਨਤੀ ਮਨ ਕੀ ਜਲ ਭਾਤਿ ਬਹੀ।
ਜੋਊ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਿਯੋ ਮਨ ਕੈ ਕਬਿ ਤਉ ਮੁਖ ਤੇ ਕਥਾ ਭਾਖਿ ਕਹੀ।
ਪਿਖਿਯੋ ਜਿਨ ਹੂੰ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹੀ॥ ੭੫੩॥

brijnath tahai dhas kai jal mein brij naar souoo tab jaie gehi.
har ko tan bhet hulas badiou ginti man ki jal bhant behi.
jouoo anand beech badhiou man kai kab tou mukh te katha bhakh kehi.
pikhiou jin hun souoo reejh rehiou pikh kai Jamuna jeh reejh rehi. (753)

**Then Sri Krishna told Radha-
Swaiyya'**

Sri Krishna told Radha, "You will swim in Jamuna and I would try to catch hold of you while swimming. "We will play the game of love in the water and details of the game, I will tell you only there. Because wherever I am going, all the women of Brij are trying to catch a glimpse of mine with wistful eyes. But these milkmaids will not be able to reach there (in the water) and we will enjoy lot of fun there." (751)

When Radha heard the talk of Krishna about swimming in water, then she had lot of praise for Sri Krishna and immediately jumped into the river, and Sri Krishna followed her and jumped into the water. Seeing this scene, the poet has felt an inkling of praise like this. It appears as if the woman from Brij was like a water hen, and Krishna had swooped on her like a hawk (to devour her). (752)

Then Sri Krishna forcing himself in the waters, caught hold of Radha immediately. On a touch of Sri Krishna's body, she felt greatly tempted with sensual love and her doubts and annoyance vanished like water. The joy of her heart swelled further, which has been described by the poet as such. Whosoever had seen the couple, were feeling elated with joy, infact even the river Jamna was feeling its joy (on perceiving them). (753)

ਜਲ ਤੇ ਕਢਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਗੁਰਨਿ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰਿ ਰਾਸ ਮਚਾਯੋ।
ਗਾਵਤ ਭੀ ਬਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਨੰਦ ਪਾਯੋ।
ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿਨ ਸੋ ਮਿਲ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜੂ ਸਾਰੰਗ ਮੈ ਇਕ ਤਾਨ ਬਸਾਯੋ।
ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਗੁਰਨੀਆ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ੭੫੪॥

jal te kadh kai phir gavarin so kab Siam kehai phir rass machaieou.
gavat bhi Brikhbhan suta at hi man bheetar anand paiyo.
Brij narin so mil kai Brijnath jo sarang mein ik taan basaieou.
so sunn kai mrig avat dhavat gavarania sunn kai sukh paiyou. (754)

ਦੋਹਰਾ

ਸਤ੍ਰਹ ਸੈ ਪੈਤਾਲ ਮੈ ਕੀਨੀ ਕਥਾ ਸੁਧਾਰ।
ਚੂਕ ਹੋਇ ਜਤ ਤਹ ਸੁ ਕਬਿ ਲੀਜਹੁ ਸਕਲ ਸੁਧਾਰ॥ ੭੫੫॥

Dohra

satreh sai pital mein kini katham sudhar
chook hotai jeh teh so kab leejoh sakal sudhar. (755)

ਬਿਨਤੀ ਕਰੋ ਦੋਊ ਜੋਰਿ ਕਰਿ ਸੁਨੋ ਜਗਤ ਕੇ ਰਾਇ।
ਮੋ ਮਸਤਕ ਤੁ ਪਗ ਸਦਾ ਰਹੈ ਦਾਸ ਕੇ ਭਾਇ॥ ੭੫੬॥
binti karo douoo joar kar sunno jagat ke raie.
mo mastak tai pug sada rehai das ko bhaie. (756)

Then the poet siam has stated that after taking out the milkmaid (Radha) from the river, Krishna played the drama of love and feeling greatly delighted, Radha started singing in the drama. Then joined by the women of Brij Sri Krishna played a tune in the Sarang Raga (on the flute). Hearing this tune, the deer came running (towards it) and the milkmaids also enjoyed the fun with great eclat. (754)

Couplet

This episode was written with full satisfaction in the year (Bikrami) Samvat 1745. If there are found any shortcomings (in its preparation) then the poets could improve upon it accordingly. (755)

"O Lord of the Universe! I pray to you beseechingly with folded hands. May my head always rest at Your lotus feet with the thoughts of a slave of Yours! (756)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ
 ਰਾਸ ਮੰਡਲ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ।
 ਸੁਦਰਸਨ ਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮਣੁ ਭੁਜੰਗ ਜੋਨ ਤੇ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਦਿਨ ਪੂਜਾ ਕ ਆਇ ਲਗਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜੋਉ ਗ੍ਰਾਰਨੀਯਾ ਅਤਿ ਕੈ ਹਿਤ ਸੇਵੀ।
 ਜਾ ਰਿਪ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਮਰਿਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਗਮਾਤ ਅਭੇਵੀ।
 ਨਾਸ ਭਏ ਜਗ ਮੈ ਜਨ ਸੋ ਜਿਨਹੂ ਮਨ ਮੈ ਕੁਪ ਕੈ ਨਹਿ ਸੇਵੀ।
 ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਚਲੇ ਤਜਿ ਕੈ ਪੁਰਿ ਗ੍ਰਾਰਿਨ ਗੋਪ ਸੁ ਪੂਜਨ ਦਵੀ॥ ੭੫੭॥

**Iti Sri Dasam Sikandhai purnai Bachittar Natak Granthai Krishnavatro
 raas mandal baranan dhiai smaptam sat subh sat.
 Sudarsan naam brahmin bhujang joan te
 udhar karan kathanung.**

Swaiyya

din puja aie lagiou teh ko jouoo gavarniya at kai hit sevi.
 ja rip sumbh Nisumbh mariou kab Siam kehai jagmat abhevi.
 nas bhaie jug mein jan so jinhu man mein kup kai neh sevi.
 tahi ko heit chalai taj ko pur gavarin gope so pujan devi. (757)

ਆਠ ਭੁਜਾ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗਿ ਮਾਲੁਮ ਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰਨਿ ਨਾਮ ਜਿਸੀ ਕੋ।
 ਸਾਧਨ ਦੇਖਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਕਬਿ ਨ ਮਾਨਤ ਤ੍ਰਾਸ ਕਿਸੀ ਕੋ।
 ਸਾਤ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲਨ ਸਾਤਨ ਫੈਲ ਰਹਿਓ ਜਗਿ ਨਾਮੁ ਇਸੀ ਕੋ।
 ਤਾਹੀ ਕੋ ਪੂਜਨ ਦਯੋਸ ਲਗਿਓ ਸਭ ਗੋਪ ਚਲੇ ਹਿਤ ਮਾਨਿ ਤਿਸੀ ਕੋ॥ ੭੫੮॥

aath bhuja jeh ki jug malam subh sangharan naam jisi ko.
 sadhan dekhan ki harta kab Siam na man at tras kisi ko.
 saat akas patalan satan phail rehiou jug naam isi ko.
 tahi ko pujan daryos lagiou sabh gope chalai hit maan tisi ko. (758)

Here the chapter on Krishnavtar from Bachittar Natak Granth forming part of Dasam Sakand Puran dealing with the details of the (game of love) amorous past time (of Krishna) is completed.

All is well sofar.

**Now the description of the Sudarshan from the
life of a snake begins**

Swaiyya

The day of the worship of the god, whom the milkmaids serve with great affection and reverance approached. The poet siam has stated that the goddess, who had killed demons like Shumb and Nishumbh was the mother of the whole world without any doubt or reservation. Those persons, who had not served her, due to wrathfulness in their heart, had been destroyed. To worship the same goddess, all the milkmen and milkmaids, had left for the place, leaving their own town. (757)

The goddess, who is known to possess eight arms, well known to the world, as a destroyer of the (demon) Shumbh. The poet siam has stated that the goddess, who alleviates the sufferings of her saints, and is not afraid of anyone, whose praisses were being sung in all the seven skies (heavens) and seven under worlds (netherlands), her day of worship had approached, and all the milkmaids, with loving faith in their hearts, had statred for the purpose. (758)

ਦੋਹਰਾ

ਮਹਾਰੁਦ੍ ਅਰੁ ਚੰਡਿ ਕੇ ਚਲੇ ਪੂਜਬੇ ਕਾਜ।
ਜਸੁਧਾ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਲਿਭਦ੍ ਅਉ ਸੰਗ ਲੀਏ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ॥ ੭੫੯॥

Dohra

maha rudar ar chand kai chalai pujabo kaj.
jasudha triya babhadar aou sung leelai brijraj. (759)

ਸਵੈਯਾ

ਪੂਜਨ ਕਾਜ ਚਲੈ ਤਜ ਕੈ ਪੁਰ ਗੋਪ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖੇ।
ਗਹਿ ਅਛਤ ਧੂਪ ਪਚਾਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪਕ ਸਾਮ੍ਰਹੇ ਚੰਡਿ ਸਿਵੈ ਸਰਖੇ।
ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭੇ ਤਿਨ ਕੋ ਦੁਖ ਥੋ ਜੋ ਜਿਤੇ ਸਭ ਹੀ ਘਰਖੇ।
ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਅਹੀਰਨ ਕੇ ਜੁ ਹੁਤੇ ਸੁਭ ਭਾਗ ਘਰੀ ਇਹ ਮੈ ਪਰਖੇ॥ ੭੬੦॥

Swaiyya

pujan kaaj chalai taj kai pur gop sabhai man mein harkhai.
geh achhat dhup pachamirat deepak samohai chand sivai sarkhai.
at anand prapat bhei tin ko dukh tho jo jitai sabh hi garkhai.
kab Siam aheeran ke jo hutai sabh bhag ghari eh mein parkhai. (760)

ਏਕ ਭੁਜੰਗਨ ਕਾਨ੍ਹ ਬਬਾ ਕਹੁ ਲੀਲ ਲਯੋ ਤਨ ਨੈਕੁ ਨ ਛੋਰੈ।
ਸਯਾਹ ਮਨੋ ਅਬਨੂਸਹਿ ਕੋ ਤਰੁ ਕੋਪ ਡਸਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਜੋਰੈ।
ਜਿਉ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਲਾਤਨ ਮਾਰਤ ਜੋਰ ਕਰੈ ਅਤਿ ਹੀ ਝਕ ਝੋਰੈ।
ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਸਭਨੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਬ ਕੂਕ ਕਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਓਰੈ॥ ੭੬੧॥

ek bhujangan kahu bada koh leel liou tan nai na chherai.
soyah manai abnuseh ko tar kop tajiou at hi kar jorai.
jiun pur ko jan latan marat jor karai at hi jhak jeherai.
haar parai sabhno mil kai mil kai tab kook kari
bhagwan ki aurai. (761)

Couplet

They had started for offering prayers (worship of) to the great Rudra and goddess Chandi. Jasodha also alongwith other women, Balram and Krishna, departed alongwith them. (759)

Swaiyya'

All the milkmen, with great eclat and delight had left their town for the worship. They had offered rice, incense, sweet pudding (of flour, ghee and sugar) and lamps to the (goddess) Chandi and Shiva. They were feeling greatly delighted and relieved of all their afflictions. The poet siam has stated, the great god fortune of the milkmen was being tested now. (760)

One snake had devoured Nand (Kahna's father), without leaving any part of the body (outside). The snake was dark black like the ebonite tree. He had stung him with great force and ferocious wrath. All the people of the town were striking (the cobra) with their feet, as a result of which he would shake the body (of Nand) with violent jerk. When all had got tired and felt helpless, they went to Sri Krishna with wailings and request. (761)

ਗੋਪ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਯੋ।

ਦੋਖ ਕੋ ਹਰਤਾ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਆਵਹੁ ਟੇਰਤ ਦੈਤ ਮਰਯੈ।

ਮੋਹਿ ਗ੍ਰਸਿਯੋ ਅਹਿ ਸਯਾਮ ਬਡੇ ਹਮ ਰੋਵਹਿ ਯਾ ਬਧਿ ਕਾਰਜ ਕਯੈ।

ਰੰਗ ਭਏ ਜਿਮ ਬੈਦ ਬੁਲਈਅਤ ਭੀਰ ਪਰੇ ਜਿਮ ਬੀਰ ਬੁਲਯੈ॥ ੭੬੨॥

gope pukarat hai mil kai sabh Siam kehiou muslidhar bhiau.

dekh kai harta karta sukh avoh terat daint maryai.

mohai grasion ah Siam badhai hum hovai ya badh karaj keou.

rung bhai jim baid baliat bhar parai jim beer baliyai. (762)

ਸੁਨ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਪਿਤਾ ਉਹ ਸਾਪਹਿ ਕੋ ਤਨ ਛੇਦ ਕਰਿਓ ਹੈ।

ਸਾਪ ਕੀ ਦੇਹ ਤਜੀ ਉਨ ਹੂੰ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹ ਧਰਿਓ ਹੈ।

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉਹ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਿਓ ਹੈ।

ਮਾਨਹੁ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਤਾਪਨ ਤੇ ਸਸਿ ਛੀਨ ਲਯੋ ਰਿਪੁ ਦੂਰ ਕਰਿਓ ਹੈ॥ ੭੬੩॥

sunn saronan mein har baat pita oh sapeh ko tan

chhed kariou hai.

saap ki deh taji un hun ik sunder manukh deh dhariou hai.

ta chhab ko jas uch maha kab nai bidh ya mukh te uchariou hai.

manoh punn partapan tai sas cheen liou rip dur kariou hai. (763)

ਬਾਮਨ ਹੋਇ ਗਯੋ ਸੁ ਵਹੈ ਫੁਨਿ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਹੈ ਪੁਨਿ ਜਾ ਕੋ।

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਹਸਿ ਕੈ ਹਿਤ ਸੋ ਕਹੁ ਰੇ ਤੈ ਠਉਰ ਕਹਾ ਕੋ।

ਨੈਨ ਨਿਵਾਇ ਮਨੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਸੁ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਿਓ ਕਰ ਤਾ ਕੋ।

ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਪਤਿ ਜੋ ਚਹੁ ਘਾ ਕੋ॥ ੭੬੪॥

baman hoiai geyai so vehai phun naam sudarsan hai pun ja ko.

kahn kehi batiyan hass kai teh so koh hai tai thour kaha ko.

nain nivaie manai sukh paie so jore parnam kariou kar ta ko.

logan ko harta harta dukh Siam kehai pat jo

chahun gha ko. (764)

All the milkmen jointly were wailing and then said, "O Balram's brother, Krishna! O Destroyer of all our sufferings! Pray come and kill the demon. All were crying like this. Nand also remarked that he had been grasped by a black cobra, who is not (releasing) leaving me now. We are all crying, so please arrange some means to kill him. Just as a physician is called when someone is suffering with some ailment, similarly we are faced with a calamity, we need to call for the support of a warrior. (762)

Sri Krishna on hearing his father's words, cut the cobra into two pieces. He (cobra) left the body of the snake and transformed himself in the form of a beautiful human being. The poet has described the beauty of this person, praising his smart appearance as such. It appeared as if, due to some virtuous deeds, the moon had been snatched away from the demon (Rehu), by throwing away the enemy at a distance. (763)

Then that person became a brahmin, and was called Sudarshna. Krishna then laughed and told him, "O man! Tell me where do you (belong) come from?" He then (brahmin) lowered his eyes and feeling a sense of happiness at heart, with folded hands, bowed to Krishna in reverence. The poet has stated that (he bowed to the Lord), who was bestowing all benedictions to the mankind, was destroyer of one's sufferings and the master of both the worlds. (764)

ਦਿਜ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਅਤਿ ਰਿਖੀਸਰ ਕੇ ਸੁਤ ਕੋ ਅਤਿ ਹਾਸ ਕਰਿਓ ਤਿਹ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਹੈ।
ਜਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਤੂਅ ਸਾਪ ਸੁ ਹੋ ਬਚਨਾ ਉਠਿ ਯਾ ਬਿਧਿ ਮੋਹਿ ਕਹਿਓ ਹੈ।
ਤਾਹੀ ਕੇ ਸਾਪ ਲਗੇ ਹਮਰੇ ਤਨ ਬਾਮਨ ਤੇ ਅਹਿ ਸਯਾਮ ਭਯੋ ਹੈ।
ਕਾਨ੍ਹ ਤੁਮੈ ਤਨ ਛੁਵਤ ਹੀ ਤਨ ਕੋ ਸਭ ਪਾਪ ਪਰਾਇ ਗਯੋ ਹੈ॥ ੭੬੫॥

Dij baach

Swaiyya

atar rikhisur ko sut ko at hass kariou teh sarap deyo hai.
kaoe lejopi tia saap so ho bachna un ya bidh mohai kehio hai.
tahi kai sarap lago humrai tan baman tai eh syam (Siam) bhio hai.
kahn tumai tan chhuvat hi tan ko sabh paap praie gehi hai. (765)

ਪੂਜਤ ਤੇ ਜਗਮਾਤ ਸਭੈ ਜਨ ਪੂਜ ਸਭੇ ਤਿਹ ਡੇਰਨ ਆਏ।
ਕਾਨ੍ਹ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੋ ਉਰਿ ਧਾਰਿ ਸਭੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਉਪਮਾ ਜਸ ਗਾਏ।
ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਏ।
ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਸੁ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਜਿਨ ਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਏ॥ ੭੬੬॥

pujat te jagmat sabhai jan pooj sabhai teh dokan aie.
kahn prakaram ko urdhaar sabho mil kai upma jas gaie.
sorath sarang sudh malar bilwal bhutar taan bajaie.
reejh rehai brij kai so sabhai jan reejh rehai
jin hun sunn paie. (766)

ਦੋਹਰਾ

ਪੂਜਿ ਢੰਡ ਕੋ ਭਟ ਬਡੇ ਆਇ ਮਿਲਿ ਦੇਇ।
ਅੰਨ ਖਾਇ ਕੈ ਮਾਤ ਤੇ ਰਹੇ ਸਦਨ ਮੈ ਸੋਇ॥ ੭੬੭॥

Dohra

pooj chand ko bhat bade ghar aie mil dei.
an khai kai maat te rehai sadan mein soiai. (767)

Then the brahmin said-

Swaiyya

"I was a brahmin and once I had played a cruel joke on the son of Rishi Atri, who had cursed me, and said, "You should become a snake and had spoken like this. "Due to his curse, I had become a black snake (cobra) from a brahmin. O Sri Krishna! Now with a touch of your body (with me), all the sins of my body have vanished." (765)

All the milkmaids then started worshipping the godly mother (goddess) and after their (worship) prayers, they had come back to their homes. With the impact of Sri Krishna's episode on their mind, all of them joined in singing the praises of Sri Krishna. Then Sri Krishna played on his flute various tunes in Ragas like Sorath, Sarang, perfect Malhar and Bilawal. On hearing these Ragas all the residents of Brij became delighted and whosoever heard these tunes, got elated with joy. (766)

Couplet

After the worship of Chandi (goddess) both the warriors (Balram and Krishna) came back and after having their food from the mother, they went to sleep in their home. (767)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਦਿਜ ਉਧਾਰ ਚੰਡਿ
ਪੂਜ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ।

ਅਥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਭੋਜਨ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤੇ ਭਟ ਰਾਤਿ ਪਰੇ ਸੋਊ ਸੋਇ ਰਹੈ ਹੈ।
ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਉਠ ਕੈ ਜਹ ਡੋਲਤ ਸਿੰਘ ਸਹੈ ਹੈ।
ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਥੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਖਰੋ ਜਿਹ ਕੇ ਦੋਊ ਸੀਗ ਅਕਾਸ ਖਹੈ ਹੈ।
ਦੇਖ ਕੈ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਕੁਪ ਕੈ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨ ਸੋ ਕਰਿ ਜੋਰੁ ਗਹੈ ਹੈ॥ ੭੬੮॥

Ath brikhbhasar dainnt bad kathan

Swaiyya'

Bhojan ke jasuda peh te bhat raat pare soyo soye rahe hai.
Praat bhaye ban beech gaye uth kae jeh dolat sinngah sahae hai.
Bhrikhbhasar tho teh thor kharo jeh ke doyo seeg aakas khae hai.
Dekh kae so har ju kup kae duhun hathan so kar jor gahe hai. (768)

ਸੀਗਨ ਤੇ ਗਹਿ ਡਾਰ ਦਯੋ ਸੁ ਅਠਾਰਹ ਪੈਗ ਪੈ ਜਾਇ ਪਰਿਓ ਹੈ।
ਫੇਰਿ ਉਠਿਓ ਕਰਿ ਕੋਪ ਮਨੈ ਹਰਿ ਕੇ ਫਿਰਿ ਸਾਮੁਹ ਜੁਧੁ ਕਰਿਓ ਹੈ।
ਫੇਰ ਬਗਾਇ ਦੀਯੋ ਹਰਿ ਜੁ ਕਹੀ ਜਾਇ ਗਿਰਿਓ ਨਹੀ ਉਬਰਿਓ ਹੈ।
ਮੋਛ ਭਈ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ ਕਰ ਛੁਵਤ ਹੀ ਸੁ ਲਰਿਯੋ ਨ ਮਰਿਯੋ ਹੈ॥ ੭੬੯॥

Seegan te geh daar dayo su atharah paeg pae jaye pareyo hai.
Pher utehyo kar kop manae har ke phir samuh judh kareyo hai.
Pher bagaye diyo har ju kahi jaye girieyo nahi ubhriyo hai.
Mochh bhaiee teh ki har ke kar chhuvat hi su lariyo
na mariyo hai. (769)

Here the chapter of Bachittar Natak granth on Krishnavtar dealing with this episode of worship of Chandi is completed. Now the episode of killing of the demon Brikhbhasur commences.

Swaiyya'

After having their food from the mother Jasodha, both the warriors went to sleep on the fall of night. There the demon Brikhbhasur, whose both the horns were touching the sky, was standing. On perceiving him, getting furious with rage, Krishna, with great strength, took hold of him with both his hands. (768)

By holding his horns, Krishna threw him down, who fell down about eighteen feet away. He again got up with great rage and started fighting with Krishna, coming closer to him. Krishna again threw him down with force, and no one knows where he fell down, but he was not seen alive again. Neither he came back to fight nor he died; Rather with the touch of Sri Krishna's hands he had attained his Salvation. (769)

Iti Sri Bachittar Natak grathai Krishnavtarai dij udhar chand puj
dhiaee samapatam sat subham sat.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਦੇਤ ਬਧਹ
ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤ ਸੁਭਮ ਸਤ।

ਅਬ ਕੇਸੀ ਦੇਤ ਬਧ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਜੁਧ ਬਡੋ ਕਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੈ ਸੰਗ ਜਉ ਭਗਵਾਨ ਬਡੋ ਅਰਿ ਮਾਰਿਓ।
ਨਾਰਦ ਤਉ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਯੋ ਬਚਨਾ ਸੰਗ ਕੰਸ ਕੇ ਐਸੇ ਉਚਾਰਿਓ।
ਤੂੰ ਭਗਨੀਪਤਿ ਨੰਦ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਤੂੰ ਰਿਪੁ ਵਾ ਘਰ ਭੀਤਰ ਡਾਰਿਓ।
ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਅਉ ਬਕ ਬੀਰ ਮਰਿਓ ਤਿਨ ਹੂੰ ਜਬ ਪਉਰਖ ਹਾਰਿਓ॥ ੭੭੦॥

Ath Kaisi Dainnt Badh Kathan

Swaiyya'

Judh bado kar kae teh kae sang jauo bhagwaan bado ar mareyo.
Narad tao Mathura mae gayo bachna sang kans ke aaise uchareyo.
Tu bhagnipat nand suta har tavai rip vaa ghar bhitari dariyo.
Dainnt aghasur aauro bak beer mareyo tinn hun jab
payurakh hariyo. (770)

ਕੰਸ ਬਾਚ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ

ਸਵੈਯਾ

ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਮਥੁਰਾਪਤਿ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਮਰੀਐ।
ਇਹ ਕੀ ਸਮ ਕਾਰਜ ਅਉਰ ਕਛੂ ਨਹਿ ਤਾ ਬਧਿ ਆਪਨ ਉਬਰੀਐ।
ਤਬ ਨਾਰਦ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਹਸਿ ਕੈ ਸੁਨੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਰਜ ਯਾ ਕਰੀਐ।
ਛਲ ਸੋ ਬਲ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਪਨੇ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਵਾ ਹਰੀਐ॥ ੭੭੧॥

Kans Baach Pratiutar

Swaiyya'

Kop bhariyo mann mae mathurapati chinnt kari eh ko ab mariyae.
Eh ki sam kaaraj aayur kachu neh ta badh aapan ubhariye.
Tab nard bol uthiyo has kae suniye nirap kaaraj ya kariyae.
Chal so bal so kab sayaam kahe apnai ar ko sir vaa hariyai. (771)

**Here the chapter of Krishnavtar in the Bachittar Natak Granth,
dealing with the episode of the killing of demon
Brihhasur is completed.**

(All is well sofar).

Now the episode of the killing of demon kaisi begins.

Swaiyya'

By engaging himself in a great fight, Sri Krishna had killed the enemy. Then Narad came to Mathura town and while talking to Kans, said like this. "O Kans! Your sister's husband (brother-in-law) had kidnapped the daughter of Nand (and brought her in the prison) while, taking away your enemy to Nand's house. He has (Krishna) killed the demons like Aghasur and Bakasur, the great warriors, when they gave up their courage. (770)

Then in reply, Kans said

Swaiyya'

The king of Mathura was killed with great fury and started worrying about Krishna, as to how to kill him. He felt that there was no other job as important and it was necessary to kill him, thus saving himself from any harm. Then Narad laughed and said, "O King! You should do this job soon, which was stated that Narad gave his suggestion that the enemy should be killed either with strength or with deceit (but it was essential to kill him). (771)

ਕੰਸ ਬਾਚ ਨਾਰਦ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਤਬ ਕੰਸ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁਨੀਐ ਰਿਖਿ ਜੂ ਤੁਮ ਸਤਿ ਕਹੀ ਹੈ।
ਵਾ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਰਜਨੀ ਦਿਨ ਮੈ ਹਮਰੈ ਮਨ ਮੈ ਬਸਿ ਕੈ ਸੁ ਰਹੀ ਹੈ।
ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਅਘੁ ਦੈਤ ਬਲੀ ਬਕੁ ਪੂਤਨਾ ਜਾ ਬਨ ਜਾਇ ਗਹੀ ਹੈ।
ਤਾ ਮਰੀਐ ਛਲ ਕੈ ਕਿਧੋ ਸੰਗਿ ਕਿ ਕੈ ਬਲ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਹੀ ਹੈ॥ ੭੭੨॥

Kans Baach Narad So

Swaiyya

Tab kans parnaam kahi kar kae suniyae rikh ju tum sat kahi hai.
Vaa ki birtha rajni dinn mae hamrae mann mae bas kae su rahi hai.
Jahe mariyo aghh dainnt bali bak puutna ja than jaye gahi hai.
Ta mariyae chhal kae kidho sang ki kae bal kae eh
baat sahi hai. (772)

ਕੰਸ ਬਾਚ ਕੇਸੀ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਮੁਨਿ ਤਉ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨਿਪੁ ਸੋ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ਤਬ ਕੰਸਿ ਬਲੀ ਇਕ ਦੈਤ ਬੁਲਾਯੋ।
ਮਾਰਹੁ ਜਾਇ ਕਹਿਓ ਜਸੁਧਾ ਪੁਤ ਪੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪਠਾਯੋ।
ਪਾਛੈ ਤ ਪੈ ਭਗਨੀ ਭਗਨੀ ਪਤਿ ਡਾਰਿ ਜੰਜੀਰਨ ਧਾਮਿ ਰਖਾਯੋ।
ਸੰਗਿ ਚੰਡੂਰ ਕਹਿਓ ਇਹ ਭੇਦ ਤਬੈ ਕੁਬਿਲਯਾ ਗਿਰਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ॥ ੭੭੩॥

Kans Baach Kesi So

Swaiyya

Mun toyo mil kae nirap so greh gayo tab kans bali ik dainnt bulayo.
Marho jaye kahiyo jasudha putt pae keh kae eh bhat patehyo.
Pachhe te pae bhagni bhagni pat daar janjiran dhaam rakheyo.
Sang chandur kahiyo eh bhed tabae kubliya gir bol patehyo. (773)

**Then Kans told Narad
Swaiyya'**

Then Kans bowed to Narad with folded hands and said, "O Rishi! Listen, you have said the right thing, as I am feeling the pinch of his existence in my heart day and night, who had killed the demon Agh and mighty bak and who had controlled even Pootna from her breasts. This is a correct decision that he should be killed either through deciet, or through some clever moves or through a powerful strike. (772)

**Then Kans told Kaisi
Swaiyya'**

When Na'rad Muni had gone away after meeting the king, then Kans sent for a powerful demon. The king told him, "Go and kill the son of Jasodha. Thus he sent away Kaisi (demon), giving him these instructions. After that he put the sister and brother-in-law in prison, being caught in chains. This secret was then given to (wrestler) Chandoor and also sent for kuvalia gir (Kavalia pir). (773)

ਕੰਸ ਬਾਚ ਅਕੂਰ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਭਾਖ ਕਹੀ ਸੰਗ ਭ੍ਰਿਤਨ ਸੋ ਇਕ ਖੇਲਨ ਕੋ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਬਨਈਯੈ।
ਸੰਗਿ ਚੰਡੂਰ ਕਹਿਯੋ ਮੁਸਟ ਕੈ ਦਰਵਾਜੇ ਬਿਖੈ ਗਜ ਕੋ ਥਿਰ ਕਈਯੈ।
ਬੋਲਿ ਅਕੂਰ ਕਹੀ ਹਮਰੋ ਰਥ ਲੈ ਕਰਿ ਨੰਦ ਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜਈਯੈ।
ਜਬ ਅਬੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੈ ਇਹ ਬਾਤਨ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਹਰਿ ਲਿਅਈਯੈ॥ ੭੭੪॥

Kans Baach Akroor So

Swaiyya'

Bhaakh kahi sang bhritan so ik khelan ko rang bhoom baniyae.
Sang chandoor kahiyo musat kae darvaaje bikhae gaj ko thir kaiyae.
Bol akroor kahi hamro rath lae kr nand puri meh jaiyae.
Jag abae hamre greh hai eh baatan ko kar kae har liayiae. (774)

ਜਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਅਕੂਰਹਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪੁਰਿ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪਹਿ ਸਿਉ ਤਾ।
ਜਗ ਅਬੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੈ ਰਿਝਵਾਇ ਕੈ ਲਯਾਵਹੁ ਵਾ ਕਹਿ ਇਉ ਤਾ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਉਪਜਿਯੋ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਬਿਉਤਾ।
ਜਿਉ ਬਨ ਬੀਚ ਹਰੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਸੁ ਪਠਿਯੋ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਕਹਿ ਕੇਹਰਿ ਨਿਉਤਾ॥ ੭੭੫॥

Jahe kahiyo akrooreh ko brij ke pur maae at kopaeh siyo ta.
Jag abae hamre greh hai rijhvaye kae layavaho va keh eiyo ta.
Ta chhabh ko jas uch maha upjiyo kab ke mann mae biyota.
Jiyo ban beech hare mrit ke su patehyo mrigva keh
kehar niyota. (775)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਨਿਪ ਭੋਜਿਯੋ ਅਕੂਰ ਕਹੁ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਕੇ ਘਾਤ।
ਅਬ ਬਧ ਕੇਸੀ ਕੀ ਕਥਾ ਭਈ ਕਹੋ ਸੋਈ ਬਾਤ॥ ੭੭੬॥

Kabiyo Baach

Dohra

Nirap bhejeyoo akroor kaho har maaran ke ghhaat.
Ab badh kesi ki katha bhai kaho soyi baat. (776)

Then Kans told Akroor -

Swaiyya'

Then Kans told his courtiers to set up a stage for a game-play (drama). Then he discussed the plan with wrestlers Chandoor and Musat and told them that at the entrance, the elephant (Kuvaliampir) should be placed. Then sending for Akroor the king said, "Take my Chariot and go to Gokal (Nandpur) and inform them that there is a Yagna being organised at my place. So by talking like this, arrange to bring Krishna alongwith you. (774)

Then Kans told Akroor with great fury and pride, "Go to Gokul and tell them that there is a Yagna being performed at my place. By saying such words, manage some how to bring them here by inducing them. The poet has described the beauty of all this arrangement like this, as if a deer, destined to death, had invited the lion to his place." (775)

The poet has stated -

Couplet

The king Kansa had sent Akroor as a deceptive means of killing Krishna. Now the episode of the killing of Kaisi is being described. (776)

ਸਵੈਯਾ

ਪ੍ਰਾਤ ਚਲਿਯੋ ਤਹ ਕੋ ਉਠਿ ਸੋ ਰਿਪੁ ਹੈ ਹਯ ਦੀਰਘ ਪੈ ਤਹ ਆਯੋ।
ਦੇਖਤ ਜਾਹਿ ਦਿਨੇਸ ਡਰਿਓ ਮਘਵਾ ਜਿਹ ਪੇਖਤ ਹੀ ਡਰ ਪਾਯੋ।
ਗੁਰ ਡਰੇ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਉਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ।
ਧੀਰ ਭਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸੋ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚਾਯੋ॥ ੭੭੭॥

Swaiyya'

Praat chailyo teh ko uth so rip havai haye deeragh pae teh aayo.
Dekhat jahe dinnes dariyo maghva jeh pekhat hi darr payo.
Gavaar dare teh dekhat hi har paainn upar sees jhukayo.
Dheer bhayo jaduraye tabae teh so kup kae ran dund macheyo. (777)

ਕੋਪ ਭਯੋ ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਪਾਉ ਕੀ ਕਾਨੁ ਕੇ ਹੋਟ ਚਲਾਈ।
ਦੀਨ ਨ ਲਾਗਨ ਸਯਾਮ ਤਨੈ ਸੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਜਦੁਰਾਇ ਬਚਾਈ।
ਫੇਰਿ ਗਹਿਓ ਸੋਊ ਪਾਇਨ ਤੇ ਕਰ ਮੋ ਨ ਰਹਿਯੋ ਸੁ ਦਯੋ ਹੈ ਬਗਾਈ।
ਜਿਉ ਲਰਕਾ ਬਟ ਫੈਕਤ ਹੈ ਤਿਮ ਚਾਰ ਸੈ ਪੈਗ ਪਰਿਓ ਸੋਊ ਜਾਈ॥ ੭੭੮॥

Kop bhayo rip ke mann mae tab payo ki kaan ko chot chalai.
Deen na lagan sayaam tanae su bhali bidh so jaduraye bachai.
Pher gahiyo soyu paainn te kar mo na rahiyo su dayo hai bagai.

Jiyo larka bat phekat hai tim chaar sae paeg
pariyo soyu jayi. (778)

ਫੇਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਬਲ ਵਾ ਰਿਪੁ ਤੁੰਡ ਪਸਾਰਿ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਧਾਯੋ।
ਲੋਚਨ ਕਾਢਿ ਬਡੇ ਡਰਾਵਨ ਕਿਧੋ ਜਿਨ ਤੇ ਨਭ ਲੋਕ ਡਰਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਦਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕਰ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਜਸ ਭਾਯੋ।
ਕਾਨੁ ਕੋ ਹੈ ਕਰ ਕਾਲ ਮਨੋ ਤਨ ਕੇਸੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਾਸਨ ਆਯੋ॥ ੭੭੯॥

Pher sanbhar tabae bal va rip tund pasaar har upar dhayo.
Lochan kaad bade darwaan kidho jinn te nabh lok darayo.
Sayaam dayo teh ke mukh mae kar ta chhabh ko mann mae jas bhayo.
Kaan ko hai kar kaal mano tan kesi te praan
nikaasan aayo (779)

Swaiyya'

As the day dawned, the great enemy left for his destination and came there in the guise of a huge horse, on perceiving whom even the sun got frightened and (the god) Indra was also filled with lot of fear. On seeing him all the milkmen got filled with fear, and placed their heads at the feet of Sri Krishna. Then Krishna started waging a war against him being infuriated with rage, which brought great relief to the milkmen. (777)

When the enemy also got furious with rage in his heart, he struck Krishna with his leg, but Krishna managed to escape the effect of this (leg) strike and saved his body with great skill. Then Krishna managed to hold him by his feet without giving him any close approach and threw him away at a distance. Just as an urchin throws away a stone, in the same manner Krishna had thrown him away, and he had fallen at a distance of four hundred steps away. (778)

Then gathering his strength, the enemy, with his mouth open, again attacked Krishna. He made his eyes looking horrible, with which even the gods got frightened. Then Krishna forced his hand inside his mouth. The scene of this incident has been praised by the poet like this. It appeared as if the hand of Kahna, like the god of death, had been forced into Kaisi's body to take out his very life. (779)

ਤਿਨਿ ਬਾਹ ਕਟੀ ਹਰਿ ਦਾਤਨ ਸੋ ਤਿਹ ਕੇ ਸਭ ਦਾਤ ਤਬੈ ਝਰ ਗੇ।
ਜੋਉ ਆਇ ਮਨੋਰਥ ਕੈ ਮਨ ਮੇ ਸਮ ਓਰਨ ਕੀ ਸੋਉ ਹੈ ਗਰ ਗੇ।
ਤਬ ਹੀ ਸੋਉ ਜੂਝਿ ਪਰੋ ਛਿਤ ਪੈ ਨ ਸੋਉ ਫਿਰ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਘਰ ਗੇ।
ਅਬ ਕਾਨਰ ਕੇ ਕਰ ਲਾਗਤ ਹੀ ਮਰਿ ਗਯੋ ਵਹ ਪਾਪ ਸਭੈ ਹਰ ਗੇ॥ ੭੮੦॥

Tinn baah kati har daatan so teh ke sabh daat tabae jhar ge.
Joyu aaye manorath kae mann mainn sam oran ki soyu hai gar ge.
Tab hi soyu jhoojh paro chhit pae na soyu phir kae apne ghar ge.
Ab kaanar ke kar laagat hi marr gayo veh paap sabhae har ge. (780)

ਰਾਵਨ ਜਾ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਮਰਿਓ ਬਿਧਿ ਜੋ ਕਰ ਕੈ ਨਰਕਾਸੁਰ ਮਾਰਿਯੋ।
ਜਿਉ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੇ ਰਛਨ ਕੋ ਹਰਿਨਾਕਸ ਮਾਰਿ ਡਰਿਓ ਨ ਉਬਾਰਿਯੋ।
ਜਿਉ ਮਧੁ ਕੈਟ ਮਰੇ ਕਰਿ ਚਕ੍ਰ ਲੈ ਪਾਵਕ ਲੀਲ ਕਈ ਡਰੁ ਟਾਰਯੋ।
ਤਿਉ ਹਰਿ ਸੰਤਨ ਰਾਖਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਪਨੋ ਬਲ ਦੈਤ ਪਛਾਰਿਯੋ॥ ੭੮੧॥

Raavan ja bidh raam mariyo bidh jo kar kae narkaasur mariyo.
Jiyo prahlaad ke rachhan ko harinnaakas maar dariyo na ubariyo.
Jiyo madh kaet mare kar chakar lae paavak leel layi darr tarayo.
Tiyo har santan raakhan ko kar kae apno bal dainnt pachairiyo. (781)

ਮਾਰਿ ਬਡੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸੰਗਿ ਗਊਅਨ ਲੈ ਸੁ ਗਏ ਬਨ ਮੈ।
ਮਨ ਸੋਕ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੈ ਸਬ ਹੀ ਅਤਿ ਕੈ ਫੁਨਿ ਆਨੰਦ ਪੈ ਤਨ ਮੈ।
ਫੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਇਉ ਮਨ ਮੈ।
ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਬਡੋ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨਿ ਬਧਿਓ ਛਲ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਕੇ ਮਨੋ ਗਨ ਮੈ॥ ੭੮੨॥

Maar bade rip ko har ju sang gauan lae su gaye ban mae.
Mann sok sabhae har kae sab hi att kae phhun anand pae tan mainn.
Phhun ta chabh ki att hi upma upji kab sayaam ke iyo mann mainn.
Jim sinngh bado mrig jaan badhiyo chhal so mrigva ke
mano gan mainn. (782)

When he bit Krishna's arm with his teeth, all his teeth got extracted (came out). The teeth, which had planned to bite the arm, were completely melted like the hailstorm. Then that Kaisi in trying to fight it out, fell down on the ground and could not return home after that (he fell dead). Since he had died because of Krishna's touch (with hand) all his sins were destroyed then. (780)

The way he had killed Ravana and the means adopted by Krishna in killing the (demon) Narkasur, just as Narsing, in protecting Prahlad, had killed Harnakush so that he could not live any more; or just as Krishna had killed Madh and Kaitab with his wheel in hand and by inhaling the fire, had removed the fright (fear) of the Brij residents. In the same manner, Krishna for protecting the saints, had shown his prowess, in defeating the designs of Kaisi. (781)

After killing his great enemy, Krishna alongwith his cows, went away to the jungle. Having alleviated the afflictions from the minds of all people, Krishna had brought cheer and joy to all the people there. Then the poet siam has described the praises of this beautiful scene like this. It appeared, as if the lion had killed with deceit, the greatest deer among the flock of deer by signalling him out. (782)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਨਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਕੇਸੀ ਬਧਹਿ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ।

ਅਬ ਨਾਰਦ ਜੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਹਿ ਆਏ

ਅੜਿਲ

ਤਬ ਨਾਰਦ ਚਲਿ ਗਯੋ ਨਿਕਟਿ ਭਟ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ।

ਕਰੀ ਉਦਰ ਪੂਰਨਾ ਮਨੋ ਹਿਤ ਤਿਸਨ ਕੇ।

ਰਹਿਓ ਮੁਨੀ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ਸਯਾਮ ਤਰਿ ਪਗਨ ਕੇ।

ਹੋ ਮਨਿ ਬਿਚਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਸਯਾਮ ਮਹਾ ਸੰਗਿ ਲਗਨ ਕੇ॥ ੭੮੩॥

**Itt Sri Bachitar natak granthe krisnavtare kesi badheh dhayae
samapatam Sat subham sat .**

Ab Naarad Ju Krisan Peh Aaye

A'ril

Tab naarad chal gayo nikat bhat krisan ke.

Kari udar purna mano hit tisan ke.

Rahiyo muni sir naayeye sayaam tar pagan ke.

Ho mann bichaar kahiyo sayaam maha sang lagan ke. (783)

ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਜੁ ਬਾਚ ਕਾਨ ਜੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਅਕੂਰ ਕੇ ਅਗ੍ਰ ਹੀ ਜਾ ਹਰਿ ਸੋ ਮੁਨਿ ਪਾ ਪਰਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ।

ਗੀਝ ਰਹਿਓ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਕਨ੍ਹਾਈ।

ਬੀਰ ਬਡੋ ਰਨ ਬੀਚ ਹਨੋ ਤੁਮ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਛਬਿ ਪਾਈ।

ਆਯੋ ਹੋ ਹਉ ਸੁ ਘਨੇ ਰਿਪ ਘੇਰਿ ਸਿਕਾਰ ਕੀ ਭਾਤਿ ਬਧੋ ਤਿਨ ਜਾਈ॥ ੭੮੪॥

Mun Naarad Ju Baach Kaan Ju So

Swaiyya

Akrror ke agar hi ja ja har so mun pa par kae eh baat sunai.

Reejh rahiyo apne mann mae su nihaar kae sundar roop kanai.

Beer bado ran beech hano tum aaise kahiyo att hi chhabh payi.

Aayo ho hayu su ghane rip gher sikaar ki bhaat

badho tinn jayi. (784)

Here the chapter of killing of kaisi from the episode of Krishnavtar in the in the Bachittar Natak Granth is completed.

All is well so far.

Now Narad came (to meet) towards Krishna

A'ril

Then Narad walked to meet the warrior Krishna, as if a hungry and thirsty person had desired to satiate his hunger. Then the Muni (Narad) came and bowed to Sri Krishna and sat there and spoke out his mind, coming nearer to him. (783)

The muni (ascetic) Narad told to Krishna-

Swaiyya'

Before the arrival of Akroor, by bowing to Sri Krishna, the muni said to him. By perceiving the beautiful body of Krishna, the Muni was greatly pleased and impressed at heart. "May you kill many worriors in the battle field", saying like this the Muni praised the prowess of Krishna and got encouraged to add, "That he had gathered together many enemies at one place which he could kill like a hunter as a game. (784)

ਤਬ ਹਉ ਉਪਮਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰਹੋ ਕੁਬਲਿਯਾ ਗਿਰ ਕੋ ਤੁਮ ਜੋ ਮਰਿਹੋ।
ਮੁਸਟਕ ਬਲ ਸਾਥ ਢੰਡੂਰਹਿ ਸੋ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬਧ ਜਉ ਕਰਿਹੋ।
ਫਿਰਿ ਕੰਸ ਬੜੇ ਅਪੁਨੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਗਹਿ ਕੇਸ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਹਰਿਹੋ।
ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਘਨੇ ਬਨ ਆਸੁਰ ਕੋ ਕਟਿ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਧਰ ਪੈ ਡਰਿਹੋ॥ ੭੮੫॥

Maar bade rip ko har ju sang gauan lae su gaye ban mae.
Mustak bal saath chandureh so rangbhoom bikhae badh jayo kariho.
Phir kans bade apne rip ko geh kes te pran an ko hariho.
Rip maar ghane ban aasur ko kat kaat sabae dhar pae dariho. (785)

ਦੋਹਰਾ

ਇਹ ਕਹਿ ਨਾਰਦ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋ ਬਿਦਾ ਭਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ।
ਅਬ ਦਿਨ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਕਹਿਯੋ ਮਿਤ ਕੇ ਫੁਨਿ ਨਿਜਕਾਹਿ॥ ੭੮੬॥

Dohra

Eh keh naard krisan so bida bhayo mann mahe.
Ab dinn kanseh ke kahiyo mrit ke phhun nijkahe. (786)

**ਇਤਿਹ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਜੂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਕਸ ਸਭ ਭੇਦ
ਦੇਇ ਫਿਰਿ ਬਿਦਿਆ ਭਏ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ।**

ਅਬ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਦੈਤ ਜੁਧ

ਦੋਹਰਾ

ਖੇਲਤ ਗੁਰਾਦਿ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਆਦਿ ਨਿਰੰਜਨ ਸੋਇ।
ਹੈ ਮੇਢਾ ਤਸਕਰ ਕੋਊ ਕੋਊ ਪਹਰੂਆ ਹੋਇ॥ ੭੮੭॥

**Itt Sri Bachitar natak granthe krisnavtare mun narad ju krisan ju
ko sabh bhed deye phir bidiya Bhaye dhayae samapatam sat
subham sat.**

Ab Bisvasur Dainnt Judh

Dohra

Khelat gavar an so krisan aadi niranjan soye.
Havai meda taskar koyu koyu pehr uua hoye. (787)

"I would be praising you, when you will kill Kuvalia'pir' and kill Mustak and Chandoor also with force in the battle field. Then you would kill your greatest enemy Kans by holding him from his hair, and then take out his life. Then after killing many enemies, and threw on the ground the demon like forest by cutting its roots. (785)

Couplet

Then Narad went away after telling Krishna like this and thought to himself and said to himself, that the days of Kans were now numbered, and his end was near. (786)

Now the episode of the Muni Na'rad's meeting with Krishna and giving him all secret information, from the chapter of Krishnavtar in the Bachittar Natak Granth and then bidding his farewell, is completed. All is well so far.

Now the episode of battle of demon Bisvasur begins

Couplet

The ever-green Sri Krishna free from the effects of worldly falsehood (Maya) was now playing the games alongwith the milkmaids. Some milkmaids were acting as a lamb, some as a thief and someone else was posing as a chowkidar (guard). (787)

ਸਵੈਯਾ

ਕੋਸਵ ਜੂ ਸੰਗ ਗੁਰਨਿ ਕੇ ਬਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਸੁਭ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ।
ਗੁਰਨਿ ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਹੁੰ ਚੁਰਵਾ ਤਿਨ ਭਛਨਿ ਆਯੋ।
ਗੁਰ ਹਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਫਿਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਲਖਿ ਪਾਯੋ
ਧਾਇ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੀ ਗੁੰਵ ਗਹੀ ਬਲਿ ਸੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੭੮੮॥

Swaiyya'

Kesav ju sang gavarani ke brij bhoom bikhae subh khel macahayo.
Gavarani dekh tabae bisvasur havai churave tinn bhachhan aayo.
Gavaar hare har ke bahute teh ko phir kae har ju lakh payo.
Dhaye kae taahi ki greev gahi bal so dharni par maar girayo. (788)

ਦੋਹਰਾ

ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਕੋ ਸਮਾਰ ਕੈ ਕਰਿ ਸਾਧਨ ਕੇ ਕਾਮ।
ਹਲੀ ਸੰਗ ਸਭ ਗੁਰ ਲੈ ਆਏ ਨਿਸਿ ਕੋ ਧਾਮਿ॥ ੭੮੯॥

Dohra

Bisvasur ko samaar kae kar saadan ke kaam.
Hali sang sabh gavaar lae aaye nis ko dhaam. (789)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ॥
ਅਬ ਹਰਿ ਕੋ ਅਕੂਰ ਮਥਰਾ ਕੋ ਲੈ ਜੈਬੋ

ਸਵੈਯਾ

ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਰਿ ਮਾਰੇ ਜਬ ਹੀ ਅਕੂਰ ਕਿਧੋ ਚਲ ਕੈ ਤਹਿ ਆਯੋ।
ਸਯਾਮ ਕੋ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਹਿਓ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
ਕੰਸ ਕਹੀ ਸੋਊ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਜਦੁਰਾ ਅਪੁਨੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਰਿਝਾਯੋ।
ਅੰਕੁਸ ਸੋ ਗਜ ਜਿਉ ਫਿਰੀਯੈ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਮ ਬਾਤਨ ਤੇ ਹਿਰਿ ਲਿਆਯੋ॥ ੭੯੦॥
Iti Sri Bachitar naatak granteh krisnavtare bisvasur dainnt
Badeh dhayae samapatam.

Swaiyya

Rip ko har maar gaye jab hi akroor kidho chal kae teh aayo.
Sayaam ko dekh pranaam kariyo apne mann mainn att hi sukh payo.
Kans kahi soyu kae binnti jadura apne hit saath rijhayo.
Akuns so gaj jiyo phiriaye har ko tim batan te hir liyayo. (790)

Swaiyya'

Sri Krishna had organised a great play with the milkmen in the land of Brij. Then the demon Bisvasur, seeing the (children) milkmen playing, assumed the form of a thief and joined them to devour some children. He managed to steal away (kidnap) many children from there, when suddenly turning around Sri Krishna saw him. So Krishna rushed towards him and held him by his neck and with great force threw him down on the ground. (788)

Couplet

After killing Bisvasur demon, and helping the saints, Krishna, alongwith Balram and other milkmen's children, came back home at night. (789)

Here the chapter on the killing of demon Bisvasur forming part of the episode of Krishnavtar in Bachittar Natak Granth is completed.

Now Akroor takes Krishna to Mathura.

Swaiyya'

When Krishna came home after killing the enemy, then Akroor had reached there from somewhere. On seeing Krishna, he made his obeisance to Krishna and was very happy in his heart. Whatever Kans had told him was related to Krishna by him and with his loving request he made Krishna feel very much delighted. Just as the elephant is directed as desired with the help of iron rod, he managed to woo Krishna (with his designs). (790)

ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੂ ਪਿਤਾ ਧਾਮਿ ਗਏ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ।
 ਮੋਹਿ ਅਬੈ ਅਕੂਰ ਕੈ ਹਾਥਿ ਬੁਲਾਇ ਪਠਿਓ ਮਥੁਰਾ ਹੂੰ ਕੋ ਰਾਈ।
 ਪੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਮੂਰਤਿ ਨੰਦ ਕਹੀ ਤੁਮਰੇ ਤਨ ਹੈ ਕੁਸਰਾਈ।
 ਕਾਹੇ ਕੀ ਹੈ ਕੁਸਰਾਤ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬੁਲਿਓ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਾਈ॥ ੭੯੧॥

Sun kae batiya teh ki har ju pit dhaam gaye eh baat sunai.
 Mohe abae akroor kae hath bulaye pathiyo Mathura hun ke rayi.
 Pekhat hi teh murat nand kahi tumre tan hae kusrai.
 Kaahe ki hai kusraat kahiyo eh bhaat buliyo muslidhar bhai. (791)

ਅਥ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਆਗਮ

ਸਵੈਯਾ

ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਸੰਗਿ ਗੁਰਨ ਲੈ ਬਿਜ੍ਜਰਾਜ ਚਲਿਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਤਬੈ।
 ਬਕਰੋ ਅਤਿ ਲੈ ਪੁਨਿ ਛੀਰ ਘਨੋ ਧਰ ਕੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸਯਾਮ ਅਗੈ।
 ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸੁਖ ਹੇਤ ਘਨੇ ਤਨ ਕੋ ਜਿਹ ਦਿਖਤ ਪਾਪ ਭਗੈ।
 ਮਨੋ ਗੁਰਨ ਕੋ ਬਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਜਦੁਰਾਇ ਲਗੈ॥ ੭੯੨॥

Ath Mathura Mainn Har Koaagam

Swaiyya'

Sun kae batiya sang gavarana laae brijraaj chaliyo Mathura ko tabae.
 Bakre att lae pun chheer ghano dhar kae muslidhar sayaam aagae.
 Teh dekhat hi sukh hot ghano tan ho jeh dekhat paap bhage.
 Mano gavarana ko ban sundar maae sam kehar ki jaduraye lage. (792)

ਦੋਹਰਾ

ਮਥੁਰਾ ਹਰਿ ਕੇ ਜਾਨ ਕੀ ਸੁਨੀ ਜਸੋਧਾ ਬਾਤ।
 ਤਬੈ ਲਗੀ ਰੋਦਨ ਕਰਨ ਭੂਲਿ ਗਈ ਸੁਧ ਸਾਤ॥ ੭੯੩॥

Dohra

Mathura har ke jaan ki suni jasodha baat.
 Tabae lagi rodan karan bhool gayi sudh saat. (793)

On hearing his words, Krishna came back home to his father and related the whole story of him saying that the king of Mathura, Kans, had sent for him through Akroor. On seeing Krishna's body, Nand asked him if he was feeling all right and fully safe and sound. Then Balram said, "What could be the safety, when the king had sent for Krishna?" (791)

Now the episode of Krishna's arrival in Mathura begins.

Swaiyya'

On hearing the words of Akroor, Sri Krishna, alongwith the children of milkmen, left for Mathura. For offering to the king, taking many goats and lot of milk alongwith them, Krishna and Balram started at the head (of this cavalcade). On perceiving him (Krishna) one feels peace at heart, and one's sins take to their heels. It appeared as if Krishna was looking like a lion in the beautiful forest of the milkmen. (792)

Couplet

When Jasodha heard about the news of Krishna's departure for Mathura, she started crying and she lost all her sense of happiness or peace (she lost her balance of mind). (793)

ਸਵੈਯਾ

ਰੋਵਨ ਲਾਗ ਜਬੈ ਜਸੁਧਾ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਭਾਖੈ।
ਕੋ ਹੈ ਹਿਤੁ ਹਮਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਚਲਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਫਿਰਿ ਰਾਖੈ।
ਐਸੋ ਕੋ ਢੀਠ ਕਰੈ ਜੀਯ ਮੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾ ਬਤੀਯਾ ਇਹ ਭਾਖੈ।
ਸੋਕ ਭਰੀ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੀ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਨਹਿ ਭਾਖੈ॥ ੭੯੪॥

Swaiyya'

Rovan lag jabae jasudha apunae mukh tae ehh bhaat so bhaakhe.
Ko hai hitu hamro brij mae chalte har ko brij mae phir raakhe.
Aaiso ko tethah karae jiyē mo nirap samuhe ja batiya eh bhaakhe.
Sok bhari murjhayē giri dharni par so batiya neh bhaakhe. (794)

ਬਾਰਹ ਮਾਸ ਰਖਿਯੋ ਉਦਰੈ ਮਹਿ ਤੇਰਹਿ ਮਾਸ ਭਏ ਜੋਊ ਜਈਯਾ।
ਪਾਲਿ ਬਡੇ ਜੁ ਕਰਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਮੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਯਾ।
ਤਾਹੀ ਕੇ ਕਾਜ ਕਿਧੋ ਨ੍ਰਿਪ ਵਾ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਕੈ ਸੁਤ ਬੋਲਿ ਪਠਨੀਯਾ।
ਪੈ ਹਮਰੇ ਘਟ ਭਾਗਨ ਕੇ ਘਰਿ ਭੀਤਰ ਪੈ ਨਹੀ ਸਯਾਮ ਰਹਈਯਾ॥ ੭੯੫॥

Baraah maas rakheyo udrae meh tereh maas bhaye joyū jaiyaa.
Paal bado ju kariyo tab hi har ko sun mae muslidhar bhaya.
Taahi ke kaaj kidho nirap vaa basudev ko kae sut bol pathiya.
Pae hamre ghat bhaagan ke ghar bhitar pae nahi sayaam rahiya. (795)

ਅਬ ਬ੍ਰਿਹ ਨਾਟਕ ਲਿਖਯਤੇ

ਦੋਹਰਾ

ਰਥ ਉਪਰ ਮਹਾਰਾਜ ਗੇ ਰਥਿ ਚੜਿ ਕੈ ਤਜਿ ਗ੍ਰੇਹ।
ਗੋਪਿਨ ਕਥਾ ਬਿਲਾਪ ਕੀ ਭਈ ਸੰਤ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ॥ ੭੯੬॥

Ab Breh Natak Likhyate

Dohra

Rath upar mahaaraj ge rath chadh kae taj greh.
Gopinn katha birlaap ki bhai sant sun lehu. (796)

Swaiyya'

When Jasodha started wailing, she said these words, "Is there any well wisher of ours, who could dissuade Krishna from going to Mathura? Is there anyone, who could tell the king at his face, with strong resolve (against it) about his not coming there?" filled with grief, Jasodha fell down unconscious on the ground, and could not utter a word. (794)

(She was saying to herself) "When I had kept (sustained) in my womb for twelve months and it was hardly thirteen months, since he was born. From that time onwards, I had made Krishna grow up with great care and he was called the brother of Balram. Now the king had sent for him either for some special task, or had (called him) considering him the son of Basudev. But Krishna could not stay at our ill-fated home." (795)

Now the episode of separation (Natak) begins.

Couplet.

Sri Krishna and Balram rode away to Mathura on a chariot, leaving their house. The state of milkmaids in the separation (from Krishna) and their wailings is described now which the saintly people may listen. (796)

ਸਵੈਯਾ

ਜਬ ਹੀ ਚਲਿਥੋ ਕੀ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਗਾਰਨਿ ਨੈਨ ਤੇ ਨੀਰ ਢਰਿਯੋ।
ਗਿਨਤੀ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਭਈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਆਨੰਦ ਦੂਰ ਕਰਿਯੋ।
ਜਿਤਨੋ ਤਿਨ ਮੈ ਰਸ ਜੋਬਨ ਥੋ ਦੁਖ ਕੀ ਸੋਈ ਈਧਨ ਮਾਹਿ ਜਰਿਯੋ।
ਤਿਨ ਤੇ ਨਹੀ ਬੋਲਿਯੋ ਜਾਤ ਕਛੂ ਮਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੇ ਸੰਗ ਜਰਿਯੋ॥ ੭੯੭॥

Swaiyya'

Jab hi chalbe ki suni batiya tab gavarann naainn te neer dhariyo.
Ginnti tinn ke mann beech bhai mann ko sabh aanad dur kariyo.
Jitno tinn mae rass joban tho dukh ki soyi idhan mahe jariyo.
Tinn te nahi boliyo jaat kachhu mann kaan ki preet ke sang jariyo. (797)

ਜਾ ਸੰਗਿ ਗਾਵਤ ਥੀ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਕਰੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਿਹ ਸੰਗਿ ਅਖਾਰੈ।
ਜਾ ਹਿਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸ ਸਹਿਯੋ ਤਿਹ ਸੰਗਿ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੈ।
ਜਾ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਲਰਿ ਆਪ ਬਲੀ ਤਿਨਿ ਦੈਤ ਪਛਾਰੈ।
ਸੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲ ਕਉ ਸਜਨੀ ਮਥੁਰਾ ਹੂੰ ਕੀ ਓਰਿ ਪਧਾਰੈ॥ ੭੯੮॥

Ja sang gaavat thi mil geet kare mil kae jeh sang akhare.
Ja hit logan has sahiyo teh sang phirae neh sank bichare.
Ja hamro att hi hit kae larr aap bali tinn dainnt pachhare.
So taj kae brij mandal ko sajni Mathura hun ki aur padhare. (798)

ਜਾਹੀ ਕੋ ਸੰਗਿ ਸੁਨੇ ਸਜਨੀ ਹਮਰੋ ਜਮਨਾ ਤਟਿ ਨੇਹੋ ਭਯੋ ਹੈ।
ਤਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਰਹਿਯੋ ਗਡ ਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਛੂਟਨ ਨੈਕੁ ਗਯੋ ਹੈ।
ਤਾ ਚਲਥੋ ਕੀ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੋਕ ਛਯੋ ਹੈ।
ਸੋ ਸੁਨੀਯੈ ਸਜਨੀ ਹਮ ਕਉ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕਉ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਗਯੋ ਹੈ॥ ੭੯੯॥

Jaahi ke sang suno sajni hamro jamna tatt neho bhayo hai.
Taahi ke beech rahiyo gadd kae teh te nahi chuutan naek gayo hai.
Ta chalbe ki suni batiya att hi mann bhitarr sok chhayo hai.
So suniyae sajni ham ko taj kae brij ko Mathra ko gayo hai. (799)

Swaiyya'

When the milkmaids heard the news of Krishna having gone (to Mathura), then the milkmaids' eyes were filled with tears. They got worried in their minds (about Krishna's safety) and all their happiness and merriment was gone. Whatever beauty or charm of youth they possessed, got burnt in the pyre of painful afflictions. They could not utter even a single word, as their heart was glued to the love of Kahna. (797)

O friend! (Krishna) with whom we used to sing songs of joy, and with whom we were arranging games of play and pastime; for whom we bore the jeers of the people, and with whom we never felt any hesitation in roaming around, and who had fought and never felt any hesitation in roaming around, and who had fought and destroyed many powerful demons because of our great love for him, had left Brij-twon for Mathura now. (798)

"O friend! Listen. The person (Krishna) for whose sake we had developed great love for the shores of Jamuna, which we cannot forego now. On hearing the news of his departure, we have felt greatly that he (Krishna) had deserted us and gone to Mathura. (799)

ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਿਉ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਜਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਰੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮਨਿ।
 ਰਾਸ ਕੀ ਭੀਤਰ ਯੋ ਲਸਕੈ ਰੁਤਿ ਸਾਵਨ ਕੀ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਦਾਮਨਿ।
 ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਜੁ ਚਲੈ ਗਜਿ ਗਾਮਨਿ।
 ਤਯਾਗਿ ਤਿਨੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲਿਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਅਬ ਧਾਮਨਿ॥ ੮੦੦॥

Att hi hit siyo sang khelat ja kab sayaam kahae att sundar kaaman.
 Raas ki bheetar yo laskae rut saavan ki chamkae jim daaman.
 Chand mukhi tan kanchan se drig kanj prabha ju chalaе gaj gaaman.
 Tayaag tinnae Mathura ko chaliyo jaduraye suno
 sajni ab dhaaman. (800)

ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਬਿਰਲਾਪ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸੋ ਹਿਤ ਲਾਈ।
 ਸੋਕ ਭਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਅਸੋਕ ਗਯੋ ਤਿਨ ਹੂੰ ਤੇ ਨਸਾਈ।
 ਭਾਖਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਹਮ ਤਯਾਗਿ ਗਯੋ ਹੈ ਕਨ੍ਹਾਈ।
 ਆਪ ਭਏ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਜਾਨਤ ਪੀਰ ਪਰਾਈ॥ ੮੦੧॥

Kanj mukhi tan kanchan se birlaap karae har so hit laayi.
 Sok bhayo tinn ke man beech asok gayo tinn hun te nasayi.
 Bhaakhat hai eh bhaat suno sajni ham tayag gayo hai kanayi.
 Aap gaye Mathura pur mae jaduraye na jaanat peer parayi. (801)

ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਸਜ ਕੈ ਭਗਵੈ ਪਟ ਹਾਥਨ ਮੈ ਚਿਪੀਆ ਹਮ ਲੈ ਹੈ।
 ਸੀਸ ਧਰੈ ਗੀ ਜਟਾ ਅਪੁਨੇ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਭਿਛ ਕਉ ਮਾਗ ਅਘੈ ਹੈ।
 ਸਯਾਮ ਚਲੈ ਜਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਹਮਹੂੰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਜੈ ਹੈ।
 ਤਯਾਗ ਕਰਿਯੋ ਹਮ ਧਾਮਿਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਜੋਗਿਨ ਹੂੰ ਹੈ॥ ੮੦੨॥

Ang.bhikhae saj kae bhagve pat hathan mae chipiya ham lae hai.
 Sees dharae gi jata apne har murat bhichh kayo maag aghae hai.
 Sayaam chalaе jeh thor bhikae hamhun teh thor bhikae chal jae hai.
 Tayaag kariyo ham dhaaman ko sabh hi mil kae ham
 jogan havai hai. (802)

The poet siam has stated, "With whom the most charming milkmaids used to play games with great love and affection. In the games of love, whose body used to shine greatly just like the flash of lightning during the month of Savan (during monsoon). Whose body was shining like gold and the countenance was like the moon and whose eyes were praiseworthy like the lotus flower and whose gait was like an elephant (drunken). O friends, listen, That Krishna had left his house and gone to Mathura." (800)

The most beautiful milkmaids, with lotus like faces and gold like bodies, having developed love for Krishna, were now crying and wailing (in his separation). Their hearts were filled with pangs (of separation), and their happiness had gone with the wind. O friend, Listen! They were saying that Krishna had deserted them and gone away. Krishna himself had gone to Mathura, but he does not realise the suffering caused to us (other's suffering). (801)

We will now dress up with saffron coloured clothes, holding begging bowls in hands, and will grow tufts of matted hair on the head, and will be satiated by asking in alms the picture of Krishna only. We will also go to the same place, where Sri Krishna had gone. We will all leave our homes and become ascetic women (yognis) as a group." (802)

ਬੋਲਤ ਗੁਰਨਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸੁਨੀਯੈ ਸਜਨੀ ਹਮ ਕਾਮ ਕਰੈਗੀ।
 ਤਯਾਗ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਧਾਮਨ ਕਉ ਚਿਪੀਆ ਗਹਿ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਧਰੈਗੀ।
 ਕੈ ਬਿਖ ਖਾਇ ਮਰੈਗੀ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਬੂਡ ਮਰੈ ਨਹੀ ਜਾਇ ਜਰੈਗੀ।
 ਮਾਨ ਬਯੋਗ ਕਹੈ ਸਭ ਗੁਰਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਤੇ ਪੈ ਨ ਟਰੈਗੀ॥ ੮੦੩॥

Bolat gavaarn aapas mae suniaye sajni ham kaam karaegi.
 Tayaag kahiyo ham dhaaman kayo chipiya geh sees jataan dharegi.
 Kae bikh khaye maregi kahiyo neh buud mare nahi jaye jaraegi.
 Maan bayog kahae sabh gavaarn kaan ke saath te pae na taregi. (803)

ਜਿਨ ਹੂੰ ਹਮਰੇ ਸੰਗਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਬੀਚ ਦਏ ਹਮ ਕਉ ਸੁਖ ਭਾਰੇ।
 ਜਾ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਹਾਂਸ ਸਹਯੈ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੈ ਜਿਨਿ ਦੈਤ ਪਛਾਰੇ।
 ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਜਿਨਿ ਗੁਰਨਿ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ।
 ਸੋ ਸੁਨੀਯੈ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁ ਅਬੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਪਧਾਰੇ॥ ੮੦੪॥

Jinn hun hamre sang kel kare ban beech daye ham kouu sukh bhaare.
 Ja hamare hit haas sahayae hamre hitt kae jinn dainnt pachhare.
 Raas bhikhae jinn gavarán ke mann ke sabh sok bida kar dare.
 So suniaye hamre hitt ko taj kae su abae Mathura ko padhare. (804)

ਮੁੰਦ੍ਰਿਕਕਾ ਪਹਰੈ ਹਮ ਕਾਨਨ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਭਗਵੇ ਪਟ ਕੈ ਹੈ।
 ਹਾਥਨ ਮੈ ਚਿਪੀਆ ਧਰਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਤਨ ਬੀਚ ਬਿਭੂਤ ਲਗੈ ਹੈ।
 ਪੈ ਕਸਿ ਕੈ ਸਿੰਛੀਆ ਕਟਿ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋ ਸੰਗਿ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਜਗੈ ਹੈ।
 ਗੁਰਨੀਆ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਜੋਗਿਨ ਹੂੰ ਹੈ॥ ੮੦੫॥

Mundrikka pahrae ham kanan ang bhikhae bhagvae pat kae hai.
 Hathan mae chipiya dhar kae apne tan beech bhibhoot lage hai.
 Pae kas kae sinngiya kat mae har ko sang gorakh naath jagae hai.
 Gavaarniya eh bhaat kahae taj kae ham dhaaman jogan havai hai. (805)

The milkmaids were talking among themselves, "O friend! We will now act like this only. We will leave the homes, and hold begging bowls in hand with matted hair grown on the head." Someone else said, "We will take poison to end this life, or drown myself or burn myself in fire (immolate myself)." All the milkmaids with the pangs of separation at heart, were saying that they would not (deter) falter from going alongwith Krishna. (803)

"Krishna, who had given us lot of sensuous pleasure and had borne the jeers of public because of his love for us and who had destroyed the demons even due to his love for us, and who had alleviated the sufferings of milkmaids, has now left for Mathura, leaving us in the lurch, being forgetful of our love, that is what we hear." (804)

"We will wear ear-rings in the ears and wear saffron coloured clothes, and with begging bowls in hands, we will smear our bodies with ash. We will tie staghorn trumpets with our waist, and being Krishna's (followers) female ascetics we will worship Gorakhnath by singing his praises, (like his followers)." (805)

ਕੈ ਬਿਖ ਖਾਇ ਮਰੈ ਗੀ ਕਹਿਯੋ ਅਪੁਨੇ ਤਨ ਕੋ ਨਹਿ ਘਾਤ ਕਰੈ ਹੈ।
 ਮਾਰਿ ਛੁਰੀ ਅਪੁਨੇ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਮ ਉਪਰ ਪਾਪ ਚੜੈ ਹੈ।
 ਨਾਤੁਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਜਾ ਪੁਰ ਮੈ ਬਿਰਥਾ ਇਹ ਕੀ ਸੁ ਪੁਕਾਰਿ ਕਰੈ ਹੈ।
 ਗਾਰਨੀਯਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਬਿਜ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਹਮ ਜਾਨਿ ਨ ਦੈਹੈ॥ ੮੦੬॥

Kae bhikh khaye marae gi kahiyo apne tan ko neh ghaat karae hai.
 Maar chhuri apne tann mae har ke ham upar paap chadae hai.
 Natur braham ke ja pur mae birtha ehh ki su pukaar karae hai.
 Gavarniya ehh bhaat kahae brij te har ko ham
 jaan na daehae. (806)

ਸੇਲੀ ਡਰੈ ਗੀ ਰਰਿ ਅਪੁਨੇ ਬਟੂਆ ਅਪੁਨੇ ਕਟਿ ਸਾਬ ਕਸੈ ਹੈ।
 ਲੈ ਕਰਿ ਬੀਚ ਤਿਸੁਲ ਕਿਧੋ ਫਰੂਆ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਰੂਪ ਜਗੈ ਹੈ।
 ਘੋਟ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧਯਾਨ ਕੀ ਭਾਂਗ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁ ਵਾਹੀ ਚੜੈ ਹੈ।
 ਗਾਰਨੀਯਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਨ ਰਹੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਗੋਗਿਨ ਹੈ ਹੈ॥ ੮੦੭॥

Seli darae gi rarr apne batuya apne katt sath kasae hai.
 Lae kar beech tirsool kidhao pharuya teh samuhe roop jagae hai.
 Ghot kae taahi ke dhayan ki bhaang kahae kab sayaam su
 vaahi chade hai.

Gavaraniya eh bhaat kahae na rahae ham dhaaman
 joginn havai hai. (807)

ਧੂਮ ਡਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਅਉਰ ਕਛੂ ਨਹਿ ਕਾਰਜ ਕੈ ਹੈ।
 ਧਯਾਨ ਧਰੈ ਗੀ ਕਿਧੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਧਯਾਨ ਕੀ ਭਾਗਹਿ ਸੋ ਮੀਤ ਹੈ ਹੈ।
 ਲੈ ਤਿਹ ਕੈ ਫੁਨਿ ਪਾਇਨ ਧੂਰਿ ਕਿਧੋ ਸੁ ਬਿਭੂਤ ਕੀ ਠਉਰ ਚੜੈ ਹੈ।
 ਕੈ ਹਿਤ ਗਾਰਨਿ ਐਸੇ ਕਹੈ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਹਮ ਜੋਗਿਨ ਹੈ ਹੈ॥ ੮੦੮॥

Dhoom darae teh ke greh samuhe ayur kachhu neh karaj kae hai.
 Dhayaan dhare gi kidho teh kao teh dhayan ki bhaaghe
 so matt havai hai.

Lae teh kae phhun payan dhoor kidho su bibhoot ki
 thor chadae hai.

Kae hitt gavarani aaiso kahae taj kae greh kayo ham jogan
 havai hai. (808)

Even someone was heard saying that either they would take poison themselves. We will pierce a knife in the body and the sin of this suicide attempt would be placed on Krishna, or else we will go to Brahma's presence and lament about the affliction inflicted on us by Krishna. The milkmaids were saying that they would not allow Krishna to leave the Brij town. (806)

We will wear rosary of black wood around our necks and tie the packs of (purses of) ashes around our waist. Then we will burn the incense before him by holding a trident in hand (or a pick axe). The poet says has stated that they would pound the hemp of his meditation and then offer him to drink. The milkmaids were saying that they would not stay at their homes (without Krishna's presence there) and would follow Krishna like ascetics (female). (807)

"Infront of his house we will burn and ignite a pile of chaff (fumigation) and will not do any other work. Else we will meditate on him and after taking the intoxicating hemp of his meditation, we will become drunk, and then taking the dust of his lotus-feet we will rub it on our forehead as a religious act (apply as biphoot). Due to their love for Krishna the milkmaids were saying that they would become female ascetics (jognas). (808)

ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਕੀ ਫੁਨਿ ਮਾਲ ਕਹੈ ਕਬਿ ਵਾਹੀ ਕੋ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਹੈ।
 ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੀ ਪੈ ਤਪਸਾ ਹਿਤ ਸੋ ਤਿਹ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਰਿਝੈ ਹੈ।
 ਮਾਗ ਸਭੈ ਤਿਹ ਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬਰੁ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਹਿ ਤੇ ਹਮ ਲਯੈ ਹੈ।
 ਯਾ ਤੇ ਬਿਚਾਰਿ ਕਹੈ ਗਪੀਯਾ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਜੋਗਿਨ ਹੈ ਹੈ॥ ੮੦੯॥

Kaae apne mann ki phhun maal kahae kab vaahi ko naam japae hai.
 Kae eh bhaat ki pae tapsa hit so teh jaduraye rijhae hai.
 Maag sabhae teh te mil kae bar paainn pae teh ham layae hai.
 Yaa te bichaar kahae gupiya taj kaae ham dhaaman
 joginn havai hai. (809)

ਠਾਢੀ ਹੈ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਜਿਮ ਘੰਟਕ ਹੋਰ ਬਜੈ ਮ੍ਰਿਗਾਇਲ।
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਚਿਤ ਹਰੈ ਹਰਿ ਕੋ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਹੈ ਅਤਿ ਮਾਇਲ।
 ਧਯਾਨ ਲਗੈ ਦ੍ਰਿਗ ਮੁੰਦ ਰਹੈ ਉਘਰੈ ਨਿਕਟੈ ਤਿਹ ਜਾਨਿ ਉਤਾਇਨ।
 ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਜਿਮ ਮੀਚਤ ਆਖ ਉਘਾਰਤ ਘਾਇਲ॥ ੮੧੦॥

Thaadi hai hoye ikatar triya jim ghantak her bajae mrigaiyal.
 Sayaam kahae kab chitt harae ko har uppar havai att maiyal.
 Dhayan lagae drig mound rahae ughare niktae teh jaan utaail.
 Yoo upji upma mann maae jim meechat aakh
 ugharat ghaiyal. (810)

ਕੰਚਨ ਕੇ ਤਨ ਜੋ ਸਮ ਥੀ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸਮ ਗਾਰਨਿ ਚੰਦ ਕਰਾ ਸੀ।
 ਮੈਨ ਕੀ ਮਾਨੋ ਸਾਣ ਬਨੀ ਦੋਊ ਭਉਹ ਮਨੋ ਅਖੀਯਾ ਸਮ ਗਾਸੀ।
 ਦੇਖਤ ਜਾ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਹੋ ਨਹਿ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਹੋਤ ਉਦਾਸੀ।
 ਸਯਾਮ ਬਿਨਾ ਸਸਿ ਪੈ ਜਲ ਕੀ ਮਨੋ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਭਈ ਸੂਕ ਜਰਾ ਸੀ॥ ੮੧੧॥

Kanchan ke tan jo sam thi ju huti sam gavarani chand kara si.
 Maen ki maano saan bani dou bhaoh mano aakhiya sam gaasi.
 Dekhat ja att hi sukh ho neh dekhat hi teh hot udaasi.
 Sayaam binna sees pae jal ki mano kanj mukhi bhai
 suuk jara si. (811)

The poet has stated that they would make a necklace of the beads of their heart (mind) and then meditate on his name or they would try to enamour Krishna by doing acts of penance like this. "By joining together we would request him for a favour and by touching his feet, we would gain those favours from him." The milkmaids were thinking in terms of leaving their homes and becoming female hermits. (809)

All the womenfolk were standing together at a point just as flock of deer gets stunned (charmed) at one place on hearing the sound of a special drum. The poet has stated that at times the milkmaids would cast away Krishna's fear, being enticed by the Krishna's love. On doing meditation, they close their eyes (without opening them), as they knew by opening their eyes, Sri Krishna would disappear from their thoughts immediately. On seeing this beautiful sight, the poet has praised it just as a wounded person, lying in the battle field, tries to open his eyes or shut them in turn (thinking of the horrible fate). (810)

The milkmaids, having bodies shining like gold, and having faces (shining) beautiful like moon, whose eyebrows were like a bow, and their eyes were like arrows, which were sharpened on the grinding stone of sensual love, by seeing which one gets delighted, while without its presence one feels dejected. It appeared as if without Krishna's presence the lotus flower, though present in water, would wither inside due to (his) separation. (811)

ਰਥ ਉਪਰਿ ਸਯਾਮ ਚੜਾਇ ਕੈ ਸੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਸਭ ਗੋਪ ਤਹਾ ਕੋ ਗਏ ਹੈ।
ਗਵਾਰਨੀਯਾ ਸੁ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਸੁ ਸੋਕ ਭਏ ਹੈ।
ਠਾਢਿ ਉਡੀਕਤ ਗੋਪਿ ਜਹਾ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਦੋਊ ਏ ਸੋ ਅਏ ਹੈ।
ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਸਿ ਸੇ ਜਿਲ ਕੇ ਮੁਖ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਰੂਪ ਛਏ ਹੈ॥ ੮੧੨॥

Rath upar sayaam chadaye kae so sang lae sabh gop taha ko gaye hai.
Gavarniya su rahi grēh mae jinn ke mann beech su sok bhaye hai.
Thaadh udikat gop jaha teh thor bhikahe doyu ae so aye hai.
Sundar hai sees se jinn ke mukh kanchan se tan roop chhayē hai. (812)

ਜਬ ਹੀ ਅਕੂਰ ਕੇ ਸੰਗ ਕਿਧੋ ਜਮੁਨਾ ਪੈ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਬੈ।
ਅਕੂਰ ਹੀ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਪਾਪ ਕਰਿਯੋ ਹਮਹੂੰ ਸੁ ਅਬੈ।
ਤਬ ਹੀ ਤਜ ਕੈ ਰਥ ਬੀਚ ਧਸਿਯੋ ਜਲ ਕੇ ਸੰਧਿਆ ਕਰਬੇ ਕੋ ਤਬੈ।
ਇਹ ਕੋ ਮਰਿ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਬਲੀ ਜੁ ਭਈ ਇਹ ਕੀ ਅਤਿ ਚਿੰਤ ਜਬੈ॥ ੮੧੩॥

Jab hi akroor ke sang kidho jamuna pae gaye brij lok sabae.
Akroor hi chinnt kari mann mainn att paap kariyo hamhun su abae.
Tab hi taj kae beech dhasiyo jal ke sandhiya karbe ko tabae.
Eh ko mar hai nirap kans bali ju bhai eh ki att chinnt jabae (813)

ਦੋਹਰਾ

ਨਾਤ ਜਬੈ ਅਕੂਰ ਮਨਿ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰਿਯੋ ਬਿਚਾਰ।
ਤਬ ਤਿਹ ਕੋ ਜਲ ਮੈ ਤਬੈ ਦਰਸਨ ਦਯੋ ਮੁਰਾਰਿ॥ ੮੧੪॥

Dohra

Naat jabae akroor mann har ko kariyo bichaar.
Tab teh ko jal mae tabe darsan dou muraar (814)

By riding on the chariot, all the milkmaids urchins, alongwith Krishna, had gone towards Mathura, and the milkmaids remained at homes, and were feeling depressed at heart. Both the brothers came to the place, where the milkmaids were standing and waiting there. Their faces were shining like the moon and their bodies were resplendent like gold. (812)

As soon as the cavalcade of people, alongwith Akroor reached the banks of the river Jamuna, Akroor felt in his mind a sense of guilt (worry) that (as if) he was committing a great sin. Immediately Akroor, leaving the chariot, went into the waters (of Jamuna) to offer his evening prayers. Akroor felt in his mind a fear, while in water, that the mighty Kans would get Krishna killed (for which he would be reponsible). (813)

Couplet

When Akroor thought in his mind about Krishna's killing (at the hands of Kans) while having bath in Jamna, then Krishna appeared before him (in his thoughts) in person. (814)

ਸਵੈਯਾ

ਮੁੰਡ ਹਜ਼ਾਰ ਭੂਜਾ ਸਹਸੇ ਦਸ ਸੇਸ ਕੇ ਆਸਨ ਪੈ ਸੁ ਬਿਰਾਜੈ।
ਪੀਤ ਲਸੈ ਪਟ ਚਕ੍ ਕਰੈ ਜਿਹ ਕੇ ਕਰ ਭੀਤਰ ਨੰਦਗ ਛਾਜੈ।
ਬੀਚ ਤਬੈ ਜਮੁਨਾ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਫੁਨਿ ਸਾਧਹਿ ਕੇ ਹਰਬੇ ਡਰ ਕਾਜੈ।
ਜਾ ਕੋ ਕਰਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਹੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਘਟ ਸਾਵਨ ਲੀਜੈ॥ ੮੧੫॥

Swaiyya

Mund hajaar bhuja sehse dass ses ke aasan pae su birajae.
Peet lasae pat chakar karae jeh ke kar bhitar nandag chhajae.
Beech tabae jamuna pragtiyo phhun sadeh ke harbe darr kajae.
Ja ko kariyo sabh hi jag hai jeh dekhat hi ghat saavan lajae. (815)

ਜਲ ਤੇ ਕਢ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲਿਯੋ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਈ।
ਧਾਇ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਪੁਰ ਮੈ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਕੀ ਨ ਕਰੀ ਦੁਚਿਤਾਈ।
ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਨ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਕੀ ਜੁਰੀ ਸਭ ਆਨਿ ਲੁਕਾਈ।
ਜਾ ਕੇ ਕਛੂ ਤਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਹੋ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸੋਊ ਪਾਰ ਪਰਾਈ॥ ੮੧੬॥

Jal te kadh kae mann mai sukh kae Mathura ko chaliyo mann aanad payi.
Dhaaye gayo nirap ke pur mai har maran ki na kari duchitayi.
Kaan ko roop niharan ko Mathura ki juri sabh aan lukayi.
Ja ke kachhu tann mai dukh ho har dekhat hi soyu paar parai. (816)

ਹਰਿ ਆਗਮ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਆ ਉਠ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੀ ਸਭੈ ਤ੍ਰੀਅ ਧਾਈ।
ਆਵਤ ਥੋ ਰਥ ਬੀਚ ਚੜ੍ਹਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਤਿਹ ਠਹੁਰ ਬਿਖੇ ਸੋਊ ਆਈ।
ਮੂਰਤਿ ਦੇਖ ਕੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਆਨਨ ਓਰ ਰਹੀ ਲਿਵ ਲਾਈ।
ਸੋਕ ਕਥਾ ਜਿਤਨੀ ਮਨ ਥੀ ਇਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿ ਦਈ ਬਿਸਰਾਈ॥ ੮੧੭॥

Har aagam ki sun kae batiya uth kae Mathura ki sabae triye dhayi.
Aavat tho rath beech chadiyo chal kae teh thor bikhae soyu aayi.
Muraat dekh kae reejh rahi har aanan or rahi liv layi.
Sok katha jitni mann thi eh or nihaar dayi bisarai. (817)

Swaiyya'

Akroor saw Krishna having a thousand heads, with ten thousands arms, being seated on the hood of (cobra) Shesh-nag, having worn shining yellow coloured clothes, with a revolving wheel in hand, while in the other hand he was having the (Nadang) sword looking glorious. He had appeared in the waters of Jamuna, as it was his moral duty, to dispel the fear of his disciples (saints). The Lord, who had created the whole world, and perceiving Him in the form of Krishna, even the clouds of monsoon (sa'van) were feeling ashamed (belittled). (815)

Thus Akroor, feeling greatly relieved, coming out of water, took Krishna towards Mathura and was greatly delighted at heart. Taking the chariot at full speed, he went to the kingdom of Kans, and had no doubt or fear about the killing of Krishna (at the hands of Kans) now and was not worried at all. To see the beauty of Krishna, the whole populace of Mathura had turned up. If someone had any (suffering) affliction of the body, it was alleviated by perceiving Krishna's charm. (816)

All the womenfolk of Mathura turned up in large numbers on hearing the news of Krishna's arrival, the women reached the spot from where Krishna was coming riding in the chariot, and seeing his beautiful face all of them were feeling happy, and their attention was fixed on seeing his countenance. The poet forgot all about the pangs of separation of milkmaids (at Brij) on seeing the beauty of Krishna's arrival in Mathura. (817)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ
ਨੰਦ ਅਉ ਗੋਪਿਨ ਸਹਿਤ ਮਥੁਰਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਣੈ।

ਅਥ ਕੰਸ ਬਧ ਕਥਨੰ

ਦੋਹਰਾ

ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਮਨ ਮੈ ਕਹੀ ਬਿਚਾਰਿ।
ਸੋਭ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਸੁ ਕਬਿ ਕਰਿ ਨਹਿ ਸਕਤਿ ਉਚਾਰ॥ ੮੧੮॥

**Itt Sri Dasam sikandhe purane bachitar natak granteh
krisnavtare kaan ju**

Nand aao gopinn sehat Mathura pravesk karan.

Ath Kans Badh Kathan

Dorha

Mathura pur ki prabha kab mann mai kahi bichhaar.
Sobha jeh dekhat su kab kar neh sakat uchaar (818)

ਸਵੈਯਾ

ਜਿਹ ਕੀ ਜਟਿਤ ਨਗ ਭੀਤਰ ਹੈ ਦਮਕੈ ਦੂਤਿ ਮਾਨਹੁ ਬਿਜੁ ਛਟਾ।
ਜਮੁਨਾ ਜਿਹ ਸੁੰਦਰ ਤੀਰ ਬਹੈ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਅਟਾ।
ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਗੀਤ ਰਹੈ ਰਿਝਵੈ ਪਿਖਿ ਤਾ ਧਰ ਸੀਸ ਜਟਾ।
ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰਿ ਹੈ ਪੁਰਿ ਧਾਮ ਸੁ ਬਾਤ ਕਰੈ ਸੰਗ ਮੇਘ ਘਟਾ॥ ੮੧੯॥

Swaiyya

Jeh ki jatit nag bhitar hai damkae doot manho bij chatha.
Jamuna jeh sundar teer bahae su birajat hai jeh bhaat atta.
Brahma jeh dekhat reejh rahae rijhvae pikhh ta dhar sees jatta.
Eh bhaat prabha dhar hai pur dhaam su baat karae
sang megh ghata (819)

Here the chapter of Krishnavtar in the Dasam Sakand Puran of Bachittar Natak, dealing with the episode of Kanha's arrival at Mathura alongwith Nand and other milkmen is completed.

Now the episode of the killing of Kans

Couplet

The poet has described the beauty of Mathura town, considering it in his mind, and which he feels helpless to describe any further, as it is beyond description. (818)

Swaiyya'

It is studded with jewels, whose shining beauty is just like the lightning and a flourishing Jamuna is flowing by its side, and the mansions look beautiful in the town. On seeing its charming beauty, Brahma was feeling elated while Shiva was equally delighted. The houses in the town were looking gorgeous, as if they were touching (and talking to) the fringe of dark clouds. (819)

ਹਰਿ ਆਵਤ ਥੋ ਮਗ ਬੀਚ ਚਲਿਯੋ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧੁਬੀਆ ਮਗ ਏਕ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।

ਜਿਉ ਸੁ ਗਹੇ ਤਿਹ ਤੇ ਪਟ ਕਉ ਕੁਪਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਿਹ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ।

ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਰਿਸ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸੰਗ ਅੰਗੁਲਿਕਾ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮਾਰਿਓ।

ਇਉ ਗਿਰ ਗਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਪਟ ਜਿਉ ਧੁਬੀਆ ਪਟ ਸੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ॥ ੮੨੦॥

Har aavat tho mag beech chaliyo rip ko dhubiya mag ek niharaiyo,
Jauo so gahe teh te patt tayo kup kae nirap ko teh naam ucharaiyo.

Kaan tabe ris kae mann mae sang angulika teh ke much maariyo.
Iyeo gir gayo dharni par so pat jiyo dhubiya pat sang parhariyo. (820)

ਦੋਹਰਾ

ਸਭ ਗੁਰਨਿ ਸੋ ਹਰਿ ਕਹੀ ਰਿਪੁ ਧੁਬੀਆ ਕਹੁ ਕੂਟਿ।

ਬਸਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਕਲ ਲੇਹੁ ਸਭਨ ਕੋ ਲੂਟਿ॥ ੮੨੧॥

Dohra

Sab gavarn so har kahi rip dhubiya keh koott.

Bastar jite nirap ke sakal lehu saban ko loot (821)

ਸੋਰਠਾ

ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਗੁਰ ਅਜਾਨ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰ ਜਾਨਤ ਨਹੀ।

ਬਾਕਾਤਾ ਤ੍ਰੀਆ ਆਨਿ ਚੀਰ ਪੈਨ੍ਹਾਏ ਤਿਨ ਤਨੈ॥ ੮੨੨॥

Sortha

Brij ke gavaar ajaan bastar pehar janat nahi.

Bakaata triya aann cheer paenaye tinn tanae. (822)

ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਬਾਚ ਸੁਕ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਦੈ ਬਰੁ ਤਾ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੂੰਡ ਰਹੇ ਨਿਹੁਰਾਇ।

ਤਬ ਸੁਕ ਸੋ ਪੁਛਯੋ ਨ੍ਰਿਪੈ ਕਹੋ ਹਮੈ ਕਿਹ ਭਾਇ॥ ੮੨੩॥

Raja Prichat Baach Suk So

Dohra

Dae bar ta triya ko krisan mund rahe nehraye.

Tab suk so puchayo nirpae kaho hame keh bhaaye. (823)

Sri Krishna was coming on his way to Mathura, when a washerman of the enemy met him, and Krishna took some clothes from him, then with a furious rage, he (washerman) repeated the name of the king Kans. Sri Krishna then felt infuriated with rage and struck him with his finger (at the face) so that he fell down on the ground with such a force just as the washerman splashes the clothes on the wooden plank. (820)

Couplet

All the milkmen then told Sri Krishna that he should give such a beating to the washerman, and they should loot all the clothes from the washerman. (821)

Sortha

Brij residents did not really know how to use (wear) these clothes, but on Krishna's telling (requesting) the wife of the washerman, she helped them to wear those clothes. (822)

The King Prikshant told Sukdev

Couplet

After bestowing favours to that woman, Sri Krishna remained standing with his head bowed down. Then the king asked Suchdev, what was the idea (meaning) behind bowing his head? (823)

ਸੁਕ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਚਤੁਰਭੁਜ ਕੋ ਬਹੁ ਵਾਹਿ ਦਯੋ ਬਹੁ ਪਾਇ ਸੁਖੀ ਰਹੁ ਤਾਹਿ ਕਹੇ।
ਹਰਿ ਬਾਕ ਕੇ ਹੋਵਤ ਪੈ ਤਿਨ ਹੂੰ ਅਮਰਾ ਪੁਰ ਕੇ ਫਲ ਹੈ ਸੁ ਲਹੇ।
ਬਹੁ ਦੈ ਕਰਿ ਲਜਿਤ ਹੋਤ ਬਡੇ ਇਮ ਲੋਕ ਏ ਨੀਤਿ ਬਿਖੈ ਹੈ ਕਹੇ।
ਹਰਿ ਜਾਨਿ ਕਿ ਮੈ ਇਹ ਥੋਰੇ ਦਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁੰਡੀਆ ਨਿਹੁਰਾਇ ਰਹੇ॥ ੮੨੪॥

Suk Baach Raja So

Swaiyya

Chaturbhuj ko bar vaahe dayo bar paye sukhi reh taahe kahe.
Har baak ke hovat pae tinn hun amra pur ke phhal hai su lahe.
Beh dae kar lajat hot bade im lok ae nitt bikhae hai kahe.
Har jaan ki mai eh thhoro dayo teh te mundiya nehraye rahe. (824)

ਅਥ ਬਾਗਵਾਨ ਕੋ ਉਧਾਰ

ਦੋਹਰਾ

ਬਧ ਕੈ ਧੋਬੀ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿ ਤਾ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਕਾਮ।
ਰਥ ਧਵਾਇ ਤਬ ਹੀ ਚਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਮ॥ ੮੨੫॥

Ath Bagvaan Ko Udhaar

Dohra

Badh kae dhobi ko krisan kar ta triye ko kaam.
Rath dhavaye tab hi chale nirap ke samuhe dhaam. (825)

ਸਵੈਯਾ

ਆਗੈ ਤੇ ਸਯਾਮ ਮਿਲਿਯੋ ਬਾਗਵਾਨ ਸੁਹਾਰ ਗਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਿਨਿ ਡਾਰਿਯੋ।
ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਭੋਜਨ ਧਾਮ ਲਿਜਾਇ ਜਿਵਾਰਿਯੋ।
ਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਕੈ ਮਾਗਤ ਭਯੋ ਬਹੁ ਸਾਧ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਕੋ ਜੀਯ ਧਾਰਿਯੋ।
ਜਾਨ ਲਈ ਜੀਯ ਕੀ ਘਨ ਸਯਾਮ ਤਰੈ ਬਹੁ ਵਾ ਉਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ॥ ੮੨੬॥

Swaiyya

Aage te sayaam miliyo bagvaan su haar gare har ke tinn daariyo.
Paye paryo har ke baho baran bhojan dhaam lijaye jivariyo.
Ta ko prasan kae maagat bhayo bar saadh ki sangat ko jiye dhariyo.
Jaan layi jiye ki ghhan sayaam tabae bar vaa oh bhaat uchariyo. (826)

Sukdev replied to the King- Swaiyya'

Sri Krishna told the washer-woman that she should marry Chaturbhy (get all worldly things) and remain always happy and satisfied. As soon as Sri Krishna said these words, she attained all the fruits of Amrapur (She got all the blessings of the world). The great men after giving away many valuables even, feel ashamed (feel belittled), as this is in circulation in the worldly (formal) practices. Sri Krishna had bowed his head, feeling at heart, that he had given her very little in return for her assistance (in wearing those clothes). (824)

Now the salvation of the gardener

Couplet

After striking the washerman and bestowing his blessings on the washer woman, (giving salvation) Sri Krishna made the chariot move faster and came towards the, palace of the king (Kans). (825)

Swaiyya'

Then a gardener met Sri Krishna on the way, who garlanded Sri Krishna with a garland of flowers (around his neck) and bowed a number of times to Sri Krishna, and taking him home (gave) served Sri Krishna with food. On feeling happy and satiated Sri Krishna asked the gardener to ask for some favours (blessings). He had thought in his mind of asking for the company of holy saints, and Sri Krishna had already known (realised) his inner feelings and straightaway blessed him with such a favour. (826)

ਦੋਹਰਾ

ਬਰੁ ਜਬ ਮਾਲੀ ਕਉ ਦਯੋ ਗੀਝਿ ਮਨੈ ਘਨ ਸਯਾਮ।
ਫਿਰਿ ਪੁਰ ਹਾਟਨ ਪੈ ਗਏ ਕਰਨ ਕਬੂਰੀ ਕਾਮ॥ ੮੨੭॥

**ਇਤਿ ਬਾਗਵਾਨ ਕੇ ਉਧਾਰ ਕੀਆ।
ਅਬ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕਰਨੰ**

Dohra

Bar jab maali kayo dayo reejh manae ghan sayaaam.
Phir pur hathan pae gaye karan kubri kaam. (827)

**Itt baagvaan ko udhaar kiya.
Ab Kubja Ko Udhaar Karan**

ਸਵੈਯਾ

ਹਰਿ ਆਵਤ ਅਗ੍ਰ ਮਿਲੀ ਕੁਬਿਜਾ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨਿ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
ਗੰਧ ਲਏ ਨਿਪ ਲਾਵਨ ਕੋ ਸੁ ਲਗਾਉ ਹਉ ਯਾ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਖੀ ਹਰਿ ਸੰਗ ਲਗੀ ਹਮਰੇ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਲਯਾਵਹੁ ਲਾਵਹੁ ਹੀ ਹਮ ਕੋ ਕਬਿ ਨੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਇਮ ਸਾਰਿਯੋ॥ ੮੨੮॥

Swaiyya

Har aavat agrr mil kubja har ko tinn sundar roop nihariyo.
Gandh laye nirap laavan ko su lagaau hao yaa mann beech bichariyo.
Preet lakhi har sang lagi hamare tab hi ehh bhaat uchariyo.
Layavaho lavaho ri ham ko kab nae jas ta chabh ko imm sariyo. (828)

ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਆਇਸੁ ਮਾਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਿਪ ਕੋ ਇਹ ਚੰਦਨ ਦੇਹ ਲਗਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਮਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
ਜਾ ਕੋ ਨ ਅੰਤ ਲਖਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕਈ ਦਿਨ ਗਾਯੋ।
ਭਾਗ ਬਡੋ ਇਹ ਮਾਲਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਜਿਨਿ ਹਾਥ ਛੁਹਾਯੋ॥ ੮੨੯॥

Jaduraye ko aais maan triya nirap ko ehh chandan deh lagayo.
Sayaaam ko roop niharat hi kab sayaaam manae att hi sukh paayo.
Ja ko na antt lakhiyo brahma kar kae mann prem kayi dinn gayo.
Bhaag bado eh malinn ke har ke tan ko jinn haath chuhayo.(829)

Couplet

When Sri Krishna had blessed the gardener with favours, being pleased with him, then he proceeded towards the market of the town to settle (meet) with the kubija (hench woman). (827)

**Here the episode of giving salvation to the gardener is completed
Now the episode of favouring the hench woman begins**

Swaiyya'

When Sri Krishna was proceeding further, he was met by Kubija (hench woman), so she saw the charming form of Sri Krishna, in fact she was going to the king, taking with her aromatic flowers for him; she felt (thought) in her mind that she would apply that scurf to this beautiful personality. When Krishna realized that this woman was keenly in love for him, then he said (like this), "O Woman! Come and apply that scurf to me" The poet has described the beauty of the scene like this. (828)

Accepting the order of Sri Krishna, the woman applied the sandal wood (which was meant for the king) to the body of Krishna. The poet again has described, on seeing the charming face of Sri Krishna, she felt the bliss of life in her heart. Even Brahma had developed love for Krishna in his heart and sang his praises for many days, but even he could not gauge his greatness or his limits. This gardener (woman) was very fortunate, who had the opportunity to touch the body of Sri Krishna. (829)

ਹਰਿ ਏਕ ਧਰਿਯੋ ਪਗ ਪਾਇਨ ਪੈ ਅਰ ਹਾਥ ਸੋ ਹਾਥ ਗਹਿਯੋ ਕੁਬਜਾ ਕੋ।

ਸੀਧੀ ਕਰੀ ਕੁਬਰੀ ਤੇ ਸੋਊ ਇਤਨੋ ਬਲੁ ਹੈ ਜਗੁ ਮੈ ਕਹੁ ਕਾ ਕੋ।

ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਬਥ ਬੀਰ ਅਬੈ ਕਰਿ ਹੈ ਬਧ ਸੋ ਪਤਿ ਪੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ।

ਭਾਗ ਬਡੈ ਇਹ ਕੇ ਜਿਹ ਕੋ ਉਪਚਾਰ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਬੈਦ ਹੈ ਤਾ ਕੋ॥ ੮੩੦॥

Har ek dhariyo pag paainn pae arr haath so haath gahiyo kubja ko.

Sidhi kari kubri te soyo itno bal hai jag mae kahu ka ko.

Jahe mariyo bak beer abae kar hai badh so patt pae Mathura ko.

Bhaag bade eh ke jeh ko upchaar kariyo har baed havai ta ko. (830)

ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ਬਾਚਾ

ਸਵੈਯਾ

ਪ੍ਰਭ ਧਾਮਿ ਅਬੈ ਚਲੀਯੈ ਹਮਰੇ ਇਹ ਭਾਤ ਕਹਿਯੋ ਕੁਬਜਾ ਹਰਿ ਸੋ।

ਅਤਿ ਸਹੀ ਮੁਖ-ਦੇਖ ਕੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਨਿਪ ਕੇ ਬਿਨ ਹੀ ਡਰ ਸੋ।

ਹਰਿ ਜਾਨਯੋ ਕਿ ਮੋ ਮੈ ਰਹੀ ਬਸ ਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਛਰ ਸੋ।

ਕਰਿਹੋ ਤੁਮਰੇ ਸੁ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਕੰਸ ਕੋ ਕੈ ਬਧ ਹਉ ਬਰ ਸੋ॥ ੮੩੧॥

Prat Tutar Baach

Swaiyya

Prabh dhaam abae chaliaye hamre ehh bhaat kahiyo kubja har so.

Att sahi mukh dekh kae reejh rahi su kahiyo nirap ke binn hi darr so.

Harr jaanyo ki mo mai rahi bas havai eh bhaat kahiyo teh so chhar so.

Kariho tumro su manorath puran Kans ko kae badh hayo bar so. (831)

ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਸੁਵਾਰ ਕੈ ਕਾਜ ਤਬੈ ਪੁਨਿ ਦੇਖਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈਂ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ।

ਧਾਇ ਗਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਧਨੁ ਸੁੰਦਰ ਕੋ ਸੋ ਦੇਖਨ ਲਾਗਿਯੋ।

ਭ੍ਰਿਤਨ ਕੋ ਕਰਤੇ ਸੁ ਮਨੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪਿ ਜਾਗਿਯੋ।

ਗਾੜੀ ਕਸੀਸ ਦਈ ਧਨ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕੈ ਜਿਹ ਤੇ ਨਿਪ ਕੋ ਧਨੁ ਭਾਗਿਯੋ॥ ੮੩੨॥

Kubja ko savaar kae kaaj tabae pun dekhan ke ras mai anuragiyo.

Dhaaye gayo teh thor bikhae dhan sundar ko so dekhan lagiyo.

Bhritan ke karte su manae har ke mann mai att hi kup jagiyo.

Gaadi kasees dayi dhan ko drid kae jeh te nirap ko

dhan bhagiyo. (832)

Then Sri Krishnna placed one foot on her feet (of hench woman) and held with his hands the hands of the woman and by pulling her, the hench (back) of the woman was straightened. Who else possesses the same strength (of straightening someone) in the whole world, except the one who had killed the warrior (demon) Bakasur, now he will destroy the king of Mathura (Kans). This hench woman was really lucky, whose treatment Sri Krishna, being a physician, had done himself. (830)

Then in response to Krishna's action, she said, "O Lord! Pray come to my house. The (hench woman) was greatly pleased by seeing Krishna's face and said without having any fear of the king. Realizing that she was greatly in love with Krishna so, he told her with great deceitful manner, "Let me first kill the mighty Kans with great power, then I would fulfil your desire also." (831)

After completing Kubeja's (hence woman) work then Krishna got busy in watching the town. He rushed to the spot where the King's beautiful bows were kept, and started watching them. On the courtier's refusal to show those bows, Krishna got infuriated with rage, so he took hold of a bow and stretched it with great force, as a result the King's bow was broken. (832)

ਗਾੜੀ ਕਸੀਸ ਦਈ ਕੁਪਿ ਕੈ ਰੁਪਿ ਠਾਢ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ।
ਬਰ ਸਿੰਘ ਮਨੋ ਦ੍ਰਿਗ ਕਾਢ ਕੈ ਠਾਢੋ ਹੈ ਪੇਖੈ ਰਿਗੈ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ।
ਦੇਖਤ ਹੀ ਡਰਪਿਯੋ ਮਘਵਾ ਡਰਪਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੋਊ ਲੇਖ ਲਿਖੈ।
ਧਨੁ ਕੋ ਟੁਕਰੇ ਸੰਗ ਜੋਧਨ ਮਾਰਤ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਬਿਖੈ॥ ੮੩੩॥

Gaadi kasees dayi kup kae rup thaadh bhayo teh thor bikhac.
Bar sinnggh mano drig kaadh kae thaado hai pekhae.
joyo giarae bhoom bhikae.

Dekhat hi darpayo maghva darpayo brahma joyu lekh likhae.
Dhan ke tukre sang jodhan maarat sayaam kahae att hi su tikhae. (833)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਧਨੁਖ ਤੇਜ ਮੈ ਬਰਨਿਓ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਥਾ ਕੇ ਕਾਜ।
ਅਤਿ ਹੀ ਚੁਕ ਮੋ ਤੇ ਭਈ ਛਿਮੀਯੈ ਸੋ ਮਹਾਰਾਜ॥ ੮੩੪॥

Kabiyo Baach

Dohra

Dhanukh tej mai barniyo krisan katha ke kaaj.
Att hi chuuk mo te bhai chhimiyae so maharaj. (834)

ਸਵੈਯਾ

ਧਨੁ ਕੋ ਟੁਕਰਾ ਕਰਿ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੋ ਸੋਊ ਮਾਰਨ ਲਾਗਿਯੋ।
ਧਾਇ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪਿ ਜਾਗਿਯੋ।
ਫੇਰਿ ਲਾਗਿਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਜੁਧਹ ਕੇ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ।
ਸੋਰ ਭਯੋ ਅਤਿ ਠਉਰ ਤਹਾ ਸੁਨ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਿਵ ਜੂ ਉਠਿ ਭਾਗਿਯੋ॥ ੮੩੫॥

Swaiyya

Dhann ko tukra kar lae har ji bar biran ko soyu maran lagiayo.
Dhaye pare nirap beer tabae tinn ke mann mai att hi kup jagiyo.
Pher lagiayo tinn ko har maran judheh ke ras mo anuragiyo.
Sor bhayo att thor taha sun kae jeh ko siv ju uthh bhagiyo. (835)

Krishna, in great wrathfulness, had stretched the bow and stood firmly at that spot, and it appeared as if a powerful lion, with eyes (opened) aghast, was standing there, whosoever saw him, fell down on the ground, with great awe. On seeing him, even Indra got frightened, and Brahma was also overwhelmed with fear, even Chitar Gupt who keeps the accounts of all human beings, got frightened. The poet siam has stated that Krishna, with the broken pieces of the bow, which were very sharp. Krishna was killing the warriors, who came to resist him. (833)

**The poet has stated -
Couplet**

"It is for the episode of Krishna only that I have described the glamour of the bow. O Lord! I have committed a great blunder. May you pardon my mistake!"
(834)

Swaiyya'

By taking the pieces of the bow in hand Sri Krishna was going on killing great (enemy) warriors. Then the King's great warriors also jumped into the fray, as they also felt greatly agitated with rage. Sri Krishna started killing them all, as he was fully engrossed in the pleasure and joy of a battle. At that place there was a great hue and cry, on hearing which even Shiva left his meditation posture and fled away from there. (835)

ਕਬਿਤੁ

ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਪਤਿ ਅਤਿ ਜੁਧ ਕਰਿ ਕੋਪਿ ਭਰੇ ਤਉਨੇ ਠਉਰ ਜਹਾ ਬਰਬੀਬ ਅਤਿ ਸੈ ਰਹੇ।
ਐਸੇ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਜੈਸੇ ਬਾਢੀ ਕੇ ਕਟੇ ਤੇ ਰੂਪ ਗਿਰੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਅਸਿ ਹਾਥਨ ਨਹੀ ਗਹੇ।
ਅਤਿ ਹੀ ਤਰੰਗਨੀ ਉਠੀ ਹੈ ਤਹਾ ਜੋਧਨ ਤੈ ਸੀਸ ਸਮ ਬਟੇ ਅਸਿ ਠਕ ਭਾਤਿ ਹੈ ਬਹੇ।
ਗੋਰੈ ਪੈ ਬਰਦ ਚੜਿ ਆਇ ਥੇ ਬਰਦ ਪਤਿ ਗੋਰੀ ਗਉਰਾ ਗੋਰੇ ਰੁਦ੍ ਰਾਤੇ ਹੈ ਬਹੇ॥ ੮੩੬॥

Kabit

Tinno lok patt att judh kar kop bhare tauune thor jaha
barbeer att savai rahe.

Aaise beer gire jaise baadi ke kate te rukh gire bisanbhaar
ass hathan nahi gahe.

Att hi tarangani uthi hai taha jodhan tae sees sam bate as
nakar bhaat havai bahe.

Gore pae barad chadh aaye the barad patt gori gayura gore rudar
raate raate havai bahe. (836)

ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲਭਦ੍ਰ ਜੂ ਨੈ ਕੀਨੋ ਰਨ ਭਾਗ ਗਏ ਭਟ ਨ ਸੁਭਟ ਠਾਢ ਕੁਇ ਰਹਿਯੋ।
ਐਸੇ ਝੂਮਿ ਪਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਧਨ ਟੂਕਨ ਕੇ ਮਾਨੋ ਕੰਸ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਸਾਰੇ ਦਲੁ ਸੈ ਰਹਿਯੋ।
ਕੇਤੇ ਉਠਿ ਭਾਗੇ ਕੇਤੇ ਜੁਧ ਹੀ ਕੋ ਫੇਰਿ ਲਾਗੇ ਸੋਊ ਸਮ ਬਨ ਹਰਿ ਰਾਤਿ ਤਾਤੇ ਹੈ ਕਹਿਯੋ।
ਗਜਨ ਕੇ ਸੁੰਡਨ ਤੇ ਐਸੇ ਛੀਟੈ ਛੂਟੀ ਜਾ ਤੇ ਅੰਬਰ ਅਨੂਪ ਲਾਲ
ਛੀਟ ਛਬਿ ਹੈ ਰਹਿਯੋ॥ ੮੩੭॥

Krodh bhare kaan balbhadar ju nae kinno ran bhaag gaye bhat na
subhat thaadh kuye rahiyo.

Aaise jhoom pare beer maare dhhan tuukan ke maano kans ju ko
saro dal savai rahiyo.

Kete uthh bhaage kete judh hi ko pher laage soyu sam ban har
hari taato havai kahiyo.

Gajan ke sundan te aaise chithae chuthi ja te anbar anoop laal
chheet chab havai rahiyo . (837)

Kabit

The Lord (Master) of the three worlds, (Sri Krishna) was engaged in a great battle, being infuriated with rage, where many warriors lay dead (being killed). The warriors had fallen dead there in large numbers just as a carpenter fells many trees and they lie huddled together. All of them (warriors) were unconscious and could not hold the swords in hand. A great rivulet had erupted there (had started flowing); where the heads of great warriors were lying huddled like stones, and in the stream of blood the swords were protruding like the octopus in water. There Shiva also came riding his white bull, alongwith Parbati Gori and Rudra also (in their glory) but they were all smeared with blood stains. (836)

Fully enraged, Krishna and Balram had waged such a battle (of fury) that all the warriors had fled away and not a single warrior (worth its name) was left there. The warriors killed with the pieces of bow, were lying reclining on the ground as if the great army of the king Kans was lying asleep there. Some of them, gaining consciousness, were seen running away from there, while some others again got engrossed in waging the war. Krishna, infuriated like the jungle fire, had challenged them all. The blood stains from the elephants trunks were seen just as the sky had become red in its pristine glory. (837)

ਦੋਹਰਾ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਹਲੀ ਧਨੁ ਟੂਕ ਸੋ ਘਨ ਦਲ ਦਯੋ ਨਿਘਾਇ।
ਤਿਨ ਸੁਨ ਕੈ ਬਧ ਸ੍ਰਉਨਿ ਨਿਪ ਅਉ ਪੁਨਿ ਦਯੋ ਪਠਾਇ॥ ੮੩੮॥

Dohra

Krisan hali dhan tuk so ghan dal dayo nighaye.
Tinn sun kae badh sarun nirap aayo pun dayo pathaye . (838)

ਸਵੈਯਾ

ਬੀਚ ਚਮੂੰ ਧਸਿ ਬੀਰਨ ਕੀ ਧਨ ਟੂਕਨ ਸੋ ਬਹੁ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ।
ਭਾਗਿ ਗਏ ਸੁ ਬਚੇ ਤਿਨ ਤੇ ਜੋਊ ਫੇਰਿ ਲਰੇ ਸੋਊ ਫੇਰਿ ਹੀ ਮਾਰੇ।
ਜੂਝਿ ਪਰੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਤਹ ਸ੍ਰਉਨਤ ਕੈ ਸੁ ਚਲੇ ਪਰਨਾਰੇ।
ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਤਨ ਭੂਖਨ ਧਾਰੇ॥ ੮੩੯॥

Swaiyya

Beech chamun dhhas beeran ki dhan tukan so baho beer sanghare.
Bhaag gaye su bache tinn te joyo pher lare soyu pher hi mare.
Jhoojh pari chaturang chamun teh sarunat kae su chale parnare.
Yoo upji upma jiye mai ran bhoom mano tan
bhookhan dhare. (839)

ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਘਨੇ ਹਨਿ ਦੀਨੇ।
ਹਾਨਿ ਬਿਖੈ ਜੋਊ ਜ੍ਹਾਨ ਹੁਤੇ ਸਜਿ ਆਇ ਹੁਤੇ ਜੋਊ ਸਾਜ ਨਵੀਨੇ।
ਸੋ ਝਟਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਕੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੇ।
ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਕੋ ਮਾਨਹੁ ਭੂਖਨ ਦੀਨੋ॥ ੮੪੦॥

Judh kariyo att kop duhun rip beer ke beer ghane han dinne.
Haan bhikae joyu javaan hute saj aaye hute joyu saaj navinne.
So jheet bhoom gire ran ki teh thor bhikhae att sundar chinne.
Yo upma upji jiye mai ran bhoomi ko manho
bhookhan dinne. (840)

Couplet

Krishna and Balram, with the pieces of bow (in hand) had destroyed a huge portion of the king's army. On hearing about the killing of his army, the king despatched more reinforcements. (838)

Swaiyya'

Piercing through the army of warriors, both the brothers, with the pieces of bow, had killed many of them and only those could save themselves who fled away, and those who fought again, got slain. The varied coloured army, lay killed there after fighting, while streams of blood were flowing around. The poet has praised the beauty of the scene like this, as if the battle-field was decorated with different types of ornaments. (839)

Both the brothers waged a war with great fury and killed many of the enemy warriors. The warriors, who were young (in age), and had come with new weapons, had fallen down on the battle field very soon, and were appearing beautiful. Their beauty has been described by the poet as if the battle field was presented with ornaments. (840)

ਧਨੁ ਟੂਕਨ ਸੋ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਘਨੇ ਚਲ ਕੈ ਸੋਊ ਨੰਦ ਬਬਾ ਪਹਿ ਆਏ।
ਆਵਤ ਹੀ ਸਭ ਪਾਇ ਲਗੇ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋ ਤਿਹ ਕੰਠ ਲਗਾਏ।
ਗੋ ਬੇ ਕਹਾ ਪੁਰ ਦੇਖਨ ਕੋ ਬਚਨਾ ਉਨ ਪੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਏ।
ਰੈਨ ਪਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਸੋਇ ਰਹੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਨੰਦ ਪਾਏ॥ ੮੪੧॥

Dhan tukan so rip maar ghane chal kae soyu nand babaa peh aaye.
Aavat hi sabh paaye lage att anand so teh kanth lagaye.
Ge teh kaha pur dekhan ko bachna un pae eh bhaat sunaye.
Raaen pari greh soye rahe att hi mann bhitari anand paye. (841)

ਦੋਹਰਾ

ਸੁਪਨ ਪਿਖਾ ਇਕ ਕੰਸ ਨੇ ਅਤੈ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ।
ਅਤਿ ਬਿਆਕੁਲ ਜੀਯ ਹੋਇ ਕੈ ਭ੍ਰਿਤ ਬੁਲਾਏ ਭੂਪਿ॥ ੮੪੨॥

Dohra

Supan pikha ik kans ne atae bhayank roop.
Att biyakul jiye hoye kae bhrith bulaye bhoop.(842)

ਕੰਸ ਬਾਚ ਭ੍ਰਿਤਨ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਭ੍ਰਿਤ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਰਾਜੇ ਕਹੀ ਇਕ ਖੇਲਨ ਕੋ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਬਨਾਵਹੁ।
ਗੋਪਨ ਕੋ ਇਕਠਾ ਰਖੀਏ ਹਮਰੇ ਸਬ ਹੀ ਦਲ ਕੋ ਸੁ ਬੁਲਾਵਹੁ।
ਕਾਰਜ ਸੀਘ੍ਰ ਕਰੋ ਸੁ ਇਹੈ ਹਮਰੇ ਇਕ ਪੈ ਗਨ ਕਉ ਤਿਸਿਟਾਵਹੁ।
ਖੇਲ ਬਿਚੈ ਤੁਮ ਮਲਨ ਠਾਢਿ ਕੈ ਆਪ ਸਬੈ ਕਸਿ ਕੈ ਕਟਿ ਆਵਹੁ॥ ੮੪੩॥

Kans Baach Bhrithan So

Swaiyya

Bhrith bulaye kae raaje kahi ik khelan ko rang bhoom banavaho.
Gopinn ko ikhatha rakhiye hamre sabh hi dal ko su bulavaho.
Karaj sighar karo su ehae hamre ik pae gann kauo tistavaho.
Khel bhikae tum malan thaadh kae aap sabae kas
kae katt avaho. (843)

After killing many warriors with the bow pieces, both of them (Sri Krishna and Balram) walked to meet the father Nand. They fell down at his feet, and Nand felt very happy and embraced both of them. Then Nand asked, "Where had you gone?" They replied that they had gone to see the town of Mathura. When the night fell, they felt greatly relieved and went to sleep. (841)

Couplet

That night Kans had a dreadful dream, and getting frightened he sent for many of his courtiers. (842)

Then Kans told his courtiers

Swaiyya'

On calling the courtiers, the king asked them to prepare a battle field and make the milkmen sit at one (side) place and send for all the army also and make many warriors stand guard over one person (Krishna). In the game plan, make many wrestlers stand there and all of you get ready for a fight (get ready with your weapons). (843)

ਭ੍ਰਿਤ ਸਭੈ ਨਿਪ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨ ਕੈ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਨੋ।
 ਠਾਢਿ ਕੀਯੋ ਗਜ ਪਉਰ ਬਿਖੈ ਸੁ ਰਚਿਯੋ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕੋ ਠਉਰ ਨਵੀਨੋ।
 ਮਲ ਜਹਾ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਘਨੇ ਪਿਖਿਏ ਰਿਪੁ ਆਵਤ ਜਾਹਿ ਪਸੀਨੋ।
 ਐਸੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਠਉਰ ਸੋਊ ਹਰਿ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਨਸ ਭੇਜਿ ਸੁ ਦੀਨੋ॥ ੮੪੪॥

Bhrit sabhae nirap ki batiya sun kae uth kae soyu karaj kinno.
 Thaadh kiyo gaj paur bhikae su rachiyo rang bhoom ko thor navinno.
 Mal jaha rip beer ghane pikhiye rip aavat jaahe pasinno.
 Aaisi banaye kae thor soyu har ke greh manas
 bhej su dinno. (844)

ਨਿਪ ਸੇਵਕ ਲੈ ਇਨ ਸੰਗ ਚਲਿਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਨਿਪ ਕੰਸ ਕੇ ਪਉਰ ਪੈ ਆਯੋ।
 ਐ ਕੈ ਕਹਿਯੋ ਨਿਪ ਕੋ ਘਰ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਰਾਹਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ।
 ਆਗੇ ਪਿਖਿਯੋ ਗਜ ਮਤ ਮਹਾ ਕਹਿਯੋ ਦੂਰ ਕਰੋ ਗਜਵਾਨ ਰਿਸਾਯੋ।
 ਧਾਇ ਪਰਿਯੋ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਯੋ ਮਨੋ ਪੁਨ ਕੇ ਉਪਰਿ ਪਾਪ ਸਿਧਾਯੋ॥ ੮੪੫॥

Nirap sevak lae innn sang chaliyo chal kae nirap kans
 ke paur pae aayo.
 Aae kae kahiyo nirap ko ghar hai teh te sabh gavarn sees jhukayo.
 Aage pikhiyo gaj matt maha kahiyo door karo gajvaan risayo.
 Dhaye pariyo har upar yo mano pun ke upar
 paap sidhayo. (845)

ਕੋਪ ਭਰੇ ਗਜ ਮਤ ਮਹਾ ਭਰ ਸੁੰਡਿ ਲਏ ਭਟ ਸੁੰਦਰ ਦੋਊ।
 ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਘਨ ਸੋ ਗਰਜਿਯੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਉਪਮ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ।
 ਪੇਟ ਤਰੇ ਤਿਹ ਕੇ ਪਸਰੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਧੀਯਾ ਅਰਿ ਜੋਊ।
 ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਮੈ ਅਪਨੇ ਰਿਪੁ ਸੋ ਮਨੋ ਖੇਲਤ ਦੋਊ॥ ੮੪੬॥

Kop bhare gaj matt maha bhar sundh laye bhatt sundar doyu.
 So tab hi ghan so garjiyo jeh ki sam upam aaor na koyo.
 Paet tare teh ke pasre kab sayaam kahae badhiya arr joyu.
 Yo upji upma jiye mae apne rip so mano
 khelat doyu . (846)

All the courtiers, on listening to the king's talk got up and started doing as ordered. They made a separate place for the battle field and on the gate, they made Kavalia'pir (elephant) to stand guard. Both the wrestlers were standing there, where the enemy had many warriors collected, which would cause the enemy to Shudder (to perspire). After preparing this battle ground, a messenger was sent to Krishna's place to call him there. (844)

After bringing the two (brothers) the courtier came to the King's palace, and said, "This is the King's palace." So all the milkmen bowed their heads. Proceeding further they saw a great elephant standing there, and asked him (courtier) to keep the elephant aside but the rider (driver of elephant) made the elephant infuriated (agitated) and the elephant jumped at Krishna, as if the sin had attacked the virtue. (845)

The infuriated elephant then picked up both the warriors (Krishna and Balram) in his trunk and trumpeted like the roaring clouds for which there can be no other description (of praise). The poet siam has stated. The killer of the enemy (Krishna) slipped underneath the body of the elephant and the beauty of the scene appeared to the poet's mind, as if both the brothers were playing there. (846)

ਤਬ ਕੋਪੁ ਕਰਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਦਾਤ ਉਖਾਰਿ ਲਯੋ ਹੈ।
 ਏਕ ਦਈ ਗਜ ਸੁੰਡ ਬਿਖੈ ਕੁਪਿ ਦੂਸਰ ਸੀਸ ਕੇ ਬੀਚ ਦਯੋ ਹੈ।
 ਚੋਟ ਲਗੀ ਸਿਰ ਬੀਚ ਘਨੀ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਪਯੋ ਹੈ।
 ਸੋ ਮਰਿ ਗਯੋ ਰਿਪੁ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਕੇ ਕੋ ਆਗਮ ਆਜ ਭਯੋ ਹੈ॥ ੮੪੭॥

Tab kop kariyo mann mai har ju teh ko tab daat ukhaar layo hai.
 Ek dayi gaj sund bhikhae kup dusar sees ke beech dayo hai.
 Chot lagi sir beech ghani dharni par so murjhaye payo hai.
 So marr gayo rip ke badh ko Mathura ke ko aagam
 aaj bhayo hai. (847)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਗਜ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ
 ਸਮਾਪਤਮ।**

ਅਥ ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਜੁਧ

ਸਵੈਯਾ

ਕੰਧਿ ਧਰਿਯੋ ਗਜ ਦਾਤ ਉਪਾਰ ਕੈ ਬੀਚ ਗਏ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕੇ ਦੋਊ।
 ਬੀਰਨ ਬੀਰ ਬਡੋ ਈ ਪਿਖਿਯੋ ਬਲਵਾਨ ਲਖਿਯੋ ਇਨ ਮਲਨ ਸੋਊ।
 ਸਾਧਨ ਦੇਖਿ ਲਖਿਯੋ ਕਰਤਾ ਜਗ ਯਾ ਸਮ ਦੂਸਰ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ।
 ਤਾਤ ਲਖਿਯੋ ਕਰ ਕੈ ਲਰਕਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਲਖਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਘਰਿ ਖੋਊ॥ ੮੪੮॥

**Itt Sri Dasam sikandhe bachitar natak granteh krisnavtarae gaj
 Badhe dhayae samapatam.**

Ath Chandur Musat Judh

Swaiyya

Kandh dhariyo gaj daat ukhaar kae beech gaye rang
 bhoom ke doyo.
 Beeran beer bado ee pikhiyo balwaan lakhiyo innn malan soyu.
 Sadhan dekh lakhiyo karta jag ya sam dusar aor na koyo.
 Taat lakhiyo kar kae larka nirap kans lakhiyo
 mann mai ghar khoyo. (848)

Then Krishna felt enraged with fury and uprooted both his tusks; one of them then thrust in the elephant's trunk and the other had hit on his head. Such was the effect of the strike on the head, that the elephant fell down on the ground unconscious (and he died). It appeared as if it was the beginning of the enemy's destruction in Mathura that day. (847)

Here the chapter of Krishna's win in the Bachittar Natak of Dasam Granth, dealing with the episode of elephant's killing is completed.

Now the episode of the battle against Chandoor and Musat begins Swaiyya'

After uprooting the tusks of the elephant, he kept them on his shoulders, and both the brothers proceeded to the battle field (arena). All the wrestlers saw Krishna in the form of a great wrestler and felt him as superior to them as a wrestler, where the saints saw in him the Lord creator of the universe and also felt that there was none greater than him. The father only saw his son in him whereas Kans felt in his mind as if he was the destroyer of his whole dynasty. (848)

ਤਉ ਨਿਪ ਬੈਠਿ ਸਭਾ ਹੂੰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਮਲਨ ਸੋ ਜਦੁਰਾਇ ਲਰਾਯੋ।
ਮੁਸਟ ਕੋ ਸਾਥ ਲਰਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਸੁ ਚੰਡੂਰ ਸੋ ਸਯਾਮ ਜੂ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਰਨ ਕੀ ਗਿਰ ਸੋ ਹਰ ਜੂ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ।
ਏਕ ਲਗੀ ਨ ਤੁਹਾ ਘਟਿਕਾ ਧਰਨੀ ਪਰ ਤਾਕਹੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੮੪੯॥

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਮਲ
ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ।**

Tayo nirap baith sabha hun ke bhitar malan so jaduraye larayo.
Musat ke sath lariyo musli su chandur so sayaam ju judh machayo.
Bhoom pare ran ki gir so har ju mann bhitar kop badayo.
Ek lagi na taha ghatika dharni par taakho maar girayo. (849)

**Itt Sri Dasam sikandhe bachitar natak granteh krisnavtarae
chandur musat mal Badhe dhayae samapatam.**

ਅਥ ਕੰਸ ਬਧ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਮਾਰ ਲਯੇ ਰਿਪੁੰ ਬੀਰ ਦੋਊ ਨਿਪ ਤਉ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਿਯੋ।
ਇਕ ਕੋ ਭਟ ਮਾਰਹੁ ਖੇਤ ਅਬੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਅਰੁ ਸੋਰ ਕਰਿਯੋ।
ਜਦੁਰਾਇ ਭਰਬੂ ਤਬ ਪਾਨ ਲਗੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਯੋ।
ਜੋਊ ਆਇ ਪਰਿਯੋ ਹਰ ਪੈ ਕੁਪਿ ਕੈ ਹਰਿ ਥਾਪਰ ਸੋ
ਸੋਊ ਮਾਰਿ ਡਰਿਯੋ॥ ੮੫੦॥

Ath Kans Badh Kathan

Swaiyya

Maar laye rip beer doyu nirap tayu mann bhitar krodh bhariyo.
Innn ko bhhat maroh khet abae ehh bhaat kahiyo arr sor kariyo.
Jaduraiye bharthu tab paan lago apne mann mai nahi naek dariyo.
Joyu aaye pariyo har pae kup kae har thaapar so soyu
maar dariyo. (850)

Then the king, seated in his royal assembly made the wrestlers battle it out with Krishna. Balram fought against the wrestler Musat while Krishna fought against the wrestler Chandoor. When Krishna felt infuriated with rage, then Chandoor fell down in the battle field (arena). It did not take long when both of them had killed the two wrestlers, who were lying fallen on the ground. (849)

Here the chapter of Krishna of Bachittar Natak from Dasam Granth, dealing with the death of the wrestlers Chandoor and Musat is completed.

Now the episode of the killing of Kans begins

Swaiyya'

When the two brothers had killed both the enemy warriors, the king got greatly agitated in his mind. He said, "O my warriors! Kill both of them in the battle field." He roared like this and made great noise. That moment Krishna started the battle with great destruction, without any fear at heart. Whosoever attacked Krishna, was dropped down dead by the strikes of Krishna, with his fists (or killed him instantaneously). (850)

ਹਰਿ ਕੂਦਿ ਤਬੈ ਰੰਗ ਭੂਮਹਿ ਤੇ ਨਿਪੁ ਬੋ ਸੁ ਜਹਾ ਤਹ ਹੀ ਪਗੁ ਧਾਰਿਯੋ
 ਸ ਲਈ ਕਰਿ ਢਾਲਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਅਸਿ ਬੈਚ ਨਿਕਾਰਿਯੋ।
 ਦੁਰਿ ਦਈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਪੈ ਹਰਿ ਫਾਧਿ ਗਏ ਅਤਿ ਦਾਵ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
 ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਕੈ ਬਲਿ ਤਾਹਿ ਪਛਾਰਿਯੋ॥ ੮੫੧॥

Har kood tabae rang bhomeh te nirap tho su jaha teh
 hi pag dhariyo.

Kans layi kar dhhal sanbhaar kae kop bhariyo as khaech nikariyo.
 Dayor dayi teh ke tan pae har phaad gaye att daav sanbhariyo.
 Kesan te geh kae rip ko dharni par kae bal taahinn
 pachhariyo. (851)

ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਿਯੋ ਧਰ ਸੋ ਗਹ ਗੋਡਨ ਤੇ ਤਬ ਘੀਸ ਦਯੋ।
 ਨਿਪੁ ਮਾਰਿ ਹੁਲਾਸ ਬਡਿਯੋ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਪੁਰ ਭੀਤਰ ਸੋਰ ਪਯੋ।
 ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਿਖੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਿਨਿ ਸਾਧਨ ਰਾਖ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਛਯੋ।
 ਕਟਿ ਬੰਧਨ ਤਾਤ ਦਏ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਮੈ ਵਸ ਵਾਹਿ ਲਯੋ॥ ੮੫੨॥

Geh kesan te patkiyo dhar so geh godan te tab ghees dayo.
 Nirap maar hulaas badiyo jiye mai att hi pur bhitar sor payo.
 Kab sayaam partaap pikho har ko jinn sadhan raakh kae satar chhayo.
 Kat bandhan taat daye mann ke sabh hi jag mai
 jas vahe layo. (852)

ਰਿਪੁ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਸਰਾਤ ਕੇ ਘਾਟ ਕੈ ਉਪਰ ਆਯੋ।
 ਕੰਸ ਕੇ ਬੀਰ ਬਲੀ ਜੁ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਦੇਖਤ ਸਯਾਮ ਕੋ ਕੇਪੁ ਬਢਾਯੋ।
 ਸੋ ਨ ਗਯੋ ਤਿਨ ਪਾਸ ਛਮਿਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਆਇ ਕੈ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
 ਸਯਾਮ ਭੰਡਾਰਿ ਤਬੈ ਬਲ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਧਰਨੀ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ੮੫੩॥

Rip ko bhadh kae tab hi har ju bisraat ke ghaat kae upar aayo.
 Kans ke beer bali ju hute tinn dekhat sayaam ko kop badayo.
 So na gayo tinn pass chamiyo har ke sang aaye kae judh machayo.
 Sayaam sanbhaar tabae bal ko tinn ko dharni par maar girayo. (853)

Then Krishna jumped in the battlefield and put his foot down near the place, where the King was seated. Kans also became furious and took out his shield, while brandishing his Sword and made a surprise attack on Krishna with the sword, but Krishna moved aside, thus saving himself from his strike. Then holding the enemy from his hair Krishna threw him down on the ground. (851)

First of all, Krishna threw him down by holding his legs, he dragged Kans on the ground. After killing the King, both (the brothers) felt greatly relieved and delighted at heart, and there was an uproar in the town. The poet siam has stated, "Look at the mighty power of Krishna, who had saved the honour of the saints by killing all the enemies. Infact, he had cut away all the chains binding his father Basudev, in body and mind. Thus he got applauded in the whole world. (852)

After killing the enemy, Krishna came to the bathing place of Basrat't. The warriors of Kans, who used to stay there, got greatly enraged on seeing Krishna there. They could not control themselves and started fighting against themselves and started fighting against Krishna. Then Krishna, picking up greater courage, killed all of them, thus throwing them down on the ground. (853)

ਗਜ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪਿ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਡਰਿ ਕੈ ਨਹੀ ਪੈਗ ਟਰੈ।
 ਦੋਉ ਮਲ ਮਰੇ ਰੰਗਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਹਾ ਪਹਰੇ ਕੁ ਲਰੇ।
 ਨਿਪ ਰਾਜ ਕੇ ਮਾਰ ਗਏ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਬੀਰ ਭਿਰੇ ਸੋਉ ਆਨ ਮਰੇ।
 ਰਖਿ ਸਾਧਨ ਸਤ੍ਰ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਨਭਿ ਤੇ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਫੂਲ ਪਰੇ॥ ੮੫੪॥

Gaj so att hi kup judh kariyo teh te darr kae nahi paeg tare.
 Dayu mal mare rang bhoom bhikhae kab sayaam tahaa pahre ku lare.
 Nirap raaj ko maar gaye jamuna tatt beer bhire soyu aann mare.
 Rakh sadhan satar sanghaar daye nabhh te teh upar phhul pare. (854)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਵਤਾਰੇ
 ਲਿਪ ਕੰਸ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ।**

**ਅਥ ਕੰਸ ਬਧੁ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਪਹਿ ਆਵਤ ਭਈ
 ਸਵੈਯਾ**

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਦੁਖ ਮਾਨਿ ਤਜਿ ਧਾਮਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੁ ਪਹਿ ਆਈ।
 ਆਇ ਕੈ ਸੋ ਘਿਘਿਆਤ ਭਈ ਹਰਿ ਪੈ ਦੁਖ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ।
 ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਸਿਰ ਉਪਰ ਕੋ ਪਟ ਪੈ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਛਾਰਿ ਮਿਲਾਈ।
 ਕੰਠਿ ਲਗਾਇ ਰਹੀ ਭਰਤਾ ਹਰਿ ਜੁ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਗ੍ਰੀਵ ਨਿਵਾਈ॥ ੮੫੫॥

**Itt Sri Dasam sikandh purane bachitar natak granteh
 krisnavtarae**

**Nirap kans badhae dhayae sampatam
 Ath Kans Badhu Kaan Ju Peh Aavat Bhai
 Swaiyya**

Raaj suta dukh maan manae taji dhaaman ko har ju peh aayi.
 Aaye kae so ghighaat bhai har pae dukh ki sabh baat sunai.
 Daar dayo sir upar ko patt pae teh bhitar chhaar milayai.
 Kanth lagaye rahi bharta har ju teh dekhat greev nivayai. (855)

Krishna had fought against the elephant with great fury, without moving an inch from his position due to fear etc. and then had killed both the wrestlers in the battlefield. The poet siam has stated that he was fighting there for about three hours (one pehar), and after killing Kans went to the banks of Jamuna, and all the warriors of Kans went to the banks of Jamuna, and all the warriors of Kans who tried to fight against him, were killed. To save the honour of saints, he had killed all the (warriors) enemies, so there was a shower (rain) of flowers (stream of) from the heavens on his success. (854)

Here the chapter of Krishnavtar of the Bachittar Natak Granth of Dasam Sakand Puran dealing with the death of the King Kans is completed.

Now the episode of the wife of Kans meeting Krishna begins

The princess (the daughter of Raja Jarasandh feeling the great calamity at heart of Kan's death) left her palace and came to meet Sri Krishn. Coming there she raised a huge hue and cry and related the whole story of her sufferings. She removed her covering of the head and smeared her hair with ash. She was hugging the dead body of her husband and seeing all this Sri Krishna lowered his (neck) head in despair (shame). (855)

ਰਿਪੁ ਕਰਮ ਕਰੇ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਫਿਰ ਕੈ ਸੋਊ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਆਏ।
 ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਭਏ ਮੋਹ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਦੁਹਨ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ।
 ਬ੍ਰਹਮ ਲਖਿਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਕੈ ਮਨ ਮੋਹ ਬਢਾਏ।
 ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਅਤਿ ਭਾਤਿ ਕੈ ਬੰਧਨ ਪਾਇਨ ਤੇ ਛੁਟਵਾਏ॥ ੮੫੬॥

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ
 ਕੰਸ ਕੇ ਕਰਮ ਕਰਿ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੋ ਛੁਰਾਵਤ ਭਏ।**

Rip karam kare tab hi har ji phir kae soyu maat pita peh aaye.
 Taat na maat bhave bas moh ke putar dohun ko sees nivaye.
 Braham lakhiyo tinn ko kar kae har ji tinn kae mann moh badhaye.
 Kae binnti att bhaat ke bhaav kae bhandhan painn
 te chhutvaye. (856)

**Itt Sri Dasam sikandhe purane bachitar natak granthe
 krisnavtarae**

Kans ke karam kar taat maat ko chhuravat bhaye.

**ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ ਨੰਦ ਪ੍ਰਤਿ
 ਸਵੈਯਾ**

ਚਲਿ ਆਇ ਕੈ ਸੋ ਫਿਰਿ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮਿ ਕਿਧੋ ਤਿਨ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਅਤਿ ਕੀਨੀ।
 ਹਉ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਸੁਤ ਹੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਤਿਨ ਮਾਨ ਕੈ ਲੀਨੀ।
 ਜਾਹੁ ਕਰਿਯੋ ਤੁਮ ਧਾਮਨ ਕੋ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਮੋਹ ਪ੍ਰਜਾ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਨੀ।
 ਨੰਦ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਬਿਨੁ ਕਾਨ੍ਹ ਭਈ ਸੁ ਪੁਰੀ ਸਭ ਹੀਨੀ॥ ੮੫੭॥

**Kaan Ju Baach Nand Prat
 Swaiyya**

Chal aaye kae so phir nand ke dhaam kidho tinn so binnti att kinni.
 Hoyu basudevhae ko sut ho eh bhaat kahiyo tinn maan kae linni.
 Jaaho kahiyo tum dhaaman ko batiya sun moh praja brij bhinni.
 Nand kahiyo su kahiyo brij ki binn kaan bhai su
 pari sabh hinni. (857)

After performing the last ceremony of the enemy Sri Krishna then went to meet his parents. The mother and father, without having any inkling of worldly love, bowed to the two sons. The parents realized them as the representatives of the Lord only but Sri Krishna then arranged to enhance their worldly love (within the heart) and then Sri Krishna made obeisance to them, and got their fetters (chains) removed. (856)

Here the chapter of Krishnavtar from the Bachittar Natak Granth of Dasam Sakand Puran, dealing with the episode of setting free (Krishna's) parents from captivity after the last rites of Kans is completed.

**Then Kahna told Nand -
Swaiyya'**

After moving from there Krishna came back home and requested Nand in many ways that he was the son of Basudev, and Nand then accepted his words. Sri Krishna told them all to go back to their homes. On hearing these words the populace of Brij Town felt great love for him but Krishna explained to them whatever he had told Nand. So as a result of this Brijpuri became bereft of Krishna (without him) now. (857)

ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਗਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੋਕ ਭਯੋ ਹੈ।
 ਜਿਉ ਕੋਊ ਤਾਤ ਮਰੈ ਪਛੁਤਾਤ ਹੈ ਪਯਾਰੋ ਕੋਊ ਮਨੋ ਭ੍ਰਾਤ ਛਯੋ ਹੈ।
 ਪੈ ਜਿਮ ਰਾਜ ਬਡੇ ਰਿਪੁਰਾਜ ਕੀ ਪੈਰਨ ਮੈ ਪਤਿ ਖੋਇ ਗਯੋ ਹੈ।
 ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਸੁਦੇ ਠਗਿ ਸਯਾਮ ਮਨੋ ਧਨ ਲੂਟਿ ਲਯੋ ਹੈ॥ 858॥

Sees jhukaye gayo brij ko att hi mann bhitar sok bhayo hai.
 Jiyo koyu taat marae pachhutat hai payaro koyu mano
 bharaat chhayo hai.

Pae jim raaj bade ripuraaaj ki paeran mai pat khoye gayo hai.
 Yo upji upma basude thhag sayaam mano dhan loot layo hai. (858)

ਨੰਦ ਬਾਚ ਪੁਰ ਜਨ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਨੰਦ ਆਇ ਬ੍ਰਿਜ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਬਾਤ।
 ਸੁਨਤ ਸੋਕ ਕੀਨੋ ਸਬੈ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ਮਾਤ ॥ ੮੫੯॥

Nand Baach Pur Jan So

Dohra

Nand aaye brij pur bhikhae kahi krisan ki baat.
 Sunat sok kinno sabae rodan kinno maat. (859)

ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਬਚਿਯੋ ਜਿਨਿ ਤਾਤ ਬਡੇ ਅਹਿ ਤੇ ਜਿਨ ਹੂੰ ਬਕ ਬੀਰ ਬਲੀ ਹਨਿ ਦਈਯਾ।
 ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਅਘ ਨਾਮ ਮਹਾ ਰਿਪੂ ਹੈ ਪਿਅਰਵਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਈਆ।
 ਜੋ ਤਪਸਯਾ ਕਰਿ ਕੈ ਖ੍ਰਭ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਲਈਯਾ।
 ਸੋ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਛੀਨ ਲਯੋ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨੀਯੋ ਸਖੀ ਪੂਤ ਕਨੁਈਆ॥ ੮੬੦॥

Jasudha Baach

Swaiyya

Bachiyo jinn taat bade aahe te jinn hun bak beer bali han daiiya.
 Jahe mariyo aghh naam maha rip pae piyarva muslidhar bhaiya.
 Jo tapsaya kar kae prabh te kab sayaam kahae par painn laiya.
 So par basan cheen layo ham te suniyae sakhi puut kaniya. (860)

Including Nand, all the people, bowing their heads, went back to Brij, and felt great pain at heart for his loss. They felt greatly bereaved just as one feels at the loss of a dear one or one had lost one's dear brother. Or just as a king feels humiliated at his defeat at the hands of another king in the battle-field. The poet has described the beauty of the scene as if the cheat Basudev had looted shiam (Krishna) from Nand (with deceit). (858)

**Then Nand told his people -
Couplet**

Nand came back to Bripuri and described the story (episode) of Krishna. Hearing this news, all the people felt aggrieved, and the mother Jasodha started crying and wailing. (859)

**Jasodha said -
Swaiyya'**

(Krishna) Who had saved his father from the great Cobra, and who had killed the great demon Bakasur, who had killed the great enemy Aghasur and who was the dear brother of Balram. The poet shiam has stated that (Krishna) whom we had obtained as a blessing after great penance and with prayers (by bowing) to the Lord. O dear friend! Listen. That son has been snatched away from us by the residents of the town. (860)

ਸਭ ਗੁਰਨੀਆ ਬਿਰਲਾਪੁ

ਸਵੈਯਾ

ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਗੁਰਨਿ ਪੈ ਮਿਲਿ ਪੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਿਨ ਸੋਕ ਸੁ ਕੀਨੋ।
ਆਨੰਦ ਦੂਰਿ ਕਰਿਯੋ ਮਨ ਤੇ ਹਰਿ ਧਯਾਨ ਬਿਖੈ ਤਿਨਹੂੰ ਮਨ ਦੀਨੋ।
ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੀ ਸੁ ਪਰਿਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਤੇ ਸੁ ਪਸੀਨੋ॥
ਹਾਹੁਕ ਲੈਨ ਲਗੀ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਭਯੋ ਸੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਕੋ ਤਨ ਹੀਨੋ॥ ੮੬੧॥

Sabh Gavarniya Birlaap

Swaiyya

Sun kae eh baat sabhae mil gavarn pae mil kae tinn sok su kinno.
Aanad door kariyo mann te har dhayan bhikhae tinnhun mann dinno.
Dharni par so murjhaye giri su pariyo tinn ke tan te su pasinno.
Hahak laaen lagi sabh hi su bhayo sukh te tinn ko tan hinno. (861)

ਅਤਿ ਆਤੁ ਹੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਹਿ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੈ।
ਸੋਰਠਿ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ।
ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਤਿਹ ਤੇ ਜੀਯ ਮੈ ਤਿਹ ਧਯਾਨਹਿ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖੁ ਪਾਵੈ।
ਯੋ ਮੁਰਝਾਵਤ ਹੈ ਮੁਖ ਤਾ ਸੀਸ ਜਿਉ ਪਿਖਿ ਕੰਜ ਮਨੋ ਮੁਰਝਾਵੈ॥ ੮੬੨॥

Att aatur haav har priteh so kab sayaam kahae har ke gun gavae.
Sorath sudh malaar bilaval sarang bhitar taan basavae.
Dhayan dharae teh te jiye mai teh dhayaneh te att hi dukh pavae.
You murjhavat hai mukh ta sees jiyo pikh kanj mano
murjhavae.(862)

ਪੁਰ ਬਾਸਨਿ ਸੰਗਿ ਰਚੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਮਹੂੰ ਮਨ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਬਿਸਾਰੀ।
ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਠਉਰ ਹਮ ਉਪਰ ਤੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁ ਫਾਰੀ।
ਪੈ ਕਹਿ ਕੈ ਕਛੁ ਪਠਿਯੋ ਤਿਹ ਤੀਯਨ ਕੇ ਬੀਸ ਭੈ ਗਿਰਧਾਰੀ।
ਏਕ ਗਿਰੀ ਕਹੂੰ ਐਸੇ ਧਰਾ ਇਕ ਕੂਕਤ ਹੈ ਸੁ ਹਰਾ ਰੀ ਹਰਾ ਰੀ॥ ੮੬੩॥

Par basan sang rache har jun hamhun mann te jaduraye bisari.
Tayag gaye ham ko eh thor ham upar te att preet su taari.
Pae keh kae na kachhu pathiyo teh triyan ke bas bhae girdhari.
Ek giri kahun aaise dhara ik kukat hai su hhaa ri hhaa ri. (863)

The wailings of the milkmaids

Swaiyya'

Hearing this news from Jasodha, all the milkmaids gathered together, and showed their grief and sorrow by collecting together. They got rid of all their happiness and elation, and went into meditation, by thinking of Sri Krishna in the mind (by concentrating on Krishna). They fell down unconscious on the ground and perspiration was flowing from the bodies. All were heaving sighs (of pain and sorrow) and their whole body felt being rid of all worldly pleasures. (861)

The poet siam has described, all the milkmaids, in great sorrow at the separation from Krishna, due to his loving memories, and being completely disheartened, started singing his praises. They were singing in various Ragas in trying to tune with Sorath, perfect Malhar, Bilawal, and Sarang ragas. They were meditating in their minds over Krishna's remembrance, but that thought also brought them great pain and suffering. On perceiving Krishna's form, in their mind alone, they were withering in moroseness just as the lotus flower gets withered at the sight of moon even. (862)

(They felt) that Krishna had joined and developed friendship for outsiders (town residents) and the Lord-Yadav had totally forgotten us. He had deserted us here, and had shifted his love from us. He had not even sent us any message, as he had got enticed in the company of womenfolk of the town (city). One maid had fallen down on the ground on uttering these words while another milkmaid became unconscious by heaving sighs of grief. (863)

ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਗਾਰਨਿ ਬੋਲਤ ਹੈ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਮਾਨਿ ਉਦਾਸੀ।
 ਸੋਕ ਬਢਿਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਯ ਮੈ ਹਰਿ ਡਾਰਿ ਹਿਤ ਕੀ ਤਿਨ ਫਾਸੀ।
 ਅਉ ਰਿਸ ਮਾਨੁ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਮਾਨਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸੀ।
 ਤਯਾਗਿ ਹਮੈ ਸੁ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਪੁਰਬਾਸਿਨ ਸੰਗਿ ਫਸੇ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸੀ॥ ੮੬੪॥

Eh bhaat so gavarn bolat hai jiye mai att maan udaasi.
 Sok badiyo tinn ke jiye mai har daar gaye hit ki tinn phasi.
 Ayu ris maan kahe mukh te jaduraye na manat logan haasi.
 Tayaag hamae su gaye brij mai purbasinn sang phase
 brij baasi. (864)

ਰੋਦਨ ਕੈ ਸਭ ਗਾਰਨੀਯਾ ਮਿਲਿ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਅਤਿ ਹੋਇ ਬਿਚਾਰੀ।
 ਤਯਾਗਿ ਬ੍ਰਿਜੈ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਏ ਤਜਿ ਨੇਹ ਅਨੇਹ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ।
 ਏਕ ਗਿਰੈ ਧਰਿ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਕ ਐਸੇ ਸੰਭਾਰਿ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰੀ।
 ਰੀ ਸਜਨੀ ਸੁਨੀਯੋ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਬਿਸਾਰੀ॥ ੮੬੫॥

Rodan kae sabh gavarniya mil aaise kahiyo att hoye bichari.
 Tayaag brijae Mathura mai gaye taj neh aneh ki baat bichari.
 Ek girae dhar yo keh kae ik aaise sanbhaar kahe brijnaari.
 Ri sajni suniyo batiya brij naar sabhae brij naath bisari. (865)

ਆਖਨਿ ਆਗਹਿ ਠਾਢਿ ਲਗੈ ਸਖੀ ਦੇਤ ਨਹੀ ਕਿ ਹੇਤ ਦਿਖਾਈ।
 ਜਾ ਸੰਗਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਮੈ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਜੀਯ ਮੈ ਦੁਚਿਤਾਈ।
 ਹੇਤੁ ਤਜਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਸੋ ਨ ਸੰਦੇਸ ਪਠਿਯੋ ਜੀਯ ਕੈ ਸੁ ਢਿਠਾਈ।
 ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈ ਪਿਖੀਯੈ ਨਹੀ ਸਯਾਮ ਹਰਾ ਮੇਰੀ ਮਾਈ॥ ੮੬੬॥

Aakhan aagahe thaadh lagae sakhi det nahi ki het dikhayi.
 Ja sang kel kare ban mai teh te att hi jiye mai duchitayi.
 Het tajiyo brij basan so na sandes pathiyo jiye kae su thithayi.
 Tahi ki or niharat hai pikhiyae nahi sayaam hhaa
 mori maayi. (866)

Having felt depressed with grief at heart, the milkmaids were talking like this, as they were talking like this, and were feeling greatly aggrieved as Sri Krishna had roped them in the noose of his love. Being enraged they were saying that Krishna did not bother about the jeering of other people even; so he had deserted us in Brij only, and the Brij resident had decided to stay with outsiders, being engrossed in their love. (864)

All the milkmaids were crying and wailing together and being humble, they were saying like this. Having left Brij, he had gone to Mathura and having forgotten our love he had become completely unaware of our deep love for him (loveless). One milkmaid having said these words, fell down on the ground while another Brij woman managed to stabilise herself and was saying, "O friend! Listen to me! Infact, Sri Krishna had forsaken all the womenfolk of Brij. (865)

"O friend! Krishna seemed to be standing in front of us, but why was he not to be seen by us? (with the eyes). With whom in the forest, we used to enjoy sensuous love in the forest, why had he developed such a dual-mindedness towards us now? He has completely lost his love towards Brij-residents, and had not even sent a message for us. Why had he become so stubborn and careless towards us? O my mother! We are still looking for him, but he is nowhere to be seen!" (866)

ਬਾਰਹਮਾਹ

ਸਵੈਯਾ

ਫਾਗੁਨ ਮੈ ਸਖੀ ਡਾਰਿ ਗੁਲਾਲ ਸਭੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਬਨ ਬੀਚ ਰਮੈ।
ਪਿਚਕਾਰਨ ਲੈ ਕਰਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਗਾਰਨਿ ਗਾਰਨਿ ਤਉਨ ਸਮੈ।
ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਕੇ ਬੀਚ ਕਿਧੋ ਮਨ ਕੇ ਕਰਿ ਦੂਰ ਗਮੈ।
ਅਰੁ ਤਯਾਗਿ ਤਮੈ ਸਭ ਧਾਮਨ ਕੀ ਇਹ ਸੁੰਦਰਿ ਸਯਾਮ ਕੀ ਮਾਨਿ ਤਮੈ॥ ੪੬੭॥

Barahmaah

Swaiyya

Phagun mae sakhi daar gulaal sabahe har siyo ban beech ramae.
Pichkaran lae kar gaavat geet sabhae mil gavarani tayun samae.
Att sundar kunj galeen ke beech kidho mann ke kar door gamae.
Arr tayaag tamae sabh dhaman ki eh sundar sayaam
ki maan tamae. (867)

ਫੂਲਿ ਸੀ ਗਾਰਨਿ ਫੂਲ ਰਹੀ ਪਟ ਰੰਗਨ ਕੇ ਫੂਲਿ ਫੂਲ ਲੀਏ।
ਇਕ ਸਯਾਮ ਸੀਗਾਰ ਸੁ ਗਾਵਤ ਹੈ ਪੁਨਿ ਕੋਕਿਲਕਾ ਸਮ ਹੋਤ ਜੀਏ।
ਰਿਤੁ ਨਾਮਹਿ ਸਯਾਮ ਭਯੋ ਸਜਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਛਾਜ ਸੁ ਸਾਜ ਦੀਏ।
ਪਿਖਿ ਜਾ ਚਤੁਰਾਨਨ ਚਉਕਿ ਰਹੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੋਤ ਹੁਲਾਸ ਹੀਏ॥ ੮੬੮॥

Phuul si gavarani phuul rahi pat rangani ke phuul phuul liye.
Ik sayaam sigaar su gaavat hai pun kokilaka sam hot jiye.
Rit namahe sayam bhayo sajni teh te sabh chhaaj su saaj diye.
Pikh ja chaturanan chonk rahae jeh dekhat hot hulas hiye. (868)

ਏਕ ਸਮੈ ਰਹੈ ਕਿੰਸੁਕ ਫੂਲਿ.ਸਖੀ ਤਹ ਪਉਨ ਬਹੈ ਸੁਖਦਾਈ।
ਭਉਰ ਗੁੰਜਾਰਤ ਹੈ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇ ਮੁਰਲੀ ਛੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ।
ਗੀਝਿ ਰਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਬਰਨਿਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ।
ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ॥ ੪੬੯॥

Ek samae rahae kinnsuk phuul sakhi teh paun bahae sukhdayi.
Bhor gunjarat hai it te utt te murli nand laal bajai.
Reejh rahiyo sunn kae sur mandal ta chabh ko barniyo nahi jayi.
Toun samae sukhdayak thi rit aousar yaahe bhai dukhdayi. (869)

Barahmah (Description of twelve months)

Swaiyya'

O friend! During the month of Phalgun (February/March 15th) we used to enjoy games of love with Krishna by throwing coloured water (powder gulal) on each other. That time all the milkmaids were carrying coloured-water guns in hands and used to sing songs. In the bye-lanes of beautiful Kunj we had forgotten all our sorrows and sufferings. We had even given up our attachment for our homes, and only the love of Shiam controlling our hearts. (867)

The (beautiful) milkmaids like a flower was having the flowers of the same colour as the shade of her clothes (dress). One of the maids sings about the embellishments of Shiam (Krishna) and then singing like a koel (black cuckoo) feels greatly elated at heart. O friend! The name of Basant season (spring season) has been given (changed) to Shiam, as such all have dressed themselves with beautiful clothes. Even Brahma, seeing this beauty had got alarmed, and everyone was feeling delighted with (happiness) joy at heart, by seeing all this. (868)

O dear friend! At one stage the Kasu (yellow) flowers were blooming all around with a pleasant breeze. On one side, the black bee (wasp) was making a musical sound while on the other side, the flute was being played by Krishna. On hearing the sound of the flute, the gods in heavens were feeling delighted; the beauty of that scene is beyond description. That time, this season was very pleasant and lovable, but now without Krishna's presence (Shiam), it is appearing gloomy and painful. (869)

ਜੋਨ ਸਮੈ ਸਖੀ ਤੀਰ ਨਦੀ ਹਮ ਖੇਲਤ ਚਿਤਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਈ।
 ਚੰਦਨ ਸੋ ਤਨ ਲੀਪ ਸੁ ਗੁਲਾਬਹਿ ਸੋ ਧਰਨੀ ਛਿਰਕਾਈ।
 ਲਾਇ ਸੁਗੰਧ ਭਲੀ ਕਪਰਿਯੋ ਪਰ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ।
 ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਇਹ ਅਉਸਰ ਸਯਾਮ ਬਿਨਾ ਦੁਖਦਾਈ॥ ੮੭੦॥

Jeth samae sakhi teer nadi ham khelat chit hulas badayai.
 Chandan so tan leep sabhae su gulabeh so dharni chhirkayi.
 Laye sugandh bhali kapriyo par ta ki prabha barni nahi jayi.
 Taun samae sukhdayak thi eh aousar sayam
 binna dukhdayi. (870)

ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚਲੈ ਇਹ ਅਉਸਰ ਅਉਰ ਬਘੂਲਨ ਧੂਰਿ ਉਡਾਈ।
 ਧੂਪ ਲਗੈ ਜਿਹ ਮਾਸ ਬੁਰੀ ਸੁ ਲਗੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਸੀਤਲ ਜਾਈ।
 ਸਯਾਮ ਕੈ ਸੰਗ ਸਭੈ ਹਮ ਖੇਲਤ ਸੀਤਲ ਪਾਟਕਕਾ ਬਿਛਟਾਈ।
 ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਸੁਖਦਾਈ॥ ੮੭੧॥

Paun prachand chalaeh jeh aousar aour bhaghulan dhoor udayi.
 Dhoop lagae jeh maas buri su lagae sukhdayak seetal jayi.
 Sayaam ke sang sabhae ham khelat seetal paatkka bichtayi.
 Taun samae sukhdayak thi rit aousar yaahe
 bhai dukhdayi. (871)

ਜੋਰਿ ਘੰਟਾ ਘਟ ਆਏ ਜਹਾ ਸਖੀ ਬੁੰਦਨ ਮੇਘ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ।
 ਬੋਲਤ ਚਾਤ੍ਰਕ ਦਾਦਰ ਅਉ ਘਨ ਮੋਰਨ ਪੈ ਘਨਘੋਰ ਲਗਾਈ।
 ਤਾਹ ਸਮੈ ਹਮ ਕਾਨਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਥੀ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਈ।
 ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ॥ ੮੭੨॥

Jor ghata ghat aaye jaha sakhi bundan meggh bhali chhabh paayi.
 Bolat chatrik daadar ayu ghan moran pae ghanghor lagayi.
 Taahe samae ham kanar ke sang khelat thi att prem badayai.
 Taun samae sukhdayak thi rit aousar yaahe
 bhai dukhdayi. (872)

O friend! During the month of Jeth (May/June) we used to play on the banks of river with lot of amusement and merry-making at heart. With the covering of the body with sandal wood paste and with rose water the ground (Earth) was sprinkled, the clothes were all covered with the scent or aroma of good fragrance, and the beauty is beyond words. This season used to be very pleasant and enjoyable, but now without Shiam (Krishna), the same period is painful, being sorrowful. (870)

When the wind used to blow strongly, with whirl winds raising dust high up, the month where sunshine used to be unpleasant, while a cool place was considered more comfortable and enjoyable. Then we used to play with siam (Krishna) by spreading cool mats (with cold water sprinkled around). Then this season was pleasant and comfortable, but now it is all painful and sorrowful. (871)

O friend! when the clouds would appear in dark patches, and then rain drops would appear beautiful, at that time the chatiks (cuckoos), frogs and clouds would produce loud noises and the peacocks used to create their own beautiful sounds, that time we used to play with Krishna with increased love and affection (for him). That time the season appeared very charming, but now the whole atmosphere is charged with painful memories only. (872)

ਮੇਘ ਪਰੈ ਕਬਹੂੰ ਉਘਰੈ ਛਾਇ ਲਗੈ ਦ੍ਰਮ ਕੀ ਸੁਖਦਾਈ।
 ਸਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਫਿਰੈ ਸਜਨੀ ਰੰਗ ਫੂਲਨ ਕੋ ਹਮ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਈ।
 ਖੇਲਤ ਕ੍ਰੀੜ ਕਰੈ ਰਸ ਕੀ ਇਹ ਅਉਸਰ ਕਉ ਬਰਨਿਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ।
 ਸਯਾਮ ਸਨੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤ ਸਯਾਮ ਬਿਨਾ ਅਤਿ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ॥ ੮੭੩॥

Megh parae kabhun ugharae sakhi chhaye lagae dram ki sukhdayi.
 Sayaam ke sangh phirae sajni rang phulan ke ham bastar banai.
 Khelat kreedh karae ras ki eh aousar kayu barniyo nahi jaayi.
 Sayaam sanae sukhdayak thi rit sayaam binna att
 bhi dukhdayi. (873)

ਮਾਸ ਅਸੂ ਹਮ ਕਾਨਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਚਿਤਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਈ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਤਹਾ ਪੁਨਿ ਗਾਵਤ ਥੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰਾਗਨ ਤਾਨ ਬਸਾਈ।
 ਗਾਵਤ ਥੀ ਹਮ ਹੂੰ ਸੰਗ ਤਾਹੀ ਕੋ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਬਰਨਿਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ।
 ਤਾ ਸੰਗ ਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸਯਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ॥ ੮੭੪॥

Maas asu ham kaanar ke sang खेलत चिति hulas badayi.
 Kaan taha punn gaavat tho att sundar ragan taan basai.
 Gavatt thi ham hun sang taahi ke ta chabh ko barniyo nahi jayi.
 Ta sang mai sukhdayak thi rit sayam binna ab
 bhi dukhdayi. (874)

ਕਾਤਿਕ ਕੀ ਸਖੀ ਰਾਸਿ ਬਿਖੈ ਰਤਿ ਖੇਲਤ ਥੀ ਹਰਿ ਸੋ ਚਿਤੁ ਲਾਈ।
 ਸੇਤਹਿ ਗਾਰਨਿ ਕੇ ਪਟ ਛਾਜਤ ਸੇਤ ਨਦੀ ਤਹ ਧਾਰ ਬਹਾਈ।
 ਭੂਖਨ ਸੰਤਹਿ ਗੋਪਨਿ ਕੇ ਅਰੁ ਮੋਤਿਨ ਹਾਰ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ।
 ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਾਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ॥ ੮੭੫॥

Katak ki sakhi raas bhikhae ratt खेलत thi har so chit layi.
 Seteh gavarann ke pat chhajatt set nadi teh dhaar bahai.
 Bhookhan seteh gopinn ke arr motan haar bhali chhab payi.
 Taun samae sukhdayak thi rit aousar yaahe
 bhai dukhdayi. (875)

O dear friend! During the month of Bhadon (August/September) sometimes it would rain while at othe times it would be clear sunshine and the shade of trees would appear soothing. O friend! We used to play with Shiam (Krishna) moving in his company, and had made our clothes out of colourful flowers; while playing the games of love with Krishna, enjoying sensuous pleasure, we used to enjoy his company which is beyond all description. In the company of Krishna this season was very pleasing and enjoyable, but without Shiam the same period appears painful. (873)

During the month of Asu (September/October), we used to play with Krishna with increased merriment and joy at heart, Then Krishna used to sing and play various tunes in Ragas beautifully and we used to join him in singing. The beauty of that scene cannot be described. In the company of Krishna, this season was very pleasant, but in his separation the same season is full of pain and sorrow. (874)

O dear friend! During the month of Kartik (October/November) we used to enjoy sensuous pleasure in the love of Krishna, while playing games of love. The white dresses of the milkmaids were also white-coloured, and the (garlands of) necklaces of pearls were also looking beautiful. Then the season appeared very enjoyable, but now it had become very painful. (875)

ਮਘ੍ ਸਮੈ ਸਬ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹੁਇ ਖੇਲਤ ਥੀ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਪਾਈ।
 ਸੀਤ ਲਗੈ ਤਬ ਦੂਰ ਕਰੈ ਹਮ ਸਯਾਮ ਕੇ ਅੰਗ ਸੋ ਅੰਗ ਮਿਲਾਈ।
 ਫਲ ਚੰਬੇਲੀ ਕੇ ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਜਹਿ ਨੀਰ ਘਟਿਯੋ ਜਮਨਾ ਜੀਅ ਆਈ।
 ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਸੁਖਦਾਈ॥ ੮੭੬॥

Maghar samae sab sayaam ke sang huye khelat thi
 mann anand payi.

Seet lagae tab door karae ham syaaam ke ang so ang milayi.
 Phhool chanbeli ke phhool rahe jeh neer ghatiyo jamna jiye aayi.
 Taun samae sukhdayak thi rit aousar yaahe bhai dukhdayi. (876)

ਬੀਚ ਸਰਦ ਰਿਤੁ ਕੇ ਸਜਨੀ ਹਮ ਖੇਤਲ ਸਯਾਮ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ।
 ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਜ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜੀਯ ਕੀ ਚਤੁਰਾਈ।
 ਨਾਹਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀਨ ਬਿਖੈ ਮਨ ਕੀ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਸੰਕ ਕਨ੍ਹਾਈ।
 ਤਾ ਸੰਗ ਸੋ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸਯਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਹੀ ਦੁਖਦਾਈ॥ ੮੭੭॥

Beech sarad rit ke sajni ham khelat sayaam so preet lagai.
 Anand kae att hi mann mai taj kae sabh hi jiye ki duchitayi.
 Naar sabhae brij keen bhikhae mann ki taj kae sank kanai.
 Ta sang so sukhdayak thi rit sayam binna abb
 bhi dukhdayi. (877)

ਮਾਘ ਬਿਖੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਹਮ ਸੋ ਰਸ ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਮਚਾਈ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਬੋ ਮੁਰਲੀ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ਕੋ ਬਰਨਿਯੋ ਨਹਿ ਜਾਈ।
 ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਤਹਿ ਫੂਲ ਭਲੇ ਪਿਖਿਯੋ ਜਿਹ ਰੀਝਿ ਰਹੈ ਸੁਰਰਾਈ।
 ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖ ਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸਯਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ॥ ੮੭੮॥

Maagh bhikhae mil kae har so ham so ras raas
 ki khet machai.

Kaan bajavat tho murli teh aousar ko barniyo neh jaayi.
 Phhool rahe teh phool bhale pikhiyo jeh reejh rahae surrayi.
 Taun samae sukh daiyak thi rit sayam binna ab
 bhi dukhdayi. (878)

During the month of maghar (November/December) all the milkmaids used to play with Shiam, and felt very happy and satisfied at heart. When we felt cold, we used to get the warmth by keeping the effects of cold weather away from us. (We used to play) at a place where Jasmine flowers were blooming and Jamuna's waters used to flow near the bathing point. That time, this weather was very soothing, but now it had become painful and sorrowful. (876)

O dear friend! During the winter months (month of Poh) we used to play with Krishna with great affection and love, thus enjoying great fun and merriment, and getting rid of all our afflictions or worries. All the womenfolk of Brij town were engrossed in Krishna's love having no hesitation or gender complex and doubt at heart. In the company of Krishna, this weather was very pleasant and enjoyable, but without Shiam the same season had become gloomy. (877)

During the month of Magh (January/February) we used to play various games of love in the company of Krishna and he used to play various games of love, and he used to enjoy and spread the message of love. Then Kahna used to play on his flute but that beautiful period is beyond any description now. That time beautiful flowers were blossoming all around, perceiving which even Indra was feeling delighted. That time, this season was most enjoyable, but now, without the presence of Shiam (Krishna) it had become painful and gloomy. (878)

ਸਯਾਮ ਚਿਤਾਰਿ ਸਭੈ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਬਡਭਾਗੀ।
ਤਯਾਗ ਦਈ ਸੁਧਿ ਅਉਰਿ ਸਭੈ ਹਰਿ ਬਾਤਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗੀ।
ਏਕ ਗਿਰੀ ਧਰਿ ਹੈ ਬਿਸੁਧੀ ਇਕ ਪੈ ਕਰੁਨਾ ਹੀ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗੀ।
ਕੈ ਸੁਧਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਖੇਲਨ ਕੀ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਰੋਵਨ ਲਾਗੀ॥ ੮੭੯॥

ਇਤਿ ਗੋਪੀਅਨ ਕੋ ਬਿਲਾਪ ਪੁਰਨੰ। ਅਬ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਮੰਤ੍ਰ ਗਾਇਤ੍ਰ ਸਖਿਨ ਸਮੇ

Sayaam chitaar sabhae gavarān sayaam kahae ju huti badbhagi.
Tayag dayi sudh aaur sabhae har baatan ke ras bhitar paagi.
Ek giri dhar haav bisudhi ik pae karuna hi bhikhae anuraagi.
Kae sudh sayaam ke khelan ki mil kae sabh gavarān rovan laagi. (879)

Itt gopiyan ko birlaap puran. Ath Kaan Ju Mantar Gaitar Seekhan Samae

ਸਵੈਯਾ

ਉਤ ਤੇ ਇਹ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਕੀ ਭੀ ਦਸਾ ਇਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਭਈ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਉ।
ਲੀਪ ਕੈ ਭੂਮਹਿ ਗੋਬਰ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਪੁਰੋਹਿਤ ਗਾਉ।
ਕਾਨ੍ਹ ਬੈਠਾਇ ਕੈ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਪੈ ਗਰਗੈ ਸੁ ਪਵਿਤਹਿ ਠਾਉ।
ਮੰਤ੍ਰ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਕੋ ਤਾਹਿ ਦਯੋ ਜੋਊ ਹੈ ਭੁਗੀਆ ਧਰਨੀਧਰ ਨਾਉ॥ ੮੮੦॥

Swaiyya

Utt te eh gavarān ki bhi dasa itt kaan katha bhai tahe sunaau.
Leep kae bhumeh gobar so kab sayaam kahae sabh purohit gaau.
Kaan baithaye kae sayaam kahae kab pae gargae su pavitreh thhaau.
Mantar gaitari ko taahe dayo joyu hae bhugiya dharnidhar naayu. (880)

ਭਾਰਿ ਜਨੇਊ ਸੁ ਸਯਾਮਿ ਗਰੈ ਫਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਮੰਤ੍ਰ ਸੁ ਸ੍ਰੁਨਿ ਮੇ ਦੀਨੋ।
ਸੋ ਸਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ਗਰਗੈ ਬਹੁ ਭਾਤਨ ਕੋ ਧਨ ਦੀਨੋ।
ਅਸ ਬਡੈ ਗਜਰਾਜ ਔ ਉਸਟ ਦਏ ਪਟ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ।
ਲਾਲ ਪਨੋ ਅਰੁ ਸਬਜ ਮਨੀ ਤਿਹ ਪਾਇ ਪੁਰੋਹਿਤ ਆਨੰਦ ਕੀਨੋ॥ ੮੮੧॥

Daar janaeyu su sayaam garae phir kae teh mantar su sarun mai dinno.
So sun kae har paye pariyo gargae bahu bhatan ko dhan dinno.
Ass badae gajraaj aoo usatt daye patt sundar saaj navinno.
Laal pane arr sabaj mani teh paye purohit anand kinno. (881)

The poet siam has stated those milkmaids were really fortunate, and now all those women were only recalling those moments of enjoyment alongwith Krishna. They had lost all their sense of proportion and they were only absorbed in talking about those memorable times. One of the milkmaids had fallen unconscious on the ground, while another was busy in recounting his praises. Or else, all the milkmaids would start wailing and crying together while remembering those moments of playful enjoyment alongwith Krishna. (879)

Here the chapter of the wailings of milkmaids is completed.

**Now the episode of Krishna's learning the Gayaitri Mantra
(prayers) begins.**

Swaiyya'

On one side the milkmaids were suffering in separation whereas on the other side Krishna's (plight) episode is being recounted. The poet siam has stated that the whole ground (earth) was covered with cowdung and all the brahmins (leading teachers) were called and according to the poet siam, Krishna was made to sit on this purified place for Gayatri Mantar (by the brahmin's) who was supposed to look after the whole world (whose name was to be known all over the Universe). (880)

They had put the sacred thread (Janeou) around siam's neck and then the Mantar (the magical cantos) was read into his ears (was made to hear). On hearing this mantar, Krishna bowed to the Muni Garg and gave him many gifts in alms. He gave away many horses, great elephants' and camels to the prohibit (Garg) which were decorated with grand ornaments. Krishna after giving many pearls, rubis and emeralds, was greatly pleased and delighted and bowed in obeisance to the Muni (Garg). (881)

ਮੰਤ੍ਰ ਪੁਰੋਹਿਤ ਦੇ ਹਰਿ ਕੋ ਧਨੁ ਲੈ ਬਹੁਤ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
 ਤਿਆਗਿ ਸਬੈ ਦੁਖ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਾਯੋ।
 ਸੋ ਧਨ ਪਾਇ ਤਹਾ ਤੇ ਚਲਿਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰ ਆਯੋ।
 ਸੋ ਸੁਨਿ ਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਸਭ ਦਾਰਿਦ ਦੂਰ ਪਰਾਯੋ॥ ੮੮੨॥

Mantar purohit dae har ko dhan lae bahut mann mai sukh paayo.
 Tayaag sabae dukh ko tab hi att hi mann anand beech badayo.
 So dhan paye taha te chaliyo chal kae apne greh bhitar aayo.
 So sun mitar prasan bhaye greh te sab darid door parayo. (882)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਿ ਜੂ ਕੋ
 ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਇ ਜਗਾਯੋ ਪਵਤਿ ਗਰੋ ਡਾਰਾ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ।**

**Itt Sri Dasam sikandh purane bachitar natak granthe
 krisnavtare Sri Krisan ju ko gaitari mantar sikhaye
 jagyopvit gare daara dhiyaye samapatam sat subham sat.**

ਅਬ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ

ਸਵੈਯਾ

ਮੰਤ੍ਰ ਪੁਰੋਹਿਤ ਤੇ ਹਰਿ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਫਿਰਿ ਤਾਤ ਛਡਾਯੋ।
 ਛੂਟਤ ਸੋ ਹਰਿ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ।
 ਰਾਜ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤੁਮਮ ਲੇਹੁ ਜੂ ਸੋ ਨਿਪ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਬੈਠਾਯੋ।
 ਨੰਦ ਭਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਭਯੋ ਹਰਿ ਸੰਤਨ ਕੋ ਦੁਖ ਦੂਰਿ ਪਰਾਯੋ॥ ੮੮੩॥

Athh Ugarsaainn Ko Raaj Dibo

Swaiyya

Mantar purohit te har lae apne rip ko phir taat chhadayo.
 Chhutat so har roop nihaar kae aaye kae painn sees jhukayo.
 Raaj kahiyo har ko tum leh ju so nirap kae jaduraye baithayo.
 Anand bhayo jag mai jas bhayo har santan ko
 dukh door parayo. (883)

After giving the teachings of Mantra, the pundit was pleased having received lot of money and other gifts. He felt greatly relieved at heart and leaving that place he came back to his house. All the friends were delighted to hear this story of gifts, and the poverty conditions at home were cast away. (882)

Here the chapter of Krishnavtar of Bachittar Natak Granth from Dasam Sakand Puran, dealing with the episode of the ceremony of Sacred Thread and teaching Gayatri Mantra to Sri Krishna is completed. All is well so far.

**Now the episode of bestowing the Kingdom to Ugrasain begins
Swaiyya'**

After taking the Gayatri Mantra from the pandit, then Krishna got freedom from captivity for the father of (Kans) his enemy. Being freed from captivity, Ugrasain realized Krishna's true form (of incarnation) and bowed to him, by placing his head at his feet. Then Ugrasain told him, "O Krishna! Pray take this Kingdom, but Sri Krishna made him king and made him occupy the seat of kingship. Everywhere there was a wave of happiness, and Sri Krishna's praises were being sung all around, while the saints got relieved from their sufferings. (883)

ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਰਿਪੁ ਤਾਤ ਕੋ ਰਾਜੁ ਕਿਧੋ ਫਿਰਿ ਦੀਨੋ।
 ਦੇਤ ਉਦਾਰ ਸੁ ਜਿਉ ਦਮਰੀ ਹਿਤ ਕੋ ਇਮ ਕੈ ਫੁਨਿ ਰੰਚ ਨ ਲੀਨੋ।
 ਮਾਰ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਅਭੇਖ ਕਰੇ ਸੁ ਦੀਯੋ ਸਭ ਸੰਤਨ ਕੇ ਸੁਖ ਜੀ ਨੇ।
 ਅਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਸੀਖਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਹਲੀ ਮੁਸਲੀ ਮਨ ਕੀਨੋ॥ ੮੮੪॥

Kaan jabae rip ko badh kae rip taat ko raaj kidho phir dinno.
 Det udaar su jiyo damri teh ko imm kae phhun ranch na linno.
 Maar kae satar abhekh kar su diyo sabh santan ke sukh ji no.
 Astran ki bidh seekhan ko kab sayaaam hali musli mann kinno. (884)

ਇਤਿ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੈ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨੰ।

ਅਥ ਧਨੁਖ ਬਿਦਿਆ ਸੀਖਨ ਸੰਦੀਪਨ ਪੈ ਚਲੈ

ਸਵੈਯਾ

ਆਇਸ ਪਾਇ ਪਿਤਾ ਤੇ ਦੋਊ ਧਨੁ ਸੀਖਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਕਾਜ ਚਲੇ।
 ਜਿਨ ਕੇ ਮੁਖਿ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜੋਊ ਬੀਰਨ ਤੇ ਬਰਬੀਰ ਭਲੇ।
 ਗੁਰ ਪਾਸਿ ਸੰਦੀਪਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਦਿਨ ਥੋਰਨਿ ਮੈ ਭਏ ਜਾਇ ਖਲੇ।
 ਜਿਨਹੂੰ ਕੁਪਿ ਕੈ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਰਯੋ ਜਿਨ ਹੂੰ ਛਲ ਸੋ ਬਲਿ ਰਾਜ ਛਲੇ॥ ੮੮੫॥

Itt raja ugrsaen ko raaj dibo dhiyaye sampuran.

Ath Dhanukh Bidiya Seekhan Sandipan Pae Chale

Swaiyya

Aaais paaye pita te doyu dhan seekhan ki bidh kaaj chale.
 Jinn ke mukh ki sam chandar prabha jouu beeran te barbeer bhale.
 Gur paas sandeepan ke tab hi dinn thoran mai bhaye jaye khale.
 Jinnhun kup kae mur naam maryo jinn hun chhal so
 bal raaj chhale. (885)

When Krishna had given back the Kingdom to the father of his enemy, (Ugrasain), it was just like one generous person giving away some coins to a person and feels ashamed of himself for this small offer (insignificant offer) and after handing over the Kingdom, he did not take anything for himself. By completely wiping out the existence of enemies and brought relief to the holy persons. The poet siam has stated that after this episode Sri Krishna and Balram thought in their mind of getting some training in the use of weapons. (884)

**Here the chapter of giving away the Kingdom to Ugrasain is
completed**

**Now the episode of getting training in archery from
Sandipan by going there, begins
Swaiyya'**

Taking permission from the father, both the brothers went to learn the art of using arrows and bows, and were great warriors with the beauty of moon before the Guru (teacher) Sandipan. Krishna, who had getting enragged killed the demon Mur, and later had won over Bal Raja with deceit, was now trying to learn the art of archery. (885)

ਚਉਸਠ ਦਿਵਸ ਮੈ ਸ੍ਰਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਬਿਧਿ ਸੀਖ ਸੁ ਲੀਨੀ।
 ਪੈਸਠਵੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੇ ਗੁਰ ਸੋ ਉਠ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਨੀ।
 ਤਉ ਗੁਰ ਪ੍ਰਛਿ ਕਿਧੈ ਤ੍ਰੀਯ ਤੇ ਸੁਤ ਹੂੰ ਕੀ ਸੁ ਬਾਤ ਪੈ ਮਾਗਿ ਕੈ ਲੀਨੀ।
 ਸੋ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂੰ ਜੋਊ ਵਾਹਿ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਸੋਈ ਦੀਨੀ॥ ੮੮੬॥

Chausath deevas mai sayaam kahe sabh hi teh te bidh seekh su linni.
 Paesthave dinn prapat bhe gur so uth kae binnti eh kinni.
 Tayu gur poochh kidho triye te sut hun ki su baat pae maag kae linni.
 So sun sarunan beech duhun joyu vaahe kahi teh
 ko soyi dinni. (886)

ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਥਿ ਦੋਊ ਚਲਿ ਕੈ ਤਟਿ ਸੋ ਨਦੀਆ ਪਤਿ ਆਏ।
 ਤਾਹੀ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਬਚਨਾ ਤਿਨਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਏ ਸੁਨਾਏ।
 ਏਕ ਬਲੀ ਇਹ ਬੀਚ ਰਹੈ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤਿਨ ਹੂੰ ਕਿ ਚੁਰਾਏ।
 ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਚ ਧਸੇ ਜਲ ਕੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਸੰਖ ਬਜਾਏ॥ ੮੮੭॥

Beer bade rath baith doyu chal kae tatt so nadiya patt aaaye.
 Taahi ko roop niharat hi bachna tinn sees jhukaye sunaye.
 Ek bali eh beech rahae nahi jaanat hai tinn hun ki churaye.
 So sun beech dhase jal ke kar kop duhun mil
 sankh bajaye. (887)

ਬੀਚ ਧਸੇ ਜਲ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਇਕ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਦੈਤ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
 ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋਪ ਭਰੇ ਗਹਿ ਆਯੁਧ ਪਾਨਿ ਘਨੇ ਰਨ ਪਾਰਿਯੋ।
 ਜੁਧ ਭਯੋ ਦਿਨ ਬੀਸ ਤਹਾ ਤਿਹ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸੁ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਹਮ ਉਚਾਰਿਯੋ।
 ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮਰੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਤਿਮ ਸੋ ਕੁਪਿ ਕੈ ਜਦੁ ਬੀਰਿ ਪਛਾਰਿਯੋ॥ ੮੮੮॥

Beech dhase jal ke jab hi ik roop bhayank dainnt nihariyo.
 Dekhat hi teh kop bhare geh aayudh paan ghano ran pariyo.
 Judh bhayo dinn bees tahaa teh ko jas pae kab sayaam uchariyo.
 Jiyo mrigraaj marae mrig ko tim so kup kae jad
 beer pachariyo. (888)

The poet siam has stated that within sixty-four days, they had learnt all the training in the art of archery. On the sixty-fifth day Krishna went upto the Guru requesting him to accept his "offering to the Guru." Then the Guru consulted his wife about the type of offering he should take. Then she suggested that he should ask for the return of their sons, who had been lost in the ocean. On hearing his demnad, with both-ears, Krishna agreed and gave away his demand. (886)

Then both the (bothers) great warriors, (Krishna and Balram) came to the ocean, riding their chariot, on the confluence of the rivers with the ocean. On seeing Krishna's face, (the ocean recognized Krishna) and bowing his head, said, "There is a powerful demon (within) and I even do not know if he had kidnapped those children. On hearing this, both the brothers plunged into the waters (ocean) and joining together, both blew their conch shells in great rage. (887)

As soon as they had jumped into the ocean, they had seen a dreadful demon and on seeing him, they were filled with anger and wrathfulness and holding their weapons fought against that demon. The battle lasted for twenty days and the poet siam has described the beauty of this scene (battle) like this, just as a lion kills a deer, similarly Krishna had destroyed the demon with great fury. (888)

Here the episode of the death of the demon is completed

ਇਤਿ ਦੈਤ ਬਧਹ।

ਸਵੈਯਾ

ਮਾਰ ਕੈ ਰਾਕਸ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਤੇ ਹਰਿ ਸੰਖ ਨਿਕਾਰਿਯੋ।
ਬੇਦਨ ਕੀ ਜਿਹ ਤੇ ਧੁਨਿ ਹੋਵਤ ਕਾਢਿ ਲੀਯੋ ਸੋਊ ਜੋ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿਯੋ।
ਤਉ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪੁਰ ਮੋ ਪਗ ਧਾਰਿਯੋ।
ਸੋ ਲਖ ਕੈ ਹਰਿ ਖਾਇ ਪਰਿਯੋ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ॥ ੮੮੯॥

Iti dainnt badheh.

Swaiyya

Maar kae raakas ko tab hi teh ke urr te har sankh nikariyo.
Bedan ki jeh te dhun hovat kaadh liyo soyu jo rip mariyo.
Toyu har ju mann anand kae sut suraj ke pur mo pag dhariyo.
So lakh kae har paye pariyo mann ko sabh sok bida kar dariyo. (889)

ਸੂਰਜ ਕੇ ਸੁਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਜਦੁ ਨੰਦਨ ਟੇਰਿ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਸੋ।
ਮੋ ਗੁਰ ਕੋ ਸੁਤ ਹਿਯਾ ਨ ਕਹੂੰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਕਿਧੋ ਜਮ ਸੋ।
ਜਮ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਨ ਫਿਰੈ ਜਮ ਲੋਕ ਤੇ ਦੇਵਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਆਇਸ ਸੋ।
ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਕਰਿ ਫੇਰਿ ਨ ਪੰਡਤ ਬਾਮਨ ਕੋ ਸੁਤ ਸੋ॥ ੮੯੦॥

Sooraj ke sudd mandal mai jad nandan ter kahiyu mukh so.
Mo gur ko sudd hiya na kahun eh bhaat kahiyu su kidho jam so.
Jam aaise kahiyu na phirae jam lok te devan ke phun aais so.
Tab hi har dehu kahiyu kar pher na pandat baman ko sut so. (890)

ਜਮੁ ਆਇਸ ਪਾਇ ਕਿਧੋ ਹਰਿ ਕੇ ਸੋਊ ਪਾਇਨ ਆਨਿ ਲਗਾਯੋ।
ਲੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਚਲਿਯੋ ਅਤਿਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
ਲਾਯਾਇ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੋ ਪੈ ਸੰਗ ਕੈ ਗੁਰੂ ਪਾਇਨ ਉਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ।
ਹੋਇ ਬਿਦਾ ਤਬ ਹੀ ਗੁਰ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰਿ ਆਯੋ॥ ੮੯੧॥

Jam aais paaye kidho harr te har ke soyu paainn aan lagayo.
Lae tinn ko jaduraye chalaiyo att hi apne mann mae sukh paayo.
Layaaye kae taahi ko pae sang kae gurr paainn upar sees jhukayo.
Hoye bida tab hi gur te kab sayaam kahe apne pur aayo. (891)

Swaiyya'

After killing the demon, Sri Krishna took out the conch shell from his chest, which used to give the tunes of the Vedas and he removed it from the body of the killed enemy. Then feeling greatly elated Sri Krishna went to the place (town) of the son of the Sun (Yamraj). On seeing Sri Krishna, the (Yamraj) god of death bowed to him, and got relieved of his mind's suffering. (889)

In the place of Sun's son (Yamraj) Sri Krishna shouted loudly saying (by his mouth) "Are the sons of my friend kept here?" Then Krishna told the god of death, in this manner, but Yamraj replied like this, "From the land of Yamlok (god of death), nobody could go back even at the behest of the gods (with their permission)." Then Krishna said, "Please give back the sons of the learned brahmin, and do not hesitate or refuse it." (890)

Then obeying the orders of Sri Krishna, the god of death (Yamraj) brought back the sons of the brahmin and placed them at the feet of Krishna. Sri Krishna, alongwith those boys (sons) started back, feeling greatly satisfied and relieved at heart. Bringing them along, Krishna bowed at the feet of the Guru, feeling greatly hesitant. The poet siam has stated that Sri Krishna then took leave of the Guru and came back to his town. (891)

ਦੋਹਰਾ

ਮਿਲੈ ਆਇ ਕੈ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ।
ਸੁਖ ਤਿਹ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ਚਿਤਵਨ ਗਈ ਪਰਾਇ॥ ੮੯੨॥

Dohra

Mile aaye kae kuntab ke att hi harkh badaye.
Sukh teh ko prapat bhayo chitvan gayi paraye. (892)

ਇਤਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਸਖਿ ਕੈ ਸੰਦੀਪਨ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਆਨਿ ਦੇ ਕਰਿ ਬਿਦਾ ਹੋਇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ
ਆਵਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।

ਅਥ ਉਧੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੇਜਾ

ਸਵੈਯਾ

ਸੋਵਤ ਹੀ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਸਿਉ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕਈਯੈ।
ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਕੈ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਉਧਵ ਭੇਜ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਦਈਯੈ।
ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਜਾਇ ਸੰਤੋਖ ਕਰੈ ਸੁ ਸੰਤੋਖ ਕਰੈ ਹਮਰੀ ਧਰਮ ਮਈਯੈ।
ਯਾ ਤੇ ਨ ਬਾਤ ਭਲੀ ਕਛੁ ਅਉਰ ਹੈ ਮੋਹਿ ਬਿਬੇਕਹਿ ਕੋ ਝਗਰਈਯੈ॥ ੮੯੩॥

Itt sastar bidiya seekh kae sandeepan ko putar aan de kar Bida
hoye greh ko aavat bhaye dhaaye samapat.

Ath Udhro Brij Bheja

Swaiyya

Sovat hi eh chinnt kari brij basan siyo ehh karaj kayiye.
Praat bhaye tu bulaye kae udhav bhej kahiyo teh thoreh daiye.
Gavaran jaaye santokh karae su santokh karae hamri dharam maiaye.
Ya te na baat bhali kachu aour hai mohe bibekhe ko jhagraiye. (893)

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਤੇ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਉਧਵ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਹਿ ਭੇਜ ਦਯੋ ਹੈ।
ਸੋ ਚਲਿ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਬਤੀਯਾ ਕਹਿ ਸੇਕ ਅਸੋਕ ਭਯੋ ਹੈ।
ਨੰਦ ਕਹਿਯੋ ਸੰਗਿ ਉਧਵ ਕੇ ਕਬ ਹੂੰ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਹਿ ਚਿਤ ਕਯੋ ਹੈ।
ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਧਿ ਸਯਾਮਹਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਪਯੋ ਹੈ॥ ੮੯੪॥

Praat bhaye te bulaye kae udhav pae brij bhumeh bhej dayo hai.
So chal nand ke dhaam gayo batiya keh sok asok bhayo hai.
Nand kahiyo sang udhav ke kab hun har ji muhe chit kayo hai.
Yo keh ke sudh sayameh kae dharni par so murjhaye payo hai. (894)

Couplet

Then feeling greatly delighted, Sri Krishna met the members of his family. Thus Sandipan (Guru) was overjoyed and all his worries were cast away. (Basically the whole family got relieved, and their worries were over). (892)

Here the chapter on getting training in weapons and bringing back Sandipan's sons, and then coming back home is completed.

Now the episode of sending Udho to Brij town begins.

Swaiyya'

One day, at the time of going to sleep, Sri Krishna felt worried about the welfare of the residents of Brij town, which needed immediate attention. So as the day dawned, he sent for Udhav and asked him to proceed to Gokal, and told him to give solace to the milkmaids, and also give some soothing touch (relief) to his foster mother. There is nothing more fruitful than to make both attachment and separation fight against each other (to wipe out attachment or love with the help of separation). (893)

So at the day dawn, Udhav was sent for and despatched to Brij town. So he went to the house of Nand and started talking about grief and pleasant memories. In reply Nand said to Udhav, "Has Sri Krishna thought of me (remembered me) any time?" Having thus remembered about Shyam, Nand fell down unconscious on the ground. (894)

ਜਬ ਨੰਦ ਪਰਿਯੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਤਬ ਯਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਅਏ।
 ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਉਠਿ ਠਾਢ ਭਯੋ ਮ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਪਰਾਇ ਗਏ।
 ਉਠ ਕੈ ਸੁਧਿ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਜਾਨਤ ਉਧਵ ਪੇਚ ਕਏ।
 ਤਜ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਪੁਰ ਬੀਚ ਗਏ ਫਿਰਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਨਹੀ ਸਯਾਮ ਅਏ॥ ੮੯੫॥

Jab nand pariyo gir bhoom bikhae tab yaahe kahiyo jadubeer aaye.
 Sun ke batiya uthh thaadh bhayo mann ke sabh sok paraye gaye.
 Uth kae sudh so eh bhaat kahiyo ham jaanat udhav pech kaye.
 Taj kae brij ko pur beech gaye phir kae brij mae nahi
 sayaam aaye. (895)

ਸਯਾਮ ਗਏ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖੁ ਦੀਨੋ।
 ਉਧਵ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮਰੀ ਤਿਹ ਕੈ ਬਿਨੁ ਭਯੋ ਹਮਰੇ ਪੁਰ ਹੀਨੋ।
 ਦੈ ਬਿਧਿ ਨੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਲਕ ਪਾਪ ਬਿਨਾ ਹਮ ਤੇ ਫਿਰਿ ਛੀਨੋ।
 ਜੋ ਕਹਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਏ ਰਹਿਯੋ ਬਹੁ ਸੋਕ ਬਢਿਯੋ ਅਤਿ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ॥ ੮੯੬॥

Sayam gaye taj kae brij ko brij logan ko att hi dukh dinno.
 Udhav baat suno hamri teh kae binn bhayo hamro pur hinno.
 Daae bidhh nae hamre greh balak paap binna ham te phir chinno.
 Yo keh sees jhukaye rahiyo baho sok badiyo
 att rodan kinno. (896)

ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਪਰਿਯੋ ਧਰਿ ਪੈ ਉਠਿ ਫੇਰਿ ਕਹਿਯੋ ਸੰਗ ਉਧਵ ਇਉ।
 ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਸਯਾਮ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹੋ ਕਬ ਕਾਰਨਿ ਕਿਉ।
 ਤੁਮਰੋ ਅਬ ਪਾਇ ਲਗੇ ਉਠ ਕੈ ਸੁ ਭਈ ਬਿਰਥਾ ਸੁ ਕਹੋ ਸਭ ਜਿਉ।
 ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਲੇਤ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਹੈ ਮੁਹਿ ਪਾਪਿ ਪਛਾਨਿ ਕਛੁ ਰਿਸ ਸਿਉ॥ ੮੯੭॥

Keh kae baat pariyo dhar pae uth pher kahiyo sang udhav iyo.
 Taj kae brij sayaam gaye Mathura ham sang kaho kab kaaran kiyo.
 Tumre ab paye lago uthh kae su bhai birtha su kaho sabh jiyo.
 Tehh te nahi let kachhu sudhh hai muh paap pachaan
 kachu ris siyo. (897)

When Nand had fallen down unconscious on the ground, then that Udhav said, "Krishna had come." Hearing this Nand again rallied to stand up and forgot all about his grief and worries of mind. But when he did not see Krishna, he started saying, "I knew that Udhav was being deceptive, as having left Brij completely, Sri Krishna had settled at Mathura and had not returned to Brij at all. (895)

Sri Krishan had deserted Brij town, and had thus caused great grief and suffering to the populace. O Udhav, "Listen to me! Without Krishna, our town has become completely hollow (empty) and charmless. The Lord, having bestowed us with a child, had through no sin of ours (fault), made us bereft of him." Having said this he bowed his head (in distress) and started crying, feeling greatly distressed and depressed. (896)

Having said this, Nand again fell down on the ground (unconscious) and on gaining consciousness, he told Udhav like this "Why has Krishna gone to Mathura having left Brij town? Please tell me the reason behind this right now. O Udhav, "I bow to you in humility and ask you to explain the detailed cause of his going away. Has Krishna gone away considering me a sinner, and thus enraged he had left for Mathura and had not even bothered about knowing about my welfare at all. (897)

ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਉਧਵ ਯੋ ਬਤੀਯਾ ਇਹ ਭਾਤਨਿ ਸਿਉ ਤਿਹ ਉਤਰ ਦੀਨੋ।
 ਬੋ ਸੁਤ ਸੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਤੁਮ ਤੇ ਸਭ ਪੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਨਹੀ ਛੀਨੋ।
 ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਰਿ ਕੋ ਪਤਿ ਯੋ ਬਤੀਯਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਸਾਸ ਕਹੈ ਤਿਨ ਲੀਨੋ।
 ਧੀਰ ਗਯੋ ਛੁਟਿ ਰੋਵਤ ਭਯੋ ਇਨ ਹੂੰ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ॥ ੮੯੮॥

Sunn kae tinn udhav yo batiya eh bhatan siyo tehh utar dinno.
 Tho sut so basudeveh ko tum te sabh pae prabh ju nahi chinno.
 Sun kae pur ko patt yo batiya kab sayaam usaas kahae tinn linno.
 Dheer gayo chuth rovat bhayo innn hun tehh dekhat
 rodan kinno. (898)

ਹਠਿ ਉਧਵ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਕੇ ਪਤਿ ਸੋ ਕਛੁ ਸੋਕ ਨ ਕੀਜੈ।
 ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੀ ਮੁਹਿ ਜੋ ਬਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ।
 ਜਾ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਹੋਤ ਖੁਸੀ ਮਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਜਿਸ ਕੋ ਮੁਖ ਲੀਜੈ।
 ਵਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਨ ਕਛੁ ਇਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਫੁਨਿ ਛੀਜੈ॥ ੮੯੯॥

Hathh udhav kae ehh bhaat kahiyo purr ke patt so kachhu sok na kijae.
 Sayaam kahi muh jo batiya tehh ki birtha sabh hi sun lijae.
 Ja ki katha sun hott khusi mann dekhat hi jis ko mukh jijae.
 Vaahe kahiyo neh chinnt karo na kachhu eh te tumro
 phhun chhijae. (899)

ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਮ ਉਧਵ ਤੇ ਬਤੀਯਾ ਫਿਰਿ ਉਧਵ ਕੋ ਸੋਊ ਪੂਛਨ ਲਾਗਿਯੋ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਚਿਤ ਕੇ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖ ਭਾਗਿਯੋ।
 ਅਉਰ ਦਈ ਸਭ ਛੋਰਿ ਕਥਾ ਹਰਿ ਬਾਤ ਸੁਨੈਬੇ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ।
 ਧਯਾਨ ਲਗਾਵਤ ਜਿਉਂ ਜੁਗੀਯਾ ਇਹ ਤਿਉ ਹਰਿ ਧਯਾਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਪਾਗਿਯੋ॥ ੯੦੦॥

Sun kae im udhav te batiya phir udhav ko soyu puchhan lagiyo.
 Kaan katha sun chitt ke beech hulaas badiyo sabh hi dukh bhagiyo.
 Aaur dayi sabh chhor katha har baat sunaebae bikhae anuragiyo.
 Dhayaan lagavat jiyo jugiya eh tiyo har dhayaan
 ke bhitar pagiyo. (900)

Thus Nand had replied to Udhav after hearing his talk. He was son of Basudrv Infact, the God Almighty had not taken him away from us all and started wailing and crying. Seeing Nand crying, even Udhav started crying. (898)

With a strong mind, Udhav told Nand that he need not have any worry. You listen to me about what Sri Krishna had told himself to be conveyed, as it gives peace of mind in listening to him, and whose charming appearance gives another lease of life (to human beings). He only had said not to worry, and this will not cause any harm to you. (899)

Having heard such words from Udhav, he (Nand) again asked him more details. He felt little relieved at heart and all his grief and sorrow disappeared. He forgot about every thing else and was only listening from him about Krishna's story. So Nand was engrossed in the thoughts about Krishna so keenly just as a Yogi (ascetic) gets absorbed in meditation. (900)

ਯੋ ਕਹਿ ਉਧਵ ਜਾਤ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੇ ਜਹ ਗੁਰਨਿ ਕੀ ਸੁਧਿ ਪਾਈ।
 ਮਾਨਹੁ ਸੋਕ ਕੋ ਧਾਮ ਹੁਤੋ ਦੁਖ ਠਉਰ ਰਹੇ ਸੁ ਤਹਾ ਮੁਰਝਾਈ।
 ਮੋਨ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਬੈਠਿ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮਨੋ ਯੋ ਉਪਜੀ ਇਹ ਤੇ ਦੁਚਿਤਾਈ।
 ਸਯਾਮ ਸੁਨੋ ਤੋ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਭਈ ਨਹਿ ਆਇ ਸੁਨੋ ਫਿਰਿ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ॥ ੯੦੧॥

Yo keh udhav jaat bhayo brij mae jeh gavarani ki sudh payi.
 Manoh sok ko dhaam huto dram thor rahe su taha murjhayi.
 Mon rahi greh baith triya mano yo upji eh te duchtayi.
 Sayaam sune te prsanyae bhai neh aaye sune phir
 bhi dukhdayi. (901)

ਉਧਵ ਬਾਚ ਸਵੈਯਾ

ਉਧਵ ਗੁਰਨਿ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ।
 ਮਾਰਗ ਜਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਚਲੀਯੈ ਜੋਉ ਕਾਜ ਕਹਿਯੋ ਸੋਉ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ।
 ਜੋਗਨਿ ਫਾਰਿ ਸਭੈ ਪਟ ਹੋਵਹੁ ਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਸੋਉ ਕਰੀਜੈ।
 ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ਰੀ ਯਾ ਤੇ ਕਛੁ
 ਤੁਮਰੋ ਨਹੀ ਖੀਜੈ॥ ੯੦੨॥

Udhav Baach Swaiyya

Udhav gavarani so eh bhaat kahiyo har ki batiya sun lijae.
 Marag jaahe kahiyo chaliaye joyu kaaj kahiyo soyu karaj kijae.
 Jogan phhaar sabhae pat hovoh yo tum so kahiyo soyu karijae.
 Taahi ki orr raho liv laye ri ya te kachhu tumro
 nahi khijae. (902)

After saying all this (having given the message) Udhav then went to Brij town and there he found about the condition (welfare) of the milkmaids. It appeared as if a pall of gloom had fallen there, and the trees had also withered. The milkmaids were absorbed in silence and sitting at home in grief, but with his (Udhav's) coming, a new hope had been arisen causing dual-mindedness. The reason being, that on hearing Krishna's name, they had been delighted but without seeing him (without his coming back) again they felt gloomy with separation. (901)

Then Udhav said,

Swaiyya'

Udhav told the milkmaids to listen to the message of Krishna at least. Whatever path had been suggested by Krishna, should be followed by them and they should function as suggested "that you should become jogans (ascetics) and tear away your clothes." "O friends! Let us (you should) only meditate on him, as it would not harm us a bit even." (902)

ਗੁਰਨਿ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਸੁਨਿ ਉਧਵ ਤੇ ਬਿਧਿ ਯਾ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨ ਉਧਵ ਕੋ ਇਮ ਉਤਰੁ ਦੀਨੋ।
ਜਾ ਸੁਨਿ ਬਯੋਗ ਹੁਲਾਸ ਘਟੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿਏ ਦੁਖ ਹੋਵਤ ਜੀ ਨੋ।
ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਤੁਮ ਹੋ ਹਮ ਕੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮਰੋ ਰਸ ਮੈ ਮਨੁ ਭੀਨੋ।
ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਤਾ ਸੰਗ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ॥ ੯੦੩॥

Gavaran Baach

Swaiyya

Sun udhav te bidh ya batiya tinn udhav ko imm utar dinno.
Ja sun bayog hulaass ghatae jeh ko suniye dukh hovat ji no.
Tayaag gaye tum ho ham ko hamro tumre rass mae mann bhinno.
Yo kahiyo ta sang yo kahiyo har ju tuhe prem bida kar dinno. (903)

ਫਿਰ ਕੈ ਸੰਗਿ ਉਧਵ ਕੇ ਬਿਜ ਭਾਮਨਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਨ ਲਈ ਸੁਧਿ ਹੈ ਰਸ ਸੋ ਹਮਰੋ ਮਨੁਆ ਤੁਮ ਜਾਰਿਯੋ।
ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਯੋ ਜਸੁ ਸਾਰਿਯੋ।
ਉਧਵ ਸਯਾਮ ਸੋ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ॥ ੯੦੪॥

Phir kae sang udhav ke brij bhaaman sayaam kahae
ehh bhaat uchariyo.

Tayaag gaye na layi sudh hae rass so hamro manuaa tum jariyo.
Iyo keh kae punn aaise kahiyo teh ko su kidho kab yo jas sariyo.
Udhav sayaam so yo kahiyo har ju tuhe prem bida kar dariyo. (904)

ਫੇਰਿ ਕਹਿਯੋ ਇਮ ਉਧਵ ਸੋ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨੀ।
ਜੋ ਤਿਨ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਇਉ ਤਿਨ ਉਧਵ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਨੀ।
ਕੰਚਨ ਸੋ ਜਿਨ ਕੋ ਤਨ ਥੋ ਜੋਉ ਹਾਨ ਬਿਖੈ ਹੁਤੀ ਗੁਰਿ ਨਵੀਨੀ।
ਉਧਵ ਜੂ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਸਯਾਮ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਲੀਨੀ॥ ੯੦੫॥

Pher kahiyo im udhav so jab hi sabh hi har ke rass bhinni.
Jo tinn so kahiyo udhav iyo tinn udhav so binnti eh kinni.
Kanchan so jinn ko tan tho joyu haan bhikhae huti gavaar navinni.
Udhav ju ham ko taj kae tumre binn sayaam kachhu
sudh linni. (905)

The poet siam has stated that the milkmaids said to Udhav like this. "On hearing whose name, we are feeling the pangs of separation and the happiness gets lessened and on hearing whose name, the heart feels aggrieved, O Krishna! You have deserted us, but we are completely in love with you at heart. You (Udhav) go and tell him this, who had sent this message. O Krishna! You have completely lost your love for us." (903)

**The milkmaids said,
Swaiyya**

After listening to the talk of Udhav of this type, the milkmaids told Udhav like this. "Since the day, Krishna had discarded us, he had never bothered to find out about our welfare. As such, you have burnt our heart in the pangs of your love (O Krishna)." After replying like this, the milkmaids said, which has been described by the poet (its beauty). "O Udhav! Tell Krishna like this, O Krishna! You have completely forgotten about our love. (904)

When all the women were engrossed in Krishna's love, they told Udhav like this. Whatever way he had told Udhav, the milkmaids also replied to Udhav like this with the request. The milkmaids, whose bodies were beautiful like gold and who were young in age as well, they said, "O Udhav! Krishna had left us in the lurch, and had not bothered about our welfare except sending you now." (905)

ਏਕ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹੈ ਇਕ ਕੋਪਿ ਕਹੈ ਜਿਨ ਤੇ ਹਿਤ ਭਾਗਿਯੋ।
 ਉਧਵ ਜੂ ਜਿਹ ਦੇਖਨ ਕੋ ਹਮਰੋ ਮਨੁਆ ਅਤਿ ਹੀ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ।
 ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਗਯੋ ਪੁਰ ਮੈ ਪੁਰ ਬਾਸਨਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗਿਯੋ।
 ਜਉ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਜ ਠਾਗਿ ਤਜੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿਨ ਭੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਿਆਗਿਯੋ॥ ੯੦੬॥

Ek kahae att aatur haav ik kop kahae jinn te hit bhagiyo.
 Udhav ju jeh dekhan ko hamro mannua att hi anuragiyo.
 So ham ko taj gayo pur mae pur basan ke rass bhitar pagiyo.
 Jayu har ju brij naar taji brij naran bhi brijnaath tayagiyo. (906)

ਏਕਨ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਸਯਾਮ ਤਜਿਯੋ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈ ਹਮ ਕਾਮ ਕਰੈਗੀ।
 ਭੇਖ ਜਿਤੇ ਕਹਿਯੋ ਕੇ ਤਿਤਨੋ ਹਮ ਆਪਨੇ ਅੰਗਿ ਡਰੈਗੀ।
 ਏਕ ਕਹੈ ਹਮ ਜੈ ਹੈ ਤਹਾ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈ ਗੁਨਿ ਹੀ ਉਚਰੈਗੀ।
 ਏਕ ਕਹੈ ਹਮ ਖੈ ਮਰਿ ਹੈ ਬਿਖ ਇਕ ਯੋ ਕਹੈ ਧਯਾਨ ਹੀ ਬੀਚ ਮਰੈਗੀ॥ ੯੦੭॥

Ekan yo kahiyo sayaam tajiyo ik aaise kahae ham kaam karaegi.
 Bhekh jite kahiyo jogan ke titne ham aapne ang daraegi.
 Ek kahae ham jae hae taha ik aise kahae gun hi uchraegi.
 Ek kahae ham khae marr hai bikh ik yo kahae
 dhayaan hi beech maraegi. (907)

ਉਧਵ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਪਿਖਿ ਗੁਰਨਿ ਕੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਦਸਾ ਬਿਸਮੈ ਹੁਇ ਉਧਵ ਯੋ ਉਚਰੋ।
 ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਮਰੀ ਹਰਿ ਸੋ ਬਲਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਇਹ ਕਾਮ ਕਰੋ।
 ਜੋਉ ਸਯਾਮ ਪਠਿਯੋ ਤੁਮ ਪੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਰਾਵਲ ਭੇਖਨ ਅੰਗਿ ਧਰੋ।
 ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਪੁਨਿ ਕਾਜ ਸਭੈ ਸਖੀ ਮੋਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਅਰੋ॥ ੯੦੮॥

Udhav Baach Gopinn So

Swaiyya

Pikh gavarin ki eh bhaat dasa bismae huye udhav yo ucharo.
 Ham janat hai tumri har so bal preet ghani eh kaam karo.
 Joyu sayaam pathiyo tum pae ham ko eh raaval bhekhan ang dharo.
 Taj kae greh ke pun kaaj sabhae sakhi more hi dhayan ke beech aro. (908)

One milkmaids, with great affliction, said while another milkmaid stated this with great rage, who had lost all love for Krishna. "O Udhav! To see whom, our heart is in great anguish, that Krishna had gone away to the town having deserted us, and is now enjoying their love (of the residents). If Krishna had deserted the milkmaids, then the Brij women had also forgotten about him."
(906)

Some milkmaids said, "That Krishna (siam) had deserted us, and we will also act accordingly. We will dress up like Jognas (ascetic women) and cover ourselves as such, while some others said, that they will continue singing his praises. Some others said that they would end their lives by consuming poison; while some others said that they would become Jognas (ascetic) and go there, while some others said that they would face death by meditating upon him."
(907)

**Then Udhav told the milkmaids,
Swaiyya'**

On seeing the plight of milkmaids, Udhav said in great emotion, "I know that but I am all sacrifice to you (for your love) as you have (great) intense love for Sri Krishna. But Sri Krishna had sent me with this message for you, according to which you should assume the form of an ascetic (female) or Jogans, then forgetting all household chores you should meditate only on Krishna (all the friends). (908)

ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਉਧਵ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਏਕ ਸਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜਨ ਹੈ, ਹੈ ਕਹੈ ਇਕ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਹੀ ਕਰੈਗੀ।
ਕੰਚਨ ਕੇ ਬਹੁ ਮੇਲ ਜਰੇ ਨਗ ਬ੍ਰਹਮ ਸਕੈ ਉਪਮਾ ਨ ਗਠਾਏ।
ਬਜ੍ਜ ਲਗੇ ਜਿਨ ਬੀਚ ਛਟਾ ਚਮਕੈ ਚਹੂੰ ਓਰਿ ਧਰਾ ਛਬਿ ਪਾਏ।
ਤਉਨ ਸਮੈ ਹਰਿ ਵੈ ਦਏ ਉਧਵ ਦੈ ਅਬ ਰਾਵਲ ਭੇਖ ਪਠਾਏ॥ ੯੦੯॥

Gopinn Baach Udhav So

Swaiyya

Ek samae brij kunjan mae muhh kannan sayaam tatank dharaye.
Kanchan ke bahu mol jare nag brahm sakae upma na ganaye.
Bajar lage jinn beech chhata chamkae chahun orr dhara chabh paye.
Toun samae har vae daye udhav dae ab raval bhekh pathaye. (909)

ਏਕ ਕਹੈ ਹਮ ਜੋਗਨਿ ਹੈ, ਹੈ ਕਹੈ ਇਕ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਹੀ ਕਰੈਗੀ।
ਡਾਰਿ ਬਿਭੂਤਿ ਸਭੈ ਤਨ ਪੈ ਬਟੂਆ ਚਿਪੀਆ ਕਰ ਬੀਚ ਧਰੈਗੀ।
ਏਕ ਕਹੈ ਹਮ ਜਾਹਿ ਤਹਾ ਇਕ ਯੋ ਕਹੈ ਗਾਰਨਿ ਖਾਇ ਮਰੈਗੀ।
ਏਕ ਕਹੈ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਕੋ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੈ ਸੰਗ ਜਰੈਗੀ॥ ੯੧੦॥

Ek kahae jogan haav hai kahae ik sayaam kahiyo hi karaegi.
Daar bibhoot sabhae tan pae batuya chipiya kar beech dharegi.
Ek kahae ham jaahe taha ik yo kahae gavarn khaye maraegi.
Ek kahae birhagan ko upjaye kae tahi ke sang jaraegi. (910)

The milkmaids told to Udhav- Swaiyya'

"Once in the bye-lanes of Kunj, Krishna had given me a pair of ear-rings, which were made of gold with very costly pearls studded therein, whose beauty even Brahma could not describe. These ear-rings were even studded with diamonds and were shining like the lightning, thus producing a charm all around on the ground. O Udhav! That time Krishna had given me those beautiful ear-rings and now he had sent this dress of an ascetic (jogan) for me." (909)

"Another milkmaid said that we will become female hermits (jogans) while another maid remarked, that they would do according to Krishna's ordains. We will smear the whole body with ash, carry a purse of ashes in the hands, alongwith a beggar's bowl. Another milkmaid remarked that they would go to meet him, whereas another maid said that she would end up her life by consuming something (poison). Another maid said that she would burn herself in the fire of the pangs of his separation." (910)

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਉਧਵ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਕੀ ਜਾਈ।
ਸਯਾਮ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਅਬ ਧੋ ਹਮਰੀ ਗਤਿ ਕਾਈ।
ਦੇਖਤ ਹੀ ਪੁਰ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਸੁ ਛਕੇ ਤਿਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਜੀਯ ਆਈ।
ਕਾਨ੍ਹ ਲਯੋ ਕੁਬਜਾ ਬਸਿ ਕੈ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ॥ ੯੧੧॥

Radhe Baach Udhav So

Swaiyya

Prem chhaki apne mukh te eh bhaat kahiyo brikhbhaan ki jaayi.
Sayaam gaye Mathura taj kae brij ko ab dho hamri gatt kaayi.
Dekhat hi pur ki treye ko su chhake tinn ke rass mae jiye aayi.
Kaan layo kubja bas kae taskayo na hiyo kaskayo na kasai. (911)

ਸੇਜ ਬਨੀ ਸੰਗਿ ਫੂਲਨ ਸੁੰਦਰ ਚਾਦਨੀ ਰਾਤਿ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ।
ਸੇਤ ਬਹੇ ਜਮੁਨਾ ਪਟ ਹੈ ਸਿਤ ਮੋਤਿਨ ਹਾਰ ਗਰੈ ਛਬਿ ਛਾਈ।
ਮੈਨ ਚੜ੍ਹਿਯੋ ਸਭ ਲੈ ਬਰ ਕੈ ਬਧਬੋ ਹਮ ਕੋ ਬਿਨੁ ਜਾਨਿ ਕਨ੍ਹਾਈ।
ਸੋਊ ਲਯੋ ਕੁਬਿਜਾ ਬਸਿ ਕੈ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ॥ ੯੧੨॥

Sej bani sang phhulan sundar chaadni raat bhali chabh payi.
Set bahe jamuna patt hai sitt motinn haar garae chabh chhayi.
Maaen chadiyo sar lae bar kae badhbo ham ko binn jaan kanayi.
Soyu layo kubja bas kae taskayo na hiyo kaskayo na kasayi. (912)

ਰਾਤਿ ਬਨੀ ਘਨ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸਯਾਮ ਸੀਗਾਰ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ।
ਸਯਾਮ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਰਏ ਇਹ ਜਾ ਬਿਨੁ ਕੋ ਨਹੀ ਸਯਾਮ ਸਹਾਈ।
ਸਯਾਮਹਿ ਮੈਨ ਲਗਿਯੋ ਦੁਖ ਦੇਵਨ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨਹਿ ਜਾਈ।
ਸਯਾਮ ਲਯੋ ਕੁਬਿਜਾ ਬਸਿ ਕੈ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ॥ ੯੧੩॥

Raat bani ghan ki att sundar sayaam sigaar bhali chabh payi.
Sayaam bahae jamuna taraye eh ja binn ko nahi sayaam sahayi.
Saymahe maaen lagiyo dukh devan aaise kahiyo brikhbhaneh jayi.
Sayaam layo kubja bas kae taskayo na hiyo kaskayo na kasayi. (913)

**Radha told Udhav -
Swaiyya'**

Radha, who was completely immersed in the love of Krishna said like this, "Sri Krishna had deserted Brij and gone to Mathura, so what will be our plight. I am feeling in my heart that by seeing the womenfolk of the town, Krishna was engrossed in their love straightaway. Even the bench-back woman had enamoured Krishna with her charm. He had neither felt any pangs of separation nor he had felt any pangs of our love and our suffering in his separation." (911)

"My bed had been bedecked with the beautiful flowers, while the moonlit night was looking praiseworthy. The river Jamnuna with white waters is flowing closely and my dress is also white and white coloured pearls were beautifying my neck. But without Kahna, the god of love (Kamdev) is throwing the arrows of lustful love with full force. But the henchback woman had enticed him so much that neither he had felt any anguish (in separation) nor he had felt the pangs of separation of our love any more. (912)

Once it was a beautiful dark night, and the dark complexioned Krishna was also looking graceful, while down below the (dark) black waters of Jamuna were flowing, and there was no other support except siam at that place. The god of love was troubling siam; and this is what Radha had said. "Siam had been enamoured by the hench back woman, who had him under her control. So neither he felt any heart burns nor he felt any anguish for the love for us." (913)

ਫੂਲ ਰਹੇ ਸਿਗਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਤਰੁ ਫੂਲ ਲਤਾ ਤਿਨ ਸੋ ਲਪਟਾਈ।
 ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਸਰਿ ਸਾਰਸ ਸੁੰਦਰ ਮੋਭ ਸਮੂਹ ਬਢੀ ਅਧਿਕਾਈ।
 ਚੇਤ ਚੜ੍ਹਯੋ ਸੁਕ ਸੁੰਦਰ ਕੋਕਿਲਕਾ ਜੁਤ ਕੰਤ ਬਿਨਾ ਨ ਸੁਹਾਈ।
 ਦਾਸੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਰਹਿਯੋ ਗਹਿ ਹੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ॥ ੯੧੪॥

Phhul rahe sigre brij ke tar phhul lata tinn so laptayi.
 Phuul rahe sar saras sundar sobh samuh badi adhikayi.
 Chet chadiyo suk sundar kokilaka jut kant binna na suhayi.
 Daasi ke sang rahiyo geh ho taskayo na hiyo kaskayo na kasayi. (914)

ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਅਕਾਸ ਮਿਲੀ ਅਰੁ ਬਾਸਤ ਭੂਮਿ ਮਹਾ ਛਬਿ ਪਾਈ।
 ਸੀਤਲ ਮੰਦ ਸੁਗੰਧਿ ਸਮੀਰ ਬਹੈ ਮਕਰੰਦ ਨਿਸੰਕ ਮਿਲਾਈ।
 ਪੈਰ ਪਰਾਗ ਰਹੀ ਹੈ ਬੈਸਾਖ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗਨ ਕੀ ਦੁਖਦਾਈ।
 ਮਾਲਿਨ ਲੈਬ ਕਰੋ ਰਸ ਕੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥ ੯੧੫॥

Baas subaas akaas mili arr baasat bhoom maha chabh payi.
 Seetal mand sugandh sameer bahae makrand nisank milayi.
 Paer paraag rahi hai baesaakh sabhae brij logan ki dukhdayi.
 Malan laeb karo rass ko taskayo na hiyo kaskayo
 na kasayi. (915)

ਨੀਰ ਸਮੀਰ ਹੁਤਾਸਨ ਕੇ ਸਮ ਅਉਰ ਅਕਾਸ ਧਰਾ ਤਪਤਾਈ।
 ਪੰਥ ਨ ਪੰਥੀ ਚਲੈ ਕੋਉਓ ਤਰੁ ਤਾਕਿ ਤਨ ਤਾਪ ਸਿਰਾਈ।
 ਜੇਠ ਮਹਾ ਬਲਵੰਤ ਭਯੋ ਅਤਿ ਬਿਆਕੁਲ ਜੀਯ ਮਹਾ ਰਤਿ ਪਾਈ।
 ਐਸੇ ਸਕਯੋ ਧਸਕਯੋ ਸਸਕਯੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ॥ ੯੧੬॥

Neer sameer hutasan ke sam aur akaas dhara taptayi.
 Panth na panthi chalaе koyuuo tar taak tarae tan taap siraayi.
 Jeth maha balwant bhayo att biyakul jiye maha rat payi.
 Aaise sakayo dhaskayo saskayo taskayo na hiyo
 kaskayo na kasayi. (916)

All the trees in Brij town were blooming and the flowerladen creepers were clinging to these trees. In the ponds, lotus flowers were blossoming beautifully, and then they all looked praiseworthy. On the eve of the month of Chet (March) beautiful parrots and black cuckoos (nightingales) were singing, but without the presence of the beloved (spouse) the spring season is not worth it. He was enjoying in the company of the maid-servant. He had neither felt any pangs of separation nor he had any inkling of love for us." (914)

The aroma of beautiful flowers has risen to the skies, while those on the Earth were also enjoying this beauty. A cool and slow breeze with the aroma of flowers was blowing which has mingled with the dust of flowers within itself without any hesitation. During the month of Vaisakh (April) the aroma of flowers has spread all around, but it is causing painful anguish to the Brij residents, as the (lady) gardener had removed all the fragrance of love. But neither his (Krishna's) heart had felt the pangs of separation nor he has felt the loss of love and our sufferings. (915)

Both the water and air are having the burning heat of fire while the sky and Earth both are feeling the warmth of heat. Not a single passenger was seen walking on the path while the birds were looking upto the trees for cooling this heat wave. The month of Jeth (May) was becoming very unpleasant and hot, while one feels the heat of the season as repelling. During such a period the heart beats with vigorous bursts, feeling his separation, but he (Krishna) had neither felt any anguish nor the painful suffering in the absence or our love. (916)

ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਅਤਿ ਤਾਪਤ ਚੰਚਲ ਚਿਤਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਧਾਈ।
 ਬੈਸ ਅਵਾਸ ਰਹੈ ਨਰ ਨਾਰਿ ਬਿਹੰਗਮ ਵਾਰਿ ਸੁ ਛਾਹ ਤਕਾਈ।
 ਦੇਖਿ ਅਸਾੜ ਨਈ ਰਿਤ ਦਾਦੁਰ ਮੋਰਨ ਹੂੰ ਘਨਘੋਰ ਲਗਾਈ।
 ਗਾਢ ਪਰੀ ਬਿਰਹੀ ਜਨ ਕੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਨ ਕਸਾਈ॥੯੧੭॥

Paun prachandh bahae att taapat chanchal chit daso dis dhayi.
 Baes avaaas rahe nar naar behngam vaar su chaah takayi.
 Dekh asaadh nayi rit dadar moran hunn ghanghor lagayi.
 Gaadh pari birhi jan ko taskayo na hiyo kaskayo na kasayi. (917)

ਤਾਲ ਭਰੋ ਜਲ ਪੂਰਨ ਸੋ ਅਰੁ ਸਿੰਧੁ ਮਿਲੀ ਸਭ ਜਾਈ।
 ਤੈਸੋ ਘਟਾਨਿ ਛਟਾਨਿ ਮਿਲੀ ਅਤਿ ਹੀ ਪਪੀਹਾ ਹੀਯ ਟੋਰ ਲਗਾਈ।
 ਸਾਵਨ ਮਾਹਿ ਲਗਿਓ ਬਰਸਾਵਨ ਭਾਵਨ ਨਾਹਿ ਹਰਾ ਘਰਿ ਮਾਈ।
 ਲਾਗ ਰਹਿਯੋ ਪੁਰ ਭਾਮਿਨ ਸੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ॥੯੧੮॥

Taal bhare jal puran so arr sinndh mili sarita sabh jayi.
 Taisae ghataan chataan mili att hi papiha piye ter lagayi.
 Savan mahe lagiyo barsavan bhavan nahe hahaa ghar mayi.
 Laag rahiyo pur bhaman so taskayo na hiyo kaskayo
 na kasayi. (918)

ਭਾਦਵ ਮਾਹਿ ਚੜ੍ਹਯੋ ਬਿਨੁ ਨਾਹ ਦਸੋ ਦਿਸ ਮਾਹਿ ਘਟਾ ਘਰਹਾਈ।
 ਦ੍ਰਯੋਸ ਨਿਸਾ ਨਹਿ ਜਾਨ ਪਰੈ ਤਮ ਬਿਜੁ ਛਟਾ ਭਵਿ ਕੀ ਛਬਿ ਪਾਈ।
 ਮੂਸਲਧਾਰ ਛੁਟੈ ਨਭਿ ਤੇ ਅਵਨੀ ਸਗਰੀ ਜਲ ਪੂਰਨਿ ਛਾਈ।
 ਐਸੇ ਸਮੇ ਤਜਿ ਗਯੋ ਹਮ ਕੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ॥੯੧੯॥

Bhadav mahe chadiyo binn naah daso dis maahe ghiata gharhayi.
 Dayos nisa neh jaan parae tam bij chhata rav ki chabh payi.
 Musaldhaar chutae nabh te avni sagri jal puran chhayi.
 Aaise same taj gayo ham ko taskayo na hiyo
 kaskayo na kasayi. (919)

A wind with scathing heat was blowing, while the mind being upset (unruly) was scattered in all the ten directions. All the men and women were climbing around their homes, while the birds were looking for, water and shade. In the month of Asar (June), in the heat of the new season (the onset of monsoon) the frogs and peacocks have created a continuous noise of their own. But during this season separated persons (from their beloved ones) were suffering the most, whereas Krishna had neither felt any anguish nor any suffering due to our love and separation. (917)

All the tanks were filled with water upto the brim, while the rivers had mingled with the oceans. The dark clouds were replete with lightning sounds, while the papiha (toad) was producing his usual notes. "In the month of Sa'van (July) the monsoon clouds were busy producing showers of rain. But O mother! The beloved spouse was not with me, as he had developed love for the damsels of the town. So neither he had felt any pangs of separation nor he had suffered the pangs of love." (918)

"The month of Bhadon (August) had begun, while the beloved was not with us while the dark clouds had clustered all around (in the ten directions) making gurgling sounds. The darkness produced by the clouds renders it rather difficult to distinguish between day and night, while the lightning flashes from these clouds produce the beauty of sunshine. The rain is falling in heavy showers from the sky, while the whole ground is covered with water. On such an occasion, the beloved (Lord) had deserted us as he had neither felt any pangs of separation nor he had felt any pain of our love for him. (919)

ਮਾਸ ਕੁਆਰ ਚਢਿਯੋ ਬਲੁ ਧਾਰਿ ਪੁਕਾਰ ਰਹੀ ਨ ਮਿਲੇ ਸੁਖਦਾਈ।
 ਸੇਤ ਘਟਾ ਅਰੁ ਰਾਤਿ ਤਟਾ ਸਰ ਤੁੰਗ ਅਟਾ ਸਿਮ ਕੈ ਦਰਸਾਈ।
 ਨੀਰ ਬਿਹੀਨ ਫਿਰੈ ਨਭਿ ਛੀਨ ਸੁ ਦੇਖਿ ਅਧੀਨ ਭਯੋ ਹੀਯਰਾਈ।
 ਪ੍ਰੇਮ ਤਕੀ ਤਿਨ ਸੋ ਬਿਬਕਯੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ॥ ੯੨੦॥

Maas kuaar chadiyo bal dhaar pukaar rahi na mile sukhdayi.
 Set ghata arr raat tata sar tung ataa sim kae darsayi.
 Neer beheen phirae nabh chheen su dekh adheen bhayo hiyerayi.
 Prem taki tinn so bithkayo taskayo na hiyo kaskayo
 na kasayi. (920)

ਕਾਤਿਕ ਮੈ ਗੁਨਿ ਦੀਪ ਪ੍ਰਕਾਸਿਤ ਤੈਸੇ ਅਕਾਸ ਮੈ ਉਜਲਤਾਈ।
 ਜੂਪ ਜਹਾ ਤਹ ਫੈਲ ਰਹਿਯੋ ਸਿਗਰੋ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਖੇਲ ਮਚਾਈ।
 ਚਿਤ੍ਰ ਭਏ ਘਰ ਆਂਛਨ ਦੇਖਿ ਗਚੇ ਤਹ ਕੇ ਅਰੁ ਚਿਤ ਭ੍ਰਮਾਈ।
 ਆਯੋ ਨਹੀ ਮਨ ਭਾਯੋ ਤਹੀ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ॥ ੯੨੧॥

Kaatak mae gun deep parkasit taise akaas mae ujaltayi.
 Juup jaha teh phael rahiyo sigre nar naarinn khel machayi.
 Chitar bhaye ghar aangan dekh gache teh ke arr chit bharmayi.
 Aayo nahi mann bhayo tahi taskayo na hiyo kaskayo
 na kasayi (921)

ਬਾਰਿਜ ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਸਰਿ ਪੁੰਜ ਸੁਗੰਧ ਸਨੋ ਸਰਿਤਾਨ ਘਟਾਈ।
 ਕੁੰਜਤ ਕੰਤ ਬਿਨਾ ਕੁਲਹੰਸ ਕਲੇਸ ਬਢੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮਾਈ।
 ਬਾਸੁਰ ਰੈਨਿ ਨ ਚੈਨ ਕਹੂੰ ਮੰਘਰ ਮਾਸਿ ਅਯੋ ਨ ਕਨ੍ਹਾਈ।
 ਜਾਤ ਨਹੀ ਤਿਨ ਸੋ ਮਸਕਯੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ॥ ੯੨੨॥

Baraj phhul rahe sar punj sugandh sane sartaan ghatayi.
 Kunjat kant binna kulhans kales badae sun kae teh mayi.
 Basar raen na chaaen kahun chhinn manghar maas ayo na kanayi.
 Jaat nahi tinn so maskayo taskayo na hiyo kaskayo
 na kasayi. (922)

Now the month of Asu (September) had started in full force and I am crying and wailing but the beloved (Krishna) had not come to meet me. White clouds have covered the sky while at night the lightning flashes were seen, which have caused the tanks and mountain cliffs shine forth brilliantly. Clouds, bereft of rain (water), were moving around in the sky, which had made my heart to shudder with fear. But I had been separated from my beloved for whom I had developed so much love. But he had neither felt any pangs of separation nor any pain of love for us. (920)

In the month of Kartik (October) the lamp is lit with the help of wick, similarly the sky is illumined and people are busy playing games of gambling wherein all the young men and women are engrossed in those games. The houses covered with a layer of limestone have been decorated with various paintings, while the courtyards are well presented, which makes one feel enticed. But the beloved has not turned up so far, as he has got engrossed in the love of the town. Neither he has felt any pangs of separation nor he had felt any attraction for our love. (921)

All the lakes were spreading the aroma of lotus-flowers, while the rivers had lesser amount of water flowing therein. O Mother! By hearing the beautiful sound of swans chirruping without the presence of the beloved was causing great affliction to us. There was no respite from the suffering during day or night, as the month of Maghar (November) had started, but Kahna had not turned up. We cannot afford to break off our link with Krishna, whereas he had neither felt any pangs of separation nor any affection for our love for him. (922)

ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਅਵਾਸ ਸੁ ਬਾਸੁ ਉਦਾਸਿ ਬਢੀ ਅਤਿ ਸੀਤਲਤਾਈ।
ਕੂਲ ਦੁਕੂਲ ਤੇ ਸੂਲ ਉਠੈ ਸਭ ਤੇਲ ਤਮੋਲ ਲਗੈ ਦੁਖਦਾਈ।
ਪੋਖ ਸੰਤੋਖ ਨ ਹੋਤ ਕਛੂ ਤਨ ਸੋਖਤ ਜਿਉ ਕੁਮਦੀ ਮਰਝਾਈ।
ਲੋਭਿ ਰਹਿਯੋ ਉਨ ਪ੍ਰੇਮ ਰਹਿਯੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ॥ ੯੨੩॥

Bhoom akaas avaas su baas udaas badi att seetaltayi.
Kuul dukool te suul uthae sabh tel tamol lagae dukhdayi.
Pokh santokh na hott kachhu tan sokhat jiyo kumdi murjhayi.
Lobh rahiyo unn prem gahiyo taskayo na hiyo kaskayo
na kasaayi. (923)

ਮਾਹਿ ਮੈ ਨਾਹ ਨਹੀ ਘਰਿ ਮਾਹਿ ਸੁ ਦਾਹ ਕਰੈ ਰਵਿ ਜੋਤਿ ਦਿਖਾਈ।
ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਤ ਬਿਲਾਤਤ ਦਯੋਸਨ ਰੈਨਿ ਕੀ ਬਿਧ ਭਈ ਅਧਿਕਾਈ।
ਕੋਕਿਲ ਦੇਖਿ ਕਪੋਤਿ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੁੰਜਤ ਏ ਸੁਨਿ ਕੈ ਡਰ ਪਾਈ।
ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਗੀਤਿ ਕਰੀ ਉਨ ਸੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ॥ ੯੨੪॥

Maahe mae naah nahi ghar mahe su daah karae rav jot dikhayi.
Jaani na jaat bilatat daryosan raaen ki bridh bhayi adhikayi.
Kokil dekh kapot silimukh kunjat ae sun kae darr payi.
Preet ki reet kari unn so taskayo na hiyo kaskayo na kasayi. (924)

ਫਾਗੁਨ ਫਾਗੁ ਬਢਿਯੋ ਅਨੁਰਾਗ ਸੁਹਾਗਨਿ ਭਾਗ ਸੁਹਾਗ ਸੁਹਾਈ।
ਕੇਸਰ ਚੀਰ ਬਨਾਇ ਸਰੀਰ ਗੁਲਾਬ ਅੰਬੀਰ ਗੁਲਾਲ ਉਡਾਈ।
ਸੋ ਛਬਿ ਮੈ ਨ ਲਖੀ ਜਨੁ ਦਾਦਸ ਮਾਸ ਕੀ ਸੋਭਤ ਆਗਿ ਜਗਾਈ।
ਆਸ ਕੋ ਤਯਾਗ ਨਿਰਾਸ ਭਈ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ॥ ੯੨੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਹ ਨਾਟਕ ਬਾਰਹਮਾਹ ਸੰਪੂਰਨਮ ਸਤੁ।

Phagun phaag badiyo anuraag suhagan bhhag suhaag suhayi.
Kesar cheer banaye sareer gulaab anbeer gulaal udayi.
So chabh mae na lakhi jan davadas maas ki sobhat aag jagayi.
Aas ko tayag niraas bhai taskayo na hiyo kaskayo
na kasayi. (925)

**Itt Sri Bachitar natake granthe krisnavtare breh natak barahmaah
sanpuranam sat.**

All the beings from the skies or lands were happily enjoying in their homes, while due to cold weather there is much despondency in the atmosphere. We were feeling restless on the banks of rivers or even with silken clothes; even the scented oils and beetle nuts were causing us painful memories. In the month of Poh (December) there was nothing pleasant or soothing. The body is getting dried up just as the budding sapplings were withering. (The reason being) that Krishna was enamoured by the love of the town women folk. So neither he had felt any pangs of separation nor any affection of love. (923)

In the month of Magh (January) the beloved was not at home, as such the warmth of the sun was also causing scolding heat. The days were passing without any count, while the nights were never ending (being too long) the sounds of nightingale, pigeons and black wasps was appearing frightening to hear. Krishna had developed love for the women of the town so neither he had felt any pangs of our separation nor any affection for our love. (924)

During the month of phalgun (February) the love of holi had increased within the hearts of wedded women and were enjoying their wedded lives. They were wearing saffron coloured clothes and were using rose water scents and throwing dry colours in revelery. The poet has described the beauty of this scene like this, as if the heat of sensual love lying latent during the twelve months has been awakened and then made praiseworthy. "But I am totally disappointed having given up the hope of Krishna's return. He had neither felt any pangs of separation nor had any love lost for us in his heart. (925)

Here the chapter on Baramah of the separation (of milkmaids) in Krishnavtar of Bachittar Natak is completed

ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਆਪਸ ਮੈ

ਸਵੈਯਾ

ਯਾ ਹੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੁਨੋ ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ।
ਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸੋਊ ਠਉਰ ਤਹਾ ਹਮ ਹੂੰ ਮਿਲ ਕੈ ਤਹ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ।
ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤਯਾਗਿ ਗਯੋ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਗ੍ਰਾਰਨ ਤੇ ਮਨੂਆ ਉਚਟਾਯੋ।
ਯੋ ਕਹਿ ਊਧਵ ਸੋ ਤਿਨ ਟੇਰਿ ਹਹਾ ਹਮਰੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਯਾਮ ਨ ਆਯੋ॥ ੯੨੬॥

Gopinn Baach Aapas Maae

Swaiyya

Yaa hi ke sang suno mil kae ham kunj galeen mae khel machayo.
Gavat bhayo soyu thor taha ham hunn mil kae tehh mangal gaayo.
So brij tayaag gayo Mathura innn gavarana te manuaa uchtayo.
Yo keh udhav so tinn terr hahaa hamre greh sayaam na aayo. (926)

ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਏਕ ਸਮੈ ਹਮ ਕੋ ਸੁਨਿ ਊਧਵ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਫਿਰੈ ਸੰਗਿ ਲੀਯੋ।
ਹਰਿ ਜੂ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਘਨੇ ਹਮ ਪੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਯੋ।
ਤਿਨ ਕੇ ਬਸਿ ਗਯ ਹਮਰੋ ਮਨ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਹੀਯੋ।
ਅਬ ਸੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਬਿਛੁਰੇ ਫਲੁ ਕਵਨ ਜੀਯੋ॥ ੯੨੭॥

Gopinn Bacch Udhav So

Swaiyya

Ek samae ham ko sunn udhav kunjan mae phirae sang liyo.
Har ju att hi hit saath ghane ham pae att hi kahiyo prem kiyo.
Tinn ke bas gaye hamro mann haav att hi sukh bhayo brij naar hiye.
Ab so taj kae mathra ko gayo tehh ke bichure phal
kavan jiye (927)

**Then the milkmaid's told each other-
Swaiyya'**

O friend! We had spent all the time with this Krishna playing games in the bye-lanes of Kunj. He used to sing there while we used to sing songs of joy together. But now he had gone to Mathura leaving Brij town and he was fed up with the milkmaids now. They told Udhav like this in a loud voice, "Alas! Siam had not come to our homes." (926)

**Then the milkmaids told Udhav.
Swaiyya'**

"O Udhav! Listen! At one stage Krishna used to roam around alongwith us in the bye-lanes of Kunj. He used to talk to us nicely having developed great love for us. Our hearts had been won over by him due to his love, and the women folk of Brij used to feel greatly thrilled. Now he had deserted us and gone to Mathura. So what is the use of this life having been separated from him? (927)"

**ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ
ਸਵੈਯਾ**

ਗੁਰਨਿ ਪੈ ਜਿਤਨੀ ਫੁਨਿ ਉਧਵ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ।
ਗਯਾਨ ਕੋ ਉਤਰ ਦਤੇ ਭਈ ਨਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰ ਸਭੇ ਉਚਰਾਨੀ।
ਜਾਰੀ ਕੇ ਦੇਖਤ ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਸਖੀ ਜਿਹ ਕੇ ਬਿਨੁ ਪੀਤ ਨ ਪਾਨੀ।
ਗਯਾਨ ਕੀ ਜੋ ਇਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨ ਹੂੰ ਹਿਤ ਸੋ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਜਾਨੀ॥ ੯੨੮॥

Kabioy Baach

Swaiyya

Gavarn pae jitni phun udhav sayaam kahae har baat bakhani.
Gayaan ko utar det bhai neh prem chitaar sabhe uchraani.
Jahi ke dekhat bhojan khaat sakhi jeh ke binn peet na paani.
Gayaan ki jo innn baat kahi tinn hun hit so kar
ek na jani (928)

**ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਉਧਵ ਸੋ
ਸਵੈਯਾ**

ਮਿਲ ਕੈ ਤਿਨ ਉਧਵ ਸੰਗਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਸੋ ਸੁਨ ਉਧਵ ਯੋ ਕਹੀਯੋ।
ਕਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਉਧਵ ਗਯਾਨ ਜਿਤੇ ਪਠਿਯੋ ਤਿਤਨੇ ਸਭ ਹੀ ਗਹੀਯੋ।
ਸਭ ਹੀ ਇਨ ਗੁਰਨਿ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਹਿਤ ਆਖਨ ਸੋ ਚਹੀਯੋ।
ਇਨ ਕੋ ਤੁਮ ਤਿਆਗ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਲੇਤ ਸਦਾ ਰਹੀਯੋ॥ ੯੨੯॥

Gopinn Baach Udhav So

Swaiyya

Mil kae tinn udhav sang kahiyo har so sun udhav yo kahiyo.
Keh kae kar udhav gayaan jito pathiyo titno sabh hi gahiyo.
Sabh hi innn gavarann pae kab sayaam kahiyo hitt aakhan so chahiyo.
Inn ko tum tayaag gaye Mathura hamri sudh let
sada rahiyo (929)

**The poet has stated -
Swaiyya'**

The poet siam has stated that whatever things Udhav has told the milkmaids about Krishna, they were not giving any logical answer but they were talking about love only. "O friend! By perceiving whose beautiful face, we used to have our food and would not drink water even without whose presence" (They were saying). Whatever reasonable and logical words Udhav explained to the milkmaids keeping their interest in mind, they were not prepared to listen to accept any such thing. (928)

**The milkmaids told Udhav -
Swaiyya'**

All the milkmaids together told Udhav. "O Udhav! Listen! Go and tell Sri Krishna like this. Whatever information Krishna had sent through Udhav we have listened to all that talk." The poet siam has stated that it behoves him (Udhav) to convey the amount of love they had for Krishna. He had deserted all the milkmaids and gone to Mathura, but he must keep a watch on our welfare and our interest. (929)

ਜਬ ਉਧਵ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਉਧਵ ਕੋ ਮਨ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਅਉਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੈ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਗਯਾਨ ਹੁਤੇ ਸੁ ਟਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਗੁਰਨਿ ਕੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਬਾਤ ਕੇ ਸੰਗਿ ਢਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਗਯਾਨ ਕੇ ਡਾਰ ਮਨੇ ਕਪਰੇ ਹਿਤ ਕੀ ਸਰਿਤਾ ਹਿਤ ਮਹਿ ਕੂਦ ਪਰਿਯੋ ਹੈ॥ ੯੩੦॥

Jab udhav so eh bhaat kahiyo tab udhav ko mann prem bhariyo hai.
 Aor gayi sudh bhuul sabae mann te sabh gayaan huto su tariyo hai.
 So mil kae sang gavarn ke att preet ki baat ke sang dhariyo hai.
 Gayaan ke daar mano kapre hitt ki sarita hitt mehh kuud pariyo hai. (930)

ਯੋ ਕਹਿ ਸੰਗਿ ਗੁਆਰਨਿ ਕੇ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਗੁਰਨਿ ਕੋ ਹਿਤ ਚੀਨੋ।
 ਉਧਵ ਗਯਾਨ ਦਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਪ੍ਰੇਮ ਕੋ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕੀਨੋ।
 ਹੋਇ ਗਯੋ ਤਨਮੈ ਹਿਤ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਕਰਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਹੀਨੋ।
 ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਤੁਮ ਕੋ ਮਥਰਾ ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਕਾਮ ਸਖੀ ਘਟ ਕੀਨੋ॥ ੯੩੧॥

Yo keh sang guaran ke jab hi sabh gavarn ko hitt chinno.
 Udhav gayaan dayo taj kae mann mae jab prem ko sangreh kinno.
 Hoye gayo tanmae hitt so eh bhaat kahiyo su kariyo brij hinno.
 Tayaag gaye tum ko mathra tehh te har kaam sakhi
 ghat kinno (931)

ਉਧਵ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਜਾਇ ਕੈ ਹਉ ਮਥਰਾ ਮੈ ਸਖੀ ਹਰਿ ਤੇ ਤੁਮ ਲਯੈਬੇ ਕੋ ਦੂਤ ਪਠੈ ਹੋ।
 ਬੀਤਤ ਜੋ ਤੁਮ ਪੈ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਪਾਸਿ ਕਹੈ ਹੋ।
 ਕੈ ਤੁਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਉਹ ਪੈ ਬਿਧਿ ਜਾ ਰਿਝ ਹੈ ਬਿਧਿ ਤਾ ਰਿਝਵੈ ਹੋ।
 ਪਾਇਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਤਰ ਫੇਰਿ ਲਿਯੈ ਹੈ॥ ੯੩੨॥

Udhav Baach Gopinn So

Swaiyya

Jaye kae hayu mathra mae sakhi har te tum layaebe ko duut pathae ho.
 Beetat jo tum pae birtha sabh hi jaduraye ke paas kahae ho.
 Kae tumri binnti ohh pae bidh ja rijh hai bidh ta rijhvae ho.
 Paainn pae kab sayaam kahae har ko brij bhitarr pher
 liyae ho. (932)

When the milkmaids told Udhav like this he was filled with great affection and regard for the milkmaids. Infact he had lost all his sense of proportion and had become completely lost in their favour having been divested of all his knowledge or reasoning. He had become one with the milkmaids in their predicament and was convinced of their extreme love (for Krishna). It seemed as if he had shaken up all the cover (clothing) of reasoning (logic) and was swayed into the river of love. (930)

When such words were exchanged with the milkmaids he was fully convinced of their love (for Krishna). Thus Uadhav had given up all his knowledge or reasoning and was filled only with the cult of love in his heart. He was himself filled with the instinct of love, and told like this, that Krishna had left Brij in complete desolation, making it lifeless. "O friends! He had deserted all womenfolk like you and gone to Mathura, as such Krishna had done an unreputable action (which was bad in taste). (931)

So Udhav told the milkmaids -

Swaiyya'

"O dear friends! On reaching Mathura. I would request Krishna to send his emissary to take you all to Mathura. Whatever predicament of suffering you are having, would be explained to Krishna in detail. I would explain to Krishna about your request, as it suited him, for action." The poet siam has stated that he would bow and request Krishna, and make him agree to visit Brij again. (932)

ਯੋ ਜਬ ਊਧਵ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਠਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗਤ ਭੀ ਤਬ ਸੋਊ।
ਦੁਖ ਘਟਿਓ ਤਿਨ ਕੋ ਮਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਨੰਦ ਹੋਊ।
ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਸੰਗਿ ਊਧਵ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਉਚਰੋਊ।
ਸਯਾਮ ਸੋ ਜਾਇ ਕੈ ਯੋ ਕਹੀਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਤਯਾਗਤ ਕੋਊ॥ ੯੩੩॥

Yo jab udhav baat kahi uth paainn laagat bhi tab soyu.
Duukh ghatiyo tinn ke mann te att hi mann bhitar anand hoyu.
Kae binnti sang udhav ke kab sayaam kahae bidh ya ucharyo.
Sayaam so jaye kae yo kahiyo kar kae kahiyo preet
na tayaagat koyu (933)

ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਤ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਗਵਾਰਨਿ ਕੋ ਹਰਿਓ।
ਜਿਨ ਕੇ ਹਿਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸ ਸਹਿਯੋ ਜਿਨ ਕੋ ਹਿਤ ਸਤ੍ਰਨ ਸੋ ਲਰਿਓ।
ਸੰਗਿ ਊਧਵ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਇਮ ਉਚਰਿਓ।
ਹਮ ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਮਥਰਾ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਮ ਬੁਰੋ ਕਰਿਓ॥ ੯੩੪॥

Kunj galeen mae khelat hi sabh hi mann gavarann ko hariyo.
Jinn ke hitt logan haas sahiyo jinnn ke hitt satran so lariyo.
Sang udhav ke kab sayaam kahae binnti kar kae imm uchariyo.
Ham tayaag gaye brij mae mathra tehh te tum kaam
buro kariyo. (934)

ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਮਥਰਾ ਪੁਰ ਬਾਸਨਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗਿਓ।
ਪ੍ਰੇਮ ਜਿਤੋ ਪਰ ਗਵਾਰਨਿ ਥੋ ਉਨ ਸੰਗਿ ਰਚੇ ਇਨ ਤੇ ਸਭ ਭਾਗਿਓ।
ਦੈ ਤੁਹਿ ਹਾਥਿ ਸੁਨੋ ਬਤੀਯਾ ਹਮ ਜੋਗ ਕੇ ਭੇਖ ਪਠਾਵਨ ਲਾਗਿਓ।
ਤਾ ਸੰਗਿ ਊਧਵ ਯੋ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸਭੈ ਅਬ ਤਯਾਗਿਓ॥ ੯੩੫॥

Brij basan tayaag gaye Mathura pur basan ke rass' bhitar pagiyo.
Prem jito par gavarann tho unn sang rache innn te sabh bhagiyo.
Dae tuhe haath suno batiya ham jog ke bhekh pathavan lagiyo.
Ta sang udhav yo kahiyo har ju tum prem sabhae
ab tayagiyo. (935)

When Udhav said things like this, all of them felt happy at Udhav and their suffering was mitigated and they felt extremely happy at heart. The poet has stated that the milkmaids requested Udhav and told him like this. When you go to meet Krishna, please convey to him that "No one deserts his beloved ones, after having developed love for them." (933)

"(O Krishna!) While playing in the byelanes of Kunj town, you had won over the hearts of the milkmaids. For the sake of love of these milkmaids, you had borne the jeals of people and for their love you had fought against the enemies." The poet has stated that the milkmaids thus requested Udhav and told him, "Having deserted us in Kunj, Krishna had gone to Mathura, which was a very bad action (function) on his part." (934)

"(O Krishna!)" You had deserted those living in Brij and had got engrossed in the love of those living in the city. The extent of love you had for us, you had forgotten that, being enamoured by the love of the city residents (women)."
"O Udhav! Please listen carefully as he had sent us the clothes of ascetic women (jogans) through you only. O Udhav! Go and tell him "O Krishna! You had forgotten all our love and affection." (935)

ਉਧਵ ਜੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਚਲਿ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰਿ ਜਈਯੈ।
 ਪੈ ਅਪੁਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਹਮ ਓਰ ਤੇ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪਈਯੈ।
 ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਨਤੀ ਤਿਹ ਪੈ ਫਿਰ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਉਤਰ ਦਈਯੈ।
 ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਬਾਹੀਯੈ ਤਉ ਕਰੀਯੈ ਪਰ ਯੋ ਨਹੀ ਕਾਹੂੰ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਈਯੈ॥ ੯੩੬॥

Udhav jo taj kae brij ko chal kae jab hi Mathura pur jaiyae.
 Pae apne chit mae hitt kae ham or te sayaam ke paainn paiyae.
 Kae att hi binnti tehh pae phir kae eh bhaat so utar daiyae.
 Preet nibahiyae tayu kariyae par yo nahi kaahunn
 so preet kariyae. (936)

ਉਧਵ ਮੋ ਸੁਨ ਲੈ ਬਤੀਯਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਧਯਾਨ ਜਬੈ ਕਰਿ ਹੋ।
 ਬਿਰਹਾ ਤਬ ਆਇ ਕੈ ਮੋਹਿ ਗ੍ਰਸੈ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਸਏ ਨ ਜੀਯੋ ਮਰਿ ਹੋ।
 ਨ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਮੋ ਤਨ ਮੈ ਰਹਿ ਹੈ ਧਰਨੀ ਹੈ ਬਿਸੁਧੀ ਝਰਿ ਹੋ।
 ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹੀਐ ਕਿਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਧੀਰਜ ਹਉ ਧਰਿ ਹੋ॥ ੯੩੭॥

Udhav mo sun lae batiya jadubeer ko dhayaan jabae kar ho.
 Birha tab aaye kae mohe grasae tehh ke grase na jiyo marr ho.
 Na kachu sudh mo tann mae reh hae dharni par haav bisudhi jheer ho.
 Tehh te ham ko birtha kahiyae keh bhaat so dheeraj
 hayu dhar ho. (937)

ਦੀਨ ਹੈ ਗੁਰਨਿ ਸੋਊ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜੁ ਥੀ ਅਤਿ ਹੀ ਅਭਿਮਾਨੀ।
 ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਕੰਜ ਮੁਖ ਜੋਊ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਰਤਿ ਕੀ ਫੁਨਿ ਸਾਨੀ।
 ਯੋ ਕਹੈ ਬਯਾਕੁਲ ਹੈ ਬਤੀਯਾ ਕਬਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਪਹਿਚਾਨੀ।
 ਉਧਵ ਗੁਰਨੀਯਾ ਸਫਰੀ ਸਭ ਨਾਮ ਲੈ ਸਯਾਮ ਕੋ ਜੀਵਤ ਪਾਨੀ॥ ੯੩੮॥

Deen haav gavarān soyu kahae kab sayaam ju thi att hi abhimani.
 Kanchan se tann kanj mukhi joyu roop bhikhae ratt ki phun saani.
 Yo kahae bayakul haav batiya kab ne tehh ki upma pehchaani.
 Udhav gavarniya saphri sabh naam lae sayaam ko jeevat paani. (938)

"O Udhav! When you will go to Mathura leaving this Brij town, then bow to Krishna with respect and love on our behalf and them with great respect on our behalf you tell Krishna like this. "One should develop love with someone only if one could continue to support it, otherwise one should not get engrossed in love with others." (936)

"O Udhav! Listen to my words. Whenever I meditate on Krishna, my heart is filled with the pangs of separation. Thus at the time of this thought in mind, I am neither alive nor feel without life. Infact, my body has no sense of existence (consciousness) and I fall down on the ground in an unconscious state. So you go and tell Krishna about my state of mind, so how could I have patience of mind?" (937)

The poet siam has stated that the milkmaids who used to feel very proud of themselves, were telling their story in very humble ways. Those maids, whose beauty was comparable to the spouse of the god of love, they were talking madly in love, which has been described by the poet in these words. "O Udhav! All the milkmaids were like the fish, who were living (alive) in the waters of Krishna's name only." (938)

ਆਤੁਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗਿ ਉਧਵ ਕੇ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਇਮ ਬੈਨਾ।
 ਭੂਖਨ ਭੋਜਨ ਧਾਮ ਜਿਤੋ ਹਮ ਕੇ ਜਦੂਬੀਰ ਬਿਨਾ ਸੁ ਰੁਚੈ ਨਾ।
 ਯੋ ਕਹਿ ਸਯਾਮ ਬਿਯੋਗ ਬਿਥੈ ਬੀ ਗੋ ਕਬਿ ਨੇ ਜਸ ਯੋ ਉਚਰੈਨਾ।
 ਰੋਵਤ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸੋ ਜੁ ਹੁਤੇ ਮਨੋ ਬਾਲ ਕੇ ਕੰਜਨ ਨੈਨਾ॥ ੯੩੯॥

Aatur haav brikhbhaan suta sang udhav ke su kahiyo imm baena.
 Bhookhan bhojan dhaam jito ham ke jadubeer binna su rachae na.
 Yo keh sayaam biyog bikhae bass ge kab ne jas yo uchraena.
 Rovat bhi att hi dukh so ju hute mano baal ke
 kanjan naena (939)

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਮਨ ਮੈ ਜਦੂਬੀਰ ਕੋ ਧਿਆਨ ਲਗੈ ਕੈ।
 ਰੋਵਤ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸੋ ਸੰਗ ਕਾਜਰ ਨੀਰ ਗਿਰਿਯੋ ਢਰ ਕੈ ਕੈ।
 ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਮਗੈ ਕੈ।
 ਚੰਦਹਿ ਕੋ ਜੁ ਕਲੰਕ ਹੁਤੇ ਮਨੋ ਨੈਨਨਿ ਪੈਡ ਚਲਯੋ ਨਿਚਰੈ ਕੈ॥ ੯੪੦॥

Brikhbhan suta att prem chhaki mann mae jadubeer ko
 dhayaan lagae kae.
 Rovat bhi att hi dukh so sang kajar neer giriyo dhar kae kae.
 Ta chabh ko jas uuch maha kab sayaam kahiyo mukh
 te umgae kae.
 Chandeh ko ju kalank huto mano naenan paaed chalyo
 nichurae kae. (940)

ਗਹਿ ਧੀਰਜ ਉਧਵ ਸੋ ਬਚਨਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੇ।
 ਨੇਹੁ ਤਜਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਸੋ ਤਿਹ ਤੈ ਕਛੂ ਜਾਨਤ ਦੋਖ ਬਿਚਾਰੇ।
 ਬੈਠਿ ਗਏ ਰਥ ਭੀਤਰ ਆਪ ਨਹੀ ਇਨ ਕੀ ਸੋਊ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰੇ।
 ਤਯਾਗ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਘਟ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ॥ ੯੪੧॥

Geh dheeraj udhav so bachna brikhbhan suta eh bhaat uchare.
 Neh tajiyo brij basan so tehh te kachu janat dokh bichare.
 Baith gaye rath bhitar aap nahi innn ki soyu orr nihare.
 Tayaag gaye brij ko Mathura ham janat hae ghat
 bhaag hamare. (941)

Radha had spoken to Udhav like this, being distressed extremely with pain (of separation). Even all the delicious foods, ornaments, and the house does not have any attraction for me, without the presence of Krishna. Her eyes were completely overtaken (overpowered) by the separation of Krishna, and its beauty has been explained (praised) by the poet like this. The lotus like eyes of the damsel Radha were wet with tears as if she was crying in pain. (939)

Radha was fully immersed in Krishna's love and was thinking in her mind about him only. She started crying and wailing in great distress, which made her tears wash down the collyrium of the eyes. The beauty of the scene had impressed the poet so much that he has described it as such. It appeared as if the moon's ignomy had appeared through the eyes being washed away. (940)

Having gathered some patience, then Radha told Udhav in such touching words. "Since Krishna had lost all love for the milkmaids of Kunj, it seemed he had found some shortcomings in us. When he had seated himself in the chariot, he did not even look at them (milkmaids). It seemed that our luck had forsaken us so he had deserted Brij and gone to Mathura." (941)

ਜਬ ਜੈਹੋ ਕਹਿਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੈ ਬਿਥੈ ਹਰਿ ਪੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਜੈ।
 ਪਾਇਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਰਹੀਯੋ ਘਟਕਾ ਦਸ ਜੋ ਮੁਹਿ ਨਾਮਹਿ ਲੀਜੋ।
 ਤਾਹੀ ਕੋ ਪਾਛੇ ਤੇ ਮੈ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਲੈ ਇਹ ਭਾਤਹਿ ਸੋ ਉਚਰੀਜੈ।
 ਜਾਨਤ ਹੋ ਹਿਤ ਤਯਾਗ ਗਏ ਕਬਹੂੰ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਜੋ॥ ੯੪੨॥

Jab jaeho kahiyo Mathura kae bhiake har pae hamri binnti eh kijo.
 Paainn ko geh kae rahiyo ghatka das jo muhe namaeh lijjo.
 Taahi ke pachhe te mo batiya sun lae eh bhateh so ucharijo.
 Janat ho hitt tayaag gaye kabhun hamre hitt ke sang bhijo. (942)

ਉਧਵ ਕੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਉਚਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਤਿਆਗ ਦਈ ਜਬ ਅਉਰ ਕਥਾ ਮਨ ਜਉ ਸੰਗਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਤਾ ਸੰਗ ਸੋਊ ਕਹੋ ਬਤੀਯਾ ਬਨ ਮੈ ਹਮਰੇ ਜੋਊ ਸੰਗਿ ਅਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਮੈ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗਿ ਮਾਨ ਕਰਿਯੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਹਮਰੇ ਮਾਨ ਕਰਿਯੋ ਹੈ॥ ੯੪੩॥

Udhav ko brikhbhaan suta bachna eh bhaat so uchriyo hai.
 Tayaag dayi jab aor katha mann jayo sang sayaam ke prem bhariyo hai.
 Ta sang soyu kaho batiya ban mae hamro jaoyu sang ariyo hai.
 Mai tumre sang maan kariyo tum hun hamre sang
 maan kariyo hai. (943)

ਬਨ ਮੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਮਨ ਮੈ ਅਬ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਚਿਤਾਰੋ।
 ਮੇਰੇ ਜੁ ਸੰਗਿ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਹਿਤ ਕੀ ਸੋਈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਨਿਹਾਰੋ।
 ਤਾਹੀ ਕੋ ਧਯਾਨ ਕਰੋ ਕਿਹ ਹੇਤ ਤਜਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਔ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਪਧਾਰੋ।
 ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਕਛੂ ਦੋਸ ਨਹੀ ਕਛੂ ਹੈ ਘਟ ਭਾਗ ਹਮਰੇ॥ ੯੪੪॥

Ban mae hamro sang kel kare mann mae ab so
 jadubeer chitaro.
 Moro ju sang kahii batiya hitt ki soyi apne chit niharo.
 Tahi ko dhayan karo keh het tajiyo brij aoo Mathura ko padharo.
 Jaanat hae tumro kachu dos nahi kachu hai ghat
 bhaag hamaro. (944)

"O Udhav! When you go to Mathura, then please tell Krishna and make this request on our behalf. Please hold his feet for ten hours (gharian) and then mention my name. Now listen to my words and pass on this message. I know that now you have lost all love for us, but at least once you may recall our great love for you and be satisfied with its sincerity." (942)

Radha had talked to Udhav like this. Since the time she was filled with Krishna's love, she had forgotten about all other things (and given up other details). Please tell him the same thing just as he had been obstinate towards me in the forest. That time I had shown my anger towards him, so now he had shown his wrath towards me. (943)

"In the forest, you had played with me the games of love, O Krishna! Try to remember those moments. Just try to remember those moments (events) of love which you (passed) did towards me. Just think of those times. Why had you discarded Brij and gone to Mathura now? I fully well know that there was no fault of yours, it was due to my bad luck only." (944)

ਜੋ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਉਧਵ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸੰਗ ਤੇਰੈ।
 ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਬ ਆਵਤ ਹੈ ਉਪਜੈ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਹਿਯੋ ਮਨ ਮੇਰੈ।
 ਕਿਉ ਮਥੁਰਾ ਤਜਿ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਗੁਰਨਿ ਕੇ ਫੁਨਿ ਫੇਰੈ।
 ਜਾਨਤ ਹੈ ਹਮਰੇ ਘਟਿ ਭਾਗਨ ਆਵਤ ਹੈ ਹਰਿ ਜੁ ਫਿਰਿ ਡੇਰੈ॥ ੯੪੫॥

Yo sun utar det bhayo udhav preet ghani har ki sang terae.
 Janat ho ab aavat hai upjae eh chinnt kahiyo mann merae.
 Kiyo mathra taj aavat hae ju phirae neh gavarān ke phun pherae.
 Janat hae hamre ghat bhagan aavat hae har ju phir derae. (945)

ਜੋ ਕਹਿ ਰੋਵਤ ਭੀ ਲਲਨਾ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਸੋਕ ਬਢਾਯੋ।
 ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪਰ ਸੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਆਨੰਦ ਥੋ ਤਿਤਨੇ ਬਿਸਰਾਯੋ।
 ਭੁਲ ਗਈ ਸੁਧਿ ਅਉਰ ਸਬੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨ ਧਯਾਨ ਬਿਖੈ ਤਿਨ ਲਾਯੋ।
 ਜੋ ਕਹਿ ਉਧਵ ਸੋ ਤਿਨਿ ਟੇਰਿ ਹਰਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਯਾਮ ਨ ਆਯੋ॥ ੯੪੬॥

Yo keh rovat bhi lalna apne mann mai att sok badayo.
 Jhoom giri prithmi par so hirdae anand tho titno bisrayo.
 Bhool gayi sudh aaur sabhae har ke mann dhayaan
 bhikahe tinn layo.

Yo keh udhav so tinn ter hahaa hamre greh
 sayaam na aayo. (946)

ਜਾਹੀ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸੁਨੋ ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ।
 ਗਾਵਤ ਭਯੋ ਠਉਰ ਤਹਾ ਹਮਹੂੰ ਮਿਲ ਕੈ ਤਹ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ।
 ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਗੁਰਨਿ ਤੇ ਮਨੂਆ ਉਚਟਾਯੋ।
 ਜੋ ਕਹਿ ਉਧਵ ਸੋ ਤਿਨ ਟੇਰਿ ਹਰਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਯਾਮ ਨ ਆਯੋ॥ ੯੪੭॥

Jaahi ke sang suno mil kae ham kunj galeen mae khel machayo.
 Gavāt bhayo soyu thor taha hamhun mil kae teh mangal gayo.
 So brij tayag gaye Mathura innn gavarān te manuya uchtayo.
 Yo keh udhav so tinn ter hahaa hamre greh sayaam
 na aayo. (947)

Having heard these words, Udhav replied "That Krishna had great love for you. (O Rahda!) I know fully that he would come back again. My mind also feels that this very thought has crossed your mind (that he would come back). Why would he come back leaving Mathura, when he did not relent after the milkmaids had told him not to go? (Then Radha said), "I know that my luck was not favouring me, since I know, Krishna would never return to his house." (945)

Having said these words Radha started crying and felt greatly distressed at heart. Feeling dizzy (badly) she fell down on the ground and forgot all about the comforts and bliss, she had enjoyed earlier. She was only meditating on Krishna, having lost her consciousness. Then she said to Udhav in a loud voice, "Alas! Krishna had not come to my place (home) so far!" (946)

"O Udhav! Listen to me! (Krishna), with whom we had played many games (of love) in the bye-lanes of Kunj, when he had started singing songs of joy, and we also joined him in singing songs of joy. The same Krishna had gone to Mathura, having deserted Brij, thus causing great mental (torture) distress to the milkmaids. Saying these words, she again told Udhav in a loud, crying voice, "Alas! Krishna had not turned up so far at my place!" (947)

ਬ੍ਰਿਜ ਤਯਾਗਿ ਗਯੋ ਮਥਰਾ ਕੋ ਸੋਊ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥਿ ਬਿਸਾਰੀ।
ਸੰਗ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਜਾਨਿ ਪਿਆਰੀ।
ਉਧਵ ਜੂ ਸੁਨੀਯੈ ਬਿਰਥਾ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਬਯਾਕੁਲ ਭੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ।
ਕੰਚੁਰੀ ਜਿਉ ਅਹਿਰਾਜ ਤਜੈ ਤਿਹ ਭਾਤਿ ਤਜੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰ ਮੁਰਾਰੀ॥ ੯੪੮॥

Brij tayaag gayo mathra ko soyu mann te sabh hi brij naath bisari.
Sang rache pur basan ke kab sayaam kahae soyu jaan piyari.
Udhav ju suniyae birtha tehh te att bayakul bhi brij naari.
Kanchuri jiyo aehraaj tajae tehh bhaat taji brij naar muraari. (948)

ਉਧਵ ਕੇ ਫਿਰਿ ਸੰਗਿ ਕਹਿਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਜਈ ਹੈ।
ਜਾ ਮੁਖ ਕੇ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜੁ ਤਿਹੁ ਪੁਰ ਮਾਨਹੁ ਰੂਪ ਮਈ ਹੈ।
ਸਯਾਮ ਗਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਬਯਾਕੁਲ ਚਿਤ ਭਈ ਹੈ।
ਜਾ ਦਿਨ ਤੇ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਏ ਬਿਨੁ ਤੈ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਹੂੰ ਨ ਲਈ ਹੈ॥ ੯੪੯॥

Udhav ke phir sang kahiyo kab sayaam kahae hai
brikhbhaan jayi hai.
Ja mukh ke sam chandar prabha ju tinnhun pur manho
roop mayi hai.
Sayaam gayo taj kae brij ko tehh te att bayakul chit bhayi hai.
Ja dinn ke Mathura mai gaye binn taev hamri sudh hun
na layi hai. (949)

ਜਾ ਦਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਬਿਨੁ ਤੈ ਕੋਊ ਮਾਨਸ ਹੂੰ ਨ ਪਠਾਯੋ।
ਹੋਤ ਜਿਤੋ ਇਨ ਉਪਰ ਥੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਤਨੋ ਬਿਸਰਾਯੋ।
ਆਪ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸੋ ਇਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਦੈ ਉਠ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ।
ਤਾ ਸੰਗਿ ਜਾਇ ਕੋ ਯੋ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮਰੇ ਕਹੁ ਕਾ ਜੀਯ ਆਯੋ॥ ੯੫੦॥

Ja dinn ke brij tayaag gaye binn taaev koyu manas
hun na pathayo.
Het jito inn upar tho kab sayaam kahae titno bisrayao.
Aap rachae pur basan so inn ko dukh dae un ko rijhvayo.
Ta sang jaye ko yo kahiyo har ji tumre kahu ka
jiye aayo. (950)

"Sri Krishna had deserted Brij and gone to Mathura, having completely forgotten us from his mind. The poet siam has stated that he had been enamoured by the love (ensnared by) of the town women and had endeared himself in their love. "O Udhav! Listen to our painful predicament, for which all the women folk of Brij were desperate in his separation. Just as a snake shakes off his skin, similarly Krishna had discarded the Brij women. (948)

The poet siam has stated that Radha then addressed Udhav like this, whose face was shinnig like the moon, and who was most beautiful in all the three worlds. Sri Krishna had deserted Brij town as such she was feeling restless like a mad person. Since the day Sri Krishna had left for Mathura, nobody else except you had bothered to find out about our welfare. (949)

Since the day of leaving Brij town, (by Krishna) no one else except you had been sent to us by him. The poet siam has stated that all the love, which Krishna had for the milkmaids, had been completely lost (forgotten). He himself was enjoying the company of city damsels and having caused pain and suffering to the milkmaids, he was trying to placate the city women. "O Udhav! Go to Krishna and tell him. "O Krishna! What had cropped up in your mind?" (950)

ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕਉ ਚਲਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਆਪ ਨਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਆਏ।

ਸੰਗਿ ਰਚੇ ਪੁਰਬਾਸਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਏ।

ਦੈ ਗਯੋ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਦੁਖ ਉਧਵ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਏ।

ਆਪ ਨ ਥੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਉਪਜੇ ਇਨ ਸੋ ਸੁ ਭਏ ਛਿਨ ਬੀਚ ਪਰਾਏ॥ ੯੫੧॥

Tayaag gaye Mathura brij kayo chal kae phir aap nahi brij aaye.

Sang rache purbasan ke kab sayaam kahae mann anand paye.

Dae gayo hai inn ko dukh udhav pae mann mae na hulas badhaye.

Aap na teh brij mae upje inn so su bhaye chinn beech paraye. (951)

ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਨ ਲਈ ਇਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਹੋਤ ਕਛੂ ਮਨਿ ਮੋਹ ਤੁਹਾਰੋ।

ਆਪ ਰਚੈ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸੋ ਇਨ ਕੈ ਸਭ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੈ।

ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਫਿਰਿ ਆਵਹੁ ਜੀਤਤ ਭੇ ਤੁਮ ਹੂੰ ਹਮ ਹਾਰੈ।

ਤਾ ਤੈ ਤਜੋ ਮਥੁਰਾ ਫਿਰਿ ਆਵਹੁ ਹੇ ਸਭ ਗਉਅਨ ਕੇ ਰਖਵਾਰੇ॥ ੯੫੨॥

Tayaag gaye na layi inn ki sudh hott kachhu mann moh tuhare.

Aap rache pur basan so inn ke sabh prem bida kar dare.

Ta te na maan karo phir aavoh jeetat bhe tum hun ham hare.

Ta te tajo Mathura phir aavoh he sabh gauan ke rakhvare. (952)

ਸਯਾਮ ਚਿਤਾਰ ਕੈ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗਾਰਨੀਯਾ ਦੁਖ ਪਾਵੈ।

ਏਕ ਪਰੈ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰਾ ਇਕ ਬਿਯੋਗ ਭਰੀ ਗੁਨ ਬਿਯੋਗ ਹੀ ਗਾਵੈ।

ਕੋਊ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰੀਨਨ ਬਾਤ ਤਹਾ ਏਊ ਧਾਵੈ।

ਜਉ ਪਿਖਵੈ ਨ ਤਹਾ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁ ਕਹੈ ਹਮ ਕੋ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ॥ ੯੫੩॥

Sayam chitaar kae sayaam kahae mann mae sabh

gavarniya dukh pavae.

Ek parae murjhaye dhara ikk biyog bhari gun biyog hi gavaae.

Koyu kahae jadura mukh te sun sarunan baat taha aeyuu dhaave.

Jayu pikhave na taha tinn ko su kahae ko har

haath na aave. (953)

"Since the day you have left Brij town and gone to Mathura, you have not bothered to visit Brij at all". The poet siam has stated that you have got endeared to city dwellers and are enjoying bliss in their company. "O Udhav! Krishna had made these milkmaids to suffer and after that they have not gained any happiness or joyful moments. Infact, he was not a product of Brij town (he was not born here) as such he had become a stranger in no time. (951)

"(O Krishna!) You had deserted them and after that you never bothered to find out about their welfare. If you had some love or affection for them, then you would not have behaved in such a manner. You have got enamoured by the love of the city womenfolk, having forgotten about their love (for you). You should not feel proud about it and come back to Brij town. (You should not ignore us) (We agree), you have won the game and we have lost the game of love. O Caretaker of the cows! Pray leave Mathura and come back again to Brij town." (952)

The poet siam has stated that all the milkmaids, remembering the company of Krishna, were feeling distressed with agony; one milkmaid had fallen down unconscious on the ground while another was singing songs in his separation, full of agony. Someone was shouting (O Krishna!) for Krishna while another milkmaid, hearing these words with her ears runs away to another direction. When she does not see Krishna around, she says that now Krishna would never come in their grasp (midst). (953)

ਗੁਰਨਿ ਬਯਾਕੁਲ ਚਿਤ ਭਈ ਹਰਿ ਕੇ ਨਹੀ ਆਵਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਪਾਈ।
ਬਯਾਕੁਲ ਹੋਇ ਗਈ ਚਿਤ ਮੈ ਬਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨ ਮੈ ਮੁਰਝਾਈ।
ਜੋ ਬਿਰਥਾ ਮਨ ਬੀਚ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਉਧਵ ਕੇ ਤਿਹ ਪਾਸ ਸੁਨਾਈ।
ਸਯਾਮ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਭਯੋ ਬਰਨਿਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ॥ ੯੫੪॥

Gavaran bayakul chitt bhayi har ke nahi aavan ki sudh payi.
Bayakul hoye gayi chitt mae brikhbhaan suta mann mae murjhayi.
Jo birtha mann beech hati soyu udhav ke tehh paas sunayi.
Sayaam na aavat hae tehh te att hi dukh bhayo barniyo
nahi jayi. (954)

ਉਧਵ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਅਤਿ ਬਿਯੋਗ ਮਨੇ ਅਪਨੇ ਸੋਊ ਕੈ ਹੈ।
ਗੁਰਨਿ ਕੇ ਮਨ ਮਧਿ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਬਾਤ ਰੁਚੈ ਹੈ।
ਬੋਰੇ ਹੀ ਦਯੋਸਨ ਮੈ ਮਿਲਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਹੈ।
ਜੋਗਿਨ ਹੋਇ ਜਪੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਗਹੁ ਗੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬਰੁ ਦੈ ਹੈ॥ ੯੫੫॥

Udhav utar det bhayo att biyog mane apne soyu kae hai.
Gavran ke mann madh bhikhae kab sayaam kahae joyu baat ruchae hai.
Thore hi daryosan mae mil hae jeh ke urr mae na kachhu
bhram bhae hai.

Jogin hoye japo har ko mukh magoh gi tum so
baru dae hai. (955)

ਉਨ ਦੈ ਇਮ ਉਧਵ ਗਯਾਨ ਚਲਿਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਤਿ ਪੈ ਸੋਊ ਆਯੋ।
ਆਵਤ ਹੀ ਜਸੁਧਾ ਜਸੁਧਾ ਪਤਿ ਪਾਇਨ ਉਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਹੀ ਸਯਾਮ ਸਦਾ ਕਹੀਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਮੋ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਪਠਾਯੋ।
ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਰਥ ਪੈ ਚੜ ਕੈ ਰਥ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਚਲਾਯੋ॥ ੯੫੬॥

Unn dae imm udhav gayaan chaliyo chal kae jasudha
patt pae soyu aayo.
Aavat hi jasudha jasudha patt paainn upar sees jhukayo.
Sayaam hi sayaam sada kahiyo keh kae ehh mo peh
kaan pathayo.
Yo keh kae rath pae chadh kae rath ko Mathura hi ki
orr chalayo. (956)

Without hearing the news about Sri Krishna's return, the milkmaids were greatly distressed with madness. Radha also felt confounded in her mind, and had withered in her heart. Whatever bad state of mind she was suffering from, she had mentioned the same to Udhav. Since Krishna had not turned up, so she was feeling greatly pained, which could not be expressed. (954)

Udhav then replied as he was also feeling very sad at heart. The poet siam has stated that Udhav was saying the same thing, which was appealing to the milkmaids. Sri Krishna would soon meet them in a few days, and they should have no doubt about it in their mind. "You should meditate on him like an ascetic women, and Sri Krishna would bestow on you whatever you desire." (955)

After giving such a message of great enlightenment, Udhav came to meet Nand (Jasodha's spouse). As he came there Jasodha and Nand both bowed their heads to him. Then Udhav told them, that they should always repeat the name of siam as Sri Krishna had sent him for giving this message to them. After saying this, he rode his chariot and started moving his chariot towards Mathura. (956)

ਉਧਵ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਆਇ ਤਬੈ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਮੈ ਬਲਿਰਾਮ ਅਉ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ।
ਕਹਿਯੋ ਜੋ ਤੁਮ ਮੋ ਕਹਿ ਕੈ ਪਠਿਯੋ ਤਿਨ ਸੋ ਇਏ ਭਾਤਿ ਹੀ ਸੋ ਉਚਰਿਯੋ।
ਸੰਗ ਨੰਦ ਕੇ ਅਉ ਉਨ ਗਾਰਨਿ ਕੇ ਚਰਚਾ ਕਰਿ ਗਯਾਨ ਕੀ ਫੇਰਿ ਫਿਰਿਯੋ।
ਤੁਮਰੋ ਮੁਖ ਭਾਨੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਦੁਖ ਥੋ ਸਭ ਦੂਰ ਕਰਿਯੋ॥ ੯੫੭॥

Udhav Baach Kaan Ju So

Swaiyya

Aaye tabae Mathura pur mae baliraam ayu sayaam ke paye pariyo.
Kahiyo jo tum mo keh kae pathiyo tinn so eh bhaat hi so uchriyo.
Sang nand ke ayu unn gavarin ke charcha kar gayaan ki pher phiriyo.
Tumro mukh bhaan niharat hi tam so dukh tho sabh
door kariyo. (957)

ਤੁਮਰੇ ਪਗ ਭੇਟਿ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮਿ ਗਯੋ।
ਹਿਤ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਗਯਾਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਉਠਿਯੋ ਚਲਿ ਗਾਰਨਿ ਪਾਸ ਆਯੋ।
ਤੁਮਰੋ ਉਨ ਦੁਖ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਪੈ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਦਯੋ।
ਬਲਿ ਸਯਾਮਹਿ ਸਯਾਮ ਸਦਾ ਜਪੀਯੋ ਸੁਨਿ ਨਾਮਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਘਨੋ ਬਢਯੋ॥ ੯੫੮॥

Tumre pag bhet gayo jab hi tab hi phun nand ke
dhaam gayo.
Tehh ko kar kae har gayaan parbodh uthiyo chal gavarin paas aayo.
Tumro unn dukh kahiyo ham pae sunn utar mae eh bhaat dayo.
Bal sayameh sayaam sada japiyo sun namaeh prem
ghano badhayo. (958)

**Then Udhav said to Kahna -
Swaiyya'**

Udhav then reached Mathura and paid his obeisance to Krishna, and Balram, and said, "Whatever message you had given me to be delivered to them, I have given the same message to them all. After giving a discourse of knowledge to Nand and the milkmaids, I have returned here. Having perceived your shining face like the sun, all the darkness of my dismay and distress had vanished." (957)

"After touching your lotus-feet when I had gone. I went straight to meet Nand. After giving your message of enlightenment to him, I had gone to meet the milkmaids. They had expressed their agony in your separation to me, and then I gave them this reply after listening to their tale of suffering. O damsels! Always meditate on the name of siam, repeating his name siam all the time. On hearing the name of siam, their love had grown beyond imagination." (958)

ਉਧਵ ਸੰਦੇਸ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਗਵਾਰਨਿ ਮੋ ਸੰਗਿ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਓਰ ਤੇ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪਇਯੈ।
ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਿਨ ਕੋ ਸੁਖੁ ਦਇਯੈ।
ਜਸੁਧਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਬਿਨਤੀ ਕਹਿਯੋ ਸੰਗਿ ਪੂਤ ਕਨਇਯੈ।
ਉਧਵ ਤਾ ਸੰਗ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰਿ ਆਇ ਕੈ ਮਾਖਨ ਖਇਯੈ॥ ੯੫੯॥

Udhav Sandes Baach

Swaiyya

Gavaran mo sang aaise kahiyo ham or te sayaam ke paainn paiaye.
Yo kahiyo pur baasin ko taj kae brij baasin ko sukh daiyae.
Jasudha eh bhaat kari binti binti kahiyo sang puut kaniyae.
Udhav taa sang yo kahiyo bahuro phir aaye kae
makhan khaiaye. (959)

ਅਉਰ ਕਹੀ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਪੈ ਸੁ ਸੁਨੋ ਅਰੁ ਅਉਰਨ ਬਾਤਨ ਡਾਰੋ।
ਐਸੇ ਕਹਾ ਜਸੁਧਾ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਪਿਆਰੋ।
ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਨ ਕਛੁ ਗਨਤੀ ਹਮਰੋ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਚਾਰੋ।
ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗ ਤਜੋ ਮਥੁਰਾ ਉਠ ਕੈ ਅਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਪੂਤ ਪਧਾਰੋ॥ ੯੬੦॥

Aur kahi binti tum pae su suno arr aouran batan daaro.
Aaise kaha jasudha tum ko ham ko att hi brijnaath piyaro.
Ta te karo na kachu ganti hamro su kahiyo tum prem bicharo.
Tahi te beg tajo Mathura uthh kae abb hi brij
puut padharo. (960)

ਮਾਤ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਨੀ।
ਤਾਹੀ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਘਨੋ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮ ਆਪਨੇ ਜੀ ਮਹਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ।
ਤਾ ਤੇ ਕਹਿਓ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਆਵਹੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ।
ਇਯਾਨੇ ਹੁਤੇ ਤਬ ਮਾਨਤ ਬੇ ਅਬ ਸਯਾਨੇ ਭਏ ਤਬ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ॥ ੯੬੧॥

Maat kari binti tum pae kab sayaam kahae joyu hai brijrani.
Taahi ko prem ghano tum so ham aapne ji meh preet pachaani.
Ta te kahiyo taj kae mathura brij aavoh ya bidh baat bakhani.
Iyaane hute tab maanat teh ab sayaane bhaye tab
ek na maani. (961.)

Then Udhav gave their message -

Swaiyya'

"The milkmaids had told me to bow to Sri Krishna on their behalf. Then they had asked me to convey to you that leaving the company of city womenfolk, you should come and give some solace and joy to the women of Brij town. Then Jashoda had requested me to convey to her son Krishna, this message. O Udhav! Tell him to come again and take part in relishing butter." (959)

"Another request she had made, which you must listen carefully, leaving aside all other matter. Jasodha had told another thing that Sri Krishna was very dear to them. So there was no need for any (dual-mindedness) problem. We would only say that he should think of our love for him. So O dear son! Relinquish your love for Mathura and come back to Brij" (to be conveyed to you)." (960)

The poet siam has stated, the mother had sent a request for your consideration, who was the queen of Brij town. Her love for you was intense and I have realised it in my heart. That is why she had sent a message for you, to leave Mathura and come back to Brij. That is how she had addressed to you. When you were in Childhood, you used to listen to me, but now you had grown up, so you do not agree to even one request." (961)

ਤਾਹੀ ਤੇ ਸੰਗਿ ਕਹੋ ਤੁਮਰੇ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਅਬ ਅਈਯੈ।
 ਮਾਨ ਕੈ ਸੀਖ ਕਹੋ ਹਮਰੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਨਹੀ ਪਲਵਾ ਠਹਰਈਯੈ॥
 ਯੋ ਕਹਿ ਗ੍ਰਾਨੀਯ ਹਮ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਿਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦਈਯੈ।
 ਸੋ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਗਈ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮਰੈ ਜਿਹ ਅਉਸਰ ਪਾਇਨ ਪਈਯੈ॥ ੯੬੨॥

Tahi te sang kaho tumre taj kae mathra brij ko ab aaiyae.
 Maan kae seekh kaho hamri tehh thor nahi palwa tehhrahiyae.
 Yo keh gavraniya ham so sabh hi brij baasin ko sukh daiyae.
 So sudh bhool gayi tum ko hamrae jeh osar paainn
 paiyae. (962)

ਤਾਹੀ ਤੇ ਤਯਾਗਿ ਰਹਿਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਫਿਰਿ ਆਵਹੁ।
 ਗ੍ਰਾਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਨ ਢੀਲ ਲਗਾਵਹੁ।
 ਯੋ ਕਹਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਹਮਰੇ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਤਹਾ ਤੁਮ ਜਾਵਹੁ।
 ਜਾਇ ਕੈ ਆਵਹੁ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਕੋ ਸੁਖ ਹੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਵਹੁ॥ ੯੬੩॥

Tahi te tayaag rahiyo Mathura kab sayaam kahae brij
 mae phir aavoh.
 Gavarān preet pachhaan kahiyo tehh te tehh thor na
 dheel lagavaoh.
 Yo keh paainn pae hamre ham sang kahiyo su taha tum jaavoh.
 Jaye kae avoh yo kahiyo ham ko sukh ho tum hun
 sukh paavoh. (963)

ਤਾ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ਤਜ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਫਿਰਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਿਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ।
 ਆਵਹੁ ਫੇਰਿ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਇਹ ਕਾਮ ਕੀਏ ਤੁਮਰੋ ਨਹੀ ਛੀਜੈ।
 ਆਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਿਖਾਵਹੁ ਰੂਪ ਕਹਿਯੋ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮਨ ਜੀਜੈ।
 ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੋ ਫੇਰਿ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੇ ਅਧਰਾਨਨ ਕੋ ਰਸ ਲੀਜੈ॥ ੯੬੪॥

Ta te kahiyo taj kae Mathura phir kae brij baasin ko sukh dijae.
 Aavoh pher kahiyo brij mae ehh kaam kiye tumro nahi chijae.
 Aaye kirpaal dikhavoh roop kahiyo jeh dekhat hi mann jijae.
 Kunj galeen mo pher kahiyo hamre adharanan ko rass lijae. (964)

"That is why I am telling you to leave Mathura and come back to Brij. By agreeing to my proposal, you should not tarry for a moment even, and do not stay at Mathura any longer. The milkmaids have also told me similarly to convey to you to come back and give some solace to all the milkmaids. Have you forgotten when you used to beseech us with folded hands? (O Krishna!)". (962)

The poet siam has stated "That you had left Brij and gone to Mathura, so now you must come back to Brij town. The milkmaids had conveyed a message that appreciating their love, you should not delay there even for a moment. So please convey this on our behalf, by bowing to him, to come back to Brij. Go and tell Krishna to go to Brij, so that we could enjoy some bliss and he (Krishna) could also have peace of mind." (963)

"So they had stated "that you had left Brij and gone to Mathura, so now you must come back to Brij town, thus giving peace of mind to the Brij tesidents (women). Also convey to him to come to Brij, as it would not result in any loss to him. Also convey to him, O benevolent Lord! Pray show your face to us, which results in rejuvenating life in us. Also convey to him that he should come back to the byelanes of Kunj and enjoy the bliss of kissing our lips and faces." (964)

ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਸੰਗ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਜੁ ਹੁਤੀ ਤੁਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬੀਚ ਪਯਾਰੀ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਹੀਏ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਚਿਤਾਰੀ।
 ਪੰਥ ਨਿਹਾਰਤ ਨੈਨਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਪੁਤਰੀ ਦੋਊ ਹਾਰੀ।
 ਉਧਵ ਸਯਾਮ ਸੋ ਯੋ ਕਹੀਯੋ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਭੀ ਸਭ ਗੁਰਿ ਬਿਚਾਰੀ॥ ੯੬੫॥

Sayaam kahiyo sang hai tumre ju huti tum ko brij beech payari.
 Kaan rache par baasin so kabhun na hiye brij naar chitari.
 Panth niharat nainnan ki kab sayaam kahae putri doyu haari.
 Udhav sayaam so yo kahiyo tumre binn bhi sabh
 gavar bichari. (965)

ਅਉਰ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤੁਮ ਕੋ ਜੋਊ ਪਯਾਰੀ।
 ਜਾ ਦਿਨ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਤਯਾਗ ਗਏ ਦਿਨ ਤਾ ਕੀ ਨਹੀ ਹਮ ਹੂੰ ਹੈ ਸੰਭਾਰੀ।
 ਆਵਹੁ ਤਯਾਗਿ ਅਬੈ ਮਥੁਰਾ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਗੀ ਅਬ ਹੋਇ ਬਿਚਾਰੀ।
 ਮੈ ਤੁਮ ਸਿਉ ਹਰਿ ਮਾਨ ਕਰਿਯੋ ਤਜਿ ਆਵਹੁ ਮਾਨ ਅਬੈ ਹਮ ਹਾਰੀ॥ ੯੬੬॥

Aaor kahi tum so har ju brikhbhaan suta tum ko joyu payari.
 Ja dinn te brij tayag gaye dinn ta ki nahi ham hun hae sanbhari.
 Aavoh tayag abae Mathura tumre binn gi abb hoye bichari.
 Mae tum siyo harr maan kariyo taj aavoh maan
 abae ham haari. (966)

ਤਯਾਗ ਗਏ ਹਮ ਕੋ ਕਿਹ ਹੇਤ ਤੇ ਬਾਤ ਕਛੂ ਤੁਮਰੀ ਨ ਬਿਗਾਰੀ।
 ਪਾਇਨ ਮੋ ਪਰ ਕੈ ਸੁਨੀਯੈ ਪ੍ਰਭ ਏ ਬਤੀਯਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ।
 ਆਪ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸੋ ਮਨ ਤੇ ਸਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰ ਬਿਸਾਰੀ।
 ਮਾਨ ਕਰਿਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਘਟ ਕਾਮ ਕਰਿਯੋ ਅਬ ਸਯਾਮ ਹਰਾ ਹਮ ਹਾਰੀ॥ ੯੬੭॥

Tayaag gaye ham ko keh het te baat kachhu tumri na bigaari.
 Paainn mo par kae suniyae prabh ae batiya eh bhaat uchari.
 Aap rache pur baasin so mann te sab hi brijnaar bisari.
 Maan kariyo tum so ghat kaam kariyo ab sayaam
 hahha ham haari. (967)

"Also convey to him, O Krishna! Have you forgotten your beloved ones in Brij? As Krishna was enticed by the city women and would not remember those in Brij town. The poet Siam has stated that by waiting for Krishna's coming home, the eyelids of the milkmaids were completely tired (fed up), O Udhav! Go and tell Krishna that without his presence all the milkmaids were feeling helpless." (965)

"O Krishna! Radha, who was dearest to you, had conveyed this message for you. Since the day you have gone (left) from Brij, town, we have lost all our sense of proportion. So now you should immediately leave Mathura and come back to us, as we are feeling helpless without your presence. O Krishna! I had been rather rude to you once, now you should forget about any ill will and come back as I am totally helpless and dejected." (966)

"(O Krishna!) why have you deserted us, whereas we had not annoyed you on any score? O Krishna! Listen to us. She had stated this thing by bowing at your feet, that you had got enamoured by the love of city women, and you had completely forgotten all the womenfolk of Brij. We were very proud of you, that was our fault. O Siam! Now I am completely heart broken!" (967)

ਅਉਰ ਕਰੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਸੋਊ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤ ਦੇ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ।
 ਖੋਲਤ ਥੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬਨ ਮੈ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ਕੀ ਕਬਹੂੰ ਸੁਧਿ ਕੀਜੈ।
 ਗਾਵਤ ਥੀ ਤੁਮ ਪੈ ਮਿਲ ਕੈ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁਰ ਤੇ ਕਛੁ ਤਾਨ ਨ ਛੀਜੈ।
 ਤਾ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਿਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ॥ ੯੬੮॥

Aour kari tum so binti soyu sayaam kahae chit dae sunn lijae.
 Khelat thi tum so ban mae tehh aosar ki kabhun sudh kijae.
 Gaavat thi tum pae mil kae jeh ki sur te kachhu taan na chijae.
 Ta ko kahiyo tehh ki sudh kae bahuro brij baasin ko
 sukh dijae. (968)

ਅਉਰ ਕਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋਊ ਬਾਤ ਅਬੈ ਸੁਨਿ ਲਈਯੈ।
 ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਤਯਾਗ ਤੁਮੈ ਮਥੁਰਾ ਬਹੁਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜਨ ਭੀਤਰ ਅਈਯੈ।
 ਜਿਉ ਹਮਰੇ ਸੰਗਿ ਖੋਲਤ ਬੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਫਿਰਿ ਖੋਲ ਮਚਈਯੈ।
 ਚਾਹ ਘਨੀ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨ ਕੀ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਕੋ ਸੁਖ ਦਈਯੈ॥ ੯੬੯॥

Aaor kahi brikhbhaan suta har ju soyu baat abae sun laiye.
 Yo kahiyo tayaag tumae Mathura bahure brij kunjan bhitar aaiye.
 Jiyo hamre sang khelat the eh bhaat kahiyo phir khel machiye.
 Chaah ghani tohe dekhan ki greh aaye kahiyo ham ko
 sukh daiye. (969)

ਤੇਰੇ ਪਿਖੇ ਬਿਨੁ ਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹੀ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਨਹੀ ਮੋ ਮਨ ਭੀਜੈ।
 ਸੂਕਿ ਭਈ ਪੁਤਰੀ ਸੀ ਕਹਿਯੋ ਕਹੀ ਯੋ ਹਰਿਸੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ।
 ਬਾਤਨ ਮੋਹਿ ਨ ਹੋਤ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕਹਿਯੋ ਘਨ ਸਯਾਮ ਪਿਖੇਈ ਪ੍ਰਸੀਜੈ।
 ਆਨਨ ਮੈ ਸਮ ਚੰਦ ਨਿਹਾਰਿ ਚਕੋਰ ਸੀ ਗ੍ਰਹਨਿ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ॥ ੯੭੦॥

Tere phikhe binn he har ji kihi bhaat kahiyo nahi mo mann bhijae.
 Suuk bhai putri si kahiyo kahi yo hariso binti sun lijae.
 Baatan mohe na hott parteet kahiyo ghan sayaam pikheii parsijae.
 Aanan mae sam chand nihaar chakor si gavarani ko
 sukh dijae. (970)

The poet siam has stated that she had made another request to you which you should listen with great attention. Just try to remember the moments when we used to play with you (the games of love). I used to sing songs alongwith you, which were in such a tune, which would not break the song's rhythm. She had stated that atleast sometime (once) you should find out about her welfare, and bestow solace and peace of mind to the Brij womenfolk." (968)

"O Krishna! Radha had stated one more thing, which you may listen right now. She had requested you to come to Brij bye-lanes (again) now itself, leaving Mathura. Then she had added that you should once again play with us the same old games (of love) as you used to play earlier. Then further she had said that she had a great desire to perceive you again, so please come to meet us and give solace to us at our place." (969)

"O Sri Krishna! Without seeing you presence around, my mind is restless and would not feel satisfied in anyother way. Then the doll like Radha, having gone thin and lean in your separation added, O Sri Krishna! Pray listen to Radha's prayers and requests! She had stated that she would not be satisfied merely by words (talks), as I feel satiated only by perceiving Sri Krishna in person. The milkmaids, like the black partridge, would get satisfied only by seeing the moon-like face of Krishna, so pray come and give them some solace." (970)

ਉਧਵ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੋ ਸੰਦੇਸ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹਰਿ ਜੂ ਅਪਨੋ ਮੁਖ ਚੰਦ ਦਿਖਈਯੈ।
ਬਯਾਕੂਲ ਹੋਇ ਗਈ ਬਿਨੁ ਤੈਸੁ ਹਰਾ ਕਹਿਯੋ ਟੋਰਿ ਹਲੀਧਰ ਭਈਯੈ।
ਤਾਹੀ ਤੇ ਆਵਹੁ ਨ ਚਿਰ ਲਾਵਹੁ ਮੋ ਜੀਯ ਕੀ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨ ਲਈਯੈ।
ਹੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਿਯੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਚਕੋਰਨ ਗਾਰਨਿ ਕੋ ਸੁਖ ਦਈਯੈ॥ ੯੭੧॥

Udhav Chandarbhaga Ko Sandes Baach

Swaiyya

Yo tum so kahiyo chandarbhaga har ju apno mukh chand dikhaiyae.
Bayakul hoye gayi binn taev su hahha kahiyo terr halidhar bhaiyae.
Taahi te aavoh na chir lavaoh mo jiye ki jab hi sun laiya.
Ho brijnaath kahiyo nand laal chakoran gavarn ko sukh daiyae. (971)

ਹੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਹਰਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਨਹ ਚਿਰ ਕੀਜੈ।
ਹੇ ਜਦੁਰਾ ਅਗ੍ਰਜ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਰਛੁਕ ਧੇਨੁ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ।
ਸਾਪ ਕੇ ਨਾਥ ਅਸੁਰ ਬਧੀਯਾ ਅਰੁ ਆਵਨ ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਨ ਛੀਜੈ।
ਕੰਸ ਬਿਦਾਰ ਅਬੈ ਕਰਤਾਰ ਚਕੋਰਨ ਗਾਰਨਿ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ॥ ੯੭੨॥

He brij naath kahiyo brij naar hahha nand laal nahi chir kijae.
He jadura agraj jasudha sut rachuk dhen kahiyo sun lijae.
Saap ke nath asur badhiya arr aavan gokul naath na chhijae.
Kans bidaar abae kartaar chakoran garan ko sukh dijae. (972)

ਹੇ ਨੰਦ ਨੰਦ ਕਹਿਯੋ ਸੁਖ ਕੰਦ ਮੁਕੰਦ ਸੁਨੋ ਕਰਤਾਰ ਬਕਾ ਮੁਖ ਫਾਰ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਲੈ।
ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਕਹੋ ਬਕ ਕੇ ਰਿਪੁ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ਮੁਰਾਰੀ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁਨੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਭੀ ਬਿਨ ਤੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰੀ।
ਜਾਨਤ ਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਤ੍ਰੀਯ ਬਿਸਾਰੀ॥ ੯੭੩॥

He nand nand kahiyo sukh kand mukand suno batiya girdhari.
Gokul naath kaho bak ke rip roop dikhavoh mohe murari.
Sri Brijnaath suno jasudha sut bhi binn taev brij naar bichari.
Jaanat hae har ju apne mann te sabh hi eh triye bisari. (973)

**Then Udhav gave the message of Chanderbhaga
Swaiyya'**

Chanderbhaga had conveyed this message for you, "O Sri Krishna! Please show us your moon like appearance. I am totally confounded in your absence and she had remorsefully remembered (cried for) the brother of Balram. Now listen to my heartfelt talk, as such I am requesting you to come soon, without any further delay. "Chanderbhaga had said, "O Sri Krishna! O Nand Lal! (Son of Nand)! Please give peace of mind to the partridge like milkmaids by showing your moonlike face." (971)

"O Sri Krishna! The woman (Chanderbhaga) of Brij town had" stated, "O Nand Lal! Pray come come soon, without any further delay. O Sri Krishna! O Jasodha's eldest son! O caretaker of cows! Pray listen to our talk. O destroyer of the black cobra! O killer of the demons! O True Master! You would not be a loser in any case by coming to Brij town. O killer of the king Kansa. O Lord (creator)! Pray show up your moon-like face to the partridge-like milkmaids right now, thus giving them bliss of life." (972)

"O Nand Lal! O Master of Peace! O Mukand & Girdhari!" Chanderbhaga said, "Listen to me O Master of Gokal! O Enemy of Bakasur! I am addressing you as O Murari (killer of demon Mur)! Pray show me your countenance (face)! O Master and Lord of Brij! O Son of Jasodha! Listen to me! The womenfolk of Brij town are helpless without your presence. I have now realized that Sri Krishna had completely forgotten about the womenfolk of Brij town." (973)

ਕੰਸ ਕੇ ਮਾਰ ਸੁਨੈ ਕਰਤਾਰ ਬਕਾ ਮੁਖ ਫਾਰ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਲੈ।
 ਸਭ ਦੋਖ ਨਿਵਾਰ ਸੁਨੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਬੈ ਇਨ ਗਾਰਨਿ ਰੂਪ ਦਿਖੈ।
 ਘਨ ਸਯਾਮ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਪੇਖੇ ਬਿਨਾ ਨ ਕਛੂ ਇਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਰੁਚੈ।
 ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਤਜ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਕੈ ਸਭ ਸੋਕਨ ਕੋ ਹਰਿ ਦੈ॥ ੯੭੪॥

Kans ke maar suno kartaar baka mukh phaar kahiyo sunn lae.
 Sabh dokh nivaar suno brijnaath abae inn gavarann roop dikhae.
 Ghan sayaam ki muurat pekhe binna na kachhu inn ke mann beech ruchae.
 Tehh te har ju taj kae Mathura inn kae sabh sokaan ko har dae. (974)

ਬਿਜੁਛਟਾ ਅਰੁ ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ਸੰਦੇਸ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਬਿਜੁਛਟਾ ਅਰੁ ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ਸੰਗ ਤੋਹਿ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਐਸੇ।
 ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਇਤੀ ਇਨ ਸੋ ਅਬ ਤਯਾਗ ਗਏ ਕਹੁ ਕਾਰਨ ਕੈਸੇ।
 ਆਵਹੁ ਸਯਾਮ ਨ ਢੀਲ ਲਗਾਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋ ਫੁਨਿ ਵੈਸੇ।
 ਮਾਨ ਕਰੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਨਠਵੋ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਵਾ ਬਿਧਿ ਜੈਸੇ॥ ੯੭੫॥

Bijchata Arr Maenprabha Sandes Baach

Swaiyya

Bijchata arr maenprabha sang tohe sayaam kahiyo sunn aise.
 Preet bhadaye iti inn so ab tayaag gaye keh karan kaise.
 Aavoh sayaam na dheel lagavoh khel karo ham so phun vaisae.
 Maan kare brikhbhaan suta pathvo ham ko tum va bidh jaise (975)

ਉਧਵ ਸਯਾਮ ਸੋ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮਰੋ ਰਹਿਬੋ ਜਬ ਸ੍ਰੁਨਿ ਧਰੈਗੀ।
 ਤਯਾਗ ਤਬੈ ਅਪੁਨੇ ਸੁਖ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੋਕ ਕਰੈਗੀ।
 ਜੋਗਿਨ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਧਰਹੈ ਕਹਿਯੋ ਬਿਖ ਖਾਇ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੈਗੀ।
 ਤਾਹੀ ਤੇ ਹੇ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਮ ਸੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਫਿਰਿ ਮਾਨ ਕਰੈਗੀ॥ ੯੭੬॥

Udhav sayaam so yo kahiyo tumro rahibo jab saron dhareagi.
 Tayaag tabae apne sukh ko att hi man bhitar sok karaegi.
 Jogin bastran ko dharhae kahiyo bikh khayae kae praan paraegi.
 Tahi te he har ju tum so brikhbhaan suta phir maan karaegi. (976)

"O Killer of Kansa! O Lord-Creator! O Destroyer of Bakasur! Please listen to whatever I am saying. O Master of Brij! Listen! Pray end the sufferings of all these milkmaids by showing your face. Without seeing the appearance of Ghan Shyam (Krishna) nothing else appeals to them. So, "O Krishna! Pray come back to Brij town, leaving Mathura, thus alleviating the sufferings of all these milkmaids. (974)

**Now describe the message of Bijchhata and Mainprabha :
Swaiyya'**

"O Sri Krishna! Bijchhata and Maniprabha have conveyed to you this message that you should listen carefully. You had developed great love for them earlier, then why have you deserted them now? What is the reason behind this? "O Sri Krishna! Please come soon without any further delay, and play the same games of fun with us. Radha had shown her annoyance and for her sake you had sent us to dissuade her, in the same way you should come and play with us. (975)

O Udhav! Go and tell him like this that when we would hear with our own ears about your going away (to Mathura) then only we will surrender all our comforts and bliss of life and feel the pangs of your separation, and wear the clothes of female ascetics or tell him that we would end our lives by consuming (eating) poison. So, O Krishna! Radha will again show her annoyance towards you." (976)

ਯੋ ਤੁ ਕਹੀ ਉਨ ਹੂੰ ਤੁਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜੁ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ।
 ਤਯਾਗ ਗਏ ਹਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਮਨੂਆ ਤੁਮਰੋ ਸੁ ਲਖੋ ਨ ਪ੍ਰਸੀਜੈ।
 ਬੈਠ ਰਹੇ ਅਬ ਹੋ ਮਥੁਰਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਮਨੂਆ ਜਬ ਖੀਜੈ।
 ਜਿਉ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਪੀਠ ਦਈ ਤੁਮ ਕੋ ਤੁਮਰੀ ਮਨ ਭਾਵਤ ਦੀਜੈ॥ ੯੭੭॥

Yo tu kahi unn hun tum ko brikhbhaan suta ju kahiyo sun lijae.
 Tayaag gaye ham ko brij mae manuya tumro su lakho na parsijae.
 Baith rahe ab ho mathura ehh bhhaat kahiyo manuya jab khijae.
 Jiyo ham ko tum peeth dayi tum ko tumri mann
 bhavat dijae. (977)

ਅਉਰ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਅਬ ਉਧਮ ਸੋ ਸੁਨ ਲਈਯੈ।
 ਆਪ ਚਲੋ ਤੁ ਨਹੀ ਕਹਿਯੋ ਨਾਥ ਬੁਲਾਵਨ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਦੂਤ ਪਠਈਯੈ।
 ਜੋ ਕੋਊ ਦੂਤ ਪਠੋ ਨ ਕਯੋ ਤਬ ਤੋ ਉਠਿ ਆਪਨ ਹੀ ਤਹਿ ਜਈਯੈ।
 ਨਾਤੁਰ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਹੂੰ ਕੋ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਬ ਦਾਨ ਦਿਵਈਯੈ॥ ੯੭੮॥

Aaor kahi tum so brijnaath kahi ab udhav so sun laaiyae.
 Aap chalo tu nahi kahiyo naath bulavan gavarn duut pathiyae.
 Jo koyu duut patho na kayo tab to uthh aapan hi tehh jaiyae.
 Natur gavarn ko dridta hunn ko sayaam kahae ab
 daan divaiyae. (978)

ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ ਧਰੈ ਹਰਿ ਜੁ ਅਰੁ ਤੇਰੇ ਹੀ ਲੈ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਪੁਕਾਰੈ।
 ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੀ ਨ ਲਾਜ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸਾਇਤ ਸਯਾਮ ਹੀ ਸਯਾਮ ਚਿਤਾਰੈ।
 ਨਾਮ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜੀਵਤ ਹੈ ਬਿਨੁ ਨਾਮ ਕਹਿਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਕਸਟਾਰੈ।
 ਯਾ ਬਿਧਿ ਦੇਖ ਦਸਾ ਉਨ ਕੀ ਅਤਿ ਬੀਚ ਬਢਿਯੋ ਜੀਯ ਸੋਕ ਹਮਾਰੈ॥ ੯੭੯॥

Tero hi dhayaan dharae har ju arr tero hi lae kar naam pukare.
 Maat pita ki na laaj karae har saait sayaam hi sayaam chiatare.
 Naam adhaar te jivat hae binn naam kahiyo chinn mai kastarae.
 Ya bidh dekh dasaa unn ki att beech badiyo jiye
 sok hamare. (979)

"This is how they have told you, but now listen to what Radha had told us. You have gone to Mathura having deserted us in Brij town and I have realized that you have got yourself enthroned in Mathura. This is how she talks, when her mind gets agitated (annoyed). Just as you had shown us your back (given us separation) your (new found) beloved hench back woman should also ditch you (how we wish)!" (977)

"O Sri Krishna! One more thing, she had said. O Udhav! You also listen to that thing. Either you come back to Brij town, (then it is well and good) else they have stated, O True Lord! You may send your emissaries to call back all the milkmaids. If you do not send any emissaries then you should come yourself." The poet sian has stated that in that case, you should bestow patience on them right now (so that they remain satisfied). (978)

"O Krishna! The milkmaids are always meditating on you and are always calling you by name (shouting for you). They are not bothered about the moral hesitation in the presence of their mothers or of fathers but are always remembering sian only in their hearts. They are living only by repeating your name whereas without repeating your name they feel depressed in a moment. By seeing their plight and predicament I am feeling greatly pained at heart. (979)

ਮਾਤ ਪਿਤਾਨ ਕੀ ਸੰਕ ਕਰੈ ਨਹਿ ਸਯਾਮ ਹੀ ਸਯਾਮ ਕਰੈ ਮੁਖ ਸਿਉ।
 ਭੂਮਿ ਗਿਰੈ ਬਿਧਿ ਜਾ ਮਤਵਾਰ ਪਰੈ ਗਿਰ ਕੈ ਧਰਿ ਪੈ ਸੋਊ ਤਿਉ।
 ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜਨ ਦੁੰਢਤ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਧਨ ਲੋਭਕ ਜਿਉ।
 ਅਬ ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋ ਪਿਖ ਕੈ ਤਿਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਹਉ ਦੁਖ ਇਉ॥ ੯੮੦॥

Maat pitaan ki sank karae neh sayaam hi sayaam karae mukh siyo.
 Bhoom girae bidh jaa matvaar parae gir kae dhar pae soyu tiyo.
 Brij kunjan dhondat hai tum ko kab sayaam kahae dhan lobhak jiyo.
 Ab taa te karo binti tum so pikh kae tinn ko phhun hoyu dukh iyo. (980)

ਆਪ ਚਲੋ ਇਹ ਤੇ ਨ ਭਲੀ ਜੁ ਪੈ ਆਪ ਤਲੋ ਨਹੀ ਦੂਤ ਪਠੀਜੈ।
 ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋ ਦੁਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਇਕ ਬਾਤ ਕਰੀਜੈ।
 ਜਿਉ ਜਲ ਕੇ ਬਿਨ ਮੀਨ ਦਸਾ ਸੁ ਦਸਾ ਭਈ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ।
 ਕੈ ਜਲ ਹੋਇ ਉਨੈ ਮਿਲੀਐ ਕਿ ਉਨੈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਬਰੁ ਦੀਜੈ॥ ੯੮੧॥

Aap chalo ehh te na bhali ju pae aap chalo nahi duut pathijae.
 Taa te karo binnti tum so duh baatan te ikk baat karijae.
 Jiyo jal ke binn meen dasa su dasa bhai gavarani ki sun lijae.
 Kae jal hoye unae miliayae ki unae dridta ko kahiyo bar dijae. (981)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਿਨ ਹਾਲ ਕਿਧੋ ਹਰਿ ਜੂ ਫੁਨਿ ਉਧਵ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨ ਲੀਨੋ।
 ਜਾ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨ ਕੈ ਚਿਤ ਤੋ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਘਟੈ ਦੁਖ ਹੋਵਤ ਜੀ ਨੋ।
 ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਨੈ ਸੁ ਸੋਊ ਲਖਿ ਲੀਨੋ।
 ਉਧਵ ਮੈ ਉਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੋ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕੋ ਅਬੈ ਬਰੁ ਦੀਨੋ॥ ੯੮੨॥

Kabiyo Baach

Swaiyya

Brij baasin haal kidho har ju phhun udhav te sabh hi sun linno.
 Ja ki katha sunn kae chitt te su hulas ghatae dukh hovat ji no.
 Sayaam kahiyo mukh te eh bhaat kidho kab nae su soyu lakh linno.
 Udhav mae unn gavarani ko su kahiyo dridta ko abae bar dinno. (982)

"They are not having any hesitation even about their parents presence and are always repeating the name of Shiam only. They fall down unconscious on the ground just as an addict (of drugs) falls down unconscious (in the absence of drugs). The poet siam has stated that they were trying to look for you in the byelanes of Kunj, just as a greedy person is always looking for money. So I would request you (on their behalf) that I am feeling equally pained and distressed on seeing them in this plight. (980)

If you are prepared to go to Brij, then nothing else could be more (welcome) appreciated; if you could not go personally, then send some emissaries. So I would earnestly request you to act on one of these proposals at least. Also listen to this thing from me that the condition of the milkmaids was as pitiable just as a fish feels out of water. Thus Udhav said, "O Krishna! Either meet them like the water (meeting fish) or bestow some peace and patience to them." (981)

**The poet has stated
'Swaiyya'**

Krishna heard all about the plight of Brij residents from Udhav, there is an end to all joy and happiness. Sri Krishna then thought in his mind which has been brought out by the poet like this. O Udhav! I have now bestowed on those milkmaids the boon of patience and peaceful existence. (982)

ਦੋਹਰਾ

ਸਤ੍ਰੁਹ ਸੈ ਚਵਤਾਲ ਮੈ ਸਾਵਨ ਸੁਦਿ ਬਧਵਾਰਿ।
ਨਗਰ ਪਾਵਟਾ ਮੋ ਤਮੋ ਰਚਿਯੋ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਿ॥ ੯੮੩॥

Dohra

Satareh sae chavtaal mae saavan sudd badhvaar.
Nagar paavtaa mo tumo rachiyo granth sudhaar. (983)

ਖੜਗ ਪਾਨਿ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਪੋਥੀ ਰਚੀ ਬਿਚਾਰਿ।
ਭੂਲਿ ਹੋਇ ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਕਬਿ ਪੜਿਅਹੁ ਸਭੈ ਸੁਧਾਰਿ॥ ੯੮੪॥

Khadag paan ki kirpa te pothi rachi bichaar.
Bhool hoye jeh tehh su kab padhiho sabahe sudhaar. (984)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪੀ ਉਧਵ ਸੰਬਾਦੇ
ਬਿਰਹ ਨਾਟਕ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤ।

Iit Sri Dasam sikandhe puranae bachitar natak granthe
krisnavtare gopi udhav sanbade
Bireh natak barnan naam dhayae samapatam sat subham sat.

ਅਥ ਕੁਬਿਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਗਵਨ ਕਥਨੰ

ਦੋਹਰਾ

ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਪੋਖਨ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਇ।
ਅਵਰ ਖੇਲ ਖੇਲਨ ਲਗੇ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ॥ ੯੮੫॥

Ath Kubja Greh Gavan Kathan

Dohra

Gopinn ko pokhan kariyo har ju kirpa karaye.
Avar khel khelan lage att hi harkh badhaye. (985)

Couplet

The moonlit Wednesday of the month of Savan (July) in the year 1744 Bikrami this Granth was created (published) by you, after proper verification, in the town of Paonta. (983)

The person, holding a sword in hand, through his grace, this book had been published with great deliberation. O Poets! Whenever there might have been some shortcomings, you should read all that with due corrections. (984)

Here the chapter on the milkmaids and Udhav's remarks about their separation (from Krishna) in the Dasam Sakand Puran from the Bachittar Natak dealing with with Krishnavtar episode ends.

All is well so far.

Now the episode of visiting the hench back women's house begins

Couplet

Sri Krishna through his grace, arranged sustenance of the milkmen, and started playing another game through his pleasure. (985)

ਸਵੈਯਾ

ਮਾਧਵ ਉਧਵ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗਿ ਏਕ ਸਮੈ ਕੁਬਿਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ।
ਏ ਸੁਨਿ ਆਗੇ ਹੀ ਆਏ ਲਏ ਮਨ ਭਾਵਤ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਸੁਖ ਪਾਏ।
ਲੈ ਹਰਿ ਕੇ ਜੁਗ ਪੰਕਜ ਪਾਂਇਨ ਸੀਸ ਢੁਲਾਇ ਰਹੀ ਲਪਟਾਏ।
ਐਸੇ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਜੀਯ ਮੋ ਜਿਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੋਰ ਘਟਾ ਘਰਾਏ॥ ੯੮੬॥

Swaiyya

Madhav udhav lae apne sang ek samae kubja greh aaye.
Ae sunn aage hi aaye laye mann bhavat dekh sabhae sukh paye.
Lae har ke jug pankaj paainn sees dhulayae rahi laptaye.
Aaiso hulaas badiyo jiye mo jim chatrik mor ghata gahraye. (9੮6)

ਉਚ ਅਵਾਸ ਬਨਿਯੋ ਅਤਿ ਸੁਭ੍ਰਮ ਈਗਰ ਰੰਗ ਕੇ ਚਿਤ੍ਰ ਬਨਾਏ।
ਚੰਦਨ ਧੂਪ ਕਦੰਬ ਕਲੰਬਕ ਦੀਪਕ ਦੀਪ ਤਹਾ ਦਰਸਾਏ।
ਲੈ ਪਰਜੰਕ ਤਹਾ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸਵਛ ਸੁ ਮਉਰਿ ਸੁਗੰਧ ਬਿਛਾਏ।
ਦੋ ਕਰ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਿਯੋ ਤਬ ਕੇਸਵ ਤਾ ਪਰ ਆਨਿ ਬੈਠਾਏ॥ ੯੮੭॥

Uuch avaas baniyo att subhram igar rang ke chitar banaye.
Chandan dhoop kandab kalnbak Deepak deep taha darsaye.
Lae parjank taha att sundar savachh su maour sughandh bichhaye.
Do kar jor parnaam kariyo tab kesav taa par aan baithaye. (987)

ਦੋਹਰਾ

ਰਤਨ ਖਚਤ ਪੀੜਾ ਬਹੁਰ ਲਯਾਈ ਭਗਤਿ ਜਨਾਇ।
ਉਧਵ ਜੀ ਸੋ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਬੈਠਹੁ ਯਾ ਪਰ ਆਇ॥ ੯੮੮॥

Dohra

Rattan khachat peeda bohar layaai bhagat janaye.
Udhav ji so yo kahiyo baithoh yaa par aaye. (988)

Swaiyya'

Once Sri Krishna taking Udhav alongwith him went to the house of hench back woman (Kubja). On hearing this news she went forward to receive him and brought him inside the house. On seeing the beloved (Krishna) she felt the bliss of life and then placed her head at the lotus feet of Sri Krishna. She felt such a peace of mind just as the black partridge or peacock feel overjoyed at the burst of clouds. (986)

She was having a high pedestal house which had red coloured paintings on the walls. By taking sandal wood, incense, alongwith the flowers of katumb and kalumbak, with a lamp lighted, she arranged an arti of Sri Krishna (worship in Hindu Style). Then she arranged to spread a beautiful bedsheet on a nice cot and placed many flowers with aromatic flavour on it. Then she bowed with folded hands to Sri Krishna and requested him to be seated on this cot. (987)

Couplet

Then in a sign of devoted love she brought a small cot, studded with jewels. She then asked Udhav to be seated on this cot. (988)

ਸਵੈਯਾ

ਉਧਵ ਜੀ ਕਬੁਜਾ ਸੋ ਕਹੈ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਖੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮਰੀ ਮੈ।
ਹਉ ਅਤਿ ਦੀਨ ਅਧੀਨ ਅਨਾਥ ਨ ਬੈਠ ਸਕਉ ਸਮੁਹਾਇ ਹਰੀ ਮੈ।
ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਬੈ ਉਠਿ ਪੀੜੇ ਕਉ ਦੀਨ ਉਠਾਇ ਕੇ ਵਾਹੀ ਘਰੀ ਮੈ।
ਪੈ ਇਤਨੇ ਕਰਿ ਕੈ ਭੂਅ ਰਹਿਯੋ ਗਹਿ ਪਾਇਨ ਨੇਹ ਛਰੀ ਮੈ॥ ੯੮੯॥

Swaiyya

Udhav ji kubja so kahae nij preet lakhi att hi tumri mai.
Hoyu att deen adheen anaath na baith sakyo samuhaye hari mae.
Kaan partaap tabae uthh pidae koyu deen uthaaye ke vaahi ghari mae.
Pae itno kar kae bhuye baith rahiyo geh paainn neh
• chhari mai. (989)

ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸੇਸ ਮਹੇਸ ਸੁਰੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਨ ਪਾਏ।
ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਬਖਾਨਿ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੈ ਗਯਾਨ ਨ ਗਾਏ।
ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸਿਧ ਸਮਾਧਿ ਮੈ ਸਾਧਤ ਹੈ ਮਨਿ ਮੋਨ ਲਗਾਏ।
ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਕੇਸਵ ਕੇ ਅਬ ਉਧਵ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਸਹਰਾਏ॥ ੯੯੦॥

Je padd pankaj ses mahes sures dinnes nises na paaye.
Je padd pankaj bed puraana bakhaan parmaan kae
gayaan na gaaye.
Je padd pankaj sidh samaadh mae sadhat hae mann mon lagaye.
Je padd pankaj kesav ke abb udhav lae kar mae sehaye. (990)

ਸੰਤ ਸਹਾਰਤ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਮਹਾ ਬਿਗਸਿਯੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੋਊ।
ਜੋਗਨ ਕੇ ਜੋਊ ਧਯਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਅਤਿ ਬਯਾਕੁਲ ਹੋਊ।
ਜਾ ਬ੍ਰਹਮਦਾਇਕ ਸੇਸ ਸੁਰਾਦਿਕ ਖੋਜਤ ਅੰਤਿ ਨ ਪਾਵਤ ਕੋਊ।
ਸੋ ਪਦ ਕੰਜਨ ਕੀ ਸਮ ਤੁਲਿ ਪਲੋਟਤ ਉਧਵ ਲੈ ਕਰਿ ਦੋਊ॥ ੯੯੧॥

Sant sahaarat sayaam ke paaye mahaa bigsiyo
mann bhitar soyu.
Jogan ke joyu dhayaan ke beech na avat hai att bayakul hoyu.
Ja brahmadik ses suradik khojat antt na pavat koyu.
So padd kanjan ki sam tul palotatt udhav lae kar doyu. (991)

Swaiyya'

Udhav told Kabuja "that he had realized about her intense love for Sri Krishna. I am very humble helpless who is always very polite and without any support as such he could not be seated in the presence of Sri Krishna on this bedstead. Then she got up and arranged to remove this small cot to show the might of Sri Krishna. Then by saying this, he seated himself on the ground and held with his own hands both the lotus feet of Sri Krishna with affection. (989)

The lotus-feet (of Krishna) which Sheshnag, Sahe's, Indra and the Sun (gods) could not attain and which (lotus-feet) were mentioned in the Vedas, and Puranas, but they could not explain with examples the (knowledge) value of those lotus-feet. Infact, those lotus-feet were being contemplated upon by the Sidhas (ascetics) in their meditation and the Monis meditate upon them in their silence. Now Udhav was holding those lotus-feet with devotion and love in his hands. (990)

Those saints, who serve the lotus-feet of Sri Krishna, feel greatly elated in their hearts. These lotus-feet could not be visualised by the Yogis even, while doing meditations, which makes them restless. Even Brahma, Sheshnag, and other gods could not seek and got tired of their efforts, but could never realise their infinite value, so there could be no equivalent of those lotus-feet (nothing could match them). But Udhav was caressing those lotus-feet with his both hands. (991)

ਇਤ ਸਯਾਮ ਪਲੋਟਤ ਉਧਵ ਪਾਇ ਉਤੈ ਉਨ ਮਾਲਨਿ ਸਾਜ ਕੀਏ।
 ਸੁਭ ਬਜ੍ਜਨ ਕੇ ਅਰੁ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਸੁਖ ਹੋਤ ਜੀਏ।
 ਇਤਨੇ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਪੈ ਗਈ ਬਿੰਦੁਰੀ ਕਹਿਯੋ ਈਗਰ ਭਾਲਿ ਦੀਏ।
 ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹੀਏ॥ ੯੯੨॥

Itt sayaam palotatt udhav paaye utae unn malan saaj kiye.
 Sabh bajran ke arr laal javahar dekh jisae sukh hott jiye.
 Itne peh kaan pae aaye gayi binduri kahiyo igar bhaal diye.
 Teh roop nihaar hulas badiyo kab sayaam kahae jadubeer hiye. (992)

ਸਜਿ ਸਾਜਨ ਮਾਲਨਿ ਅੰਗਨ ਮੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਗਈ।
 ਮਨੋ ਦੂਸਰਿ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨੋ ਹੇਰਤ ਕੈ ਇਹ ਰੂਪ ਮਈ।
 ਹਰਿ ਜੂ ਲਖਿ ਕੈ ਜੀਯ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਐਚ ਲਈ।
 ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਬੈਸਿ ਅਸੰਕ ਭਈ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਸੰਕ ਪਰਾਇ ਗਈ॥ ੯੯੩॥

Saj sajan malan angan mae att sundar so har paas gayi.
 Mano duusar chandarkala pargati mano herat kae eh roop mayi.
 Har ju lakh kae jiye ki birtha kab sayaam kahae soyu aaich layi.
 Tehh upar bais asank bhai mann ki sabh sank paraye gayi. (993)

ਬਹੀਯਾ ਜਬ ਹੀ ਗਹਿ ਸਯਾਮਿ ਲਈ ਕੁਬਿਜਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
 ਸਯਾਮ ਮਿਲੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਮੈ ਹਮ ਕਉ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਚੰਦਨ ਜਿਉ ਤੁਹਿ ਅੰਗ ਮਲਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਰਿਝਾਯੋ।
 ਜੋਊ ਮਨੋਰਥ ਥੋ ਜੀਯ ਮੈ ਤੁਮਰੇ ਮਿਲਏ ਸੋਊ ਮੋ ਕਰਿ ਆਯੋ॥ ੯੯੪॥

Bahiya jab hi geh sayaam layi kubja att hi mann mae sukh payo.
 Sayaam mile bahute dinn mae ham kayo keh kae eh bhaat sunayo.
 Chandan jiyo tohe ang maliyo teh te ham hun jadubeer rijhayo.
 Joyu manorath tho jiye mae tumre milye soyu mo kar aayo. (994)

On one side Udhav was caressing these lotus-feet of Sri Krishna, on the other side the gardener (woman) had arranged her embellishments. She had worn jewel and rubies studded ornaments, which brought great relief and joy to the mind on their sight. In the meantime she had come near Krishna and was having a red-coloured vermillion (round) mark (bindi) on the forehead. The poet siam has stated that Krishna was thrilled to see her beauty and ornaments. (992)

The garden woman, with all the limbs decorated with ornaments and with a beautiful appearance came near Krishna. It appeared as if she was having the form of a second Chanderkala or Rati (Kamdev's spouse). The poet siam has stated that Sri Krishna realising her state of mind, pulled her towards himself. She seated herself on the same cot without any hesitation and all her fears or discomforts were gone. (993)

When Sri Krishna pulled (the hench woman) towards himself, the woman felt greatly over-joyed at heart. "O Krishna! You have met me after many days (a long time), thus the Kubaja (hench woman) told Krishna. I had rubbed the sandal wood on your body, which gave me lot of solace at heart, today Sri Krishna had made me enjoy the same experience. Whatever was the ideal of my life, I have today got it fulfilled by meeting you (today). (994)

The chapter on visiting the hench woman's house from the Bachittar Natak and the episode of completing her life's mission is completed here.

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕੁਬਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾ ਮਨੋਰਥ ਪੁਰਨ ਸਮਾਪਤੰ।
ਅਥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਧਾਮ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਆਏ**

ਸਵੈਯਾ

ਦੈ ਸੁਖ ਮਾਲਨਿ ਕਉ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੇ ਫਿਰ ਧਾਮਿ ਪਧਾਰਿਯੋ।
ਆਵਤ ਸੋ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ਲਗਿਯੋ ਤਿਹ ਮਧਿ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰਿਯੋ।
ਸੋ ਗਹਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਰਹਿਯੋ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਉਧਵ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਇਨ ਸੰਤਨ ਕੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਹਾਰਿਯੋ॥ ੯੯੫॥

**Itt Sri Bachitar natak granthe kubja ke greh ja
manorath puran samapatan.**

Ath Akroor Ke Dhaam Kaan Ju Aaye

Swaiyya

Dae sukh malan koyu att hi akroreh ke phir dhaam padhariyo.
Aavat so sunn paaye lagiyo tehh madh chalo har prem chitariyo.
So geh sayaam ke paye rahiyo kab ne mukh te eh bhaat uchariyo.
Udhav so jadubeer kahiyo inn santan ko att prem nihariyo. (995)

ਉਧਵ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
ਸੁਧਿ ਕਰੀ ਉਨ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਕੁਬਿਜਾ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਅਰੁ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰਿਯੋ।
ਸੋ ਗਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਕਨ੍ਹੀਯਾ ਸੰਗਿ ਪੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਹੇ ਹਰਿ ਜੁ ਇਹ ਕੇ ਪਿਖਏ ਉਨ ਕੇ ਸਭ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਰਿਯੋ॥ ੯੯੬॥

Udhav sayaam kahiyo sunn kae akroreh ko att prem nihariyo.
Sudh kari unn ki mann mae kubja ko kahiyo arr prem chitariyo.
So ginti kar kae mann mae kaniya sang pae eh bhaat uchariyo.
He har ju eh ke pikhae unn ke sabh prem bida karr daariyo. (996)

**Now the episode of visiting Akroor by Kahna at his house begins
Swaiyya'**

After giving mental satisfaction to the gardener (woman) Krishna went to the house of Akroor, and hearing the news of Sri Krishna's coming to his house, Akroor fell at his lotus-feet and he felt the bliss of his life throughout his body, which was seen through by Krishna. Then he took the lotus-feet of Krishna in his hands; the beauty of this scene has been described by the poet like this. Udhav then had told Krishna that he had observed the great love and affection towards him of these saints. (995)

Udhav then felt the great love of Akroor on hearing the words of Krishna; then he was reminded of the great love of Kubija (hench woman) by recalling her words. Then after great deliberations in his mind he told Krishna. O Krishna! On seeing the love of this man it seemed that the love of Kubija was nothing as compared to his (Akroor's). (996)

ਹਰਿ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਮਨੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਸੇਵ ਸੁ ਕੀਨੀ।
 ਪਾਇ ਪਰੋ ਤਾਹਿ ਕੇ ਬਹੁਰੇ ਉਠਿ ਦੇਵਕੀ ਲਾਲਿ ਪਰਿਕ੍ਰਮਾ ਦੀਨੀ।
 ਭੋਜਨ ਅੰਨ ਜਿਤੋ ਗ੍ਰਿਹ ਥੋ ਸੋਊ ਆਨਿ ਧਰੋ ਹਿਤ ਬਾਤ ਲਖੀਨੀ।
 ਥੋ ਮਨ ਮੋ ਸੋਊ ਬਾਛਤ ਇਛ ਵਹੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਪੂਰਨ ਕੀਤੀ॥ ੯੯੭॥

Har roop nihaar mane sukh paaye kae sri jadubeer ki sev su kinni.
 Paaye paro taahe ke bahure uthh devki laal parikarma dinni.
 Bhojan ann jito greh tho soyu aan dharo hitt baat lakhini.
 Tho mann mo soyu bachhat ichh vahae jasudha sudd puran kiti. (997)

ਪੂਰਨ ਕੈ ਮਨਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਸੰਗਿ ਊਧਵ ਲੈ ਫਿਰਿ ਧਾਮਿ ਅਯੋ।
 ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਕੈ ਮੰਗਨ ਲੋਗ ਬੁਲਾਇ ਗਵਾਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਰਾਗ ਗਯੋ।
 ਤਿਨ ਉਪਰ ਗੀਝਿ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਘਨੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਕਢਿ ਦਾਨ ਦਯੋ।
 ਮਨੋ ਤਾ ਜਸ ਤੇ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਅਬ ਕੋ ਦਿਨ ਲਉ ਦਿਨ ਸੇਤ ਭਯੋ॥ ੯੯੮॥

Puran kae mansa tehh ki sang udhav lae phir dhaam aayo.
 Greh aaye kae mangan log bulaye gavavat bhayo tehh raag gayo.
 Tinn upar reejh kahe kab sayaam ghano greh te kadh daan dayo.
 Mano ta jass te mrit mandal mae ab ke dinn layo dinn set bhayo. (998)

ਅਕੂਰ ਸਿਆਮ ਕੇ ਧਾਮਹਿ ਆਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿਓ।
 ਕੰਸ ਬਿਦਾਰਿ ਬਕੀ ਉਰਿ ਫਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਕਰਤਾਰ ਸਰਾਹਨ ਲਾਗਿਓ।
 ਅਉਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗਿਓ।
 ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਿਯੋ ਮਨ ਕੋ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਥੋ ਜਿਤਨੇ ਸਭ ਭਾਗਿਓ॥ ੯੯੯॥

Akroor siyaam ke dhaameh aaye kae Sri Jadubeer ke paainn lagiyo.
 Kans bidaar baki urr phaar kahiyo kartaar Saharan lagiyo.
 Aor gayi sudh bhool sabhae har ki upma rass bhitar pagiyo.
 Anand beech badiyo mann ke mann ko dukh tho jitno
 sabh bhagiyo. (999)

On perceiving the form of Sri Krishna in his heart, Akroor felt the bliss of life, and served Sri Krishna (with great zeal). At first he bowed to him and then he circumambulated around the son of Devki (Krishna) by getting up. Whatever food articles he had at home, were brought by him and offered to Krishna. (997)

Then Sri Krishna, after fulfilling his desires, came back home alongwith Udhav. On coming home he sent for those singers, who could eat well and asked them to sing songs in Ragas. The poet siam has stated that on being greatly pleased with the singers, he gave them many things as gifts (alms) from the house. It seemed that the praises sung on that day had made the days become (white) illuminating in the whole world till to date. (998)

On reaching Krishna's hosue, Akroor had bowed to Sri Jadbir (at his feet). After killing Kansa and having torn apart the chest of Baki (demon) and then hearing the episode of creating the Universe, he started singing his praises. He totally forgot about every thing else and started singing the praises of Sri Krishna alone, and was completely absorbed in his life. This had brought great relief to his heart and all his pangs of suffering (at heart) were alleviated. (999)

ਦੇਵਕੀ ਲਾਲ ਗੁਪਾਲ ਅਹੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਦਿਆਲ ਇਹੈ ਜੀਯ ਧਾਰਿਓ।
 ਕੰਸ ਬਿਦਾਰਿ ਬਕੀ ਉਰ ਫਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਕਰਤਾ ਜਦੁਬੀਰ ਉਚਾਰਿਓ।
 ਹੇ ਅਘ ਕੋ ਰਿਪੁ ਹੇ ਰਿਪੁ ਕੇਸੀ ਕੇ ਹੇ ਕੁਪਿ ਜਾਹਿ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤਿ ਮਾਰਿਓ।
 ਤਾ ਅਬ ਰੂਪ ਦਿਖਾਇ ਹਮੈ ਹਮਰੋ ਸਭ ਪਾਪ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਓ॥ ੧੦੦੦॥

Devki laal gupaal aho nand laal diyaal ihae jiye dhariyo.
 Kans bidaar baki urr phaar kahiyoo karta jadubeer uchariyo.
 He aghh ke rip he rip kesi ke he kup jaahe trinavrat mariyo.
 Taa ab roop dikhaye hamae hamro sabh paap bida kar dariyo. (1000)

ਚੋਰ ਹੈ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕੋ ਸੁਖ ਕੋ ਬਹੁ ਦਾਇਕ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਿਓ।
 ਹੈ ਠਗ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਚੀਰਨ ਕੋ ਭਟ ਹੈ ਜਿਨਿ ਕੰਸ ਸੋ ਬੀਰ ਪਛਾਰਿਓ।
 ਕਾਇਰ ਹੈ ਬਹੁ ਪਾਪਨ ਤੇ ਅਰੁ ਬੇਦ ਹੈ ਜਾ ਸਭ ਲੋਗ ਜੀਯਾਰਿਓ।
 ਪੰਡਿਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨਿ ਚਾਰੋ ਈ ਬੇਦ ਕੋ ਭੇਦ ਸਵਾਰਿਓ॥ ੧੦੦੧॥

Chor hai sadhan ke dukh ko sukh ko bar dayak sayaam uchariyo.
 Hai thhag gavarani cheeran ko bhhat hai jinn kans so beer pachariyo.
 Kayar hai baho papan te arr baed hai jaa sabh log jiyaariyo.
 Pandat hai kab sayaam kahae jinn chaaro ee bed ko bhed savariyo. (1001)

ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਜਦੁ ਬੀਰ ਕੇ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਠਿ ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ।
 ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਬਾਰ ਸਲਾਹ ਕਰੀ ਦੁਖ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਹਰਿਯੋ।
 ਅਰੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਬਿਧਿ ਯਾ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਿਯੋ।
 ਹਰਿ ਨਾਮ ਸੰਜੋਆ ਕਉ ਪੈਨ੍ਹਿ ਤਨੈ ਸਭ ਪਾਪਨ ਸੰਗਿ ਲਰਿਯੋ ਨ ਟਰਿਯੋ॥ ੧੦੦੨॥

Yo keh kae jadu beer ke so kab sayaam kahe uthh paye pariyo.
 Har ki baho baar saraah kari dukh tho jitno chinn beech hariyo.
 Arr ta chhab ke jass uuch maha kabb ne bidh ya mukh te uchriyo.
 Har naam sanjoye koyu paeen tanae sab papan sang lariyo na tariyo.
 (1002)

"O son of Devki. O sustainer of Universe (Gopal)! O benevolent Lord! He had made up his mind to sing such praises. Thus he called Krishna the killer of Kansa, the person tearing open the chest of Baki, and the creator of the Universe. O Enemy of kaisi! O killer of the demon Trinavarat with great rage! By showing your true self to us you had destroyed all our sins." (1000)

"O Shiam! You are a thief, thus you are stealing the hearts of your saints! You are thus known for bestowing gifts of peace and solace (to your saints). You are a cheat, you had cheated the milkmaids of their clothes; you are a great warrior who had killed a warrior like Kansa. You are a great weakling, being afraid of the sins; you are a great physician who had managed to keep alive all the people of the world. The poet siam has stated that you are a great scholar (pundit), who had known the whole secret (knowledge) of all the four Vedas." (1001)

The poet siam has stated that he bowed to Sri Krishna on saying these words. He praised Sri Krishna many times, and all his sufferings and afflictions were alleviated in a moment. The poet has expressed the beauty and praise of this scene like this. It appeared as if he had worn the armour (safety devices) by wearing the Lord's Name as the protective cover on his body, he fought against all the sinners (sins) but never faltered. (1002)

ਫਿਰਿ ਜੋ ਕਰਿ ਕਾਨਰ ਕੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਹੀ ਮੁਰ ਸਤ੍ ਪਛਾਰਿਯੋ।
 ਤੈ ਹੀ ਮਰੇ ਤ੍ਰਿਪਰਾਰਿ ਕਮਧ ਸੁ ਰਾਵਨ ਮਾਰਿ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਿਯੋ।
 ਲੰਕ ਦਈ ਅਰਿ ਭ੍ਰਾਤਰ ਕਉ ਸੀਅ ਕੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਫਿਰਿ ਅਉਧਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ।
 ਤੈ ਹੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਏ ਸਭ ਹੀ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ॥ ੧੦੦੩॥

Phir yo kar kanar ki upma har ji tum hi mur satar pachariyo.
 Tae hi mare tripuraar kamadh su ravan maar ghan ran pariyo.
 Lank dayi arr bharatar kayo siye ko sang lae phir aadh sidhariyo.
 Tae hi charitar kiye sabh hi ham janat hai eh bhaat uchariyo. (1003)

ਹੈ ਕਮਲਾਪਤਿ ਹੇ ਗਰੁੜਪੁਜ ਹੈ ਜਗਨਾਇਕ ਕਾਨ੍ਹਿ ਕਹਿਯੋ ਹੈ।
 ਹੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੋ ਬਤੀਯਾ ਸਭ ਹੀ ਤੁਮਰੀ ਭ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਭਯੋ ਹੈ।
 ਮੇਰੀ ਹਰੇ ਮਮਤਾ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਚੀਨ ਲਯੋ ਹੈ।
 ਡਾਰਿ ਦਈ ਮਮਤਾ ਤਿਹ ਪੈ ਸੋਊ ਮੋਨਹਿ ਧਾਰ ਕੈ ਬੈਠਿ ਰਹਿਯੋ ਹੈ॥ ੧੦੦੪॥

He kamlapati he garudhdhavaj he jaganiayk kaan kahiyo hae.
 He jadubeer kaho batiya sabh hi tumri bhrith lok bhayo hai.
 Meri haro mamta har ju eh bhaat kahiyo har cheen layo hai.
 Daar dayi mamta tehh pae soyu moneh dhaar kae baith
 rahiyo hai. (1004)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ ਅਕ੍ਰੂਰ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਐ ਹੋ ਚਚਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਕਉ ਸਮਝੇ ਬਿਨੁ ਤੈ ਹਰਿ ਚੀਨੋ।
 ਤਾ ਤੇ ਲਡਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ਕਹਿਯੋ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁਖ ਹੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ।
 ਆਇਸ ਮੋ ਬਸੁਦੇਵਹ ਜੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਡੇ ਲਖ ਊ ਕਰ ਕੀਨੋ।
 ਤਾ ਤੇ ਨ ਮੋ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਲਖੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਸਿ ਦੀਨੋ॥ ੧੦੦੫॥

Kaan Ju Baach Akroor So

Swaiyya

Aae ho chacha jadubeer kahiyo ham kayu samjhe binn tae har chino.
 Ta te ladavoh moh kahiyo jeh te sukh ho att hi muhe ji no.
 Aais mo basudeveh ji akroor bade lakh uu kar kinno.
 Ta te na mo ghan sayaam lakhae eh bhaat kahiyo har
 ju hass dinno. (1005)

Then he (poet) had praised Sri Krishna like this, "O Hari (Lord)! You had destroyed (defeated) the enemy called Mur (demon). You had killed the demons Kirpurar and Karodh and had fought a fierce battle against Ravana thus killing him, and had handed over the kingdom to the enemy's brother and had returned to Ayoudhya by bringing Sita alongwith you. You had alone performed all these wonderful acts, and I know this fully well, that is why I am saying all this." (1003)

O Lachhmi's spouse! O Lord with Garuda's protection! O Lord of the Universe! You are also known by the name of Kahna, O Sri Kahna ! I only say this that all the people are your slaves (to serve you). O Lord! May you relieve me of my worldly love! Krishna had seen through such remarks being thought of, and made him engrossed in worldly love instead, and he sat down in complete silence (observing silence) (like a Moni). (1004)

Kahna then told Akroor like this

Swaiyya'

Sri Krishna then said, "O Chacha! (O Uncle) Without knowing me fully, you have considered me as the True Lord, then you should talk to me in an affectionate manner, and say only those things which would bring solace to my mind. I have been ordered by Basudev (my father) that I should consider Akroor as my elder (superior) as such I have acted like this, so that you may not consider me as Ghanshyam (Lord). Saying such words, Krishna then laughed." (1005)

ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ।
 ਸੋਕ ਜਿਤੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਥੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਭੇਟਿ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਏ।
 ਛੋਟ ਭਤੀਜ ਲਖੇ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੈ ਜਗ ਕੇ ਕਰਤਾ ਨਹੀ ਪਾਏ।
 ਯਾ ਬਿਧਿ ਭੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਕਥਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਥਿ ਸਯਾਮਹਿ ਮੰਗਲ ਗਾਏ॥ ੧੦੦੬॥

So sun beer prasan bhayo muslidhar sayaam ju kanthh lagaye.
 Sok jite mann bhitarr the harr ko tan bhatt sabhae bisaraye.
 Chhot bhateej lakhae kar kae kar kae jag ke karta nahi paaye.
 Ya bidh bhi tehh thor katha tehh ke kab sayameh
 mangal gaaye. (1006)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੈ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਅਕ੍ਰੂਰ ਗ੍ਰਿਹ ਜੈਬੋ ਸੰਪੂਰਨ।
ਅਥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੋ ਫੁਫੀ ਪਾਸ ਭੋਜਨ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਬਰਬੀਰ ਗਜਾਪੁਰ ਮੈ ਚਲ ਜਇਯੈ।
 ਮੋ ਪਿਤ ਕੀ ਭਗਨੀ ਸੁਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਅਬ ਜਾਇ ਕੈ ਸੋਧਹਿ ਲਇਯੈ।
 ਅੰਧ ਤਹਾ ਨਿਪ ਹੈ ਮਨ ਅੰਧ ਦ੍ਰਿਸ਼ੋਧਨ ਭਯੋ ਬਸਿ ਤਾ ਕੋ ਲਖਈਯੈ।
 ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਦਈਯਤ ਹੈ ਸੁਖ ਕੈ ਦੁਖ ਦਈਯੈ॥ ੧੦੦੭॥

Itt Sri Dasam sikandhe bachitar natak granthe krishnavtare
akroor greh jaebo sanpooran.

Ath Akroor Ko Phhufi Paas Bhejan Kathan

Swaiyya

Sri Jadubeer kahiyo hass kae barbeer gajapur mae chal jaiyae.
 Mo pitt ki bhagni sudd hai tinn ko ab jaye kae sodheh laiye.
 Andh tahaa nirap hai mann andh darjodhan bhayo bass
 taa ko lakhiaye.

Pandu ke putran ko tehh thor daiyat hai sukh kae
 dukh daiyae. (1007)

Hearing these words, Akroor felt very happy and then embraced both Balram and Krishna. By touching the body of Krishna, all his sufferings had disappeared. So he considered them as his little nephews only, and did not consider him as the Lord-Creator of the Universe. This episode took place there, the beauty of this scene and its prasies have been sung by the poet siam. (1006)

**Here the chapter on visiting Akroor's house forming part of the
Bachittar Natak of Sri Dasam Sakand dealing with the
Krishnavtar episode is complete.**

**Now the episode of sending Akroor to his father's sister begins.
Swaiyya'**

Sri Krishna then laughed and said, "O Great warrior Akroor! Please go to Hastnapur, there my father's sister and her sons are staying, and bring me news about their welfare. The king of the place is blind, but he is blind of heart also (without any knowledge) as he is completely under the control of Daryodhana (his son). There you have to ascertain whether he was treating the sons of Pandu with regard, giving them all comforts or was ill treating them, causing sufferings to them." (1007)

ਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਕਰਿ ਕੈ ਅਕੂਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਸਿਧਾਰਿਯੋ।
 ਪੰਥ ਕੀ ਬਾਤ ਗਨਉ ਕਹਿ ਲਉ ਪਗ ਬੀਚ ਗਜਾਪੁਰ ਕੇ ਤਿਨਿ ਧਾਰਿਯੋ।
 ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਨਿਪ ਬੀਚ ਸਭਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
 ਭੂਪ ਕਹੀ ਕਹੁ ਮੋ ਬਿਰਥਾ ਜਦੁਬੀਰਹਿ ਜਾ ਬਿਧਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਯੋ॥ ੧੦੦੮॥

Yo sunn kae tehh ki batiya kar kae akroor parnaam sidhariyo.
 Panthh ki baat ganyo keh layo pag beech gajapur ke tinn dhariyo.
 Praat bhaye nirap beech sabha kabh sayaam kahae
 ehh bhaat uchariyo.

Bhoop kahi kaho mo birtha jadubireh ja bidh
 kans pachariyo. (1008)

ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਰਿਪੁ ਸੋ ਸਭ ਜਾ ਬਿਧਿ ਸਯਾਮ ਲਰਿਯੋ।
 ਗਜ ਮਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੈ ਮਲਨ ਕੋ ਫਲ ਫਾਰ ਕੈ ਕੰਸ ਸੋ ਜਾਇ ਅਰਿਯੋ।
 ਤਬ ਕੰਸ ਨਿਕਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਰੈ ਅਰੁ ਢਾਲ ਸਮਾਰ ਕੇ ਜੁਧੁ ਕਰਿਯੋ।
 ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਿਓ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰਿ ਡਰਿਯੋ॥ ੧੦੦੯॥

Batiya sunn utar det bhayo rip so sabh jaa bidh sayaam lariyo.
 Gaj maar parhaar kae malan ko dal phaar kae kans so jaaye ariyo.
 Tab kans nikaar kirpaan karae arr dhaal samaar ke judh kariyo.
 Tab hi harr ju geh kesan te patkiyo dharni par
 maar dariyo. (1009)

ਭੀਖਮ ਦੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾਰੁ ਕ੍ਰਿਪੀਸੁਤ ਔਰ ਦੁਸਾਸਨ ਬੀਰ-ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
 ਸੂਰਜ ਕੋ ਸੁਤ ਭੂਰਿਸ੍ਵਾ ਜਿਨ ਪਾਰਥ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋ ਬੈਰ ਉਤਾਰਿਯੋ।
 ਰਾਜ ਦੁਰਯੋਧਨ ਮਾਤਲ ਸੋ ਇਹ ਪੇਖਪਤ ਹੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
 ਸਯਾਮ ਕਹਾ ਬਸੁਦੇਵ ਕਹਾ ਕਹਿ ਅੰਗਿ ਮਿਲੇ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਟਾਰਿਯੋ॥ ੧੦੧੦॥

Bhikham dron kirpaar kirpisut aor dusasan beer nihariyo.
 Suraj ko sudd bhoorisarva jinn paarth bhraat so baaer utaariyo.
 Raaj durjodhan maatal so eh pekhat hi eh bhaat uchariyo.
 Sayaam kaha basudev kahaa keh ang mile mann
 ko dukh taariyo. (1010)

Akroor, after listening to Krishna, bowed to him and went away. What should I say about the happiness enroute, but finally court he reached Hastinapur. The poet siam has stated that he went to the King's darbar (court) in the next morning and stated like this. The king then asked him to explain all the details about Sri Krishna's killing of Kansa. (1008)

On hearing the king's words, Akroor replied to him, giving all the details, as to how Krishna had fought against the enemy. First he had called the elephant (Kawaliapir), then he had killed the wrestlers and then passing through the whole army he had approached and engaged Kansa directly (in fight). Then Kansa had taken up his sword and shield and had fought against him. Then Sri Krishna had held Kansa with his hair, thrown him on the ground and then killed him. (1009)

Akroor had seen in the King's assembly all the warriors like Bhisham Pitama, Dronacharya, Kirpacharya, Aswotham, and Dashashan. The son of the (god) sun (Karan) and Bhunsharwa (who had killed Abhimanyou) to take revenge of his brother from Arjuna, were also seen by him. The king Durayodhana, on seeing his uncle Akroor, asked him as to how was Krishna? How was Basudeva and then received him by hugging him and thus got all his (suffering) pain alleviated. (1010)

ਰੰਚਕ ਬੈਠਿ ਸਭਾ ਨਿਪ ਕੀ ਉਠ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਫੁਫੀ ਪਹਿ ਆਯੋ।
 ਕੁੰਤੀ ਕਉ ਦੇਖਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ।
 ਪੂਛਤ ਭੀ ਕੁਸਲੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹੈ ਜਾ ਜਸੁ ਬੀਚ ਸਭੈ ਧਰਿ ਛਾਯੋ।
 ਨੀਕੋ ਹੈ ਸਯਾਮ ਸਨੈ ਬਸੁਦੇਵ ਸੁ ਦੇਵਕੀ ਨੀਕੀ ਸੁਨੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ੧੦੧੧॥

Ranchak baith sabha nirap ki uthh kae jadubeer phuphi peh aayo.
 Kunti kayu dekhat hi kab sayaam kahae tinn painn sees jhukayo.
 Puuchat bhi kuslae jadubeer hae ja jas beech sabae dhar chhayo.
 Niike hai sayaam sanae basudev su devki niki suni sukh paayo. (1011)

ਇਤਨੇ ਮਹਿ ਬਿਦੁਰ ਆਇ ਗਯੋ ਸੋਊ ਪਾਰਬ ਮਾਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿਯੋ।
 ਪੂਛਤ ਭਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਸਖੀ ਅਕੂਰ ਕਉ ਤਾ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ।
 ਅਉਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਇਹੀ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗਿਯੋ।
 ਵਾਹ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹੈ ਸੁਖੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਸੁਖ ਭਯੋ ਦੁਖ ਭਾਗਿਯੋ॥ ੧੦੧੨॥

Itne meh bidur aaye gayo soyu paarth maaye kae paainn lagiyo.
 Puuchat bhayo jadubeer sukhi akrroor kayu taa ras mo anuragiyo.
 Aaur gayi sudh bhool sabhae kab sayaam ihi ras bhitari pagiyo.
 Vaah kahiyo sabh hi hai sukhi sun kae batiya sukh bhayo
 dukh bhagiyo. (1012)

ਕੁੰਤੀ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਕੇਲ ਕਰੈ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਸੋਊ ਮਨ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ਹਉ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਬਿਸਾਰੀ।
 ਦੁਖਿਤ ਭਈ ਇਨ ਲੋਗਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਿ ਕੈ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਪੁਕਾਰੀ।
 ਨਾਥ ਮਰਿਯੋ ਸੁਤ ਬਾਲ ਰਹੇ ਤਿਹ ਤੇ ਅਕੂਰ ਭਯੋ ਦੁਖ ਭਾਰੀ।
 ਤਾ ਤੇ ਹਉ ਪੂਛਤ ਹੋ ਤੁਮ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਹਰਿ ਜੀ ਸੁਧਿ ਲੋਤ ਹਮਾਰੀ॥ ੧੦੧੩॥

Kunti Baach

Swaiyya

Kel karae Mathura mae soyu mann te kahiyo hayu brij naath bisaari.
 Dukhat bhai inn logan te att hi keh kae ghan sayaam pukari.
 Naath mariyo sudd baal rahe tehh te akrroor bhayo dukh bhaari.
 Taa te hayu poochat ho tum ko kabhun harr ji sudh lett hamari. (1013)

After spending some time in the king's assembly he got up and went to meet the aunt of Sri Krishna (Kunti). The poet Siam has stated that he bowed his head on seeing Kunti, at her feet. Kunti then asked about the welfare of Krishna, whose fame had spread throughout the world. In reply to her, he told her that Krishna and Basudev were all quite well and Devki was also feeling good. This news brought some solace to Kunti. (1011)

In the meantime Bidar had arrived, who bowed to the mother of Arjuna (Kunti) and asked Akroor about Krishna's welfare, and was absorbed in his love and affection completely. The poet Siam has stated that he forgot completely about everything else, and was only engrossed in his love. Then Akroor said that all were very happy and well, which gave him solace and peace of mind on hearing this, and all his affliction (worry) was removed. (1012)

Then Kunti said :

'Swaiyya'

That Krishna is now doing his miracle in Mathura and why has he forgotten me from hearts and I am in great trouble here with these people here and she cried out loudly for the help of Ghan Shyam O Akroor! My spouse had died and the the children are too young (small), so I am suffering badly. Now I would like to ask you as to when Krishna would look after our welfare? (1013)

ਦੁਖਿਤ ਹੈ ਅਕੂਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਨਿਪ ਅੰਧ ਰਿਸੈ ਸੇ।
 ਦੇਤ ਹੈ ਦੁਖ ਘਨੇ ਹਮ ਕਉ ਕਹੀਓ ਸੁਨਿ ਮੀਤ ਸਯਾਮ ਸੋ ਐਸੇ।
 ਪਾਰਥ ਭ੍ਰਾਤ ਰੁਚੇ ਉਨ ਕੋ ਨਹਿ ਵਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਕਹੁ ਸੋ ਬਿਧਿ ਕੈਸੇ।
 ਯੋ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਸੋਊ ਆਖ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੋ ਤ੍ਰਿਣ ਜੈਸੇ॥ ੧੦੧੪॥

Dukhat haav akrro ke sang kali batiya nirap andh risae se.
 Det hae dukh ghano kayu kahiyo sunn meet sayaam so aaise.
 Paarth bhraat rache unn ko neh vaahe kahiyo kahu so bidh kaise.
 Yo sunn utar det bhai soyu aakh ke beech pare trinn jaise. (1014)

ਕਹਿ ਯੋ ਬਿਨਤੀ ਹਮਰੀ ਹਰਿ ਸੋ ਅਤਿ ਸੋਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਬੂਡਿ ਗਈ ਹਉ।
 ਜੀਵਤ ਹੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਆਇਸ ਪਾਇ ਕੈ ਨਾਮੁ ਕਈ ਹਉ।
 ਮਾਰਨ ਮੋ ਸੁਤ ਕੋ ਨਿਪ ਕੇ ਸੁਤ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵਨ ਸੋ ਕਢਈ ਹਉ।
 ਸਯਾਮ ਸੋ ਇਉ ਕਹਿਯੋ ਬਤੀਯਾ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਭਈ ਹਉ॥ ੧੦੧੫॥

Keh yo binti hamri har so att sok samundar mae buudh gayi hayu.
 Jeevat ho kab sayaam kahae tuhe aais paaye kae naam kayi hayu.
 Maaran mo sut ko nirap ke sut kott upavan so kadei hayu.
 Sayaam so iyo kahiyo batiya tumre binn naath anaath
 bhayi hayo. (1015)

ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੇ ਬਤੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸ੍ਵਾਸ ਉਦਾਸ ਸੁ ਲੀਨੋ।
 ਜੋ ਦੁਖ ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਮਹਿ ਥੋ ਸੋਊ ਮੈ ਤੁਮ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਕਹਿ ਦੀਨੋ।
 ਸੋ ਸੁਨੀਐ ਹਮਰੀ ਬਿਰਥਾ ਕਹਿਯੋ ਦੁਖ ਕੀ ਜਦੁਬੀਰ ਹਠੀ ਨੋ।
 ਹੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਨਾਥਨ ਨਾਲ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਕਹਿ ਰੋਦਨ ਕੀਨੀ॥ ੧੦੧੬॥

Yo keh ke tehh so batiya att hi dukh savaas ussas su linno.
 Jo dukh morre ridde tho soyu mae tum pae sabh hi keh dinno.
 So suniyae hamri birtha kahiyo dukh ki jadubeer hathi no.
 He brijnaath anathan naath sahaye karo keh rodan kinno. (1016)

Being in distress Kunti talked about all those things, due to which the blind king was troubling them (being wrathful). O friend! Listen. Please tell Shyam like this, that he was troubling them too much, as they do not like Bhim, Arjuna's brother. Akroor then asked her in what way was he troubling them? On hearing these words, Kunti answered that "Just as a thorn in the eye causes suffering (in the same way) he was troubling." (1014)

"Please convey my request to Krishna that I am being tossed up and down in a great storm in the ocean. The poet Shyam has stated that she was alive only by repeating Krishna's name. The king's sons have drawn up many plans to kill my sons. So please convey to Krishna that O Lord! Without your presence I am feeling helpless." (1015)

With these words she heaved a deep sigh and then added that she had narrated all the pains and sufferings of her mind (heart) to him. He alone would listen to my tale of woes, so please tell the obstinate Krishna all about it. "O Master of Brij! O Master of the helpless! She started crying after saying, "Pray help us!" (1016)

ਅਕਰੂਰ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਦੇਖਿ ਦੁਖਾਤੁਰ ਪਾਰਥ ਮਾਤ ਕੋ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਤੈ ਸੁਤ ਹੀ ਨਿਪ ਹੈ ਹੈ।
ਸਯਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਤੁਮ ਸੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਦੇ ਹੈ।
ਤੇਰੀ ਹੀ ਓਰਿ ਹੈ ਹੈ ਸੁਭ ਲਛਨ ਤੁਇ ਸੁਤ ਸਤ੍ਨ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇ ਹੈ।
ਰਾਜ ਸਭੈ ਉਹ ਹੀ ਲਹਿ ਹੈ ਹਰਿ ਸਤ੍ਨ ਕੋ ਜਮ ਲੋਕਿ ਪਠੈ ਹੈ॥ ੧੦੧੭॥

Akroor Baach

Swaiyya

Dekh dukhatar paarth maat ko yo kahiyo taav sutt hi nirap haav hai.
Sayaam ki preet ghani tum so tehh te tum ko att hi sukh dae hai.
Teri hi aor haav hai subh lachhan tuye sutt satran ko dukh dae hai.
Raaj sabhae ohi hi leh hai har satran ko jam lok
pathae hai. (1017)

ਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਕੂਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨਿਪ ਤੈ ਸੁਤ ਹੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਕਾ ਸੰਗਿ ਲੋਗਨ ਕੋ ਹਿਤ ਹੈ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਪੁਰ ਮੈ ਪਗ ਧਾਰਿਯੋ।
ਦੇਖਿਓ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਇਨੀ ਸੰਗ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ॥ ੧੦੧੮॥

Yo sun kae batiya tehh ki mann mae akrroreh
mantar bichariyo.
Kae kae parnaam chaliyo tab hi nirap taav sutt ho ehh
bhaat uchariyo.
Kaa sang logan ko hitt hai eh chinnt kari purr mai pag dhariyo.
Dekhiyo ki preet inni sang hai tehh te sabh sok bida
kar dariyo. (1018)

Then Akroor said

Swaiyya'

On seeing Arjuna's mother in great distress, then Akroor said, "Your sons will be kings Krishna had a great love for you all, so he would arrange to provide you all the worldly comforts. All the good omens and signs are pointing towards you, and your sons will teach the enemies great lessons. In fact, they will only take up the reins of the kigdom and Krishna will send all your enemies to the hell. (1017)

On hearing the words of Kunti, Akroor had thought to himself. "Your son will be the king", having said these remarks, then Akroor bowed to her and started from there. To find out which side the populace was leaning, he proceeded towards the town. He found out that the residents were all interested in the well being of Kunti's sons and having found out this reality, all his doubts were cleared. (1018)

ਅਕੂਰ ਬਾਚ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਪੁਰ ਦੇਖਿ ਸਭਾ ਨਿਪ ਬੀਚ ਗਯੋ ਸੰਗ ਜਾ ਨਿਪ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਰਾਜਨ ਮੋਹ ਤੇ ਨੀਤਿ ਸੁਨੋ ਕਹੁ ਵਾਹ ਕਹਿਯੋ ਇਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸਾਰਿਯੋ।
ਪ੍ਰੀਤਿ ਤੁਮੈ ਸੁਤ ਆਪਨ ਸੋ ਤੁਹਿ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸੋ ਹਿਤ ਟਾਰਿਯੋ।
ਜਾਨਤ ਹੈ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰ ਤੈ ਸਭ ਆਪਨ ਰਾਜ ਕੋ ਪੈਡ ਬਿਗਾਰਿਯੋ॥ ੧੦੧੯॥

Akrror Baach Dhritrasatar So

Swaiyya

Purr dekh sabha nirap beech gayo sang jaa nirap kae eh bhaat uchariyo.
Rajan moh te neet suno kaho vaah kahiyo inn ya bidh sariyo.
Preet tumae sudd aapan so tuhe pandu ke putran so hitt taariyo.
Jaanat hae dhritratar tae sabh aapan raaj ko paed bigariyo. (1019)

ਜੈਸੇ ਦੁਜੋਧਨ ਪੂਤ ਹੈ ਤੈ ਇਨ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਕੂਰਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨਿਪ ਤੈ ਸੁਤ ਹੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਰਾਖੁ ਖੁਸੀ ਇਨ ਕੋ ਉਨ ਕੋ ਜਿਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਗਈਯੈ।
ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋ ਅਕੂਰ ਕਹਿਯੋ ਨਿਪ ਸੋ ਜਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਈਯੈ॥ ੧੦੨੦॥

Jaise durjodhan puut haav taav inn ki sam putran pandu lakhiyae.
Taa te karo binti tum so inn te kachu antar raaj na kahiya.
Raakh khushi inn ko unn ko jeh te tumro jag mae jas gayiae.
Yaa bidh so akrror kahiyo nirap so jeh te att hi sukh paiyae. (1020)

ਯੋ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨਿਪ ਪੈ ਹਰਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਦੂਤਹ ਕੇਰੇ।
ਜੇਤਕ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹਮ ਸੋ ਨਹੀ ਆਵਤ ਏਕ ਕਹਿਯੋ ਮਨ ਮੇਰੇ।
ਯੋ ਕਹਿ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੋ ਪਿਖੁ ਮਾਰਤ ਹੈ ਅਬ ਸਾਝ ਸਵੇਰੇ।
ਆਇ ਹੈ ਜੋ ਜੀਯ ਸੋ ਕਰ ਹੈ ਕਛੂ ਬਚਨਾ ਨਹਿ ਮਾਨਤ ਤੇਰੇ॥ ੧੦੨੧॥

Yo sunn utar det bhayo nirap pae harr kae sang dutteh kere.
Jetak baat kahi ham so nahi aavat ek kahiyo mann mere.
Yo keh pandu ke putran ko pikh maarat hai ab saanjh savere.
Aaye hai jo jiye so kar hai kachhu bachna neh manat tere. (1021)

Then Akroor told Dhritrastra -

Swaiyya'

After visiting the town, Akroor went to the assembly of the king, and then addressed him like this. "O King! Please take some hints from me about politics." The king said, "Please go ahead." So he replied that you had developed great love for your children, as such you had lost all love for Pandu's children. "O Dhritrashtra! It appears that you have mismanaged the rules (code) of governance." (1019)

"O King! Just as Duryodhan etc. are your sons, in the same way, you should consider Pandu's children as your own. So I would request you, O King! You should not be partial to these children, and treat them without any distinction? You should keep both of them happy and satisfied, so that the world would sing your praises." Thus Akroor told the king, which would bring solace to him in the world. (1020)

On hearing these words, the king replied and told the emissary of Krishna (Akroor)! Whatever things you have told me, not a single one has appealed to my mind. You should have said (it behoved you to say) that "I should have said that "I should find out (locate) the sons of Pandu and kill them in the early morning itself. I would act according to my own wishes as it pleases me, as I cannot accept any of your proposals." (1021)

ਦੂਤ ਕਹਿਯੋ ਨਿਪ ਕੇ ਸੰਗ ਯੋ ਹਮਰੋ ਜੁ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਰੰਚ ਨ ਮਾਨੋ।
 ਤਉ ਕੁਪਿ ਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਮਨੈ ਤੁਮ ਕੋ ਮਰਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਹਿਤ ਠਾਨੋ।
 ਸਯਾਮ ਕੇ ਭਉਹ ਮਰੋਰਨਿ ਸੋ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਰਾਜ ਬਹਾਨੋ।
 ਜੋ ਜੀਯ ਮੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਕਹੀ ਤੁਮਰੇ ਜੀਯ ਕੀ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਜਾਨੋ॥ ੯੦੨੨॥

Doot kahiyo nirap ke sang yo hamro ju kahiyo tum ranch na mano.
 Tao kupp hai jadubeer manae tum ko marr hai teh te hitt thhano.
 Sayaam ke bhayoh maroran so ham jaanat hai tohe raaj bahano.
 Jo jiye mai ju huti su kahi tumre jiye ki su kahiyo
 tum jaano. (1022)

ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਨਿਪ ਸੋ ਤਜਿ ਕੈ ਇਹ ਠਉਰ ਤਹਾ ਕੋ ਗਯੋ ਹੈ।
 ਕਾਨੁ ਜਹਾ ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਲੀ ਸਭ ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਤਹਾ ਸੁ ਅਯੋ ਹੈ।
 ਸਯਾਮ ਕੋ ਚੰਦ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਮੁਖ ਤਾ ਪਗ ਪੈ ਸਿਰ ਕੋ ਝੁਕਿਯੋ। ਹੈ।
 ਜੋ ਬਿਰਥਾ ਉਹ ਠਉਰ ਭਈ ਨਿਕਟੈ ਹਰਿ ਕੋ ਕਹਿ ਭੇਦ ਦਯੋ ਹੈ॥ ੯੦੨੩॥

Yo keh ke batiya nirap so taj kae eh thor taha ko gayo hai.
 Kaan jaha balbhadar bali sabh jadav bans taha su ayo hai.
 Sayaam ko chand niharat hi mukh taa pag pae sir ko jhukiyo hai.
 Jo birtha ohh thor bhai niktae har ke keh bhed
 dayo hai. (1023)

ਤੁਮ ਸੋ ਇਮ ਪਾਰਥ ਮਾਤ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਦੀਨਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੈ।
 ਅਤਿ ਹੀ ਪੁਖਿ ਪਯੋ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਠਉਰ ਬਿਨਾ ਤੁਮਰੇ ਨ ਸਹਾਇਕ ਕੁਐ।
 ਗਜ ਕੋ ਜਿਮ ਸੰਕਟ ਸੀਘ੍ਰ ਕਟਿਯੋ ਤਿਮ ਮੋ ਦੁਖ ਕੋ ਕਟੀਐ ਹਰਿ ਐ।
 ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨਿ ਲੈ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਿਤ ਸੋ ਚਿਤ ਦੈ॥ ੯੦੨੪॥

Tum so imm paarth maat kahiyo harr dinnan ki binti sunn lae.
 Att hi dukh payo ham ko eh thor binna tumre na sahaiyak kuyae.
 Gaj ko jim sankat sighar katiyo timm mo dukh ko katiyae harr aae.
 Tehh te sunn lae su kahiyo hamro kab sayaam
 kahae hitt so chit dae. (1024)

Then (the emissary) Akroor told the king that you may not accept a single proposal of mine, but if Krishna learnt about the excesses (tyranny) being perpetrated against Pandu's children, then being enraged he would punish (kill) you. So you should give affection to Pandu's children." The king then said, "Due to Krishna's annoyance why we should get frightened? But we know that you are looking for an excuse to usurp my kingdom." Then Akroor again said, "Whatever was in my mind I have told you. "Whatever was in your mind, you have stated and you know, what you have in mind. (1022)

After having said such words (things) to the king, he left this place and came to the place where powerful Kahna and Balram were seated alongwith the whole Yadav family (members of Yadav Caste). On seeing the moon-like face of Krishna he paid his obeisance by placing his head at Krishna's lotus-feet. Whatever had transpired at that place (Hastinapur) he related all details to Krishna without any reservation. (1023)

The mother of Arjuna had sent this message for you. "O Krishna! Pray listen to the request of helpless people like us. We are suffering great deal at this place, as we have no other support except you. O Krishna! Just as you had helped the elephant by alleviating his sufferings, in the same way please help me in this state of suffering. The poet siam has stated that" you may listen to our prayer with full concentration of mind and heart. (1024)

Here the chapter of Bachittar Natak Granth forming part of Dasam Sakand dealing with the episode of sending Akroor to the aunt Kunti in Krishnavtar is completed. All is well so far.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਅਕੂਰ ਫੁਫੀ ਕੁੰਤੀ ਪਾਸ
ਭੇਜਾ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤ।

ਅਬ ਉਗ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਕਥਨੰ

ਦੋਹਰਾ

ਸ੍ਰੀ ਮਨ ਮੋਹਨ ਜਗਤ ਗੁਰ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਬ੍ਰਿਜ ਮੂਰਿ।
ਗੋਪੀ ਜਨ ਬਲਭ ਸਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਖਾਨ ਭਰਪੂਰਿ॥ ੯੦੨੫॥

**Itt Sri Dasam sikandhe bachitar natak granthe krisnavtare akroor
phhufi kunti paas bheja sampatam sat subham sat.**

Athh Ugarsaen Ko Raaj Dibo Kathan

Dohra

Sri mann mohan jagat gurr nand nandan brij moor.
Gopi jann balbh sada prem khaan bharpoor. (1025)

ਛਪੇ ਛੰਦ

ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਪੂਤਨਾ ਹਨੀ ਬਹੁਰਿ ਸਕਟਾਸੁਰ ਖੰਡਿਯੋ।
ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਲੈ ਉਡਿਯੋ ਤਾਹਿ ਨਭਿ ਮਾਹਿ ਬਿਹੰਡਿਯੋ।
ਕਾਲੀ ਦੀਓ ਨਿਕਾਰਿ ਚੋਚ ਗਹਿ ਚੀਰਿ ਬਕਾਸੁਰ।
ਨਾਗ ਰੂਪ ਮਗ ਰੋਕਿ ਰਹਿਯੋ ਤਬ ਹਤਿਓ ਅਘਾਸੁਰ।
ਕੇਸੀ ਸੁ ਬਛ ਧੇਨੁਕ ਹਨਯੋ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਗਜ ਡਾਰਿਯੋ।
ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰਿ ਕੰਸ ਕੇਸ ਗਹਿ ਮਾਰਿਯੋ॥ ੯੦੨੬॥

Chhapae Chhandh

Pritham puutna hani bohar saktasur khandiyo.
Trinnavarat lae udiyo taahe nabh maahe behndiyo.
Kaali diyo nikaar choch geh cheer bakasur.
Naag roop mag rok rahiyo tab hatiyo aghasur.
Kesi su bachh dhenuk hanyo rang bhoom gaj daariyo.
Chandoor musat ke praan har kans kes geh maariyo. (1026)

Now the episode of giving the kingdom to Ugrasain begins

Couplet

The person, who was lovable to all the (hearts) people, the teacher of the world, the son of Nand, the root existence of Brij, (the axle of Brij town), who was dear to all the milkmaids and the populace, was always the fountain of love and solace. (1025)

Chhapae Chhand

First he killed Pootna, then destroyed (demon) Sakiasur, then he reduced to Shambles the Trinavarat who had torn apart Bakasur by holding him from his beak; who had killed the demons Kaisi, Bachh, and Dhenak and had killed the elephant Kavlapir in the battle field (of Mathura); who had destroyed the wrestlers named Chandur and Musat, and finally killed Kans by holding (pulling) him from his hair. (1026)

ਸੋਰਠਾ

ਅਮਰ ਲੋਕ ਤੇ ਫੂਲ ਬਰਖੇ ਨੰਦ ਕਿਸੋਰ ਪੈ।
ਮਿਟਿਯੋ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਜ ਸੂਲ ਕਮਲ ਨੈਨ ਤੇ ਹੇਤ ਤੇ॥ ੧੦੨੭॥

Sortha

Amar lok te phool barkhe nand kisor pae.
Mitiyo sakal brij suul kamal naainn ke hett te. (1027)

ਦੋਹਰਾ

ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਿਵਾਰ ਕੈ ਲੀਨੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ।
ਮਥੁਰਾ ਮੰਡਲ ਕੋ ਦਯੋ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ॥ ੧੦੨੮॥

Dohra

Dusat arisat nivaar kae lino sakal samaaj.
Mathura mandal ko dayo ugarsaen ko raaj. (1028)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕਉ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ

ਅਥ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਜਰਾਸੰਧਿ ਜੁਧ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਇਤ ਰਾਜ ਦਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਉਤ ਕੰਸ ਬਧੂ ਪਿਤ ਪਾਸ ਗਈ।
ਅਤਿ ਦੀਨ ਸੁ ਛੀਨ ਮਲੀਨ ਮਹਾ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖ ਸੋ ਸੋਈ ਰੋਤ ਭਈ।
ਪਤਿ ਭਈਯਨ ਕੇ ਬਧਵੇ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜੁ ਹਤੀ ਮਨ ਮੈ ਸੋਈ ਭਾਖ ਦਈ।
ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਹ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਆਖ ਸਰੋਜ ਤਈ॥ ੧੦੨੯॥

Itt Sri Dasam sikandhe bachitar natake krisnavtare raja ugarsaen

Kayu mathra ko raaj dibo.

Ath Judh Parbandh

Jarasandh Judh Kathan

Swaiyya

Itt raaj dayo nirap kayu jab hi utt kans badhu pitt paas gayi.
Att deen su chheen maleen maha mann ke dukh so soyi rott bhayi.
Patt bhaiyan ke badhbe ki birtha ju hati mann mae soyi bhaakh dayi.
Sun kae mukh te tehh sandh jara att kop kae aakh saroj tayi. (1029)

Sortha

Flowers were being showered on the son of Nand from the heavens. The sufferings of Brij town had been completely alleviated through the gracious (eye of the) love of the lotus-eyed Krishna. (1027)

Couplet

After killing the various tyrants and enemies, the reigns of the kingdom were taken under his control, and then he handed over the kingdom of Mathura to Ugarsain. (1028)

Here the chapter of handing over the kingdom to Ugarsain from the Bachittar Natak forming part of Dasam Sakand dealing with Krishnavtar episode is completed.

Now the battle arrangements

The Episode of the Battle of Jarasandha.

Swaiyya'

On one side, the kingdom of Mathura was handed over to king Ugrasain, on the other side the spouse of Kansa had gone to her father and she began relating her tale of woes in a state of great humility, weakness and unclean clothes to her father. She related the tale of the death (killing) of her spouse and brothers, which was troubling her mind. On listening to the whole episode from her (mouth) person, the lotus-like eyes of Jarasandh were filled with fury, and became red with anger. (1029)

ਜਰਾਸੰਧਿਓ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਹਰਿ ਹਲਧਰਹਿ ਹੋ ਦੁਹਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਿ ਬੈਨ।
ਰਾਜਧਾਨੀ ਤੇ ਨਿਸਰਿਯੋ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬੁਲਾਏ ਸੈਨ॥੧੦੩੦॥

Jarasandhiayo Baach

Dohra

Har haldhareh sanghaar ho duhita preet keh baaen.
Raajdhani te nisriyo mantr bulaye saen. (1030)

ਚੌਪਈ

ਦੇਸ ਦੇਸ ਪਰਧਾਨ ਪਠਾਏ। ਨਰਪਤਿ ਸਬ ਦੇਸਨ ਤੇ ਲਯਾਏ।
ਆਇ ਨਿਪਤਿ ਕੋ ਕੀਨ ਜੁਹਾਰੂ। ਦਯੋ ਬਹੁਤ ਧਨੁ ਤਿਨ ਉਪਹਾਰੂ॥ ੧੦੩੧॥

Chopaiee

Des des pardhaan pathaye. Narpat sab desan te layae.
Aaye nirpat ko keen juhaaru. Dayo bohat dhan tinn upharuu. (1031)

ਜਰਾਸੰਧਿ ਬਹੁ ਸੁਭਟ ਬੁਲਾਏ। ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਸਸਤ੍ਰ ਬੰਧਾਏ।
ਗਜ ਬਾਜਨ ਪਰ ਪਾਖਰ ਡਾਰੀ। ਸਿਰ ਪਰ ਕੰਚਨ ਸਿਰੀ ਸਵਾਰੀ॥ ੧੦੩੨॥

Jarasandhi baho subhat bulaye. Bhaanti bhaanti ke sastar bandhaye.
Gaj bajan par paakhar daari. Sirr par kanchan siri savari. (1032)

ਪਾਇਕ ਰਥ ਬਹੁਤੇ ਜੁਰਿ ਆਏ। ਭੂਪਤਿ ਆਗੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ।
ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਮਿਸਲ ਸਭ ਗਏ। ਪਾਤਿ ਜੋਰ ਕਰਿ ਠਾਢੇ ਭਏ॥ ੧੦੩੩॥

Paaik rath bahute jur aaye. Bhoopat aage sees nivaye.
Apni apni missal sabh gaye. Paat jor kar thaade bhaye. (1033)

ਸੋਰਠਾ

ਯਹਿ ਸੈਨਾ ਚਤੁਰੰਗ ਜਰਾਸੰਧਿ ਨਿਪ ਕੀ ਬਨੀ।
ਸਾਜਿਯੋ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ਧਨੁਖ ਬਾਨੁ ਲੈ ਰਥਿ ਚਢਿਯੋ॥ ੧੦੩੪॥

Sortha

Yeh saena chaturang jarasandh nirap ki bani.
Saajiyo kavach nikhang dhanukh baan lae rathh chadiyo. (1034)

Jarasandh then said -

Couplet

The king Jarasandh gave his word to the daughter saying that he would certainly kill Sri Krishna and Balram. After saying this, he came out of the capital, and called out his ministers and army units. (1030)

Chopaaiee

He then sent his main emissaries to various countries, who brought back along with them all the kings. They all paid obeisance to the king (Jarasandh) and gave many valuables (wealth) as their offerings to the king. (1031)

Jarasandh had called many warriors (for help). He arranged for many weapons for them and got the elephants and horses fitted with saddles and other decorations, and decorated them with plumes on their heads. (1032)

Many army units of infantry and chariots armed with bows and weapons, armoured) got collected (gathered) and they all bowed to the King, and went to their units, and were arranged in formations, (1033)

Sortha

Thus many faceted army was organised by Jarasandh, he also wore his protective armour and rode his chariot armed with bows, arrows and quiver. (1034)

ਸਵੈਯਾ

ਜੋਰਿ ਚਮੁੰ ਮੰਤ੍ਰ ਲੈ ਤਬ ਯੋ ਰਨ ਸਾਜ ਸਮਾਜ ਬਨਾਯੋ।
ਤੇਈਸ ਛੂਹਨ ਲੈ ਦਲ ਸੰਗਿ ਬਜਾਇ ਕੈ ਬੰਬ ਤਹਾ ਕਹੁ ਧਾਯੋ।
ਬੀਰ ਬਡੇ ਸਮ ਰਾਵਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕਉ ਸੰਗਿ ਲੈ ਮਰਿਬੇ ਕਹੁ ਆਯੋ।
ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪੁਲੈ ਦਿਨ ਬਾਰਿਧ ਫੈਲ ਪਰਿਯੋ ਜਲੁ ਯੋ ਦਲੁ ਛਾਯੋ॥ ੧੦੩੫॥

Swaiyya

Jor chamun sab mantar lae tab yo rann saaj samaaj banayo.
Teiis chhuhan lae dal sang bajaye kae banb tahaa kaho dhaayo.
Beer bade sam raavan ke tinn kayu sang lae maribe kaho aayo.
Maanoh kaal parlae dinn baradh phael pariyo jal yo
dal chhayo. (1035)

ਨਗ ਮਾਨਹੁ ਨਾਗ ਬਡੇ ਤਿਹ ਮੈ ਮਛੁਰੀ ਪੁਨਿ ਪੈਦਲ ਕੀ ਬਲ ਜੇਤੀ।
ਚਕ੍ਰ ਮਨੋ ਰਥ ਚਕ੍ਰ ਬਨੇ ਉਪਜੀ ਕਵਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਕਹੀ ਤੇਤੀ।
ਹੈ ਭਏ ਬੋਚਨ ਤੁਲਿ ਮਨੋ ਲਹਰੈ ਬਹਰੈ ਬਰਛੀ ਦੁਤਿ ਸੇਤੀ।
ਸਿੰਧੁ ਕਿਧੋ ਦਲ ਸੰਗਿ ਜਰਾ ਰਹਿਗੀ ਮਥੁਰ ਜਾ ਤਿਹ ਮਧ ਬਰੋਤੀ॥ ੧੦੩੬॥

Nag manoh naag bade tehh mae machuri punn paedal ki bal jeti.
Chakar mano rathh chakar bane upji kavi kae mann mae kahi teti.
Hai bhaye bochan tull mano lehrae behare barchhi dutt seti.
Sinndh kidho dall sandh jara rahegi mathur ja tehh madh bareti. (1036)

ਜੋ ਬਲ ਬੰਡ ਦਲ ਮੈ ਤਿਹ ਅਗ੍ਰ ਕਥਾ ਮਹਿ ਨਾਮ ਕਹੈ ਹਉ।
ਜੋ ਸੰਗਿ ਸਯਾਮ ਲਰੈ ਰਿਸ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਜਸ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ ਹਉ।
ਜੋ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਕਉ ਕਥ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਲੋਕ ਰਿਝੈ ਹਉ।
ਤਯਾਗ ਸਭੈ ਗ੍ਰਿਹ ਲਾਲਚ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗੈ ਹਉ॥ ੧੦੩੭॥

Jo bal band bade dal mai tehh agrr katha meh naam kahae hayo.
Jo sang sayaam larae ris kae tinn ke jas ko mukh te ucharae hayo.
Je balibhadar ke sang bhire tinn kayo kath kae prabh lok rijhae hayo.
Tayaag sabhae greh laalach ko hari ke hari ke hari ke
gunn gae hayo. (1037)

Swaiyya'

By collecting all the army formations and the various ministers, he organised the whole show. By taking along the army of various colours and formations he sounded the battle drum and started pushing forward, just as the waters of oceans had overflowed on the doomsday. (1035)

Great many elephants were arranged like mountains, and the infantry was arranged in between like the fish. The wheels of the chariots were like whirlpools, which produced the praises of the scene in the mind of the poet who stated like this. The horses were like crocodiles, while the spears were shining like the waves of ocean. It was like an ocean or the huge army formations of Jarasandh and Mathura appeared like the sandy patch in between. (1036)

The warriors in this huge army will be described in the next episode and I will first describe the praises of the warriors who had fought against Krishna with great fury. Those warriors who fought against Balram will be detailed first to please the saintly persons. By giving up all worldly greed, I will sing the praises of the Lord alone at first. (1037)

ਦੋਹਰਾ

ਜਦੁਬੀਰਨ ਸਬ ਹੂੰ ਸੁਨੀ ਦੂਤ ਕਹੀ ਜਬ ਆਇ।
ਮਿਲਿ ਸਬ ਹੂੰ ਨਿਪ ਕੇ ਸਦਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ਜਾਇ॥ ੧੦੩੮॥

Dohra

Jadubeeran sab hunn suni doot kahi jab aaye.
Mil sab hun nirap ke sadan mantar bichariyo jaaye. (1038)

ਸਵੈਯਾ

ਤੇਈਸ ਛੂਹਨ ਲੈ ਦਲ ਸੰਗਿ ਚਢਿਯੋ ਹਮ ਪੈ ਅਤਿ ਹੀ ਭਰਿ ਰੋਹੈ।
ਜਾਇ ਲਰੈ ਅਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਇਹ ਲਾਇਕ ਯਾ ਪੁਰ ਮੈ ਅਬ ਕੋ ਹੈ।
ਜੋ ਭਜਿ ਹੈ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਘਨੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਬ ਕੋ ਤਬ ਮਾਰਤ ਸੋ ਹੈ।
ਤਾ ਤੇ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੋ ਇਨ ਸੋ ਜਿਤ ਹੈ ਤੁ ਭਲੋ ਮ੍ਰਿਤ ਏ ਜਸੁ ਹੋ ਹੈ॥ ੧੦੩੯॥

Swaiyya

Teiis chuuhān lae dal sang chadiyo ham pae att hi bhar rohae.
Jaaye larae arr ke samuhe eh laaik ya purr mae ab ko hai.
Jo bhaj hai darr maan ghano riss kae sab ko tab maarat so hai.
Taa te nisank bhiro inn so jit hai tu bhalo mirat ae
jasu.ho hai. (1039)

ਤਉ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਉਠਿ ਕੈ ਰਿਸਿ ਬੀਚ ਸਭਾ ਅਪੁਨੇ ਬਲ ਸੋ।
ਅਬ ਕੋ ਬਲਵੰਡ ਬਡੋ ਹਮ ਮੈ ਚਲਿ ਆਗੇ ਹੀ ਜਾਇ ਲਰੈ ਦਲ ਸੋ।
ਅਪਨੋ ਬਲਿ ਧਾਰਿ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਦਾਨਵ ਦੂਰ ਕਰੈ ਸਭ ਭੂ ਤਲ ਸੋ।
ਬਹੁ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨ ਕਾਕਨਿ ਡਾਕਨਿ ਤੋਖ ਕਰੈ ਪਲ ਮੈ ਪਲ ਸੋ॥ ੧੦੪੦॥

Tayo jadubeer kahiyo uth kae riss beech sabha apune bal so.
Ab ko balvandh bado ham mae chal aage hi jaaye larae dal so.
Apno bal dhaar sanghaar kae daanav duur karae sabh bhuu tal so.
Baho bhuut pisachan kaakan daakan tokh karae pal
mae pal so. (1040)

Couplet

When the emissary came and gave the news, all the fighting warriors listened to it, then all of them jointly held consultations at the king's place. (1038)

Swaiyya'

With multifaceted army formations, full of wrathfulness and fury, they attacked us, so we fought bravely against the enemy. Who would be able to fight against his might and fight against the demons. If we run away, he will kill us all with ferocious revenge (wrath), so it would be better to fight it out without any fear. If we win, so much the better and if we lose, and die, then we would win praises from all. (1039)

Then Sri Krishan got up in rage, and said with great force. "Who amongst is a great warrior, who would face and fight against the enemy? Who would preserve his might and fight against the demons and kill them, thus terminating their whole existence on Earth. Then he would kill the warriors and make the spirits, crows and demigod and others (pleased) happy by supplying them with flesh of warriors and please them. (1040)

ਜਬ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਕਿਨਹੂੰ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਧੀਰ ਧਰਿਯੋ।
ਹਰਿ ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਮੁਖਿ ਬਾਇ ਰਹੇ ਸਭ ਹੂੰ ਭਜਬੇ ਕਹੁ ਚਿਤ ਕਰਿਯੋ।
ਜੋਉ ਮਾਨ ਹੁਤੋ ਮਨਿ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਸੋਉ ਓਰਨਿ ਕੀ ਸਮ ਤੁਲ ਗਰਿਯੋ।
ਕੋਉ ਜਾਇ ਨ ਸਾਮੁਹੈ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਨਿਪ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਬਿਧਿ ਯਾ ਉਚਰਿਯੋ॥ ੧੦੪੧॥

Jab ya bidh so jadubeer kahiyo kinnhun mann mae nahi dheer dhariyo.
Hari dekh tabae mukh baaye rahe sabh hun bhajbe kaho chitt kariyo.
Joyu maan huto mann chatrinn ke soyu oran ki sam tull gariyo.
Koyu jaaye na samuhae satran ke nirap ne mukh te bidh ya uchriyo. (1041)

ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਧੀਰਜੁ ਬਾਧਿ ਸਕਿਯੋ ਲਰਬੇ ਤੇ ਡਰੇ ਸਭ ਕੋ ਮਨੁ ਭਾਜਿਯੋ।
ਭਾਜਨ ਕੀ ਸਬ ਹੂੰ ਬਿਧਿ ਕਹ ਕਿਨ ਹੂੰ ਨਹੀ ਕੋਪਿ ਸਰਾਸਨੁ ਸਾਜਿਯੋ।
ਯੌਰ ਹਰਿ ਜੂ ਪੁਨਿ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਗਜ ਕੋ ਬਧਿ ਕੈ ਜਿਮ ਕੇਹਰਿ ਗਾਜਿਯੋ।
ਅਉਰ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਪੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜਿਯੋ॥ ੧੦੪੨॥

Kinnhun neh dheeraj baadh sakiyo larbe te dare sabh ko mann bhajiyo.
Bhaajan ki sab hunn bidh ki kinn hunn nahi kop sarasan saajiyo.
Yo hari juu punn bol uthiyo gaj ko badh kae jim kehar gaajiyo.
Aaor bhali upma upji dhun ko sunn kae ghan saavan laajiyo. (1042)

ਕਾਨੁ ਜੁ ਬਾਚ

ਸਵਯਾ

ਰਾਜ ਨ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ਹਮਹੂੰ ਦੋਉ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁ ਜਾਇ ਲਰੈਗੇ।
ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਰਨ ਭੀਤਰ ਜੁਧ ਕਰੈਗੇ।
ਜੋ ਹਮ ਉਪਰਿ ਕੋਪ ਕੈ ਆਇ ਹੈ ਤਾਹਿ ਕੇ ਅਸਤ੍ਰ ਸਿਉ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੈਗੇ।
ਪੈ ਉਨ ਕੋ ਮਰਿ ਕੈ ਹੈ ਡਰ ਹੈ ਨਹੀ ਆਹਵ ਤੇ ਪਗ ਦੁਇ ਨ ਟਰੈਗੇ॥ ੧੦੪੩॥

Kaan Ju Baach

Swaiyya

Raaj na chintt karo mann mae hamhun doyu bhraat su jaaye laraege.
Baan kamaan kirpaan gadaa geh kae rann bheetar judh karaege.
Jo ham upar kop kae aaye hai taahe ke astar siyo praan haraege.
Pae unn ko marr hae darr hae nahi aahav te pag duye na taraege. (1043)

When Sri Krishna addressed like this, none of them could bring so much patience in the mind, and seeing Krishna they all appeared with mouths ajar (opened) and all were in a mood of fleeing from there. The pride of the Kashatriyas melted like the hailstones. Then king Ugrasain roared like this- "Will none of you dare to oppose the enemy?" (1041)

When no one came forward with enough patience (or valour) and all were afraid of fighting, rather wanted to run away. All were planning to flee but none of them wore the bow and arrows with a rage or fury. Then Krishna arose from his seat and said, just as a lion roars to kill an elephant. The beauty of this scene has risen in the poet's mind that by hearing the sound of his words even the clouds of monsoon (Savan) were put to shame (felt completely ashamed). (1042)

Then Kahna said -

Swaiyya'

"O King! Do not have any sense of fear or dejection. We both the brothers will go out to fight it out. We will fight in the battle field with bows and arrows, swords, maces etc. In case the enemy will attack us with fury, we will take their life out (of body) with the help of arrows only. We would surely kill them and will never falter with fear and will never retrace our steps backwards. (1043)

ਇਉਂ ਕਹਿ ਕੇ ਯੋ ਦੋਊ ਠਾਢ ਭਏ ਚਲ ਕੇ ਨਿਜੁ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਆਏ।
 ਆਵਤ ਹੀ ਦੁਹੁ ਹਾਥਨ ਜੋਰਿ ਕੈ ਪਾਇਨ ਉਪਰ ਮਾਥ ਲੁਡਾਏ।
 ਮੋਹੁ ਬਢਿਯੋ ਬਸੁਦੇਵ ਅਉ ਦੇਵਕੀ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਸੁਤ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ।
 ਜੀਤਹੁਗੇ ਤੁਮ ਦੈਤਨ ਸਿਉ ਭਜਿ ਹੈ ਅਰਿ ਜਯੋ ਘਨ ਬਾਤ ਉਡਾਏ॥ ੧੦੪੪॥
 Iyo keh kae yo dayu thaadh bhaye chal kae nij maat pita peh aaye.
 Aavat hi duhun hathan jor kae paainn upar maath ludaaye.
 Mohu badiyo basudev ayu devki lae apne suddh kanth lagaye.
 Jeethuge tum dainntan siyo bhaj hai arr jayo ghan
 baat udhaye. (1044)

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਨਾਮ ਦੋਊ ਕਰਿ ਕੈ ਤਜਿ ਧਾਮ ਕੈ ਤਜਿ ਧਾਮ ਸੁ ਬਾਹਰਿ ਆਏ।
 ਆਪਤ ਹੀ ਸਭ ਆਯੁਧ ਲੈ ਪੁਰ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਬੁਲਾਏ।
 ਦਾਨ ਘਨੇ ਦਿਜ ਕਉ ਦਏ ਸਯਾਮ ਦੁਹੁ ਮਿਲਿ ਆਨੰਦ ਚਿਤ ਬਢਾਏ।
 ਆਸਿਖ ਦੇਤ ਭਏ ਦਿਜ ਇਉ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਹੋ ਜੀਤਿ ਘਨੇ ਅਰਿ ਘਾਏ॥ ੧੦੪੫॥
 Maat pita kayu parnaam doyu kar kae taji dhaam su bahar aaye.
 Aavat hi sabh aayudh lae purr beer jite sabh hi su bulaye.
 Daan ghane dij kayo daye sayaam duhun mil aanad chitt badaye.
 Aasikh det bhaye dij iyo greh aaye ho jeet ghane
 arr ghaye. (1045)

ਦੋਹਰਾ

ਦੇਖਿ ਚਮੁੰ ਸਭ ਜਾਦਵੀ ਹਰਿ ਜੂ ਅਪੁਨੇ ਸਾਥ।
 ਘਨ ਸੁਰ ਸਿਉ ਸੰਗ ਸਾਰਥੀ ਬੋਲਿਯੋ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ॥ ੧੦੪੬॥

Dohra

Dekh chamun sabh jaadvi harr ju apne saath.
 Ghan surr siyo sang sarthi baliyo Sri Brijnaath. (1046)

With these words both the brothers stood up and came near their parents. On coming there, they bowed to the mother and father and placed their heads at their feet. The love of Basudev and Devki knew no bounds, and embraced their sons, bestowing their blessings on them saying that you will defeat the demons, whereas the enemy would run away from the battle field just as wind blows away the clouds. (1044)

Both, paying their obeisance to the parents and leaving their house, came out. Immediately on coming out they took up their arms (weapons) and called out all the warriors from the town to accompany them. Sri Krishna distributed many gifts (alms) to the brahmins and both the brothers felt greatly elated in mind (at heart). The brahmins then blessed them that they would kill all the enemies and come back home being victorious in the battle. (1045)

Couplet

On seeing the army of Yadvas, with them, Sri Krishna then thundered like the cloud's thunder and roared like this to the charioteer. (1046)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਦਾਰੁਕ ਸੇ

ਸਵੈਯਾ

ਹਮਰੋ ਰਥ ਦਾਰੁਕ ਤੈ ਕਰਿ ਸਾਜ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਿਉ ਅਬ ਤਾ ਰਨ ਕਉ।
ਅਸਿ ਤਾ ਮਹਿ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਧਰੀਯੋ ਰਿਪੁ ਕੀ ਧੁਜਨੀ ਸੁ ਬਿਦਾਰਨ ਕਉ।
ਸਬ ਯਾਦਵ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਹਉ ਸੁ ਪਧਾਰਤ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਕਉ।
ਕਿਹ ਹੇਤ ਚਲਿਯੋ ਸੁਨ ਲੈ ਹਮ ਪੈ ਅਪੁਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦੁਖ ਟਾਰਨ ਕਉ॥ ੧੦੪੭॥

Kaan Ju Baach Daruk So

Swaiyya

Hamro rath daruk tae kar saaj bhali bidh siyo ab ta rann kayo.
Ass taa meh chakar gada dhariyo rip ki dhujni su bidaran kayo.
Sab jadav lae apne sang hayo su padharat dainnt sangharan kayo.
Keh hett chaliyo sunn lae ham pae apne nirap ke dukh taran kayo. (1047)

ਦੋਹਰਾ

ਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਗੋਬਿੰਦ ਤਬਿ ਕਟ ਸਿਉ ਕਸਿਯੋ ਨਿਖੰਗ।
ਹਲ ਮੁਸਲ ਹਲਧਰਿ ਗਹਿਯੋ ਕਛੁ ਜਾਦਵ ਲੈ ਸੰਗਿ॥ ੧੦੪੮॥

Dohra

Yo keh kae gobind tab katt siyo kasiyo nikhang.
Hal muusal haldhar gahiyo kachhu jaadav lae sang. (1048)

ਸਵੈਯਾ

ਦੈਤਨ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਚਲੇ ਅਪੁਨੇ ਸੰਗ ਲੈ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਦਾਨੀ।
ਸ੍ਰੀ ਬਲਿਭਦ੍ਰਹਿ ਸੰਗ ਲਏ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲ ਕੀ ਗਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤ ਜਾਨੀ।
ਕੇ ਸਮ ਭੀਖਮ ਹੈ ਇਨ ਕੇ ਅਰੁ ਕੋ ਭ੍ਰਿਗ ਨੰਦਨੁ ਰਾਵਨੁ ਬਾਨੀ।
ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਸਯਾਮ ਚਲੇ ਮੁਸਲੀ ਧਰਿ ਜੂ ਅਭਿਮਾਨੀ॥ ੧੦੪੯॥

Swaiyya

Dainntan maaran hett chale apune sang lae sabh hi bhat daani.
Sri Balibhadreh sang laye jeh ke bal ki gati sri patt jaani.
Ko sam bhikham hai inn ke arr ko bhriagu nandan raavan baani.
Satran ke badh kaaran sayaam chale musli dhar ju abhimaani. (1049)

**Kahna then told the charioteer-
Swaiyya'**

O charioteer! Prepare my chariot with great embellishments for going to the battle field and place the weapons like swords, wheel (revolving), and mace inside. I have to go for killing the enemy alongwith all the Yadvas. The charioteer asked, "What for are you going?" and Krishna replied, "You listen from me, that we are going for reducing the tension and suffering of our king. (1047)

'Couplet

After saying these words, Krishna tied the quiver to his waist. Balram also armed himself with a hoe and mace and took some Yadvas alongwith him. (1048)

Swaiyya'

By taking great warriors alongwith him to kill the demons, Krishna started from there. He took Balram alongwith him, whose power was known to Vishnu (Sri's spouse) only. What was the value of Bhisham Pitama even before him in power (strength), or Parus Ram and great bowman Ravana even? So Sri Krishna left alongwith powerful Balram, who was a proud warrior, for killing the enemies. (1049)

ਬਾਧਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਚੜਿ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸਿਧਾਰੇ।
 ਭਾਖਤ ਬੈਨ ਸੁਧਾ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁ ਕਹਾ ਹੈ ਸਭੈ ਸੁਤ ਬੰਧ ਹਮਾਰੇ।
 ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਇਨ ਕੇ ਸਬ ਸਾਥ ਸੁ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਕ ਬੀਰ ਪੁਕਾਰੇ।
 ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਮੈ ਬਲਿ ਸਿਉ ਬਲਿਦੇਵ ਹਲਾਯੁਧ ਧਾਰੇ॥ ੧੦੫੦॥

Baadh kirpaan sarasan lae chadh sayandan pae jadubeer sidhare.
 Bhaakhat baen sudha mukh te su kaha hai sabhae suddh bandh hamare.
 Sri prabh paainn ke sab saath su yo keh kae ik beer pukare.
 Dhaaye pare arr ke dal mae bal siyo balidev
 halayudh dhaare. (1050)

ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਰਿ ਹੀ ਪਤਨਾ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਮੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ।
 ਸੁ ਧਵਾਇ ਤਹਾ ਰਥੁ ਜਾਇ ਪਰੇ ਧੁਜਨੀ ਪਤ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ।
 ਸਿਤ ਬਾਨਨ ਸੋ ਗਜ ਬਾਜ ਹਨੇ ਜੋਊ ਸਾਜ ਜਰਾਇਨ ਸਾਥ ਜ਼ਰੇ।
 ਮਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਬਜ੍ਯ ਲਗੈ ਟੁਟ ਕੈ ਧਰਨੀ ਗਿਰ ਸਿੰਗ ਸੁਮੇਰ ਪਰੇ॥ ੧੦੫੧॥

Dekhat hi arr ki patna hari ju mann mo att kop bhare.
 Su dhvaye tahaa rath jaaye pare dhujni patt te nahi naek dare.
 Sitt banan so gaj baaj hane joyu saaj jarainn saath jare.
 Mano inndar ke bajar lage tutt kae dharni gir srinng
 sumer pare. (1051)

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਤੇ ਬਹੁ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਛੁਟ ਕੈ ਭਟ ਘਾਏ।
 ਪੈਦਲ ਮਾਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਸਤ੍ਰ ਘਨੇ ਜਮ ਲੋਕਿ ਪਠਾਏ।
 ਭਾਜਿ ਅਨੇਕ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਪੁਨਿ ਆਏ।
 ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਹਾਥ ਲਗੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਫਿਰਿ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ॥ ੧੦੫੨॥

Sri Jadubeer saraasan te baho teer chhute chhut kae bhat ghaye.
 Paedal maar rathi birthi kar satar ghane jam lok pathaye.
 Bhaaj anek gaye ran te joyu laaj bhare har pae punn aaye.
 Te brijnaath ke haath lage greh kayu phir jeevat
 jaan na paye. (1052)

By tying swords to the waist and taking bows in hand and riding a chariot, Sri Krishna left for the battlefield. He was talking nectar like words as to where were the lotus-feet of the Lord. "That moment Balram armed with his hoe, with great force, attacked the enemy forces. (1050)

On seeing the enemy forces, Sri Krishna became furious with rage. He raced his chariot to the place, and did not fear the commander of the forces. By stretching the bow, he killed many elephants and horses with piercing arrows, who were decorated with great weapons. It appeared as if Indra's armour (mace) had shaken the peaks of sumer mountain, which had fallen on the ground, being broken. (1051)

Sri Krishna's bow had shot many arrows which had killed many warriors. The arrows killed the infantry, and were relieving some of their chariots, sending many enemies to the land of death (hill). Many warriors from the battle field had fled away and those with some (shame) honour or respect had come back to Krishna for waging a war against the enemy. Some soldiers were given such a treatment by Sri Krishna that they never returned alive to their homes. (1052)

ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਮੈ ਭਟ ਯੋ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ।
 ਕਰਿ ਚਉਪ ਭਿਰੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਤੇ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੇ।
 ਤਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਮੈ ਉਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਹਰੇ
 ਜੋਉ ਆਵਤ ਭੇ ਧਨ ਬਾਨ ਧਰੇ ਹਰਿ ਜੂ ਸਿਗਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਣ ਕਰੇ ੧੦੫੩॥

Kop bhare mae bhat yo chauun oran te lalkaar pare.
 Kari chaop bhire apne mann mae nand nandan te na rati ku dare.
 Tab hi brijnaath sarasan lae chhin mai unn ke abhimaan hare.
 Joyu aavat bhe dhan baan dhare har juu sigre binn praan kare. (1053)

ਕਬਿਤੁ

ਸ੍ਰਉਨਤ ਤਰੰਗਨੀ ਉਠਤ ਕੋਪਿ ਬਲ ਬੀਰ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਤੀਰ ਰਿਪੁ ਖੰਡ ਦੀਏ ਰਨ ਮੈ।
 ਬਾਜ ਗਜ ਮਾਰੇ ਰਥੀ ਬ੍ਰਿਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ। ਕੇਤੇ ਪੈਦਲ ਬਿਦਾਰੇ ਸਿੰਘ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਨ ਮੈ।
 ਜੈਸੇ ਸਿਵ ਕੋਪ ਕੈ ਜਗਤ ਜੀਵ ਮਾਰਿ ਪ੍ਰਲੈ। ਤੈਸੇ ਹਰਿ ਅਰਿ ਯੋ ਸੰਘਾਰੇ ਆਈ ਮਨ ਮੈ।
 ਏਕ ਮਾਰਿ ਡਾਰੇ ਏਕ ਘਾਇ ਛਿਤਿ ਪਾਰੇ ਏਕ ਤ੍ਰਸੇ ਏਕ ਹਾਰੇ ਜਾ ਕੇ ਤਾਕਤ ਨ ਤਨ ਮੈ॥
 ੧੦੫੪॥

Kabit

Sarunat tarangani uthhat kop bal beer Maar maar teer
 rip khandh kiye rann mai.
 Baaj gaj maare rathi birthi kar daare Kete paedal bidaare singh
 jaise mrig ban mai.
 Jaise siv kop kae jagat jeev maar parlae Taise har arr
 yo sanghare aayi mann mai.
 Ek maar daare ek ghaye chhit paare Ek tarse ek haare jaa ke
 taakat na tann mai. (1054)

The warriors in the battle field were filled with fury, and cries and challenges were being thrown on them from all the four corners. They were fighting in the battle being encouraged and urged (for fighting) with great enthusiasm and were not afraid of Sri Krishna even a little bit. Then Sri Krishna, taking his bow, within no time (shot some arrows) which cut short their pride. Whosoever came forward with bows were faced with death by Krishna's (arrows). (1053)

Kabit

Balram had caused a blood stream to flow as he cut the enemies into pieces with his onslaughts. The horses and elephants were killed while the charioteers were divested of their chariots. Many infantry troops were also killed just as the lion kills deer (in the jungle). Just as Shiva kills all the worldly beings in his wrath, similarly Krishna had killed the enemies. That is how I have got some idea in my mind. There were some (men) fallen on the ground being wounded, some others were killed while some more were getting frightened (with fear) and some others were defeated, who had no resistance left in the body. (1054)

ਸਵੈਯਾ

ਬਹੁਰੋ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਘਨ ਸੁਰ ਕੈ ਬਰਖਿਯੋ ਸਰ ਬੁੰਦਨ ਜਿਉ ਮਗਵਾ।
ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਹਨਿ ਸ੍ਰਉਨ ਬਹਿਯੋ ਸੁ ਭਇਓ ਰਨ ਈਗਰ ਕੇ ਰੰਗਵਾ।
ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਝਰੇ ਰਥ ਪੁੰਜ ਢਰੇ ਗਜ ਸੁੰਡ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਹੈ ਤੰਗਵਾ।
ਜਦੁਬੀਰ ਜੁ ਕੋਪ ਕੈ ਤੀਰ ਹਨੇ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਸੁ ਕਹੂੰ ਅਗਵਾ॥ ੧੦੫੫॥

Swaiyya

Bahuro ghan sayaam ghan sur kae barkhiyo sar bundan jiyo magva.
Chaturang chamunn hann sarun bahiyo su bhaiyo rann igar ke rangva.
Kahuun mund jhare rath punj dhare gaj sund pare kahuun hai tangva.
Jadubeer ju kop kae teer hane kahun beer gire su
kahun angva. (1055)

ਬਹੁ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਛਿਤ ਪੈ ਭਟ ਜੋ ਅਰਿ ਕੈ ਬਰ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਲਰਿ ਕੈ।
ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਬੀਚ ਇਤੀ ਕਰਿ ਕੈ।
ਤਿਹ ਮਾਸ ਗਿਰਾਸ ਮਵਾਸ ਉਦਾਸ ਹੁਇ ਗਧਿ ਸੁ ਮੋਨ ਰਹੀ ਧਰਿ ਕੈ।
ਸੁ ਮਨੋ ਬੁਟੀਆ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੀ ਨ ਪਚੀ ਉਰ ਮੈ ਬਰਿ ਕੈ ਫਰਿਕੈ॥ ੧੦੫੬॥

Baho juujh pare chhit pae bhat yo arr kae bar kae hari siyo lar kae.
Dhan baan kirpaan gada geh paan gire rann beech iti kar kae.
Tehh maas giraas mavaas udaas huye geedh su monn rahi dhar kae.
Su mano butiya bar beeran ki na pachi urr mai
beer kae pharikae. (1056)

ਅਸਿ ਕੋਪਿ ਹਲਾਯੁਧ ਪਾਨਿ ਲੀਯੋ ਸੁ ਧਸਿਯੋ ਦਲ ਮੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ।
ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਪ੍ਰਤਨਾਪਤਿ ਤੇ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰਿਯੋ।
ਗਜ ਬਾਜ ਰਬੀ ਅਰੁ ਪਤਿ ਚਮੂੰ ਹਨਿ ਕੈ ਉਨ ਬੀਰਨ ਤੇਜ ਹਰਿਯੋ।
ਜਿਮ ਤਾਤ ਧਰਾ ਸੁਰਪਤਿ ਲਰਿਯੋ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਇਮ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ॥ ੧੦੫੭॥

Ass kop halayudh paan liyo su dhasiyo dal mai att ross bhariyo.
Baho beer hane rann bhoom bhikhae partanapati te na rati ku dariyo.
Gaj baaj rathi arr patt chamuun han kae unn beeran tej hariyo.
Jim taat dhara surpat lariyo har bhraat bali imm
judh kariyo. (1057)

Swaiyya'

Then Sri Krishna thundered like the clouds and shot his arrows in a stream (shower) just as Indra (god) arranges showers of rain. The multi-coloured army was killed, with blood flowing every where, while the battle field became red-coloured (with blood). There were heads seen somewhere while at places heaps of broken chariots were seen, at other places the belly straps of horses were lying on the ground. Sri Krishna shot some arrows in a great fury, which caused many warriors to fall down on the ground, with their mutilated (bodies) limbs lying around. (1055)

Many warriors of the enemy had fought against Sri Krishna and got killed while some of them were lying on the ground. (wounded), with their bows, arrows, swords and maces (or other weapons) in their hands, but finally had fallen on the ground after fighting their last battle. The vultures had eaten their flesh, but were sitting quietly in a saddened mood. It appeared as if the daughters of the warriors could not digest all that and they were fluttering with great force in their chests. (1056)

Balram then got enraged and held his sword in hand and rushed into the enemy force with great wrathfulness. In the battlefield he killed many warriors and was not afraid of the enemy commanders even slightly. After killing their elephants, horses charioteers, and army generals, he had blunted their might. Just as Bhumasur (demon) had fought against Indra, in the same way Balram, Sri Krishna's brave brother, had fought in the battle. (1057)

ਜੁਧ ਜੁਰੇ ਜਦੁਰਾਇ ਸਖਾ ਕਿਧੋ ਕੋਧ ਭਰੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੋਹੈ।
 ਭੀਰ ਪਰੇ ਰਨਿ ਰਾਵਨ ਸੋ ਸੁਤ ਰਾਵਨ ਕੋ ਤਿਹ ਕੀ ਸਮ ਕੋ ਹੈ।
 ਭੀਖਮ ਸੋ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਹੈ ਲਰਿਬੋ ਕਹੁ ਰਾਮ ਬਲੀ ਬਰਿ ਜੋ ਹੈ।
 ਅੰਗਦ ਹੈ ਕਿ ਹਨੂੰ ਜਮੁ ਹੈ ਕਿ ਭਰਿਯੋ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਭਯਾਨਕ ਰੋਹੈ॥ ੧੦੫੮॥

Judh jure jaduraye sakha kidho krodh bhare durjodhan sohae.
 Bheer pare rann raavan so suddh raavan ko tehh ki sam ko hai.
 Bhikham so marbe kaho hai larbe kaho raam bali bar jo hai.
 Angad hai ki hanuun jam hai ki bhariyo balbhadar
 bhayanak rohae. (1058)

ਦ੍ਰਿੜ ਕੇ ਬਲਿ ਕੋਪਿ ਹਲਾਯੁਧ ਲੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਭੀਤਰ ਧਾਇ ਗਯੋ।
 ਗਜ ਬਾਜ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਹੁ ਪੈਦਲ ਕੋ ਦਲੁ ਕੋਪਿ ਛਯੋ।
 ਕਲਿ ਨਾਰਦ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਘਨੋ ਸਿਵ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਰਨ ਦੇਖਿ ਨਯੋ।
 ਅਰਿ ਯੋ ਸਟਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਗਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਘ ਭਯੋ॥ ੧੦੫੯॥

Drid kae bal kop halayudh lae arr ke dal bhitar dhaye gayo.
 Gaj baaj rathi birthi kar kae baho paedal ko dal kop chayo.
 Kal naarad bhoot pisaach ghane siv reejh rahiyo rann dekh nayo.
 Arr yo satke mrig ke gan jayo muslidhar manoh
 singh bhayo. (1059)

ਇਕ ਓਰਿ ਹਲਾਯੁਧ ਜੁਧ ਕਰੈ ਇਕ ਓਰਿ ਗੋਬਿੰਦਹ ਖਗ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
 ਬਾਜ ਰਥੀ ਗਜਪਤਿ ਹਨੇ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੇ ਦਲ ਕੋ ਲਲਕਾਰਿਯੋ।
 ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੈਥਨ ਸਿਉ ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਬਿਡਾਰਿਯੋ।
 ਮਾਰੁਤ ਹੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਕਿਧੋ ਉਮਡਿਯੋ ਦਲ ਪਾਵਸ ਮੇਘ ਨਿਵਾਰਿਯੋ॥ ੧੦੬੦॥

Ik orr halayudh judh karae ik orr gobinndeh khag sanbhariyo.
 Baaj rathi gajpati hane atti ros bhare dal ko lalkariyo.
 Baan kamaan gada geh Sri Hari saethan siyo arr punj bidariyo.
 Maarat haav ghan sayaam kidho umdiyo dal paavas
 megh nivariyo. (1060)

The brother of Krishna (Balram) was engrossed in the battlefield, at times he was furious with rage, while at other times he appeared like Duryodhana. Or he was trying to find his (seek his) death time like Bhisham Pitama and was like Rama in waging war, or he was like Angad or Hanuman or god of death (Yamraj). Thus Balram was fighting furiously in the battle with great rage. (1058)

Taking his hoe with great strength and rage, Balram had rushed into the enemy lines. He had killed many elephants and horses while charioteers were driven out from their chariots and destroyed the infantry men also. Kal, Narad and the spirits including Shiva were getting elated on watching the new battle scenes. The enemy forces were completely overawed just as the deer gets frightened on seeing the lion, as if Balram was like a lion. (1059)

On one front Balram was waging the war, while on the other side Sri Krishna was wielding his sword. He had killed the riders of horses and charioteers alongwith the masters of the elephants and was challenging the enemy with great fury. Holding his bows and arrows alongwith he destroyed many huge flocks of the enemy formations. It appeared as if Sri Krishna, like a storm of wind, had dispersed the clouds of monsoon (July season) of the enemy army formations. (1060)

ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਦਾ ਰਿਪੁ ਘਾਲ ਕਰਾਲ ਬਿਸਾਲ ਸਬੈ ਧਨੁ ਲੀਨੋ।
 ਇਉਂ ਸਰ ਜਲ ਚਲੇ ਤਿਹ ਕਾਲ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸਾਲ ਰਿਸੈ ਇਹ ਕੀਨੋ।
 ਘਾਇਨ ਸੰਗਿ ਗਿਰੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੁੰ ਸਭ ਕੋ ਤਨ ਸ੍ਰਉਨਤ ਭੀਨੋ।
 ਮਾਨਹੁ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋ ਬਿਧ ਨੇ ਸੁ ਰਚਿਯੋ ਰੰਗ ਆਰੁਨ ਲੋਕ ਨਵੀਨੋ॥ ੧੦੬੧॥

Sri Nand laal sada rip ghaal karaal bisaal sabae dhan linno.
 Iyo sarr jaal chale tehkh kaal tabae arr saal risae ehk kinno.
 Ghaiinn sang giri chaturang chamuun sabh ko tann sarunat bhinno.
 Manoh pandarsavo bidh ne su rachiyo rang aaruan lok
 navinno. (1061)

ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਦੂਖਨ ਦੈਤਨ ਕੇ ਰਿਪੁ ਸਾਥ ਰਿਸੈ ਅਤਿ ਮਾਨ ਭਰਿਯੋ।
 ਸੁ ਧਵਾਇ ਤਹਾ ਰਥ ਜਾਇ ਪਰਿਯੋ ਲਖਿ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਨ ਨੈਕੁ ਡਰਿਯੋ।
 ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਜਿਉ ਬਿਚਰਿਯੋ।
 ਭੁਜ ਦੰਡ ਅਦੰਡਨ ਖੰਡਨ ਕੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦਲ ਖੰਡਨਿ ਖੰਡ ਕਰਿਯੋ॥ ੧੦੬੨॥

Brij bhuukhan dukhan dainntan ke rip saath risae att maan bhariyo.
 Su dhavaye taha rath jaaye pariyo lakh daanav saen na naek dariyo.
 Dhanu baan sanbhaar ayodhan mae hari kehar ki bidh jiyo bichariyo.
 Bhuj dand adandan khandan kae ris kae dal khandan
 khand kariyo. (1062)

ਮਧੁ ਸੂਦਨ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ।
 ਸੁ ਨਿਸੰਕ ਤਬੈ ਰਨ ਬੀਚ ਪਰਿਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਬਰ ਕੈ ਹਨਿ ਸੈਨ ਦਯੋ।
 ਧਨੁ ਸੋ ਜਿਮ ਤੂਲਿ ਧੁਨੈ ਧੁਨੀਯਾ ਦਲ ਤਯੋ ਸਿਤ ਬਾਨਨ ਸੋ ਧੁਨਿਯੋ।
 ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਬਹਿਯੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਠਾ ਮਠੋ ਆਠਵੋ ਸਿੰਧੁ ਭਯੋ॥ ੧੦੬੩॥

Madhu suudan beech ayodhan ke bahuro kar mae dhan baan layo.
 Su nisank tabae rann beech pariyo arr ko bar kae hani saen dayo.
 Dhan so jim tuul dhunae dhuniya dal tayo sitt baanan so dhuniyo.
 Baho sarun parvah bahiyo rann mae tehkh thaa mano aathvo
 sinndh bhayo. (1063)

When Sri Krishna held his horrible looking huge bow in hand, then a shower of arrows was struck which made the enemy furious with great suffering due to losses. The multi-coloured army was wounded badly, and the soliders fell down on the ground and all were bodily steeped in blood. It appeared as if Brahma had created the fifteenth region (world) of red colour. (1061)

Sri Krishna was the harbinger of suffering for the demons and had waged a war with great wrathfulness, keeping the prestige of army high (by fighting against them). Then suddenly he had raced his chariot towards the thick of battle, without incurring (having) any fear of the enemy strength. Holding his bow and arrows Sri Krishna was roaming around the battle field like a lion. Infact, Krishna had punished the enemy forces, unwilling to surrender, with completely routing them and killing them, thus reducing the enemy formations into Shambles in no time. (1062)

Sri Krishna (Madh Soodan) had held his bow and arrow in the battle-field and had jumped into the fray without any hesitation or fear and had killed the enemy forces. Sri Krishna had with his pointed arrows, destroyed the enemy forces like cotton spinning just as a comber spins the cotton with his carder's comb. There was a stream of blood flowing n the battle field and as if appeared as if an eighth ocean (of blood) had been created at that place. (1063)

ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਕੀ ਉਮਡੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਉਤ ਤੇ ਉਮਡਿਯੋ ਨਿਪ ਲੈ ਬਲ ਸੰਗਾ।
 ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਪਾਨਿ ਭਿਰੇ ਕਟਿ ਗੇ ਕਟਿ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗਾ।
 ਪਤਿ ਗਿਰੇ ਗਜਿ ਬਾਜ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਅਹੂੰ ਅੰਗਾ।
 ਐਸੇ ਗਏ ਮਿਲਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਦਲ ਜੈਸੇ ਮਿਲੇ ਜਮੁਨਾ ਅਰੁ ਗੰਗਾ॥ ੧੦੬੪॥

Itt te hari ki umdi partna utt te umdiyo nirap lae bal sanga.
 Baan Kamaan kirpaan lae paan bhire katt ge bhat ang partanga.
 Patt gire gaj baaj kahun kahun beer gire tinn ke kahun anga.
 Aaise gaye mil aapas mae dal jaise mile jamuna
 arr ganga. (1064)

ਸ੍ਵਾਮਿ ਕੇ ਕਾਜ ਕਉ ਲਾਜ ਭਰੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਭਟ ਜੋ ਉਮਗੇ ਹੈ।
 ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਰਨ ਕੋਪਿ ਦੁਹੂੰ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਹੀ ਕੇ ਪੁਨਿ ਸੰਗਿ ਪਗੇ ਹੈ।
 ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਸਮੁਹੇ ਲਰਿ ਕੈ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗ ਭਗੇ ਹੈ।
 ਉਜਲ ਗਾਤ ਮੈ ਸਾਗ ਲਗੀ ਮਨੋ ਚੰਦਨ ਰੂਖ ਮੈ ਨਾਗ ਲਗੇ ਹੈ॥ ੧੦੬੫॥

Savaam ke kaaj kayu laaj bhare duhun oran te bhat yo umge hai.
 Judh kariyo rann kop duhun rass rudar hi ke punn sang page hai.
 Jujhh pare samuhe larr kae ran ki chhit te nahi paeg bhage hai.
 Ujal gaat mai saag lagi mano chandan rukh mai naag
 lage hai. (1065)

ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਰਿਸ ਆਪਸਿ ਮੈ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਕੋਊ ਟਰੇ।
 ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਟਰੇ।
 ਕੋਊ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਕੋਊ ਗੀਝਿ ਭਿਰੇ ਛਿਤਿ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਕੋਊ ਧਾਇ ਪਰੇ।
 ਮਨਿ ਜੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਨ ਦੀਪ ਕੇ ਉਪਰ ਆਇ ਪਤੰਗ ਜਰੇ॥ ੧੦੬੬॥

Judh kariyo ris aapas mai duhun oran te nahi koyu tare.
 Barchhi geh baan kamaan gada ass lae kar mae ehh bhaat tare.
 Koyu jhoojh gire koyu reejh bhire chhit dekh dare koyu dhaaye pare.
 Mann yo upji upma rann deep ke upar aaye
 patang jare. (1066)

On one side Sri Krishna's forces were attacking whereas on the other side the king Jarasandh had attacked with a great force of powerful army. The warriors had fought the battle with various weapons like bows and arrows, or swords in hand, thus their limbs were being cut into pieces. At places the masters of elephants and horses had fallen on the ground whereas the warriors or their limbs were scattered at other places. Both the forces had mingled into each other just like Ganga and Jamuna rivers mingling with each other (while fighting furiously). (1064)

To complete the functions (duty) allotted by their masters, the warriors from both the sides attacked each others without fear and a ferocious (fierce) battle ensued with great fury as all were filled with the fighting mood. The warriors fought facing each other without retracing even a step backwards. A shining body gets pierced with a spear and it appeared as if a sandalwood tree had a reptile wrapped around it. (1065)

Both the sides fought the battle with great wrathfulness, and from both sides none managed to falter (or retrace). With a spear in hand or holding an arrow and bow, mace and sword they were fighting the battle. Some one had fallen down while fighting, while another was fighting in great elated spirit while someone was frightened seeing the terrible battle scene while someone was lying down in a terrified state. The poet has described the battle scene as if the warriors were burning themselves like the moth on the lamp of the battle. (1066)

ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਸੰਗਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਭਿਰਿਯੋ ਬਰਛੀ ਬਰ ਲੈ ਪੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤ ਮੁਰਾਰੀ।
 ਫੇਰਿ ਲਰਿਯੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਧਸੁ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰੀ।
 ਫੇਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਸੁ ਹਤੇ ਬਹੁਰੋ ਜੁ ਹਤੇ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਕਟਾਰੀ।
 ਐਚਤ ਯੋ ਹਲ ਸੋ ਦਲ ਕੋ ਜਿਮ ਖੈਚਤ ਦੁਇ ਕਰਿ ਝੀਵਰ ਜਾਰੀ॥ ੧੦੬੭॥

Prithme sang baan kamaan bhiriyo barchhi barr lae
 pun bhraat murari.
 Pher lariyo ass lae kar mai dhas kae rip ki baho saen sanghari.
 Pher gada geh kae su hate bahuro ju hute geh paainn katari.
 Aaichat yo hal so dal ko jim khechat duye kar jhivar
 jaari. (1067)

ਜੋ ਭਟ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਿਯੋ ਬਰ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋਊ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ।
 ਲਾਜ ਭਰੇ ਜੋਊ ਜੋਰਿ ਤਿਨ ਤੇ ਕੋਊ ਜੀਵਨ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ।
 ਪੈਠਿ ਤਬੈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਅਰਿ ਕੀ ਮਧਿ ਸਯਾਮ ਘਨੋ ਪੁਨਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
 ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸੁ ਧੀਰ ਗਹਿਯੋ ਰਿਪੁ ਕੋ ਸਬ ਹੀ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਭਗਾਯੋ॥ ੧੦੬੮॥

Jo bhat samuhe aaye ariyo bar kae har ju soyu maar girayo.
 Laaj bhare joyu jorr bhire tinn te koyu jeevat jaan na payo.
 Paith tabae partna arr ki madh sayaam ghano punn judh machayo.
 Sri Balbeer su dheer gahiyo rip ko sab hi dal
 maar bhagayo. (1068)

ਦੋਹਰਾ

ਭਗੀ ਚਮੁੰ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਨਿਪਤਿ ਨਿਹਾਰੀ ਨੈਨ।
 ਨਿਕਟਿ ਬਿਕਟਿ ਭਟ ਜੋ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲਿਯੋ ਬੈਨ॥ ੧੦੬੯॥

Dohra

Bhagi chamun chaturangni nirpat nihari naainn.
 Nikat bikat bhat jo hute tinn prat boliyo bainn. (1069)

At first Balram, Krishna's brother, had fought with his bow and arrows with a spear in hand he showed his prowess in the battle. Then he fought with a sword in hand and with a thrust in the enemy ranks, he had killed many soldiers. Then holding his mace he killed many enemy warriors and then with his dagger he had killed many more troops. He pulled many warriors from the enemy ranks with his hoe just as a fisherman pulls his net from the river. (1067)

If an enemy tried to face him in battle, Sri Krishna would manage his fall with his powerful strike. Those, with more egoistic tendency, would give a tough fight but none of them would go back alive. Then piercing with a thrust into the enemy lines, Sri Krishna engaged them in fierce fighting. Then Sri Krishna with great perseverance made the enemy forces retreat with great losses (in life). (1068)

Couplet

Then multi-faceted army was fleeing away and the king (Jarasandh) had seen this scene with his own eyes, then he addressed those tough warriors around him like this. (1069)

ਨਿਪ ਜਰਾਸੰਧਿ ਬਾਚ ਸੈਨਾ ਪ੍ਰਤਿ

ਸਵੈਯਾ

ਜੁਧ ਕਰੈ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਜਹਾ ਤੁਮ ਹੂੰ ਦੁ ਲੈ ਉਨ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰੇ।
ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਕਰ ਲੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਦੇਹ ਪ੍ਰਹਾਰੇ॥
ਜਾਇ ਨ ਜੀਵਤ ਜਾਦਵ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੇ।
ਯੋ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਨਿਪ ਸੈਨ ਚਲੀ ਚਤੁਰੰਗ ਜਹਾ ਰਨ ਭਾਰੇ॥ ੧੦੭੦॥

Nirap Jarasandh Baach Sainna Prat

Swaiyya

Judh karae ghan sayaam jaha tum hun dal lae unn orr sidharo.
Baan kamaan kirpaan gada kar lae jadubeer ko deh parhaaro.
Jaaye na jeevat jaadav ko tinn ko rann bhoom mai jaaye sangharo.
Yo jab bainn kahae nirap sainn chali chaturang jaha
rann bhaaro. (1070)

ਆਇਸ ਪਾਵਤ ਹੀ ਨਿਪ ਕੋ ਘਨ ਜਿਉ ਉਮਡੇ ਭਟ ਓਘ ਘਟਾ ਘਟ।
ਬਾਨਨ ਬੁੰਦਨ ਜਿਉ ਬਰਖੇ ਚਪਲਾ ਅਸਿ ਕੀ ਧੁਨਿ ਹੋਤ ਸਟਾ ਸਟ।
ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਇਕ ਸਾਸ ਭਰੇ ਇਕ ਜੀਝ ਮਰੇ ਰਨਿ ਅੰਗ ਕਟਾ ਕਟ।
ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਮੁਖ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਰਟਾ ਰਟ॥ ੧੦੭੧॥

Aais paavat hi nirap ko ghan jiyo umde bhat ogh ghata ghat.
Baanan bundan jiyo barkhe chapla ass ki dhun hott sataa sat.
Bhoom pare ik saas bhare ik jhoojh mare rann ang kataa kat.
Ghayal ek pare rann mai mukh maar hi maar pukaar rataa rat. (1071)

ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਰਨ ਮਾਝਿ ਸੰਘਾਰੇ।
ਮਤਿ ਕਰੀ ਬਰ ਬਾਜ ਹਨੇ ਰਬ ਕਾਟਿ ਰਬੀ ਬਿਰਬੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ।
ਘਾਇਲ ਦੇਖ ਕੈ ਕਾਇਰ ਜੇ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਰਨੇ ਛਿਤਿ ਤਯਾਗਿ ਸਿਧਾਰੇ।
ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਪੁੰਨ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਮਾਨਹੁ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਹੁ ਪੁੰਜ ਪਧਾਰੇ॥ ੧੦੭੨॥

Jadubeer sarasan lae kar mai rip beer jite rann maajh sanghare.
Matt kari bar baaj hane rath kaat rathi birthi kar dare.
Ghayal dekh kae kayar je darr maan rane chhit tayaag sidhare.
Sri har punn ke agraj manoh paapan ke baho punj padhare. (1072)

**The king Jarasandh told his army -
Swaiyya'**

Where Krishna was fighting, to go to that side, and attack Krishna's body with weapons like arrows (andbow), Sword, mace etc in hand, and do not allow any Yadav to go back alive, and kill them all in the battle-field. Thus the king addressed his troops, so that the formations moved towards that side, where a fierce battle was going on. (1070)

With the orders of the king, the warriors made a dash like the dark clouds. The arrows were being shot like a shower, while the sword was shining like the lightning and the arrows were striking like the thunder of clouds. There were some lying on the ground, thus breathing the last breath while some others had been killed with mutilated limbs, some others were lying wounded in the battle field and were shouting "kill them, kill the enemy" from the mouth. (1071)

Sri Krishna, holding his bow in hand, was shooting arrows thus killing all the enemy warriors and by cutting/through the chariots, the charioteers were divested of their chariots. By seeing the wounded soliders, with their wailing, fearing their own death some were fleeing from the battle field. It appeared as if in the face of virtue like Sri Krishna, the sins had given way in total surrender. (1072)

ਸੀਸ ਕਟੇ ਕਿਤਨੇ ਰਨ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਤੇਊ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰੈ।
 ਦਉਰਤ ਬੀਚ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈ ਜਹ ਸਯਾਮ ਲਰੈ ਤਿਹ ਓਰਿ ਪਧਾਰੈ।
 ਜੋ ਭਟ ਆਇ ਭਿਰੈ ਇਨ ਸੋ ਤਿਨ ਕਉ ਹਰਿ ਜਾਨ ਕੈ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੈ।
 ਜੋ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੈ ਮਰ ਕੈ ਕਰ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਨ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੈ॥ ੧੦੭੩॥

Sees kate kitne rann mae mukh te teyu maar hi maar pukare.
 Dayurat beech kabandh phirae jeh sayaam larae tehh orr padhare.
 Jo bhat aaye bhirae inn so tinn koyu hari jaan kae ghaaye parhare.
 Jo giri bhoom parae marr kae kar te karvaar na bhuu par darae. (1073)

ਕਬਿਤੁ

ਕੋਪ ਅਤਿ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਤੇ ਨ ਟਰੇ
 ਦੋਊ ਗੀਝਿ ਗੀਝਿ ਲਰੇ ਦਲ ਦੁੰਚਭੀ ਬਜਾਇ ਕੈ।
 ਦੇਵ ਦੋਖੈ ਖਰੇ ਗਨ ਜਛ ਜਸੁ ਰਰੇ
 ਨਭ ਤੇ ਪੁਹਪ ਢਰੇ ਮੇਘ ਬੁੰਦਨ ਜਿਉ ਆਇ ਕੈ।
 ਕੇਤੇ ਜੂਝ ਕਰੇ ਕੇਤੇ ਅਪਛਰਨ ਬਰੇ
 ਕੇਤੇ ਗੀਧਨਨ ਚਰੇ ਕੇਤੇ ਗਿਰੇ ਘਾਇ ਖਾਇ ਕੈ।
 ਕੇਹਰਿ ਜਿਉ ਅਰੇ ਕੇਤੇ ਖੇਤ ਦੇਖਿ ਡਰੇ
 ਕੇਤੇ ਲਾਜ ਭਾਰਿ ਭਰੇ ਦਉਰਿ ਪਰੇ ਅਰਿਰਾਇ ਕੈ॥ ੧੦੭੪॥

Kabit

Kop att bhare rann bhoom te na tare
 Doyu reejh, reejh lare dal dundbhi bajaye kae.
 Dev dekhae khare gan jachh jas rare
 Nabh te pohap dhare megh bundan jiyo aaye kae.
 Kete jhoojh mare kete apcharan bare
 Kete gheedhnan chare kete gire ghaye khaye kae.
 Kehar jiyo are kete khet dekh dare
 Kete laaj bhaar bhare daour pare ariraye kae. (1074)

There were many mutilated heads lying in the battle filed but they were shouting by mouth, "Kill the enemy." Many headless trunks were running around in the battlefiled and were heading towards the side, where Sri Krishna was fighting. Whosoever was coming in their way, was being attacked by them, mistaking him for Krishna. Even when someone fell down dead on the ground, he would not let his sword fall from hand. (1073)

Kabit

Both the enemies, were filled with great fury and were not leaving the battle field. They were fighting spiritedly in great elation with beating of drums. The gods in heavens were watching all this. The demigods and musicians (of Shiva) were praisng with showering flowers, just as raindrops were falling from the clouds. Many were dying fighting and many more wee being wedded to the fairies while some others were being eaten away by vultures while many had fallen on the ground being wounded. Some others were still frightened to see the state of the battle-field whereas some others were full of their prestige and were attacking the enemy while shouting war cries. (1074)

ਸਵੈਯਾ

ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਉਠ ਕੈ ਫਿਰਿ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਪਧਾਰੇ।
ਸਯਾਮ ਕਹਾ ਦੁਰ ਕੈ ਜੁ ਰਹੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪੁਕਾਰੇ।
ਯੋ ਉਨ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਭਯੋ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਖਗ ਸੰਭਾਰੋ।
ਦਉਰ ਕੈ ਸੀਸ ਕਟੇ ਨ ਹਟੇ ਰਿਸ ਕੈ ਬਲਿਬੀਰ ਕੀ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰੇ॥ ੧੦੭੫॥

Swaiyya

Bhoom gire bhat ghayal huye uth kae phir judh ke kaaj padhare.
Sayaam kaha dur kae ju rahe att kop bhare eh bhaat pukare.
Yo unn kae mukh te sun bainn bhayo hari saamohe khag sanbhare.
Daour kae sees kate na hate riss kae balbeer
ki orr sidhare. (1075)

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਤਬੈ ਰਨ ਮੈ ਰਸਿ ਲੈ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ।
ਹਰਿ ਰਾਮ ਕੋ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਚਹੁ ਓਰ ਤੈ ਮਲਹਿ ਕੀ ਪਿਰ ਸੋਭ ਧਰੇ।
ਧਨੁ ਬਾਨ ਜਬੈ ਕਰਿ ਸਯਾਮ ਲਯੋ ਲਖਿ ਕਾਤੁਰ ਖੇਤੁ ਹੁੰ ਤੇ ਬਿਡਰੇ।
ਰੰਗਿ ਭੂਮਿ ਕੋ ਮਾਨੋ ਉਝਾਰ ਭਯੋ ਚਲੇ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਨਹਾਰ ਘਰੇ॥ ੧੦੭੬॥

Maar hi maar pukaar tabae rann mae ass lae lalkaar pare.
Hari raam ko gher layo chauun orr tae maleh ki pir sobh dhare.
Dhann baan jabae kari sayaam layo lakh katar khet hunn te bidre.
Rang bhoom ko maano ujhaar bhayo chale kayutak
dekhanhaar ghare. (1076)

ਜੇ ਘਟ ਲੈ ਅਸਿ ਹਾਥਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਰਿ ਉਪਰ ਧਾਵੈ।
ਕਉਤਕ ਸੋ ਦਿਖ ਕੈ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਆਨੰਦ ਸੋ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ।
ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਰਿਜੂ ਜਿਤ ਹੈ ਕੋਊ ਇਉਂ ਕਹਿ ਏ ਜਿਤ ਹੈ ਬਹਸਾਵੈ।
ਗਤਿ ਕਰੈ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਉਨ ਕਉ ਹਰਿ ਮਾਰਿ ਨ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਵੈ॥ ੧੦੭੭॥

Je bhat lae ass hathan mae att kop bhare hari upar dhaave.
Kautak so dikh kae siv ke gan anand so mil mangal gave.
Koyu kahae harijuu jit hai koyu iyo keh ee jit hai behsaave.
Raar karae tab layu jab layu unn kayu hari maar na
bhoom giraave. (1077)

Swaiyya'

Many warriors had fallen on the ground being wounded but would again, getting up, join the fighting odds. Many were shouting furiously, "Where was Shiam (Krishna) hiding?" On hearing such cries (words) from the enemy forces, Sri Krishna taking up his sword, faced them directly. Even those, who had their heads cut off, were not relenting, and were rushing towards Krishna. (1075)

That time cries of "Kill them kill them", "were being heard, and the warriors with swords in hand and shouting slogans would jump in the fray. Krishna and Balram had been surrounded from all the four sides, and the battle-field had taken the form of a wrestling arena. At that moment Sri Krishna took up his bow and arrows, and seeing this, many weaklings started fleeing from the battle-field. It appeared as if the game play of the battle-field had finished while the onlookers (crowds) having seen the fun of games were going back to their homes. (1076)

The warrior, who would attack Sri Krishna with a sword in hand and full of fury, would join the musicians of Shiva, on seeing this wonderful drama, in singing his praises. Some were saying that Sri Krishna would be victorious whereas some others would favour the other side for a win and thus they would be engrossed in discussion which would continue till Sri Krishna would strike (the enemy) him down on the ground. (1077)

ਕਬਿਤੁ

ਬਡੇ ਈ ਬਨੈਤ ਬੀਰ ਸਬੈ ਪਖਰੈਤ
ਗਜ ਦਲ ਸੋ ਅਰੈਤ ਧਾਏ ਤੁਰੰਗਨ ਨਚਾਇ ਕੈ।
ਜੁਧ ਮੈ ਅਡੋਲ ਸਾਮ ਕਾਰਜੀ ਅਮੋਲ ਅਤਿ
ਗੋਲ ਤੇ ਨਿਕਸਿ ਲਰੇ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜਾਇ ਕੈ।
ਸੈਥਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ
ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੀ ਉਚਾਰਿ ਐਸੇ ਪਰੇ ਰਨਿ ਆਇ ਕੈ।
ਹਰਿ ਜੂ ਸੇ ਲਰੇ ਤੇ ਵੈ ਠਉਰ ਤੇ ਨ ਟਰੈ
ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਹੂੰ ਮੈ ਪਰੇ ਉਠਿ ਅਰੇ ਘਾਇ ਖਾਇ ਕੈ॥ ੧੦੭੮॥

Kabit

Bade ei banaet beer sabae pakhraet
Gaj dal so aaraet dhaye turangan nachaye kae.
Judh mai adol savaam kaarji amol att
Gol te nikas lare dudanbh bajaye kae.
Saethan sanbhaar kae nikaar kae kirpaan
Maar maar hi uchaar aaise pare rann aaye kae.
Hari ju so lare te vae thor te na tare
Gir bhoom hun mae pare uth are ghaye khaye kae. (1078)

ਸਵੈਯਾ

ਕੋਪ ਭਰੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਝਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਧਰੇ ਬਲ ਕੈ ਜੁ ਅਰੇ ਹੈ।
ਘਾਇ ਭਰੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਝਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਧਰੇ ਬਲ ਕੈ ਜੁ ਅਰੇ ਹੈ।
ਮੁਸਲ ਲੈ ਬਲਦੇਵ ਤਬੈ ਸਬੈ ਚਾਵਰ ਜਿਉ ਰਨ ਮਾਹਿ ਛਰੇ ਹੈ।
ਫੇਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੀਯੋ ਹਲ ਸੋ ਮਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਨਹੀ ਸਾਸ ਭਰੇ ਹੈ॥ ੧੦੭੯॥

Swaiyya

Kop bhare arraye pare na dare hari siyu hathyaar kare hai.
Ghaye bhare baho sarun jhare ass paan dhare bal kae ju are hai.
Musal lae baldev tabae sabae, chavar jiyo rann mahe chhare hai.
Pher parhaar kiyo hall so marr bhoom gire nahi saas
bhare hai. (1079)

Kabit

Many expert archers, armed with protective devices would attack with a flock of elephants and with dancing horses. Many warriors, who were seen patiently taking part in the battle and liable to gain the masters praises, were coming out of their covered places (alongwith troops) and with beating drums would take part in the battle. Taking hold of their sabres, and with unsheathed swords and shouting for killing the enemy, the warriors were attacking in the battle field. They would fight against Sri Krishna without faltering from the position, but finally they were falling down on the ground, and then get wounded on getting up again. (1078)

Swaiyya'

With a great furious cry, they would attack without being afraid of Sri Krishna, but would strike with their weapons. They were wounded, with blood oozing out of the body, but with a sword in hand, they were fighting with great prowess. At that moment Balram with a mace in hand, would strike and disperse them like the sifting of rice in the battle field. Then he would attack with his hoe, which would result in their falling down on the ground, and none would be left alive. (1079)

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਅਸਿ ਹਾਥਨ ਲੈ ਅਰਿ ਉਪਰਿ ਧਾਏ।
ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਕਤਿ ਕੋਪੁ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਜੋਗਿਨ ਗ੍ਰਿਝ ਅਘਾਏ।
ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਕੇ ਗਹਿ ਫੇਟ ਕਟਾਰਿਨ ਸਿਉ ਲਰਿ ਘਾਏ।
ਕਉਤਕ ਦੇਖ ਕੈ ਦੇਵ ਕਹੈ ਧੰਨ ਵੇ ਜਨਨੀ ਜਿਨ ਏ ਸੁਤ ਜਾਏ॥ ੧੦੮੦॥

Sri Jadubeer ke beer jite ass hathan lae arr upar dhaye.
Judh kariyo katt kop duhun dis janbuk jogin grijh aghaye.
Beer gire duhun oran ke geh phet kataran siyo larr ghaaye.
Koyutak dekh kae dev kahae dhan ve janni jinn ee
sut jaaye. (1080)

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਲਬੀਰ ਹੁਤੇ ਅਤਿ ਰੋਸ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਆਏ।
ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਚਲੀ ਇਤ ਤੇ ਤਿਨ ਹੂੰ ਮਿਲ ਕੈ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਏ।
ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੇ ਬਹੁ ਆਪਸ ਬੀਚ ਚਲਾਏ।
ਭੇਦ ਚਮ੍ਹੁ ਜਦੁ ਬੀਰਨ ਕੀ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਉਪਰ ਧਾਏ॥ ੧੦੮੧॥

Auor jite barber hute atti ros bhare rann bhumeh aaye.
Jaadav saen chali itt te tinn hun mil kae att judh machaye.
Baan kamaan kirpaan gada barchhe baho aapas beech chalaye.
Bhed chamun jadu beeran ki sabh hi jaduraye ke
upar dhaye. (1081)

ਚਕ੍ਰ ਤਿਸੂਲ ਗਦਾ ਗਹਿ ਬੀਰ ਕਰੰ ਧਰ ਕੈ ਅਸਿ ਅਉਰ ਕਟਾਰੀ।
ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਲਰੇ ਘਾਇ ਕਰੇ ਨ ਟਰੇ ਬਲ ਭਾਰੀ।
ਸਯਾਮ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਧੁਜਨੀ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੀ।
ਮਾਨਹੁ ਖੇਤ ਸਰੋਵਰ ਮੈ ਧਸਿ ਕੈ ਗਜਿ ਬਾਰਜ ਬਯੂਹ ਬਿਡਾਰੀ॥ ੧੦੮੨॥

Chakar tirsool gada geh beer karan dhar kae ass aor katari.
Maar hi maar pukaar pare lare ghaye kare na tare bal bhari.
Sayaam bidaar dayi dhujni tehh ki upma eh bhaat bichari.
Manoh khet sarovar mae dhas kae gaj baraj
bayuh bidari. (1082)

All the warriors of Sri Krishna, with swords in hand, would attack with (such) a fury on the enemy. Infact, both sides had fought with great wrathfulness, and the jackals evil spirits and vultures were fully satiated (with eating flesh). The warriors from both sides had fallen on the ground, who had fought with great wrathfulness. The warriors who had fought with daggers in hand and got wounded. On seeing this scene, the gods were saying that the mothers, who had given birth to such warriors, were really praise-worthy. (1080)

The rest of the warriors also had come to the battle field with great fury, and from the other side the army of Yadava's also moved forward and they engaged the enemy in a fierce battle. They fought using bows and arrows, swords, maces and spears. By piercing through the army of Yadavas, all fell upon Sri Krishna jointly. (1081)

The warriors were armed with wheels, tridents, maces, and other weapons alongwith swords and daggers. They were shouting to kill them all, thus they were attacking and inflicted wounds on the enemy and these powerful soldiers were not willing to falter from the fighting. Thus Krishna had destroyed the whole enemy forces. The poet has described the beauty of this scene as if the elephant like Krishna had pierced through the pond of the battle-field and destroyed the whole lot of lotus flowers of the enemy. (1082)

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਨਾਥ ਕੇ ਬਾਨਨ ਅਗ੍ਰ ਡਰੈ ਅਰਿ ਇਉ ਕਿਹੂੰ ਧਰਿਯੋ ਨਾ।
ਬੀਰ ਸਬੈ ਹਟ ਕੇ ਠਟਕੇ ਭਟਕੇ ਰਨ ਭੀਤਰ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਨਾ।
ਮੂਸਲ ਅਉ ਹਲ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਬਲਿ ਪੇਖਿ ਭਜੇ ਦਲ ਕੋਉ ਅਰਿਯੋ ਨਾ।
ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਛਾਡਿ ਚਲੈ ਬਨ ਡੀਠ ਪਰਿਯੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕੋ ਛਉਨਾ॥ ੧੦੮੩॥

Sri Jadunath ke baanan agar darae arr iyo kihun dheer dhariyo naa.
Beer sabae hatt ke thatke bhatke rann bhitarr judh kariyo naa.
Musal ayu hal paan layo bali pekh bhaje dal koyu ariyo naa.
Jiyo mrig ke gan chaadh chalaе ban teheth pariyo mrigraaj
ko chhauna. (1083)

ਭਾਗਿ ਤਬੈ ਸਭ ਹੀ ਰਨ ਤੇ ਗਿਰਤੇ ਪਰਤੇ ਨਿਪ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ।
ਤੇਰੇ ਹੀ ਜੀਵਤ ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੂ ਸਿਗਰੇ ਰਿਸ ਕੈ ਬਲ ਸਯਾਮ ਸੰਘਾਰੇ।
ਮਾਰੇ ਅਨੇਕ ਨ ਏਕ ਬਚਿਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਰਨਭੂਮਿ ਮਝਾਰੇ।
ਤਾ ਤੇ ਸੁਨੋ ਬਿਨਤੀ ਹਮਰੀ ਉਨ ਜੀਤ ਭਈ ਤੁਮਰੇ ਦਲ ਹਾਰੇ॥ ੧੦੮੪॥

Bhaag tabae sabh hi rann te girte parte nirap teer pukare.
Tere hi jivat he prabhu ju sigre riss kae bal sayaam sanghare.
Mare anek na ek bachiyo baho beer gire ranbhoom majahre.
Ta te suno binnti hamri unn jeet bhayi tumre dal haare. (1084)

ਕੋਪ ਕਰਿਯੋ ਤਬ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕਉ ਬਹੁ ਬੀਰ ਬੁਲਾਏ।
ਆਇਸ ਪਾਵਤ ਹੀ ਨਿਪ ਕੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਧਾਏ।
ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਉਮਡੇ ਘਨ ਜਿਵੁ ਘਨ ਸਯਾਮ ਪੈ ਆਏ।
ਆਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਉਪਰ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬਗ ਮੇਲਿ ਤੁਰੰਗ ਉਠਾਏ॥ ੧੦੮੫॥

Kop kariyo tab sandh jara arr maran kayu baho beer bulaye.
Aais pavat hi nirap kae mil kae hari ke badhbe kaho dhaye.
Baan kamaan gada geh kae umde ghan jiyo ghan
sayaam pae aaye.
Aaye pare hari upar so mil kae bag mel turang uthaye. (1085)

They were afraid of the arrows of Sri Krishna and they did not have any peace or perseverance. All the enemy forces were trembling and were retreating, and got dispersed, and none dared to continue fighting in the battle field. On seeing Balram's hoe and (wooden) pestle in hand, all the enemy forces were fleeing, and none could face the enemy in battle, just as the flock of deer runs away on seeing a lion cub. (1083)

Then all the warriors, fleeing from the battle front, in a dilapidated state, reached upto Jarasandh and said, "O Master! In your living presence, Balram and Krishna had killed all the soldiers with great fury and wrathfulness. Many had been killed and none of them was left alive, while many warriors were lying down in the battle field. So pray listen to our request that they had won the battle and your army had been defeated. (1084)

That moment Jarasandh got furious and sent for many more warriors. On getting the king's orders, all the warriors rushed towards Sri Krishna for killing him. They attacked Sri Krishna, with various weapons like arrows and bows, swords and maces, etc. in the form of a bursting 'cloud. They fell upon Sri Krishna in a joint venture, just as the cranes come in waves by joining each other. (1085)

ਰੋਸ ਭਰੇ ਮਿਲਿ ਆਨਿ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕਉ ਲਲਕਾਰ ਕੇ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
 ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਯੋ ਤਿਨ ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਬਜਾਯੋ।
 ਘਾਇਲ ਆਪ ਭਏ ਭਟ ਸੋ ਅਰੁ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨੁ ਘਾਯੋ।
 ਦਉਰ ਪਰੇ ਹਲ ਮਸੂਲ ਲੈ ਬਲਿ ਬੈਰਨ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੧੦੮੬॥

Ros bhare mil aan pare hari koyu lalkaar ke judh machayo.
 Baan kamaan kirpaan gada geh yo tinn saar so saar bajayo.
 Ghayal aap bhaye bhat so arr sastran so hari ko tann ghayo.
 Daor pare hal musal lae bal baeran ko dal maar girayo. (1086)

ਦੋਹਰਾ

ਜੂਝ ਪਰੈ ਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬਲੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਜੁਧ ਮਚਾਇ।
 ਤਿਨ ਬਰੀਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬ ਸੋ ਕਬਿ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ॥ ੧੦੮੭॥

Dohra

Jhoojh parae je nirap bali har siyo judh machaye.
 Tinn beeran ke naam sab so kab kehat sunaye. (1087)

ਸਵੈਯਾ

ਸ੍ਰੀ ਨਰ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਚਲਿਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ।
 ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਬਡੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਨਰੇਸ ਤਹਾ ਕੋ ਚਲਿਯੋ ਦਿਜ ਕੋ ਧਨ ਦੈ।
 ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਜਾਇ ਕੈ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਬਹੁਬੀਰ ਚਮੁੰ ਸੁ ਘਨੀ ਹਨਿ ਕੈ।
 ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੀ ਰਨਿ ਜੈ॥ ੧੦੮੮॥

Swaiyya

Sri Nar singh bali gaj singh chaliyo dhan singh sarasan lae.
 Hari singh bado rann singh nares taha ko chaliyo dij ko dhan dae.
 Jadubeer so jaye kae judh kariyo bahubeer chamun
 su ghani han kae.
 Har upar baan anek hane eh bhaat kahiyo hamri
 rann jae. (1088)

They came rushing in a furious bid, and challenging Sri Krishna, they attacked him engaging him in a fierce battle. With weapons like arrows, bows, swords and maces in hand, they were matching the enemy onslaughts vigorously. They were wounded themselves but had inflicted some injuries to Sri Krishna's body as well with their weapons. In the meantime Balram came running with his hoe and pestle and killed most of the enemy troops. (1086)

Couplet

Those powerful kings, who were killed in the battle against Sri Krishna, would be detailed alongwith their names. (1087)

Swaiyya'

Sri Nar Singh, powerful Gaj Singh and Dham Singh, armed with arrows proceeded further. The great warrior Har Singh and Raja Ran Singh, after giving alms to Brahmins, also came forward towards Sri Krishna and fought against him, thus killing many warriors and a huge army. Many arrows were shot at Sri Krishnna and they said, "Victory will be ours." (1088)

ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਇਤੇ ਨਿਪ ਯੋ ਹਰਿ ਉਪਰ ਬਾਨ ਚਲਾਵਨ ਲਾਗੇ।
 ਕੋਪ ਕੈ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਤਿਨ ਹੂੰ ਬਿਜਨਾਹਿਕ ਤੇ ਪਗ ਦੁਇ ਕਰਿ ਆਗੇ।
 ਜੀਵ ਕੀ ਆਸ ਕਉ ਤਯਾਗਿ ਤਬੈ ਸਬ ਹੀ ਰਸੁ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗੇ।
 ਚੀਰ ਧਰੇ ਸਿਤ ਆਏ ਹੁਤੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਭਏ ਸਭ ਆਰੁਨ ਬਾਗੇ॥ ੧੦੮੯॥

Hoye ikatar ite nirap yo har upar baan chalavan laage.
 Kop kae judh kariyo tinn hun brijnayakan te pag duye kar aage.
 Jeev ki aas kayu tayaag tabae sab hi rass rudar bikhae anurage.
 Cheer dhare sitt aaye hute chhin beech bhaye sabh
 aarun baage. (1089)

ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਤਿਨ ਬੀਰਨ ਸਯਾਮ ਸੋ ਪਾਰਥ ਜਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰਨੈ ਸੇ॥
 ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਬਹੁ ਸੈਨ ਹਨੀ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਅਰਿਯੋ ਰਨ ਭੂ ਮਧਿ ਐਸੇ।
 ਬੀਰ ਫਿਰੈ ਕਰਿ ਸਾਂਗਨਿ ਲੈ ਤਿਹ ਘੋਰਿ ਲਯੋ ਬਲਦੇਵਹਿ ਕੈਸੇ।
 ਜੋਰਿ ਸੋ ਸਾਕਰਿ ਤੋਰਿ ਘਿਰਿਯੋ ਮਦਮਤ ਕਰੀ ਗਢਦਾਰਨ ਜੈਸੇ॥ ੧੦੯੦॥

Judh kariyo tinn beeran sayaam so paarth jayo riss kae karnae se.
 Kop bhariyo baho saaen hani balibhadar ariyo rann
 bhu madh aaise.

Beer phirae kar sanghan lae teh gher layo baldeveh kaise.
 Jor so saakar torr ghiry madmat kari gaddaaran jaise. (1090)

ਰਨਭੂਮਿ ਮੈ ਜੁਧ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਤਕਾਲ ਮਰੇ ਰਿਪੁ ਆਏ ਹੈ ਜੋਊ।
 ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਘਨੋ ਉਤ ਕੋਪ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਓਊ।
 ਸ੍ਰੀ ਨਰਸਿੰਘ ਜੂ ਬਾਨ ਹਨਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ।
 ਯੋ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਜਿਵ ਸੋਵਤ ਸਿੰਘ ਜਗਾਵਤ ਕੋਊ॥ ੧੦੯੧॥

Ranbhoom mae judh bhayo att hi tatkaal mare rip aaye hai joyu.
 Judh kariyo ghan sayaam ghano utt kop bhare mann mae bhat oyuu.
 Sri Narsingh juu baan hanyo hari ko jeh ki sam aour na koyu.
 Yo upma upji jiye mae jiv sovat singh
 jagavat koyu. (1091)

So many kings joined together and started shooting arrows at Sri Krishna. They fought a fierce battle with great fury and fought against Sri Krishna with two steps advanced more than him. Without caring for their lives, they were engrossed in the fighting mood, and they were dressed in white apparels, which were coloured in red with (due to blood) stains. (1089)

The great warriors engaged Sri Krishna in a fierce battle just as Arjan had fought against Karan, being enraged. With great fury they killed many troops then Balram stood firm against them, just like a pillar dug up in the Earth (ground). The soliders, roaming around with spears in hand, had surrounded Baldev just as a drunken elephant having broken his chains, gets surrounded by the watchmen armed with spears. (1090)

A great battle was raging in the battle-field and all the warriors, who came forward, were killed there and then. Sri Krishna also fought a fierce battle, while the warriors from the other side were equally furious. Sri Nar Singh then shot an arrow at Sri Krishna, and there was no one equal in prowess to him. The poet has been impressed with praise of this scene as if a lion had been awoken from his shumber. (1091)

ਸਯਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗਿਯੋ ਉਰ ਮੈ ਗਡ ਕੈ ਸੋਊ ਪੰਖਨ ਲਉ ਹੈ।
 ਸ੍ਰਉਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭਰਿਯੋ ਸਰ ਅੰਗ ਬਿਲੋਕਿ ਤਬੈ ਹਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ।
 ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਦਯੋ ਹੈ।
 ਮਾਨਹੁ ਤਛਕ ਕੋ ਲਰਿਕਾ ਖਗਰਾਜ ਲਖਿਯੋ ਗਹਿ ਨੀਲ ਲਯੋ ਹੈ॥ ੧੦੯੨॥

Sayaam ke baan lagiyo urr mae gadd kae soyu pankhan
 layu su gayo hai.

Sarun ke sang bhariyo sarr ang bilok tabae hari kop bhayo hai.
 Ta chabh ko jas uch maha kab ne keh kae eh bhaat dayo hai.
 Manoh tachak ko larka khagraaj lakhiyo geh neel layo hai. (1092)

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸ ਕੈ ਸਰੁ ਰਾਜਨ ਬੀਚ ਕਸਾ।
 ਗਜ ਸਿੰਘ ਕੋ ਬਾਨ ਅਚਾਨ ਹਨਯੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਜਨ ਸਾਪ ਡਸਾ।
 ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਜੁ ਠਾਢੇ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਪੈ ਸੋਊ ਭਾਜ ਗਯੋ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਦਸਾ।
 ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਨ ਟਿਕਿਯੋ ਜੁ ਚਲਿਯੋ ਸਟਕਾਇ ਸਸਾ॥ ੧੦੯੩॥

Sri Brijnaath sarasan lae riss kae sar rajan beech kasaa.
 Gaj singh ko baan achaan hanyo gir bhoom pariyo jann saap dasaa.
 Hari singh ju thaado huto tehh pae soyu bhaaj gayo
 tehh pekh dasaa.

Mano singh ko roop niharat hi na tikiyo ju chaliyo
 satkaye sasaa. (1093)

ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਜਿ ਖੇਤ ਚਲਿਯੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਉਠਿਯੋ ਪੁਨਿ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ।
 ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਬਹੁਰੋ ਬਲਿ ਕੋ ਰਨਿ ਜੁਧੁ ਕਰਿਯੋ।
 ਉਨ ਹੂੰ ਪੁਨਿ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੇ ਹਰਿ ਕੋ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਇਉ ਉਚਰਿਯੋ।
 ਅਬ ਜਾਤ ਕਹਾ ਬਿਰੁ ਹੋਹੁ ਘਰੀ ਹਮਰੇ ਅਸਿ ਕਾਲ ਕ ਹਾਥ ਪਰਿਯੋ॥ ੧੦੯੪॥

Hari singh jabae tajj khet chaliyo rann singh uthiyo
 punn kop bhariyo.

Dhan baan sanbhaar kae paan layo bahuro bal ko ran judh kariyo.
 Unn hun pun beech ayodhan ke hari ko lalkaar kae iyo uchriyo.
 Ab jaat kaha thir hohu ghari hamre ass kaal ke hath pariyo. (1094)

The arrow had struck the chest of Sri Krishna and had pierced inside upto its ends (wings), and the arrow was covered with his blood, seeing which Sri Krishna was filled with great wrath-fulness. The beauty of this scene has been described by the poet as if the bird garuda had swallowed the off spring of a snake by holding it. (1092)

Sri Krishna, filled with great fury stretched his bow fixing an arrow in it and shot this sorrow suddenly onto Gaj Singh, and he fell down on the ground, as if he was strung by a snake. Then the arrow was pointed towards Har Singh, who was standing closeby, but seeing its direction he ran away from there. It appeared as if by perceiving the lion, the rabbit could not stay there and slipped from there. (1093)

When Har Singh had left the battle-field (due to fear), then Ram Singh got ready to fight as he was filled with anger. He took up his bow and arrows and fought with great prowess in the battle field. He then challenged Sri Krishna in the battle field, and said, "O Krishna! Where are you running away? Wait there for a moment as you have been caught in the clutches of death." (1094)

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਸਕਾਨਯੋ।
ਆਇ ਅਰਿਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਧਨੁ ਲੈ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗ ਪਰਾਨਯੋ।
ਕੋਪ ਕੈ ਬਾਤ ਕਹੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਮੈ ਇਹ ਲਛਨ ਤੇ ਪਹਚਾਨਯੋ।
ਆਇ ਕੈ ਜੁਧ ਕੀਓ ਹਮ ਸੋ ਸੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕਾਲ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕਾਨਯੋ॥ ੧੦੯੫॥

Eh bhaat kahiyo ran singh jabae har singh tabae sunn kae muskanyo.
Aaye ariyo hari siyo dhan lae rann ki chhit te nahi paeg paranayo.
Kop kae baat kahi jadubeer so mae eh lachhan te pehchanayo.
Aaye kae judh kiyo ham so su bhali bidh kaal ke
hath bikanayo. (1095)

ਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਆ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੂ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਮੁਸਕਾਯੋ ਹੈ।
ਦੀਰਘ ਗਾਤ ਲਖਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਅਰ ਸੀਸ ਤਕਯੋ ਹੈ।
ਬਾਨ ਲਗਿਯੋ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸਿਰ ਟੂਟਿ ਪਰਿਯੋ ਧਰ ਠਾਢੇ ਰਹਿਯੋ ਹੈ।
ਮੇਰ ਕੇ ਸਿੰਗਹੁ ਤੇ ਉਤਰਿਯੋ ਸੁ ਮਨੋ ਰਵਿ ਅਸਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਤਿ ਭਯੋ ਹੈ॥ ੧੦੯੬॥

Yo sunn kae batiya teh ki hari ju dhan lae mae muskayo hai.
Diragh gaat lakhiyo tab hi sar chaadh dayo arr sees takayo hai.
Baan lagiyo har singh tabae sir toot pariyo dhar thado rahiyo hai.
Meru ke singhreh te utriyo su mano ravi asat ko praat
bhayo hai. (1096)

ਮਾਰ ਲਯੋ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਧਾਯੋ।
ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
ਕੌਚ ਸਜੇ ਨਿਜ ਅੰਗ ਮਹਾ ਲਖਿ ਕੈ ਕਬਿ ਨੇ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਯੋ।
ਮਾਨਹੁ ਮਤ ਕਰੀ ਬਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕੇ ਉਪਰ ਆਯੋ॥ ੧੦੯੭॥

Maar layo hari singh jabae rann singh tabae hari upar dhaayo.
Baan kamaan kirpaan gada geh kae kar mae att judh machayo.
Koch saje nij ang maha lakh kae kabi ne eh baat sunayo.
Manoh mat Kari ban mae riss kae mrigraaj ke
upar aayo. (1097)

When Ram Singh shouted like this, Har Singh laughed. He also took up his bow and faced Sri Krishna for a fight, and did not retreat even a step from the battle-field. He addressed Sri Krishna in a great rage that he had recognised his true worth from all these signs and qualities. "You have come to fight against me thus inviting your death straight away." (1095)

On hearing these words, Sri Krishna laughed and took up his bow. Then appreciating the height of enemy's body and pointing to his head (of the enemy) he shot an arrow. Then the arrow struck Har Singh and his head fell down on the ground, being cut off, while his trunk was still standing. It appeared as if the peak of sumer mountain had been removed or the sun had set. (1096)

When Har Singh was killed, then Ram Singh attacked Sri Krishna and fought a fierce battle with his weapons like bow and arrow, sword and mace etc. in his hands. On seeing his protective cover on his body the poet has stated like this. It appeared as it a drunken elephant, getting enraged in the wood, had attacked the lion. (1097)

ਆਇ ਕੇ ਸਯਾਮ ਸੋ ਜੁਧੁ ਕਰਿਯੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਭਾਗਿਯੋ।
 ਫੇਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕੋ ਤਨੁ ਤਾੜਨ ਲਾਗਿਯੋ।
 ਸੋ ਮਧਸੂਦਨ ਜੂ ਲਖਿਯੋ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਇਹ ਪਾਗਿਯੋ।
 ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਚਕ੍ਰ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਭੂਅ ਬਕ੍ਰ ਕਰੀ ਰਿਸ ਸੋ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ॥ ੧੦੯੮॥

Aaye ke sayaam so judh kariyo rann ki chhit te pag ek na bhagiyo.
 Pher gada geh kae kar mae brijbhukhan ko tann taadan lagaiyo.
 So madhsudan ju lakhiyo rass rudar bikhae att eh paagiyo.
 Sri Hari chakar layo kar mae bhuye bakar kari riss
 so anuragiyo. (1098)

ਲੈ ਬਰਛੀ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਮਾਰਨ ਕਾਜ ਚਲਾਈ।
 ਜਾਇ ਲਗੀ ਹਰਿ ਕੋ ਅਨਚੇਤ ਦਈ ਭੁਜ ਫੋਰ ਕੈ ਪਾਰਿ ਦਿਖਾਈ।
 ਲਾਗ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਤਨ ਸਿਉ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ।
 ਮਾਨਹੁ ਗ੍ਰੀਖਮ ਕੀ ਰੁਤਿ ਭੀਤਰ ਨਾਗਨਿ ਚੰਦਨ ਸਿਉ ਲਪਟਾਈ॥ ੧੦੯੯॥

Lae barchhi rann singh tabae jadubeer ke maran kaaj chalayi.
 Jaaye lagi hari ko anchet dayi bhuuj phor kae paar dikhayi.
 Laag rahi prabh ke tann siyo upma tehh ki kab bhaakh sunayi.
 Manoh grikham ki rutt bhitar nagan chandan siyo laptayi. (1099)

ਸਯਾਮ ਉਖਾਰ ਕੈ ਸੋ ਬਰਛੀ ਭੁਜ ਤੇ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਚਲਾਈ।
 ਬਾਨਨ ਕੇ ਘਨ ਬੀਚ ਚਲੀ ਚਪਲਾ ਕਿਧੋ ਹੰਸ ਕੀ ਅੰਸ ਤਚਾਈ।
 ਜਾਇ ਲਗੀ ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਉਰਿ ਫੇਰਿ ਦਈ ਉਹਿ ਓਰ ਦਿਖਾਈ।
 ਕਾਲਿਕਾ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰੀਨ ਭਰੀ ਹਨਿ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੋ ਮਾਰਨ ਧਾਈ॥ ੧੧੦੦॥

Sayaam ukhaar kae so barchi bhuj te arr maran hett chalayi.
 Banan ke ghan beech chali chapla kidho hans ki anss tachayi.
 Jaaye lagi tehh ke tann mae urr phor dayi ohe orr dikhayi.
 Kalika manoh sarun bhari hani sunbh nisunbh ko
 maran dhaayi. (1100)

He rushed forward and started his fight against Sri Krishna, holding his mace in hand, but Sri Krishna took up his revolving Sudarshan wheel and with tilted eye-brows he let go the wheel with great fury. (1098)

Then Ram Singh took up his spear and threw it at Sri Krishna for killing him. It suddenly struck Sri Krishna and pierced through his arm, coming out from the other side. It was stuck in Krishna's body, and the poet has (praised) described the beauty of the scene as if in the hot season a snake has appeared around the sandal wood tree. (1099)

Sri Krishna then taking out the spear from his body, threw it at the enemy. It appeared as if the lightning had crossed through the clouds of arrows, or the rays of the sun had been lengthened (withdrawn). It struck the body of the enemy and pierced through his chest appearing from the other side. It seemed as if Kalka, covered with blood having killed Sumbh had been directed at Nisumb. (1100)

ਰਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਰਣਿ ਸਾਂਗ ਹਨਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਕਰਿ ਕੋਪੁ ਸਿਧਾਰਿਯੋ।
ਧਾਇ ਪਰਿਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਬਰਛਾ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਝਾਰਿਯੋ।
ਆਵਤ ਸੋ ਲਖਿਯੋ ਘਨ ਸਯਾਮ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ਖਗ ਸੁ ਦੁਇ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ।
ਭੂਮਿ ਦੁਟੁਕ ਹੋਇ ਟੂਟ ਪਰਿਯੋ ਸੁ ਮਨੋ ਖਗਰਾਜ ਬਡੋ ਅਹਿ ਮਾਰਿਯੋ॥ ੧੧੦੧॥

Rann singh jabae rani saang hanyo dhan singh tabae
kar kop sidhariyo.

Dhaaye pariyo kar lae barcha lalkaar kae Sri Hari upar jhariyo.
Aavat so lakhiyo ghan sayaam nikaar kae khag su duye kar dariyo.
Bhoom dutuk hoye toot pariyo su mano khagraaj bado
aeh mariyo. (1101)

ਘਾਉ ਬਚਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਅਰਿ ਉਪਰਿ ਧਾਯੋ।
ਚਾਰ ਮਹੁਰਤ ਜੁਧ ਭਯੋ ਹਰਿ ਘਾਇ ਨ ਹੁਇ ਉਹਿ ਕੋ ਨਹੀ ਘਾਯੋ।
ਰੋਸ ਕੈ ਬਾਨ ਹਨਯੋ ਹਰਿ ਕਉ ਹਰਿ ਹੂੰ ਤਿਹ ਖੈਚ ਕੈ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ।
ਦੇਖ ਰਹਿਯੋ ਮੁਖ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਹਰਿ ਹੂੰ ਮੁਖ ਦੇਖ ਰਹਿਯੋ ਮੁਸਕਾਯੋ॥ ੧੧੦੨॥

Ghayo bachaye kae Sri Jadubeer sarasan lae arr upar dhaayo.
Chaar mahurat judh bhayo hari ghaye na huye ohe ko nahi ghaayo.
Ross kae baan hanyo hari kayu hari hun teh khaech kae baan lagayo.
Dekh rahiyo mukh Sri Hari ko hari hun mukh dekh
rahiyo muskayo. (1102)

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਧਨਸਿੰਘ ਪੈ ਧਾਯੋ।
ਆਵਤ ਹੀ ਲਲਕਾਰ ਪਰਿਯੋ ਗਜਿ ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਕਉ ਡਰਪਾਯੋ।
ਤਉ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਸਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ।
ਜਿਉ ਅਹਿ ਰਾਜ ਕੇ ਆਨਨ ਭੀਤਰ ਆਨਿ ਪਰਿਯੋ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ॥ ੧੧੦੩॥

Sri Jadubeer ko beer bali ass lae kar mae dhansingh pae dhaayo.
Aavat hi lalkaar pariyo gaj manoh kehar kayu darpayo.
Tayu dhan singh sarasan lae sar so teh ko sir bhoom girayo.
Jiyo aeh raaj ke aanan bhitaraan pariyo mrig
jaan na paayo. (1103)

When Ram Singh had been killed with the striking spear, then Dhan Singh came forward with great fury. He took up his javelin in his hand and challenging loudly, he threw it at Krishna. On seeing the spear coming towards him, Sri Krishna took up his sword and cut this spear into two pieces. The javelin fell on the ground in two pieces, as if the (bird) Garuda had killed a great snake. (1101)

Having saved himself from the enemy strike, Sri Krishna rushed towards the enemy with his bow and the battle was raging for four auspicious moments, but Krishna was neither wounded nor he had been injured. The enemy shot an arrow at Krishna, while from the other side, Krishna also struck an arrow with great strength. The enemy was watching Krishna's face, while Krishna was smiling looking at enemy face. (1102)

In the meantime, a warrior from Sri Krishna's army, with sword in hand, rushed towards Dhan Singh. He fell upon the enemy like an elephant attacking the lion, while Dhan Singh, taking his bow, shot an arrow at him, and cutting his head (from body) threw it on the ground, just as a deer cannot escape from the mouth of cobra. (1103)

ਦੂਸਰ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਸਰ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ।
 ਧੀਰ ਬਲੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਵਤ ਬਾਨ ਨਿਸੰਕ ਗਯੋ ਹੈ।
 ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਲੀਓ ਅਸਿ ਹਾਥਿ ਕਟਿਓ ਅਰਿ ਮਾਥਨ ਡਾਰ ਦਯੋ ਹੈ।
 ਕਾਛੀ ਨਿਹਾਰਿ ਸਰੋਵਰ ਤੇ ਪ੍ਰਫੁਲਿਓ ਮਾਨਹੁ ਬਾਰਿਜ ਤੋਰ ਲਯੋ ਹੈ॥ ੧੧੦੪॥

Dusar Sri Jadubeer ke beer sarasan lae sar kop bhayo hai.
 Dheer Bali dhan singh ki orr chalavat baan nisank gayo hai.
 Sri Dhan singh liyo ass haath katiyo arr maathan daar dayo hai.
 Kachhi nihaar sarovar te praphliyo manoh baraj torr layo hai. (1104)

ਮਾਰਿ ਦੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਦਲ ਕਉ ਤਕਿ ਧਾਯੋ।
 ਆਵਤ ਹੀ ਗਜ ਬਾਜ ਹਨੇ ਰਥ ਪੈਦਲ ਕਾਟਿ ਘਨੇ ਰਨ ਪਾਯੋ।
 ਖਗ ਅਲਾਤ ਕੀ ਭਾਤਿ ਫਿਰਿਓ ਖਰ ਸਾਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਮੋ ਛਤ੍ਰ ਲਜਾਯੋ।
 ਅਉਰ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖਿ ਭੀਖਮ ਕਉ ਹਰਿ ਚਕ੍ਰ ਭ੍ਰਮਾਯੋ॥ ੧੧੦੫॥

Maar du beeran ko dhan singh sarasan lae dal kayu tak dhaayo.
 Aavat hi gaj baaj hane rath paedal kaat ghano rann paayo.
 Khag alaat ki bhaat phiriyo khar saan nirpaal ko chhatar lajayo.
 Aor bhali upma tehh ki lakh bhikham kayu hari chakar bharmayo. (1105)

ਬਹੁਰੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਮਾਝਿ ਪਰਿਯੋ।
 ਰਥਿ ਕਾਟਿ ਘਨੇ ਗਜ ਬਾਜ ਹਨੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਲਰਿਯੋ।
 ਹਮਲੋਕ ਸੁ ਬੀਰ ਕਿਤੇ ਪਠਏ ਹਰਿ ਓਰ ਚਲਿਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ।
 ਮੁਖ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰਿਯੋ ਦਲੁ ਜਾਦਵ ਕ ਸਿਗਰੋ ਬਿਡਰਿਯੋ॥ ੧੧੦੬॥

Bahuro dhan singh sarasan lae riss kae arr ke dal maajh pariyo.
 Rathi kaat ghane gaj baaj hane nahi jaat gane eh bhaat lariyo.
 Jamlok su beer kite pathye har orr chaliyo att kop bhariyo.
 Mukh maar hi maar pukaar pariyo dal jadav ko sigro bidriyo. (1106)

ਦੋਹਰਾ

ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੈਨਾ ਜਾਦਵੀ ਦੀਨੀ ਘਨੀ ਖਪਾਇ।
 ਤਬ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਕੋਪਿ ਭਰਿ ਬੋਲਿਯੋ ਨੈਨ ਤਚਾਇ॥ ੧੧੦੭॥

Dohra

Dhan singh saena jaadvi dinni ghani khapaye.
 Tab brij bhukhan kop bhar boliyo naaen tachaye. (1107)

Another soldier of Sri Krishna got furious and took up his bow, and started shooting arrows at the persevering Dhan Singh, a great warrior, without any fear, but Dhan Singh, with his sword in hand, cut away his forehead. It appeared as if a surveyor had plucked a blooming lotus flower from the pond. (1104)

After killing two warriors of Sri Krishna, Dhan Singh with his bow in hand, saw the enemy army, and launched an attack. At the outset he killed many elephants and horses, and killed many charioteers along with infantry men, and a fierce battle was raging. The sword was being wielded like a burning wooden log, on perceiving which the king's umbrella was feeling belittled (ashamed). Another beauty came to mind that Krishna had sent his revolving wheel on seeing Bhishma Pitama coming forward. (1105)

Then Dhan Singh, with his bow and fully enraged, rushed towards the enemy troops, thus cutting many chariots and killed many elephants and horses also, which could not be enumerated (counted) (which were countless) and he fought bravely. Many warriors had been sent to hell and then he proceeded towards Sri Krishna with great fury. He was shouting to kill the enemy, which terrified the whole of the Yadava army. (1106)

Couplet

When Dhan Singh had killed many of the Yadav troops, then Sri Krishna became furious with rage, and with tittered eyes said. (1107)

ਕਾਨੁ ਬਾਚ ਸੈਨਾ ਪ੍ਰਤਿ

ਸਵੈਯਾ

ਦੇਖਤ ਹੋ ਭਟ ਠਾਢੇ ਕਹਾ ਜਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਮ ਪਉਰਖ ਹਾਰਿਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਸਭ ਹੂੰ ਰਨ ਮੰਡਲ ਤੇ ਪਗ ਟਾਰਿਯੋ।
ਸਿੰਘ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਜੈਸੇ ਅਜਾ ਗਨ ਐਸੇ ਭਜੇ ਨਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਕਾਇਰ ਹੁਇ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਡਰੇ ਨਹਿ ਆਪ ਮਰੇ ਉਨ ਕਉ ਹਰਿ ਮਾਰਿਯੋ॥ ੧੧੦੮॥

Kaan Baach Saena Preet

Swaiyya

Dekhat ho bhatt thaade kaha ham jaanat hai tum paurakh haariyo.
Sri Dhan singh ke baan chhute sabh hunn rann mandal te pag taariyo.
Singh ke agraj jaise ajaa gann aaise bhaje neh sastar sanbhariyo.
Kayir huye tehh pekh dare neh aap mare unn kayu nahi mariyo. (1108)

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਭਟ ਦਾਤਨ ਪੀਸ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ।
ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਧਾਇ ਪਰੇ ਧਨ ਸਿੰਘਹੁ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ।
ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਕਟਿ ਦੈਤਨ ਕੇ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ।
ਮਨੋ ਪਉਨਿ ਕੋ ਪੁੰਜ ਬਹਿਯੋ ਲਗ ਕੇ ਫੁਲਵਾਰੀ ਮੈ ਟੂਟ ਕੈ ਫੂਲਿ ਝਰੇ॥ ੧੧੦੯॥

Yo sunn kae hari ki batiya bhat daatan pees kae krodh bhare.
Dhan baan sanbhaar kae dhaye pare dhan singhhun te nahi naeku dare.
Dhan singh sarasan lae kar mae kati dainntan ke sir bhoom pare.
Mano paun ko punj bahiyo lag ke phulvari mae toot kae phuul jhare. (1109)

ਕਬਿਤੁ

ਕੋਪ ਭਰੇ ਆਏ ਭਟ ਗਿਰ ਰਨਿ ਭੂਮਿ ਕਟਿ ਜੁਧ ਕੇ ਨਿਪਟ ਸਮੁਹਾਇ ਸਿੰਘ ਧਨ ਸੋ।
ਆਸੁਧ ਲੈ ਪਾਨ ਮੈ ਨਿਦਾਨ ਕੋ ਸਮਰ ਜਾਨਿ ਅਉਰ ਦਉਰ ਪਰੇ ਬੀਰਤਾ ਬਢਾਇ ਮਨ ਸੋ।
ਕੋਪ ਧਨ ਸਿੰਘ ਲੈ ਸਰਾਸਨ ਸੁ ਬਾਨ ਤਾਨਿ ਜੁਦੇ ਕਰ ਡਾਰੇ ਸੀਸ ਹੀ ਕੇ ਤਨ ਸੋ।
ਮਾਨਹੁ ਬਸੁੰਧਰਾ ਕੀ ਧੀਰਤਾ ਨਿਹਾਰ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀਨੀ ਨਿਜ ਪੂਜਾ ਅਰਬਿੰਦ ਪੁਹਪਨ ਸੋ॥ ੧੧੧੦॥

Kabit

Kop bhare aaye bhat gire rann bhoom kat Judh ke nipat samuhaye singh dhan so.
Aayudh lae paan mae nidaan ko samar jaan Aaur daur pare beerta
badaye mann so.

Kop dhan singh lae sarasan su baan taan Jude kar daare sees tinn hi ke tann so.
Manoh basundhra ki dhirta nihaar inndar Kinni nij puja arbinnd pahupan so. (1110)

**Krishna addressed the army thus -
Swaiyya'**

"What are you waiting for I know you have lost all strength; with Dhan Singh's shooting arrows, you have started retreating just like the flock of goats moving back at the sight of the lion. You have retraced your steps like-wise, without keeping your weapons intact. You have become a weakling and terrified at his sight. Neither you have died in war nor you have killed the enemy." (1108)

On hearing these words of Sri Krishna, all the warriors, grinding their teeth, became furious with rage. By holding their bows and arrows they launched on attack on Dhan Singh fearlessly. Dhan Singh, with his bow in hand, cut off many heads of the enemy troops, throwing them onto the ground. It appeared as if with a strong gust of wind, many flowers had been plucked and thrown around. (1109)

Kabit

With great fury the warriors came forward but in the battle field they were cut into pieces, when they faced Dhan Singh in the battle field. Many more fighting the last battle with increased vigour, and with weapons in hand, rushed towards the battlefield, but Dhan Singh, with greater ruthlessness and stretching his bow, cut off their heads from the body. It appeared as if Indra (god) was worshipping the Earth with lotus flowers on perceiving the patience of Earth. (1110)

ਸਵੈਯਾ

ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਬਹੁਤ ਭਟ ਮਾਰੇ।
ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਰ ਆਵਤ ਹੇ ਸੁ ਹਨੇ ਜਨੁ ਮਾਰੁਤ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰੇ।
ਜਾਦਵ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਗਜ ਕੇ ਹਲਕੇ ਦਲ ਕੇ ਹਲਕੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ।
ਝੂਮਿ ਗਿਰੇ ਇਕ ਯੋ ਧਰਨੀ ਮਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਬਜ੍ਯ ਲਗੇ ਗਿਰ ਭਾਰੇ॥ ੧੧੧੧॥

Swaiyya

Sri Dhan singh ayodhan mae att kop kiyo bahute bhat mare.
Aaur jite bar aavat he su hane jan marat megh bidare.
Jaadav ke dal ke gaj ke halke dal ke halke kar dare.
Jhoom gire ik yo dharni mano inndar ke bajar lage gir bhaare. (1111)

ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਧਰੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਰੇ ਗਜਰਾਜ ਸੰਘਾਰੇ।
ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਗਜ ਪੁੰਜ ਹੁਤੇ ਡਰੇ ਮਾਨਿ ਭਜੇ ਅਤਿ ਹੀ ਧੁਜਵਾਰੇ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸੰਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਬਿਚਾਰੀ ਉਚਾਰੇ।
ਮਾਨਹੁ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਆਗਮ ਤੇ ਡਰ ਭੂ ਧਰ ਕੈ ਧਰਿ ਪੰਖ ਪਧਾਰੇ॥ ੧੧੧੨॥

Kop bhare ass paan dhare dhan singh are gajraaj sanghare.
Aaur jite gaj punj hute darr maan bhaje att hi dhujvare.
Ta chabhi ki upma kab sayaam kahae mann mae su bichar uchare.
Manoh inndar ke aagam te darr bhu dhar kae dhari
pankh padhare. (1112)

ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਘਨੇ ਤਿਹ ਕੇ ਕੋਊ ਸਾਮੁਹਿ ਬੀਰ ਨ ਆਯੋ।
ਸੋ ਰਨਿ ਕੋਪ ਸਿਉ ਆਨਿ ਪਰਿਯੋ ਨਹੀਜਾਨ ਦੀਯੋ ਸੋਈ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ।
ਦਾਸਰਥੀ ਦਲ ਸਿਉ ਜਿਮਿ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ਅਤਿ ਜਧ ਮਚਾਯੋ।
ਤੈਸੇ ਭਰਿਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਨਿ ਕੈ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੁੰ ਪੁਨਿ ਧਾਯੋ॥ ੧੧੧੩॥

Judh kiyo dhan singh ghano tehh ke kayu saamoh beer na aayo.
So rann kop siyo aan pariyo nahi jaan diyo soyi maar girayo.
Daasrathi dal siyo jim ravan ross bhariyo att judh machayo.
Taise bhiriyo dhan singh bali hani kae chaturang chamun
punn dhaayo. (1113)

Swaiyya'

Sri Dhan Singh was fighting fiercely in the battle-field and had killed many warriors and any other warriors trying to face him were also killed, as if the wind had scattered all the clouds. The elephants of the Yadava army had been killed in flocks, and they were falling on the ground, as if with Indra's heavy cudgal many great mountains had been shaken up or fallen down. (1111)

}

Being furious with rage, and holding his sword in hand, Dhan Singh had killed many (warriors of the enemy) alongwith many elephants, and many elephants had run away out of fear, which formed the main force of the enemy. The poet Siam has stated that the beauty of the scene could be expressed like this. It appeared as if out of fear of Indra's arrival, many mountains had taken to wings or disappeared with the use of wings. (1112)

Thus Dhan Singh had fought a fierce battle and no warrior could face him. Whosoever came forward being enraged in the battle field, was not allowed to go back alive, and was felled onto the ground. Just as Ravana had fought against Ram with great zeal and wrathfulness, in the same manner Dhan Singh had fought bravely, but he was fleeing after killing all the seven-coloured army (multi faceted army). (1113)

ਟੇਰਿ ਕਹਿਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਰਨ ਤਯਾਗ ਸੁਨੋ ਹਰਿ ਭਾਜਿ ਨ ਜਈਯੈ।

ਤਾ ਤੇ ਸੰਭਾਰ ਕੇ ਆਨਿ ਭਿਰੋ ਨਿਜ ਲੋਕਨ ਕੋ ਬਿਰਥਾ ਨ ਕਟਈਯੈ।

ਹੇ ਬਲਿਦੇਵ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਹਮ ਸੋ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਜੁਧ ਕਰਈਯੈ।

ਸੰਗਰ ਕੇ ਸਮ ਅਉਰ ਕਛੂ ਨਹੀ ਯਾ ਤੇ ਦੁਹੂੰ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਪਈਯੈ॥ ੧੧੧੪॥

Terr kahiyo dhan singh bali rann tayaag suno hari bhaaj na jaiyae.

Taa te sanbhaar kea aann bhiro nij lokan ko birtha na katiyae.

He baldev sarasan lae ham so samuhaye kae judh kariyae.

Sangar ke sam aur kachhu nahi yaa te duhun jag mae
jass paiyae. (1114)

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਅਰਿ ਕੀ ਤਰਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਹੈ।

ਬਾਲ ਕਮਾਨ ਕਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹੂੰ ਧਾਇ ਪਰਿਯੋ ਹੈ।

ਜੁਧ ਕੇ ਫੇਰਿ ਫਿਰਿਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਯੋ ਹੈ।

ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਹਰਿ ਸਿਉ ਲਰਿ ਕੈ ਬਲਿ ਸਾਥ ਅਰਿਯੋ ਹੈ॥ ੧੧੧੫॥

Yo sunn kae batiya arr ki tarki mann mae att kop bhariyo hai.

Baal kamaan kirpaan gada geh kae jadubeer hun dhaye pariyo hai.

Judh ke pher phiriyo dhan singh sarasan lae nahi naek dariyo hai.

Baanan ki barkha kar kae hari siyo larr kae bal saath
ariyo hai. (1115)

ਇਤ ਤੇ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਸੁ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਉਤ ਤੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ਅਤਿ ਤਾਤੋ।

ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਰਿਸਿ ਘਾਇਨ ਸੋ ਸੁ ਦੁਹੂੰਨ ਕੇ ਅੰਗ ਭਯੋ ਰੰਗ ਰਾਤੋ।

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਅਰਿ ਭੂਲਿ ਗਈ ਮਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਾਤੋ।

ਰਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਲਰੈ ਹਰਿ ਸੋ ਜਿਉ ਗਜ ਸੋ ਗਜ ਮਾਤੋ॥ ੧੧੧੬॥

Itt te balibhadar su kop bhariyo utt te dhan singh bhayo att taato.

Judh kiyo riss ghayan so su duhun ke ang bhayo rang raato.

Maar hi maar pukaar pare arr bhool gayi mann ki sudh saato.

Raam kahae eh bhaat larae hari so hari jiyo gaj
so gaj maato. (1116)

The mighty Dhan Singh then challenging Krishna said, "O Krishna! Listen. Now do not run away from the battle field. So try to hold yourself with courage and fight with me, (alone) instead of getting your men killed in vain. So O Baldev! Take up your bow and come to fight with me facing me squarely. There is no parallel to the battle or as good a function (formal action) in both the worlds, which could earn you due praise. (1114)

On hearing these words of the foe and his tall talk, Krishna was filled with great fury and wrathfulness. So taking hold of his bow and arrows, sword and mace etc (weapons) Sri Krishna launched his energy towards a battle and taking up his bow, he did not falter a bit. With shooting a stream of arrows, first he fought against Balram. (1115)

On one side Balram was full of fury while on the other side Dhan Singh was equally ruthless and both fought a fierce battle. Both their bodies were red with blood, oozing from wounds. "Kill them, Kill them," was the war-cry heard from both sides. The enemy had forgotten everything else except the battle, with the raging battle (had lost its confidence). The poet Ram has said that they fought each other just as a lion fights against another lion or an elephant against an elephant. (1116)

ਜੇ ਬਲਦੇਵ ਕਰੇ ਤਿਹ ਵਾਰ ਬਚਾਇ ਕੈ ਆਪਨੇ ਆਪੁ ਸੰਭਾਰੇ।
 ਲੈ ਕਰ ਮੇ ਅਸਿ ਦੁਰਿ ਤਬੈ ਕਸਿ ਕੈ ਬਲ ਉਪਰ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ।
 ਬੀਰ ਪੈ ਭੀਰ ਲਖੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੁ ਜਾਦਵ ਲੈ ਰਿਪੁ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ।
 ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਨਿਸ ਮੈ ਸਸਿ ਕੀ ਢਿਗ ਜਿਉ ਲਖ ਤਾਰੇ॥ ੧੧੧੭॥

Jo baldev karae tehh vaar bachaye kae aapno aap sanbhare.
 Lae kar mo ass dour tabae kass kae bal upar ghaaye parhare.
 Beer pae bheer lakhi jadubeer su jaadav lae rip orr sidhare.
 Gher layo dhan singh tabae nis mae sees ki dheeg
 jiyo lakh taare. (1117)

ਬੇੜਿ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜੁ ਠਾਢੋ ਹੁਤੇ ਸੋਊ ਧਾਯੋ।
 ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਲਖਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਚੜਿ ਸਯੰਦਨ ਵਾਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਧਵਾਯੋ।
 ਆਵਨ ਸੋ ਨ ਦਯੋ ਹਰਿ ਲਉ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਬਾਨਨ ਸੋ ਬਿਰਮਾਯੋ।
 ਠਾਢੋ ਰਹਿਯੋ ਗਜਸਿੰਘ ਤਹਾ ਸੁ ਮਨੋ ਗਜ ਕੇ ਪਰਿ ਸਾਕਰ ਪਾਯੋ॥ ੧੧੧੮॥

Bedh layo dhan singh jabae gaj singh ju thaado huto soyu dhaayo.
 Sri Baldev lakhiyo tab hi chadh sayandan vaahi ki orr dhvaayo.
 Aavan so naa dayo hari layu adh beech hi baanan so birmaayo.
 Thaado rahiyo gajsingh tahaa su maano gaj ke pag
 saakar paayo. (1118)

ਧਨਸਿੰਘ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੁਧ ਕਰੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਕਹੂੰ ਜਾਤ ਨ ਮਾਰਿਯੋ।
 ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਮਧੁ ਸੂਦਨ ਜੁ ਕਰ ਬੀਚ ਸੁ ਆਪਨੇ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
 ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਰਨ ਮੈ ਬਰ ਕੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਸੀਸ ਉਤਾਰਿਯੋ।
 ਯੋ ਤਰਫਿਯੋ ਧਰ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਮਨੋ ਮੀਨ ਸਰੋਵਰ ਤੇ ਗਹਿ ਡਾਰਿਯੋ॥ ੧੧੧੯॥

Dhansingh so Sri Hari judh kare kab raam kahae kahun jaat na mariyo.
 Kop bhariyo madhu Sudan ju kar beech su aapne chakar sanbhariyo.
 Chaadh dayo rann mae bar kae dhan singh ko kaat kae sees utariyo.
 Yo tarphiyo dhar bhoom bhikhae mano meen sarovar
 te geh daariyo. (1119)

When Balram used to attack, Dhan Singh would, saving himself, launch a reverse attack against Balram with sword in hand, with equal vehemence, rushing forward against Balram. When Sri Krishna his brother was in great distress, then he also moved forward towards the enemy by taking Yadav army along with him, and surrounded Dhan Singh, just as the moon is encircled by many millions of stars at night. (1117)

When Dhan Singh was surrounded, then Gaj Singh, who was standing close by, rushed forward. Then Balram saw him coming, and he ascended his chariot and moved towards him, and did not allow him to come near Krishna, and engaged him in between with his shooting arrows. So Gaj Singh could not move further and remained standing there. It appeared as if the elephants feet had been chained in his position. (1118)

That poet Ram has stated that Sri Krishna was fighting against Dhan Singh and none of the two was being killed in action. Then Krishna, filled with fury, and taking his revolving wheel, let it swing (go) in the battle field with great strength, which cut off Dhan Singh's head, while his trunk, fallen on the ground, was jumping up and down in great pain, just as a fish is thrown out of a water pool. (1119)

ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਬ ਹੀ ਲਖਿ ਜਾਦਵ ਸੰਖ ਬਜਾਏ।
 ਕੇਤਕ ਬੀਰ ਕਟੇ ਬਿਕਟੇ ਹਰਿ ਸੋ ਲਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਲੋਕਿ ਸਿਧਾਏ।
 ਠਾਢੇ ਹੁਤੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜਹਾ ਯਹ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਿ ਮਹਾ ਬਿਸਮਾਏ।
 ਤਉ ਲਗਿ ਭਾਗਲਿ ਆਇ ਕਹਿਯੋ ਜੋ ਰਹੇ ਭਜਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਆਏ॥ ੧੧੨੦॥

Maar layo dhan singh jabae tab hi lakh jaadav sankh bajaye.
 Ketak beer kate bikte hari so lar kae hari lok sidhaye.
 Thaado huto gaj singh jaha yeh kayutak dekh maha bismaye.
 Tayu lag bhaagal aaye kahiyo jo rahe bhaj kae tumre
 peh aaye. (1120)

ਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਗਜ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ।
 ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਰਾਮ ਕੀ ਓਰਿ ਧਵਾਇ ਤਹਾ ਰਬੁ ਜਾਇ ਪਰਿਯੋ।
 ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਾ ਤਿਨ ਯੋ ਉਚਰਿਯੋ।
 ਧਨਿ ਹੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਲਰਿ ਕੈ ਭਵ ਸਿੰਧ ਤਰਿਯੋ॥ ੧੧੨੧॥

Yo sunn kae tinn ke mukh te gaj singh bali att kop bhariyo.
 Kab sayaam nihaar kae raam ki orr dhavaye taha rath jaye pariyo.
 Taj sank nisank huye judh kariyo jadubeer kaha tinn yo uchariyo.
 Dhan hai dhan singh bali hari ke samuhe lar kae bhav
 sindh tariyo. (1121)

ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਪਰਲੋਕ ਸੁ ਲੋਕ ਰਹੇ ਸੁ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
 ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਡੋ ਬਰਛਾ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰਿ ਮੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
 ਜਾਹੁ ਕਹਾ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਬੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
 ਸੋ ਬਰ ਕੈ ਕਰ ਕੋ ਤਨ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਊਪਰਿ ਡਾਰਿਯੋ॥ ੧੧੨੨॥

Prem so yo keh kae mukh te parlok su lok rahe su bichariyo.
 Tej parchandh bado barchha riss kae kar mae gaj singh sanbhariyo.
 Jahu kaha balbhadar abaae kab sayaam kahae eh bhaat uchariyo.
 So bar kae kar ko tann ko jadubeer ke bhraat ke
 upar dariyo. (1122)

When Dhan Singh was killed, then Yadvas blew their conch-shells while fighting with Krishna and proceeded to heavens. Where Gaj Singh was standing, he got bewildered by seeing this miracle. Then those of his fleeing warriors who were saved, came to him and told him "that the survivors had come to you." (1120)

Hearing such words from them, the mighty Gaj Singh got infuriated. The poet siam has stated that he rushed towards Balram on seeing him on one side, and then he fought a fierce battle with him, leaving all his companions, without any reservation, and he asked, "Where was Krishna?" The warrior Dhan Singh was a true fighter who had gone to heavens after fighting vigorously and he deserved all praise. (1121)

He thought to himself with great love that it was better to stay in heavens as compared to this Earth. Then the mighty Gaj Singh took up his big spear, filled with great rage, The poet siam has stated, that he said "O Balram! Where are you going (to hide)?" Then he threw that spear with great force of the hand on Balram's body, the brother of Sri Krishna. (1122)

ਆਵਤ ਇਉ ਬਰਛਾ ਗਹਿ ਕੈ ਬਲਦੇਵ ਸੁ ਏਕ ਉਪਾਇ ਕਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਨਿਹੁਰਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਛਤ੍ਰੀ ਤਰਿ ਹੁਇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਅਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਫੋਰਿ ਕੈ ਪਾਰਿ ਭਯੋ ਫਲ ਯੋ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਯੋ ਉਚਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਮਾਨਹੁ ਕਲਿੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸਿੰਗ੍ਰਹੁ ਤੇ ਨਿਕਸਿਯੋ ਅਹਿ ਕੋ ਫਨੁ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਹੈ॥ ੧੧੨੩॥

Aavat iyo barchha geh kae baldev su ek upaye kariyo hai.
 Sayandan pae nihuriyo tab hi chhatri tar huye eh bhaat ariyo hai.
 Phor kae paar bhayo phal yo tehh ki upma kab yo uchariyo hai.
 Manoh kalinndar ke singreh te niksiyo aeh ko phan
 kop bhariyo hai. (1123)

ਬਲ ਸੋ ਬਲਿ ਖੈਚ ਲਯੋ ਬਰਛਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਰ ਸੋ ਤਿਰਛਾ ਸੁ ਭ੍ਰਮਾਯੋ।
 ਯੋ ਚਮਕਿਯੋ ਦਮਕਿਯੋ ਨਭ ਮੈ ਚੁਟੀਆ ਉਡ ਤੇਜੁ ਮਨੋ ਦਰਸਾਯੋ।
 ਸ੍ਰੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਕੀ ਓਰਿ ਚਲਾਯੋ।
 ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪਰੀਛਤ ਕਉ ਜਮਦੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਿਧੋ ਚਮਕਾਯੋ॥ ੧੧੨੪॥

Bal so bal khaech layo barchha tehh ke kar so turchha su bharmayo.
 Yo chamkiyo damkiyo nabh mae chutiya udh tej mano darsayo.
 Sri Balbhadar ayodhan mae riss kae gaj singh ki orr chalayo.
 Manoh kaal parichhat kayu jamdand parchand kidho
 chamkaayo. (1124)

ਗਜ ਸਿੰਘ ਅਨੇਕ ਉਪਾਇ ਕੀਏ ਨ ਬਚਿਯੋ ਉਰਿ ਆਇ ਲਗਿਯੋ ਬਰਛਾ ਬਰਿ।
 ਭੂਪ ਬਿਲੋਕਤ ਹੈ ਸਿਗਰੇ ਧੁਨਿ ਸੀਸ ਹਰਾ ਕਹਿ ਮੀਚਤ ਹੈ ਕਰ।
 ਘਾਉ ਪ੍ਰਚੰਡ ਲਗਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁਰਛਾਇ ਪਰਿਯੋ ਨ ਤਜਯੋ ਕਰ ਤੇ ਸਰ।
 ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਗਿਰਿਯੋ ਗਿਰਿ ਉਪਰਿ ਜਿਉ ਗਜਰਾਜ ਕਲੇਵਰ॥ ੧੧੨੫॥

Gaj singh anek upaye kiye na bachiyo urr aaye lagiyo barchha bar.
 Bhoop bilokat hai sigre dhun sees hahaa keh meechat hai kar.
 Ghayo parchandh lagiyo tehh ko murchhaye pariyo naa
 tajyo kar te sar.
 Sayandan pae gaj singh giriyo gir upar jiyo gajraaj
 kalevar. (1125)

Holding the spear in hand, which was coming towards him, Balram took up this action. Then the chariot was stopped and the spear was struck under the umbrella, and the blade of spear cut across the umbrella onto the other side. The beauty of this scene has been described by the poet like this. It appeared as if on the cliff of Kalindri (The Jamuna mountain) the fangs of cobra, enraged furiously, had protruded through the umbrella. (1123)

With great force and strength Balram pulled out that spear and then turning it around with his hand, he swirled it in a tilted manner. It shone forth so strongly as if the tail-end star had shown its brightness in the sky. Balram, with a great fury had shot it towards Gaj Singh. It appeared as if the Yamraj's (the god of death) mighty mace had (shone) appeared in its glory, for killing the king Prikshit in the battle-field. (1124)

Gaj Singh tried his best to escape from this onslaught but could not save himself and finally the great spear struck his chest. All the other kings were watching and were slapping their heads shouting "Alas alas," and were feeling sorry for him. He (Gaj Singh) was wounded badly and he fell down unconscious but did not leave the arrow from hand. Thus Gaj Singh fell down in the chariot just as the body of a great elephant falls from the mountain top. (1125)

ਚੇਤ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੰਭਾਰਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਚਲਾਯੋ।
 ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਚ ਕੇ ਆਨਿ ਸੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਪ੍ਰਕੋਪ ਚਲਾਯੋ।
 ਏਕ ਤੇ ਹੁਇ ਕੈ ਅਨੇਕ ਚਲੇ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਹੁ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਪਉਨ ਕੇ ਭਛਕ ਤਛਕ ਲਛਕ ਲੈ ਬਲਿ ਕੀ ਸਰਨਾਗਤਿ ਆਯੋ॥ ੧੧੨੬॥

Chet bhayo tab hi gaj singh sanbhaar parchandh kunvand chalayo.
 Kaan parmaan layo khaech kea aann su taan kae baan
 parkop chalayo.

Ek te huye kae anek chale teh ki upma kaho bhaakh sunayo.
 Paun ke bhachhak tachhak lachak lae bal ki s
 arnagat aayo. (1126)

ਬਾਨ ਨ ਏਕ ਲਗਿਯੋ ਬਲਿ ਕੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹੈ।
 ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਧਨੇਸ ਦਿਨੇਸ ਮਹੇਸ ਨਿਸੇਸ ਖਗੇਸ ਗਹਿਯੋ ਹੈ।
 ਜੁਧ ਬਿਖੈ ਅਬ ਲਉ ਸੁਨਿ ਲੈ ਸੋਊ ਬੀਰ ਹਨਯੋ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਚਹਿਯੋ ਹੈ।
 ਏਕ ਅਚੰਭਵ ਹੈ ਮੁਹਿ ਦੇਖਤ ਤੋ ਤਨ ਮੈ ਕਸ ਜੀਵ ਰਹਿਯੋ ਹੈ॥ ੧੧੨੭॥

Baan na ek lagiyo bal ko gaj singh tabae eh bhaat kahiyo hai.
 Ses sures dhanes dinnes mahes nises khages gahiyo hai.
 Judh bikhae ab layu sunn lae soyu beer hanyo mann mae ju
 chaiyo hai.

Ek achanbhav hai muhe dekhat to tann mae kas jeev
 rahiyo hai. (1127)

ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਬਲਿ ਸੋ ਬਰਛਾ ਧੁਜ ਸੰਜੁਤ ਖੈਚਿ ਚਲਾਯੋ।
 ਤਉ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਸੋਊ ਆਵਤ ਨੈਨਨ ਸੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ।
 ਉਗ੍ਰ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੈ ਸੰਗ ਬਾਨ ਅਚਾਨਕ ਸੋ ਕਟਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ।
 ਮਾਨਹੁ ਪੰਖਨ ਕੋ ਅਹਿਵਾ ਖਗਰਾਜ ਕੇ ਹਾਥਿ ਪਰਿਯੋ ਰਿਸਿ ਘਾਯੋ॥ ੧੧੨੮॥

Yo keh kae batiya bal so barchha dhuj sanjut khaech chalayo.
 Tayu dhan lae kar mae musli soyu aavat naenan so lakh paayo.
 Ugar parakram kae sang baan achanak so katt bhoom girayo.
 Manoh pankhan ko ahiva khagraaj ke haath pariyo
 riss ghaayo. (1128)

When Gaj Singh regained consciousness, he held his great bow and stretched it, and stretching his bow upto the ears, he shot the arrow with full vigour and force. Those arrows, becoming umpteen from one arrow, were pouring like hell. The poet has described the praise of this scene like this. It appeared as if Tachhak with millions of snakes, came at the feet of Balram, like the covering wind. (1126)

But not a single arrow could strike Balram, then Gaj Singh said like this. "Sheshnag, Indra, Sun, Kuber (mountain) Shiva, moon, Garuda etc. had given you protection." Let all of the warriors listen to me that so far I have killed all those whom I wanted to kill. But seeing you alive, I am bewildered as to how your body was still living (alive). (1127)

Having addressed Balram like this, he pulled up a heavy spear and threw it at him, but Balram, with bow in hand, had seen this spear approaching him. With great strength he suddenly cut it into pieces and felled it on the ground. It appeared as if the flying snake had been caught by Garuda, which was killed by him with great ruthlessness. (1128)

ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਲਯੋ ਬਰਛਾ ਅਰਿ ਓਰ ਚਲਾਯੋ।
ਜਾਇ ਲਗਿਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੇ ਤਨਿ ਲਾਗਤ ਤਾ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ।
ਪਾਰਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭਯੋ ਫਲ ਯੋ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਆਯੋ।
ਮਾਨਹੁ ਗੰਗ ਕੀ ਧਾਰ ਕੇ ਮਧਿ ਉਤੰਗ ਹੁਇ ਕੂਰਮ ਸੀਸ ਉਚਾਯੋ॥ ੧੧੨੯॥

Kop bhariyo att hi gaj singh layo barchha arr orr chalayo.
Jaaye lagiyo muslidhar ke tann laagat taa att hi dukh paayo.
Paar parchandh bhayo phal yo jass taa chabh ko mann mae eh aayo.
Manoh gang ki dhaar ke madh utang huye kuuram
sees uchayo. (1129)

ਲਾਗਤ ਭਰਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਲਯੋ ਬਰਛਾ ਅਰਿ ਓਰ ਚਲਾਯੋ।
ਮੁਰਝਾਇ ਕੈ ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਨ ਮਰਿਯੋ ਸੁਰ ਬਿਛ ਗਿਰਿਯੋ ਮਨੋ ਜੋਤਿ ਮਢਿਯੋ।
ਜਬ ਚੇਤ ਭਯੋ ਭ੍ਰਮ ਛੂਟਿ ਗਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢੇ ਭਯੋ ਮਨਿ ਕੋਪੁ ਬਢਿਯੋ।
ਰਬ ਹੇਰ ਕੈ ਧਾਇ ਚੜ੍ਹਯੋ ਬਰ ਸੋ ਗਿਰਿ ਪੈ ਮਨੋ ਕੂਦ ਕੈ ਸਿੰਘ ਚਢਿਯੋ॥ ੧੧੩੦॥

Laagat saang ki Sri Balbhadar su sayandan te geh kheach kadiyo.
Murjhaye kae bhoom pariyo na mariyo sur brichh giriyo mano
joti madiyo.
Jab chet bhayo bhram chhuut gayo uthh thaado bhayo mann
kop badiyo.
Rath her kae dhaaye chadiyo bar so gir pae mano kuud kae
singh chadiyo. (1130)

ਪੁਨਿ ਆਦਿ ਭਰਿਯੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੋ ਬੀਰ ਬਲੀ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਯੋ।
ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਰਿਸਿ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ।
ਜੋਊ ਆਵਤ ਭਯੋ ਸਰੁ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਸੰਗਿ ਬਾਨਨ ਕੇ ਸੋਊ ਕਾਟਿ ਡਰਿਯੋ।
ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਲਦੇਵ ਮਹਾਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗ ਟਰਿਯੋ॥ ੧੧੩੧॥

Punn aaye bhiriyo gaj singh so beer bali mann mae nahi naek dariyo.
Dhan baan sanbhaar kirpaan gadaa riss beech ayodhan judh kariyo.
Joyu aavat bhayo sar satran ko sang baanan ke soyu kaat dariyo.
Kab sayaam kahae baldev maharan ki chhitt te
nahi paeg tariyo. (1131)

Then Gaj singh, getting furious, threw the spear at the enemy, which struck the body of Balram, which caused him great pain and suffering on striking him, its blade had pierced his body, through to the other side. The beauty of this scene has been expressed by the poet like this. It appeared as if a tortoise had raised its head from the stream of Ganga waters. (1129)

On being struck with the spear, Balram pulled it out and threw it out of the chariot, but being unconscious he fell down on the ground, but did not die. It appeared as if a huge tree had fallen (mythological tree), which was studded with the godly grandeur. When he regained consciousness he forgot all about its fear, and stood upright again, and was furious with rage. Seeing the chariot, he again jumped onto it. It appeared as if the lion had climbed, with a jump, onto the mountain. (1130)

Then the mighty warrior again got engaged in a fight with Gaj Singh without any fear. He then fought a great battle taking up his weapons like bow arrow, sword, and mace etc. He cut all the arrows of the enemy pointing at him, with his arrows. The poet siam has stated that the mighty warrior did not retreat a single step even from the battle field. (1131)

ਬਹੁਰੋ ਹਲ ਮੂਸਲ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਸਿਉ ਅਰ ਕੈ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
 ਲੈ ਬਰਛਾ ਗਜ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਬਲਿ ਸਿਉ ਬਲਿਦੇਵ ਕੀ ਓਰਿ ਚਲਾਯੋ।
 ਆਵਤ ਸੋ ਲਖਿ ਕੈ ਫਲ ਕੋ ਹਲ ਕਟਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ।
 ਸੋ ਫਲ ਹੀਨ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਕਸ ਕੈ ਬਲਿਭ੍ਰਦ ਕੇ ਗਾਤਿ ਲਗਾਯੋ॥ ੧੧੩੨॥

Bahuro hal muusal lae karr mae arr siyo arr kae atti
 judh machayo.

Lae barchha gaj singh bali bal siyo baldev ki orr chalayo.
 Aavat so lakh kae phhal ko hal kati kae pun bhoom girayao.
 So phal heen bhayo jab hi kass kae balbhadar ke gaat lagayo. (1132)

ਖਗ ਕਰੰ ਗਹਿ ਕੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਅਨੰਤ ਕੇ ਉਪਰਿ ਕੋਪਿ ਚਲਾਯੋ।
 ਤਉ ਮਸਲੀ ਕਰਿ ਚਰਮ ਲੀਯੋ ਧਰਿ ਯੋ ਅਰਿ ਕਉ ਬਲਿ ਘਾਉ ਬਚਾਯੋ।
 ਢਾਲ ਕੇ ਫੂਲ ਪੈ ਧਾਰ ਬਹੀ ਚਿਨਗਾਰ ਉਠਹ ਕਬਿ ਯੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ।
 ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਨਿਸਿ ਮੈ ਬਿਜੁਰੀ ਦੁਤਿ ਤਾਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਾਯੋ॥ ੧੧੩੩॥

Khaag karan geh kae gaj singh anant ke upar kop chalayo.
 Tayu masli kari charam liyo dhar yo arr kayu bal ghayo bachayo.
 Thaal ke phuul pae dhaar bahi chinngaar uthi kab yo gunn gaayo.
 Manoh paavas ki nis mae bijuri dutt taaran ko pragtayo. (1133)

ਘਾਇ ਹਲੀ ਸਹਿ ਕੈ ਫਿਪੁ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਵਾਰ ਸੁ ਬਾਰ ਕਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਧਾਰ ਬਹੀ ਅਰਿ ਕੰਠਿ ਬਿਖੈ ਕਟਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰੁ ਭੂਮਿ ਝਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਬਜ੍ ਜਰੇ ਰਥ ਤੇ ਗਿਰਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸੁ ਯੋ ਕਬਿ ਨੈ ਉਚਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਮਾਨਹੁ ਤਾਰਨ ਲੋਕ ਹੂੰ ਤੇ ਸੁਰ ਭਾਨੁ ਹਨਯੋ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਹੈ॥ ੧੧੩੪॥

Ghaye hali sahe kae rip ko geh kae karvaar su baar kariyo hai.
 Dhaar bahi arr kanth bhikhae kati kae tehh ko sir bhoom jhariyo hai.
 Bajar jare rath te giriyo tehh ko jass yo kab nae uchriyo hai.
 Manoh taaran lok hun te sur bhaan hanyo sir
 bhoom pariyo hai. (1134)

Then Balram, taking up his hoe and pestle in hand, fought vigorously with the enemy. However, Gaj Singh took up his javelin (spear) in hand and shot it with great strength towards Balram. On seeing the spear coming towards him, he cut its blade with his hoe and threw it on to the ground. When it was divested of its blade, then Gaj Singh struck it with force on the body of Balram. (1132)

Gaj Singh, then wielding his sword, struck it on Balram, which Balram saved by taking the shield in hand. When the sword struck the shield's steel cover, there was a spark seen coming out, and its beauty has been expressed by the poet, like this. It appeared as if during the night of a monsoon period the lightning sparkle had revealed the stars (in the sky). (1133)

Having borne the brunt of enemy with his sword in hand, which pierced through his throat and cutting his head threw it on the ground. Thus (Gaj Singh) was thrown out of his diamond studded chariot. The poet has praised the beauty of this scene like this. It appeared as if the sun-like head, from the strata of star-lit sky, had fallen on the Earth, being hit by the gods. (1134)

ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਭਾਗੇ।
ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਲਖਿ ਲੋਥ ਡਰੇ ਨਹਿ ਧੀਰ ਧਰੇ ਨਿਸ ਕੇ ਜਨੁ ਜਾਗੇ।
ਮਾਰਿ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪੰਚ ਭਗੇ ਤਿਨ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਜਾ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭਿ ਆਗੇ।
ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਦਲਿ ਧੀਰ ਛੁਟਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹੀਯੋ ਫਟਿਯੋ ਰਿਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ॥ ੧੧੩੫॥

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਗਜ ਸਿੰਘ ਬਧਹ ਧਯਾਇ
ਸਮਾਪਤੰ।**

Maar layo gaj singh jabae taji kae rann ko sabh hi bhat bhaage.
Sarun bhare lakh loth dare neh dheer dhare nis ke jan jaage.
Maar laye nirap panch bhage tinn yo kahiyo jaa apne prabh aage.
Yo sunn kae dal dheer chuthiyo nirap hiyo phatiyo riss
mae anurage. (1135)

**Itt Sri Bachitar natak granthe kristavtare judh parbandhe Gaj
Singh badheh dhayae samapat.**

ਦੋਹਰਾ

ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਅਉ ਅਚਲ ਸੀ ਅਮਿਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ।
ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਰ ਅਨਘ ਸੀ ਮਹਾਰਥੀ ਰਨਧੀਰ॥ ੧੧੩੬॥

Dohra

Anang singh ayu achal si anit singh nirap teer.
Amar singh arr anagh si maharathi randheer. (1136)

ਸਵੈਯਾ

ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਹਥੀਆਰ ਧਰੇ ਲਖਿ ਬੀਰ ਪਚਾਰੇ।
ਪੇਖਹੁ ਆਜ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪੰਚ ਬਲੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ।
ਤਾ ਸੰਗਿ ਜਾਇ ਭਿਰੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ।
ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਓਰਿ ਪਧਾਰੇ॥ ੧੧੩੭॥

Swaiyya

Dekh tinnae nirap sandh jara hathihaar dhare lakh beer pachare.
Pekhoh aaj ayodhan mae nirap panch bali jadubeer sanghare.
Taa sang jaaye bhiro tum hun taji sank nisank bajaye nagare.
Yo sunn kae prabh ki batiya att kop bhare rann orr padhare. (1137)

When Gaj Singh was killed, all other warriors (of enemy force) fled away from the battle-field. Seeing the corpses, covered with blood all over, they were terrified and losing their patience, they fled as if they had been awakened from their night's dream. When all the five kings had been killed, the fleeing warriors went upto their king (Jarasandh) and told him like this. Having heard this news, (the rest of) the army lost its morale and patience. The king's heart bled with desperation and was silenced with wrathfulness. (1135)

Here the chapter on the death of Gaj Singh from the war-like narration of Krishnavtar is completed.

Couplet

The king (Jarasandh) had mighty warriors like Arung Singh, Achal Singh, Amit Singh, Amar Singh and Anugh Singh who were great charioteers and war-veterans. (1136)

Swaiyya'

On perceiving these five warriors, the king Jarasandh armed himself with weapons and then challenging them shouted with rage. "Look! (O warriors!) This Krishna had killed five powerful kings in the battle-field (of ours), you go and fight against him, leaving all fears and reservations, and beat the war-drums without fear. On hearing such words of the master, all the kings, full of rage and fury, advanced towards the battle field. (1137)

ਆਵਤ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਨੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਜਮ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
 ਪਾਨਿ ਗਹੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੋਊ ਰਨ ਬੀਚ ਤਿਨੋ ਬਲਿਦੇਵ ਹਕਾਰਿਯੋ।
 ਖਗ ਕਸੇ ਕਟਿ ਮੈ ਅੰਗ ਕੋਚ ਲੀਏ ਬਰਛਾ ਅਣਗੋਸ ਪੁਕਾਰਿਯੋ।
 ਆਇ ਭਿਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਮ ਸਿਉ ਅਬ ਠਾਢੋ ਕਹਾ ਇਹ ਭਾਤ ਉਚਾਰਿਯੋ॥ ੧੧੩੮॥

Aavat hi jadubeer tinno rann bhoom bhikhae jam roop nihariyo.
 Paan gahe dhan baan soyu rann beech tinno baldev hakariyo.
 Khag kase katt mae ang Kaoch liye barchha anges pukariyo.
 Aaye bhiro har ju ham siyo ab thaado kaha eh
 bhaat uchariyo. (1138)

ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਪੰਚ ਬੀਰ ਹਕਾਰੇ।
 ਸਯਾਮ ਸੁ ਸੈਨ ਚਲਿਯੋ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇਊ ਚਲੇ ਸੁ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ।
 ਪਟਸਿ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ।
 ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਇਤ ਕੇ ਉਤ ਕੇ ਭਟ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਸੁ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੇ॥ ੧੧੩੯॥

Dekh tabae tinn ko hari ju tab hi rann mae panch beer hakare.
 Sayaam su saaen chaliyo itt te utt toyu chale su bajaye nagare.
 Patas loh hathi parse agnayudh lae kar kop parhare.
 Jhoojh gire itt ke utt ke bhat bhoom gire su mano
 matvare. (1139)

ਜੁਧ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਡੋ ਚਢਿ ਕੈ ਸਭ ਦੇਵ ਬਿਵਾਨਨਿ ਆਏ।
 ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਰਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੋਦ ਬਢਾਏ।
 ਲਾਗਤ ਸਾਂਗਨ ਕੇ ਭਟ ਯੋ ਗਿਰ ਅਸਵਨ ਤੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਆਏ।
 ਸੋ ਫਿਰ ਕੈ ਉਠਿ ਜੁਧ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਗੁਨ ਕਿੰਨ ਗੰਧੂਬ ਗਾਏ॥ ੧੧੪੦॥

Judh bhayo tehh thor bado chadh kae sabh dev bivanan aaye.
 Kayutak dekhan kayu rann ko kab sayaam kahae mann mod badaye.
 Laagat sangan ke bhat yo gir asvan te dharni parr aaye.
 So phir kae uth judh karae tehh ke gunn kinn
 gandrabh gaaye. (1140)

On approaching the battle-field they saw Krishna in the form of Yama (god of death). Taking up their bows and arrows, they challenged Balram in the battle-field. Having his sword tied tightly around his waist, with coat of arms protective cover and with a spear in hand, Arung Singh challenged Krishna. "O Krishna! Come and fight against me. What are you waiting for?" He uttered such words. (1138)

Immediately Sri Krishna saw those five warriors in the battle field, he challenged them for a fight. So Sri Krishna, alongwith his army, advanced forward beating the war drums. They were armed with straps, swords, aexs, and guns and launched the attack with great fury. From both the sides, the warriors were being killed, who were falling on the ground like drug-addicts. (1139)

A fierce battle was raging there. All the gods came in their heavenly chariots to watch the battle. The poet Siam has stated that they (gods) had come to watch the fun in the battle-field, with great joy in their hearts. With the striking of arrows, (or weapons) the warriors falling on the ground from their horses, and then getting up again, they were fighting. Their praises were being sung by the musicians of Shiva (Kinar and gandharab). (1140)

ਕਬਿਤੁ

ਕੇਤੇ ਬੀਰ ਭਾਜੇ ਕੇਤੇ ਗਾਜੇ ਪੁਨਿ ਆਇ ਆਇ
ਧਾਇ ਧਾਇ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋ ਜੁਧ ਵੇ ਕਰਤ ਹੈ।
ਕੇਤੇ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਕੇਤੇ ਭਿਰੇ ਗਜ ਮਤਨ ਸੋ
ਲਰੇ ਤੇਤੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੂ ਕੈ ਛਿਤਿ ਮੈ ਪਰਤ ਹੈ।
ਅਉਰ ਦਉਰ ਪਰੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੀ ਉਚਰੇ
ਹਥਿਯਾਰਨ ਉਘਰੇ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਟਰਤ ਹੈ।
ਸ੍ਰਉਣਤ ਉਦਧਿ ਲੋਹ ਆਚ ਬੜਵਾਨਲ ਸੀ
ਪਉਨ ਬਾਨ ਚਲੈ ਬੀਰ ਤ੍ਰਿਣ ਜਰਤ ਹੈ॥ ੧੧੪੧॥

Kabit

Kete beer bhaaje kete gaaje punn aaye aaye
Dhaye dhaye hari ju so judh ve karat hai.
Kete bhoom gire kete gaj matan so
Lare teto mirtak haav kae chhitt mae parat hai.
Aaour dayor pare maar maar hi uchare
Hathiyaran ughare page k na tarat hai .
Sarunat uddadhi loh aach badvaanal si
Paaun baan chalaee beer trinn jiyo jarat hai. (1141)

ਸਵੈਯਾ

ਅਣਗੋਸ ਬਲੀ ਤਬ ਕੋਪਿ ਭਰਿਯੋ ਮਨਿ ਜਾਨ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਮਾਰ ਮਚੀ ਜਬ।
ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਚਢਿ ਕੈ ਕਢਿ ਕੈ ਕਸਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਤਨਾਇ ਲਈ ਤਬ।
ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਹੂ ਕੇ ਉਪਰਿ ਆਇ ਪਰਿਯੋ ਤਿਨ ਬੀਰ ਸਬ।
ਭਾਜਿ ਗਏ ਤਮ ਸੇ ਅਰਿ ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਵਤ ਰਨਿ ਸੂਰਜ ਕੀ ਛਬਿ॥ ੧੧੪੨॥

Swaiyya

Annges bali tab kop bhariyo mann jaan nidaan ki maar machi jab.
Sayandan pae chadh kae kadh kae kass baan kamaan tanaye layi tab.
Sri hari ki pritna huu ke upar aaye pariyo tinn beer hane sab.
Bhaaj gaye tam se arr yo nirap paavat bhayo ran
suraj ki chhabi. (1142)

Kabit

Many warriors had run away from the battle-field, many more were roaring on coming to the battle-field, who were fighting against Krishna, rushing towards him, whereas many warriors had fallen on the ground, while many others were fighting against drunken elephants. Whosoever was coming to fight, was soon falling dead on the ground. Many others were shouting to kill the enemy (kill them), with their weapons being wielded, who were not retracing (their feet) even a step from the battle field. The battle field had become a sea of blood with weapons as fire of destruction, with the striking arrows as wind, and the warriors were burning therein like straw. (1141)

Swaiyya'

The mighty Arung Singh became furious with rage, when he realized that the war was raging to a finish. Then riding his chariot, taking up the arrows and fixing them on the bow, he stretched it (bow) to the ears, he fell upon the army of Sri Krishna and killed all the troops. On seeing the king, the enemy forces ran away from the battle-field just as darkness goes away on seeing the rays of the sun. (1142)

ਪ੍ਰੇਰਿ ਤੁਰੰਗ ਸੁ ਆਗੇ ਭਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਅਸਿ ਢਾਰ ਬਡੀ ਧਰ ਕੈ।
 ਕਛੁ ਜਾਦਵ ਸੋ ਤਿਨਿ ਜੁਧੁ ਕਰਿਯੋ ਨ ਟਰਿਯੋ ਤਿਨ ਸੋ ਪਗ ਦੁਇ ਡਰ ਕੈ।
 ਜਦੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਿਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਦਾ ਕਰ ਕੈ।
 ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨ ਚਲੋ ਇਹ ਮੋ ਪ੍ਰਾਨ ਹੈ ਕਿਧੋ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਉ ਕਿ ਤ੍ਰੈ ਮਰਿ ਕੈ॥ ੧੧੪੩॥

Prer tutang su aage bhayo kari lae ass dhaar badi dhar kae.
 Kachhu jaadav so tinn judh kariyo na tariyo tinn so pag duye darr kae.
 Jadubeer ke saamuhe aaye ariyo bahu beeran praan bida kari kae.
 Greh ko na chalo ehh mo pran hai kidho praan tajyo ki
 taav mari kae. (1143)

ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਚਮੂ ਕਹੁ ਜਾਇ ਹਕਾਰਾ।
 ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਹੂੰ ਤੇ ਨਿਕਸਿਯੋ ਰਨ ਸੁੰਦਰ ਨਾਮ ਸਰੂਪ ਅਪਾਰਾ।
 ਪ੍ਰੇਰਿ ਤੁਰੰਗ ਭਯੋ ਸਮੁਹੇ ਨਿਪ ਮੁੰਡ ਕਟਿਯੋ ਨ ਲਗੀ ਕਛੁ ਬਾਰਾ।
 ਯੋ ਧਰ ਤੇ ਸਿਰ ਛੂਟ ਪਰਿਯੋ ਨਭਿ ਤੇ ਟੂਟ ਪਰੋ ਛਿਤ ਤਾਰਾ॥ ੧੧੪੪॥

Yo keh kae ass ko geh ke jadubeer chamuun kaho jaaye hakaara.
 Jaadav saaen huun te niksiyo ran sundar naam surap apaara.
 Prer turang bhayo samuhe nirap mund katiyo na lagi
 kachhu baara.
 Yo dhar te sir chhot pariyo nabh te toot paro chhit taara. (1144)

ਪੁਨਿ ਦਉਰਿ ਪਰਿਯੋ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਪਰ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਕੀਨ ਰੁਸਾ।
 ਉਤ ਤੇ ਜਦੁਬੀਰ ਫਿਰੇ ਇਕਠੇ ਅਰਿਰਾਇ ਬਢਾਇ ਕੈ ਚਿਤ ਗੁਸਾ।
 ਅਗਨਸਤ੍ਰ ਛੁਟਿਯੋ ਨਿਪ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਜਰਗੇ ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਤੁਸਾ।
 ਕਟਿ ਅੰਗ ਪਰੇ ਬਹੁ ਜੋਧਨ ਕੇ ਮਨੋ ਜਗ ਕੇ ਮੰਡਲ ਮਧਿ ਕੁਸਾ॥ ੧੧੪੫॥

Pun dayor pariyo jaduvi pritna parr sayaam kahae att keen rusaa.
 Utt te jadubeer phire ikhathe ariraaye badaye kae chitt gusaa.
 Agansatar chhutiyo nirap ke kar te jarge mano paavak beech tusaa.
 Katt ang pare baho jodhan ke mano jag ke mandal
 madh kusaa. (1145)

Holding a grand great sword in hand, alongwith the shield and cajoling (riding) his horse, he came in front of the whole army. He fought against some Yadvas, and did not retrace a step back due to fear. Killing many other warriors, he finally faced Sri Krishna directly, and said. "I have vowed that I will not go back home without either killing you or being killed myself. (1143)

Having said like this, and holding his sword, he challenged the army of Krishna. From the Yadva army one warrior, named Sunder, came forward, who was looking very smart in the battle-field, and motivating his horse, he came in front of the king (facing him). The king cut off his head in no time, without any delay. The head was removed from the body which fell on the ground just as a star falls on the ground, being strewn from the sky. (1144)

The poet siam has stated that Arung Singh then fell upon the Yadava army in great wrathfulness, while the Yadava warriors also joined together and came back, thus launching an attack with great fury and challenge. The king fired a shot from his gun. The warriors got burnt with gunshots just as straw gets burnt in fire. Many warriors had lost their limbs. It appeared as if dry grass was lying and burning in the fire-pit of Yagna (sacrificial fire). (1145)

ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਚ ਕਮਾਨ ਸੁ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ।
ਜੋ ਇਨਿ ਉਪਰਿ ਆਨ ਪਰੇ ਸਰ ਸੋ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ।
ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਕਰਿ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਦੇਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਵੈ।
ਜੁਧ ਸਮੈ ਥਕਿ ਕੈ ਜਕਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਪਾਰ ਸੰਭਾਰ ਨ ਆਵੈ॥ ੧੧੪੬॥

Kaan parmaan layo kaech kamaan su beer nihaar kae baan chalavae.
Jo inn upar aan pare sarr so adh beech te kaat giraave.
Loh hathi parse kari lae brijnaath ki dehi parhaar lagavae.
Judh samae thak kae jak kae jadubeer kayu paar
sanbhaar na aavae. (1146)

ਜੋ ਇਹ ਉਪਰ ਆਇ ਪਰੇ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਨ ਹੂੰ ਸੁ ਨਿਵਾਰੇ।
ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਮਾਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ।
ਘਾਇਲ ਕੋਟਿ ਚਲੇ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਡੀਲ ਡਰਾਰੇ।
ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਸੁ ਮਨੋ ਅਹਿਰਾਜ ਪਰੇ ਖਗਰਾਜ ਕੇ ਮਾਰੇ॥ ੧੧੪੭॥

Jo ehk upar aaye pare bhat kop bhare inn huun su nivare.
Baan kamaan kirpaan gadaa geh maar rathi birthi kari daare.
Ghaayal koti chale taji kae ran jhoojh pare baho
dheel daraare.

Yo upji upma su mano ahiraaj pare khagraaj ke mare. (1147)

ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਜਦੁਬੀਰਨ ਸੋ ਉਹ ਬੀਰ ਜਬੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਸਾਜਿਯੋ।
ਮਾਰਿ ਚਮ੍ਹੁ ਸੁ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਬਲੁ ਸੋ ਨਿਪ ਗਾਜਿਯੋ।
ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਰ ਡਰੇ ਸਬਹੀ ਧੁਨਿ ਕਉ ਸੁਨ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜਿਯੋ।
ਛਾਜਤ ਯੋ ਅਰਿ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਬਨ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਬਿਰਾਜਿਯੋ॥ ੧੧੪੮॥

Judh kiyo jadubeeran so ohh beer jabae karr mae ass saajiyo.
Maar chumn su bidar dei kab ram kehai bal so nirp gaajiyo.
So sunn beer dare sabhi dhunn kayo sunn kae ghann saavan laajiyo.
Chhajaj yo arr ke gann mae mrig ke bann mano
singh birajiyo. (1148)

By stretching the bow, and pointing the arrows at warriors (enemy), they were shooting the arrows, and whichever strikes a person, it cuts him into two from the middle and the body falls on the ground. With swords and axes in hand, they were striking at the body of Sri Krishna. Being tired of fighting and getting desperate Krishna was not getting a chance (time) to save himself from the strike. (1146)

The warriors, who came to attack him, were made to flee by the (Yadava) warriors, filled with fury and wrath. With bow and arrows, swords and maces etc. in their hands they had made some charioteers lose their chariots. Millions of wounded soldiers had left the battle-field, whereas many warriors with beautiful physiques had been killed in the battle-field. The poet has detailed the beauty of this scene as if many snakes killed by Garuda were lying around. (1147)

That warrior holding his sword in hand, then fought against the Yadvas and destroyed the army by killing them. The poet Ram has stated that the king roared loudly, and hearing his war-cry many warriors were terrified. The enemy was being praised just as a lion behaves with superiority in a herd of deer. (1148)

ਬਹੁਰ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦਈ ਧੁਜਨੀ ਨਿਪ ਕੋਟਿ ਮਰੇ।
 ਅਸਵਾਰ ਹਜਾਰ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਸੁ ਕਰੇ।
 ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਗਿਰੈ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਜਿਰੇ ਗਜਰਾਰ ਘਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਪਰੇ।
 ਬਿਰੁ ਨਾਹਿ ਰਹੈ ਨਿਪ ਕੋ ਰਥ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਨਟੁਆ ਬਹੁ ਨਿਤ ਕਰੇ॥ ੧੧੪੯॥

Bahur karvaar sanbhaar bidaar dayi dhujni nirap koti mare.
 Asvaar hazaar pachaas hane rath kaat rathi birthi su kare.
 Kahhun baaj girae kahhun taaj jire gajraar ghire kahhun raaj pare.
 Thir naahe raahe nirap ko rath bhoom mano natuyaa
 baho nirat kare. (1149)

ਏਕ ਅਜਾਇਬ ਖਾਂ ਹਰਿ ਕੋ ਭਟ ਤਾ ਸੰਗ ਸੋ ਨਿਪ ਆਨ ਅਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਭਾਜਤ ਨਾਹਿ ਹਠੀ ਰਨ ਤੇ ਅਣਗੇਸ ਬਲੀ ਅਤਿ ਕੋਪਿ ਭਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੀਯੋ ਕਟਿਯੋ ਤਿਹ ਸੀਸ ਕਬੰਧ ਲਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਫੇਰਿ ਗਿਰਿਯੋ ਮਾਨੋ ਆਧੀ ਬਹੀ ਦੁਮ ਦੀਰਘ ਭੂ ਪਰਿ ਟੂਟ ਪਰਿਯੋ ਹੈ॥ ੧੧੫੦॥

Ek aajayab khan dasaa tab gaaer khan mann ross bhariyo.
 Bhaajat naahe hathi ran te annges bali att kop bhariyo hai.
 Lae karvaar parhaar kiyo katiyo tehh sees kabandh lariyo hai.
 Pher giriyo maano aadhi bahi dram diragh
 bhuu parr toot pariyo hai. (1150)

ਦੇਖਿ ਅਜਾਇਬ ਖਾਨ ਦਸਾ ਤਬ ਗੈਰ ਖਾਂ ਮਨਿ ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ।
 ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਜਾਇ ਪਰਿਯੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਹੂੰ ਤੇ ਕਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਯੋ।
 ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਧਰੇ ਰਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂੰ ਤਹ ਆਪਸ ਮੈ ਬਹੁ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ।
 ਮਨਿ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਨ ਮੈ ਗਜ ਸੋ ਮਦ ਕੋ ਗਜ ਆਨਿ ਅਰਿਯੋ॥ ੧੧੫੧॥

Dekh aajayab khan dasaa tabb gaaer khan mann ross bhariyo.
 Su dhavaye kae sayandan jaaye pariyo arr ber
 huun te nahi naaeku dariyo.
 Ass paan dhare ran beech duhuun the aapas mae bahu judh kariyo.
 Mann yo upji upma bann mae gaj so madd ko gaj
 aann aariyo. (1151)

Holding his sword, he killed many of the enemy troops and millions of kings were also killed. Fifty thousand horse riders had been killed, and many charioteers were reduced to chariotless by cutting their chariots into pieces. At places horses were lying dead, while at other places the crowns of kings were lying, or at places elephants were lying dead, alongwith many kings lying around dead. The chariot of king was not resting at any one place, as if a magician was jumping around (1149).

There was a great warrior of Krishna called Ajaib Khan, with whom the king got engaged in a fight. That sturdy warrior did not run away, which made Arang Singh very angry and furious. So he attacked him with his sword, and cut off his head, but his trunk fought for quite some time and then fell down on the ground just as a huge tree gets broken and fallen on ground with a storm. (1150).

Seeing the fate of Ajaib Khan, another person called Ghairat Khan became furious with rage. He made his chariot race forward towards the battle field, and came face to face with Arung Singh without having any fear. Both of them were holding swords in their hands in the battle field and were fighting furiously. The poet has praised the scene as if a drunken elephant had got engrossed in a fight-against another elephant in the forest. (1151)

ਗੈਰਤ ਖਾਂ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਕੈ ਬਰ ਸੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਕੀ ਓਰਿ ਚਲਾਈ।
ਆਵਤ ਬਿਦੁਲਤਾ ਸਮ ਦੇਖ ਕੈ ਕਾਟਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਈ।
ਸੋ ਨ ਲਗੀ ਰਿਸ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਦੂਸਰੀ ਅਉਰ ਚਲਾਈ।
ਯੋ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਮਾਨੋ ਛੂਟਿ ਚਲੀ ਨਭ ਤੇ ਜੁ ਹਵਾਈ॥ ੧੧੫੨॥

Gaerat khan barchhi geh kae barr so arr beer ki aaor chalayi.
Aavat bidulata samm dekh kae kaat kirpaan so bhoom girayi.
So na lagi riss kae rip ko birchhi geh dusari aaor chalayi.
Yo upma upji jiye mae maano chhut chali nabh te ju havayi. (1152)

ਦੂਸਰੀ ਦੇਖ ਕੈ ਸਾਂਗ ਬਲੀ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਈ।
ਲੈ ਬਰਛੀ ਅਪੁਨੇ ਕਰ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਗੈਰਤ ਖਾਂ ਪਰ ਕੋਪਿ ਚਲਾਈ।
ਲਾਗ ਗਈ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਬਹਿ ਸ੍ਰੁਨਿ ਚਲਿਯੋ ਉਪਮਾ ਠਹਰਾਈ।
ਕੋਪ ਕੀ ਆਗ ਮਹਾ ਬਢਿ ਕੈ ਡਢ ਕੈ ਹੀਯ ਮਨੋ ਬਾਹਰਿ ਆਈ॥ ੧੧੫੩॥

Duusari dekh kae saang bali nirap aavat kaat kae bhoom girayi.
Lae barchhi apune karr mae nirap gaerat khan parr kop chalayi.
Lag gayi tehh ke mukh mae beh sarunn chaliyo upma thehraayi.
Kop ki aag maha badh kae dadh kae hiye kayu mano
baahr aayi. (1153)

ਦੋਹਰਾ

ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੁਇ ਧਰਨੀ ਪਰਿਯੋ ਜੋਤਿ ਰਹੀ ਠਹਰਾਇ।
ਜਨੁ ਅਕਾਸ ਤੇ ਭਾਸਕਰਿ ਪਯੋ ਰਾਹੁ ਡਰ ਆਇ॥ ੧੧੫੪॥

Dohra

Mirtak huye dharni pariyo joti rahi thehraaye.
Jann akaas te bhaskari payo raho darr aaye. (1154)

Ghairat Khan then took up his spear and threw it at the enemy warrior. The warrior, seeing the spear coming, took up his sword and cutting it into two pieces, threw it on the ground. Without being injured, the enemy got enraged and threw another spear on the first enemy. The poet has described the beauty of this scene as if an aerial fire work was passing through the sky. (1152)

The mighty king, seeing the second spear coming towards him, cut it into two pieces thus throwing it on the ground. Then the king, becoming furious with rage, threw his spear towards Ghairat Khan, which struck him on the face and blood started oozing out. The beauty of the scene has been described by the poet as if the fire of wrathfulness had become uncontrollable and after burning the heart, had come out. (1153)

Couplet

Ghairat Khan, being, dead, had fallen down from the sky out of fear of Rahu (demon). (1154)

ਸਵੈਯਾ

ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹੈ।
ਜੁਧ ਬਿਖੈ ਭਟ ਕਉਨ ਗਨੈ ਲਖਿ ਬੀਰ ਹਨੈ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਚਹਿਯੋ ਹੈ।
ਜਾਨਤ ਹਉ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਤੁਮੈ ਕਿਨ ਹੂੰ ਕਰ ਮੈ ਧਨ ਹੂੰ ਗਹਿਯੋ ਹੈ।
ਤਾਤੇ ਪਧਾਰਹੁ ਧਾਮਨ ਕੋ ਸੁ ਲਖਿਯੋ ਤੁਮ ਤੇ ਪੁਰਖਤੁ ਰਹਿਯੋ ਹੈ॥ ੧੧੫੫॥

Swaiyya

Kop bhare ran mae kab sayaam tabae hari ju ehh bhaat kahiyo hai.
Judh bhikhae bhat kayun ganae lakh beer hanae mann mae ju chahiyo hai.
Jaanat hayu teh traas tumae kin huun karr mae dhan huun gahiyo hai.
Taate padharoh dhaaman ko su lakhiyo tum te purkhat
rahiyo hai. (1155)

ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਨੈ ਸਭ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਹੈ ਕੇ ਇਕਤ੍ਰ ਚਲੇ ਰਲ ਕੋ ਬਲਿ ਬਿਕ੍ਰਮ ਪਉਰਖ ਜੀਅ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਜੋਊ ਆਇ ਅਰਿਯੋ ਅਰਿ ਸੋ ਤਿਹ ਮਾਰਿਯੋ।
ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਜੁਧ ਬਡੋ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨਿਪ ਠਾਢਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ॥ ੧੧੫੬॥

Aaise kahiyo jadubeer tinae sabh hi riss kae dhan baan sanbhariyo.
Haav ke ikatar chale ral ko bali bikram paurakh jiye bichariyo.
Maar hi maar pukaar pare joyu aaye ariyo arr so teh maariyo.
Hot bhayo teh judh bado duhhun aoran te nirap
thaadh nihariyo. (1156)

ਏਕ ਸੁਜਾਨ ਬਡੋ ਬਲਵਾਨ ਧਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਿਯੋ।
ਅਸੂ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਅਰਿ ਯੋ ਅਗਨੇਸ ਬਲੀ ਕਹੁ ਜਾ ਲਲਕਾਰਿਯੋ।
ਧਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰਿਯੋ ਨਿਪ ਲੈ ਕਰ ਬਾਮ ਮੈ ਚਾਮ ਕੀ ਓਟ ਨਿਵਾਰਿਯੋ।
ਦਾਹਨੈ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਸੁਜਾਨ ਕੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਸੀਸ ਉਤਾਰਿਯੋ॥ ੧੧੫੭॥

Ek sujaan bado balvaan dhare ass paan turangam daariyo.
Asav pachaas hane arr yo anges bali kahu jaa lalkariyo.
Dhaaye kae ghaaye kariyo nirap lae karr thaam mae
chaam ki ott nivariyo.
Daahanae paan kirpaan ko taan sujaan ko kaat kae
sees utaariyo. (1157)

Swaiyya'

The poet siam has stated that Sri Krishna, in his fury, had said, in the battle field like this. "Who could field, whatever he had thought of in his mind, he had killed all the warriors by picking out one by one. I know that out of his fear no one was armed with his bow. So all of you may go back to your homes, as your courage has deserted you, as I have seen now." (1155)

When Sri Krishna had addressed them with such words, then all of them, being enraged, took up their bows and arrows and all of them, collectively moved forward in the battle-field, and all of them picked up courage and prowess in their hearts. From all sides one could hear the shouts of killing the enemy. They had killed all those enemy troops, who dared to oppose them. From both sides, a great and ferocious battle had taken place there, which was witnessed by the king, standing close by. (1156)

Another warrior called Sujan, holding his sword in hand, came forward by supporting his horse. At the outset he had killed fifty horses and then challenging Arung Singh he stood before him. He rushed towards him and attacked him, but the king saved himself from his onslaught by holding his shield in the left hand, and with his right hand wielding his sword, he cut off his head. (1157)

ਦੋਹਰਾ

ਬੀਰ ਸੁਜਾਨ ਹਨਯੋ ਜਬੈ ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਠਾਇ।
ਦੇਖਿਯੋ ਸੈਨਾ ਜਾਦਵੀ ਦਉਰ ਪਰੇ ਅਰਗਾਇ॥ ੧੧੫੮॥

Dohra

Beer sujaan hanyo jabae annag singh tehhaaaye.
Dekhiyo saaena jaadvi dayor pare arraye. (1158)

ਸਵੈਯਾ

ਭਟ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰਗਾਇ ਪਰੇ ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਸਿਉ ਤੇਊ ਆਇ ਅਰੇ।
ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਸਬ ਲੋਹ ਜਰੇ ਅਬ ਯਾਹਿ ਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੇ।
ਅਸਿ ਭਾਲ ਗਦਾ ਅਰੁ ਲੋਹ ਹਥੀ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੈ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ।
ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੈ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਕਿਤਨੇ ਬਰ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਧਰੇ॥ ੧੧੫੯॥

Swaiyya

Bhat laaj bhare arraye pare na dare arr siyo tayuo aaye are.
Att kop bhare sab loh jare jab yaahe hano mukh te uchare.
Ass bhaal gadaa arr loh hathi barchhi kari lae lalkaar pare.
Kabi raam bhanae nahi jaat gane kitne barr baan
kamaan dhare. (1159)

ਅਨਗੋਸ ਬਲੀ ਧਨੁ ਬਾਨ ਗਹਿਯੋ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ਦੋਊ ਨੈਨ ਤਚਾਏ।
ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰਿਯੋ ਸਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਏ।
ਏਕ ਮਰੇ ਇਕ ਘਾਇ ਭਰੇ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਰਨ ਤਿਆਗਿ ਪਰਾਏ।
ਆਇ ਲਰੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਰਨ ਕੋਪ ਕੀ ਓਪ ਬਢਾਏ॥ ੧੧੬੦॥

Annges bali dhan baan gahiyo att ross bhariyo dayu
naaen tacahaye.
Maar hi maar pukaar pariyo sarr satran ke-urr beech lagaye.
Ekk mare ikk ghaaye bhare ikk dekhha dare ran tiyaag paraye.
Aaye lare joyu laaj bhare mann mae ran kop ki opp
badaye. (1160)

Couplet

When Arung Singh had killed the warrior named Sujan at the place, then watching this scene, the Yadava army launched an attack against the enemy. (1158)

Swaiyya'

With great desperation and full of wrath the warriors attacked the enemy without having any fear at heart, and stood firmly in their position. They were all furious with rage, and were covered with coats of iron (protective cover) and were saying that they would soon kill him now. So they attacked him armed with swords, lances, maces, sabres and spears, etc shouting and challenging the enemy. The poet siam has stated that innumerable warriors, beyond any count had held their bows fixed with good arrows. (1159)

The mighty Arung Singh was holding his bow and arrows, and he was filled with wrathfulness and was staring with his eyes (all around). He was shouting for killing the enemy and attacked the enemy, by shooting arrows at the chests of the enemy troops. Many were killed while many others were wounded while some got afraid of the battle while many of them fled away from the battle field. Many warriors filled with their ego and prestige, got engaged in taking part in the battle and were furious with rage. (1160)

ਸਾਤਕਿ ਅਉ ਮੁਸਲੀ ਰਥ ਪੈ ਬਸੁਦੇਵ ਤੇ ਆਦਿਕ ਧਾਇ ਸਬੈ।
ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਉਧਵ ਅਉਰ ਅਕੂਰ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉ ਭਰਿ ਲਾਜ ਤਬੈ।
ਤਿਹ ਬੀਚ ਘਿਰਿਓ ਨਿਪ ਰਾਜਤ ਯੋ ਲਖਿ ਗੀਝ ਰਹੈ ਭਟ ਤਾਹਿ ਛਬੈ।
ਮਨ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਿਤੁ ਪਾਵਸ ਅਭੁਲ ਹੈ ਦਿਨ ਰਾਜ ਫਬੈ॥ ੧੧੬੧॥

Saatak ayu musli rath pae basudev te aadik dhaye sabae.
Barmakrit udhav aaur akroor chale ran kayu bhar laaj tabae.
Tehh beech ghiriyo nirap raajat yo lakh reejh rahae bhat
taahe chhbae.

Mann yo upji upma ritt paavas abharan mae din
raaj phhabae. (1161)

ਹਲੁ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਲਯੋ ਮੁਸਲੀ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੋ ਹਯ ਚਾਰੋ ਹੀ ਘਾਏ।
ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਬਸੁਦੇਵ ਭਲੇ ਰਥ ਕੇ ਚਕ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ।
ਸਾਤਕਿ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਿਯੋ ਰਿਸਿ ਉਧਵ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਏ।
ਫਾਧਿ ਪਰਿਯੋ ਰਥ ਤੇ ਤਤਕਾਲ ਲਏ ਅਸਿ ਢਾਲ ਬਡੇ ਭਟ ਘਾਏ॥ ੧੧੬੨॥

Hall paan sanbhaar layo musli ran mae arr ko haye
chaaro hi ghaaye.
Baan kamaan gahi basudev bhale rath ke chak kaat giraye.
Saatak suut ko sees katiyo riss udhav baan anek chalaye.

Phaad pariyo rath te tatkaal laye ass dhai bade
bhat ghaaye. (1162)

ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਸੋ ਅਣਗੇਸ ਜੂ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
ਪਾਇਨ ਕੀ ਕਰਿ ਚੰਚਲਤਾ ਬਰ ਸੋ ਅਸਿ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਸੀਸ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ।
ਟੂਟਿ ਪਰਿਯੋ ਝਟਦੈ ਕਟਿਯੋ ਸਿਰ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਉ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਮਾਨਹੁ ਰਾਹੁ ਨਿਸਾ ਕਰ ਕੋ ਨਭਿ ਮੰਡਲ ਤੇ ਹਨਿ ਕੈ ਛਿਤਿ ਡਾਰਿਯੋ॥ ੧੧੬੩॥

Thaado huto bhat Sri Jadubeer ko so annges juu naaen nihariyo.
Paain ki kari chanchlata barr so ass satar ke sees parhariyo.
Toot pariyo jhatdae katiyo sir taa chhab ko kab bhaayo uchariyo.
Maanoh rahu nisa kar ko nabh mandal te hann kae
chhit daariyo. (1163)

Satak, Balram and Basudev etc., getting into their chariots, got ready to attack. Barmakirat, Udhav and Akroor, filled with fury and ego, moved towards the battle field. Encircled by them, the king (Arung Singh) was looking gorgeous and all the warriors watching him, were appreciating his courage. The poet has praised the scene, as if in the monsoon clouds the sun was appearing in its glory. (1161)

Balram, taking up his hoe killed all the four horses of the enemy. Basudev holding his bow and arrows, had cut off the wheels of the beautiful chariot, and Satak had beheaded the charioteer. While Udhav shot many arrows with furious rage. The king Arung Singh jumped away from the chariot and killed many warriors holding his sword and shield. (1162)

One warrior of Sri Krishna was standing by and he was noticed by the eyes of Arung Singh. With a swift movement of his feet, he wielded his sword at the enemy's head. When Arung Singh attacked with great courage and with a sudden blow cut off his head. The poet has described the beauty of this scene like this. It appeared as if Rahu (demon) had killed the moon and thrown it down from the skies to the Earth. (1163)

ਕੂਦ ਚੜ੍ਹਿਯੋ ਅਰਿ ਕੇ ਰਥ ਉਪਰਿ ਸਾਰਥੀ ਕਉ ਬਧ ਕੈ ਤਬ ਹੀ।
ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਰਿ ਕੇ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲਏ ਸਬ ਹੀ।
ਸਭ ਆਪ ਹੀ ਹਾਕ ਹੈ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਧਿ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਪਰਿਯੋ ਜਬ ਹੀ।
ਇਕ ਮਾਰਿ ਲਏ ਇਕ ਭਾਜਿ ਗਏ ਇਕ ਠਾਢਿ ਭਏ ਤੇਉ ਨ ਦਬ ਹੀ॥ ੧੧੬੪॥

Kuud chadiyo arr ke rath upar saarthi kayu badh kae tab hi.
Dhanu baan kirpaan gadaa barchhi arr ke karr sastar laye sab hi.
Rath aap hi haak hae sayam kahae madh jaadav saan pariyo jab hi.
Ikk maar laye ikk bhaaj gaye ikk thaadh bhaye tayu na dab hi. (1164)

ਆਪਨ ਹੀ ਰਥ ਹਾਕਤ ਹੈ ਅਰੁ ਆਪਨ ਹੀ ਸਰ ਜਾਲ ਚਲਾਵੈ।
ਆਪਨ ਹੀ ਰਿਪੁ ਘਾਇ ਬਚਾਵਤ ਆਪਨ ਹੀ ਅਰਿ ਘਾਇ ਲਗਾਵੈ।
ਏਕਨ ਕੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕਟੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ।
ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਦਮਕੈ ਘਟ ਮੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰਹਿ ਤਿਉ ਚਮਕਾਵੈ॥ ੧੧੬੫॥

Aapan hi rath haakat hae arr aapan hi sarr jaal chalavae.
Aapan hi rip ghaaye bachavat aapan hi arr ghaaye lagave.
Ekan ke dhan baan kate bhat ekan ke rath kaat giravae.
Daaman jiyo damakae ghat mae karr mae
karvarahe tiyo chamkaave. (1165)

ਮਾਰਿ ਕੈ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮੈ ਬਹੁ ਕੋਪ ਕੈ ਦਾਤਨ ਓਠ ਚਬਾਵੈ।
ਆਵਤ ਜੋ ਇਹ ਕੇ ਅਰਿ ਉਪਰਿ ਬਾਨਨ ਤਿਹ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ।
ਧਾਇ ਪਰੈ ਰਿਪੁ ਕੇ ਦਲ ਮੈ ਦਲ ਕੈ ਮਲ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰਿ ਆਵੈ।
ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਨ ਡਰੈ ਹਰਿ ਸੋ ਅਰਿ ਕੇ ਰਥ ਕੋ ਬਲਿ ਓਰਿ ਚਲਾਵੈ॥ ੧੧੬੬॥

Maar kae beer ghane rann mae bahu kop kae daatan othh chabavae.
Aavat jo ehk ke arr upar baanan siyo tehk kaat giravae.
Dhaaye parae rip ke dal mae dal kae mal kae bahuro phir aavae.
Judh karae na darae hari so arr ke rath ko bali aor chalvae. (1166)

ਦੋਹਰਾ

ਜਬ ਰਿਪੁ ਰਨ ਕੀਨੋ ਘਨੋ ਬਢਿਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਬ ਤੇਹੁ।
ਜਾਦਵ ਪ੍ਰਤਿ ਹਰਿ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਦੁਬਿਧਾ ਕਰਿ ਹਨਿ ਲੇਹੁ॥ ੧੧੬੭॥

Dohra

Jab rip ran kino ghano badhiyo krisan tab teho.
Jaadav preet hari yo kahiyo dubidha kari hani leho. (1167)

He jumped onto the chariot of the enemy and cut off the head of the charioteer at the same time. The enemy had weapons like bow and arrow, sword, mace, and spear etc. in his hand. The poet siam has stated that he himself guided the chariot into the Yadava army and killed some of them, some ran away while some others stood firmly in position, who were not afraid of him or deterred. (1164)

He himself was driving the chariot and he himself was shooting arrows in a stream (like a net) and protects himself from the enemy onslaughts, and he himself inflicts injuries to the enemy. He had cut off the bows of some with his arrows, while some had lost their chariots, being cut and thrown on the ground. He was wielding his sword just as lightning flashes across the clouds. (1165)

He had killed many warriors in the battle field and with rage, he minces his lips with the teeth. If any enemy tries to oppose him, he cuts him into pieces with his arrows. Then he attacks the enemy forces himself and then crushes it with force. He was waging a war, without having any fear of Krishna and then directs his chariot with obstinacy towards Balram. (1166)

Couplet

When the enemy waged a furious battle, then he found Krishna advancing towards him. Then Krishna told Yadvas that we should kill him by guile or deceit. (1167)

ਸਵੈਯਾ

ਸਾਤਕਿ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਰਥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਹਯ ਕਾਟਿੰ ਕੈ ਡਾਰਿਯੋ।
ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ।
ਬਾਨ ਅਕੂਰ ਹਨਯੋ ਉਰ ਮੈ ਤਿਹ ਜੋਰ ਲਗਿਯੋ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਮੂਰਛ ਹ੍ਰੈ ਰਨਭੂਮਿ ਗਿਰਿਯੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਉਧਵ ਸੀਸ ਉਤਾਰਿਯੋ॥ ੧੧੬੮॥

Swaiyya

Saatak kaat dayo tinn ko rath kaan tabae haye kaat kae daariyo.
Suut ko sees katiyo musli barmakrit ang partang parhariyo.
Baan akroor hanyo aour mae tehh jor lagiyo nehh naaeku sanbhariyo.
Murachh haav rannbhoom giriyo ass lae kari udhav sees utariyo. (1168)

ਦੋਹਰਾ

ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਖਟ ਸੁਭਟਨ ਮਿਲਿ ਠਉਰ।
ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੀ ਸੈਨ ਤੇ ਚਲੇ ਚਤ੍ਰ ਨਿਪ ਅਉਰ॥ ੧੧੬੯॥

Dohra

Anang singh jab maaryo khat subhtan mil thor.
Jarasandh ki saaen te chale chatar nirap aaour. (1169)

ਸਵੈਯਾ

ਅਮਿਤੇਸ ਬਲੀ ਅਚਲੇਸ ਮਹਾ ਅਨਘੋਸਹਿ ਲੈ ਅਸੁਰੇਸ ਸਿਧਾਏ।
ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਡੇ ਬਰਛੇ ਪਰਸੇ ਸੁ ਗਦਾ ਗਹਿ ਆਏ।
ਰੋਸ ਕੈ ਬੀਰ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੇ ਭਟ ਕੇ ਨ ਟਿਕੇ ਭਟ ਓਘ ਪਰਾਏ।
ਆਇ ਘਿਰਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਕਉ ਮਧੁ ਦੂਖਨ ਕਉ ਬਹੁ ਬਾਨ ਲਗਾਏ॥ ੧੧੭੦॥

Swaiyya

Amites bali achles maha angheseh lae asures sidhaye.
Baan kamaan kirpaan bade barchhe parse su gadaa geh aaye.
Ross kae beer nisank bhire bhat ke na tike bhat ogh paraye.
Aaye ghiriyo brij bhokhhan kayu mudh dukhhan kayu
bahu baan lagaye. (1170)

Swaiyya'

Sa'tak had cut his charoit into pieces. Balram had cutt his horses into pieces. Balram had cut off the head of the charioteer while Barmakrit had broken the limbs of Arang Singh. Akroor them shot an arrow at his chest with great force, which hit him and he could not control his posture. He fell down unconscious on the ground, while Udhav cut off his head with his sword. (1168)

Couplet

When the six warriors had killed Arung Singh with joint effort, then four more Kings came forward from Jarasandh's forces. (1169)

Swaiyya'

So the mighty kings Amit Singh, mighty Achal Singh, Anug Singh, and Asur Singh came forward. They were armed with various weapons like bows, arrows, swords, long spears axes and maces etc, They fought furiously without any reservations, and no warrior could dare to oppose them, while many warriors had fled away. They then encircled Krishna and shot many arrows at Krishna, thus wounding him. (1170)

ਘਾਇਨ ਕਉ ਸਹਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਲੇਤ ਲਯੋ।
 ਅਸੁਰੇਸਹਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਮਿਤੇਸ ਕੀ ਦੇਹ ਬਿਦਾਰਿ ਛਯੋ।
 ਅਨਘੋਸ ਕੋ ਕਾਟਿ ਦੁਖੰਡ ਕੀਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਹੂੰ ਰਥ ਤੇ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਪਯੋ।
 ਅਚਲੇਸ ਜੂ ਬਾਨਨ ਕੋ ਸਹਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਠਾਢਿ ਰਹਿਯੋ ਨਰਿ ਭਾਜਿ ਗਯੋ॥ ੧੧੭੧॥

Ghaayin kayu she kae brij raaj sarasan lae sar let bhayo.
 Asuresreh ko sir kaat dayo amites kid eh bidaar chhayo.
 Annges ko kaat dukhand kiyo mrit haav rath te girr bhoom payo.
 Achles juu baanan ko she kae phir thaadh rahiyo narr
 bhaaj gayo. (1171)

ਕੋਪ ਕੈ ਬੋਲਤ ਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਆਦਿ ਤੈ ਬੀਰ ਖਪਾਏ।
 ਤੋ ਤੇ ਕਹੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਅਣਗੋਸ ਜੂ ਤੈ ਛਲ ਸਾਥ ਗਿਰਾਏ।
 ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਮਿਤੇਸ ਬਲੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਬੀਰ ਕਹਾਏ।
 ਸੋ ਤਬ ਲਉ ਗਜ ਗਾਜਤ ਹੈ ਜਬ ਲਉ ਬਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਨ ਆਏ॥ ੧੧੭੨॥

Kop kae bolat yo hari ko ran singh te aadi tae beer khapaye.
 To te kahi gaj singh hanyo annges juu tae chhal saath giraye.
 Jaant hao amites bali dhan singh sanghaar kae beer kahaye.
 So tab layo gaj gaajat hae jab layu ban mae mrigraaj
 na aaye. (1172)

ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਸੋ ਅਭਿਮਾਨ ਭਰੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
 ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਰਾਸਨ ਤਾਨਿ ਮਹਾ ਸਰ ਤੀਛਨ ਸਯਾਮ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ।
 ਲਾਗ ਗਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਆਵਤ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
 ਮੂਰਛਤ ਹੂੰ ਰਥ ਮਾਝਿ ਗਿਰੇ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਲੈ ਪ੍ਰਭ ਸੂਤ ਪਧਾਰਿਯੋ॥ ੧੧੭੩॥

Yo keh kae batiya hari so abhimaan bhare dhan baan sanbhariyo.
 Kaan parmaan sarasan taan maha sarr tichhan sayaam ko maariyo.
 Lag gayo hari ke urr mae hari juu neh aavat naaen nihariyo.
 Murchhat haav rath maajh gire tajj kae ran lae prabh
 suut padhariyo. (1173)

Being wounded, Brijnath then took up his bow and arrows in hand and cut off the head of Asur Singh while killing Amit Singh by destroying his body. He then cut off Anagh Singh into two pieces, who fell down from the chariot on to the ground. Only Achal Singh, managed to oppose after facing the arrows, but did not run away. (1171)

Achal Singh then getting enraged addressed Krishna like this. Have you killed all the warriors starting from Ran Singh, and killed Gaj Singh also and then killed Arung Singh by deceit, thus throwing him down? Do you know that by killing mighty Amit Singh and Dhan Singh you call yourself brave? It is only upto the time that the elephant trumpets in the jungle, so long the lion does not appear on the scene. (1172)

Having said these words to Krishna and filled with ego and pride, he took up his bow and arrows and stretching the bow to his ears, he shot an arrow at Krishna with great force, which struck Krishna in the chest, as Krishna did not see the arrow coming towards him. Then Krishna fell down unconscious in the chariot, while his charioteer drove his chariot away from the battle field. (1173)

ਏਕ ਮਹੂਰਤ ਬੀਤਿ ਗਯੋ ਤਬ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
 ਤਉ ਅਚਲੇਸ ਗੁਮਾਨ ਭਰੇ ਅਤਿ ਹੀ ਹਸ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪੁਕਾਰਿਯੋ।
 ਜਾਤ ਕਹਾ ਹਮ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਕਰਿ ਲੈ ਕੇ ਗਦਾ ਕਟੁ ਬੋਲ ਉਚਾਰਿਯੋ।
 ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਜਾਤ ਹੁਤੇ ਨਰ ਲੈ ਲਕੁਟੀ ਕਰਿ ਮੈ ਲਲਕਾਰਿਯੋ॥ ੧੧੭੪॥

Ek mahurat beet gayo tab sanyandan pae jadubeer sanbhariyo.
 Tayu achles gumaan bhare att hi hass kae ehh bhaat pukariyo.
 Jaat kaha ham te bhaj kae kari lae ke gadaa katu bol uchariyo.
 Maanoh kehar jaat huto narr lae lakuti kari mae lalkariyo. (1174)

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਆ ਅਰਿ ਕੀ ਰਥੁ ਹਾਕਿ ਫਿਰਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ।
 ਪਟਪਤਿ ਮਹਾ ਫਹਰਿਓ ਧੁਜ ਜਿਉ ਘਨ ਮੈ ਚਪਲਾ ਸਮ ਰੂਪ ਲਯੋ।
 ਬਰਖਿਯੋ ਸਰ ਬੁੰਦਨ ਜਿਉ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਤਬੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰ ਦਯੋ।
 ਰਿਸ ਕੈ ਅਚਲੇਸ ਸੁ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੋ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਖਯੋ॥ ੧੧੭੫॥

Yo sunn kae batiya arr ki rath haak phiriyo hari kop bhayo.
 Patpeet maha phahriyo dhuj jiyo ghan mae chapla sam roop layo.
 Barkhiyo sarr bundan jiyo ghan sayaaam tabae rip ko dal maar dayo.
 Riss kae achles su baan kamaan gaho hari saamuhe
 aaye khayo. (1175)

ਦੋਹਰਾ

ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਤਬ ਤਿਨ ਕੀਓ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚਿਤੈ ਕਰਿ ਨੈਨ।
 ਬਿਕਟਿ ਨਿਕਟਿ ਰਨਿ ਸੁਭਟ ਲਖਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲਿਯੋ ਬੈਨ॥ ੧੧੭੬॥

Dohra

Singh naad tab tinn kiyo krisan chitae kari naaen.
 Bikat nikat ran subhat lakh hari preet boliyo baaen. (1176)

After an hour, Krishna regained consciousness and came back. Then he addressed Achal Singh with great pride and with a loud laugh, "Where are you going, saving yourself from my onslaughts? He said with mace in hand, some curt words. It appeared as if a person with a stick in hand, challenges a lion passing by. (1174)

On hearing these words of the enemy, Sri Krishna then diverted his chariot, getting furious with rage. A yellow coloured pendant was fluttering (a big flag) on the chariot as lightning shines midst a stream of arrows at him like the rain drops and killed the enemy troops. Then, getting furious with rage, Achal Singh, taking up his bow and arrow came and stood face to face with Sri Krishna. (1175)

Couplet

Then he blew the trumpet (singh-na'd) and saw Krishna with his own eyes. Seeing the mighty wonderful Krishna in the battle field close by, he spoke to him like this. (1176)

ਅਚਲ ਸਿੰਘ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਜੀਵਤ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਰਹਿ ਹੈ ਅਤਿ ਜੁਧ ਕਥਾ ਹਮਰੀ ਸੁਨ ਲੈ ਹੈ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਕਵਿਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਨਰੇਸਨ ਜਾਇ ਰਿਝੈ ਹੈ।
ਹੋ ਬਲਿ ਪੈ ਕਹਿ ਹੈ ਕਥ ਪੰਡਿਤ ਗੀਤ ਘਨੋ ਤਿਹ ਕੋ ਧਨੁ ਦੇ ਹੈ।
ਹੇ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਆਹਵ ਕੇ ਜੁਗ ਚਾਰਨਿ ਮੈ ਗੁਨ ਗੰਧੂਬ ਗੋਹੈ॥ ੧੧੭੭॥

Achal Singh Baach

Swaiyya

Jeevat je jag mae reh hae att judh katha hamri sunn lae hai.
Taa chhabi ki kavita kar kae kabi raam naresan jaaye rijhae hai.
Jo bal pae keh hai kath pandat reejh ghano teh ko dhan de hai.
He hari ju ehh aahav ke jug chaaran mae gunn gandrab gaehae. (1177)

ਕੋਪ ਕੈ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਅਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਸਯਾਮ ਸਬੈ।
ਚਿਰੀਯਾ ਬਨ ਮੈ ਚੁਹਕੈ ਤਬ ਲਉ ਅਤਿ ਕੋਪ ਨ ਆਵਤ ਬਾਜ ਜਬੈ।
ਗਰਬਾਤ ਹੈ ਮੂਢ ਘਨੋ ਰਨ ਮੈ ਕਟਿ ਹੋ ਤੁਹਿ ਸੀਸ ਲਖੈਗੋ ਤਬੈ।
ਤਿਹ ਤੇ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਲਰੋ ਬਲਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਕਹਾ ਢੀਲ ਅਬੈ॥ ੧੧੭੮॥

Kop kae utar det bhayo arri ki batiya sunn sayaam sabae.
Chiriya bann mae chaukae tab layo ati kop na aavat baaj jabae.
Garbaat hae muudh ghano ran mae kati hao tuhe sees lakhaego tabae.
Tehh te tajj sank nisanak laro balbeer kahiyo kaha dheel abae. (1178)

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕਟੁ ਬੈਨਨ ਕੋ ਅਚਲੇਸ ਬਲੀ ਕੋਪ ਜਗਿਯੋ।
ਕਸ ਬੋਲਤ ਹੋ ਕਛੁ ਲਾਜ ਗਹੋ ਰਨਿ ਠਾਢੇ ਰਹੋ ਸੁਨਿ ਹੋ ਨ ਭਗਿਯੋ।
ਯਹ ਉਤਰ ਦੈ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਨਿਜ ਆਯੁਧ ਲੈ ਉਮਗਿਯੋ।
ਮਨ ਮੈ ਹਰਖਿਯੋ ਧਨ ਕੋ ਕਰਖਿਯੋ ਬਰਖਿਯੋ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਨ ਲਗਿਯੋ॥ ੧੧੭੯॥

Yo sunn kae katu bainan ko achles bali mann kop jagiyo.
Kass bolat ho kachhu laaj gaho ran thaado raho sunn ho na bhagiyo.
Yeh utar dae hari ko jab hi tab hi nij aayudh lae umgiyo.
Mann mae harkhiyo dhan ko karkhiyo barkhiyo sarr sri hari
ko na lagiyo. (1179)

Achal Singh spoke thus -

Swaiyya'

All those people who will be left alive in the world, would hear the story of my great battle against you. The poet Ram will please the kings by describing the beauty of this battle. The kings, on hearing this episode, from the pandits, would bestow lot of wealth, being pleased at their narration. O Krishna! The musicians of Shiva would sing the praises of this battle during all the four ages. (1177)

On hearing all the talk of the enemy, Sri Krishna became furious and replied, "The sparrow makes noise (chirps) in the jungle till the hawk swoops on her with vengeance; O fool! You are feeling so proud in the battle field; when I will cut off your head, then only you will realize (my power). So you try to fight with me without any reservation." Sri Krishna added, "What is the delay now?" (1178)

On hearing such curt words Achal Singh got furious with rage (and said), "O Krishna! Why are you talking Shamelessly? Now, keep standing in the battle field and do not run away from the field." When he gave such a reply to Sri Krishna, then he was filled with great inspiration and took up his weapons. He was pleased with himself (within) and stretched his bow and let loose a rain of arrows but none of them struck Sri Krishna. (1179)

ਜੇ ਅਚਲੇਸ ਜੂ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਸੋ ਹਰਿ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ।
ਜਾਨੈ ਨ ਦੇਹ ਲਗਿਯੋ ਅਰਿ ਕੀ ਸਰ ਫੇਰਿ ਰਿਸਾ ਕਰਿ ਅਉਰ ਚਲਾਵੈ।
ਸੋ ਹਰਿ ਆਵਤ ਬੀਚ ਕਟੈ ਅਪਨੋ ਉਹ ਕੋ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਵੈ।
ਦੇਖਿ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਕਉਤਕ ਕੋ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਜਸੁ ਗਾਵੈ॥ ੧੧੮੦॥

Jo achles ju baan chalavat so hari aavat kaat giraave.
Jaane na deh lagiyo arr ki sarr pher risa kar aor chaalave.
So hari aavat beech katae apno ohh ko urr beech lagave.
Dekh satkrit kayutak ko kabi raam kahae prabh ko
jasu gave. (1180)

ਦਾਰੁਕ ਕੋ ਕਹਿਓ ਤੇਜ ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰਿ ਖਗੁ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਘਨ ਮੈ ਲਸਕੈ ਰਿਸ ਮੈ ਬਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਊਪਰ ਮਾਰਿਯੋ।
ਦੂਜਨ ਕੋ ਸਿਰੁ ਕਾਟਿ ਬਿਨੁ ਰੁੰਡ ਭਯੇ ਜਸੁ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਜਿਉ ਸਰਦੂਲ ਮਹਾ ਬਨ ਮੈ ਹਤ ਕੈ ਬਲ ਸੋ ਮਨੋ ਕੇਹਰਿ ਡਾਰਿਯੋ॥ ੧੧੮੧॥

Daaruk ko kahiyo tej kae sayandan sri hari juu kari khag sanbhariyo.
Daaman jiyo ghan mae laskae riss mae barr kae arr upar maariyo.
Dujan ko sir kaat dayo bin rund bhaye jasu taahe uchariyo.
Jiyo sarduul maha ban mae hatt kae bal so mano
kehar daariyo. (1181)

ਦੋਹਰਾ

ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਅਉ ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਅਘਟ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਬੀਰ।
ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਅਟਲ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ॥ ੧੧੮੨॥

Dohra

Adar singh aayu ajab singh aghat singh singh beer.
Amar singh aru atal singh mahaa rathi ran dheer. (1182)

ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਿਹਾਰਿਓ ਨੈਨ।
ਆਠ ਭੂਪ ਮਿਲਿ ਪਰਸਪਰ ਬੋਲਤ ਐਸੇ ਬੈਨ॥ ੧੧੮੩॥

Arjan singh aru amit singh kirsan nihariyo naaen.
Aath bhoop mil parspar bolat aaise baaen. (1183)

Whichever arrow was shot by Achal Singh, was being cut into pieces and thrown on the ground. He knew that none of the arrows had hit the body of Sri Krishna, so he shot many more arrows with greater fury. Krishna had cut all these arrows in the middle of their path and struck an arrow in the enemy's chest. The poet Ram has stated that even Indra, on seeing this wonderful drama, was singing the praises of Sri Krishna (in heavens). (1180)

Sri Krishna then told his charioteer to speed up, and he pulled up his sword in hand. The sword was shining like the splash of lightning from the clouds, and then wielding his sword, he struck it with such a force on the enemy, so that the headless trunk was left. The beauty of this scene has been expressed by the poet like this. It appeared as if a mighty lion had, with full force and might, killed a tiger and thrown him on the ground. (1181)

Couplet

The eight mighty kings, great charioteers and warriors with great perseverance like Adar Singh, Ajab Singh, Aghat Singh, Bir Singh, Amar Singh, Atal Singh, Arjan Singh and Amit Singh saw Krishna in person with their own eyes, so the eight kings got together and exchanged their views amongst themselves. (1182-83)

ਸਵੈਯਾ

ਦੇਖਤ ਹੋ ਨਿਪ ਸਯਾਮ ਬਲੀ ਤਿਹ ਕੇ ਹਮ ਉਪਰਿ ਧਾਇ ਪਰੈ।
ਅਪੁਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਮਿਲਿ ਕਾਜ ਕਰੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੈ।
ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਰਸੇ ਬਰਛੇ ਗਹਿ ਤੀਛਨ ਜਾਇ ਅਰੈ।
ਸਬ ਹੀ ਸੁ ਕਹੀ ਇਹ ਈ ਪ੍ਰਨੁ ਹੈ ਜਦੁ ਬੀਰ ਹਨੈ ਮਿਲਿ ਜੁਧ ਕਰੈ॥ ੧੧੮੪॥

Swaiyya

Dekhat ho nirap sayaam bali teh ke ham upar dhaaye parae.
Apune prabh ko mil kaaj karae musli hari te nahi naeku darae.
Dhan baan kirpaan gadaa parse barchae geh tichan jaaye arae.
Sab hi su kahi ehh eii pran hae jadu beer hanae mil judh karae. (1184)

ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਿਗਰੇ ਕਰ ਮੈ ਸੁ ਮੁਕੰਦ ਕੇ ਉਪਰਿ ਦਉਰ ਪਰੇ।
ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਆਨਿ ਅਰੇ ਸੰਗਿ ਚਾਰ ਅਛੂਹਨਿ ਸੂਰ ਬਰੇ।
ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਆਹਵ ਮੈ ਅਘ ਖੰਡਨਿ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕ ਡਰੇ।
ਮਨੋ ਗਾਜਿ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਧਾਇ ਚਲਿਯੋ ਤਿਮ ਦਉਰੇ ਸੁ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕਰੇ॥ ੧੧੮੫॥

Aaydh lae sigre karr mae su mukand ke upar dayur pare.
Su dhavaye kae sayandan aan are sang chaar achhuhan suur bare.
Kabi raam kahae att aahav mae agh khandan te nahi naek dare.
Mano gaaj parlae ghan dhaaye chaliyo timm
dayure su maar hi maar kare. (1185)

ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਛੂਹਨਿ ਦੁਇ ਸੰਗਿ ਲੈ ਅਨਗੋਸ ਅਛੂਹਨਿ ਤੀਨ ਸੁ ਲਯਾਏ।
ਸੋ ਤੁਮ ਸਯਾਮ ਸੁਨੋ ਛਲ ਸੋ ਰਨ ਮੈ ਦਸ ਹੂੰ ਨਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ।
ਚਾਰ ਅਛੂਹਨਿ ਲੈ ਹਮ ਹੂੰ ਦਲ ਤੋ ਪਰ ਆਏ ਹੈ ਕੋਪ ਬਢਾਏ।
ਤਾ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਲੈ ਹਮਰੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਤਜਿ ਆਹਵ ਜਾਹੁ ਪਰਾਏ॥ ੧੧੮੬॥

Dhan singh achhuhan duye sang lae annges achhuhan teen su layaye.
So tum sayaam suno chhal so ran mae dass huun nirap maar giraye.
Chaar achhuhan lae ham huun dal to parr aaye hae kop badaye.
Taa te kahiyo sunn lae hamro greh ko tajj aahav
jaho paraye. (1186)

Swaiyya'

"O King! Do you see the mighty Krishna? So let us attack him with our full combined force in a sudden move and perform our duty towards our king-emperor, without being awed or frightened of Balram and Krishna at all. Let us position ourselves in the battlefield with all our weapons including bows and arrows, swords, maces, axes, and sharp spears. All took an oath that they would kill Krishna and fight jointly in the battle." (1184)

All the kings, armed with weapons then rushed towards Sri Krishna and attacked him. They positioned themselves by racing their chariots alongwith their four-unswearing warriors. The poet Ram has stated that they were standing in the great battlefield, without any fear of Krishna, the destroyer of all sinful actions. It appeared as if the clouds of doomsday were moving around, with the intent of complete destruction. (1185)

Dhan Singh came with two-pronged force and Anag Singh came with his three-pronged army. Then the kings said, "O Krishna! You had killed the ten kings, with guile and deceit, in the battle field. But we have now come with our four-pronged force in greater wrathfulness, so better listen to our advice, and run away to your home from the battle-field (if you want your safety). (1186)

ਕਾਨ ਜੁ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਕੋਪ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਜੁਧ ਕਰੈਗੇ।
ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਸਬੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਹਰੈਗੇ।
ਸੂਰ ਸਿਵਾਦਿਕ ਤੇ ਨ ਭਜੈ ਹਨਿ ਹੈ ਤੁਮ ਕਉ ਨਹਿ ਜੂਝਿ ਮਰੈਗੇ।
ਮੇਰੁ ਹਲੈ ਸੁਖਿ ਹੈ ਨਿਧਿ ਬਾਰਿ ਤਉ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਨ ਟਰੈਗੇ॥ ੧੧੮੭॥

Kaan Ju Baach

Swaiyya

Yo sunn kae batiya tehh ki hari kop kahiyo ham judh karage.
Baan kamaan gadaa geh kae dayo bhraat sabae arr saen harage.
Suur sivadik ten a bhajae hani hae tum kayu neh jhoojh marege.
Mer halae sukh hae nidh baar tayu ran ki chhit te na taraege. (1187)

ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨ ਸੋ ਕਸਿ ਕੈ ਇਕ ਬਾਨੁ ਸੁ ਸਯਾਮ ਚਲਾਯੋ।
ਲਾਗਿ ਗਯੋ ਅਜਬੇਸ ਕੇ ਬਛੁ ਸੁ ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਛੁ ਖੇਦੁ ਨ ਪਾਯੋ।
ਫੇਰਿ ਹਠੀ ਹਠਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਇਮ ਬੈਨ ਮਹਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸੁਨਾਯੋ।
ਕਾ ਕਹੀਏ ਤਿਹ ਪੰਡਿਤ ਕੋ ਜਿਹ ਤੇ ਧਨੁ ਕੀ ਬਿਧਿ ਤੂੰ ਪੜਿ ਆਯੋ॥ ੧੧੮੮॥

Yo keh kae batiya tinn so kass kae ikk baan su sayaam chalayo.
Lag gayo ajbes ke bachh su laagat hi kachhu khed na paayo.
Pher hathi hath kae hari so imm baen maha kari kop sunayo.
Ka kahiye tehh pandit ko jeh te dhan ki bidh tuun
padh aayo. (1188)

ਕੋਪ ਭਰੀ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਇਤ ਤੇ ਉਮਡੀ ਉਤ ਤੇ ਉਹੋ ਆਈ।
ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੀਏ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਜੀਯ ਰੋਸ ਬਢਾਈ।
ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਕੇ ਲਗੇ ਬਹੁ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਕਰਿ ਦੁੰਦ ਲਰਾਈ।
ਗੀਝ ਰਹੇ ਸੂਰ ਪੇਖਿ ਸਬੈ ਪੁਹਪਾਵਲਿ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਈ॥ ੧੧੮੯॥

Kop bhari jaduvi pirtna itt te umdi utt te uho aayi.
Maar hi maa kiye mukh te kabi raam kahae jiye ross badayi.
Baan kirpaan gadaa ke lage bahu jhoojh pare kar duund lagayi.
Reejh rahe sur pekh sabae puhpaaval ki barkha barkhayi. (1189)

Then Kahna replied :

Swaiyya'

After listening to their tall talk, Sri Krishna became furious with rage then. Both the brothers, with weapons of bows and arrows and maces etc would destroy the whole enemy force. We will not run away from warriors like the sun and Shiva and would kill you all, or face death in fighting. We would never retrace our steps even if sumer mountain gets shaken or the oceans were to go dry (or things happen which were unimaginable) and never flee from the battle-field. (1187)

After giving this talk, Sri Krishna shot one arrow at the enemy, by stretching his bow, which struck Ajab Singh in the waist, but he did not feel any pain with this strike. Then becoming furious with rage, the obstinate enemy replied like this. "What should we say about the Pandit from whom you had learnt this art of archery (as it is useless)? (1188)

From one side to the other end, the enemy forces were (opposing) advancing. The poet Ram has stated that they were furious with rage and were shouting "Kill them, Kill them" with the strikes of the arrows, swords or maces many warriors had been killed in fighting. The gods were also pleased to watch them fighting and were showering wreaths of flowers from the heavens. (1189)

ਇਤ ਤੇ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਬੀਰ ਲਰੈ ਨਭਿ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਸਨਾਦਿ ਨਿਹਾਰੈ।
ਆਗੇ ਨ ਐਸੇ ਭਯੋ ਕਬ ਹੂੰ ਰਨ ਆਪਸਿ ਮੈ ਇਮ ਬੋਲਿ ਉਚਾਰੈ।
ਜੁਝ ਪਰੇ ਤਿਹ ਸ੍ਰੁਇਨ ਢਰੇ ਭਰਿ ਖਪਰ ਜੁਗਨਿ ਪੀ ਕਿਲਕਾਰੈ।
ਮੁੰਡਨ ਮਾਲ ਅਨੇਕ ਗੁਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਧਨਿ ਹੀ ਧਨਿ ਪੁਕਾਰੈ॥ ੧੧੯੦॥

Itt te rann mae riss beer larae nabh mae brahamadi
sunaadi niharae.

Aage na aaiso bhayo kab huun ran aapas mae imm bol ucharae.
Jhoojh pare tehh sarun dhare bhar khapar jugin pi kilkare.
Mundane maal anek guhi siv ke gan dhan hi
dhan pukare. (1190)

ਆਯੁਧ ਧਾਰਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਇਕ ਕੋਪ ਭਰੇ ਭਟ ਧਾਇ ਅਰੈ।
ਇਕ ਮਲ ਕੀ ਦਾਇਨ ਜੁਧ ਕਰੈ ਇਕ ਦੇਖ ਮਹਾ ਰਣ ਦਉਰਿ ਪਰੈ।
ਇਕ ਰਾਮ ਹੀ ਰਾਮ ਕਰੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਕੁ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਇਹ ਉਚਰੈ।
ਇਹ ਜੁਝਿ ਪਰੇ ਇਕ ਘਾਇ ਪਰੇ ਇਕ ਸਯਾਮ ਕਹਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਰਰੈ॥ ੧੧੯੧॥

Aayudh dhaar ayodhan mae ikk kop bhare bhat dhaaye arae.
Ikk mall ki daain judh karae ikk dekh maha ran dayur parae.
Ikk raam hi raam kahae mukh te ikk maar hi maar ihae ucharae.
ikk jhoojh pare ikk ghaaye bhare ikk sayaam kaha ehh
bhaat karae. (1191)

ਮੁਕੀਯਾ ਉ ਲਰੈ ਇਕ ਅਪਾਸ ਮੈ ਗਹਿ ਕੇਸਨਿ ਕੇਸ ਅਰੇ ਹੈ।
ਏਕ ਚਲੇ ਰਨ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਇਕ ਆਹਵ ਕੋ ਪਗ ਆਗੇ ਕਰੇ ਹੈ।
ਏਕ ਲਰੇ ਗਹਿ ਫੇਟਨਿ ਫੇਟ ਕਟਾਰਨ ਸੋ ਦੋਉ ਜੁਝਿ ਮਰੇ ਹੈ।
ਸੋਉ ਲਰੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਰਰੈ ਅਪੁਨੇ ਕੁਲ ਕੀ ਜੋਉ ਲਾਜ ਭਰੇ ਹੈ॥ ੧੧੯੨॥

Mukiya uu larae ikk apaas mae geh kesan kess ekk are hae.
Ekk chale ran te bhaj kae ikk aahav ko pag aage kare hai.
Ek lare geh phetan phet kataran so doyu jhoojh mare hae.
Soyu lare kabi raam rarae apne kul ki joyu laaj
bhare hae. (1192)

On this side the warriors were waging war with great fury, while in the heavens Brahma and Sandakik (his sons) were watching with interest. They were telling each other that never before a battle like this had been fought. The warriors had been killed fighting, their blood was flowing while the evil spirits were sucking the blood and enjoying its thrill. the musicians of Shiva had woven wreaths of the skulls and were all praise for the great battle going on (down below). (1190)

All the warriors, armed with weapons, and getting furious with rage, were standing fast, fighting in the battle field. Some were fighting like great wrestlers, using many tactics, while some others had run away seeing such a bitter fighting. Some were terrified and (uttering Ram, Ram) remembering God, while the others were shouting to kill the enemy. Some had fought and died fighting, some others were wounded badly, and were saying, "Where was Krishna?" (1191)

Some warriors were fighting with fists while some others were holding the hairs of each others in their hands. Some others were running away while some were proceeding forward in the battlefield. Some others were fighting with the belts in hand while some others were striking with their daggers and killing each other. The poet siam has stated that only those soldiers were engaged in fighting, who had the prestige and honour of their ancestors at heart. (1192)

ਆਠੇ ਹੀ ਭੂਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਸਬ ਲੈ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਆਏ।
 ਜੁਧ ਕਰੋ ਨ ਡਰੋ ਹਮ ਤੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ।
 ਦੇ ਕੈ ਕਸੀਸਿਨ ਈਸਨਿ ਚਾਪਨਿ ਲੈ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰਿ ਚਲਾਏ।
 ਸਯਾਮ ਜੂ ਪਾਨਿ ਸਰਾਸਨਿ ਲੈ ਸਰ ਸੋ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ॥ ੧੧੯੩॥

Aatho hi bhoop ayodhan mae sab lae pirtna hari upar aaye.
 Judh karo na daro te kabi raam kahae ehh baaen sunaye.
 Dae kae kasisan issan chapan lae sar sri hari aur chalaye.
 Sayaam juu paan sarasan lae sar so sar aavat
 kaat giraye. (1193)

ਤਉ ਮਿਲਿ ਕੈ ਧੁਜਨੀ ਅਰਿ ਕੀ ਜਦੁਬੀਰ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਰਿਸਿ ਘੇਰਿਯੋ।
 ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਭਟ ਧੀਰ ਹਨਯੋ ਬਲਬੀਰ ਇਹ ਪੁਨਿ ਟੇਰਿਯੋ।
 ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਅਚਲੇਸ ਕਉ ਅਉਰ ਨਰੇਸਨਿ ਯਾ ਹੀ ਨਿਬੇਰਿਯੋ।
 ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਸਰ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਗਜ ਪੁੰਨ ਮਨੋ ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਛੇਰਿਯੋ॥ ੧੧੯੪॥

Tayu mil kae dhujni arr ki jadubeer chauun diss te riss gheriyo.
 Aapas mae mil mae bhat dheer hanyo balbeer ihaae pun teriyo.
 Sri dhan singh bali achles kayu aaur naresan yaa hi niberiyo.
 Iyo keh kae sar maarat bhayo gaj punj mano kari
 kehar chheriyo. (1194)

ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੌ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ।
 ਕੋਪਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਫਿਰਿ ਕੈ ਰਿਸ ਸਾਥ ਘਨੇ ਅਰਿ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ।
 ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਇਕ ਜੀਵਤ ਹੀ ਗਹਿ ਕੇਸਿ ਪਛਾਰੇ।
 ਏਕ ਲਰੇ ਕਟਿ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਇਕ ਦੇਖ ਡਰੇ ਮਰਿ ਗੇ ਬਿਨੁ ਮਾਰੇ॥ ੧੧੯੫॥

Gher layo hari ko jab hi hari juu tab hi sab sastar sanbhare.
 Kop ayodhan mae phir kae riss saath ghane arr beer sanghaare.
 Ekanke sir kaat daye ikk jeevat hi geh kess pachhare.
 Ekk lare kati bhoom pare ikk dekh dare mari
 ge bin mare. (1195)

All the eight kings, alongwith their armies then lauched an attack on Sri Krishna. The poet Ram has stated, they said "O Krishna! Come and fight with us without having any fear. They were talking like this. Then the kings, taking their bows in hand and stretching them fully, they shot some arrows on Krishna, but Krishna took up his bow and cut these arrows by shooting his arrows, throwing them on the ground. (1193)

Then the enemy forces surrounded Sri Krishna with great fury and wrathfulness from all the four sides. All the warriors then got together and decided to kill the mighty warrior, Krishna, as he had killed the mighty Dhan Singh, Achal Singh and other kings. Saying these words, they started shooting arrows at him, as if the flock of elephants had encircled the lion. (1194)

When they had surrounded Sri Krishna, then Sri Krishna took up his weapons and making a round with great wrathfulness in the battle field, he killed many warriors. Some had their heads cut off while some others were caught by their hair and thrown on the ground, while some others were frightened to death by seeing him. (1195)

ਆਨੋ ਕੀ ਭੂਪ ਕਹਿਓ ਮੁਖ ਤੇ ਭਟ ਭਾਜਤ ਹੋ ਕਹਾ ਜੁਧ ਕਰੋ।
ਜਬ ਲਉ ਰਨ ਮੈ ਹਮ ਜੀਵਤ ਹੈ ਤਬ ਲਉ ਹਰਿ ਤੇ ਤੁਮ ਹੂੰ ਨ ਡਰੋ।
ਹਮਰੇ ਇਹ ਆਇਸ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਲਰੋ।
ਕੋਊ ਆਹਵ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਟਰੋ ਇਕ ਜੁਝਿ ਪਰੋ ਇਕ ਧਾਇ ਅਰੋ॥ ੧੧੯੬॥

Aatho eei bhoop kahiyo mukh te bhat bhaajat ho kaha judh karo.
Jab layo ran mae ham jeevat hae tab layu hari te tum huun na daro.
Hamro ehh aais hae tum ko jadubeer ke saamuhe jaaye laro.
Kayu aahav te nahi naaeku taro ikk jhoojh paro ikk dhaaye aro. (1196)

ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਪਟ ਆਯੁਧ ਲੈ ਰਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਘੇਰਿ ਲੀਯੋ।
ਨ ਟਰੇ ਅਤਿ ਰੋਸਿ ਭਿਰੇ ਜੀਯ ਹੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕੀਯੋ।
ਅਸਿ ਲੈ ਬਰਬੀਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦੀਯੋ।
ਇਕ ਬੀਰਨ ਕੇ ਪਦੁ ਸੀਸ ਕਟੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੋ ਦਯੋ ਫਾਰਿ ਹੀਯੋ॥ ੧੧੯੭॥

Pher phire patt aayudh lae ran mae jadubeer kayu gher liyo.
Na tare att ross bhire jiye mae att aahav chitar bachitar kiyo.
Ass lae barber gadaa geh kae rip ko dal maar bidaar diyo.
Ikk beeran ke padd sees kate bhat ekan ko dayo phhaar hiyo. (1197)

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸੀਨ ਲੈ ਬਹੁ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ।
ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਇਕ ਕੋਪਿ ਭਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਪੁਨਿ ਧਾਏ।
ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਰੰ ਗਹਿ ਖਗ ਅਭਗ ਹਨੇ ਸੁ ਘਨੇ ਤਹ ਆਏ।
ਭਾਜਿ ਗਏ ਹਰਿ ਤੇ ਅਰਿ ਇਉ ਸੁ ਕੋਊ ਨਹਿ ਆਹਵ ਮੈ ਠਹਰਾਏ॥ ੧੧੯੮॥

Sri jadubeer sarasan lae bahu kaat rathi sir bhoom giraye.
Aayudh lae apne apne ikk kop bhare hari pae pun dhaaye.
Te brijnaath karan geh khag abhag hane su'ghane teh ghaaye.
Bhaaj gaye hari te arr iyo su kayu neh aahav mae thehraye. (1198)

ਦੋਹਰਾ

ਭੂਪਨ ਕੀ ਭਾਜੀ ਚਮੁ ਖਾਇ ਘਨੀ ਹਰਿ ਮਾਰਿ।
ਤਬਹਿ ਫਿਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁਧ ਕੇ ਆਯੁਧ ਸਕਲ ਸੰਭਾਰਿ॥ ੧੧੯੯॥

Dohra

Bhhopan ki bhaaji chamun khaye ghani hari maar.
Tabahe phire nirap judh ke aayudh sakal sanbhaar. (1199)

The eight kings then spoke to them, "O Brave Men! Why are you running away? So long we are seen alive in the battle-field, you need not be afraid of Krishna. This is our order that you should go face to fare with Krishna and engage him in fighting. No one should retrace himself in fighting. No one should retreat from the battle field. Either you should die fighting or you should stand firm by launching an attack. (1196)

Taking their weapons, the warriors again came back to the battle field and encircled Sri Krishna in the battle field. They did not falter at all and were furious with rage and fighting bravely, they presented a wonderful scene in the battle field. Some mighty warriors, holding their swords and maces, destroyed many of the enemy troops. Some warriors had got their hands or heads mutilated, and some had their chests strewn open. (1197)

Sri Krishna, with his bow in hand, had many charioteers thrown on the ground with their heads cut off. Then some of them, holding their weapons, furious with rage, attacked Krishna suddenly. Sri Krishna taking his sword in hand killed all those who were not trying to flee, alongwith many other warriors. Thus the enemy fled away from Sri Krishna and none could dare to continue fighting in the battle field. (1198)

Couplet

Having been (mauled) thrashed badly, the King's army fled away from the battle-field. Then all the kings, taking up their weapons came back to wage war against him. (1199)

ਸਵੈਯਾ

ਕੋਪ ਅਯੋਧਨੁ ਮੈ ਕਰਿ ਮੈ ਕਰਿ ਮੈ ਸਬ ਭੂਪਨ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ।
ਆਇ ਕੈ ਸਾਮੁਹੇ ਸਯਾਮ ਹੀ ਕੇ ਬਲ ਕੈ ਨਿਜੁ ਆਯੁਧ ਰੋਸਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ।
ਕਾਨੁ ਸੰਭਾਰਿ ਸਰਾਸਨਿ ਲੈ ਸਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੂ ਪਰਿ ਡਾਰੇ।
ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਕੈ ਯੋ ਤਿਨ ਕੈ ਬਹੁਰੇ ਅਰਿ ਕੈ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰੇ॥ ੧੨੦੦॥

Swaiyya

Kop ayodhan mae kari kae kari mae sab bhhopan sastar sanbhare.
Aaye kae saamuhe sayaam hi ke bal kae nij aayudh ross parhare.
Kaan sanbhaar sarasan lae sarr satran kaat kae bhuu parr daare.
Ghaaye bachaye kae yo tinn kae bahure
arr kae sirr kaat utaare. (1200)

ਦੋਹਰਾ

ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸਿਰ ਕਟਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ।
ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਘਾਇਲ ਕਰਿਓ ਅਤਿ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰਿ॥ ੧੨੦੧॥

Dohra

Ajab singh ko sirr katiyo hari ju sastar sanbhaar.
Adar singh ghaaiylkariyo att ran bhoom majhaar. (1201)

ਚੌਪਈ

ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਘਾਇਲ ਜਬ ਭਯੋ। ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪੁ ਜੀਯ ਤਿਹ ਠਯੋ।
ਬਹੁ ਤੀਛਨ ਬਰਛਾ ਤਿਨਿ ਲਯੋ। ਹਰਿ ਕੀ ਓਰਿ ਡਾਰਿ ਕੈ ਦਯੋ॥ ੧੨੦੨॥

Chopaiee

Adar singh ghaaiyl jab bhayo. Att hi kop jiye teh thayo.
Bahu tichhan barchha tinn layo. Hari ki orr daar kae dayo. (1202)

ਦੋਹਰਾ

ਬਰਛਾ ਆਵਤ ਲਖਿਯੋ ਹਰਿ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਕਰਿ ਕੀਨ।
ਆਵਤ ਸਰ ਸੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਮਾਰਿ ਵਹੈ ਭਟ ਲੀਨ॥ ੧੨੦੩॥

Dohra

Barchha aavat lakhiyo hari dhanukh baan kari keen.
Aavat sarr so kaat kae maar vahae bhat leen. (1203)

Swaiyya'

Being enraged all the kings took up their weapons and started wielding their weapons, coming face to face with Sri Krishna, with great prowess. Sri Krishna, then taking up his bow, (with his arrows) cut their arrows into pieces and threw them on to the ground. Then saving himself from their attacks, Krishna cut off the head of the enemy. (1200)

Couplet

Sri Krishna holding his weapons, had cut off the head of Ajab Singh, and had wounded Adar Singh in a grim battle. (1201)

Chopaiee (Quadruplicate)

When Adar Singh got wounded, he became furious with rage, and held a sharp spear in his hand and threw it at Krishna. (1202)

Couplet

Viewing the on-coming spear Sri Krishna took up his bow in hand and shooting an arrow, threw the spear onto the ground and then killed that warrior. (1203)

ਅਘੜ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਤਿਹ ਦਸਾ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨਹੀ ਪੀਠਿ।
ਸਮੁਹੇ ਹਰਿ ਕੇ ਆਇ ਕੈ ਬੋਲਿਯੋ ਹੈ ਕਰਿ ਢੀਠੁ ॥ ੧੨੦੪॥

Aghad singh lakh tehh dassa det bhayo nahi peeth.
Samuhe hari kea aye kae boliyo haav kari theeth. (1204)

ਚੌਪਈ

ਹਰ ਸਨਮੁਖਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਓ। ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਤੈ ਛਲ ਸੋ ਮਾਰਿਓ।
ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਕਰਿ ਕਪਟ ਖਪਾਯੋ॥ ਇਹ ਭੇਦ ਹਮੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ॥ ੧੨੦੫॥

Chopaiee

Hari sanmukh ehh bhaat uchariyo. Adar singh tae chhal so maariyo.
Ajab singh kari kapat khapayo. Ehh sabh bhed hamo lakh paayo. (1205)

ਦੋਹਰਾ

ਅਘੜ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਨਿਡਰ ਹੈ ਬੋਲਿਯੋ ਹਰਿ ਸਮੁਹਾਇ।
ਬਚਨ ਸਯਾਮ ਸੌ ਜੇ ਕਹੇ ਸੋ ਕਬਿ ਕਹਿਤ ਸੁਨਾਇ॥ ੧੨੦੬॥

Dohra

Aghad singh att nibhar haav boliyo hari samuhaaye.
Bachan sayaam so je kahe so kabi kehat sunaye. (1206)

ਸਵੈਯਾ

ਢੀਠ ਹੈ ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਰਨ ਮੈ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਲੈਹੋ।
ਕ੍ਰਧ ਕੀਏ ਹਮ ਸੰਗਿ ਨਿਸੰਗ ਕਹਾ ਅਬ ਜੁਧ ਕੀਏ ਫਲੁ ਪੈ ਹੋ।
ਤਾ ਤੇ ਲਰੋ ਨਹੀ ਮੋ ਸੰਗਿ ਆਇ ਕੈ ਹੋ ਲਰਿਕਾ ਰਨ ਦੇਖਿ ਪਰੈ ਹੋ।
ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਲਰਿ ਹੋ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਰਗਿ ਜੀਤਿ ਨ ਜੈ ਹੋ॥ ੧੨੦੭॥

Swaiyya

Theeth haav bhayo ran mae hasi kae hari so batiya sunn laeho.
Krudh kiyo ham sang nisang kaha abb judh kiye phhul pae ho.
Taa te nahi mo sang aaye kae ho larika ran dekh parae ho.
Jo hath larr ho marr ho apne greh maarag jeet na jae ho. (1207)

Aghar' Singh, seeing this predicament, did not retrace his steps in the battle-field. Then coming in front of Sri Krishna, he started speaking with great obstinacy. (1204)

Chopaiee

Coming face to face with Sri Krishna, he said "You have killed Adar Singh with deceit, and with your guile you have pestered (killed) Ajab Singh. this secret I have realized now. (1205)

Couplet

Aghar Singh was talking fearlessly to Sri Krishna at his face. Whatever words he had spoken are explained by the poet like this. (1206)

Swaiyya'

Being stubborn in the battle field, he was speaking like this and with a laugh told Sri Krishna "Listen to my word! You have been very furious with rage (rude) with us but what will you gain finally due to this wrathfulness? So there is no need to fight against me. You are only a kid and will run away on seeing the battle field. If you would try to fight with stubbornness, you will get killed, and will not return home alive." (1207)

ਦੋਹਰਾ

ਜਿਉ ਬੋਲਿਯੋ ਅਤਿ ਗਰਬ ਸਿਉ ਇਤਿ ਹਰਿ ਐਚਿ ਕਮਾਨ।
ਸਰ ਮਾਰਿਯੋ ਅਰ ਮੁਖਿ ਬਿਖੈ ਪਰਿਯੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਛਿਤਿ ਆਨਿ॥ ੧੨੦੮॥

Dohra

Jiyo boliyo att garab siyo itt hari aaich kamaan.
Sarr maariyo arr mukh bikhae pariyo mirtak
chhit aann. (1208)

ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਤਬ ਢੀਠ ਹੁਇ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋ ਬਾਤ।
ਮਹਾਬਲੀ ਹਉ ਆਜ ਹੀ ਕਰਿ ਹੋ ਤੇਰੋ ਘਾਤ॥ ੧੨੦੯॥
Arjan singh tab theeth huye kahi kirsan so baat.
Mahabali hayu aaj hi kari ho tero ghaat. (1209)

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਹਰਿ ਖਗੁ ਲੈ ਅਰਿ ਸਿਰਿ ਝਾਰਿਯੋ ਧਾਇ।
ਗਿਰਿਓ ਮਨੋ ਆਧੀ ਬਚੇ ਬਡੇ ਬ੍ਰਿਛ ਮੁਰਝਾਇ॥ ੧੨੧੦॥
Sunat bachan hari khag lae arr sir jhaariyo dhaaye.
Giriyo mano aadhi bache bado brichh
murjhaye. (1210)

ਸਵੈਯਾ

ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਅਸਿ ਸਿਉ ਅਮਰੇਸ ਮਹੀਪ ਹਨਿਓ ਤਬ ਹੀ।
ਅਟਲੇਸ ਪ੍ਰਕੋਪ ਭਯੋ ਲਖਿ ਕੈ ਹਰਿ ਆਪੁਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਲਏ ਸਬ ਹੀ।
ਅਤਿ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰਿਓ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਿਓ ਜਬ ਹੀ।
ਕਲਧਉਤ ਕੇ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਜੇ ਜਿਹ ਕੀ ਛਬਿ ਸੋ ਸਵਿਤਾ ਦਬ ਹੀ॥ ੧੨੧੧॥

Swaiyya

Arjan singh hanyo ass siyo amres maheep haniyo tab hi.
Attles parkop bhayo lakh kae hari aapne sastar laye sab hi.
Att maar hi maar pukaar pariyo hari saamuhe aaye ariyo jab hi.
Kaldhutt ke bhokhan ang saje jeh ki chhab so
savita dab hi. (1211)

Couplet

As he was talking like this, Sri Krishna stretched his bow, and shot an arrow at the enemy's face, which killed him and he lay dead on the ground. (1208)

Then Arjan Singh, being stubborn, spoke like this. "I am a great warrior and I will destroy you to-day itself." (1209)

On hearing his words, Sri Krishna drew his sword and struck it on the enemy's head. He fell down on the ground just as a big tree, due to a storm, falls on to the ground, being withered. (1210)

Swaiyya'

When Arjuna Singh was killed with the sword at the same time Amar Singh was also killed. Then seeing, Atal Singh coming forward with great fury, Sri Krishna took up all his weapons squarely. When he came forward shouting "Kill him kill him," in front of Sri Krishna, he was decorated with ornaments of gold on the body, before its beauty even the sun was feeling belittled. (1211)

ਜਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੀਓ ਘਸਮਾਨ ਬਡੋ ਬਲਵਾਨ ਨ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰਿਯੋ।
ਮੇਘ ਜਿਉ ਗਾਜਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਅਰਿ
ਉਪਰਿ ਝਾਰਿਯੋ।

ਹੁਇ ਮ੍ਰਿਤ ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਸਿਰੁ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਿਯੋ।
ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਕਹੈ ਸਬ ਦੇਵ ਬਡੋ ਹਰਿ ਜੂ ਭਵ ਭਾਰ ਉਤਾਰਿਯੋ॥ ੧੨੧੨॥

Jam parmaan kiyo ghamsaan bado balvaan na jaaye sanghariyo.
Megh jiyo gaaj muraar tabae ass kari mae arr upar jhaariyo.
Huye mrit bhoom pariyo tab hi jadubeer jabae sir kaat uatariyo.
Dhan hi dhan kahae sab dev bado hari ju bhav
bhaar utaraiyo. (1212)

ਦੋਹਰਾ

ਅਟਲ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਿਓ ਬੀਰਨ ਕੋ ਰਾਉ।
ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਤਬ ਅਮਿਟ ਹੁਇ ਕੀਨੋ ਜੁਧ ਉਪਾਉ॥ ੧੨੧੩॥

Dohra

Atal singh jab maariyo bahu beeran ko raayo.
Amitt singh tab amitt huye kino judh upaayo. (1213)

ਸਵੈਯਾ

ਬੋਲਤ ਇਉ ਹਠਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਭਟ ਤਉ ਭਖਿ ਹੋ ਜਬ ਮੋ ਸੋ ਲਰੈਗੋ।
ਮੋ ਕੋ ਕਹਾ ਹਨਿ ਰਾਜਨ ਜਯੋ ਛਲ ਮੂਰਤਿ ਹੁਇ ਛਲ ਸਾਥ ਛਰੈਗੋ।
ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੋ ਲਖਿ ਕੈ ਰਹਿ ਹੋ ਨਹਿ ਆਹਵ ਹੂੰ ਤੇ ਟਰੈਗੋ।
ਜਉ ਕਬ ਹੂੰ ਭਿਰ ਹੋ ਹਮ ਸੋ ਨਿਸਚੈ ਨਿਜ ਦੇਹ ਕੋ
ਤਿਆਗ ਕਰੈਗੋ॥ ੧੨੧੪॥

Swaiyya

Bolat iyuu hath kae hari so bhat tayu lakh ho jab mo so laraego.
Mo ko kaha hani raajan jayo chhal murrat huye chhal saath chharaego.
Mo att kop bharo lakh kae reh ho neh aahav huun te taraego.
Jayu kab huun bhir ho ham so nischae nij deh ko
tiyaag karaego. (1214)

For a pehar (three hours) he fought a fierce battle, and being a mighty warrior he could not be killed. Then suddenly, roaming and thundering like a cloud, Sri Krishna taking his sword in hand, attacked him and the enemy fell down dead on the ground, and Sri Krishna cut off his head. All the gods were all praise for Sri Krishna and thanked him for lessening the load (of sinners) on the Earth. (1212)

Couplet

When the king of many warriors, Atal Singh was killed, then Amrit Singh came forward to fight with determination. (1213)

Swaiyya'

Then with great stubbornness he said to Sri Krishna, "I will recognize you as a great warrior when you will fight against me. Will you try to deceive me also like these kings and engage in deceit against me? By seeing me so furious in the battle field, you will not stay any longer in the battle field and thus run away from here. But if you dare to fight against me, you will surely lose your life." (1214)

ਕਾਹੇ ਕਉ ਕਾਨੁ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਿਤ ਔਰਨ ਕੇ ਰਿਸ ਕੈ ਰਨ ਪਾਰੇ।
 ਕਾਹੇ ਕਉ ਘਾਇ ਸਹੇ ਤਨ ਮੈ ਪੁਨਿ ਕਾ ਕੇ ਕਹੇ ਅਰਿ ਭੂਪਨਿ ਮਾਰੇ।
 ਜੀਵਤ ਹੋ ਤਬ ਲਉ ਜਗ ਮੈ ਜਬ ਲਉ ਮੁਹਿ ਸੰਗਿ ਭਿਰਿਓ ਨ ਬਿਚਾਰੇ।
 ਸੁੰਦਰ ਜਾਨ ਕੈ ਛਾਡਤ ਹੋ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਸਯਾਮ ਜੂ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੇ॥ ੧੨੧੫॥

Kaahe kayu kaan ayudhan mae hitt orran ke riss kae ran paaro.
 Kaahe kayu ghaaye saho tann mae pun ka ke kahe arr bhopan maaro.
 Jeevat ho tab layu jag mae jab layu muhe sang bhiriyo na bicharo.
 Sundar jaan kae chhadat ho taj kae rann sayaam juu dhaam sidhaaro. (1215)

ਫੇਰਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰਿਸਿ ਕੇ ਅਮਿਟੇਸ ਬਲੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੇ।
 ਬੈਸ ਕਿਸੋਰ ਮਨੋਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਲੈ ਹੋ ਕਹਾ ਲਖਿ ਜੁਧ ਹਮਾਰੇ।
 ਹਉ ਤੁਮ ਸਿਉ ਹਰਿ ਸਾਚ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਜਉ ਜੀਯ ਮੈ ਕਛੁ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੇ।
 ਕੈ ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰੇ ਤਜਿ ਕੈ ਡਰ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਸਭ ਆਯੁਧ ਡਾਰੇ॥ ੧੨੧੬॥

Pher aayodhan mae riss ke amites bali ehh bhaat uchaaro.
 Baaes kisor manohar muurat lae ho kaha lakh judh hamaro.
 Hayu tum siyo hari saach kahiyo tum jayu jiye mae kachhu aaur bichaaro.
 Kae ham sang laro taji kae darr kae apune sabh aayudh daaro. (1216)

ਆਜੁ ਆਯੋਧਨ ਮੈ ਤੁਮ ਕੋ ਹਨਿ ਹੋ ਤੁਮਰੀ ਸਭ ਹੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਕੋ।
 ਜਉ ਰੇ ਕੋਉ ਤੁਮ ਮੈ ਭਟ ਹੈ ਆਵਤ ਹੈ ਬਿਧਿ ਆਹਵ ਜਾ ਕੋ।
 ਸੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਆਇ ਭਿਰੇ ਨ ਲਰੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਸਹੁ ਤਾ ਕੋ।
 ਜੋ ਟਰਿ ਹੈ ਇਹ ਆਹਵ ਤੇ ਸੋਈ ਸਿੰਘ ਨਹੀ ਭਟ ਸਯਾਰ ਕਹਾ ਕੇ॥ ੧੨੧੭॥

Aaj aayodhan mae tum ko hani ho tumri sabh hi pirtna ko.
 Jayu re koyu tum mae bhat hae bahu aavat hae bidh aahav jaa ko.
 So hamre sang aaye bhire na larae pamesar ki sahu taa ko.
 Jo tari hai ehh aahav te soyi singh nahi bhat sayaar kaha ko. (1217)

ਦੋਹਰਾ

ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਹਰਿ ਜੂ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ।
 ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਕਰ ਮੈ ਲਏ ਸਨਮੁਖਿ ਬਹੁਚਿਯੋ ਧਾਇ॥ ੧੨੧੮॥

Dohra

Amitt singh ke bachan sunn hari juu krodh badhaye.
 Sastar sabhae kar mae laye sanmukh bahuchiyo dhaaye. (1218)

"O Krishna! Why are you fighting on behalf of others in the battle field with wrathfulness? Why are you bearing all these wounds on your body and on whose orders are you killing the enemy kings? You will be alive in this world so long you do not think in your mind of waging a war against me. I am leaving you scot free because of your beautiful appearance, so O Krishna! Go back to your home leaving this battle-field. (1215)

The mighty Amit Singh, then getting enraged, remarked like this in the battle field. You are young in age, and your face is charming, thus enamouring the mind. What will you gain by fighting against me? "O Krishna! I am telling you the truth, in case you have thought of something else in your mind, then forget about it. Either you should fight against me without having any fear or lay down your arms!" (1216)

"Today I will kill you and your whole army in the battle-field. O Krishna! If you have any great warrior, who knows the art of fighting a war, then he should come forward and fight with me. If he does not fight, then he should swear by God. If he avoids this fight (with me) then he is not a powerful warrior but a jackal or a weakling." (1217)

Couplet

On hearing the words of Amit Singh, Sri Krishna got furious with rage, and confronted him straight away by holding his weapons rushing towards him. (1218)

ਸਵੈਯਾ

ਆਵਤ ਸਯਾਮ ਕੋ ਪੇਖਿ ਬਲੀ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ।
ਚਾਰੋ ਈ ਘੋਰਨਿ ਘਾਇਲ ਕੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਦਾਰੁਕ ਕੇ ਉਰਿ ਲਾਯੋ।
ਦੂਸਰੇ ਤੀਰ ਸੋ ਕਾਨ੍ਹ ਸਰੀਰ ਸੁ ਕੋਪ ਹਨਯੋ ਜੋਊ ਠਉਰ ਤਕਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਮਿਟੇਸ ਮਨੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਦੇਹ ਕੋ ਲਛ ਬਨਾਯੋ॥ ੧੨੧੯॥

Swaiyya

Aavat sayaam ko pekh bali apne mann mae att kop badhayo.
Chaaro hi ghoran ghaaiyal kae sarr teechhan daaruk ke aur laayo.
Dusre teer so kaan sareer su kop hanyo joyu thor takayo.
Sayaam kahae amites mano jadubeer kid eh ko lachh
banayo. (1219)

ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਘਨੇ ਹਰਿ ਕੋ ਇਕ ਲੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਔਰ ਚਲਾਯੋ।
ਲਾਗਤ ਸਯਾਮ ਗਿਰਿਓ ਰਥ ਮੈ ਰਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਦਾਰੁਕ ਸੂਤ ਪਰਾਯੋ॥
ਦੇਖ ਕੈ ਭੂਪ ਭਜਿਯੋ ਬਲਬੀਰ ਨਿਹਾਰਿ ਚਮ੍ਹੁ ਤਿਹ ਉਪਰ ਧਾਯੋ॥
ਮਾਨਹੁ ਹੇਰਿ ਬਡੇ ਸਰ ਕੋ ਗਜਰਾਜ ਕਵੀ ਗਨ ਰੋਦਨ ਆਯੋ॥ ੧੨੨੦॥

Baan chalaye ghane hari ko ikk lae sarr techhan aur chalayo.
Laagat sayaam giriyo rath mae ran chaad kae daruk suut parayo.
Dekh kae bhoop bhajiyo balbeer nihaar chamuun teh
upar dhaayo.

Maanoh her bade sarr ko gajraaj kavi gann rodan aayo. (1220)

ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਹਲੀ ਅਰਿ ਕੋ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਯੋਦਨ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ।
ਤਾਨਿ ਲੀਯੋ ਧਨੁ ਕੋ ਕਰ ਮੈ ਸਰ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਅਰਿ ਓਰਿ ਚਲਾਯੋ।
ਸੋ ਅਮਿਟੇਸ ਜੂ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਸੁ ਆਵਤ ਬਾਨ ਸੁ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ।
ਆਇ ਭਿਰਿਯੋ ਬਲ ਸਿਉ ਤਬ ਹੀ ਅਪੁਨੇ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ॥ ੧੨੨੧॥

Aavat dekh hali arr ko su dhavaye kae sayndan saamuhe aayo.
Taan liyo dhan ko karr mae sarr ko dhar kae arr aur chalayo.
So amites ju naaen nihaar su aavat baan su kaat girayo.
Aaye bhiriyo bal siyo tab hi apne jiye mae att
kop badahyo. (1221)

Swaiyya'

On seeing Sri Krishna coming towards him, the mighty Amit Singh became furious with rage. He wounded all the four horses of Krishna's chariot, and then shot an arrow at the chest of the charioteer. Then he shot an arrow at the body of Krishna which was visible to him with great fury. The poet siam has stated that Amit Singh shot the arrow at Krishna's body. (1219)

Then Amit Singh shot many arrows at Sri Krishna and then struck another pointed arrow. With the strike of the arrow Krishna fell down in his chariot, and the charioteer leaving the battle field, rushed (took) his chariot away at that time. On seeing Krishna fleeing, the king asked his army to launch an attack on him. It appeared as if the drunken elephant on seeing a grand tank, had come to destroy the lotus petal. (1220)

On perceiving the enemy advancing, Balram rushed his chariot towards him and stood in front of him. Taking his bow in hand, he struck an arrow on the enemy. Amit Singh saw the on coming arrows and cut them off with his arrows, and launched an attack on Balram with increased fury. (1221)

ਕਾਟਿ ਧੁਜਾ ਰਥੁ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਸਿ ਚਾਪ ਕੋ ਕਾਟਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਓ।
ਮੁਸਲ ਅਉ ਹਲ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਬਿਨੁ ਆਯੁਧ ਹੁਇ ਬਲਦੇਵ ਪਧਾਰਿਓ।
ਜਾਤ ਕਹਾ ਮੁਸਲੀ ਭਜਿ ਕੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਲਹਿ ਕੈ ਦਲ ਜਾਦਵ ਕੋ ਲਲਕਾਰਿਓ॥ ੧੨੨੨॥

Kaat dhuja rath kaat dayo ass chaap ko kaat juda karr daariyo.
Musal aayu hal kaat dayo bin aayudh huye baldev padhariyo.
Jaat kaha musli bhaj kae kabi raam kahae bhaat uchariyo.
Yo keh kae ass ko geh kae leh kae dal jaadav
ko lalkariyo. (1222)

ਜੋ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਭਿਰੈ ਭਟ ਤਾ ਹੀ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਵੈ।
ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਘਲੇ ਸਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਤਨ ਲਾਵੈ।
ਸੋਊ ਬਚੇ ਤਿਹ ਤੇ ਬਲ ਬੀਰ ਜੋਊ ਭਜਿ ਆਪਨੇ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵੈ।
ਅਉਰਨ ਕੀ ਸੁ ਕਹਾ ਗਨਤੀ ਜੁ ਬਡੇ ਭਟ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ॥ ੧੨੨੩॥

Jo ehh saamuhe aaye bhiraе bhat taa hi sanghaar kae
bhoom giravae.
Kaan parmaan layu taan kamaan ghane sarr satran ke tann laavae.
Soyu bache tehh te bal beer joyu bhaj aapne praan bachave.
Aauranki su kaha ganti ju bade bhat jeevat jaan
na paavae. (1223)

ਮੁਸਲ ਅਉਰ ਲਏ ਮੁਸਲੀ ਚੜਿ ਸਮੁੰਦਨ ਪੈ ਬਹੁਰੇ ਫਿਰਿ ਧਾਯੋ।
ਆਵਤ ਹੀ ਬਲ ਕੈ ਨਿਪੁ ਸੋ ਚਤੁਰੰਗ ਪਕਾਰ ਕੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਰਿਸ ਕੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ।
ਜਾਨਿ ਨ ਦੇਹੁ ਅਰੇ ਅਰਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਦਲੁ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ॥ ੧੨੨੪॥

Musal aaur laye musli chadh sayndan pae bahuro phir dhaayo.
Aavat hi bal kae nirap so chaturang parkaar ko judh machayo.
Aaur jite bhat thaade hute riss kae mukh te ehh bhaat sunayo.
Jaan na dehu are arr ko sunn kae hari ke dal
kop badhayo. (1224)

He cut off his banner, chariot including his sword and bow into pieces. He cut his hoe and pestle also, and being without any weapons Balram ran away. The poet Ram has stated that Amit Singh said like this. "O Balram! Where are you running away? Having said like this he flashed his sword like the lightning and challenged the Yadava army. (1222)

Any warrior who dared to come in front of him, was killed and thrown on the ground. Stretching his bow up to the ears, he shot many arrows on the enemy. Only those soldiers were saved, who managed to flee and save their lives. What to talk of others, even the most powerful warrior could not go alive. (1223)

Balram took up another set of weapons (pestle) and rode on a chariot, thus coming on to the battle field again. Straightaway Balram engaged the king in the four pronged attack. He addressed all those warriors, who were standing close by with great fury. "O Men! Do not allow the enemy to run away. Hearing this Krishna also became more furious. (1224)

ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋਪਿ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਜਾਦਵ ਬੀਰ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਧਾਏ।
ਜੋ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਤੇਊ ਜੀਵਤ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਏ।
ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਤਹ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਅਸਿ ਲੈ ਬਰਛੈ ਪਰਸੇ ਗਹਿ ਆਏ।
ਤੇਊ ਭਿਰੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰਿ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਤਿਨ ਘਾਇ ਲਗਾਏ॥ ੧੨੨੫॥

Aaise halayudh kop kahiyo tab jaadav beer sabae mil dhaaye.
Jo ehk saamuhe aaye are greh ko toyu jeevat jaan na paaye.
Aaur jite tehk thaade hute ass lae barchae parse geh aaye.
Toyu bhire joyu laaj bhare arr ko bar kae tinn
ghaaye lagaye. (1225)

ਦੋਹਰਾ

ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਹੈ ਅਮਿਤ ਚਲਾਏ ਬਾਨ।
ਹਰਿ ਸੈਨਾ ਤਮ ਜਿਉ ਭਜੀ ਸਰ ਮਾਨੋ ਕਰਿ ਭਾਨੁ॥ ੧੨੨੬॥

Dohra

Amitt singh att kop haav amitt chalaye baan.
Hari saena tam jiyo bhaji sar maano kari bhaan. (1226)

ਸਵੈਯਾ

ਜਾਤ ਭੇਜ ਜਦਵੀਰ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਰਨ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪਚਾਰੇ।
ਛਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਕੁਲ ਮੈ ਉਪਜੇ ਕਿਹ ਭਾਤਿ ਪਰਾਵਤ ਹੋ ਬਲੁ ਹਾਰੇ।
ਆਯੁਧ ਛਾਡਤ ਹੋ ਕਰ ਤੇ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਘਨੋ ਬਿਨ ਹੀ ਅਰਿ ਮਾਰੇ।
ਤ੍ਰਾਸ ਕਰੇ ਨ ਕਛੁ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਲਉ ਤਨ ਮੈ ਬਿਰੁ ਪ੍ਰਾਨ ਹਮਾਰੇ॥ ੧੨੨੭॥

Swaiyya

Jaat bhaje jadbeer pirtna ran mae musli ehk bhaat pachare.
Chhatran ke kul mae upjae keh haat paravt ho bal haare.
Aayudh chaadat ho kar te darr maan ghano bin hi arr mare.
Traas karo na kacahhu ran mae jab layu tann mae thir
praan hmare. (1227)

When Balram said like this with full vigour, then the whole Yadava army launched a united attack. Whosoever came face to face with him, was not allowed to go back alive. All other warriors also came along with their swords, spears and axes. All those full of prestige, fought very fiercely and inflicted heavy losses on the enemy. (1225)

Couplet

Amit Singh shot many arrows and Krishna's army ran away like the darkness, as if Amit Singh's arrows were like the rays of the sun. (1226)

Swaiyya'

When the Yadava army was about to flee, Balram addressed his army thus. "Having been born in the Kashatriya clan, you are running away having lost courage. So long we are alive, we should not be afraid of anyone in the battle field." (1227)

ਦੋਹਰਾ

ਕੋਪ ਅਯੋਧਨ ਹੈ ਹਲੀ ਸੁਭਟਨਿ ਕਹਿਯੋ ਪਚਾਰਿ।
ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੋ ਘੇਰ ਕੈ ਕਹਿਯੋ ਲੇਹੁ ਤੁਮ ਮਾਰ॥ ੧੨੨੮॥

Dohra

Kop aayudhan mae hali subhtan kahiyo pachaar.
Ammit singh ko gher kae kahiyo lehu tum maar. (1228)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਆਇਸ ਪਾਇ ਤਬੈ ਮੁਸਲੀ ਚਹੂੰ ਓਰ ਚਮ੍ਹੁ ਲਲਕਾਰ ਪਰੀ।
ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੀ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਮਿਟੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰੀ।
ਬਹੁ ਜੁਧੁ ਅਯੋਧਨਬੀਚ ਭਯੋ ਕਬ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੀ।
ਨਿਪੁ ਬੀਰ ਸਰਾਸਨਿ ਲੈ ਕਰ ਬਾਨ ਘਨੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੀ॥ ੧੨੨੯॥

Kabiyo Baach

Swaiyya

Aais paaye tabae musli chhaun aor chhamun lalkaar pari.
Att kop bhari apne mann mae amites ke samuhe aaye ari.
Bahu judh ayodhan beech bhayo kab sayaam kahae nahi naek dari.
Nirap beer sarasan lae kar baan ghani pirtna bin
praan kari. (1229)

ਕਾਟਿ ਕਰੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਅਤਿ ਬਾਜ ਸੰਘਾਰੇ।
ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਕਿਤਨੇ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਧਰ ਭਾਰੇ।
ਜੀਵਤ ਜੇ ਤੇਉ ਆਯੁਧ ਲੈ ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਉਪਰਿ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ।
ਤਉ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਆਹਵ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਨਿਪੁ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਡਾਰੇ॥ ੧੨੩੦॥

Kaat kari rath kaat daye baho beer hane att baaj sanghare.
Ghayil ghumat hai rann mae kitne sir bhoom pare dhar bhaare.
Jeevat je teyo aayudh lae na dare arr upar ghaaye parhare.
Tayu tinn ke tann aahav mae ass lae nirap khandan
khand kae dare. (1230)

Couplet

With great fury, Balram challenged his warriors and said that Amit Singh should be encircled and killed. (1228)

The poet has stated

Swaiyya'

On getting such orders from Balram, the whole Yadava army rushed towards Amit Singh's army with shouts of victory and with great wrathfulness stood against Amit Singh facing him. The poet has stated that there was fierce fighting in the battlefield, and the Yadava army was fearless. But the powerful king killed most of the enemy by taking up his bow and arrows. (1229)

He killed elephants, cutting off the chariots, and killed many warriors as well including innumerable horses. The wounded were roaming around the battle field, with many heads and heavy trunks scattered on the ground. If anyone was alive he would attack the enemy. Then the king, taking up his sword, cut them into pieces. (1230)

ਜੁਧ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਤੀਰ ਲਗੇ ਬਹੁ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਤਨ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭੀਨੇ।
 ਕਾਇਰ ਭਾਜ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਸਿਉ ਜਿਹ ਗਾਤ ਪਸੀਨੇ।
 ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਕਰੈ ਕਿਲਕਾਰ ਫਿਰੈ ਰਨ ਜੋਗਿਨ ਖਪਰ ਲੀਨੇ।
 ਆਨਿ ਫਿਰਿਓ ਤਹ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਸੁ ਆਧੋਈ ਅੰਗ ਸਿਵਾ ਤਨ ਕੀਨੇ॥ ੧੨੩੧॥

Judh bikhae att teer lage bao beeran ko tann sronat bhine.
 Kaaiyar bhaaj gaye rann te att hi darr siyo jeh gaat pasine.
 Bhoot pisaach karae kilkaar phirae rann jogin khapar line.
 Aann phiriyo tehh sri tripuraar su aadhoyai aang siva
 tann kine. (1231)

ਦੋਹਰਾ

ਮੂਰਛਾ ਤੇ ਪਾਛੇ ਘਰੀ ਤੀਨਿ ਭਏ ਹਰਿ ਚੇਤ।
 ਦਾਰੁਕ ਸੋ ਕਹਿਓ ਹਾਕਿ ਰਬੁ ਪੁਨਿ ਆਏ ਜਹ ਖੇਤੁ॥ ੧੨੩੨॥

Dohra

Muurachh te pachhe ghari tinn bhaye hari chet.
 Daaruk so kahiyo haak rath pun aaye jeh khet. (1232)

ਸਵੇਯਾ

ਜਾਨੋ ਸਹਾਇ ਭਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਜਦੁ ਬੰਸਨਿ ਕੋਪ ਜਗਿਯੋ।
 ਅਮਿਟੇਸ ਸੋ ਧਾਇ ਅਰੇ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਜੋਧਨ ਸੋ ਨਹੀਂ ਏਕ ਭਗਿਯੋ।
 ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਅਤਿ ਹੀ ਦਲੁ ਆਹਵ ਕੋ ਉਮਗਿਯੋ।
 ਬਹੁ ਸ੍ਰੁੰਨ ਪਗੋ ਰੰਗਿ ਸਯਾਮ ਜਗੋ ਮਨੋ ਆਗਿ ਲਗੋ ਗਨ
 ਸਾਲ ਦਗਿਯੋ॥ ੧੨੩੩॥

Swaiyya

Jaano sahaye bhayo hari ko bahuro jadd bansan kop jagiyo.
 Amites so dhaaye are rann mae tehh jodhan so nahi ek bhagiyo.
 Geh baan kamaan kirpaan gadaa att hi dal aahav ko umgiyo.
 Baho sarun page rang sayaam jage mano aag lage gan
 saal dagiyo. (1233)

In the battle many arrows were shot and many warriors' bodies were soaked in blood. The weakling and cowards had fled away from the battle field and their bodies were perspiring out of fear. The ghost and evil spirits were making merry while the evil spirits were roaming with bowls (of blood). Then Shiva was seen roaming there, who had parbati's body incorporated in half of his body. (1231)

Couplet

After about three pehars (9 hours) Krishna had regained consciousness, and told his charioteer. "Please move your chariot" and he reached the battle field. (1232)

Swaiyya'

When they realized that Sri Krishna had come to their support, the Yadavas became furious with rage. Then they confronted Amit Singh in the battle field and not even a single soldier was afraid of him, or ran away. With bows and arrows, swords, maces etc the whole army became very keen to fight in the battle. Soaked in blood, the dark coloured bodies were shining as if the (battery) stock of gunpowder was set ablaze with a fire. (1233)

ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਪੁਨਿ ਜੁਧੁ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ।
 ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿ ਮਾਰੁ ਹੀ ਮਾਰ ਪਰੇ ਲਖਿ ਕੈ ਰਨ ਕਉ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ।
 ਪੁਨਿ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸਿਉ ਕਬਿ ਰਾਮੁ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਘਨੇ ਅਰਿ ਸਾਥ ਅਰੇ।
 ਰਿਸਿ ਭੂਪ ਤਬੈ ਬਲ ਕੈ ਅਸਿ ਲੈ ਰਿਪੁ ਕੇ ਤਨ ਦੈ ਕਰਿ ਚਾਰ ਕਰੇ॥ ੧੨੩੪॥

Bibidhayudh lae pun judh kiyo att hi mann mae bhat kop bhare.
 Mukh te kahi maar hi maar pare lakh kae rann kayu nahi naek dare.
 Pun yaa bidh siyo kabi raam kahae jadubeer ghane arr saath are.
 Riss bhoop tabae bal kae ass lae rip ke tann daav kari chaar kare. (1234)

ਐਸੀ ਨਿਹਾਰਿ ਕੇ ਮਾਰਿ ਮਚੀ ਜੋਊ ਜੀਵਤ ਥੇ ਤਜਿ ਜੁਧੁ ਪਰਾਨੇ।
 ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਅਮਿਟੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਹਵ ਮੈ ਕੋਊ ਨ ਠਹਿਰਾਨੇ।
 ਜੇ ਬਰ ਬੀਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਬਹੁ ਬਾਰ ਭਿਰੇ ਰਨਿ ਬਾਧਿਤ ਬਾਨੇ।
 ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਚਲੇ ਭਜਿ ਕੈ ਜਿਮ ਪਉਨ ਬਹੇ ਦੂਮ ਪਾਤ ਓਡਾਨੇ॥ ੧੨੩੫॥

Aaisi nihaar kae maar machi joyu jeevat the taj judh parane.
 Sayaam bhane amites ke saamuhe aahav mae kayu na thehraane.
 Je bar beer kahavat hae baho baar bhire rann baadhit bane.
 So ehh bhaat chale bhaj kae jim paun bahe daram paat udaane. (1235)

ਕੇਤੇ ਰਹੇ ਰਨ ਮੈ ਰੂਪ ਕੈ ਕਿਤਨੇ ਭਜਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ।
 ਬੀਰ ਘਨੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਅਮਿਟੇਸਿ ਬਲੀ ਰਿਸ ਸਾਥਿ ਸੰਘਾਰੇ।
 ਬਾਜ ਮਰੇ ਗਜ ਰਾਜ ਪਰੇ ਸੁ ਕਹੂੰ ਰਬ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੂ ਪਰਿ ਡਾਰੇ।
 ਆਵਤ ਕਾ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਨ ਹਾਰੇ॥ ੧੨੩੬॥

Kete rahe rann mae roop kae kitne nhaaj sayaam ke teer pukaare.
 Beer ghane nahi jaat gane amites bali riss saath sanghaare.
 Baaj mare gaj raaj pare su kahuun rath kaat kae bhoo pari dare.
 Aavat ka tumre mann mae karta harta pratipaalan hare. (1236)

ਦੋਹਰਾ

ਰਨ ਆਤੁਰ ਹੈ ਸੁਭਟ ਜੋ ਹਰਿ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਕੀਨ।
 ਤਬ ਤਿਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਜੁ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉਤਰ ਦੀਨ॥ ੧੨੩੭॥

Dohra

Rann aatur haav subhat jo hari so binti keen.
 Tab tinn ko brijraajjuu eh bidh utar deen. (1237)

With great rage at heart and many weapons the battle was raging again. They were yelling "Kill them, Kill them," and seeing the frightening scene they were not scared. The poet Ram has stated. Many Yadava warriors then stood firmly against the enemy but the king Amit Singh was furious and taking his sword he cut many enemy soldiers into two or four pieces with great strength. (1234)

All these soldiers, who were left alive, seeing this sort of killing, fled away from the battlefield. The poet siam has stated that no one could face Amit Singh's onslaughts in the battle field. The most powerful men who used to call themselves brave and had fought wearing various arms many a time in the battle field ran away from there just as a gust of wind flies away from the leaves of a tree. (1235)

Many of the Yadava troops were still standing fast in the the battle field while many others had run away from there and then going to Krishna, cried like this. Many warriors, who are countless, had been killed by the mighty king Amit Singh. The horses were lying dead, while elephants had fallen and the chariots, being cut off, were lying in the field. "O Lord-Sustainer and Killer! What is in your mind, having seen the destruction of your army?" (1236)

Couplet

The warriors, who came to Sri Krishna, were distressed and said, (requested him), then Krishna replied to them like this. (1237)

ਕਾਨੁ ਜੁ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਨਿਧਿ ਬਾਰਿ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਠ ਕੈ ਬਹੁ ਮਾਸ ਰਹਿਯੋ ਤਪੁ ਜਾਪੁ ਕੀਓ।
ਬਹੁਰੋ ਤਜਿ ਕੈ ਪਿਤ ਮਾਤ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਅਵਾਸ ਤਜਿਯੋ ਬਨਬਾਸ ਲੀਓ।
ਸਿਵ ਗੀਝਿ ਤਪੋਧਨ ਮੈ ਇਹ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਮਾਗ ਮਰਾ ਬਰੁ ਤੋਹਿ ਦੀਓ।
ਮੁਹਿ ਸਾਮੁਹੇ ਕੋਊ ਨ ਸਤ੍ ਰਹੈ ਬਰੁ ਦੇਹੁ ਇਹੈ ਮੁਖਿ ਮਾਗ ਲੀਓ॥ ੧੨੩੮॥

Kaan Juu Baach

Swaiyya

Nidh baar bikhac att hi hath kae baho maas rahiyo tap jaap kiyo.
Bahuro taji kae pitt maat su bhraat avaas tajiyo banbaas liyo.
Siv reejh tapodhan mae eh ko kahiyo maag maha baru tohe diyo.
Mohe saamuhe kayo na satar rahae baru deho mukh
maag liyo. (1238)

ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਗਣੇਸ ਨਿਸੇਸ ਦਿਨੇਸ ਹੂੰ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰਿਓ।
ਸੋ ਬਰ ਪਾਇ ਮਹਾਸਿਵ ਤੇ ਅਰਿ ਬਿੰਦ ਨਰਿੰਦ ਇਹੀ ਰਨਿ ਮਾਰਿਓ।
ਸੂਰਨ ਸੋ ਬਲਬੀਰ ਤਬੈ ਅਪੁਨੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਓ।
ਹਉ ਤਿਹ ਸੰਗਰ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਬਿਧਿ ਪੂਛਿ ਇਹੀ ਜੀਯ ਧਾਰਿਓ॥ ੧੨੩੯॥

Ses sures ganes nises didnes huun te nahi jaaye sanghariyo.
So bar paaye mahasiv te arr brind narind ihi rann maariyo.
Suuran so balbeer tabae apnea mukh te ehh bhaat uchariyo.
Hayo tehh sangar ke saamuhe mrit ki bidh pooch ihi jiye
dhaariyo. (1239)

ਦੋਹਰਾ

ਜਬ ਹਰਿ ਜੂ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਮੁਸਲੀ ਸੁਨਿ ਪਾਇ।
ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਹਉ ਹਨੋ ਬੋਲਿਯੋ ਬਚਨੁ ਰਿਸਾਇ॥ ੧੨੪੦॥

Dohra

Jab hari juu aaiase kahiyo tab musli sunn paaye.
Ehh ko ab hi hayo hano boliyo bachan.risaye. (1240)

**Kahna replied like this -
Swaiyya'**

This king, had worshipped the Lord, standing in the ocean waters for many months and had meditated on the Lord, doing penance, and then forsaking his mother, father and brother had gone to the forests for meditation, taking exile. Being pleased with his worship, "Shiva had asked him to seek his blessings and demand any benediction from him. as he wanted to give him a great gift (benediction)." Then the king had asked Shiva for this blessing that in the battle field no enemy should be able to withstand his onslaughts. (1238)

"Moreover you will not get killed by anybody including Sheshnag, Indra, Ganesh, the moon and the sun. Thus having been blessed like this by Shiva, he had killed many warrior kings in the battle field. Then Krishna told his troops that he had decided in his mind to ask him how he wished to be killed. (1239)

Couplet

When Sri Krishna had told his troops like this, then Balram had heard all this. Getting enraged and furious, he said that he would kill him right now. (1240)

ਸਵੈਯਾ

ਕੋਪ ਹਲੀ ਜਦੁਬੀਰ ਹੀ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਕਹੋ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੋ।
ਜਉ ਸਿਵ ਆਇ ਸਹਾਇ ਕਰੈ ਸਿਵ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਸੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੋ।
ਸਾਚ ਕਹੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਸੋ ਹਨਿ ਹੋ ਅਮਿਟੇਸ ਨਹੀ ਬਲ ਹਾਰੋ।
ਪਉਨ ਸਰੂਪ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਤੁਮ ਪਾਵਕ ਹੁਇ ਰਿਪੁ ਕਾਨਨ ਜਾਰੋ॥ ੧੨੪੧॥

Swaiyya

Kop hali jadubeer hi so eh bhaat kahiyo kaho jaaye sanghaaro.
Jayo siv aaye sahaaye karae siv ko rann mae teh sang parhaaro.
Saach kaho prabh juu tum so hani ho amites nahi bal haaro.
Pauun saroop sahaye karo tum paavak huye rip
kaanan jaaro. (1241)

ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਚ ਮੁਸਲੀ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਤੁਮ ਸੋ ਤਿਨਿ ਜਬ ਜੁਧ ਕੀਆ ਕਿਉ ਨ ਲਰੇ ਪਗ ਰੋਪਿ।
ਅਬ ਹਮ ਆਗੇ ਗਰਬ ਕੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰਤ ਕੋਪਿ॥ ੧੨੪੨॥

Krisan Baach Musli So

Dohra

Tum so tinn jab judh kiya kiyo na lare pag ropp.
Ab ham aage garab ko bachan uchaarat kop. (1242)

ਸਵੈਯਾ

ਜਾਦਵ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਤੁਮ ਬੋਲਤ ਹੋ ਅਹੰਕਾਰਨਿ ਜਿਉ।
ਅਬ ਆਜ ਹਨੋ ਅਰਿ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਕਸ ਭਾਖਤ ਹੋ ਮਤਵਾਰਨਿ ਜਿਉ।
ਤਿਹ ਕੋ ਬਡਵਾਨਲ ਕੇ ਪਰਸੇ ਜਰ ਜੈਹੋ ਤਬੈ ਤਿਨ ਭਾਰਨ ਜਿਉ।
ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਵਹੁ ਕੇਹਰਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਭਜਿ ਹੋ ਬਲਿ ਬਾਰਨ ਜਿਉ॥ ੧੨੪੩॥

Jaadav bhaaj gaye sigre tum bolat ho ahankaaran jiyo.
Ab aaj hano arr ko rann mae kas bhaakat ho matvaran jiyo.
Tehh ko badvaanal ke parse jar jaeho tabae trinn bhaaran jiyo.
Jadubeer kahiyo vaho kehar hae teh te bhaj ho bali
barun jiyo. (1243)

Swaiyya'

Balram, getting furious with rage, had told Sri Krishna like this. "If you like and say so I will kill him right now. If ever Shiva came forward to help him then I would kill Shiva also." "O Sri Krishna! I am telling you the truth that I will not lose courage and kill Amit Singh with courage. You should help me in the form of wind then I will burn him like the jungle (fire) in the form of fire." (1241)

Then Krishna told Balram like this -

Couplet

When Amit Singh had fought against you earlier then why did you not fight with stead-fastness, now you are talking with pride and ego?" (1242)

Swaiyya'

All the Yadav warriors had run away, but you are talking alone with pride and ego. I will kill the enemy today, so why are you saying such things like mad dedicated people? You will all burn away like the stack of leaves in a jungle fire in no time. Sri Krishna then told him, "he is like a lion and you will run away like a powerful elephant." (1243)

ਦੋਹਰਾ

ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ।
ਹਰੈ ਬੋਲਿ ਬਲਿ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਕਰੋ ਜੁ ਪ੍ਰਭਹਿ ਸੁਹਾਇ॥ ੧੨੪੪॥

Dohra

Brij bhookhan balbhadar so ehh bidh kahi sunaaye.
Harac bol bal yo kahiyo karo ju prabheh suhaye. (1244)

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਬਲਿ ਸਿਉ ਕਹਿਯੋ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਚਲਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਥਿਯਾਰ ਸੰਭਾਰੇ।
ਕਾਇਰ ਜਾਤ ਕਹਾ ਥਿਰੁ ਹੋਹੁ ਸੁ ਕੇਹਰਿ ਜਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਭਭਕਾਰੇ।
ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਉਨ ਹੂੰ ਹਰਿ ਕੋਪਿ ਹੁਇ ਬਾਨ ਸੋ ਬਾਨ ਨਿਵਾਰੇ।
ਅਪੁਨੇ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਘਨੇ ਸਰ ਲੈ ਅਰਿ ਉਪਰਿ ਡਾਰੇ॥ ੧੨੪੫॥

Swaiyya

Yo bali siyo kahiyo ross badaye chaliyo hari juu
hathiyaar sanbhaare.
Kaaiyr jaat kaha thir hohu su kehar jayo hari ju bbbhkaare.
Baan anek hane unn huun hari kop huye baan so baan nivaare.
Apane paan layo dhan taan ghane sarr lae arr
upar daare. (1245)

ਦੋਹਰਾ

ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਇ ਕੈ ਪੁਨਿ ਬੋਲੇ ਹਰਿ ਦੇਵ।
ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਮਿਟ ਜਾਇਗੋ ਝੂਠੇ ਤੁਯ ਅਹੰਮੇਵ॥ ੧੨੪੬॥

Dohra

Baan anek chalaye kae pun bole hari dev.
Amitt singh mitt jaaiygo jhutho tuye ahanmev. (1246)

Couplet

When Krishna had talked to Balram like this, Bālram said quietly that he will do as it suits him (the Lord). (1244)

Swaiyya'

Having talked to Balram like this, Krishna himself, taking up his arms, and getting enraged proceeded further and roaming like a lion, said, "Why are you running away like a coward. Stay put there?" That king Amit Singh had shot many arrows and Krishna with his own arrows shot them down (on the ground). Then Sri Krishna, taking his bow stretched it to maximum in his hand and shot many arrows at the enemy. (1245)

Couplet

After shooting many arrows, Sri Krishna said, "O Amit Singh! You will be destroyed as your pride is false." (1246)

ਸਵੈਯਾ

ਹਉ ਜਬ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਚਲਿਓ ਤੁ ਅਕਾਲ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਮ ਸਉ।
 ਤਿਹ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਕਾਨਿ ਕੀਯੋ ਤਬ ਮੈ ਤੁਅ ਹੋਰਿ ਕੈ ਆਯੋ ਹਉ ਅਪਨੀ ਗਉ।
 ਤਿਹ ਤੇ ਨਿਪ ਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਜਿ ਸੰਕ ਭਿਰੇ ਦੋਊ ਆਹਵ ਮਉ।
 ਧੂਅ ਲੋਕ ਟਰੈ ਗਿਰਿ ਮੇਰੁ ਹਲੈ ਸੁ ਤਉ ਤੁਮ ਤੋ ਟਰਿਹੋ ਨਹੀ ਹਉ॥ ੧੨੪੭॥

Swaiyya

Hayu jab judh ke kaaj chaliyo tu akaal kahiyo hari juu ham sayu.
 Tehh ko kahiyo kaan kiyo tab mae tuye her kae aayo hayu apni gayu.
 Tehh te nirap beer kahiyo sunn kae taji sank bhire doyu aahav gayo.
 Dhuye lok tarae gir meru halae su tayo tum to tariho nahi hayu. (1247)

ਕਾਨੁ ਜੁ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਕਹਿਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੁਹਿ ਮਾਰਿਹੋ ਤੂੰ ਕਰਿ ਕੋਪਿ ਉਪਾਇ।
 ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬੋਲਿਓ ਤਬਹਿ ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪੁ ਬਢਾਇ॥ ੧੨੪੮॥

Kaan Ju Baach

Dohra

Kahiyo krisan tuhe maariho tuun kari koti upaaye.
 Amitt singh boliyo tabeh att hi kop badaye. (1248)

ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਹਉ ਨ ਬਕੀ ਬਕ ਨਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਸੋ ਛਲ ਸਾਥਿ ਸੰਘਾਰਿਓ।
 ਕੇਸੀ ਨ ਹਉ ਗਜ ਧੇਨੁਕ ਨਾਹਿ ਹਉ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਸਿਲਾ ਪਰਿ ਡਾਰਿਓ।
 ਹਉ ਨ ਅਘਾਸੁਰ ਮੁਸਟ ਚੰਡੂਰ ਸੁ ਕੰਸ ਨਹੀ ਗਹਿ ਕੇਸ ਪਛਾਰਿਓ।
 ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਤੁਅ ਨਾਮ ਪਰਿਓ ਕਹੋ ਕਉਨ ਬਲੀ ਬਲੁ ਸੋ ਤੁਮ ਮਾਰਿਓ॥ ੧੨੪੯॥

Amitt Singh Baach

Swaiyya

Hayu na baki bak neech nahi brikhbhasur so chhal saath sanghariyo.
 Kesi na hayu gaj dhenuk naahe hayu trinavrat sila parr daariyo.
 Hayu na aghasur musat chandur su kans nahigeh kes pachhariyo.
 Bhraat bali tuye naam pariyo kaho kaun bali ball so tum maariyo. (1249)

Swaiyya'

Amit Singht then replied, "O Krishna! When I had started for the battle field, the Lord (Akal) had told me and I had kept this in my own selfishness." Then the mighty king said, "On hearing my words leaving all reservations, let us start (resume) the battle in the battle field." Even if the Dhruv (Pole-Star) shifts from its position or the mountains were to give way, even then I will not falter (deter) from fighting against you." (1247)

Then Kahna said -

Couplet

Krishna said, "I will surely kill you, even if you were to make millions of preparations (arrangement), then Amit Singh spoke in very terse words furiously. (1248)

Amit Singh said -

Swaiyya'

"Neither I am a (which) Baki (Pootna) nor a crane in water (Bakasur) nor a demon like Bikhbhasur, whom you had killed with deceit. 'Neither I am like kaisi (demon) nor the elephant or the demon Dhainik nor a Trinavart, whom you had splashed on a stone. Neither I am like Aghasur, Chandoor or Musat and nor a Kansa whom you had held from his hair and thrown him on the ground. "Balram's brother", is the name given to you (mighty brother), tell me which mighty warrior you had killed through your strength." (1249)

ਕਾ ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੈ ਬਲੁ ਹੈ ਜੋਊ ਆਹਵ ਮੈ ਹਮ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਹੈ।
 ਕਉਨ ਖਗੇਸ ਗਨੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਮੋਨ ਭਜੈ ਹੈ।
 ਸੇਸ ਜਲੇਸ ਸੁਰੇਸ ਧਨੇਸ ਜੂ ਜਉ ਅਰਿ ਹੈ ਤਉ ਮੋਹ ਨ ਛੈ ਹੈ।
 ਭਾਜਤ ਦੇਵ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਮੋ ਕਉ ਤੂ ਲੂਰਿਕਾ ਲਰਿ ਕਾ ਫਲੁ ਲੈ ਹੈ॥ ੧੨੫੦॥

Kaa chaturaanan mae bal hae joyu aahav mae ham
 so riss kae hai.

Kauun khages ganes dines nises nihaar kae monn bhajae hai.
 Ses jales sures dhanes ju jayu arr hai tayu moh na chae hai.
 Bhaajat dev bilok kae mae kayu tuu larika lari ka phall
 lae hai. (1250)

ਦੋਹਰਾ

ਖੇਵਤ ਹੈ ਜੀਉ ਕਿਹ ਨਮਿਤ ਤਜਿ ਰਨਿ ਸਯਾਮ ਪਧਾਰੁ।
 ਮਾਰਤ ਹੋ ਰਨਿ ਆਜ ਤੁਹਿ ਅਪਨੇ ਬਲਹਿ ਸੰਭਾਰ॥ ੧੨੫੧॥

Dohra

Khovat hae jiyo namit taji rann bhoom padhaar.
 Maarat ho rann aaj tuhe apne baleh sanbhaar. (1251)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਬੋਲਿਯੋ ਹਰਿ ਕਰਿ ਕੋਪ।
 ਅਬ ਅਕਾਰ ਤੁਅ ਲੋਪ ਕਰਿ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬਿਨੁ ਓਪ॥ ੧੨੫੨॥

Kaan Ju Baach

Swaiyya

Amitt singh ko bachan sunn boliyo hari kari kop.
 Ab akaar tuye lop kari amitt singh bin opp. (1252)

"What is the strength of Brahma, who would give me a fight in the battle field, with increased fury?" Even Garuda, Ganesh, sun and the moon (gods) will keep quiet on seeing me. Sheshnag, Varuna, Indra, Kuber etc. (gods) who had opposed me but could not destroy me. All of them had fled away from the battle field on the very sight of mine, Then a boy like you would try to fight with me. What will you gain by this effort?" (1250)

Couplet

O Krishna! Why do you want to lose your life? You want to lose your life? You should better run away from the battle field. I will definitely kill you in the battle-field. Now try to be bold to save yourself. (1251)

The Kahna said -

Couplet

Then, hearing these words of Amit Singh, Krishna replied, with great fury and wrathfulness. Now I would remove the letter "A" from your name, so that Amit Singh will lose all his praise (value)! (1252)

ਸਵੈਯਾ

ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜੁਗ ਜਾਮ ਤਬੈ ਰਿਪੁ ਰੀਝ ਕੈ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰਿਓ।
ਬਾਲਕ ਹੋ ਅਰੁ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੋ ਮਾਗੁ ਕਛੂ ਮੁਖਿ ਜੋ ਜੀਯ ਧਾਰਿਓ।
ਆਪੁਨੀ ਪਾਤ ਕੀ ਘਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਉ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ਉਚਾਰਿਓ।
ਸਾਮੁਹੇ ਮੋਹਿ ਨ ਕੋਊ ਹਨੈ ਅਸਿ ਲੈ ਤਬ ਕਾਨੁ ਪਛਾਵਰਿ ਝਾਰਿਓ॥ ੧੨੫੩॥

Swaiyya

Judh kariyo hari ju jug jam tabae rip reejh kae aaise pukariyo.
Baalak ho arr judh parbeen ho maag kachhu mukh jo jiye dhaariyo.
Aapni paat ki ghaat ki baat kayu deho bataye muraar uchariyo.
Saamuhe mohe na kayu hanae ass lae tab kaan pachhavar
jhaariyo. (1253)

ਸੀਸ ਕਟਿਓ ਨ ਹਟਿਓ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤੇ ਦਉਰ ਕੈ ਆਗੈ ਹੀ ਕੋ ਪਗੁ ਧਾਰਿਓ।
ਕੁੰਚਰ ਏਕ ਹੁਤੇ ਦਲ ਮੈ ਤਿਹ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ।
ਮਾਰਿ ਕਰੀ ਹਨਿ ਬੀਰ ਚਲਿਓ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰਿ ਪਧਾਰਿਓ।
ਭੂਮਿ ਗਿਰਿਓ ਸਿਰੁ ਸ੍ਰੀ ਸਿਵ ਲੈ ਗੁਹਿ ਮੁੰਡ ਕੀ ਮਾਲ ਕੋ ਮੇਰੁ ਸਵਾਰਿਓ॥ ੧੨੫੪॥

Sees katiyo na hatiyo teh thor te dayor kae aage hi ko
pag dhaariyo.

Kunchar ek hute dal mae teh dhaaye kae jaaye kae
ghaaye parhaariyo.

Maar kari hani beer chaliyo ass lae kari sri hari orr padhariyo.
Bhoom giriyo sir sri siv lae guhe mund ki maal ko meru
savariyo. (1254)

ਦੋਹਰਾ

ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲੀ ਬਹੁਤੁ ਕਰਿਓ ਸੰਗ੍ਰਾਮ।
ਨਿਕਸਿ ਜੋਤਿ ਹਰਿ ਸੋ ਮਿਲੀ ਜਿਉ ਨਿਸ ਕੋ ਕਰਿ ਭਾਨੁ॥ ੧੨੫੫॥

Dohra

Amitt singh att hi bali bahut kariyo sangraam.
Nikas joi hari soo mili jiyo niss ko kari bhaan. (1255)

Swaiyya'

Krishna fought for three hours then the enemy said with great appreciation. "Though you are a child, you are adept in the art of fighting. Whatever you have in mind, you can ask from me?" Sri Krishna said, "You tell me the mode of your death (killing you)." He replied, "No one could kill me by facing me directly", then Krishna attacked him from behind. (1253)

Amit Singh had lost his head (being cut off) but he did not budge from his position, but rushed forward only. There was an elephant in the army, and he attacked it with his trunk (Amit Singh) After killing the elephant, the warrior (Amit Singh) proceeded further and with sword in hand advanced towards Krishna. His head fell down on the ground, then Shiva took it up and put it in his necklace of Skulls, keeping it at the top (or topmost bead). (1254)

Couplet

Amit Singh was a great and mighty warrior, who fought bravely for quite sometime. His soul got mingled with that of Sri Krishna, just as the rays of the sun get mingled with the sun at night. (1255)

ਸਵੈਯਾ

ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਅਰਿ ਕੀ ਤਿਨ ਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਜੁਧ ਕੀਆ।
ਬਿਨੁ ਭੂਪਤਿ ਆਨਿ ਅਰੇ ਨ ਡਰੇ ਰਿਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਗਾਢੋ ਹੀਆ।
ਮਿਲ ਧਾਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਭਟ ਯੋ ਕਵਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਮਾਨੁ ਲੀਆ।
ਮਾਨੋ ਰਾਤਿ ਸਮੇ ਉਡਿ ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਜਿਉ ਟੂਟਿ ਪਰੈ ਅਵਿਲੋਕ ਦੀਆ॥ ੧੨੫੬॥

Swaiyya

Aor jiti pirtna arr kit inn huun jadubeer so judh kiya.
Bin bhoopat aan are na dare riss ko kari kae att gaado hiya.
Mil dhaaye pare hari pae bhat yo kavi taa chhabi ko jas maan liaa.
Maano raat samacudh keet patang jiyo toot parae
avilok diya. (1256)

ਦੋਹਰਾ

ਤਬ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਖੜਗੁ ਗਹਿ ਅਰਿ ਬਹੁ ਦਏ ਗਿਰਾਇ।
ਏਕ ਅਰੇ ਇਕ ਰੁਪਿ ਲਰੇ ਇਕ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਇ॥ ੧੨੫੭॥

Dohra

Tab brij bhokhan khadag geh arr baho daye giraye.
Ek are ikk rupp lare ikk rann haadh paraye. (1257)

ਚੌਪਈ

ਅਮਿਟਸਿੰਘ ਦਲੁ ਹਰਿ ਜੂ ਹਯੋ। ਹਾਹਾਕਾਰ ਸਤੁ ਦਲਿ ਪਯੋ।
ਉਤ ਤੇ ਸੂਰ ਅਸਤੁ ਹੋਇ ਗਯੋ। ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸ ਤੇ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਯੋ॥ ੧੨੫੮॥

Chopaiee

Amittsingh dal hari ju hayo. Hahakaar satar dal payo.
Utt te suur asat huye gayo. Praachi diss te sasi pragtay. (1258)
ਚਾਰ ਜਾਮ ਦਿਨ ਜੁਧ ਸੁ ਕੀਨੋ। ਬੀਰਨ ਕੋ ਬਲੁ ਹੁਇ ਗਯੋ ਛੀਨੋ।
ਦੋਊ ਦਲ ਆਪ ਆਪ ਮਿਲ ਧਾਏ। ਇਤ ਜਦੁਬੀਰ ਬਸਤ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਏ॥ ੧੨੫੯॥
Chaar jam din judh su kino. Beeran ko bal huye gayo chhino.
Dayu dal aap aap mil dhaaye. Itt jadubeer basat greh aaye. (1259)

Swaiyya'

The rest of the army of Amit Singh then fought against Krishna for long and without any fear, and fought with a strong heart (will) with great fury. All of them jointly attacked Krishna. The beauty of this scene has been detailed by the poet as if the worms and moths had rushed towards the candle (light) at night. (1256)

Couplet

Then taking the sword in hand, Sri Krishna threw many enemy troops on the ground. Some soldiers were fighting still while some others were fighting doggedly whereas some others had fled away from the battle field. (1257)

Chopaice

The army of Amit Singh was then destroyed by Sri Krishna, which caused a great uproar in the enemy troops. Then the sun was set, and the moon had appeared in the sky. (1258)

For four pehars (12 hours) the battle was raging, so the strength of the warriors was reduced. Both the armies joined together and started moving back, while Sri Krishna came back to his home. (1259)

Here the chapter on the battle of Amit Singh his army ending in his death from Sri Bachittar Natak of Krishnavtar is completed.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ
ਸੈਨ ਸਹਤ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ।

ਅਬ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁਧ ਕਥਨੰ

ਦੋਹਰਾ

ਜਰਾ ਸੰਧਿ ਤਬ ਰੈਨਿ ਕਉ ਸਕਲ ਬੁਲਾਏ ਭੂਪ।
ਬਲ ਗੁਨ ਬਿਕ੍ਰਮ ਇੰਦ੍ਰ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਸਰੂਪ॥ ੧੨੬੦॥

Itt sri bachitar natak granthe krisanavtare judh parbhande

Amitt singh

Saaen sehat badheh dhayae samapat.

Aathh Panch Bhoop Judh Kathan

Dohra

Jara sandh tab raaen kayu sakal bulaye bhoop.
Bal gunn bikram indar sam sundar kaam saroop. (1260)

ਭੂਪ ਅਠਾਰਹ ਜੁਧ ਮੈ ਸਯਾਮਿ ਹਨੇ ਬਲ ਬੀਰ।
ਪ੍ਰਾਤਿ ਜੁਧ ਵਾ ਸੋ ਕਰੈ ਐਸੋ ਕੋ ਰਨਧੀਰ॥ ੧੨੬੧॥

Bhoop athaarah judh mae sayaam hane bal beer.
Praat judh vaa so karae aaiso ko ranndheer. (1261)

ਧੂਮ ਸਿੰਘ ਧੁਜ ਸਿੰਘ ਮਨਿ ਸਿੰਘ ਧਰਾਧਰ ਅਉਰ।
ਧਉਲ ਸਿੰਘ ਪਾਚੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਮਉਰ॥ ੧੨੬੨॥

Dhoom singh dhuj singh mann singh dharadhar aaor.
Dhayul singh paacho nirapti suran ke sir mayur. 1262.

ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਉਠਿ ਸਭਾ ਮਹਿ ਪਾਚਹੁ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਨਾਮ।
ਕਾਲਿ ਭੋਰ ਕੇ ਹੋਤ ਹੀ ਹਨਿ ਹੈ ਬਲ ਦਲ ਸਯਾਮ॥ ੧੨੬੩॥

Haath jor uth sabha meh pachoh kiyo parnaam.
Kaal bhor ke hott hi hani hae bal dal sayaam. (1263)

Now the battle of five kings begins.

Couplet

When in the night, Jarasandh had called all the kings to meet him they were all matching in prowess with Indra (god) and in beauty were equal to that of the god of love (Kamdev). (1260)

"Krishna had killed eighteen kings in the battle field. Who amongst you is so powerful as to wage a war against him in the morning?" (1261)

Dhum Singh, Dhrij Singh, Ma'n Singh, Dharadhar Singh, Dhol Singh were the five most powerful among kings, who were the greatest. (1262)

All of them got up in the assembly of the king (Jarasandh) and paying their tributes with folded hands they said, "With folded hands they said, "In the morning itself we will destroy Krishna alongwith his great force." (1263)

ਸਵੈਯਾ

ਬੋਲਤ ਭੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਤੇਉ ਜੋ ਜਿਨਿ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਹਮ ਜਾਇ ਲਰੈਗੇ।
ਆਇਸ ਹੋਇ ਤੁ ਬਾਧਿ ਲਿਆਵਹਿ ਨਾਤਰ ਬਾਨ ਸੋ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੈਗੇ।
ਕਾਲਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੈ ਬਲ ਅਉ ਹਰਿ ਜਾਦਵ ਸੋ ਨ ਟਰੈਗੇ।
ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਸੰਗ ਨਿਸੰਗ ਉਨੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ਨ ਡਰੈਗੇ॥ ੧੨੬੪॥

Swaiyya

Bolat bhe nirap so tayu yo jinn chint karo ham jaaye laraege.
Aais huye taa baadh liyaaveh naatar baan so praan haraenge.
Kaal ayodhan mae arr kae bal ayu hari jadav so na taraenge.
Ek kirpaan ke sang nisang unaae bin praan karae
na daraenge. (1264)

ਦੋਹਰਾ

ਜਰਾਸੰਧਿ ਇਹ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਦਈ ਜੁ ਸਭਾ ਉਠਾਇ।
ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਰਾਜਾ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਇ॥ ੧੨੬੫॥

Dohra

Jarasandh ehh mantar kari dayi ju sabha uthaye.
Apne apne greh gaye raja att sukh paaye. (1265)

ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ਉਠਿ ਪਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਮ ਏਕ ਗਈ ਰਾਤਿ।
ਤੀਨ ਪਹਰ ਸੋਏ ਨਹੀ ਝਾਕਤ ਹੈ ਗਯੋ ਪ੍ਰਾਤਿ॥ ੧੨੬੬॥

Greh aaye uth paach nirap jam ek gayi raat.
Teen pehar soye nahi jhaakathaav gayo praat. (1266)

Swaiyya'

The kings said like this. "O king! You need not worry, as we shall fight against him. If you order (agree) we will bring him along in chains, or with the arrows we will kill him. To morrow in the battle field, we will not be frightened from Balram and Krishna Yadavas. With a single strike of the sword, we will deprive them of their lives without any fear. (1264)

Couplet

Jarasandh, after these consultations dismissed the assembly, and all the warriors went away to their homes, and the king Jarasandh felt greatly relieved. (1265)

When three hours (one pehar) of the night had gone by, then the five Rajas getting away from there came back home and did not get sleep for the rest of three pehars (nine hours) of the night and thus watching only the night was over and day had dawned. (1266)

ਕਬਿਤੁ

ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਭਯੋ ਅੰਧਕਾਰ ਮਿਟਿ ਗਯੋ। ਕ੍ਰੋਧ ਸੂਰਨ ਕੋ ਭਯੋ ਰਥ ਸਾਜ ਕੈ ਸਬੈ ਚਲੇ।
ਇਤੈ ਬਿਜਰਾਇ ਬਲਿਦੇਵ ਜੂ ਬੁਲਾਇ। ਮਨਿ ਮਹਾ ਸੁਖ ਪਾਇ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਗਿ ਲੈ ਭਲੇ।
ਉਤੈ ਡਰੁ ਡਾਰ ਕੈ ਹਥਿਆਰਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ। ਸੁ ਆਏ ਹੈ ਹਕਾਰ ਕੈ ਅਟਲ ਭਟ ਨ ਟਲੇ।
ਸਯੰਦਨ ਧਵਾਇ ਸੰਖ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜਾਇ। ਦ੍ਰੈ ਤਰੰਗਨੀ ਕੋ ਭਾਇ ਦਲ ਆਪਸ ਬਿਖੈ ਰਲੇ॥ ੧੨੬੭॥

Kabit

Praat kaal bhayo andhkaar mitt gayo.
Krodh suran ko bhayo rath saaj kae sabae chale.
Itaee brijraaye baldev ju bulaye.
Mann maha sukh paaye jadubeer sang lae bhale.
Utaae darr daar kae hathiaaran sanbhaar kae.
Su aaye hae hakaar kae atal bhat na tale.
Sayandan dhavaye sankh dundabh bajaye.
Daav tarangani ke bhaaye dal aapas bikhae rale. (1267)

ਦੋਹਰਾ

ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਹਰਿ ਸੋਭਿਯੋ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਕੀ ਖਾਨ।
ਕੁਮਦਿਨ ਜਾਨਿਓ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੰਜਨ ਮਾਨਿਯੋ ਭਾਨ॥ ੧੨੬੮॥

Dohra

Sayandan pae hari sobhiyae amitt tej ki khaan.
Kumdin jaaniyo chandrama kanjan maaniyo bhaan. (1268)

ਸਵੈਯਾ

ਘਨ ਜਾਨ ਕੈ ਮੋਰ ਨਚਿਓ ਬਨ ਮਾਝ ਚਕੋਰ ਲਖਿਯੋ ਸਸਿ ਕੇ ਸਮ ਹੈ।
ਮਨਿ ਕਾਮਿਨ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਦਾਸਨ ਜਾਨਿਯੋ ਨਰੋਤਮ ਹੈ।
ਬਰ ਜੋਗਨ ਜਾਨਿ ਜੁਗੀਸੁਰ ਈਸੁਰ ਰੋਗਨ ਮਾਨਿਯੋ ਸਦਾ ਛਮ ਹੈ।
ਹਰਿ ਬਾਲਨ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਲਖਿਯੋ ਜੀਯ ਦੁਜਨ ਜਾਨਿਯੋ ਮਹਾ ਜਮ ਹੈ॥ ੧੨੬੯॥

Swaiyya

Ghan jaan kae morr nachiyoo ban maajh chakor lakhiyoo sasi ke sam hai.
Mann kaamin kaam saroop bhayo prabh daasan jaaniyoo narotam hai.
Bar jogan jaan jugisur isur rogan maaniyoo sadaa chham hai.
Hari baalan baalak roop lakhiyoo jiye dujan jaaniyoo mahaa jam hai. (1269)

Kabit

When the day dawned, the darkness was gone, the warriors became furious with rage and getting themselves armed, moved on their chariots. On the other side Krishna had sent for Baldev and feeling greatly at ease in heart and took many Yadava warriors alongwith him. In the meantime from the opposite side, without any fear, and taking up their weapons, the unrelenting warriors came challenging and yelling by racing their chariots and with beating of drums both the forces met each other mingling with them. (1267)

Couplet

The source of great light Sri Krishna and Amit were seated on the chariots with great honour, who was taken for the moon by the (stack) roots of lotus and the lotus took him for the sun. (1268)

Swaiyya'

The peacocks, seeing the dark coloured complexion of Sri Krishna, chatricks mistook him for the clouds and started dancing in the jungle, while the partridges (chatricks) mistook him for the moon. The women took him for the god of love (Kamdev) in their hearts, while the saintly persons saw him as the Lord himself. The ascetics and Yogis had considered him as the Shiva while the suffering humanity took him for a great vaid (physician). The children had seen him as a child among them, whereas the despots saw in him the god of death (Yamraj). (1269)

ਚਕਵਾਨ ਦਿਨੇਸ ਗਜਾਨ ਗਨੇਸ ਮਹੇਸ ਮਹਾਤਮ ਹੈ।
 ਮਘਵਾ ਧਰਨੀ ਹਰਿ ਜਿਉ ਹਰਿਨੀ ਉਪਮਾ ਬਰਨੀ ਨ ਕਛੁ ਸ੍ਰਮ ਹੈ।
 ਮ੍ਰਿਗ ਜੂਥਨ ਨਾਦ ਸਰੂਪ ਭਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਨ ਬਿਬਾਦ ਤਿਨੈ ਦਮ ਹੈ।
 ਨਿਜ ਮੀਤਨ ਮੀਤ ਹੈ ਚੀਤਿ ਬਸਿਓ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰਨਿ ਜਾਨਿਯੋ ਮਹਾ ਜਮ ਹੈ॥ ੧੨੭੦॥

Chakvaan dines gajaan ganes ganaan mahes mahatma hai.
 Maghva dharni hari jiyo harini upma barni na kachhu saram hai.
 Mrig juthhan naad saroop bhayo jinn ken a bibaad tinae dam hai.
 Nij meetan meet haav cheet basiyo hari satran jaaniyo maha jam hai. (1270)

ਦੋਹਰਾ

ਦੈ ਸੈਨਾ ਇਕਠੀ ਭਈ ਅਤਿ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ।
 ਜੁਧੁ ਕਰਤ ਹੈ ਬੀਰ ਬਰ ਰਨ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ॥ ੧੨੭੧॥

Dohra

Daaev saena ikhathi bhayi att mann kop badaye.
 Judh karat hae beer barr rann dundabhi bajaye. (1271)

ਸਵੈਯਾ

ਪ੍ਰਮ ਪੁਜ ਮਨ ਧਉਰ ਧਰਾ ਧਰ ਸਿੰਘ ਸਬੈ ਰਨਿ ਕੋਪ ਕੈ ਆਏ।
 ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਢਾਲ ਕਰਾਲ ਹੈ ਸੰਕ ਤਜੀ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਏ।
 ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਤਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਹਲੀ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਕਰੋ ਮਨਿ ਭਾਏ।
 ਧਾਇ ਬਲੀ ਬਲਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਹਲਿ ਪਾਚਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ॥ ੧੨੭੨॥

Swaiyya

Dhoom dhuj mann dhayur dhara dhar singh sabae rann kop kae aaye.
 Lae karvaaran dhal karaal haav sank taji hari saamuhe dhaaye.
 Dekh tinae tab hi brij raaj hali so kahiyo su karo mann bhaaye.
 Dhaaye bali bal lae kar mae hal paachan ke sir kaat giraaye. (1272)

ਦੋਹਰਾ

ਦੈ ਅਛੁਹਨੀ ਦਲ ਨਿਪਤਿ ਪਾਚੋ ਹਨੇ ਰਿਸਾਇ।
 ਏਕ ਦੋਇ ਜੀਵਤ ਬਚੇ ਰਨ ਤਜਿ ਗਏ ਪਰਾਇ॥ ੧੨੭੩॥

Dohra

Daav achhuhani dal nirapt paacho hane risaaye.
 Ek doye jeevat bache rann taji gaye paraye. (1273)

The chakvis (maniduck) took him for the sun, the vultures took him for Indra, and Lachhmi thought him as Vishnu while the deer (female) mistook him for the male deer, whose praises cannot be detailed. The deer were running towards him, listening to the drum music (special), and those persons, without any dual-mindedness, have thought him to be the life-giver. Amongst his friends, he is considered as the greatest friend, while the enemy has seen in him the god of death. (1270)

Couplet

With great fury at heart, both the forces got engaged in fighting (mingling with each other) and the warriors got into fighting in the battle-field with beating of drums. (1271)

Swaiyya

All the kings including, Dhoom Singh, Dhuja Singh, Hean Singh, Dhaur Singh and Dharadhar Singh etc. getting furious with rage, came to the battle field. All of them, armed with their swords and shields without any doubts or reservations came face to face with Sri Krishna rushing forward. Seeing them coming, Sri Krishna told Balram to deal with them as he liked. So mighty Balram, taking his hoe in hand, cut off their five heads and threw them down. (1272)

Couplet

Getting furious with rage, the strong (two pronged) army along with their kings were killed. The remaining few warriors, who were still alive went away from the battle-field. (1273)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਚ ਭੂਪ ਦੇ
ਅਛੁਹਨੀ ਦਲ ਸਹਿਤ ਬਧਹ ਧਯਾਹਿ ਸਮਾਪਤੰ।

ਅਥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪ ਜੁਧ ਕਥਨ

ਸਵੈਯਾ

ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਦਾਤਨ ਪੀਸ ਕੈ ਕੋਪ ਕੀਯੋ।
ਧਰੀਆ ਸਬ ਹੀ ਬਰ ਅਤ੍ਨ ਕੇ ਬਹੁ ਸਸਤ੍ਨ ਕੈ ਦਲ ਬਾਟਿ ਦੀਯੋ।
ਮਿਲਿ ਆਪੇ ਬਿਖੈ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਛੋਭ ਸੋ ਤਾਤੋ ਹੀਯੋ।
ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਹੈ ਭਵ ਕੋ ਤਰਿ ਹੈ ਜਸ ਸਾਥ ਭਲੋ ਏਕ ਜੀਯੋ॥ ੧੨੭੪॥

**Itt sri bachitar natak granthe krisanavatare judh prabkhandhe
paach bhoop do**

Achhuhani dal sehat badheh dhayahae samapat.

Athh Davaadas Bhoop Judh Kathan

Swaiyya

Davaadas bhoop nihaar dasaa teh daatan pees kae kop kiyo.
Dharia sab hi bar ataran ke baho sastran kae dal baat diyo.
Mil aap bikhae tinn mantar kiyo kari kae att chhobh so taato hiyo.
Lari hae marr hae bhav ko tari hae jass saath bhalo ekk jiyo. (1274)

ਯੋ ਮਨ ਮੈ ਧਰਿ ਆਇ ਅਰੇ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲੁ ਲੈ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਹਕਾਰੋ।
ਯਾਹੀ ਹਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਚ ਅਬੈ ਹਮ ਸੰਗ ਲਰੇ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤਿ ਤੁਮਾਰੋ।
ਨਾਤਰ ਆਇ ਭਿਰੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਨਹਿ ਆਯੁਧ ਛਾਡ ਕੈ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੋ।
ਜੋ ਤੁਮ ਮੈ ਬਲੁ ਘਟਿਕਾ ਲਰਿ ਕੈ ਲਖਿ ਲੈ ਪੁਰਖਤ ਹਮਾਰੋ॥ ੧੨੭੫॥

Yo mann mae dheer aaye are su ghano dal lae hari pekh hakaaro.
Yaahi hane nirap paach abae ham sang laro hari bhraat tumaaro.

Naatar aaye bhiro tum huun neh aayudh chhadh kae
dhaam sidhaaro.

Jo tum mae bal hae ghatika larr kae lakh lae
purkhat hamaaro. (1275)

The chapter on the killing of five kings alongwith their two-pronged armies forming part of Bachittar Natak Granth of Krishnavtar is completed here.

Now the episode of the twelve kings alongwith their battle begins.

Swaiyya'

The twelve kings, seeing the plight of these five kings, became furious while grinding their teeth. They were all armed with great weapons and protective iron covers, and then they distributed many weapons to the troops. They consulted each other and decided as their chests were burning in the fire of revenge. They were saying that whosoever dies fighting, goes to heavens, leading a successful life. It is worth living to lead a life of few hours with honour. (1274)

They stood firmly on the battle-field with such thoughts in mind and with huge army with them, they challenged Sri Krishna saying, "O Krishna! Your brother had killed the five kings earlier now come forward for the battle; or laying down your arms, you may retreat to your home. If you are strong enough, then come along and fight against us for sometime; and watch our strength. (1275)

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸਬ ਆਯੁਧ ਲੈ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ।
 ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਿਯੋ ਸੁ ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ।
 ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਧੰਧਰ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸਾਜਨ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਰਨ ਪਾਯੋ।
 ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੈ ਸਬਲੇਸ ਧਰਾ ਪਟਕਿਯੋ ਇਮ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ॥ ੧੨੭੬॥

Yo sunn ke batiya tinn ki sab aayudh lae hari saamuhe aayo.
 Sahib singh ko sees katiyo su sadaa singh maar kae bhoom giraayo.
 Sundar singh adhandhar kae pun saajan singh hanayo rann paayo.
 Kesan te geh kae sables dhara patkiyo imm judh machayo. (1276)

ਦੋਹਰਾ

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਹਨਯੋ ਰਨਿ ਸੈਨ ਸਿੰਘ ਹਤਿ ਦੀਨ।
 ਸਫਲ ਸਿੰਘ ਅਰਿ ਸਿੰਘ ਹਨਿ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਹਰਿ ਕੀਨ॥ ੧੨੭੭॥

Dohra

sakati singh pun hanayo rann saaen singh hati deen.
 Saphhl singh arri singh hani singh naad hari keen.(1277)

ਸਵਛ ਸਿੰਘ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਸਵਛ ਨਰੇਸ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਅਪੁਨੇ ਬਲ ਕੋਪਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ।
 ਅਬ ਤੈ ਦਸ ਭੂਪ ਹਨੇ ਬਲਵੰਡ ਨ ਰੰਚਕ ਤ੍ਰਾਸ ਕੀਯੋ ਮਨ ਮੈ।
 ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਤੀਰ ਚਲੈ ਬਰਖਾ ਜਿਮ ਸਾਵਨ ਕੇ ਘਨ ਮੈ।
 ਸਰ ਪਉਨ ਕੇ ਜੋਰ ਲਗੇ ਨ ਟਰਿਓ ਗਿਰਿ ਜਿਉ ਥਿਰੁ ਠਾਢੋ ਰਹਿਯੋ ਰਨ ਮੈ॥ ੧੨੭੮॥

Savachh Singh Baach

Dohra

Savachh nares kahiyo hari siyo apne bal kop ayodhan mae.
 Ab tae dass bhoop hane balvand na ranchak traas kiyo mann mae.
 Jadubeer ki orr te teer chalaе barkha jim saavan ke ghan mae.
 Sarr pauun ke jor lage na tariyo gir jiyo thir thaadho
 rahiyo rann mae. (1278)

On having ideas at heart, they came with a huge army and challenged Krishna alongwith their weapons. As they approached the battle front, the head of Sahib Singh was cut off and he killed Sada Singh also, throwing his dead body on the ground. Sunder Singh was cut into pieces and thrown down, then fighting with Sajan Singh, he was also killed in the battle. Sabal Singh was caught hold from his hair and splashed on the ground, this is how Krishna was fighting in the battle. (1276)

Couplet

Then Sakat Singh was killed and then Ram Singh was killed in the battle. After killing Saphal Singh and Aur Singh Krishna sounded the song of victory. (1277)

Savachh Singh then said -

Swaiyya'

In the battle field Savachh Singh was furious due to his might, so he told Krishna, "You have killed just now ten kings, who were great warriors, without having any fear in your mind. That moment Krishna shot many arrows in a continuous shower, just as rain pours from monsoon (Savan) clouds. But that Sawachh Singh, in spite of the storm of arrows being shot, did not deter from his position, and was standing steady in his position like a mountain in the battle field. (1278)

ਦੋਹਰਾ

ਜਦੁ ਬੰਸਨ ਸੋ ਅਤਿ ਲਰਿਯੋ ਜਿਉ ਬਾਸਵ ਸਿਉ ਜੰਭ।
ਅਚਲ ਰਹਿਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਨਿਪ ਜਿਉ ਰਨ ਮੈ ਰਨ ਖੰਭ॥ ੧੨੭੯॥

Dohra

Jadd bansan so att lariyo jiyo basav siyo janbh.
Achal rahiyo tehh thor nirap jiyo rann mae rann khanbh. (1279)

ਸਵੈਯਾ

ਜਿਉ ਨ ਹਲੈ ਗਿਰਿ ਕੰਚਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹਾਥਨ ਕੋ ਬਲ ਕੋਊ ਕਰੈ।
ਅਰੁ ਜਿਉ ਧੂ ਲੋਕ ਚਲੈ ਨ ਕਹੂੰ ਸਿਵ ਮੂਰਤਿ ਜਿਉ ਕਬਹੂੰ ਨ ਚਰੈ।
ਬਰ ਜਿਉ ਨ ਸਤੀ ਸਤਿ ਛਾਡਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਿ ਜਿਉ ਸਿਧ ਜੋਗ ਮੈ ਧਯਾਨ ਧਰੈ।
ਤਿਮ ਸਯਾਮ ਚਮ੍ਹ ਮਧਿ ਸਵਛ ਨਰੇਸ ਹਠੀ ਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਟਰੈ॥ ੧੨੮੦॥

Swaiyya

Jiyo na halae gir kanchan ko att haathan ko bal koyu karae.
Arr jiyo dhroo lok chalaе na kahuun siv murat jiyo kabhun na charae.
Bar jiyo na sati satt chhadh patibrati jiyo sidh jog mae dhayaan dharae.
Timm sayaam chamun madh savachh nares hathi rann te nahi naaek tarae. (1280)

ਕਬਿਤੁ

ਫੇਰਿ ਤਿਨ ਕੋਪਿ ਕੈ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਸਯਾਮ ਕਹਿ ਬੀਰ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ਸਵਛ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਬਲ ਸੈ।
ਅਤਿ ਰਥੀ ਸਤਿ ਮਹਾ ਰਥੀ ਜੁਗ ਸਤਿ ਤਹਾ ਸਿੰਧੁਰ ਹਜਾਰ ਹਨੇ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਦਲ ਸੈ।
ਘਨੇ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਰਨਿ ਪੈਦਲ ਸੰਘਾਰੇ ਭਈ ਰੁਧਰ ਰੰਗੀਨ ਭੂਮਿ ਲਹਰੈ ਉਛਲ ਸੈ।
ਘਾਇਲ ਗਿਰੇ ਸੁ ਮਾਨੋ ਮਹਾ ਮਤਵਾਰੇ ਹੈ ਕੈ ਸੋਏ ਰੂਮੀ ਤਰੈ ਲਾਲ ਡਾਰ ਕੈ ਅਤਲਸੈ॥ ੧੨੮੧॥

Kabit

Pher tinn kop kae ayodhan mae sayaam keh
Beer bahu mare savachh singh mahaa bal sae.
Att rathi satt mahaa rathi jug satt
Tahaa sindhoor hazaar hane sayaam ju ke dal sae.
Ghane baaj mare rann paedal sanghaare
Bhayi rudhar rangeen bhoom lahare uchhal sae.
Ghaayil gire su maano maha matvaare haav kae
Soye ruumi tarae laal daar kae attlasae. (1281)

Couplet

He fought most fiercely against Yadava warriors just as Jambh had fought against Indra once. The king was staying put in his post just as a flag post is erected in the battle front. (1279)

Swaiyya'

Just as Sumer mountain cannot be shaken off from its position, however hard one may try to shift it with hands or just as pole star (Dhruv Star) never shifts from its position or Shiva remains steady in his adamant posture. Just as the great chaste (virtuous) sati does not falter from her religious (moral) duty, or the Yogis get fixed in meditation posture, without any deflection, in the same manner the obstinate king Savachh Singh remained steadfast in his position. (1280)

Kabit

The poet siam has stated that field Savachh Singh, being furious with rage, had killed many enemy warriors in the battle field. Infact he had killed almost one hundred ordinary charioteers, two hundred mighty chatioteers and one thousand elephants of Krishna's army. He had killed many horses also in the battlefield along with infantry troops. The ground was red with blood shed with waves of running blood streams. The wounded soldiers were lying on the ground, as if some drug addicts were lying asleep, being completely intoxicated or with a red coloured sheet the Roomi people were sleeping there. (1281)

ਦੋਹਰਾ

ਬਹੁਤ ਸੈਨ ਹਨਿ ਜਾਦਵੀ ਬਢਿਯੋ ਗਰਬ ਅਪਾਰ।
ਮਾਨ ਉਤਾਰਿਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲਿਓ ਕੋਪ ਹਕਾਰਿ॥ ੧੨੮੨॥

Dohra

Bahut saen hann jaadvi badiyo garab apaar.
Maan utaariyo krisan prati boliyo kop hkaar. (1282)

ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਭੂਪ ਦਸ ਮਾਰੇ ਸਯਾਮ ਰਿਸਾਇ।
ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਬਨ ਤਿਨ ਭਛ ਕਰ ਲਰੇ ਨ ਹਰਿ ਸਮੁਹਾਇ॥ ੧੨੮੩॥

Kaha bhayo job hoop dass mare sayaam risaaye.
Jiyo mrig ban tinn bhachh kar lare na hari samuhaaye. (1283)

ਰਿਪੁ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨੰਤ ਹੀ ਬੋਲੇ ਹਰਿ ਮੁਸਕਾਇ।
ਸਵਛ ਸਿੰਘ ਤੁਅ ਮਾਰਿ ਹੋ ਸਯਾਰ ਸਿੰਘ ਕੀ ਨਯਾਇ॥ ੧੨੮੪॥

Rip ke bachan sunaat hi bole hari muskaaye.
Savachh singh tuye maar ho sayaar singh ki nayaae. (1284)

ਸਵੈਯਾ

ਸਿੰਘ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਜਿਉ ਸਰਦੂਲ ਘਨੇ ਬਲ ਕੈ ਰਿਸ ਸਾਥਿ ਤਚਾਯੋ।
ਜਿਉ ਜਗਰਾਜ ਲਖਿਯੋ ਬਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ।
ਜਿਉ ਚਿਤਵਾ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖ ਕੈ ਦੁਰਤ ਸਵਛ ਨਰੇਸ ਪੈ ਤਿਉ ਹਰਿ ਧਾਯੋ।
ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਤੇ ਆਗੇ ਚਲਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਰਬੁ ਦਾਰੁਕ ਐਸੇ ਧਵਾਯੋ॥ ੧੨੮੫॥

Swaiyya

Singh nihaar kae jiyo sardool ghano bal kae riss saath tachayo.
Jiyo gajraaj lakhiyo ban mae mrigraaj mano att kop badhayo.
Jiyo chitva mrig pekh kae dayurat savachh nares pae tiyo
hari dhaayo.

Pauun ko gaun te aage chaliyo hari ko rath daaruk
aaise dhvaayo. (1285)

Dohra

With the killing of many Yadava troops, the king was very proud and told Krishna with great wrathfulness showing off his vehemence. (1282)

"O Krishna! What, if you have killed ten kings you have killed ten kings with great fury, just as a deer, having eaten a straw, cannot fight a lion by coming face to face with him? (This is your condition)." (1283)

On hearing the enemy's remarks, Sri Krishna laughed and said, "O Swachh Singh! I will kill you like a lion kills a jackal. (1284)

Swaiyya'

Just as a lion, seeing a tiger, looks at him with great fury and waits for a chance or just as a lion, seeing a great elephant in the forest, gets into a rage or a leopard leaps (rushes) at seeing a deer; in the same manner, Krishna attacked Swachh Singh. The charioteer of Krishna made his chariot move at a rush (so fast) just as the wind makes a fire to rage with more fury. (1285)

ਉਤ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਵਛ ਭਯੋ ਸਮੁਹੇ ਇਤ ਤੇ ਸੁ ਚਲਿਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਬਲ ਭਈਯਾ।
 ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਰੇ ਦੋਊ ਆਪਸਿ ਮੈ ਬਰ ਜੁਧੁ ਕਰਈਯਾ।
 ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਅਰੇ ਨ ਟਰੇ ਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਧੀਰ ਧਰਈਯਾ।
 ਸਯਾਮ ਤੇ ਰਾਮ ਤੇ ਜਾਦਵ ਤੇ ਨ ਡਰਿਯੋ ਸੁ ਲਰਿਯੋ ਬਰ ਬੀਰ ਲਰਈਯਾ॥ ੧੨੮੬॥

Utt te nirap savachh bhayo saamuhe itt te su chaliyo riss kae bal bhaiya.
 Baan kamaan kirpaan lare doyu aapas mae bar judh kariyaa.
 Maar hi maar pukaar are na tare rann te att dheer dhariya.
 Sayaam te raam te jaadav ten a dariyo su lariyo bar beer lariyaa. (1286)

ਦੋਹਰਾ

ਅਧਿਕ ਜੁਧੁ ਜਬ ਤਿਨ ਕੀਯੋ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜ ਪਤਿ ਨਾ ਕੀਨ।
 ਖੜਗ ਧਾਰਿ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਮਾਰਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ॥ ੧੨੮੭॥

Dohra

Adhik judh jab tinn kiyo tab brij pati ka keen.
 Khadag dhaar sir satar ko maar juda kari deen. (1287)

ਸਵਛ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਿਯੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਕੀਓ ਕੋਪ।
 ਨਹ ਭਾਜਿਯੋ ਲਖਿ ਸਮਰ ਕੋ ਰਹਿਯੋ ਸੁ ਦਿੜ ਪਗੁ ਰੋਪਿ॥ ੧੨੮੮॥

Savachh singh jab maariyo samar singh kiyo kop.
 Neh bhaajiyo lakh samar ko rahiyo su drid pag rop. (1288)

ਸਵੈਯਾ

ਰੋਸ ਕ ਬੀਰਬਲੀ ਅਸਿ ਲੈ ਅਤਿ ਹੀ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਮਾਰੇ।
 ਅਉਰ ਕਿਤੇ ਗਿਰੇ ਘਾਇਲ ਹੁੈ ਕਿਤਨ ਰਨ ਭੂਮਿ ਨਿਹਾਰਿ ਪਧਾਰੇ।
 ਸਯਾਮ ਜੂ ਪੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਸਮਰੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਹਾਰੇ।
 ਕਾਸੀ ਮੈ ਜਿਉ ਕਲਵਤ੍ਰ ਵਹੈ ਤਿਮ ਬੀਰਨ ਚੀਰ ਕੇ ਦੁੈ ਕਰਿ ਡਾਰੇ॥ ੧੨੮੯॥

Swaiyya

Ross ka beer bali ass lae att hi bhat sri jadubeer ke mare.
 Aayur kite gire ghaaiyal haav kitne rann bhoom nihaar padhaare.
 Sayaam juu pae ehh bhaat kahiyo samres bali teh te ham hare.
 Kaasi mae jiyu kalvatar vahae tim beeran cheer ke dae kari dare. (1289)

From one side Swachh Singh came forward while from this side Balram advanced with great fury. Both were fighting with bows and arrows, swords and other weapons in hand and fought a fierce battle. They were staying put in their positions by shouting "Kill him, kill him", and they never left the battle field (in panic) but were fighting with perseverance. Swachh Singh was neither afraid of Krishna nor Balram or other Yadava troops and the mighty warrior continued to fight vigorously. (1286)

Couplet

When both had fought for quite sometime, you know what Krishna did. With a single stroke of the sword, he cut off the head of the enemy. (1287)

When Swachh Singh got killed, then Amer Singh became furious with rage. He never got frightened on seeing the battle progress, but stood there firmly in his position (with his feet dug in there). (1288)

Swaiyya'

When the mighty warrior Samar Singh, becoming furious with rage, and holding his sword in hand, had killed many warriors of Sri Krishna and many had fallen, being wounded, while many warriors had run away from the battle field being defeated. They went upto Sri Krishna and told him that they had been defeated by Samar singh. Samar Singh's sword moves like the saw moves at Kasi (Benaras). He had sawed the warriors into two pieces by chopping them into two. (1289)

ਬੋਲ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਦਲ ਮੈ ਭਟ ਹੈ ਕੋਊ ਜੋ ਅਰਿ ਸੰਗ ਲਰੈ।
ਉਹ ਕੇ ਬਹੁ ਅਸਤ੍ਰ ਸਹੈ ਤਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਉਹਿ ਉਪਰ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰੈ।
ਨਿਜ ਪਾਨ ਪੈ ਪਾਨ ਘਰੇ ਘਨਸਯਾਮ ਸੁ ਕੋਇ ਨ ਬੀਰਨ ਲਾਜ ਧਰੈ।
ਰਨ ਮੈ ਜਸ ਕੋ ਸੋਊ ਟੀਕੋ ਲਹੈ ਸਮਰੇਸ ਕੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਨਾਹਿ ਟਰੈ॥ ੧੨੯੦॥

bol kehio har ju har ju dal mein bhat hai kuoo jo ari sung larai.
oh ke boh astar sehai tan mein apnai oh uper sastar karai.
nij paan pai paan dharai ghanasyam so koiai na bearan laaj dharai.
runn mein ko souoo teeko lehai samres kai judh tai
nahai terai. (1290)

ਦੋਹਰਾ

ਬਹੁਤੁ ਜੁੱਧੁ ਸੁਭਟੀਨ ਕਰਯੋ ਕਹਾ ਕਰੈ ਬਲਵਾਨ।
ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹੁਤੋ ਮਾਂਗ ਲੀਏ ਤਿਹ ਪਾਨ॥ ੧੨੯੧॥

Dohra

bohat judh subhtan kaha karai balwan.
ahav singh bali hatai mang leelai teh paan. (1291)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਕੋਊ ਪ੍ਰਸਨ ਇਹ ਠਾਂ ਕਰੈ ਕਿਉ ਨ ਲਰੇ ਬਿਜਰਾਜ।
ਯਹ ਉੱਤਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਾਜ॥ ੧੨੯੨॥

Kabio baach

Dohra

kouoo parsan eh tha(n) karai keiu na larai brijraj.
yeh uttar hai tahai ko koutak dekho kaaj. (1292)

Krishna then addressed his army by challenging out (shouting aloud and said, is there any warrior who could face the enemy by fighting against them, who could stand against many arrows of the enemy, and then lead an attack with his armour. Krishna, holding a beetle nut in hand, was thinking that there was none among his warriors who could hold his shame. Then he said again loudly that the warrior would get honoured by facing enemy Samar Singh and who would not fall back in the battle field. (1290)

Dohra

The great warriors had fought bravely, but what more could they do? One Ahav Singh was the only warrior who took the bowl hunt from the hands of Krishna by asking for it. (1291)

Kabiou baach

Dohra

If anyone who is listening to this talk would question as to why Krishna himself did not fight then one could say that he wanted to watch the fun and did not take part in the fighting. (1292)

ਸਵੈਯਾ

ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਰਿ ਕੋ ਭਟ ਸੋ ਤਿਹ ਉਪਰ ਕੋਪ ਕੈ ਧਾਯੋ।
ਸੰਗਰ ਸਿੰਘ ਹਠੀ ਹਠਿ ਸਿਉ ਨ ਹਟਯੋ ਸੁ ਤਹਾ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ।
ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੰਘਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਅਸ ਲੈ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ।
ਐਸੇ ਪਰਯੋ ਧਰ ਪੈ ਧਰ ਮਾਨਹੁ ਬੱਜੁ ਪਰਯੋ ਭੂਅ ਕੰਪੁ ਜਨਾਯੋ॥ ੧੨੯੩॥

Swiyya

ahav singh bali har ko bhat so teh ooper kop kai dhariou.
sangar singh hathi hath siun na hatiou so taha(n) uti judh machaiou.
ahav singh ki sungar singh maha us lai sir kaat giriou.
aisai pariou dhar pai dhar manoh bajar pariou bhua kamp
janaiou. (1293)

ਕਬਿਤੁ

ਭੂਪ ਅਨਰੁਧ ਸਿੰਘ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਸਯਾਮ ਤੀਰ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਨਿਕਟਿ ਬੋਲ ਲਯੋ ਹੈ।
ਕੀਨੋ ਸਨਮਾਨ ਘਨਸਯਾਮ ਕਹਯੋ ਜਾਹੁ ਤੁਮ ਰਬਹਿ ਧਵਾਹਿ ਚਲਯੋ ਰਨ ਮਾਂਝ ਗਯੋ ਹੈ।
ਤੀਰ ਤਰਵਾਰਨ ਕੋ ਸੈਬੀ ਜਮਦਾਰਨ ਕੋ ਘਟਿਕਾ ਦੁਇ ਤਿਹੀ ਠਉਰ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਹੈ।
ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਸਿਚਾਨੋ ਜੈਸੇ ਚਿਰੀਆ ਕੋ ਤੈਸੇ ਹਰਿ ਬੀਰ ਕੋ
ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਹਯੋ ਹੈ॥ ੧੨੯੪॥

Kabit

bhoop anrudh singh thadhho huto Siam teer har ju bilik
kai nikat bol liou hai.
keeno sanman ghansiam kehio jah tum ratheh dhavaeh
chaliou run manjh gayo hai.
teer tarvarn ko saibi jamdaran ko gatika dei tihi thaur
maha judh bhaiou hai.
jaisai singh mirag ko sichani jaisai chiria ko taisai har
beer ko samar singh hiyo hai. (1294)

Swaiyya'

Krishna's warrior Abhav Singh got enraged and launched an attack on the enemy warriors. Sangar Singh was very obstinate and had stood fast against the enemy and attacked violently. Then Sangar Singh took out his large sword and cut away Abhav Singh's head. His headless body was lying on the ground as if the lightning had fallen there causing an earthquake. (1293)

Kabit

Raja Anrudh Singh was standing close by Krishna; and he had called him. Firstly he gave him respect and then Krishna ordered him to go and fight in the battle. So he raced and went there. Arrows and Swords were used in the battle and daggers or bayonets were further used. For about eight hours the fighting continued very furiously. Just as the lion chases a deer, or the hawk kills the sparrows, similarly Krishna warriors had been killed by Samar Singh. (1294)

ਕਬਿਤੁ

ਜੈਸੇ ਕੋਉ ਅਉਖਦ ਕੇ ਬਲ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦੂਰ ਕਰੇ ਸਤਿ ਬੈਦ ਰੋਗ ਸੰਨਪਾਂਤ ਕੋ।
ਜੈਸੇ ਕੋਉ ਸੁਕਬਿ ਕੁਕਬਿ ਕੇ ਕਬਿਤ ਸੁਨਿ ਸਭਾ ਬੀਚ ਦੂਖ ਕਰਿ ਮਾਨਤ ਨ ਬਾਤ ਕੋ।
ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਨਾਗ ਕੋ ਹਨਤ ਜਲ ਆਗ ਕੋ ਅਮਲੁ ਸੁਰ ਰਾਗ ਕੋ ਸਚਿੰਤ ਨਰ ਗਾਤ ਕੋ।
ਤੈਸੇ ਤਤਕਾਲ ਹਰਿ ਬੀਰ ਮਾਰ ਡਾਰਯੋ ਜੈਸੇ ਲੋੜ ਹੂੰ ਤੇ ਮਹਾਂ ਗੁਨਿ ਨਾਸੈ
ਤਮ ਪ੍ਰਾਤ ਕੋ॥ ੧੨੯੫॥

Kabit

jaisai kouoo aoukhad ko bal kab Siam kehai dur harai sat
baid rog sanpat ko.
jaisai kouoo sakab kukab ke kabit sunn sabha beech dukh
har manat ka baat ko.
jaisai singh nag ko hanat jal aag ko amal sur rag ko sachint nar gaat ko.
taisai tatkal har beer mar dariou jaisai bodh hun tai maha gun
nasai tum parat ko. (1295)

ਕਬਿਤੁ

ਬੀਰਭੱਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਾਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਲ ਸਿੰਘ ਕੋਪ ਕਰਿ ਅਰਿ ਸਮੁਹੇ ਭਏ।
ਸਮਰ ਕੇ ਬੀਚ ਜਹਾਂ ਠਾਢੇ ਹੈ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਤਾਹੀ ਕੋ ਨਿਹਾਰ ਰੂਪ ਪਾਵਕ ਸੇ ਹੂੰ ਗਏ।
ਆਯੁਧ ਸੰਭਾਰ ਲੀਨੇ ਜੁੱਧ ਮੈ ਸਭੇ ਪ੍ਰਬੀਨੇ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਬੀਰ ਚਾਰੋ ਓਰ ਹੂੰ ਤੇ ਆ ਖਏ।
ਤਾਹੀ ਸਮੇ ਬਲਵਾਨ ਤਾਨ ਕੈ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਚਾਰੋ ਨਿਪ ਹਰਿ ਜੂ ਕੇ ਮਾਰਿ
ਛਿਨ ਮੈ ਲਏ॥ ੧੨੯੬॥

Kabit

Beerbhadar singh baasudev singh beer singh Bal singh kop kari
ari saamuhe bhaye.
Samar ke beech jaha thaado hai samar singh Taahi ko nihaar roop
paavak se haav gaye.
Aayudh sanbhaar line judh mae sabae parbine
Sayaam ju ke beer chaaro orr hunn te aa khaye.
Taahi nirap balvaan taan ke kamaan baan
Chaaro nirap hari juu ke maari chhin mae laye. (1296)

Kabit

The poet Siam says that Krishna had killed the warriors (enemy) in no time just as a poet feels pained in the meeting hearing the poetry of a naive poet and does not agree with his thoughts or just as a lion destroys the elephant in water or fire or just as a crude Raja or wompy destroys a human being or greed destroys good qualities or the darkness disappears on the dawn of day as the sun rises. (1295)

Kabit

Birbhadar Singh, Baldev Singh, Bir Singh and Bal Singh became furious with rage and came face to face with the enemy. Where Samar Singh was standing in the battle field they saw him, and became red with rage. They were all expert in the art of fighting and they took up their weapons and all the warriors of Krishna rushed forward from all sides. That moment the mighty Samar Singh stretched his bow and struck his arrows, which killed all the four warriors of Krishna in no time. (1296)

ਕਾਨੁ ਜੁ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਜਬ ਚਾਰੋ ਹੀ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਅਉਰਨ ਸਿਉ ਹਰਿ ਯੋ ਉਚਰੈ।
ਅਬ ਕੋ ਭਟ ਹੈ ਹਮਰੇ ਦਲ ਮੈ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਜਾਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ।
ਅਤਿ ਹੀ ਬਲਵਾਨ ਸੋ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰੈ ਸੁ ਲਰੈ ਨ ਡਰੈ।
ਸਭ ਇਉ ਇਮ ਸਯਾਮ ਪੁਕਾਰ ਕਹਯੋ ਕੋਊ ਹੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ॥ ੧੨੯੭॥

Kaan Ju Baach

Swaiyya

Jab chaaro ei beer hane rann mae tab aayuran siyo hari yo ucharae.
Ab ko bhat hae hamre dal mae ehh saamuhe jaaye kae judh karae.
Att hi balvaan so dhaaye kae jaaye kae ghaaye karae su larae na darae.
Sab siyo imm sayaam pukaar kahiyo kayu hae ari ko bin
praan karae. (1297)

ਰਾਛਸ ਹੋ ਇਕ ਸਯਾਮ ਕੀ ਓਰ ਸੋਊ ਚਲ ਕੈ ਅਰਿ ਓਰ ਪਧਾਰਿਯੋ।
ਕੂਰ ਧੂਜਾ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹੈ ਜਗ ਸੋ ਤਿਹ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਮਾਰਤ ਹੋ ਰੇ ਸੰਭਾਰੁ ਅਬੈ ਕਰਿ ਯਾ ਬਤੀਯਾ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਤਾ ਸਮਰੇਸ ਕੋ ਬਾਨ ਹਨਿਯੋ ਰਹਿਯੋ ਠਉਰ ਮਨੋ ਕਈ ਦਿਵਸ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ॥ ੧੨੯੮॥

Raachhas ho ikk sayaam ki orr sayu chal kae arr orr padhaariyo.
Karoor dhuja tehh naam kahae jag so tehh so ehh bhaat uchaariyo.
Maarat ho re sanbhaar abaae kari yaa batiya dhan baan sanbhaariyo.
Taa samres ko baan haniyo rahiyo thor mano kayi dives
ko maariyo. (1298)

ਦੋਹਰਾ

ਕੂਰ ਧੂਜਾ ਰਨ ਮੈ ਹਨਯੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਕੋ ਕੋਪਿ।
ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਬਧਨ ਕੋ ਬਹੁਰ ਰਹਿਓ ਪਗੁ ਰੋਪਿ॥ ੧੨੯੯॥

Dohra

Karoor dhuuja rann mae hanyo samar singh ko kop.
Sakat singh ke badhan ko bahor pag rop. (1299)

**Then Kahna said
Swaiyya'**

When all the four warriors were killed, then Krishna addressed his warriors like this. Who is such a warrior in our army to take up cudgels against this man and fight against him? Whosoever is a mighty warrior, should rush towards him and attack the enemy, thus waging a war without having any fear. Krishna addressed loudly all of his men with the war cry saying, "Is there anyone amongst you who could take away the enemy's life? (1297)

There was a demon in Krishna's army who started marching towards the enemy. He was called by the (world) "Koor Dhuja", he went and told the enemy like this. "O Samar Singh! You better get ready, now I am going to kill you." He took up his bow and arrow after saying this and shot an arrow at Samar Singh which struck him thus killing him on the spot, as if he were dead since many days. (1298)

Couplet

Koor Dhuja had killed Samar Singh in the battle field while Sakat Singh was getting ready to kill him (by digging his feet). (1299)

ਕੂਰ ਧੁਜ ਬਾਚ

ਕਬਿਤੁ

ਗਿਰਿ ਸੋ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤ ਕੂਰ ਧੁਜ ਆਹਵ ਮੈ
ਕਹੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਸਤ੍ਰ ਬਧ ਕੋ ਚਹਤ ਹੈ।
ਸੁਨਿ ਰੇ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਮਾਰਿਯੋ ਜਿਉ ਸਮਰ ਸਿੰਘ
ਤੈਸੇ ਹਉ ਹਨਿ ਹੋ ਤੂ ਹਮ ਸੋ ਖਹਤ ਹੈ।
ਐਸੇ ਕਹਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਬੜੇ ਬ੍ਰਿਛ ਕੇ ਸਮਾਨ
ਲੀਨ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਅਉਰ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸਹਤ ਹੈ।
ਬਹੁਰੇ ਪੁਕਾਰਿ ਦੈਤ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ਨਿਹਾਰਿ ਨਿਪ
ਤੋ ਮੈ ਕੋਊ ਘਰੀ ਪਲ ਜੀਵਨ ਰਹਤ ਹੈ॥ ੧੩੦੦॥

Karoor Dhuj Baach

Kabit

Gir so dhikaayi det karoor dhuj aahav mae
Kahae kabi raam satar badh ko chehat hai.
Sunn re sakat singh maariyo jiyo samar singh
Taisae hayu hani ho tuu ham so kheat hai.
Aaise keh gadaa geh bade brichhh ke samaan
Leen asi paan aaur sastran sehat hai.
Bahuro pukaar daaet kahiyo hai nihaar nirap
To mae kayu ghari pal jeevan rehat hai
To mae kayu ghari pal jeevan rehat hai.(1300)

ਦੋਹਰਾ

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਸੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬੋਲਿਯੋ ਕੋਪੁ ਬਢਾਇ।
ਜਾਨਤ ਹੋ ਘਨ ਕ੍ਰਾਰ ਕੋ ਗਰਜਤ ਬਰਸਿ ਨ ਆਇ॥ ੧੩੦੧॥

Dohra

Sakti singh sunn ari sabad boliyo kop badaye.
Jaanat ho ghan kavaar ko garjat baras na aaye. (1301)

Koor Dhuja said

Kabit

Koor Dhuja was seen like a mountain in the battle-field front. The poet Ram has stated that he wanted to kill the enemy, so he said, "O Sakat Singh! I shall kill you, just as I have killed Samar Singh, so why are you trying to fight against me? Saying this he took up his mace like a big tree, and took up his sword alongwith other weapons. Then the demon addressed him like this. O Raja (Sakat Singh)! Look, there is hardly, any time left in your life's span (you will lose your life in a moment). (1300)

Couplet

Then Sakat Singh, on hearing the enemy's words spoke like this. "I know that the clouds in the month of Kartik make a thunderous noise, but they know not how to bring rain." (1301)

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਨਿਸਾਚਾਰ ਜੀ ਅਪੁਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਿਓ।
ਅਸਿ ਲੈ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਿਯੋ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਓ।
ਬਹੁ ਜੁਧ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਧਿਆਨ ਭਯੋ ਨਭਿ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਤੇ ਉਚਰਿਓ।
ਅਬ ਤੋਹਿ ਸੰਘਾਰਿਤ ਹੋ ਪਲ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਧਰਿਓ॥ ੧੩੦੨॥

Swaiyya

Yo sunn kae teh h baat nisaachaach ji apune att kop bhariyo.
Ass lae teh saamuhe aaye ariyo saktas bali nahi naaeku dariyo.
Bahu judh kae antar dhyaaan bhayo nab mae praghtiyo te uchariyo.
Ab tohe sanghaarit ho pal mae dhan baan sanbhaar kae
paan dhariyo. (1302)

ਦੋਹਰਾ

ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਰਤ ਨਭ ਤੇ ਉਤਰਿਯੋ ਕੂਰ।
ਪੁਨਿ ਆਯੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਅਧਿਕ ਲਰਿਯੋ ਬਰ ਸੂਰ॥ ੧੩੦੩॥

Dohra

Baanan ki barkha karat nabh te utriyo karoor.
Pun aayo rann bhoom mae adhik lariyo bar suur. (1303)

ਸਵੈਯਾ

ਬੀਰਨ ਮਾਰ ਕੈ ਦੈਤ ਬਲੀ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਚਿਤ ਹੀ ਹਰਖਿਓ ਹੈ।
ਹੀ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਭਯੋ ਸਕਤੇਸ ਸੰਘਾਰਬੇ ਕੋ ਸਰਖਿਓ ਹੈ।
ਜਿਉ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ਬਰਿ ਚਾਪ ਕਰ ਮੈ ਕਰਖਿਓ ਹੈ।
ਮੇਘ ਪਰੇ ਬਰ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਸਰ ਜਾਲ ਕਰਾਲੀਨ ਤਿਉ
ਬਰਖਿਓ ਹੈ॥ ੧੩੦੪॥

Swaiyya

Beeran maar kae daint bali apne chitt mae att hi harkhiyo hai.
Hi tajji sank nisank bhayo saktas sangharabe ko sarkhiyo hai.
Jiyo chapla chamake bari chaap liyo kar mae karkhiyo hai.
Megh pare bar buundan jiyo sar jaal karaleen tiyo
barkhiyo hai. (1304)

sSwaiyya'

On hearing the words of Sakat Singh in such a fashion, the demon Koor Dhuj was filled with rage (in his mind), and taking his sword, he stood in front of him but mighty Sakat Singh was not frightened a bit even. (After waging a war for long, then appearing in the sky he said, "I will kill you in a moment and took his bow and arrows in his hand. (1302)

Couplet

Karoor Dhuj, shooting his arrows from the sky, then came down on the ground and came in the battle filed and started fighting fiercely. (1303)

Swaiyya'

After killing many warriors, the demon felt very happy and thrilled in his heart. He was completely relaxed having given up all his per-reservations or fears and advanced to kill Sakat Singh. He took up an arrow in his hand like the flash of lightning and started shooting his dreadful arrows like the rain drops pouring from the clouds. (1304)

ਸੋਰਠਾ

ਪਗ ਨ ਟਰਿਓ ਬਰ ਬੀਰ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਧੁਜ ਕੂਰ ਤੇ।
ਅਚਲ ਰਹਿਓ ਬਨ ਧੀਰ ਜਿਉ ਅੰਗਦ ਰਾਵਨ ਸਭਾ॥ ੧੩੦੫॥

Sortha

Pag na tariyo bar beer sakti singh dhuj karoor te.
Achal rahiyo rann dheer jiyo angad raavan sabha.(1305)

ਸਵੈਯਾ

ਭਾਜਤ ਨਾਹਿਨ ਆਹਵ ਤੇ ਸਕਤੇਸ ਮਹਾ ਬਲਵੰਤ ਸੰਭਾਰਿਓ।
ਜਾਲ ਜਿਤੋ ਅਰਿ ਕੇ ਸਰ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਅਗਨਾਯੁਧ ਸਾਬ ਪ੍ਰਜਾਰਿਓ।
ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ਕੂ ਧੁਜਾ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਿਯੋ।
ਐਸੇ ਹਨਯੋ ਰਿਪੁ ਜਿਉ ਮਘਵਾ ਬਲ ਕੈ ਬ੍ਰਿਤਰਾਸੁਤ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਿਓ॥ ੧੩੦੬॥

Swaiyya

Bhaajat naahin aahav te saktes maha balvant sanbhariyo.
Jaal jito arri ke sar ko tab hi aganayudh saath parjariyo.
Paiin layo dhan baan risaaye kae kuu dhuja sir
kaati utaariyo.
Aaise hanyo rip jiyo maghva bal kae britrasur daint
sanghariyo. (1306)

ਦੋਹਰਾ

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਜਬ ਕੂਰਧੁਜ ਮਾਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਇ।
ਜਿਉ ਬਰਖਾ ਰਿਤੁ ਕੇ ਸਮੈ ਦਉਰ ਪਰੇ ਅਰਿਰਾਇ॥ ੧੩੦੭॥

Dohra

Sakti singh jab karoordhuj maariyo bhoom giraye.
• Jiyo barkha rittu ke samae daur pare ariraaye. (1307)

Sortha

The mighty Sakat Singh did not retrace his steps from facing Koor Dhuja. This invincible man remained steady in the battle just as Angad behaved firmly in the assembly of Ravana. (1305)

Swaiyya'

Sakat Singh did not flee from the battle field and he mustered his courage. The arrows of the enemy were burnt by him with the fire weapon and getting furious with rage, he took up his bow and arrows. and cut off the head of Koor Dhuja. He had killed the enemy just as Inder had killed the demon Brikasur with his prowess. (1306)

Couplet

When Sakat Sing had killed Koor Dhuja and thrown him on the ground, the enemy forces attacked him ferociously just as moths flock at a burning lamp during monsoon period. (1307)

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਕਧੁਜਾ ਨਿਜ ਭ੍ਰਾਤ ਨਿਹਾਰਿ ਹਨਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਵਹੁ ਧਾਯੋ।
ਦਾਤ ਕੀਏ ਕਈ ਜੋਜਨ ਲਉ ਗਿਰਿ ਸੋ ਤਿਹ ਆਪਨੋ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ।
ਰੋਮ ਕੀਏ ਤਰੁ ਸੇ ਤਨ ਮੈ ਕਰਿ ਆਸੁਧ ਲੈ ਰਨਿ ਭੂਮਹਿ ਆਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਤਨਯੋ ਕਰਿ ਚਾਪ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸਿਉ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੧੩੦੮॥

Swaiyya

Kakdhuja nij bhraat nihaar hanyo tab hi riss kae vahu dhaayo.
Daat kiye kayi jojan layu giri so tehh aapno roop banayo.
Rom kiye taru se tan mae kari aayudh lae ranni bhoomeh aayo.
Sri saktas tanayo kari chaap su ek hi baan siyo maari
giraayo. (1308)

ਦੈਤ ਚਮੁੰ ਪਤਿ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਬਰ ਕੈ ਨਿਪ ਉਪਰਿ ਧਾਯੋ।
ਰਾਛਸ ਸੈਨ ਅਛੁਹਨਿ ਲੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ।
ਬਾਨ ਬਨਾਇ ਚੜਿਯੋ ਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਆਪਨ ਨਾਮੁ ਕੁਰੂਪ ਕਹਾਯੋ।
ਐਸੇ ਚਲਿਯੋ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਮਨੋ ਸਾਵਨ ਕੋ ਉਨਏ ਘਨੁ ਆਯੋ॥ ੧੩੦੯॥

Daaunt chammun pati thaado huto tehh ko bar kae nirap upar dhaayo.
Rachhas saain achhuhani lae apne mann mae atti kop badhayo.
Baan banaye chadiyo rann ko tehh aapan naam kuroop kahayo.
Aaise chaliyo ari ko badh ko mano saavan ko unaye
ghanu aayo. (1309)

ਹੇਰਿ ਚਮੁੰ ਬਹੁ ਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਮਨਿ ਰੋਸ ਭਯੋ ਹੈ।
ਧੀਰਜ ਬਾਧਿ ਅਯੋਧਨ ਮਾਝਿ ਸਰਾਸਨਿ ਬਾਨ ਸੁ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਹੈ।
ਤ੍ਰਾਸ ਸਬੈ ਤਜਿ ਕੈ ਲਜਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਸੁ ਗਯੋ ਹੈ।
ਦਾਨਵ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰਨ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਮਨੋ ਬੀਰ ਸਮੀਰ ਭਯੋ ਹੈ॥ ੧੩੧੦॥

Heri chammun bahu satran ki saktas bali mani ros bhayo hai.
Dheeraj baadhi ayodhan maajh sarasani b aan su paain layo hai.
Traas sabae taji kae laji kae ari ked al ke samuhe su gayo hai.
Daanav megh bidaaran ko rann mae mano beer sameer
bhayo hai. (1310)

Swaiyya'

When the brother of Koor Dhuja Kak Dhuja saw his brother being killed, he got enraged and attacked with fury. He lengthened his teeth for many miles and transformed himself into a mountain, having hair like trees and armed with his weapons came to the battle field. But Sakat Singh, taking one arrow, stretched his bow and with one arrow killed him and threw him down. (1308)

Then one demon army commander was standing nearby, who suddenly attacked the King (Sakat Singh). Taking his force of demons he became furious with rage and sharpening many arrows he proceeded for attack, and he was called by the name 'Karup'. He rushed forward to kill the enemy and he launched a fierce attack just as in the month of Savan (July) the clouds gather together in a cluster. (1309)

By perceiving a huge army of the enemy, the mighty Sakat Singh also become furious with rage. He took up his bow and arrows in hand having surveyed the whole situation in the battle front he came in front of the enemy force, ridding himself of all fear and other doubts. It seemed as if the mighty Sakat Singh had appeared as a storm (wind) to disperse the clouds of the force of demons. (1310)

ਅੰਤ੍ਰ ਧਯਾਨ ਕੁਰੂਪ ਭਯੋ ਨਭ ਮੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ।
ਜੈ ਹੋ ਕਹਾ ਹਮ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਗਜ ਬਾਜ ਅਨੇਕ ਅਕਾਸ ਤੇ ਡਾਰੇ।
ਰੂਖ ਪਖਾਨ ਸਿਲਾ ਰਬ ਸਿੰਘ ਧਰਾਧਰ ਗੀਛ ਮਹਾ ਅਹਿ ਕਾਰੇ।
ਆਨਿ ਪਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਜੋਰ ਸੋ ਭੂਪ ਬਚਿਓ ਸਿਗਰੇ ਦਬਿ ਮਾਰੇ॥ ੧੩੧੧॥

Antar dhayaan kuroop bhayo nabh mae tehh jaaye kae
baain uchare.

Jae ho hahha ham te bhaji kae gaj baaj anek akaas te daare.
Rookh pakhaan sila rath singh dharadhar reechh maha ahi kaare.
Aan pare rann bhoomi mae jor so bhoop bachiyo sigre
dabi maare. (1311)

ਜੇਤਕ ਡਾਰਿ ਦਏ ਨਿਪ ਹੈ ਗਿਰਿ ਤੇਤਕ ਬਾਨਨ ਸਾਥ ਨਿਵਾਰੇ।
ਜੇ ਰਜਨੀਚਰ ਠਾਢੇ ਹੁਤੋ ਸਕਤੋਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਓਰਿ ਪਧਾਰੇ।
ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਘਾਇਲ ਏਕ ਕਰੇ ਇਕ ਮਾਰੇ।
ਦੈਤ ਚਮ੍ਰੁ ਨ ਬਸਾਤ ਕਛੁ ਅਪਨੇ ਛਲ ਛਿਦ੍ਰਿਨਿ ਕੈ ਸਬ ਹਾਰੇ॥ ੧੩੧੨॥

Jetak daar daye nirap pae giri tetek baanan saath nivaare.
Je rajnihar thaade hute sakes bali tehh orri padhaare.
Paaan kirpaan laye balvaan su ghayil ek kare ikk maare.
Daaaint chamuun na basaat kachhu apne chhal
chhidran kae sab haare. (1312)

ਨਿਪ ਨੇ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ਰਿਸ ਸਾਥ ਕੁਰੂਪ ਕੇ ਬੀਰ ਹਨੇ।
ਜੇਊ ਜੀਵਤ ਥੇ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਰਗਾਇ ਪਰੇ ਬਰਬੀਰ ਘਨੇ।
ਜੇਊ ਆਨਿ ਲਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੇ ਰੁਪਿ ਠਾਢੇ ਲਰੇ ਕੋਊ ਸ੍ਰੁਉਨ ਸਨੇ।
ਮਨਿ ਯੋ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਰਿਤੁਰਾਜ ਸਮੈ ਦ੍ਰੁਮ ਕਿੰਸਕ ਲਾਲ ਬਨੇ॥ ੧੩੧੩॥

Nirap ne bahuro dhan baan layo riss saath kuroop ke beer hanc.
Jeyu jeevat the kari aayudh lae arrraye pare barbeer ghane.
Jeyu aan lare bin praan kare roop thaade lare koyu saruun sane.
Maani yo upma upji rituraaj samae dram kinsak
laal bane. (1313)

Kuroop demon disappeared and from the sky he spoke like this, "Where will you run away from my strike?" Then he threw many elephants and horses from the skies. Then many trees, stones, rocks, chariots, hillocks, bears and large size black snakes were hurled from the skies to the battle front, which killed everyone else except the king (Sakat Singh). (1311)

Whatever mountain like rocks were thrown on Sakat Singh by the demon, were cut into pieces by his arrows. Sakat Singh then marched towards the side where the demon was standing (Rajnichar). That mighty warrior had wounded many of the enemy troops by wielding his sword and killed some of them. The demon force had no control over him (Sakat Singh) and all were defeated by him due to their guile and deceit. (1312)

Then Sakat Singh took up his bow and arrow in his hands and shot many arrows at Karup Singhs body with fury and the demons, who were still alive, all attacked Sakat Singh with all their weapons in hand raising a war cry. All those, who came to fight with him, were done to death, while some fought with great grit and were wounded badly. The poet has described the beauty of the scene as in the spring season (Basant), the trees of saffron had become red in colour. (1313)

ਦੋਹਰਾ

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਸਮਰ ਮੈ ਬਹੁਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ।
ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਮੈ ਭਟ ਪ੍ਰਬਲ ਤੇ ਬਹੁ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ॥ ੧੩੧੪॥

Dohra

Sakti singh tehh samar mae bahure sastar sanbhaari.
Asur saen mae bhat prabal te bahu daye sanghaar. (1314)

ਸਵੈਯਾ

ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਨਾਮ ਕਰੂਪ ਕੋ ਬਾਧਵ ਕੋਪ ਭਯੋ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਗਹਿਓ।
ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕੋ ਚਹਿਓ।
ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਆਯੋ ਤਹਾ ਨ ਟਰਿਓ ਵਹ ਜੁਧ ਹੀ ਕੋ ਉਮਰਿਓ।
ਸੁਨਿ ਰੇ ਸਕਤੇਸ ਸੰਭਾਰਿ ਸੰਘਾਰਤ ਕੋ ਤੁਮ ਹੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਓ॥ ੧੩੧੫॥

Swaiyya

Bikartanan naam karoop ko bhadhav kop bhayo assi paaain gahiyo.
Kabi sayaam kahae rann mae tehh ko mann mae ari ke
badhbe ko chahiyo.
Su dhavaaye kae sayandan aayo taha na tariyo
veh judh hi ko umihiyo.
Suni ke sakes sanbhaar sanghaarat ko
tum ho ehh bhaat kahiyo.(1315)

ਦੋਹਰਾ

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਯਹਿ ਬਚਨਿ ਸੁਨਿ ਲੀਨੀ ਸਕਤਿ ਉਠਾਇ।
ਚਪਲਾ ਸੀ ਰਵਿ ਕਿਰਨ ਸੀ ਅਰਿ ਤਕਿ ਦਈ ਚਲਾਇ॥ ੧੩੧੬॥

Dohra

Sakti singh yeh bachan suni lini sakti uthaye.
Chapla si ravi kiran si ari taki dayi chalaye.(1316)

Couplet

Sakat Singh then took up his weapons and killed most of the warriors in the demon's force. (1314)

Swaiyya

The brother of karup demon, named "Bihratanin" took his sword. The poet Siam has stated that he had felt within himself a desire to kill the enemy in the battle field. So he raced his chariot and came there, and did not falter with a desire to take part in fighting (battle) and said, "O Sokat Singh! Listen to me. I will kill you right now." (1315)

Couplet

After hearing these words, Sakat Singh picked up his spear, and aiming at the enemy threw it at him like the lightning strike or the rays of the sun. (1316)

ਸਵੈਯਾ

ਲਾਗਿ ਗਈ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਕੇ ਉਰਿ ਚੀਰ ਕੈ ਤਾ ਤਨ ਪਾਰ ਭਈ।
ਜਿਹ ਉਪਰਿ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸਬ ਹੀ ਸੋਊ ਲੋਹ ਮਈ।
ਲਸਕੈ ਉਰਿ ਰਾਕਸ ਕੇ ਮਧ ਯੋ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਈ।
ਮਨੋ ਰਾਹ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਪੂਰਬ ਬੈਰ ਕੋ ਸੂਰਜ ਕੀ ਕਰਿ ਲੀਲ ਲਈ॥ ੧੩੧੭॥

Swaiyya

Laagi gayi bikartaanan ke orr cheer kae taa tann paar bhayi.
Jeh upar kanchan ki sab aakrit hae sab hi soyu loh mayi.
Lasakae urr raakas ke madh yo upma tehh ki kabi bhaakh dayi.
Mano raahu bichaar kae purab baaer ko suraj ki kari leel layi. (1317)

ਦੋਹਰਾ

ਉਤ ਬਰਛੀ ਕੇ ਲਾਗਤ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਬਲਵਾਨ।
ਸਬ ਦੈਤਨ ਕੋ ਮਨ ਡਰਿਓ ਹਾ ਹਾ ਕੀਓ ਬਖਾਨ॥ ੧੩੧੮॥

Dohra

Utt barchhi ke lagat hi praan taje balvaan.
Sab daintan ko mann dariyo ha ha kiyo bakhaan. (1318)

ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਜਬ ਮਾਰਿਓ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਰਨਧੀਰਿ।
ਸੋ ਕੁਰੂਪ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਸਹਿ ਨ ਸਕਿਓ ਦੁਖ ਬੀਰ॥ ੧੩੧੯॥

Bikartaanan jab maariyo sakti singh ranndheer.
So kuroop avilok kae she na sakiyo dukh beer. (1319)

ਸਵੈਯਾ

ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਕੋ ਬਧ ਪੇਖਿ ਕੁਰੂਪ ਸੁ ਕਾਲ ਕੋ ਪ੍ਰੇਰਿਓ ਅਕਾਸ ਤੇ ਆਯੋ।
ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਬਛੁ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਮਹਾ ਅਰਿ ਗ੍ਰੀਵ ਲਗਾਯੋ।
ਸੀਸ ਪਰਿਓ ਕਟਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਸੁ ਕਬੰਧ ਲਏ ਅਸਿ ਕੋ ਰਨਿ ਧਾਯੋ॥ ੧੩੨੦॥

Swaiyya

Bikartaanan ko bhadh pekh kuroop su kaal ko pareriyo akaas te aayo.
Baan kamaan kirpaan gadaa geh lae kar mae ati judh machayo.
Sri saktes badh dhan taan kae baan maha ari greev lagayo.
Sess pariyo kati kae dharni su kabhandh laye asi ko rani dhaayo. (1320)

Swaiyya'

The spear struck at the chest of (the demon) Bikratanin and pierced through his body, appearing from the other side, and this was decorated with gold coating, being made of iron. This was shining in the chest of the demon the beauty of which has been described by the poet as if the rahu (demon) had swallowed the rays of the sun thinking of previous enmity with him. (1317)

Couplet

On the striking of the spear in his chest, the demon gave up his life. All the other demons got terrified at heart and were all crying "Alas, Alas!" (1318)

When the mighty Sakat Singh had killed Bikratanin then his brother, Kurup could not bear this loss. (1319)

Swaiyya'

On seeing the death of Bikratanin, Kurup the messenger of the god of death (kal) descended from the skies and engaged him (Sakat Singh) in a fierce battle, being armed with bow, arrows, sword and mace etc. Then Sri Sakat Singh, taking his big bow, stretched an arrow in it, and the pointed arrow was shot at the enemy's head. His head was cut off and fell on the ground, while the trunk rushed for continuing the battle. (1320)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਗਯੋ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ।
ਏਕ ਬਾਨ ਨਿਪ ਨੇ ਹਨਿਯੋ ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰਿ॥ ੧੩੨੧॥

Kabiyo Baach

Dohra

Sakti singh ke saamuhe gayo liye karvaar.
Ek baan nirap ne haniyo giriyo bhoom majhaari. (1321)

ਜਬ ਕੁਰੂਪ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਭੂਪਤਿ ਦਯੋ ਸੰਘਾਰ।
ਤਬ ਜਾਦਵ ਲਖ ਸਮਰ ਮੈ ਕੀਨੋ ਹਾਹਾਕਾਰ॥ ੧੩੨੨॥

Jab kuroop saena sahit bhoopati dayo sanghaar.
Tab jaadav lakh samar mae kino hahakaar. (1322)

ਬਹੁਤੁ ਲਰਿਯੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਰਨਿ ਕਹਿਓ ਸਯਾਮ ਸੋ ਰਾਮ।
ਕਿਉ ਨ ਲਰੈ ਕਹਿਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ॥ ੧੩੨੩॥

Bahut lariyo ari beer rani kahiyo sayaam so raam.
Kiyo na larae kahiyo ju sakti singh jeh naam. (1323)

ਚੌਪਈ

ਤਬ ਹਰਿ ਜੂ ਸਬ ਸੋ ਇਮ ਕਹਿਯੋ। ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਬਧ ਹਮ ਤੇ ਰਹਿਯੋ।
ਇਨ ਅਤਿ ਹਿਤ ਸੋ ਚੰਡਿ ਮਨਾਈ। ਤਾ ਤੇ ਹਮਰੀ ਸੈਨ ਖਪਾਈ॥ ੧੩੨੪॥

Chopaiee

Tab hari ju sab so imm kahiyo. Sakti singh badh ham te rahiyo.
Inn ati hitt so chandi manayi. Ta te hamri saaen khapayi. (1324)

ਦੋਹਰਾ

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਹੂੰ ਚੰਡਿ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰਹੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ।
ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਦੇਇਗੀ ਅਰਿ ਤਬ ਲੀਜਹੁ ਘਾਇ॥ ੧੩੨੫॥

Dohra

Ta te tum hun chandi ki sev karhu chitt laaye.
Jeetan ko baru daiegi ari tab lijahu ghaaye. (1325)

The poet has stated that-

Couplet

Karup, wielding his sword, came in front of Sakat Singh (his trunk) and the king shot an arrow, which struck him down on the ground. (1321)

When Sakat Singh had killed Karup alongwith his army, then Yadavas raised a hue and cry on seeing the severity of the battle. (1322)

Then Balram told Krishna that the enemy had fought a great battle. Then Krishna replied "That the person was named Sakat Singh so why should he not fight like this?" (1323)

Chopaiee

Then Sri Krishna told all his troops that we have not been able to kill Sakat Singh, as he had worshipped Chandi with great love and regard, so he had destroyed our army. (1324)

Couplet

"So you should all worship and serve (goddess) Chandi with love (heart) and when she would bless you with the benediction of a 'win', then only you could kill the enemy. (1325)

ਜਾਗਤ ਜਾ ਕੀ ਜੋਤਿ ਜਗਿ ਜਲਿ ਥਲਿ ਰਹੀ ਸਮਾਇ।
ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨੁ ਹਰ ਰੂਪ ਹੈ ਤ੍ਰਿਗਨਿ ਰਹੀ ਠਹਰਾਇ॥ ੧੩੨੬॥

Jaagat ja ki joti jagi jail thali rahi samaaye.
Braham bisan har roop mae trigani rahi thehraaye. (1326)

ਸਵੈਯਾ

ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਬਰਤੈ ਜਗ ਮੈ ਅਰੁ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਸਬ ਰੂਪਨ ਮੈ।
ਅਰੁ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਬਿਮਲਾ ਹਰ ਕੇ ਕਮਲਾ ਪਤਿ ਕੇ ਕਮਲਾ ਤਨ ਮੈ।
ਪੁਨਿ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਗਿਰਿ ਰੂਪਨ ਮੈ ਸਸਿ ਪੂਖਨ ਮੈ ਮਘਵਾ ਘਨ ਮੈ।
ਤੁਮ ਹੂੰ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ਭਵਾਈ ਕਲਾ ਜਗ ਮਾਨੀ ਕੋ ਧਯਾਨ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ॥ ੧੩੨੭॥

Swaiyya

Jaa ki kala barate jag mae aru ja ki kala sab roopan mae.
Aru ja ki kala bimla har ko kamla pati ke kamla tann mae.
Puni jaa ki kala giri rookhan mae sasi pukhan mae
maghva ghan mae.
Tum hunn nahi jaani bhavani kala jag maani ko
dhayaan karo mann mae. (1327)

ਦੋਹਰਾ

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਬਰੁ ਸਕਤਿ ਸੋ ਮਾਗਿ ਲਯੋ ਬਲਵਾਨਿ।
ਤਾਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇ ਰਨ ਜੀਤਤ ਨਹੀ ਹਾਨਿ॥ ੧੩੨੮॥

Dohra

Sakti singh baru sakti so maagi layo balvaan.
Taahi ke parsaad te rann jeetat nahi haani. (1328)

ਸਿਵ ਸੂਰਜ ਸਸਿ ਸਚਿਪਤ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨੁ ਸੁਰ ਕੋਇ।
ਜੋ ਇਹ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਲਰੈ ਜੀਤ ਨ ਜੈ ਹੈ ਸੋਇ॥ ੧੩੨੯॥

Siv suraj sasi sachipati braham bisabn saru koye.
Jo ehh so riss kae larae jeet na jae hae soye. (1329)

The Lord, whose light was pervading the whole universe, including all lands and oceans and was present in the form of Brahma, Vishnu and Shiva as the three-pronged Maya (lust for power, greed and peace) prevailing in the world. (1326)

Swaiyya'

The power of the Lord was pervading the whole Universe, and was present in various forms (as a hidden power) all around, who was present in Shiva and Parbati (as his power), and was present in the form of Lachhmi in Vishnu also. Whose power was seen in mountains, trees, moon, stars and in the clouds of Indra (god). You have not realized the power of Bhawani, the goddess, so you should meditate and worship Chandi within your heart (with love). (1327)

Couplet

The mighty Sakat Singh had gained this blessing from Shakti (Chandi). Due to her benevolence neither he gets killed and goes on winning all the battles. (1328)

Any of the gods like Shiva, Sun, Moon, Indra Brahma or Vishnu who dared to fight against him (Sakat Singh) through his arrogance, (anguish) will not come back alive. (1329)

ਸਵੈਯਾ

ਜਉ ਹਰ ਆਇ ਭਿਰੇ ਇਹ ਸੋ ਨਹੀ ਦੇਖਤ ਹੋ ਬਲੁ ਹੈ ਤਿਨ ਮੋ।
 ਚਤੁਰਾਨਨ ਅਉਰੁ ਪੜਾਨਨ ਬਿਸਨੁ ਘਨੋ ਬਲੁ ਹੈ ਸੁ ਕਹਿਓ ਜਿਨ ਮੋ।
 ਪੁਨਿ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸਰਾਦਿਕ ਜੇ ਅਸੁਰਾਦਿਕ ਹੈ ਗਨਤੀ ਕਿਨ ਮੋ।
 ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਸਬ ਬੀਰਨ ਸੋ ਸੁ ਇਤੋ ਬਲੁ ਭੂਪ ਧਰੈ ਇਨ ਮੋ॥ ੧੩੩੦॥

Swaiyya

Jayu har aaye bhire ehh so nahi dekhat ho bal hae tinn mo.
 Chaturaanan aaur khadaanan bisan ghano bal hae su kahiyo jinn mo.
 Puni bhoot pisaach saradik je asuradik hae ganti kin mo.
 Jadubeer kahiyo sab beeran so sui to bal
 bhoop dharae inn mo. (1330)

ਕਾਨੁ ਜੁ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਜੁਧ ਕਰੋ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਉਤੈ ਇਤ ਹਉ ਹੀ ਭਾਨੀ ਕੋ ਜਾਪੁ ਜਪੈ ਹਉ।
 ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਜਦੁ ਬੀਰ ਅਬੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਭਾਵ ਤੇ ਥਾਪੁ ਥਪੈ ਹਉ।
 ਹੈ ਕੇ ਪ੍ਰਤਛ ਕਹੈ ਬਰ ਮਾਗ ਹਨੋ ਸਕਤੋਸਿ ਇਹੈ ਬਰੁ ਲੈ ਹਉ।
 ਤਉ ਚੜ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਰਥ ਪੈ ਅਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਹਉ॥ ੧੩੩੧॥

Kaan Ju Baach

Swaiyya

Judh karo jaahu utaae itt hayu hi bhavani ko jaapu japae hayu.
 Aaiase kahiyo jadu beer abae ati hi hitt bhaav te thaap thapae hayu.
 Hae ke partachh kahae bar maag hamo sakesi iihae bar lae hayu.
 Tayu chadh kae apune rath pae ab hi rann mae
 ehh ko badh kae hayu. (1331)

Swaiyya'

Even Shiva, Sun, Moon, Indra, Brahma, Vishnu or any other god were to fight against him, though they do not possess that much power. Brahma, Kartik and Vishnu, who were supposed to be very powerful, were no match against Sakat Singh. Then what is the value of all other gods, Shiva's musicians (pisach) and other gods and demons, (as compared to him)? Sri Krishna then told all his warriors that none of the gods even had the same power as Sakat Singh had. (1330)

Then Sri Krishna said that

Swaiyya

You go and fight in the battle field on one side and on the other side I will worship Bhawani by meditating on Lord's Name. Krishna said that he will start on this worship right now. When she will reveal herself and ask me for a boon, then I will seek her blessing to kill Sakat Singh. Then riding my chariot I will kill him straightaway in the battle field. (1331)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਬੀਰ ਪਠੇ ਜਦੁਬੀਰ ਉਤੈ ਇਤ ਭੂਮਿ ਮੈ ਬੈਠਿ ਸਿਵਾ ਜਪੁ ਕੀਨੋ।
ਅਉਰ ਦਈ ਸੁਧਿ ਛਾਡਿ ਸਬੈ ਤਬ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧਯਾਨ ਬਿਖੈ ਮਨੁ ਦੀਨੋ।
ਚੰਡਿ ਤਬੈ ਪਰਤਛ ਭਈ ਬਰੁ ਮਾਗਹੇ ਮਨ ਮੈ ਜੋਈ ਚੀਨੋ।
ਯਾ ਅਰਿ ਆਜ ਹਨੋ ਰਨ ਮੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਜੂ ਮਾਗਿ ਇਹੈ ਬਰ ਲੀਨੈ॥ ੧੩੩੨॥

Kabiyo Baach

Swaiyya

Beer pathe jadubeer utaae itt bhoom mae baith siva japu kino.
Ayur dayi sudhi chaadh sabae tab taahi ke dhayaan bikhae mann dino.
Chandi tabae partachh bhayi baru maagoh mann mae joyi chino.
Yaa ari aaj hano rann mae ghan sayaam
ju maagi iihae bar lino. (1332)

ਯੋ ਬਰੁ ਪਾਇ ਚੜ੍ਹਯੋ ਰਥ ਪੈ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਬੀਚ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯੋ।
ਜਪੁ ਕੈ ਜੁ ਭਵਾਨੀ ਤੇ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੇ ਬਰੁ ਮਾਗ ਲਯੋ।
ਸਬ ਆਸੁਧ ਲੈ ਬਰਬੀਰ ਬਲੀ ਹੂ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਤਉ ਜਦੁਬੀਰ ਗਯੋ।
ਮਨੋ ਜੀਤ ਕੇ ਅੰਕੁਰ ਜਾਤ ਰਹਿਯੋ ਹੁਤੇ ਯਾ ਬਰ ਤੇ ਉਪਜਿਯੋ ਸੁ ਨਯੋ॥ ੧੩੩੩॥

Yo baru paaye chadiyo rath pae hari ju mann beech parsan bhayo.
Japu kae ju bhvaani te sayaam kahae ari maaran ko baru maag layo.
Sab aayudh lae barbeer bali hu ke saamuhe tayu jadubeer gayo.
Mano jeet ke ankur jaat rahiyo huto yaa bar te
upjiyo su nayo. (1333)

ਦੋਹਰਾ

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਉਤ ਸਮਰ ਮੈ ਉਤ ਸਮਰ ਮੈ ਬਹੁਤ ਹਨੇ ਬਰ ਸੂਰ।
ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨਨ ਸਿਉ ਭੂਮਿ ਰਹੀ ਭਰਪੂਰਿ॥ ੧੩੩੪॥

Dohra

Sakti singh utt samar mae bahut hane bar suur.
Tab hi hinn ke tanan siyu bhoom rahi bharpoor. (1334)

The poet has stated -

Swaiyya'

On one side Yadav warriors were sent to the battle field for waging war, while on this side Krishna, seated on the ground, started worship of the goddess, leaving all activities of his own thinking, and started meditating on the goddess alone, with full concentration. Then Chandi appeared in person and asked Krishna to seek any boon from her, which he had already thought of. Krishna asked for the same favour of killing the enemy in the battle-field which was granted to him. (1332)

Having gained this benediction (favour) and being fully satisfied in mind, Krishna rode on his chariot. The poet Siam has stated that Krishna, having worshipped Bhawani, gained the blessing of killing the enemy. Then Sri Krishna, armed with various weapons, went to face the mighty warrior. It appeared as if the victory germination had been grown with this favour (blessing) of the goddess. (1333)

Couplet

On the other side Sakat Singh had killed many more warriors in battle-field as such the Earth was covered with corpses all over the place. (1334)

ਸਵੈਯਾ

ਜੁਧੁ ਕਰੇ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਠਾ ਹਰਿ ਆਇ ਕੈ ਰੂਪੁ ਦਿਖਾਯੋ।
ਜਾਤ ਕਹਾ ਰਹੁ ਰੇ ਬਿਰ ਹੂੰ ਅਬ ਹਉ ਤੁਮ ਪੈ ਬਲੁ ਕੈ ਇਤ ਆਇਓ।
ਕੋਪ ਗਦਾ ਕਰ ਲੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਸੁ ਸਤ੍ ਕੇ ਸੀਸ ਪੈ ਘਾਉ ਲਗਾਯੋ।
ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਿਓ ਮਨਿ ਚੰਡਿ ਭਜਿਓ ਤਿਹ ਕੇ ਲੋਕਿ ਸਿਧਾਰਿਓ॥ ੧੩੩੫॥

Swaiyya

Judh kare saktas bali tehh thhaa hari aaye kae roop dikhaayo.
Jaat kaha rahu re thir haav ab hayu tum pae bal kae itt aayo.
Kop gadaa kar lae ghan sayaam su satar ke sees pae
ghaayo lagayo.

Praan tajiyo mani chandh bhajiyo tehh ko tann
taahi ke lok sidhaariyo. (1335)

ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਹੀ ਤਨ ਚੰਡਿ ਕੇ ਲੋਗ ਪਧਾਰਿਓ।
ਸੂਰਜ ਇੰਦ੍ਰ ਸਨਾਦਿਕ ਜੇ ਸੁਰ ਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਸੁ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰਿਓ।
ਐਸੇ ਨ ਆਗੇ ਲਰਿਯੋ ਰਨ ਮੈ ਕੋਊ ਅਪਨੀ ਬੈਸਿ ਮੈ ਨਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਓ।
ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਧਨਿ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਲਰਿ ਕੈ ਪਰਲੋਕਿ ਸਿਧਾਰਿਓ॥ ੧੩੩੬॥

Praan chaliyo tehh ko tab hi jab hi tann chandhi ke log padhaariyo.
Suraj indar sanadik je sur hunn mil kae jas taahi uchariyo.
Aaiso na aage lariyo rann mo kayu apni
baaesie mae naahi nihariyo.
Sri saktas bali dhani hae hari so lari kae parlok
sidhaariyo. (1336)

ਚੌਪਈ

ਜਬੈ ਚੰਡਿ ਕੋ ਹਰਿ ਬਹੁ ਪਾਯੋ। ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ।
ਅਉਰ ਸਤ੍ ਬਹੁ ਗਏ ਪਰਾਈ। ਰਵਿ ਨਿਹਾਰਿ ਜਯੋ ਤਮ ਨ ਰਹਾਈ॥ ੧੩੩੭॥

Chopaiee

Jabae chandi ko hari baru paayo.sakti singh ko maari girayo.
Aayur satar bahu gaye parayi.ravi nihaar jayo
tam na rahayi. (1337)

Swaiyya'

Krishna appeared himself at the same place, where the warrior Sakat Singh was standing and fighting in the battle-field and said, O Sakat Singh! Where are you running away to? Remain standing there as I have approached you here with all my might. Then with great fury, Sri Krishna took up his mace in the hand, and struck it on the enemy's head. He gave up his life (Sakat Singh) and worshipped Chandi in his heart, as a result his body (Sakat's) was also sent to Chandi's presence. (1335)

When the body of Sakat Singh reached the presence of Chandi, he gave up life. All gods including the Sun, Indra, Sankadik jointly sang the praises of Sakat Singh. There was no battle, fought like this, previously, and we had not seen such a battle in our life time. Sri Sakat Singh was a great warrior, deserving all our praises as he had gone to heavens having fought against Krishna. (1336)

Chopaicee

When Sri Krishna gained this boon from (the goddess) Chandi, then he was able to kill Sakat Singh and throw him on the ground. Now most of the enemy forces had fled away, just as darkness disappears with the rise of the sun. (1337)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਦੁਆਦਸ ਭੂਪ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ
ਸੁਧਾ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ।

ਅਬ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁਧ ਕਥਨੰ

ਦੋਹਰਾ

ਅਸਮ ਸਿੰਘ ਜਸ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਲਵਾਨ।
ਅਭੈ ਸਿੰਘ ਸੂਰੋ ਬਡੋ ਇਛ ਸਿੰਘ ਸੁਰ ਗਿਆਨ॥ ੧੩੩੮॥

**Itt Sri Bachitar natak granthe krisnavtaare judh parbhandhe
duaadas bhoop sakti singh judh badheh dhayae samapat.**

Ab Panch Bhoop Judh Kathan

Dohra

Asam singh jas singh puni indar singh balvaan.
Abae singh suro bado ichh singh sur giyaan. (1338)

ਚਮ੍ਰੁ ਭਜੀ ਭੂਪਨ ਲਖੀ ਚਲੇ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ।
ਅਹੰਕਾਰ ਪਾਚੋ ਕੀਓ ਅਜੁ ਹਨਿ ਹੈ ਜਦੁਰਾਜ॥ ੧੩੩੯॥

Chamuun bhaji bhoopan lakhi chale judh ke kaaj.
Ahankaar paacho kiyo aju hani hai jaduraaaj. (1339)

ਓਤ ਤੇ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਬੇ ਆਏ ਕੋਪਿ ਬਢਾਇ।
ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਸਮੁਹੇ ਭਏ ਸਯੰਦਨ ਸ੍ਰੀਘ ਧਵਾਇ॥ ੧੩੪੦॥

Utt te aayudh lae sabe aaye kop badhayae.
Itt te hari saamuhe bhaye sayandan sighar dhavaye. (1340)

Here the chapter on the death of Sakat Singh alongwith twelve other kings, from the Bachittar Natak Granth dealing with Krishnavtar and the episode of his battles is completed.

Now the details of battle of five kings begins.

Couplet

Asam Singh, Jas Singh, Inder Singh, Abhai Singh and Ichh Singh were five powerful and intellectual warriors. (1338)

When they saw the fleeing army, they also joined the fight in the battlefield. They all felt with great pride that they would kill Sri Krishna today itself. (1339)

So from one side all the kings, armed with their weapons, and getting enraged come to the battle field while Sri Krishna also managed to race up his chariot and stood face to face against them. (1340)

ਸਵੈਯਾ

ਸੁਭਟੇਸ ਮਹਾ ਬਲਵੰਤ ਤਬੈ ਜੰਦੁਬੀਰਕੀ ਓਰ ਤੇ ਆਗੇ ਹੀ ਧਾਯੋ।
ਪਾਚ ਹੀ ਬਾਨ ਲਏ ਤਿਹ ਪਾਨਿ ਬਡੇ ਧਨੁ ਕੈ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ।
ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਹਨਿਓ ਸਰ ਪਾਚਨ ਭੂਪਨਿ ਕੋ ਤਿਨਿ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ।
ਤੂਲਿ ਜਿਉ ਜਾਰਿ ਦਏ ਨਿਪ ਪਾਚ ਮਨੋ ਨਿਪ ਆਚ ਸੁ ਬੇਖ ਬਨਾਯੋ॥ ੧੩੪੧॥

Swaiyya

Subhtes maha balvant sabac jadubeer ki orr te aage hi dhaayo.
Paach hi baan laye teh paain bado dhan kae kop badhayo.
Ek hi ek haniyo sar paachan bhoppa ko tinn maari giraayo.
Tuul.jiyo jaar daye nirap paach mano nirap aach
su bekh banayo. (1341)

ਦੋਹਰਾ

ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਰੁਪਿ ਸਮਰ ਮੈ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲੁ ਜਾਸੁ।
ਨਰਪਤਿ ਆਏ ਪਾਚ ਬਰ ਕੀਨੋ ਤਿਨ ਕੋ ਨਾਸ॥ ੧੩੪੨॥

Dohra

Subhat singh rupi samar mae kiyo parchand bal jaas.
Narpati aaye paach bar kino tinn ko naas. (1342)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਨਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਚ ਭੂਪ ਬਧਹ।

ਅਥ ਦਸ ਭੂਪ ਜੁਧ ਕਥਨੰ

ਦੋਹਰਾ

ਅਉਰ ਭੂਪ ਦਸ ਕੋਪ ਕੈ ਧਾਏ ਸੰਗ ਲੈ ਬੀਰ॥
ਜੁਧ ਬਿਖੈ ਦੁਰਮਦ ਬਡੇ ਮਹਾ ਰਥੀ ਰਨਧੀਰ॥ ੧੩੪੩॥

**Itt Sri Bachitar natak granthe krisnavatre judh parbandhe
paach bhoop badheh.**

Ath Das Bhoop Judh Kathan

Dohra

Ayur bhoop das kop kae dhaaye sang lae beer.
Judh bhikae durmad bade maha rathi rann dheer. (1343)

Swaiyya'

Then the mighty warrior of Sri Krishna Subhat Singh advanced forward and he took five arrows in his hand, and with great fury he stretched his great bow. He shot five arrows, pointing one each at the five kings and threw them down; and all the five were burnt like cotton , as if he had taken the form of fire to burn all the kings. (1341)

Couplet

Subhat Singh thus showed a sample of his prowess in the battle field by taking this bold step, and destroyed all the five kings, who had come to oppose (Krishna). (1342)

Here the chapter dealing with the killing of five kings from Bachittar Natak Granth pertaining to the battles of Krishnavtar is completed.

Now the episode of the battle of ten kings begins.

Couplet

Then another group of ten kings, becoming furious with rage, launched an attack, and they were great warriors with lot of pride and were great charioteers and powerful. (1343)

ਸਵੈਯਾ

ਆਵਤ ਹੀ ਮਿਲ ਕੇ ਦਸ ਹੂੰ ਨਿਪ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਟੇਸ ਕੋ ਬਾਨ ਚਲਾਏ।
ਨੈਨਨ ਹੇਰਿ ਸੋਊ ਹਰਿ ਹਰਿ ਬੀਰ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੋ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ।
ਉਤਰ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਿਓ ਤਨਿ ਉਜਲ ਸਿੰਘ ਕੇ ਘਾਇ ਲਗਾਏ।
ਉਦਮ ਸਿੰਘ ਹਨਿਓ ਬਹੁਰੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸੰਕਰ ਸਿੰਘ ਸੋ ਧਾਏ॥ ੧੩੪੪॥

Swaiyya

Aavat hi mil kae das huun nirap Sri Subhtes ko baan chalayee.
Naainan heri soyu hari beer layo dhan baan so kaati giraaye.
Uttar singh ko secs katiyo tani ujal singh ke ghaaye lagaye.
Udam singh haniyo bahuro asi lae kari sankar singh se dhaaye. (1344)

ਦੋਹਰਾ

ਓਜ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਤ ਕੀਯੋ ਓਟ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ।
ਉਧ ਸਿੰਘ ਉਸਨੇਸ ਅਰੁ ਉਤਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰਿ॥ ੧੩੪੫॥

Dohra

Ojj singh ko hott kiyo ott singh ko maari.
Udh singh usnes aru uttar singh sanghaar. (1345)
ਭੂਪ ਨਵੇ ਜਬ ਇਹ ਹਨੇ ਏਕੁ ਬਜਿਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿ।
ਨਹੀ ਭਾਜਿਯੋ ਬਲਵੰਤ ਸੋ ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮੁ॥ ੧੩੪੬॥
Bhoop navo jab ehh hane eku bachiyo sangraam.
Nahi bhaajiyo balvant so ugar singh tehh naam. (1346)

ਸਵੈਯਾ

ਉਗ੍ਰ ਬਲੀ ਪੜਿ ਮੰਤ੍ਰ ਮਹਾ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭੇਟਸ ਕੀ ਓਰਿ ਚਲਾਯੋ।
ਲਾਗ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਬਰ ਕੈ ਤਨ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ।
ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਮਰਿ ਬਾਨ ਲਗੇ ਇਹ ਕੋ ਜਸੁ ਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ।
ਭੂਪ ਹਨੇ ਕੀਏ ਪਾਪ ਘਨੇ ਜਮ ਨੇ ਉਡਿਯਾ ਮਨੋ ਨਾਗ ਡਸਾਯੋ॥ ੧੩੪੭॥

Swaiyya

Ugar bali padi mantar mahaa sarr sri subhtes ki orr chalaayo.
Lag gayo tehh ke urr mae bar kae tann bhed kae paar parayo.
Bhoom pariyo mari baan lage ehh ko jass yo kabi sayaam sunaayo.
Bhoop hane kiye paap ghane jam ne udiyaa mano naag dasaayo. (1347)

Swaiyya'

Soon after coming there, they started shooting arrows at Subhat Singh, but Sri Krishna's warrior Subhat Singh, having sighted these coming arrows, threw them down taking his bow and arrows. The head of Uttar Singh was cut off and he wounded the body of Ujjal Singh also. Then he killed Udham Singh and then wielding his sword, he attacked Shankar Singh. (1344)

Couplet

Then he killed Anj Singh and destroyed Oat Singh also, and further killed Udh Singh, Umesh Singh and Uttar Singh. (1345)

When Subhat Singh had killed nine Kings, there was only one king left alive in the battle field. That warrior did not run away and his name was Ughar Singh. (1346)

Swaiyya'

Then Ugar Singh took out an arrow and reciting a magic spell on it, shot it towards Subhat Singh, which struck him in the chest, and piercing his body with force, came out from the otherside. Thus with the striking of his arrow Subhat Singh fell down dead on the ground. The beauty of this scene has been praised by the poet Siam like this. He had committed the great sin of killing the kings! It appears as if the god of death had got him stung and killed by a playing snake. (1347)

ਦੋਹਰਾ

ਜਾਦਵ ਏਕ ਮਨੋਜ ਸਿੰਘ ਤਬ ਨਿਕਸਿਯੋ ਬਰ ਬੀਰ।
ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਕਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਚਲਿਯੋ ਮਹਾ ਰਨ ਧੀਰ॥ ੧੩੪੮॥

Dohra

Jaadav ek manoj singh tab niksiyo bar beer.
Ugar singh par krodh kari chaliyo maha rann dheer. (1348)

ਸਵੈਯਾ

ਜਾਦਵ ਆਵਤ ਪਖਿ ਬਲੀ ਅਰਿ ਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨ ਧੀਰ ਸੰਭਾਰਿਓ।
ਲਹ ਮਈ ਗਰਓ ਬਰਛਾ ਗਹਿ ਕੈ ਬਲਿ ਸ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ।
ਲਾਗਤ ਸਿੰਘ ਮਨਜ ਹਨਿਓ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨਨ ਲੈ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਧਾਰਿਓ।
ਮਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਲੀਯ ਧਨ ਬਾਨੁ ਬਲੀ ਬਲੁ ਕੈ ਬਲਿ ਕੋ ਲਲਕਾਰਿਓ॥ ੧੩੪੯॥

Swaiyya

Jaadav aavat pekhi bali ari beer maha rann dheer sanbhaariyo.
Loh mayi garuyo barchha geh kae bali so kari kop parhaariyo.
I aagat singh manoj haniyo tehh praanan lae jam
dhaam padhaariyo.
Maar kae taahe liyo dhan baan bali bal kae
bali ko lalkaariyo. (1349)

ਆਵਤ ਸਤ੍ਰਹਿ ਪੰਖਿ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋਪਿ ਕੀਯੋ ਗਹਿ ਮੂਸਰ ਧਾਯੋ।
ਆਪਸ ਮੈ ਬਲਵੰਤ ਅਰੈ ਦੋਊ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
ਉਗ੍ਰ ਨਰੇਸ ਕੇ ਲਾਗਿ ਗਯੋ ਸਿਰਿ ਮੂਸਲ ਦਾਇ ਬਚਾਇ ਨ ਆਯੋ।
ਭੂਮਿ ਗਿਰਿਯੋ ਮਰ ਕੈ ਮਰ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਮੁਸਲੀ ਅਪਨਾ ਤਬ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ॥ ੧੩੫੦॥

Aavat satreh pekh halayudh kop kiyo geh musar dhaayo.
Aapas mae balvant arae doyu sayaam kahae ati judh machaayo.
Ugar nares ke laagi gayo sirr muusal daaye bachaye naa aayo.
Bhoomi giriyo marr kae jab hi musli apna tab
sankh bajayo. (1350)

Couplet

Then another warrior called Manoj Singh, came forward and with great wrathfulness started marching towards Ugar Singh. (1348)

Swaiyya'

On seeing the great Yadava warrior advancing, the mighty warrior took courage to stabilise himself. A great iron spear was held by him in hand which he threw at the enemy. Manoj Singh was killed immediately by the striking of the spear, which was taken by the Yama to the heavens. Then after killing him, the warrior then challenged Balram with great force taking his bow and arrow. (1349)

On seeing the upcoming enemy, Balram became furious with rage, and taking his pestle advanced towards him. The poet Siam has stated that both the warriors faced each other with great strength and a fierce battle ensued. Finally the pestle of Balram struck the head of Ugar Singh, as he did not know the art of saving himself from its strike. As such Ugar Singh fell down dead on the ground then Balram sounded (blew) his conch shell of victory. (1350)

Here the chapter of the killing of ten kigs alongwith their forces is completed.

ਇਤਿ ਦਸ ਭੂਪ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ।

ਦਸ ਭੂਪ ਸਹਿਤ ਅਨੂਪਸਿੰਘ ਜੁਧ ਕਥਨੰ

ਦੋਹਰਾ

ਦਸ ਭੂਪਨ ਅਵਿਲੋਕਿਯੋ ਉਗ੍ਰ ਹਨਿਯੋ ਬਰਬੰਡ।

ਜੁਧ ਕਾਜ ਆਵਤ ਭਏ ਬਿਜ ਬਲ ਭੂਜਾ ਪ੍ਰਚੰਡ॥ ੧੩੫੧॥

Itt dass bhoop saaina sahit badeh dhayae samapat.

Dass Bhoop Sahit Anoop Singh Judh Kathan

Dohra

Dass bhoopan avilokiyo ugar haniyo barband.

Judh kaaj aavat bhaye bij bal bhooja parchand. (1351)

ਸਵੈਯਾ

ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਅਪੂਰਬ ਸਿੰਘ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉ ਮਨਿ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ।

ਆਗੇ ਹੁਇ ਕੰਚਨ ਸਿੰਘ ਚਲਿਯੋ ਬਲਿ ਆਵਤ ਕੇ ਤਿਹਿ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ।

ਸਯੰਦਨ ਹੂੰ ਤੇ ਗਿਰਿਓ ਮ੍ਰਿਤ ਹੁਇ ਤਬ ਜੋਤਿ ਸਬੂਹ ਤਹਾ ਠਹਰਾਯੋ।

ਬਾਨ ਲਗਿਯੋ ਹਨੁਮਾਨਿ ਕਿਧੋ ਰਵਿ ਕੋ ਫਲੁ ਜਾਨ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੧੩੫੨॥

Swaiyya

Anoopam singh apoorab singh chale rann kayu mani kop badhaayo.

Aage huye kanchan singh chaliyo bali aavat ke tihi baan lagayo.

Sayandan hunn te giriyo mrit huye tab joti sabuh tahaa thehraayo.

Baan lagiyo hanumaani kidho ravi ko phhal jaan kae

bhoomi giraayo. (1352)

ਦੋਹਰਾ

ਕੋਪ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਤ ਕੀਯੋ ਕੋਟਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ।

ਅਉਰ ਅਪੂਰਬ ਸਿੰਘ ਹਤਿਓ ਮੋਹ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰਿ॥ ੧੩੫੩॥

Dohra

Kop singh ko hatt kiyo koti singh ko maari.

Aayur apoorab singh hatiyo moh singh sanghaar. (1353)

Now the episode of the battle of Anup Singh against the ten kings commences.

Couplet

The ten kings saw the end of (death of) Ugar Singh, so all of them came forward for taking part in the battle, who had great strength in their mighty arms. (1351)

Swaiyya'

Anup Singh and Apurab Singh, getting enraged, advanced towards the battle filed. Kanchan Singh moved ahead of them, and they attacked Balram immediately on arrival there, and started shooting arrows Kanchan Singh got killed and fell down dead in his chariot only but his soul got mingled with the Prime-soul and got a peaceful abode there. It appeared as if the arrow had hit Hanuman, when he was going to eat the sun, thinking it as a fruit only, and Inder had thrown him down on the Earth (ground). (1352)

Couplet

After killing Kop Singh, then he killed Kot Singh also. Then (Balram) had killed Apurab Singh and Mor Singh as well. (1353)

ਚੋਪਈ

ਕਟਕ ਸਿੰਘ ਕੋ ਪੁਨਿ ਹਨ ਦਯੋ। ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਤਬ ਬਧ ਕਯੋ।
ਕੋਮਲ ਸਿੰਘਹਿ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ। ਬੇਗ ਤਾਹਿ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਯੋ॥ ੧੩੫੪॥

Chopaiee

katak singh ko punni han dayo. Krisan singh ko tab badh kayo.
Komal singheh baan lagaayo. Beg taahi jam dhaam pathaayo. (1354)

ਪੁਨਿ ਕਨਕਾਚਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰਿਓ। ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਨਰਨ ਤੇ ਹਾਰਿਓ।
ਬਲਿ ਕੈ ਆਨਿ ਸਾਮੁਹੇ ਭਯੋ। ਉਤ ਤੇ ਰਾਮ ਓਰ ਸੋ ਗਯੋ॥ ੧੩੫੫॥

Punni kankaachal singh sanghaariyo. Anoopam singh naran te haariyo.
Bali kae aani saamuhe bhayo. Utt te raam orr so gayo. (1355)

ਦੋਹਰਾ

ਬਲੀ ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਬਲ ਸੋ ਲਰਿਓ ਰਿਸਾਇ।
ਬਹੁਤ ਬਿਸਨ ਭਟ ਜੁਧ ਜਮ ਪੁਰਿ ਦਏ ਪਠਾਇ॥ ੧੩੫੬॥

Dohra

Bali anoopam singh ati bal so lariyo risaaye.
Bahut bisan bhat judh kari jam puri daye pathaaye. (1356)

ਸਵੈਯਾ

ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਰਿਸ ਕੈ ਅਤਿ ਧਾਯੋ।
ਆਇ ਕੈ ਸਿੰਘ ਅਨੂਪਹਿ ਸਿਉ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਤਬ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
ਤਾਨਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮਹਾ ਬਰ ਕੈ ਉਰਿ ਸਿੰਘ ਅਨੂਪ ਕੇ ਲਾਯੋ।
ਲਾਗਤ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰਿ ਪਰਾਯੋ॥ ੧੩੫੭॥

Swaiyya

Singh kritasatar aahav mae kabi raam kahae riss kae atti dhaayo.
Aaye kae singh anoopah siyo kari mae assi lae tab judh machaayo.
Taani layo dhan baan mahaa bar kae orr singh anoop ke laayo.
Laagat praan chaliyo tab hi ravi mandal bhed kae
paar paraayo. (1357)

Chopaicee

Then he killed Katak Singh and destroyed Krishna Singh as well. Then he struck an arrow at Komal Singh, and sent him to the god of death. (1354)

Then he killed Kankachal (Sumer) Singh and Anupam Singh also got defeated from these warriors. He came face to face with strength and moved towards Balram. (1355)

Couplet

Then the mighty Anup Singh, getting furious with rage, fought against Balram, and Bishan Singh had also killed many enemy warriors in the meantime. (1356)

Swaiyya'

The poet-Ram has stated that Kritasatar Singh got enraged and jumped into the fray. He fought against Anup Singh, wielding his sword, and fought a fierce battle. Then Balram stretched his great bow and shot an arrow at the chest of Anup Singh. On striking him, he laid down his life immediately, and his soul penetrated the sun's atmosphere reaching higher above (heavens). (1357)

ਈਸ ਸਿੰਘ ਸਕੰਧ ਬਲੀ ਸੁ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਇਹ ਉਪਰਿ ਆਏ।
 ਪੇਖਿ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਆਵਤ ਤਾਹਿ ਲਗਾਏ।
 ਚੰਦ੍ਰਕ ਬਾਨ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕਉ ਦੁਹੁ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ।
 ਯੋ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਮਨੋ ਮੁੰਡਨ ਕੋ ਘਰਿ ਹੀ ਧਰਿ ਆਏ॥ ੧੩੫੮॥

Eess singh sakandh bali su aayodhan mae ehh upar aaye.
 Pekhh kritaasatar singh tabae sar teechhan aavat taahi lagaaye.
 Chandrak baan lage tinn kayu duhu ke sirr kaat kae bhoomi giraaye.
 Yo upma upji mann mae mano mundane ko ghari hi dhari aaye. (1358)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਦਸ ਭੂਪ
 ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਸਹਿਤ ਬਧ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।
 ਅਬ ਕਰਮ ਸਿੰਘਾਦਿ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁਧ ਕਥਨੰ**

ਛਪੇ ਛੰਦ

ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਯ ਸਿੰਘ ਅਉਰ ਪਟ ਰਨ ਮੈ ਆਏ।
 ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ।
 ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਨਿਪ ਪਾਚ ਮਹਾ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰੇ ਬਰ।
 ਤੁਮਲ ਕਰਿਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਘਨੇ ਮਾਰੇ ਜਾਦਵ ਨਰ।
 ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਕਸਿ ਚਤੁਰ ਭੂਪ ਮਿਰਤਕ ਕੀਏ।
 ਇਕ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀਵਤ ਬਚਿਯੋ ਛਤ੍ਰਪਨ ਦ੍ਰਿਢ ਧਰ ਹੀਏ॥ ੧੩੫੯॥

**Itt s ri b achitar natak granthe krisnavatare judh parbandhe das
 bhoop anoop singh sahit badhh dhiyaae samapat.
 Ath Karam Singhadi Panch Bhoop Judh Kathan
 Chhapae Chhand**

Karam singh jaye singh aayur bhat rann mae aaye.
 Jalap singh aru gajaa singh ati kop badaaye.
 Jagat singh nirap paach mahaa sundar suure bar.
 Tumal kariyo sangraam ghane mare jaadav nar.
 Tab satar kritisatar singh kasi chatur bhoop mirtak kiye.
 Ikk jagat singh jeevat bachiyo chhtrapan dridd dhar hiye. (1359)

Then Johar Singh and Sakand warrior attacked Balram with gret force. On seeing them coming, Krit asatar Singh shot penetrating arrows at them. The powerful arrows hit them both and they got their heads cut off, which fell on the ground. The poet has described the beauty of the scene like this as if they had left their heads at home. (1358)

**Here the chapter of the killing of Anup Singh alongwith ten kings
of Krishnavtar from Bachittar Natak is completed
Now episode of the battle of Karam Singh etc. and the five kings
begins.**

Chhapai Chhand

Then Karam Singh, Jai Singh and other warriors came to the battle-field, when Jalap Singh and Gaja Singh were very furious with rage. These five kings, including Jagat Singh, were very beautiful and powerful. They fought a bloody battle and had killed many Yadava warriors. Then Kritastar Singh took up his weapons and killed four of the kings; only Jagat Singh was left alive, as he was a great lover of the power of Kashatriyas, and was a great warrior. (1359)

ਚੌਪਈ

ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਧਾਏ। ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਜੈ ਸਿੰਘ ਜੂ ਆਏ।
ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਗਰਬੁ ਜੁ ਕੀਨੋ। ਤਾ ਤੇ ਕਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿ ਰਨਿ ਦੀਨੋ॥ ੧੩੬੦॥

Chopaiee

Karam singh jalap singh dhaaye. Gajaa singh jae singh juu aaye.
Jagat singh atti garab ju kino. Taa te kaal praeri rahni dino. (1360)

ਦੋਹਰਾ

ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਬਰਬੀਰ।
ਜਯ ਸਿੰਘ ਸਹਿਤ ਕ੍ਰਿਤਾਸ ਸਿੰਘ ਹਨੇ ਚਾਰ ਰਨਧੀਰ॥ ੧੩੬੧॥

Dohra

Karam singh jalap singh gajaa singh barbeer.
Jaye singh sahit kritaas singh hane chaar ranndheer. (1361)

ਸਵੈਯਾ

ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਤਾਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰ ਸੰਘਾਰੇ।
ਅਉਰ ਹਨੇ ਸੁ ਬਨੈਤ ਬਨੇ ਜਦੁਬੀਰ ਘਨੇ ਜਮਲੋਕਿ ਸਿਧਾਰੇ।
ਜਾਇ ਭਿਰਿਯੋ ਜਗਤੇਸ ਬਲੀ ਸੰਗਿ ਆਪਨੇ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਰੇ।
ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਰਨਿ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਭਟ ਪੇਖਿ ਤਿਨੈ ਸਰ ਜਾਲ ਪ੍ਰਹਾਰੇ॥ ੧੩੬੨॥

Swaiyya

Singh kritaas ayodhan mae hari ki dis ke nirap chaar sanghaare.
Aayur hane su banaet bane jadubeer ghane jamlok sidhaare.
Jaaye bhiriyo jagtes bali singh aapne baan kamaan sanbhare.
Aayur jite ranni thaade hute bhatt pekhi tinae sarr jaal parhaare. (1362)

ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਦਲ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਿਓ।
ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਆਇ ਜਗਤੇਸ ਕੇ ਸੀਸ ਹੂੰ ਹਾਥ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ।
ਦੁਇ ਧਰ ਹੋਇ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਿਯੋ ਰਥ ਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਵ ਬਿਚਾਰਿਓ।
ਮਾਨੋ ਪਹਾਰ ਕੇ ਊਪਰਿ ਸਾਲਹਿ ਬੀਜ ਪਰੀ ਤਿਹ ਦੁਇ ਕਰ ਡਾਰਿਓ॥ ੧੩੬੩॥

Maari bidaar dayo dal ko bahuro kar mae karvaar sanbhaariyo.
Dhaaye kae jaaye kae aaye ariyo jagtes ke sees hunn haath parhaariyo.
Duye dhar huye kae hoomi giriyo rath te tehhi ko kabi bhaav bichaariyo.
Maano pahaar ke uppar saalaeh beej pari teh huye kar daariyo. (1363)

Chopaice

Karam Singh and Jalap Singh launched a surprise attack, alongwith Gaja Singh and Jai Singh, while Jagat Singh was feeling very proud of his power, so the god of death had directed him towards the battle-field. (1360)

Couplet

All the four warriors including Karam Singh, Jalpa Singh, Gaja Singh and Jai Singh were killed by Kritas Singh. (1361)

Swaiyya'

Kritas Singh had killed four kings from Krishna's side in the battle field, and many other great warriors and archers had been killed and many had been sent to heavens (killed) by Sri Krishna. Then Jagat Singh, a great warrior, taking up his bow and arrows went to the battle field for waging war and seeing some other warriors in the battle field, he let loose a rain (stream) of arrows like a shower. (1362)

The army had been destroyed by all these killings and then he was holding his sword in hand. Then he rushed towards the battle front and came face to face with Jagat Singh and then he attacked Jagat Singh with his hand, as a result he was split into two pieces and he fell down from his chariot onto the ground. The poet has described the beauty of this scene like this. It appears as if lightning had struck some seal trees on the mountain, which were cut into two pieces, thus throwing them down. (1363)

ਦੋਹਰਾ

ਕਠਿਨ ਸਿੰਘ ਹਰਿ ਕਟਕ ਤੇ ਆਯੋ ਯਾ ਪਰ ਧਾਇ।
ਮਤ ਦੁਰਦ ਜਿਉ ਸਿੰਘ ਪੈ ਆਪਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ॥ ੧੩੬੪॥

Dohra

Kathin singh hari katak te aayo yaa par dhaaye.
Matt durad jiyu singh pae aavat kop badaye. (1364)

ਸਵੈਯਾ

ਆਵਤ ਹੀ ਅਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਹੋਰਿ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੋ ਸੰਗਿ ਸੰਘਾਰਿਓ।
ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦਲ ਸਾਬ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਘਰੀ ਏਕ ਬਿਖੈ ਹਨਿ ਡਾਰਿਓ।
ਬੀਰ ਘਨੇ ਜਦੁ ਬੀਰਨ ਕੇ ਹਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਸਯਾਮ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ।
ਆਇ ਲਰੋ ਨ ਡਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਰਨਿ ਠਾਢੇ ਕਹਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਓ॥ ੧੩੬੫॥

Swaiyya

Aavat hi arri ko tehheri sue k hi baan ke sangi sanghaariyo.
Aayur jito dal saath huto tehheri ko ghari ekk bhikhaae hani daariyo.
Beer ghane jadu beeran ke hati kop kae sayaam ki orri nihaariyo.
Aaye laro na daro hari juu rani thaade kahaa ehh
bhaati uchaariyo. (1365)

ਤਉ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲਿਯੋ ਤਬ ਦਾਰੁਕ ਸਯੰਦਨ ਕੋ ਸੁ ਧਵਾਯੋ।
ਪਾਨਿ ਲੀਯੋ ਅਸਿ ਸਯਾਮ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਹਕਾਰ ਕੈ ਤਾਕਿ ਚਲਾਯੋ।
ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਹਰਿ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਟ ਕੈ ਵਢ ਬਚਾਯੋ।
ਆਪਨੀ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਿਯਾਨ ਤੇ ਦਾਰੁਕ ਕੇ ਤਨ ਘਾਉ ਲਗਾਯੋ॥ ੧੩੬੬॥

Tayu hari juu kari kop chaliyo tab daaruk sayandaen
ko su dhavaayo.
Paain liyo asi sayaam sanbhaar kae taahi hakaar kae
taaki chalaayo.
Dhal kritasatar singh layi hari taahi ki ott kae vaar bachayo.
Aapni kaadikirpaan miyaan te daaruk ke tann
ghaayo lagayo. (1366)

Couplet

Then Kathin Singh, a warrior from Krishna's army, attacked in such a fashion, just as a drunken elephant attacks a lion with great fury. (1364)

Swaiyya'

On seeing the enemy coming, he shot an arrow, which killed the enemy in no time, and the whole army, accompanying him was also destroyed in less than six hours. After killing many warriors of Sri Krishna's he looked at Kahna with great ruthfulness and addressed him like this. "O Krishna! Come and fight with me without any fear; What are you waiting for in the ground?" (1365)

Then Sri Krishna, getting enraged, raced his chariot towards him at that very moment, through the charioteer. Then Sri Krishna held his sword in the hand and wielded it at that proud warrior, and Kritasar Singh, taking his shield in hand saved himself from the onslaught. Then taking out his own sword, he wounded the body of the charioteer (of Krishna). (1366)

ਜੁਧ ਕਰੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਦੋਊ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਏ।
ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਅਰਿ ਘਾਇ ਲਯੋ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਰਿਪੁ ਘਾਇ ਲਗਾਏ।
ਕਉਤਕਿ ਦੇਖਿ ਦੋਊ ਠਟਕੇ ਦਲ ਬਿਓਮ ਤੇ ਦੇਵਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ।
ਲਾਗੀ ਅਵਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਸੁਨੋ ਪਲ ਮੈ ਮਧੁ ਸੇ ਤੁਮ ਘਾਏ॥ ੧੩੬੭॥

Judh karae karvaanan ko mann mae ati hi doyu krodh badaye.
Sri hari juu ari ghaaye layo tab hi hari ko rip ghaaye lagaaye.
Kayutak dekhi doyu thatke dal biyom te devan baaen sunaaye.
Laagi avaar muraari suno pal mae madhu se murr
se tum ghaaye. (1367)

ਚਾਰ ਮਹੂਰਤ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਥਕ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਘਾਤਿ ਬਿਚਾਰਿਓ।
ਮਾਰਹੁ ਨਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਸਹੀ ਮੁਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਾਛੇ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ।
ਐਸੇ ਹੀ ਤੀਛਨ ਲੈ ਅਸਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਕੇ ਉਪਰ ਝਾਰਿਓ।
ਐਸੇ ਏ ਭਾਤਿ ਹਨਿਓ ਰਿਪੁ ਕਉ ਅਪਨੇ ਦਲ ਕੋ ਸਭ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰਿਓ॥ ੧੩੬੮॥

Chaar mahuratt judh bhayo thak kae hari ju ehh ghaat bichaariyo.
Maaroh naahi kahiyo su sahi muri kae arri paachhe ki orr nihaariyo.
Aaise hi teechhan lae asi sri hari satar ki greev ke upar jhaariyo.
Aaisi ee bhaati haniyo rip kayu apne dal ko sabh
traas nivaariyo. (1368)

ਯੋ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ।
ਆਪਨੀ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਮਹਾ ਬਲੁ ਧਾਰ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ।
ਸੰਤ ਸਹਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਹੈ ਸਬ ਲਾਇਕ ਨਾਮ ਕਹਾਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਮੁਖ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੁੰ ਰਨ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ॥ ੧੩੬੯॥

Yo ari maari layo rann mae atti hi mann mae hari juu sukh paayo.
Aapni saanen nihaar muraari maha bal dhaar kae sankh bajaayo.
Sant sahאיak sri brij naayik hae sab laayik naam kahayo.
Sri hari ju mukh aaise kahiyo chaturang chamuun rann
judh machayo. (1369)

Both were engaged in heavy fighting by wielding their swords, then Krishna managed to inflict a wound on the enemy, but the enemy also wounded (with his sword) Sri Krishna immediately. Both the forces, seeing this drama got bewildered, when from the heavens, the gods spoke like this. "O Krishna! Listen. You have taken too long, specially when you could kill demons like Mur and Madh in no time (previously). (1367)

For four hours, the battle was raging, and Krishna thought of a design, keeping the prevailing situation in mind. "Do not kill him!" Krishna looking at his back, said this. So Kritsatar, thinking it, to be correct, looked towards his back. Then suddenly Krishna wielding his sharp sword struck it at the enemy's head, thus he managed to kill the enemy and relieved his army of this dreaded enemy's fear. (1368)

Thus, having killed the enemy, Sri Krishna felt very happy at heart. Then looking towards his army, Sri Krishna sounded his conch shell (of victory). Sri Krishna is the friend and helper of the saints and is called omni-potent. Then Sri Krishna addressed his multi-coloured army like this. Let us fight it out in the battle field (and finish the war). (1369)

Here the chapter of the battle of five kings and their killing from the Krishnavtar episode of Bachittar Natak is completed.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਚ ਭੂਪ
ਬਧਹ ਸਮਾਪਤਮੰ।

ਅਬ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਕਥਨੰ

ਦੋਹਰਾ

ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਮਿਤ੍ਰ ਇਕ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ।
ਪੈਰੇ ਸਮਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਬਹੁ ਮਹਾ ਰਥੀ ਬਲ ਧਾਮ॥ ੧੩੭੦॥

**Itt Sri Bachitar natak granthe krisnavatare judh parbhandhe
paach bhoop badheh samapatm.**

Ath Khadag Singh Judh Kathan

Dohra

Tehh bhoopat ko mitar ikk khadag singh tehh naam.
Paaire samar samudar bahu mahaa rathi bal dhaam. (1370)

ਕ੍ਰੁਧਤ ਹੈ ਅਤਿ ਮਨ ਬਿਖੈ ਚਾਰ ਭੂਪ ਤਿਹ ਸਾਥ
ਜੁਧ ਕਰਨਿ ਹਰਿ ਸਿਉ ਚਲਿਯੋ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਸਾਥ॥ ੧੩੭੧॥

Krodhat haav ati mann bhikhae chaar bhoop tehh saath.
Judh karan hari siyo chaliyo amitt saaen lae saath. (1371)

ਛਪੈ ਛੰਦ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਰ ਸਿੰਘ ਅਉਰ ਨ੍ਰਿਪ ਗਵਨ ਸਿੰਘ ਬਰ।
ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਭਵ ਸਿੰਘ ਬਡੇ ਬਲਵੰਤ ਜੁਧ ਕਰ।
ਰਥ ਅਨੇਕ ਸੰਗ ਲੀਏ ਸੁਭਟ ਬਹੁ ਬਾਜਤ ਸਜਤ।
ਦਸ ਹਜਾਰ ਗਜ ਮਤ ਚਲੇ ਘਨੀਅਰ ਜਿਮ ਗਜਤ।
ਮਿਲਿ ਘੇਰਿ ਲੀਓ ਤਿਨ ਕਉ ਤਿਨੋ ਸੁ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜਸੁ ਲਖਿ ਲੀਯੋ।
ਰਿਤੁ ਪਾਵਸ ਮੈ ਘਨ ਘਟਾ ਜਿਉ ਘੋਰ ਮਨੋ ਨਰ ਬੋਲੀਓ॥ ੧੩੭੨॥

Chhapae Chhand

Khadag singh bar singh ayur nirap gavan singh bar.
Dharam singh bhav singh bade balvant judh kar.
Rath anek sang liye subhat bahu baajat sajat.
Das hazaar gaj matt chale ghaniar jim gajat.
Mil gheri liyo tinn kayu tino su kabi sayaam jasu lakhi liyo.
Ritu paavas mae ghan ghataa jiyu ghor mano nar boliyo. (1372)

Now the episode of the battle of Kharag Sing begins.

Couplet

The king had a friend, named Kha'rag Singh, who had taken part in many battles (swam across many oceans of war) and was an expert chrioteer and a great warrior. (1370)

He felt greatly enraged in mind. He had four other kings alongwith him, so he marched with a huge army to wage a war against Sri Krishna. (1371)

Chhapai Chhand

Kharag Singh, Bar Singh, the main king Gavan Singh, Dharam Singh and Bhav Singh were all great warriors and expert in the art of fighting. All the five kings had alongwith them unlimited chariots, and many cavalry troops with decorated horses. There were ten thousand drunken elephants who were trumpeting like the dark clouds. All of them jointly encircled the Yadavas. This has been described by the poet siam as the dark clouds appearing in the months of monsoon, and their troops had the great morale of bursting and thundering clouds. (1372)

ਦੋਹਰਾ

ਜਾਦਵ ਕੀ ਸੈਨਾ ਹੁਤੇ ਨਿਕਸੇ ਭੂਪ ਸੁ ਚਾਰ।
ਨਾਮ ਸਰਸ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਸਾਰ॥ ੧੩੭੩॥

Dohra

Jaadav ki saeana hute nikse bhoop su chaar.
Naam saras singh beer singh mahaa singh singh saar. (1373)

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੰਗ ਨਿਪ ਚਾਰਿ ਚਾਰੁ ਮਤਿ ਵੰਤ।
ਹਰਿ ਕੀ ਓਰ ਚਲੇ ਮਨੋ ਆਯੋ ਇਨ ਕੋ ਅੰਤੁ॥ ੧੩੭੪॥

Khadag singh ke sang nirap chaar mati vant.
Hari ki orr chale mano aayo inn ko antt. (1374)

ਸਰਸਾ ਮਹਾ ਅਉ ਸਾਰ ਪੁਨਿ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਏ ਚਾਰ।
ਜਾਦਵ ਸੈਨਾ ਤੇ ਤਬੈ ਨਿਕਸੇ ਅਤਿ ਬਲੁ ਧਾਰਿ॥ ੧੩੭੫॥

Saras mahaa ayu saar puni beer singh ee chaar.
Jaadav saeena te tabae nikse atti bal dhaari. (1375)

ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਨਿਪ ਤਿਨ ਵਹ ਲੀਨੇ ਮਾਰਿ।
ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ਇਨਹ ਸੰਘਾਰਿ॥ ੧੩੭੬॥

Hari kid is ke chatur nirap tinn veh line maari.
Khadag singh atti kop kari dino eneh sanghaar. (1376)

ਸਵੈਯਾ

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰ ਤੇ ਅਉਰ ਨਰੇਸ ਚਲੇ ਤਿਨ ਸੰਗਿ ਮਹਾ ਦਲੁ ਲੀਨੋ।
ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਸਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਚਲਿਯੋ ਬਰਸਿੰਘ ਸੁ ਕੋਪ ਪ੍ਰਬੀਨੋ।
ਅਉ ਮਤਿ ਸਿੰਘ ਸਜਿਓ ਤਨ ਕਉਚ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰਨ ਅਸਤ੍ਰਨ ਮਾਝਿ ਪ੍ਰਬੀਨੋ।
ਧਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੋਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੁ ਚਾਰ ਹੀ ਭੂਪਨ ਆਹਵ ਕੀਨੋ॥ ੧੩੭੭॥

Swaiyya

Sri hari or rte ayur nares chalet inn sang mahaa dal lino.
Surat singh sapooran singh chaliyo barsingh su kop parbino.
Ayu mati singh sajiyo tann kayuch su sastran astaran maajhi parbino.
Dhaaye kae Sri Khadges ke sang ju chaar hi bhoopan
aahav kino. (1377)

Couplet

From the Yadava forces, four kings came forward to fight with the enemy, whose names were saras Singh, Bir Singh, Mahan Singh and Saar Singh. To fight with Kharag Singh, there were four kings. (1373)

To fight with Kharag Singh, there were four kings completely enamoured by the thought of fighting him, and they marched from Sri Krishna's side, as if their end was near (had come). (1374)

Thus Saras Singh, Mahan Singh, Saar Singh, and Bir Singh were the four kings, who came forward from the Yadava army. (1375)

All these four kings from Sri Krishnas side were killed, as kharag Sing got furious with rage and killed them. (1376)

Swaiyya'

Then four more kings came forward from Sri Krishna's side, who had a huge army to support them. Surat Singh, Sampuran Singh and Bar Singh marched out and they were greatly enraged while Meet Singh had worn the coat of arms on his body as protective cover and he was great and accomplished warrior in the art of weaponry. These four kings attacked kharag Singh and fought fierce battle. (1377)

ਦੋਹਰਾ

ਇਤ ਚਾਰੋ ਭੂਪਤਿ ਲਰੈ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੰਗਿ।
ਉਤ ਦੋਊ ਦਿਸ ਕੀ ਲਰਤ ਸਬਲ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗਿ॥ ੧੩੭੮॥

Dohra

Itt chaaro bhoopati larae khadag singh ke sang.
Utt dayu dis ki larat sabal saaen chaturang. (1378)

ਕਬਿਤਾ

ਰਥੀ ਸੰਗਿ ਰਥੀ ਮਹਾਰਥੀ ਸੰਗਿ ਮਹਾਰਥੀ
ਸੁਵਾਰ ਸਿਉ ਸੁਵਾਰ ਅਦਿ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਨ ਮੈ।
ਪੈਦਲ ਸਿਉ ਪੈਦਲ ਲਰਤ ਭਏ ਰਨ ਬੀਚ
ਜੁਧ ਹੀ ਮੈ ਰਾਖਿਓ ਮਨ ਰਾਖਿਓ ਮਨ ਰਾਖਿਓ ਨ ਗਿ੍ਹਨ ਮੈ।
ਸੈਥੀ ਜਮਧਾਰ ਤਰਵਾਰੈ ਘਨੀ ਸਯਾਮ ਕਹੈ
ਮੁਸਲੀ ਤਿਸੂਲ ਬਾਨ ਚਲੇ ਤਾ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈ।
ਦੰਤਨ ਸਿਉ ਦੰਤੀ ਪੈ ਬਜੰਤਨ ਸਿਉ ਬਜੰਤੀ ਲਰਿਓ
ਚਾਰਨ ਸਿਉ ਚਾਰਨ ਭਰਿਓ ਹੈ ਤਾਪਿ ਰਨ ਮੈ॥ ੧੩੭੯॥

Kabit

Rathi sang rathi maharathi sang maharathi
Suvaar siyu suvaar ati kop kae kae mann mae.
Paedal siyu paedal larat bhae rann beech
Judh hi mae raakhiyo mann raakhiyo na girhan mae.
Saithi jamdhaar tarbvaare ghani sayaam kahae
Musli tirsool baan chale taa hi chin mae.
Dantan siyu danti pae bajarantran siyu bajarantri lariyo
Charaan siyu chaaran bhiriyo hae taahi
rann mae. (1379)

Couplet

On one side the four kings and Kharag Singh were fighting while on the other side the multi-coloured forces of both sides were locked up in the battle with great strength. (1378)

Kabit

The charioteer was fighting with another charioteer, and the mighty charioteer with another mighty charioteer was engaged, and the horse riders were fighting against horse riders with great fury at heart. The infantry troops were fighting against enemy infantry, and all were completely engrossed in the battle. and they were not all thinking of their homes (families). Daggers, sabres and swords were greatly in use in the fighting. Seeing all this the poet Siam has stated the pestles, tridents and arrows were also in use at the battle field. The elephants were engaged in fighting against other elephants while the weapon experts were engaged against enemy experts. While in the battle, the bards were fighting the bards in the battle field. (1379)

ਸਵੈਯਾ

ਬਹੁਰੋ ਸਰ ਸਿੰਘ ਹਤਿਓ ਰਿਸ ਕੈ ਮਹਾ ਸਿੰਘਹਿ ਮਾਰਿ ਲਇਓ ਜਬ ਹੀ।
ਪੁਨਿ ਸੂਰਤਿ ਸਿੰਘ ਸਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਨਿਓ ਤਬ ਹੀ।
ਬਰ ਸ੍ਰੀ ਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਿਓ ਲਖਿ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਗਈ ਦਬ ਹੀ।
ਨਭਿ ਮੈ ਗਨ ਕਿੰਨਰ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੋਸ ਕੀ ਕੀਰਤਿ ਗਾਵਤ ਹੈ ਸਬ ਹੀ॥ ੧੩੮੦॥

Swaiyya

Bahuro sar singh hatiyo riss kae mahaa singheh maar layiyo jab hi.
Puni suurat singh sapuran singh su sundar singh haniyo tab hi.
Bar Sri Mati singh ko sees katiyo lakh jaadav saaen gayi tab hi.
Nabhi mae gan kinnar sri khadges ki kirat gaavat hae sab hi. (1380)

ਦੋਹਰਾ

ਛਿਅ ਭੂਪਨ ਕੋ ਛੈ ਛੀਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਲ ਧਾਮ।
ਅਉਰੋ ਭੂਪਤਿ ਤੀਨ ਬਰ ਧਾਇ ਲਰੈ ਸੰਗ੍ਰਾਮ॥ ੧੩੮੧॥

Dohra

Chhiye bhoopan ko chaae kiyo khadag singh bal dhaam.
Ayuro bhoopati teen bar dhaaye larae sangraam. (1381)

ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਅਰਨ ਸੀ ਸਿੰਘ ਬਰਨ ਸੁਕੁਮਾਰ।
ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰੁਪਿ ਰਨਿ ਰਹਿਓ ਏ ਤੀਨੋ ਸੰਘਾਰਿ॥ ੧੩੮੨॥

Karan singh puni aran si singh baran sukumaar.
Khadag singh rupi rani rahiyo ee tino sanghaar. (1382)

ਸਵੈਯਾ

ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਪ ਬਡੇ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਧਨ ਬਾਨ ਲੀਯੋ।
ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਕਰਿ ਅਤ੍ਰਨ ਲੈ ਪੁਨਿ ਜੁਧੁ ਕੀਯੋ।
ਜਿਮਿ ਰਾਵਨ ਸੈਨ ਹਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਘਵ ਤਿਉ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦੀਯੋ।
ਗਨ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸਿੰਗਲਨ ਗੀਧਨ ਜੋਗਿਨ ਸ੍ਰੁੰਨ ਅਘਾਇ ਪੀਯੋ॥ ੧੩੮੩॥

Swaiyya

Maar kae bhoop bade rann mae riss kae bahuro dhan baan liyo.
Sir kaat daye bahu satran ke kari atran lae pun judh kiyo.
Jim raavan saaen hati nirap raaghav tiyu dal maar bidaar diyo.
Gan bhoot pisaach singaalan geedhan jogin sarun aghaaye piyo. (1383)

Swaiyya'

Once Maha Singh was killed, even Sar Singh was killed. Then even Sûrat singh, Sampuran Singh and Sunder Singh were also killed there and then. They the Yadava army, seeing the beheaded body of the warrior Mat Singh, was completely shaken up. Then in the skies all the musicians of Shiva were singing the praises of Khar'ag Singh. (1380)

Couplet

The mighty Khar'ag Singh had killed six kings while three more warrior kings were fighting in the battle field. (1381)

Karam Singh, Baran Singh and Aran Singh were all youthful warriors. Then Kha'rag Singh, fighting stoutly in the battle field, killed all the three kings. (1382)

Swaiyya'

After killing all the big renowned kings in the battle field, and getting furious with rage, Kha'rag Singh took up his bow and arrows in the hands. Then he cut off the heads of many enemies and then started fighting taking other weapons in hand. He destroyed the Yadava army just as Ram Chander had killed the Ravana's army. Thus all the ghosts, evil spirits, jackals, vultures and others drank the blood of the dead bodies to their satisfaction. (1383)

ਦੋਹਰਾ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕਰਿ ਖੜਗ ਲੈ ਰੁਦ੍ਰ ਰਸਹਿ ਅਨੁਰਾਗ।
ਯੋ ਡੋਲਤ ਰਨਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਮਾਨੋ ਖੇਲਤ ਫਾਗੁ॥ ੧੩੮੪॥

Dohra

Khadag singh kari khadag lae rudar raseh anuraag.
Yo dolat rann nidar huye maano khelat phhagu. (1384)

ਸਵੈਯਾ

ਬਾਨ ਚਲੇ ਤੇਈ ਕੁੰਕਮ ਮਾਨਹੁ ਮੂਠ ਗੁਲਾਲ ਕੀ ਸਾਂਗ ਪ੍ਰਹਾਰੀ।
ਢਾਲ ਮਨੋ ਡਫ ਮਾਲ ਬਨੀ ਹਥ ਨਾਲ ਬੰਦੂਕ ਛੁਟੇ ਪਿਚਕਾਰੀ।
ਸ੍ਰੁੰਨ ਭਰੇ ਪਟ ਬੀਰਨ ਕੇ ਉਪਮਾ ਜਨੁ ਘੋਰ ਕੈ ਕੇਸਰ ਡਾਰੀ।
ਖੇਲਤ ਫਾਗੁ ਕਿ ਬੀਰ ਲਰੈ ਨਵਲਾਸੀ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰੀ॥ ੧੩੮੫॥

Swaiyya

Baan chale tayi kunkam maanoh muuth gulaal ki saang parhaari.
Dhal mano tachh maal bani hath naal bandook
chute pichkaari.
Sarunn bhare patt beeran ko upma janu ghor kae
kesar daari.
Khelat phhagu ki beer larae navlaasi liye karvaar
kataari. (1385)

ਦੋਹਰਾ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਲਰਤ ਹੈ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਅਨੁਰਾਗਿ।
ਰਨ ਚੰਚਲਤਾ ਬਹੁ ਕਰਤ ਜਨ ਨਟੂਆ ਬਡਭਾਗਿ॥ ੧੩੮੬॥

Dohra

Khadag singh atti larat ha eras rudreh anuraag.
Rann chanchlata bahu karat jan natuyaa
badbhaag. (1386)

Couplet

Kharag Singh, wielding his sword being engrossed in the killing spree, was moving around in the battle field as if he were playing holi (festival of coloured waters). (1384)

Swaiyya'

All the arrows (spitting blood) may be considered as sprinkling of saffron, and the spears being thrown around, may be taken as dry colours being thrown by handfuls. The shields were seen as a necklace of tumbels (tom tom) and the guns being fired by hand may be considered as a pump. (syringe) The dresses of the warriors drenched in blood may be considered as saffron mixed in water being sprinkled. The warriors were playing holi (throwing coloured waters) while the swords and daggers in their hands were looking graceful like the fireworks. (1385)

Couplet

Kharag Singh was waging a fierce battle, being engrossed in the art of fighting techniques, and was showing his skill of movement like a great juggler. (1386)

ਸਵੈਯਾ

ਸਾਰਥੀ ਆਪਨੇ ਸੋ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਧਵਾਇ ਤਹੀ ਰਥ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ।
ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਸੂਰਨ ਪੈ ਕਰਿ ਹਾਥਨ ਕੋ ਅਰਥਾਵ ਦਿਖਾਵੈ।
ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜੈ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈ।
ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਉਚਾਰ ਕਰੈ ਮੁਖਿ ਯੋ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਤ ਅਉ ਗਾਨ ਸੁਨਾਵੈ॥ ੧੩੮੭॥

Swaiyya

Saarthi aapane so keh kae su dhavaaye tahi rath judh machaave.
Sastar parhaarat suuran pae kari haathan ko arthaav dikhaave.
Dundabhi dhol mirdang bajae karvaar kataran taal bajave.
Maar hi maar uchaar karae mukh yo kari nirat ayu
gaan sunaave. (1387)

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਅਲਾਪ ਉਚਾਰਤ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਪਾਰਾ।
ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਅਤ੍ਰ ਤਰਾਕ ਲਗੈ ਤਿਹਿ ਤਾਲਨ ਕੋ ਠਨਕਾਰਾ।
ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਧਰਿ ਗੀਝ ਕੈ ਦੈਤ ਹੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਦਾਨ ਬਡੇ ਰਿਝਿਵਾਰਾ।
ਨਿਰਤ ਕਰੈ ਨਟ ਕੋਪ ਲਰੈ ਭਟ ਜੁਧ ਕੀ ਠਉਰ ਕਿ ਨ੍ਰਿਤ ਅਖਾਰਾ॥ ੧੩੮੮॥

Maar hi maar alaap uchaarat dundabh dhol mirdang apaara.
Satran ke sir atar taraak lagae teh taalan ko thankara.
Jhoojh gire dhari reejh kae det hae praanan daan bade rijhivaraa.
Nirat karae nat kop larae bhat judh ki thor ki
nirap akhhara. (1388)

ਰਨ ਭੂਮਿ ਭਈ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਧੁਨਿ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਰੇ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਹੀਯੋ।
ਸਿਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਪਰ ਅਤ੍ਰ ਲਗੈ ਤਤਕਾਰ ਤਕਾਰਨਿ ਤਾਲ ਲੀਯੋ।
ਅਸਿ ਲਾਗਤ ਝੂਮਿ ਗਿਰੈ ਮਰਿ ਕੈ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨਨ ਮਾਨਹੁ ਦਾਨ ਕੀਯੋ।
ਬਰ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੈ ਕਿ ਲਰੈ ਨਟ ਜਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਸੁ ਰਾਗ ਕੀਯੋ॥ ੧੩੮੯॥

Rann bhoomi bhayi rang bhoomi mano dhuni dundabh
baaje mirdang hiyo.

Sir satran ke par atar lagae tatkaar tarakani taal liyo.
Asi laagat jhoom girae mari kae bhat praanan maanoh daan kiyo.
Bar nirat karae ki larae nat jayo nirap maar hi maar su
raag kiyo. (1389)

Swaiyya'

He asked his charioteer to race up his chariot to the battle site, and engaged in battle (just as an arena of dance and merry-making); there he would attack the enemy warriors with his weapons as if he were giving an oration with complete explanation through hand signs. The drums and kettle drums were being sounded in the battle field like the musical instruments while the clashing of swords and daggers were sounding like the accompanying rhythm. The warriors shouts of "Killing the enemy" was like the song of the dancing party. (1387)

The shouts of "Kill them, kill them," by the warriors was like the music being sung in the field. The drums and drum beats were sounding like musical instruments. The arrows were striking the enemy heads with a striking noise, like the sounds of tinkling bells. The warriors falling down in the battle field while fighting were like giving their lives in alms. The jugglers were dancing or the warriors were fighting with fury. It was not clear whether it was a battle field or an arena of dancing. (1388)

This battle-field was being turned into a merry making arena. The sound of beating drums were being played. The noise of the sharpened arrows was like the musical sound of twinkling bells. With the striking of swords the warriors were falling on the ground, as if the lives were being donated in alms (gifts). Were the warriors engaged in fighting or the great jugglers were dancing around? (It was not clear). The noise of kings shouting "Kill them, kill them," was heard as music played by musical instruments. (1389)

ਦੋਹਰਾ

ਇਤੋ ਜੁਧ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਕੈ ਸਬਹਨਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ।
ਕੋ ਭਟ ਲਾਇਕ ਸੈਨ ਮੈ ਲਰੈ ਜੁ ਯਾ ਸੰਗਿ ਜਾਇ॥ ੧੩੯੦॥

Dohra

Ito judh hari heri kae sabhani kahiyo sunaye.
Ko bhat laaiik saanen mae larae ju yaa sang jaaye. (1390)

ਚੌਪਈ

ਘਨ ਸਿੰਘ ਘਾਤ ਸਿੰਘ ਦੋਊ ਜੋਧੇ। ਜਾਤ ਨ ਕਿਸੀ ਸੁਭਟ ਤੇ ਸੋਧੇ।
ਘਨਸੁਰ ਸਿੰਘ ਘਮੰਡ ਸਿੰਘ ਧਾਏ। ਮਾਨਹੁ ਚਾਰੋ ਕਾਲ ਪਠਾਏ॥ ੧੩੯੧॥

Chopaiee

Ghan singh ghaat singh doyu judho. Jaat na kisi subhat te sodhe.
Ghansur singh ghamand singh dhaaye.
Maanoh chaaro kaal pathaaye. (1391)

ਤਬ ਤਿਹ ਤਕਿ ਚਹੂੰਅਨ ਸਰ ਮਾਰੇ। ਚਾਰੋ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ।
ਸਯੰਦਨ ਅਸੁ ਸੂਤ ਸਬ ਘਾਏ। ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਜਮ ਲੋਕਿ ਪਠਾਏ॥ ੧੩੯੨॥

Tab the taki chahunan sar mare. Chaaro praan bina kari dare.
Sayandan asav suut sab ghaaye. Saen sahit jam lok
pathaye. (1392)

ਦੋਹਰਾ

ਚਪਲ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਚੰਚਲ ਸ੍ਰੀ ਬਲਵਾਨ।
ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਅਰ ਚਉਪ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਰਥੀ ਸੁਰ ਗਯਾਨ॥ ੧੩੯੩॥

Dohra

Chapel singh arr chatar singh chanchal sri balvaan.
Chitar singh ar chayup singh mahaa rathi sur gayaan. (1393)

ਛਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਲਬੰਡ।
ਸਿੰਘ ਚਮੂੰ ਪਤਿ ਅਤਿ ਬਲੀ ਭੁਜ ਬਲਿ ਤਾਹਿ ਅਖੰਡ॥ ੧੩੯੪॥

Chhatar singh arr maan singh satar singh balband.
Singh chamun pati ati bali bhooj bali taahi akhand. (1394)

Couplet

On seeing this type of battle scene, Sri Krishna said loudly to be heard by all, "Is there any warrior in our army, who would come forward to fight against him?" (1390)

Chopiaee

Ghan Singh and Ghat Singh were two such warriors, who could not be tamed by any warrior, then Ghansur Singh and Amand Singh came rushing out, as if the god of death had goaded them to fight. (1391)

Then Kharag Singh looked at them and shot arrows at the heads of these four warriors and killed all four of them. Even their chariots, charioteers, and horses were all killed. He sent all those warriors along with their troops to heavens (killed them). (1392)

Couplet

Chapal Singh, Chhattar Singh, Chanchal Singh and powerful Chittar Singh alongwith Choup Singh were great charioteers and very intellectual persons. (1393)

Chhattar Singh, Maan Singh, and Sattar Singh were great warriors, while Champat Singh was equally powerful and was invincible. (1394)

ਸਵੈਯਾ

ਭੂਪ ਦਸੋ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਖੜਗੋਸ ਕੇ ਉਪਰ ਧਾਏ।
ਆਵਤ ਹੀ ਬਲਿ ਕੈ ਧਨੁ ਲੈ ਸੁ ਨਿਖੰਗਨ ਤੇ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ।
ਬਾਜ ਹਨੇ ਸਤਿ ਦੁਇ ਅਰੁ ਗੈ ਸਤਿ ਤ੍ਰੈ ਸਤਿ ਬੀਰ ਮਹਾ ਤਬ ਆਏ।
ਬੀਸ ਰਬੀ ਅਉ ਮਹਾਰਥਿ ਤੀਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ॥ ੧੩੯੫॥

Swaiyya

Bhoop daso riss kae kabi sayaam kahae khadges ke upar dhaaye.
Aavat hi bali kae dhan lae su nikhangan te bahu baan chalaye.
Baaj hane sati duye arr gae sati trae sati beer maha tab ghaaye.
Bees rathi tayu maharathi tees ayodhan mae jamlok pathaye. (1395)

ਪੁਨਿ ਧਾਇ ਹਨੇ ਸਤਿ ਗੈ ਹਯ ਦੁਇ ਸਤਿ ਅਯੁਤ ਪਦਾਤ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈ।
ਸੁ ਮਹਾਰਥੀ ਅਉਰ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਤਹੀ ਛਿਨ ਮੈ।
ਦਸ ਹੂੰ ਨਿਪ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਭਜੀ ਲਖਿ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇਹਰਿ ਕਉ ਬਨ ਮੈ।
ਤਿਹ ਸੰਘਰ ਮੈ ਖੜਗੋਸ ਬਲੀ ਰੁਪਿ ਠਾਢੇ ਰਹਿਓ ਰਿਸ ਕੈ ਮਨ ਮੈ॥ ੧੩੯੬॥

Pun dhaaye hane ati gae haye duye asti ayut padaat hane rann mae.
Su maharathi ayur pachaas hane kab sayaam kahae su tahi chin mae.
Das hunn nirap ki bahu saen bhaji lakhi jiyu mrig kehar kayu ban mae.
Tehh sanghar mae khadges bali rup thaado rahiyo riss kae mann mae. (1396)

ਕਬਿਤੁ

ਦਸੋ ਭੂਪ ਰਨ ਪਾਰਿਯੋ ਸੈਨ ਕਉ ਬਿਪਤ ਡਾਰਿਓ ਬੀਰ ਪਨ ਧਾਰਿਓ ਨ ਡਰੈ ਹੈ ਕਾਹੂੰ ਆਨ ਸੋ।
ਏ ਈ ਦਸ ਭੂਪਤਿ ਰਿਸਾਇ ਸਮੁਹਾਇ ਗਏ ਉਤ ਆਇ ਸਉਹੇ ਭਯੋ ਮਹਾ ਸੂਰ ਮਾਨ ਸੋ।
ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਅਤਿ ਕ੍ਰਧ ਹੁਇ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਾਨ ਕੈ ਕਮਾਨ ਕੋ ਲਗਾਈ ਕੋ ਲਗਾਈ ਜਿਹ ਕਾਨ ਸੋ।
ਗਜਰਾਜ ਭਾਰੇ ਅਰੁ ਜੁਧ ਕੇ ਕਰਾਰੇ ਦਸੋ ਮਾਰਿ ਭਾਰੇ ਤਿਨ ਦਸ ਦਸ ਬਾਨ ਸੋ॥ ੧੩੯੭॥

Kabit

Daso bhoop rann paariyo saaen kayu bipat daariyo
Beer pran dhaariyo na darae hae kaahun aan so.
Ae pran das bhoopat risaaye saamuhaaye gaye
Utt aaye sauhe bhayo maha surr maan so.
Kahae kabi sayaam atti krodh huye khadag singh
Taan kae kamaan ko lagayi ko lagayi jeh kaan so.
Gajraaj bhaare arr judh ke karaare Daso maar daare tinn das das baan so. (1397)

Swaiyya'

The poet Siam has stated that all the above mentioned ten kings attacked Khar'ag Singh, being furious with rage. They shot many arrows, taking them out of quiver, with their bows, with great strength at the very outset. They had killed two hundred horses, one hundred elephants and three hundred warriors. They had also killed twenty charioteers and thirty greatest charioteers, thus sending them to hell. (1395)

Then Kha'rag Singh, launching another attack, killed one hundred horses, and ten thousand infantry soliders alongwith another fifty great charioteers. The poet Siam has stated that all this happened in a short spell. The most of the army of the ten kings had fled away just as the deer run away at the sight of a lion. In the battle field Kharag Singh was standing like an adamant warrior with great fury. (1396)

Kabit

The above mentioned ten kings had been fighting furiously, thus putting their armies into jeopardy. The great warrior, Kha'rag Singh, had vowed for the battle, without having any fear. So all the ten kings, becoming furious with rage, went in front of Kharag Singh, while proud Kharag Singh stood firmly against them. The poet Siam has stated that Kha'rag Singh, stretching his strong bow upto his ears, he killed with ten arrows each, powerful elephants and all the ten kings in turn. (1397)

ਦੋਹਰਾ

ਪਾਚ ਬੀਰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਗਏ ਸੁ ਅਰਿ ਪਰ ਦਉਰਿ।
ਛਕਤ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਛਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਛਹ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਗਉਰ॥ ੧੩੯੮॥

Dohra

Paach beer jadubeer keg aye su ari par dayur.
Chhakat singh arr chhatar singh chhah singh
singh gayur. (1398)

ਸੋਰਠਾ

ਛਲਛਲ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ਮਹਾਬੀਰ ਬਲ ਬੀਰ ਕੋ।
ਲਏ ਖੜਗ ਕਰਿ ਚਾਮ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਪਰ ਸੋ ਚਲਿਓ॥ ੧੩੯੯॥

Sortha

Chhalbal singh jeh naam mahabeer bal beer ko.
Laye khadag kari chaam khadag singh par so chaliyo. (1399)

ਚੌਪਈ

ਜਬਹੀ ਪਾਚ ਬੀਰ ਮਿਲਿ ਧਾਏ। ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਉਪਰ ਆਏ।
ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ। ਸਬ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ॥ ੧੪੦੦॥

Chopaiee

Jabhi paach beer mil dhaaye. Khadag singh ke upar aaye.
Khadag singh tab sastar sanbhaare. Sab hi praan bina
kari daare. (1400)

ਦੋਹਰਾ

ਦੁਆਦਸ ਜੋਧੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ਅਤਿ ਬਲਬੰਡ ਅਖੰਡ।
ਜੀਤ ਲਯੋ ਹੈ ਜਗਤ ਜਿਨ ਬਲ ਕਰਿ ਭੂਜਾ ਪ੍ਰਚੰਡ॥ ੧੪੦੧॥

Dohra

Duaadas jodhe krisan ke atti balband akhand.
Jeet layo hae jagat jin bal kari bhooja parchand. (1401)

Couplet

Then five warriors of Sri Krishna namely Chhakat Singh, Chhattar Singh, Chhoh Singh and Gour Singh launched an attack on the enemy. (1398)

Sortha

Then the warrior, called chhalbal Singh, with sword in hand, along with his shield, came forward to fight with Kha'rag Singh. (1399)

Chopaiee

When those five warriors, jointly attacked Kha'rag Singh in a combined effort, then Kha'rag Singh took up his arms and killed all of them. (1400)

Couplet

Then twelve more kings of Krishna, who were great warriors and looking glorious with courage, and had won laurels in the world with their prowess, came forward. (1401)

ਸਵੈਯਾ

ਬਾਲਮ ਸਿੰਘ ਮਹਾਮਤਿ ਸਿੰਘ ਜਗਾਜਤ ਸਿੰਘ ਲਏ ਅਸਿ ਧਾਯੋ।
ਸਿੰਘ ਧਨੇਸ ਕ੍ਰਿਪਾਵਤ ਸਿੰਘ ਸੁ ਜੋਬਨ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਬਰ ਪਾਯੋ।
ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਚਲਿਯੋ ਜਗ ਸਿੰਘ ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਲੈ ਜਸ ਸਿੰਘ ਰਸਾਯੋ।
ਬੀਰਮ ਸਿੰਘ ਲਏ ਸਕਤੀ ਕਰ ਮੈ ਖੜਗੋਸ ਸੋ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ॥ ੧੪੦੨॥

Swaiyya

Baalam singh mahamati singh jagajat singh laye asi dhaayo.
Singh dhanes kirpavat singh su joban singh mahaa bar paayo.
Jeevan singh chaliyo jag singh sadaa singh lae jas singh rasaayo.
Beeram singh laye sakti kar mae khadges so judh
machayo. (1402)

ਦੋਹਰਾ

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜਿਹਿ ਨਾਮ ਭਟ ਸੋਊ ਭਯੋ ਤਿਨ ਸੰਗਿ।
ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਿ ਕਰ ਮੈ ਲੀਏ ਸਾਜਿਯੋ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ॥ ੧੪੦੩॥

Dohra

Mohan singh jeh naam bhat soyu bhayo tinn sang.
Sastar dhaari kar mae liye saajiyo kavach nikhang. (1403)

ਸਵੈਯਾ

ਖੜਗੋਸ ਬਲੀ ਕਹੁ ਰਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਭੂਪਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਿਓ ਹੈ।
ਠਾਢੇ ਰਹਿਓ ਦ੍ਰਿੜ ਭੂ ਪਰ ਮੇਰੁ ਸੋ ਆਹਵ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਓ ਹੈ।
ਕੋਪ ਸਿਉ ਓਪ ਬਢੀ ਤਿਹ ਆਨਨ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਧਰਿਓ ਹੈ।
ਰੋਸਿ ਕੀ ਆਗ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭਈ ਸਰ ਪੁੰਜ ਛੁਟੇ ਮਾਨੋ ਘੀਉ ਪਰਿਓ ਹੈ॥ ੧੪੦੪॥

Swaiyya

Khadges bali kahu raam bhanaesabh bhoopan baan parhaar kariyo hae.
Thaado rahiyo drid bhoo par meru so aahav te nahi naaeku dariyo hae.
Kop siyu opp badi tehh aanan taa chhabi ko kabi bhaayo dhariyo hae.
Ross ki aag parchand bhayi sar punj chute maano ghiyu
pariyo hae. (1404)

Swaiyya'

Out of the five, Balram Singh, Mahamat Singh, and Jagajat Singh advanced with their swords. Dhanesh Singh, Kirpavat Singh and Joban Singh had gained great powers. Then Jiwan Singh, Jag Singh, Sada Singh Singh and Jas Singh became furious with rage, while Biram Singh was engrossed in a battle against Kha'rag Singh. (1402)

Couplet

Another warrior, called Mohan Singh, was also present with them. He was armed with his weapons and had his quiver also decorated with protective devices. (1403)

Swaiyya'

The poet Ram has stated that all the kings, launched a combined attack on Kharag Singh with a volley of arrows, whereas Kha'rag Singh was standing adamant like a rock or Sumer mountain on the ground and was not afraid of waging a battle. Due to his wrathfulness, his face was beaming with grace, and seeing the beauty of this scene, the poet has felt that the fire of wrathfulness had greatly increased, while the whole lot of arrows being shot were like adding fuel to fire (adding ghee to the fire). (1404)

ਜੋ ਦਲ ਹੋ ਹਰਿ ਬੀਰਨਿ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋ ਤੇ ਕਛੂ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਹੈ।
 ਫੇਰਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰੁਪ ਕੈ ਅਸਿ ਲੈ ਜੀਯ ਮੈ ਪੁਨਿ ਕੋਪੁ ਭਯੋ ਹੈ।
 ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਾਯੋ ਘਟ ਗਯੋ ਦਲ ਸੋ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਭਾਉ ਨਯੋ ਹੈ।
 ਮਾਨਹੁ ਸੂਰ ਪ੍ਰਲੈ ਕੋ ਚੜ੍ਹਯੋ ਜਲੁ ਸਾਗਰ ਕੋ ਸਬ ਸੂਕਿ ਗਯੋ ਹੈ॥ ੧੪੦੫॥

Jo dal ho hari beeran ke sang so to kachhu arri maar layo hae.
 Pher ayodhan mae rup kae asi lae jiye mae pun kop bhayo hae.
 Maar bidaar dayo ghat gayo dal so kabi ke mann bhaayo nayo hae.
 Maanaoh suur parlae ko chadiyo jal sagar ko sab
 suuk gayo hae. (1405)

ਪ੍ਰਥਮੇ ਤਿਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਦਈ ਫਿਰ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ।
 ਰਥ ਬਾਜਨ ਸੂਤ ਸਮੇਤ ਸਬੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਬੀਚ ਛਏ।
 ਜਿਨ ਕੀ ਸੁਖ ਕੇ ਸੰਗ ਆਯੁ ਕਟੀ ਤਿਨ ਕੀ ਲੁਥ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਖਏ।
 ਜਿਨ ਸਤ੍ਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਝਿ ਹਨੇ ਸੋਊ ਸੰਘਰ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਭਏ॥ ੧੪੦੬॥

Parthme tinn ki bhooj kaat dayi phir kae tinn ke sir kaat daye.
 Rath baajan suut samet sabae kabi sayam kahae rann beech chhaye.
 Jin ki sukh ke sang aayu kati tinn ki lubh janbuk reedh ghaye.
 Jin satar ghane rann maajh hane soyu sanghar mae bin
 praan bhaye. (1406)

ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪਨ ਕੋ ਹਨਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਮੈ ਨਿਪ ਛਾਜਿਯੋ।
 ਮਾਨਹੁ ਦੂਰ ਘਨੇ ਤੁਮ ਕੈ ਦਿਨ ਆਧਿਕ ਮੈ ਦਿਵਰਾਜ ਬਿਰਾਜਿਯੋ।
 ਗਾਜਤ ਹੈ ਖੜਗੋਸ ਬਲੀ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜਿਯੋ।
 ਕਾਲ ਪ੍ਰਲੈ ਜਿਉ ਕਿਰਾਰਨ ਤੇ ਬਢਿ ਮਾਨਹੁ ਨੀਰਧ ਕੋਪ ਕੈ ਗਾਜਿਯੋ॥ ੧੪੦੭॥

Davadas bhoopan ko hani kae kabi sayam kahae
 rann mae nirap chhaaijyo.
 Maanoh duur ghano tum kae din aadhik mae divraaj birajiyo.
 Gaajat hae khadges bali dhuni ja suni kae ghan saavan laajiyo.
 Kaal parlae jiyu kiraran te badhi maanoh neeradh kop
 kae gaajiyo. (1407)

Some of the troops, accompanying Krishna's warriors had been killed by the enemy, then Kha'rag Singh, with sword in hand, in the battle field had become furious with rage. Being revengeful he had killed some of the troops, so the army strength had reduced. On seeing this situation the poet had thought in mind that the sunrise on the doomsday had dried up the ocean of all its waters. (1405)

Firts he cut off their arms and then their heads. The poet Siam has stated that the chariots alongwith their horses and charioteers, had been destroyed in the battle field. All those, whose days were numbered, their corpuses were being eaten away by vultures and jackals. Even those warriors, who had killed many foes earlier, had been divested of their lives in the battle. (1406)

The poet Siam has stated that Kha'rag Singh having killed the twelve kings, was standing gracefully in the battle field as if the sun was shining at the day dawn, after expelling darkness all around, the sun was looking graceful in its glory. Kharag Singh warrior, then thundered in the battle field, on hearing its sound, even the dark clouds of Savan (monsoon) felt ashamed (belittled) or at the time of doomsday, the ocean, crossing its beaches, was gurgling loudly. (1407)

ਅਉਰ ਕਿਤੀ ਜਦੁਬੀਰ ਚਮੁੰ ਨ੍ਰਿਪ ਇਉ ਪੁਰਖਤਿ ਦਿਖਾਈ ਭਜਾਈ।
 ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਆਇ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ ਸਬ ਆਸ ਚੁਕਾਈ।
 ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਸਯਾਮ ਪਨੇ ਜਿਨ ਧਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਕੀਨੀ ਲਰਾਈ।
 ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕੋ ਧਾਮਿ ਗਏ ਤਿਨ ਨਾਹਕ ਆਪਨੀ ਦੇਹ ਗਵਾਈ॥ ੧੪੦੮॥

Aayur kiti jadubeer chamuun nirap iyu purkhati dikhaaye bhajayi.
 Ayur jite bhat aaye bhire tinn pranan ki sab aas chukayi.
 Lae kar mae asi sayaaam bhane jin dhaaye kae aaye
 kae kini lagayi.

Ant ko ant ke dhaam gaye tinn nahak aapni
 deh gavayi. (1408)

ਬਹੁਰੋ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦਸ ਸੈ ਗਜ ਐਤ ਤੁਰੰਗ ਚਮੁੰ ਹਨਿ ਡਾਰੀ।
 ਦੁਇ ਸਤਿ ਸਿਯੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਬਲੁ ਕੈ ਅਸਿ ਧਾਰੀ।
 ਬੀਸ ਹਜ਼ਾਰ ਪਦਾਤ ਹਨੇ ਦ੍ਰੁਮ ਸੇ ਗਿਰ ਹੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੰਝਾਰੀ।
 ਮਾਨੋ ਹਨੂੰ ਰਿਸਿ ਰਾਵਨ ਬਾਗ ਕੀ ਮੂਲ ਹੂੰ ਤੇ ਜਰ ਮੇਖ ਉਚਾਰੀ॥ ੧੪੦੯॥

Bahuro rann mae riss kae das sae gaj aait turang chamun hani daari.
 Duye sati siyandan kaat daye bahu beer hane bal kae asi dhaari.
 Bees hazaarpadaat hane daram se gir hae rann bhoom manjhaari.
 Maano hannun riss raavan bag ki muul huun te
 jar mekh uchaari. (1409)

ਰਾਛਸ ਅਭ ਹੁਤੋ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸਿ ਸੋ ਬਲੁ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਉਪਰ ਧਾਯੋ।
 ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਬੈ ਅਪੁਨੇ ਚਪਲਾ ਸਮ ਲੈ ਅਸਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ।
 ਗਾਜਤ ਹੀ ਬਰਖਿਯੋ ਬਰਖਾ ਸਰ ਸਯਾਮ ਕਬੀਸਰ ਯੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ।
 ਮਾਨਹੁ ਗੋਪਨ ਕੇ ਗਨ ਪੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੀਏ ਮਘਵਾ ਚਢਿ ਆਯੋ॥ ੧੪੧੦॥

Raachhasabh huto hari kid is so bal kae nirap upar dhaayo.
 Sastar sanbhaar sabae apne chapla sam lae asi kop badhayo.
 Gaajat hi barkhiyo barkhaa sar sayaaam kabisar yo gunn gaayo.
 Maanoh gopan keg an pae ati kop kiye maghva
 chadi aayo. (1410)

Raja Kharag Singh had, through his prowess, made the forces of Sri Krishna, run away from the battle field and all the warriors, who cared to fight against him, were deprived of their lives. The poet Siam has stated that those warriors, who had taken the sword in hand and had rushed towards him for waging war, had been killed finally, having destroyed their lives without any purpose. (1408)

Then Kharag Singh, getting enraged, had killed one thousand elephants, and ten thousand horse riders of the enemy forces. Two hundred chariots had been ripped open and many warriors had been killed with the wielding of a sword (with sharpened sword). Twenty thousand men of infantry had been killed, who were lying scattered in the battle field like fallen trees. It appeared as if Hanuman, being revengeful, had uprooted Ravan's garden from its very roots. (1409)

There was a demon, called Akbar, in Sri Krishna's army, and he suddenly attacked Raja Kharag Singh. He was furious with rage, by taking up his weapons and wielding his sword, like the brilliance of lightning. The poet Siam has sung the praises of this scene as if he had shot the arrows incessantly like a shower, after shouting loudly, as if Indra had launched an attack on the assembly of milkmen, greatly enraged. (1410)

ਦੈਤ ਚਮੁੰ ਘਨ ਜਿਉ ਉਮਡੀ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਨਿਪ ਹੂੰ ਡਰੁ ਕੀਨੋ।
 ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਭਲੇ ਕਰ ਲੀਨੋ।
 ਖੈਚ ਕੈ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਮਾਨ ਸੁ ਛੇਦ ਹਿੰਦਾ ਸਰ ਸੋ ਅਰਿ ਦੀਨੋ।
 ਮਾਨਹੁ ਬਾਂਬੀ ਮੈ ਸਾਪ ਧਸਿਓ ਕਬਿ ਨੇ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਇਮਿ ਚੀਨੋ॥ ੧੪੧੧॥

Daaaint chammun ghan jiyu umdi mann mae naa kachhu
 nirap huun darr kino.

Kop badaye ghano chitt mae dhan baan sanbhaar bhale kar lino.
 Kaaech kae kaan parmaan kamaan su chhed hirdaa sar so ari dino.
 Maanoh banabi mae saap dahsiyo kabi na jass taa
 chhabi ko imm chino. (1411)

ਬਾਨਨ ਸੰਗਿ ਸੁ ਮਾਰਿ ਕੈ ਸਤ੍ਰਨ ਰਾਮ ਭਨੇ ਅਸਿ ਸੋ ਪੁਨਿ ਮਾਰਿਓ।
 ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਪਰਿਓ ਤਿਹੁ ਤੇ ਧਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰਿਓ।
 ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਲਖਿ ਕੈ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਓ।
 ਖਗ ਲਗਿਯੋ ਤਿਹੁ ਕੋ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਜਮ ਦੰਡ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ॥ ੧੪੧੨॥

Banan sang su maar kae satra raam bhane asi so puni maariyo.
 Sarun saamoh pariyo teh te dhari praan bina kari bhoo par daariyo.
 Taa chhabi ki upma lakh kae kabi ne mukh te ehh bhaat uchariyo.
 Khag lagiyo teh ko nahi maanoh lae kar mae jam dand
 parhaariyo. (1412)

ਰਾਛਸ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਰਾਛਸ ਕੋ ਰਿਸ ਕੈ ਦਲੁ ਧਾਯੋ।
 ਆਵਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
 ਦੈਤ ਘਨੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹੈ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਸੋ ਖੜਗੋਸਹਿ ਘਾਯੋ॥
 ਸੋ ਕਹਿ ਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਨਿਪ ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਨਹੀ ਘਾਉ ਜਤਾਯੋ॥ ੧੪੧੩॥

Raachhas maari layo jab hi tab raachhas ko riss dal dhaayo.
 Aavat hi kabi sayaam kahae bibidhayudh lae ati judh machayo.
 Daaaint ghane the ghaaiyl hae bahu ghhaain so khadgeseh ghaayo.
 So she kae asi ko geh kae nirap judh kiyo nahi ghaayo
 jatayo. (1413)

The demon forces had come in large numbers like a cloud but Raja Kharag Singh was not deterred by it a bit even. He was furious with rage, and holding his bow and arrows in a stylish manner. By stretching his bow to the ears, he shot arrows which had pierced the heart of the enemy. The beauty of this scene has been described by the poet as if the snake had crept into the hole. (1411)

The poet Ram has stated that after killing the enemy with arrows, he killed many others with his sword. The blood oozing out of the bodies thrown on the ground headless, was spreading all over the place. The beauty of this scene has been described by the poet as if he was not killed by the sword but the Yama's staff (stick) had hit him on the head. (1412)

When the demon was killed, his army launched an attack on him with great fury. The poet Siam has stated that the demon forces, on coming (to the field) with various weapons started fighting fiercely. Many demons were wounded then and many demons had inflicted wounds on Kharag Singh, using various manouvres. Bearing all the onslaughts of the demons, Raja Kharag Singh managed to fight with sword in hand, without even caring for the wounds he had received. (1413)

ਧਾਇ ਪਰੇ ਸਬ ਰਾਛਸਿ ਯਾ ਪਰ ਹੈ ਤਿਨ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪੁ ਬਢਿਯੋ।
ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਤਿਨ ਮਿਆਨਹੁ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਢਿਓ।
ਸਬ ਦਾਨਵ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੀਯੋ ਰਿਸ ਪਾਵਕ ਮੈ ਤਿਨ ਅੰਗ ਡਢਿਯੋ।
ਇਹ ਭਾਤਿ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਹੈ ਨਿਪ ਕਉ ਤਨ ਕੰਚਨ ਮਾਨੋ ਸੁਨਾਰ ਗਢਿਯੋ॥ ੧੪੧੪॥

Dhaaye pare sab raachhis yaa par hae tinn kae mann kop badiyo.
Geh baan kamaan gadaa barchhi tinn miyaanoh te karvaar kadiyo.
Sab daanav tej parchand kiyo riss paavak mae tinn ang dadiyo.
Ehh bhaat parharat hae nirap kayu tann kanchan maano
sunaar gadiyo. (1414)

ਜਿਨ ਹੂੰ ਨਿਪ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਸੁ ਸਬੈ ਇਨ ਹੂੰ ਹਤਿ ਕੈ ਤਬ ਦੀਨੇ।
ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਜੀਤ ਬਚੈ ਤਿਨ ਕੇ ਬਧ ਕਉ ਅਰਿ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ।
ਤਉ ਇਨ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕੀਏ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਤਨ ਮੁੰਡਨ ਹੀਨੇ।
ਜੋ ਨ ਡਰੇ ਸੁ ਲਰੇ ਪੁਨਿ ਧਾਇ ਨਿਦਾਨ ਵਹੀ ਨਿਪ ਖੰਡਨ ਕੀਨੇ॥ ੧੪੧੫॥

Jin hunn nirap ke sang judh kiyo su sabae inn hunn
hati kae tab dine.
Aayur jite ari jeet bacahe tinn ke badh kayu kari aayudh line.
Tayu inn bhoop sarasan lae kiye satran ke tann mundane hine.
Jo na dare su lare pun dhaaye nidaan vahi nirap
khandan kine. (1415)

ਬੀਰ ਬਡੋ ਇਕ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਤਿਨਿ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ।
ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਭੂਪ ਕਉ ਬਾਨ ਹਨੇ ਸਬ ਫੋਕਨ ਲਉ ਗੜਗੇ ਤਨ ਮੈ।
ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਸਾਗ ਹਨੀ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧਸ ਗੀ ਉਰਿ ਜਿਉ ਚਪਲਾ ਘਨ ਮੈ।
ਸੁ ਮਨੋ ਉਰਗੇਸ ਖਗੇਸ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਦੁਰਿਓ ਬਨ ਮੈ॥ ੧੪੧੬॥

Beer bado ikk daaint huto tinn kop kiyo atti hi mann mae.
Ehh bhaat so bhoop kayu baan hane sab phhokan layu gadge tann mae.
Tab bhoopat saaag hani rip ko dhas gi urr jiyo chapla ghan mae.
Su mano urges khages ke traas te dhaaye kae jaaye
duriyo ban mae. (1416)

All the demons, getting furious with rage, attacked the Raja. They were holding in hand arrows, bows, maces and spears, while wielding their swords. All the demons were looking very powerful and their bodies were charred with the fire of their wrathfulness. They were all attacking the body of Raja Kharag Singh just as a goldsmith does while fabricating (making) gold ornaments. (1414)

All the demons, then getting more furious with rage launched a severe attack against him and Raja killed all of them. Then the remaining troops were engaged in fighting with his weapons. Then taking up his bow and arrows he shot arrows cutting off their heads from the body. But they never got terrified from the mighty warrior, Raja Kharag Singh and attacked him ruthlessly, but finally the king was successful in killing them (cutting them into pieces). (1415)

There was a big mighty demon, who enraged within his mind and shot arrows at Raja Kharag Singh which pierced his body completely, then the Raja struck the enemy with his javelin (sa'ng) which penetrated into his chest just as lightning hides behind the clouds. Or it appeared as if Sheshnag running for safety from Garuda for fear of his attack, himself in the jungle. (1416)

ਲਾਗਤ ਸਾਂਗ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਜਿਹ ਅਉਰ ਹੁਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਅਸਿ ਝਾਰਿਓ।
 ਕੋਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਖੜਗੋਸ ਕਹੈ ਕਰਿ ਰਾਮ ਮਹਾ ਬਲ ਧਾਰਿਓ।
 ਰਾਛਸ ਤੀਸ ਰਹੇ ਤਿਹ ਨਾ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੰਘਾਰਿਓ।
 ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪਰਿਓ ਮਘਵਾ ਮਨੋ ਬਜ੍ਹ ਭਏ ਨਗੁ ਮਾਰਿਓ॥ ੧੪੧੭॥

Laagat saang kae praan taje teh ayur huto teh ko asi jhaariyo.
 Kop ayodhan mae khadges kahae kabi raam mahaa bal dhaariyo.
 Rachhas tees raho teh thhaa teh ko tab hi teh thor sanghaariyo.
 Praan bina ehh bhaat pariyo maghva mano braj bhaye
 nag maariyo. (1417)

ਕਬਿਤੁ

ਕੇਤੇ ਰਾਛਸਨ ਹੂੰ ਕੀ ਭੁਜਨ ਕਉ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਕੇਤੇ ਸਿਰ ਸਤ੍ਨ ਕੇ ਖੰਡਨ ਕਰਤ ਹੈ।
 ਕੇਤੇ ਭਾਜਿ ਗਏ ਅਰਿ ਕੇਤੇ ਮਾਰਿ ਲਏ ਬੀਰ ਰਨ ਹੂੰ ਕੀ ਭੂਮਿ ਹੂੰ ਤੇ ਪੈਗੁ ਨ ਟਰਤ ਹੈ।
 ਸੈਥੀ ਜਮਾਦਾਰ ਲੈ ਸਰਾਸਨ ਗਦਾ ਤਿਸੂਲ ਦੁਜਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਬੀਚ ਐਸੇ ਬਿਚਰਤ ਹੈ।
 ਆਗੇ ਹੁਇ ਲਰਤ ਪਗ ਪਾਛੇ ਨ ਕਰਤ ਡਗ ਕਬੂ ਦੋਖੀਯਤ ਕਬੂ
 ਦੇਖਿਓ ਨ ਪਰਤ ਹੈ॥ ੧੪੧੮॥

Kabit

Kete raachhasan hunn ki bhoojan kayu kaat dayo.
 Kete sirr satran ke khandan karat hae.
 Kete bahaaj gaye ari kete maar laye beer Rann hunn ki
 bhoomi hunn te paaeg na tarat hae.
 Saathi jamadaar lae saraasan gadaa tirsool Dujan ki
 saeana beech aaise bichrat hae.
 Aage huye larat pag paachhe na karat dag
 Kabhuun dekhiyat kahunn dekhiyo na parat hae. (1418)

On the strike of this javelin, he gave up his life and another demon, who happened to be there, was also killed by the Raja with his sword. The poet Ram has stated that Kharag Singh, being furious with rage, took up courage and killed about thirty demons, standing there, instantly. They were fallen on the ground as if Indra had struck with his mace, thus causing the fall of mountains. (1417)

Kabit

The Raja had cut off the arms of many demons and cut off the heads of many enemy troops. Many warriors had fled away from the battle field while many others had been killed, whereas Kharag Singh did not retrace his steps in the field. Raja Kharag Singh was roaming around the enemy forces with his sabres, spears, bows mace and trident that at times he fights advancing forward or goes backwards a step or two. At times he is seen while at time he is not seen (being surrounded by the enemy). (1418)

ਕਬਿਯੋਬਾਚ

ਅੜਿਲ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਹੁ ਰਾਛਸ ਮਾਰੇ ਕੋਪ ਹੁਇ।
ਰਹੇ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ਰਨ ਕੀ ਭੂਮਿ ਸੁਇ।
ਜੀਅਤ ਬਚੇ ਤੇ ਭਾਜੇ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ਕੈ।
ਹੋ ਜਦੁਪਤਿ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ਸਬ ਹੀ ਆਇ ਕੈ॥ ੧੪੧੯॥

Kabiyo Baach

Adil

Khadag singh bahu raachhas maaro kop huye.
Rahe mano matvaare rann ki bhoom suye.
Jiyat bache te bhaaje traas badaye kae.
Ho jadupati teer pukaare sab hi aaye kae. (1419)

ਕਾਨੁ ਜੁ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਸਬ ਸੈਨ ਕਉ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ।
ਕੋ ਲਾਇਕ ਭਟ ਕਟਕ ਮੈ ਲਰੈ ਜੁ ਯਾ ਸੰਗ ਜਾਇ॥ ੧੪੨੦॥

Kabiyo Ju Baach

Dohra

Tab brijpati sab saaen kayu aaise kahiyo sunaye.
Ko laaiyk bhat katak mae larae ju yaa sang jaaye. (1420)

ਸੋਰਠਾ

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਬੀਰ ਦੁਇ ਨਿਕਸੇ ਅਤਿ ਕੋਪਿ ਹੁਇ।
ਮਹਾਰਥੀ ਰਨਧੀਰ ਇੰਦ੍ਰ ਤੁਲਿ ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਿਨੈ॥ ੧੪੨੧॥

Sortha

Sri jadupati ke beer duye nikse ati kop huye.
Maharathi randheer indar tuli bikram jinae. (1421)

The poet has stated-

Aril

Kha'rag Singh, getting furious with rage, had killed many demons. It appeared as if they were sleeping in the battle field in a drunken state. Those warriors, who were still alive, had run away out of increased fear, and all came running to Sri Krishna, wailing and crying (like this). (1419)

Kahna then told them -

Couplet

Then Sri Krishna announced to the whole army, "Who is such a warrior in the whole army, who would dare to fight against him? (Kharag Singh) (1420)

Sortha

Two warriors out of Sri Krishna's army came forward, who were greatly agitated and enraged. They were both great charioteers who could use patience in the battle field, and equally powerful as Indra. (1421)

ਸਵੈਯਾ

ਸਿੰਘ ਝੜਾਝੜ ਝੂਝਨ ਸਿੰਘ ਗਏ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਲੈ ਸੁ ਘਨੇ ਦਲੁ।
ਘੋਰਨ ਕੀ ਖੁਰ ਬਾਰ ਬਜੈ ਭੂਅ ਕੰਪ ਉਠੀ ਅਰੁ ਸਤਿ ਰਸਾਤਲੁ।
ਯੋ ਖੜਗੋਸ ਰਹਿਓ ਬਿਰੁ ਹੂੰ ਜਿਮ ਪਉਨ ਲਗੈ ਨ ਹਲੇ ਕਨਕਾਚਲੁ।
ਤਾ ਪੈ ਬਸਾਵਤੁ ਹੈ ਨ ਕਛੁ ਸਬ ਹੀ ਜਦੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਘਟਿ ਗਯੋ ਬਲੁ॥ ੧੪੨੨॥

Swaiyya

Singh jhadajhadh jhoojhan singh gaye tehh saamuhhe lae su ghano dal.
Ghoran ki khur baar bajae bhuye kanp uthi arr sati rasatal.
Yo khadges rahiyo thir haav jim paun lagae na hale kankachal.
Taa pae basavat hae na kachhu sab hi jad beeran ko ghati
gayo bal. (1422)

ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਜੁਗ ਭੂਪਨ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਹਨੀ ਹੈ।
ਬਾਜ ਘਨੇ ਰਥਪਤਿ ਕਰੀ ਅਨੀ ਜੋ ਬਿਧਿ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੀ ਹੈ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਲਖ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੀ ਹੈ।
ਜੁਧ ਕੀ ਠਉਰ ਨ ਹੋਇ ਮਨੋ ਰਸ ਰੁਦ੍ ਕੇ ਖੇਲ ਕੋ ਠਉਰ ਬਨੀ ਹੈ॥ ੧੪੨੩॥

Kop kiyo dhan lae kar mae jug bhoopan ki bahu saen hani hae.
Baaj ghane rathpati kari ani jo bidh te nahi jaat gani hae.
Taa chhabi ki upma mann mae lakh ke mukh te kabi sayaam bhani hae.
Judh ki thorn a huye manor ass rudar ke khel ko thor
bani hae. (1423)

ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਧਸਿਓ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਿਓ।
ਜੁ ਹੁਤੋ ਦਲ ਬੈਰਨ ਕੋ ਸਬ ਹੀ ਰਿਸ ਤੇਜ ਕੇ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਤਛ ਡਢਿਓ।
ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੋ ਨਾਸ ਕੀਓ ਛਿਨ ਮੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪਢਿਓ।
ਤਮ ਜਿਉ ਡਰ ਕੇ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਇਹ ਸੂਰ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ਸੂਰ ਚਢਿਓ॥ ੧੪੨੪॥

Lae dhanu baan dhasiyo rann mae tehh ke mann mae ati kop badiyo.
Ju huto dal baeran ko sab hi ris tej ke sang partachh dadiyo.
Arri saeen ko naas kiyo chim mae jasu taa chhabi ko kabi
sayaam padhiyo.
Tam jiyo darr ke arr bhaaj gaye ehh soor nahi maano soor
cahdiyo. (1424)

Swaiyya'

Jha'rajha'r Singh and Jhujhan Singh, alongwith many of their troops, stood face to face and horses made such a noise that the Earth trembled underneath it, and all the seven (under worlds) worlds (Netherlands of Universe) were shaken up. Kharag Singh was standing steady in his position just as Sumer mountain does not bend before the unleashing winds. Infact, none of the warriors could face him effectively, and all the Yadavas had become demoralised before him. (1422)

Taking his bow and arrows and becoming ruthless with rage, Kha'rag Singh had killed many troops of the two kings. Many of the horses, charioteers, and elephants of the two forces had been killed and they were unaccountable as even Brahma had no account of them. The poet Siam has detailed the beauty of the scene as such. It appeared as if it were not a battle field but an arena for showing one's destructive power and fighting spree. (1423)

Kharag Singh, with his bow and arrows, had pierced in the enemy ranks, and he was greatly enraged in his heart. The enemy forces, had been burnt to ashes, with the fire of wrathfulness which was visibly seen all around. He had destroyed the enemy forces in no time. The poet Siam has described the beauty of the scene as if with the sunrise, the enemy in the form of darkness, disappears out of fear. It appeared he were not a warrior but the rising sun in the celestial atmosphere. (1424)

ਕੋਪਿ ਝਝਾਝੜ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਅਸਿ ਤੀਛਨ ਲੈ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ।
 ਭੂਪ ਛਿਨਾਇ ਲੀਯੋ ਕਰ ਤੇ ਬਰ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਤਨ ਉਪਰਿ ਝਾਰਿਓ।
 ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਟਿ ਮੁੰਡ ਗਿਰਿਓ ਧਰਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਉ ਨਿਹਾਰਿਓ।
 ਮਾਨਹੁ ਈਸਰ ਕੋਪ ਭਯੋ ਸਿਰ ਪੂਤ ਕੋ ਕਾਟਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਓ॥ ੧੪੨੫॥

Kop jhjhaajhad singhtabae asi teechhan lae kari taahe parhaariyo.
 Bhoop chhinaye liyo kar te bar kae ari ke tann upar jhaariyo.
 Laagat hi kati mound giriyo dhari taa chhabi ko kabi bhaayu nihaariyo.
 Maanoh isvar kop bhayo sir poot ko kaati juda kari daariyo. (1425)

ਬੀਰ ਹਨਿਓ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਦੂਸਰ ਕੇ ਮਨਿ ਕੋਪ ਛਯੋ।
 ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰ ਗਯੋ ਅਸਿ ਤੀਛਨ ਪਾਨਿ ਲਯੋ।
 ਤਬ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਅਸਿ ਮੂਠ ਤੇ ਕਾਟਿ ਦਯੋ।
 ਮਾਨੋ ਜੀਹ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ਧਾਇਓ ਹੁਤੇ ਜਮੁ ਜੀਭ ਕਟੀ ਬਿਨੁ ਆਸ ਭਯੋ॥ ੧੪੨੬॥

Beer haniyo jab hi rann mae tab dusar ke mani kop chhayo.
 Su dhavaaye kae sayandan taahi ki orr gayo asi teechhan paain layo.
 Tab bhoop sarasn baan layo ari ko asi mooth te kaati dayo.
 Maano jeeh nikaar kae dhaaiyo huto jam jeebh kati bin
 aas bhayo. (1426)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਜਬ ਹੀ ਕਰਿ ਕੋ ਅਸਿ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਭਟ ਜੇਊ ਭਜੇ ਹੁਤੇ ਤੇ ਸਭ ਧਾਏ।
 ਆਸੁਧ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕੋਪੁ ਬਢਾਏ।
 ਬੀਰ ਬਨੈਤ ਬਨੇ ਸਿਗਰੇ ਤਿਮ ਕੇ ਗੁਨ ਸਯਾਮ ਕਬੀਸਰ ਗਾਏ।
 ਮਾਨਹੁ ਭੂਪ ਸੁਅੰਬਰ ਜੁਧੁ ਰਚਿਓ ਭਟ ਏਨ ਬਡੇ ਨਿਪ ਆਏ॥ ੧੪੨੭॥

Kabiyo Baach

Swaiyya

Jab hi kari ko asi kaati dayo bhat jeyu bhaje hute te sabh dhaaye.
 Aayudh lae apne apne kari chitt bhikhae ati kop badaye.
 Beer banaet bane sigre timm ke gunn sayaam kabisar gaaye.
 Maanoh bhoop suanbar judh rachiyo bhat en bade nirap aaye. (1427)

That very moment Jhar'ajhar' Singh, fully enraged and wielding his pointed sword, attacked Kharag Singh with force, but the Raja (Kharag Singh) using force snatched away his sword from the hand and threw it at the enemy himself. This resulted in the cutting off his head, which then fell down on the ground. The beauty of the scene has been described by the poet as if Shiva, getting furious with rage, had cut off the head of his son (Ganesh) from the body. (1425)

When the great warrior (Jhar'ajha'r Singh) was killed in the battle, then the other warrior, Jhoojhan Singh got fully enraged and racing his chariot, and with a pointed sword in hand, he advanced towards him. Then Kharag Singh, taking his bow and arrows in his hands, snatched the enemy's sword from its very hand (handle) as if the god of death (Yama) was running around with his tongue looking out and losing his tongue, (instead of killing Kha'rag Singh), he was made hopeless to fulfil his desire. (1426)

The poet has stated -

Swaiyya'

When the sword was removed from his hand, then all those fleeing warriors came back, as they had got furious with rage, with their weapons in their hands. They were looking glorious with their arms, and the poet Siam has praised their beauty (power) as if Raja Kha'rag Singh had arranged a Swambar and all these warrior kings had come there to participate in it. (1427)

ਜੇ ਨਿਪ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਭਿਰੇ ਅਰਿ ਬਾਨਨ ਸੋ ਸੋਈ ਮਾਰਿ ਲਏ ਹੈ।
 ਕੇਤਕਿ ਜੋਰਿ ਭਿਰੇ ਹਠਿ ਕੈ ਕਿਤਨੇ ਰਨ ਕੋ ਲਖਿ ਭਾਜ ਗਏ ਹੈ।
 ਕੇਤਕਿ ਹੋਇ ਇਕਤਰ ਰਹੇ ਜਾਸੂ ਤਾ ਛਬੈ ਕੋ ਕਬਿ ਚੀਨ ਲਏ ਹੈ।
 ਮਾਨਹੁ ਆਗ ਲਗੀ ਬਨ ਮੈ ਮਦਮਤ ਕਰੀ ਇਕ ਠਉਰ ਭਏ ਹੈ॥ ੧੪੨੮॥

Je nirap saamuhe aaye bhire ari baanan so soyi maari laye hae.
 Ketaki jori bhire hathi kae kitne rann ko lakh bhaaj gaye hae.
 Ketaki hoye ikatar rahe jasu taa chhabi ko kabi cheen laye hae.
 Maanoh aag lagi ban mae madmat kari ikk thor bhaye hae. (1428)

ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਝ ਹਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨਿਪ ਰੰਚਕ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ਹੈ।
 ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਦਏ ਜਬ ਹੀ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਧਰਿਓ ਹੈ।
 ਪੇਖਿ ਕੈ ਸਤ੍ਰੁ ਇਕਤ੍ਰੁ ਭਏ ਨਿਪ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਬਿਨ ਮੰਤ੍ਰੁ ਕਰਿਓ ਹੈ।
 ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਬਧ ਜਿਉ ਚਿਤਵੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਤੋ ਬਿਥਾ ਕਬਹੂੰ ਨ ਅਰਿਓ ਹੈ॥ ੧੪੨੯॥

Beer ghane rann maajh hane mann mae nirap ranchak kop bhariyo hae.
 Baaj kari rath kaat daye jab hi kar mae karvaar dhariyo hae.
 Pekh kae satar ikatar bhaye nirap maarbe ko bin mantar kariyo hae.
 Kehar ko badh jiyu chitvae mrig so to birtha kabhun na dariyo hae. (1429)

ਭੂਪ ਭਲੀ ਬਹੁਰੇ ਰਿਸ ਕੈ ਜਬ ਹਾਥਨ ਮੈ ਹਥਿਯਾਰ ਗਹੇ ਹੈ।
 ਸੂਰ ਹਨੇ ਬਲਬੰਡ ਘਨੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੈ ਚਿਤ ਮੈ ਜੁ ਚਹੇ ਹੈ।
 ਸੀਸ ਪਰੇ ਕਟਿ ਬੀਰਨ ਕੇ ਧਰਨੀ ਖੜਗੋਸ ਸੁ ਸੀਸ ਛਹੇ ਹੈ।
 ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਸਰੋਵਰ ਮੈ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੰਜ ਸੇ ਮੁੰਦ ਰਹੇ ਹੈ॥ ੧੪੩੦॥

Bhoop bali-bahuro riss kae jab haathan mae hathiyaar gahe hae.
 Soor hane balvand ghane kabi raam bhanae chitt mae ju chahe hae.
 Sees pare kati beeran ke dharni khadges su sees chhahe hae.
 Maanoh sarun sarovar mae sir satran kanj se moond rahe hae. (1430)

ਦੋਹਰਾ

ਤਕਿ ਝੂਝ ਸਿੰਘ ਕੋ ਖੜਗ ਸੀ ਖੜਗ ਲੀਓ ਕਰਿ ਕੋਪ।
 ਹਨਿਓ ਤਬੈ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਜਨੁ ਦੀਨੀ ਅਸਿ ਓਪ॥ ੧੪੩੧॥

Dohra

Taki jhhojh singh ko khadag si khadag liyo kari kop.
 Haniyo tabae sir satar ko jan dini asi opp. (1431)

All the enemy warrior kings, who came to fight against Kha'rag Singh, had been killed by him with his arrows. Many of them had fought valiantly, while many of them had fled away, out of fear from the battle field, while many were standing there, though frightened out of fear, and the poet has described the beauty of this scene as if the whole jungle was on fire and the drunken elephants had collected together at one place (out of fear). (1428)

With Raja Kharag Singh's fury even to the slightest extent, many of the warriors had been killed in the battle field. Whenever the Raja wielded his sword, many horses, elephants and chariots were cut into pieces. On seeing this situation, all the enemies got together and pondered over it, just as the deer's planning to kill a lion is fruitless, they were thinking how to kill him (but he was not afraid of them). (1429)

The mighty Raja Kharag Singh again took up his weapons with ruthless fury. The poet Ram has stated that the Raja had killed all those warriors, whom he wanted to kill. The heads of all these warriors were cut off and lying on the ground, which were cut off by Raja Kharag Singh. It appeared as if the enemy heads, were like closed lotus flowers in the ocean of blood. (1430)

Couplet

Then seeing Jhujh Singh in this fashion, Kharag Singh took up his sword with great fury and cut off the enemy's head as if the honour of the sword had been maintained. (1431)

ਸਵੈਯਾ

ਪੁਨਿ ਸਿੰਘ ਜੁਝਾਰ ਮਹਾ ਰਨ ਮੈ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਸੁਰਲੋਕਿ ਬਿਹਾਰਿਓ।
ਸੈਨ ਜਿਤੇ ਤਿਹ ਸੰਗ ਹੁਤੇ ਤਬ ਹੀ ਅਸਿ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿਓ।
ਜੇਤੇ ਰਹੇ ਸੁ ਭਜੇ ਰਨ ਤੇ ਕਿਨ ਹੂੰ ਨਹੀ ਲਾਜ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ।
ਮਾਨਹੁ ਦੰਡ ਲੀਏ ਕਰ ਮੈ ਜਮ ਕੇ ਸਮ ਭੂਪ ਮਹਾ ਅਸਿ ਧਾਰਿਓ॥ ੧੪੩੨॥

Swaiyya

Pun singh jujhhar mahaa rann mae lari kae mari kae surlok bihaariyo.
Saaen jito tehh sang huto tab hi asi lae nirap maar bidaariyo.
Jete rahe su bhaje rann te kin hunn nahi laaj ki orr nihaariyo.
Maanoh dand liye kar mae jam ke sam bhoop mahaa asi dhaariyo. (1432)

ਦੋਹਰਾ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸਰੁ ਧਨੁ ਗਹਿਓ ਕਿਨਹੁ ਰਹਿਯੋ ਨ ਧੀਰ।
ਚਲੋ ਤਿਆਗ ਕੈ ਰਨ ਰਥੀ ਮਹਾ ਰਥੀ ਬਲਬੀਰ॥ ੧੪੩੩॥

Dohra

Khadag singh sar dhan gahiyo kinhu rahiyo na dheer.
Chale tiyaag kae rann rathi mahaa rathi balbeer. (1433)

ਜਬ ਭਾਜੀ ਜਾਦਵ ਚਮੁੰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਲੋਕੀ ਨੈਨਿ।
ਸਾਤਕਿ ਸਿਉ ਹਰਿ ਯੋ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਧਾਵਹੁ ਲੈ ਸੈਨ॥ ੧੪੩੪॥

Jab bhaaji jaadav chamuun kirsan biloki naaeni.
Saatak siyu hari yo kahiyo tum dhaavoh lae saaen. (1434)

ਸਵੈਯਾ

ਸਾਤਕਿ ਅਉ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਉਧਵ ਸ੍ਰੀ ਮੁਸਲੀ ਕਰ ਮੇ ਹਲੁ ਲੈ।
ਬਸੁਦੇਵ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਤਿਹ ਆਗੇ ਕੀਯੇ ਬਲਿ ਕਉ ਦਲੁ ਦੇ।
ਸਬ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਉਪਰਿ ਬਾਨਨ ਬ੍ਰਿਸਟ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਤਕਿ ਕੇ ਖਲੁ ਛੈ।
ਸੁਰਰਾਜ ਪਠੇ ਗਿਰਿ ਗੋਧਨ ਪੈ ਰਿਸਿ ਮੇਘ ਮਨੋ ਬਰਖੇ ਬਲੁ ਕੈ॥ ੧੪੩੫॥

Swaiyya

Saatak ayu barmakrit udhav sri musli kar mae hall lae.
Basudev te aadik beer jite tehh aage kiyo bali kayu dal dae.
Sab hunn nirap upar baanan brisat kari mann mae taki ke khal chhae.
Surraaj pathhae giri godhan pae riss megh mano barkhae bal kae. (1435)

Swaiyya'

Then Jhujhar Singh, having fought a great battle had attained martyrdom and proceeded to heavens. All the force, accompanying him was also destroyed by Kharag Singh, with his sword in hand. Those who were still alive, had fled away from the battle field without caring for their military traditions. It appeared that Raja Kharag Singh had wielded his sword like the Yama (god of death) moving with his club in hand (causing death allround). (1432)

Couplet

When Kha'rag Singh took up his bow and arrows in hand, then none of the enemy warriors was left with enough courage to face him and all managed to slip away from the battle field. (1433)

When Krishna saw with his own eyes the fleeing Yadava army, then he asked Satak to march ahead with his troops. (1434)

Swaiyya'

Then Satak, Bramakrit, Udhav and Balram with his hoe in hand, moved forward. The other warriors, like Basudev etc. were also given enough troops and strength to join them. Having, thought in mind of finishing Kha'rag Singh's life, all of them showered a volley of arrows on him. It appeared as if Indra's clouds had burst with rainfall in full strength on the Govardhan mountains. (1435)

ਸਰ ਜਾਲ ਕਰਾਲ ਸਬੈ ਜਿਹ ਸਹਿ ਕੈ ਗਹਿ ਕੈ ਬਹੁਰੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ।
 ਬਾਜ ਕਰੇ ਸਭਹੂੰਨ ਕੇ ਘਾਇਲ ਸੂਤ ਸਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਰਨਿ ਘਾਏ।
 ਪੈਦਲ ਕੇ ਦਲ ਮਾਝਿ ਪਰਿਓ ਤੇਈ ਬਾਨਨ ਸੋ ਜਮੁਲੋਕਿ ਪਠਾਏ।
 ਸਯੰਦਨ ਕਾਟਿ ਗਯੋ ਬਹੁਰੇ ਸਭ ਹੂੰ ਬਿਰਥੀ ਜਦੁਬੰਸ ਪਰਾਏ॥ ੧੪੩੬॥

Sar jaal karaal sabae seh kae geh kae bahurae dhan baan chalaye.
 Baaj kare sabhunn ke ghaaiyl soot sabaae tinn ke rann ghaaye.
 Paedal ked al maajhi pariyo teyi baanan so jamlok pathaaye.
 Sayandan kaati dayo bahuro sabh haav birthi
 jadubans paraye. (1436)

ਕਾਹੇ ਕਉ ਭਜਤ ਹੋ ਰਨ ਤੇ ਬਲਿ ਜੁਧ ਸਮੇ ਪੁਨਿ ਐਸੇ ਨ ਪੈ ਹੈ।
 ਸਾਤਕਿ ਸੋ ਖੜਗੋਸ ਕਹਿਓ ਅਬ ਭਾਜਹੁ ਤੈ ਕਛੁ ਲਾਜ ਰਹੈ ਹੈ।
 ਜਉ ਕਹੂੰ ਅਉਰ ਸਮਾਜ ਮੈ ਜਾਇ ਹੋ ਸੋ ਵਹੁ ਕਾਇਰ ਰਾਜ ਵਹੈ ਹੈ।
 ਤਾ ਤੇ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਆਨਿ ਭਿਰੋ ਕਿਨ ਭਾਜ ਕੈ ਕਾ ਮੁਖੁ ਲੈ ਘਰ ਜੈ ਹੈ॥ ੧੪੩੭॥

Kaahe kayu bhajat ho rann te bali judh samo pun aaise na pae hae.
 Satak so khadges kahiyo ab bhaajoh tae kachhu laaj rahae hae.
 Jayu kahuun ayur samaj mae jaaye ho so vahu kaaiyr
 raaj vahae hae.
 Taa te bichaar kae aann bhiro kin bjaaj kae kaa mukhh
 lae ghari jae hae. (1437)

ਯੋ ਸੁਨਿ ਸੂਰ ਨ ਕੋਊ ਫਿਰਿਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕੈ ਨਿਪ ਪਾਛੈ ਧਯੋ ਹੈ।
 ਜਾਦਵ ਭਾਜਤ ਜੈਸੇ ਅਜਾ ਖੜਗੋਸ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਭਯੋ ਹੈ।
 ਧਾਇ ਮਿਲਿਓ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੋ ਤਨਿ ਕੰਠ ਬਿਖੈ ਧਨੁ ਡਾਰ ਲਯੋ ਹੈ।
 ਤਉ ਹਸਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਬਲਦੇਵਹਿ ਕਉ ਤਬ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹੈ॥ ੧੪੩੮॥

Yo sunn soor na kayu phhiriyo riss ari kae nirap
 paachhae dhayo hae.
 Jaadav bhaajat jaasie ajaa khadges mano mrigraaj bhayo hae.
 Dhaaye miliyo muslidhar ko tann kanth bhikhae dhan
 daar layo hae.
 Tayu hasi kae apne bas kae baldeveah kayu tab
 chhaad dayo hae. (1438)

Having faced the stream (net) of arrows, Kharag Singh also took up his bow and arrows and shot many arrows on the enemy, thus wounding their horses and killing all the charioteers in the battle field. Then ploughing through the infantry forces, killed all of them with his arrows. Then relieving them of their chariots, by cutting them into pieces. Yadavas were rendered chariot-less and forced them to flee. (1436)

"O Balram! Why are you running away from the battle field? You will never get a chance of this type of war again. Kha'rag Singh also had told Satak, "What will be your prestige left by running away like this? If you were to go to another society, then it must be a social order of cowards. So think over again and come along to fight with me, as by running away, with what face will you go back home? (having lost). (1437)

Even on hearing these words, none of the warriors retracted to fight and the Raja pursued the fleeing troops with great fury. The Yadavas were running away like goats and Kha'rag Singh appeared like a lion (chasing them). Then he rushed towards Balram and put his bow around his neck. Then he laughed and let go Balram having subdued him. (1438)

ਦੋਹਰਾ

ਜਬ ਸਬ ਹੀ ਭਟ ਭਾਜ ਕੈ ਗਏ ਸਰਨਿ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਇ।
ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਸਬ ਜਾਦਵਨ ਕੀਨੋ ਏਕ ਉਪਾਇ॥ ੧੪੩੯॥

Dohra

Jab sab hi bhat bhaaj kae gaye sarnn brij raaye.
Tab jadupati sab jaadvann kino ek upaaye. (1439)

ਸਵੈਯਾ

ਘੇਰਹਿ ਯਾਹਿ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਮ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰਿ ਸਬੈ ਭਟ ਧਾਏ।
ਆਗੇ ਕੀਓ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਕਉ ਸਬ ਪਾਛੇ ਭਏ ਮਨ ਕੋਪੁ ਬਢਾਏ।
ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨ ਕਮਾਨਨ ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਉਪਰਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ।
ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰਿਤੁ ਮੈ ਘਨ ਬੁੰਦਨ ਜਿਉ ਸਰ ਤਿਉ ਬਰਖਾਏ॥ ੧੪੪੦॥

Swaiyya

Ghereh yaahe sabae mil kae ham aaise bichaar sabae
bhat dhaaye.
Aage kiyo brij bhhokhan kayu sab paachhe bhaye mann
kop badaye.
Kaan parmaan layu taan kamaanan yo nirap upar baan chalaaye.
Maanoh paavas ki ritu mae ghan boondan jiyu sar
tiyu barkhaaye. (1440)
ਕਾਟਿ ਕੈ ਬਾਨ ਸਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਅਪੁਨੇ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ ਤਨ ਘਾਏ।
ਘਾਇਨ ਤੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰਿਉਨ ਤਬ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਕੇ ਪਗ ਨ ਠਹਰਾਏ।
ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਰਬੀਰ ਹੁਤੇ ਰਨ ਦੇਖਿ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਬਿਸਮਾਏ।
ਧੀਰ ਨ ਕਾਹੂੰ ਸਰੀਰ ਰਹਿਓ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਪਰਾਏ॥ ੧੪੪੧॥
Kaat kae baan sabae tinn ke apne sar sri hari ke tann ghaaye.
Ghaain te bahu sarun bahiyo tab sripati ke pag na thehraaye.
Aayur jite barber hute rann dekh kae bhoopat ko bismaaye.
Dheer na kaahun sareer rahiyo jadubeer te aadik
beer paraye. (1441)

Couplet

Then all the warriors rushed towards Sri Krishna to seek asylum there, and then Sri Krishna thought of a plan, with their consultation. (1439)

Swaiyya'

"Let us all encircle him together, and then deciding on this move, they all launched a frontal attack on him. Sri Krishna was ahead of them all, and the rest of them followed him with ruthless fury. They stretched their bows upto the ears and shot many arrows at him, just as during monsoon the rain drops fall through the clouds. Thus Yadavas shot arrows endlessly. (1440)

The king (Kharag Singh) cut off all their arrows (with his arrows) into pieces, and then directed his arrows at the body of Krishna, so the blood was oozing out of Krishna's wounds, and they were not able to hold on against him. There were many other warriors, who got wonder struck by seeing the Raja's fighting ability. None had the courage to face him, and all the warriors including Sri Krishna fled away. (1441)

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭਾਜਤ ਹੀ ਛੁਟਧੀਰ ਗਯੋ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੇ।
 ਅਤਿ ਬਿਆਕੁਲ ਬੁਧਿ ਨਿਰਾਕੁਲ ਹੈ ਲਖਿ ਲਾਗੇ ਹੈ ਘਾਇ ਸਰੀਰਨ ਕੇ।
 ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਯੋਦਨ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਘਨੋ ਅਰਿ ਤੀਰਨ ਕੇ।
 ਮਨ ਆਪਨੇ ਕੋ ਸਮਝਾਵਤ ਸਿਆਮ ਤੈ ਕੀਨੋ ਹੈ ਕਾਮ ਅਹੀਰਨ ਕੇ॥ ੧੪੪੨॥

Sri Jadubeer ke bhaajat hi chhut dheer gayo bar beeran ko.
 Ati biyaakul bhudh nirakul haav lakh laage hae ghaaye
 sarreran ko.

Su dhavaaye kae sayandan bhaaj chale darr maan ghano
 ari teeran ko.

Mann aapne ko samjhavat siyaam tae kino hae kaam
 aheeran ko. (1442)

ਦੋਹਰਾ

ਨਿਜ ਮਨ ਕੋ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਫਿਰੇ ਘਨ ਸਯਾਮ।
 ਜਾਦਵ ਸੈਨਾ ਸੰਗਿ ਲੈ ਪੁਨਿ ਆਏ ਰਨ ਧਾਮ॥ ੧੪੪੩॥

Dohra

Nij mann ko samjhaaye kae bahur phhire ghan sayaam.
 Jaadav saana sang lae pun aaye rann dhaam. (1443)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਰਿ ਕਹਿਓ ਅਬ ਤੂ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰੁ।
 ਚਾਮ ਦਿਵਸ ਕੇ ਰਹਤ ਹੀ ਡਾਰੇ ਤੋਹਿ ਸੰਘਾਰਿ॥ ੧੪੪੪॥

Dohra

Khadag singh ko hari kahiyo ab tuu khadag sanbhaar.
 Jam divas ke rehat hi daaro tohi sanghaar. (1444)

With Sri Krishna's running away, all other warriors had lost their faith in battle, and seeing their wounds even the most persevering warriors were wonderstruck. Being frightened of the enemy arrows, they were racing their chariots away from the battle field. Sri Krishna then thought to himself (in his mind) that he had also behaved like a milkman and not like a Kashatriya. (1442)

Couplet

Thus thinking afresh, Sri Krishna retraced his steps and taking the Yadava army, he came back to the battle field. (1443)

Then Kahna said -

Couplet

Sri Krishna, taking up his bow and arrows, passed some remarks with great wrathfulness, So far with a fearless mind, but I will kill you, when the day advances to the evening, with the light remaining for one pehar (three hours) of the day. (1444)

ਸਵੈਯਾ

ਕੋਪ ਕੈ ਬੈਨ ਕਹੈ ਖੜਗੇਸ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਧਨੁ ਬਾਨਨ ਲੈ ਕੇ।
ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਚਲਾਇ ਲਏ ਤੁਮ ਹੂੰ ਰਨ ਮੈ ਮਨ ਕੋ ਨਿਰਭੈ ਕੈ।
ਮਤਿ ਕਰੀ ਗਰਬੈ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਗਹਿਓ ਨ ਰਿਸੈ ਕੈ।
ਕਾਹੇ ਕਉ ਪ੍ਰਾਨਨ ਸੋ ਧਨ ਖੋਵਤ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਹਥਿਯਾਰਨ ਦੈ ਕੇ॥ ੧੪੪੫॥

Swaiyya

Kop kae baaen kahae khadges ko sri hari juu dhan baanan lae kae.
Chaam ke daam chalaye laye tum hunn rann mae mann ko nirbhae kae.
Matt kari garbae tab layu jab layu mrigraaj gahiyo na risae kae.
Kaahe kayu praanan so dhan khhovat jaahu bhale
hathiyaaran dae kae. (1445)

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਆ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਹੈ।
ਕਾਹੇ ਕਵੁ ਸੋਰ ਕਰੈ ਰਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਜਨੁ ਕਾਹੂ ਨੇ ਲੂਟਿ ਲਯੋ ਹੈ।
ਬੋਲਤ ਹੋ ਹਠਿ ਕੈ ਸਠਿ ਜਿਉ ਹਮ ਤੇ ਕਈ ਬਾਰਨ ਭਾਜ ਗਯੋ ਹੈ।
ਨਾਮ ਪਰਿਓ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਿਨ ਲਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਆਜ ਖਯੋ ਹੈ॥ ੧੪੪੬॥

Yo sunn kae hari ki batiya tab hi nirap utar det bhayo hae.
Kaahe kayusor karae rann mae ban mae jan kaahu ne loot layo hae.
Bolat ho hathhi kae sathhi jiyu ham te kayi baaran bhaaj gayo hae.
Naam pariyio brijraaj birthha bin laaj smaaj mae aaj khayao hae. (1446)

ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਹੇ ਕਉ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋ ਜੁਧੁ ਕਰੋ ਹਰਿ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਦਿਨ ਕੋ ਇਕੁ ਜੀਜੈ।
ਬੈਸ ਕਿਸੋਰ ਮਨੋਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਆਨਨ ਮੈ ਅਬ ਹੀ ਮਸ ਭੀਜੈ।
ਜਾਈਐ ਧਾਮਿ ਸੁਨੋ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਬਿਸ੍ਵਾਮ ਕਰੋ ਸੁਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੈ।
ਨਾਹਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੋ ਰਨ ਮੈ ਅਪੁਨੇ ਪਿਤ ਮਾਤ ਅਨਾਥ ਨ ਕੀਜੈ॥ ੧੪੪੭॥

Khadges Baach

Dogra

Kaahe kayu krodh so judh karo hari jaahu bhale din ko ikk jijae.
Baaes kisor manohar moorat aanan mae ab hi mass bhijae.
Jaaiyae dhaam suno ghani sayaam birsaam karo sukh amrit pijae.
Naahak praan tajo rann mae apnea pitt maat anaath na kijae. (1447)

Swaiyya'

Sri Krishna, taking up his bow and arrows, passed some remarks with great wrathfulness, "So far with a fearless mind, but I will not allow you to proceed any further as per your wishes, just as a drunken elephant moves around with arrogance in the jungle till a lion catches hold of him with fury. Why do you want to lose your invaluable life? So better go home safely by surrendering your arms! (1445)

On hearing these words of Sri Krishna, the Raja Kha'rag Singh answered, "Why are you making so much noise in the battle field, as if someone had looted your wealth in the jungle? You are talking like a fool with great stubbornness. Have you not fled away from me many times earlier? You are called as "Brij Raj" for nothing since you are spoiling your prestige in society without any shame! (1446)

Then Kha'rag Singh said-

Swaiyya'

"O Krishna! Why are you fighting with so much fury? Why do you not go home and live in peace for some more days? You are still very young, having a charming personality, with your beard growing on the face. O Krishna! Listen and go home and rest, having a peaceful and enjoyable life. Do not lose your life in the battle for nothing, thus making your parents childless! (helpless) (1447)

ਕਾਹੇ ਕਉ ਕਾਨ੍ਹ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਠ ਕੈ ਹਮ ਸੋ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚੈ ਹੋ।
ਜੁਧ ਕੀ ਬਾਤ ਬੁਰੀ ਸਬ ਤੇ ਹਰਿ ਕ੍ਰਧ ਕੀਏ ਨ ਕਛੂ ਫਲੁ ਪੈ ਹੋ।
ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਬ ਯਾ ਰਨ ਮ ਹਮ ਸੋ ਲਰਿ ਕੈ ਤੁਮ ਜੀਤ ਨ ਜੈ ਹੋ।
ਜਾਹੁ ਤੋ ਭਾਜ ਕੈ ਜਾਹੁ ਅਬੈ ਨਹੀ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧੈ ਹੋ॥ ੧੪੪੮॥

Kaahe kayu kaan ayodhan mae hathh kae ham so rann dund machae ho.
Judh ki baat buri sab te hari krodh kiye na kachhu phal pae ho.
Jaanat ho ab yaa rann mae ham so larr kae tum jeet na jae ho.
Jaahu to bhaaj kae jaahu abaae nahi ant ko ant ke
dhaam sidhae ho. (1448)

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਚਾਪ ਲਯੋ ਕਰਿ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਕਉ ਖੈਚ ਚਲਾਯੋ।
ਭੂਪਤ ਕਉ ਹਰਿ ਘਾਇਲ ਕੀਨੋ ਹੈ ਸ੍ਰੀਪਤ ਕਉ ਨਿਪ ਘਾਇ ਲਗਾਯੋ।
ਬੀਰ ਦੁਹੁ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
ਬਾਨ ਅਪਾਰ ਚਲੇ ਦੁਹੁ ਓਰ ਤੇ ਅਭ੍ਰਨ ਜਿਉ ਦਿਵ ਮੰਡਲ ਛਾਯੋ॥ ੧੪੪੯॥

Yo sunn kae hari chaap layo kari taan kae baan kayu
khaae chalaayo.

Bhhopat kayu hari ghaaiyl kino hae sripat kayu
nirap ghaaye lagaayo.

Beer duhunn teh thor bikhaae kabi raam bhanae
ati judh machaayo.

Baan apaar chale duhuun orr te abhran jiyu div
mandal chhayo. (1449)

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹਾਇ ਕੇ ਕਾਜ ਜਿਨੋ ਬਰ ਬੀਰਨ ਤੀਰ ਚਲਾਏ।
ਭੂਪਤਿ ਏਕ ਨ ਬਾਨ ਲਗਿਯੋ ਲਖਿ ਦੂਰਿ ਤੇ ਬਾਨਨ ਸੋ ਬਹੁ ਘਾਏ।
ਧਾਇ ਪਰੀ ਬਹੁ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਚਾਪ ਚਢਾਏ।
ਆਵਤ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰਿਸ ਕੈ ਨਿਪੁ ਸੋ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਪੈਦਲ ਘਾਏ॥ ੧੪੫੦॥

Sri Jadubeer sahaaye ke kaaj jino bar beeran teer chalaaye.
Bhoopat ekk na baan lagiyo lakh door te baanan so bahu ghaaye.
Dhaaye pari bahu jaadav saeen dhavaaye kae sayandan chaap chadaye.
Aavat sayaam bhanae riss ko nirap so pal mae dal paedal
ghaaye. (1450)

O Kahna! What for are you getting stubborn and waging a fierce war against me in the battle field? O Krishna! The talk of war is the worst thing in life, and you will not gain anything out of your wrathfulness. Moreover, you know for certain that after fighting with me in this battle field, you will not go back alive. If you want to live, then run away right now, else you will face death (you will be dejected to heaven) (1448)

After hearing such words of Khara'g Singh, Sri Krishna took up his bow in the hands, and shot an arrow (pointing at the enemy). The Raja was wounded by Sri Krishna, while the Raja also wounded Krishna in turn. The poet Ram has stated that both the warriors fought there many times, with countless arrows being shot from both the sides, which had covered the sky like the clouds. (1449)

The other supports (warriors) of Sri Krishna also shot many arrows, but not a single one struck Raja Kha'rag Singh, rather the Raja had wounded most of them with his arrows, on noticing them from a distance. In the meantime a great force of Yadavas, racing their chariots and pointing their arrows instantly on him, launched an attack collectively. The poet Siam has stated that the Raja (Kha'rag Singh) then, getting furious with rage, killed most of the infantry troops. (1450)

ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਜਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚੈ ਕੈ।

ਏਕ ਗਏ ਭਜਿ ਕੈ ਇਕ ਘਾਇਲ ਏਕ ਲਰੇ ਮਨਿ ਕੋਪੁ ਬਢੈ ਕੈ।

ਤਉ ਨਿਪੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਦੀਯੋ ਬਹੁ ਖੰਡਨ ਕੈ ਕੈ।

ਭੂਪ ਕੋ ਪਉਰਖ ਹੈ ਮਹਬੂਬ ਨਿਹਾਰ ਸਬ ਆਸਿਕ ਹੂੰ ਕੈ॥ ੧੪੫੧॥

Ekk gire taji praanan ko rann ki chhitt mae ati judh macahe kae.

Ek gaye bhaji kae ikk ghaail ekk lare mani kop badae kae.

Tayu nirap lae kar mae karvaar diyo bahu khandan khandan kae kae.

Bhoop ko payurakh hae mehboob nihaar rahe sab aasik haav kae. (1451)

ਅਉਰ ਕਿਤੇ ਬਲਬੰਡ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜਿਤੇ ਨਿਪੁ ਕੋਪਿ ਪਛਾਰੇ।

ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੀਨ ਸੁ ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਿਸਿ ਸਾਥ ਸੋਊ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰੇ।

ਸਯੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਏ ਤਿਨ ਕੇ ਗਜ ਬਾਜ ਘਨੇ ਸੰਗਿ ਬਾਨਨ ਮਾਰੇ।

ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਖੇਲੁ ਕੀਯੋ ਰਨ ਮੈ ਜੇਊ ਜੀਵਤ ਤੇ ਤਜਿ ਜੁਧੁ ਪਧਾਰੇ॥ ੧੪੫੨॥

Aayur kite balvand hute kabi sayaam jite nirap kop pachhare.

Judh parbeen su beer bade riss saath soyu chhin maahi sanghaare.

Sayandan kaat daye tinn ke gaj baaj ghane sang baanan mare.

Rudar ko khel kiyo rann mae jeyu jeevat te taji judh padhaare. (1452)

ਸੈਨ ਭਜਾਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਰਾਮ ਅਉ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸਾਥ ਅਰਿਓ ਹੈ।

ਲੈ ਬਰਛਾ ਜਮਧਾਰ ਗਦਾ ਅਸਿ ਕ੍ਰਧੁ ਹੂੰ ਜੁਧ ਨਿਸੰਗ ਕਰਿਓ ਹੈ।

ਤਉ ਬਹੁਰੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਧਰਿਓ ਹੈ।

ਜਿਉ ਘਨ ਬੁੰਦਨ ਤਿਉ ਸਰ ਸਿਉ ਕਮਲਾਪਤਿ ਕੋ ਤਨ ਤਾਲ ਭਰਿਓ ਹੈ॥ ੧੪੫੩॥

Saaen bhajaye kae dhaaye kae aaye kae raam ayu sayaam ke saath ariyo hae.

Lae barchha jamdhaar gadaa asi krodh haav judh nisang kariyo hae.

Tayu bahuro kabi sayaam bhanae dhan baan sanbhaar kae pun dhariyo hae.

Jiyu ghan boondan tiyu sar siyu kamlapati ko tann taal bhariyo hae. (1453)

ਦੋਹਰਾ

ਬੇਧਿਓ ਜਬ ਤਨ ਕ੍ਰਿਸਨ-ਰਿਸਿ ਇੰਦ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਸੰਧਾਨ।

ਮੰਤ੍ਰਨ ਸਿਉ ਅਭਿਮਤ੍ਰ ਕਰਿ ਗਹਿ ਧਨੁ ਛਾਡਿਓ ਬਾਨ॥ ੧੪੫੪॥

Dohra

Badhiyo jab tann kirsan riss indraasatar sandhaan.

Mantran siyu abhimantar kari geh dhan chhadiyo baan. (1454)

Many warriors, after waging a valiant war, had fallen down dead on the ground, many were wounded and many of them had fled away whereas many were still engaged in fighting with him. Then Raja Kharag Singh, wielding his sword, cut many of the warriors into pieces. Infact, the Raja's bravery was like a beloved, whom all the lovers were watching with keen eyes. (1451)

The poet Siam has stated that there were many more warriors, whom the Raja had defeated in the battle, being enraged, and many others, socalled experts in the art of warfare, had been destroyed by the Raja, getting furious with rage in no time. The Raja had broken (cut off) their chariots, and had killed with his arrows many elephants and horses of the enemy. In the battle field, the killing spree was in vogue (in play) and those still left alive, had fled away from the battle field. (1452)

After chasing the Yadava troops, the Raja launched an attack on Balram and Krishna. he fought a fierce battle with his weapons including spear, sabre, mace and sword with great fury. The poet Siam has stated that the Raja then again took up his bow and arrows in his hands and like the rain drops falling from the clouds, he filled the tank of Krishna's body with his arrows (he sieved the body of Krishna with arrows). (1453)

Couplet

When the body of Sri Krishna was perforated with the piercing arrows; he took up the aim with Indra's weapon, and with the use of magic spells, he shot an arrow by holding (stretching) his bow. (1454)

ਸਵੈਯਾ

ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਛੂਟਤ ਭੂ ਪਰ ਆਏ।
ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਟਾਨਾਯੁਧ ਲੈ ਨਿਪ ਕੈ ਲਖ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲਾਏ।
ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸੁ ਕਟੇ ਅਪਨੇ ਸਰ ਲੈ ਸੁਰ ਕੇ ਤਨ ਲਾਏ।
ਘਾਇਲ ਸ੍ਰਿਨ ਭਰੇ ਲਖਿ ਕੈ ਸੁਰ ਰਾਜ ਡਰੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਬ ਧਾਏ॥ ੧੪੫੫॥

Swaiyya

Indar te aadik beer jite tab hi sar chhutat bhoo par aaye.
Raam bhanae agnaayudh lae nirap ko lakh kae kari kop chalaaye.
Bhoop saraasan lae su kate apne sar lae sur ke tann laaye.
Ghaaiyl sarun bhare lakh kae sur raaj dare mili kae
sab dhaaye. (1455)

ਦੇਵ ਰਵਾਦਿਕ ਬੀਰ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਤਏ ਹੈ।
ਲੈ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਗਦਾ ਸੁ ਸਬੈ ਰਿਸਿ ਭੂਪ ਸੋ ਆਇ ਖਏ ਹੈ।
ਆਨਿ ਇਕਤ੍ਰ ਭਏ ਰਨ ਮੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਏ ਹੈ।
ਭੂਪ ਕੇ ਬਾਨ ਸੁਗੰਧਿ ਕੇ ਲੈਬੇ ਕਉ ਭਉਰ ਮਨੋ ਇਕ ਠਉਰ ਭਏ ਹੈ॥ ੧੪੫੬॥

Dev ravaadik beer ghane kabi syaam bhane ati kop taye hae.
Lae barchhi karvaar gadaa su sabae riss bhoop so aaaye khaye hae.
Aann ikatar bhaye rann mae jass taa chhabi ke kabi bhaakh daye hae.
Bhoop ke baan sugandhi ke laebae kayu bhayur
mano ikk thor baye hae. (1456)

ਦੋਹਰਾ

ਦੇਵਨ ਮਿਲਿ ਖੜਗੋਸ ਕਉ ਘੇਰਿ ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਲੀਨ।
ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲੈ ਕਹੋ ਜੁ ਪਉਰਖ ਕੀਨ॥ ੧੪੫੭॥

Dohra

Devan mili khadges kayu gheri chhaun diss leen.
Tab bhhopa dhan lae kaho ju payurakh keen. (1457)

Swaiyya'

All the warriors (gods) like Indra etc., on the striking of this arrow, came down on the Earth. The poet Ram has stated; they all, taking their guns in hand, aiming at the Raja with great fury, fired the shots. All those weapons were cut into pieces by Raja Kha'rag Singh by taking bows and arrows and those arrows were shot at the bodies of the gods. Perceiving his body wounded and drenched in blood all over, Indra got frightened and then all the gods got together, thus attacking jointly at the Raja. (1455)

The poet Siam has stated that the gods like the sun etc. got very agitated and heated up with wrathfulness. So taking their spears, swords and maces in hand all the kings started fighting with Kha'rag Singh, and all had got together in the battlefield. The beauty of the scene has been described by the poet as if the gods like black bees had gathered together to enjoy the aroma of the flower like arrows of the Raja (Kharag Singh) at one place. (1456)

Couplet

The gods had encircled the Raja Kha'rag Singh from all four corners by joining together, then the king, taking his bow and arrows in hand showed such a bravery (prowess), which is being detailed here. (1457)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਸੂਰ ਕੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬੇਧਿ ਕੈ ਅਉ ਸਸਿ ਕੋ ਦਸ ਬਾਨ ਲਗਾਏ।
ਔਰ ਸਚੀਪਤਿ ਕਉ ਸਰ ਸਉ ਸੁ ਲਗੇ ਤਨ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਏ।
ਜਛ ਜਿਤੇ ਸੁਰ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਤੇ ਸਬ ਤੀਰਨ ਸੋ ਨਿਪ ਘਾਏ।
ਕੇਤਕ ਭਾਜਿ ਗਏ ਤੇ ਡਰਿ ਕੇਤਕਿ ਤਉ ਰਨ ਮੈ ਠਹਰਾਏ॥ ੧੪੫੮॥

Kabiyo Baach

Swaiyya

Soor ko davadas baanan bodhhi kae ayu sasi ko daa baan lagaye.
Aaor sachipati kayu sar sayu su lage tann bhed kae paar paraye.
Jachh jite sur kinnar gandhrab te sab teeran so nirap ghaaye.
Ketak bhaaj gaye te dari ketak tayu rann mae thehraaye. (1458)

ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਸੁ ਘਨੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਇੰਦ੍ਰ ਰਿਸੇ ਕਰਿ ਸਾਂਗ ਲਈ ਹੈ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਬਲ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੈ ਉਪਰਿ ਡਾਰ ਦਈ ਹੈ।
ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਕਾਟਿ ਦਈ ਉਪਮਾ ਸੁ ਭਈ ਹੈ।
ਬਾਨ ਭਯੋ ਖਗਰਾਜ ਮਨੋ ਬਰਛੀ ਜਨੋ ਨਾਗਨਿ ਭਛ ਗਈ ਹੈ॥ ੧੪੫੯॥

Judh bhayo su ghano jab hi tab indar rise kari saang layi hac.
Sayaam bhanae bal ko kari kae teh bhoop kae upar daar dayi hae.
Sri khadges saraasan lae sar kaat dayi upma su bhayi hae.
Baan bhayo khagraaj mano barchhi jano naagin bhachh
gayi hae. (1459)

ਪੀੜਤ ਕੈ ਸਬ ਬਾਨਨ ਸੋ ਪੁਨਿ ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਭਜਾਏ।
ਸੂਰ ਸਸੀ ਰਨ ਤਯਾਗਿ ਭਜੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਏ।
ਖਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਘਨੇ ਤਨ ਮੈ ਭਜ ਗੇ ਸਬ ਹੀ ਨ ਕੋਊ ਠਹਰਾਏ।
ਜਾਇ ਬਸੇ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰ ਮੈ ਸੁਰ ਸੋਕ ਭਰੇ ਸਬ ਲਾਜ ਲਜਾਏ॥ ੧੪੬੦॥

Peedat kae sab baanan so pun indar te aadik beer bhajaaye.
Soor sasi rann tayaag bhjaae apne mann mae ati traas badaaye.
Khaaye kae ghaaye ghane tann mae bhaj ge sab hi na kayu thehraaye.
Jaaye base apne purr mae sur sok bhare sab laaj lajaaye. (1460)

The poet has stated -

Swaiyya'

Kharag Singh pierced through the sun with twelve arrows, and then shot ten arrows at the moon. Then he shot about one hundred arrows at Indra, which pierced through his body, coming out from the other side. The demi-gods, kinar and gandharab (the musicians of Shiva) like gods were all wounded by the Raja with his arrows. Many of them had fled away from the battle field out of sheer fear, while many were still standing fast (there) in the battle field. (1458)

When the fierce battle was raging, then Indra becoming furious, took up a spear in his hand. The poet Siam has stated that Indra then, threw this spear with great force at Raja Kharag Singh. And from the other side the Raja, taking his bow in hand cut it into pieces with his arrows. The beauty of this scene has been described as if the arrow of the Raja was like Garuda and he had swallowed the spear like serpent in his mouth. (1459)

All were pained and fed up with the arrows of the Raja, and all the gods including Indra had fled away. The sun and the moon, getting terrified with fear had run away from the battle field. Having been wounded badly, all of them had fled away, and none was left behind (to fight). All the gods were sorrowful and felt ashamed of themselves and had gone back to their abodes. (1460)

ਦੋਹਰਾ

ਜਥੈ ਸਕਲ ਸੁਰ ਭਜਿ ਗਏ ਤਬ ਨਿਪ ਕੀਨੋ ਮਾਨ।
ਧਨੁਖ ਤਾਨਿ ਕਰ ਮੈ ਪ੍ਰਬਲ ਹਰਿ ਪਰ ਮਾਰੇ ਬਾਨ॥ ੧੪੬੧॥

Dohra

Jabae sakal sur bhaji gaye tab nirap kino maan.
Dhanukh taani kar mae parbal hari par mare baan. (1461)

ਤਬ ਹਰਿ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕਰਿ ਲਯੋ ਰਾਛਸ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਧਾਨ।
ਮੰਤ੍ਰਨ ਸਿਉ ਅਭਿਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਛਾਡਿਓ ਅਦਭੁਤ ਬਾਨ॥ ੧੪੬੨॥

Tab hari kae kari layo raachhas astar sandhaan.
Mantarn siyu abhimantar kari chhadiyo adubhut baan. (1462)

ਸਵੈਯਾ

ਦੈਤ ਅਨੇਕ ਭਏ ਤਿਹ ਤੇ ਬਲਵੰਡ ਕੁਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਕੀਨੇ।
ਚਕ੍ਰ ਧਰੇ ਜਮਦਾਰ ਛੁਰੀ ਅਸਿ ਢਾਲ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰ ਲੀਨੇ।
ਮੂਸਲ ਔਰ ਪਹਾਰ ਉਖਾਰਿ ਲੀਏ ਕਰ ਮੈ ਦੁਮ ਪਾਤਿ ਬਿਹੀਨੇ।
ਦਾਤਿ ਬਢਾਇ ਕੈ ਨੈਨ ਤਚਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਭਯ ਦੀਨੇ॥ ੧੪੬੩॥

Swaiyya

Daaaint anek bhaye tehh te balvand kuroop bahyanak kine.
Chakar dhare jamadaar chhuri asi dhal gadaa barchhi kari line.
Mosal aorr pahaar ukhaar liye kar mae dram paati biheene.
Daati badaaye kae naaen tachaaye kae aaye kae
bhoopat ko bhaye dine. (1463)

ਕੇਸ ਬਡੇ ਸਿਰਿ ਬੇਸ ਬੁਰੇ ਅਰੁ ਦੇਹ ਮੈ ਰੋਮ ਬਡੇ ਜਿਨ ਕੇ।
ਮੁਖ ਸੋ ਨਰ ਹਾਡਨ ਚਾਬਤ ਹੈ ਪੁਨਿ ਦਾਤ ਸੇ ਦਾਤ ਬਜੇ ਤਿਨ ਕੇ।
ਸਰ ਸ੍ਰੀਨਤ ਕੇ ਅਖੀਆ ਜਿਨ ਕੀ ਸੰਗ ਕੌਨ ਭਿਰੈ ਬਲ ਕੈ ਇਨ ਕੇ।
ਸਰ ਚਾਪ ਚਢਾਇ ਕੈ ਰੈਨ ਫਿਰੈ ਸਬ ਕਾਮ ਕਰੈ ਨਿਤ ਪਾਪਨ ਕੇ॥ ੧੪੬੪॥

Kes bade sir bes bure aru deh mae rom bade jinn ke.
Mukh so narr haadan chaabat hae pun data se data baje tinn ke.
Sar sarunat ke akhhiyaa jin ki sang kaaun bhiraе bal kae inn ke.
Sar chaap chadaaye kae raen phiraе sab kaan
karaе nitt paapan ke. (1464)

Couplet

When all the gods had run away, then Raja (Kha'rag Singh) became proud with egotism, and with his heavy bow in hand, he started shooting arrows at Sri Krishna. (1461)

Then Sri Krishna, being aroused with passion, took up his "Rachhas Weapon," and with magic-spell Mantra, he let go the wonderful arrow. (1462)

Through that arrow, many demons were created (born) who were looking horrible, ugly and great warriors. They were armed with all sorts of weapons like wheels, sabres, daggers, swords, shields and maces, spears etc, and they were carrying in hand pestles, mountains and trees without leaves; They all came to the Raja, with their opened teeth, tilted eyes, and were frightening the Raja. (1463)

They had lot of hair on their heads, with clumsy dresses, with long hair on the body and were chewing human bones within the mouth and their teeth were making clattering sound with each other. Their eyes were red with blood. So who could manage to fight with them with strength? They were roaming around throughout the night with their bows stretched alongwith fixed arrows, and were performing sinful actions all the time. (1464)

ਧਾਇ ਪਰੇ ਮਿਲ ਕੈ ਉਤਰ ਰਾਛਸ ਭੂਪ ਥਿਰ ਠਾਢੇ ਰਹਿਓ ਹੈ।
 ਡਾਢ ਸੁ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਰਿਸਿ ਸਤ੍ਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਓ ਹੈ।
 ਆਜ ਸਬੈ ਹਨਿ ਹੋ ਰਨ ਮੈ ਕਹਿ ਯੋ ਬਤੀਯਾ ਧਨੁ ਬਾਨ ਗਹਿਓ ਹੈ।
 ਯੋ ਨਿਪ ਕੋ ਅਤਿ ਧੀਰਜ ਪੇਖ ਕੈ ਦਾਨਵ ਕੋ ਦਲ ਰੀਝਿ ਰਹਿਓ ਹੈ॥ ੧੪੬੫॥

Dhaaye pare mil kae utar raachhas bhoop ite thir thaado rahiyo hae.
 Dhaad su kae apne mann ko riss satran ko ehh bhaat kahiyo hae.
 Aaj sabae hani ho rann mae keh yo batiya dhan baan gahiyo hae.
 Yo nirap ko atti dheeraj pekh kae daanav ko
 dal reejh rahiyo hae. (1465)

ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਮਹਾ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਸਤ੍ਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ।
 ਏਕਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਦਈ ਰਿਸਿ ਏਕਨ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਲਾਏ।
 ਘਾਇਲ ਏਕ ਗਿਰੇ ਰਨ ਮੋ ਲਖਿ ਕਾਇਰ ਛਾਡਿ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਏ।
 ਏਕ ਮਹਾ ਬਲਵੰਤ ਦਯੰਤ ਰਹੇ ਥਿਰ ਹੂੰ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ॥ ੧੪੬੬॥

Taani kamaan mahaa balvaan su satran ko bahu baan chalaaye.
 Ekan ki bhuj kaati dayi riss ekan ke orr mae sar laaye.
 Ghaaiyl ek gire rann mo lakhi kaaiyr chhad kae
 khet paraye.

Ek mahaa balvant dayant rahe thir haav tinn
 baen sunaye. (1466)

ਕਾਹੇ ਕੋ ਜੂਝ ਕਰੇ ਸੁਨ ਰੇ ਨਿਪ ਤੋਹੁ ਕੋ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੇ ਹੈ।
 ਦੀਰਘ ਦੇਹ ਸਲੋਨੀ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਤੋ ਸਮ ਭਛ ਕਹਾ ਹਮ ਪੈ ਹੈ।
 ਤੂ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸੁਨ ਰੇ ਸੁਨ ਰੇ ਸਠ ਤੋ ਕਹੁ ਦਾਤਨ ਸਾਥ ਚਬੈ ਹੈ।
 ਤੋਹੀ ਕੇ ਮਾਸ ਕੇ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਪਾਵਕ ਬਾਨ ਮੈ ਭੁੰਜ ਕੈ ਖੈ ਹੈ॥ ੧੪੬੭॥

Kaahe ko jhoojh kare sunn re nirap tohu ko jeevat jaan na dae hae.
 Deeragh deh saloni si murat to sam bhachh kahaa ham pae hae.
 Tuu nahi jaanat hae sunn re sath to kahu daatan saath chabae hae.
 Tohi ke maas ke khandan khand kae paavak baan mae
 bhoonj kae khae hae. (1467)

So from the other side, the demons jointly attacked the Raja. Picking up courage at heart, and becoming furious with rage, the Raja addressed the enemies like this. "I will kill you all in the battle today." Saying this he took up his bow and arrows, and attacked the army of demons with patience and obstinacy. (1465)

The great warrior then shot many arrows at the enemy by stretching his bow. Some of them lost their arms, while some others were hit with the arrows in the chests. Some had fallen down, being wounded. On seeing them, the weakling (cowards) had given a slip from the battle-field. Many demons were standing unmoved, and they uttered these words. (1466)

"O Raja! Listen. Why are you fighting this battle? We will not let you go alive. You have a heavy built body with a beautiful appearance. Where else will we get such a delicious food? O fool! Listen. You do not realize that we will chew you with our teeth. We will eat your flesh bites, by roasting them in the fire of our arrows. (1467)

ਦੋਹਰਾ

ਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਬੈਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿਓ ਰਿਸ ਖਾਇ।
ਜੋ ਹਮ ਤੇ ਭਜਿ ਜਾਇ ਤਿਹ ਮਾਤਾ ਦੂਧ ਅਪਾਇ॥ ੧੪੬੮॥

Dohra

Yo sunn kae tehh baen ko nirap boliyo riss khaaye.
Jo ham te bhaji jaaye tehh mataa doodh apaaye. (1468)

ਏਕੁ ਬੈਨ ਸੁਨਿ ਦਾਨਵੀ ਸੈਨ ਪਰੀ ਸਬ ਧਾਇ।
ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰਿਓ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਖੇਤ ਬਾਰ ਕੀ ਨਿਆਇ॥ ੧੪੬੯॥

Ekk baaen suni daanvi saean pari sab dhaaye.
Chahun orr gheriyo nirapat khet baar ki niyaaye. (1469)

ਚੌਪਈ

ਅਸੁਰਨ ਘੇਰ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਲੀਨੋ। ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਘਨੋ ਮਨਿ ਕੀਨੋ।
ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਕਰ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੇ। ਸਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੇ॥ ੧੪੭੦॥

Chopaiee

Asurann gher khadag singh lino. Tab nirap kop ghano mani kino.
Dhanukh baan kar beech sanbhaare. Satar anek maar hi daarae. (1470)

ਕੂਰ ਕਰਮ ਇਕ ਰਾਛਸ ਨਾਮਾ। ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਆਗੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ।
ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹੇ ਗਯੋ। ਅਤਿ ਹੀ ਜੂਝ ਦੁਹਨ ਕੋ ਭਯੋ॥ ੧੪੭੧॥

Karoor karam ikk raachhas naamaa. Jin jite aage sangraama.
So tab hi nirap saamuhe gayo. Ati hi jhoojh duhun ko bhayo. (1471)

ਸਵੈਯਾ

ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਬ ਹੀ ਆਪਣੇ ਜਬ ਹੀ ਵਹ ਪ੍ਰਪਤਿ ਸੰਗ ਅਰਿਓ ਹੈ।
ਜੁਧ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਯੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਕੋਊ ਨਹਿ ਟਰਿਓ ਹੈ।
ਤੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਕੋ ਰਿਪੁ ਮੂੰਡ ਕਟਿਓ ਰਿਗ ਭੂਮਿ ਪਰਿਓ ਹੈ।
ਦੇਹ ਛੁਟਿਯੋ ਨਹੀ ਕੋਪ ਹਟਿਓ ਨਿਜ ਓਠ ਕੇ ਦਾਤਨ ਸੋ ਪਕਰਿਓ ਹੈ॥ ੧੪੭੨॥

Swaiyya

Aayudh lae sab hi aapne jab hi veh bhoopati sang ariyo hae.
Judh anek parkaar kiyo rann ki chhitt te koyu neh tario hae.
To nirap lae kar mae asi ko rip moonnd katiyo gir bhoomi pariyo hae.
Deh chhutiyo nahi kop hatiyo nij uthh ke daatan so pakriyo hae. (1472)

Couplet

On hearing such harsh words, the Raja became furious and said, "If anyone runs away from me, then he has waisted the mother's milk." (1468)

On hearing this single word, the whole demon army attacked the Raja and surrounded him from all four sides like the barbed wire surrounding the field. (1469)

Chopaiee

When the demons had surrounded Kha'rag Singh, then the Raja was very furious with rage. He killed many of the enemy forces by taking up his bow and arrows. (1470)

There was a demon called Koor Karam, who had won many battles already, he faced the Raja and a fierce battle ensued between them. (1471)

Swaiyya'

Taking up all his weapons, he took up cudgels with the Raja and both fought bravely using various modes of warfare, and none of them retracted his steps. Then the Raja took up his sword and with one strike cut off his hand, throwing it on the ground. His soul had left him but he was still in great fury, as he was holding his lips with his teeth. (1472)

ਦੋਹਰਾ

ਕੂਰ ਕਰਮ ਕੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਿਓ ਰਨ ਠੌਰ।
ਅਸੁਰਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਹੁਤੀ ਦਾਨਵ ਨਿਕਸਿਓ ਔਰ॥ ੧੪੭੩॥

Dohra

Karoor karam ko khadag singh jab maariyo rann thor.
Asuran ke saena huti daanav niksiyo aorr. (1473)

ਸੋਰਠਾ

ਕੂਰ ਦੈਤ ਜਿਹ ਨਾਮ ਵਡੋ ਦੈਤ ਬਲਵੰਡ ਅਤਿ।
ਆਗੇ ਬਹੁ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਲਰਿਓ ਅਰਿਓ ਨਾਹਨਿ ਡਰਿਓ॥ ੧੪੭੪॥

Sortha

Karoor daeint jeh naam vado daeint balvand ati.
Aage bahu sangraam lariyo ariyo naahin dariyo. (1474)

ਚੌਪਈ

ਕੂਰ ਕਰਮ ਬਧ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿਓ। ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੋ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਿਓ।
ਕੂਰ ਦੈਤ ਰਿਸਿ ਨਿਪ ਪਰ ਧਾਯੋ। ਮਾਨੋ ਕਾਲ ਮੇਘ ਉਮਡਾਯੋ॥ ੧੪੭੫॥

Chopaiee

Karoor karam badh naaen nihariyo.tab hi apno khadag sanbhaariyo.
Karoor daeint riss nirap par dhaayo. Maano kaal megh umidaayo. (1475)

ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਹ ਭੂਪ ਪਚਾਰਿਓ। ਜਾਹੁ ਕਹਾ ਮੁਝ ਬੰਧੁ ਪਛਾਰਿਓ।
ਹਉ ਤੁਮ ਸੋ ਅਬ ਜੁਧ ਮਚੈ ਹੋ। ਭ੍ਰਾਤ ਗਯੋ ਜਹਿ ਤੋਹਿ ਪਠੈ ਹੋ॥ ੧੪੭੬॥

Aavat hi tehh bhoop pachaariyo. Jaahu kahaa mujh
bandhu pachhariyo.

Hayu tum so ab judh machae ho. Bharaat gayo jeh tohi pathae ho. (1476)

ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਤਬ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਿਓ। ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲ ਕੋਪਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ।
ਭੂਪਤਿ ਲਖਿਓ ਕਾਟਿ ਅਸਿ ਦੀਨੋ। ਸੋ ਮਾਰਿ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਲੀਨੋ॥ ੧੪੭੭॥

Yo keh kae tab khadag sanbhaariyo. Ati parchand bal kop parhaariyo.
Bhoopati lakhiyo kaati asi dino. Soyuu maar rann bheetar lino. (1477)

Couplet

When Koor Karam was killed by Kha'rag Singh in the battle, then another demon from their force came forward. (1473)

Sortha

He was called koor demon and he was a huge and great warrior and he had fought many battles before, and was never afraid of the enemy. (1474)

Chopaiee

When he had seen Koor Karam dying before his very eyes, he (Koor demon) had unshathed his sword and attacked the Raja with great fury. It appeared as if the cloud of death had burst there suddenly. (1475)

As he approached the Raja, he challenged him and said, "Where are you going now?" You have killed my brother and I will now engage you in battle, thus sending you to the same place (death) where my brother had gone. (1476)

Thus saying these words he took up his sword and then struck him with it with full force. When the Raja saw the strike of the sword, he took up his sword and cut it into pieces (the sword) and killed that demon also. (1477)

ਦੋਹਰਾ

ਕੂਰ ਕਰਮ ਅਰੁ ਕੂਰ ਦੈਤ ਦੋਊ ਗਏ ਜਹ ਧਾਮਿ।
ਸੈਨਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਘੇਰਿਓ ਨਿਪ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿ॥ ੧੪੭੮॥

Dohra

Karoor karam aru karoor daeant doyu gaye jeh dhaam.
Saena tin ki satar lae gheriyo nirap sangraam. (1478)

ਸਵੈਯਾ

ਰੋਸ ਕੀਓ ਤਿਨ ਹੂੰ ਮਨ ਮੈ ਜੋਊ ਦੈਤ ਬਚੇ ਨਿਪ ਉਪਰ ਧਾਏ।
ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ।
ਤੋ ਨਿਪ ਤੀਰ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਸਭ ਆਵਤ ਬਾਟ ਮੈ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ।
ਆਪਨੇ ਕਾਢਿ ਨਿਖੰਗਹੁ ਤੇ ਸਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਏ॥ ੧੪੭੯॥

Swaiyya

Ros kiyo tinn hunn mann mae joyu daent bache nirap upar dhaaye.
Baan kamaan gadaa barchhi agnaayudh lae kari kop badaaye.
Too nirap sarasan lae sabh aavat baat mae kaati giraaye.
Aapne kaadi nikhangehu te sar satran ke orr
beech lagaye. (1479)

ਚੌਪਈ

ਤਬ ਸਭ ਸਤ੍ਰ ਭਾਜ ਕੈ ਗਏ।
ਕੋਊ ਸਨਮੁਖ ਹੋਤ ਨ ਪਏ।
ਅਧਿਕ ਦੈਤ ਜਮ ਲੋਕਿ ਪਠਾਏ।
ਜੀਅਤਿ ਰਹੇ ਰਨ ਤਯਾਗਿ ਪਰਾਏ॥ ੧੪੮੦॥

Chopaiee

Tab sabh satar bhaaj kae gaye.
Kayuu sanmukh hott naa paye.
Adhik daeint jam loki pathhaye.
Jiyat rahe rann tayaag paraaye. (1480)

Couplet

When both the demons, Koor Karam and 'Koor demon' had been killed, then the enemy, holding their weapons, encircled the Raja in the battle field. (1478)

Swaiyya'

The rest of the demons, getting furious with rage, then attacked with arrows, bows, maces, spears and guns and with great ruthlessness used them against the Raja. Then the Raja, taking up his bow and arrows, stopped all those weapons in mid-way and cut them into pieces and went on shooting arrows at the enemy by taking them out from his quiver. (1479)

Chopaiee

Then all the enemy force fled away and none was left on the battle field. Most of the demons fled the battle field. Most of the demons were killed and the rest of them managed to run away from the battle field. (1480)

ਸਵੈਯਾ

ਭਾਜ ਗਏ ਸਬ ਦੈਤ ਜਬੈ ਤਬ ਭੂਪ ਰਿਸਿਓ ਹਰਿ ਕੋ ਸਰ ਮਾਰੇ।
ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਵਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਨ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਚੀਰ ਪਧਾਰੇ।
ਬੇਧਿ ਕੈ ਔਰਨ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਪੁਨਿ ਔਰਨ ਜਾਇ ਲਗੇ ਸੁ ਸੰਘਾਰੇ।
ਦੇਖਹੁ ਪਉਰਖ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਅਬ ਆਪ ਹੈ ਏਕ ਅਨੇਕ ਬਿਦਾਰੇ॥ ੧੪੮੧॥

Swaiyya

Bhaaj gaye sab daeint jabae tab bhoop risiyo hari ko sar mare.
Laagat hi kavi sayaam kahae tann Sri Jadubeer ko cheer padhaare.
Bedhi kae aoran ke tann ko pun oran jaaye lage su sanghaare.
Dekhoh payurakh bhoopat ko ab aap ha
eek anek bidaare. (1481)

ਚੌਪਈ

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜਲ ਕੋ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਯੋ। ਸੋ ਛੁਟ ਕੈ ਨਿਪ ਉਪਰ ਆਯੋ।
ਬਰੁਨ ਸਿੰਘ ਮੂਰਤਿ ਧਰਿ ਆਏ ਸਰਿਤਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਸੰਗਿ ਲਿਧਾਏ॥ ੧੪੮੨॥

Chopaiee

Sri hari jal ko astar chalaayo. So chhutt kae nirap upar aayo.
Barun singh moorat dhari aaye. Saritan ki
saena sang liaaye. (1482)

ਆਵਤ ਸਿੰਘਨ ਸਬਦ ਸੁਨਾਯੋ। ਬਾਰਿ ਰਾਜ ਅਤਿ ਰਿਸ ਕਰਿ ਧਾਯੋ।
ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਕਾਪੇ ਪੁਰ ਤੀਨੋ। ਇਨ ਨਿਪ ਮਨ ਮੈ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕੀਨੋ॥ ੧੪੮੩॥

Aavat singhan sabad sunaayo. Baari raaj atti
riss kari dhaayo.
Sunat sabad kaape purr tino. Inn nirap mann
mae traas na kino. (1483)

Swaiyya'

When all the demons had fled away, then the Raja, with great fury, shot some arrows at Sri Krishna. The poet Ram has stated that the arrows were piercing the body of Sri Krishna and coming out from the other side. After piercing through many other warriors, the arrows were striking other enemy forces, thus killing them. Just see the prowess of the Raja, who was killing many warriors single handed. (1481)

Chopaiee

Then Sri Krishna shot a weapon of water, which came over his head and that Varuna god, taking the form of a mighty lion, had brought a force of rivers alongwith him. (1482)

On reaching there the warrior spoke these words, "O Raja! The Varuna god, getting enraged, had attacked you." On hearing these words, all the three worlds got trembled, but this Raja did not feel deterred in his mind. (1483)

ਸਵੈਯਾ

ਬਾਨਨ ਸੰਗ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਕਵਿ ਸਯਾਮ ਤਨੇ ਤਨ ਤਾੜਨ ਕੀਨੋ।
ਸਾਤਹੁ ਸਿੰਘਨ ਕੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਰ ਜਾਲਨ ਸਿਉ ਉਰ ਛੇਦ ਕੈ ਦੀਨੋ।
ਘਾਇਲ ਹੈ ਸਰਿਤਾ ਸਗਰੀ ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਅੰਗ ਭੀਨੋ।
ਨੈਕੁ ਨ ਠਾਢੋ ਰਹਿਓ ਰਣ ਮੈ ਜਲ ਰਾਜ ਭਜਿਓ ਗਿ੍ਹਰ ਕੋ ਮਗੁ ਲੀਨੋ॥ ੧੪੮੪॥

Swaiyya

Baanan sang jalaadhip ko kavi syaaam bhane tann taadan kino.
Saatoḥ sindhan ko riss kae sar jaalan siyu orr chhed kae dino.
Ghaayil' hae sarita sagri bahu saronat so tehh ko ang bhino.
Naek naa thaado rahiyo rann mae jal raaj
bhajiyo greh ko mag lino. (1484)

ਚੌਪਈ

ਜਬੈ ਜਲਾਧਿਪ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੋ। ਤਬ ਹਰਿ ਕੋ ਨਿਪ ਪੁਨਿ ਸਰ ਮਾਰੇ।
ਤਬ ਜਮ ਕੋ ਹਰਿ ਅਸਤੁ ਚਲਾਯੋ। ਹੈ ਪ੍ਰਤਛ ਜਮ ਨਿਪ ਪਰ ਧਾਯੋ॥ ੧੪੮੫॥

Chopaiee

Jabae jaladhip dhaam sidhaare. tab hari ko nirap pun sar maare.
Tab jam ko hari astar chalaayo.
Hae partachh jam nirap par dhaayo. (1485)

ਸਵੈਯਾ

ਬੀਰ ਬਡੇ ਬਿਕ੍ਰਤ ਦੈਤ ਸੁ ਨਾਮਹਿ ਕੋਪ ਹੁਇ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਪੈ ਧਾਯੋ।
ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੈ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
ਤੀਰ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਬਹੁਰੋ ਤਬਤ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਭਾਵ ਸੁਨਾਯੋ।
ਭੂਪ ਕੋ ਬਾਨ ਮਨੋ ਖਜਰਾਜ ਕਟਿਓ ਅਰਿ ਕੋ ਸਰ ਨਾਗ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੧੪੮੬॥

Swaiyya

Beer bado bikrat daent su naameh kop huye Sri Khadges pae dhaayo.
Baan kamaan kirpaan gadaa barchhi kari lae atti judh machaayo.
Teer chalavat bhayo bahuro tab taa chahbi ko kavi bhaav sunaayo.
Bhoop ko baan mano khagraaj katiyo ari ko sar naag giraayo. (1486)

Swaiyya'

The poet Siam has stated that the Raja, with his shower of arrows, did injure the body of Varuna god badly. Getting furious with rage, the Raja shot a stream of arrows which penetrated the chest of all the seven seas. Having wounded all the rivers, their bodies were covered with blood-shed. The god Varuna could not withstand his forceful action and fled away. (1484)

Chopaiee

When the god Varuna had left (for home) then the Raja shot some arrows at Sri Krishna. Then Sri Krishna used a weapon to call for the god of death, as a result of which the Yama appeared and launched an attack on the Raja. (1485)

Swaiyya'

Bikrat was a great demon who was a great warrior too, and he attacked Kha'rag Singh, fired with fury. He fought a fierce battle by taking various weapons in hand, like bow and arrows, Sword, mace and spear. He then started shooting arrows, the beauty of that scene has been described by the poet as if the Garuda was the arrow of the Raja, and the enemy arrow, which was cut into two on the way, was the snake cut by the bird, Garuda and thrown down on the way. (1486)

ਬਿਕ੍ਰਤ ਦੈਤ ਕੋ ਨਿਪ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਜਮੁ ਕੋ ਰਿਸ ਕੈ ਪੁਨਿ ਉਤਰ ਦੀਨੋ।
 ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਜੀਅ ਮਾਰੇ ਘਨੇ ਅਰ ਦੰਡ ਬਡੇ ਕਰ ਮੈ ਤੁਮ ਲੀਨੋ।
 ਤੋਹਿ ਨ ਜੀਅਤ ਛਾਡਤ ਹੋ ਸੁਨ ਰੇ ਅਬ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੋ।
 ਮਾਰਤ ਹੋ ਕਰ ਲੈ ਕਰਨੋ ਕਛੁ ਮੋ ਬਲ ਜਾਨਤ ਹੈ ਪੁਰ ਤੀਨੋ॥ ੧੪੮੭॥

Bikrat daeint ko nirap maar layo jamu ko riss kae pun utar dino.
 Kaa bhayo jo jiye mare ghane aru dand bado kar mae tum lino.
 Tohi na jiyat chhadat ho sunn re ab mohi ihaae pran kino.
 Maarat ho kar lae karno kachhu mo bal jaanat
 hae purr tino. (1487)

ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਜਮ ਕੋ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਪੁਨਿ ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਹੈ।
 ਭੂਤ ਸ੍ਰਿਗਾਲਨ ਕਾਕਨ ਝਾਕਨਿ ਡਾਕਨਿ ਸ੍ਰੋਨ ਅਘਾਇ ਪੀਓ ਹੈ।
 ਮਾਰਿਓ ਮਰੈ ਨ ਕਹੂੰ ਜਮ ਤੇ ਨਿਪ ਮਾਨਹੁ ਅਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕੀਓ ਹੈ।
 ਪਾਨਿ ਲੀਓ ਧਨੁ ਬਾਨ ਜਬੈ ਤਿਨ ਅੰਤਕ ਅੰਤ ਭਜਾਇ ਦੀਯੋ ਹੈ॥ ੧੪੮੮॥

Yo keh kae batiya jam ko kavi raam kahae pun judh kiyo hae.
 Bhoot srigaalan kaakan jhhakani daakani saronn aghaaye piyo hae.
 Maariyo marae na kahunn jam te nirap maanoh amritt
 paan kiyo hae.
 Paan liyo dhan baan jabae tinn atank ant bhajaaye
 diyo hae. (1488)

ਸੋਰਠਾ

ਜਬ ਜਮ ਦੀਓ ਭਜਾਇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੇਰਿ ਨਿਪ ਯੋ ਕਹਿਯੋ।
 ਲਰਤੇ ਕਿਉ ਨਹੀ ਆਇ ਮਹਾਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ਤੁਮ॥ ੧੪੮੯॥

Sortha

Jab dam jiyo bhajaye kirsan heri nirap yo kahiyo.
 Larte kiyu nahi aaye maharathi rann
 dheer tum. (1489)

Raja had killed the demon Bikrat, and then getting enraged, he addressed the Yama, "So wait, if you happen to kill many beings, and are having a (big) heavy staff in your hand." O Yama! Listen! Now I shall not leave you alive, as I have vowed now to this effect. Whatever (safety measures) you could take you may do so as I am going to kill you now. All the three worlds know very well about my power." (1487)

The poet Ram has stated that the Raja, after saying these words, engaged him in battle. The ghosts, jackals, crows, evil spirits and witches had (drunken) taken blood to their fill. Even the Yama could not kill the Raja, as if he had taken the nectar (and become immortal) Then the Raja took up his bow and arrows in hand and then finally made the Yama flee from the battle front. (1488)

Sortha

When the Yama was made to run away from the battle, then Raja, Kha'rag Singh, looking at Krishna, said, "You are known to be a great charioteer and a great warrior on the battle field, so why do you not come forward to fight with me?" (1489)

ਸਵੈਯਾ

ਜੋ ਹਰਿ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰਾਧਤ ਹੈ ਤਪ ਸਾਧਤ ਹੈ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਯੋ।
ਜਗਯ ਕੀਏ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦੀਏ ਸਬ ਖੋਜਤ ਹੈ ਕਿਨ ਹੂੰ ਨਹੀ ਪਾਯੋ।
ਬ੍ਰਹਮ ਸਚੀਪਤਿ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਬਿਯਾਸ ਪਰਾਸੁਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕ ਗਾਯੋ।
ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਆਜ ਹਕਾਰ ਕੈ ਜੁਧ ਕੇ ਬਾਜ ਬੁਲਾਯੋ॥ ੧੪੯੦॥

Swaiyya

Jo hari mantar araadhat hae tap saadhat hae mann mae nahi aayo.
Jagaye kiye bahu daan diye sab khojat hae kin hunn nahi paayo.
Braham sachipati naarad saarad biyaas parasur Sri Suk gaayo.
So brijraaj samaaj mae aaj hkaar kae judh ke kaaj bulaayo. (1490)

ਚੌਪਈ

ਤਬ ਹਰਿ ਜਛ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਲੀਨੋ। ਐਚ ਕਮਾਨ ਛਾਡਿ ਸਰ ਦੀਨੋ।
ਨਲ ਕਬੂਰ ਮਨਗੀਵ ਸੁ ਧਾਏ। ਸੁਤ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਦ੍ਰੈ ਇਹ ਆਏ॥ ੧੪੯੧॥

Chopaiee

Tab hari jachh astar kari lino.aaich kamaan chhad sar dino.
Nal koobar manngreev su dhaaye. Sut kuber ke daaev ehh aaye. (1491)

ਧਨਦ ਜਛ ਕਿੰਨਰ ਸੰਗ ਲੀਨੋ। ਏ ਆਏ ਮਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੀਨੋ।
ਸਗਲ ਸੈਨ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗ ਆਈ। ਧਾਇ ਭੂਪ ਸੋ ਕਰੀ ਕਰਾਈ॥ ੧੪੯੨॥

Dhanad jachh kinnar sang line. Ae aaye mann mae riss kine.
Sagal saen tinn kae sang aayi. Dhaaye bhoop so kari larayi. (1492)

ਸਵੈਯਾ

ਕੋਪ ਕੀਏ ਸਬ ਸਸਤ੍ਰ ਲੀਏ ਕਰ ਮੈ ਮਿਲ ਕੈ ਤਿਹ ਪੈ ਤਬ ਆਏ।
ਭੂਪ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਕਾਂਢ ਕੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਸੁ ਖੈਚ ਚਲਾਏ।
ਹੋਤ ਭਏ ਬਿਰਥੀ ਬਿਨੁ ਸੂਤ ਘਨੇ ਤਬ ਹੀ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ।
ਠਾਢੋ ਨ ਕੋਊ ਰਹਿਓ ਤਿਹ ਠੌਰ ਸਬੈ ਗਨ ਕਿੰਨਰ ਜਛ ਪਰਾਏ॥ ੧੪੯੩॥

Swaiyya

Kop kiye sab satar liye kar mae mil kae teh pae tab aaye.
Bhoop nikhang te kaad kae baan kamaan ko taani su khaech chalaaye.
Hott bhaye birthi bin soot ghane tab hi jamlok pathlaye.
Thaado na kayu rahiyo teh thor sabae gan kinnar jachh paraye. (1493)

Swaiyya'

The same Sri Krishna, whom many persons, with magic mantras and those meditating on him with penance, had not been able to propitiate him; many had performed Yagnas (sacrificial fires) had given alms in plenty, but they had all failed to realize his Greatness or Vastness. Even Brahma, Indra, Narad, said his praises, the same Sri Krishna was being challenged for a battle by Kha'rag Singh today. (1490)

Chopaiee

Then Sri Krishna took up the "Jachh Astar" (weapon) in hand and stretching his bow, shot the arrow.' That very time Nal, Kuber, and Man-greeve also attacked him, they were both sons of Kuber. (1491)

Kuber, taking demi-gods and Kinars (Shiva's musicians) alongwith him, had landed there with great fury, and his whole army was with him, and he engaged the Raja in a great battle by attacking him. (1492)

Swaiyya

Then all getting enraged, and joining together attacked the Raja, with various weapons in their hands. The Raja, taking out arrows from his quiver and stretching his bow, shot many arrows at the enemy and relieving many of them of their chariots or charioteers, sends the enemy warriors to Yamraj (kills them), and none of them dared to face him. Thus all the demigods and musicians of Shiva were made to flee from the battlefield. (1493)

ਰੋਸ ਘਨੋ ਨਲ ਕੂਬਰ ਕੈ ਸੁ ਫਿਰਿਯੋ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਬੀਰ ਬੁਲਾਏ।
 ਸਉਹੇ ਕੁਬੇਰ ਭਯੋ ਧਨੁ ਲੈ ਸਰ ਜਿਤੇ ਮਿਲ ਕੈ ਪੁਨਿ ਆਏ।
 ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਸਬ ਹੀ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਚਮਕਾਏ।
 ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਉਪਰਿ ਦੰਡ ਲੀਏ ਜਮ ਕੇ ਗਨ ਧਾਏ॥ ੧੪੯੪॥

Ross ghano nal koobar kae su phhiriyo larbe kahu beer bulaye.
 Sahuhe kuber bhayo dhan lae sarr jachh jite mil kae pun aaye.
 Maar hi maar pukaar pare sab hi kar mae asi lae chamkaaye.
 Maanoh Sri Khadges ke upar dand liye jam ke gan dhaaye. (1494)

ਚੌਪਈ

ਜਬ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਸਬ ਦਲੁ ਆਯੋ।
 ਤਬ ਨਿਪ ਮਨ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ।
 ਨਿਜ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਓ।
 ਅਗਨਤ ਦਲੁ ਇਕ ਪਲ ਮੈ ਮਾਰਿਓ॥ ੧੪੯੫॥

Chopaiee

Jab kuber ko sab dal aayo.
 Tab nirap mann mae kop badaayo.
 Nij kar mae dhanu baan sanbhaariyo.
 Agnat dal ikk pal mae maariyo. (1495)

ਦੋਹਰਾ

ਜਛ ਸੈਨ ਬਲਬੰਡ ਨਿਪ ਜਮ ਪੁਰ ਦਈ ਪਠਾਇ।
 ਨਲ ਕੂਬਰ ਘਾਇਲ ਕੀਓ ਅਤਿ ਜੀਯ ਕੋਪੁ ਬਢਾਇ॥ ੧੪੯੬॥

• Dohra

Jachh saen balband nirap jam pur dayi pathaaye.
 Nal kuber ghaaiyl kiyo atti jiye kio badaye. (1496)

ਜਬ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਉਰ ਬਿਖੈ ਮਾਰਿਓ ਤੀਛਨ ਬਾਨ।
 ਲਾਗਤ ਸਰ ਕੇ ਸਟਕਿਓ ਛੂਟਿ ਗਯੋ ਸਬ ਮਾਨ॥ ੧੪੯੭॥
 Jab kuber ke urr bikhhae maariyo teechhan baan.
 Laagat sarr ke satkiyo chhoti gayo sab maan. (1497)

Nal and Kuber were very furious with rage and called many of the warriors back to give him a fight. Kuber, with his arrows, came face to face with him (Raja) alongwith all the demi gods together. All were shouting "Kill Them, Kill Them", and were flashing their swords, taking them up in hand. It appeared Khar'ag Singh was like the god of death (Yama) with their maces. (1494)

Chopaicee

When the whole force of Kuber had gathered there, the Raja got enraged and he took out his bow and arrows and in no time, he killed most of the enemy force. (1495)

Couplet

The mighty Raja had killed most of the forces of the demigods and with great fury wounded both Nal and Kuber. (1496)

When the Raja shot an arrow at the chest of Kuber, he ran away as the arrow struck him, losing all his bow and arrows and in no time, he killed most of the enemy force. (1497)

ਚੌਪਈ

ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਸਬੈ ਭਜ ਗਯੋ। ਠਾਢੋ ਨ ਕੋ ਰਨ ਭੀਤਰ ਭਯੋ।
ਮਨਿ ਕੁਬੇਰ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ। ਜੁਧ ਕਰਨ ਚਿਤਿ ਬਹੁਰ ਨ ਭਾਯੋ॥ ੧੪੯੮॥

Chopaiee

Saena sahit sabae bhaj gayo. Thaado na ko rann bheetar bhayo.
Mani kuber atti traas badayo. Judh karan chitt bahur na bhaayo. (1498)

ਅੜਿਲ

ਭਾਜਿ ਜਛ ਸਬ ਗਏ ਤਬਹਿ ਹਰਿ ਮਹਾ ਬਲ।
ਰੁਦ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਦੀਓ ਛਾਡ ਸੁ ਕੰਪਿਯੋ ਤਲ ਬਿਤਲ।
ਤਬ ਸਿਵ ਜੂ ਉਠਿ ਧਾਏ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰ ਕੈ।
ਹੋ ਕਿਉ ਹਰਿ ਸਿਮਰਿਓ ਹਮੈ ਇਹ ਜੀਅ ਧਾਰ ਕੈ॥ ੧੪੯੯॥

Aril

Bhaaj jachh sab gaye tabeh hari mahaa bal.
Rudar astar diyo chhadh su kanpiyo tal beetal.
Tab siv ju uthi dhaaye sool sanbhaar kae.
Ho kiyo hari simriyo hamae ihae jiye dhaar kae. (1499)

ਸੰਗ ਰੁਦ੍ਰ ਕੈ ਰੁਦ੍ਰ ਚਲੇ ਭਟ ਉਠਿ ਤਬੈ।
ਏਕ ਰਦਨ ਜੂ ਚਲੇ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲ ਸਬੈ।
ਔਰ ਸਕਲ ਗਨ ਚਲੈ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ।
ਹੈ ਕੌਨ ਅਜਿਤ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਭਵ ਕਹੈ ਬਿਚਾਰ ਕੈ॥ ੧੫੦੦॥

Sang rudar kae rudar chale bhat uthi tabae.
Ek radan juu chale sang lae dal sabae.
Aour sakal gan chalaе su sastar sanbhaar kae.
Haaе konn ajit pargtiyo bhav kahae bichaar kae. (1500)

ਦੋਹਰਾ

ਕੋ ਭਟ ਉਪਜਿਯੋ ਜਗਤ ਮੇ ਸਬ ਯੋ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ।
ਸਿਵ ਦੇਖਿ ਬਾਹਨ ਗਨ ਸਹਿਤ ਆਏ ਰਨਿ ਰਿਸਿ ਧਾਰਿ॥ ੧੫੦੧॥

Dohra

Ko bhat upjiyo jagat mae sab yo karat bichaar.
Siv sikh baahan gan sahit aaye rani riss dhaari. (1501)

Chopaicee

All the enemy forces alongwith the leaders fled away, without having any warrior in the battlefield. Kuber got frightened with fear and he had no courage left for continuing to fight. (1498)

Aril

When All the demigods had fled away, then the mighty Sri Krishna shot the "Rudar Astar" (killer weapon) which caused the under worlds of Tal and Bital to tremble. Then Shiva also rushed with his trident in hand, thinking in mind that Sri Krishna had thought of him (called for help). (1499)

Then all the warrior musicians of Shiva also accompanied him. Even Ganesh (his son) alongwith his force, marched forward. all the musicians of Shiva, with their weapons also marched ahead, considering in mind, that some invincible warrior had appeared in the world. (1500)

Couplet

All were wondering as to which warrior had appeared in the world? So Shiva, alongwith his followers, chariots and musicians and furious with rage landed in the battle field. (1501)

ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕਰਤਾ ਜਹੀ ਆਏ ਤਿਹ ਠਾ ਦੌਰਿ।
ਰਨ ਨਿਹਾਰਿ ਮਨ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਕੀ ਠੌਰ॥ ੧੫੦੨॥

Parlae kaal kartaa jahi aaye tehh thaa dorr.
Rann nihaar mann mae kahiyo eh chintaa ki thor. (1502)

ਗਨ ਗਨੇਸ ਸਿਵ ਖਟਬਦਨ ਦੇਖੇ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ॥
ਸੋ ਰਿਸ ਭੂਪਤਿ ਜੁਧ ਹਿਤ ਲੀਨੇ ਆਪ ਹਕਾਰ॥ ੧੫੦੩॥
Gan ganes siv khatbadan dekhae naaen nihaar.
So riss bhoopat judh hitt line aap hakaar. (1503)

ਸਵੈਯਾ

ਰੇ ਸਿਵ ਆਜ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਲਰਿ ਲੈ ਹਮ ਸੋ ਕਰ ਲੈ ਬਲ ਜੇਤੋ।
ਐਰ ਰੇ ਗਨੇਸ ਲਰੈ ਹਮਰ ਸੰਗ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਤਨ ਮੈ ਬਲ ਏਤੋ।
ਕਿਉ ਰੇ ਖੜਾਨਨ ਤੂ ਗਰਬੈ ਮਰ ਹੈ ਅਬ ਹੀ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗੀ ਤੋ।
ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੁਝ ਮਰੇ ਰਨ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਨ ਗਯੋ ਕਛੁ ਜੀਅ ਮਹਿ ਚੇਤੋ॥ ੧੫੦੪॥

Swaiyya

Re siv aaj ayodhan mae lari lae ham so kar lae bal jeto.
Aao re ganes larac hamre sang hac tumre tann mae bal eto.
Kiyu re khadanan tu garbac marr hac ab hi ikk baan lagae to.
Kaahe kayu jhoojh maro rann mae ab layu na gayo kachhu jiye meh chete. (1504)

ਸਿਵ ਜੁ ਬਾਚ ਖੜਗੇਸ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਬੋਲਿ ਉਠਿਯੋ ਰਿਸਿ ਕੈ ਸਿਵ ਜੁ ਅਰੇ ਕਿਉ ਸੁਨ ਤੂ ਗਰਬਾਤੁ ਹੈ ਏਤੋ।
ਏਤਨ ਸਿਉ ਜਿਨਿ ਰਾਰਿ ਮੰਡੋ ਅਬਿ ਹੀ ਲਖਿ ਹੈ ਹਮ ਮੈ ਬਛੁ ਜੇਤੋ।
ਜੋ ਤੁਮ ਮੈ ਅਰਿ ਪਉਰਖ ਹੈ ਅਬ ਢੀਲ ਕਹਾ ਧਨੁ ਬਾਨਹਿ ਲੇਤੋ।
ਜੇਤੋ ਹੈ ਦੀਰਖ ਛਾਤ ਡਿਹਾਰੋ ਸੁ ਬਾਨਨੁ ਸੋ ਕਰਿ ਹੋ ਲਹੁ ਤੇਤੋ॥ ੧੫੦੫॥

Siv Ju Baach Khadges So

Swaiyya

Boli uthiyo riss kae siv ju are kiyu sunn tu garbaat hac eto.
Etaan siy u jinn raar mando abi hi lakhi hac ham mae bal jeto.
Jo tum mae ari payurakh hac ab dheel kahaa dhan baanaeh leto.
Jeto hac deeragh gaat tiharo su baanan so kari ho lahu teto. (1505)

The originator (destruction) of the doomsday had rushed to the field and seeing the situation in battle field, Shiva thought to himself that it was really a matter of concern. (1502)

All the musicians of Shiva, Ganesh, and the six-faced Soani Kartik, saw the whole scene with concentration of mind (with their eyes) and felt that they had been called by Raja Kha'rag Singh for the battle. (1503)

Swaiyya'

"O Shiva! Come and fight with me in the battle-field with all your might you possess. O Ganesh! Are you going to fight against me, have you got so much strength in the body? O six-faced Soami Kartik! Why are you so proud! You will be killed with one arrow only. Why do you want to be killed fighting in the battle field? Nothing is lost yet (so far), so better think twice about it in your mind (before the battle)." (1504)

Then Shiva addressed Kha'rag Singh

Swaiyya'

Shiva, then getting furious with rage, shouted suddenly, "O fool! Why are you feeling so egoistic (proud)? Do not try to fight against such odds. You will very soon know about our might also." If you are so powerful, then why are you delaying any further? Try to hold your bow and arrows. The heavy and big size of your body will be reduced soon, when I will shoot my arrows. (1505)

ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਸਿਵ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਕਿਉਬ ਸਿਵ ਮਾਨ ਕਰੇ ਇਤਨੋ ਭਜਿ ਹੈ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਮਾਰ ਮਚੈਗੀ।
ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਲਗੈ ਕਪਿ ਜਿਉ ਸਿਗਰੀ ਤੁਮਰੀ ਅਬ ਸੈਨ ਨਚੈਗੀ।
ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨ ਕੀ ਧੁਜਨੀ ਮਰਿ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਬਚੈਗੀ।
ਤੇਰੇ ਹੀ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸੋ ਸੁਨਿ ਆਜੁ ਧਰਾ ਇਹ ਆਰੁਨ ਬੇਖ ਰਚੈਗੀ॥ ੧੫੦੬॥

Khadges Baach Siv So

Swaiyya

Kiyu siv maan karae itno bhaji hae tab hi jam maar machaegi.
Ek hi baan lagae kapi jiyu sigri tumri ab saean nacahegi.
Bhoot pisaachan ki dhujni mari hae rann mae nahi naek bacahegi.
Tere hi sarunat so suni aaj dharaa ehh aarun bekh rachaegi. (1506)

ਤੋਟਕ ਛੰਦ

ਸਿਵ ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲੀਓ। ਕਸਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਛਾਡਿ ਦੀਓ।
ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮੁਖ ਲਾਗ ਬਿਰਾਜ ਰਹਿਓ। ਖਗਰਾਜ ਮਨੋ ਅਹਿ ਰਾਜ ਗਹਿਓ॥ ੧੫੦੭॥

Totak Chhand

Siv yo sunn kae dhanu baan liyo. Kasi kaan parmaan layu chhad diyo.
Nirap ke mukh lag biraaj rahiyo.khagraaj mano aahi raaj gahiyo. (1507)

ਬਰਛੀ ਤਬ ਭੂਪ ਚਲਾਇ ਦਈ। ਸਿਵ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਲਗ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਭਈ।
ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੀ। ਰਵਿ ਕੀ ਕਰ ਕੰਜ ਪੈ ਮੰਡਿ ਰਹੀ॥ ੧੫੦੮॥

Barchhi tab bhoop chaalaye dayi.siv ke urr mae lag kranti bhayi.
Upma kabi ne ehh bhanti kahi. Ravi ki kar kanj pae mandi rahi. (1508)

ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਦੈ ਕਰਿ ਖੈਚਿ ਨਿਕਾਰੀ। ਗਹਿ ਡਾਰ ਦਈ ਮਨੋ ਨਾਗਨਿ ਕਾਰੀ।
ਬਹੁਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮਯਾਨ ਤੇ ਖਗੁ ਨਿਕਾਰਿਓ। ਕਰਿ ਕੈ ਬਲੁ ਕੋ ਸਿਵ ਉਪਰ ਡਾਰਿਓ॥ ੧੫੦੯॥

Tab hi hari daav kari kaaechi nikaari.
Gahi daar dayi mano naagin kaari.
Bahuro nirap mayaan te khag nikaariyo.
Kari kae bal kosiv upar daariyo. (1509)

**Then Kha'rag Singh told Shiva -
Swaiyya'**

O Shiva! Why are you so proud of yourself? When the killing starts, then you will also run away! With the striking of one arrow only, your whole force will start (dancing) jumping like monkeys. Your force of ghosts and evil-spirits will get killed in the battle, without leaving anyone alive. Listen to me! With your blood shed alone the Earth will be dressed (covered) in red coloured clothes. (1506)

Totak

Shiva then hearing these words, took up his bow and stretching it to the ears, shot an arrow, which struck the Raja on the face, penetrating deep into it, as if the Garuda had caught hold of Sheshnag (the cobra). (1507)

The Raja then struck back with his spear, which penetrated into (struck) Shiva's chest and was shining so much, that its beauty has been described by the poet, as if the rays of the sun were falling on the lotus-flower. (1508)

Then Shiva pulled out the spear with both his hands and threw it back by holding it, as if he had thrown a snake (female) by pulling it off. Then the Raja unsheathed his sword, and threw it at Shiva with force. (1509)

ਹਰਿ ਮੋਹਿ ਰਹਿਓ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਿਓ। ਮਨੋ ਬਜ੍ਯ ਪਰਿਓ ਗਿਰਿ ਸਿੰਗ ਝਰਿਓ।
ਇਹ ਰੁਦ੍ਰ ਦਸਾ ਸਬ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰੀ॥ ਬਰਛੀ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਪੂਤ ਸੰਭਾਰੀ॥ ੧੫੧੦॥

Har mohi rahiyo gir bhoomi pariyo. Mano bajar pariyo giri sring jhariyo.
Ehh rudar dassa sab saen nihaari.

Barchhi tab hi siv poot sanbhaari. (1510)

ਜਬ ਕਰ ਬੀਚ ਸਕਤਿ ਕੋ ਲਇਓ। ਤਬ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਭਇਓ।
ਕਰ ਕੇ ਬਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਓਰ ਚਲਾਈ। ਬਰਛੀ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ਮ੍ਰਿਤ ਪਠਾਈ॥ ੧੫੧੧॥

Jab kar bech sakti ko laiyo. Tab aaye nirpat ke saamuhe bhaiyo.
Kar ke bal kae nirap orr chalayi. Barchhi nahi maano mrit pathaayi. (1511)

ਸਵੈਯਾ

ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਤ ਕਾਟਿ ਦਈ ਬਰਛੀ ਸਰ ਤੀਛਨ ਸੋ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਮਾਰਿਓ।
ਸੋ ਸਰ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਬਾਹਨ ਕਉ ਪ੍ਰਤਿਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ।
ਏਕ ਗਨੇਸ ਲਿਲਾਟ ਬਿਖੈ ਸਰ ਲਾਗ ਰਹਿਓ ਤਿਰਛੋ ਛਬਿ ਧਾਰਿਓ।
ਮਾਨ ਬਢਿਯੋ ਗਜਆਨਨ ਦੀਹ ਮਨੋ ਸਰ ਅੰਕੁਸ ਸਾਥਿ ਉਤਾਰਿਓ॥ ੧੫੧੨॥

Swaiyya

Nirap aavat kaati dayi barchhi sar teechhan so ari ke ori maariyo.
So sar so kabi sayaam kahae baahan kayu partiyang parhaariyo.
Ek ganes lilaat bhikhae sar lag rahiyo tirschho chhabi dhaariyo.
Maan badiyo gajaanan deeh mano sar ankus
saathi utaariyo. (1512)

ਚੇਤ ਭਯੋ ਚਢਿ ਬਾਹਨ ਪੈ ਸਿਵ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਦਯੋ ਹੈ।
ਸੋ ਸਰ ਤੀਛਨ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਉਰਿ ਲਾਗ ਗਯੋ ਹੈ।
ਫੂਲ ਗਯੋ ਜੀਅ ਜਾਨ ਨਰੇਸ ਹਨਿਯੋ ਨਹੀ ਰੰਚਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਯੋ ਹੈ।
ਚਾਪ ਤਨਾਇ ਲੀਯੋ ਕਰ ਮੈ ਸੁ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਬਾਨ ਵਿਕਾਸ ਲਯੋ ਹੈ॥ ੧੫੧੩॥

Chet bhayo chadi baahn pae siv lae dhanu baan chalaaye dayo hae.
So sar teechhan hae ati hi ehh bhoopat ke urri lag gayo hae.
Phhool gayo jiye jaan nares haniyo nahi ranchak traas bhayo hae.
Chaap tanaaye liyo kar mae su nikhang te
baan nikaas layo hae. (1513)

Then Shiva fell down unconscious on the Earth (ground). It appeared as if the pinnacle of the mountain had fallen on the strike of a heavy load (stone). The whole army saw this condition of Shiva, then the Shiva's son (Ganesh) took up his spear. (1510)

Holding his spear in hand, Ganesh came face to face with Raja and with great strength he let go the (Shakti) spear pointing at the Raja, as if death was passed on to him instead of a spear. (1511)

Swaiyya'

Raja Kha'rag Singh, (taking his bow) cut the spear into two with a pointed arrow and then shot arrow at the enemy's chest. The poet Siam has stated that the arrow cut the small limbs of the enemy's rat (transport) and shot another arrow at the forehead of Ganesh, which struck him at an angle (with a tilt) . The arrow was looking gracious as if the god like arrow had relieved (got rid of) the (drunkenness) increased pride of Ganesh. (1512)

Then becoming conscious, Shiva rode on his bull and taking his bow, shot an arrow which was pointed and struck the Raja's Chest. With the strike of the arrow, the Raja got puffed up in his mind, he neither was dead nor he got frightened with fear. Then Kha'rag Singh, stretched his bow in the hands, and took out an arrow from the quiver. (1513)

ਦੋਹਰਾ

ਤਬ ਤਿਨ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਇਕ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨਿ।
ਲਖਿ ਮਾਰਿਓ ਸਿਵ ਉਰ ਬਿਖੈ ਅਰਿ ਬਧ ਹਿਤ ਹੀਯ ਜਾਨਿ॥ ੧੫੧੪॥

Dohra

Tab tinn bhoopat baan ikk kaan parmaan su taani.
Lakh maariyo siv urr bhikhae ari badh hitt hiye jaani. (1514)

ਚੌਪਈ

ਜਬ ਹਰ ਕੇ ਉਰਿ ਤਿਨਿ ਸਰ ਮਾਰਿਓ। ਇਹ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿਵ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿਓ।
ਕਾਰਤਕੇਯ ਨਿਜ ਦਲੁ ਲੈ ਧਾਇਓ। ਪੁਨਿ ਗਨੇਸ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢਾਇਓ॥ ੧੫੧੫॥

Chopaiee

Jab hark e urr tinn sar maariyo. Ehh bikram siv saen nihaariyo.
Kaatkeye nij dal lae dhaaiyo.punn ganes mann kop badaiyo. (1515)

ਸਵੈਯਾ

ਆਵਤ ਹੀ ਦੁਹ ਕੋ ਲਖਿ ਭੂਪਤਿ ਜੀ ਅਪੁਨੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇਓ।
ਪਉਰਖ ਕੈ ਭੁਜਦੰਡਨ ਕੋ ਸਿਖਿ ਬਾਹਨ ਕੋ ਇਕੁ ਬਾਨ ਲਗਾਇਓ।
ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਗਨ ਕੋ ਦਲੁ ਆਵਤ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਇਓ।
ਆਇ ਖੜਾਨਨ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਗਜ ਆਨਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਇਓ॥ ੧੫੧੬॥

Swaiyya

Aavat hi duh ko lakh bhoopati ji apne ati krodh badhaiyo.
Paurakh kae bhujdandan ko sikhi baahan ko ikk baan lagaaiyo.
Aayur jito gan ko dal aavat so chin mae jam dhaam pathaaiyo.
Aaye khadanan ko jab hi gaj aanan chaadhi kae khet paraaiyo. (1516)

ਮੋਦ ਭਯੋ ਨਿਪ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਭਜਾਯੋ।
ਕਾਹੇ ਕਉ ਭਾਜਤ ਰੇ ਡਰ ਕੈ ਜਿਨਿ ਭਾਜਹੁ ਇਉ ਤਿਹ ਟੇਰਿ ਸੁਨਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਖੜਗੇਸ ਤਬੈ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਲੈ ਬਰ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ।
ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰਿ ਸਬੈ ਤਬ ਹੀ ਮਨੋ ਅੰਤਕ ਰੂਪ ਕੀਏ ਰਨਿ ਆਯੋ॥ ੧੫੧੭॥

Mod bhayo nirap ke mann mae jab hi siv ko dal maar bhajayo.
Kaahe kayu bhaajat re darr kae jin bhaajoh iyu tehh teri sunaayo.
Sayaam bhane khadges tabae apne kari lae bar sankh bajayo.
Sastar sanbhaar sabae tab hi mano antak roop kiye rani aayo. (1517)

Couplet

Then the Raja, thought to himself about the killing of enemy, and stretching the bow upto ears, shot an arrow, taking an aim at Shiva's chest. (1514)

Chopaiee

When he shot the arrow at the chest of Shiva, which was seen by the whole army as an act of bravery. Then seeing this Kartik launched an attack with his full force, and Ganesh also became furious with rage, in his mind. (1515)

Swaiyya'

On seeing both the enemies advancing towards him, the Raja got enraged with fury, he shot an arrow at Soami Kartika's transport (the peacock's carriage) and killed most of his army in a moment, which had come to attack him. When the arrow struck Kartika, then Ganesh fled away from the battle-field. (1516)

When the Shiva's forces were defeated and made to flee, the Raja felt elated at heart and said, "O (cowards)! Why are you fleeing? Do not try to run away. Thus he told them, so that they could hear. The poet Siam has stated that Kha'rag Singh then sounded his conch shell (in victory) taking it in hand, and then took up his weapons, as if he had landed in the battle field in the form of (Yama) god of death. (1517)

ਟੇਰ ਸੁਨੇ ਸਬ ਫੇਰਿ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕੋਪ ਹੁਇ ਧਾਏ।
 ਲਾਜ ਭਰੇ ਸੁ ਟਰੇ ਨ ਡਰੇ ਤਿਨ ਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਬ ਸੰਖ ਬਜਾਏ।
 ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਲਲਕਾਰਿ ਕਹੈ ਅਰੇ ਤੈ ਬਹੁ ਘਾਏ।
 ਮਾਰਤ ਹੈ ਅਬ ਤੋਹਿ ਨ ਛਾਡ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਸਰ ਓਘ ਚਲਾਏ॥ ੧੫੧੮॥

Ter sune sab pheri phire kari lae karvaaran kop huye dhaaye.
 Laaj bhare su tare na dare tinn hunn mil kae sab sankh bajaye.
 Maar hi maar pukaar pare laalkaar kahae are tae bahu ghaaye.
 Maarat hae ab tohi naa chhad yo keh kae sarr ogh
 chalaaye. (1518)

ਜਬ ਆਨਿ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਮਾਰੁ ਮਚੀ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ।
 ਖਗ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਜਮਧਾਰ ਸੁ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਹੀ ਸਤ੍ਰ ਪਚਾਰੇ।
 ਪਾਨਿ ਲੀਓ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਕਈ ਅਰਿ ਕੋਟਿ ਸੰਘਾਰੇ।
 ਭੂਪ ਨ ਮੋਰਤਿ ਸੰਘਰ ਤੇ ਮੁਖ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤਕ ਸੇ ਭਟ ਹਾਰੇ॥ ੧੫੧੯॥

Jab aann nidaan ki maar machi tab hi nirap aapne sastar sanbhaare.
 Khag gadaa barchhi jamdhaar su lae karvaar hi satar pachhare.
 Pain liyo dhanu baan sanbhaar nihaar kayi ari koti sanghaare.
 Bhoop na morat sanghar te mukh ant ko antak se
 bhat haare. (1519)

ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਸਿਵ ਪਾਨਿ ਸਰਾਸਨ ਜੀ ਅਪੁਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ।
 ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਚਿਤਿਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਬਧ ਬਾਹਨ ਆਪੁਨ ਕੋ ਸੁ ਧਵਾਯੋ।
 ਮਾਰਤ ਹੋ ਅਬ ਯਾ ਰਨ ਮੈ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਯੋ ਕਹਿ ਨਾਦ ਬਜਾਵਤ ਭਯੋ ਮਨੋ ਅੰਤ ਭਯੋ ਪਰਲੈ ਘਨ ਆਯੋ॥ ੧੫੨੦॥

Lae apne siv paain sarasan ji apne atti kop badaayo.
 Bhoopati ke chitayo chitt mae badh baahan aapan
 ko su dhavaayo.
 Maarat ho ab yaa rann mae keh kae nirap kayu ehh
 bhaat sunayo.
 Yo keh naad bajavat bhayo mano ant bhayo
 parale ghan aayo. (1520)

On hearing this yelling (challenge) all the troops retraced their steps, and wielding their swords in the hands, and becoming furious with rage, they launched an attack. Due to their prestige and honour, neither they were frightened nor they were retreating, and they all joined together in sounding their conch shells. "Kill them, Kill them," such shouts were being heard and were throwing a challenge while shouting. "O (fool!) You have killed many of our warriors. Now we are going to kill you, and will not leave you alive (at any cost)." Thus saying this, they shot many arrows. (1518)

When there was a great blood shed, then the Raja also took up his arms and he challenged the enemy by taking up his weapons like broad sword, mace, spear, sabre and sword. He also took up his bow and arrows and looking at enemy, killed millions of the enemies. The Raja never turned his face away from the battle field, and even warriors like Yama were defeated by him. (1519)

Then Shiva, taking his bow and arrows was very agitated and enraged. He thought to himself that he must kill the Raja, as such he raced his bull. "I am going to kill him soon in the battle and then saying this to himself, he told him like this and then sounded his conch-shell, as if doomsday had arrived, and the clouds of death were spread all over. (1520).

ਨਾਦ ਸੁ ਨਾਦ ਰਹਿਓ ਭਰਪੂਰ ਸੁਨਿਯੋ ਪੁਰਹੂਤ ਮਹਾ ਬਿਸਮਾਯੋ।
ਸਾਤ ਸਮੁਦ੍ਰ ਨੀਦ ਨਦ ਅਉ ਸਰ ਬਿੰਧ ਸੁਮੇਰ ਮਹਾ ਗਰਜਾਯੋ।
ਕਾਪ ਉਠਿਓ ਭਰਪੂਰ ਸੁਨਿਯੋ ਪੁਰਹੂਤ ਮਹਾ ਜਨਾਯੋ।
ਸੰਕਤ ਹੈ ਸੁਨ ਕੈ ਜਗ ਕੇ ਜਨ ਭੂਪ ਨਹੀ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਸੋ॥ ੧੫੨੧॥

Naad su naad rahiyo bharpoor suniyo purhoot mahaa bismaayo.
Saat samudar nadi nad ayu sar bindh sumer mahaa garjaayo.
Kaap uthiyo suni yo sehsaanen chaudeh lokan chaal janayo.
Sankat haav sunn kae jag ke jann bhoop nahi mann mae darr paayo. (1521)

ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਸਿਵ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਆਨਨ ਕੋ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ।
ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਜੁਗੀਯਾ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰ ਭਿੰਡ ਕੇ ਕਾਰਨ ਨਾਦ ਬਜਾਈ।
ਤੰਦੁਲ ਮਾਗਨ ਹੈ ਤੁਯ ਕਾਰਜ ਮੈ ਨ ਡਰੋ ਤੁਹਿ ਚਾਪ ਚੜਾਈ।
ਜੁਝਬੋ ਕਾਮ ਹੈ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਜੋਗਿਨ ਕੋ ਨਹੀ ਕਾਮ ਲਰਾਈ॥ ੧੫੨੨॥

Khadges Baach Siv So

Swaiyya

Rudar ke aanan ko avilok kae yo keh kae nirap baat sunayi.
Kaa bhayo jo jugiyaa kari lae kar dinbh ke kaaran naad bajayi.
Tandul maagan hae tuye kaaraj mae na daro tuhi chaap chadayi.
Jujhabo kaam hae chhatrin ko kachhu jogin
ko nahi kaam larayi. (1522)

ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਸਿਵ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਨ ਬਿਖੈ ਰਿਸਿ ਖੜਗ ਬਡੋ ਲੈ।
ਮਾਰਤ ਤੋਂ ਹਰ ਕੋ ਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੀਯ ਕੋਪ ਮਹਾ ਕੈ।
ਘਾਉ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕੈ ਗਾਤ ਬਿਖੈ ਇਮ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਹਸਿ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਜੈ।
ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਰਿਓ ਸਿਰ ਮਾਲ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਬੈਲ ਗਿਰਿਓ ਗਿਰਿਯੋ ਸੂਲ ਕਹੂੰ ਹੈ॥ ੧੫੨੩॥

Yo keh kae batiyaa siv so nirap paan bhikahe riss khadag bado lae.
Maarat te hark e tann mae kabi sayaam kahae jiye kop mahaa kae.
Ghaayo kae sunbh kae gaat bhikhae imm boli uthiyo hasi sindh jara jae.
Rudar giriyo sir maal kahunn kahunn bael giriyo giriyo
sool kakhun haav. (1523)

The sound of this conch shell filled the air, which made Indra also surprised. The seven seas, rivers, great rivulets, tank's and lakes' Waters alongwith the mountains of Vindhyaachal and sumer also thundered. That sound made the Sheshnag also trample, as if an earthquake had rocked the fourteen regions of the Universe. All the people of the world got frightened, but the Raja did not feel any fear at heart. (1521)

**Then Kha'rag Singh told Shiva -
Swaiyya'**

On seeing the face of Shiva, the Raja uttered these words (to Shiva), "What is the use of a Yogi (ascetic) taking a conch shell in hand for the purpose of showing a hypocrisy to the world, had sounded this noise, while your real task was to beg for rice from house to house. I am not afraid of your stretching the bow with an arrow fitted in, as fighting belonged to the Kashatriyas clan; while the Yogis were not supposed to engage in fighting. (1522)

After saying these words to Shiva the Raja took up a heavy sword in hand in great rage. The poet Siam has stated that the Raja struck the body of Shiva with his sword, with great fury. After wounding the body of Shiva, the Raja laughed and said, "Victory of Jarasandh!" Shiva had fallen down, his necklace of skulls had been scattered and the bull had fallen elsewhere, while his trident fell elsewhere. (1523)

ਘੇਰ ਲੀਯੋ ਮਿਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਦਲ ਕੋਪ ਕਰਿਓ ਹੈ।
ਆਗੇ ਹੂੰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਦਿਢ ਠਾਢੇ ਰਹਿਓ ਨਹੀ ਪੈਗ ਟਰਿਓ ਹੈ।
ਤਾਲ ਜਹਾ ਰਬ ਰੂਪ ਧੁਜਾ ਭਟ ਪੰਛਨ ਸਿਉ ਰਨ ਬਾਗ ਭਰਿਓ ਹੈ।
ਭਾਗ ਭਏ ਗਨ ਜੈਸੇ ਬਿਹੰਗ ਮਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਟੂਟ ਕੈ ਬਾਜ ਪਰਿਓ ਹੈ॥ ੧੫੨੪॥

Gher liyo mil kae nirap kayu jab hi siv ked al kop kariyo hae.
Aage haav bhoop ayodhan mae didh thaado rahiyo nahi paeg tariyo hae.
Taal jahaa rath rookh dhujaa bhat panchhan siyu rann bag bhariyo hae.
Bhaag gaye gan jasise bihang mano nirap toot kae baaj
pariyo hae. (1524)

ਦੋਹਰਾ

ਏ ਸਿਵਾ ਕੇ ਗਨ ਬਿਰੁ ਰਹੇ ਅਤਿ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢਾਇ।
ਗਨ ਗਉਨਾ ਗਨ ਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਬੀਰ ਮਨ ਰਾਇ॥ ੧੫੨੫॥

Dohra

Ae siv keg an thir rahe atti mann kop badaaye.
Gan chhaunaa gan raaj Sri Mahaabeer mann raaye. (1525)

ਸਵੈਯਾ

ਬੀਰਨ ਕੀ ਮਨਿ ਸ੍ਰੀ ਗਨਰਾਇ ਮਹਾ ਬਰਬੀਰ ਫਿਰਿਓ ਗਨ ਛਉਨਾ।
ਲੋਹਤ ਨੈਨ ਚਲਿਓ ਸਿਸ ਹੋਤ ਕੀਓ ਗਹਿ ਜਾ ਜਮਰਾਜ ਖਿਲਉਨਾ।
ਆਵਤ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸਤ੍ਰਨ ਆਪ ਕੀਯੋ ਮਨ ਰੋਚਕ ਭਉ ਨਾ।
ਮਾਰਿ ਲਏ ਛਿਨ ਮੈ ਗਨ ਕੋ ਗਨ ਜੁਧ ਕੀਓ ਕਿ ਕੀਓ ਕਛੁ ਟਉਨਾ॥ ੧੫੨੬॥

Swaiyaa

Beeran ki mani sri ganraaye mahaa barbeer phiriyo gan chhauna.
Lohat naaen chaliyo sis hott kiyo geh jaa jamraaj khilunaa.
Aavat bhoop bilok kae satran aap kiyo mann ranchak bhayu naa.
Maar laye chin mae gan ko gan judh kiyo ki kiyo
kachhu tayunaa. (1526)

When the Shiva's forces got agitated with rage, they got together and surrounded the Raja, and he stood firmly before them in the battle field without retreating even a step. In the garden like battle field, and the chariot like tank, the trees like banners and warrior like birds were spread all over (filled with). The Shiva's musicians had fled away like birds as if the hawk like Raja had swooped on them. (1524)

Couplet

Except the musicians called Chhaura, Rajsiri, Mahabir and Ma'n Rai, who were standing firmly in the battle field, the rest had fled. (1525)

Swaiyya'

The greatest warriors Man Rai amongst them alongwith Mahabir and Chhaur'a had returned to the battle field. The musicians Chhaura', with red hot iron like eyes, had from his very childhood, caught hold of Yama like a toy. On seeing the enemies approaching him, the Raja never got worried or terrified and killed all the musicians in the battle field. It was not evident whether the Raja had fought a battle or performed a magic spell. (1526)

ਚੌਪਈ

ਤਬ ਅਰਿ ਲਖਿ ਕੈ ਸਰ ਸੋ ਮਾਰਿਓ। ਜਿਹ ਕੁਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਿਪ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ।
ਪੁਨਿ ਗਨੇਸ ਕੋ ਨਿਪ ਲਲਕਾਰਿਓ। ਤ੍ਰਸਤ ਭਯੋ ਤਜਿ ਜੁਧ ਪਧਾਰਿਓ॥ ੧੫੨੭॥

Chopaiee

Tab ari lakhi kae sar so maariyo.jeh kudrisati nirap orr nihaariyo.
Pun ganes ko nirap lalkaariyo. Tarsat bhayo taji judh padhaariyo. (1527)

ਜਬ ਸਿਵ ਜੂ ਕਛੁ ਸੰਗਿਆ ਪਾਈ। ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਤਜ ਦਈ ਲਰਾਈ।
ਅਉਰ ਸਗਲ ਛਡ ਕੈ ਗਨ ਭਾਗੇ। ਐਸੇ ਕੋ ਭਟ ਆਵੈ ਆਗੇ॥ ੧੫੨੮॥

Jab siv ju kachhu sangiyaa paayi.bhaaj gayo taj dayi larayi.
Aayur sagal chhad kae gan bhaage. Aaiso ko bhat aavae aage. (1528)

ਜਬਹਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਵ ਭਜਤ ਨਿਹਾਰਿਓ। ਇਹੈ ਆਪਨੇ ਹਿਦ੍ਰੇ ਬਿਚਾਰਿਓ।
ਅਬ ਹਉ ਆਪਨ ਇਹ ਸੰਗ ਲਰੇ। ਕੈ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ਕੈ ਲਰਿ ਮਰੇ॥ ੧੫੨੯॥

Jabaeh kirsan siv bhajat nihaariyo. Ihae aapne hirdae bichaariyo.
Ab hayu aapan eh sang laro. Kae ari maaro kae lari maro. (1529)

ਤਬ ਤਿਹ ਸਉਹੇ ਹਰਿ ਜੂ ਗਯੋ। ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਯੋ।
ਤਬ ਤਿਨੈ ਤਕਿ ਤਿਹ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ। ਸਯੰਦਨ ਤੇ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੧੫੩੦॥

Tab tehh sahuhae hari juu gayo. Raam bhanae atti judh machayo.
Tab tinae taki tehh baan lagayo. Sayandan te hari bhoomi giraayo. (1530)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਨਿਤ ਬ੍ਰਹਮ ਸਚੀ ਪਤ ਸ੍ਰੀ ਸਨਕਾਦਿਕ ਹੂੰ ਜਪੁ ਕੀਨੋ।
ਸੂਰ ਸਸੀ ਸੁਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧਿਆਨ ਬਿਖੈ ਮਨੁ ਦੀਨੋ।
ਖੋਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਸਿਧ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸੁਰ ਭੇਦ ਨ ਚੀਨੋ।
ਸੋ ਖੜਗੇਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਕਰਿ ਮੋਹਿਤ ਕੋਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲੀਨੋ॥ ੧੫੩੧॥

Kabiyo Baach

Swaiyya

Jaa prabh kayu nit braham sachi pati sri sankadik hunn jap kino.
Soor sasi sur naarad saarad taahi ke dhiyaan bhikhae mann dino.

Khojat hae jeh sidh mahaa biiyaas parasur bhed naa chino.
So khadges ayodhan mae kari mohit kesan te geh lino. (1531)

Chopaiee

Whosoever had cast an evil eye towards the Raja, had been killed with shooting of arrows, considering him as his enemy (by the Raja). Then the Raja challenged Ganesh who managed to run away from the battle front. (1527)

When Shiva regained some consciousness, he also fled away from the battle field, and all other musicians also had run away. There was no warrior who could face the Raja (who could face him?). (1528)

When Sri Krishna saw shiva running away, then he thought to himself (in his mind) that he himself should fight against the Raja thus either killing the enemy or facing death himself in the battle. (1529)

So Sri Krishna then faced the Raja himself. The poet Ram has stated that both of them were engrossed in a fierce battle. Then the Raja, taking an aim at Krishna, shot an arrow at him and threw him down on the ground from his chariot. (1530)

The poet has stated - Swaiyya'

The Lord, whom Brahma, Indra, and Sankadik etc. were always worshipping and on whom the gods like the sun, and the moon, Narad and Sarad had always meditated with concentration, and whom Sidhas and Munis (ascetics) and the greatest scholar Vyas and Prashar were trying to realize, but could never find his secrets or greatness (was seen helpless) as Kharag Singh had made him unconscious and was holding him with his hair. (1531)

ਮਾਰਿ ਬਕੀ ਬਕ ਅਉਰ ਅਘਾਸੁਰ ਧੇਨਕ ਕੋ ਪਲ ਮੈ ਬਧ ਕੀਨੋ।
 ਕੇਸੀ ਬਛਾਸੁਰ ਮੁਸਟ ਚੰਡੂਰ ਕੀਏ ਚਕਚੂਰ ਸੁਨਿਯੋ ਪੁਰ ਤੀਨੋ।
 ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਤਿਹ ਕਉਨ ਗਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨੋ।
 ਕੰਸ ਕਉ ਕੰਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੇਸਵ ਭੂਪ ਮਨੋ ਬਦਲੋ ਵਹੁ ਲੀਨੋ॥ ੧੫੩੨॥

Maari baki bak ayur aghaasur dhanek ko pal mae badh kino.
 Kesi bachhasur musat chandoor kiye chakchoor suniyo pur tino.
 Sri hari satar anek hane teh kayun gane kabi sayaam parbino.
 Kans kayu kesan te geh kesav bhoop mano badlo vahu lino. (1532)

ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਜੋ ਇਹ ਕਉ ਅਬ ਹਉ ਬਧ ਕੈ ਹਉ।
 ਸਨੈ ਸਭ ਭਜ ਹੈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਕਾ ਸੰਗ ਜਾਇ ਕੈ ਜੁਧ ਮਚੈ ਹਉ।
 ਹਉ ਕਿਹ ਪੈ ਕਰਿ ਹੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਕਾ ਕੋ ਹਉ ਘਾਇਨ ਸਨਮੁਖ ਪੈ ਹਉ।
 ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਕਹਿਓ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਹਰਿ ਤੋ ਸਮ ਸੂਰ ਕਹੂੰ ਨਹੀ ਪੈ ਹਉ॥ ੧੫੩੩॥

Chintt kari chitt mae teh bhoopati jo ehh kayu ab hayu badh kae hayu.
 Hayu keh pae kari ho bahu ghaain ka ke hayu ghaain sanmukh khae hayu.
 Chhadhi dayu kahiyo jaahu chale hari to sam soor kahunn
 nahi pae hayu. (1533)

ਪਉਰਖ ਜੈਸੋ ਬਡੋ ਕੀਯੋ ਕਿਸੀ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੋ ਕੀਯੋ।
 ਭਟ ਪੇਖਿ ਕੈ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਕਿਨਹੂੰ ਧਨੁ ਬਾਨ ਨ ਪਾਨਿ ਲੀਓ।
 ਹਥਿਯਾਰ ਉਤਾਰ ਚਲੇ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ਰਥੀ ਰਥ ਟਾਰਿ ਡਰਾਤ ਹੀਓ।
 ਰਨ ਮੈ ਖੜਗੋਸ ਬਲੀ ਬਲੁ ਕੈ ਅਪੁਨੋ ਕਰ ਕੈ ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੀਯੋ॥ ੧੫੩੪॥

Payurakh jaiso bado kiyo bhoop na aage kisi nirap aaiso kiyo.
 Bhat pekhi kae bhaaji gaye sigre kinhunn dhan baan na paain liyo.
 Hathiyaar utaar chale bisanbhaar rathi rath taari daraat hiyo.
 Rann mae khadges bali bal kae apuno kar kae hari chhad diyo. (1534)

ਚੌਪਈ

ਛਾਡਿ ਕੇਸ ਤੇ ਜਬ ਹਰਿ ਦਯੋ। ਲਾਜਤ ਭਯੋ ਬਿਸਰਿ ਬਲੁ ਗਯੋ।
 ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਤਛ ਹੁਇ ਆਯੋ। ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਾਪ ਤਿਨਿ ਸਕਲ ਮਿਟਾਯੋ॥ ੧੫੩੫॥

Chopaiee

Chhaad kes te jab hari dayo. Lajat bhayo bisar bal gayo.
 Tab brahmaa partachh huye aayo. Krisan taap tinn sakal mitaayo. (1535)

The same Sri Krishna, who had killed in no time warriors like Pootna, Bakasur, Aghasur, and demon Dhainak and had crushed Kaisi, Bakasur and warriors like Chandoor and whose might was acclaimed throughout the three worlds (was seen in this condition). The poet Siam has stated that who else is there, who could be considered as the worshipper of the Lord among them? It appeared that Kha'rag Singh had taken the revenge from Krishna of holding Kans by his hair (by holding him his hair). (1532)

Then Raja Kharag Singh thought in his mind, that if he were to kill Krishna now, then after his army had fled, with whom will he fight in battle. On whom will he inflict wounds and against whom will he get wounded himself by facing him? So considering this Kharag Singh let go Krishna scot free and said, "O Krishna! Go away freely, as I shall not find another warrior, like you again in the whole world." (1533)

This sort of bravery, shown by the Raja (Kharag Singh) had never before, been shown by anyone else. All the other warriors had fled away, having seen the Raja's prowess and no one had dared to face him by taking his bow and arrows in hand. Disarming themselves of all weapons, and without having a second thought, the charioteers had deserted their chariots and fled away, being afraid of the Raja. Kha'rag Singh, the great warrior, having shown great prowess in the battle field, and having subjugated Sri Krishna, he had let, him go scotfree. (1534)

Chopaiee

When the Raja let loose Krishna's hold from his hair, then Krishna, due to loss of his prestige, had forgotten all his power, and might. Then Brahma appeared before him in person and helped him to forget about his affliction (of losing prestige) relieving him of his pain. (1535)

ਕਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਉ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੈਨਾ। ਲਾਜ ਕਰੋ ਨਹਿ ਪੰਕਜ ਨੈਨਾ।
ਇਹ ਪਉਰਖ ਹਉ ਤੋਹਿ ਸੁਨਾਉ। ਤਿਹ ਤੇ ਤੋ ਕਹੁ ਅਬਹਿ ਰਿਝਾਉ॥ ੧੫੩੬॥

Kahe krisan siyu ehh bidh baena. Laaj karo neh pankaj naenaa.
Ehh payurakh hayu tohe sunaayo. Tehh te to kahu abaeh rijaayu. (1536)

ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚ

ਤੋਟਕ ਛੰਦ

ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਜਨਮ ਲੀਓ। ਤਜਿ ਧਾਮ ਤਬੈ ਬਨਿਬਾਸੁ ਕੀਓ।
ਤਪਸਾ ਕਰਿ ਮੈ ਜਗ ਮਾਤਾ ਰਿਝਾਓ। ਤਹ ਤੇ ਅਰਿ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਪਾਯੋ॥ ੧੫੩੭॥

Brahmaa Baach

Totak Chhand

Jab hi ehh bhoopat janam liyo. Taji dhaam tabae banibaas kiyo.
Tapsa kari kae jag maat rijaayo. Tehh te ari jeetan ko bar paayo. (1537)

ਚੌਪਈ

ਇਹ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਏਕੁ ਉਪਾਈ। ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਤੋ ਕਹਿ ਕਹਤ ਸੁਨਾਈ।
ਬਿਸਨ ਆਇ ਜੋ ਯਾ ਸੰਗਿ ਲਰੈ। ਤਾਹਿ ਬਜਾਵੈ ਬਿਲਮੁ ਨ ਕਰੈ॥ ੧੫੩੮॥

Chopaiee

Ehh ke badh ko ek upaayi. so prabhto keh kahat sunayi.
Bisan aaye jo yaa sang larae. Taahi bhajaave bilam na karae. (1538)

ਇੰਦ੍ਰ ਦ੍ਰਾਦਸ ਭਾਨ ਬਲਾਵਹੁ। ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਆਰਹ ਮਿਲ ਕਰਿ ਧਾਵਹੁ।
ਸੋਮ ਸੁ ਜਮ ਆਠੋ ਬਸ ਜੋਧੇ। ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਬਿਧ ਹਰਿਹੰ ਪ੍ਰਬੋਧੇ॥ ੧੫੩੯॥

Indar davdaas bhaan bulaavoh. Rudar giyaarah mil kari dhaavoh.
Som su jam aatho bas jodhe. Aaisi bidh bidh harhin parbodhe. (1539)

ਸੋਰਠਾ

ਏ ਸਭ ਸੁਭਟ ਬੁਲਾਇ ਜੁਧ ਕਾਜ ਰਨਿ ਪ੍ਰਗਟਹੀ।
ਆਪੁਨੇ ਦਲਹਿ ਜਗਾਇ ਕਹੋ ਜੂਝ ਏਉ ਕਰਹਿ॥ ੧੫੪੦॥

Sortha

Ae sabh subhat bulaaye judh kaaj rani pargtahi.
Aapne dalhin jagaye kaho jhoojh ehoo karhinn. (1540)

He talked to Krishna like this. "O lotus-eyed Krishna! Do not feel ashamed. I will relate to you the story of Raja's bravery; which will delight you right now (relieving you of all pain)." (1536)

Brahma then said-

Tatak

When this Raja took birth in the world, he had left his home and had proceeded to the jungle, making it as his abode. He had prayed and performed penance, thus propitiating the world's (God) Lord and had gained the boon of winning always against the enemy. (1537)

Chopaiee

"There is only one way (design) to kill him. O Lord! I will tell you by relating the whole episode. Even if Vishnu himself were to fight against this Raja, he would take no time in making him (Vishnu) also flee (by winning over him). (1538)

Even if we were to call for Indra's help alongwith attack on him, alongwith twelve suns, and launch an attack on him, alongwith eleven (Shivas) Rudras; even if we had the moon, Yama (god of death), and eight basus on our side, even then we cannot defeat him (the Raja) so Brahma related this episode to Sri Krishna (thus explaining the secret of his success). (1539)

Sortha

Call your troops alongwith all these warriors in the battle field for waging war. Then call your army for fighting in battle with full preparation and steadfastness. (1540)

ਚੌਪਈ

ਪੁਨਿ ਅਪਛਰਾ ਸਕਲ ਬਲਾਵਹੁ। ਇਹ ਕੀ ਅਗ੍ਰਜ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਨਚਾਵਹੁ।
ਕਾਮਦੇਵ ਕਉ ਆਇਸ ਦੀਜੈ। ਯਾ ਕੋ ਚਿਤ ਮੋਹਿ ਕਰਿ ਲੀਜੈ॥ ੧੫੪੧॥

Chopaiee

Punn apchhara sakal bulaavoh. Ehh ki agraj drishti nachaavahu.
Kaamdev kayu aais dijae. Yaa ko chitt mohe kari lijae. (1541)

ਦੋਹਰਾ

ਤਬਹਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋਊ ਕੀਓ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਖ ਦੀਨ।
ਇੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਸਬ ਰੁਦ੍ਰ ਬਸ ਜਮਹਿ ਬੋਲਿ ਕਰ ਲੀਨ॥ ੧੫੪੨॥

Dohra

Tabeh krisan soyu jo brahmaa sikh deen.
Indar soor rudar bas jamaeh boli kar leen. (1542)

ਚੌਪਈ

ਨਿਕਟਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਤਬ ਆਏ। ਕ੍ਰੋਧ ਹੋਇ ਮਨ ਜੁਧਹਿ ਧਾਏ।
ਇਤ ਸਬ ਮਿਲ ਕੈ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ। ਉਤ ਅਪਛਰਾ ਨਭਿ ਝਰਲਾਯੋ॥ ੧੫੪੩॥

Chopaiee

Nikat sayaam ke tab sab aaye. Krodh hoye mann judeh dhaaye.
Itt sab mil kae judh machaayo. Utt apchharaa nabhi jharlaayo. (1543)

ਸਵੈਯਾ

ਕੈ ਕੈ ਕਟਾਛ ਨਚੈ ਤੇਊ ਭਾਮਿਨ ਗੀਤ ਗਬੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸੂਰ ਗਾਵੈ।
ਬੀਨ ਪਖਾਵਜ ਤਾਲ ਬਜੈ ਡਫ ਭਾਤਿ ਅਨੇਕਨ ਭਾਉ ਦਿਖਾਵੈ।
ਸਾਰੰਗ ਸੋਰਠਿ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਨਟ ਸੰਗ ਮਿਲਾਵੈ।
ਭੋਗਨਿ ਮੋਹਿ ਕੀ ਬਾਤ ਕਿਤੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮਨ ਜੋਗਨ ਕੇ ਦ੍ਰਵ ਜਾਵੈ॥ ੧੫੪੪॥

Swaiyya

Kae kae kataachh nacahe teyu bhaamin geet sabaee mil kae sur gaave.
Been pakhhavaj taal bajae daph bhaati anekan bhaayu dikhaave.
Saarang sorthh maalsiri arr raamkali natt sang milaavae.
Bhogan mohe ki baat kiti sunn kae mann
jogan ke drav jaavae. (1544)

Chopaiee

Then call all the fairies, and make them dance in the presence of this Kha'rag Singh. Then give orders to the god of love (Kamdev) to entice the heart of this Raja (Kha'rag Singh). (1541)

Couplet

That time Sri Krishna did exactly as told by Brahma's instructions. Then all the gods like Indra, Sun, Rudra, (Shiv). Basu, and Yama etc. were also collected (called) there. (1542)

Chopaiee

Then all came near Sri Krishna, and getting furious in mind, launched an attack. On his side all had joined together in waging this war whereas in the heavens the fairies had organised a colourful programme of dance and music. (1543)

Swaiyya'

With amorous eye movements, those fairies were dancing, while all gods joined together in singing songs. All the musical instruments like lyre (plate), pakharaj (drums) cymbals and tambor rine were being played, and the fairies were showing their colourful performance by combining the various ragas in their music like Sarang, Sorath Malsri, Ramkali and Nat etc. ragas. What to talk of alluring the pleasure-seeking men, even the Yogis (asetics) were enamoured by listening to the musical dances etc. (1544)

ਉਤ ਸੁੰਦਰ ਨਿਰਤ ਕਰੈ ਨਭ ਮੈ ਇਤਿ ਬੀਰ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਜੁਧ ਕਰੈ।
 ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਸਿਉ ਜਬ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੁਧ ਭਰੈ।
 ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਆਯੋਧਨ ਮੈ ਰਦਨ ਛਦ ਪੀਸ ਕੈ ਆਨਿ ਪਰੈ ਨ ਡਰੈ।
 ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਜੁ ਕਬੰਧ ਉਠੈ ਅਰਿ ਕੈ ਸੁ ਅਪਛਰ ਤਾਹਿ ਤਰੈ॥ ੧੫੪੫॥

Utt sundar nirat karae nabh mae itt beer sabae mili judh karae.
 Barchhi karvaar kataran siyu jab hi mann mae ati krodh bharae.
 Kabi sayaam ayodhan mae radan chhad pees kae aani parae na darae.
 Lari kae mari kae ju kabandh uthae ari kae
 su apchhar taahi barae. (1545)

ਦੋਹਰਾ

ਬਡੋ ਜੁਧ ਭੂਪਤਿ ਕੀਓ ਮਨ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਇ।
 ਸਬ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦਿਨ ਪਰੈ ਸੋ ਕਬਿ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ॥ ੧੫੪੬॥

Dohra

Bado judh bhoopat kiyo mann mae kop badaaye.
 Sab devan ko din parae so kabi kehat sunaaye. (1546)

ਸਵੈਯਾ

ਗਿਆਰਹੁ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੋ ਸਰ ਬਾਇਸ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨਨ ਚਉਬਿਸਿ ਮਾਰੇ।
 ਇੰਦ੍ਰ ਸਹੰਸ੍ਰ ਖੜਾਨਨ ਕੋ ਖਟ ਪਾਚਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ।
 ਸੋਮ ਕੋ ਸਾਠ ਗਨੇਸ ਕੋ ਸਤਰ ਆਠ ਬਸੂਨ ਕੋ ਚਉਸਠ ਡਾਰੇ।
 ਸਾਤ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਨਉ ਜਮਰਾਜਹਿ ਏਕ ਹੀ ਸੋ ਅਉਰ ਸੰਘਾਰੇ॥ ੧੫੪੭॥

Swaiyya

Giyaarah rudran ko sarr baais davadas bhaanan chayubis maare.
 Indar sahnsar khadanan ko khat paachis kaan ko kop parhaare.
 Som ko saath ganes ko satar aath bassoon ko chayusath daare.
 Saat kuber ko nayu jamraajeh ek hi so ayur sanghaare. (1547)

On one side the fairies were dancing while on the other side all the warriors were engaged in fighting a battle jointly. By holding their spears, swords and daggers etc. When all get enraged with fury, then they, as per poet Siam, launched an attack in the battle field while crushing their lips with the teeth (agitated) and are not worried at all (frightened). After facing death in fighting, the trunks (headless bodies) again get up to continue fighting with the enemy. They are married by the fairies (they proceed to heavens). (1545)

Couplet

By getting furious with rage, the Raja fought a heroic battle. the gods were in for bad days, which has been described by the poet as such. (1546)

Swaiyya'

The Raja fired (shot) twenty two arrows to the eleven Rudras (fighters), twenty two arrows to twelve suns; one thousand arrows to Indra, six arrows to the six-facted Soami Kartika and twenty five arrows to Krishna with great ruthlessness, sixty arrows to the moon, seventy arrows on Ganesh and sixty four arrows to the eight Basuas were shot by him; then seven to Kuber, nine to the Yama and one each arrow to the others were shot. (1547)

ਬਾਨਨ ਬੇਧਿ ਜਲਾਧਿਪਿ ਕਉ ਨਲ ਕੂਬਰ ਅਉ ਜਮ ਕੇ ਉਰਿ ਮਾਰਿਓ।
 ਅਉਰ ਕਹਾ ਲਗਿ ਸਯਾਮ ਗਨੈ ਜੁ ਹੁਤੇ ਰਨ ਮੈ ਸਬਹੂਨ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ।
 ਸੰਕਤਮਾਨ ਭਏ ਸਬ ਹੀ ਕਿਨ ਹੂੰ ਨਹੀ ਭੂਪ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ।
 ਮਾਨੋ ਜੁਗੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੈ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਕਲਿ ਕਾਲ ਤਿਨੋ ਸੁ ਬਿਚਾਰਿਓ॥ ੧੫੪੮॥

Baanan bedhi jaladhimi kayu nal kubar ayu jam ke uri maariyo.
 Ayur kahaa lagi sayaam ganae ju hute rann mae sabhunn parhaariyo.
 Sankatmaan bhaye sab hi kin hunn nahi bhoop ki or nihaariyo.
 Maano jugant ke ant samaae pargtiyo kali kaal tino su bichaariyo. (1548)

ਚੌਪਈ

ਤਿਆਗਿ ਦਯੋ ਰਨ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ। ਕਿਨ ਹੂੰ ਨ ਤਿਹ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
 ਚਿਤ ਸਬ ਹੂੰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰਿਓ। ਇਹ ਨਹੀ ਮਰੈ ਕਿਸੀ ਤੇ ਮਾਰਿਓ॥ ੧੫੪੯॥

Chopaiee

Tiyaag dayo rann traas badayo. Kin hunn na teh so judh machaayo.
 Chitt sab hunn eh bhaati bichaariyo.
 Ehh nahimaare kisi te maariyo. (1549)

ਤਬ ਬ੍ਰਹਮੇ ਹਰਿ ਨਿਕਟ ਉਚਾਰਿਓ। ਜਬ ਸਗਲੋ ਦਲ ਨਿਪਤਿ ਸੰਘਾਰਿਓ।
 ਜਬ ਲਗਿ ਇਹ ਤੇਤਾ ਕਰਿ ਮੋ ਹੈ। ਤਬ ਲਗੁ ਬਜ੍ਜ ਸੂਲ ਧਰਿ ਕੋ ਹੈ॥ ੧੫੫੦॥

Tab barhme hari nikat uchaariyo. Jab saglo dal nirapti sanghaariyo.
 Jab lagi eh tetaa kari mo hae. Tab lag bajar sool dhari ko hae. (1550)

ਤਾ ਤੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਅਬ ਕੀਜੈ। ਭਿਛਕਿ ਹੋਇ ਮਾਗਿ ਸੋ ਲੀਜੈ।
 ਮੁਕਟ ਰਾਮ ਤੇ ਜੋ ਇਹ ਪਾਯੋ। ਸੋ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ॥ ੧੫੫੧॥

Taa te ihae kaaj ab kijae. Bhichhak hoye maag so lijae.
 Mukat raam te jo eh paayo. So indaaradik haath na aayo. (1551)

ਜਬ ਤੇਤਾ ਇਹ ਕਰ ਤੇ ਲੀਜੈ। ਤਬ ਯਾ ਕੋ ਬਧ ਛਿਨ ਮਹਿ ਕੀਜੈ।
 ਜਿਹ ਉਪਾਇ ਕਰ ਤੇ ਪਰਹਰੈ। ਤਉ ਕਦਾਚ ਨਿਪ ਮਰੈ ਤੇ ਮਰੈ॥ ੧੫੫੨॥

Jab tetaa eh kar te lijaae. Tab yaa ko badh chin maahi kijae.
 Jeh upaaye kari te parharae. Tayu kadaach nirap
 marae to marae. (1552)

The god Varuna had been pierced all over with the arrows and he shot many arrows at the chest of Nal, Kuber and Yama. What more could the poet Siam describe about this battle? The Raja had killed everyone, who happened to be present in the battle field. Everyone was worried about his own life (safety), and none dared to look at Kha'rag Singh. They all thought to themselves that it was the end of the ages (Yugas) or the doomsday had arrived. (1548)

Chopaiee

All had fled from the battle field out of (great) fear, and none tried to engage with him in fighting and everyone thought that he could not be killed by anyone. (1549)

When all the troops were killed by the Raja, then Brahma, approaching near Krishna, said "that so long Kha'rag Singh was having the teta (talisman) for his protection, neither Indra nor Shiva could match his prowess. (1550)

So the best solution would be to beg for his talisman (magic spell) posing as a beggar. He had gained a crown from Rama, which Indra or other gods had not obtained. (1551)

Once you take away that teta (magic sign), then he could be killed in no time. The teta had to be taken away from him at any cost, then only the Raja could possibly be killed. (1552)

ਯੋ ਸੁਨਿ ਹਰਿ ਦਿਜ ਬੇਖ ਬਨਾਯੋ। ਮਾਗਨ ਤਿਹ ਪੈ ਹਰਿ ਬਿਧਿ ਆਯੋ।
ਤਬ ਇਹ ਸਯਾਮ ਬ੍ਰਹਮ ਲਖਿ ਲੀਨੋ। ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਮ ਉਤਰ ਦੀਨੋ॥ ੧੫੫੩॥

Yo sunn hari dij bekh banayo. Maagan tehh pae hari bidh aayo.
Tab ehh sayaam braham lakhi lino. Sayaam kahae imm utar dino. (1553)

ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਬੇਖੁ ਕੀਓ ਹਰਿ ਬਾਮਨ ਕੋ ਬਲਿ ਬਾਵਨ ਜਿਉ ਛਲਬੇ ਕਹੁ ਆਯੋ।
ਰੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤੂ ਬਸਿ ਕਾਨਨ ਕਾ ਕੋ ਕਹੇ ਤਪਿਸਾ ਤਜ ਧਾਯੋ।
ਧੂਮ ਤੇ ਆਗ ਰਹੈ ਨ ਦੁਰੀ ਜਿਮ ਤਿਉ ਛਲ ਤੇ ਤੁਮ ਕੇ ਲਖਿ ਪਾਯੋ।
ਮਾਗਹੁ ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਅਬ ਮਾਗਨਹਾਰੇ ਕੋ ਭੂਪ ਬਨਾਯੋ॥ ੧੫੫੪॥

Khedges Baach

Swaiyya

Bekh kiyo hari baaman ko bali baavan jiyu chhalbe kahu aayo.
Re chaturaanan tu basi kaanan ka ke kahe tapisa taj dhaayo.
Dhoom te aag rahae na duri jim tiyu chhal te tum ke lakh paayo.
Maagoh jo tumre mann mae ab maagnahaare
ko roop banaayo. (1554)

ਦੋਹਰਾ

ਜਬ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਨਿਪ ਕਹਿਯੋ ਕਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਜਸ ਲੇਹੁ।
ਜਗ ਅਨਲ ਤੇ ਜੋ ਮੁਕਟਿ ਉਪਜਿਓ ਸੋ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ॥ ੧੫੫੫॥

Dohra

Jab ehh bidh so nirap kahiyo kahi braham jas lehu.
Jag anal te jo mukat upjiyo so muhi dehu. (1555)

ਜਬ ਚਤੁਰਾਨਨਿ ਯੋ ਕਹੀ ਪੁਨਿ ਬੋਲਿਓ ਜਦੁਬੀਰ।
ਗਉਰਾ ਤੇਤਾ ਤੁਹਿ ਦਯੋ ਸੋ ਮੁਹਿ ਦੇ ਨਿਪ ਧੀਰ॥ ੧੫੫੬॥

Jab chaturaanan yo kahi pun boliyo jadubeer.
Gayura tetaa tuhi dayo so muhi de nirap dheer. (1556)

On hearing this, Sri Krishna disguised himself as a brahmin and both Sri Krishna and Brahma came to him seeking the alms of (gift of) that teta (talisman) and he recognized them. The poet Siam has stated that the Raja replied to them in this fashion. (1553)

Kha'rag Singh said -

Swaiyya'

"O Krishna! You have disguised yourself as a brahmin just as Vishnu had taken the form of a divar (bāman) to deceive the king Bal. O four-faceted Brahma! You should go to the jungh on whose behalf have you come here, leaving your meiditation and penance? I have recognised you both just as the fire cannot be kept a secret due to its smoke, similarly I have recognized you due to your deceit." Since you have disguised yourself as beggars, you may ask for (alms) whatever you had thought of in your mind. (1554)

Couplet

When the Raja said like this, Brahma then said, "O Raja! By giving the alms, you will gain the praises of the world. Pray give me the crown, which you had gained from the scarificial fire of the Yagna!" (1555)

When Brahma said like this, then Sri Krishna said to the Raja, "The teta, which Parbati had given to you, that may be given to me in alms (as gift), O persevering Raja!" (1556)

ਚੌਪਈ

ਤਬ ਨਿਪ ਮਨ ਕੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹੈ। ਰੇ ਜੀਅ ਜੀਯਤ ਨ ਚਹੁ ਜੁਗ ਰਹੈ।
ਤਾ ਤੇ ਸੁ ਧਰਮ ਢੀਲ ਨਹਿ ਕੀਜੈ। ਜੋ ਹਰਿ ਮਾਗਤ ਸੋ ਇਹ ਦੀਜੈ॥ ੧੫੫੭॥

Chopaiee

Tab nirap mann ko ehh bidhi kahae. Re jiye jiyat na chahun jug rahae.
Taa te su dharma dheel neh kijae. Jo hari maagat so ehh dijae. (1557)

ਸਵੈਯਾ

ਕਿਉ ਤਨ ਕੀ ਮਨਿ ਸੰਕ ਕਰੈ ਥਿਰ ਤੋ ਜਗ ਮੈ ਅਬ ਤੂ ਨ ਰਹੈ ਹੈ।
ਯਾ ਤੇ ਭਲੋ ਨ ਕਛੂ ਇਹ ਤੇ ਜਸੁ ਲੈ ਰਨ ਅੰਤਹਿ ਮੋ ਤਜਿ ਜੈ ਹੈ।
ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਦੈ ਭਗਵਾਨ ਸੋ ਭਿਛਕ ਹਾਥਿ ਨ ਐ ਹੈ॥ ੧੫੫੮॥

Swaiyya

Kiyu tann ki mann sank karae thir to jag mae ab tu na rahae hae.
Yaa te bhalo na kachhu eh te jass lae rann anteh mo taji jae hae.
Re mann dheel rahiyo geh kaahe te aayusar beet gaye
pachhutae hae.
Sok nivaar nisank huye dae bhagvaan so bhichhak haath
na aae hae. (1558)

ਮਾਗਤ ਜੋ ਬਿਧਿ ਸਯਾਮ ਅਰੇ ਮਨ ਸੋ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਦੀਜੈ।
ਜਾਚਤ ਹੈ ਜਿਹ ਤੇ ਸਗਰੋ ਜਗ ਸੋ ਤੁਹਿ ਮਾਗਤ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ।
ਅਉਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਅਬ ਯਾ ਮਹਿ ਤੋ ਨ ਰਤੀ ਸੁਖ ਛੀਜੈ।
ਦਾਨਨ ਦੇਤ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਬਸੁ ਦੈ ਅਸੁ ਦੈ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੀਜੈ॥ ੧੫੫੯॥

Maagat jo bhidh syaam are mann so taji sank nisank huye dijae.
Jaachat hae jeh te sagro jag so tuhe maagat dheel na kijae.
Aayur beechaar karo nakachhu ab yaa meh to na rati sukh chhijae.
Daanan daint na maan karo basu dae asu dae
jag mae jasu lijae. (1559)

Chopaicee

Then the Raja thought to himself (in his mind)!" O my mind! You cannot live long enough, for all the four ages (Yugas), so there is no need to delay this job of religious duty (moral function); so whatever Krishna had asked for, may be given to him." (1557)

Swaiyya'

"O my mind! Why do you worry about this human body as you cannot live permanently in this world? So there is no other better function for me (than giving him alms) which will (earn) give you praises in the battle field, and after giving away this life (after death) you will proceed to heavens, as well in the end. O my mind! Why are you delayingg this good deed, as by losing this chance, you might have to repent later. So forget about your worry and give away the gift (alms) without any second thoughts, as a beggar like the Lord (Krishna) would not come my way (cross me) in future." (1558)

"O my mind! Whatever Brahma and Krishna had asked for (in alms), may be given to them without any doubt or hesitation to the Lord, from whom the whole world seeks blessings, was seeking something from you, so there is no use delaying this noble deed (and give away the gifts asked for). There is no need for any other consideration, as there would be no harm in doing this function. Do not feel any pride (egoism) in giving away the alms, and get the worldly praise by giving away the land and wealth in alms. (1559)

ਬਾਮਨ ਬੇਖ ਕੈ ਸਯਾਮ ਜੁ ਚਾਹਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਦੀਨੋ
ਜੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਵਹੈ ਨਿਪ ਕੀਨੋ।
ਜੋ ਵਹ ਮਾਗਤਿ ਦਯੋ ਤਬ ਦੇਤ ਸਮੈ ਰਸ ਮੈ ਮਨ ਭੀਨੋ।
ਦਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਦੁਹੁ ਬਿਧਿ ਹੈ ਤਿਹੁ ਲੋਕਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਲੀਨੋ॥ ੧੫੬੦॥

Baaman bekh kae sayaam ju chaahat Sri Hari ko tehh bhoopati dino.
Jo chaturaanan ke chitt mae kabi raam kahae su vahae nirap kino.
Jo veh maagat soyu dayo tab det samae ras mae mann bhino.
Daan kirpaan duhun bidh hae tihu lokan mae ati hi
jasu lino. (1560)

ਬ੍ਰਹਮ ਕਰੀਟ ਤਵੀਤ ਲਯੋ ਹਰਿ ਗਾਜਿ ਉਠੇ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਸੂਰੇ।
ਧਾਇ ਪਰੇ ਨਿਪ ਪੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਚਿਤਿ ਮੈ ਚਪਿ ਰੋਸਿ ਕੈ ਮਾਰਿ ਮਰੂਰੇ।
ਭੂਪਿ ਹਨੇ ਬਰ ਬੀਰ ਘਨੇ ਸੁ ਪਰੇ ਧਰਿ ਉਪਰਿ ਲਾਗਤਿ ਰੂਰੇ।
ਛਾਰਿ ਲਗਾਇ ਕੈ ਅੰਗ ਮਲੰਗ ਰਹੇ ਮਨੋ ਸੋਇ ਕੈ ਖਾਇ ਧਤੂਰੇ॥ ੧੫੬੧॥

Braham kareet taveet layo hari gaaj uthe tab hi sab soore.
Dhaaye pare nirap pae mil kae chitt mae chap ross kae
maari maroórae.

Bhoop hane bar beer ghane su pare dhari upar laagat roore.
Chhaar lagaye kae ang malang rahe mano soye kae
khaaye dhature. (1561)

ਹੇਰਿ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਸੁ ਭਯੋ ਮਨ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਮਈ ਹੈ।
ਰਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਫਿਰ ਕੈ ਕਰਰੀ ਕਰ ਬੀਚ ਕਮਾਨ ਲਈ ਹੈ।
ਸੂਰਜ ਕੀ ਸਸਿ ਕੀ ਜਮ ਕੀ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਗਿਰਾਇ ਦਈ ਹੈ।
ਮਾਨਹੁ ਫਾਗੁਨ ਮਾਸ ਕੋ ਭੀਤਰ ਪਉਨ ਬਹਿਓ ਪਤ ਝਾਰ ਦਈ ਹੈ॥ ੧੫੬੨॥

Heri sabae mil gheri layo su bhayo mann bhoopat kop mayi hae.
Raam ayodhan mae phir kae karri kar beech kamaan layi hae.
Sooraj ki sasi ki jam ki hari ki bahu saean giraaye dayi hae.
Maanoh phhagun maas kē bheetar payun bahiyo
patt jhaar bhayi hae. (1562)

So the Raja gave away to the brahmin in disguise, (Krishna), whatever he had asked for. The poet Ram has stated that whatever Brahma had wished for, was also fulfilled. So the Raja gave away whatever they had asked for, and while giving these gifts, the Raja was filled with the love of the Lord. So the Raja had earned the praises of the whole world both in (giving) alms or (wielding) sword and won the eternal praise in all the three worlds. (1560)

So Brahma got the crown and Krishna took the talisman from the Raja, then all the warriors were roaring with happiness, and all of them attacked the Raja; who was filled with rage and frustration. The Raja also killed many warriors again, who were looking graceful lying on the ground as if some asectics, with ash rubbed all over the body and having eaten (dhatura) the drug, were lying asleep on the ground. (1561)

All of them had jointly encircled the Raja, and he was very furious with rage. The poet Siam has stated that the Raja went around the battle field and took up his heavy bow and arrows in hand and killed many warriors of the forces of the sun, the moon, Yama and Sri Krishna. It appeared as if the winds of Phalgun (Jan-Feb.) had caused the withering leaves to fall down from the trees. (1562)

ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਬਡੋ ਧਨੁ ਭੂਪਤਿ ਰੁਦ੍ ਲਿਲਾਟ ਮੈ ਬਾਨੁ ਲਗਾਯੋ।
 ਏਕ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਮਾਰਿਓ ਰਿਦੈ ਸਰ ਲਾਗਤਿ ਡਾਰਿ ਹਥਿਆਰ ਪਰਾਯੋ।
 ਦੇਖਿ ਜਲਾਧਿਪ ਤਾਹਿ ਦਸਾ ਰਨ ਛਾਡਿ ਭਜਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੋ।
 ਧਾਇ ਪਰਿਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਜਮੁ ਯਾ ਪਰ ਸੋ ਨਿਪ ਬਾਨ ਸੋ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੧੫੬੩॥

Pain sanbhaar bado dhan bhoopat rudar lilaat mae baan lagayo.
 Ek kuber ke maariyo ridai sar laagat daar hathiyaar parayo.
 Dekhi jaladhip taahi dasaa rann chhaad bhajiyo mann
 mae darr paayo.

Dhaaye pariyo riss kae jamu yaa par so nirap baan so
 bhoomi giraayo. (1563)

ਯੋ ਜਮਰਾਜ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਦਲ ਧਾਯੋ।
 ਆਏ ਹੈ ਕੋਪ ਭਰੈ ਪਟ ਦੁਇ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਤਿਨ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
 ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਬਲਵੰਡ ਸੋ ਜਾਦਵ ਸੋ ਰਿਸ ਸੋ ਨਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ।
 ਬਾਹੁ ਬਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਬੰਧੁ ਸੋਊ ਰਨ ਤੇ ਜਮ ਲੋਕਿ ਪਠਾਯੋ॥ ੧੫੬੪॥

Yo jamraaj giraaye dayo tab hi riss kae hari ko dal dhaayo.
 Aaye hae kop bharae pat duye bibidhaayudh lae tinn judh machaayo.
 Singh huto balvand so jaadav so riss so nirap maar giraayo.
 Baahu bali barmaakrit bandhu soyu rann te
 jam loki pathaayo. (1564)

ਅਉਰ ਮਹਾ ਬਲੀ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਸੰਗ ਤੇ ਜਸ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ਲਯੋ।
 ਪੁਨਿ ਬੀਰ ਮਹਾ ਜਸ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਰਿਸ ਕੈ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਗਯੋ।
 ਸੋਊ ਖਗ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕੋਪ ਭਰੇ ਤਿਹ ਕੋ ਨਿਪ ਨੈ ਲਲਕਾਰ ਲਯੋ।
 ਕੀਯੋ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੋ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਪਠਾਇ ਦਯੋ॥ ੧੫੬੫॥

Aayur mahaa bali singh huṛ sang te jas singh ko maar layo.
 Pun beer mahaa jas singh huto riss kae ehh saamuhe aaye gayo.
 Soyū khag sanbhaar kae kop bhare tehh ko nirap nae lalkaar layo.
 Kiyo ek hi baar parhaar kirpaan ko ant ke dhaam
 pathaaye dayo. (1565)

The Raja, taking his big bow, shot an arrow at the forehead of Shiva, another arrow at the heart of Kuber, who fled away leaving his weapons at the striking of the arrow. Seeing his condition, even the god Varuna also ran away from the battle front, feeling greatly frightened at heart. Then Yama (god of death) attacked the Raja, who (Yama) was also felled on the ground by a striking arrow of the Raja (Kha'rang Sing). (1563)

When the Yama had fallen down, the forces of Sri Krishna got excited and attacked the Raja. Then two warriors came foreward, furious with rage, and attacked with various weapons. One Yadav, by name Balwant Singh, was killed by the Raja who was enraged, the second one was Bahobali, brother of Barmahirt, who was also despatched to the hell by the Raja from the battle field (was killed). (1564)

Then accompanying him were Mahabali Singh and Jas Singh, who were also killed by the Raja. Then the mighty Jas Singh came forward with great fury. He was also challenged by the Raja and was called to fight with him when the Raja took out his sword with great fury, and he was also killed with one blow of the sword only. (1565)

ਚੌਪਈ

ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਲੈ ਸਿੰਘ ਧਾਏ। ਪਰਮ ਸਿੰਘ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਆਏ।
ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਗਏ। ਪਾਚੇ ਭੂਪ ਮਾਰਿ ਤਿਹ ਲਏ॥ ੧੫੬੬॥

Chopaiee

Uttam singh parlae singh dhaaye. Param singh asi lae kari aaye.
Ati pavitar singh sri singh gaye. Paacho bhoop
maari tehh laye. (1566)

ਦੋਹਰਾ

ਫਤੇ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਫਉਜ ਸਿੰਘ ਚਿਤਿ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ।
ਏ ਦੋਊ ਭਟ ਆਵਤ ਹੁਤੇ ਭੂਪਤਿ ਹਨੇ ਬਜਾਇ॥ ੧੫੬੭॥

Dohra

Phate singh aru phayuj singh chitt ati kop badaye.
Ee doyu bhat aavat hute bhoopat hane bajaye. (1567)

ਅੜਿਲ

ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਭੁਜ ਸਿੰਘ ਸੁ ਕੋਪ ਬਢਾਇਓ।
ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਧਾਇਓ।
ਅਉਰ ਮਹਾ ਭਟ ਧਾਏ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ।
ਹੋ ਤੇ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ਕੈ॥ ੧੫੬੮॥

Aril

Bheem singh bhuj singh su kop badaiyo.
Mahaa singh singh maan madan singh dhaiyo.
Ayur mahaa bha dhaaye sastar sanbhaar kae.
Ho te chin mae tehh bhoopat daye sanghaar kae. (1568)

ਸੋਰਠਾ

ਬਿਕਟਿ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ਬਿਕਟਿ ਬੀਰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ।
ਅਪੁਨੇ ਪਭ ਦੇ ਕਾਮ ਧਾਇ ਪਰਿਯੋ ਅਰਿ ਬਧ ਨਿਮਿਤ॥ ੧੫੬੯॥

Sortha

Bikat singh jeh naam bikat beer jadubeer ko.
Apne prabh ke kaam dhaaye pariyo ari badh nimit. (1569)

Chopaiee

Then Uttam Singh and Parlai Singh launched an attack, while Param Singh also came forward with his sword. Then came Pavitar Singh and Sri Singh to the battle field and all the five were done to death by the Raja. (1566)

Couplet

Fateh Singh and Farj Singh also marched forward, getting furious with rage, who were killed by the Raja by striking his large kettle drum. (1567)

Aril

Bhim Singh and Bhuj Singh were very furious; while Maha Singh, Maan Singh and Madan Singh also launched a sudden attack, along with many other warriors, armed with various weapons. The Raja killed all of them in a moment. (1568)

Sortha

Then Bihat Singh, who was a great warrior of Krishna, attacked the enemy to discharge his duty towards his master. (1569)

ਦੋਹਰਾ

ਬਿਕਟ ਸਿੰਘ ਆਵਤ ਲਖਿਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਧਨੁ ਤਾਨਿ।
ਮਾਰਿਓ ਸਹ ਉਰਿ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਲਾਗਤ ਤਜੇ ਪਰਾਨ॥ ੧੫੭੦॥

Dohra

Bikat singh aavat lakhiyo khadag singh dhan taan.
Maariyo sar uri satar ke laagat taje paraan. (1570)

ਸੋਰਠਾ

ਰੁਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਬੀਰ ਠਾਢ ਹੁਤੋ ਜਦੁਬੀਰ ਢਿਗ।
ਮਹਾ ਰਥੀ ਰਣ ਧੀਰ ਰਿਸ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸਉਹੈ ਭਯੋ॥ ੧੫੭੧॥

Sortha

Rudar singh beer thaadh huto jadubeer dheeg.
Mahaa rathi rann dheer riss kari nirap sahuhae bhayo. (1571)

ਚੌਪਈ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਮਨੁਖ ਸੰਭਾਰਿਯੋ। ਰੁਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਜਬ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
ਛਾਡਿ ਬਾਨ ਭਜੁ ਬਲ ਸੋ ਦਯੋ। ਆਵਤ ਸਤ੍ਰ ਮਾਰ ਤਿਹ ਲਯੋ॥ ੧੫੭੨॥

Chopaiee

Khadag singh tab dhanukh sanbhaariyo. Rudar singh jab naen nihaariyo.
Chhaadi baan bhooj bal so dayo. Aavat satar maar teh layo. (1572)

ਸਵੇਯਾ

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਿਸ ਸਿਉ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਤਰਵਾਰ ਚਲਾਈ।
ਹਾਥ ਸੰਭਾਲ ਕੈ ਲਈ ਤਬ ਹੀ ਸੋਊ ਆਵਤ ਹੀ ਸੁ ਬਚਾਈ।
ਫੂਲਹੁ ਪੈ ਕਰਵਾਰ ਲਗੀ ਚਿਨਗਾਰਿ ਜਗੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਗਾਈ।
ਬਾਸਵ ਪੈ ਸਿਵ ਕੋਪ ਕੀਓ ਮਾਨੋ ਤੀਸਰੇ ਨੈਨ ਕੀ ਜੁਲ ਦਿਖਾਈ॥ ੧੫੭੩॥

Swaiyya

Hinmat singh mahariss siyu ehh bhoopat pae tarvaar chalaayi.
Haath sanbhaal kae layi tab hi soyu aavat hi su bacahyi.
Phhuleh pae karvaar lagi chingaari jagi upma kabi gaayi.
Baasav pae siv kop kiyo maano teesre naaen ki javaal dikhaayi. (1573)

Couplet

On seeing Bihat Singh's advance towards him, the Raja took out his bow and shot an arrow at his chest, which killed him instantly on striking him. (1570)

Sortha

Rudar Singh, another warrior, standing near Sri Krishna, who was a great charioteer and fighter, got enraged and came face to face with Kha'rag Singh. (1571)

Chopaiee

Kharag Singh then took out his bow as soon as he saw Rudar Singh with his eyes. He shot an arrow with such a force, which killed the enemy on the way. (1572)

Swaiyya'

Then Himmat Singh got furious and attacked Kha'rag Singh, while wielding his sword. The Raja took care to take out his shield in hand, and save the sword's strike. When the sword struck the protruding carving on the shield, there were flashes of light and the beauty of this scene has been depicted by the poet as if Shiva had shown his wrath on Indra (god) and blazed the fire from his third eye. (1573)

ਪੁਨਿ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਮਹਾਬਲੁ ਕੈ ਇਹ ਭੂਪ ਕੇ ਉਪਰਿ ਘਾਉ ਕੀਓ।
 ਕਰਿ ਵਾਰ ਫਿਰਿਓ ਅਪੁਨੇ ਦਲੁ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਲਲਕਾਰਿ ਹਕਾਰ ਲੀਓ।
 ਸਿਰ ਮਾਝ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨ ਦਈ ਬਿਧਿ ਖੰਡ ਹੁਇ ਭੂਮਿ ਗਿਰਿਓ ਨ ਜੀਓ।
 ਸਿਰਿ ਤੇਗ ਬਹੀ ਚਪਲਾ ਸੀ ਮਨੋ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਭੂਧਰ ਚੀਰਿ ਦੀਓ॥ ੧੫੭੪॥

Pun hinmat singh mahabalu kae ehh bhoop ke upar ghaayu kiyo.
 Kari vaar phiriyo apne dal ko nirap tayu lalkaari hakaar liyo.
 Sir maajh kirpaan ki taan dayi bibi khand huye bhoomi giriyo na jiyo.
 Sir teg bahi chapla si mano adh beech te
 bhoodhar chiri diyo. (1574)

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਹਨਿਓ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਹੀ ਭਟ ਭੋਪ ਭਰੇ।
 ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਇਹ ਪੈ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਟੂਟਿ ਕਰੇ।
 ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀਨ ਕੇ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁ ਵਾਰ ਕਰੇ।
 ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੇ ਇਹ ਪਉਰਖ ਦੇਖ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਡਰੇ॥ ੧੫੭੫॥

Hinmat singh haniyo jab hi tab hi sab hi bhat kop bhare.
 Mahaa rudar te aadik beer jite ehh pae ikk baar hi toot pare.
 Dhan baan kirpaan gadaa barchhen ke sayaam bhanae bahu vaar kare.
 Nirap ghaaye bachaye sabahe tinn ke ehh payurakh
 dekh kae satar dare. (1575)

ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਗਨ ਦੇਵ ਤਿਤੇ ਮਿਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਉਪਰਿ ਧਾਏ।
 ਤੇ ਸਬ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਬਲੀ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਹਕਾਰ ਕੈ ਬਾਨ ਲਗਾਏ।
 ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਇਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਤਜਿ ਜੁਧੁ ਪਰਾਏ।
 ਏਕ ਡਰੈ ਨ ਡਰੈ ਬਲਵਾਨ ਨਿਦਾਨ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ॥ ੧੫੭੬॥

Rudar te aadi jite gan dev tite mil kae nirap upar dhaaye.
 Te sab aavat dekhi bali dhan hakaar kae baan lagaye.
 Ek gire tehh ghaaiyl huye ikk traas bhare taji judh paraye.
 Ek larae na darae balvaan nidaan soyu nirap
 maari giraaye. (1576)

Then Himmat Singh wounded the Raja with a powerful strike, and when he turned back towards his army, the Raja again challenged him and called him back, and struck his head with his sword. He fell down split into two pieces on the ground and could not survive the attack. It appeared as if the sword struck like lightning and had torn apart the mountain from its middle. (1574)

When Himmat Singh was killed, all his companion warriors became furious with rage, and Great Rudar type of warriors all launched an attack on him (Raja). The poet Siam has stated that they launched together many attacks with various weapons like bow and arrows, swords, mace and spears etc., but the Raja had saved all their on-slaughts. Seeing his prowess like this, the Yadava warriors were all terror stricken. (1575)

All the gods and Shiva's musicians like Rudar then jointly made an attack on the Raja. But seeing them advancing the mighty Raja took out his bow and arrows, and stretching the bow fully and challenging them, he shot many arrows. Out of them, many got wounded then and there and fell down while many of them fled away out of fear, from the battlefield. But some powerful warriors continued fighting without harbouring any fear, but finally the Raja managed to kill all of them. (1576)

ਸਿਵ ਕੇ ਦਸ ਸੈ ਗਨ ਜੀਤ ਲਏ ਰਿਸ ਸੋ ਪੁਨਿ ਲਛਕ ਜਛ ਸੰਘਾਰੇ।
 ਰਾਛਸ ਤੇਈਸ ਲਾਖ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਮ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ।
 ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀਓ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਦਾਰੁਕ ਕੇ ਤਨਿ ਘਾਉ ਪ੍ਰਹਾਰੇ।
 ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਨਿਹਾਰਿ ਨਿਸੇਸ ਧਨੇਸ ਜਲੇਸ ਪਸ਼ੇਸ ਪਧਾਰੇ॥ ੧੫੭੭॥

Siv ke das sae gan jeet laye riss so pun lachhak jachh sanghaare.
 Raachhas taeis laakh hane kabi syaam bhane jam
 dhaam sidhaare.

Sri Brijnaath kiyo birthi bahu daaruk ke tani
 ghaayo parhaare.

Davadassoor nihaari nises dhanes jales pasves padhaare. (1577)

ਬਹੁਰੋ ਅਯੁਤ ਗਜ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਪੁਨਿ ਤੀਸ ਹਜਾਰ ਰਥੀ ਰਿਸਿ ਘਾਯੋ।
 ਛਤੀਸ ਲਾਖ ਸੁ ਪਤਯ ਹਨੇ ਦਸ ਲਾਖ ਸੂਰਨ ਮਾਹਿ ਗਿਰਾਯੋ।
 ਭੂਪਤਿ ਲਛ ਹਨੇ ਬਹੁਰੋ ਦਲ ਜਛ ਪ੍ਰਤਛਹਿ ਮਾਰਿ ਭਜਾਯੋ।
 ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰਨ ਗਿਆਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੇ ਦਲ ਕਉ ਹਨਿ ਕੈ ਪਨਿ ਧਾਯੋ॥ ੧੫੭੮॥

Bahuro ayaayutgaj maarat bhayo pun tees hazaar rathi
 riss ghaayo.

Chhatis laakh su patraye hane das laakh savaran
 maar giraayo.

Bhoopat lachh hane bahuro dal jachh partachheh
 maar bhajayo.

Davadas sooran giyaarah rudran ke dal kayu
 hani kae pun dhaayo. (1578)

ਸਾਠ ਹਜਾਰ ਹਨੇ ਬਹੁਰੋ ਭਟ ਜਛ ਸੁ ਲਛ ਕਈ ਤਿਹ ਘਾਏ।
 ਜਾਦਵ ਲਛ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਜਛਨ ਕੇ ਤਨ ਲਛ ਬਨਾਏ।
 ਪੈਦਲ ਲਾਖ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਕਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ।
 ਅਉਰ ਹਨੇ ਬਲਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਜੋ ਇਹ ਭੂਪ ਤੇ ਉਪਰਿ ਆਏ॥ ੧੫੭੯॥

Saath hazaar hane bahuro bhat jachh su lachh kayi teh ghaaye.

Jaadav lachh kiye birthi bahu jachhan ke tann lachh banaye.

Paedal laakh pachaas hane purje kari bhoomi giraaye.

Ayur hane balvaan kirpaan lae jo ehh bhoop ke
 upar aaye. (1579)

The Raja had won over about ten thousand musicians of Shiva and then with great wrathfulness the Raja had killed about a lakh of demi-gods. The poet Siam has stated that apart from this the Raja has killed about 23 lakhs of demons, who were sent to the hell. Even Sri Krishna was relieved of his chariot and the charioteer was also wounded badly. Twelve (gods) suns, moons, Kuber, Varuna and Shiva had given the slip, on seeing the battle swings. (1577)

Then he had killed about ten thousand elephants, and killed with ruthlessness about thirty thousand warrior charioteers, apart from this, thirty six lakhs infantry troops had been killed alongwith ten thousand horse riders (cavalry). Then he had killed about a lakh of kings (Rajas), while the demi-gods had been made to flee by giving them good beating. Twelve suns, eleven Rudra's armies had been beaten and still the Raja was advancing. (1578)

Then sixty thousand more warriors had been killed by the Raja alongwith many lakhs of demi-gods. Lakhs of Yadavas were rendered chariot-less while making an aim at many demi-gods (and injuring them). Fifty lakhs of infantry troops had been killed and they were thrown on the ground, being cut into pieces. Many other warriors, who tried to attack, were also killed by the Raja with his sword. (1579)

ਤਾਉ ਦੇ ਮੂਛਿ ਦੁਹੂੰ ਕਰ ਭੂਪਤਿ ਸੈਨ ਨੈ ਜਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰਿਯੋ।
 ਪੁਨਿ ਲਾਖ ਸੁਆਰ ਹਨੇ ਬਲਿ ਕੈ ਸਸਿ ਕੋ ਰਵਿ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਹਰਿਯੋ।
 ਜਮ ਕੋ ਸਰ ਏਕ ਤੇ ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਛਿਤਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਯੋ।
 ਜੋਉ ਸੂਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਸਬਹੂੰ ਨਿਪ ਖੰਡ ਨਿਖੰਡ ਕਰਿਯੋ॥ ੧੫੮੦॥

Taayu de mooch dayun kar bhoopati saaen nae jaaye nisank pariyo.
 Pun laakh suyaar hane bali kae sasi ko ravi ko abhimaan hariyo.
 Jam ko sar ek te daar dayo chhitt sayaam bhanae nahi naeku dariyo.

Joyu soor kahavat hae rann mae sabhunn nirap
 khand nikhand kariyo. (1580)

ਰਨ ਮੈ ਦਸ ਲਛ ਹਨੇ ਪੁਨਿ ਜਛ ਜਲਾਧਪਿ ਕੋ ਭਟ ਲਛਕੁ ਮਾਰਿਓ।
 ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸੂਰ ਹਨੇ ਅਗਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਨਹੀ ਨਿਪ ਹਾਰਿਓ।
 ਸਾਤਕਿ ਕਉ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕਉ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕਉ ਕਰਿ ਮੂਰਛ ਡਾਰਿਓ।
 ਭਾਜ ਗਯੋ ਜਮ ਅਉਰ ਸਚੀਪਤਿ ਕਾਹੂੰ ਨ ਹਾਥਿ
 ਹਥੀਯਾਰ ਸੰਭਾਰਿਓ॥ ੧੫੮੧॥

Rann maë das lachh hane pun jachh jaladhip ko
 bhat lachhku maariyo.
 Indar ke soor hane agne kabi syaam bhanae su nahi
 nirap haariyo.

Saatik kayu muslidhar kayu basudevaeh kayu kari
 moorachh daariyo.

Bhaaj gayo jam ayur sachipati kaahun na haath
 hathiyaar sanbhaariyo. (1581)

ਦੋਹਰਾ

ਜਬ ਭੂਪਤਿ ਏਤੋ ਕੀਓ ਜੁਧ ਕ੍ਰਧ ਕੈ ਸਾਥ।
 ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਹਾਥਿ॥ ੧੫੮੨॥

Dohra

Jab bhoopati eto kiyo krodh kae saath.
 Tab brijpati aavat bhayo dhanukh
 baan lae haath. (1582)

Twisting his moustaches, Raja Kha'rag Singh without any fear or reservations launched an attack on the enemy, and had killed about one lakh riders with great strength and completely devastated the pride of the sun and moon (gods). With another arrow he felled Yama also onto the ground. The poet Siam has stated that the Raja was not afraid of anyone. Whosoever had tried to call himself a great warrior in the battle field was smitten into pieces by (the Raja) Kha'rag Singh. (1580)

Then he had killed ten lakhs of dem-gods in the battle field and about a lakh warriors of the god Varuna were also done to death, alongwith countless warriors of Indra also. The poet Siam has stated that the same Raja was still unnerved. He had rendered Satak, Balram and Basudev unconscious (with his strikes). The Yama (god of death) and Indra had fled away and none of them could face him armed with his weapons. (1581)

Couple

When the Raja had fought such a fierce battle being furious with rage, then Krishna came along with his bow and arrows to face him. (1582)

ਬਿਸਨਪਦ

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਿਸੁ ਭਰਿ ਬਲ ਅਰਿ ਪਰ ਜਬ ਧਨੁ ਧਰਿ ਕਰਿ ਧਾਯੋ।
ਤਬ ਨਿਪ ਮਨ ਮੈ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ। ਰਹਾਉ।
ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੂੰ ਪਰ ਸੇਸ ਅੰਤਿ ਨਹੀ ਪਾਯੋ।
ਬੇਦ ਭੇਦ ਜਾ ਕੋ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਸੋ ਨੰਦ ਨੰਦ ਕਹਾਯੋ।
ਕਾਲ ਰੂਪ ਨਾਥਿਓ ਜਿਹ ਕਾਲੀ ਕੰਸ ਕੇਸ ਗਹਿ ਘਾਯੋ।
ਸੋ ਮੈ ਰਨ ਮਹਿ ਓਰ ਆਪਨੀ ਕੋਪਿ ਹਕਾਰਿ ਬੁਲਾਯੋ।
ਜਾ ਕੇ ਧਯਾਨ ਰਾਮ ਨਿਤਿ ਮੁਨਿ ਜਨ ਧਰਤਿ ਹਿੰਦੈ ਨਹੀ ਆਯੋ।
ਧੜਿ ਭਾਗ ਮੇਰੇ ਤਿਹ ਹਰਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ॥ ੧੫੮੩॥

Bisanpad

Sri hari riss bhari bal kari ari par jab dhanu dhari kari dhaayo.
Tab nirap mann mae krodh badayo sri pati ko gunn gaayo. Rahayo.
Jaa ko pargat partaap tihunn pur ses anti nahi paayo.
Bed bhed jaa ko nahi jaant so nand nand kahaayo.
Kaal roop naathiyo jeh kaali kans kes geh ghaayo.
So mae rann meh orr aapni kop hakaar bulaayo.
Jaa ko dhayaan raam niti munn jan dharti hirdae nahi aayo.
Dhan bhaag mere tehh hari so ati hi judh machayo. (1583)

ਜਦਪਤਿ ਮੋਹਿ ਸਨਾਥ ਕੀਯੋ।

ਦਰਸਨ ਦੇਤ ਨ ਦਰਸਨ ਹੂ ਕੋ ਮੋ ਕਉ ਦਰਸਦੀਯੋ। ਰਹਾਉ।
ਜਾਨਤ ਹੋ ਜਗ ਮੈ ਸਮ ਮੋ ਸੋ ਅਉਰ ਨ ਬੀਰ ਬੀਯੋ।
ਜਿਹ ਰਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਆਪੁਨੀ ਓਰ ਹਕਾਰਿ ਲੀਯੋ।
ਜਾ ਕੇ ਸੁਕ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਸਾਰਦ ਗਾਵਤ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਯੋ।
ਤਾ ਕਉ ਸਯਾਮ ਆਜ ਰਿਸ ਕਰਿ ਕੈ ਭਿਰਬੇ ਹੇਤ ਬੁਲਾਯੋ॥ ੧੫੮੪॥

Jadupati mohe sanaath kiyo.

Darsan det na darsan huu ko mo kayu daras diyo. Rahayo.
Jaanat ho jag mae sam mo so aayur na beer biyo.
Jeh rann mae brijraaj aapni orr hakaar liyo.
Jaa ko sok naarad muni saard gaavat ant na paayo.
Taa kayu sayaam aaj riss kari kae
bhirbe het bulaayo. (1584)

Bishanpad

When Krishna came in a revengeful mood with his bow with full strength, then Raja Kharag Singh, with increased wrath in mind, started singing the praises of Sri Krishna (Pause). "Whose glory was known in all the three worlds (regions), whose limits were not known to Sheshnag even, whose secrets were not known to Vedas even, he is called the son of Nand and who has tamed the deadly Kali (cobra) and had killed Kansa by holding him by his hair, I have called him before me in the battle field, getting furious with rage. The poet Ram has stated that Sri Krishna, on whom the Munis (great ascetics) meditate with concentration and they have not realized him in the heart but due to my good fortune, I have been fighting with such a powerful person, a fierce battle. (1583)

Sri Krishna had honoured me, and normally he is not realized by studying the six Shastras (does not reveal to those reading Shastras), has appeared before me in person (Pause).

I know that there is no other warrior as powerful as myself in the world, and I have invited Sri Krishna in the battle field to fight with me. I have called the same Sri Krishna being furious with rage, to fight with me, whom Sukhdev, Narad Muni, Sarda etc. worship by singing his praises, but have not known his infinite powers. (1584)

ਸਵੈਯਾ

ਗੁਨ ਗਾਇ ਕੈ ਯੋ ਧਨੁ ਪਾਨਿ ਗਹਿਯੋ ਪੁਨਿ ਧਾਇ ਪਰਿਓ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ।
ਜੇ ਭਟ ਆਨਿ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਨਹ ਜਾਨ ਦੇਏ ਬਹੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ।
ਘਾਇ ਲਗੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਤਿਨ ਮਾਰਨ ਕਉ ਨਹਿ ਹਾਥ ਉਠਾਏ।
ਸੈਨ ਸੰਘਾਰ ਦਈ ਜਦਵੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਉਪਰ ਹੀ ਨਿਪ ਧਾਏ॥ ੧੫੮੫॥

Swaiyya

Gunn gaaye kae yo dhan pain gahiyo pun dhaaye
pariyo bahu baan chalaye.

Je bhat aan pare rann mae neh jaan daye bahu maar giraaye.
Ghaaye lage jin ke tann mae tinn maaran kayu neh haath uthaaye.
Saaen sanghaar dayi jadvi brijnaaik upar hi
nirap dhaaye. (1585)

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਸੁ ਕਿਰੀਟੁ ਗਿਰਾਇ ਕੈ ਬਾਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਦਯੋ ਹੈ।
ਪੰਦ੍ਰਹਿ ਸੈ ਗਜਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜ ਅਨੇਕਨ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਹੈ।
ਦ੍ਵਾਦਸ ਲਛ ਜਿਤੇ ਪੁਨਿ ਜਛ ਸੁ ਸੈਨ ਘਨੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਭਯੋ ਹੈ।
ਐਸੀਓ ਭਾਤਿ ਕੋ ਜੁਧ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸੂਰਨ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਗਯੋ ਹੈ॥ ੧੫੮੬॥

Sri brijnaaik ko su kireet giraaye kae baan kae sang dayo hae.
Pandreh sae gajraaj samaaj mae baaj anekan maar layo hae.
Davadas lachh jite pun jachh su saaen ghano bin praan bhayo hae.
Aaisiyo bhaati ko jhudh bilok kae sooran ko abhimaan
gayo hae. (1586)

ਦਸ ਦਿਵਸ ਨਿਸਾ ਦਸ ਜੁਧ ਕੀਓ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੋ ਨ ਟਰਿਯੋ ਭਟ ਟਾਰਿਓ।
ਚਾਰ ਅਛੁਹਨਿ ਅਉਰ ਤਹਾ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ਸਤਿਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰਿਓ।
ਮੂਰਛ ਹੁਇ ਭਟ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਲਰਤੇ ਬਲੁ ਹਾਰਿਓ>
ਕੇਤੇ ਭਜੇ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਤਿਨੇ ਕਹ ਜਾਤ ਬਲੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਹਕਾਰਿਓ॥ ੧੫੮੭॥

Das divas nisaa das judh kiyo brijnaaik so na tariyo bhat taariyo.
Chaar achhuhan ayur tahaa riss thaani satikrit ko dal maariyo.
Moorachh huye bhat bhoomi gire bahu beeran ko larte bal haariyo.
Kete bhaje darr maan tino keh jaat bali eh
bhaati hakariyo. (1587)

Swaiyya'

After singing Sri Krishna's praises, the Raja took up his bow, and then launched an attack on him by shooting many arrows. The warriors who happened to come to the battle field were not allowed to go back alive by the Raja and had killed most of them. He did not attack those warriors, who had been wounded earlier (as they were dead). The Raja had destroyed the Yadava army and then attacked Sri Krishna as well. (1585)

The crown on Sri Krishna's head had been thrown on the ground with his arrow. Fifteen hundred heavily armed elephants from the cluster of elephants had been killed alongwith many horses. Then he had defeated (won over) about twelve lakhs demigods also and most of the troops were rendered lifeless (killed). By witnessing such a battle being fought, the warriors had lost their pride (prestige). (1586)

The Raja had continued his fight against Sri Krishna for about ten days and ten nights and was still not relenting. He had killed the four-coloured army of Satkrit, being enraged. Many warriors were lying unconscious on the ground, and the warriors had lost their courage by fighting against him. Many had fled out of fear. Then Kharag Singh challenged those run-aways by shouting, "Where are you running?" (1587)

ਟੇਰ ਸੁਨੇ ਸਬ ਫੇਰਿ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ।
ਆਵਤ ਹੀ ਮਗ ਬੀਚ ਗਿਰੇ ਤਿਨ ਫੇਰਿ ਜਿਰੇ ਸਰ ਪਾਰਿ ਪਧਾਰੇ।
ਏਕ ਬਲੀ ਤਬ ਦਉਰ ਪਰੇ ਮੁਖ ਢਾਲਨ ਲੈ ਹਥਿਯਾਰ ਉਘਾਰੇ।
ਪਉਰਖ ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਭੂਪ ਕੋ ਬੀਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਠਟਕਾਰੇ॥ ੧੫੮੮॥

Ter sune sab pheri phire tab bhopati teechhan baan parhaare.
Aavat hi mag beech gire tinn phor jire sar paar padhare.
Ek bali tab dayur pare mukh dhaalan lae hathihaar ughaare.
Payurakh ek nihaar kae bhoop ko beer ayodhan mae thatkaare. (1588)

ਏਕ ਸਤਿਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਗਜ ਦੀਰਘ ਕ੍ਰਧਤ ਹੋਇ ਨਿਪੁ ਉਪਰਿ ਧਾਯੋ।
ਆਵਤ ਹੀ ਘਨ ਜਿਉ ਗਰਜਿਓ ਅਪੁਨੋ ਰਨ ਨੈ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ।
ਭੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਲਯੋ ਅਸਿ ਹਾਥਿ ਕਟਿਓ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਤਬੈ ਸੁ ਪਰਾਯੋ।
ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਗਜ ਸੁੰਡ ਮਨੋ ਘਰਿ ਹੀ ਧਰਿ ਆਯੋ॥ ੧੫੮੯॥

Ek satikrit ko gaj deeragh krodhat huye nirap upar dhaayo.
Aavat hi ghan jiyu garjiyo apuno rann nae ati ojj janayo.
Bhoop nihaar layo asi haath katiyo kari taahi tabae su parayo.
Iyu upma upji mann mae gaj sung mano ghari hi dhari aayo. (1589)

ਦੋਹਰਾ

ਜੁਧ ਇਤੋ ਇਤ ਹੋਤ ਭਯੋ ਉਤ ਹਰਿ ਹੇਤ ਸਹਾਇ।
ਪਾਚੋ ਪਾਡਵ ਸਯਾਮ ਭਨਿ ਤਿਹ ਠਾ ਪਹੁਚੇ ਆਇ॥ ੧੫੯੦॥

Dohra

Judh ito itt hott bhayo utt hari het sahaye.
Paacho paadav syaam bhani teh thaa pahuche aaye. (1590)

ਬਹੁਤ ਛੋਹਨੀ ਦਲੁ ਲੀਏ ਰਥ ਪੈਦਲ ਗਜ ਬਾਜ।
ਆਵਤ ਹੈ ਤਹ ਸਯਾਮ ਕਹਿ ਜਦੁ ਪਤਿ ਹਿਤ ਕੇ ਕਾਜ॥ ੧੫੯੧॥

Bahut chhohni dal liye rath paedal gaj baaj.
Aavat hae the sayam keh jad pati hitt ke kaaj. (1591)

ਛੋਹਣ ਦੋਇ ਮਲੇਛ ਹੈ ਤਿਹ ਸੈਨਾ ਕੇ ਸੰਗਿ।
ਕਵਚੀ ਖੜਗੀ ਸਕਤਿ ਧਰਿ ਕਟਿ ਮਧਿ ਕਕਸੇ ਨਿਖੰਗਿ॥ ੧੫੯੨॥

Chhohan doye malechh hae teh saena ke sang.
Kavchhi khadgi sakti dhari kati madhi kase nikhang. (1592)

On hearing the Raja's challenge, all came back again and the Raja shot pointed arrows at them, and they fell down on the way; while the arrows hit their protective coat of iron and pierced through to the other side. Some of them ran with shields covering their faces and then directed their weapon on the Raja. Seeing the prowess of the single person (Raja) they were all frightened to the bones in the battle field. (1588)

Indra, the great elephant of Satkrit, getting enraged, attacked the Raja and was trumpeting like the cloud on appearing and was making him realize his strength. The Raja then held his sword in hand on seeing him coming, and cut off his trunk like hand, so he fled back. The poet has seen this beauty as if the elephant had forgotten his trunk at home only. (1589)

Couplet

The poet Siam has stated that on one side the battle was raging while on the other side all the five Pandavas had arrived for helping Sri Krishna. (1590)

The Pandavas had brought alongwith them chariots, infantry and horses and elephants with multi faceted troops. The poet Siam has stated that they had come to help finalise the job of Krishna. (1591)

This force included two companies of multi-coloured troops of demons also, among whom there were many with protective covering, many sword-wielding, and many mighty warriors, who had quivers tied to their waist. (1592)

ਸਵੈਯਾ

ਮੀਰ ਅਉ ਸਯਦ ਸੇਖ ਪਠਾਨ ਸਬੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੇ ਉਪਰਿ ਧਾਏ।
ਕਉਚ ਨਿਖੰਗ ਕਸੇ ਕਟਿ ਮੈ ਸਬ ਆਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ।
ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਦੋਉ ਰਦਨ ਛਦ ਪੀਸ ਕੈ ਭਉਹ ਸੋ ਭਉਹ ਚਢਾਏ।
ਆਇ ਹਕਾਰ ਪਰੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਵਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਬਹੁ ਘਾਇ ਲਗਾਏ॥ ੧੫੯੩॥

Swaiyya

Meer ayu sayad sekh pathaan sabae tehh bhoop ke upar dhaaye.
Kayuch nikhang kase kati mae sab aayudh lae kari kop badaye.
Naen nachaye doyu radan chhad pees kae bhayuh so bhayuh chadaye.
Aaye hakaar pare chahunn orr te vaa nirap kayu bahu ghaaye lagaaye. (1593)

ਦੋਹਰਾ

ਸਕਲ ਘਾਇ ਸਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ।
ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਗਹਿ ਜਮ ਸਦਨਿ ਬਹੁ ਅਰਿ ਦਏ ਪਠਾਇ॥ ੧੫੯੪॥

Dohra

Sakal ghaaye she kae nirpati ati chitt kop badaye.
Dhanukh baan geh jam sadan bahu arid aye pathaaye. (1594)

ਕਬਿਤੁ

ਸੇਰ ਖਾਨ ਮਾਰਿਓ ਸੀਸ ਸੈਦ ਖਾਂ ਕੋ ਕਾਟਿ ਡਾਰਿਯੋ। ਐਸੇ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ਪਰਿਓ ਸੇਦਨ ਮੈ ਧਾਇ ਕੈ।
ਸੈਦ ਮੀਰੁ ਮਾਰਿਓ ਸੈਦ ਨਾਹਰਿ ਸੰਘਾਰ ਡਾਰਿਓ। ਸੋਖਨ ਕੀ ਫਉਜਨ ਕਉ ਦੀਨੋ ਬਿਚਲਾਇ ਕੈ।
ਸਾਦਿਕ ਫਰੀਦ ਸੇਖ ਭਲੇ ਬਿਧਿ ਜੁਝ ਕੀਨੋ ਭੂਪ ਤਨ ਘਾਇ ਗਿਰਿਓ ਆਪ ਘਾਇ ਖਾਇ ਕੈ।
ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਹੋਰ ਕੈ ਨਿਬੇਰ ਦੀਨੋ ਸੂਰ ਸਬੈ ਆਪ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਾ ਕੇ ਉਠੇ ਗੁਨ ਗਾਇ ਕੈ॥ ੧੫੯੫॥

Kabit

Ser khan maariyo sees saaed khan ko kaat daariyo
Aaiso rann paariyo pariyo seadan mae dhaaye kae.
Saead meer maariyo saed naahar sanghaar daariyo
Sekhan ki phaujan kayu dino bichlaaye kae.
Saadik phareed sekh bhale bidhi jujh kino
Bhoop tann ghaaye giriyo aap ghaaye khaaye kae.
Aaisi bhaati her kae niber dine soor sabae
Aap brijraaj taa ke uthe gunn gaaye kae. (1595)

Swaiyya'

The force consisting of Mirs, Sayyads, Sheikhs, Pathans etc. all joined in the attack on Raja Kha'rag Singh. They had worn coats of iron (protective cover), and were having quivers around the waist and all were furious with rage, having various weapons in hand. They were tilting their eyes, pressing their lips with gnashing of teeth and were having their brows raised in fury. They attacked from all the four sides by shouting a challenge, thus inflicting many wounds on the Raja. (1593)

Couplet

Having borne the brunt of all wounds inflicted on him, the Raja became furious with rage, and taking up his bow in hand sent many of the enemy warriors to hell (killed them). (1594)

Kabit

Sher Khan was killed while the head of Sher Khan was also cut off and thrown away. Thus fighting bravely he pierced through the troops of Sayyads. Sayad Mir was also killed and Sayad Nahar was also minced. The troops of Sheikh Sadak Frid had fought bravely and wounded the Raja's body. While he himself fell down wounded on the ground. Thus on seeing the Raja had killed most of the enemy troops and on seeing the Raja's prowess, even Sri Krishna was singing his praises personally. (1595)

ਦੋਹਰਾ

ਦੇਖਿ ਜੁਧਿਸਟਰਿ ਓਰ ਪ੍ਰਭੂ ਅਪਨੇ ਭਗਤਿ ਬਿਚਾਰਿ।
ਤਿਹ ਨਿਪ ਕੋ ਪਉਰਖ ਸੁ ਜਸੁ ਮੁਖ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁਧਾਰਿ॥ ੧੫੯੬॥

Dohra

Dekh judhistar orr prabhu apno bhagti bichhaar.
Tehh nirap ko payurakh su jasu mukh so kahiyo sudhaar. (1596)

ਕਬਿਤੁ

ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸੰਘਾਰਿ ਡਾਰੇ ਮਹਾਰਾਜਿ ਜਮ ਕੀ ਜਮਨ ਕੀ ਘਨੀ ਹੀ ਸੈਨਾ ਛਈ ਹੈ।
ਸਸਿ ਕੀ ਸੁਰੇਸ ਕੀ ਦਿਨੇਸ ਕੀ ਧਨੇਸ ਕੀ ਲੁਕੇਸ ਹੂੰ ਕੀ ਚਮੁੰ ਮ੍ਰਿਤਲੋਕ ਕਉ ਪਠਈ ਹੈ।
ਭਾਜ ਗੇ ਜਲੇਸ ਸੇ ਗਨੇਸ ਸੇ ਗਨਤ ਕਉਨ ਅਉਰ ਹਉ ਕਹਾ ਕਹੋ ਪਸ੍ਰੋਸ ਪੀਠ ਦਈ ਹੈ।
ਜਾਦਵ ਸਬਨ ਤੇ ਨ ਡਾਰਿਓ ਰੀਝ ਲਰਿਓ ਹਾ ਹਾ
ਦੇਖੋ ਨਿਪ ਹਮ ਤੇ ਬਜਾਇ ਬਾਜੀ ਲਈ ਹੈ॥ ੧੫੯੭॥

Kabit

Bhaare bhaare soorma sanghaar daare mahaaraj
Jam ki jaman ki ghani hi saena chhayi hae.
Sasi ki sure ski dines ki dhanes ki
Lukes hunn ki chamunn mritlok kayu pathei hae.
Bhaaj ge jales se ganes se ganat kayun
Aayur hayu kahaa kaho pasves peeth dayi hae.
Jaadav saban te naa daariyo reejh lariyo haa haa
Dekho nirap ham te bajaye baaji layi hae. (1597)

ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਕਹਿਓ ਜੁਧਿਸਟਰ ਨਿਮ੍ਹ ਹੁਇ ਸੁਨੀਯੇ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ।
ਯਹ ਸਮਾਜੁ ਤੁਮ ਹੀ ਕੀਯੋ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਨ ਕਾਜ॥ ੧੫੯੮॥

Rajaa Judhisatar Baach

Dohra

Kahiyo judhisatar nimar huye suniaye sri brijraaj.
Yeh samaaj tum hi kiyo kayutak dekhan kaaj. (1598)

Couplet

Looking at Yudhishtira, who was his great follower, Krishna praised the bravery of the Raja with great appreciation. (1596)

Kabit

O Maharaja! This Raja has killed many great warriors, and has destroyed the army of Yama and the gods mostly. Even the armies of Indra, Sun, Kuber and Varuna have been despatched to the land of death. Varuna and Ganesh had both fled away from him and who could keep an account of them? What else could I add as even Shiva had been defeated by him. He was never frightened of all the Yadavas and had fought against them well with great bravery. Look, the Raja had won the battle against us openly. (1597)

The king Yudhishtira then said-

Couplet

Yudhishtira said with great humility, "O Brij-Nath! (O Lord!) Listen. You yourself had created this wonderful drama for watching this miracle!" (1598)

ਚੌਪਈ

ਯੋ ਨਿਪੁ ਹਰਿ ਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ। ਬਹੁਰੇ ਉਨਿ ਭਟ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ।
ਪੁਨਿ ਮਲੇਛ ਕੀ ਸੈਨਾ ਧਾਈ। ਨਾਮ ਤਿਨਹੁ ਕਬਿ ਦੇਤ ਬਤਾਈ॥ ੧੫੯੯॥

Chopaiee

Yo nirap hari se bachan sunaye. bahure unni bhat maar giraye.
Pun malechh ki saena dhaayi. Naam tinhun kabi
det batayi. (1599)

ਸਵੈਯਾ

ਨਾਹਿਰ ਖਾਨ ਝੜਾਝੜ ਖਾਂ ਬਲਬੀਰ ਬਹਾਦਰ ਖਾਨ ਤਬੈ।
ਪੁਨਿ ਖਾਨ ਨਿਹੰਗ ਭੜੰਗ ਝੜੰਗ ਲਰੇ ਰਨਿ ਆਗੇ ਡਰੇ ਨ ਕਬੈ।
ਜਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਡਰੈ ਦਿਗਪਾਲ ਮਹਾ ਭਟ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਦਬੈ।
ਕਬ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਧਰੇ ਅਭਿਮਾਨ ਸੋ ਆਇ ਪਰੇ ਤਬ ਖਾਨ ਸਬੈ॥ ੧੬੦੦॥

Swaiyya

Naahir khan jhadajhad khan balbeer bahadar khan tabae.
Pun khan nihang bhadang lare rann aage dare na kabae.
Jeh roop nihaar darae dīgpaal mahaa bhat te kabhunn na dabae.
Kari baan kamaan dhare abhimaan so aaye pare tab
khan sabae. (1600)

ਜਾਹਿਦ ਖਾਨਹੁ ਜਬਰ ਖਾਨ ਸੁ ਵਾਹਿਦ ਖਾਨ ਗਏ ਸੰਗ ਸੂਰੇ।
ਚਉਪ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਉਮਗੇ ਚਿਤ ਮੈ ਚਪਿ ਰੋਸ ਕੇ ਮਾਰਿ ਮਰੂਰੇ।
ਗੋਰੇ ਮਲੇਛ ਚਲੇ ਨਿਪੁ ਪੈ ਇਹ ਸਿਆਹ ਮਲੇਛ ਚਲੇ ਇਕ ਭੂਰੇ।
ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਬਹੀ ਸੁ ਅਚਰੁ ਬਡੇ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਚੂਰੇ॥ ੧੬੦੧॥

Jaahid khaanoh jabar khan su vaahid khan gaye sang soore.
Chaaup chahun diss to umge chitt mae chapi ross ke maar maroore.
Gore malechh chale nirap pae ikk siyaah malechh chale ikk bhoore.
Bhoop saraasn lae tabhi su achor bade chin
bheetar choore. (1601)

Chopaiee

Thus thinking Yudishtra addressed Sri Krishna. On the other hand, Kha'rag Singh had killed many more warriors. Then the army of Muslims launched an attack on him. Now the poet has described their names. (1599)

Swaiyya'

Then Nahar Khan, Jhu'rajha'r Khan, and Balbir Bahadur Khan, then Nihang Khan, Bha'ang and Jhar'ang Khan advanced to fight, who were never afraid of him. The cowards were always frightened to see them and who were not subdued by mighty warriors. All those Khans, with their bows and arrows in hands, attacked full of egoism. (1600)

Jehad Khan, Jabar Khan, and Wahid Khan like warriors had accompanied them. They advanced with full force from all the four sides and were greatly agitated with rage. These white coloured muslims and brown coloured muslims had attacked Raja Kha'rag Singh. But the Raja taking his bow and arrows destroyed all of them, who were invincible. (1601)

ਕੋਪਿ ਮਲੋਛਨ ਕੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਸੁ ਦੁਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ਸਤਿ ਧਾ ਕਰ ਡਾਰੀ।
ਬੀਰ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਬਾਰ ਮਰੇ ਕਹੂੰ ਝੂਮਿ ਗਿਰੇ ਗਜ ਭੂ ਪਰਿ ਭਾਰੀ।
ਘੁਮਤਿ ਹੈ ਕਹੂੰ ਘਾਇ ਲਗੇ ਭਟ ਬੋਲ ਸਕੈ ਨ ਗਏ ਬਲ ਹਾਰੀ।
ਆਸਨ ਲਾਇ ਮਨੋ ਮੁਨਿ ਰਾਇ ਲਗਾਵਤ ਧਿਆਨ ਬਡੇ ਬ੍ਰਤਧਾਰੀ॥ ੧੬੦੨॥

Kop malechhan ki pirtna su dudha kari kae sati dhaa kar daari.
Beer pare kahhun baaj mare kahhun jhoom gire gaj bhoo pari bhaari.
Ghoomat hae kahunn ghaaye lage bhat bol sakae nag aye bal haari.
Aasan laaye mano muni raaye lagavat dhiyaan bade bartadhaari. (1602)

ਜੁਧੁ ਇਤੇ ਜਬ ਭੂਪ ਕੀਓ ਤਬ ਨਾਹਿਰ ਖਾਂ ਰਿਸਿ ਕੈ ਅਟਿਕਿਓ।
ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰਿਓ ਜੁ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜਿ ਹੁਤੇ ਮਟਿਕਿਓ।
ਖੜਗੋਸ ਤਿਨੈ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਝਟਕਿਓ ਅਰੁ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਪਟਿਕਿਓ।
ਤਬ ਨਾਹਿਰ ਖਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਕਹਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਭਜਿ ਗਯੋ ਨ ਟਿਕਿਓ॥ ੧੬੦੩॥

Judh ito jab bhoop kiyo tab naahir khan riss kae atikiyo.
Hathiyaar sanbhaar hakaar pariyo ju samaaj mae baaj huto matikiyo.
Khadges tinae geh kesan te jhatkiyo aru bhoomi bhikhae patikiyo.
Tab naahir khan ehk dekh dasaa keh sayaam kahae bhaj gayo na tikiyo. (1603)

ਨਾਹਿਰ ਖਾਂ ਭਜਿ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਖਾਨ ਝੜਾਝੜ ਆਏ।
ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਜਮ ਰੂਪ ਕੀਏ ਨ੍ਰਿਪ ਉਪਰਿ ਧਾਏ।
ਕੋਪਿ ਬਾਨ ਹਨੇ ਇਨ ਕਉ ਇਨ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਬਹੁ ਬਾਨ ਲਗਾਏ।
ਕਿੰਨਰ ਜਛ ਰਹੈ ਉਪਮਾ ਰਨ ਚਾਰਨ ਜੀਤ ਕੇ ਗੀਤ ਬਨਾਏ॥ ੧੬੦੪॥

Naahir khan bhaj gayo jab hi tab hi riss khan jhadajhad aaye.
Sastar sanbhaar sabhae apne jam roop kiye nirap upar dhaaye.
Kop baan hane inn kayu inn hunn nirap kayu bahu baan lagaye.
Kinnar jachh raree upma rann chaaran jeet ke geet banaye. (1604)

ਦੋਹਰਾ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਬਿਕਟਿ ਭਟ ਤਿਉਰ ਚੜਾਏ ਮਾਥਿ।
ਸੀਸ ਕਾਟਿ ਅਰਿ ਕੋ ਦਯੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥਿ॥ ੧੬੦੫॥

Dohra

Khadag singh lakh bikat bhat tiyur chadaye math.
Sees kaati ari ko dayo ekk baan ke saath. (1605)

With great fury, the army of muslims from two groups was reduced to pieces. The warriors had fallen down, somewhere horses were lying dead, while elsewhere the warriors had reeled down and fallen, while at places heavy elephants were lying on the ground. Somewhere the wounded warriors were feeling dizzy they could not speak as their strength had deserted them. It appeared as if a great Muni (ascetic) were sitting in meditation, or great seekers of truth were concentrating in meditation. (1602)

When Raja Kha'rag Singh fought the battle with such force, then Nahar Khan in great fury came in front of him. He attacked getting hold of his weapons and shouting challenge at him, who was trotting his horse with force. Raja Kha'rag Singh, holding him from his hair, threw him on the ground with a sudden jerk. The poet Siam has stated that Nahar Khan, seeing his helpless condition, ran away from the field and could not face him. (1603)

When Nahar Khan had run away, then Jhara'jhar' Khan, getting enraged came forward. He came upon the Raja like a Yama (god of death) (attacked him) by taking up his weapons. The Raja shot many arrows at him, while he also shot many arrows at the Raja. Then Shiva's musicians (Kinar) and demigods were all praise for the warriors and the four worlds were singing songs of victory. (1604)

Couplet

Kha'rag Singh, considering Jha'rajhar Khan, a great warrior, looked at him with a wrinkle on forehead, and with one arrow only cut off his head. (1605)

ਸਵੈਯਾ

ਪੁਨਿ ਖਾਨ ਨਿਹੰਗ ਝੜੰਗ ਭੜੰਗ ਮੁਖ ਢਾਲਨਿ ਕਉ ਧਰਿ ਕੈ।
ਕਰਿ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਮੁਰਾਰ ਪੈ ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰਿ ਕੈ।
ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦਯੋ ਪਲ ਮੈ ਧਰਿ ਮੁੰਡ ਸੁ ਮੀਨਨ ਜਿਉ ਫਰਕੈ।
ਨ ਟਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਹੂੰ ਤੇ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਛਿਤ ਪੈ ਨ ਪਰੇ ਮਰਿ ਕੈ॥ ੧੬੦੬॥

Swaiyya

Pun khan nihang jhadang bhadang chale mukh dhaalan kayu dhari kae.
Kari mae karvaar sanbhaar hakaar muraar pae dhaaye pare ari kae.
Dal maar bidaar dayo pal mae dari mund su meenan jiyo pharkae.
Na tare rann bhoomi hunn te tab layu jab layu chhitt
pae na pare mari kae. (1606)

ਦੋਹਰਾ

ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੀ ਸਰਤਾ ਤਹਾ ਚਲੀ ਮਹਾ ਅਰਿਰਾਇ।
ਮੇਦ ਮਾਸ ਮਜਿਯਾ ਬਹੁਤ ਬੈਤਰੁਨੀ ਕੇ ਭਾਇ॥ ੧੬੦੭॥

Dohra

Saronat ki sarta tahaa chali mahaa ariraaye.
Med maas majiyaa bahut baetruni ke bhaaye. (1607)

ਕਬਿਤੁ

ਮਚਿਯੋ ਰਨ ਦਾਰੁਨ ਦਿਲਾਵਰ ਦਲੇਲ ਖਾਂ ਸਿਚਾਨਨ ਕੀ ਭਾਤਿ ਰਨ ਭੂਮਿ ਝਟਪਟੀ ਸੀ।
ਹਟੀ ਨ ਨਿਪਟ ਖਟਪਟੀ ਸੁਭਟਨ ਹੂੰ ਕੀ ਆਨਨ ਕੀ ਆਭਾ ਤਾ ਕੀ ਲਾਗੈ ਨੈਕੁ ਲਟੀ ਸੀ।
ਭੂਪਤਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਨਿ ਤਾਨਿ ਅਭਿਮਾਨ ਕੈ ਸੰਘਾਰੀ ਸੈਨ ਬਚੀ ਫੂਟੀ ਫਟੀ ਸੀ।
ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਗਜ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਭੂਪ ਮਾਨੋ ਕਰੀ ਭਟ ਕਟੀ ਬਨ ਕਟੀ ਸੀ॥ ੧੬੦੮॥

Kabit

Machiyo rann daarun dilavar dalel khan Sichanani ki bhaati rann bhoomi
jhatpati si.
Hati na nipat khatpati subhtan hunn ki Aanan ki aabhaa taa ki laage naeku lati si.
Bhoopati sanbhaar kae kirpaan paan taan Abhimaan kae sanghaari saen
bachi phhuti phati si.
Kahunn baaj mare kahunn gire gaj bhaare bhaare Bhoop maano kari bhat
kati ban kati si. (1608)

Swaiyya'

Then Nihang Khan and Jharang Bhar'ang Khan, came forward, covering their faces with the shields, wielding their swords and challenging him, attacked the enemy of Mura'ri (Sri Krishna). They destroyed the whole army in no time. The bodies were fluttering in the battle field just like fish (out of water) fluttering. These warriors were not deterred in the battle field, till they fell down dead on the ground. (1606)

Couplet

The blood stream was moving with great noise, and this rivulet was full of fat, flesh and marrow like the vaitarni rivulet. (1607)

Kabit

A fierce battle had raged there, and Dilawar Khan and Daler Khan were swooping like a hawk in the battle field. The rancour (jealousy) between warriors had not lessened a bit even, while the glory of their faces was on the decrease. Raja Kha'rag Singh, then taking out his Sword, started wielding it with great pride and egoism and destroyed the enemy's remaining forces as well. At places the horses were lying dead while elsewhere great elephants were lying on the ground. It appeared that the Raja had killed the warriors like the pruning of the jungle. (1608)

ਦੋਹਰਾ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਖੜਗ ਗਹਿ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ।
ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੀ ਹਨੀ ਜਮਪੁਰਿ ਦਈ ਪਠਾਇ॥ ੧੬੦੯॥

Dohra

Khadag singh tab khadag geh ati chitt kop badaye.
Saen malechhan ki hani jampuri dayi pathaye. (1609)

ਸੋਰਠਾ

ਦੋਇ ਛੂਹਨੀ ਸੈਨ ਜਬ ਮਲੇਛ ਕੀ ਨਿਪ ਹਨੀ।
ਅਉਰ ਸੁਭਟ ਜੇ ਐਨਿ ਚਲੇ ਨਾਮ ਕਬਿ ਦੇਤ ਕਹਿ॥ ੧੬੧੦॥

Sortha

Doye chhuhani saen jab malechh ki nirap hani.
Aayur subhat je aaeni chale naam kabi det kahi. (1610)

ਸਵੈਯਾ

ਭੀਮ ਗਦਾ ਕਰਿ ਭੀਮ ਲੀਏ ਇਖੁਧੀ ਕਟਿ ਸੋ ਕਸਿ ਪਾਰਥ ਧਾਯੋ।
ਰਾਇ ਜੁਧਿਸਟਰ ਲੈ ਧਨੁ ਹਾਥਿ ਚਲਿਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ।
ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਦੋਊ ਸਾਥ ਲੀਏ ਦਲੁ ਜੇਤਕ ਸੰਗ ਹੁਤੋ ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ।
ਐਸੇ ਭਿਰੇ ਬ੍ਰਿਤਰਾਸੁਰ ਸਿਉ ਮਘਵਾ ਰਿਸਿ ਕੈ ਜਿਮ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ॥ ੧੬੧੧॥

Swaiyya

Bheem gadaa kari bheem liye eikhudhi kati so
kasi paarth dhaayo.
Raaye judhiusatarlae dhanu haath chaliyo chitt
mae ati krodh badayo.
Bhraat bali doyu saath liye dal jetak sang huto su bulaayo.
Aaise bhire britarasur siyu maghva riss kae
jim judh machayo. (1611)

Couplet

Kha'rag Singh had taken out his sword with increased fury and killed the forces of outcastes (muslims), sending them to hell. (1609)

Sortha

When the Raja (Kharag Singh) had killed the double faceted army of muslims, then the other warriors moved away to their homes. The poet has detailed names as follows. (1610)

Swaiyya'

Then Bhim Sain taking his huge mace in hand and Arjun, with his quiver tied to his waist, launched a sudden attack, while the king Yudishtra took out his bow and arrows in hand and advanced with increased fury. He moved along with both his brothers and called out his troops also to accompany him and they waged a fierce battle just as Indra had waged a war against Brikasur with great fury. (1611)

ਸੋਰਠਾ

ਮਨ ਮਹਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਸੁਭਟਨ ਸਭੈ ਸੁਨਾਇ ਕੈ।
ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸਮੁਹਾਇ ਬਚਨ ਕਹਤ ਭਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਉ॥ ੧੬੧੨॥

Sortha

Mann meh kop badaaye subhtan sabae sunaaye kae.
Khadag singh samuhaaye bachan kehat bhayo krisan siyu. (1612)

ਖੜਗੋਸ ਬਾਚ ਸਭਨ ਭਟਨ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਪਸਸਿਮ ਸੂਰ ਚੜੈ ਕਬ ਹੂ ਅਰੁ ਗੰਗ ਬਹੀ ਉਲਟੀ ਜੀਅ ਆਵੈ।
ਜੇਠ ਕੇ ਮਾਸ ਤੁਖਾਰ ਪਰੇ ਬਨ ਅਉਰ ਬਸੰਤ ਸਮੀਰ ਜਰਾਵੈ।
ਲੋਕ ਹਲੈ ਧਰੁਆ ਕੋ ਜਲ ਕੋ ਥਲੁ ਹੁਇ ਥਲ ਕੋ ਕਬ ਹੂੰ ਜਲ ਜਾਵੈ।
ਕੰਚਨ ਕੋ ਨਗੁ ਪੰਖਨ ਧਾਰਿ ਉਡੈ ਖੜਗੋਸ ਨ ਪੀਠ ਦਿਖਾਵੈ॥ ੧੬੧੩॥

Khadges Baach Sabhan Bhatan So

Swaiyya

Paschim soor chadae kab huu arr gang bahi ulti jiye aavae.
Jeth ke maas tukhaar pare ban ayur basant sameer jaraave.
Lok halae dharuye ko jal ko thal huye thal ko kab
hunn jal javae.

Kanchan ko nag pankhan dhaari udaae khadges
na peeth dikahave. (1613)

ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਧਨੁ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਲਹਿ ਕੈ ਚਹਿ ਕੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਕਟੇ।
ਇਕ ਧਾਇ ਪਰੈ ਪੁਨਿ ਸਾਮੁਹਿ ਹੈ ਇਕ ਭਾਜਿ ਗਏ ਇਕ ਸੂਰ ਲਟੇ।
ਬਲਬੰਡ ਘਨੇ ਛਿਤ ਪੈ ਪਟਕੇ ਭਟ ਐਸੀ ਦਸਾ ਬਹੁ ਹੇਰਿ ਹਟੇ।
ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੈ ਸੁ ਰਹੇ ਕੇਉ ਬੀਰ ਫਟੇ ਈ ਫਟੇ॥ ੧੬੧੪॥

Yo keh kae dhan ko geh kae leh kae chahi kae bahu beer kate.
Ikk dhaaye parae pun saamuhe haav ikk bhaaji gaye ikk soor late.
Balband ghanè chhit pae patke bhat aaisi dasaa bahu heri hate.
Kabi sayaam bhanae tehh aahav mae su rahe koyu
beer phate ei phate. (1614)

Sortha

Then Kharag Singh, with increased fury came in front of Krishna and spoke like this, which could be heard by other warriors as well. (1612)

Khar'ar Singh then addressed all the warriors -

Swaiyya'

Kharag Singh never shows his back (retreat) in the battle field even though the sun were to rise from the west, the river Ganga were to flow in opposite direction, (this thought may cross your mind) or snow were to fall in the month of Jeth (May/Jue), or the wind in spring were to burn the forest, the Pole Star were to shift its position, the oceans were converted to land or the lands were converted into waters (oceans) or the sume'r mountain were to fly taking up wings, (these impossible things could happen) but (Kharag Singh will ever face the enemy). (1613)

Saying this, the Raja took up his bow and with shooting arrows, he had killed many warriors of the enemy. Some rushed forward to face him, while some others had run away, while some others had changed their position. Many warriors had been thrown on the ground with his strikes. Seeing this situation, many warriors had retreated. The poet Siam has stated that hardly any warriors worth their names were left alive in the battle field. (1614)

ਧਨੁ ਪਾਰਥ ਕੋ ਤਿਹ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਪੁਨਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੀਮ ਗਦਾ ਉ ਗਿਰਾਈ।
 ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਕਰਵਾਰ ਕਟੀ ਕਹੂੰ ਜਾਇ ਪਰੀ ਕਛੁ ਜਾਨਿ ਨ ਜਾਈ।
 ਭ੍ਰਾਤ ਦੋਊ ਅਰੁ ਸੈਨ ਘਨੀ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ਨਿਪ ਉਪਰ ਧਾਈ।
 ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨੈ ਤਿਹ ਕਉ ਤਨ ਫੋਰਿ ਦਈ ਉਹ ਓਰਿ ਦਿਖਾਈ॥ ੧੬੧੫॥

Dhan paarth ko teh kaati dayo pun kaati ka ebheem
 gadaa uu girayi.

Bhoopati ki karvaar kati kahunn jaaye pari kachhu
 jaani naa jayi.

Bhraat doyu arr saen ghani ati ross bhari nirap
 upar dhaayi.

Bhoopati baan hanae teh kayu tan phori dayi ohh
 ori dikhayi. (1615)

ਦੋਹਰਾ

ਸੈਨ ਅਛੂਹਨਿ ਤੁਰਤ ਹੀ ਦੀਨੀ ਤਿਨਹਿ ਸੰਘਾਰਿ।
 ਪੁਨਿ ਰਿਸਿ ਸਿਉ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਅਪੁਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ॥ ੧੬੧੬॥

Dohra

Saen achhuhani turat hi dini teneh sanghaari.
 Pun riss siyu dhaavat bhayo apune sastar sanbhaari. (1616)

ਸਵੈਯਾ

ਏਕ ਚਟਾਕ ਚਪੇਟ ਹਨੈ ਇਕ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਘਾਰੈ।
 ਏਕਨ ਕੇ ਉਰ ਫਾਰਿ ਕਟਾਰਨ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਏਕ ਪਛਾਰੈ।
 ਏਕ ਚਲਾਇ ਦਏ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਏਕੇ ਡਰੇ ਮਰ ਗੈ ਬਿਨੁ ਮਾਰੈ।
 ਪੈਦਲੁ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰ ਦਯੋ ਦੁਹ ਹਾਥਨ ਹਾਥੀਨ ਦਾਤ ਉਖਾਰੈ॥ ੧੬੧੭॥

Swaiyya

Ek chtaak chapet hanae ikk lae kar mae karvaar sanghaare.
 Ekan ke urr phaari kataran kesan te geh ekk pachaare.
 Ek chalaye daye dashunn dis ek dare mar gae bin maare.
 Paedal ko dal maar dayo duh haathan haathin data ukhaare. (1617)

Kha'rag Singh had broken the bow of Arjuna and then cut Bhim Sain's mace into pieces and threw it down. The sword of Yudishtra king was also smitten (cut) and it is not known, where it has been thrown then the two brothers of Yidhishtira alongwith many of his troops, becoming furious with rage launched an attack on the Raja. Then Kharag Singh shot many arrows at them, which had pierced through their bodies to the other side. (1615)

Couplet

He had immediately killed the multi-coloured force and then with great fury and holding his weapons, he penetrated into the enemy forces. (1616)

Swaiyya'

Some of them were killed by slapping them strongly while some others were killed by taking his sword in hand. Some were hit with daggers and their hearts were pierced through while some others were thrown down by pulling them from the hair. Some of them had been thrown to the winds in the ten directions and some had died out of fear without any strike. The infantry had been finished (killed) and both the tusks of elephants had been pulled out with both hands. (1617)

ਪਾਰਥ ਆਨਿ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ।
 ਲਾਗਤ ਹੀ ਅਵਸਾਨ ਗੁਮਾਨ ਗਯੋ ਖੜਗੇਸ ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ।
 ਪਉਰਖ ਪੇਖ ਕੈ ਜੀ ਹਰਿਖਿਓ ਬਲ ਟੇਰ ਨਰੇਸ ਸੁ ਐਸ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਧੰਨ ਪਿਤਾ ਧੰਨ ਵੇ ਜਨਨੀ ਜੁ ਧਨੰਜੈ ਨਾਮ ਜਿਨੋ ਸੁਤ ਜਾਯੋ॥ ੧੬੧੮॥

Paarth aani kamaan gahi tehh bhoopati ko ikk baan lagayo.
 Laagat hi avsaan gumaan gayo khadges mahaa dukh paayo.
 Payurakh pekh kae ji harikhiyo bal ter nares su aais sunayo.
 Dhan pita dhan ve janni ju dhanjae naam jino sut jaayo. (1618)

ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਪਾਰਥ ਸੇ

ਸਵੈਯਾ

ਆਨਨ ਮੈ ਮਸੁ ਭੀਜਤ ਹੈ ਬਰ ਬਾਰਿਜ ਸੇ ਜੁਗ ਲੋਚਨ ਤੇਰੇ।
 ਛੂਟਿ ਰਹੀ ਅਲਕੈ ਕਟਿ ਲਉ ਇਹ ਭਾਤਿ ਮਨੋ ਜੁਗ ਨਾਗ ਕਰੇਰੇ।
 ਆਨੰਦ ਕੰਦ ਕਿਧੋ ਮੁਖ ਚੰਦ ਕਟੇ ਦੁਖ ਫੰਧ ਚਕੋਰਨ ਕੇਰੇ।
 ਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤਿ ਕੈਸੇ ਹਨੋ ਤੁਮ ਦੇਖਿ ਦਇਆ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ॥ ੧੬੧੯॥

Khadges Baach Paarth So

Swaiyya

Aanan mae masu bheejat hae bar baarij se jug lochan tere.
 huthhi rahi alkae kati layu ehh bhaati mano jug naag karere.
 Aanad kand kidho mukh chand kate dukh phand chakoran kere.
 Sundar surat kaise hanõ tum dekhi daiyaa upji jiye mere. (1619)

ਪਾਰਥ ਹਰਿ ਹਸਿਓ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਚਲਿਯੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ।
 ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਲੀਯੋ ਲਲਕਾਰਿ ਪਰਿਓ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰਿਯੋ।
 ਉਤ ਤੇ ਖੜਗੇਸ ਭਯੋ ਸਮੁਹੈ ਅਤਿ ਬਾਨਨ ਕੋ ਦੁਹੂੰ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ।
 ਤਬ ਪਾਰਥ ਸਿਉ ਲਰਬੋ ਤਜਿ ਕੈ ਨਿਪ ਭੀਮ ਕੇ ਉਪਰਿ ਧਾਇ ਪਰਿਯੋ॥ ੧੬੨੦॥

Paarth heri hasiyo suni baen chaliyo mann bheetar kop bhariyo.
 Dhan naan sanbhaar kae pun liyo lalkaar pariyo na rati ku dariyo.
 Utt te khadges bhayo samuhae atti baanan ko duhunn judh kariyo.
 Tab paarth siyu larbo taji kae nirap bheem ke upar
 dhaaye pariyo. (1620)

Then Arjun took up another bow and had shot an arrow at the Raja. With the very strike of the arrow, the Raja had lost all his egoism and consciousness, and he was in great calamity (with pain). Seeing Arjuna's bravery, the Raja (Kharag Singh) was very pleased in his mind and said loudly, Blessed is the father and the mother who had given birth to a person (warrior) called Arjuna. (1618)

**Kha'rag Singh then told Arjuna -
Swaiyya'**

The moustache is sprouting on your face and your both the eyes are like beautiful lotus flowers and your hair are long enough reaching upto your waist like the black snakes (twins). Your face is shining like the moon, giving solace to all, which relieves the pangs of suffering of the black partridge. How could I kill such a handsome person? I am feeling pity for you in my mind on seeing your face. (1619)

Arjun, on seeing Kha'rag Singh and then on hearing his words, laughed and with fury at heart walked away. He took up his bow and arrows in hand and then challenging him, he attacked the Raja, without having any fear. From the other side Kharag Singh also faced him. Both fought fiercely by shooting arrows at each other. Then, leaving Arjuna alone, the Raja attacked Bhim. (1620)

ਤਬ ਭੀਨ ਕੋ ਸਯੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਰੁ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਝ ਛਏ ਹੈ।
 ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੈ ਛਿਤ ਪੈ ਇਕ ਘਾਇਲ ਘਾਇਲ ਆਇ ਖਏ ਹੈ।
 ਏਕ ਗਏ ਭਜਿ ਕੈ ਇਕ ਤੋ ਸਜਿ ਕੈ ਹਥਿਯਾਰਨ ਕੋਪ ਤਏ ਹੈ।
 ਏਕ ਫਿਰੈ ਭਟ ਕਾਪਤ ਹੀ ਕਰ ਤੇ ਛੁਟ ਕੈ ਕਰਵਾਰਿ ਗਏ ਹੈ॥ ੧੬੨੧॥

Tab bheen ko sayandan kaati dayo aru beer ghane rann
 maajh chhaye hae.
 Ghaail ekk parae chhit pae ikk ghaail ghaail aaye khaye hae.
 Ek gaye bha kae ikk ko saji kae hathiyaarn kop taye hae.
 Ek phirae bhat kaapat hi kar te chhut kae karvaari
 gaye hae. (1621)

ਦੋਹਰਾ

ਪੁਨਿ ਪਾਰਥ ਧਨ ਲੈ ਫਿਰਿਓ ਕਸਿ ਕੈ ਤੀਛਨ ਬਾਨ।
 ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਖੜਗੇਸ ਤਨ ਮਨਿ ਅਰਿ ਬਧਿ ਹਿਤ ਜਾਨਿ॥ ੧੬੨੨॥

Dohra

Pun paarth dhan lae phiriyo kasi kae teechhan baan.
 Maarat bhayo khadges tann mani ari badhi hit jaani. (1622)

ਸਵੈਯਾ

ਬਾਨ ਲਗਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕਹੀ ਭੂਪਤਿ ਬਾਤੇ।
 ਕਾਹੇ ਕਉ ਆਗਿ ਬਿਰਾਨੀ ਜਰੈ ਸੁਨ ਰੇ ਮ੍ਰਿਦ ਮੂਰਤਿ ਹਉ ਕਹੇ ਤਾ ਤੈ।
 ਤਾਹੀ ਸਮੇਤ ਹਨੋ ਤੁਮ ਕਉ ਸਿਖਈ ਜਿਹ ਬਾਨ ਚਲਾਨ ਕੀ ਘਾਤੇ।
 ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡਤ ਹੋ ਤੁਝਿ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨਨਿ ਜਾਨਿ ਕੈ ਨਾਤੇ॥ ੧੬੨੩॥

Swaiyya

Baan lagiyo jab hi tehh kayu tab hi riss kae kahi
 bhoopati baatae.
 Kaahe kayu aag biraani jarae sunn re mrid moorati
 hayu kaho taa tae.
 Taahi samet hano tum kayu sikhaayi jeh baan chalaan
 ki ghaatae.
 Jaahu chale greh chaadat ho tujhi sundar naaenan jaani
 kae naate. (1623)

He cut off the chariot of Bhim and killed most of his warriors in the battlefield. Some wounded warriors had fallen on the ground, while some other wounded soliders were fighting with enemy wounded ones. Some of the warriors had fled away from the battle front, while some others, armed with weapons were feeling agitated with rage. Some warriors were trembling with fear, so that their swords had fallen from hands. (1621)

Couplet

Then Arjuna, taking up his bow and placing a pointed arrow in it, turned towards Kha'rag Singh and deciding at heart to kill the enemy, he shot an arrow at the body of Kha'rag Singh. (1622)

Swaiyya'

When the arrow struck him, then Raja, furious with rage, addressed Arjuna, "as to why was he burning his fingers in someone else's fire?" O Raja! Listen! Your appearance is very delicate (beautiful) that is why I am telling you. I shall kill you alongwith your teacher, who had taught you to shoot the arrows. You better go home, as I am leaving you because of your beautiful eyes. (1623)

ਯੋ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਪਾਰਥ ਕਉ ਰਨਿ ਧਾਇ ਪਰਿਓ ਕਰ ਲੈ ਅਸਿ ਪੈਨਾ।
 ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਮਹਾ ਬਲੁ ਧਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰਿਓ ਮਨ ਰੰਚਕ ਭੈ ਨਾ।
 ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਅਵਸਾਨ ਗਏ ਛੁਟ ਕੋਉ ਸਕਿਓ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਨਾ।
 ਮਾਰਿ ਅਨੇਕ ਦਏ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਪਾਨੀ ਹੀ ਪਾਨੀ ਰਟੈ ਕਰਿ ਸੈਨਾ॥ ੧੬੨੪॥

Yo keh bhoopati paarth kayu rann dhaaye pariyo kar lae asi paena.
 Saen nihaari mahaa bal dhaari hakaar pariyo mann ranchak bhae naa.
 Satran ke avsaan gaye chhoot koyuu sakiyo kari aayudh lae naa.
 Maari anek daye rann mae ikk paani hi paani ratae
 kari saena. (1624)

ਦੋਹਰਾ

ਭਜੀ ਸੈਨ ਜਬ ਪਾਡਵੀ ਕਿਸਨ ਬਿਲੋਕੀ ਨੈਨ।
 ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੋ ਯੋ ਕਹੀ ਤੁਮ ਧਾਵਹੁ ਲੈ ਸੈਨ॥ ੧੬੨੫॥

Dohra

Bhaji saen jab paadvi kisan biloki naaen.
 Durjodhan so yo kahi tum dhaavoh lae saen. (1625)

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਆ ਸਜਿ ਕੈ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੈਨ ਸਿਧਾਰਿਓ।
 ਭੀਖਮ ਆਗੈ ਭਯੋ ਸੰਗ ਭਾਨੁਜ ਦੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਿਜ ਸਾਥ ਪਧਾਰਿਓ।
 ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ਸਬੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਪਾਰਿਓ।
 ਆਗੇ ਹੁਇ ਭੂਪ ਲਰਿਓ ਨ ਡਰਿਓ ਸਭ ਕਉ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ
 ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ॥ ੧੬੨੬॥

Swaiyya

Yo sunni kae hari ki batiyaa saji kae durjodhan saen sidhaario.
 Bheekham aagae bhayo sang bhaanuj dronn kirpaa dij
 saath padhariyo.
 Dhaaye pare aarraye sabae tehh bhoopati so ati hi rann paariyo.
 Aage huye bhoop lariyo na dariyo sabh kayu sar ek
 hi ek parhaariyo. (1626)

Thus addressing Arjuan, the Raja holding his sharp sword in hand, pierced through the battle-front. Perceiving the forces, and with a forceful strike, he challenged the enemy and attacked them, without having the slightest fear in mind. The enemy was flabbergasted and none could face him with weapons in hand. The Raja had killed many warriors in the battle. Many were shouting for water only and many were making signs, demanding water (to drink). (1624)

Couplet

When Krishna saw the Pandava army fleeing away with his own eyes, then he told Duryodhan to attack, with his forces. (1625)

Swaiyya'

Thus, listening to Sri Krishna's words, Duryodhana, organising his troops, proceeded for the battle field. Bhisham Pitama was at the head of the forces, alongwith Karun, Daronacharya, and Kirpacharya brahmins. All of them attacked the enemy, shouting war cries, and fought bravely with the Raja. Raja Kha'rag Singh also fought with great valour, without having any fear and shot one arrow at each of them. (1626)

ਤਬ ਭੀਖਮ ਕੋਪ ਕੀਓ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਬਹੁ ਤੀਰ ਚਲਾਏ।
ਆਵਤ ਬਾਨ ਸੋ ਬਾਨ ਕਟੇ ਖੜਗੋਸ ਮਹਾ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਧਾਏ।
ਹੋਤ ਭਯੋ ਜੁਧ ਬਡੋ ਰਿਸਿ ਭੀਖਮ ਕੋ ਨਿਪ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ।
ਤਉ ਲਖਿ ਹੋ ਹਮਰੇ ਬਲ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਜਮ ਕੇ ਬਸਿ ਹੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਏ॥ ੧੬੨੭॥

Tab bheekham kop kiyo mann mae ehh bhoopati pae
bahu teer chalaye.

Aavat baan so baan kate khadges mahaa asi lae kari dhaaye.
Hott bhayo tehh judh bado riss bheekham ko nirap baen sunaye.
Tayu lakhi ho hamre bal kayu jab hi jam ke basi ho
greh jaaye. (1627)

ਦੋਹਰਾ

ਜਤ ਨ ਭੀਖਮ ਜੁਧ ਤੇ ਭੂਪ ਲਖੀ ਇਹ ਗਾਥ।
ਸੀਸ ਕਟਿਓ ਤਿਹ ਸੂਤ ਕੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ॥ ੧੬੨੮॥

Dohra

Bhajat na bheekham judh te bhoop lakhi ehh gaath.
Sees katiyo tehh soot ko ek baan ke saath. (1628)

ਸਵੈਯਾ

ਅਸ੍ਰੁ ਲੈ ਭੀਖਮ ਕੋ ਭਜਿ ਗੇ ਤਬ ਹੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੋਪ ਭਰਿਓ।
ਸੰਗ ਦੋਣ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਬਰ ਲੈ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਜਾਦਵ ਜਾਇ ਪਰਿਓ।
ਧਨੁ ਬਾਨ ਲੈ ਦ੍ਰਉਣ ਹੂੰ ਆਪ ਤਬੈ ਹਠ ਠਾਨਿ ਰਹਿਓ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਡਰਿਓ।
ਕਰਵਾਰਿ ਕਟਾਰਿਨਿ ਸੂਲਨਿ ਸਾਂਗਨਿ ਚਕ੍ਰਨਿ ਕੋ ਅਤਿ ਜੁਝ ਕਰਿਓ॥ ੧੬੨੯॥

Swaiyya

Asav lae bheekham ko bhaji ge tab hi durjodhan kop bhariyo.
Sang dronn ko putar kirpa bar lae barmaakrit jaadav jaaye pariyo.
Dhanu baan lae darunn hunn aap tabae hath thaani
rahiyo nahi naek dariyo.
Karvaari kataarin soolan saangan chakran ko
ati jhoojh kariyo. (1629)

Then Bhisham Pitama, getting furious with rage, shot many arrows at the Raja. The Raja had cut off all his on-coming arrows with his own arrows and advanced wielding his sword. Then a fierce battle was raging and getting enraged the Raja told Bhisham, that "You will realize my prowess only when you will proceed to hell (get killed). (1627)

Couplet

The Raja had realized this that Bhisham Pitama was not likely to flee from the battle front. Thinking of this, the Raja cut off the head of his charioteer with one arrow. (1628)

Swaiyya'

On the death of the charioteer, the horses fled away from the battle field taking away Bhisham, then Duryodhana was filled with great fury. So taking (Ashvasthama) Daronacharya's son, kirpacharya, and Barmakrit Yadava he attacked the Raja (Kha'rag Singh). Then Daronacharya, taking up his bow and arrows, with stubbornness advanced without harbouring any fear. All fought a fierce battle with their weapons like swords, daggers, tridents, bayonets and wheels. (1629)

ਕਾਨ ਜੁ ਬਾਚ ਖੜਗੋਸ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਜਦੁਬੀਰ ਲੀਏ ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੋਸ ਕਉ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ।
ਮਾਰਤ ਹਉ ਹਠਿ ਕੈ ਸਠਿ ਤੋ ਕਹੁ ਕਾ ਭਯੋ ਜੁ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
ਏਕ ਘਰੀ ਲਰਿ ਲੈ ਮਰਿ ਹੈ ਅਬ ਜਾਨਤ ਹਉ ਤੁਯ ਕਾਲ ਹੀ ਆਯੋ।
ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਜਉ ਚਿਤ ਮੈ ਹਰਿ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ॥ ੧੬੩੦॥

Kaan Ju Baach Khadges So

Swaiyya

Tayu hi layu jadubeer liye dhanu Sri Khadges kayu baen sunayo.
Maarat hayu hathi kae sathi to kahu kaa bhayo ju ati judh machaayo.
Ekk ghari lari lae mari hae ab jaant hayu tuye kaal hi aayo.
Chet re chet ajyu chitt mae hari iyu keh kae dhanu baan chalaayo. (1630)

ਦੋਹਰਾ

ਆਵਤ ਸਰ ਸੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਰਿਸਿ ਬੋਲਿਯੋ ਖੜਗੋਸ।
ਮੁਹਿ ਪਉਰਖ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਮਹੇਸ॥ ੧੬੩੧॥

Dohra

Aavat sar so kaati kae riss boliyo khadges.
Muhe payurakh jaant sakal ses sures mahes. (1631)

ਕਬਿਤੁ

ਭਖ ਜੈ ਹਉ ਭੂਤਨ ਭਜਾਇ ਦੈਹੋ ਸੁਰਾਸੁਰ ਸਯਾਮ ਪਟਿਕੈ ਹੋ ਭੂਮਿ ਭੁਜਾ ਅਸਿ ਜੋ ਗਹਉ।
ਭੈਰਵ ਨਚੈ ਹਉ ਭਾਰੀ ਜੁਧਹਿ ਮਚੈ ਹਉ ਪੁਨਿ ਭਾਜ ਹੂ ਨ ਜੈ ਹਉ ਸੁਨਿ ਸਾਚੀ ਹਰਿ ਹਉ ਕਹਉ।
ਕਹਾ ਦ੍ਰਿਣ ਦਿਜ ਕਉ ਸੰਘਾਰਤ ਨ ਲਾਗੈ ਪਲ ਮਾਰੋ ਦਲ ਬਲਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਮ ਰੁਦ੍ਰ ਜੋ ਚਹਉ।
ਰਾਧਿਕਾ ਰਵਨ ਤਵੁ ਤੇਰੇ ਰਨ ਜੁਰੇ ਆਜੁ ਛਤ੍ਰੀ ਖੜਗੋਸ ਹੁਇ ਕੈ ਐਸੇ ਬੋਲ ਹਉ ਸਹਉ॥ ੧੬੩੨॥

Kabit

Bhakh jae hayu bhootan bhajaye dahaeho surasur
Sayaam patikae ho bhoomi bhuja asi jo gahyu.
Bhaerav nacahe hayu bhaari judheh macahe hayu
Pun bhaaj hunn na jae hayu sunn saachi hari hayu kahyu.
Kahaa darunn dij kayu sanghaarat na laagae pal
Maaro dal bali indar jam rudar jo chahyu.
Raadhika ravan tayu tere rann jure aaj
Chhatri khadges huye kae aaiso bol hayu sahyu. (1632)

**Then Krishna told Kha'rag Singh -
Swaiyya'**

Then Sri Krishna, taking his bow, told Kha'rag Singh. "I shall kill you right now. O fool! So what if you have managed to fight for another hour, as you are going to die soon. I know that your death has approached. Even now you may remember your saviour! "Saying this, Sri Krishna shot an arrow from his bow. (1630)

Couplet

After cutting the coming arrow with his arrow, Kha'rag Singh with great fury said, "Even Sheshnag, Indra and Shiva etc. have known my power." (1631)

Kabit

"O Krishna! When I wield my sword, I would chew even the ghosts and make the gods and demons both flee from the battle field and would throw you on the ground by holding you from the arms. I would fight a fierce battle and make Bhairava (diety) dance in the battle field.

O Krishna! Listen! I am telling you the truth, and then you should not run away' (from the battle field). What is the value of brahmin Daronacharya, and it will not take me any time (a moment) to kill him. If I wish (so desire) I could kill Indra, Yama, and Rudra alongwith all their force or power. O Krishna, Radha's lover! Since I am engaged in a battle against you, I Khahag Singh, Kashatriya, am tolerating to hear these coarse words." (1632)

ਛਪੇ ਛੰਦ

ਤਬਹਿ ਦ੍ਰਿਣ ਰਿਸ ਕੋ ਬਢਾਇ ਨਿਪ ਸਉਹੈ ਧਾਯੋ।
ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਿਣ ਤਨ ਭਰੇ ਲਰੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਐਸੇ। ਲਾਲ ਗੁਲਾਲ ਭਰੇ ਪਟਿ ਖੇਲਤ ਚਾਚਰ ਜੈਸੇ।
ਤਬ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਯੋ ਕਹੈ ਧਨਿ ਦਿਜ ਧਨਿ ਸੁ ਭੂਪ ਤੁਅ।
ਜੁਗ ਚਾਰਨ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਕਹੂੰ ਐਸੇ ਜੁਧ ਨ ਭਯੋ ਭਯੋ ਭੂਅ॥ ੧੬੩੩॥

Chhapai Chhand

Tabae darunn riss ko badaye nirap sauhae dhaayo.
Astar satar geh paan bahut bidh judh machayo.
Adhik sarunn tann bhare lare bhat ghaail aaise.
Laal gulaal bhare pati khelat chaachar jaise.
Teb dekhi sabhae sur yo kahae dhani dij dhani sub hoop tuye.
Jug chaarn mae ab layu kahunn aaise judh na bhayo bhuye. (1633)

ਦੋਹਰਾ

ਘੇਰਿਓ ਤਬ ਖੜਗੋਸ ਕਉ ਪਾਡਵ ਸੈਨ ਰਿਸਾਇ।
ਪਾਰਥ ਭੀਖਮ ਭੀਮ ਦਿਜ ਦ੍ਰਿਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੁਰ ਰਾਇ॥ ੧੬੩੪॥

Dohra

Gheriyo tab khadges kayu paadav saen risaaye.
Paarth bheekham bheem dij darunn kirpaa kur raaye. (1634)

ਕਬਿਤੁ

ਜੈਸੇ ਬਾਰ ਖੇਤ ਕਉ ਜੁ ਕਾਲ ਫਾਸ ਚਤੇ ਕਉ ਸੁ ਭਿਛ ਦਾਨ ਦੇਤ ਕਉ ਸੁ ਕੰਕਨ ਜਿਉ ਕਰ ਕੋ।
ਜੈਸੇ ਦੇਹ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਵੇਖ ਸਸਿ ਭਾਨੁ ਕਉ। ਅਗਿਆਨ ਜੈਸੇ ਗਿਆਨ ਕਉ ਸੁ ਗੋਪੀ ਜੈਸੇ ਹਰਿ ਕੋ।
ਜੈਸੇ ਉਡ ਧੂਅ ਕਉ ਸਮੁਦਰ ਜੈਸੇ ਭੂਅ ਕਉ ਸੁ ਤੈਸੇ ਘੇਰਿ ਲੀਨੋ ਹੈ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਰ ਕੋ॥ ੧੬੩੫॥

Kabit

Jaise baar khet kayu ju kaal phaas chet kayu
Su bhichh daan kayu su Kankan jiyu kar ko.
Jaise deh praan kayu parvekh sasi bhaan kayu.
Agiyaan jaise giyaan kayu su gopi hari ko.
Jiyu tadaag aap kayu su malaa jaise jaap kayu.
So pun jaise paap kayu jiyu aal baal tarr ko.
Jaise udh dhuye kayu samudar jaise bhuye kayu
Su taise gheri lino hae khadag singh bar ko. (1635)

Chhapai Chhand

Then Daronacharya, greatly agitated with fury, came in front of Kha'rag Singh (Raja) and fought a fierce battle, armed with various weapons and protective cover. Both the warriors fought a dreaded battle, so that both the warriors were drenched in blood (in blood bath), their dresses were turned into red-coloured clothes, as if their clothes were drenched in red colour while playing holi, (by throwing coloured waters). All the gods, seeing this scene, have stated that both the brahmins (Daronacharya and Kirpacharya) and Raja Kha'rag Singh were really blessed, as such a blood battle had not been fought on the Earth so far before. (1633)

Couplet

Then the Pandava forces getting furious with rage, including Arjuna, Bhisham Pitama, Bhim Sain, Daronacharya Kirpacharya and Daryodhana encircled Kha'rag Singh. (1634)

Kabit

They surrounded the Raja jointly as the barbed wire surrounds the field, meditation surrounds the noose of death, the beggars encircle the donor, the bracelets cover the hand or the body covers the soul, the family surrounds the sun and moon, the ignorance surrounds the knowledge, and the milkmaids have surrounded Krishna or the tank surrounds water, the rosary surrounds the meditation, the sins surround the virtuous deeds, and the round creeper encircles the tree, the stars surround the Pole Star (Dharuv) or the oceans surround the Earth. Similarly all the warriors had surrounded Kha'rag Singh, the great warrior. (1635)

ਸਵੈਯਾ

ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਖੜਗੋਸ ਜਬੈ ਤਬ ਹੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ।
ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਜੁਧਿਸਟਰ ਭੀਖਮ ਅਉਰ ਹਲੀ ਹਲੁ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਹੈ।
ਭਾਨੁਜ ਦੁਉਣ ਜੁ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਅਰਿ ਓਰਿ ਗਯੋ ਹੈ।
ਅਤ੍ਨ ਲਾਤਨ ਮੂਨਕ ਦਾਤਨ ਕੋ ਤਹਾ ਆਹਵ ਹਤ ਭਯੋ ਹੈ॥ ੧੬੩੬॥

Swaiyya

Gheri layo khadges jabae tab hi durjodhan kop bhayo hae.
Paarth bheem judhisatar bheekham ayur hali hal paan layo hae.
Bhaanuj darunn ju ayur kirpaa su kirpaan laye ari ori gayo hae.
Atran iaatan muukan daatan ko tahaa aahav hott
bhayo hae. (1636)

ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੋਸ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕਈ ਅਰਿ ਕੋਟਿ ਸੰਘਾਰੇ।
ਬਾਜ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਗਿਰੇ ਗਜਰਾਜ ਗਿਰੇ ਸਿਰਿ ਸੇ ਧਰਿ ਕਾਰੇ।
ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੇ ਤਰਫੈ ਸੁ ਮਨੋ ਕਰਸਾਯਲ ਸਿੰਘ ਬਿਡਾਰੇ।
ਏਕ ਬਲੀ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋ ਅਰਿ ਲੋਥ ਪਰੀ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਉਤਾਰੇ॥ ੧੬੩੭॥

Sri Khadges layo dhanu baan sanbhaar kayu ari koti sanghaare.
Baaj pare kahunn taaj gire gajraaj gire giri se dhari kaare.
Ghaail ek pare tarchhae su mano karsaayal singh bidaare.
Ek bali karvaaran so ari loth pari teh moond
uataare. (1637)

ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਉਤਾਰੇ।
ਫੇਰਿ ਲਈ ਜਮਧਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰ ਕੇ ਸਤ੍ਨ ਕੇ ਉਰ ਫਾਰੇ।
ਘਾਇ ਏਕ ਗਿਰੇ ਰਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਜਗਦੀਸ ਸੰਭਾਰੇ।
ਤੇ ਵਹ ਮੋਖ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ਭਵ ਕੋ ਤਰ ਕੈ ਹਰਿ ਲੋਕਿ ਪਧਾਰੇ॥ ੧੬੩੮॥

Bhoopati baan kamaan gahi jadubeeran ke abhimaan utaare.
Pheri layu jamdhaari sanbhaar hakaar ke satran ke urr phaare.
Ghaaye ek gire rann mae apne mann mae jagdees sanbhaare.
Te veh mokh bhaye tab hi bhav ko tar kae hari loki
padhaare. (1638)

Swaiyya'

When Kha'rag Singh was encircled by them, Darondhana got furious with rage. Even Arjuna, Bhim Sain, Yudhishtira, Bhisham Pitama were enraged and Balram took up his hoe. Karun, Daronacharya, Kirpacharya advanced towards the enemy with their swords in hand and the fighting took a turn using weapons, legs, fists and teeth even. (1636)

Sri Kha'rag Singh took up his bow, and killed many of the enemy warriors. Somewhere horses were lying dead, at places the crowns of heads were lying, and at places black elephants like huge mountains were lying on the ground. Some wounded soliders were pining (in pain) as if the black deer was killed by the lion. Some warriors had removed the heads of corpses even with their swords. (1637)

Raja Kha'rag Singh, using his bow and arrows had completely annihilated the egoism (prestige) of Yadava warriors, then he took up his death-like weapon and pierced the chests of the enemy. Some warriors had fallen, being wounded, in the battle field and were praying to the Lord (in mind). As a result, they had attained Salvation, and had gone to the heavens having swum the ocean of life. (1638)

ਦੋਹਰਾ

ਨਿਪਟ ਸੁਭਟ ਚਟਪਟ ਕਟੇ ਖਟਪਟ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ।
ਸਟਪਟ ਜੇ ਭਾਜੇ ਤਿਨਹੁ ਪਾਰਥ ਕਹਿਓ ਸੁਨਾਇ॥ ੧੬੩੯॥

Dohra

Nipat subhat chatpat kate khatpat kahi na jaaye.
Satpat je bhaaje tinhu paarth kahiyo sunaye. (1639)

ਸਵੈਯਾ

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੈ ਕਾਜ ਕੋ ਆਜ ਕਰੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਨਾਹਿ ਟਰੋ।
ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਲਲਕਾਰਿ ਪਰੋ।
ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਰਹੋ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਹਥਿਯਾਰ ਧਰੋ।
ਤੁਮ ਤੋ ਕੁਲ ਕੀ ਕਛੁ ਲਾਜ ਕਰੋ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਲਰੋ ਨ ਡਰੋ॥ ੧੬੪੦॥

Swaiyya

Sri brijraaj kae kaaj ko aaj karo sabh hi bhat naahi taro.
Dhanu baan sanbhaar kae paanan mae ari bhoopati kayu
lalkaari paro.
Mukh te mili maar hi maar raro apuno apuno hathiyaar dharo.
Tum to kul ki kachhu laaj karo khadges ke sangi
laro na daro. (1640)

ਭਾਨੁਜ ਕੋਪ ਭਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਹਠਿ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ।
ਚਾਪ ਚਢਾਇ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਸਰ ਯੋ ਤਬ ਹੀ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ।
ਆਯੋ ਹੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਨਿਪ ਤਉ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ।
ਭੂਪਤਿ ਹਾਥਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕਹਿਓ ਮੁਖ ਤੇ ਸਮਝਾਓ॥ ੧੬੪੧॥

Bhaanuj kop bhayo chitt mae tehh bhoopati ke hathi
saamuhe dhaayo.
Chaap chadaye layo kar mae sar yo tab hi ikk baen sanayo.
Aayo hae kehar ke mukh mae mrig aaise kahiyo nirap
tayu suni paayo.
Bhoopati haath layo dhan baan sanbhaar kahiyo
mukh te samjhaayo. (1641)

Couplet

The warriors, who were simply brave, were cut into pieces (by the enemy) very soon. We cannot even think of that battle; but those, who were running away, were addressed by Arjuna (like this). (1639)

Swaiyya'

O Brave Men! Complete the work of Sri Krishna to day itself, and do not retreat at all. Take up your bows and arrows, attack Raja Kha'rag Singh by challenging him. By joining together, all of you should shout, "Kill the enemy" and take up your weapons for the battle. You should try to sustain the prestige of your clan and fight with Kha'rag Singh without having any fear at heart. (1640)

Karun became excited with rage, and came in front of the Raja. Holding his bow in hand he put (fixed) an arrow in the bow and stretching it spoke these words, "The deer has come in the mouth of lion." When he said these words, the Raja heard it. Then the Raja, taking his bow and arrows in hand, tried to make him realize by saying this. (1641)

ਭਾਨੁਜ ਕਾਹੇ ਕਉ ਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਹੁ ਭਲੋ ਦਿਨ ਕੋਇਕ ਜੀਜੋ।
 ਖਾਤ ਹਲਾਹਲ ਕਿਉ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਜਾਇ ਕੈ ਧਾਮੁ ਸੁਧਾ ਰਸੁ ਪੀਜੋ।
 ਯੋ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨਿਓ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ਜੁਧਹਿ ਕੋ ਫਲੁ ਲੀਜੋ।
 ਲਾਗਤਿ ਬਾਨ ਗਿਰਿਓ ਮੁਰਛਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰਿਨਿ ਗਿਰਿਓ ਸਗਰੋ ਅੰਗ ਭੀਜੋ॥ ੧੬੪੨॥

Bhaanuj kaahe kayu jhoojh maro greh jaahu bhalo din koik jijo.
 Khaat halahal kiyu apne kari jaaye kae dhaam sudha rasu peejo.
 Yo keh bhoopat baan haniyo mukh te kahiyo judh ko phal lijo.
 Laagat baan giriyo murchhaye kae sarun giriyo sagro
 ang bhijo. (1642)

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਭੀਮ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਪਾਰਥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਧਨ ਧਾਯੋ।
 ਭੀਖਮ ਦੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਹਦੇਵ ਸੁ ਭੂਰਸ੍ਵਾ ਮਨਿ ਕੋਪਿ ਬਢਾਯੋ।
 ਸ੍ਰੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਰਾਇ ਜੁਧਿਸਟਰ ਸ੍ਰੀ ਬਿਜ ਨਾਇਕ ਲੈ ਦਲੁ ਆਯੋ।
 ਭੂਪ ਕੇ ਤੀਰਨ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਬਰ ਬੀਰਨ ਤਉ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੋ॥ ੧੬੪੩॥

Tayu hi layu bheem gadaa geh kae pun paarth lae kar mae
 dhan dhaayo.

Bheekham dron kirpaa sehdev su bhoorsarvaa mani
 kop badaayo.

Sri Durjodhan raaye judhisatar sri bij naaik lae dal aayo.

Nhoop ke teeran ke darr te bar beeran tayu mann mae
 darr paayo. (1643)

ਤਉ ਲਗਿ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਆਪ ਕ੍ਰਪਿਯੋ ਸਰ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਇਕ ਮਾਰਿਓ।
 ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੋ ਤਾਨ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸਾਰਥੀ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ।
 ਭੂਪਤਿ ਆਗੇ ਹੀ ਹੋਤ ਭਯੋ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਤੇ ਨ ਟਰਿਓ ਪਗ ਟਾਰਿਓ।
 ਸੂਰ ਸਰਾਹਤ ਭੇ ਸਭ ਹੀ ਜਸੁ ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ॥ ੧੬੪੪॥

Tayu lagi sripati aap kupiyo sar bhoopat ke urr mae ikk maariyo.

Ek hi baan ko taan tabae teh saarhi ko partiang parhaariyo.

Bhoopat aage hi hott bhayo rann bhoomeh te naa tariyo pag taariyo.

Soor saraahat bhe sabh hi jasu yo mukh te kabi
 sayaam uchaariyo. (1644)

O Karuna! Why do you lose your life by fighting with me? It would be better for you to go home and live longer for sometime more. Why do you want to take poison, with your hands? Go home and enjoy the nectar rather! saying these words, the Raja then shot an arrow and said, "Now take the fruits of your fight (battle) against me." With the striking of the arrow Karuna fell down unconscious and with the blood oozing from the body, the whole body was drenched in blood. (1642)

By that time Bhim with his mace, and Arjuna with his bow in hand, came there for attack. Bhisham Pitama, Daronacharya, Kirpacharya, Sehdev and Bhursharva also got enraged and came there followed by Raja Yudishtra and Sri Krishna alongwith their forces. Even the greatest warriors had inherited a certain fear in the mind due to the fear of Raja's ability to shoot arrows. (1643)

By that time Sri Krishna also became furious with rage, and shot an arrow at the chest of the Raja. By a second arrow he managed to cut the hands of the charioteer but the Raja continued to advance forward without having any fear and never retraced his steps or retrated from the battle field. All the warriors were all praise for him, and even poet Siam has praised his bravery like this. (1644)

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਆਨਨ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਨਿਪ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ।
ਛੂਟ ਰਹੀ ਅਲਕੈ ਕਟਿ ਲਉ ਉਪਮਾ ਮੁਖ ਕੀ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ।
ਚਾਰੁ ਦਿਪੈ ਅਖੀਆਨ ਦੋਊ ਉਪਮਾ ਨ ਕਛੂ ਇਨ ਤੇ ਅਧਿਕਾਈ।
ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਤੁਮ ਕਉ ਹਰਿ ਛਾਡਤਿ ਲੈਹੁ ਕਹਾ ਹਠਿ ਠਾਨਿ ਲਰਾਈ॥ ੧੬੪੫॥

Sri hari ko avilok kae aanan iyu keh kae nirap baat sunayi.
Chhot rahi alkae kati layu upma mukh ki barni nahi jaayi.
Chaarū dipae akhiyaan doyu upma na kachhu inni te adhikaayi.
Jaahu chalet um kayu hari chadat laehu kaha hathi
thaani larauī. (1645)

ਧਨ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਬਹੁਰੋ ਹਮਰੀ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ।
ਕਿਉ ਹਠਿ ਠਾਨਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਮ ਸਿਉ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਆਹਵ ਕੀਜੈ।
ਮਾਰਤ ਹੋ ਤਬ ਤੋਹਿ ਨ ਛਾਡਤ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਅਬ ਲਉ ਨਹੀ ਛੀਜੈ।
ਮਾਨ ਕਹਿਓ ਹਮਰੋ ਪੁਰ ਕੀ ਕਜਰਾਰਨਿ ਕੋ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਦੁਖ ਦੀਜੈ॥ ੧੬੪੬॥

Dhanu baan sanbhaar kahiyo bahuro hamri batiya hari ju sunn lijae.
Kiyu hathi thaani ayodhan mae ham siyu samuhaaye kae aahav kijae.
Maarat ho tab tohi na chaadat jaahu bhale ab layu nahi chhijae.
Maan kahiyo hamro pur ki kajraaran ko na birtha
dukh dijae. (1646)

ਹਉ ਹਠ ਠਾਨਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਘਨੇ ਰਨਬੀਰ ਨਿਬੇਰੇ।
ਕਾ ਕੇ ਕਹੇ ਹਮ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸਮੁਹਾਇ ਭਯੋ ਨ ਫਿਰਿਓ ਰਨ ਹੇਰੇ।
ਮਾਰੋ ਕਹਾ ਅਬ ਤੋ ਕਹੁ ਹਉ ਕਰੁਨਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜੀਯ ਆਵਤ ਮੇਰੇ।
ਤੇ ਕਉ ਮਰਿਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਮਰਿ ਜੈ ਹੈ ਸਖਾ ਹਰਿ ਜੇਤਕ ਤੇਰੇ॥ ੧੬੪੭॥

Hayu hath thaani ayodhan mae ghan sayaam ghane rannbeer nibere.
Kaa ke kahe ham so hari ju samuhaaye bhayo na phiriyo rann here.
Maaro kaha ab to kahu hayu karuna ati hi jiye aavat mere.
To kayu mariyo suni kae chin mae mari jae hae sakhha
hari jetak tere. (1647)

On seeing Krishna's face, the Raja said like this. "O Krishna! Your tresses of hair are long enough upto your waist, and their praise cannot be described, while your eyes are shining beautifully, and there is none other worthy of such praise. O Krishna! You better go away from here, as I will let you go safely. What will you gain by fighting with a stubborn attitude?" (1645)

The Raja, taking up his bow and arrows, again said, "O Krishna! Listen to my talk. Why do you take up cudgels against me confronting me in the battle field? I will kill you right now, and shall not spare you. It would be better, if you were to go home, as nothing has been lost so far. You better take my advice, and do not make the beautiful women of the town suffer in your absence unnecessarily." (1646)

"O Krishna! I have already done to death most of the warriors due to my stubborn attitude. O Krishna! On whose bidding have you decided to confront me in the battle and seeing my expertise in fighting, you have not cared to withdraw? Now what for should I kill you? I am feeling great pity for you. O Krishna! On hearing about your demise, all your friends will also give up their lives. (1647)

ਹਰਿ ਇਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ਰਿਸਿ ਕੈ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ।
ਆਵਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਘਟਿਕਾ ਜੁਗ ਬਾਨਨ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਗਿਰਾਵਤ ਭਯੋ ਨਿਪ ਕਉ ਨਿਪ ਹੂੰ ਰਥ ਤੇ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ।
ਕਉਤਕ ਹੇਰਿ ਸਰਾਹਤ ਤੇ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਨਿਪ ਕੋ ਜਸੁ ਗਾਯੋ॥ ੧੬੪੮॥

Hari iyu sunn kae dhanu baan layo riss kae khadges ke saamuhe dhaayo.
Aavat hi kabi sayaam bhanae gahtika jug baanan judh machayo.
Sayaam giraavat bhayo nirap kayu nirap hunn rath te hari bhoomi giraayo.
Kayutak heri saraahat bhe bhat Sri Hari ko nirap ko jasu gaayo. (1648)

ਇਤਿ ਸਯਾਮ ਚਢਿਯੋ ਰਥ ਆਪਨ ਪੈ ਰਥ ਪੈ ਉਤ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਚਢਿਓ।
ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਮਯਾਨਹੁ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਢਿਓ।
ਸੁ ਘਨੇ ਦਲ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੋ ਰਿਸਿ ਤੇਜ ਕੀ ਪਾਵਕ ਸੰਗ ਡਢਿਓ।
ਧੁਨਿ ਬੇਦ ਕੀ ਅਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਮਾਨਹੁ ਪਾਰਥ ਸਾਥ ਪਢਿਓ॥ ੧੬੪੯॥

Itt sayaam chadiyo rath aapan pae rath pae utt Sri Khadges chadiyo.
Ati kop badaye maha chitt mae tehh mayanaoh te karavar kadiyo.
Su ghano dal pandu ke putran ko riss tej ki paavak sang dadiyo.
Dhuni bed ki astran sastran ki bhidhi maanoh paarth
saath padियो. (1649)

ਸ੍ਰੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੇ ਦਲ ਕੋ ਲਖਿ ਭੂਪ ਤਬੈ ਅਤਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ।
ਬਾਕੇ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਤਹ ਬੀਰ ਘਨੇ ਤਬ ਹੀ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਏ।
ਭੀਖਮ ਦ੍ਰਉਣ ਤੇ ਆਦਿਕ ਸੂਰ ਭਜੇ ਰਣ ਮੈ ਨ ਕੋਊ ਠਹਰਾਏ॥ ੧੬੫੦॥

Sri Durjodhan ke dal ko lakh bhoop tabae ati baan chalaye.
Bake kiye birthi the beer ghane tab hi jam dhaami pathaaye.
Bheekham darunn te aadik soor bhaje rann mae na koyu thehraaye.
Jeet ki aas taji bahuro khadges ke saamuhe naahin aaye. (1650)

ਦੋਹਰਾ

ਦ੍ਰਉਣਜ ਭਾਨੁਜ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਜਿ ਗਏ ਨ ਬਾਧੀ ਧੀਰ।
ਭੂਰਸ੍ਵਾ ਕੁਕਰਾਜ ਸਬ ਟਰੇ ਲਖੀ ਰਨ ਭੀਰ॥ ੧੬੫੧॥

Dohra

Darunaj bhaanuj kirpa bhaji gaye na bhaadi dheer.
Bhoorsarvaa kurraaj sab lakhi rann bheer. (1651)

On hearing such words, Sri Krishna took up his bow and arrows and with great fury confronted Raja Kha'rag Singh. The poet Siam has stated, that on coming there a fierce battle ensued for about six hours with shooting of arrows. Sri Krishna had felled (thrown) the Raja on the ground and the Raja threw Krishna out of his chariot and on to the ground. On seeing this wonderful scene, the warriors were praising both the brave men and sang their praises. (1648)

Then Sri Krishna rode on his chariot while Kha'rag Singh also rode his chariot. With both of them getting furious with rage, they unsheathed their swords. A great force of the Pandava sons was agitated with wrathfulness. The sounds produced by the use of various weapons was just like the recitation of Vedas which was being recited by Arjuna according to certain principles. (1649)

On seeing the forces of Daryodhana, the Raja shot many arrows, and many mighty warriors had been sent to heavens (killed). Bhisham Pitama and Daronacharya etc. had fled from the battle and none could dare to face the Raja squarely. Then all of them left all hopes of a victory and none came forward to confront the Raja. (1650)

Couplet

The son of Daronacharya, (Asthothama) and Kirpacharya had run away from there and none was left with enough perseverance to continue fighting. Kursarva and Daryodhana seeing the devastation of battle front, also retracted from there. (1651)

ਸਵੈਯਾ

ਭਾਜੇ ਸਬੈ ਲਿਖ ਕੈ ਸੁ ਜੁਧਿਸਟਰਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੇ ਤਟਿ ਐਸੇ ਉਚਾਰਿਓ।
ਭੂਪ ਬਡੇ ਬਲਵੰਤ ਕਿਪਾਨਿਧਿ ਕਾਹੂੰ ਤੇ ਪੈਗ ਟਰਿਓ ਨਹੀ ਟਾਰਿਓ।
ਭਾਨੁਜ ਭੀਖਮ ਦੁਉਣ ਕਿਪਾ ਹਮ ਪਾਰਬ ਭੀਮ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਿਓ।
ਸੋ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਟਰੈ ਰਨ ਤੇ ਹਮ ਹੂੰ ਸਬ ਹੂੰ ਪ੍ਰਭ ਪਉਰਖ ਹਾਰਿਓ॥ ੧੬੫੨॥

Swaiyya

Bhaaje sabae likh kae su judhisatar Sri Pati ke tati aaise uchaariyo.
Bhoop bado balvant kirpaanidhi kaahun te paaeg tariyo nahi taariyo.
Bhaanuj bheekham darunn kirpaa ham paarth bheem ghano rann paariyo.
So neh naaeku tarae rann te ham hunn sab hunn prabh
payurakh haariyo. (1652)

ਭੀਖਮ ਭਾਨੁਜ ਅਉ ਦੁਰਜੋਧਨ ਭੀਮ ਘਨੋ ਹਠਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਮੁਸਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਸਾਤਕਿ ਕੋਪ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮਾਝ ਬਢਾਯੋ।
ਹਾਰ ਰਹੇ ਰਨਧੀਰ ਸਬੈ ਅਬ ਕਾ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਆਯੋ।
ਭਾਗਤ ਪੈਗੁ ਨ ਸੋ ਰਨ ਤੇ ਤਿਹ ਸੋ ਹਮਰੋ ਸੁ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਯੋ॥ ੧੬੫੩॥

Bheekham bhaanuj ayu durjodhan bheem ghano
hathi judh machayo.
Sri Musli barmaakrit satik kop ghano chitt maajh badayo.
Haar rahe ranndheer sabae ab ki prabh ju tumre mann aayo.
Bhaagat paeg na so rann te tehh so hamro su kachhu
na basayo. (1653)

ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਗਨ ਦੇਵ ਤਿਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨਿਪ ਉਪਰ ਧਾਏ।
ਤੇ ਸਬ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਬਲੀ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਹਕਾਰਿ ਲਗਾਏ।
ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹੈ ਇਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਤਜਿ ਜੁਧ ਪਰਾਏ।
ਏਕ ਲਰੇ ਤੇ ਡਰੇ ਬਲਵਾਨ ਨਿਦਾਨ ਸੋਊ ਨਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ॥ ੧੬੫੪॥

Rudar te aadi jite gan dev tite mili kae nirap upar dhaaye.
Te sab aavat dekh bali dhanu taan kae baan hakaar lagaye.
Ek gire ghaail haav ekk traas bhare taji judh paraaye.
Ek lare na dare balvaan nidaan soyu nirap maar
giraaye. (1654)

Swaiyya'

On seeing all the warriors fleeing from there, Yudistra went upto Sri Krishna and said, "O Lord-benefactor! Raja Kha'rag Singh was a great powerful warrior and could not be repulsed by anyone. Karuna, Bhisham Pitama, Daronacharya, Kriopacharya, Arjun and Bhim Sain etc. had fought a great battle, but he could not be repulsed a bit. Instead O Lord! Our strength had given way (but he was unmoved). (1652)

Bhisham, Karuna and Duryodhana, and Bhim Sain had fought a fierce battle. Sri Balbhdar, Barmakrit, and Indra (Satak) were furious with rage at heart, and all the warriors had failed. "O Lord! Now what do you think about him?" He does not retrace even a step back wards. We cannot face him in any case." (1653)

All the gods including Rudra and their forces had attacked the Raja, but he had fought with great valour and shot many arrows by stretching his bow and challenging them all. Many of them had got wounded and fallen there while many others had fled away, out of fear, from the battle field. Many had fought bravely without having any fear but were finally killed by the Raja. (1654)

ਜੀਤਿ ਸੁਰੇਸ ਧਨੇਸ ਖਰੇਸ ਗਨੇਸ ਕੋ ਘਾਇਲ ਕੈ ਮੁਰਛਾਯੋ।
 ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਜਲੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਪਰਾਯੋ।
 ਬੀਰ ਮਹੇਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਏਕ ਨ ਆਯੋ।
 ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਆਵਤ ਜੋ ਸੁ ਚਪੇਟ ਸੋ ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੧੬੫੫॥

Jiti sures dhanes khages ganes ko ghaail kae murchhayo.
 Bhoomi pariyo bisanbhaari nihaar jales dines nises parayo.
 Beer mahes te aadik bhaaj gaye ehh saamuhe ek na aayo.
 Kop kirpaanidhi aavat jo su chapet so maar kae
 bhoomi giraayo. (1655)

ਦੋਹਰਾ

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਰਿ ਏ ਕਹੀ ਬਾਤ ਕੋ ਤਾਤ।
 ਤਿਹੀ ਸਮੈ ਸਿਵ ਜੂ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮੇ ਸਿਉ ਮੁਸਕਾਤ॥ ੧੬੫੬॥

Dohra

Sri hari siyu hari ee kahi baat dharma ke taat.
 Tihi samae siv ju kahiyo barhame siyu muskaat. (1656)

ਸਵੈਯਾ

ਆਪਨ ਸੋ ਸਬ ਹੀ ਭਟ ਜੂਝਿ ਰਹੈ ਕਰ ਕੈ ਨ ਮਰੈ ਨਿਪ ਮਾਰਿਓ।
 ਤਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸਿਉ ਸਿਵ ਜੂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਓ।
 ਸਕ੍ ਜਮਾਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਹਮ ਹੂੰ ਇਨ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਪਾਰਿਓ।
 ਏ ਤੇ ਨਹੀ ਬਲ ਹਾਰਤ ਰੰਚਕ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕਨਿ ਕੋ ਦਲੁ ਹਾਰਿਓ॥ ੧੬੫੭॥

Swaiyya

Aapan so sab hi bhat joojhi rahae kar kae na
 marae nirap maariyo.
 Tayu chaturaanan siyu siv ju kabi sayaam kahae
 ehh bhaat uchaariyo.
 Sakar jamadik beer jite ham hunn inn so ati
 hi rann paariyo.
 Ee to nahi bal haarat ranchak chaudahunn lokan
 ko dal haariyo. (1657)

Even Indra, Kuber and Grauda had been won over (defeated) while Ganesh had been wounded and fallen unconscious. On seeing Ganesh having fallen on the ground, Varuna, the sun and moon had all given the slip and none could dare to face him any more in the battle. Whosoever came forward with rage to fight, was slapped down (thrown) on the ground by the Raja benevolent. (1655)

Couplet

Then Sri Krishna told the (son of Religion) Yudishtra in a low tone, and that time Shiva also told Brahma with a laugh. (1656)

Swaiyya'

All our warriors had been fighting fiercely but the Raja could not be killed by anyone. The poet Siam has stated that Shiva then told Brahma like this (that time) "Indra and Yama etc. alongwith all our warriors and all of us had fought a great battle against him, but his strength had not reduced a bit even (he could not be cowed down), whereas all the forces of the four worlds had been defeated. (1657)

ਦੋਹਰਾ

ਦੋਊ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ਇਤ ਪੰਕਜ ਪੂਤ ਤਿਨੈਨ।
ਉਤ ਰਵਿ ਅਸਤਾਚਲਿ ਗਯੋ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਭਈ ਰੈਨ॥ ੧੬੫੮॥

Dohra

Doyu karat beechaar itt pankaj poot trinaaen.
Utt ravi astaachali gayo sasi pargtiyo bhayi raen. (1658)

ਚੌਪਈ

ਦੋਊ ਦਲ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕੁਲਾਨੇ। ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਸੋ ਤਨ ਮੁਰਝਾਨੇ।
ਅਰ ਤੇ ਲਰਤੇ ਹੈ ਗਈ ਸਾਝ। ਰਹਿ ਗਏ ਤਾ ਹੀ ਰਨ ਕੇ ਮਾਝ॥ ੧੬੫੯॥

Chopaiee

Doyu dal ati ki akulaane. Bhookj piyaas so tann murjhaane.
Arr te larte haav gayi saanj. Reh gaye taa hi
rann ke maajh. (1659)

ਭੋਰ ਭਯੋ ਸਭ ਸੁਪਟ ਸੁ ਜਾਗੇ। ਦੁਹ ਦਿਸ ਮਾਰੂ ਬਾਜਨ ਲਾਗੇ।
ਸਾਜੇ ਕਵਚ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਧਾਰੇ। ਬਹੁਰ ਜੁਧ ਕੇ ਹੋਤ ਸਿਧਾਰੇ॥ ੧੬੬੦॥
Bhor bhayo sabh subhat su jaage.duh dis maaru baajan laage.
Saaje kavach sastar kari dhaare.bahur judh ke
het sidhaare. (1660)

ਸਵੈਯਾ

ਸਿਵ ਕੌ ਜਮ ਕੌ ਰਵਿ ਕੌ ਸੰਗਿ ਲੈ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਨੰਦ ਚਲਿਯੋ ਰਨ ਧਾਨੀ।
ਮਾਰਤ ਹੋ ਅਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੋ ਹਰ ਕੋ ਹਰਿ ਭਾਖਤ ਯੋ ਮੁਖ ਬਾਨੀ।
ਸਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਘਨੇ ਉਮਡੇ ਭਟ ਪਾਨਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨਿ ਤਾਨੀ।
ਆਇ ਭਿਰੇ ਖੜਗੋਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਅਸੰਕ ਭਏ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਮਾਨੀ॥ ੧੬੬੧॥

Swaiyya

Siv ko jam ko ravi ko sang lae basudev ko nand chaliyo rann dhaani.
Maarat ho ari kae ari ko har ko hari bhaakhat yo mukh baani.
Sayaam ke sang ghane umde bhat paanan baan kamanan taani.
Aaye bhire khadges ke sang asank bhaye kachhu sank na maani. (1661)

Couplet

On one side Brahma and Shiva were pondering, whereas on the otherside the sun had gone down the Astrachal mountain (had set) and the moon was shining as the night had fallen. (1658)

Chopaiee

Both the forces of soliders got stupefied and their bodies had got withered with hunger and thirst. The fighting with the enemy had continued till evening and all the troops were left in the battle field. (1659)

As the day dawned, all the warriors had woken up and the war drums were sounded from both the sides. The warriors had woken up and the wardrums were sounded from both the sides. The warriors had worn the coats of mail (protective cover) and had taken up their weapons in hand, and then they proceeded to the battle field. (1660)

Swaiyya'

The son of Basudev (Sri Krishna) alongwith Shiva, Yama and the sun moved towards the battle field. Sri Krishna told Shiva these words, "I will kill the enemy soon in the battle field. Many warriors had accompanied Krishna to the battle field, who had bows and arrows in their hands. On coming there they started fighting with Kha'rag Singh. They were not bothered at all and did not have any reservations or worries at heart. (1661)

ਗਿਆਰਹ ਘਾਇਲ ਕੈ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰਨਿ ਕੇ ਰਥ ਕਾਟੇ।
 ਘਾਇ ਕੀਯੋ ਜਮ ਕੋ ਬਿਰਥੀ ਬਸੁ ਆਠਨ ਕਉ ਲਲਕਾਰ ਕੇ ਡਾਟੈ।
 ਸਤ੍ਰ ਬਿਮੁੰਡਤ ਕੀਨੇ ਘਨੇ ਜੁ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਰਿਨ ਤੇ ਪਗ ਹਾਟੇ।
 ਪਉਣ ਸਮਾਨ ਛੁਟੇ ਨਿਪ ਬਾਨ ਸਬੈ ਦਲ ਬਾਦਲ ਜਿਉ ਚਲਿ ਛਾਟੇ॥ ੧੬੬੨॥

Giyaarah ghaail kae siv ke gan davadas sooran ke rath kaate.
 Ghaaye kiyo jam ko birthi basu aathan kayu lalkaar ke daatae.
 Satar bimundat kine ghane ju rahe rann te tinn ke pag haate.
 Payunn sarnaan chute nirap baan sabae dal baadal
 jiyu chali phaate. (1662)

ਭਾਜ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਡਰ ਕੈ ਭਟ ਤਉ ਸਿਵ ਏਕ ਉਪਾਇ ਬਿਚਾਰਿਓ।
 ਮਾਟੀ ਕੋ ਮਾਨਸ ਏਕ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਜਬ ਸਯਾਮ ਨਿਹਾਰਿਓ।
 ਸਿੰਘ ਅਜੀਤ ਧਰਿਓ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ਦੀਓ ਬਰੁ ਸਯਾਮ ਨਿਹਾਰਿਓ।
 ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸੋਊ ਕਰ ਮੈ ਖੜਗੋਸ ਕੇ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਸਿਧਾਰਿਓ॥ ੧੬੬੩॥

Bhaaj gaye rann te darr kae bhat tayu siv ekk upaaye bichaariyo.
 Maati ko maanas ek kiyo teh praan pare jab sayaam nihaariyo.
 Singh ajeet dhariyo teh naam diyo bar rudar marae nahi maariyo.
 Sastar sanbhaar soyu kar mae khadges ke maaran het
 sidhaariyo. (1663)

ਅੜਿਲ

ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲਵੰਤ ਬਹੁਰ ਮਿਲ ਕੈ ਭਟ ਧਾਏ।
 ਅਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਲੀਏ ਕਰਿ ਸੰਖ ਬਜਾਏ।
 ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨਨ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ।
 ਯੋ ਬਰਖੈ ਸਰ ਜਾਲ ਮਨੋ ਪਰਲੇ ਘਨ ਆਏ॥ ੧੬੬੪॥

Aril

Ati parchand balvand bahur mil kae bhat dhaaye.
 Apne satar sanbhaar liye kari sankh bajaye.
 Davadas bhaanan taani kamaanani baan chalaye.
 Yo barkhae sar jaal mano parle ghan aaye. (1664)

Raja Kha'rag Singh had wounded eleven musicians of Shiva and had cut into pieces the chariots of twelve suns. Even Yama was wounded and divested of his chariot and eight Basuas were reprimanded with a shout of challenge. Many enemies had their head cut off and those of them, left in the battle field, their steps had been stopped from advancing. The arrows of the Raja were pouring in like a strong wind, which had dispersed the enemy troops like the clouds. (1662)

When the warriors had fled from the battlefield out of fear, then Shiva thought of a new idea. One man was created out of dust (day), which came into life when Sri Krishna looked at it. He was named Ajit Singh and Rudra had blessed him that he would not be killed by anyone. Then he took up weapons in hand and went to kill Kha'rag Singh. (1663)

Aril

Then many mighty warriors got together and attacked the enemy. They were having their weapons in hand and they were blowing their conch shells. Twelve suns had their bows fixed with arrows, which were shot with precision. The shower of arrows was like the cloud burst of doomsday. (1664)

ਦੋਹਰਾ

ਬਾਨਨ ਸੋ ਬਾਨਨ ਕਟੇ ਤੋਪ ਤਚੇ ਜੁਗ ਨੈਨ।
ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੋ ਖੜਗੋਸ ਤਬ ਰਿਸ ਕਰਿ ਬੋਲਿਯੋ ਬੈਨ॥ ੧੬੬੫॥

Dohra

Baanan so baanan kate kop tache jug naen.
Sri hari so khadges tab riss kari boliyo baen. (1665)

ਸਵੈਯਾ

ਕਿਉ ਰੇ ਗੁਮਾਨ ਕਰੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਅਬੇ ਰਨ ਤੇ ਪੁਨਿ ਤੋਹਿ ਭਜੈ ਹੈ।
ਕਾਹੇ ਕੌ ਆਨਿ ਅਰਿਯੋ ਸੁਨ ਰੇ ਸਿਰ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਬਹੁਰੇ ਗਹਿ ਲੈਹੋ।
ਐ ਰੇ ਅਹੀਰ ਅਧੀਰ ਡਰੇ ਨਹਿ ਤੇ ਕਹਿ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੋ।
ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਰੰਚ ਕੁਬੇਰ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਸਸਿ ਕੋ ਹਤ ਕੈ ਹੋ॥ ੧੬੬੬॥

Swaiyya

Kiyu re gumaan karae ghan sayaam abe rann te pun tohi bhajae ho.
Kaahe ko aani ariyo sunn re sir kesan te bahuro geh laeho.
Ayo re aheer adheer dare neh to kahi jeevat jaan na daeho.
Indar biranch kuber jaladhip ko sasi ko siv ko att kae ho. (1666)

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਬੀਰ ਮਹੋਤ ਕਟ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਰਨ ਮੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਿਓ।
ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰਿ ਲੈ ਧਾਇ ਚਲਿਓ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਓ।
ਅਸਿ ਜੁਧ ਦੁਹੰ ਨਿਪ ਕੀਨ ਬਡੋ ਨ ਕੋਊ ਰਨ ਤੇ ਪਗ ਏਕ ਟਰਿਓ।
ਖੜਗੋਸ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨਿ ਦਈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਿਓ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਿਓ॥ ੧੬੬੭॥

Tayu hi layu beer mahot katt singh huto rann mae mani
kop bhariyo.

Kar mae karvaari lae dhaaye chaliyo kabi sayaam kahae
nahi naek dariyo.

Asi judh duhun nirap keen bado na koyu rann
te pag ek tariyo.

Khadges kirpaan ki taani dayi bin praan kariyo gir
bhoomi pariyo. (1667)

Couplet

The arrows were being cut by the arrows from opposite side and both the eyes were tilted with fury. That moment Kha'rag Singh addressed Sri Krishna in this manner. (1665)

Swaiyya'

"O worthy Shiam! Why are you so proud? I will very soon make you run away again from the battle field. O Krishna! Listen to me ! Why are you engaged in fighting against me? I shall catch hold of you again by the hair. O milkman! Why are you not afraid of me, being of a low caste? Now I shall not let you go back alive. I wil also kill all the gods like Indra, Brahma, Kuber, Varuna, the moon, and Shiva. (1666)

By that time, warrior Kat Singh, had come to the battle field, who was getting furious with rage. The poet Shiam has stated that he advanced forward with his sword in hand, without harbouring any fear in mind from any quarter. Both the Rajas fought a fierce battle with the swords, and none of them retreated even a step from the battle field. Finally Kha'rag Singh struck (with force) with his sword and struck Mohat Kat Singh, killing him and he fell down dead on the ground. (1667)

ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਸਿੰਘ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸੁ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਰਿਸ ਕੈ ਵਹ ਧਾਯੋ।
 ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਬਾਨਨ ਲੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਸਿਉ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
 ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਧਨ ਤਾਨਿ ਮਹਾ ਬਰ ਬਾਨ ਪ੍ਰਕੋਪ ਚਲਾਯੋ।
 ਲਾਗਿ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਘੂਮਿ ਗਿਰਿਓ ਧਰਿ ਇਉ ਅਰਿ ਘਾਯੋ॥ ੧੬੬੮॥
 Dekhi dasaa tehh singh bachitar su thaado huto riss kae veh dhaayo.
 Sayaam bhanae dhanu baanan lae tehh bhoopati siyu ati
 judh machayo.
 Sri khadges bali dhan taan mahaa bar baan parkop chalayo.
 Laagi gayo tehh ke urr mae sar ghoomi giriyo dhari
 iyu ari ghaayo. (1668)

ਚੌਪਈ

ਤਬ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪ ਹੀ ਧਾਯੋ। ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਰਨ ਮਧਿ ਆਯੋ।
 ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਤਿਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ। ਤੋ ਬਧ ਹਿਤ ਸਿਵ ਮੁਹਿ ਉਪਜਾਯੋ॥ ੧੬੬੯॥

Chopáiee

Tab ajeet singh aap hi dhaayo. Dhanukh baan lae rann madhi aayo.
 Bhoopati ko tinn bachan sunayo. To badh hitt siv muhe upjaayo. (1669)

ਚੌਪਈ

ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿਓ। ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰਨ ਮਾਹਿ ਹਕਾਰਿਓ।
 ਨਿਪ ਏ ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਨਹੀ ਡਰਿਓ। ਮਹਾਬੀਰ ਪਗੁ ਆਗੈ ਧਰਿਓ॥ ੧੬੭੦॥

Chopaiee

Ajeet singh yo bachan uchariyo. khadag singh rann maahi hakariyo.
 Nirap ee baaen sunat nahi dariyo. Mahaber pag aagae dhariyo. (1670)

ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਛਾ ਹਿਤ ਧਾਏ। ਗਯਾਰਹੁ ਰੁਦ੍ਰ ਭਾਨ ਸਭ ਆਏ।
 ਇੰਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਮ ਬਸੁ ਰਿਸ ਭਰੇ। ਬਰੁਨ ਕੁਬੇਰ ਘੇਰਿ ਸਭ ਖਰੇ॥ ੧੬੭੧॥

Ajeet singh rachha hitt dhaaye.
 Gayaarah rudar bhaan sabh aaye.
 Indar kirsan jam basu riss bhare.
 Barun kuber gheri sabh khare. (1671)

On seeing his condition, another warrior standing next to him, Bachittar Singh, got furious and attacked him. The poet Shiam has stated that he fought bravely with the Raja, taking up his bow and arrows. Then the mighty Kha'rag Singh, stretching his bow, with great force, which hit him in the chest and he (Bachittar) fell down reeling, on the ground. Thus Kharag Singh had killed the enemy. (1668)

Chopaiee

Then Ajit Singh attacked the Raja and came up with his bow and arrows. He told the Raja that Shiva had created him for killing him (Raja) only. (1669)

Ajit Singh, having said these words, and then challenged Kha'rag Singh in the battle field. But Kha'rag Singh did not get terrified on listening to these words and stepped forward only to face him. (1670)

For the protection of Ajit Singh, some supporters rushed and these included eleven Rudras and all the suns, while Krishna, Yama and eight Basus, Varuna, Kuber etc. had all encircled the Raja. (1671)

ਸਵੈਯਾ

ਸਿੰਘ ਅਜੀਤ ਜਬੈ ਖੜਗੇਸ ਸੋ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
ਸੰਗਿ ਸਿਵਾਦਿਕ ਸੂਰਜਿ ਤੇ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਹਾਕ ਉਚਾਯੋ।
ਬਾਨ ਚਲੇ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਕਾਟਿ ਸਬੈ ਮਨਿ ਰੋਸਿ ਤਚਾਯੋ।
ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮਹਾ ਬਲਵਾਨ ਹਨਯੋ ਭਟ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ॥ ੧੬੭੨॥

Swaiyya

Singh ajeet jabae khadges so sayaam kahae ati judh machayo.
Sangi sivadik sooraj te ari maarn ko teh haath uchaayo.
Baan chale ati hi rann mae nirap kaati sabae mani ross tachayo.
Lae dhanu baan mahaa balvaan hanayo bhat ko kinhunn na bachayo. (1672)

ਚੌਪਈ

ਜਬ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ। ਸੁ ਭਟਨ ਮਨ ਭਟਕਿਓ ਡਰ ਪਾਯੋ।
ਬਹੁਰੋ ਭੂਪਤਿ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਿਓ। ਚਕ੍ਰ ਤੇ ਸਬਹੂੰ ਬਲੁ ਹਾਰਿਓ॥ ੧੬੭੩॥

Chopaiee

Jab ajeet singh maar giraayo. Su bhatan mann bhatkiyo darr paayo.
Bahuro bhoopati khadag sanbhaariyo.
Chakarat te sabhunn bal haariyo. (1673)

ਤਬ ਹਰਿ ਹਰਿ ਬਿਧਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਓ। ਮਰੈ ਨ ਜਰੈ ਅਗਨ ਤੇ ਜਾਰਿਓ।
ਤਾ ਤੇ ਜਤਨ ਕਛੂ ਅਬ ਕੀਜੈ। ਯਾ ਤੇ ਮਾਰਿ ਭੂਪ ਇਹ ਲੀਜੈ ॥ ੧੬੭੪॥

Tab hari hari bidhi mantar bichariyo. Marae na jarae agan te jaariyo.
Taa te jatan kachhu ab kijae. Yaa te maari bhoop eh lijae. (1674)

ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹਿਓ ਸੁ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ। ਮੋਹਿਤ ਹੂੰ ਮਨ ਤਬ ਬਲੁ ਛੀਜੈ।
ਜਬ ਇਏ ਭੂਪ ਗਿਰਿਓ ਲਖਿ ਲਈਯੈ। ਤਬ ਇਹ ਜਮ ਕੋ ਧਾਮ ਪਠਈਯੈ॥ ੧੬੭੫॥

Barhame kahiyo su eh bidhi kijae. Mohit haav mann tab bal chhiaje.
Jab eh bhoop giriyo lakhi laiiyae. Tab eh jam ko dhaam pathiaye. (1675)

ਪੁਨਿ ਅਪਛ੍ਰਨ ਆਇਸ ਦੀਜੈ। ਜਾ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਗੀਝੈ ਸੋਈ ਕੀਜੈ।
ਕਉਤਕਿ ਹੋਰਿ ਭੂਪ ਜਬ ਲੈ ਹੈ। ਘਟਿ ਜੈ ਹੈ ਬਲ ਮਨ ਦ੍ਰਵਿ ਜੈ ਹੈ॥ ੧੬੭੬॥

Pun apchharan aais dijae. Jaa so nirap rijhae soyu kijae.
Kayutak heri bhoop jab lae hae.
Ghati jae hae bal mann darvi jae hae. (1676)

Swaiyya'

The poet Siam has stated that when Ajit Singh had engaged Kha'rag Singh in a fierce battle, then all his companions like Shiva, Sun etc. raised their hands to kill the enemy. Many arrows were sprayed in the battle field but the Raja managed to cut off all the arrows, and was greatly peeved at heart. Then the mighty Raja, took out his bow and arrows and shot at the warrior while no one came to his rescne. (1672)

Chopaiee

When Ajit Singh was killed and thrown on the ground, then all the warriors were shaken up thoroughly (at heart) and all got worried (terrified). Then the Raja wielded his sword and all the warriors were wonder-struck and their strength gave way. (1673)

Then Vishnu, Shiva and Brahma consulted each other that neither this Raja could be killed nor burnt in the fire, so they should do something so that Raja could be killed or burnt in the fire, so they should find some other means (solution) to deal with him, so that this Raja could be killed. (1674)

Then Brahma suggested that they should adopt some other design (means) by which his heart was enamoured, and then he would lose all his courage. When the Raja would be seen in a crest-fallen condition, then he could be killed easily. (1675)

Then they decided to call the fairies, who would perform such a function, which would please the Raja. When the Raja would get involved in their magic-spells, then his mind would be weakened, and his strength would give-in (he would be losing his power). (1676)

ਦੋਹਰਾ

ਕਮਲਜ ਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਸੁਰਰਾਜ।
ਨਭਿ ਨਿਹਾਰ ਬਾਸਵ ਕਹਿਯੋ ਕਰਹੁ ਨਿਤ ਸੁਰਰਾਜ॥ ੧੬੭੭॥

Dohra

Kamlaj yo hari siyu kahiyo suni baat surraj.
Nabhi nihaar basav kahiyo karhu nirat surraaj. (1677)

ਸਵੈਯਾ

ਉਤ ਦੇਵਬਧੂ ਮਿਲਿ ਨਿਤ ਕਰੈ ਇਤ ਸੂਰ ਸਬੈ ਮਿਲ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
ਕਿੰਨਰ ਗੰਧੂਬ ਗਾਵਤ ਹੈ ਉਤ ਮਾਰੂ ਬਜੈ ਰਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ।
ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਬਡੋ ਤਿਨ ਕੋ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਮਨ ਤਉ ਬਿਰਮਾਯੋ।
ਕਾਨ੍ਹ ਅਚਾਨ ਲਯੋ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਸੁ ਬਾਨ ਮਹਾ ਨਿਪ ਕੇ ਤਨਿ ਲਾਯੋ॥ ੧੬੭੮॥

Swaiyya

Utt devbadhuu mil nirat karae itt soor sabae mil judh machayo.
Kinnar gandhrab gavat hae utt maaru bajae rann mangal gaayo.
Kayutak dekhi bado tinn ko ehh bhoopati ko mann tayu birmaayo.
Kaan achaan layo dhan taani su baan mahaa nirap ke
tani laayo. (1678)

ਲਾਗਤ ਹੀ ਸਰ ਮੋਹਿਤ ਭਯੋ ਤੇਉ ਤੀਰਨ ਸੋ ਬਰ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ।
ਗਿਆਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨਿ ਕੇ ਅਗਨੰ ਗਨ ਮਾਰਿ ਲਏ ਹਰਿ ਲੋਕਿ ਸਿਧਾਰੇ।
ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨ ਜਲਾਧਿਪ ਅਉ ਸਸਿ ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ।
ਅਉਰ ਜਿਤ ਭਟ ਠਾਢੇ ਰਹੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਪਤੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ॥ ੧੬੭੯॥

Laagat hi sar mohit bhayo toyu teeran so bar beer sanghaare.
Giyaarah rudran ke agan gan maar laye hari lok sidaare.
Davaadas bhaan jaladhip ayu sasi indar kuber ke ang parhaare.
Ayur jite bhat thaade rahe kabi sayaam kahae bipte
kari daare. (1679)

Couplet

When Brahma told Krishna these words, then Indra heard all this talk. So looking upwards to heavens, Indra said, "O heavenly gods! Start your dance!" (1677)

Swaiyya'

So all the women folk of the various gods started dancing (in heaven) while on the other side the warriors joined together in their fighting. All the musicians of Shiva, (Kinar and Gandharb) or the celestial singers (mythological) started singing and the Maru Raga was sung and in the battle field songs were being sung (in that Raga). As a result the Raja Kha'rag Singh's heart was enamoured by the musical atmosphere. Then all of a sudden, Krishna took up his bow and stretching it shot a strong arrow at the Raja's body. (1678)

With the striking of the arrow, the Raja became unconscious, even then he killed many warriors by shooting his arrows. The eleven Rudras musicians, in countless numbers, were thus killed and many warriors by shooting his arrows. The eleven Rudras musicians, in countless numbers, were thus killed, who proceeded to Shiva's domain. The twelve suns, Varuna god, the moon, Indra and Kuber lost their limbs (with those arrows). The poet Siam has stated that the Raja had dishonoured all those warriors, who were standing close by (with his valour). (1679)

ਸਕ੍ ਕੋ ਸਾਠ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਦ੍ਰੈ ਸਤਿ ਕਾਨ੍ ਕੇ ਗਾਤ ਲਗਾਏ।
 ਚਉਸਠਿ ਬਾਨ ਹਨੇ ਜਮ ਕੋ ਰਵਿ ਦ੍ਰਾਦਸ ਦ੍ਰਾਦਸ ਕੇ ਸੰਗ ਘਾਏ।
 ਸੋਮ ਕੋ ਸਉ ਸਤ ਰੁਦ੍ ਕੋ ਚਾਰ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ।
 ਸੌਨ ਭਰੇ ਸਬ ਕੇ ਪਟ ਮਾਨਹੁ ਚਾਚਰ ਖੇਲਿ ਅਬੈ ਭਟ ਆਏ॥ ੧੬੮੦॥

Sakar ko saath lagavat bhayo sar daav sati kaan ke gaat lagaye.
 Chausathi baan hane jam ko ravi davadas davadas ke sang ghaaye.
 Som ko sayu sat rudar ko chaar lagavat bhayo kabi sayaaam sunaye.
 Saron bhare sab ke pat maanoh chaachar kheli abae bhat aaye. (1680)

ਚੌਪਈ

ਅਉਰ ਸੁਭਟ ਬਹੁਤੇ ਤਿਹ ਮਾਰੇ।
 ਜੂਝ ਪਰੇ ਜਮ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੇ।
 ਤਬ ਨਿਪ ਪੈ ਬ੍ਰਹਮ ਚਲ ਆਯੋ।
 ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਯਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ॥ ੧੬੮੧॥

Chopaiee

Ayur subhat bahute tehh mare.
 Joojh pare jam dhaam sidhaare.
 Tab nirap pae barhmaa chal aayo.
 Sayaam bhane yeh baaen sunayo. (1681)

ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਕਿਉ ਇਨ ਕਉ ਰਨਿ ਮਾਰੈ। ਬ੍ਰਿਥਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕਿਉ ਸਰ ਡਾਰੈ।
 ਤਾ ਤੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਅਬ ਕੀਜੈ। ਦੇਹ ਸਹਿਤ ਨਭਿ ਮਾਰਗ ਲੀਜੈ॥ ੧੬੮੨॥

Kahiyo su kiyu inn kayu rann maarae. Birthaa kop kae kiyu sar daare.
 Taa te ihae kaaj ab kijae. Deh sahit nabhi maarag lijae. (1682)

ਜੁਧ ਕਥਾ ਨਹੀ ਰਿਦੈ ਚਿਤਾਰੋ। ਅਪਨੋ ਅਗਲੋ ਕਾਜ ਸਵਾਰੋ।
 ਤਾ ਤੇ ਅਬਿ ਬਿਲੰਬ ਨਹੀ ਕੀਜੈ। ਮੇਰੋ ਕਹਿਯੋ ਮਾਨ ਕੈ ਲੀਜੈ॥ ੧੬੮੩॥

Judh katha nahi ridae chitaaro. Apno aglo kaaj savaaro.
 Taa tea bi bilanb nahi kijae. Mero kahiyo maan kae lijae. (1683)

Indra was hit by sixty arrows, and Krishna's body was pierced with two hundred arrows, while Yama was hit by sixty four arrows, and the twelve suns got wounded with the striking of twelve arrows. The poet Siam has stated that the moon was hit by one hundred arrows while Rudra was hit by four hundred arrows. All their clothes were draped in blood, as if the warriors had just come after playing holi (coloured waters festival). (1680)

Chopaiee

The Raja had killed many other warriors; in fact whosoever dared to fight, was killed. Then Brahma came to the Raja and according to the poet Siam, he told the Raja these words. (1681)

Brahma said, "O Raja! Why are you killing them all in the battle? Why are you shooting these arrows without any purpose? So now you do this act only, without any further delay, and proceed towards the heavens. (1682)

Do not think in your mind about the progress of this battle and better perform some (Pious) acts for the next world. So agree to my proposal without any further delay! (1683)

ਸਵੈਯਾ

ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਚਲੋ ਬਲਵਾਨ ਸੁਜਾਨ ਸੁਨੋ ਅਬ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ।
ਦੇਵਬਧੂ ਜੋਊ ਚਾਹਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਮਿਲੀਐ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਖ ਲੀਜੈ।
ਤੇਰੇ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਹੋਤ ਹੈ ਮਾਨ ਕਹਿਓ ਨਿਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੈ।
ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਤਜੋ ਇਨ ਬੀਰਨ ਕੋ ਨ ਬਿਥਾ ਦੁਖ ਦੀਜੈ॥ ੧੬੮੪॥

Swaiyya

Indar ke dhaam chalo balvaan sujaan suno ab dheel na kijae.
Devbadhu joyu chaahat hae tinn ko miliayae mil kae sukh lijae.
Tero manorath pooran hott hae maan kahiyo nirap amrit pijae.
Raajan raaj samaaj tajo inn beeran ko na
birthaa dukh dijae. (1684)

ਦੋਹਰਾ

ਯੋ ਸੁਨਿ ਬਤੀਆ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਭੂਪ ਸਤ੍ਰ ਦੁਖ ਦੈਨ।
ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਕੈ ਬੋਲਿਓ ਬਿਧਿ ਸੋ ਬੈਨ॥ ੧੬੮੫॥

Dohra

Yo sunn batiyaa braham ki bhoop satar dukh daen.
Ati chit harakh badaye kae boliyo bidhi so baen. (1685)

ਚੌਪਈ

ਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੋ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ। ਤੋ ਸਿਉ ਕਹੋ ਜੁ ਮਨ ਮੇ ਆਯੋ।
ਮੋ ਸੋ ਬੀਰ ਸਸਤ੍ਰ ਜਬ ਧਰੈ। ਕਹੋ ਬਿਸਨ ਬਿਨ ਕਾਸੋ ਲਰੈ॥ ੧੬੮੬॥

Chopaiee

Yo barhmaa so baen sunayao. To siyu kaho ju mann mae aayo.
Mo so beer satar jab dharae. Kaho bisan bin kaaso larae. 1686.

ਦੋਹਰਾ

ਤੁਮ ਸਬ ਜਾਨਤ ਬਿਸੁ ਕਰ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਮੋਹਿ ਨਾਉ।
ਲਾਜ ਅਪਨੇ ਨਾਉ ਕੀ ਕਹੋ ਕਹਾ ਭਜਿ ਜਾਉ॥ ੧੬੮੭॥

Dohra

Tum sab jaanat bisav kar khadag singh mohe naayu.
Laaj aapne naayu ki kaho kahaa bhaji jaayu. (1687)

Swaiyya'

O mighty warrior! Better proceed towards Indra's abode. O clever man! Listen! Do not delay any more! Whichever godly-woman (fairy) you prefer, meet her and enjoy in her company. O Rajan! You will have all your desires fulfilled. You listen to my advice and enjoy the nectar of life. O Raja! Leave all this kingship glory (the high society) and do not make these warriors suffer any more. (1684)

Couplet

On hearing these words of Brahma, the Raja pertaking mercy on the enemy, was greatly pleased in his mind and spoke to Brahma in these words. (1685)

Chopaiee

The Raja told Brahma like this. "I am telling you whatever comes to my mind. A warrior like me, when he wears his weapons (takes up), then with whom will he fight, leaving Vishnu alone?" (1686)

Couplet

"O Creater of the Universe! You know that my name is Kha'rag Singh, so I have to maintain the honour of my name, so tell me, where else should I go?" (1687)

ਸਵੈਯਾ

ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੋ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਲੈ ਚਿਤ ਦੇ ਦੁਹ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਧਰੀਐ।
ਉਪਮਾ ਕੋ ਜਬੈ ਉਮਗੈ ਮਨ ਤਉ ਉਪਮਾ ਭਗਵਾਨ ਹੀ ਕੀ ਕਰੀਐ।
ਪਰੀਐ ਨਹੀ ਆਨ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਰ ਕੇ ਦਿਜ ਕੈ ਪਰੀਐ।
ਜਿਹ ਕੋ ਜੁਗ ਚਾਰ ਮੈ ਲਾਉ ਜਪੈ ਤਿਹ ਸੋ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰੀਐ ਤਰੀਐ॥ ੧੬੮੮॥

Swaiyya

Chaturaanan mo batiyaa sunn lae chitt dae duh sarunn mae dhariyae.
Upma ko jabae umgae mann tayu upma bhagvaan hi ki kariyae.
Pariyae nahi aan ke paain pae hari ke gur ke dij kae pariyae.
Jeh ko jug chaar mae naayu japae tehh so lari kae
mariyae tariyae. (1688)

ਜਾ ਸਨਦਾਇਕ ਸੇਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਖੋਜਤ ਹੈ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਪਾਯੋ।
ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਬੀਚ ਸਦਾ ਸੁਕ ਬਯਾਸ ਮਹਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁ ਗਾਯੋ।
ਜਾਹੀ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੂੰ ਤੇ ਧੂਅ ਸੋ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਅਛੈ ਪਦ ਪਾਯੋ।
ਸੋ ਅਬ ਮੋ ਸੰਗ ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਜਿਹ ਸ੍ਰੀਧਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਹਾਯੋ॥ ੧੬੮੯॥

Jaa sankaadik ses ke aadik khojat hae kachhu ant naa paayo.
Chaudeh lokan beech sadaa suk bayaas mahaa kabi
sayaam su gaayo.
Jaahi ke naam partaap hunn te dhuye so parhalaad achhae pad paayo.
So ab mo sang judh karae jeh Sridhar sri hari naam kahayo. (1689)

ਅੜਿਲ

ਚਤੁਰਾਨਨ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਭਯੋ।
ਬਿਸਨ ਭਗਤ ਕੋ ਤਬੈ ਭੂਪ ਚਿਤ ਮੈ ਲਯੋ।
ਸਾਧ ਸਾਧ ਕਰਿ ਬੋਲਿਓ ਬਦਨ ਨਿਹਾਰ ਕੈ।
ਹੋ ਮਨੋ ਰਹਿਯੋ ਗਹਿ ਕਮਲਜ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਚਾਰ ਕੈ॥ ੧੬੯੦॥

Aril

Chaturaanan ee bachan sunat chakrit bhayo.
Bisari bhagat ko tabae bhoop chitt mae layo.
Saadh saadh kari boliyo badan nihaar kae.
Ho mon rahiyo geh kamlaj prem bichaar kae. (1690)

Swaiyya'

O Brahma! Listen to me with full concentration and keep my words intact in both your ears. When the mind gets interested (swept away) in praising some one, then one should praise the Lord Almighty only. It is not worth while worshipping anyone else (paying obeisance to others), except paying obeisance to the Lord, Guru or the brahmin. The Lord, whose name is recited during all the four ages, if one faces death by fighting against him, then one gets Salvation (one is able to cross this worldly ocean successfully). (1688)

The Lord whom Sankadik and sheshnag have been trying to realize, but whose greatness (limits) has not been known by them, (is worth realizing). The poet Siam has stated that in all the fourteen worlds, the great Rishi Sukhdev and Vyas have been singing praises of the same Lord. It is the Lord's True Name alone, and its greatness that Dhruv and Prahlad have attained a prominent position in the Universe (through its recitation). The same Lord would be fighting with me, who has called himself Sri Dha'r and Sri Har (Śri Krishna), (and I shall attain Salvation by dying at his hands). (1689)

Aril

Brahma got shocked (surprised) by hearing such words (of Kha'rag Singh) and at that very moment realized that the Raja was great follower (lover) of Vishnu. By seeing the Raja's face he said, "Blessed are you, O Raja!" and Brahma became dumb-founded by considering his love (for the Lord). (1690)

ਬਹੁਰਿ ਬਿਧਾਤਾ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਿਯੋ।
 ਭਗਤਿ ਗਯਾਨ ਕੋ ਤਤੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਤੈ ਲਹਿਯੋ।
 ਤਾ ਤੇ ਅਬ ਤਨ ਸਾਬਹਿ ਸੁਰਗਿ ਸਿਧਾਰੀਐ।
 ਹੋ ਮੁਕਤਿ ਓਰ ਕਰਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਜੁਧ ਨਿਹਾਰੀਐ॥ ੧੬੯੧॥

Bahuri bidhaata bhoopati ko ehh bidh kahiyo.
 Bhagti gayaan ko tatu bhali bidhi tae lahiyo.
 Taa te ab tann saatheh surag sidhaariyae.
 Ho mukat orr kari drishti na judh nihaariyae. (1691)

ਦੋਹਰਾ

ਕਹਿਯੋ ਨ ਮਾਨੈ ਭੂਪ ਜਬ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹ ਕੀਨ।
 ਨਾਰਦ ਕੋ ਸਿਮਰਨਿ ਕੀਓ ਮੁਨਿ ਆਯੋ ਪਰਬੀਨ॥ ੧੬੯੨॥

Dohra

Kahiyo na maanae bhoop jab tab barhme keh keen.
 Naarad ko simran kiyo muni aayo parbeen. (1692)

ਸਵੈਯਾ

ਤਬ ਹੀ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਆਇ ਗਯੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਬੀਚ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰਭਿ ਤੋ ਸਮ ਰਾਜ ਨ ਕੋਊ ਬਨਾਯੋ।
 ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੀਰਨ ਕੀ ਮਨਿ ਤੈ ਸੁ ਭਲੋ ਕੀਯੋ ਸਯਾਮ ਸੋ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਨਿ ਕੀ ਬਤੀਆ ਸੁਨ ਭੂਪ ਘਨੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ੧੬੯੩॥

Swaiyya

Tab hi sunn naarad aaye gayo tehh bhoopat ko ikk baen sunayo.
 Chayudeh lokan beech kahiyo prabh to sam raaj na koyu banayo.
 Taahi te beeran ki mani tae su bhalo kiyo sayaam so judh machayo.
 Sayaam kahae muni ki batiyaa suni bhoop ghano mann mae sukh paayo. (1693)

ਦੋਹਰਾ

ਅਭਿਬੰਦਨ ਭੂਪਤਿ ਕੀਯੋ ਨਾਰਦ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨਿ।
 ਮੁਨਿ ਪਤਿ ਇਹ ਉਪਦੇਸ ਦੀਆ ਜੁਧ ਕਰੋ ਬਲਵਾਨ॥ ੧੬੯੪॥

Dohra

Abhibandan bhoopati kiyo narad ko pahichaani.
 Munn pati ehh updes diya judh karo balvaan. (1694)

Then Brahma spoke to the Raja thus-You have known truly the gist of knowledge and worship, so you will go to heavens alongwith your body. You should now look for Salvation,without viewing fighting at all. (1691)

Couplet

When the Raja did not agree to him (Brahma's proposal) then what did Brahma do? He thought of Narad Muni who appeared before him in no time. (1692)

Swaiyya'

Then Narad Muni appeared on the scene and told something to the Raja. "It is said that the Lord had not created anyone else like you in the fourteen worlds (whole Universe); a Raja like you. O mighty warrior! It is very commendable on your part to have started a battle (war) with Sri Krishna. The poet Siam has stated that the Raja felt greatly relieved at heart on hearing such words of the Muni. (1693)

Couplet

On recognizing the Muni the Raja paid obeisance to him. Then the great Muni gave him this teaching saying, "O great warrior! Fight very well in the battle." (1694)

ਇਤ ਭੂਪਤਿ ਨਾਰਦ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਕੀ ਖਾਨ।
ਉਤ ਮਹੇਸ ਚਲਿ ਤਹ ਗਏ ਜਹ ਠਾਢੇ ਭਗਵਾਨ॥ ੧੬੯੫॥

Eh bhoopati naarad mile prem bhagti ki khaan.
Utt mahes chali the gaye jeh thaade bhagvaan. (1695)

ਚੌਪਈ

ਇਤੇ ਰੁਦ੍ਰ ਮਨਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਓ। ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਉਚਾਰਿਓ।
ਅਬ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤਹਿ ਆਇਸ ਦੀਜੈ। ਤਬ ਇਹ ਭੂਪ ਮਾਰਿ ਕੈ ਲੀਜੈ॥ ੧੬੯੬॥

Chopaiee

Ite rudar mani mantar bichaariyo. Sri Jadupati ke nikat uchaariyo.
Ab hi mitreh aais dijae. Tab ehh bhoop maar kae lijae. (1696)

ਦੋਹਰਾ

ਸਰ ਅਪਨੇ ਮੈ ਮ੍ਰਿਤੁ ਧਰਿ ਇਹ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਉਪਾਇ।
ਅਬ ਕਸਿ ਕੈ ਧਨੁ ਛਾਡੀਏ ਭੂਲੇ ਬਡਿ ਅਨਿਆਇ॥ ੧੬੯੭॥

Dohra

Sar apne mae mrit dhari ehh tum karhu upaaye.
Ab kasi kae dhanu chhaadiye bhule badi aninaaye. (1697)

ਚੌਪਈ

ਸੋਈ ਕਾਮ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੀਨੋ। ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਸਿਵ ਜੂ ਕਹਿ ਦੀਨੋ।
ਤਬ ਚਿਤਵਨ ਹਰਿ ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਕੀਯੋ। ਮੀਚ ਆਇ ਕੈ ਦਰਸਨੁ ਦੀਯੋ॥ ੧੬੯੮॥

Chopaiee

Soyi kaam sayaam ju kino. Jeh bidh so siv ju keh dino.
Tab chitvan hari mrit ko kiyo. Meech aaye kae darsan diyo. (1698)

ਦੋਹਰਾ

ਕਹਿਓ ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਮੋ ਸਰ ਮੈ ਕਰ ਬਾਸੁ।
ਅਬ ਛਾਡਤ ਹੋ ਸਤ੍ਰ ਪੈ ਜਾਇ ਕਰਹੁ ਇਹ ਨਾਸੁ॥ ੧੬੯੯॥

Dohra

Kahiyo mrit ko krisan ju mo sar mae kar baas.
Ab chhadat ho satar pae jaaye karhu teh naas. (1699)

On one side the Raja had met the ocean of worship and love, Narad, whereas on the other hand Shiva walked towards the place, where Krishna was standing. (1695)

Chopaiee

On this side, Rudra pondered over the problem and going to Krishna said, "Pray give orders to the god of death right now, so that he kills the Raja immediately. (1696)

Couplet

"Keep the god of death, by stretching your bow, on it and shoot an arrow at him (O Krishna!) Pray you may make this programme, and shoot the arrow with great force, forgetting that it would be unkind or unjust. (1697)

Chopaiee

Sri Krishna did exactly, what Shiva had told him, Then Krishna thought of the god of death, who appeared before Krishna. (1698)

Couplet

Sri Krishna then told the god of death, "You may abide in my arrow and when I will shoot this arrow at him, you should kill the Raja immediately. (1699)

ਸਵੈਯਾ

ਦੇਵ ਬਧੂਨ ਕੇ ਨੈਨ ਕਟਾਛ ਬਿਲੋਕਤ ਹੀ ਨਿਪ ਚਿਤ ਲੁਭਾਯੋ।
ਨਾਰਦ ਬ੍ਰਹਮ ਦੁਹੰ ਮਿਲ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਸੰਗਿ ਬਾਤਨ ਕੇ ਉਰਝਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਤਬੈ ਲਖਿ ਘਾਤ ਭਲੀ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ।
ਮੰਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਬਲ ਸੋ ਛਲ ਸੋ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਿਰੁ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੧੭੦੦॥

Swaiyya

Dev boodhan kae naen kataach bilokat hi nirap chitt lubhayo.
Narad braham duhunn mil kae rann mae sang baatan ke urjhaayo.
Sayaam tabae lakh ghaat bhali ari maaran ko mrit baan chalaayo.
Mantaran ke bal so chhal so tab bhoopat ko sir
kaati giraayo. (1700)

ਜਦਿਪਿ ਸੀਸ ਕਟਿਓ ਨ ਹਟਿਓ ਗਹਿ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਹਰਿ ਓਰਿ ਚਲਾਯੋ।
ਮਾਨਹੁ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਿਯੋ ਦਿਵਿ ਆਨਨ ਕਾਜ ਬਿਦਾ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਪੈ ਆਯੋ॥
ਸੋ ਸਿਰੁ ਲਾਗ ਗਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਮੂਰਛ ਹ੍ਰੈ ਪਗੁ ਨ ਠਹਰਾਯੋ।
ਦੇਖਹੁ ਪਉਰਖ ਭੂਪ ਕੇ ਸਯੰਦਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੧੭੦੧॥

Jadipi sees katiyo na hatiyo geh kesan te hari orr chalayo.
Maanoh praan chaliyo divi aanan kaaj bidaa brijraaj pae aayo.
So sir lag gayo hari ke uri moorachh haav pagu na thehraayo.
Dekhhu payurakh bhoop ke mund ko sanyandan ke prabh
bhoomi giraayo. (1701)

ਭੂਪਤ ਜੈਸੋ ਸੁ ਪੌਰਖ ਕੀਨੇ ਹੈ ਤੈਸੀ ਕਰੀ ਨ ਕਿਸੀ ਕਰਨੀ।
ਲਖਿ ਜਛਨਿ ਕਿਨਰੀ ਰੀਝ ਰਹੀ ਨਭ ਮੈ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੀ ਘਰਨੀ।
ਮ੍ਰਿਦ ਬਾਜਤ ਬੀਨ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਮੁਚੰਗ ਲੀਏ ਉਤਰੀ ਧਰਨੀ।
ਨਭ ਨਾਚਤ ਗਾਵਤ ਰੀਝਿ ਰਿਝਾਵਤ ਯੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨ ਬਰਨ॥ ੧੭੦੨॥

Bhoopat jaiaso su porakh kino hae taisi kari na kisi karni.
Lakhi jachhan kinri reejh rahi nabh mae saabh devan ki gharni.
Mrid baajat been mirdang upang muchang liye utri dharni.
Nabh naachat gaavat reejh rijhaavat yo upma
kabi na barni. (1702)

Swaiyya'

The fairies of heavens were watching this, scene, and the Raja got enamoured by viewing their beautiful eyes, Narad and Brahma were both in the battle field. Sri Krishna, viewing it as the right opportunnity, shot an arrow for killing the enemy (killing arrow). Thus with great force of magic-spell through deceit the head of the Raja was cut off from his body. (1700)

Even though his head was removed, but the Raja did not relent from fighting. He caught hold of his head by the hair and threw it at Sri Krishna. It appeared as if the soul was going to heavens and the face came to take leave of Sri Krishna. The head hit the chest of Sri Krishna, and he fell down unconscious, as he could not maintain his balance. See the might of the Raja's head that it threw Krishna off his chariot on to the ground. (1701)

The type of bravery shown by the Raja was unique, which no one else had shown before. On seeing this bravery, the lady demi-gods, women musicians of Shiva, and the queens of all the gods were all praise for him and came down on Earth, singing by using their musical instuments like mirdang, upang, muchang, and using a tune, tender and bewitching. They were all happily singing, dancing, making others delighted as well. The poet has praised it. (1702)

ਦੋਹਰਾ

ਨਭ ਤੇ ਉਤਰੀ ਸੁੰਦਰੀ ਸਕਲ ਲੀਏ ਸੁਰ ਸਾਜ।
ਕਵਨ ਹੇਤ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਬਰਬੇ ਕਾਜ॥ ੧੭੦੩॥

Dohra

Nabh te utri sundri sakal liye sur saaj.
Kavan het kabi sayaam keh bhoopat barbe kaaj. (1703)

ਸਵੈਯਾ

ਮੁੰਡ ਬਿਨਾ ਤਬ ਰੁੰਡ ਸੁ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ।
ਦਾਦਸ ਭਾਨੂ ਜੁ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਆਯੋ।
ਭਾਜਿ ਗਏ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਸੋਊ ਸਿਵ ਠਾਢੇ ਰਹਿਯੋ ਤਿਹ ਉਪਰ ਆਯੋ।
ਸੋ ਨਿਪ ਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨਧੀਰ ਚਟਾਕਿ ਚਪੇਟ ਦੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੧੭੦੪॥

Swaiyya

Mund bina tab rund su bhoopati ko chitt mae ati kop badaayo.
Daadas bhaan ju thaado hute kabi sayaam kahae tehh upar dhaayo.
Bhaaji gaye kari traas soyu siv thaado rahiyo tehh upar aayo.
So nirap beer mahaa randheer chataak chapet dae
bhoomi girayo. (1704)

ਏਕਨ ਮਾਰਿ ਚਪੇਟਨ ਸਿਉ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੋ ਧਮਕਾਰ ਗਿਰਾਵੈ।
ਚੀਰ ਕੈ ਏਕਨਿ ਡਾਰਿ ਦਏ ਗਹਿ ਏਕਨ ਕੋ ਨਭਿ ਓਰਿ ਚਲਾਵੈ।
ਬਾਜ ਸਿਉ ਬਾਜਨ ਲੈ ਰਬ ਸਿਉ ਅਉ ਗਜ ਸਿਉ ਗਜਰਾਜ ਬਜਾਵੈ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਭੂਪਤਿ ਸਤ੍ਰਨਿ ਕੋ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਵੈ॥ ੧੭੦੫॥

Ekan maari chapetan siyu aru ekan ko dhamkaar giraave.
Cheer kae ekan daari daye geh ekan ko nabhi ori chaalave.
Baaj siy baajan lae rath siyu rath ayu gaj siyu gajraaj bajaave.
Sayaam bhanae rann yaa bidh bhoopat satran ko jam
dhaami pathaave. (1705)

Couplet

The beautiful women folk came down from heavens alongwith all the musical instruments of the gods. What for had they come down? The poet Siam has stated that they had come down to wed the Raja; and this was the reason for their landing. (1703)

Swaiyya'

By that time (the headless) trunk of the Raja was agitated with rage greatly. The poet Siam has stated that (the trunk) attacked the place where twelve suns were standing, and all of them fled away out of fear. Then this trunk attacked the place, where Shiva was standing. The Raja (trunk of Raja) then slapped suddenly various mighty warriors and threw them down on the ground (with strikes). (1704)

Some of them were slapped down while some others were admonished and threatened down; some of them were pierced through into two pieces, while some others were thrown up towards the skies. Thus the horses were striking the horses, the chariots were mowing down the enemy chariots and the elephants were striking the elephants. The poet Siam has stated that the Raja (his trunk) was killing the enemy troops in the battle field (and sending them to Yama's place). (1705)

ਹੈ ਕੈ ਸੁਚੇਤ ਚਢਿਯੋ ਰਬਿ ਸਯਾਮ ਮਹਾ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋਪ ਬਢਿਯੋ ਹੈ।
ਆਪਨ ਪਉਰਖ ਸੋਊ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਮਯਾਨਹੁ ਤੇ ਕਰਵਾਰਿ ਕਢਿਯੋ ਹੈ।
ਧਾਇ ਪਰੇ ਰਿਸ ਖਾਇ ਘਨੀ ਅਰਗਾਇ ਮਨੋ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਹਢਿਯੋ ਹੈ।
ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨਿ ਮਾਰਤ ਬਾਨਨ ਸੂਰਨ ਕੇ ਚਿਤ ਚਉਪ ਚਢਿਯੋ ਹੈ॥ ੧੭੦੬॥

Haav kae suchet chadiyo rathi sayaam mahaa mann
bheetar kop badiyo hae.

Aapan payurakh soyu sanbhaar kae mayanaoh te karvaar kadiyo hae.
Dhaaye pare riss khaaye ghani ariraaye mano nidh neer hadiyo hae.
Taabi kamanan maarat baanan sooran ke chitt chaup
chadiyo hae. (1706)

ਬੀਰਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਪਉਰਖ ਭੂਪ ਕਬੰਧ ਸਮਾਰਿਓ।
ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਤਬੈ ਅਪੁਨੇ ਇਨ ਨਾਸੁ ਕਰੇ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿਓ।
ਧਾਇ ਪਰਿਓ ਰਿਸਿ ਸਿਉ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਜਸੁ ਰਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਤਾਰਨ ਕੋ ਮਨੋ ਮੰਡਲ ਭੀਤਰ ਸੂਰ ਚਢਿਓ ਅੰਧਿਆਰਿ ਸਿਧਾਰਿਓ॥ ੧੭੦੭॥

Beeran ghaaye kare jab hi tab payurakh bhoop kabandh samaariyo.
Sastar sanbhaar tabae apune inn naas karo chitt beech bichaariyo.
Dhaaye pariyo riss siyu rann mae ari bhaaj gaye jas raam uchaariyo.
Taaran ko mano mandal bheetar soor chadiyo
andhiaayar sidhaariyo. (1707)

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਗਏ ਭਾਜਿ ਕੈ ਨ ਕੋਊ ਠਹਿਰਾਨਿਓ।
ਆਹਵ ਭੂਮਿ ਮੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਬ ਸੂਰਨ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪਛਾਨਿਓ।
ਭੂਪ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਚਲੇ ਮਨੋ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਸਿਉ ਬਰਖਾਨਿਓ।
ਇਉ ਲਖਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨਿਪ ਕੇ ਸੰਗ ਜੁਧੁ ਨ ਠਾਨਿਓ॥ ੧੭੦੮॥

Sri jadubeer te aadik beer gaye bhaji kae na koyu thehraaniyo.
Aahav bhoomi mae bhoopati ko sab sooran maanoh kaal pachhaniyo.
Bhoop kamaan te baan chale mano anti parlae ghan
siyu barkhaaniyo.
Iyu lakhi bhaaj gaey sigre kinhun nirap ke sang judh
na thaaniyo. (1708)

After regaining consciousness Krishna got into his chariot and he was furious with rage. Picking up courage, he unsheathed his sword and he attacked the Raja (his trunk) with great force and yelling (shouting) as if the ocean was flooding (was in rising tide) and he was shooting his arrows with great strength while the warriors were in high spirits. (1706)

When the warriors attacked, the trunk of the Raja was attacking with increased force, thinking in his mind to kill all those warriors. He launched an attack on the enemy who fled away. The poet Ram has praised this scene as if the sun had appeared in the sky littered with stars, and the darkness had disappeared. (1707)

All the warriors including Krishna had fled away and none dared to face him, as if the warriors had taken him to be the god of death (the Raja's trunk was death like). The arrows from the Raja's bow were being shot like the rain fall from the clouds on doomsday. Seeing the prevailing situation, all the warriors had run away, and none tried to fight against the Raja. (1708)

ਸਬ ਹੀ ਭਟ ਭਾਜਿ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਤਬ ਭੂਪ ਗਯੋ ਅਨੁਰਾਗੀ।
ਜੁਝ ਤਬੈ ਤਿਨ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਕੀ ਤਾਹਿ ਸਮਾਧਿ ਸੀ ਲਾਗੀ।
ਰਾਜ ਨ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਮੈ ਮਤਿ ਪਾਗੀ।
ਧੀਰ ਗਹਿਓ ਧਰਿ ਠਾਢੋ ਰਹਿਓ ਕਹੋ ਭੂਪਤਿ ਤੇ ਅਬ ਕੋ ਵਡਭਾਗੀ॥ ੧੭੦੯॥

Sab hi bhat baahji gaye jab hi prabh ko tab bhoop bhayo anuraagi.
Jhoojh tabae tinn chaadi dayo hari dhiyaan ki taahi samaadhi si laagi.
Raaj na raaj samaaj bikhae kabi sayaam kahae hari mae mati paagi.
Dheer gahiyo dhari thaado rahiyo kaho bhoopati te ab
ko badbhaagi. (1709)

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਸਭੋ ਧਰਿ ਡਾਰਨਿ ਕੋ ਜਬ ਘਾਤ ਬਨਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਕੈ ਇਹ ਪੈ ਪੁਨਿ ਬਾਨਨਿ ਓਘ ਚਲਾਯੋ।
ਦੇਵਬਧੂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਬਹੂੰ ਇਹ ਭੂਪ ਕਬੰਧ ਬਿਵਾਨਿ ਚਢਾਯੋ।
ਕੂਦ ਪਰਿਓ ਨ ਬਿਵਾਨਿ ਚਢਿਯੋ ਪੁਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲੀਏ ਰਨ ਭੂ ਮਧਿ ਆਯੋ॥ ੧੭੧੦॥

Sri Jadubeer ko beer sabho dhari daaran ko jab ghaat banayo.
Sayaam bhane mil kae phir kae ehh pae pun banana oghh chalayo.
Devbadhu mil kae sabhunn eh bhoop kabandh beevaان chadayo.
Kood pariyo na beevan chadiyo pun sasatar liye rann
bhoo madhi aayo. (1710)

ਦੋਹਰਾ

ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਪਾਨ ਮੈ ਆਨਿ ਪਰਿਓ ਰਨ ਬੀਚ।
ਸੂਰਬੀਰ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਹਨੇ ਲਲਕਾਰਿਯੋ ਤਬ ਮੀਚ॥ ੧੭੧੧॥

Dohra

Dhanukh baan lae paan mae aan pariyo rann beech.
Soorbeer bahu bidhi hane lalkaariyo tab meech. (1711)

ਚੌਪਈ

ਅੰਤਕ ਜਮ ਜਬ ਲੈਨੇ ਆਵੈ। ਲਖਿ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ।
ਮ੍ਰਿਤੁ ਪੇਖ ਕੈ ਇਤ ਉਤ ਟਰੈ। ਮਾਰਿਓ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੋ ਨਹੀ ਮਰੈ॥ ੧੭੧੨॥

Chopaiee

Antak jam jab laaine aavae. Lakh teh ko tab baan chalave.
Mrity pekh kae itt utt tarae. Maariyo kaal hunn ko nahi marae. (1712)

When all the warriors had fled away, the Raja mingled with the Lord (lay dead). he gave up his fighting and meditating on Sri Krishna, he was in a trance, without having any interest in the kingdom or the royal society. The poet Siam has stated that the Raja was completely engrossed in meditation of Sri Krishna, and he was standing like a rock on the battle-front. Let us all praise the Raja as there would be none like him, as fortunate as the Raja. (1709)

When Sri Krishna and others thought of some designs to deal with this trunk, (thought of some means to throw it down). The poet Siam has stated that all of them started pouring a stream of arrows (shooting arrows at him), then all the godly-women took the Raja on their chariot, but he jumped off the chariot and came back to the battle-field, armed with his weapons. (1710)

Couplet

Armed with his bow and arrows, he again came back to the battle front, and after killing many warriors, he challenged the god of death (laid down his life). (1711)

Chopaiee

When at the final call, the Yamas arrived to take the Raja (to heavens) he again shoots his arrows and gets on one side, on the sight of `death. Even after death he fails him, he does not give in (to die). (1712)

ਪੁਨਿ ਸਤ੍ਰਨਿ ਦਿਸਿ ਰਿਸਿ ਕਰਿ ਧਾਯੋ। ਮਾਨਹੁ ਜਮ ਮੂਰਤਿ ਧਰਿ ਆਯੋ।
ਇਉ ਸੁ ਜੁਧੁ ਬੈਰਨਿ ਸੰਗਿ ਕਰਿਓ। ਹਰਿ ਹਰ ਬਿਧਿ ਸੁਭਟਨਿ ਮਨੁ ਡਰਿਓ॥ ੧੭੧੩॥

Pun satran diss riss kari dhaayo. Maanoh jam moorti dhari aayo.
Iyu su judh baerin sang kariyo. Hari har bidh subhtann
mann dariyo. (1713)

ਸਵੈਯਾ

ਹਾਰਿ ਪਰੈ ਮਨੁਹਾਰਿ ਕਰੈ ਕਹੈ ਇਉ ਨਿਪੁ ਜੁਧ ਬਿਥਾ ਨ ਕਰਈਯੈ।
ਡਾਰਿ ਦੈ ਹਾਥਨ ਤੇ ਹਥੀਆਰਨ ਕੋਪ ਤਜੇ ਸੁਖ ਸਾਤਿ ਸਮਈਯੈ।
ਸੂਰ ਨ ਕੋਊ ਭਯੋ ਤੁਮਰੇ ਸਮ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰਿ ਗਈਯੈ।
ਛਾਡਤਿ ਹੈ ਹਮ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਬੈ ਸੁ ਬਿਵਾਨ ਚਢੇ ਸੁਰ ਧਾਮਿ ਸਿਧਈਯੈ॥ ੧੭੧੪॥

Swaiyya

Haar parae manuhaar karae kahae iyu judh brithaa naa karaiyae.
Daar dae haathan te hathiyaaran kop tajo sukh saat samiyajae.
Soor na koyu bhayo tumre sam tero partaap tihunn pur gaiyaje.
Chhaadat hae ham sastar sabae su beevan chado sur
dhaam sidhaaiyae. (1714)

ਅੜਿਲ

ਸਬ ਦੇਵਨ ਅਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੀਨ ਹੂੰ ਜਬ ਕਹਿਓ।
ਹਟੇ ਜੁਧ ਤੇ ਭੂਪ ਹਮੇ ਮੁਖਿ ਤਿਨ ਗਹਿਓ।
ਨਿਪੁ ਸੁਨਿ ਆਤੁਰ ਬੈਨ ਸੁ ਕੋਪੁ ਨਿਵਾਰਿਓ।
ਹੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਦਿਓ ਡਾਰਿ ਰਾਮ ਮਨੁ ਧਾਰਿਓ॥ ੧੭੧੫॥

Aril

Sab devan arr krisan deen haav jab kahiyo.
Hato judh te bhoop hamo mukh trinn gahiyo.
Nirap suni aatur baen su kop nivaariyo.
Ho dhanukh baan diyo daar raam manu dhaariyo. (1715)

Then looking at the enemy, with indignation, he rushes towards them, as if he had taken the form of the (Yama) god of death. Thus he had fought with the enemy bravely. Even Shiva, Vishnu, Brahma and other warriors were afraid of him. (1713)

Swaiyya'

O Raja! We accept our defeat and we pray to you not to indulge in this fruitless battle. Drop your weapons from the hands, leaving aside your wrathfulness, and keep your self in peace and tranquillity. There has been no warrior so far, equal in stature with you, and your praises are being sung in all the three worlds. We are all leaving our weapons and you get into the chariot for proceeding to heavens. (1714)

Aril

When all the gods, including Krishna said humbly, "O Rajan! We are all requesting you unconditionally to stop fighting now. The Raja, on hearing their words, full of painful condition, discarded his rage, putting his bow and arrows on one side, and started meditating on Ram-Nam. (1715)

ਦੋਹਰਾ

ਕਿੰਨਰ ਜਛ ਅਪਛਰਨਿ ਲਯੋ ਬਿਵਾਨਿ ਚਢਾਇ॥
ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁਨਿ ਹਰਖੇ ਮੁਨਿ ਸੁਰ ਰਾਇ॥ ੧੭੧੬॥

Dohra

Kinnar jachh apchharni layo bivaan chadaye.
Jae jae kaar apaar suni harkhe mun sur raaye. (1716)

ਸਵੈਯਾ

ਭੂਪ ਗਯੋ ਸੁਰਲੋਕਿ ਜਬੈ ਤਬ ਸੂਰ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਸਬ ਹੀ।
ਇਹ ਭਾਤ ਕਹੈ ਰਨੁ ਮੈ ਸਿਗਰੇ ਮੁਖਿ ਕਾਲ ਕੇ ਜਾਇ ਬਚੇ ਅਬ ਹੀ।
ਸਸਿ ਭਾਨੁ ਧਨਾਧਿਪ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਰੰਚ ਸਬੈ ਹਰਿ ਤੀਰ ਗਏ ਜਬ ਹੀ।
ਹਰਖੇ ਬਰਖੇ ਨਭ ਤੇ ਸੁਰ ਫੂਲ ਸੁ ਜੀਤ ਕੀ ਬੰਧ ਬਜੀ ਤਬ ਹੀ॥ ੧੭੧੭॥

Swaiyya

Bhoop gayo surlok jabae tab soor parsan bhaye sab hi.
Ehh bhaat kahae ranu mae sigre mukh kaal ke jaaye bache ab hi.
Sasi bhaan dhanadhip rudar biranch sabae hari teer gaye jab hi.
Harkhe barkhe nabh te sur phool su jeet ke banb baji tab hi. (1717)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਖੜਗ ਸਿੰਘ
ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।**

ਸਵੈਯਾ

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਕੋਪ ਕੀਓ ਮੁਸਲੀ ਅਰਿ ਬੀਰ ਤਬੈ ਸੰਗ ਤੀਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ।
ਐਚਿ ਲੀਏ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਬੈਰਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਿ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ।
ਏਕ ਬਲੀ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਸੋ ਛਿਤ ਪੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਫਿਰਾਇ ਪਛਾਰੇ।
ਜੀਵਤ ਜੋਊ ਬਚੇ ਬਲ ਤੇ ਰਨ ਤਯਾਗ ਸੋਊ ਨਿਪ ਤੀਰ ਸਿਧਾਰੇ॥ ੧੭੧੮॥

**Itt sri bachitar natak granthe krisnaavatare judh parbandhe
khadag singh badheh dhiyaaye samapat.**

Swaiyya

Tayu hi layu kop kiyo musli ari beer tabae sang teer parhaare.
Aaichi liye ikk baar hi baeran praan bina kari bhoo par daare.
Ek bali geh haathan so chhit pae kari kop phiraaye pachhare.
Jeevat joyu bache bal te rann tayaag soyu nirap teer sidhaare. (1718)

Couplet

The demi-gods, spirits (human body with horse's head) and fairies then made the Raja climb the chariot. The gods and Munis were delighted on hearing the praises of the Raja being sung. (1716)

Swaiyya'

When the Raja Kharag Singh had proceeded to heavens, then all the warriors felt greatly relieved and all started saying in the battle field that they had been saved from the jaws of death. When all the gods like the moon, sun, kuber, Rudra and Brahma etc. went upto Krishna, then the gods from heavens showered flowers on them and the drums of victory were sounded. (1717)

Here the chapter on the killing of Kha'rag Singh in the battle-field from the Krishnavtar episode of Bachittar Natak is completed.

Swaiyya'

Then Balram got furious with rage and started striking arrows at the enemy forces killing warriors. In one go, he let loose a rain of arrows killing many enemy troops. Many warriors were caught hold of by him by hand and then making them reel, were thrown on the ground. All those warriors, who escaped from Balram, managed to reach Jarasandh King. (1718)

ਚੌਪਈ

ਜਰਾਸੰਧਿ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ। ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰਨ ਭੀਤਰ ਮਾਰੇ।
ਇਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਬੈਨਾ। ਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਅਰੁਨ ਭਏ ਨੈਨਾ॥ ੧੭੧੯॥

Chopaiee

Jarasandhi pae jaaye pukaare. Khadag singh rann bheetar mare.
Iyu sunn kae tinn ke mukh baena.
Riss ke sang arun bhave naena. (1719)

ਅਪੁਨੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਬੈ ਬੁਲਾਏ। ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਭੂਪਤਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ।
ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੂਝੇ ਰਨ ਮਾਹੀ। ਅਉਰ ਸੁਭਟ ਕੋ ਤਿਹ ਸਮ ਨਾਹੀ॥ ੧੭੨੦॥
Apune mantra sabae bulaye. Tinn prati bhoopati bachan sunaye.
Khadag singh joojhe rann maahi.
Ayur subhat ko tehh sam naahi. (1720)

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸੋ ਸੂਰੋ ਨਾਹੀ। ਤਿਹ ਸਮ ਜਾਇ ਲਰੈ ਰਨ ਮਾਹੀ।
ਅਬ ਤੁਮ ਕਹੋ ਕਉਨ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ। ਕਉਨ ਸੁਭਟ ਕੋ ਆਇਸ ਦੀਜੈ॥ ੧੭੨੧॥
Khadag singh so sooro naahi. Tehh sam jaaye larae rann maahi.
Ab tum kaho kayun bidh kijae.
Kayun subhat ko aais dijae. (1721)

ਜਰਾਸੰਧਿ ਨਿਪ ਸੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਤਬ ਬੋਲਿਓ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਮਤਿ ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੇ ਤੀਰ।
ਸਾਝ ਪਰੀ ਹੈ ਅਬ ਨਿਪਤਿ ਕਉਨ ਲਰੈ ਰਨਿ ਬੀਰ॥ ੧੭੨੨॥

Jarasandh Nirap So Mantri Baach

Dohra

Tab boliyo mantra sumati jarasandh ke teer.
Saajh pari hae ab nirpati kayun larae rann beer. (1722)

ਉਤ ਰਾਜਾ ਚੁਪ ਹੋਇ ਰਹਿਓ ਮੰਤ੍ਰਿ ਕਹੀ ਜਬ ਗਾਥ।
ਇਤ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਹ ਗਯੋ ਜਹਾ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ॥ ੧੭੨੩॥

Utt raja chup hoye rahiyo mantra kahi jab gaath.
Itt muslidhar teh gayo jahaa hute brijnaath. (1723)

Chopaiee

They went upto Jarasandh and prayed for help, telling him that Kharag Singh had been killed. On hearing these words from them, the eyes of the Raja Jarasandh were red with anger. (1719)

The Raja then called all his ministers and told them these words that Kharag Singh had been killed in the battle field, and there is no other warrior like him with us. (1720)

There was no other warrior as brave as Kha'rag Singh, who could wage a war in the battle field like him. So you tell me, what strategy should be adopted now? And which warrior should be sent to the battle? (1721)

The minister told Jarasandh - Couplet

Then the minister Sumit told the Raja (Jarasandh), "O Raja! It is now evening time, so which warrior would like to fight now?" (1722)

When the minister spoke like this, the Raja became silent. On the otherside, Balram went to the place where Krishna was seated. (1723)

ਮੁਸਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧ ਇਹ ਕਉਨ ਸੁਤ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ।
ਐਸੇ ਅਪੁਨੀ ਬੈਸ ਮੈ ਨਹਿ ਦੇਖਿਓ ਬਲ ਧਾਮ॥ ੧੭੨੪॥

Musli Baach Kaan So

Dohra

Kirpaasindh ehh kayun sut khadag singh jeh naam.
Aaiso apuni baes mae neh dekhiyo bal dhaam. (1724)

ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਕੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੋ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੋ ਭਰਮ ਬਿਨਾਸੋ।
ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਬਲਿ ਜਬ ਕਹਿਓ। ਸੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੋਨ ਹੂੰ ਰਹਿਓ॥ ੧੭੨੫॥

Taa te yaa ki kathaa parkaaso. Mere mann ko bharam binaaso.
Aaisi bidh so bali jab kahiyo. Sunn sri kirsan mon
haav rahiyo. (1725)

ਕਾਨੁ ਬਾਚ

ਸੋਰਠਾ

ਪੁਨਿ ਬੋਲਿਓ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾਵੰਤ ਹੂੰ ਬੰਧੁ ਸਿਉ।
ਸੁਨਿ ਬਲਿ ਯਾ ਕੀ ਗਾਥ ਜਨਮ ਕਥਾ ਭੂਪਤਿ ਕਹੋ॥ ੧੭੨੬॥

Kaan Baach

Sortha

Pun boliyo brijnaath kirpaavant haav bandhu siyu.
Sunn bali yaa ki gaath janam kathaa bhoopat kaho. (1726)

ਦੋਹਰਾ

ਖਟਮੁਖ ਰਮਾ ਗਨੇਸ ਪੁਨਿ ਸਿੰਗੀ ਰਿਖਿ ਘਨ ਸਯਾਮ।
ਆਦਿ ਬਰਨ ਬਿਧਿ ਪੰਚ ਲੈ ਧਰਿਓ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਨਾਮ॥ ੧੭੨੭॥

Dohra

Khatmukh ramaa ganes pun singi rikhi ghan sayaam.
Aadi baran bidh panch lae dhariyo khadag singh naam. (1727)

**Balram told Krishna -
Couplet**

"O Lord-benefactor! Whose son was this Kha'rag Singh? I have not seen throughout my life any warrior of such prowess, full of great strength." (1724)

So please throw some light on this episode, so that my doubts are cleared. When Balram said like this, then Sri Krishna became silent on hearing these words. (1725)

**Kahna then said -
Sortha**

Then Sri Krishna, the ocean of Grace, told his brother, "O Balram! Listen to his episode. I am going to describe his life story. (1726)

Couplet

Brahma had named him Kha'rag Singh by taking the first letter of five personalities namely Soami Kartika', Rama (Lachhmi), Ganesh, Singi Rishi, and Ghan Sham (Black clouds). (1727)

ਖੜਗ ਰਮਯ ਤਨ ਗੁਰਮਿਤਾ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਘਸਮਾਨ।
 ਪੰਚ ਬਰਨ ਕੋ ਗੁਨ ਲੀਓ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਬਲਵਾਨ॥ ੧੭੨੮॥
 Khadag ramie tann garmitaa singh naad ghamsaan.
 Panch baran ko gun liyo ehh bhoopati balvaan. (1728)

ਛਪੇ ਛੰਦ

ਖਰਗ ਸਕਤਿ ਸਵਿਤਾਤ ਦਈ ਤਿਹ ਹੇਤ ਜੀਤ ਅਤਿ।
 ਬਹੁ ਸੁੰਦਰਤਾ ਰਮਾ ਦਈ ਤਿਨ ਬਿਮਲ ਅਮਲ ਮਤਿ।
 ਗਰਮਾ ਸਿਧਿ ਗਨੇਸ ਸਿੰਗ ਰਿਖਿ ਸਿੰਘਨਾਦ ਦੀਯ।
 ਕਰਤ ਅਧਿਕ ਘਸਮਾਨ ਇਹੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਹੇਤ ਕੀਯ।
 ਇਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭੂਪਤਿ ਕੀਯੋ ਸੁਨਿ ਹਲਧਰ ਇਮ ਭਾਖਿਯੋ।
 ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ਤੁਮ ਬਡੋ ਸਤ੍ ਰਨ ਮਧਿ ਹਯੋ॥ ੧੭੨੯॥

Chhapai Chhand

Kharag sakti savitaat dayi tehh het jeet ati.
 Bahu sundartaa ramaa dayi tinn bimal amal mati.
 Garmaa sidh ganes sring rikhi singhnaad diye.
 Karat adhik ghamsaan ihae ghan sayaam het kiye.
 Ehh bidh parkas bhopati kiyo sunn haldhar imm bhaakiyo.
 Brij naath anaath sanaath tum bado satar rann madhi hayo. (1729)

ਸੋਰਠਾ

ਪੁਨਿ ਬੋਲਿਓ ਬ੍ਰਿਜਚੰਦ ਸੰਕਰਖਨ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ।
 ਜਾਦਵ ਇਕ ਮਤਿ ਮੰਦ ਗਰਬ ਕਰੈ ਬਹੁ ਭੁਜਾ ਕੋ॥ ੧੭੩੦॥

Sortha

Ounn boliyo brijchand sankrakhan so kirpaa kari.
 Jaadav ikk mati mand garab karae bahu bhooja ko. (1730)

ਚੌਪਈ

ਜਾਦਵ ਵੰਸ ਮਾਨ ਭਯੋ ਭਾਰੀ। ਰਾਮ ਸਯਾਮ ਹਮਰੇ ਰਖਵਾਰੀ।
 ਡੀਠ ਆਨ ਕੋ ਆਨਤ ਨਹੀ। ਤਾ ਕੋ ਫਲੁ ਪਾਯੋ ਪਗ ਮਾਹੀ॥ ੧੭੩੧॥

Chopaicee

Jaadav bans maan bhayo bhaari. Raam sayaam hamre rakhvaari.
 Dheeth aan ko aanat naahi. Taa ko phal paayo jag maahi. (1731)

Kha'rag (Sword), ramratan (beautiful body), garunita (garima sidhi-occult power) Singh Na'd (liou's roar) and ghamshan (fierce battle) - having taken the qualities of these five words (letters), this Raja became powerful. (1728)

Chhapai Chhand

The sword (Kharag) power, was given by Shiva's son Kartika Soami; so he attained complete victory. Rama (Lachhmi) had given him beauty, so his intelligence was supreme and pure. Ganesh had given him garima sidhi (occult power) and Singhi Rishi had given him Singhnad. So he could fight fiercely because Ghansham had made him like this. That is how the Raja was created in the world. Then Balram said, "O Brijnath! You have made us from helpless to powerful men, and we have killed such a powerful enemy in the battle-filed." (1729)

Sortha

Then Sri Krishna, full of benevolence, said, to Balram, "One reason for his creation was the unfortunate Yadavas also, who were very proud of their strength." (1730)

Chopaiee

The Yadava dynasty had become very proud, as they felt that Balram and Krishna were their saviours as such they took everyone else below their position, so they had to face the consequences of this idea in the world. (1731)

ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਧਰਿ ਜਾਨੋ। ਮੇਰੇ ਕਹਿਯੋ ਸਾਚੁ ਕਰਿ ਮਾਨੋ।
ਤਿਹ ਕੇ ਹੇਤ ਭੂਪ ਅਉਤਰਿਯੋ। ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਾਨ ਬਿਧਾਤਾ ਕਰਿਯੋ॥ ੧੭੩੨॥

Garab parhaari Sri Dhari jaano. Mero kahiyo saach kari maano.
Tehh ke het bhoop ayuatriyo. Ehh bidh jaan bidhataa kariyo. (1732)

ਦੋਹਰਾ

ਕਹਾ ਰੰਕ ਭੂਪਾਲ ਏ ਕਰਿਓ ਇਤੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ।
ਜਾਦਵ ਗਰਬ ਨ ਹਿਤ ਉਪਜਾਯੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ॥ ੧੭੩੩॥

Dohra

Kahaa rank bhoopaal ee kariyo ito sangraam.
Jaadav garab binaas hitt upjaayo Sri Raam. (1733)

ਚੌਪਈ

ਜਾਦਵ ਕੁਲ ਤੇ ਗਰਬ ਨ ਗਯੋ। ਇਨ ਕੇ ਨਾਮ ਹੇਤ ਰਿਖਿ ਭਯੋ।
ਦੁਖ ਕੈ ਸ੍ਰਾਪ ਮੁਨੀਸੁਰ ਦੇ ਹੈ ਏਕ ਸਮੈ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਛੈ ਹੈ॥ ੧੭੩੪॥

Chopaiee

Jaadav kul te garab na gayo. Inn ke naam het rikh bhayo.
Dukh kae sraap munisur dae hae. Ek samae sabh hi ko chaae hae. (1734)

ਦੋਹਰਾ

ਪੁਨਿ ਬੋਲਿਓ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਪੰਕਜ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ।
ਹੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਬੁਧਿ ਬਰ ਸੁਨ ਅਬ ਕਥਾ ਰਸਾਲ॥ ੧੭੩੫॥

Dohra

Pun boliyo Sri Krisan ji pankaj naaen bisaal.
He muslidhar budhi bar sun nab kathaa rasaal. (1735)

ਚੌਪਈ

ਸੁਨਿ ਦੈ ਸ੍ਰਉਨ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੋ ਸੋ। ਕਵਨ ਜੁਧੁ ਕਰਿ ਜੀਤੈ ਮੋ ਸੋ।
ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਮੋ ਅੰਤਰ ਨਾਹੀ। ਮੁਹਿ ਸਰੂਪ ਵਰਤਤ ਜਗ ਮਾਹੀ॥ ੧੭੩੬॥

Chopaiee

Sunni dae sarun baat kaho to so. Kavan judh kari jitae mo so.
Khadag singh mo antar naahi. Muhi saroop vartat jag maahi. (1736)

The Lord is to be considered as the destroyer of pride. Take my words as pure truth. That is why the Raja had been born, and this solution was found by the Lord Himself knowingly. (1732)

Couplet

Who is this pauper (poor) Raja and what is his position, who had fought such a fierce battle? The Lord had created him to destroy the pride of Yadavas. (1733)

Chopaicee

But the pride of the Yadava clan was still not finished. so a Rishi had appeared for the purpose of their destruction. For causing suffering to this Munisar (ascetic), he would bestow a curse on them, which would destroy them wholesale at the same time (in one go). (1734)

Couplet

Then the lotus-eyed Sri Krishna further said, "O great musician! O wise person! Now listen to the interesting episode!" (1735)

Chopaicee

"Listen to me attentively. I am telling you all this. Who could win a battle against me? There was no distinction between Kharag Singh and myself. He was having the same form, (my form is seen throughout the world)." (1736)

ਸਾਚ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ਹੇ ਬਲਿਦੇਵਾ। ਪਾਯੋ ਨਹਿਨ ਕਿਸੂ ਇਹ ਭੇਵਾ।
ਸੂਰਨ ਮੈ ਕੋਊ ਇਹ ਸਮ ਨਾਹੀ। ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਬਸੈ ਰਿਦ ਮਾਹੀ॥ ੧੭੩੭॥

Saach kahiyo hac he balidevaa. Paayo nahin kisoo ehh bheva.
Sooran mae koyu ehh sam naahi. Mero naam basae ridd maahi. (1737)

ਦੋਹਰਾ

ਉਦਰ ਮਾਝ ਬਸਿ ਮਾਸ ਦਸ ਤਜਿ ਭੋਜਨ ਜਲ ਪਾਨ।
ਪਵਨ ਅਹਾਰੀ ਹੁਇ ਰਹਿਓ ਬਰੁ ਦੀਨੋ ਭਗਵਾਨ॥ ੧੭੩੮॥

Dohra

Udar maajh basi maas das taji bhojan jal paan.
Pavan araahi huye rahiyo baru dino bhagvaan. (1738)

ਰਿਪੁ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਲੀਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਲਵਾਨ।
ਬਹੁਰਿ ਤਪਸਯਾ ਬਨਿ ਕਰੀ ਦ੍ਰਾਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ॥ ੧੭੩੯॥

Rip jeetan ko baru liyo khadag singh balvaan.
Bahur tapsayaa bani kari davaadas barkh parmaan. (1739)

ਚੌਪਈ

ਬੀਤੀ ਕਥਾ ਭਯੋ ਤਬ ਭੋਰ। ਜਾਗੇ ਸੁ ਭਟ ਦੁਹੰ ਦਿਸਿ ਓਰਿ।
ਜਰਾਸੰਧਿ ਦਲੁ ਸਜਿ ਰਨਿ ਆਯੋ। ਜਾਦਵ ਦਲੁ ਬਲਿ ਲੈ ਸਮੁਹਾਯੋ॥ ੧੭੪੦॥

Chopaiee

Beeti kathaa b hayo tab bhor. Jaage sub hat duhunn diss ori.
Jarasandhi dal saji rani aayo. Jaadav dal bali lae samuhaayo. (1740)

ਸਵੈਯਾ

ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਸਬੈ ਦਲੁ ਲੈ ਹਿਤ ਤੇ ਉਮਡਿਓ ਉਤ ਤੇ ਉਇ ਆਏ।
ਜੁਧੁ ਕੀਓ ਹਲੁ ਲੈ ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਹਕਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ।
ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਜੂਝਿ ਧਰਾ ਪਰ ਏਕ ਲਰੈ ਮਿਲ ਕੈ ਇਕ ਧਾਏ।
ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਹੁਰੇ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਘਨੇ ਜਮ ਧਾਇ ਪਠਾਏ॥ ੧੭੪੧॥

Swaiyya

Sri baldev sabae dal lae itt te umdiyo utt te uye aaye.
Hudh kiyo hal lae nij paan hakaar hakaar parhaar lagaaye.
Ek pare bhat jojhhi dharaa par ek larae mil kae ikk dhaaye.
Moosal lae bahure kar mae ari maari ghane jam dhaam pathaaye. (1741)

"O Baldev! I am telling you this truth. But no one else had known this secret. There was no other warrior equal to him in stature. My True Name was present in his heart (He was meditating on my True Name always). (1737)

Couplet

During his mother's pregnancy for ten months, he had given up the food and water consumption, he was living only on air, then the Lord blessed him with his benediction. (1738)

The mighty Kharag Singh, had gained the boon of always winning over his enemy from the Lord. Then for twelve long years he had undergone a penance with meditation in the forest (jungle). (1739)

Chopaiee

The night had gone by (passed) in this narration of the episode and it was dawn (day had dawned). The warriors from both the camps had woken up. Jarasandh had reached the battle filled alongwith his forces, and from the other side Baldev alongwith Yadava troops had arrived with his troops. (1740)

Swaiyya'

From the other side Balram (Baldev) had arrived with his force, and the Raja Jarasandh came to oppose him. Balram, taking up his hoe, challenged the enemy and wounded most of the enemy force. Many warriors had fallen down fighting on the ground while some others were continuing fighting and some others had fled away. Baldev, taking up his pestle in hand had killed many of the enemy force and despatched them to heavens. (1741)

ਰੋਸ ਭਯੋ ਘਨ ਸਯਾਮ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨੁ ਸੰਭਾਰਿ ਤਹੀ ਉਠਿ ਧਾਯੋ।
ਆਨਿ ਪਰਿਓ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਪੈ ਰਿਪੁ ਕਉ ਹਤਿ ਕੈ ਨਦਿ ਸ੍ਰੋਨ ਬਹਾਯੋ।
ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਥਪਤਿ ਬਿਪਤਿ ਪਰੀ ਰਨ ਮੈ ਨਹਿ ਕੋ ਠਹਿਰਾਯੋ।

ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਸਬੈ ਰਿਸਿ ਖਾਤ ਕਛੂ ਨ ਬਾਸਤ ਕਹੈ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ॥ ੧੭੪੨॥

Ros bhayo ghan sayaam lakho dhanu baan sanbhaar tahi uthi dhaayo.
Aan pariyo tab hi tinn pae rip kayu hati kae nadi sron bahayo.
Baaj kari rathpati bipati pari rann mae nahi ko thehraayo.
Bhaajat jaat sabae riss khaat kachhu na baasat kahae dukh paayo. (1742)

ਆਗੇ ਕੀ ਸੈਨ ਭਜੀ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਪਉਰਖ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸੰਭਾਰਿਓ।
ਠਾਢੇ ਜਹਾ ਦਲ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤਹਾ ਜਾਇ ਪਰੋ ਚਿਤ ਬੀਰ ਬਿਚਾਰਿਓ।
ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਸਬੈ ਨਿਪੁ ਠਾਢੇ ਜਹਾ ਤਿਹ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰਿਓ।

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਉਤਾਰਿਓ॥ ੧੭੪੩॥

Aage ki saen bhaji jab hi tab payurakh Sri Brijnaath sanbhaariyo.
Thaado jahaa dal ko pati hae tahaa jaaye paro chitt beech bichaariyo.
Sastar sanbhaari muaarari sabae nirap thaado jahaa tehh orr sidhaariyo.
Baan kamaan gahi ghani sayaam jarasandhi ko abhimaan utaariyo. (1743)

ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਰਾਸਨੁ ਤੇ ਜਬ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਤਬ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈ।
ਜਾਇ ਲਗੇ ਜਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਵੈ।
ਐਸੇ ਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਜਗ ਮੈ ਭਟ ਜੋ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ।

ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਨਿਜ ਬੀਰ ਕਹੈ ਹਰਿ ਮਾਰਤ ਸੈਨ ਚਲਿਓ ਰਨਿ ਆਵੈ॥ ੧੭੪੪॥

Sri Balbeer sarsan te jab teer chhute tab ko thehraavae.
Jaaye lage jeh ke urr mae sar so chhin mae jam dhaami sidaave.
Aaise na ko pargatiyo jag mae bhat jo samuhaaye kae judh macaahave.
Bhoopati kayu nij beer kahae hari maarat saen chaliyo rani aavae. (1744)

ਸਯਾਮ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਨਿਪੁ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਘਾਏ।
ਜੇਤਿਕ ਆਇ ਭਿਰੇ ਹਰਿ ਸੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਤੇਊ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਏ।
ਕਉਤੁਕ ਦੇਖ ਕੈ ਯੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹੁਇ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ।

ਆਵਨ ਦੇਹੁ ਅਬੈ ਹਮ ਲਉ ਨਿਪੁ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਸਿਗਰੇ ਸਮਝਾਏ॥ ੧੭੪੫॥

Sayaam ki orr te baan chhute nirap ke dal ke bahu beeran ghaaye.
Jetaek aaye bhire hari so chhin beech teyu jam dhaami pathaaye.
Kayutak dekh kae yo rann mae ati aatur huye tinn baen sunaye.
Aavan dehu abae ham layu nirap aasie kahiyo sigre samjhaye. (1745)

Sri Krishna also got enraged and taking his bow and arrows he also rushed to the battle front, and attacked the enemy, and killing most of them caused a great blood-shed there. The horse and elephant riders alongwith charioteers were in great trouble, and none of them could stay any longer to oppose him. All were fleeing away, but were getting furious with rage. They were unable to control the situation and were facing the onslaught with suffering. (1742)

When the enemy forces had fled away, then Sri Krishna took up (his) courage, and fell upon the commander of the enemy force, facing him where he stood by, thinking of the Raja in his mind. Sri Krishna took up his bow and arrow and demolished the pride (prestige) of Jarasandh. (1743)

When the arrows were being shot by Sri Krishna's bow, then who could dare to face them? Whosoever was hit by the arrows in the chest, would be killed (immediately) in a moment. No such warrior had existed in the world, who could withstand and oppose Sri Krishna with courage? Then the warriors of Jarasandh told him that Sri Krishna was advancing killing all their troops. (1744)

The arrows, being shot by Sri Krishna, had killed many of the warriors of Jarashandh. Whosoever dared to oppose Sri Krishna, was desptached to heavens (killed) in no time. On seeing the wonderful acts of Sri Krishna in the battle field, the enemy warriors told the Raja, like this and the Raja told them, "Let him come upto me." (I will deal with him). (1745)

ਭੂਪ ਲਖਿਓ ਹਰਿ ਆਵਤ ਹੀ ਸੰਗ ਲੈ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਤਬ ਆਪੁ ਹੀ ਧਾਯੋ।
ਆਗੇ ਕੀਏ ਨਿਜ ਲੋਗ ਸਬੈ ਤਬ ਲੈ ਕਰ ਮੋ ਬਰ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨਿ ਭੀਤਰ ਕੋ ਡਰ ਪਾਯੋ।
ਤਾ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੇ ਚਿਤਿ ਮਾਨਹੁ ਚਾਉ ਬਢਾਯੋ॥ ੧੭੪੬॥

Bhoop lakhiyo hari aavat hi sang lae pritnaa tab aap hi dhaayo.
Aage kiye nij log sabae tab lae kar mo b ar sankh bajayo.
Sayaam bhanae tehh aahav mae ati hi mann bheetar ko
darr paayo.

Taa dhuni ko suni kae bar beeran ke chitt maanoh
chayu badayo. (1746)

ਦੋਹਰਾ

ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੀ ਅਤਿ ਚਮੁੰ ਉਮਡੀ ਕੋਧ ਬਢਾਇ।
ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਹਰਿ ਪਾਨਿ ਲੈ ਛਿਨ ਮੈ ਦੀਨੀ ਘਾਇ॥ ੧੭੪੭॥

Dohra

Jarasandhi ki ati chamunn umdi krodh badaye.
Dhanukh baan hari pain lae chhin mae dini ghaaye. (1747)

ਸਵੈਯਾ

ਜਦੁਬੀਰ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਅਵਸਾਨ ਗਏ ਲਖਿ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ।
ਗਜਰਾਜ ਮਰੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਮਨੋ ਰੂ ਕਟੇ ਕਰਵਤ੍ਰਨ ਕੇ।
ਰਿਪੁ ਕਉਨ ਗਨੇ ਜੁ ਹਨੇ ਤਿਹ ਨਾ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੇ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰਨ ਕੇ।
ਰਨ ਮਾਨੋ ਸਰੋਵਰਿ ਆਂਧੀ ਬਹੈ ਤੁਟਿ ਫੂਲ ਪਰੇ ਸਤ ਪਤ੍ਰਨ ਕੇ॥ ੧੭੪੮॥

Swaiyya

Jadubeer kamaan te baan chhute avsaaan gaye lakhi satran ke.
Gajraaj mare gir bhoomi pare mano rookh kate karvatran ke.
Rip kayun gano ju hane tehh thaa murjhaaye gire sir chhatran ke.
Rann maano sarovar aandhi bahae tuti phhol pare
sat patran ke. (1748)

When the Raja saw Sri Krishna advancing towards him, he also went ahead with his troops to oppose him. He asked his men to go forward and blew his conch shell, by taking it in hand. The poet Siam has stated that he felt greatly terrified on approaching the battle front, though on hearing the sound of conch shell the warriors got encouraged with increased (raised) morale. (1746)

Couplet

A huge force of Jarasandh had invaded the battle front, which was killed in no time by Sri Krishna by taking up his bow and arrows in his hand. (1747)

Swaiyya'

The arrows, leaving the bow of Sri Krishna (being shot by him) would make millions of enemy troops dumb-founded (unconscious). Many huge elephants were lying dead on the ground. It appeared as if trees had been cut with the saws, which were lying on the ground. Who could count the number of warriors lying dead at that place? (were countless). The heads of fallen Kashatriyas had become withered. If we were to consider the battle-field as a tank (of water) and with the storm of the battle brewing therein, hundreds of flowers and leaves in the form of warriors, were fallen or strewn therein. (1748)

ਘਾਇ ਲਗੇ ਇਕ ਘੁਮਤ ਘਾਇਲ ਸੁਉਨ ਸੋ ਏਕ ਫਿਰੈ ਚੁਚਵਾਤੇ।
 ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਡਾਰਿ ਹਥੀਆਰ ਭਜੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਸਾਤੇ।
 ਦੈ ਰਨ ਪੀਠ ਮਰੈ ਲਰ ਕੈ ਤਿਹ ਮਾਸ ਕੋ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਨ ਖਾਤੇ।
 ਬੋਲਤ ਬੀਰ ਸੁ ਏਕ ਫਿਰੈ ਮਨੋ ਡੋਲਤ ਕਾਨਨ ਮੈ ਗਜ ਮਾਤੇ॥ ੧੭੪੯॥

Ghaaye lage ikk ghoomat ghaail sarun so ek phirae chuchvaate.
 Ek nihaar kae daari hathiyaar bhajae bisanbhaar gayi sudh saate.
 Dae rann peeth marae lar kae tehh maas ko janbuk geedh na khaate.
 Bolat beer su ek phirae mano dolat kaanan mae gaj maate. (1749)

ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ਘੁਨਿ ਸਯਾਮ ਬਡੇ ਰਿਪੁ ਤੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ।
 ਗਜ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਹਜਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਸੰਘਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦੀਏ।
 ਅਰਿ ਏਕਨਿ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਇਕ ਬੀਰਨ ਕੇ ਦਏ ਫਾਰਿ ਹੀਏ॥
 ਮਨੋ ਕਾਲ ਸਰੂਪ ਕਰਾਲ ਲਖਿਓ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰੁ ਭਜੇ ਇਕ ਮਾਰ ਲੀਏ॥ ੧੭੫੦॥

Pain kirpaan gahi ghani sayaam bade rip te bin praan kiye.
 Gaj baajan ke asvaar hazaar muraari sanghaari bidaari diye.
 Ari ekan ke sir kaati daye ikk beeran ke daye phhaar hiye.
 Mano kaal saroop karaal lakhiyo hari satar bhaje ikk maar liye. (1750)

ਕਬਿਤੁ

ਰੋਸ ਭਰੇ ਬਹੁਰੇ ਬਹੁਰੇ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਾਨਿ ਲੀਨੋ ਰਿਪਨ ਸੰਘਾਰਤ ਇਉ ਕਮਲਾ ਕੋ ਕੰਤੁ ਹੈ।
 ਕੇਤੇ ਗਜ ਮਾਰੇ ਰਥੀ ਬ੍ਰਿਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ਕੇਤੇ ਐਸੇ ਕਯੋ ਜੁਧੁ ਮਾਨੋ ਕੀਨੋ ਰੁਦ੍ਰ ਅੰਤੁ ਹੈ।
 ਸੈਥੀ ਚਮਕਾਵਤ ਚਲਾਵਤ ਸੁਦਰਸਨ ਕੋ ਕਹੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਸਯਾਮ ਐਸੋ ਤੇਜਵੰਤੁ ਹੈ।
 ਸੁਉਨਤ ਰੰਗੀਨ ਪਟ ਸੁਭਟ ਪ੍ਰਬੀਨ ਰਨ ਫਾਗੁ ਖੇਲ ਪੌਢ ਰਹੇ ਬਡੇ ਸੰਤੁ ਹੈ॥ ੧੭੫੧॥

Kabit

Ros bhare bahuro dhanukh baan paan lino
 Ripan sanghaarat iyu kamlaa ko kant hae.
 Kete gaj mare rathi birthi kari daare kete
 Aasie bhayo judh maano kino rudar ant hae.
 Saethi chamkaavat chalavat sudarsan ko
 Kahae kabi raam sayaam aaiso tejvant hae.
 Sarunat rangeen pat subhat parbeen rann
 Phhaagu khel podh maano bade sant hae. (1751)

Due to the wounds inflicted, many warriors were reeling under their effect, and blood was oozing out of them. Due to this condition, many warriors had fled away throwing away their weapons, and many were roaming around losing their senses like mad persons. The warriors who die there, showing their backs to the battle front are dishonoured since their flesh is not liked by the vultures or jackals even. Some warriors in the battle field were shouting around, as if drunken elephants were moving around in the jungle. (1749)

Sri Krishna was wielding his sword in such a manner, that many mighty enemies were done to death by him. Sri Krishna had destroyed many riders of horses and elephants (hundreds of them) by killing them. Some of them had their heads cut off, while some warriors had their chests pierced through. Thus considering Sri Krishna's dreadful form many enemy troops had run away from the battle field, while some others had been killed. (1750)

Kabit

Then Sri Krishna, becoming enraged, had taken up his bow and arrows again in his hands and was on a killing spree, while many charioteers were divested of their chariots even. The battle was so fierce, as if Rudra (Shiva) had destroyed the whole world. The poet Ram has stated that Sri Krishna was so powerful that at times he was flashing his sword or the sudarshan wheel was being used in action. The clothes were coloured red with blood falling from enemies' body, as if great saints were relaxing after playing holi (spraying of coloured water). (1751)

ਕਾਨ੍ਹ ਤੇ ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਅਰਗਾਇ ਪਰੇ ਸਬ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਲਰਬੇ ਕਉ ਉਮਗਤਿ ਹੈ।
 ਰਨ ਮੈ ਅਡੋਲ ਸ੍ਵਾਮ ਕਾਰ ਜੀ ਅਮੋਲ ਬੀਰ ਗੋਲ ਤੇ ਨਿਕਸ ਲਰੈ ਕੋਪ ਮੈ ਪਗਤ ਹੈ।
 ਡੋਲਤ ਹੈ ਆਸ ਪਾਸ ਜੀਤਬੋ ਕੀ ਕਰੈ ਆਸ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨਿ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਨਿਪ ਕੇ ਭਗਤ ਹੈ।
 ਕੰਚਨ ਅਚਲ ਜਿਉ ਅਟਲ ਰਹਿਓ ਜਦੁਬੀਰ ਤੀਰ ਤੀਰ ਸੂਰਮਾ ਨਛਤ੍ਰ ਸੇ ਡਿਗਤ ਹੈ॥ ੧੭੫੨॥

Kaan te naa dare ari araaye pare sab
 Kahae kabi sayaam larbe kayu umgati hae.
 Gan mae adol savaam kaar ji amol
 Beer gol te nikas larae kop mae pagat hae.
 Dolat hae aas paas jeetabe ki karae aas
 Traas mani naek nahi nirap ke bhagat hae.
 Kanchan achal jiyu atal rahiyo jadubeer
 Teer teer soormaa nachhatar so deegat hae. (1752)

ਸਵੈਯਾ

ਇਹ ਭਾਤਿ ਇਤੈ ਜਦੁਬੀਰ ਘਿਰਿਓ ਉਤ ਕੋਪ ਹਲਾਯੁਧ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ।
 ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਪ੍ਰਾਨਿ ਧਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਛਿਤਿ ਮਾਰੇ।
 ਟੂਕ ਅਨੇਕ ਕੀਏ ਹਲਿ ਸੋ ਬਲਿ ਕਾਤੁਰ ਦੇਖਿ ਭਜੇ ਬਿਸੰਭਾਰੇ।
 ਜੀਤਤ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਤਬ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰੇ॥ ੧੭੫੩॥

Swaiyya

ehh bhaati itae jadubeer ghiriyo utt kop halayudh beer sanghaare.
 Baan kamaan kirpaanan praan dhare bin praan pare chhitt mare.
 Took anek kiye hali so bali kaatur dekhi bhaje bisanbhaare.
 Jeetat bhayo musli rann mae ari bhaaj chale tab bhoop nihaare. (1753)

ਚਕ੍ਰਤ ਹੁਇ ਚਿਤ ਚਮੂ ਪਤਿ ਆਪੁਨੀ ਸੈਨ ਕਉ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਕਹਾ ਰਨ ਤੇ ਭਟ ਜੁਧੁ ਨਿਦਾਨ ਸਮੇ ਅਬ ਆਯੋ।
 ਇਉ ਲਲਕਾਰਰ ਕਹਿਓ ਦਲ ਕੋ ਤਬ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸਬਹੁ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ।
 ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਫਿਰੇ ਤਬ ਹੀ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਠਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ॥ ੧੭੫੪॥

Chakrat huye chitt beech chamuu pati aapuni saaen kayu baen sunaayo.
 Bhaajat jaat kahaa rann te bhat judh nidaan samo ab aayo.
 Iyu lalkaar kahiyo dal ko tab sarunn mae sabhunn suni paayo.
 Sastar sanbhaari phhire tab hi ati kop bhare hathi judh machaayo. (1754)

The enemy troops were still not afraid of Kahna, and again attacked him with war cries. The poet Siam has stated that they were keenly looking forward to the battle again. They were standing fast (unrelenting) in their position, waiting for the master's orders, and sacrificing their valuable lives. They were fighting the enemy by coming out of their ranks with great fury. They were moving around in various directions hoping for their victory. They were not feeling terrified at heart, and they were great fans of their king. Sri Krishna was standing adamant like a rock (Sumer mountain) while the warriors closeby were falling down on the ground. (1752)

Swaiyya'

Thus Sri Krishna was encircled on this side, whereas on the other side Balram was killing the enemy ruthlessly, and they were lying dead on the ground while having their bows, arrows, and swords etc. (weapons) in their hands. He had smitten many enemies into pieces with his hoe. Many cowards were running away like mad persons. Baldev (Balram) was the victor in the battle and enemy was routed completely, fleeing away from the field and this was noticed by the Raja. (1753)

Getting shocked with this, the enemy commander told his troops, "O Warriors! Why are you running away from the battle-field, as the end of the battle is very near now. When he challenged his army, shouting like this, the troops came back by holding their weapons and they fought back fiercely with great fury. (1754)

ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਨਧੀਰ ਸੋਊ ਜਬ ਆਵਤ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਨਿਹਾਰੇ।
 ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਿਹੀ ਛਿਨ ਸਾਮੁਹੇ ਹੋਇ ਹਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪਹਾਰੇ।
 ਏਕਨ ਕੇ ਕਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਇਕ ਮੁੰਡ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਭੂ ਪਰਿ ਡਾਰੇ।
 ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਤਜੀ ਅਰਿ ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਡਾਰਿ ਹਥਿਯਾਰ ਪਧਾਰੇ॥ ੧੭੫੫॥

Beer bade ranndheer soyu jab aavat Sri Jadubeer nihaare.
 Sayaam bhanae kari kop tihi chhin saamuhe hoye hari sastar parhaare.
 Ekan ke kar kaati daye ikk mund binaa kari bhoo pari daare.
 Jeet ki aas taji ari ek nihaar kae daari hathiyaar padhaare. (1755)

ਦੋਹਰਾ

ਜਬ ਹੀ ਅਤਿ ਦਲ ਭਜਿ ਗਯੋ ਤਬ ਨਿਪ ਕੀਓ ਉਪਾਇ।
 ਆਪਨ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਮਤਿ ਕਉ ਲੀਨੋ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ॥ ੧੭੫੬॥

Dohra

Jab hi ati dal bhaji gayo tab nirap kiyo upaaye.
 Aapan mantra sumati kayu lino nikat bulaaye. (1756)

ਦ੍ਵਾਦਸ ਛੂਹਨਿ ਸੈਨ ਅਬ ਲੈ ਧਾਵਹੁ ਤੁਮ ਸੰਗ।
 ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਭੂਪਤ ਦਯੋ ਅਪੁਨੋ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ॥ ੧੭੫੭॥

Davaadas chhujan saen ab lae dhaavoh tum sang.
 Sastar astar bhoopati dayo apuno kavach nikhang. (1757)

ਸੁਮਤਿ ਚਲਤ ਰਨ ਇਉ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨੀਏ ਬਚਨ ਨਿਪਾਲ।
 ਹਰਿ ਹਲਧਰ ਕੇਤਕ ਬਲੀ ਕਰੋ ਕਾਲ ਕੋ ਕਾਲ॥ ੧੭੫੮॥

Sumati chalet rann iyu kahiyo suniye bachan nirpaal.
 Hari haldhar ketak bali karo kaal ko kaal. (1758)

ਚੌਪਈ

ਇਉ ਕਹਿ ਜਰਾਸੰਧਿ ਸਿਉ ਮੰਤ੍ਰੀ। ਸੰਗ ਲੀਏ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਬਜੰਤ੍ਰੀ।
 ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਬਜਾਵਤ ਧਾਯੋ। ਦ੍ਵਾਦਸ ਛੂਹਣਿ ਲੈ ਦਲੁ ਆਯੋ॥ ੧੭੫੯॥

Chopaiee

Iyu kahi jarasandhi siyu mantra. Sang liye teh adhik bajantri.
 Maaruu raag bajavat dhaayo. Davadas chhuhan lae
 dal aayo. (1759)

The great warriors, who were very powerful, saw Sri Krishna advancing towards them. The poet Siam has stated that they became furious with rage and facing him, they attacked Sri Krishna that very moment. Sri Krishna had cut off the hands of some and some had lost their heads, being cut off and thrown on the ground. So some of them had given up any hopes of a victory, while some others, seeing the battle situation, gave a slip by throwing away their weapons. (1755)

Couplet

When most of the troops had fled away, then Jarasandh made another arrangement, and sent for his minister named Sumat. (1756)

He told him, "Now you proceed to the battle front with twelve faceted army with you, and the Raja gave him his weapons, protective cover, and the quiver. (1757)

While proceeding to the battle field, Sumat (minister) said, "O Raja! You listen to me! How much prowess Sri Krishna and Balram possess, as I will cause death to the god of death even?" (1758)

Chopaicee

Saying these words to Jarasandh, the minister took many musicians with him. He launched an attack while sounding the music of Maru Raga, alongwith his twelve-faceted army. (1759)

ਦੋਹਰਾ

ਸੰਕਰਖਣ ਹਰਿ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਕਰੀਐ ਕਵਨ ਉਪਾਇ।
ਸੁਮਤਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਦਲ ਪ੍ਰਬਲ ਲੈ ਰਨ ਮਧਿ ਪਹੁੰਚਿਯੋ ਆਇ॥ ੧੭੬੦॥

Dohra

Sankrakhan hari so kahiyo kariyae kavan upaaye.
Sumati mantra dal parbal lae rann mad
pahunchiyo aaye. (1760)

ਸੋਰਠਾ

ਤਬ ਬੋਲਿਓ ਦੁਬੀਰ ਢੀਲ ਤਜੋ ਬਲਿ ਹਲਿ ਗਹੋ।
ਰਹੀਯੋ ਤੁਮ ਮਮ ਤੀਰ ਆਗੈ ਪਾਛੈ ਜਾਹੁ ਜਿਨਿ॥ ੧੭੬੧॥

Sortha

Tab boliyo jadubeer dheel tajo bali hali gaho.
Rahiyo tum mam teer aage paachhe jaahu jinn. (1761)

ਸਵੈਯਾ

ਰਾਮ ਲੀਯੋ ਧਨੁ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਧਸਯੋ ਤਿਨ ਮੈ ਮਨਿ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ।
ਬੀਰ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਘਨੋ ਅਰਿ ਸਿਉ ਤਬ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
ਜੋ ਕੋਊ ਆਇ ਭਿਰਿਯੋ ਬਲਿ ਸਿਉ ਅਤਿ ਹੀ ਸੋਊ ਘਾਇਨ ਕੇ ਸੰਗ ਘਾਯੋ।
ਮੂਰਛ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਝੂਮਿ ਰਹੇ ਹਨ ਮੈ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ॥ ੧੭੬੨॥

Swaiyya

Raam liyo dhanu pain sanbhaar dhasyo tinn mae
mani kop badaayo.
Beer anek hane tehh thayur ghano ari siyu tab
judh machayo.
Jo koyu aaye bhiriyo bali siyu ati hi soyu ghaail
ke sang ghaayo.
Moorachh bhoomi gire bhat jhoomi rahe rann mae tehh
saamuhe dhaayo. (1762)

Couplet

Then Balram said to Krishna, "Tell me, what should be done now?" Sumat minister had arrived in the battle with his powerful force." (1760)

Sortha

Then Krishna said, "O Balram! Take up your hoe, getting rid of your laziness! Keep very close to me, without going anywhere else! (1761)

Swaiyya'

Balram took up his bow and becoming furious made a thrust into the enemy ranks, and killed many warriors there, and fought a fierce battle with the enemy. If anyone dared to fight with Balram, he wounded him badly. Being unconscious and reeling down, the warriors fell on the ground. Whosoever was left alive, rushed towards Balram facing him. (1762)

ਕਾਨੁ ਕਮਾਨ ਲੀਏ ਕਰ ਮੈ ਜਬ ਕੇਹਰਿ ਜਿਉ ਭਭਕਾਰੇ।
 ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਭਟ ਐਸੇ ਬਲੀ ਜਗ ਧੀਰ ਧਰੇ ਹਰਿ ਸੋ ਰਨ ਪਾਰੇ।
 ਅਉਰ ਸੁ ਕਉਨ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮੈ ਬਲਿ ਸਯਾਮ ਸਿਉ ਬੈਰ ਕੋ ਭਾਉ ਬਿਚਾਰੇ।
 ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਕੋਊ ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਸੁ ਮਰੈ ਪਲ ਮੈ ਜਮ ਲੋਕਿ ਸਿਧਾਰੇ॥ ੧੭੬੩॥

Kaan kamaan liye kar mae rann mae jab kehar jiyu bhabhkaare.
 Ko pargtiyo bhat aaise bali jagi dheer dhare hari so rann pare.
 Ayur su kayun tihunn pur mae bali sayaam siyu baer ko
 bhaayu bichaare.

Jo hath kae koyu judh karae su marae pal mae jam lok sidaare. (1763)

ਜਬ ਜੁਧੁ ਕੋ ਸਯਾਮ ਜੂ ਰਾਮ ਚਢੇ ਕਉਨ ਬਲੀ ਰਨ ਧੀਰ ਧਰੈ।
 ਜੋਊ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਸੁ ਬਾਲਕ ਜਾਨਿ ਲਰੈ।
 ਜਿਹ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਪਾਪ ਟਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਰਨ ਭੀਤਰ ਕਉਨ ਹਰੈ।
 ਮਿਲਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸਬ ਲੋਕ ਕਹੈ ਰਿਪੁ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਬਿਨੁ ਆਈ ਮਰੈ॥ ੧੭੬੪॥

Jab judh ko sayaam ju raam chade tab kayun bali
 rann dheer dharae.

Joyu chaudeh lokan ko pratipaal nirpaal su baalak jaani larae.
 Jeh naam partaap te paap tarae teh ko rann bheetar kayun harae.
 Mil aapas mae sab lok kahae rip sandhi jaraa bin
 aayi marae. (1764)

ਸੋਰਠਾ

ਇਤ ਏ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰਿ ਸੁਭਟ ਲੋਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕਟਕ ਮੈ।
 ਉਤ ਬਲਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰਿ ਧਾਇ ਪਰਿਓ ਨਾਹਿਨ ਡਰਿਯੋ॥ ੧੭੬੫॥

Sortha

Itt ee karat bichaar subhat lok nirap katak mae.
 Utt bali sastar sanbhaar dhaaye pariyo naahin dariyo. (1765)

When Sri Krishna would roar like a lion, by taking his bow in hand, then no warrior could dare to stand against him with patience and fight with him. Who else was there in the three worlds, thinking of waging a war against Sri Krishna and Balram? If anyone dared to fight with them with stubborn attitude, he would be killed in a moment (and sent to hell). (1763)

When Sri Krishna and Balram would proceed to the battle field, then none could dare to oppose them. The kings, considering him a child, though he was the Lord of the fourteen worlds (Universe) would fight against him. Who could defeat him in the battle, by whose power of Name, all the sins would be destroyed? All the people were talking among themselves, that except Jarasandh all were bound to face death without a fight. (1764)

Sortha

On one side, the warriors of the Raja's army were having such thoughts (ideas), while on the other side, Balram taking up his weapons, launched a sudden attack, without having any fear in mind. (1765)

ਸਵੈਯਾ

ਮੁਸਲ ਲੈ ਮੁਸਲੀ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਕੋ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਪੁੰਜ ਹਰਿਓ ਹੈ।
ਬੀਰ ਪਰੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਘਾਇਲ ਸੁਨਿਤ ਸਿਉ ਤਨ ਤਾਹਿ ਭਰਿਓ ਹੈ।
ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਸਯਾਮ ਕਰਿਓ ਹੈ।
ਮਾਨਹੁ ਦੇਖਨ ਕਉ ਰਨ ਕਉਤਕ ਕ੍ਰੋਧ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਧਰਿਓ ਹੈ॥ ੧੭੬੬॥

Swaiyya

Moosal lae musli kar mae ari ko pal mae dal punj hariyo hae.
Beer pare dharni par ghaail sarunat siyu tann taahi bhariyo hae.
Taa chhabi ko jasu uch mahaa mann beech bichaar kae sayaam kariyo hae.
Maaonih dekhan kayu rann kayutak krodh bhiyaanak
roop dhariyo hae. (1766)

ਇਤ ਓਰ ਹਲਾਯੁਧ ਜੁਧ ਕਰੈ ਉਤ ਸ੍ਰੀ ਗਰਭਧੁਜ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ਹੈ।
ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਅਰਿਓ ਹੈ।
ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਦਲ ਕਉ ਰਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਰਿਓ ਹੈ।
ਬਾਜ ਪੈ ਬਾਜ ਰਥੀ ਰਥ ਪੈ ਗਜ ਪੈ ਗਜ ਸ੍ਵਾਰ ਪਰਿਓ ਹੈ॥ ੧੭੬੭॥

Itt orr halayudh judh karae utt sri garaddhuj kop bhariyo hae.
Sastar sanbhaari muraari tabae ari saen ke bheetar jaaye ariyo hae.
Maari bidaar daye dal kayu rann yaa bidh chitar bachitar kariyo hae.
Baaj pae baaj rathi rath pae gaj pae gaj savaar pae s
avaar pariyo hae. (1767)

ਏਕ ਕਟੇ ਅਧ ਬੀਚਹੁੰ ਤੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ।
ਏਕ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਤਬ ਹੀ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਸੰਗਿ ਬਾਨਨ ਘਾਏ।
ਏਕ ਕੀਏ ਹਰ ਹੀਨ ਬਲੀ ਪਗ ਹੀਨ ਕਿਤੇ ਗਨਤੀ ਨਹਿ ਆਏ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਿਨ ਹੂੰ ਨਹੀ ਧੀਰ ਧਰਿਓ ਤਬ ਹੀ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਏ॥ ੧੭੬੮॥

Ek kate adh beechhun te bhat ekan ke sir kaati giraaye.
Ek kiye birthi tab hi gir bhoomi pare sang baanan ghaaye.
Ek kiye kar heen bali pag heen kite ganti neh aaye.
Sayaam bhanae kin hunn nahi dheer dhariyo tab hi rann
chaad paraaye. (1768)

Swaiyya'

So Balram, taking in hand his pestle, destroyed the whole army in a moment. The warriors were lying on the ground in a wounded condition, while their bodies were besmirched with blood. The poet Siam has described the beauty of their glory, thinking about it in mind, as if the anger (wrath) had taken a horrible form to watch the wonderful drama of the battle. (1766)

On one side Balram was engaged in the battle while on the other side Sri Krishna was getting furious with rage. At the same time, Sri Krishna, taking up his weapons, pushed into the forces of the enemy and destroyed the whole army by killing them. The battle was fought in such a manner, that the picture of battle was made very interesting and beautiful. There were corpses of horses, chariots, elephants and riders piled up on one another. (1767)

Some warriors were mutilated from the middle (of body) while some warriors had their heads cut off and lying there. Some were divested of their chariots at that time only, and being wounded with arrows, they were lying on the ground. Some had lost their hands, and many warriors were without their feet, which were beyond any count. The poet Siam has stated that none of them had left any patience, and all of them fled away from the battle field. (1768)

ਜਾ ਦਲ ਜੀਤ ਲਯੋ ਸਿਗਰੇ ਜਗੁ ਅਉਰ ਕਹੂੰ ਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਹਾਰਿਓ।
 ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਭੂਪ ਅਨੇਕ ਮਿਲੇ ਤਿਨ ਤੇ ਕਬ ਹੂੰ ਨਹੀ ਜਾ ਪਗੁ ਟਰਿਓ।
 ਸੋ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਭਜਾਇ ਦੀਯੋ ਪਲ ਮੈ ਨ ਕਿਨੂੰ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਓ।
 ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਇਮ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਬਡੋ ਰਨ ਪਾਰਿਓ॥ ੧੭੬੯॥

Jaa dal jeet layo sigre jagu ayur kahunn rann te nahi haariyo.
 Indar se bhoop anek mile tinn te kab hunn nahi jaa pag taariyo.
 So ghani sayaam bhajaye diyo pal mae na kinnu dhanu
 baan sanbhaariyo.

Dev adev karae upmaa imm Sri Jadubeer bado
 rann paariyo. (1769)

ਦੋਹਰਾ

ਦੈ ਅਛੂਹਨੀ ਸੈਨ ਰਨਿ ਦਈ ਸਯਾਮ ਜਬ ਘਾਇ।
 ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਮਤਿ ਸਮੇਤ ਦਲੁ ਕੋਪ ਪਰਿਓ ਅਰਗਾਇ॥ ੧੭੭੦॥

Dohra

Daav achhuhani saen rani dayi sayaam jab ghaaye.
 Mantra sumati samet dal kop pariyo arraaye. (1770)

ਸਵੈਯਾ

ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਬੈ ਭਟ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਲ ਲਏ ਕਰਵਾਰੈ।
 ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਹਠੀ ਹਠਿ ਸਿਉ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਕਹਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਹਕਾਰੈ।
 ਮੂਸਲ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਸੁ ਹਤੈ ਹਰਿ ਕੋਚ ਉਠੈ ਚਿਨਗਾਰੈ।
 ਮਾਨੋ ਲੁਹਾਰ ਲੀਏ ਘਨ ਹਾਥਨ ਲੋਹ ਕਰੇਰੇ ਕੋ ਕਾਮ ਸਵਾਰੈ॥ ੧੭੭੧॥

Swaiyya

Dhaaye pare kari kop tabae bhat dae mukh dhal laye karvaare.
 Saamuhe aaye hathi hathi siyu ghani sayaam kahaa ehh bhaati hakaare.
 Moosal chakar gadaa geh kae su hatae hari Koch uthae chingaare.
 Maano luhaar liye ghan haathan loh karere ko
 kaam savaare. (1771)

The king, who had gained victory over the armies of the world, who had never been defeated in the battles; who had kings like Indra fighting on his side, who had not retraced their steps back wards. He had been made to flee by Sri Krishna in a moment and who never could take up their bows and arrows. Thus Sri Krishna had fought such a fierce battle that the gods and demons both were all praise for him. (1769)

Couplet

When Sri Krishna had destroyed the two coloured army in the battle field, then the forces of Sumit minister launched an attack, shouting and yelling. (1770)

Swaiyya'

Then the warriors, fully enraged, attacked the enemy, having their shields against their faces and swords in their hands. The sturdy warriors came from the opposite direction and said these words. "Where was Krishna? They were striking the protective cover of Sri Krishna with their weapons including pestles, wheels and maces, which were producing flashes of lightning. It appeared as if the blacksmith was having sledge in hand and was arranging to beat the iron for proper shaping it. (1771)

ਤਉ ਲਗ ਹੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਉਧਵ ਆਏ ਹੈ ਸਯਾਮ ਸਹਾਇ ਕੇ ਕਾਰਨ।
 ਅਉਰ ਅਕੂਰ ਲਏ ਸੰਗ ਜਾਦਵ ਧਾਇ ਪਰਿਓ ਅਰ ਬੀਰ ਬਿਦਾਰਨ।
 ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਖ ਮਾਰਿ ਉਚਾਰਨ।
 ਓਰ ਦੁਹੂੰ ਅਤਿ ਜੁਧ ਭਯੋ ਸੁ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰਿ ਕਟਾਰਨ॥ ੧੭੭੨॥

Tayu lag hi barmaakrit udhav aaye hae sayaam sahaaye ke kaaran.
 Ayur akrroor laye sang jaadav dhaaye pariyo arr beer bidaaran.
 Sastar sanbhaar sabae apune kabi sayaam kahae mukh maar uchaaran.
 Orr duhunn ati judh bhayo su gadaa barchhi karvaari kataran. (1772)

ਆਵਤ ਹੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਜੁ ਅਰਿ ਸੈਨਹੁ ਤੇ ਸੁ ਘਨੇ ਭਟ ਕੂਟੇ।
 ਏਕ ਪਰੇ ਬਿਬ ਖੰਡ ਤਹੀ ਅਰਿ ਏਕੇ ਗਿਰੇ ਧਰ ਪੈ ਸਿਰ ਫੂਟੇ।
 ਏਕ ਮਹਾ ਬਲਵਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨਿ ਚਲਾਵਤ ਇਉ ਸਰ ਛੂਟੇ।
 ਕਾਜ ਬਸੇਰੇ ਕੇ ਰੈਨ ਸਮੇ ਮਧਿਆਨ ਮਨੋ ਤਰੁ ਪੈ ਖਗ ਟੂਟੇ॥ ੧੭੭੩॥

Aavat hi barmaakrit ju ari saenhu te su ghane bhat koote.
 Ek pare bib khand tahi ari ek gire dhar pae sir phhute.
 Ek mahaa balvaan kamaanan taani chalavat iyu sar chhute.
 Kaaj basere ke raen same madhiaan mano taru pae khag toote. (1773)

ਏਕ ਕਬੰਧ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰਿ ਫਿਰੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਡੋਲਤ।
 ਧਾਇ ਪਰੈ ਤਿਹ ਓਰ ਬਲੀ ਭਟ ਜੋ ਤਿਹ ਕੋ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਬੋਲਤ।
 ਏਕ ਪਰੇ ਗਿਰ ਪਾਇ ਕਟੇ ਉਠਬੇ ਕਹੁ ਬਾਹਨ ਕੋ ਬਲੁ ਤੋਲਤ।
 ਏਕ ਕਟੀ ਭੁਜ ਯੋ ਤਰਫੈ ਜਲ ਹੀਨ ਜਿਉ ਮੀਨ ਪਰਿਓ ਝਕਝੋਲਤ॥ ੧੭੭੪॥

Ek kabaandh liye karbvaari phhirae rann bhoomi ke bheetar dolat.
 Dhaaye karae tehh orr bali bhat jo tehh ko lalkaar kae bolat.
 Ek pare gir paaye kate uthabe kahu baahan ko bal tolat.
 Ek kati bhooj yo tarchhae jal heen jiyu meen pariyo jhakjholat. (1774)

ਏਕ ਕਬੰਧ ਬਿਨਾ ਹਥਿਆਰਨ ਰਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਮਧਿ ਦਉਰੈ।
 ਸੁੰਡਨ ਤੇ ਗਜ ਰਾਜਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੈ ਬਲ ਸੋ ਝਕਝੋਰੈ।
 ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਮ੍ਰਿਤ ਅਸੁਨ ਕੀ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨ ਸੋ ਗਹਿ ਗ੍ਰੀਵ ਮਰੋਰੈ।
 ਸਯੰਦਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਏਕ ਚਪੇਟ ਹੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਤੋਰੈ॥ ੧੭੭੫॥

Ek kabandh bina hathiyaaran raam kahae rann madhi dayurae.
 Sundan te gaj raajan ko geh kae kari kae bal so jhakjhorae.
 Bhoomi gire mrit asavan ki dunn haathan so geh greev marorae.
 Sayandan ke asvaaran ke sir ek chapet hi sang torae. (1775)

By that time Burmakrit and Udhav had reached there for Krishna's help, while Akroor, alongwith many Yadavas attacked the enemy for destroying it. The poet Siam has stated that all the warriors, with their weapons were shouting "kill them, kill them". From both sides, a fierce battle was raging with maces, spears, swords and daggers. (1772)

Bramakrit had on coming, destroyed the enemy troops itself. Some warriors were lying cut into two pieces, while some others had their heads smashed and fallen on the ground. Some were stretching their heavy bows and shooting arrows, which were attacking the trees for their abodes (for nights) coming down from the sky. (1773)

Some had their trunks, with swords in hands, running around the battlefield. If someone were to shout at them with a challenge then they would attack with force. Someone had fallen there with their toes cut off and were trying to get up with the support of the arms. Some arms cut away from the bodies, were fluttering like the fish out of water and churning the mud only. (1774)

The poet Ram has stated that some trunks, without any weapons, were running around in the battle-field. They were holding mighty elephant from their trunks, and were twisting them with the strength of arms. The heads of horses, lying on the ground, were being twisted with both the hands. The heads of charioteers were thrown away with one slap only. (1775)

ਕੂਦਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਭਟ ਏਕ ਕੁਚਾਲਨ ਦੇ ਕਰਿ ਜੁਧ ਕਰੈ।
 ਇਕ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਤੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੈ।
 ਇਕ ਕਾਇਰ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਹੂੰ ਤੇ ਤਜ ਸਸਤ੍ਰ ਟਰੈ।
 ਇਕ ਲਾਜ ਭਰੇ ਪੁਨਿ ਆਇ ਅਰੈ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰ ਕੈ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੈ॥ ੧੭੭੬॥

Kudat hae rann mae bhat ek kulaachan dae kari judh karae.
 Ik baan kamaan kirpaanan te kabi raam kahae na rati ku darae.
 Ikk kaair traas badaye chitae rann bhoomi hunn te taj sastar tarae.
 Ik laaj bhare pun aaye arae lari kae mar kae gir bhoomi parae. (1776)

ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਤ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਦਲੁ ਬੈਰਨ ਕੇ ਧਸਿ ਕੈ।
 ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਬਲਵਾਨ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਕਛੂ ਹਸਿ ਕੈ।
 ਇਕ ਚੂਰਨ ਕੀਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਕ ਪਾਸ ਕੇ ਸੰਗ ਲੀਏ ਕੀਸ ਕੈ।
 ਜਦੁਬੀਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਬਲ ਕੈ ਅਰਿ ਬੀਰ ਲੀਏ ਸਬ ਹੀ ਬਸਿ ਕੈ॥ ੧੭੭੭॥

Brij bhookhan chakar sanbhaarat hi tab hi dal baeen ke dhasi kae.
 Bin praan kiye balvaan ghane kabi sayaam bhanae su kachhu hasi kae.
 Ikk chooran keen gadaa geh kae ikk paas ke sang liye kasi kae.
 Jadubeer ayodhan mae bal kae ari beer liye sab hi basi kae. (1777)

ਬਲ ਭਦ੍ਰ ਇਤੇ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਉਤੈ ਬਹੁ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰੇ।
 ਜੋ ਸਭ ਜੀਤ ਫਿਰੇ ਜਗ ਕਉ ਅਰੁ ਗਾਢ ਪਰੀ ਨਿਪ ਕਾਮ ਸਵਾਰੇ।
 ਤੇ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਅਰਿ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ।
 ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਕਦਲੀ ਮਨੋ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ॥ ੧੭੭੮॥

Bal bhadar ite bahu beer hane brijnaath utae bahu soor sanghaare.
 Jo sabh jeet phire jag kayu aru gaad pari nirap kaam savaare.
 Te ghani sayaam ayodhan mae bin praan kiye ari bhoo par daare.
 Iyu upmaa upji jiye mae kadli mano payun parchand ukhaare. (1778)

ਜੋ ਰਨ ਮੰਡਨ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭਲੇ ਨਿਪ ਧਾਮਨ ਕਉ ਤਜਿ ਧਾਏ।
 ਏਕ ਰਥੈ ਰਾਜ ਰਾਜ ਚਢੇ ਇਕ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਸੁਹਾਏ।
 ਤੇ ਘਨਿ ਜਿਉ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਕੇ ਪਉਰਖ ਪਉਨ ਬਹੈ ਛਿਨ ਮਾਝ ਉਡਾਏ।
 ਕਾਇਰ ਭਾਜਤ ਐਸੇ ਕਹੈ ਅਬ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੈ ਮਨੋ ਲਾਖਨ ਪਾਇ॥ ੧੭੭੯॥

Jo rann Mandan sayaam ke sang bhale nirap dhaaman kayu taji dhaaye.
 Ek rathae gaj raaj chade ik baajan ke asvaar suhaaye.
 Te ghani jiyu brij raaj ke payurakh payun bahae chhin maajh udaaye.
 Kair bhaajat aasie kahae ab praan rahae mano laakhan paaye. (1779)

Some warriors were jumping around in the battle field, while some others were fighting by jumping around. The poet Ram has stated that some warriors were not afraid of bows and arrows or swords even a little bit. While some cowards were running away from the battle field, with increased fear, leaving their weapons behind. Some warriors had fallen down dead while fighting again. (1776)

Sri Krishna then revolving his wheel penetrated in the enemy forces and killed many of the warriors. The poet Siam has stated that some warriors had been killed as matter of joke only, then some had been crushed by taking the mace in hand, and some had been killed by pressing hand with force. Thus Sri Krishna had brought under his control all the warriors by the dint of his force. (1777)

On the other side Balram had killed many warriors, while Sri Krishna had also killed an equal number on one side. The warriors, who had returned after winning the whole world, and had helped the Raja in distress, had been killed by Krishna and thrown down in the battle field. This scene has been praised by the poet as if the strong, wind had uprooted the plants of bananas. (1778)

There were some noble Rajas who had come to fight with Sri Krishna after leaving their houses, some of them had come riding their chariots or their elephants, while some were looking glorious riding their horses, and Sri Krishna's bravery in the form of wind had dispressed the clouds of warriors in a moment. The cowards, while running away, were saying that they had managed to save their invaluable lives (worth lakhs). (1779)

ਸਯਾਮ ਕੇ ਛੂਟਤ ਬਾਨਨ ਚਕ੍ਰ ਸੁ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹੁਇ ਰਥ ਚਕ੍ਰ ਭ੍ਰਮਾਵਤ।
 ਏਕ ਬਲੀ ਕੁਲ ਲਾਜ ਲੀਏ ਦ੍ਰਿੜ ਹੁਇ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੂਝ ਮਚਾਵਤ।
 ਅਉਰ ਬਡੇ ਨਿਪ ਲੈ ਨਿਪ ਆਇਸ ਆਵਤ ਹੈ ਚਲੇ ਗਾਲ ਬਜਾਵਤ।
 ਬੀਰ ਬਡੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਦੇਖਨ ਚਉਪ ਚੜੇ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਧਾਵਤ॥ ੧੭੮੦॥

Sayaam ke chhotat baanan chakar su chakrit huye rath
 chakar bharmavata.

Ek bali kul laaj liye drid huye hari ke sang jhoojh machavata.
 Ayur bade nirap lae nirap aais avata hae chale gaal bajavata.
 Beer bade jadubeer kayu dekhan chaup chade larbe
 kahu dhavata. (1780)

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਨ ਹੀ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਸਮੂਹ ਚਲਾਵਤ।
 ਆਇ ਲਗੈ ਭਟ ਏਕਨ ਕਉ ਨਟ ਸਾਲ ਭਏ ਮਨ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਵਤ।
 ਏਕ ਤੁਰੰਗਨ ਕੀ ਭੁਜ ਬਾਨ ਲਗੈ ਅਤਿ ਰਾਮ ਮਹਾ ਛਬਿ ਪਾਵਤ।
 ਸਾਲ ਮੁਨੀਸੁਰ ਕਾਟੇ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਮਨੋ ਤਿਹ ਪੰਖ ਬਨਾਵਤ॥ ੧੭੮੧॥

Sri Brijnaath tabae tinn hi dhanu taan kae baan
 samuh chalaavata.

Aaye lagae bhat ekan kayu nat saal bhaye mann mae dukh pavata.
 Ek turangan-ki bhooj baan lagae ati raam mahaa chhabi pavata.
 Saal munisavar kaate hute brijnaath mano tehh pankh
 banaavata. (1781)

ਚੌਪਈ

ਤਬ ਸਭ ਸਤ੍ਰ ਕੋਪ ਮਨਿ ਭਰੇ। ਘੇਰ ਲਯੋ ਹਰਿ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰੇ।
 ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਆਹਵ ਕਰੈ। ਮਾਰ ਮਾਰ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ॥ ੧੭੮੨॥

Chopaiee

Tab sabh satar kop mani bhare. Gher layo hari
 naeku na dare.
 Bibidhaayudh lae aahav karae. Maar maar mukh
 te uchare. (1782)

As soon as Krishna's arrows and wheel were set in motion, they would turn back their chariots in bewilderment but some mighty warriors would, due to their prestige, continue fighting with Krishna with full force. Many more high Rajas, taking orders from Jarasandh were advancing and were shouting challenges. Some mighty warriors, were keen to see Sri Krishna, as such they would join in the attack. (1780)

Then Sri Krishna, stretching his bow, shot a whole lot of arrows, which had hit many warriors, and they felt greatly aggrieved on reeling with the hitting of those arrows. Many horses had the arrows pierced into the fore legs (of horses). So the poet Ram has stated that they were being honoured as if the Muni Saal had cut off the wings of horses, which were being joined together by Sri Krishna. (1781)

Chopaiee

Then all the warriors of enemies were filled with rage, and they had surrounded Sri Krishna, who was not at all bothered (afraid of this). They fought with many weapons of different types, while shouting "Kill them" repeatedly. (1782)

ਸਵੈਯਾ

ਕ੍ਰੋਧਤ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸਯਾਮ ਕੈ ਸਾਮੁਹੇ ਟੇਰਿ ਉਚਾਰਿਓ।
ਕੇਸ ਗਹੇ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਜਬ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਤਬ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿਓ।
ਗੋਰਸ ਖਾਤ ਗੁਰਿਨ ਵੈ ਦਿਨ ਭੂਲ ਗਏ ਅਬ ਜੁਧ ਬਿਚਾਰਿਓ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਮਾਨਹੁ ਬੈਨਨ ਬਾਨਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਾਰਿਓ॥ ੧੭੮੩॥

Swaiyya

Krodhat singh sanbhaar kae sayaam kae saamuhe teri uchaariyo.
Kes gahe khadges bali jab chhaad dayo tab chakar sanbhaariyo.
Goras khaat gavarana vae din bhool gaye ab judh bichaariyo.
Sayaam bhanae jadubeer kayu maanoh baenan
kae sang maariyo. (1783)

ਇਉ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਹਿਕ ਕੋਪ ਕੀਓ ਕਰਿ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਨੈਕੁ ਭ੍ਰਮਾਇ ਕੈ ਪਾਨ ਬਿਖੈ ਬਲਿ ਕੈ ਅਰਿ ਗ੍ਰੀਵ ਕੇ ਉਪਰ ਡਾਰਿਯੋ।
ਲਾਗਤ ਸੀਸੁ ਕਟਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਜਸੁ ਸਿਆਮ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਤਾਰ ਕੁੰਭਾਰ ਲੈ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਮਨੋ ਚਾਕ ਕੇ ਕੁੰਭ ਤੁਰੰਤ ਉਤਾਰਿਯੋ॥ ੧੭੮੪॥

Iyu sun kae batiyaa brij naaik kop kiyo kari chakar sanbhaariyo.
Naeku bharmaye kae paan bikhae bali kae ari greev ke upar daariyo.
Laagat seesu katiyo tehh ko gir bhoomi pariyo jasu siyaam uchaariyo.
Taar kunbhaar lae haath bikhae mano chaak ke kunh
turan utariyo. (1784)

ਜੁਧ ਕੀਓ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੈ ਸਾਥ ਸੁ ਸਤ੍ਰ ਬਿਦਾਰ ਕਹੈ ਜਗ ਜਾ ਕਉ।
ਜਾ ਦਸ ਹੂੰ ਦਿਸ ਜੀਤ ਲਈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਓ ਹਰਿ ਤਾ ਕਉ।
ਜੋਤਿ ਮਿਲੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪ੍ਰਭੁ ਸਿਉ ਜਿਮ ਦੀਪਕ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਮਿਲੈ ਰਵਿ ਭਾ ਕਉ।
ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ ਛੇਦ ਕੈ ਭੇਦ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਹਰਿ ਧਾਮ ਦਸਾ ਕਉ॥ ੧੭੮੫॥

Judh kiyo brijnaath kae saath su satar bidaar kahae jag ja kayu.
Jaa das hunn dis jeet layi chhin mae bin praan kiyo hari taa kayu.
Joti mili tehh ki prabhu siyu jim Deepak pranti milae ravi bhaa kayu.
Sooraj mandal chhed kae bhed kae praan gaye hari
dhaam dasaa kayu. (1785)

Swaiyya'

Then Karodhat Singh came face to face with Sri Krishna, holding his Sword and said, challenging him "Kharag Singh had caught hold of you by the hair and when he let you go, you again took up your wheel in hand." When you were taking milk and butter from the milkmen for your consumption, have you forgotten those days? Now you are thinking of waging a war. The poet Siam has stated that Karodhat Singh had demoralised Sri Krishna with his words, piercing like arrows. (1783)

Thus listening to his words, Sri Krishna became furious with rage, and took up his Sudarshan wheel in his hand. After turning it for a while, he let it go at the enemy neck with great force which cut off his head immediately on striking and threw it on the ground. The beauty of the scene has been described by the poet Siam as if the potter had, by taking his wire, removed the earthen pot from the revolving wheel. (1784)

Then another warrior, known by the name of Satar-bidar, fought with Sri Krishna. The person, who had gained victories in the ten directions, was killed by Sri Krishna in a moment. His soul got mingled with the Prime Soul just as the light of a lamp gets merged with the light of the sun, and his soul, passing through the cosmos of the sun, went upto heavens, the Lord's abode. (1785)

ਸਤ੍ਰ ਬਿਦਾਰ ਹਨਿਓ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਤਜਿ ਕੈ ਸਬ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਬੈਰਨ ਮਾਝ ਪਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਭੈਰਵ ਭੂਪ ਸਿਉ ਜੁਧ ਕੀਓ ਸੁ ਵਹੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਿਯੋ ਹੈ।
 ਭੂਮਿ ਗਿਰਿਯੋ ਰਥ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਮਨੋ ਨਭ ਤੇ ਗ੍ਰਹ ਟੂਟਿ ਪਰਿਯੋ ਹੈ॥ ੧੭੮੬॥

Satar bidaar haniayo jab hi tab Sri Brij bhookhan kop bhariyo hae.
 Sayaam bhane taji kae sab sank nisank huye baeran maajh pariyo hae.
 Bhaerav bhoop siyu judh kiyo su vahae chhin mae bin praan kariyo hae.
 Bhoomi giriyo rath te bhaati mano nabh te greh tooti pariyo hae. (1786)

ਏਕ ਭਰੇ ਭਟ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋ ਭਪਕਾਰਤ ਘਾਇ ਫਿਰੈ ਰਨਿ ਡੋਲਤ।
 ਏਕ ਪਰੇ ਗਿਰ ਕੈ ਧਰਨੀ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਕਢੋਲਤ।
 ਏਕਨ ਕੇ ਮੁਖਿ ਓਠਨ ਆਖਨ ਕਾਗ ਸੁ ਚੋਚਨ ਸਿਉ ਟਕ ਟੋਲਤ।
 ਏਕਨ ਕੀ ਉਰਿ ਆਤਨ ਕੋ ਕਢਿ ਜੋਗਨਿ ਹਾਥਨ ਸਿਉ ਝਕੜੋਲਤ॥ ੧੭੮੭॥

Ek bhare bhat sronat so bhabhkaarat ghaaye phhiraie rani dolat.
 Ek pare gir kae dharni tinn ke tann janbuk geedh kadolat.
 Ekan ke mukhi oran aakhan kaag su chochan siyu tak tolat.
 Ekan ki uri aatan ko kadhi jogin haathan siyu jhagjholat. (1787)

ਮਾਨ ਭਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਧਰੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਬਹੁਰੋ ਅਰਿ ਆਏ।
 ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਜੀਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਤ ਤੇ ਤੇਊ ਧਾਏ।
 ਬਾਨਨ ਸੈਥਿਨ ਅਉ ਕਰਵਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ।
 ਆਇ ਖਏ ਇਕ ਜੀਤ ਲਏ ਭਾਜਿ ਗਏ ਇਕ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ॥ ੧੭੮੮॥

Maan bhare asi pain dhare chaunn oran te bahuro ari aaye.
 Sri jadubeer ke beer jite kabi sayaam kahae itt te teyu dhaaye.
 Baanan saethin ayu karvaar hakaar hakaar parhaar lagaaye.
 Aaye khaye ikk jeet laye ikk bhaaj gaye ikk maar giraaye. (1788)

ਜੇ ਭਟ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਅਰਿ ਕੈ ਲਰਿ ਕੈ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਟਾਰੇ।
 ਜੀਤਿ ਫਿਰੈ ਸਭ ਦੇਸਨ ਕਉ ਸੋਊ ਭਾਜਿ ਗਏ ਜਿਹ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰੇ।
 ਜੋ ਜਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੂਝ ਕਰੈ ਤਬ ਅੰਤਕ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਵਾਰੇ।
 ਤੇ ਭਟ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ॥ ੧੭੮੯॥

Je bhat aahav mae kabhun ari kae lari kae pag ek na taare.
 Jeet phhiraie sabh desan kayu soyu bhaaj gaye jeh orr nihaare.
 Jo jam ke sang joojh karae tab antak te nahi jaat nivaare.
 Te bhat jojhi pare rann mae jadubeer ke kop kirpaan ke maare. (1789)

When Satar-bidar was killed, Sri Krishna was filled with rage. The poet Siam has stated that Sri Krishna, leaving all his reservations and restrictions pierced into the enemy forces and fought against a Raja called Bhairav and killed him in no time. He fell down on the ground from his chariot just as a shooting star gets removed from the sky and falls on the ground. (1786)

Some warriors, draped in blood were roaming around the battle field while blood was oozing out of their wounds with gushes. Some warriors were lying on the ground, whose flesh was being taken by vultures and jackals. While their eyes were being eaten away from their faces with their beaks, while the evil spirits were jostling their intestines in the air, with their hands. (1787)

The enemy forces, full of indignation, came from all four corners, with their swords in hand. The poet Siam has stated that the warriors of Sri Krishna also attacked the enemy forces. They were attacking with their weapons like swords, bows and arrows, and sabres by challenging them. Some were fighting, some had been defeated, some had run away, and some were killed and fallen on the ground. (1788)

The warriors who had never retraced even a step backward from the battle front, who had gained victories over the enemy, had now fled away in all directions, wherever they could escape. They used to fight against the Yama (god of death) and would not relent a bit against him, were now lying dead facing upside down in the battle field being killed by the sword of Krishna, who was furious with rage. (1789)

ਏਕ ਹੁਤੋ ਬਲਬੀਰ ਬਡੋ ਜਦੁਬੀਰ ਲਿਲਾਟ ਮੈ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ।
 ਫੋਕ ਰਹੀ ਗਡਿ ਭਉਹਨਿ ਮੈ ਸਰੁ ਛੇਦ ਸਭੈ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ।
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਰ ਘਾਇ ਲਗੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਨ ਬਹਾਯੋ।
 ਮਾਨਹੁ ਇੰਦ੍ਰ ਪੈ ਕੋਪੁ ਕੀਯੋ ਸਿਵ ਤੀਸਰੇ ਨੈਨ ਕੋ ਤੇਜ ਦਿਖਾਯੋ॥ ੧੭੯੦॥

Ek huto balbeer bado jaduber lilaat mae baan lagaayo.
 Phok rahi gadi bhayuhani mae saru chhed sabae sir paar paraayo.
 Sayaam kahae upma tehh ki bar ghaaye lage bahu sron bahaayo.
 Maanoh indar pae kop kiyo siv tisare naen ko tej dikhaayo. (1790)

ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨਧੀਰ ਜਬੈ ਸੁ ਧਵਾਇ ਪਰੇ ਰਥ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ।
 ਬਲਿ ਦਛਨ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰ ਕਿਤੇ ਦਲ ਧਾਯੋ ਹੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਗਹਿ ਕੈ।
 ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੀ ਹਲ ਸੋ ਬਲਿ ਧਾਇ ਲੀਏ ਚਹਿ ਕੈ।
 ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਸ੍ਰੋਨ ਪਰਿਓ ਭੂਅ ਮੈ ਮਨੋ ਸਾਰਸੁਤੀ ਸੁ ਚਲੀ ਬਹਿ ਕੈ॥ ੧੭੯੧॥

Jadubeer mahaa randheer jabae su dhavaaye pare rath iyu keh kae.
 Bali dachhan ori nihaar kito dal dhaayo hae satar sabae geh kae.
 Batiyaa suni so brij naaik ki hal so bali dhaaye liye cheh kae.
 Tehh ko ati sron pariyo bhuye mae mano saarsuti su chali beh kae. (1791)

ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਹਵ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਭਾਗੋ।
 ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਏਕ ਫਿਰੈ ਮਨੋ ਨੀਦ ਘਨੀ ਨਿਸਿ ਕੇ ਕਹੂੰ ਜਾਗੋ।
 ਪਉਰਖਵੰਤ ਭਟ ਏਕ ਸੁ ਸਯਾਮ ਸੋ ਜੁਧ ਹੀ ਕਉ ਅਨੁਰਾਗੋ।
 ਏਕ ਤਯਾਗ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਆਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਲਾਗੋ॥ ੧੭੯੨॥

Ek nihaar bahyo ati aahav sayaam bhanae taji kae rann bhaage.
 Ghaail ghoomat ek phirae mano need ghani niss ke kahunn jaage.
 Payurakhvant bade bhat ek su sayaam so judh hi kayu anuraage.
 Ek sayaam kae satar sabae jaduraaye kea aye kae paain laage. (1792)

ਦੋਹਰਾ

ਭਜੇ ਸਤ੍ਰ ਜਬ ਜੁਧ ਤੇ ਮਨ ਮੇ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ।
 ਅਉਰ ਸੂਰ ਆਵਤ ਭਏ ਕਰਵਾਰਿਨ ਚਮਕਾਇ॥ ੧੭੯੩॥

Dohra

Bhaje satar jab judh te mann mae traas badaaye.
 Ayur soor aavat bhaye karvaarin chamkaaye. (1793)

There was a great warrior, who hit an arrow at the forehead of Sri Krishna. The arrow tale was driven deep in the eyelids while the arrow had pierced through the head, coming out from the otherside. The poet Siam has stated in priase of this scene, that lot of blood was oozing out of the wound inflicted, as if Shiva had shown the light of his thrid eye while fighting with Indra in great fury. (1790)

The great warrior Sri Krishna then racing his chariot towards Balram and said, "O Balram! Do you see a huge enemy army. armed with weapons, from the southern direction, and advancing towards us. Then Balram, listening to his words, rushed and took up his hoe with great excitement and attacked the enemy. The enemy lost many warriors, and lot of blood was spilled, as if the river of Sarswati was flowing there. (1791)

The poet Siam has stated that a fierce battle was raging there, and many warriors seeing this blodd shed had fled away from the battle-field. Some wounded soldiers were roaming around there as if they had no sleep during the night, and were feeling sleepy now. Some mighty warriors were keen to engage in a fight with Sri Krishna, while some others, dropping their weapons came and asked for Krishna's pardon. (1792)

Couplet

When the enemy forces, being terrified, had fled away from the battle-field, then more warriors, brandishing their swords, came to join the fight. (1793)

ਸਵੈਯਾ

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਭਟ ਆਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਸਯਾਮ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
ਚਕ੍ਰ ਗਹਿਓ ਕਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੋਪ ਭਯੋ ਤਿਹ ਉਪਰ ਧਾਯੋ।
ਬੀਰ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੇ ਅਰਿ ਸੈਨ ਸਬੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਭਜਾਯੋ।
ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਮਾਨ ਸੁ ਕਾਨ੍ਹ ਮਨੋ ਉਮਡਿਓ ਦਲੁ ਮੇਘ ਉਡਾਯੋ॥ ੧੭੯੪॥

Swaiyya

Sastar sanbhaar sabhae baht aaye kae dhaaye kae
sayaam so judh machaayo.
Chakar gahiyo kar mae brij naaik kop bhayo tehh upar dhaayo.
Beer kiye bin praan ghane ari saen sabae ehh bhaati bajaayo.
Paaun parchand samaan su kaan mano umdiyo sal
megh udaayo. (1794)

ਕਾਟਤ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਦੂਜਨ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰੈ।
ਤੀਜਨ ਨੈਨ ਦਿਖਾਇ ਗਿਰਾਵਤ ਚਉਥਨ ਚੌਪ ਚਪੇਟਨ ਮਾਰੈ।
ਚੀਰ ਦਏ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੂਰਨ ਕੇ ਅੰਗਿ ਅੰਗਿ ਪ੍ਰਚਾਰੈ।
ਧੀਰ ਤਹਾ ਭਟ ਕਉਨ ਧਰੈ ਜਦੁਬੀਰ ਜੰਬੈ ਤਿਹ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰੈ॥ ੧੭੯੫॥

Kaatat ekan ke sir chakar gadaa geh doojan ke tann jhaarae.
Teejan naen dikhaaye giraavat chauthan chop chapetan mare.
Cheer daye ari ke uri sri hari sooran ke an gang parchaare.
Dheer tahaa bhat kayun dharae jadubeer jabae tehh
ori sidhaare. (1795)

ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਦੂਜਨ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਪਰੈ।
ਤੁਮ ਹੂੰ ਧੌ ਬਿਚਾਰ ਕਹੋ ਚਿਤ ਮੈ ਜਗਿ ਕਉਨ ਬੀਓ ਭਟ ਧੀਰ ਧਰੈ।
ਜੋਊ ਸਾਹਸ ਕੈ ਸਬ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸੰਗਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਆਇ ਕੈ ਨੈਕੁ ਅਰੈ।
ਤਿਹ ਕਉ ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ॥ ੧੭੯੬॥

Ros bhariyo jab hi brij naaik dujan saen nihaar parae.
Tum hunn dho bichaar kaho chitt mae jag kayun biyo bhat dheer dharae.
Joyu saahas kae sab aayudh lae sang sayaam kea aye kae naek arae.
Tehh kayu jadubeer tihi chhin mae kabi sayaam kahae bin
praan karae. (1796)

S'waiyya'

Taking their weapons, all the warriors came to launch the attack, and waged a war with Sri Krishna, while Sri Krishna, being enraged, took up his Sudarshan wheel and attacked the enemy. Many warriors were done to death and the enemy forces were routed, as if Sri Krishna in the form of a strong wind, had dispersed the clouds of enemy forces (and the enemy fled away). (1794)

Some lost their heads with the Sudarshan wheel, some others were killed with the help of the mace. The third part was frightened by seeing the enraged eyes of Krishna, while the fourth part was destroyed by slapping them with great care. Sri Krishna had pierced the chests of the enemy forces and the warriors were hit at all their limbs. So which warrior could withstand this treatment with patience and perseverance, when Krishna would attack them? (1795)

When Sri Krishna, furious with rage, would attack the enemy forces, you may ponder and decide if any warrior would dare to oppose him with patience. The poet Siam has stated that if anyone, armed with weapons tried to oppose Sri Krishna, was killed instantly. (1796)

ਜੋ ਭਟ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਬੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪੈ ਅਤਿ ਐਡੋ ਸੁ ਆਵੈ।
ਜੋ ਕੋਊ ਦੂਰ ਤੇ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਕੇ ਸਯਾਮ ਪੈ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ।
ਜੋ ਅਰਿ ਆਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਸਾਮੁਹੇ ਦੂਰ ਤੇ ਠਾਢੇ ਈ ਗਾਲ ਬਜਾਵੈ।
ਤਾਹਿ ਕਉ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਚਿਤੈ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸੋ ਘਰਲੋਕਿ ਪਠਾਵੈ॥ ੧੭੯੭॥

Jo bhat sastar sanbhaar sabae brijnaaik pae ati aaido su aave.
Jo koyu door te sayaam bhane dhanu taan ke sayaam pae
baan chalaave.

Jo aria aye sakae nahi saamuhe door te thaade eei gaal bajaave.
Taahi kayu sri brijnaath chitae sar ek hi so parlok pathaave. (1797)

ਕਬਿਤੁ

ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਬਡੇਈ ਬੀਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ
ਰਾਮ ਭਨੈ ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਚਿਤ ਮੈ ਰਿਸਾਤ ਹੈ।
ਲੀਨੇ ਕਰਵਾਰਿ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੀ ਉਚਾਰ
ਸਮੁਹਾਇ ਆਇ ਸਯਾਮ ਜੂ ਸੋ ਜੁਧੁ ਹੀ ਮਚਾਤ ਹੈ।
ਏਕ ਨਿਜਕਾਤ ਨਹੀ ਮਨ ਮੈ ਡਰਾਤ
ਮੁਸਕਾਇ ਘਾਇ ਖਾਤ ਮਨੋ ਸਬੈ ਏਕ ਜਾਤਿ ਹੈ।
ਗਾਲਹਿ ਬਜਾਤ ਏਕ ਹਰਖ ਬਢਾਤ
ਛਤ੍ਰ ਧਰਮ ਕਰਾਤ ਤੇ ਵੇ ਸੁਰਗਿ ਸਿਧਾਤ ਹੈ॥ ੧੭੯੮॥

Kabit

Dekh dasaa tinn ki badeyi beer satran ke
Raam bhane aaisi bhaati chitt mae risaat hae.
Line karvaari maar maar hi uchaar
Samuhaaye aaye sayaam ju so judh hi machaat hae.
Ek nijkaat nahi mann mae daraat
Muskaaye ghaaye khaat mano sabae ek jaati hae.
Gaaleh bajaat ek harakh badaat
Chhatar dharma karat te ve surag sidhaat hae. (1798)

The poet Siam has stated that Sri Krishna would shoot an arrow and send him to heavens, if any warrior were to attack Sri Krishna by taking up his weapons with great pride and attack him or if anyone were to shoot an arrow by stretching his bow from a distance as the enemy does not dare to face him, and challenges him from a distance. (1797)

Kabit

The poet Ram has stated that seeing their condition, the enemy warriors were getting excited with rage in their mind as if they were coming to face with their swords drawn and shouting "Kill them, kill the enemy." and then start fighting. Some are getting terrified and would not come near, though they were bearing the wounds inflicted with a smile, as if they belonged to the same clan. There were some, who were only shouting war cries, thus increasing the morale of the warriors and then engage them in actual fighting (the Kashtriya duty) and thus they proceed to heavens. (1798)

ਸਵੈਯਾ

ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੇ ਬਲ ਲਾਇਕ ਜੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਸਾਮੁਹੇ ਆਵੈ।
ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕ੍ਰੁਪ ਭਰੇ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਵੈ।
ਏਕ ਪਰੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਧਰਾ ਇਕ ਸੀਸ ਕਟੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਧਾਵੈ।
ਏਕਨ ਕੀ ਬਰ ਲੋਥ ਪਰੀ ਕਰ ਸੋ ਗਹਿ ਕੈ ਅਰਿ ਓਰਿ ਚਲਾਵੈ॥ ੧੭੯੯॥

Swaiyya

Brijnaaikh ke bal laaikh je kabi sayaam kahae soyu
aamuhe aavae.
Baan kamaan kirpaan gadaa geh krodh bhare ati judh machaave.
Ek parae bin praan dharaa ik sees kate rann bhumeh dhaave.
Ekan ke bar loth pari kar so geh kae ari
ori chalaave. (1799)

ਸੂਰ ਸੁ ਏਕ ਹਨੈ ਤਹ ਬਾਜ ਤਹਾ ਇਕ ਬੀਰ ਬਡੇ ਗਜ ਮਾਰੈ।
ਏਕ ਰਥੀ ਬਲਵਾਨ ਹਨੈ ਇਕ ਪਾਇਕ ਮਾਰ ਕੈ ਬੀਰ ਪਛਾਰੈ।
ਏਕ ਭਜੇ ਲਖਿ ਆਹਵ ਕਉ ਇਕ ਘਾਇਲ ਘਾਇਲ ਕੋ ਲਲਕਾਰੈ।
ਏਕ ਲਰੈ ਨ ਡਰੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਕੋ ਧਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੈ॥ ੧੮੦੦॥

Soor sue k hanae the baaj tahaa ikk beer bade gaj maarae.
Ek rathi balvaan hanae ik paaik maar kae beer pachhare.
Ek bhaje lakhi aahav kayu ik ghaail ghaail ko lalkaare.
Ek larae na darae ghan sayaam ko dhaaye kirpaan ke
ghaaye parhaare. (1800)

ਦੋਹਰਾ

ਘੇਰਿ ਲੀਓ ਚਹੂੰ ਓਰ ਹਰਿ ਬੀਰਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ।
ਬਾਰਿ ਖੇਤ ਜਿਉ ਛਾਪ ਨਗ ਰਵਿ ਸਸਿ ਜਿਉ ਪਰਿਵਾਰਿ॥ ੧੮੦੧॥

Dohra

Gheri liyo chahun orr hari beeran sastar sanbhaari.
Baar khet jiyu chhap nag Ravi sasi jiyu parivaari. (1801)

Swaiyya'

The poet Siam has stated that the warriors, who were equal in bravery to that of Sri Krishna, would come forward to face him and engage themselves in a fierce battle by taking up their weapons like arrows, bow, sword, and mace etc. and getting fully enraged. Some were lying dead on the ground and some with heads cut off, were running in the battle field. Thus there were many beautiful bodies lying dead on the ground and they were throwing the heads with their hands towards the enemy. (1799)

One warrior had killed many horses there while another warrior had killed some heavy elephants. Another mighty warrior had killed some charioteers while another warrior had killed infantry soldiers and thrown on the ground. Some warriors had fled seeing the conditions in the battle field and some wounded warriors were challenging other wounded soliders. There were some others, engaged in fighting without being afraid of Sri Krishna, but attack him rushing with a sword in hand. (1800)

Couplet

The enemy warriors had encircled Sri Krishna from all four sides just as the barbed wire surrounds the field or the family surrounds the sun and the moon or the ring surrounds the precious stone (1801)

ਸਵੈਯਾ

ਘੇਰਿ ਲੀਓ ਹਰਿ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੀਨੋ।
ਦੁਜਨ ਸੈਨ ਬਿਖੈ ਧਸਿ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੇ ਦਲੁ ਕੀਨੋ।
ਲੋਥ ਪੈ ਲੋਥ ਗਈ ਪਰਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਰਿਯੋ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਪ੍ਰਬੀਨੋ।
ਜੋ ਕੋਊ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਿਓ ਅਰਿ ਸੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜੀਵਤ ਨ ਦੀਨੋ॥ ੧੮੦੨॥

Swaiyya

Gheri liyo hari kayu jab hi tab Sri Jadunaath saraasan lino.
Dujan saen bikhae dhasi kae chhin mae bin praan ghano dalu kino.
Loth pae loth gayi pari kae eh bhaat kariyo ati judh parbino.
Jo koyu saamuhe aaye ariyo ari so greh jeevat
jaan naa dino. (1802)

ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਲਖਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਬਰ ਬੀਰ ਬਡੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ।
ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਉਪਰਿ ਆਇ ਪਰੇ ਹਠਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ।
ਸਬ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਟਰੇ।
ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਿਨ ਕੈ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਸੋ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੇ॥ ੧੮੦੩॥

Bahu beer hane lakhi kae rann mae bar beer bade ati kop bhare.
Jadubeer ke upar aaye pare hathi kae mann mae nahi naek dare.
Sab satar sanbhaar parhaar karae kabi sayaam kahae nahi paeg tare.
Brijnaath saraasan lae tinn kae sar ek hi ek so praan hare. (1803)

ਬਹੁ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਗਰ ਬੀਰ ਜਬੈ ਜੇਊ ਸੂਰ ਰਹੇ ਮਨ ਕੋਪੁ ਪਗੇ।
ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਨਿਹਾਰਿ ਉਚਾਰਤ ਯੋ ਸਬ ਗੂਜਰ ਪੂਤ ਕੇ ਕਉਨ ਭਗੇ।
ਅਬ ਯਾ ਕਹੁ ਮਾਰਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਰਸ ਬੀਰ ਮਿਲੇ ਉਮਗੇ।
ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਤੇ ਡਰੇ ਭਟ ਜਿਉ ਕੋਊ ਸੋਵਤ ਚਉਕ ਜਗੇ॥ ੧੮੦੪॥

Bahu bhoomi gire bare beer jabae jeyu soor rahe mann kop page.
Brijnaath nihaar uchaarat yo sab gujar poot ke kayun bhage.
Ab yaa kahu maarat hae rann mae mae mann mae rass
beer mile umge.
Jadubeer ke teer chhute te dare bhat jiyu koyu sovat
chayuk jage. (1804)

Swaiyya'

When the enemy had surrounded Sri Krishna, then he took up his bow and making a thrust into enemy ranks, killed many of the enemy ranks in a moment. Then Sri Krishna waged such a fierce battle that it is indescribable (the lips become entangled with each other to describe). If anyone dared to fight, Sri Krishna did not allow him to go back alive. (1802)

On seeing most of the warriors lying dead on the battle field, some mighty warriors got furious with rage and attacked Sri Krishna with great stubborn attitude, without having the slightest fear at heart. The poet Siam has stated that all the warriors attacked by 'taking up various weapons without retracting a step backwards. Sri Krishna then taking up his bow by shooting at them with one arrow each destroyed the whole lot of them. (1803)

When most of the warriors were lying dead on the ground, then the remaining warriors were greatly enraged, they shouted that who will run away from this milkmaid's son, on seeing Krishna, and they shall soon kill him in the battle field. They were filled with hopes of bravery and sacrifice. But with the striking of Sri Krishna's arrows the warriors were terrified just as a sleeping person gets awoken suddenly with shock and surprise. (1804)

ਝੂਲਨਾ ਛੰਦ

ਲੀਯੋ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਚਕ੍ਰ ਭਗਵਾਨ ਜੂ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸੈਨ ਕੁਟੀ।
ਮਹੀ ਚਾਲ ਕੀਨੋ ਦਸੋ ਨਾਗ ਭਾਗੋ ਰਮਾ ਨਾਥ ਜਾਗੋ ਹਰਹਿ ਡੀਠ ਛੁਟੀ।
ਘਨੀ ਮਾਰ ਸੰਘਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਕੀਨੀ ਘਨੀ ਸਯਾਮ ਕੋ ਦੇਖ ਕੈ ਸੈਨ ਛੁਟੀ।
ਐਸੇ ਸਯਾਮ ਭਾਖੈ ਮਹਾ ਸੂਰਮੋ ਕੀ ਤਹਾ ਆਪਨੀ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਤੁਟੀ॥ ੧੮੦੫॥

Jhoolana Chhand

Liyo paan sanbhaar kae chakar bhagvaan ju krodh kae satru ki saen kuti.
Mahi chaal kino daso naag bhaage ramaa naath jaage haraeh dheeth chhuti.
Ghani maar sanghaar bidaar kini ghani sayaam ko dekh kae saen phhuti.
Aise sayaam bhaakhae mahaa soormo ki tahaa aapni jeet ki aas tuti. (1805)

ਘਨੀ ਮਾਰਿ ਮਾਚੀ ਤਹਾ ਕਾਲਿ ਨਾਚੀ ਘਨੇ ਜੁਧ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕੈ ਬੀਰ ਭਾਗੋ।
ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਤੇ ਲਾਗਤੇ ਹੀ ਐਸੇ ਸਯਾਮ ਭਾਖੈ ਘਨਿਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਤਯਾਗੋ।
ਘਨਿਯੋ ਹਾਥ ਕਟੇ ਗਿਰੇ ਪੇਟ ਫਾਟੈ ਫਿਰ ਬੀਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮੈ ਬਾਨ ਲਾਗੋ।
ਘਨਿਯੋ ਘਾਇ ਲਾਗੋ ਬਸਤ੍ਰ ਸ੍ਰੁਨਿਨ ਪਾਗੋ ਮਨੋ ਪਹਨਿ ਆਏ ਸਬੈ ਲਾਲ ਬਾਗੋ॥ ੧੮੦੬॥

Ghani maar maachi tahaa kaal naachi ghane judh kayu chhadi kae beer bhaage.
Krisan baan kamaan ke laagte hi aise sayaam bhaakhae
ghaniyo praan tayaage.
Ghaniyo haath kaate gire pet phhatae phhirae beer sangraam mae baan laage.
Ghaniyo ghaaye laage basatr sarun page mano pahin aaye sabae laal
baage. (1806)

ਜਬੈ ਸਯਾਮ ਬਲਿ ਰਾਮ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮਯਾਨੇ ਲੀਯੋ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਚਕ੍ਰ ਭਾਗੀ।
ਕੋਊ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨ ਧਾਏ ਕੋਊ ਢਾਲ ਤਿਸੂਲ ਮੁਗਦ੍ਰ ਕਟਾਰੀ।
ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੀ ਫਉਜ ਮੈ ਚਾਲ ਪਾਰੀ ਬਲੀ ਦਉਰ ਕੈ ਠਉਰਿ ਸੈਨਾ ਸੰਘਾਰੀ।
ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸਾਰ ਪੈ ਸਾਰ ਬਾਜਿਯੋ ਛੁਟੀ ਮੈਨ ਕੇ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਨੈਨ ਤਾਰੀ॥ ੧੮੦੭॥

Jabae sayaam bali raam sangraam mayaane liyo paan sanbhaar
kae chakar bhaari.

Keyu baan kamaan ko taan dhaaye keyu dhal tirsool mugadar kataari.
Jarasandhi ki phayuj mae chaal paari bali dayur kae
thauri saena sanghaari.

Duhunn orr te saar baajiyo chhuti maaen ke satru ke naaen taari. (1807)

Jhoolana Chhand

By taking up his Sudarshan Wheel Sri Krishna gave a tough fight with great fury and destroyed the enemy force completely. The Earth felt trembled (with horrible battle), the elephants ran away towards all ten directions, and (Vishnu) the spouse of Lachhmi also woke up and Shiva's meditation posture was also disturbed. The whole army was destroyed with great strikes, and on seeing Sri Krishna the enemy forces dispersed hither and thither. The poet Siam has stated that all the great warriors had lost all hopes of any success. (1805)

There was a great loss of life in the battlefield, and the Kali (goddess) coming there was dancing (killing spree) and the warriors fled away on witnessing this furious battle. The poet Siam has described the scene that on the strike of Sri Krishna's arrows, most of the warriors would give up their lives or most of them would lose their hands, or some of them had their hands or some of them had their stomachs ripped open and were lying around and some of them, after being hit with arrows were still roaming around the battle field. Most of them had got wounded, with their clothes draped in blood, as if all of them were dressed up in red clothes. (1806)

When Sri Krishna and Balram, took up their heavy wheel on coming to the battle, then many warriors taking up their bows and arrows attacked them and some attacked using their weapons like shields, tridents maces and sabres. There was complete panic in Jarasand's forces and the mighty warriors, rushing forward, destroyed most of his army. From both sides, there was a fierce battle being fought (iron striking iron) which resulted in disturbing the meditation posture of Kamdev's enemy (Shiva) and he was shaken up. (1807)

ਮਚੀ ਮਾਹਿ ਘਮਕਾਰਿ ਤਲਵਾਰਿ ਬਰਛੀ ਗਦਾ ਛੁਰੀ ਜਮਧਰਨ ਅਰਿ ਦਲ ਸੰਘਾਰੇ।
 ਬਚੀ ਸ੍ਰੁੰਨ ਸਲਤਾ ਬਹੇ ਜਾਤ ਗਜ ਬਾਜ ਰਥ ਮੁੰਡ ਕਰਿ ਸੁੰਡ ਭਟ ਤੁੰਡ ਨਿਆਰੇ।
 ਤੁਸੇ ਭੂਤ ਬੈਤਾਲ ਭੈਰਵਿ ਭਗੀ ਜੁਗਨੀ ਪੈਰ ਖਪਰਿ ਉਲਟਿ ਉਰਿ ਸੁ ਧਾਰੇ।
 ਭਨੈ ਰਾਮ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਅਤਿ ਤੁਮਲ ਦਾਰੁਨ ਭਯੋ ਮੋਨ ਤਜਿ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮ ਜੀਅ ਡਰਾਰੇ॥ ੧੮੦੮॥

Machi maari ghamkaari talvaar barchhi gadaa chhuri
 jamdharan ari dal sanghaare.

Badi sarun saltaa bahe jaat gaj baaj rath mund
 kari mund bhat tund niyaare.

Tarse bhoot baetaal bhaeravi bhagi jugni paer khapri ulati uri su dhaare.
 Bhanae raam sangraam ati tumal daarun bhayo mon
 taji siv braham jiye darare. (1808)

ਸਵੈਯਾ

ਜਬ ਸਾਮ ਸੁ ਪਉਰਖ ਏਤੇ ਕੀਯੋ ਅਰਿ ਸੈਨਹੁ ਤੇ ਭਟ ਏਕ ਪੁਕਾਰਿਯੋ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੋ ਬਲਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਘਮੰਡ ਕੀਯੋ ਅਤਿ ਨੈਕੁ ਨ ਹਾਰਿਯੋ।
 ਤਾ ਤੇ ਅਬੈ ਭਜੀਐ ਤਜੀਐ ਰਨ ਯਾ ਤੇ ਨ ਕੋਊ ਬਚਿਯੋ ਬਿਨੁ ਮਾਰਿਯੋ।
 ਬਾਲਕ ਜਾਨ ਕੈ ਭੂਲਹੁ ਰੇ ਜਿਨਿ ਕੇਸ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਯੋ॥ ੧੮੦੯॥

Swaiyya

Jab saam su paurakh eto kiyo ari saenoh te bhat ek pukaariyo.
 Kaan bado balvand parchand ghamand kiyo ati naeku naa haariyo.
 Taa te abae bhajiyae tajiyaе rann yaa te na koyu bachiyo binu maariyo.
 Baalak jaan kae bhulehu re jinni kes te gahi kans pachhariyo. (1809)

ਐਸੋ ਉਚਾਰ ਸਬੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਸੰਕਤਿ ਮਾਨ ਭਏ ਹੈ।
 ਕਾਇਰ ਭਾਜਨ ਕੋ ਮਨ ਕੀਨੋ ਹੈ ਸੂਰਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋਪਿ ਤਏ ਹੈ।
 ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਲੈ ਕਰਿ ਮਾਨ ਭਰੇ ਭਟ ਆਇ ਖਏ ਹੈ।
 ਸਯਾਮ ਲਯੋ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਬਿਦਾਰ ਸੰਘਾਰਿ ਦਏ ਹੈ॥ ੧੮੧੦॥

Aasio uchaar sabae sunn kae chitt mae ati sankat maan bhaye hae.
 Kaair bhaajan ko mann kino hae sooran ke mann kop taye hae.
 Baan kamaan kirpaanan lae kari maan bhare bhat aaye khaye hae.
 Sayaam layo asi paain sanbhaar hakaar bidaar
 sanghaar daye hae. (1810)

A fierce battle was raging there, and the enemy forces were destroyed by using weapons like swords, spears, maces, daggers, and the most violent weapon (Jamdha'r). The stream of blood was flowing to the brim, where elephants, horses, chariots, heads of dead, the trunks of elephants and heads of killed warriors were washed away in the running stream. On the sight of this scene, ghosts, betal, and Bhairav got frightened and the evil spirits, with skulls in hands held upside down against their breasts, were running away from there. The poet Ram has stated that a great fierce battle was raging there as a result of which Shiva had given up his silence (meditation) and even Brahma had got frightened. (1808)

Swaiyya'

When Sri Krishna exhibited such a chivalorous behaviour in the battle field then one warrior from enemy ranks shouted that "Sri Krishna was very powerful, and he had not been defeated by so many (of us) who were proud of their prowess. So let us flee from the battle field, as no one had escaped death at his hands. So do not make the mistake of considering him a child, who had thrown down Kansa by holding him by his hair. (1809)

Listening to these words, all the enemy ranks were worried, the cowards had made up their mind to run away, while the warriors were filled with fury and burning with rage. So warriors full of pride, taking up their bows and arrows and swords in hand, they started fighting with the enemy. Krishna also took up his sword in hand challenging the enemy and then killing them, destroyed the whole force. (1810)

ਏਕ ਭਜੇ ਲਖਿ ਭੀਰ ਪਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੀ ਬਲਿਬੀਰ ਸੰਭਾਰੋ।
ਸਸਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਹੈ ਜੁ ਅਰੇ ਅਰਿ ਤਾਹਿ ਹਕਾਰਿ ਸੰਘਾਰੋ।
ਧਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰੋ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਸੰਕ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੋ।
ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਜਿਤੇ ਰਿਪੁ ਹੈ ਤਿਹ ਪਾਸਿ ਕੇ ਸੰਗ ਗ੍ਰਸੋ ਜਿਨਿ ਮਾਰੋ॥ ੧੮੧੧॥

Ek bhaje lakhi bheer pari jadubeer kahi balibeer sanghaaro.
Sastar jite tumre peh hae ju are ari taahi hakaar sanghaaro.
Dhaayi nisank paro tehh upar sank kachhu chitt mae na bichaaro.
Bhaajat jaat jite ripu hae tehh paas ke sang garso jinni maaro. (1811)

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੇ ਆਨਨ ਤੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਬੈਨ ਇਹੈ ਸੁਨਿ ਪਾਏ।
ਮੂਸਲ ਅਉ ਹਲ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਬਲਿ ਪਾਸਿ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ਪਾਛੇ ਹੀ ਧਾਏ।
ਭਾਜਤ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਮਿਲ ਕੈ ਗਰਿ ਡਾਰਿ ਦਈ ਰਿਪੁ ਹਾਥ ਬੰਧਾਏ।
ਏਕ ਲਰੇ ਰਨ ਮਾਝ ਮਰੇ ਇਕ ਜੀਵਤ ਜੇਲਿ ਕੈ ਬੰਧ ਪਠਾਏ॥ ੧੮੧੨॥

Sri brijnaath ke aanan te muslidhar baen ihae suni paaye.
Moosal ayu hal paain layo bali paais sudhaar kae paachhe hi dhaaye.
Bhaajat satran ko mil kae gari daari dayi rip haath bandhaaye.
Ek lare rann maajh mare ikk jeevat jeli kae bandh pathaaye. (1812)

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੇ ਪਾਛੇ ਪਰੇ ਅਸਿ ਧਾਰੇ।
ਆਇ ਖਏ ਸੋਊ ਮਾਰਿ ਲਏ ਤੇਊ ਜਾਨਿ ਦਏ ਜਿਨਿ ਇਉ ਕਹਿਯੋ ਹਾਰੇ।
ਜੋ ਨ ਟਰੇ ਕਬਹੂੰ ਰਨ ਤੇ ਅਰਿ ਤੇ ਬਲਿਦੇਵ ਕੇ ਬਿਕ੍ਰਮ ਟਾਰੇ।
ਭਾਜਿ ਗਏ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਏ ਗਿਰਗੇ ਕਰ ਤੇ ਕਰਵਾਰਿ ਕਟਾਰੇ॥ ੧੮੧੩॥

Sri Jadubeer ke beer tabae ari saen ke paachhe pare asi dhaare.
Aaye khaye soyu maari laye teyu jaani daye jinni iyu kahiyo haare.
Jo na tare kabhun rann te ari te balidev ke bikram taare.
Bhaaj gaye bisanbhaar bhaye girge kar te karvaari kataare. (1813)

ਜੋ ਭਟ ਠਾਢੇ ਰਹੇ ਮਨ ਮੈ ਤੇਊ ਦਉਰਿ ਪਰੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਰਿਸੈ ਕੈ।
ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਅਸਿ ਲੋਹਹਥੀ ਬਰਛੀ ਪਰਸੇ ਅਰਿ ਨੈਨ ਚਿਤ ਕੈ।
ਨੈਕੁ ਡਰੈ ਨਹੀ ਧਾਇ ਪਰੈ ਭਟ ਗਾਜਿ ਸਬੈ ਪ੍ਰਭ ਕਾਜ ਜਿਤੇ ਕੈ।
ਅਉਰ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਜੁਧ ਕਰੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁਰ ਧਾਮ ਹਿਤੇ ਕੈ॥ ੧੮੧੪॥

Jo bhat thaade rahe rann mae teyu dayuri pare tehh thaur risae kae.
Chakar gadaa asi lohathi barchhi parse ari naen chitae kae.
Naeku darae nahi dhaaye parae bhat gaaj sabae prabh kaaj jitae kae.
Ayur duhun dis judh karae kabi sayaam kahae sur dhaam hitae kae. (1814)

There was a state of emergency in the battle field and many warriors started fleeing from there. So Sri Krishna told Balram, "Get ready and take all the weapons you have and kill all the enemies by challenging them who dare to oppose you. Go and attack with strength without having any doubts and have no reservations in the mind. All the enemies, who were fleeing, catch hold of them with your blockage and do not kill them. (1811)

Once Balram had heard these words from Sri Krishna personally, then he took up his pestle and hoe in his hands and wearing the blocking weapon, Balram rushed after those enemies. Then the enemies, who were fleeing, were blocked by a rope around their neck and tied their hands, while some were killed fighting in the battle field, and some were sent alive to the jail, being tied together. (1812)

The warriors of Sri Krishna then chased the fleeing enemy forces. Whosoever fought against them, was killed in action, and allowed others to go who accepted their defeat. The enemy forces, which never had retraced their steps in battle, were made to retract backwards by Balram with force. They had run away like mad people, while their swords and daggers had fallen from their hands. (1813)

The warriors, who were still left fighting in the battle field, became furious with rage and attacked the place. On seeing them approaching the soldiers, Sri Krishna took hold of their weapons like swords, wheels, maces, spears with golden handle, axes. They were not frightened a bit, and all the warriors shouting war cries for the victory of Sri Krishna had launched an attack on enemy with a thunder. The poet Siam has stated warriors from both sides were fighting to gain an entry into the heavens. (1814)

ਪੁਨਿ ਜਾਦਵ ਧਾਇ ਪਰੇ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਏ।
ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਨ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਹਕਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ।
ਏਕ ਮਰੇ ਇਕ ਸਾਸ ਭਰੇ ਤਰਫੈ ਇਕ ਘਾਇਲ ਭੂ ਪਰ ਆਏ।
ਮਾਨੋ ਮਲੰਗ ਅਖਾਰਨ ਭੀਤਰ ਲੋਟਤ ਹੈ ਬਹੁ ਭਾਂਗ ਚੜਾਏ॥ ੧੮੧੫॥

Puni jaadav dhaaye pare itt te utt te mili kae ari saamuhe dhaaye.
Aavat hi tinn aapas beech hakaar hakaar parhaar lagaye.
Ek mare ikk saas bhare tarchhae ikk ghail bhoo par aaye.
Maano malang akhaaran bheetar lotat hae bahu bhang chadaaye. (1815)

ਕਬਿਤੁ

ਬਡੇ ਸੁਮਿਕਾਰਜੀ ਅਟਲ ਸੂਰ ਆਹਵ ਮੈ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਤੇ ਪੈਗੁ ਨ ਟਰਤ ਹੈ।
ਬਰਛੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਸਾਵਧਾਨ ਤਾਹੀ ਸਮੇ ਚਿਤ ਮੈ ਹੁਲਾਸ ਕੈ ਲਰਤ ਹੈ।
ਜੂਝ ਕੈ ਪਰਤ ਭਵਸਾਗਰ ਤਰਤ ਭਾਨੁ ਮੰਡਲ ਕਉ ਭੇਦ ਪਯਾਨ ਬੈਕੁੰਠ ਕਰਤ ਹੈ।
ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪ੍ਰਾਨ ਅਗੇ ਕਉ ਧਸਤ ਐਸੇ ਜੈਸੇ ਨਰ ਪੈਰ ਪੈਰ ਕਾਰੀ ਪੈ ਧਰਤ ਹੈ॥ ੧੮੧੬॥

Kabit

Bade savaamikaarji atal soor aahav mae satarn ke saamuhe
te paagu na tarat hae.
Barchhi kirpaan lae kamaan baan saavdhaan taahi same
chitt mae hulas kae larat hae.
Jhoojh kae parat bhavsaagar tarat bhaanu mandal kayu
bhed payaan baekhunth karat hae.
Kahae kabi sayaam praan age kayu dhasat aise jaise nar paer
paer kaari pae dharat hae. (1816)

ਸਵੈਯਾ

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੋ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਲਖਿ ਕੈ ਭਟ ਕ੍ਰਧਤ ਹੈ ਰਿਪੁ ਓਰਿ ਚਹੈ।
ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਰਸੇ ਤਿਰਸੂਲ ਗਹੈ।
ਰਿਪੁ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰੈ ਨ ਟਰੈ ਬਰ ਤੀਰ ਸਰੀਰ ਸਹੈ।
ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਤਨ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਤੋ ਮਨ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਨ ਕਹੈ॥ ੧੮੧੭॥

Swaiyya

Ehh bhaati ko judh bhayo lakhi kae bhat krodhat haaev ripu ori chhae.
Barchhi kari baan kamaan kirpaan gadaa parse tirsool gahae.
Ripu saamuhe dhaaye ke ghaaye karae na tarae bar teer sareer sahae.
Purje purje tann haav rann mae dukh to mann mae mukh te naa kahae. (1817)

Then from this side the Yadava warriors jointly launched an attack and came face to face with the enemy. Then on coming there they were shouting challenges and then striking at the enemy. Some of them had died while some others were heaving sighs, while some others got wounded and were throbbing in agony. It appeared as if drug addicts had consumed lot of hemp (Bhang) and were lying in the arena. (1815)

Kabit

To serve their master, the warriors were standing firm in the battle field, and would not retrace a single step from facing the enemy. They were engrossed in the fighting with their morale rising high and taking their swords, spears and bows and arrows and being very steady and concentrating on their action, they were fighting. Those warriors who were falling down, would cross the worldly ocean of sorrows and were reaching the heavens after crossing the solar system. The poet Siam has stated that their souls were pushing forward in such a manner, just as a person climbs a stair case. (1816)

Swaiyya'

With the battle progressing, the warriors were becoming furious with rage, and were viewing the enemy (with disdain) having their weapons of spears, bows and arrows, swords, maces, axes, tridents, etc. in their hands. Then they would attack the enemy and the mighty warriors bore the brunt of the arrows on the body, but would not step backwards. The human bodies, in mutilated condition, were lying down on the ground in the battle-field and they were not showing off their agony of heart at all or saying it, with out heaving a sigh of sorrow or pain. (1817)

ਜੇ ਭਟ ਆਇ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਿਰੇ ਨਹਿ ਸੰਕਿ ਪਧਾਰੇ।
ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਬੈ ਕਰ ਮੈ ਤਨ ਸਉਹੇ ਕਰੈ ਨਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੇ।
ਰੋਸ ਭਰੇ ਜੋਊ ਜੂਝ ਮਰੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਰਰੇ ਸੁਰ ਲੋਗਿ ਸਿਧਾਰੇ।
ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਰ ਧਾਮਿ ਬਸੇ ਬਡੇ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ॥ ੧੮੧੮॥

Jo bhat aaye ayodhan mae kari kop bhire neh sank padhaare.
Sastar sanbhaar sabae kar mae tann sahuhe karae neh praan piyaare.
Ross bhare joyu jhoojh mare kabi sayam rare sur log sidhaare.
Te ehh bhaat kahae mukh te sur dhaami base bade
bhaag hamaare. (1818)

ਏਕ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਭਟ ਯੋ ਅਰਿ ਕੈ ਬਰਿ ਕੈ ਲਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੈ।
ਇਕ ਦੇਖ ਦਸਾ ਭਟ ਆਪਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੀਅ ਕੋਪ ਲਰੈ।
ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਸੋ ਆਇ ਅਰੈ ਨ ਟਰੈ।
ਤਜਿ ਸੰਕ ਲਰੈ ਰਨ ਮਾਝ ਮਰੈ ਤਤਕਾਲ ਬਰੰਗਨ ਜਾਇ ਬਰੈ॥ ੧੮੧੯॥

Ek ayodhan mae bhat yo ari kae bari kae lari bhoomi parae.
Ekk dokh dasaa bhat aapan ki kabi sayaam kahae jiye kop larae.
Tab sastar sanbhaar hakaar parae ghan sayaam so aaye arae na tarae.
Taji sank larae rann maajh marae tatkaal barangan
jaaye barae. (1819)

ਇਕ ਜੂਝ ਪਰੈ ਇਕ ਦੋਖਿ ਡਰੈ ਇਕ ਤਉ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੈ।
ਕਹਿ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਸਾਰਥੀ ਸੋ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਯੋਦਨ ਆਇ ਅਰੈ।
ਤਲਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਸੰਗ ਲਰੈ ਅਤਿ ਸੰਗਰ ਮੈ ਨਹਿ ਸੰਕ ਧਰੈ।
ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਮਾਰਿ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕਰੈ ਨ ਟਰੈ॥ ੧੮੨੦॥

Ikk jhoojh parae ikk dekh darae ikk tayu chitt mae ati kop bharae.
Keh aapane aapane saarthi so su dhavaaye kae sayandan aaye arae.
Talvaar kataaran sang laare ati sangar mo neh sank dharae.
Kabi sayaam kahae jadubeer ke saamuhe maari hi maari
karae na tarae. (1820)

All the warriors, who had come to the battle-field, were fighting with rage and were not running away out of fear. They would expose their bodies to the enemy attacks, having their weapons in hands, and would not hesitate in sacrificing their lives. The warriors, who had laid down their lives in fighting against the enemy, were going to heavens according to the poet Siam. They were saying these words from their lips that they were very fortunate in having gone to heavens. (1818)

There were some warriors in the battle field, who had fought with courage against the enemy and were now lying on the ground. According to the poet Siam there were some other warriors, who were fighting with fury, having seen the plight of their comrades. They were attacking the enemy by holding their weapons and by challenging the enemy and were opposing Sri Krishna himself without any hesitation. They were fighting, casting away all doubts (about the consequences) and finally were killed in the battle field. They were wedded by the fairies immediately (and taken to heavens). (1819)

Some had fought bravely, while some others, having seen the battle situation, had got frightened. They had asked their charioteers to rush their chariots to the front they had stood firmly in the battle front. They had fought well with their weapons like swords and scabbards, without harbouring any fear in their hearts in the battle field. The poet Siam has stated that they were shouting "Kill him, kill him." and were not retracting at all. (1820)

ਜਬ ਯੋ ਭਟ ਆਵਤ ਸ੍ਰੀ ਸਾਮ੍ਹੇ ਤਉ ਸਬ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ।
ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਤਿਨ ਕਉ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਬੈਰਨ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰੇ।
ਏਕ ਹਨੇ ਅਰਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਇਕ ਦਾਇਨ ਸੋ ਗਹਿ ਭੂਮਿ ਪਛਾਰੇ।

ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੈ ਬਹੁ ਸੂਰ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਡਾਰੇ॥ ੧੮੨੧॥

Jab yo bhat aavat Sri Hari saamuhe tayu sab hi prabh sastar sanbhaare.

Kop badaayi chitae tinn kayu ikk baar hi baeran ke tann jhaare.

Ek hane ari paain so ikk daain so geh bhoomi pachhare.

Taahi samae teh aahav mae bahu soor bina kari praanan daare. (1821)

ਏਕ ਲਗੇ ਭਟ ਘਾਇਨ ਕੇ ਤਜਿ ਦੇਹ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਜਮ ਕੇ ਘਰਿ।

ਸੁੰਦਰ ਅੰਗ ਸੁ ਏਕਨਿ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਹੇ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋ ਭਰਿ।

ਏਕ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈ ਰਨ ਮੈ ਜਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੀਸ ਕਟੇ ਬਰ।

ਏਕ ਸੁ ਸੰਕਤਿ ਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਤਜਿ ਆਹਵ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਗਏ ਡਰਿ॥ ੧੮੨੨॥

Ek lage bhat ghaain ke taji deh ko praan gaye jam ke ghari.

Sundar ang su ekni ke kabi sayaam kahae rahe sronat so bhari.

Ek kabandh phirae rann mae jin ke brij naaik sees kate bar.

Ek su sankati haav chitt mae taji aahav ko nirap teer gaye dari. (1822)

ਭਾਜਿ ਤਬੈ ਭਟ ਆਹਵ ਤੇ ਮਿਲਿ ਭੂਪ ਪੈ ਜਾਇ ਕੈ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੇ।

ਜੇਤੇ ਸੁ ਬੀਰ ਪਠੇ ਤੁਮ ਰਾਜ ਗਏ ਹਰਿ ਪੈ ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਰੇ।

ਜੀਤ ਨ ਕੋਊ ਸਕੇ ਤਿਹ ਕੋ ਹਮ ਤੋ ਸਬ ਹੀ ਬਲ ਕੈ ਰਨ ਹਾਰੇ।

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨ ਕੈ ਪਾਨਿ ਸਬੈ ਤਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ॥ ੧੮੨੩॥

Bhaaj tabae bhat aahav te mili bhoop pae jaaye kae aaise pukaare.

Jete su beer pathe tum raaj gaye hari pae hathiyaar sanbhaare.

Jeet na koyu sake teh ko ham to sab hi bal kae rann haare.

Baan kamaan su taan kae paain sabae tinn praan bina kari daare. (1823)

ਇਉ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਭਟ ਬੋਲ ਕਹੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ।

ਆਹਵ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸਉਪ ਚਲੋ ਗ੍ਰਹਿ ਕੋ ਸਿਗਰੇ ਪੁਰ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ।

ਆਜ ਕਉ ਲਾਜ ਰਹੀ ਰਨ ਮੈ ਸਮ ਜੁਧ ਭਯੋ ਅਜੋ ਬੀਰ ਨ ਛੀਜੈ।

ਸਯਾਮ ਤੇ ਜੁਧ ਕੀ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸੁਪਨੇ ਹੂ ਮੈ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਨ ਕੀਜੈ॥ ੧੮੨੪॥

Iyu nirap kayu bhat bol kahae hamri binti prabh ju suni lijae.

Aahav mantran sayup chalo greh ko sigre pur ko sukh dijae.

Aaj kou laaj rahi ran mein sam judh bhou ajo bir na chhijae.

Sayaam te judh ki sayaam bhane supne hu mae jeet ki aas na kijae. (1824)

When such warriors were coming to oppose Sri Krishna they would take up their weapons and then seeing Krishna they would take up their weapons and attack the enemy force. Some warriors were trampled with feet, some others were thrown on the ground by using some clever (moves) manoeuvres. Then at that time many warriors got killed in the battle field. (1821)

Some warriors on being wounded, had laid down their lives (and gone to Yama's place). The poet Siam has stated that some beautiful bodies (of warriors) were seen completely draped in blood, while some (headless) trunks were roaming around the battle field, whose heads had been cut off by Sri Krishna. Some other warriors, out of fear, had fled the battle field and gone to meet Raja Jarasansh (for directions). (1822)

All those warriors, who had fled from the battle field jointly went to the Raja with the request, "O Raja! All the warriors, whom you had sent, had attacked Sri Krishna, taking up their weapons, but none of them could gain victory against him and we also had fought with great strength against him but finally gave up, being defeated as Krishna had killed all those warriors by taking up his bow and arrows, and none could save himself. (1823)

The warriors spoke to Raja Jarasandh like this. "O Master! Pray listen to our request. You should leave this battle front to your ministers to continue fighting, while you may proceed back to palace and give a comfortable life to the town. So far we have been able to maintain our prestige (as the battle was equally balanced) and most of the selected warriors had not been killed. The poet Siam has stated that (these warriors told the Raja) there was no chance of winning this battle against Shyam (Krishna), not even in the dreams. (1824)

ਦੋਹਰਾ

ਜਰਾਸੰਧਿ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਰਿਸਿ ਕਰਿ ਬੋਲਿਯੋ ਬੈਨ।
ਸਕਲ ਸੁਭਟ ਹਰਿ ਕਟਿਕ ਕੈ ਪਠਵੋ ਜਮ ਕੇ ਐਨਿ॥ ੧੮੨੫॥

Dohra

Jarsandhi ee bachan suni riss kari boliyo baen.
Sakal subhat hari katik kae pathvo jam ke aaeni. (1825)

ਸਵੈਯਾ

ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਮਘਵਾ ਬਲਵੰਡ ਹੈ ਆਜ ਹਉ ਤਾਹੀ ਸੋ ਜੁਧ ਮਚੈ ਹਉ।
ਭਾਨੁ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਹਨਿ ਤਾਹੀ ਕੋ ਹਉ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠੈ ਹਉ।
ਅਉ ਜੁ ਕਹਾ ਸਿਵ ਮੋ ਬਲੁ ਹੈ ਮਰਿ ਹੈ ਪਲ ਮੈ ਜਬ ਕੋਪ ਬਢੈ ਹੋ।
ਪਉਰਖ ਰਾਖਤ ਹਉ ਇਤਨੋ ਕਹਾ ਭੂਖ ਹੈ ਗੂਜਰ ਤੇ ਭਜਿ ਜੈ ਹੋ॥ ੧੮੨੬॥

Swaiyya

Kaa bhayo jo maghvaa balvand hae aaj hayu taahi so judh machae hayu.
Bhaanu parchand kahaavat hae hani taahi ko kayu jam
dhaami pathae hayu.
Ayu ju kahaa siv mo bal hae mari hae pal mae jab kop badae ho.
Paurakh raakhat hayu itno kahaa bhoop haav gujar
te bhaji jae ho. (1826)

ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੁ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਬੁਲਾਈ।
ਆਇ ਹੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਬੈ ਸੰਗ ਸਯਾਮ ਮਚਾਵਨ ਕਾਜ ਲਰਾਈ।
ਛਤ੍ਰ ਤਨਾਇ ਕੈ ਪੀਛੇ ਚਲਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਸਬੈ ਤਿਹ ਆਗੇ ਸਿਧਾਈ।
ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰਿਤੁ ਮੈ ਘਨਘੋਰ ਘਟਾ ਘੁਰ ਕੈ ਉਮਡਾਈ॥ ੧੮੨੭॥

Iyu kahi kae mani kop bhariyo chaturang chamunn ju huti su bulaayi.
Aaye hae sastar sanbhaari sabae sang sayaam machaavan kaaj laraayi.
Chhatar tanaaye kae pichhe chaliyo nirap saen sabae teh
aage sidhaayi.
Maanoh paavas ki ritu mae ghanghor gahtaa ghur
kae umdaayi. (1827)

Couplet

Raja Jarashandh got furious with rage and spoke like this. "I will send all the warriors of Sri Krishna to Yama's place (by killing them)." (1825)

Swaiyya'

"So what if Indra was very powerful. Today I will fight against him. Even the sun called himself very powerful with great splendour (effulgence). I will kill him also, sending him to the Yama's abode. Moreover Shiva was called mighty (god) but with increased wrathfulness, I will destroy him also. I possess so much strength, and being a king, why should I run away from fighting a milkman (Krishna)?" (Jarasandh thought to himself). (1826)

Thus the Raja developed a great rage in his heart and sent for his multi-coloured army. All of them came with their weapons, to wage a war against Sri Krishna. With his canopy spread over his head, the Raja followed in the rear of his army, while sending his whole army ahead of him. It appeared as if during the monsoon period (rainy season) dark clouds had gathered together and were thundering aloud. (1827)

ਭੂਪ ਬਾਚ ਹਰਿ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਭੂਪ ਤਬੈ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਕੈ ਐਸੋ ਕਹਿਓ ਸੁਨਾਇ।
ਤੂੰ ਗੁਆਰ ਛਤ੍ਰੀਨ ਸੋ ਜੁਝ ਕਰੈਗੋ ਆਇ॥ ੧੮੨੮॥

Bhoop Baach Hari So

Dohra

Bhoop tabae hari heri kae aaiso kahiyo sunaaye.
Tunn guyaar chhatrin so jhoojh karaego aaye. (1828)

ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਛਤ੍ਰੀ ਕਹਾਵਤ ਆਪਨ ਕੋ ਭਜਿ ਹੋ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਜੁਧ ਮਚੈ ਹੋ।
ਧੀਰ ਤਬੈ ਲਖਿ ਹੋ ਤੁਮ ਕੋ ਜਬ ਭੀਰ ਪਰੈ ਇਕ ਤੀਰ ਚਲੈ ਹੋ।
ਮੂਰਛ ਹੈ ਅਬ ਹੀ ਛਿਤ ਮੈ ਗਿਰਹੋ ਨਹਿ ਸਯੰਦਨ ਮੈ ਠਹਰੈ ਹੋ।
ਏਕਹ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਮਰੋ ਨਭ ਮੰਡਲ ਪੈ ਅਬ ਹੀ ਉਡ ਜੈ ਹੋ॥ ੧੮੨੯॥

Krisan Baach Nirap So

Swaiyya

Chhatri kahaavat aapan ko bhaji ho tab hi jab judh machae ho.
Dheer tabae lakhi ho tum ko jab bheer parae ikk teer chalaе ho.
Moorchh haav ab hi chhit mae girho neh sayandan mae tehraе ho.
Ekeh baan lage hamro nabh mandal pae ab hi udd jae ho. (1829)

ਇਉ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਤਉ ਮਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ।
ਸਾਰਥੀ ਆਪਨ ਕੋ ਕਹਿ ਕੈ ਰਬ ਤਉ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਯੋ।
ਚਾਪ ਚਢਾਇ ਮਹਾ ਰਿਸ ਖਾਇ ਕੈ ਲੋਹਤਿ ਬਾਨ ਸੁ ਖੈਚ ਚਲਾਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਗਰੁੜਾਸਨਿ ਜਾਨ ਕੈ ਸਯਾਮ ਮਨੋ ਦੁਰਬੇ ਕਹੁ ਤਛਕ ਧਾਯੋ॥ ੧੮੩੦॥

Iyu jab baen kahe brij bhookhan tayu mann mae nirap kop badayo.
Saarthi aapan ko keh kae rath tayu jaduraye ki orr dhavaayo.

Chaap chadaye mahaa riss khaaye kae lohati baan
su khaech chalaayo.

Sri Garudasani jaan kae sayaam mano durbe kahu
tachhak dhaayo. (1830)

The Raja then said to Krishna- Couplet

Raja Jarasandh on perceiving Sri Krishna, told him loudly, "Being a milkman you dare to fight against the Kashatriyas? (1828).

Swaiyya'

Krishna said, "You call yourself a Kashatriya, but when I wage a war against you, you will run away straightaway". "I shall watch your patience only then, when you will be in trouble, and I will shoot an arrow. You will fall down unconscious on the ground and will not be able to balance yourself in the chariot. With the striking of one arrow alone, you will be despatched to the heavens." (1829)

When Sri Krishna uttered these words, then Raja became furious with rage. Ordering his charioteer, he raced his chariot towards Sri Krishna and shot an arrow of red colour by stretching his bow. It appeared as if Krishna was riding a Garuda (like Vishnu) and for hiding himself, the Tachhak cobra was running away (to save himself). (1830)

ਆਵਤ ਤਾ ਸਰ ਕੋ ਲਖਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ।
ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਚ ਕਮਾਨ ਚਲਾਇ ਦਏ ਜਿਨ ਕੇ ਪਰ ਕਾਰੇ।
ਭੂਪ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਢਾਲ ਲਈ ਤਿਹ ਮਧ ਲਗੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਕਾਰੇ।
ਮਾਨਹੁ ਸੂਰਜ ਕੇ ਗ੍ਰਸਬੇ ਕਹੁ ਰਾਹੁ ਕੇ ਬਾਹਨ ਪੰਖ ਪਸਾਰੇ॥ ੧੮੩੧॥

Aavat taa sar ko lakhi kae brij naaik aapane sastar sanbhaare.
Kaan parmaan layu kaech kamaan chalaye daye jin ke par kaare.
Bhoop sanbhaar kae daal layi teh madh lage neh jaat nikaare.
Maanoh sooraj kae garsabe kahu raahu ke baahan pankh pasaare. (1831)

ਭੂਪਤਿ ਪਾਨਿ ਕਮਾਨ ਲਈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕਉ ਲਖਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ।
ਇਉ ਛੁਟਕੇ ਕਰ ਕੇ ਬਰ ਤੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ।
ਮੇਘ ਕੀ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਬਰਖੇ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕੇ ਉਪਰਿ ਆਏ।
ਮਾਨਹੁ ਸੂਰ ਨਹੀ ਸਰ ਸੋ ਤਿਹ ਭੱਛਨ ਕੋ ਸਲਭਾ ਮਿਲਿ ਧਾਏ॥ ੧੮੩੨॥

Bhoopati paain kamaan layi brij naaik kayu lakhi baan chalaye.
Iyu chhutke kar ke bar te upma teh ki kabi sayaam sunaaye.
Megh ki boondan jiyu barkhe sar sri bij naath ke upar aaye.
Maanoh soor nahi sar so teh bhachhan ko salbhaa mili dhaaye. (1832)

ਜੋ ਸਰ ਭੂਪ ਚਲਾਵਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰੇ।
ਫੋਕਨ ਤੇ ਫਲ ਤੇ ਮਧਿ ਤੇ ਪਲ ਮੈ ਕਰਿ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਡਾਰੇ।
ਐਸੀਯ ਭਾਤਿ ਪਰੇ ਛਿਤ ਮੈ ਮਨੋ ਬੀਜ ਕੋ ਈਖ ਕਿਸਾਨ ਨਿਕਾਰੇ।
ਸਯਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਸਿਚਾਨ ਸਮਾਨ ਮਨੋ ਅਰਿ ਬਾਨ ਬਿਹੰਗ ਸੰਘਾਰੇ॥ ੧੮੩੩॥

Jo sar bhoop chlaavat hae tinn ko brijnaaik kaati utaare.
Phokan te phal te madhi te pal mae kari khandan khand kae daare.
Aaisiye bhaati pare chhit mae mano beej ko eeikh kisaan nikaare.
Sayaam ke baan sichaan samaan mano ari baan bihang sanghaare. (1833)

ਦੋਹਰਾ

ਏਕ ਓਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਲਰੇ ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੇ ਸੰਗਿ।
ਦੁਤੀ ਓਰਿ ਬਲਿ ਹਲ ਗਹੇ ਹਨੀ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗ॥ ੧੮੩੪॥

Dohra

Ek orr sri hari lare jarasandhi ke sang.
Duti ori bali hal gahe hani saen chaturang. (1834)

On seeing the oncoming arrow Krishna took up his weapons and stretching his bow shot an arrow, which had black wings attached to it. Raja Jarasandh took up his shield and those arrows hit the shield, which could not be taken out. It appeared as if to swallow the sun, Rahu's transport (black vulture) had spread its wings. (1831)

On viewing Sri Krishna shooting arrows at him, the Raja had taken up his bow and shot arrows pointing at him. With the strength of the Raja, the arrows were being shot with such a force, whose beauty has been depicted by the poet Siam, as if the arrows in the form of raindrops from clouds, were pouring on Sri Krishna. It appeared as if Krishna not only a warrior but was a fire, to enjoy its flame. (1832)

Sri Krishan was cutting down all the arrows, being shot by the Raja. The arrows were being cut in the middle of the blade and the tail-end in no time by him. The pieces of the arrows were lying scattered on the ground as if the farmer had removed the seeds of the sugar-cane. However the arrows of Sri Krishna were like the hawk, which had killed the birds like arrows of the enemy. (1833)

Couplet

On one front Sri Krishna was fighting with Jarasandh, while on the other side Balram with his hoe had destroyed the multi-coloured army. (1834)

ਸਵੈਯਾ

ਬਲਿ ਪਾਨਿ ਲਏ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਘਾਰਤ ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਥ ਪੈਦਲ ਆਯੋ।
ਮਾਰਿ ਹਰਉਲ ਭਜਾਇ ਦਏ ਨ੍ਰਿਪ ਗੋਲ ਕੇ ਮਧਿ ਪਰਿਯੋ ਤਬ ਧਾਯੋ।
ਏਕ ਕੀਏ ਸੁ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਅਰਿ ਏਕਨ ਕੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਘਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਬ ਸੂਰਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਹਲੀ ਪੁਰੁਖਤ ਦਿਖਾਯੋ॥ ੧੮੩੫॥

Swaiyya

Bali paain laye su kirpaan sanghaar baaj kari rath paedal aayo.
Maari harual bhajaye daye nirap gol ke madhi pariyo tab dhaayo.
Ek kiye su rathi birthi ari ekan ko bahu ghaain ghaayo.
Sayaam bhanae sab sooran ko ehh bhaati hali
purukhat dikhaayo. (1835)

ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਿਯੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੂਰ ਸੁ ਪਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੀਏ।
ਅਭਿਮਾਨ ਸੋ ਡੋਲਤ ਹੈ ਰਨ ਭੀਤਰ ਆਨ ਕੋ ਆਨਤ ਹੈ ਨ ਹੀਏ।
ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਬੀਚ ਛਕਿਓ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਦ ਪਾਨਿ ਪੀਏ।
ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੰਘਾਰਤ ਸਤ੍ਰ ਫਿਰੈ ਜਮ ਕੋ ਸੁ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ਕੀਏ॥ ੧੮੩੬॥

Krodh bhariyo rann mae ati karoor su paan ke
beech kirpaan liye.
Abhimaan so dolat hae rann bhitar aan ko aanat
hae naa hiye.
Ati hi ras rudar ke beech chhakiyo kabi sayaam kahae
mad paain piye.
Balbhadar sanghaarat satar phirae jam ko su bhayaanak
roop kiye. (1836)

ਸੀਸ ਕਟੇ ਅਰਿ ਬੀਰਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈ।
ਕੇਤਨ ਕੇ ਪਦ ਪਾਨ ਕਟੇ ਅਰਿ ਕੇਤਨ ਕੇ ਤਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਹੈ।
ਜੇ ਬਲਵੰਡ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਨਿਜ ਠਉਰ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਦਉਰਿ ਪਰੇ ਹੈ।
ਤੀਰ ਸਰੀਰਨ ਬੀਚ ਲਗੇ ਭਟ ਮਾਨਹੁ ਸੇਹ ਸਰੂਪ ਧਰੇ ਹੈ॥ ੧੮੩੭॥

Sees kate ari beeran ke ati hi mann bhitar kop bhare hae.
Ketan ke pad paan kate ari ketan ke tann ghaaye kare hae.
Je balvand kahaavat hae nij thaur ko chhaadi kae dayur pare hae.
Teer sariran beech lage bhat maanoh seh saroop dhare hae. (1837)

Swaiyya'

Then Balram, with Sword in hand, was advancing killing horses, elephants, chariot borne and infantry troops on the way. The front line soldiers were made to flee by killing them and the Raja managed to escape from being encircled in a ring. The charioteers were divested of their chariots, while some others were wounded badly. The poet Siam has stated that Balram had shown his exemplary prowess to all the warriors. (1835)

Now Balram, furious with rage, and taking up a horrible form in the battle field, was wielding his sword. He was moving around the battle field with great pride and would not care for anyone else. He was completely engrossed in the fighting mood. The poet Siam has stated that it appeared he was drunk (having consumed liquor). Balram was thus killing the enemy as if he had taken the horrible form of (Yama) god of death. (1836)

Those enemy warriors, with their heads cut off, were becoming furious with rage. Some had lost their hands or feet, while many of them had been wounded badly (bodily). Those of them, who called themselves very powerful, had fled away from their positions. The bodies of warriors were pierced with arrows, as if they had taken up the form of a porcupine. (1837)

ਇਤ ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਉਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ।
ਜੋ ਭਟ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਗਯੋ ਸੋਊ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ।
ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਹੁਤੇ ਸੁ ਨਿਮੇਖ ਬਿਖੈ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਯੋ।
ਕਾਹੂੰ ਨ ਧੀਰ ਧਰਿਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਜਿ ਗੈ ਜਬ ਸਯਾਮ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਯੋ॥ ੧੮੩੮॥

Itt aaise halayudh judh kiyo uti Sri Brij bhhokhan kop badayo.
Jo bhat saamuhe aaye gayo soyu ek hi baan so maari giraayo.
Ayur jite nirap saen hute su nimekh bikhae jam dhaami pathaayo.
Kaahun naa dheer dhariyo chitt mae bhaji gae jab sayaam
ito rann paayo. (1838)

ਜੇ ਭਟ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕਾਰਜ ਜਾਨ ਕੇ ਕੋਪ ਬਢਾਏ।
ਸੰਕਹਿ ਤਯਾਗ ਅਸੰਕਤ ਹੁਇ ਸੁ ਬਜਾਇ ਨਿਸਾਨਨ ਕੋ ਸਮੁਹਾਏ।
ਸਾਰੰਗ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਲੈ ਹਾਥਿ ਸੁ ਖੈਚ ਹਢਾਇ ਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਏ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਬਲਬੰਡ ਬਡੇ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਸੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ॥ ੧੮੩੯॥

Je bhat laaj bhare ati hi prabh kaaraj jaan ke kop badaaye.
Sankeh tayaag asankat huye su bajaaye nisaanan ko samuhaaye.
Saarang Sri Brijnaath lae haathi su khaech chadaaye kae baan chalaaye.
Sayaam bhanae balband bade sar ek hi ek so maari giraaye. 1839.

ਚੌਪਈ

ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੋ ਦਲੁ ਹਰਿ ਮਾਰਿਯੋ। ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਬ ਗਰਬ ਉਤਾਰਿਯੋ।
ਅਬਿ ਕਹੈ ਕਉਨ ਉਪਾਵਹਿ ਕਰੋ। ਰਨ ਮੈ ਆਜ ਜੂਝ ਹੀ ਮਰੋ॥ ੧੮੪੦॥

Chopaiee

Jarasandhi ko dal hari maariyo. Bhoopati ko sab garab utaariyo.
Abi kahae kayun upaaveh karo. Rann mae aaj joojh hi maro. (1840)

ਇਉ ਚਿਤਿ ਚਿੰਤ ਧਨੁਖ ਕਰਿ ਗਹਿਯੋ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸੰਗਿ ਜੂਝੁ ਪੁਨਿ ਚਹਿਯੋ।
ਪਹਰਿਯੋ ਕਵਚ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ। ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ॥ ੧੮੪੧॥

Iyu chitt chintt dhanukh kari gahiyo. Prabh kae sang
joojh puni chaiyo.

Paehriyo kavach saamuhe dhaayo. Sayaam bhanae
mani kop badaayo. (1841)

So on this side Balram was ruthless in the battle field, while on the other side Krishna was greatly enraged. Whosoever came to oppose him, was shot dead with the striking of a single arrow. All the forces of the Raja had been sent to hell (killed) in no time. So none of the enemy warriors had any patience left in mind, and all had fled away, when Sri Krishna had waged such a war in the battle field. (1838)

The warriors who were worried about their prestige, got very furious with rage, as they considered this task as that of their master. They forgot about any doubts or reservations in the mind and came forward with the beat of drums. Then Sri Krishna, taking his bow in hand, shot many arrows with great strength. The poet Siam has stated that with one arrow for each, all the mighty warriors were shot dead by Sri Krishna. (1839)

Chopaiee

Krishna had destroyed the whole army of Jarasandh alongwith his pride and egoistic tendency which was equally subdued. Now the Raja was wondering as to what further steps could be taken? Should he die fighting in the battle field? (1840)

After pondering over it in his mind for sometime, he took up his bow and was keen to start fighting afresh with Sri Krishna. He came with all his protective cover in front of Krishna. The poet Siam has stated that he had developed more ruthlessness in mind. (1841)

ਦੋਹਰਾ

ਜਰਾਸੰਧਿ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਚਢਾਇ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਬ ਕਿਸਨ ਸੋ ਬੋਲਿਯੋ ਭਉਹ ਤਨਾਇ॥ ੧੮੪੨॥

Dohra

Jarasandhi rann bhoomi mae baan kamaan chadaaye.
Sayaam bhanae tab kirsan so boliyo bhaueh tanaaye. (1842)

ਨਿਪ ਜਰਾਸੰਧਿ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਜੋ ਬਲ ਹੈ ਤੁਮ ਮੈ ਨੰਦਨ ਸੋ ਅਬ ਪਉਰਖ ਮੋਹਿ ਦਿਖਈਯੈ।
ਠਾਢੇ ਕਹਾ ਮੁਹਿ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਤ ਮਾਰਤ ਹੋ ਸਰ ਭਾਜਿ ਨ ਜਈਯੈ।
ਕੈ ਅਬ ਡਾਰਿ ਹਥਿਆਰ ਗਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਮੋ ਸੰਗਿ ਜੂਝ ਮਚਈਯੈ।
ਕਾਹੇ ਕਉ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਰਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਸੁਖ ਸੋ ਬਛ ਗਾਇ ਚਰਈਯੈ॥ ੧੮੪੩॥

Nirap Jarasandhi Baach Kaan So

Swaiyya

Jo bal hae tum mae nand nandan so ab payurakh mohh dikhiyae.
Thaado kahaa muhh orr nihaarat maarat ho sar bhaaj naa jaiyae.
Kae ab daari hathiyaar gavaar sanbhaar kae mo sang joojh machiyae.
Kaahe kayu praan tajaе rann mae ban mae sukh so bachh
gaaye chariyae. (1843)

ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਮਨੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਉਹ ਭੂਪ ਕੇ ਬੈਨ ਸੁਨੇ ਜਬ ਐਸੇ।
ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਰਿਸ ਯੋ ਪ੍ਰਗਟੀ ਪਰਸੇ ਘ੍ਰਿਤ ਪਾਵਕ ਤੈਸੇ।
ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਸ੍ਰਿਗਾਵਲ ਕੀ ਕੂਕ ਸੁਨੇ ਬਨਿ ਹੂਕ ਉਠੇ ਮਨ ਵੈਸੇ।
ਯੋ ਅਟਕੀ ਅਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਖਟਕੈ ਪਗ ਮੈ ਅਟਿ ਕੰਟਕ ਜੈਸੇ॥ ੧੮੪੪॥

Brijnaath manae kabi sayaam bhanae uhh bhoop ke
baen sune jab aaise.

Sri hari ke urr mae riss yo pargati parse ghrit paavak taise.
Jiyu mrigraaj srigaaval ki kook sune bani hook uthe mann vaise.
Yo atki ari ki batiyaa khatkae pag mae ati kantak jaise. (1844)

Couplet

Jarasandh then placed the arrow on his bow and with tilted brows addressed Sri Krishna like this, as stated by the poet Siam. (1842)

Raja Jarasandh addressad Krishna like this -

Swaiyya'

"O Son of Nand! If you are truely powerful, then give me an exhibition of your prowess. What are you looking at me, for? I am going to shoot the arrow, now do not try to run away. O milkman! Either you surrender by throwing down your weapons or you come forward and start fighting a battle against me by taking up your arms. Why do you want to lose your life in the battle field? Instead you go to the jungle and take your cows and calves for grazing in the jungle. (1843)

The poet has described the state of mind of Sri Krishna. When he heard such words from the Raja, then he became so much furious with rage, as a spoon of ghee thrown into fire, causes the fire to be inflamed strongly. Just as a lion roars on hearing the sound of the jackal, Sri Krishna's mind was agitated similarly with vehemence. The words of the enemy were piercing to (annoying) Sri Krishna, just as a corn gives irritation to the mind on piercing one's feet. (1844)

ਕ੍ਰੋਧਤ ਹੈ ਬਿਜਰਾਜ ਇਤੈ ਸੁ ਘਨੇ ਲਖਿ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਨ ਚਲਾਏ।
 ਕੋਪਿ ਉਤੇ ਧਨੁ ਲੇਤ ਭਯੋ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਤਚਾਏ।
 ਜੋ ਸਰ ਆਵਤ ਭਯੋ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਸਬ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ।
 ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸਰ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਤਨ ਕਉ ਤਨਕੋ ਨਹਿ ਭੇਟਨ ਪਾਏ॥ ੧੮੪੫॥

Krodhat haav brijnaath itae su ghane lakhi kae tehh baan chalaaye.
 Kop ute dhanu let bhayo nirap sayaam bhane doyu naen tachaaye.
 Jo sar aavat bhayo hari upar so chin mae sab kaat giraaye.
 Sri hari ke sar bhoopati ke tann kayu tanko neh bhetan paaye. (1845)

ਇਤ ਸੋ ਨਿਪ ਜੂਝਿ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਉਤ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦਏ ਤੁਮਰੇ ਭਟ ਤੈ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਲਜਾਯੋ।
 ਰੇ ਨਿਪ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੂਝ ਮਰੈ ਫਿਰਿ ਜਾਹੋ ਘਰੈ ਲਰਿ ਕਾ ਫਲੁ ਪਾਯੋ।
 ਤਾ ਤੇ ਬੜੇ ਜਢ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਭੂਪਤਿ ਕੇਹਰਿ ਸੋ ਰਨ ਜੀਤਨਿ ਆਯੋ॥ ੧੮੪੬॥

Itt so nirap joojh karae hari siyu utt te musli ikk baen sunaayo.
 Maar bidaar daye tumre bhat tae mann mae nahi naeku lajaayo.
 Re nirap kaahe kayu joojh marae phiri jaaho gharae lari kaa phal paayo.
 Taa te bado jad hae mrig bhoopati kehar so rann jeetan aayo. (1846)

ਦੋਹਰਾ

ਜਿਹ ਸੁਭਟਨ ਬਲਿ ਲਰਤ ਹੈ ਤੇ ਸਭ ਗਏ ਪਰਾਇ।
 ਕੈ ਲਰ ਮਰਿ ਕੈ ਭਾਗ ਸਠਿ ਕੈ ਪਗ ਹਰਿ ਕੇ ਪਾਇ॥ ੧੮੪੭॥

Dohra

Jeh subhatan bali larat hae te sabh gaye paraaye.
 Kae lar mari kae bhaag sathi kae pag hari ke paaye. (1847)

ਜਰਾਸੰਧਿ ਨਿਪ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਕਹਾ ਭਯੋ ਮਮ ਓਰ ਕੇ ਸੂਰ ਹਨੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿ।
 ਲਰਬੋ ਮਰਬੋ ਜੀਤਬੋ ਇਹ ਸੁ ਭਟਨ ਕੇ ਕਾਮਿ॥ ੧੮੪੮॥

Jarasandhi Nirap Hali So

Dohra

Kahaa bhayo mam orr ke soor hane sangraam.
 Larbo marbo jitabo ehh bhatan ke kaam. (1848)

So on this side, Sri Krishna being enraged, shot so many arrows by pointing at the Raja. The poet Siam has stated that the Raja also got furious with rage and took up his bow with both eyes enraged and tilted. All the arrows, shot by the Raja at Sri Krishna, were cut down by him in no time and thrown away in pieces. Even Sri Krishna's arrows did not touch the body of Jarasandh at all. (1845)

On one side, the Raja was engaged in battle against Sri Krishna, and on the other side, Balram taunted him with these words, "many warriors of yours have been killed, but you have not felt any shame (in mind) at this! O Raja! Why do you feel you cannot be killed in battle? go back to your home, what have you gained by fighting so far? O Raja! You are a great fool, as you are like a deer and you have come to win this battle against the lion, Sri Krishna!" (1846)

Couplet

"All the warriors on whose support you are fighting this battle, have all fled away from the battle field. O fool! Now either you also die fighting or seek pardon from Sri Krishna or run away!" (1847)

Raja Jarasandh then replied to Balram.

Couplet

So what, if all the warriors had been killed in the battle. To fight, to die and to win, are the only functions of the warriors. (1848)

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਤਬ ਭੂਪ ਹਲੀ ਕਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ।
ਲਾਗਤਿ ਹੀ ਨਟ ਸਾਲ ਭਯੋ ਤਨ ਮੈ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਮਹਾ ਦੁਖ ਪਾਯੋ।
ਮੂਰਛ ਹੈ ਕਰਿ ਸਯੰਦਨ ਬੀਚ ਗਿਰਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਨੈ ਜਸੁ ਗਾਯੋ।
ਮਾਨਹੁ ਬਾਨ ਭੁਜੰਗ ਡਸਿਯੋ ਧਨ ਧਾਮ ਸਬੈ ਮਨ ਤੇ ਬਿਸਾਰਯੋ॥ ੧੮੪੯॥

Swaiyya

Yo keh kae mani kop bhariyo tab bhoop hali kahu baan chalaayo.
Laagat hi nat saal bhayo tann mae balibhddar mahaa dukh paayo.
Moorchh haav kari sayandan beech giriyo tehh ko kabi nae jasu gaayo.
Maanoh baan bhojang dasiyo dhan dhaam sabae mann
te bisraayo. (1849)

ਬਹੁਰੋ ਚਿਤ ਚੇਤ ਭਯੋ ਬਲਦੇਵ ਚਿਤੇ ਅਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ।
ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਤਾਰਨ ਆਯੋ।
ਪਾਉ ਪਿਆਦੇ ਹੁਇ ਸਯੰਦਨ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਤ ਭਾਤਿ ਸਿਧਾਯੋ।
ਅਉਰ ਕਿਸੀ ਭਟ ਜਾਨਿਯੋ ਨਹੀ ਕਬਿ ਦਉਰ ਪਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਲਖਿ ਪਾਯੋ॥ ੧੮੫੦॥

Bahuro chitt chet bhayo baldev chite ari ke ati kop badaayo.
Bhaari gadaa geh kae kari mae nirap ke badh kaaran taaran aayo.
Paayu piyaade huye sayandan te kabi sayaam kahae itt bhaat sidaayo.
Ayur kisi bhat jaaniyo nahi kabi dayur pariyo nirap
ne lakhi paayo. (1850)

ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋ ਸੁ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਮਈ ਹੈ।
ਜੁਧ ਹੀ ਕਉ ਸਮੁਹਾਇ ਭਯੋ ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਕਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨਿ ਲਈ ਹੈ।
ਲਯਾਇਓ ਹੁਤੇ ਚਪਲਾ ਸੀ ਗਦਾ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸਿਉ ਸੋਊ ਕਾਟ ਦਈ ਹੈ।
ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਮਾਰਨ ਕੀ ਬਲਿਭਦ੍ਰਿ ਮਾਨਹੁ ਆਸ ਦੁਟੁਕ ਭਈ ਹੈ॥ ੧੮੫੧॥

Aavat dekhi halayudh ko su bhayo tab hi nirap kop mayi hae.
Judh hi kayu samuhaaye bhayo nij paain kamaan su taan layi hae.
Laayaaio hute chaplaa si gadaa sar ek hi siyu soyu kaat dayi hae.
Satar ko maraan ki balibhadreh maanoh aas
dutook bhayi hae. (1851)

Swaiyya'

After saying this, the Raja was filled with rage and immediately shot an arrow at Balram. On its strike, Balram was rolling badly (on the ground) and felt great body pain and fell down unconscious in the chariot. The beauty of this has been described by the poet Siam as if the arrow, in the form of a snake had bitten Balram, so that he forgot all about his wealth and home (from the mind). (1849)

When Balram regained consciousness, he was furious with rage, on seeing the enemy and taking his heavy mace, he came to the battle field to kill Raja Jarasandh. The poet Siam has stated that Balram got down from his chariot and started walking on foot; No other warrior really knew where was he going, but the Raja had realized it. (1850)

On seeing Balram approaching him, the Raja became furious with rage, and came face to face with Balram holding his bow in hand. The mace like lightning, which was brought by Balram, was cut into two pieces by striking one arrow only by the Raja. It appears that the hopes of Balram of killing the enemy were dashed to the ground. (1851)

ਕਾਟ ਗਦਾ ਜਬ ਐਸੇ ਦਈ ਤਬ ਹੀ ਬਲਿ ਢਾਲ ਤਿਕ੍ਪਾਨ ਸੰਭਾਰੀ।
ਧਾਇ ਚਲਿਯੋ ਅਰਿ ਮਾਰਨਿ ਕਾਰਨਿ ਸੰਕ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੀ।
ਭੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਆਵਤ ਕੋ ਗਰਜਿਯੋ ਬਰਖਾ ਕਰਿ ਬਾਨਨਿ ਭਾਰੀ।
ਢਾਲ ਦਈ ਸਤ ਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰ ਕੀ ਕਰਵਾਰਿ ਤ੍ਰਿਧਾ ਕਰ ਡਾਰੀ॥ ੧੮੫੨॥

Kaat gadaa jab aaise dayi tab hi bali dhal kirpaan sanbhaari.
Dhaaye chaliyo ari maaran kaaran sank kachhu chitt mae na bichaari.
Bhoop nihaar kae aavat ko garjiyo barkhaa kari baanan bhaari.
Dhal dayi sat dhaa kari kae kar ki karvaari tridhaa
kar daari. (1852)

ਢਾਲ ਕਟੀ ਤਰਵਾਰਿ ਗਈ ਕਟਿ ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਸਯਾਮ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
ਮਾਰਤ ਹੈ ਬਲਿ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਨਿਪ ਯੋ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮਾਝਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਕਰਿ ਜੁਧ ਕੇ ਹੇਤ ਚਲਿਯੋ ਬਲ ਧਾਰਿਯੋ।
ਰੇ ਨਿਪੂ ਤੂ ਭਿਰ ਮੋ ਸੰਗ ਆਇ ਕੈ ਰਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਸਯਾਮ ਪੁਕਾਰਿਯੋ॥ ੧੮੫੩॥

Dhal kati tarvaari gayi kati aaise halayudh sayaam nihaariyo.
Maarat hae bali ko ab hi nirap yo apune mann maajhi bichaariyo.
Chakar sanbhaari muraari tabae kari judh ke het chaliyo bal dhaariyo.
Re nirap tu bhir mo sang aaye kae raam bhanae imm
sayaam pukaariyo. (1853)

ਯੋ ਬਤੀਯਾ ਰਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਜੂਝ ਮਚਾਵਨ ਸਯਾਮ ਸਿਉ ਆਯੋ।
ਰੋਸਿ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰ ਕੇ ਬਰ ਸੋ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਚਢਾਯੋ।
ਦੀਰਘ ਕਉਚ ਸਜੇ ਤਨ ਮੋ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਸੁ ਇਉ ਉਪਜਾਯੋ।
ਮਾਨਹੁ ਜੁਧ ਸਮੇ ਰਿਸ ਕੈ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਉਪਰਿ ਰਾਵਨ ਆਯੋ॥ ੧੮੫੪॥

Yo batiyaa rann mae suni bhoopati joojh machaavan
sayaam siyu aayo.
Ross badaaye ghano chitt mae kar ke bar so dhanu
taani chaadayo.
Deeragh kayuch saje rann mo kabi ke mann mae
jasu iyu upjaayo.
Maanoh judh same riss kae raghunaath ke upar
raavan aayo. (1854)

When the Raja had broken the mace like this, then Balram took up his shield and sword. He rushed towards the Raja without having any doubts in mind. The Raja, on seeing Balram coming towards him, thundered like the clouds and shot many arrows like a shower of rain. He broke his shield into seven pieces and the sword into three pieces. (1852)

When the shield was broken, the sword was cut, then Sri Krishna saw Balram in that predicament and thought to himself that the Raja would now kill Balram in no time. Then Sri Krishna took up his Sudarshan wheel and rushed with full strength to wage war against the Raja. The poet Ram has stated that Sri Krishna then challenged him, "O Raja! You come and fight with me!" (1853)

Then on hearing such words in the battle field, the Raja advanced towards Sri Krishna for fighting against him. Then getting enraged and with the strength of hand stretched his bow. He had worn a heavy coat of iron (protective cover) on his body; and this caused the poet to state that as if during the battle, getting furious with rage, Ravana had attacked Ram. (1854)

ਆਵਤ ਭਯੋ ਨਿਪ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਤਉ ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਹਿਤ ਤੇ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਤ੍ਰਾਸ ਕਛੁ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਸੁ ਬਾਨ ਲੈ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਪੈ ਮਾਰਿਯੋ।
ਖੰਡ ਹੁਇ ਖੰਡ ਗਿਰਿਯੋ ਛਿਤ ਮੈ ਮਨੋ ਚੰਦ ਕੋ ਰਾਹੁ ਨੇ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿਯੋ॥ ੧੮੫੫॥

Aavat bhayo nirap sayaam ke saamuhe tayu dhani
Sri Brijnaath sanbhaariyo.

Dhaavat bhayo hitt te hari saamuhe traas kachhu chitt mae naa bichaariyo.
Kaan parmaan layu taani kamaan su baan lae satar ke chhatar
pae maariyo.

Khand huye khand giriyo chhit mae mano chhand ko raahu ne
maari bidaariyo. (1855)

ਛਤ੍ਰ ਕਟਿਓ ਨਿਪ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ।
ਸਯਾਮ ਕੀ ਓਰ ਕੁਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਿਤੈ ਕਰਿ ਉਗ੍ਰ ਸਰਾਸਨ ਹਾਥਿ ਲਯੋ ਹੈ।
ਜੋਰ ਸੋ ਖੈਚਨ ਲਾਗਿਯੋ ਤਹਾ ਨਹਿ ਐਚ ਸਕੇ ਕਰ ਕੰਪ ਭਯੋ ਹੈ।
ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਤਿਹ ਚਾਪ ਚਟਾਕ ਦੈ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਹੈ॥ ੧੮੫੬॥

Chhatar katiyo nirap ko jab hi tab hi mann bhoopati kop bhayo hae.
Sayaam ki orr kudrisati chitae kari ugar sarasan haathi layo hae.
Jor so kaechan laagiyo tahaa neh aaich sake kar kanp bhayo hae.
Lae dhanu baan muraari tabae tehh chaap chataak dae
kaati dayo hae. (1856)

ਬ੍ਰਿਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪੁ ਕੀਯੋ ਮਨ ਮੈ।
ਕਰਵਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਮਹਾ ਬਲ ਧਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰਿਯੋ ਰਿਪੁ ਕੇ ਗਨ ਮੈ।
ਤਹਾ ਢਾਲ ਸੋ ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋ ਯੋ ਅਟਕੇ ਖਟਕੇ ਰਨ ਮੈ।
ਮਨੋ ਜੁਲ ਦਵਾਨਲ ਕੀ ਲਪਟੈ ਚਟਕੈ ਪਟਕੈ ਤਿਨ ਜਿਉ ਬਨ ਮੈ॥ ੧੮੫੭॥

Brijnaath saraasan kaati dayo tab bhoopati kop kiyo mann mae.
Karvaari sanbhaari mahaa bal dhaari hakaar pariyo ripu keg an mae.
Tahaa dhal so dhaal kirpaan kirpaan so yo atke khatke rann mae.
Mano javaal davaanal ki laptae chatkae patkae trinn jiyu
bann mae. (1857)

When the Raja was confronting Sri Krishna, then Shyam (Krishna) took up his bow and rushed to face him squarely, without having any fear at heart. By stretching his bow upto the ears, he shot an arrow at the canopy of the enemy. The canopy crashed onto the ground in pieces. It appeared as if Rahu (demon) had destroyed the moon by killing it. (1855)

When the Raja's canopy (overhead) was gone, he became very furious with rage and saw with a crooked eye towards Sri Krishna, holding his heavy bow in hand. He was trying to pull it (stretch) but failed to do and his hands started trembling. That moment Sri Krishna, taking his bow and arrows, cut his bow and threw it down. (1856)

When Sri Krishna had cut the Raja's (Jarasandh) bow, he got very agitated with rage, and wielding his sword with great force, challenged Krishna and attacked the enemy ranks. Then the shields crossed the shields and the swords were clattering against swords so fiercely as if the jungle fire was spreading fast to burn the enemy force like straw and throwing it down with force. (1857)

ਘੁਮਤ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਇਕ ਬੀਰ ਫਿਰੈ ਇਕਝ ਸ੍ਰੁੰਨ ਭਰੇ ਭਭਕਾਤੇ।
 ਏਕ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈ ਬਿਨੁ ਸੀਸ ਲਖੈ ਤਿਨ ਕਾਇਰ ਹੈ ਬਿਲਲਾਤੇ।
 ਤਯਾਗਿ ਚਲੇ ਇਕ ਆਹਵ ਕੋ ਇਕ ਡੋਲਤ ਜੁਧਹਿ ਕੇ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ।
 ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਮਨੋ ਸੋਵਤ ਹੈ ਮਦਰਾ ਮਦ ਮਾਤੇ॥ ੧੮੫੮॥

Ghoomat ghaail huye ikk beer phirae ikk sarun bhare bhabhkaate.
 Ek kabandh phirae bin sees lakhae tinn kaair hae billaate.
 Tayaag chale ikk aahav ko ikk dolat judheh ke rangi rate.
 Ek pare bhat praan bina mano sovat hae madraa
 mad maate. (1858)

ਜਾਦਵ ਜੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਗਹਿ ਆਯੁਧਿ ਸੰਧ ਜਰਾ ਪਹਿ ਧਾਵਤ
 ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਸਿਰਦਾਰ ਬਲੀ ਕਰਵਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਬੁਲਾਵਤ।
 ਭੂਪਤਿ ਪਾਨਿ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗੁਮਾਨ ਭਰਿਯੋ ਰਿਪੁ ਓਰਿ ਚਲਾਵਤ।
 ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਮਾਥ ਸੁ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਹੁਇ ਆਵਤ॥ ੧੮੫੯॥

Jaadav je ati krodh bhare gahi aayudh sandh jaraa peh dhaavat.
 Aayur jite sirdaar bali karvaari sanbhaari hakaari bulaavat.
 Bhoopati paain lae baan kamaan gumaan bhariyo rip ori chlaavat.
 Ek hi baan ke saath kiye binu maath su naath anaath
 huye aavat. (1859)

ਏਕਨ ਕੀ ਭੂਜ ਕਾਟਿ ਦਈ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ।
 ਜਾਦਵ ਏਕ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਤੀਰ ਲਗਾਏ।
 ਅਉਰ ਹਨੇ ਗਜਰਾਜ ਘਨੋ ਬਰ ਬਾਜ ਬਨੇ ਹਨਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ।
 ਜੋਗਿਨ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸਿੰਗਾਲਨ ਸ੍ਰੁੰਨਤ ਸਾਗਰ ਮਾਝ ਅਨਾਏ॥ ੧੮੬੦॥

Ekan ki bhooj kaat dayi aru ekan ke sir kaat giraaye.
 Jaadav ek kiye birthi puni Sri Jadubeer ke teer lagaaye.
 Ayur hane gajraaj ghano bar baaj bane hani bhoomi giraaye.
 Jogin bhoot pisaach singaalan sarunat saagar
 maajh anaaye. (1860)

Many warriors were wounded and were moving around, and some others draped in blood, were roaring, while some headless trunks were also moving around and the cowards were yelling on seeing them. Some warriors were fleeing from the battle field, while some others were engrossed in fighting the battle against the enemy. Some were lying dead on the ground, as if drunken persons, having consumed liquor, were lying in sleep. (1858)

The Yadavas, who were greatly enraged, were attacking Jarasandh with their weapons, and all other warriors (in charge) were shouting wielding their swords. The Raja, wielding his bow, shot many arrows in great pride at the enemy. With one arrow alone, he made many warriors headless and these great lords became helpless in no time. (1859)

Some warriors had lost their arms, while some had got their heads cut off and then shot some arrows at Sri Krishna. Many grand elephants had been killed, and had thrown some beautifully decorated horses onto the ground. Then evil spirits, ghosts and jackals etc. had a fill of the blood flowing there (bathed in blood). (1860)

ਬੀਰ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭੂਪ ਭਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਮਈ ਹੈ।
ਜੁਧ ਬਿਖੈ ਮਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਨ ਕੀ ਸਿਗਰੀ ਸੁਧਿ ਭੂਲਿ ਗਈ ਹੈ।
ਐਨ ਹੀ ਸੈਨ ਹਨੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸੁ ਪਰੀ ਛਿਤ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਭਈ ਹੈ।
ਭੂਪਤਿ ਮਾਨਹੁ ਸੀਸਨ ਕੀ ਸਭ ਸੂਰਨ ਹੂੰ ਕੀ ਜਗਾਤਿ ਲਈ ਹੈ॥ ੧੮੬੧॥

Beer sanghaar kae Sri Jadubeer ke bhoop bhayo ati kop mayi hae.
Judh bikhae mann det bhayo tann ki sigri sudhi bhooli gayi hae.
Aen hi saen hani prabh ki su pari chhit mae bin praan bhayi hae.
Bhoopati maanoh seesan ki sab sooran hunn ki jagaati layi hae. (1861)

ਛਾਡਿ ਦਏ ਜਿਤ ਸਾਚ ਕੈ ਮਾਨਹੁ ਮਾਰਿ ਦਏ ਮਨ ਝੂਠ ਨ ਭਾਯੋ।
ਜੋ ਭਟ ਘਾਇਲ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਮਨੋ ਦੋਸ ਕੀਯੋ ਕਛੁ ਦੰਡੁ ਦਿਵਾਯੋ।
ਏਕ ਹਨੇ ਕਰ ਪਾਇਨ ਤੇ ਜਿਨ ਜੈਸੋ ਕੀਯੋ ਫਲ ਤੈਸੋ ਈ ਪਾਯੋ।
ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸਯੰਦਨ ਬੈਠ ਕੈ ਸੂਰਨ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਆਉ ਚੁਕਾਯੋ॥ ੧੮੬੨॥

Chaadi daye jitt saach kae maanoh maari daye mann
jhooth na bhaayo.
Jo bhat ghaail bhoomi pare mano dos kiyo kachhu dand divaayo.
Ek hane kar paain te jin jaiso kiyo phal taiso ee paayo.
Raaj singhaasan sayandan baeith kae sooran ke nirap
niaayo chukaayo. (1862)

ਜਬ ਭੂਪ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ।
ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮ੍ਹਰੇ ਜਾਇ ਕੇ ਜੂਝ ਮਚਾਤ ਭਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰਿਯੋ।
ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸਾਇਕ ਏਕ ਹਨਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਉਰਿ ਲਾਗ ਕੈ ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ।
ਇਮ ਮੋਦ ਸੋ ਬਾਨ ਚਖਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮਨੋ ਪੰਨਗ ਦੂਧ ਕੋ ਪਾਨ ਕਰਿਯੋ॥ ੧੮੬੩॥

Jab bhoop ito rann paavat bhayo tab sri brij naaik kop bhariyo.
Nirap saamuhe jaaye ke joojh machaat bhayo chitt mae
naa rati ku dariyo.
Brij naaik saaik ek hanyo nirap ko uri lag kae bhoomi pariyo.
Imm mod so baan chakhiyo nirap ko mano panang doodh
ko paan kariyo. (1863)

Having killed many warriors of Sri Krishna, the Raja was furious with rage and had given up his life even at the altar of the battle, having lost any sense of his body (for its safety) being engrossed in battle fully. The whole army of Sri Krishna was lying dead on the ground. It appeared the Raja had recovered the fine from him in the form of the heads of his warriors. (1861)

The poet through a narrative, has stated that the Raja had let go those warriors, considered by him as truthful, while killing only those considered as based on falsehood by him; as he did not like falsehood at all. The warriors lying wounded on the battlefield must have committed some acts of falsehood or committed some mistakes and were punished by him. Some had lost their hands or feet. Whatever one had done, had reaped the fruit of his own actions. The Raja (Jarasandh) had, sitting on the throne into his chariot, had decided these cases of warriors (judgement given by him). (1862)

When the Raja fought like this Sri Krishna got furious with rage, and going in front of him, fought a battle, without having any fear at heart. Sri Krishna shot an arrow which struck the Raja in his chest and he fell on the ground. The arrow had tasted the marrow in his bones, just as a snake had taken the milk. (1863)

ਸਹਿ ਕੈ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਉਰ ਮੈ ਨਿਪੁ ਸਯਾਮ ਹੀ ਕਉ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ।
ਸੂਤ ਕੇ ਏਕ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਦਾਰੁਕ ਲਾਗਤ ਹੀ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ।
ਹੁਇ ਬਿਸੰਭਰ ਗਿਰਿਯੋ ਈ ਚਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਰਬੁ ਆਸਨ ਨ ਠਹਰਾਯੋ।
ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਚਪਲੰਗ ਤੁਰੰਗਨਿ ਆਪਨੀ ਚਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ॥ ੧੮੬੪॥

Seh kae sar sri hari ko urr mae nirap sayaam hi kayu ikk
baan lagaayo
Soot k eek lagaavat bhayo sar daaruk laagat hi dukh paayo.
Huye bisanbhaar giriyo ee chahae tehk ko rathu aasan
naa thehraayo.
Taahi samae chaplang turanagbi aapni chaal ko
roop dikhaayo. (1864)

ਦੋਹਰਾ

ਭੂਜਾ ਪਕਰ ਕੇ ਸਾਰਥੀ ਰਥਿ ਤਬ ਡਾਰਿਯੋ ਧੀਰ।
ਸਯੰਦਨ ਹਾਕਤ ਆਪ ਹੀ ਚਲਿਯੋ ਲਰਤ ਬਲਬੀਰ॥ ੧੮੬੫॥

Dohra

Bhoojaa pakar ke saarathi rathi tab daariyo dheer.
Sayandan haakat aap hi chaliyo larat balbeer. (1865)

ਸਵੈਯਾ

ਸਾਰਥੀ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਨ ਲਖਿਯੋ ਬਲਿਦੇਵ ਕਹਿਓ ਰਿਸਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨੇ ਕੈ।
ਜਿਉ ਦਲ ਤੋਰ ਜਿਤਿਯੋ ਸਬ ਹੀ ਤੈਸੇ ਤੋ ਜਿਤੇ ਜਸ ਡੰਕ ਬਜੇ ਕੈ।
ਮੂਢ ਭਿਰੇ ਪਤਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁ ਆਪ ਕਉ ਭੂਪ ਕਹੈ ਕੈ।
ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਸੁ ਬਾਜਨ ਸੰਗਿ ਉਡਿਯੋ ਕਛੁ ਚਾਹਤ ਪੇਖ ਲਗੈ ਕੈ॥ ੧੮੬੬॥

Swaiyya

Saarathi sayandan pae naa lakhiyo balidev kahiyo riss
taahi sunae kae.
Jiyu dal tor jitiyo sab hi taiso to jitaе jas dank bajaе kae.
Mood bhire pati chayudeh lok ke sang su aap kayu
bhoop kahae kae.
Keet patang su baajan sang udiyo kachhu chaahat pankh
lagae kae. (1866)

Having borne the brunt of this arrow, the Raja then shot an arrow at Sri Krishna and another arrow was shot at his charioteer, which caused great agony to him. He was about to fall, as it was difficult for him to balance himself in the chariot (due to pain) but the horses proved their cleverness by taking away the chariot from the field. (1864)

Couplet

The persevering Sri Krishna, by holding the charioteer from the arms, made him lie in the chariot, and driving the chariot himself continued to fight. (1865)

Swaiyya'

By not seeing the charioteer on the chariot of Sri Krishna, Balram became very furious and spoke to Jarasandh loudly, "Just as we had won over your whole army, we will sound the drums of victory after winning against you as well. The fool fighting against the Lord (Master) of the whole Universe (fourteen worlds) calls himself a Raja." It appeared as if a moth, flying with wings, wanted to fly with the hawks." (1866).

ਛਾਡਤ ਹੈ ਅਜਹੁੰ ਤੁਹਿ ਕਉ ਪਤਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸੰਗ ਨ ਲਰੁ।
 ਗਯਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਧਰੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਅਗਯਾਨ ਕੀ ਚਿਤ ਤੇ ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕਰੁ।
 ਰਛਕ ਹੈ ਸਤ ਕੋ ਬਿਜਨਾਥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਇਹੈ ਜੀਅ ਮੈ ਧਰੁ।
 ਤਯਾਗ ਕੈ ਆਹਵ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਸੁ ਅਬੈ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਪਰੁ॥ ੧੮੬੭॥

Chhadat hae ajhunn tuhi kayu pati chayudeh lokan ke sang naa laru.
 Gayaan ki baat dharo mann mae su agyaan ki chitt te baat bidaa karu.
 Rachhak hae sabh ko brijnaath kahae kabi sayaam ihae jiye mae dharu.
 Tayaag kae aahav sastar sabae su abae ghani sayaam ke
 paain pae paru. (1867)

ਚੌਪਈ

ਜਬੈ ਹਲਾਯੁਧ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ। ਕ੍ਰੋਧ ਡੀਠ ਰਾਜਾ ਤਨ ਚਾਹਿਯੋ।
 ਕਹਿਯੋ ਨਿਪਤਿ ਸਬ ਕੋ ਸੰਘਰ ਹੋ। ਛਤ੍ਰੀ ਹੋਇ ਗੁਰ ਤੇ ਟਰ ਹੋ॥ ੧੮੬੮॥

Chopaiee

Jabae halayudh aaise kahiyo. Krodh dheeth raja tann chahiyo.
 Kahiyo nirpati sab ko sanghar ho. Chhatri hoye gavaar
 te tar ho. (1868) :

ਸਵੈਯਾ

ਭਾਖਬੋ ਇਉ ਨਿਪ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਜਦਬੀਰ ਸਬੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈ।
 ਧਾਇ ਪਰੇ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਿਤੈ ਅਰਿ ਕਉ ਚਿਤੁ ਮੈ ਨ ਡਰੇ ਹੈ।
 ਭੂਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਧਨੁ ਲੈ ਤਿਹ ਸੀਸ ਕਟੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਹੈ।
 ਮਾਨਹੁ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਛੁਟਿ ਬੇਲਨ ਤੇ ਗਿਰਿ ਫੂਲ ਝਰੇ ਹੈ॥ ੧੮੬੯॥

Swaiyya

Bhaakhbo iyu nirap ko sun kae jadubeer sabae ati kop bhare hae.
 Dhaaye pare taji sank nisank chitae ari kayu chitu mae naa dare hae.
 Bhoop ayodhan mae dhanu lae teh sees kate gir bhoomi pare hae.
 Maanoh payun parchand bahae chhuti belan te giri
 phool jhare hae. (1869)

O Jarasandh! The Lord of the whole Universe could still leave you alive, if you were to stop fighting with him. Consider in your mind something of real knowlege, leaving the talk of ignorance from your mind. Sri Krishna was the saviour of all. "The poet Siam has stated." Take it from me and ponder over it in your mind, and leaving aside all your weapons, you better seek pardon from Sri Krishna by paying obeisance at his lotus-feet." (1867)

Chopaiee

When Balram spoke like this, the Raja looked at Balram with great indignation. The Raja said, "I will kill all of you right now." Being a Kashatriya should I stop fighting against a milkman?" (1868)

Swaiyya'

On hearing such words of the Raja, all the Yadava warriors became furious with rage and launched an attack leaving all doubts or reservations, viewing the enemy with disdain, without harbouring any fear at heart. Raja Jarasandh, taking up his bow, had cut down many heads from the body with his arrows, which were fallen on the ground. It appeared as if with a gust of wind many flowers had broken off from the creepers and fallen on ground. (1869)

ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਤ ਭੂਪ ਫਿਰੈ ਭਟ ਆਨਿ ਕਉ ਆਖ ਤਰੈ ਨਹੀ ਆਨੇ।
 ਬਾਜ ਗਨੇ ਗਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਸਿਰ ਪਾਇਨ ਲਉ ਸੰਗਿ ਸ੍ਰੁਨਿ ਕੇ ਸਾਨੇ।
 ਅਉਰ ਹਥੀਨ ਕਰੇ ਬਿਰਥ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਹਨੇ ਜੇਊ ਬਾਧਤ ਬਾਨੇ।
 ਸੂਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਅੰਗ ਗਿਰੇ ਮਾਨੋ ਬੀਜ ਬੁਯੋ ਛਿਤ ਮਾਹਿ ਕ੍ਰਿਸਾਨੇ॥ ੧੮੭੦॥

Saen sanghaarat bhoop phirae bhat aain kayu aakh tarae nahi aane.
 Baaj ghane gaj raajan ke sir paain layu sang sarun ke saane.
 Ayur ratheen kare birthi bahu bhaati hane jeyu baadhat baane.
 Sooran ke pratiang gire maano beej buyo chhit
 maahi kirsane. (1870)

ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਰੁਧ ਨਿਹਾਰ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸਯਾਮ ਸੋ ਤੇਜ ਤਏ ਹੈ।
 ਭਾਖਿ ਦੋਊ ਨਿਜ ਸੂਤਨ ਕੋ ਰਿਪੁ ਸਾਮੁਹੇ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਗਏ ਹੈ।
 ਆਯੁਧ ਲੈ ਸੁ ਹਠੀ ਕਵਚੀ ਰਿਸ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪਾਵਕ ਬੇਖ ਭਏ ਹੈ।
 ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਧਾਵਤ ਭੇ ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਦੁਇ ਮ੍ਰਿਗ ਹੇਰਿ ਧਏ ਹੈ॥ ੧੮੭੧॥

Ehh bhaati birudh nihaar bhayo muslidhar sayaam so tej taye hae.
 Bhaakhi doyu nij sootan ko ripu saamuhe judh ko kaaj gaye hae.
 Aayudh lae su hathi kavchi riss kae sang paavak bekh bhaye hae.
 Sayaam bhanae imm dhaavat bhe maanoh kehar duye mrig
 heri dhaye hae. (1871)

ਧਨੁ ਸਾਇਕ ਲੈ ਰਿਸਿ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਤਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਬੈ।
 ਪੁਨਿ ਚਾਰੋ ਈ ਬਾਨਨ ਸੋ ਹਯ ਚਾਰੋ ਈ ਰਾਮ ਭਨੈ ਹਨਿ ਦੀਨੇ ਸਬੈ।
 ਤਿਲ ਕੋਟਿਕ ਸਯੰਦਨ ਕਾਟਿ ਕੀਯੋ ਧਨੁ ਕਾਟਿ ਦੀਯੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ਜਬੈ।
 ਨਿਪੁ ਪਿਆਦੇ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸਉਹੇ ਗਯੋ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਕਰਿ ਹੋ ਸੁ ਅਬੈ॥ ੧੮੭੨॥

Dhanu saaik lae rissi bhoopati ke tann ghaaye kare
 brijnaath tabae.
 Puni chaaro ee baanan so haye chaaro ee raam bhanae
 hani dine sabae.
 Til kotik sayandan kaati kiyo dhanu kaat diyo kari kop jabae.
 Nirap piyaado gadaa sauhe gayo ati judh bhayo kari
 ho su abae. (1872)

Raja Jarasandh went on a killing spree, thus killing the enemy force, without caring for any warrior (without giving them any importance). Many horses, and great elephants, draped in blood, from head to foot, were lying there, and many charioteers had also been killed. Those warriors, who had come tying ribbons on hands, had been killed in many ways. The limbs of warriors were lying scattered all over the battle-field. It appeared as if the farmer had sown some seeds on the fields. (1870)

On seeing such a situation against themselves Balram said to Sri Krishna angrily, and both of them went ahead by directing their charioteers, facing the enemy in the battle field. They were both like a flame of fire, armed with various weapons and protective coats of mail. The poet Siam has stated that they launched an attack just as two lions had pounced upon a deer. (1871)

Then Sri Krishna, getting enraged and taking up his bow, shot many arrows, thus inflicting many wounds on the body of the Raja. The poet Ram has stated, that he killed all the four horses (of the chariot) with four arrows and cut the chariot of the Raja into pieces and with great fury cut down his bow also. Then Jarasandh, on foot, taking up his mace, fought bravely by confronting Sri Krishna, which I am going to describe now. (1872)

ਪਾਇਨ ਧਾਇ ਕੈ ਭੂਪ ਬਲੀ ਸੁ ਗਦਾ ਕਹੁ ਘਾਇ ਹਲੀ ਪ੍ਰਤ ਝਾਰਿਯੋ।
 ਕੋਪ ਹੁਤੇ ਸੁ ਜਿਤੋ ਤਿਹ ਮੈ ਸਬ ਸੂਰਨ ਕੋ ਸੁ ਪ੍ਰਤਛ ਦਿਖਾਰਿਯੋ।
 ਕੂਦਿ ਹਲੀ ਭੂਇੰ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ।
 ਚਾਰੋ ਈ ਅਸੁਨ ਸੂਤ ਸਮੇਤ ਸੁ ਕੈ ਸਬ ਹੀ ਰਥ ਚੂਰਨ ਡਾਰਿਯੋ॥ ੧੮੭੩॥

Paa'in dhaaye kae bhoop bali su gadaa kahu ghaaye hali prat jhaariyo.
 Kop huto su jito tehh mae sab sooran ko su partachh dikhaariyo.
 Kuudi hali bhuye thaado bhayo jasu taa chhabhi ko kabi
 sayaam uchaariyo.

Chaaro ee asvan soot samet su kae sab hi rath
 chooran daariyo. (1873)

ਇਤ ਭੂਪ ਗਦਾ ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਲੈ ਕੇ ਗਦਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਧਾਯੋ।
 ਆਇ ਅਯੋਧਨ ਬੀਚ ਦੁਹੁੰ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚਾਯੋ।
 ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਬਹੁਤੇ ਚਿਰ ਲਉ ਨਹਿ ਆਪਿ ਗਿਰਿਓ ਉਤ ਕਉ ਨ ਗਿਰਾਯੋ।
 ਐਸੇ ਰਿਝਾਵਤ ਭਯੋ ਸੁਰ ਲੋਗਨ ਧੀਰਨ ਬਾਨਨ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ॥ ੧੮੭੪॥

Itt bhoop gadaa geh aavat bhayo utt lae ke gadaa
 muslidhar dhaayo.

Aaye ayodhan beech duhun kabi sayaam kahae rann dund machaayo.
 Judh kiyo bahute chir layu neh aap giriyo utt kayu naa giriyo.
 Aaise rijhaavat bhayo sur logan dheeran beeran ko
 rijhvaayo. (1874)

ਹਾਰ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹੇ ਦੋਊ ਬੀਰ ਸੰਭਾਰਿ ਉਠੈ ਪੁਨਿ ਜੁਧ ਮਚਾਵੈ।
 ਰੰਚ ਨ ਸੰਕ ਕਰੈ ਚਿਤ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦੋਊ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਉਘਾਵੈ।
 ਜੈਸੇ ਗਦਾਵਹ ਕੀ ਬਿਧਿ ਹੈ ਦੋਊ ਤੈਸੇ ਲਰੈ ਅਰੁ ਘਾਵ ਚਲਾਵੈ।
 ਨੈਕੁ ਟਰੈ ਨ ਅਰੈ ਹਠ ਬਾਧਿ ਗਦਾ ਕੋ ਗਦਾ ਸੰਗਿ ਵਾਰ ਬਚਾਵੈ॥ ੧੮੭੫॥

Haar kae baith rahae doyu beer sanbhaar uthae pun judh machaave.
 Ranch naa sank karae chitt mae riss kae doyu maar hi maar ughaave.
 Jaise gadaahav ki bidhi hae doyu taisae larae aru
 ghaav chalaave.

Naeku tarae na arae hath baadhi gadaa ko gadaa sang
 vaar bachaave. (1875)

Then the Raja, rushing forward on foot only and with his mace attacked Balram, thus wounding him and he gave an exhibition of the fury stored within himself to all the warriors there. Then Balram also jumped out of his chariot and stood on the ground. The beauty of the scene has been described by the poet that he had destroyed the chariots including the four horses and charioteer. (1873)

On one side was the Raja with his mace, while from the other side, Balram came forward with his mace. The poet Siam has stated that both of them fought a fierce and dreadful battle in the battle field. They fought for a long time but neither anyone fell down himself nor could make the other fall down, thus both had pleased the gods equally and delighted the persevering warriors also. (1874)

Then both the warriors got tired and sat down, and then stood fighting again. None of them had any doubts rather they were shouting to kill the enemy. Both fought as per the rules of mace-fighting, thus attacking each other. No one retraced a step from the battle field, and were comforting each other with, stubbornness, while saving the other's attack with mace. (1875)

ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਅਰੁ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈ।
ਆਪਸ ਬੀਚ ਹਕਾਰ ਦੋਊ ਭਟ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ਹੈ।
ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਤੇ ਨਹਿ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ਹੈ।
ਮਾਨਹੁ ਮਧਿ ਮਹਾ ਬਨ ਕੇ ਪਲ ਕੇ ਹਿਤ ਹੈ ਬਰ ਸਿੰਘ ਅਰੇ ਹੈ॥ ੧੮੭੬॥

Sayaam bhane ati aahav mae musli aru bhoopati kop bhare hae.
Aapas beech hakaar doyu bhat bikhae nahi naeku dare hae.
Bhaari gadaa geh haathan mae rann bhoomeh te neh paegu tare hae.
Maanoh madhi mahaa ban ke pal ke hitt haav bar
singh are hae. (1876)

ਕਾਟਿ ਗਦਾ ਬਲਦੇਵ ਦਈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਅਰੁ ਬਾਨਨ ਮਾਰਿਯੋ।
ਪਉਰਖ ਯਾ ਹੀ ਭਿਰਿਯੋ ਹਮ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕਉ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪਚਾਰਿਯੋ।
ਇਉ ਕਰਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਬਾਨਨ ਮਾਰਿ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਿਹ ਗ੍ਰੀਵਹਿ ਡਾਰਿਯੋ।
ਦੇਵ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਸੁ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਜਿਤਿਯੋ ਸੁ ਬਡੇ ਅਰਿ ਹਾਰਿਯੋ॥ ੧੮੭੭॥

Kaati gadaa baldev dayi tehh bhoopati ki aru baanan maariyo.
Payurakh yaa hi bhiriyo ham so riss kae ari kayu ehh bhaati pachaariyo.
Iyu kari kae puni baanan maari saraasan lae tehh greveh daariyo.
Dev karae upmaa su kahae jadubeer jitiyo su bado
ari haariyo. (1877)

ਕੰਪਤ ਹੋ ਜਿਸ ਤੇ ਖਗੇਸ ਮਹੇਸ ਮੁਨੀ ਜਿਹ ਤੇ ਭੈ ਭੀਤਿਯੋ।
ਸੇਸ ਕਲੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਹੁਤੇ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਨਿਚੀਤਿਯੋ।
ਤਾ ਨਿਪ ਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਕਾਲ ਇਸੇ ਅਬ ਬੀਤਿਯੋ।
ਧੰਨਹਿ ਧੰਨਿ ਕਰੈ ਸਬ ਸੂਰ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਬਡੇ ਅਰਿ ਜੀਤਿਯੋ॥ ੧੮੭੮॥

Kanpat ho jis te khages mahes muni jeh te bhae bhitiyo.
Ses jales dines nises sures hute chitt mae na nichitiyo
Taa nirap ke sir pae kabi sayaam kahae ehh kaal iso ab bitiyo.
Dhaneh dhani karae sab soor bhale bhagvaan
bado ari jitiyo. (1878)

The poet Siam has stated that the Raja and Balram were both fully enraged, and ever challenging each other, without having the slightest fear in mind. Holding their heavy maces, they would not step back in the battle field. It seemed as if two lions were fighting to take away the flesh in a great forest. (1876)

Then Balram broke the mace of the Raja, cutting it in two pieces and shot many arrows and spoke to the enemy with great fury. "You came to fight with your manliness against us. Saying this he shot some more arrows and taking his bow, put it across his head. The gods were praising him for this act and were saying that Sri Krishna had won and the great enemy (Jarasandh) was defeated. (1877)

The Raja, from whom Grauda and Shiva used to tremble and the Munis were also afraid of him, and even Sheshnag, Varuna, the sun and moon including Indra were always worried about his attack; according to the poet Siam, Balram had come as a god of death for the Raja Jarasandh standing over his head. All the warriors were praising (Balram) saying that the Lord had defeated a great enemy. (1878)

ਬਅਭਦ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਤ ਤੇ ਰਿਸ ਸਾਥ ਕਹਿਯੋ ਅਰਿ ਕਉ ਹਰਿ ਹੋ।
 ਇਹ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵਤ ਕੋ ਹਮ ਸੋ ਜਮ ਜਉ ਭਿਰਿ ਹੈ ਨ ਤਉ ਡਰਿ ਹੋ।
 ਘਨ ਸਯਾਮ ਸਬੈ ਸੰਗਿ ਜਾਦਵ ਲੈ ਤਜਿ ਯਾਹ ਕਹੈ ਨ ਭਯਾ ਟਰਿ ਹੋ।
 ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਅਬੈ ਹਿਕ ਕੋ ਬਧ ਹੀ ਕਰਿ ਹੋ॥ ੧੮੭੬॥

Balbhadar gadaa geh kae itt te riss saath kahiyo ari kayu hari ho.
 Ehh praan bachaavat ko ham so jam jayu bhiri hae naa
 tayu dari ho.

Ghan sayaam sabae sangi jaadav lae taji yaah kahae naa
 bhayaa tari ho.

Kabi sayaam kahae musli ehh bhaati abae ehh ko badh
 ki kari ho. (1879)

ਸੁਨਿ ਰੂਪ ਹਲਾਯੁਧ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰੁ ਮਾਨਿਯੋ।
 ਮਾਨੁਖ ਰੂਪ ਲਖਿਯੋ ਨ ਬਲੀ ਨਿਸਚੈ ਬਲ ਕਉ ਜਮ ਰੂਪ ਪਛਾਨਿਯੋ।
 ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰਿ ਚਿਤੈ ਤਜਿ ਆਯੁਧ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਨਿਯੋ।
 ਮੇਰੀ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਹਿ ਯੋ ਘਿਘਿਯਾਨਿਯੋ॥ ੧੮੮੦॥

Suni bhoop halayudh ki batiyaa apune mann mae ati
 hi daru maaniyo.

Maanukh roop lakhiyo naa bali nischae bal kay jam roop pachhaaniyo.

Sri jadubeer ki ori chitae taji aayudh paain so laptaanio.

Meri sahaaye karo prabh ju kabi sayaam kahae keh
 yo ghighyaaniyo. (1880)

ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਰੁਨਾਰਸ ਕਉ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਢਾਯੋ।
 ਕੋਪਰਿ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਦੁਹੂੰ ਨੈਨਨ ਭੀਤਰ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ।
 ਬੀਰ ਹਲਾਯੁਧ ਠਾਢੇ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਛਾਡਿ ਕੈ ਜੋ ਹਮ ਜੀਤਨ ਆਯੋ ਹੋ ਸੋ ਹਮ ਜੀਤ ਲਯੋ ਬਿਲਖਾਯੋ॥ ੧੮੮੧॥

Karunaanidh dekh dasaa teh ki karunaaras kayu chitt beech badaayo.

Koapr chhaad dayo hari ju duhunn naenan bheetar neer bahaayo.

Beer halaayudh thaado huto teh ko keh kae ehh baen sunaayo.

Chhaad dae jo ham jeetan aayo ho so ham jeet
 layo bikhkhaayo. (1881)

Then Balram, holding his mace, shouted with rage, "I will soon kill the enemy." How could he save himself from me? I will not be terrified even if he fought like Yama. O Brother! If Krishna alongwith all the Yadvas were to ask me to pardon him, even then I shall not let him go and get deterred from my determination. The poet Siam has stated that Balram said, "I shall kill him soon. (1879)

On hearing Balram's words, the Raja was terror-stricken in his mind. He saw in Balram the Yama, god of death. So leaving aside his weapons, he clasped the feet of Sri Krishna. The poet Siam has stated that the Raja said, "O Lord! May you help me now;" and was requesting him badly. (1880)

The ocean of munificence, Sri Krishna, seeing his plight, felt greatly moved and forgot about his anger and water flowed from both his eyes. Then he spoke to Balram, "O Balram! Leave him alone and let him go." We have gained victory against him, who had come to win us over, and he was now wailing and crying. (1881)

ਇਹ ਛੋਡਿ ਹਲੀ ਨਹੀ ਛੋਡਤ ਹੋ ਕਿਹ ਰਾਜ ਕਹਿਓ ਤੁਹਿ ਬਾਨਨ ਮਾਰਿਯੋ।
ਜੀਤ ਲਯੋ ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਸਯਾਮ ਬਡੋ ਅਰਿ ਹੈ ਇਹ ਪਉਰਖ ਹਾਰਿਯੋ।
ਆਛੋ ਰਥੀ ਹੈ ਭਯੋ ਬਿਰਥੀ ਅਰੁ ਪਾਇ ਗਹੈ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਤੇਈਸ ਛੋਹਨੀ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤੋ ਕਹਾ ਇਹ ਕੋ ਸਬ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਿਯੋ॥ ੧੮੮੨॥

Ehh chodh hali nahi chhodat ho jeh kaaj kahiyo tuhi baanan maariyo.
Jeet layo to kahaa bhayo sayaam bado ari hae ehh payurakh haariyo.
Aachho rathi hae bhayo birthi aru paaye gahae prabh tere uchaariyo.
Teis chhohni ko pati hae to kahaa ehh ko sab saen sanghaariyo. (1882)

ਦੋਹਰਾ

ਸੈਨ ਬਡੋ ਸੰਗਿ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਜੀਤਿ ਤਾਹਿ ਤਿਹ ਜੀਤਿ।
ਛਾਡਤ ਹੈ ਨਹਿ ਬਧਤ ਇਹ ਬਡਨ ਕੀ ਗੀਤਿ॥ ੧੮੮੩॥

Dohra

Saen bado sang sataru ke jeet taahi tehh jeet.
Chaadat hae nahi badhat tehh ihae badan ki riti. (1883)

ਸਵੈਯਾ

ਪਾਗ ਦਈ ਅਰੁ ਬਾਗੋ ਦਯੋ ਇਕ ਸਯੰਦਨ ਦੈ ਤਿਹ ਛਾਡ ਦਯੋ ਹੈ।
ਭੂਪ ਚਿਤੈ ਹਰਿ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਲਜਤਵਾਨ ਭਯੋ ਹੈ।
ਗੀਵ ਨਿਵਾਇ ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਪਾਇ ਘਨੋ ਪਛਤਾਇ ਕੈ ਧਾਮਿ ਗਯੋ ਹੈ।
ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਸੁ ਪੂਰਿ ਰਹਿਯੋ ਹੈ॥ ੧੮੮੪॥

Swaiyya

Paag dei ar bago deyo ek syandan dai teh chhad deyo hae.
Bhup chitai har ko chit mein at hi kar lajatwan bhayo hae.
Greev nivaaye mahaa dukh paaye ghano pachhutaaye
kae dhaami gayo hae.
Sri jadubeer kayu chayudeh lokan sayaam bhanee jasu
poori rahiyo hae. (1884)

Sri Krishna then said, O Balram! Let him go, "But Balram said, "I will not leave him fully." Then Krishna said, "Why have you said such words? Since you have shot him with arrows. If you have gained victory, so what? Then Balram said, "O Krishna! He is our greatest enemy and now is powerless. "Then Sri Krishna said, "One good thing about him is that he is an expert charioteer, and is now without a chariot and is saying, "O Master! I am lying at your feet. If he were a master of a great army once, so what, as now you have destroyed all his army." (1882)

Couplet

If you have won over his great army, then you have gained victory over him also. Such a king is always left scot free and not killed, this is the normal practice of our elders." (1883)

Swaiyya'

In the end Sri Krishna handed over to Jarasandh a turban, and some clothes and left him free, giving a chariot also. Raja Jarasandh was meditating on Sri Krishna in his heart and felt ashamed of himself. Bowing a little, feeling greatly hurt, and repentant he went back home. The poet Siam has stated the praises of Sri Krishna spread far and wide (through out the fourteen worlds). (1884)

ਤੇਈਸ ਛੋਹਨ ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਅਯੋਧਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਐਸੇ ਹੀ ਮਾਰੇ।
 ਬਾਜ ਘਨੇ ਗਜ ਪਤਿ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਬਿਪਤੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ।
 ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਰਿ ਕੋ ਜਮ ਧਾਮਿ ਸੋਊ ਤਜਿ ਦੇਹ ਪਧਾਰੇ।
 ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੀ ਜੀਤ ਭਈ ਅਰਿ ਤੇਈਸ, ਬਾਰਨ ਐਸੇ ਈ ਹਾਰੇ॥ ੧੮੮੫॥

Teeis chhohan teis bar ayodhan te prabh aaise hi mare.
 Baaj ghane gaj pati hane kabi sayaam bhane
 bipte kari daare.
 Ek hi baan lage hari ko jam dhaami soyu taji
 deh padhaare.
 Sri brijraaj ki jee bhayi ari teis baaran aaise
 ee haare. (1885)

ਦੋਹਰਾ

ਦੇਵਨ ਜੋ ਉਸਤਤਿ ਕਰੀ ਪਾਛੇ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ।
 ਕਥਾ ਸੁ ਆਗੈ ਹੋਇ ਹੈ ਕਹਿ ਹੋ ਵਹੀ ਬਨਾਇ॥ ੧੮੮੬॥

Dohra

Devan jo ustatī kari paachhe kahi sunaaye.
 Kathaa su aage hoye hae keh ho vahi banaye. (1886)

ਸਵੈਯਾ

ਉਤ ਭੂਪਤਿ ਹਾਰਿ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਰਨ ਜੀਤਿ ਇਤੈ ਹਰਿ ਜੂ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ।
 'ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਜੁਹਾਰੁ ਕੀਯੋ ਪੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰ ਤਨਾਯੋ।
 ਬਾਹਰਿ ਆਇ ਗੁਨੀਨ ਸੁ ਦਾਨ ਦੀਯੋ ਤਿਨ ਇਉ ਜਸੁ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨਧੀਰ ਬਡੇ ਅਰਿ ਜੀਤਿ ਭਲੇ ਜਸੁ ਪਾਯੋ॥ ੧੮੮੭॥

Swaiyya

Utt bhoopati haari gayo greh ko rann jeet itae hari ju greh aayo.
 Maat pitaa ko juhaaru kiyo puni bhoopati ke sir chhatar tanaayo.
 Baahar aaye gunen su daan diyo tinn iyu jasū
 bhaakhi sunaayo.
 Sri jadubeer mahaa randheer bado ari jeet bhalo
 jasū paayo. (1887)

Sri Krishna had routed the varied army of the Raja many a time, in the battle field. Many horses and large elephants had also been killed. The poet Siam has stated that the Raja's existence was completely dishonoured (removing his fame) with the striking of one arrow alone, of Sri Krishna, all the troops had been killed (sent to Yama). Sri Krishna had won the battle and Raja Jarasandh was defeated twenty three times. (1885)

Couplet

The praises of Sri Krishna were sung by the gods, which has been described earlier already. Now the episode of coming events is, detailed in a beautiful manner. (1886)

Swaiyya'

On one side the Raja, after his defeat, went back home, while Sri Krishna returned home, after winning the battle. At first he paid obeisance to his parents, and then a canopy was organised over the head of Raja Ugarsain. Then coming out of their houses, gave many things (gifts) in charity, to talented persons. Who sang the praises of Sri Krishna like this. "Sri Krishna was the most valiant and greatest persevering warrior, who had gained everyone's praise by winning in battle. (1887)

ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਪੁਰਿ ਨਾਰਿ ਹੁਤੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਸਯਾਮ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰੈ।
 ਭੂਖਨ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਧਨ ਹੈ ਪਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਉਪਰ ਵਾਰੈ।
 ਬੀਰ ਬਡੋ ਅਰਿ ਜੀਤ ਲਯੋ ਰਨਿ ਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਸਬ ਬੈਨ ਉਚਾਰੈ।
 ਸੁੰਦਰ ਤੈਸੇ ਈ ਪਉਰਖ ਮੈ ਕਹਿ ਇਉ ਸਬ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰ ਡਾਰੈ॥ ੧੮੮੮॥

Ayur jiti puri naari huti mil kae sab sayaam ki ori nihaare.
 Bhookhan ayur jito dhanu hae pat Sri Jadubeer ke upar vaarae.
 Beer bado ari jeet layo rani yo hasi kae sab baen uchaare.
 Sundar taiso ee payurakh mae keh iyu sab sok
 bidaa kar daare. (1888)

ਹਸਿ ਕੈ ਪੁਰਿ ਨਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਸੁ ਬਾਤ ਕਹੈ ਕਛੁ ਨੈਨ ਨਚੈ ਕੈ।
 ਜੀਤਿ ਫਿਰੇ ਰਨ ਧਾਮਹਿ ਕੋ ਸੰਗਿ ਬੈਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਜੂਝ ਮਚੈ ਕੈ।
 ਏ ਈ ਸੁ ਬੈਨ ਕਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਤਬ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਕੈ ਕੈ।
 ਰਾਧਿਕਾ ਸਾਥ ਹਸੇ ਪ੍ਰਭ ਜੈਸੇ ਸੁ ਤੈਸੇ ਹਸੈ ਹਮ ਓਰਿ ਚਿਤੈ ਕੈ॥ ੧੮੮੯॥

Hasi kae puri naari muraari nihaari su baat kahae kachhu naen nacahe kae.
 Jeet phire rann dhaamueh ko sang baeran ke bahu joojh
 macahe kae.
 Ee ei su baen kahae hari so tab sayaam bhanae kachhu sank
 naa kae kae.
 Raadhikaa saath haso prabh jaise su taise hasae ham ori
 chitae kae. (1889)

ਇਉ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਪੁਰ ਬਾਸਨਿ ਤਵੁ ਹਰਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਨਿਹਾਰੈ।
 ਚਾਰੁ ਚਿਤੌਨ ਕਉ ਹੋਰਿ ਤਿਨੋ ਮਨ ਕੇ ਸਬ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਬਿਡਾਰੈ।
 ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਤ੍ਰੀਯ ਭੂਮਿ ਕੇ ਉਪਰ ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੈ।
 ਭਉਹ ਕਮਾਨ ਸਮਾਨ ਮਨੋ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਇਕ ਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਮਾਰੈ॥ ੧੮੯੦॥

Iyu jab baen kahae pur baasan tayu hasi kae brijnaath nihaaro.
 Chaaru chiton kayu heri tino mann ke sab sok santaap bidaare.
 Prem chhaki treye bhoomi ke upar jhoomi giri kabi sayaam uchaare.
 Bhayueh kamaan samaan mano drig saaik yo brij
 naaik maare. (1890)

All the women of the town, Mathura were looking at Sri Krishna, and they were sacrificing all the ornaments clothes and money they had, over Sri Krishna, and were saying the following words with a laugh, that they had won a great enemy in the battle. "The way you appear beautiful you are equally a great warrior. By saying so, they all had brought an end to the grief. (1888)

The women of the town, viewing Sri Krishna and with tilted eyes (bewitching) had uttered these words. "By fighting a heroic battle against the enemy and then winning the battle, you have come back home". When they said unhesitatingly, "O Lord! The way you used to joke with Radhika, please try to play with us in the same manner (smile with us also)." (1889)

When the (town) women folk of the town said such words, then Sri Krishna looked at them with pleasure (with a smile). By glancing at them with a lovable sight, all their doubts and misgivings were removed. The poet Siam has stated that the women, being enamoured by him, fell down on the ground, feeling dizzy, as if Sri Krishna's brows were like the bow, and he had shot arrows of his bewitching glances at them. (1890)

ਉਤ ਸੰਕਿਤ ਹੁਇ ਤੀਯਾ ਧਾਮਿ ਛਕੇ ਸਬ ਹੀ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਚਿਤਾਰਿਯੋ।
ਹਰਿ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹਿ ਭੂਪਤਿ ਦਉਰ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਲੁਡਾਯੋ।
ਆਦਰ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਨਿਪ ਲੈ ਸੁ ਸਿੰਘਾਸਨ ਤੀਰ ਬੈਠਾਯੋ।
ਬਾਰਲੀ ਲੈ ਰਸੁ ਆਗੈ ਧਰਿਯੋ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਕੈ ਸਯਾਮ ਮਹਾ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ੧੮੯੧॥

Utt sankit huye triyaa dhaam gayi itt beer sabhaa meh
sayaam ju aayo.

Heri kae Sri Brijnaatheh bhoopati dayur kae paain sees ludaayo.
Aadar so kabi sayaam bhanae nirap lae su singhaasan
teer baithaayo.

Baarni lae rasu aage dhariyo teh pekhi kae sayaam mahaa
sukh paayo. (1891)

ਬਾਰੁਨੀ ਕੇ ਰਸ ਸੌ ਜਬ ਸੂਰ ਸਬ ਹੀ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਚਿਤਾਰਿਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜ ਹਨੇ ਰਾਜ ਰਾਜ ਨ ਕੋਊ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
ਸੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਜਿਹ ਬਾਨ ਸੁ ਏਕ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ।
ਬੀਰਨ ਬੀਚ ਸਰਾਹਤ ਭਯੋ ਸੁ ਹਲੀ ਯੁਧ ਸਯਾਮ ਇਤੇ ਰਨ ਪਾਰਿਯੋ॥ ੧੮੯੨॥

Baaruni ke rass so jab soor chhake sab hi balibhadar chitaariyo.
Sri brijnaath samaaj mae baaj hane gaj raaj naa koyu bichaariyo.
So binu praan kiyo chin mae riss kae jeh baan su
ek parhaariyo.

eeran beech saraahat bhayo su hali yudh syaam ito
rann paariyo. (1892)

ਦੋਹਰਾ

ਸਭਾ ਬੀਚ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋ ਹਲੀ ਕਹੈ ਪੁਨਿ ਬੈਨ।
ਅਤਿ ਹੀ ਮਦਰਾ ਸੋ ਛਕੇ ਅਰੁਨ ਭਏ ਜੁਗ ਨੈਨ॥ ੧੮੯੩॥

Dohra

Sabha beech Sri Krisan so hali kahae puni baen.
Ati hi madraa so chhake arun bhaye jug naen. (1893)

So on one side, the women, with a sense of hesitation, went back home, and on the other side, Sri Krishna came to the assembly of warriors. On seeing Sri Krishna approaching, the Raja Ugarsain rushed and bowed (his head) at the his feet. The poet Siam has stated that the Raja took Sri Krishna with great honour and made him sit on the throne beside himself. Then he served water and liquor to Krishna, which made him laugh to look at them. (1891)

When all the women were completely overpowered with the liquor (consuming liquor), then Balram told the Raja that Sri Krishna had killed the horses of Jarasandh army and even great elephants had not been spared (from killing). Whosoever was shot at with an arrow, was divested of his life immediately. By hurling praises (among the warriors) at Sri Krishna, Balram had related the heroic battles fought by him and the way he had fought there. (1892)

Couplet

In the whole assembly Balram said these words to Sri Krishna, while his eyes were red with the intoxication of liquor. (1893)

ਸਵੈਯਾ

ਦੀਬੋ ਕਛੁ ਮਯ ਪੀਯੋ ਘਨੋ ਕਹਿ ਸੂਰਨ ਸੋ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ।
ਜੂਝਬੋ ਜੂਝ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈਬੋ ਜੁਝਾਟਿਬੋ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਬਨਿ ਆਯੋ।
ਬਾਰੁਨੁ ਕਉ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਚੁ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਭ੍ਰਿਗੁ ਨਿੰਦ ਕਰਾਯੋ।
ਰਾਮ ਕਹੈ ਚਤੁਰਾਨਿਨ ਸੋ ਇਹੀ ਰਸ ਕਉ ਰਸ ਦੇਵਨ ਪਾਯੋ॥ ੧੮੯੪॥

Swaiyya

Deebo kachhu maye piyo ghano keh sooran so ehk baen sunaayo.
Joojhabo joojh kae praan tajaabo joojhiybo chhatrin ko bani aayo.
Baarun kayu kabi sayaam bhanae kachu ke hitt to bhrig nind karaayo.
Raam kahae chaturaanin so ihi rass kayu rass
devan paayo. (1894)

ਦੋਹਰਾ

ਜੈਸੇ ਸੁਖ ਹਰਿ ਜੂ ਕੀਏ ਤੈਸੇ ਕਰੇ ਨ ਅਉਰ।
ਐਸੇ ਅਰਿ ਜਿਤ ਇੰਦਰ ਸੇ ਰਹਤ ਸੂਰ ਨਿਤ ਪਉਰਿ॥ ੧੮੯੫॥

Dohra

Jaise sukh hari ju kiye taise kare naa ayur.
Aaiso ari jit indar se rahat soor nitt payur. (1895)

ਸਵੈਯਾ

ਗੀਝ ਕੈ ਦਾਨ ਦੀਓ ਜਿਨ ਕਉ ਤਿਨ ਮਾਗਨਿ ਕੋ ਨ ਕਹੂੰ ਮਨੁ ਕੀਨੋ।
ਕੋਪਿ ਨ ਕਾਹੂ ਸਿਉ ਬੈਨ ਕਹਿਯੋ ਜੁ ਪੈ ਭੂਲ ਪਰੀ ਚਿਤ ਕੈ ਹਸਿ ਦੀਨੋ।
ਦੰਡ ਨ ਕਾਹੂੰ ਲਯੋ ਜਨ ਤੇ ਖਲ ਮਾਰਿ ਨ ਤਾ ਕੋ ਕਛੁ ਧਨੁ ਛੀਨੋ।
ਜੀਤਿ ਨ ਜਾਨ ਦਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਅਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਇਹੈ ਬ੍ਰਤ ਲੀਨੋ॥ ੧੮੯੬॥

Swaiyya

Reejh kae daan diyo jin kayu tinn maagan ko naa kahunn mann kino.
Kopi naa kaahu siyu baen kahiyo ju pae bhoool pari chitt kae hasi dino.
Dand naa kaahun layo jan te khal maari naa taa ko kachhu dhanu chhino.
Jiti na jaan dayo' greh ko ari sri brijraaj ihae
brat lino. (1896)

Swaiyya'

"I have been given less quantity of liquor, while others had much more and then told them these words, (by Balram)," To fight, then giving up life in the battle, and wage a war were the functions of honour of the Kahatriyas'. The poet Siam has stated that Bhrigu had defamed the liquor by relating the episode of Kach (son of Braspat), while the poet Ram has stated that the gods had gained this essence (enjoyment) from Brahma only. (1894)

Couplet

The enjoyment, which Sri Krishna had bestowed on us, could not be given by anyone else. He had gained victories, against such enemies, at whose door Indra (god) was performing sentry duties (Indra was even slave to them). (1895)

Swaiyya'

"Whosoever had been blessed with gifts (alms), by Sri Krishna, would no longer seek any favours from other sources. Krishna had never spoken harsh words to anyone in a rage, and if someone had made a mistake, he would only laugh at it. he had never punished anyone with fines or punishment, and after killing an enemy, had never usurped his wealth. In the battle field he had never spared any enemy to go back alive, as Sri Krishna had vowed for such acts and functions only." (1896)

ਜੋ ਭੂਆ ਕੋ ਨਲ ਰਾਜ ਭਏ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁਖ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ।
 ਸੋ ਸੁਖ ਭੂਮਿ ਨ ਪਾਯੋ ਤਬੈ ਮੁਰ ਮਾਰਿ ਜਬੈ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਯੋ।
 ਜੋ ਹਰਿਨਾਕਸ ਭ੍ਰਾਤ ਸਮੇਤ ਭਯੋ ਸੁਪਨੇ ਪ੍ਰਿਥੁ ਨ ਦਰਸਾਯੋ।
 ਸੋ ਸੁਖ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਜੀਤ ਭਏ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਪੁਹਮੀ ਅਤਿ ਪਾਯੋ॥ ੧੮੯੭॥

Jo bhuye ko nal raaj bhaye kabi sayaam kahae sukh haathi na aayo.
 So sukh bhoomi na paayo tabae mur maari jabae jam dhaami pathayo.
 Jo harinaakas bhrat samet bhayo supne prithu naa darsaayo.
 So sukh kaan ki jeet bhaye apne chitt mae puhami
 ati paayo. (1897)

ਜੋਰਿ ਘਟਾ ਘਨਘੋਰ ਘਨੈ ਜੁਰਿ ਗਾਜਤ ਹੈ ਕੋਊ ਅਉਰ ਨ ਗਾਜੈ।
 ਆਯੁਧ ਸੂਰ ਸਜੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਆਨ ਨ ਆਯੁਧ ਅੰਗਹਿ ਸਾਜੈ।
 ਦੁੰਦਭਿ ਦੁਆਰ ਬਜੈ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਬਿਨੁ ਬਯਾਹ ਨ ਕਾਹੂੰ ਕੇ ਦੁਆਰਹਿ ਬਾਜੈ।
 ਪਾਪ ਨ ਹੋ ਕਹੂੰ ਪੁਰ ਮੈ ਜਿਤ ਹੀ ਕਿਤ ਧਰਮ ਹੀ ਧਰਮ ਬਿਰਾਜੈ॥ ੧੮੯੮॥

Jori ghata ghanghor ghanee juri gaajat hae koyu ayur naa gaajae.
 Aayudh soor sajae apne kari aan naa ayudh angheh sajaae.
 Dundabhi duaar bajaee prabh ke binu bayaah naa kaahun
 ke duaareh bajaee.
 Paap naa ho kahunn pur mae jit hi kit dharma
 hidharma biraajae. (1898)

ਦੋਹਰਾ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੁਧ ਜੋ ਹਉ ਕਹਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੰਗਿ ਸਨੇਹ।
 ਜਿਹ ਲਾਲਚ ਇਹ ਮੈ ਰਚਿਯੋ ਮੋਹਿ ਵਹੈ ਬਰੁ ਦੇਹਿ॥ ੧੮੯੯॥

Dohra

Krisan judh jo hayu kahiyo ati hi sangi saneh.
 Jeh laalach ehh mae rachiyo mohi vahae baru dehi. (1899)

The poet Siam has stated that there was never so much "enjoyment of peace" on the Earth, even during the tenure of Raja Nal or even when the demon Mur was killed and sent to hell, or the bliss gained during the reign of Harnakush and his brother or the bliss enjoyed by the Raja Prithu during his dreams but during the victory gained by Sri Krishna such a bliss had been expressed by the Earth." (1897)

The dark clouds joining together cause a loud thunder, and nothing else makes such a noise. The warriors take up their weapons, whereas no other person normally holds weapons like this on his body. On Sri Krishna's abode there were always drum beats of war, just as, except on the occasion of marriage, such drums are not sounded at any household. Now there are no sins being committed anywhere as righteous deeds are being practised everywhere (religious functions). (1898)

Couplet

May the Lord bless me with the same gift of fighting a righteous war just as I have described the episode of Sri Krishna's battles with great love and admiration! (1899)

ਸਵੈਯਾ

ਹੇ ਰਵਿ ਹੇ ਸਸਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਮੇਰੀ ਅਬੈ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ।
ਅਉਰ ਨ ਮਾਗਤ ਹਉ ਤੁਮ ਤੇ ਕਛੁ ਚਾਹਤ ਹਉ ਚਿਤ ਮੈ ਸੋਈ ਕੀਜੈ।
ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਭੀਤਰ ਜੂਝਿ ਮਰੋ ਕਹਿ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ।
ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਸਯਾਮ ਇਹੈ ਵਰੁ ਦੀਜੈ॥ ੧੯੦੦॥

Swaiyya

He ravi he sasi he karunaanidhi meri abae binti suni lijae.
Aayur naa maagat hayu tum te kachhu chaahat hayu chitt mae soyi kijae.
Sastaran so ati hi rann bhitar jogh maro keh saach patijae.
Sant sahaaye sadaa jag maaye kirpaa kar sayaam
ihae varu dijae. (1900)

ਜਉ ਕਿਛੁ ਇਛੁ ਕਰੋ ਧਨ ਕੀ ਤਉ ਚਲਿਯੋ ਧਨੁ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਤੇ ਆਵੈ।
ਅਉ ਸਬ ਰਿਧਨ ਸਿਧਨ ਪੈ ਹਮਰੋ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਹੀਯੋ ਲਲਚਾਵੈ।
ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਕਛੁ ਜੋਗ ਬਿਖੈ ਕਹਿ ਕਉਨ ਇਤੋ ਤਪੁ ਕੈ ਤਨੁ ਤਾਵੈ।
ਜੂਝਿ ਮਰੋ ਰਨ ਮੈ ਤਜਿ ਭੈ ਤੁਮ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਸਯਾਮ ਇਹੈ ਵਰੁ ਪਾਵੈ॥ ੧੯੦੧॥

Jayu kichhu ichh karo dhan ki tayu chaliyo dhanu desan des te aavae.
Ayu sab ridhan sidhan pae hamro nahi naeku hiyo lalchavae.
Ayur suno kachhu jog bikhae kahi kayun ito tapu kae tanu taavae.
Jogh maro rann mae taji bhae tum te prabh sayaam ihae
varu paavae. (1901)

ਪੂਰਿ ਰਹਿਯੋ ਸਿਗਰੇ ਜਗ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਹਰਿ ਕੋ ਜਸੁ ਲੋਕ ਸੁ ਗਾਵੈ।
ਸਿਧ ਮੁਨੀਸ਼ੁਰ ਈਸ਼ੁਰ ਬ੍ਰਹਮ ਅਜੋ ਬਲਿ ਕੋ ਗੁਨ ਬਯਾਸ ਸੁਨਾਵੈ।
ਅਤ੍ਰਿ ਪਰਾਸੁਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕ ਸੇਸ ਨ ਅੰਤਹਿ ਪਾਵੈ।
ਤਾ ਕੋ ਕਬਿਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਕਉਨ ਰਿਝਾਵੈ॥ ੧੯੦੨॥

Puri rahiyo sigre jag mae ab layu hari ko jasu lok su gaavae.
Sidh munisavar isavar braham ajo bali ko gun bayaas sunaave.
Atri parasur naarad saarad sri suk ses naa anteh paavae.
Taa ko kabitan mae kabi sayaam kahiyo keh kae kabi
kayun rijhaave. (1902)

Swaiyya'

O Sun! O Moon! O Benevolent Lord! Now listen to my prayer (request) with full attention! I do not seek anything else from you. Whatever I have thought of, the same hopes of mine be fulfilled, O Lord! So that I may die fighting in a righteous (course) war with my weapons. I am telling this truth, pray believe me. O Lord Mother, the Saviour of Saints! May you bestow the same gift (blessing) to this poet (Siam) through Your Grace! (1900)

If I were to seek (hope for) wealth, then the wealth is pouring in from all the countries (directions) and I am not at all interested in any other occult powers as I have no (greed) desire for them, Moreover, listen to me, if there was anything worth then why should anyone bear so much suffering on the body? O Lord! Therefore the poet Siam seeks only this blessing from you that he may die fighting, in the war for a virtuous cause, but without harbouring any fear at heart. (1901)

"The whole world was singing the praises of Sri Krishna and till now people sing his praises. The Sidhas, Munis (Ascetic), Shiva, Brahma Bal (Raja) and Viyas, all were singing his praises till to date. None, including Aire, Prashar, Narad, Sharda, Lachhmi, Sukdev, Sheshnag, had been able to find the limits of the limitless Lord. The poet Siam has described his praises in this poetry form. But which poet could placate him by describing his greatness like this?" (1902)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਨਿਪ
ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੋ ਪਕਰ ਕਰਿ ਛੋਰਿ ਦੀਬੋ ਸਮਾਪਤੰ।

ਅਬ ਕਾਲ ਜਮਨ ਕੋ ਲੇ ਜਰਾਸੰਧਿ ਫਿਰ ਆਏ

ਸਵੈਯਾ

ਭੂਪ ਸੁ ਦੁਖਿਤ ਹੋਇ ਅਤਿ ਹੀ ਅਪਨੇ ਲਿਖਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕਉ ਪਾਤ ਪਠਾਈ।
ਸੈਨ ਹਨਿਯੋ ਹਮਰੋ ਜਦੁ ਨੰਦਨ ਛੋਰ ਦਯੋ ਮੁਹਿ ਕੈ ਕਰੁਨਾਈ।
ਬਾਚਤ ਪਾਤੀ ਚੜੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਇਤ ਆਵਤ ਅਉ ਸਬ ਸੈਨ ਬੁਲਾਈ।
ਐਸੀ ਦਸਾ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਕੀ ਤਬ ਕੀਨੀ ਹੈ ਕਾਲ ਜਮਨ ਚੜਾਈ॥ ੧੯੦੩॥

**Itt sri bachitar natak granthe krisnaavtaare judh parbandhe
nirap jarasandhi ko pakar kari chhori dibo samapant.**

Ath Kaal Jaman Ko Le Jarasandhi Phir Aaye

Swaiyya

Bhoop su dukhit hoye ati hi apne likhi mrit kayu paat pathaayi.
Saen haniyo hamro jadu nandan chhor dayo muhi kae karunaayi.
Baachat paati chado tum hunn itt aavat hayu sab saen bulaayi.
Aaisi dasaa suni mriteh ki tab kini hae kaal jaman chadayi. (1903)

ਸੈਨ ਕੀਓ ਇਕਠੇ ਅਪਨੇ ਜਿਹ ਸੈਨਹਿ ਕੋ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਈਯੈ।
ਬੋਲ ਉਠੈ ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਲੀ ਜਬ ਏਕ ਕੋ ਲੈ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਬੁਲਾਈਯੈ।
ਦੁੰਦਭਿ ਕੋਟਿ ਬਜੈ ਤਿਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਨ ਸੁਨਿ ਪਈਯੈ।
ਐਸੇ ਕਹਾ ਸਭ ਹਯਾ ਨ ਟਿਕੋ ਪਲਿ ਸਯਾਮ ਹੀ ਚਲਿ ਜੁਧ ਮਚਈਯੈ॥ ੧੯੦੪॥

Saen kiyo ikhatho apne jeh saeneh ko kachhu paar naa paiyae.
Bol uthhae kayi koti bali jab ek ko lae kari naam bulaiyae.
Dundbhi koti bajae tinn ki dhuni so tinn ki dhuni na suni paiyae.
Aasie kahaa sabh hayaa na tiko pali sayaam hi so
chali judh machiyae. (1904)

Here the chapter of Krishnavtar, dealing with the episode of the battles of Raja Jarasandh and then leaving him scotfree after capturing him from the Bachittar Natak Granth is completed.

Now the episode of the Return of Jarasandh alongwith Kal Jaman begins.

Swaiyya'

Raja Jarasandh was greatly pained and felt aggrieved, so he wrote a letter to his friend, Kaal Jamana and despatched it, saying that Krishna had killed his, whole army and through his (Krishna's) grace, he had been left-free (left off alive). So now on receipt of this letter, you better come this, side by calling your whole army alongwith. So on hearing the predicament of his friend, Kaal Jaman rushed with his forces. (1903)

Ka'l Jaman had gathered so much force with him, that it is rather impossible to detail its full strenght. If we were to call one praticular warrior, then many millions of warriors would answer the call. Millions of drums were beating, due to which the warriors sound could not be heard. Kal Jaman, on collecting together such a huge army, said, 'Now there is no need to delay even for a moment, but let us move fast to wage a war against Krishna.' (1904)

ਦੋਹਰਾ

ਕਾਲ ਨੇਮਿ ਆਯੋ ਪ੍ਰਬਲ ਏਤੇ ਸੈਨ ਬਦਾਇ।
ਬਨ ਪਤ੍ਰਨ ਕੋਊ ਗਨਿ ਸਕੈ ਉਨੈ ਨ ਗਨਿਬੋ ਜਾਇ॥ ੧੯੦੫॥

Dohra

Kaal nemi aayo parbal eto saen badaaye.
Ban atran koyu sakae unae naa ganibo jaaye. (1905)

ਸਵੈਯਾ

ਭੇਰੋ ਪਰੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੁ ਜਹਾ ਲਘੁ ਘੋਰਨ ਕੀ ਨਦੀਆ ਉਠਿ ਧਾਵੈ।
ਤੇਜ ਚਲੈ ਹਰਾਟ ਕੀਏ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਡਰ ਪਾਵੈ।
ਪਾਰਸੀ ਬੋਲ ਮਲੇਛ ਕਹੈ ਰਨ ਤੇ ਟਰਿ ਕੈ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਆਵੈ।
ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੋ ਟੁਕ ਹੇਰਿ ਕਹੈ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸੋ ਜਮ ਲੋਕਿ ਪਠਾਵੈ॥ ੧੯੦੬॥

Swaiyya

Dero parac tinn ko ju jahaa laghu ghoran ki nadiyaa
uthi dhaavae.
Tej chalaе haharaat kiye ati hi chitt satran ke darr paavae.
Paarsi bol malechh kahae rann te teri kae pagu ek naa aavae.
Sayaam ju ko tuk heri kahae sar ek hi so jam loki
pathaave. (1906)

ਅਗਨੇ ਇਤ ਕੋਪਿ ਮਲੇਛ ਚੜੇ ਉਤ ਸੰਧ ਜਰਾ ਬਹੁ ਲੈ ਦਲੁ ਆਯੋ।
ਪਤ੍ਰ ਸਕੈ ਬਨ ਕੈ ਗਨ ਕੈ ਕੋਊ ਜਾਤਿ ਨ ਕੋ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ।
ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਬਾਰੁਨੀ ਪੀਤੋ ਹੁਤੇ ਤਹ ਹੀ ਤਿਨਿ ਦੂਤ ਨੈ ਜਾਇ ਸੁਨਾਯੋ।
ਅਉਰ ਜੋ ਹੈ ਡਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ॥ ੧੯੦੭॥

Agne itt kopi malechh chade utt sandh jaraa bahu
lae dalu aayo.
Patar sakae ban kae gan kae koyu jaati naa ko kachhu
paar naa paayo.
Brij naaik baaruni pito huto tehh hi tini doot nae jaaye sunaayo.
Ayur jo haav dari praan tajaе itt sri jadubeer mahaa
sukh paayo. (1907)

Couplet

The commander of Kal Jaman forces came with such a huge force, so powerful and large, that it was rather impossible to give exact figures (to count them), though it might be possible to count the tree leaves in the forest. (1905)

Swaiyya'

Where the army was camping, the urination of horses from the forces, would cause a stream like flow. The enemy would be terrified on hearing the neighing of the horses or when they were marching ahead. The malechhas (demons) of Kal Jaman army were talking in persian and would not retrace a step backwards in the battle field. They were saying "Let us see Sri Krishna at first, so that he could be despatched to hell with one arrow alone. (1906)

From the one side, countless malechhas (demons) getting furious, had launched an attack and from the other side, Jarasandh, alongwith a huge army was advancing. No one could make an estimate or guess of the strength of enemy troops, though one could easily count the leaves in the jungle. Krishna was consuming liquor, when his emissaries gave the news about the arrival of Kal Jamna. If there was someone else (apart from Krishna) he would have given up his life even due to the fear (of enemy) but here Krishna, on getting this news, felt greatly relieved and delighted. (1907)

ਇਤ ਕੋਪਿ ਮਲੇਛ ਚੜੇ ਅਗਨੇ ਉਤ ਆਇਯੋ ਲੈ ਸੰਧ ਜਰਾ ਦਲੁ ਭਾਰੋ।
ਆਵਤ ਹੈ ਗਜ ਰਾਜ ਬਨੇ ਮਨੋ ਆਵਤ ਹੈ ਉਮਡਿਯੋ ਘਨ ਕਾਰੋ।
ਸਯਾਮ ਹਲੀ ਮਥੁਰਾ ਹੀ ਕੇ ਭੀਤਰ ਘੇਰ ਲਏ ਜਸੁ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੋ।
ਸੇਰ ਬਡੇ ਦੋਊ ਘੇਰਿ ਲਏ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਮਨੋ ਕੈ ਕਰਿ ਬਾਰੋ॥ ੧੯੦੮॥

Itt kop malechh chade agne utt aayiyo lae sandh jaraa
dalū bhaaro.

Aavat hae gaj raaj bane mano aavat hae umdiyo ghan kaaro.
Sayaam hali mathuraa hi ke bhitār gher laye jasu sayaam uchaaro.
Ser bade doyu gheri laye kahu beeran ko mano kae
kari baaro. (1908)

ਕਾਨੁ ਹਲੀ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕੋਧ ਘਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੋ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਓਰ ਹੀ ਸਯਾਮ ਘਨੈ ਪਗ ਧਾਰਿਯੋ।
ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਬੀਰ ਘਨੇ ਘਨ ਘਾਇਲ ਕੈ ਘਨ ਸੂਰਨ ਡਾਰਿਯੋ।
ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰ ਰਹੀ ਨ ਤਿਨੈ ਇਹੁ ਭਾਤਿ ਸੋ ਸਯਾਮ ਜੁ ਯੋ ਦਲੁ ਮਾਰਿਯੋ॥ ੧੯੦੯॥

Kaan hali sabh satar kae krodh ghano chitt beech bichaariyo.
Saen malechhan ko jeh tho teh orr hi sayaam bhanae pag dhaariyo.
Praan kiye binu beer ghane ghan ghaail kae ghan sooran daariyo.
Naeku sanbhaar rahi naa tinae ihu bhaati so sayaam
ju yo dalu maariyo. (1909)

ਏਕ ਪਰੋ ਭਟ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਧਰਿ ਏਕ ਪਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਹੀ ਮਾਰੇ।
ਪਾਇ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁ ਕਟੇ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹੂੰ ਡਾਰੇ।
ਏਕ ਸੁ ਸੰਕਤ ਹੁਇ ਭਟਵਾ ਤਜਿ ਤਉਨ ਸਮੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਸਿਧਾਰੇ।
ਐਸੋ ਸੁ ਜੀਤ ਭਈ ਪ੍ਰਪ ਕੀ ਜੁ ਮਲੇਛ ਹੁਤੇ ਸਭ ਯਾ ਬਿਧਿ ਹਾਰੇ॥ ੧੯੧੦॥

Ek paro bhat ghaail huye dhari ek pare binu praan hi mare.
Paaye pare tinn ke su kate kahunn haath pare tinn ke kahunn daare.
Ek su sankat huye bhatvaa taji tayun same rann bhoomi sidhaare.
Aaiso su jeet bhayi prabh ki ju malechh hute sabh
yaa bidh haare. (1910)

So on one side the malechhas, being enraged, had attacked in great strength, and from the other side, Jarasandh had also come with a huge force (of troops). Many huge elephants, elegantly decorated, were moving forward, as if dark clouds had arrived in strength. They had surrounded Krishna and Balram both, in Mathura alone. The beauty of the scene has been depicted by the poet Siam, as if many warriors had encircled two lions, (like) with the help of barbed wire. (1908)

Krishna and Balram, both got themselves armed with many weapons and became very furious with rage. The poet Siam has stated that both the brothers advanced towards the army of malechhas and killed many warriors immediately on arrival there, many were wounded, and many had been thrown on the ground. They were not bothered about their own safety at all, and they dealt with the enemy, killing most of them. (1909)

Many warriors had fallen on the ground being wounded and many were lying dead also. Some with the mutilated feet or hands were lying and at some places their dead bodies were lying. Many warriors had, due to fear, run away from the battle field. Thus Sri Krishna was victorious and the malechhas were defeated in this manner. (1910)

ਵਾਹਿਦ ਖਾ ਫਰਜ਼ੁਲਹਿ ਖਾ ਬਰਬੀਰ ਨਿਜਾਬਤ ਖਾ ਹਰਿ ਮਾਰਿਯੋ।
ਜਾਹਿਦ ਖਾ ਲੁਤਫੁਲਹ ਖਾ ਇਨਹੂੰ ਕਰਿ ਖੰਡਨ ਖੰਡਹਿ ਡਾਰਿਯੋ।
ਹਿੰਮਤ ਖਾ ਪੁਨਿ ਜਾਫਰ ਖਾ ਇਨ ਹੂੰ ਮੁਸਲੀ ਜੂ ਗਦਾ ਸੋ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ।
ਐਸੇ ਸੁ ਜੀਤ ਭਈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੋ ਇਮ ਹਾਰਿਯੋ॥ ੧੯੧੧॥

Vaahid khan pahrjuleh khan barbeer nijaabat khan hari maariyo.
Jaahid khan llutphuleh khan inhunn kari khandan khandeh daariyo.
Hinmat khan puni jaaphar khan inn hunn musli ju gadaa so parhaariyo.
Aaise su jeet bhayi prabh ki sab saen malechhan ko
imm haariyo. (1911)

ਏ ਉਮਰਾਵ ਹਨੇ ਜਨੁਨੰਦਨ ਅਉਰ ਘਨੋ ਰਿਸਿ ਸੋ ਦਲੁ ਘਾਯੋ।
ਜੋ ਇਨ ਉਪਰ ਆਵਤ ਭਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸੋਈ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ।
ਜੈਸੇ ਮਧਿਆਨ ਕੋ ਸੂਰ ਦਿਪੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੋ ਕ੍ਰਧ ਕੈ ਤੇਜ ਬਢਾਯੋ।
ਭਾਜਿ ਮਲੇਛਨ ਕੇ ਗਨ ਗੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਏਕ ਨ ਆਯੋ॥ ੧੯੧੨॥

Ee umraav hane jadunandan ayur ghano riss so dalu ghaayo.
Jo inn upar aavat bhayo greh ko soyi jeevat jaan naa paayo.
Jaise madhiaan ko soor dipae eh bhaati ko krodh kae tej badaayo.
Bhaaji malechhan ke gan ge jadubeer ke saamuhe
ek naa aayo.(1912)

ਐਸੇ ਸੁ ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਯਾ ਸੰਗਿ ਜੂਝ ਕਉ ਏਕ ਨ ਆਯੋ।
ਹੇਰਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕਾਲ ਜਮਨ ਕਰੋਰ ਕਈ ਦਲ ਅਉਰ ਪਠਾਯੋ।
ਸੋਊ ਮਹੂਰਤ ਦੁ ਇਕ ਭਿਰਿਯੋ ਨ ਟਿਕਿਯੋ ਫਿਰਿ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਯੋ।
ਰੀਝ ਰੰਹੇ ਸਭ ਦੇਵ ਇਵ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਭਲੋ ਰਨ ਪਾਯੋ॥ ੧੯੧੩॥

Aaiso su judh kiyo nand nandan yaa sangi jojh kayu ek naa aayo.
Heri dasaa tehh kaal jaman karor kayi dal ayur pathaayo.
Soyu mahorat du ikk bhiriyo na tikiyo phir ant ke dhaam sidhaayo.
Reejh rahe sabh dev kahae ivv Sri Jadubeer bhalo
rann paayo. (1913)

Krishna had killed many warriors like Wahid Khan, Furjileh Khan and Nijabat Khan, and Jahad Khan and Laftuleh Khan had been cut into pieces. Moreover Balram had killed with his mace warriors like Himmāt Khan and Jaffarkhan etc. Thus it was a victory for Sri Krishna and the whole army of muslims was wiped out. (1911)

These noble men (known warriors) were killed by Sri Krishna and being enraged, had killed most of the army. Whosoever came to attack him, was not allowed to go back alive. Krishna had emerged with greater splendour just as the sun at noon is at its full glory and heat. Many flocks of malechhas had fled away from the battle field. No one dared to face Sri Krishna and fight against him. (1912)

Sri Krishna fought so bravely that no malechh dared to oppose him. Viewing the situation Kal Jaman sent another huge army of millions to fight. They managed to fight for sometime, but could not withstand Krishna's onslaughts any longer and were killed finally. All the gods were delighted and were all praise for the way Krishna had fought the war. (1913)

ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਇਕ ਜਾਦਵ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ।
 ਬਲ ਆਪ ਬਰਾਬਰ ਸੂਰ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਜੂਝ ਕੋ ਜਾਤਿ ਤਹਾ ਚਹਿ ਕੈ।
 ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਿਰੈ ਨ ਟਰੈ ਤਹ ਤੇ ਦੋਉ ਮਾਰੁ ਹੀ ਮਾਰ ਬਲੀ ਕਹਿ ਕੈ।
 ਸਿਰ ਲਾਗੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਰੈ ਕਟਿ ਕੈ ਤਨ ਭੀ ਗਿਰੈ ਨੈਕੁ ਖਰੈ ਰਹਿ ਕੈ॥ ੧੯੧੪॥

Krodh bhare rann bhomi bikhae ikk jaadav sastran
 ko gahi kae.

Bal aap baraabar soor nihaar kae jojh ko jaati tahaa chahi kae.
 Kari kop bhiraе na tarae tehh te doyu maaru hi maar
 bali kahi kae.

Sir laage kirpaan parae kati kae tann bhi firae naeku
 kharae rahi kae. (1914)

ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੋ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੈ ਜਬ ਜੁਧ ਮਚਿਯੋ।
 ਭਟਵਾਨ ਕੇ ਲਾਲ ਭਏ ਪਟਵਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮਨੋ ਆਰੁਣ ਲੋਕ ਰਚਿਯੋ।
 ਅਉਰ ਨਿਹਾਰਿ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਹਵ ਖੋਲਿ ਜਟਾ ਸਬ ਈਸ ਨਚਿਯੋ।
 ਪੁਨਿ ਵੈ ਸਭ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨਹਿ ਏਕੁ ਬਚਿਯੋ॥ ੧੯੧੫॥

Brijraaj ko beech ayodhan ke sang sastran kae jab
 judh machiyo.

Bhatvaan ke laal bhaye patvaa brahmaa mano aarun lok rachiyo.
 Ayur nihaar bhayo ati aahav khol jataa sab iss nachiyo.
 Pun vae sabh saen malechhan te kabi sayaam kahae
 neh eku bachiyo. (1915)

ਦੋਹਰਾ

ਲਯਾਯੋ ਥੋ ਜੋ ਸੈਨ ਸੰਗਿ ਤਿਨ ਤੇ ਬਚਿਯੋ ਨ ਬੀਰ॥
 ਜੁਧ ਕਰਨ ਕੋ ਕਾਲ ਜਮਨ ਆਪੁ ਧਰਿਯੋ ਤਬ ਧੀਰ॥ ੧੯੧੬॥

Dohra

Layaayo tho jo saen sangi tinn te bachiyo naa beer.
 Judh karan ko kaal jaman aapu dhariyo tab dheer. (1916)

Many Yadavas, arming themselves with weapons, and being furious with rage, were proceeding to the battle field for fighting against warriors of their own choice and calibre with great joy. They fought ferociously and were not retracing at all and such warriors were shouting, "Kill them, kill them" and were fighting bravely. With the swords striking, their heads were being chopped off and sometime the bodies were falling down on the ground. (1914)

When Sri Krishna fought with his weapons so bravely in the battle field, the clothes of enemy warriors became red coloured (with blood) as if Brahma had created a special red coloured world. On seeing this horrible battle, Shiva had danced with his matted hair (let loose) dishevelled. The poet Siam has stated that not a single soldier was left alive out of the whole army. (1915)

Couplet

All the forces, which Kal Jaman had brought alongwith him, had been killed and not a single worrior was left alive. Then Kal Jaman himself came to fight, having picked up enough courage. (1916)

ਸਵੈਯਾ

ਜੰਗ ਦਰਾਇਦ ਕਾਲ ਜਮਨ ਬੁਗੋਇਦ ਕਿ ਮਨ ਫੌਜ ਕੋ ਸਾਹਮ।
ਬਾ ਮਨ ਜੰਗ ਬੁਗੋ ਕੁਨ ਬਿਯਾ ਹਰਗਿਜ ਦਿਲ ਮੋ ਨ ਜਰਾ ਕੁਨ ਵਾਹਮ।
ਰੋਜ ਮਯਾ ਦੁਨੀਆ ਅਫਾਤਬਮ ਸਯਾਮ ਸਬ ਅਦਲੀ ਸਬ ਸਾਹਮ।
ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਰੇਜੀ ਮਕੁਨ ਤੁ ਬਿਆ ਖੁਸ ਮਾਤੁ ਕੁਨੇਮ ਜਿ ਜੰਗ ਗੁਆਹਮ॥ ੧੯੧੭॥

Swaiyya

Jang daraaid kaal jaman bugoid ki mann phoj ko saaham.
Baa mann jang bugo kun biyaa hargij dil mo naa jaraa kun vaaham.
Roj mayaa duniyaa aphtaabam sayaam sabe adli sab saaham.
Kaan gureji makun tu biyaa khus maatu kunem ji
jang guaaham. (1917)

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਤਾ ਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰੇ।
ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਤਿਹ ਕੋ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਤਿਹ ਉਪਰ ਝਾਰੇ।
ਸੂਤ ਹਨਿਯੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਫਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਹਯ ਚਾਰ ਹੀ ਮਾਰੇ।
ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਿਬਿਧਾਸਤ੍ਰ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ॥ ੧੯੧੮॥

Yo suni kae tehh ki batiyaa brij naaik taa hi ki ori sidhaare.
Krodh badaaye chitae tehh ko agnaayudh lae tehh upar jhaare.
Soot haniyo prithmae tehh ko phir kae tehh ke haye chaar hi mare.
Ayur jite bibidhasatar hute kabi sayaam kahae sabh hi
kati daare. (1918)

ਚੌਪਈ

ਜੋ ਮਲੇਛ ਰਿਸ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ। ਸੋ ਕਟਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹਿ ਡਾਰੇ।
ਆਯੋ ਭਿਰਨ ਇਹੀ ਬਲੁ ਕਹਿਯੋ। ਜਬ ਅਰਿ ਪਾਇ ਪਿਆਦਾ ਰਹਿਯੋ॥ ੧੯੧੯॥

Chopaiee

Jo malechh riss sastar sanbhaare. So kati Sri Brijnaatheh daare.
Aayo bhiran ihi bal kahiyo. Jab ari paaye
piyaadaa rahiyo. (1919)

Swaiyya'

Kal Jaman, coming to the battle field said, "I am the soul of this army" and then again added, "O Krishna! Come and fight against me, without having any hesitation in mind. I am like the sun of the day time in the world, and Krishna (Siam) was like the beautiful moon of the night. O Krishna! Do not try to delay it and come out with pleasure, so that we could bring this battle to a finish. (1917)

On hearing such words of Kal Jaman Sri Krishna moved towards him. Being furious with rage, he looked at him and then shot his gun at him. At first he killed the charioteer, and then killed all the four horses (of the chariot). The poet Siam has stated that he cut into pieces all the weapons that he had on his person. (1918)

Chopaiee

Sri Krishna had cut into pieces all the weapons, which Kal Jaman took up with great fury and threw them down. When the enemy started moving on foot, then Sri Krishna remarked, "With what strength had you come to fight with me?" (1919)

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਈ ਸੋ ਨ ਮਲੇਛ ਜੋ ਮੁਸਟ ਲਰੈ ਹੈ।
ਤਉ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਤਨ ਕੋ ਅਪਵਿਤ੍ ਕਰੈ ਹੈ।
ਆਯੁਧ ਕਉਚ ਸਜੇ ਤਨ ਮੈ ਸਭ ਸੈਨ ਜੁਰੈ ਮੁਹਿ ਨਾਇ ਬਧੈ ਹੈ।
ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਤ ਹੋ ਤੁ ਨਿਰਸਤ੍ ਭਯੋ ਹਮਰੇ ਬਲ ਜੈ ਹੈ॥ ੧੯੨੦॥

Swaiyya

Kaan bichaar kiyo chitt mae bhayi so naa malechh jo musat larae hae.
Tayu kabi sayaam kahae hamre sabh hi tann ko apvitar karae hae.
Aayudh kayuch saje tann mae sabh saen jurae muhi
naaye badhae hae.
Jo ehh ko sir kaatat ho tu nirsatar bhayo hamro bal
jae hae. (1920)

ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਜ ਹੋ ਇਹ ਤੇ ਇਹ ਪਾਛੈ ਪਰੈ ਹੋ।
ਜੈ ਹੋ ਹਉ ਬੋਰੇਈ ਬੀਚ ਚਲਿਯੋ ਤਨ ਭੇਟਨ ਯਾਹਿ ਮਲੇਛ ਨ ਦੈ ਹੋ।
ਸੋਵਤ ਹੈ ਮੁਚਕੁੰਦ ਜਹਾ ਧਸਿ ਵਾਹੀ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਜਾਇ ਜਗੈ ਹੋ।
ਜੈ ਹੋ ਬਚਾਇ ਮੈ ਆਪਨ ਕੈ ਤਿਹ ਡੀਠਹ ਸੋ ਇਹ ਕੋ ਜਰਵੈ ਹੋ॥ ੧੯੨੧॥

Ek bichaar kiyo chitt mae bhaj ho ehh te ehh paachhe parae ho.
Jae ho hayu thoreyi beech chaliyo tann bhetan yaahi malechh naa dae ho.
Sovat hae muchkund jahaa dhasi vaahi guphaa mahi
jaaye jagae ho.
Jae ho bachaaye mae aapan kae tehh dhethheh so ehh ko
jaravae ho. (1921)

ਸੋਰਠਾ

ਤਉ ਇਹ ਸੁਰਗਹਿ ਜਾਇ ਜਉ ਇਹ ਰਨ ਭੀਤਰ ਹਨਿਓ।
ਅਗਨ ਭਏ ਜਰਵਾਇ ਖੈ ਹੋ ਧਰਮ ਮਲੇਛ ਕੋ॥ ੧੯੨੨॥

Sortha

Tayu ehh savargeh jaaye jayu ehh rann bheetar haniyo.
Agan bhaye jarbvaaye khaav ho dharma malechh ko. (1922)

Swaiyya'

Sri Krishna then thought to himself that may be the malechha would start fighting with fists. The poet Siam has stated that (Krishna felt) (that) "this man may not cause this body to become impure with his touch while fighting with fists. He had covered his whole body with protective cover alongwith other weapons, then I may not be able to kill him even with the help of the whole army. If I were to cut off his head even, then since he was without weapons, my strength could come to naught (may not be destroyed). (1920)

Sri K rishna thought in his mind that if he were to run away, then he (Kal Jaman) would try to follow me. So I should run for a short distance without allowing him (malechha) to touch my body. Then going into the cave of Muchkund, where he was sleeping, I should wake him up. Saving myself from his view, I should get him burnt through his eyes sighting him. (1921)

Couplet

He also thought in his mind that if he were to kill him, then he would go to heavens, and if he was burnt in fire, then his religion of malechha would be destroyed (as a result of that he would go to hell). (1922)

ਸਵੈਯਾ

ਛੋਰ ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਸਸਤ੍ਰਨ ਤਯਾਗ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਭਜਿਯੋ ਜਨੁ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ।
ਵਾਹਿ ਲਖਿਯੋ ਕਿ ਭਜਿਯੋ ਮੁਹਿ ਤੇ ਮਥੁਰਾ ਹੂ ਕੋ ਨਾਇਕ ਹੂੰ ਕਹਿ ਧਾਯੋ।
ਸੋਵਤ ਥੋ ਮੁਚਕੁੰਦ ਜਹਾ ਸੁ ਤਹਾ ਹੀ ਗਯੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਜਗਾਯੋ।
ਆਪੁ ਬਚਾਇ ਗਯੋ ਤਨ ਕੋ ਇਹ ਆਪਤ ਥੋ ਇਹ ਕੋ ਜਰਵਾਯੋ॥ ੧੯੨੩॥

Swaiyya

Chhor kae sayandan sastran tayaag kae kaan bhajiyo
janu traas badaayo.
Vaahi lakhiyo ki bajiyo muhi te mathuraa huu ke naaik
haav kahi dhaayo.
Sovat tho muchkund jahaa su tahaa hi gayo teh
jaaye jagayo.
Aap bachaaye gayo tann ko ehh aavat tho ehh
ko jarvaayo. (1923)

ਸੋਰਠਾ

ਆਪਨ ਕੋ ਬਚਵਾਇ ਗਯੋ ਕਾਨ੍ਹ ਮੁਚਕੁੰਦ ਤੇ।
ਤਜੀ ਨੀਦ ਤਿਹ ਰਾਇ ਹੋਰਤ ਭਸਮ ਮਲੇਛ ਭਯੋ॥ ੧੯੨੪॥

Sortha

Aapan ko bachvaaye gayo kaan muchkund te.
Taji need teh raaye heart bhasam malechh bhayo. (1924)

ਸਵੈਯਾ

ਜਰਿ ਛਾਰ ਮਲੇਛ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਮੁਚਕੁੰਦ ਪੈ ਤਉ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਆਯੋ।
ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਹੋਰ ਪੈ ਪਾਇਨ ਉਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ।
ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦੁਖੁ ਥੋ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਬਾਤਨ ਸੋ ਤਿਹ ਤਾਪ ਬੁਝਾਯੋ।
ਐਸੇ ਸਮੋਧਿ ਕੈ ਤਾ ਤਿਹ ਜਾਰਿ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਡੇਰਨ ਆਯੋ॥ ੧੯੨੫॥

Swaiyya

Jari char maelchh bhayo jab hi muchkund kae tayu brij bhokhan aayo.
Aavat hi teh kaan ko her kae paain upar sees jhukaayo.
Ayur jito dukh tho teh ko hari baatan so teh taap bujaayo.
Aaise samodhi kae taa teh jaari kae Sri Brij naaik deran aayo. (1925)

Swaiyya'

So leaving his chariot, and dropping his weapons, Sri Krishna started running away, as if he was in great panic (fear) so Kal Jaman thought, he had been frightened so he was running away. He thought to himself that being the Raja of Mathura, he had run away. Sri Krishna went to the cave where Muchkund was sleeping and made him wake up. Kal Jaman was following him (Krishna), so he hurled a curse at him. (1923)

Sortha

Krishna escaped from the sight of Munhkand and went away. The Raja Muchkand woke up from his sleep (and cursed him) and on viewing him only, the malechha was burnt to ashes. (1924)

Swaiyya'

When the malechha was burnt to ashes, then Sri Krishna came in front of Muchkand and seeing Krishna coming, he bowed his head at his feet. Whatever other sufferings (afflictions) he had, were destroyed by Sri Krishna during his talk. Thus giving his sermons to Muchkand and getting Kal Jaman burnt, Sri Krishna came back to his place (camp). (1925)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਲ ਜਮਨ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।

ਸਵੈਯਾ

ਜਉ ਲਗਿ ਡੇਰਨ ਆਵਤ ਥੋ ਤਬ ਲਉ ਇਕਿ ਆਇ ਸੰਦੇਸ ਸੁਨਾਯੋ।
ਧਾਮ ਚਲੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕਹਾ ਤੁਮ ਪੈ ਸਜਿ ਸੈਨ ਜਰਾਸੰਧਿ ਆਯੋ।
ਅਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਅਉਰਨ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹਲੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਆਪਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ੧੯੨੬॥

**Itt Sri Bachitar naatak granthe krisnaavataare kaal jaman
badheh dhiyaae samapat.**

Swaiyya

Jayu lahi deran aavat tho tab layu iki aaye sandes sunaayo.
Dhaam chalo brij naath kahaa tum pae saji saen jarasandhi aayo.
Ayu suni kae batiyaa teh ki mann mae bhat ayuran traas badaayo.
Sayaam bhanae jadubeer hali ati hi mann aapan mae sukh paayo. (1926)

ਦੋਹਰਾ

ਏਈ ਬਾਤੈ ਕਰਤ ਭਟ ਨਿਜ ਪੁਰ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ।
ਭੂਪ ਬੈਠਿ ਬੁਧਿਵੰਤ ਸਭ ਅਪੁਨੇ ਲੀਏ ਬੁਲਾਇ॥ ੧੯੨੭॥

Dohra

Eyi baatae karat bhat nij pur pahunche aaye.
Bhoop baithi budhivant sabh apune liye bulaaye. (1927)

ਸਵੈਯਾ

ਜੋਰਿ ਘਨੋ ਦਲੁ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ਹੈ ਕੋਪਿ ਅਬੈ ਕਹਿ ਕਈਯੈ।
ਸੈਨ ਘਨੋ ਇਹ ਕੈ ਸੰਗਿ ਹੈ ਜੋ ਪੈ ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਨਹੀ ਜਾਤਿ ਬਚਈਯੈ।
ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਸਭ ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਪੁਰਿ ਛਾਡਿ ਨਹੀ ਅਨਤੈ ਕਉ ਸਿਧਈਯੈ।
ਬਾਤ ਕੁਪੇਚ ਬਨੀ ਸਭ ਹੀ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਧੋ ਕਹਾ ਅਬ ਕਈਯੈ॥ ੧੯੨੮॥

Swaiyya

Jori ghano dalu sandhi jaraa nirap aayo hae kopi abae keh kaiyae.
Saen ghano ehh kae sangi hae jo pae judh karae nahi jaati bachiya.
Kae ehh ko sabh jaaye milae puri chhadi nahi antae kayu sidhaiyae.
Baat kupech bani sabh hi inn baatan ted ho kahaa ab kaiyae. (1928)

Here the chapter on the killing of Kaal Jaman from the Bachittar Natak Granth dealing with the Krishnavtar episode is completed.

Swaiyya'

By the time Sri Krishna came back to his camp, one person came and gave the message, saying "O Krishna! Where are you going to your camp (abode) as Raja Jarasandh had launched an attack. Listening to this person's talk, the warriors were filled with fear. The poet Siam has stated that Sri Krishna and Balram were filled with joy and tranquillity of mind. (1926)

Couplet

Thus talking like this, the warriors had reached their own town, Raja Ugarsain had called all his intelligence ministers, while he was seated in his royal assembly. (1927)

Swaiyya'

Then Raja Ugarsain said, "That Raja Jarasandh had attacked them with a huge force, and was getting furious with rage, so what should be done? He had brought a huge force with him. If we were to fight against him, then we would not be able to save ourselves. Either we should go to meet him, or leave Mathura town and proceed elsewhere for safety. Everything had gone wrong, so what should be done?" (1928)

ਸੋਰਠਾ

ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ਪੁਰਿ ਤਜਿ ਕੈ ਅਨਤੈ ਬਸਹਿ।
ਨਾ ਤਰ ਡਾਰੈ ਮਾਰਿ ਜਰਾਸੰਧਿ ਭੂਪਤਿ ਪ੍ਰਬਲ॥ ੧੯੨੯॥

Sortha

Kino ihae bichaar puri taji kae antae baseh.
Naa tarr daarae maari jarasandhi bhoopati parbal. (1929)

ਕੀਜੋ ਸੋਊ ਬਿਚਾਰ ਜੋ ਭਾਵ ਜਨਨ ਮਨਿ।
ਅਪੁਨੇ ਚਿਤਹ ਬਿਚਾਰਿ ਬਾਤ ਨ ਕੀਜੈ ਠਾਨਿ ਹਠ॥ ੧੯੩੦॥

Kijo soyu bichaar jo bhavae jo bhavae sabh janan mani.
Apune chiteh bichaari baat naa kijae thaani hath. (1930)

ਸਵੈਯਾ

ਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਸਤ੍ਰੁ ਸੁ ਲੈ ਕੇ ਕੁਟੰਬਨ ਜਾਦੋ ਪਰਾਏ।
ਏਕ ਬਡੋ ਗਿਰਿ ਥੋ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਨੈਕੁ ਟਿਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਏ।
ਘੇਰਤ ਭਯੋ ਨਗ ਸੰਗਿ ਜਰਾ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ।
ਪਾਤਨ ਕੇ ਜਨ ਭਛਨ ਕਉ ਭਟਵਾ ਨਹਿ ਬਾਦਰ ਹੀ ਮਿਲਿ ਆਏ॥ ੧੯੩੧॥

Swaiyya

Ji kae mathuraa suni kae ehh satar su lae ke kutanban jaado paraaye.
Ek bado giri tho teh bheetar naeku tike chitt mae sukh paaye.
Gherat bahyo nag sandhi jaraa teh ki upmaa kabi sayaam sunaaye.
Paatan ke jan bhachhan kayu bhatvaa neh baadar hi
mili aaye. (1931)

ਦੋਹਰਾ

ਜਰਾਸੰਧਿ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੰਗਿ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ।
ਨਗ ਭਾਰੀ ਇਹ ਸੈਨ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਸੋਧਿਯੋ ਜਾਇ॥ ੧੯੩੨॥

Dohra

Jarasandhi tab matriyan sangi yo kahiyo sunaaye.
Nag bhaari ehh saen te naeku naa sodhiyo jaaye. (1932)

Sortha

"All had decided after great consultation that they should vacate Mathura and proceed to some other place. Else he would kill us, as Raja Jarasandh was a great powerful king." (1929)

"We should think of some action, which suited everyone's mind. Do not act with a stubborn attitude, but decide with great consideration." (1930)

Swaiyya'

On hearing about this enemy's coming the Yadava's had left Mathura and alongwith families had gone elsewhere. There was a great mountain, where they took shelter for sometime and felt greatly relieved (at peace). Then Jarasandh had encircled this mountain. The praise (beauty) of this scene has been described by the poet Siam as if to eat away leaves, instead of the warriors, monkeys had gathered together and come there (To devour the people of riverside, instead of warriors, the clouds had collected together). (1931)

Couplet

Then Jarasandh called his ministers and said, "This mountain is huge and it will not be possible for the army to conquer it." (1932)

ਸੋਰਠਾ

ਦੀਜੈ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਤੇ ਘੇਰਿ ਗਿਰਿ।
ਆਪਨ ਹੀ ਜਰਿ ਜਾਇ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੁਟੰਬ ਸਨਿ॥ ੧੯੩੩॥

Sortha

Dijae aagi lagaaye daso disaa te gheri giri.
Aapan hi jari jaaye Sri Jadubeer kutanb sani. (1933)

ਸਵੈਯਾ

ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਗਿਰਿ ਕਉ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦਈ ਆਗਿ ਲਗਾਈ।
ਤੈਸੇ ਹੀ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹਿਯੋ ਤਿਹ ਪਉਨ ਸੋ ਆਗਿ ਘਨੀ ਹਰਾਈ।
ਜੀਵ ਬਡੋ ਤਿਨ ਰੂਖ ਘਨੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਦਏ ਫੁਨਿ ਤਾਹਿ ਜਰਾਈ।
ਤਉਨ ਘਰੀ ਤਿਨ ਲੋਗ ਪੈ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਭਈ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖਦਾਈ॥ ੧੯੩੪॥

Swaiyya

Gheri daso diss te giri kayu kabi sayaam kahae dayi aag lagaayi.
Taiso hi payun parchand bahiyo tehh payun so aag ghani hahraayi.
Jeev bado trin rookh ghane chin beech daye phun taahi jarayi.
Tayun ghari tinn log pae phun hot bhayi ati
hi dukhdaayi. (1934)

ਚੌਪਈ

ਜੀਵ ਮਨੁਛ ਜਰੋ ਤਿਨ ਜਬੈ।
ਸੰਕਾ ਕਰਤ ਭਏ ਭਟ ਤਬੈ।
ਮਿਲਿ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਪਤਿ ਪਹਿ ਆਏ।
ਦੀਨ ਭਾਤਿ ਹੁਇ ਅਤਿ ਘਿਘਿਆਏ॥ ੧੯੩੫॥

Chopaiee

Jeev manuchh jaro trin jabae.
Sankaa karat bhaye bhat tabae.
Mili sabh hi jadupati peh aaye.
Deen bhaati huye ati ghighiaaye. (1935)

Sortha

It would be better to surround it from all ten directions and set it on fire, and Sri Krishna alongwith other families will be burnt inside." (1933)

Swaiyya'

The poet Siam has stated that the enemy had surrounded this mountain from all sides and then set it on fire. The wind blowing then became strong, which resulted in a great fire, which burnt down many great trees, animals and the grass in no time. That time was very hard for the people and became painful for them (those surrounded inside). (1934)

Chopaiee

When all the animals, human beings and vegetation got burnt, then all the warriors had doubts in their minds. All came to Sri Krishna, and requested him (imploring him). (1935)

ਸਭ ਜਾਦੋ ਬਾਚ

ਚੌਪਈ

ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਹਮਰੀ ਰਛਾ ਕੀਜੈ। ਜੀਵ ਰਾਖ ਇਨ ਸਭ ਕੋ ਲੀਜੈ।
ਆਪਹਿ ਕੋਊ ਉਪਾਵ ਬਤਈਯੈ। ਕੈ ਭਜੀਐ ਕੈ ਜੂਝ ਮਰਈਯੈ॥ ੧੯੩੬॥

Sabh Jaddo Baach

Chopaiee

Prabh ju hamri rachha kijae. Jeev raakh inn sabh ko lijae.
Aapeh koyu upaav batiyae. Kae bhajiyae kae joojh mariyae. (1936)

ਸਵੈਯਾ

ਤਿਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਗਿਰਿ ਕਉ ਸੰਗਿ ਪਾਇਨ ਕੇ ਮਸਕਿਯੋ।
ਨ ਸਕਿਯੋ ਸਹ ਭਾਰ ਸੁ ਤਾ ਪਗ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਲ ਲਉ ਧਸਕਿਯੋ।
ਉਸਕਿਯੋ ਗਿਰਿ ਊਰਧ ਕੋ ਧਸਿ ਕੈ ਕੋਊ ਪਾਵਕ ਜੀ ਜਰਾ ਨ ਸਕਿਯੋ।
ਜਦੁਬੀਰ ਹਲੀ ਤਿਹ ਸੈਨ ਮੈ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਨ ਹਿਯਾ ਤਿਨ ਕੋ ਕਸਿਕਿਯੋ॥ ੧੯੩੭॥

Swaiyya

Tinn ki batiyaa suni kae prabh ju giri kayu sangi paain ke maskiyo.
Naa sakiyo she bhaar su taa pag ko kabi sayaam bhanae
jal layu dhasakiyo.
Uskiyo giri uradh ko dhasi kae koyu paavak jeev
haraa na sakiyo.
Jadubeer hali tehh saen mae kudi pare na hiyaa tinn
ko kasikiyo. (1937)

ਏਕਹਿ ਹਾਥਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸਯਾਮ ਜ ਭਤਿ ਕੇ ਬਹੁਤ ਭਟ ਮਾਰੇ।
ਅਉਰ ਘਨੇ ਅਸਵਾਰ ਹਨੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਗਜਿ ਕੈ ਭੁਇ ਪਾਰੇ।
ਪਾਇਨ ਪੰਤ ਹਨੇ ਅਗਨੇ ਰਥ ਤੋਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ।
ਜੀਤ ਭਈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਯੋ ਅਰਿ ਹਾਰੇ॥ ੧੯੩੮॥

Ekeh haathi gadaa geh sayaam jaa bhapati ke bahute bhat maare.
Ayur ghane asvaar hane binu praan ghane gaji kae bhuye pare.
Paain pant hane agne rath tori rathi birthi kari daare.
Jeet bhayi jadubeer ki yo kabi sayaam kahae sabh yo ari haare. (1938)

All the Yadavas then said

Chopaiee

O Lord! May you protect us! And save all these beings. May you show (suggest) some solution to the problem! Either we should run away or die fighting. (1936)

Swaiyya'

On hearing their talk, Sri Krishna then crushed the mountain underneath his feet. The poet Siam has stated that the mountain could not bear the weight of his feet, so it got pushed into water beneath it, due to his weight. On being immersed in water, the mountain again jumped upwards and came out of water. As a result of this, the fire could not burn anyone (being). Then Sri Krishna and Balram jumped into the fray, and attacked the enemy forces. Their heart was not affected (did not tremble) due to fear of the enemy strength. (1937)

Then, holding his mace in hand, Sri Krishna killed many of the warriors of Jarasandh, alongwith many horse riders and also killed many elephants, thus throwing them on the ground. Many columns of infantry had been washed out. Also many charioteers were divested of their chariots by breaking them into pieces. So Sri Krishna had gained victory in the battle, the poet Siam has stated that all the enemies were defeated. (1938)

ਜੋ ਭਟ ਸਯਾਮ ਸੋ ਜੂਝ ਕੋ ਆਵਤ ਜੂਝਤ ਹੈ ਸੁ ਲਗੇ ਭਟ ਭੀਰ ਨ।
 ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਤੇਜ ਕੇ ਅਗ੍ਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਧਰੈ ਕੋਊ ਧੀਰ ਨ।
 ਭੂਪਤਿ ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸੁ ਕਹਿਓ ਇਹ ਭਾਤਿ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ।
 ਮਾਨੋ ਤੰਬੋਲੀ ਹੀ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਫੇਰਤ ਪਾਨਨ ਕੀ ਜਿਮ ਬੀਰਨਿ॥ ੧੯੩੯॥

Jo bhat sayaam so joojh ko aavat joojhat hae su lage bhat bheer naa.
 Sri Brijnaath ke tej ke agar kahae kabi sayaam dharae koyu dheer naa.
 Bhopati dekh dasaa tinn ki su kahiyo ehh bhaati bhayo ati hi rann.
 Maano tanboli hi ki sam haav nirap pherat paanan ki jim beerani. (1939)

ਇਹ ਕੋਪ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸਤ੍ਰਨ ਸੈਨ ਭਲੇ ਝਕਝੋਰਿਯੋ।
 ਜੋ ਭਟ ਆਇ ਭਿਰੇ ਸਮੁਹੇ ਤਿਹ ਏਕ ਚਪੇਟਹਿ ਸੋ ਸਿਰੁ ਤੋਰਿਯੋ।
 ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੁੰ ਤਿਨ ਕੋ ਮੁਖ ਐਸੀ ਹੀ ਭਾਤਿ ਸੋ ਮੋਰਿਯੋ।
 ਜੀਤ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ਅਰਿਵਾ ਤਿਨ ਤੇ ਅਜਿਤਿਓ ਭਟ ਏਕ ਨ ਛੋਰਿਯੋ॥ ੧੯੪੦॥

Itt kop gadaa gahi kae muslidhar satran saen bhalo jhakjhorio.
 Jo bhat aaye bhire samuhe tehh ek chapeteh so siru torio.
 Ayur jiti chaturang chamun tinn ko mukh aisi ko mukh aisi hi bhaati so morio.
 Jeet laye sabh hi arivaa tinn te ajitio bhat ek naa chhorio. (1940)

ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਮਿਲਿ ਭ੍ਰਾਤ ਦੁਹੂੰ ਜਬ ਸੈਨ ਸਬੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ।
 ਸੋ ਕੋਊ ਜੀਤ ਬਚਿਯੋ ਤਿ ਤੇ ਜਿਨਿ ਦਾਤਨ ਘਾਸ ਗਹਿਓ ਬਲੁ ਹਾਰਿਯੋ।
 ਐਸੀ ਦਸਾ ਜਬ ਭੀ ਦਲ ਕੀ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਆਪਨੇ ਨੈਨਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
 ਜੀਤ ਅਉ ਜੀਵ ਕੀ ਆਸ ਤਜੀ ਰਨ ਠਾਨਤ ਭਯੋ ਪੁਰਖਤ ਸੰਭਾਰਿਯੋ॥ ੧੯੪੧॥

Kaan hali mili bhraat duhunn jab saen sabae tehh bhoop ko maario.
 So koyu jeet bachiyo tehh te jinni daatan ghaas gahiyo balu haario.
 Aaisi dasaa jab bhi dal ki tab bhoopati aapane naeni nihaario.
 Jeet ayu jeev ki aas taji rann thaanat bhayo purakhat sanbhaario. (1941)

ਸੋਰਠਾ

ਦੀਨੀ ਗਦਾ ਚਲਾਇ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਹੇਰਿ ਕੈ।
 ਸੂਤਹਿ ਦਯੋ ਗਿਰਾਇ ਅਸੁ ਚਾਰਿ ਸੰਗਿ ਹੀ ਹਨੇ॥ ੧੯੪੨॥

Sortha

Deeni gadaa chalaaye Sri Jadupati nirap heri kae.
 Sooteh dayo giraaye asav chaar sang hi hane. (1942)

The warrior, who used to come forward for fighting against Sri Krishna, would fight bravely as he was not a coward. The poet Siam has stated that in the presence of Krishna's power (splendour), no warriors could face him with perseverance. Viewing their condition, Raja Ugarsain had remarked that a fierce battle was going on. It appeared as if Raja Jarasandh was like a betel trader and in the form of warriors, was distributing betel nuts to various people. (1939)

On the other front Balram, taking his mace and getting enraged had decimated the enemy ranks fully. The warriors, who chose to fight with him by confronting him, had their heads smashed by one strike (or slap) only. The rest of the multi-coloured army was also dealt with severely (punished badly). He had won victory over all the enemies and none was left undefeated. (1940)

When both brothers, Krishna and Balram jointly had killed all the troops of Raja Jarasandh, then only he was left alive, who had lost courage and accepted defeat. When the whole army was in such a bad shape, the Raja had realized this position by seeing personally. He had given up all hopes of victory or even being alive, and tried to pick up courage with obstinacy. (1941)

Sortha

Sri Krishna, on seeing the Raja approaching, let go his mace, which hit the charioteer, and he fell down while killing all the four horses. (1942)

ਦੋਹਰਾ

ਪਾਵ ਪਿਆਦਾ ਭੂਪ ਭਯੋ ਅਉਰ ਗਦਾ ਤਬ ਝਾਰਿ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸੰਗ ਏਕ ਹੀ ਘਾਇ ਕੀਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰ॥ ੧੯੪੩॥

Dohra

Paav piyaadaa bhoop bhayo ayur gadaa tab jhaari.
Sayaam bhanae sang ek hi ghaaye kiyo bisanbhaar. (1943)

ਤੋਟਕ

ਸਬ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਯੋ।
ਗਹਿ ਕੈ ਤਬਿ ਸ੍ਰੀ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਲਯੋ।
ਗਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ।
ਪੁਰਖਤ ਇਹੀ ਜੜ ਜੁਧ ਚਹਿਯੋ॥ ੧੯੪੪॥

Totak

Sab sandhi jaraa bisanbhaar bhayo.
Gahi kae tab Sri Ghani sayaam layo.
Gahi kae tehh ko ehh bhaati kahiyo.
Purakhat ihi jadd judh chahiyo. (1944)

ਹਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਕਾਟਤ ਹੋ ਅਬ ਸੀਸ ਇਹ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕਹਿਯੋ ਆਇ।
ਜੋ ਜੀਵਤ ਇਹ ਛਾਡਿ ਹੋ ਤਉ ਇਹ ਰਾਰਿ ਮਚਾਇ॥ ੧੯੪੫॥

Hali Baach Kaan So

Dohra

Kaatat ho ab sees ehh muslidhar kahiyo aaye.
Jo jeevat ehh chaadi ho tayu ehh raari machaaye. (1945)

Couplet

When Raja was walking on feet, (being without chariot) then Krishna attacked with mace once again. With one hit only, the Raja became unconscious. (1943)

Totak

When the Raja became unconscious then Sri Krishna took him as a prisoner, and told him like this, "O fool! With this much strength only you had wanted to wage a war against me." (1944)

Then Balram said to Krishna -

Couplet

Balram came there and said, that, "I shall behead him now. If we leave him alive, then he would come again to fight against us." (1945)

ਜਰਾਸੰਧਿ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਸੁਧਿ ਲੈ ਤਬ ਭੂਪ ਡਰਾਤੁਰ ਹੈ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ।
ਬਧ ਮੋਰ ਕਰੋ ਨ ਅਬੈ ਪ੍ਰਭੂ ਜੂ ਨ ਲਹਿਓ ਤੁਮਰੇ ਬਲੁ ਭੂਲ ਪਰਿਯੋ।
ਇਹ ਭਾਤਿ ਭਯੋ ਘਿਘਯਾਤ ਘਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰੈ ਸਰਨਾਗਤਿ ਐਸੇ ਰਹਿਯੋ।
ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭੂਪ ਕੀ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਕਰੁਣਾਨਿਧਿ ਲਾਜਿ ਭਰਿਯੋ॥ ੧੯੪੬॥

Jarasandhi Baach

Swaiyya

Sudhi lae tab bhoop daraatur haav taji sastran sayaam ke paaye pariyo.
Badh mor karo naa abae prabhu ju naa lahiyo tumro bal bhooli pariyo.
Ehh bhaati bhayo ghighyaat ghano nirap taav sarnaagati aise rariyo.
Kabi sayaam kahae ehh bhoop ki dekhi dasaa karunaanidhi
laaji bhariyo. (1946)

ਕਾਨੁ ਜੁ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋ

ਤੋਟਕ

ਇਹ ਦੈ ਰੇ ਹਲੀ ਕਹਿਯੋ ਛੋਰ ਅਬੈ। ਮਨ ਤੇ ਤਜਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀ ਬਾਤ ਸਬੈ।
ਕਹਿਯੋ ਕਿਉ ਹਮ ਸੋ ਇਹ ਜੂਝ ਚਹਿਯੋ। ਤਬ ਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਿਯੋ॥ ੧੯੪੭॥

Kaan Ju Baach Hali So

Totak

Ehh dae ro hali kahiyo chhor abae. Mann te taji krodh ki baat sabae.
Kahiyo kiyu ham so ehh jojh chahiyo. Tab yo hasi kae
jaduraaye kahiyo. (1947)

ਸੋਰਠਾ

ਬਡੋ ਸਤ੍ਰ ਜੋ ਹੋਇ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਪਾਇਨ ਪਰੈ।
ਨੈਕੁ ਨ ਕਰਿ ਚਿਤ ਰੋਹਿ ਬਡੋ ਨ ਬਧ ਤਾ ਕੋ ਕਰਤ॥ ੧੯੪੮॥

Sortha

Bado satar jo hoye taji sastran paain parae.
Naeku naa kari chitt rohi bade naa badh taa ko karat. (1948)

Jarasandh then said -

Swaiyya'

On gaining consciousness, Raja Jarasandh was feeling distressed out of fear, and dropping all his weapons, (placed) bowed his head at the feet of Sri Krishna, and said, "O Lord! Do not kill me. I had not realized your power and thus made this blunder." The Raja was clamouring for mercy and said, "I am under your protection now." The poet Siam has stated that seeing this pitiable condition of the Raja, the benevolent Lord (Sri Krishna) felt pity on him and had a feeling of modesty. (1946)

Then Krishna told Balram -

Totak

Sri Krishna said, "O Balram! Now leave him scot free and forget about your rage (anger) against him." Then Balram asked Krishna, "Why did he come to fight against us?" Then Sri Krishna laughed and said. (1947)

Sortha

If a mighty enemy were to drop down all his weapons and ask for pardon, then the noble men forget about their wrath against him and do not kill him." (1948)

ਦੋਹਰਾ

ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੋ ਛੋਰਿ ਪ੍ਰਭ ਕਹਿਯੋ ਕਹਾ ਸੁਨ ਲੇਹੁ।
ਜੋ ਬਤੀਯਾ ਤੁਹਿ ਸੋ ਕਹੋ ਤੁਮ ਤਿਨ ਮੈ ਚਿਤੁ ਦੇਹੁ॥ ੧੯੪੯॥

Dohra

Jarasandhi ko chhori prabh kahiyo kahaa sun lehu.
Jo batiyaa tuhi so kaho tum tinn mae chittu dehu. (1949)

ਸਵੈਯਾ

ਰੇ ਨਿਪੁ ਨਿਆਇ ਸਦਾ ਕਰੀਓ ਦੁਖੁ ਦੈ ਕੇ ਅਨਯਾਇ ਨ ਅਨਾਥਹੁ ਦੀਜੋ।
ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਜਨ ਹੈ ਤਿਨ ਦੈ ਕਛੁ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਭ ਤੇ ਜਸੁ ਲੀਜੋ।
ਬਿਪਨ ਸੇਵਾ ਸਦਾ ਕਰੀਯੋ ਦਗ ਬਾਜਨ ਜੀਵਨ ਜਾਨ ਨ ਦੀਜੋ।
ਔਰ ਹਮ ਸੋ ਸੰਗ ਛਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਕਬਹੂ ਰਿਸ ਮਾਡ ਕੈ ਜੁਧ ਨ ਕੀਜੋ॥ ੧੯੫੦॥

Swaiyya

Re nirap niyaaye sadaa kariyo dukh dae ke anuyaaye
naa anaatheh dijo.
Ayur jite jan hae tinn dae kachhu kae kae kirpa sabh te jasu lijo.
Bipan sev sadaa kariyo dag baajan jeevat jaan naa dijo.
Ao ham so sang chhatarni ke kabhunn riss maad
kae judh naa kijo. (1950)

ਦੋਹਰਾ

ਜਰਾਸੰਧਿ ਸਿਰ ਨਾਇ ਕੈ ਧਾਮਿ ਗਯੋ ਪਛੁਤਾਇ।
ਇਤ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਏ ਸਯਾਮ ਜੁ ਹਰਖਿ ਹੀਏ ਹੁਲਸਾਇ॥ ੧੯੫੧॥

Dohra

Jarasandhi sir naaye kae dhaami gayo pachhutaaye.
Itt greh aaye sayam ju harkhi hiye hulsaaye. (1951)

Couplet

Sri Krishna let go Raja Jarasandh scot free and said, " O Raja! Now listen to me carefully! Whatever I am telling you, you must bear in mind." (1949)

Swaiyya'

O Raja! Always impart justice and do not commit the crime of troubling the poor and helpless people. To all other people, you should give them something and gain their sympathy by showing grace and mercy. Always serve the Brahmins, but do not let the traitors go alive. Never wage a war against Kashtriyas like us being enraged. (1950)

Couplet

Raja Jarasandh then bowing his head and repenting about his action went home, and on the other side Sri Krishna also came back home with great delight. (1951)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਜਰਾਸੰਧਿ ਪਕਰ ਕੈ
ਛੋਰਬੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।

ਚੌਪਈ

ਸੁਨਤ ਜੀਤ ਫੂਲੇ ਸਭ ਆਵਹਿ। ਨਿਪ ਛਰਿਯੋ ਸੁਨਿ ਸੀਸੁ ਢੁਰਾਵਹਿ।
ਯਾ ਤੇ ਹਿਯਾਉ ਸਭਨ ਕਾ ਡਰਿਯੋ। ਕਹਤ ਸਯਾਮ ਘਟਿ ਕਾਰਜ ਕਰਿਯੋ॥ ੧੯੫੨॥

**Itt sri bachitar natak granthe krisnaavataare jarasandhi pakar
kae chhorbo dhiyaae samapat.**

Chopaiee

Sunat jeet phhole sabh aavaeh. Nirap chhoriyo suni seesu dhuraaveh.
Yaa te hiyaau sabhan kaa dariyo. Kehat sayaam ghati kaaraj kariyo. (1952)

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਜ ਕੀਯੋ ਲਰਕਾ ਹੂੰ ਕੋ ਸਯਾਮ ਜੀ ਐਸੋ ਬਲੀ ਤੁਮਰੇ ਕਰ ਆਯੋ।
ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਕਰ ਕੈ ਕਰੁਨਾ ਤਿਨ ਕਾਢਿ ਦਯੋ ਪੁਰ ਤੇ ਫਲੁ ਪਾਯੋ।
ਐਸੇ ਅਜਾਨ ਨ ਕਾਮ ਕਰੈ ਜੋ ਕੀਯੋ ਹਰਿ ਤੈ ਕਹਿਯੋ ਸੀਸੁ ਢੁਰਾਯੋ।
ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਨਹੀ ਜੀਤ ਅਬੈ ਅਰਿ ਅਉਰ ਚਮੁ ਬਹੁ ਲੈਨ ਪਠਾਯੋ॥ ੧੯੫੩॥

Swaiyya

Kaaj kiyo larkaa hunn ko sayaam ji aaiso bali tumre kar aayo.
Chhori dayo kar kae karunaa tinn kaadi dayo pur te phalu paayo.
Aaise ajaan naa kaam karae jo kiyo hari tae kahiyo seesu dhuraayo.
Chhadi dayo nahi jeet abae ari ayur chamun bahu laen pathayo. (1953)

ਏਕ ਕਹੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲੋ ਇਕ ਫੇਰਿ ਕਹੈ ਨਿਪ ਲੈ ਦਲ ਐ ਹੈ।
ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਸੰਗਿ ਕਹੋ ਭਟ ਕਉਨ ਜੋ ਜੂਝ ਮਚੈ ਹੋ।
ਅਉਰ ਕਦਾਚ ਕੋਊ ਹਠ ਠਾਨ ਕੈ ਜਉ ਲਰਿ ਹੈ ਹਉ ਜੀਤ ਨ ਐ ਹੈ।
ਤਾ ਤੇ ਨ ਧਾਇ ਧਸੋ ਪੁਰ ਮੈ ਬਿਧਨਾ ਜੋਊ ਲੇਖ ਲਿਖਿਓ ਸੋਊ ਹੈ ਹੈ॥ ੧੯੫੪॥

Ek kahae mathuraa ko chalo ikk pheri kahae nirap lae dal aae hae.
Sayaam kahae tehk ke tab sangi kaho bhat kayun so joojh machae ho.
Ayur kadaach koyu hath than kae jayu lari hae tayu jeet naa aae hae.
Taa te naa dhaaye dhaso pur mae bidhanaa joyu lekh
likhiyo soyu haav hae. (1954).

Here the chapter on Krishnavatar dealing with the episode of Jarasandh being made captive and then pardoning him in the Bachittar Natak Granth is completed.

Chopaiee

On hearing about the victory of Sri Krishna, all the Yadavas were moving around with joy and pride, but about the Raja being let off by him was not liked by them and they nodded their heads, saying that this was very bad on his part. (1952)

Swaiyya'

"O Krishna! You have behaved childishly (like in-experienced boys). Such an enemy, most powerful, was in your clutches. Previously you had let him go through your mercy, but he had forced you to leave the town, and you had been rewarded for you kindness. O Krishna! Even an (illiterate) in experienced person would not act like this, as you have behaved. "Saying this, they would nod their head (shake it in displeasure). "Now you had not let him off, but had invited (sent) him to come back with a greater force again to attack us." (1953)

Some would say, "Let us go to Mathura while some others would say that the Raja was coming back with a great army." The poet Siam has stated (that the Yadavas were pondering) who would dare to oppose him like a warrior? If someone were to fight against him through obstinacy or perseverance, then he would not be able to (win) gain victory against him. So it is not worthwhile going back to the town. Whatever has been written by the Lord in our luck, has to happen! (nothing could be done now). (1954)

ਛਾਡਿਓ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਮਨਿ ਜਾਦਵ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ।
 ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਬਸੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਐਸੇ ਚਲੇ ਸੁ ਰਰੇ।
 ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰ ਕੀ ਪੁਨਿ ਓਰਿ ਕਉ ਪਾਇ ਧਰੇ।
 ਅਤਿ ਹੀ ਹੈ ਡਰੇ ਬਲਵੰਤ ਖਰੇ ਬਿਨੁ ਆਯੁਧ ਹੀ ਸਭ ਮਾਰਿ ਮਰੇ॥ ੧੯੫੫॥

Chhadibo bhoopati ko sun kae sabh hi mani jaadav traas bhare.
 Nidhi neer ke bheetar jaaye base mukh te sabh aaise chale su rare.
 inhunn nahi sayaaam kahae apune pur ki puni ori kayu paaye dhare.

Ati hi hae dare balvant khare inu aayudh hi sabh
 maari mare. (1955)

ਸਿੰਧੁ ਪੈ ਜਾਇ ਖਰੇ ਭਏ ਸਯਾਮ ਜੁ ਸਿੰਧੁ ਹੂੰ ਤੇ ਸੁ ਕਛੂ ਕਰ ਚਾਹਿਯੋ।
 ਛੋਰੁ ਕਹਿਯੋ ਭੂਅ ਛੋਰਿ ਦਈ ਤਨ ਕੈ ਧਨੁ ਕੋ ਜਿਹ ਲਉ ਸਰ ਬਾਹਿਯੋ।
 ਕੰਚਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੈ ਦੀਏ ਤਯਾਰ ਭਲੇ ਕਿਨਹੂੰ ਤਿਨ ਕਉ ਨ ਅਚਾਹਿਯੋ।
 ਐਸੇ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨਿ ਤੈ ਪ੍ਰਭ ਜੁ ਸਭ ਕੋ ਦੁਖ ਦਾਹਿਯੋ॥ ੧੯੫੬॥

Sindhu pae jaaye khare bhaye sayaaam ju sindhu hunn te
 su kachhu kar chaahiyo.

Chhoru kahiyo bhuye chhori dayi tann kae dhanu ko jeh
 kayu sar baahiyo.

Kanchan ke greh kae diye tayaar bhale kinhun tinn kayu
 naa achaahiyo.

Aaise kahae sabh hi apne mani tae prabh ju sabh ko
 dukh daahiyo. (1956)

ਜੋ ਸਨਦਾਇਕ ਕੈ ਰਹੇ ਸੇਵ ਘਨੀ ਤਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ।
 ਪੂਜਤ ਹੈ ਬਹੁਤ ਹਿਤ ਕੈ ਤਿਹ ਕਉ ਪੁਨਿ ਪਾਹਨ ਮੈ ਸਚ ਪਾਏ।
 ਅਉਰ ਘਨਿਯੋ ਮਿਲਿ ਬੇਦਨ ਕੇ ਮਤ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਠਹਰਾਏ।
 ਤੇ ਕਹੈ ਈਹਾ ਹੀ ਹੈ ਪ੍ਰਭ ਜੁ ਜਬ ਕੰਚਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸਯਾਮ ਬਨਾਏ॥ ੧੯੫੭॥

Jo sankaadik kae rahe sev ghani tinn ke hari haathi naa aaye.
 Poojat hae bahute hitt kae teh kayu puni paahan mae sach paaye.
 Ayur ghaniyo mili bedan ke mat mae kabi sayaaam kahe thehraaye.

Te kahae ihaa hi hae prabh ju jab kanchan ke greh
 sayaami banaaye. (1957)

On hearing about the Raja being let off, all the Yadavas were filled with a certain fear in the mind. All had gone to abide in the ocean. (they had gone to the island of Dwarka to live there) and were all uttering these words. The poet Siam has stated that none had then stepped towards the town (Mathura). Even the mighty warriors were feeling frightened. It appeared as if all of them, (being without the weapons) were feeling that they were about to face death without being struck with weapons (without waging war). (1955)

Sri Krishna stood at the shores of the ocean and was asking for some fun from it. With his bow, he shot an arrow and said, you leave that area and ocean shifted backwards." Then someone had erected palatial buildings (golden houses) for them. Who would not like them? All were thinking in their minds that Sri Krishna had (ended) brought an end to all their miseries (afflictions) now. (1956)

Even men like Sankadik, who had been serving him since long, had not gained the acceptance of the Lord, (Sri Krishna) what have all those persons gained, who had been worshipping his statues? Have they realized the true form of Lord? The poet Siam has stated that most of the people had imagined the Lord to be abiding in the chanting of Vedic hymns (mantras). When Sri Krishna had arranged for certain (construction) of houses of gold, then all were saying that the Lord was abiding there only" (Sri Krishna was himself the Lord Almighty). (1957)

ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਸੋ ਮੁਸਕਾਇ ਹਲੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
 ਯਾ ਕੋ ਲਹਿਯੋ ਨ ਕਛੂ ਤੁਮ ਭੇਦ ਅਰੇ ਇਹ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਸਵਾਰਿਯੋ।
 ਯਾ ਹੀ ਹਨਿਯੋ ਦਸਕੰਧ ਮੁਰਾਰਿ ਸੁਬਾਹ ਇਹੀ ਬਕ ਕੋ ਮੁਖ ਫਾਰਿਯੋ।
 ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਅਰਿ ਦਾਨਵ ਸੰਗ ਬਲੀ ਇਹ ਏਕ ਗਦਾ ਹੀ ਸੋ ਮਾਰਿਯੋ॥ ੧੯੫੮॥

Sayaam bhanae sabh sooran so muskaaye hali ehh bhaati uchaariyo.
 Yaa ko lahiyo naa kachhu tum bhed are ehh chaudeh lok savaariyo.
 Yaa hi haniyo daskandh muraari subaah ihi bak ko mukh phhariyo.
 Aayur suno ari daanav sang bali ehh ek gadaa hi
 so maariyo. (1958)

ਹਜਾਰ ਹੀ ਬਰਖ ਇਹੀ ਲਰਿ ਕੈ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਕੇ ਘਟਿ ਤੇ ਜੀਉ ਕਾਢਿਯੋ।
 ਅਉਰ ਜਬੈ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਮਥਿਓ ਤਬ ਦੇਵਨ ਰਛ ਕਰੀ ਸੁਖ ਬਾਢਿਯੋ।
 ਰਾਵਨ ਏਹੀ ਹਨਿਓ ਰਨ ਮੈ ਹਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਗਾਢਿਯੋ।
 ਅਉਰ ਘਨੀ ਹਮ ਉਪਰਿ ਭੀਰ ਪਰੀ ਤੁ ਰਹਿਓ ਰਨ ਖੰਭ ਸੋ ਠਾਢਿਯੋ॥ ੧੯੫੯॥

Hajaar hi barkh ihi lari kae madhu kaetabh ke ghati te jiyu kaadiyo.
 Ayur jabae nidhi neer mathiyo tab devan rachh kari sukh baadiyo.
 Raavan aehi haniyo rann mae hani kae tehkh ke urr mae sar gaadiyo.
 Ayur ghani ham upar bheer pari tu rahiyo rann khanbh
 so thaadiyo. (1959)

ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਮਨ ਲਾਇ ਸਬੈ ਤੁਮਰੇ ਹਿਤ ਕੰਸ ਸੋ ਭੂਪ ਪਛਾਰਿਓ।
 ਅਉਰ ਹਨੇ ਤਿਹ ਬਾਜ ਘਨੇ ਗਜ ਮਾਨਹੁ ਮੂਲ ਦੈ ਰੂਪ ਉਖਾਰਿਓ।
 ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਹਮ ਪੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਰਿ ਆਇ ਹੁਤੇ ਸੁ ਸਭੈ ਇਹ ਮਾਰਿਓ।
 ਮਾਟੀ ਕੇ ਧਾਮ ਤੁਮੈ ਛਡਵਾਇ ਕੈ ਕੰਚਨ ਕੇ ਅਬ ਧਾਰਮ ਸਵਾਰਿਓ॥ ੧੯੬੦॥

Ayur suno mann laaye sabae tumre hitt kans so
 bhoop pachhariyo.
 Ayur hane tehkh baaj ghane gaj maanoh mool dae
 roop ukhaariyo.
 Ayur jite ham pae mili kae aria aye hute su sabhae ehh maariyo.
 Maati ke dhaam tumae chhadvaaye kae kanchan ke ab
 dhaam savaariyo. (1960)

The poet Siam has stated that all the warriors were saying these words with great joy and admiration. "O Men! No one had found the secret of this Krishna! Infact, he had only created all the fourteen worlds (Universe). He alone, in the form of Ram, had killed Ravana, the demon Mur, and Subakan and had torn the mouth of demon 'Bak'. Listen to some more news! He had killed the demon Sankh with one strike of his mace alone." (1958)

"He had fought for thousands of years against Madh and Ketab, and had taken life out of their bodies (killed them). When the ocean Chheer was churned, then he alone had protected the interest of the gods and brought much comfort and tranquillity to them. He alone had killed Ravana by (fixing) striking an arrow at his chest. Moreover when we were surrounded by great sufferings, then also he was standing like a rock in the battle field (he was standing firm)." (1959)

"Moreover, listen with great attention that even a king like Kansa was destroyed for our sake and protection. He had killed many horses and elephants (of enemy) as if he had uprooted the trees from their roots. Moreover, all the enemies who had attacked us, had been killed by him alone. Finally leaving aside our houses, built with mud, were now constructed with gold by him. (1960)

ਯੋ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਤਉ ਸਬ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਸਚੁ ਆਯੋ।
ਯਾਹੀ ਹਨਿਓ ਬਕ ਅਉਰ ਅਘਾਸੁਰ ਯਾਹੀ ਚੰਡੂਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਘਾਯੋ।
ਕੰਸ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਨ ਜੀਤ ਸਕਿਓ ਇਨ ਸੋ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਾਯੋ।
ਕੰਚਨ ਕੇ ਅਬ ਧਾਮ ਦੀਏ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯੋ॥ ੧੯੬੧॥

Yo jab baen kahe muslidhari tayu sab ke mann mae sachu aayo.
Yaahi haniyo bak ayur aghaasur yaahi chandoor bhali bidhi ghaayo.
Kans te indar naa jeet sakiyo inn so gahi kesan te patkaayo.
Kanchan ke ab dhaam diye kari sri brijnaath sahi prabhu paayo. (1961)

ਐਸੇ ਹੀ ਦਿਵਸ ਬਤੀਤ ਕੀਏ ਸੁਖੁ ਸੋ ਦੁਖੁ ਪੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਪਾਯੋ।
ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਬਨੇ ਸਭ ਕੇ ਸੁ ਨਿਹਾਰਿ ਜਿਨੈ ਸਿਵ ਸੋ ਲਲਚਾਯੋ।
ਇੰਦ੍ਰ ਤਯਾਗ ਕੈ ਇੰਦ੍ਰਪੁਰੀ ਸਭ ਦੇਵਨ ਲੈ ਤਿਨ ਦੇਖਨ ਆਯੋ।
ਦੁਆਰਵਤੀ ਹੁ ਕੋ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਰਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਬਿਓਤ ਬਨਾਯੋ॥ ੧੯੬੨॥

Aaise hi divas bateet kiye sukh so dukh pae kinhun nahi paayo.
Kanchan dhaam bane sabh ke su nihaari jinae siv so lalchaayo.
Indar tayaag kae indripuri sabh devan lae tinn dekhan aayo.
Duaaravti huu ko sayaam bhanae jaduraaye bhali bidhi
biyot banaayo. (1962)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਦੁਆਰਕ ਪੁਰੀ ਬਨਾਈਥੋ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ।**

ਅਬ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਬਯਾਹ

ਦੋਹਰਾ

ਐਸੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਤੀਤ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਕੀਏ ਸੁਖੁ ਮਾਨਿ।
ਤਬ ਲਗ ਰੇਵਤ ਭੂਪ ਇਕ ਹਲੀ ਪਾਇ ਗਹੇ ਆਨਿ॥ ੧੯੬੩॥

**Itt Sri Dasam sakandhe puraane bachitar naatak granthe
krisnaavatare duarak puri banaaibo dhayaae samapat.**

AbBalibhadar Bayaah

Dohra

Aaise krisan bateet bahu divas kiye sukh maani.
Tab lag revat bhoop ikk hali paaye gahe aani. (1963)

When Balram said these words, then all were convinced in their minds, that he had killed the demons like Bak and Agh including the mighty warrior Chandoor, who was also mauled and killed by him. Even Indra was unable to gain victory over Kansa, but Krishna had thrown him down on the ground by holding him with his hair. Now he had got constructed our houses of gold. All were saying that in the form of Sri Krishna they had attained the Lord Almighty himself. (1961)

The days were passing in perfect peace and tranquillity and no one was undergoing any suffering. All have got houses of gold, so even Shiva was feeling tempted to have such a house. Leaving Indrapuri, Indra alongwith all other gods, had come down to see these beautiful houses. The poet Siam has stated that Sri Krishna had got Dwarka puri designed specially in a particular position. (1962)

Here the chapter on construction of Dwarkapuri from Dasam Sakand puran dealing with the episode of Krishnavtar from Bachittar Natak is completed.

Now the episode of the marriage of Balbhadar begins.

Couplet

In this manner Sri Krishna had spent many days in peace and comfort, when a Raja Revat came and bowed to Balram, catching hold of his feet. (1963)

ਨਾਮ ਰੇਵਤੀ ਜਾਹਿ ਕੋ ਮਮ ਕਨਿਆ ਕੋ ਨਾਮ।
ਕਹਿਯੋ ਭੂਪ ਤਿਹ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਤਾਹਿ ਬਰੋ ਬਲਿਰਾਮ ॥ ੧੯੬੪ ॥

Naam revati jaahi ko mam kaniyaa ko naam.
Kahiyo bhoop tehh prasani haav taahi baro baliraam. (1964)

ਸਵੈਯਾ

ਭੂਪ ਕੀ ਯੋ ਸੁਨ ਕੇ ਬਤੀਯਾ ਬਲਿਰਾਮ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
ਬਯਾਹ ਕੋ ਜੋਰਿ ਸਮਾਜ ਸਬੈ ਤਿਹ ਬਯਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਤਬੈ ਉਠਿ ਧਾਯੋ।
ਬਯਾਹ ਕੀਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ਘਨੋ ਬਹੁ ਬਿਪਨ ਲੋਕਨ ਦਾਨ ਦਿਵਾਯੋ।
ਐਸੇ ਬਯਾਹ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਇ ਕੈ ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ॥ ੧੯੬੫॥

Swaiyya

Bhoop ki yo sun ke batiyaa baliraam ghano chitt mae sukh paayo.
Bayaah ko jori samaaj sabae the bayaah ke kaaj tabae uthi dhaayo.
Bayaah kiyo sukh paaye ghano bahu bipan lokan daan divaayo.
Asie bayaah hulas badaaye kae sayaam bhanae apne
greh aayo..(1965)

ਚੌਪਈ

ਜਬ ਜੀਅ ਤ੍ਰੀਅ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ। ਛੋਟੇ ਹਮ ਇਹ ਬਡੀ ਬਿਚਾਰਿਓ।
ਤਿਹ ਕੇ ਹਲੁ ਲੈ ਕੰਧਹਿ ਧਰਿਓ। ਮਨ ਭਾਵਤ ਤਾ ਕੋ ਤਨੁ ਕਰਿਓ॥ ੧੯੬੬॥

Chopaiee

Jab piye treye ki ori nihaariyo. Chhote ham ehh badi bichaariyo.
Tehh ke halu lae kandeh dhariyo. Mann bhaavat taa ko tanu kariyo. (1966)

ਦੋਹਰਾ

ਬਯਾਹ ਭਯੋ ਬਲਿਦੇਵ ਕੋ ਨਾਮੁ ਰੇਵਤੀ ਸੰਗਿ।
ਸੁ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ॥ ੧੯੬੭॥

Dohra

Bayaah bhayo balidev ko naamu revti sang.
Su kabi sayaam pooran bhayo tab hi katha parsang. (1967)

Then Raja said with great joy that he had a daughter called Revti by name. O Balram! Please marry my daughter! (1964)

Swaiyya'

On hearing such words from Raja Revat Balram felt delighted at heart, and he started for marrying her by making all preparations. He got married and felt very happy and gave many gifts (alms) to brahmins. The poet Siam has stated that Balram came home with great joy after the marriage. (1965)

Chopaiee

When the husband (Balram) looked at his wife, then he thought to himself that he was short (in height) while she was rather tall. So he took up his hoe on the shoulders and moulded the body of Revti as per his own choice (requirement). (1966)

Couplet

So Balram got married to the goddess called Revti. The poet Siam has stated that then his episode was completed. (1967)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਬਿਆਹ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤੰ।

ਅਬ ਰੁਕਮਿਨਿ ਬਯਾਹ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਬਲਿਰਾਮ ਕੋ ਬਯਾਹ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨਰ ਨਾਰਿ ਤਬੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ।

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਬਯਾਹ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੀਅਰਾ ਲਲਚਾਯੋ।

ਭੀਖਮ ਬਯਾਹ ਉਤੇ ਦੁਹਤਾ ਕੋ ਰਚਿਓ ਅਪਨੋ ਸਭ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ।

ਮਾਨਹੁ ਆਪਨੇ ਬਯਾਹਿ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਬਯੋਤ ਬਨਾਯੋ॥ ੧੯੬੮॥

**Itt Sri Bachitar natak garnthe krisnaavatare balibhadar biyaah
baranan samapatan.**

Ath Rukmani Bayaah Kathan

Swaiyya

Baliraam ko bayaah bhayo jab hi mili kae nar naari tabae sukh paayo.

Sri Brijnaath ke bayaah ko kabi sayaam kahae jeeyaraa lalchaayo.

Bheekham bayaah ute duhtaa ko rachiyo apno sabh saen bulaayo.

Maanoh aapne bayaahahi ko jadubeer bhali bidhi

bayot banaayo. (1968)

ਭੀਖਮ ਭੂਪ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਦੁਹਤਾ ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਦੀਜੈ।

ਯਾ ਤੇ ਭਲੇ ਨ ਕਛੂ ਕਹੂੰ ਹੈ ਹਮ ਸਯਾਮ ਲਹੈ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੀਜੈ।

ਤਉ ਲਗਿ ਆਇ ਗਯੋ ਰੁਕਮੀ ਰਿਸਿ ਬੋਲ ਉਠਿਯੋ ਸੁ ਪਿਤਾ ਕਸ ਦੀਜੈ।

ਜਾ ਕੁਲ ਕੀ ਨ ਬਿਹਾਵਤ ਹੈ ਹਮ ਤਾ ਦੁਹਿਤਾ ਦੈ ਕਹਾ ਜਗੁ ਜੀਜੈ॥ ੧੯੬੯॥

Bheekham bhoop bichaar kiyo duhtaa ehh Sri

Jadubeer ko dijae.

Yaa te bhale naa kachhu kahunn hae ham sayaam lahae

jag mae jasu lijae.

Tayu lagi aaye gayo rukmee riss bol uthiyo

su pitaa kas kijae.

Jaa kul ki naa bihaavat hae ham taa duhita dae

kahaa jagu jijae. (1969)

**Here the chapter on the marriage of Balbhadar forming part of
Krishnavtar in Bachittar Natak is completed.
Now the marriage of Rukmani episode begins.**

Swaiyya'

When Balram got married, then all men and women felt happy. The poet Siam has stated that then Sri Krishna was keenly interested in getting married. On the other side Bhikham (Raja Bhishmak) had organised the marriage of his daughter and called the whole army at his command (called all his relatives for the function). It seemed that Sri Krishna had made proper arrangements for his marriage. (1968)

Raja Bhikham had thought of marrying his daughter to Sri Krishna, as there was no other better function then this, that they could look upon Sri Krishna as their son-in-law, thus winning acclaim in the world. In the meantime his son (Bhisham's). Rukhmi came there and getting enraged said, "O dear father! What are you going to do? The girl from such a caste was not acceptable to us, and now by giving our daughter into the Yadava clan, how will we survive with dignity in the world?" (1969)

ਰਕਮੀ ਬਾਚ ਨਿਪ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਹੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਚੰਦੇਰੀ ਮੈ ਬੀਰ ਸੁ ਤਾਹਿ ਬਿਯਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਬੁਲਈਯੈ।
ਗੂਜਰ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਦੈ ਦੁਹਿਤਾ ਜਗ ਮੈ ਸੰਗ ਲਾਜਨੁ ਕੇ ਮਰਿ ਜਈਯੈ।
ਸ੍ਰੇਸਟ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਭਲੋ ਦਿਜ ਤਾਹੀ ਤੇ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਪਠਈਯੈ।
ਬਯਾਹ ਕੀ ਜੋ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਲਿਖੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੋਊ ਕੈ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਕਉ ਦਈਯੈ॥ ੧੯੭੦॥

Rakmi Baach Nirap So

Swaiyya

Hae sisupaal chanderi mae beer su taahi biyaah ke kaaj buliyae.
Goojar ko kahiyo dae duhitaa jag mae sang laajan ke mari jaiyae.
Saresat ek bulaaye bhalo dij taahi ke liyaavan
kaaj pathiyae.
Bayaah ki jo bidhi bed likhi duhitaa soyu kae bidhi
taahi kayu daiyae. (1970)

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਤ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਨਿਪ ਬਾਮਨ ਤਾਹੀ ਕੋ ਲੈਨ ਪਠਾਯੋ।
ਦੈ ਦਿਜ ਸੀਸ ਚਲਿਓ ਉਤ ਕੋ ਦੁਹਿਤਾ ਇਤ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ।
ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਕਬ ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਤਿਨਿ ਨੈਨਨ ਤੇ ਅਤਿ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ।
ਮਾਨਹੁ ਆਸਹਿ ਕੀ ਕਟਿਗੀ ਜਰ ਸੁੰਦਰ ਰੂਖ ਸੁ ਹੈ ਮੁਰਝਾਯੋ॥ ੧੯੭੧॥

Yo suni kae sut ki batiyaa nirap baaman taahi ko laen pathaayo.
Dae dij sees chaliyo utt ko duhitaa itt bhoopati ki suni paayo.
Sees dhunae kab sayaam bhanae tini naenan te
ati neer bahaayo.
Maanoh aaseh ki katigi jar sundar rookh su hae
murjhaayo. (1971)

Rukmi told the Raja- Swaiyya'

There was a warrior by the name Shishupal in the town of Chanderi, so call him for managing the affairs of the marriage. Then he said, "By giving our daughter to (Krishna) the milkman, we will die due to our shameful behaviour. Call one good and virtuous Brahmin and send him to bring Shishupal. Give away the daughter as per Vedas to him (Shishupal) and perform the marriage according to Vedic rites. (1970)

On hearing the son's talk, the Raja sent a brahmin to call Shishupal there. The brahmin, giving his benedictions, proceeded to call the warriors. This talk was heard by the Raja's daughter (Rukmani) also. The poet Siam has stated that Rukmani was showing her opposition by striking her head, and tears were flowing from her eyes. It appeared as if she had lost all hopes (from its roots) and the tree of marriage had withered away. (1971)

ਰੁਕਮਿਨੀ ਬਾਚ ਸਖੀਅਨ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਸੰਗ ਸਹੇਲਿਨ ਬੋਲਤ ਹੀ ਸਜਨੀ ਪ੍ਰਨ ਏਕ ਅਬੈ ਕਰਿ ਹਉ।
ਕਿਤੇ ਜੋਗਨਿ ਭੇਸ ਕਰੋ ਤਜ ਦੇਸ ਨਹੀ ਬਿਰਹਾਗਿਨ ਸੋ ਜਰਿ ਹਉ।
ਮੋਰ ਪਿਤਾ ਹਠ ਜਿਉ ਕਰ ਹੈ ਤੁ ਬਿਸੇਖ ਬਿਖ ਖਾ ਮਰਿ ਹਉ।
ਦੁਹਿਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਕਹਿਓ ਨ ਤਿਹ ਕਉ ਬਰਿ ਹੋ ਤੁ ਸਯਾਮ ਹੀ ਕੋ ਬਰਿ ਹਉ॥ ੧੯੭੨॥

Rukmani Baach Sakhiyan So

Swaiyya

Sang sahelin bolat bhi sajni pran ek abae kari hayu. .
Kito jogin bhes karo taj des nahi birhaagin so jari hayu.
Mor pitaa hath jiyu kar hae tu bisekh kahiyo bikh kha mari hayu.
Duhitaa nirap ki kahiyo naa tehh kayu bari ho tu sayaam
hi ko bari hayu. (1972)

ਦੋਹਰਾ

ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੀ ਮਨ ਬਿਖੈ ਕਰਿ ਹੋ ਏਕ ਉਪਾਇ।
ਪਤੀਆ ਦੈ ਕੋਊ ਭੇਜ ਹੋ ਪ੍ਰਭ ਦੈ ਹੈ ਸੁਧਿ ਜਾਇ॥ ੧੯੭੩॥

Dohra

Ayur bichaari mann bikhae kari ho ek upaaye.
Patiyaa dae koyu bhej ho prabh dae hae sudhi jaaye. (1973)

ਦੋਹਰਾ

ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਕਰਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਇਕ ਦਿਜ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ।
ਬਹੁ ਧਨੁ ਦੈ ਤਾ ਕੋ ਕਹਿਓ ਪ੍ਰਭ ਦੇ ਪਤੀਆ ਜਾਇ॥ ੧੯੭੪॥
Ehh chintaa kari chitt bikhae ikk dij layo bulaaye.
Bahu dhanu dae taa ko kahiyo prabh de patiyaa jaaye. (1974)

Rukmani tells her friends -

Swaiyya'

She said to her friends, "O friends! I am vowing for one promise (making one vow) that I will leave my country in the garb of a Yogan (ascetic female) or I will burn myself in the fire of separation. If my father continues to be obstinate, then I shall consume poison and give away my life. I am making this very clear. The Raja's daughter said, "I will not marry that man, Shishupal; but if I marry, then I shall marry only Sri Krishna. (1972)

Couplet

I have thought of another thing in my mind and I will take another step and send a letter to Sri Krishna, informing him about this position, through some messenger. (1973)

Couplet

On considering this point, she sent for a brahmin and giving him lot of wealth told him, that this letter be delivered to Sri Krishna. (1974)

ਰੁਕਮਿਨੀ ਪਾਤੀ ਪਠੀ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਿ

ਸਵੈਯਾ

ਲੋਚਨ ਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜਿਨਿ ਬਾਚਤ ਹੀ ਪਤੀਆ ਉਠਿ ਧਾਵਹੁ।
ਆਵਤੁ ਹੈ ਸਿਸਪਾਲ ਇਤੈ ਮੁਹਿ ਬਯਾਹਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਢੀਲ ਨ ਲਾਵਹੁ।
ਮਾਰਿ ਇਨੈ ਮੁਹਿ ਜੀਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚਲੇ ਦੁਰਵਰਤੀ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਪਾਵਹੁ।
ਮੇਰੀ ਦਸਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਪੰਖਨ ਆਵਹੁ॥ ੧੯੭੫॥

Rukmani Paati Pathi Kaan Prati

Swaiyya

Lochan chaaru bichaa karo jinni baachat hi patiyaa uthi dhaavoh.
Aavat hae sispaal itae muhi bayaahan kayu prabh dheel naa laavoh.
Maari inae muhi jeeti prabhu chalo davaravati jag mae jasu paavoh.
Mori dasaa suni kae sabh yo kabi sayaam kahae kari
pankhan aavoh. (1975)

ਹੇ ਪਤ ਚਉਦਹਿ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸੁਨੀਐ ਚਿਤ ਦੈ ਜੁ ਸੰਦੇਸ ਕਹੈ ਹੈ।
ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਸੁ ਅਹੰ ਅਰੁ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਿਓ ਸਭ ਆਤਮੇ ਤੀਨ ਬਹੇ ਹੈ।
ਯੋ ਸੁਨੀਐ ਤਿਪੁਰਾਰਿ ਤੇ ਆਦਿਕ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਕਬ ਹੂੰ ਨ ਚਹੇ ਹੈ।
ਬਾਚਤ ਹੀ ਪਤੀਯਾ ਉਠਿ ਆਵਹੁ ਜੁ ਬਯਾਹ ਬਿਖੈ ਦੀਨ ਤੀਨ ਰਹੇ ਹੈ॥ ੧੯੭੬॥

He pati chayudeh lokan ke suniyae chitt dae su sandes kahe hae.
Tere bina su ahn aru krodh badiyo sabh aatme teen bahe hae.
Yo suniyae tipuraari te aadik chitt bikhae kab hunn
naa chahe hae.

Baachat hi patiyaa uthi aavoh ju bayaah bikhae din
teen rahe hae. (1976)

ਦੋਹਰਾ

ਤੀਨ ਬਯਾਹੁ ਮੈ ਦਿਨ ਰਹੇ ਇਉ ਕਹੀਐ ਦਿਜ ਗਾਥ।
ਤਜਿ ਬਿਲੰਬ ਆਵਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪਤੀਆ ਪੜਿ ਦਿਜ ਸਾਥ॥ ੧੯੭੭॥

Dohra

Teen bayaah mae din rahe iyu kahiyae dij gaath.
Taji bilanb aavoh prabhu patiyaa padi dij saath. (1977)

Rukmani sent a letter to Sri Krishna.

Swaiyya'

O lotus-eyed beloved! Do not think about anything (without delay) and start immediately on reading my letter. Shishupal is coming to marry me, so O krishna! Do not delay at all!

O Lord! Come and win me over, by killing them and take me to Dwarka and thus by doing so, win the praises of the world. The poet Siam has said that on hearing my predicament (Rukmani's) from the brahmin, come immediately (by taking wings). (1975)

O Lord of the Universe (of fourteen worlds)? Listen to my message with full attention, which I am sending. In your absence, all the men are filled with rage, egotism and pride and their souls are controlled by the three-pronged (Maya) worldly falsehood. Moreover, listen to me that I have never thought of even Shiva (gods like Shiva) in my mind! So on reading this letter, come immediately. O my love! There are only three days left in my marriage. (1976)

Couplet

O Balram! Go and tell him "that there are only three days left in the marriage. O Lord! Without any further delay, on reading this letter, come along with the brahmin. (1977)

ਸਵੈਯਾ

ਅਉ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਯੋ ਕਹੀਯੋ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਦੇਖਿ ਨਿਸਾ ਡਰੁ ਆਵੈ।
ਬਾਰ ਹੀ ਬਾਰ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹੈ ਤਨ ਤਿਆਗਿ ਕਹਿਯੋ ਜੀਅ ਮੋਰ ਪਰਾਵੈ।
ਪ੍ਰਾਚੀ ਪ੍ਰਤਛ ਭਯੋ ਸਸਿ ਪੂਰਨ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਅਤਿਸੈ ਕਰਿ ਤਾਵੈ।
ਮੈਨ ਮਨੋ ਮੁਖ ਆਰੁਨ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਆਇ ਹਮੋ ਡਰ ਪਾਵੈ॥ ੧੯੭੮॥

Swaiyya

Ayu jadubeer so yo kahiyo tumre bin dekhi nisaa daru aavae.
Baar hi baar ati aatur haav tann tiyaag kahiyo jiye mor parave.
Praachi partachh bhayo sasi pooran so ham ko atisae kari taavae.
Maen mano mukh aarun kae tumre bin aaye hamo
darr paave. (1978)

ਲਾਗਿ ਰਹਿਓ ਤੁਹਿ ਓਰਹਿ ਸਯਾਮ ਜੂ ਮੈ ਇਹ ਬੇਰ ਘਨੀ ਹਟ ਕੇ।
ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਕੀ ਬੰਕ ਬਿਲੋਕਨ ਫਾਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੁ ਨਹੀ ਛੁਟਕੇ।
ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਮੁਰਾਏ ਮੁਰੈ ਹਮਰੇ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤਿ ਹੇਰਨ ਹੀ ਅਟਕੇ।
ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਸੰਗਿ ਲਾਜ ਕੇ ਆਜ ਭਏ ਦੋਊ ਨੈਨ ਬਟਾ ਨਟ ਕੇ॥ ੧੯੭੯॥

Laagi rahiyo tuhi oreh sayaam ju mae ehh ber ghani hat ke.
Ghani sayaam ki bank bilokan phaas ke sang phase su nahi chhutke.
Nahi naek muraaye murae hamre tuhi moorati heran hi atke.
Kabi sayaam bhane sangi laaj ke aaj bhaye doyu naen
bataa nat ke. (1979)

ਸਾਜ ਦਯੋ ਰਥ ਬਾਮਨ ਕੇ ਬਹੁਤੈ ਧਨੁ ਦੈ ਤਿਹ ਚਿਤ ਬਢਾਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਪਠਿਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨ ਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
ਯੋ ਸੋਊ ਲੈ ਪਤੀਯਾ ਕੋ ਚਲਿਯੋ ਸੁ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਥਾ ਕਹਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ।
ਮਾਨਹੁ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਹੂੰ ਤੇ ਸੁ ਸਿਤਾਬ ਦੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਪੈ ਆਯੋ॥ ੧੯੮੦॥

Saaj dayo rath baaman ko bahutae dhanu dae teh chitt badaayo.
Sri brijnaath liyaavan kaaj pathiyo chitt mae tinn hunn sukh paayo.
Yo soyu lae patiyaa ko chaliyo su parbandh kathaa kahi sayaam sunaayo.
Maanoh payun ke gayun hunn te su sitaab dae sri
jadubeer pae aayo. (1980)

Swaiyya'

(O Brahmin!) Please tell Sri Krishna that without seeing him. I feel frightened at night. Being helpless my soul will leave my body (I will die). The moon appearing from the East, the full moon appearing from the East, the full moon, is causing me great (burning) jealousy or suffering. It appears that the god of love (Kamdev) with red eyes was frightening me in your absence." (1978)

"O Sri Krishna! My eyes are fixed at (your arrival) you. I have tried to divert them, but they do not agree. Once these eyes are entangled with the tilted eyes of Sri Krishna, then these eyes cannot be detached (disentangled). In spite of my best efforts, these eyes cannot be diverted, so without having a glance of your face, these eyes cannot be satisfied." The poet Siam has stated that due to my modesty, both my eyes have become like the battle of the magician (juggler) and are stationary." (1979)

Rukmani gave a decorated chariot to the brahmin and by giving him lot of wealth, satiated him fully. Thus the brahmin was sent for bringing Sri Krishna, alongwith him." The brahmin was also very much delighted at heart, and left alongwith the letter. The poet Siam has stated this episode with great interest. It appears that the brahmin reached at Krishna-place soon with the speed of wind. (1980)

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਬਾਸ ਜਹਾ ਸੁ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪੁਰੀ ਅਤਿ ਨੀਕੀ।
 ਬਜ੍ਯ ਖਚੇ ਅਰੁ ਲਾਲ ਜਵਾਹਿਰ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਮਨੀ ਕੀ।
 ਕਉਨ ਸਰਾਹ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੀ ਤੁਮ ਹੀ ਨਾ ਕਹੋ ਐਸੀ ਬੁਧਿ ਕਿਸ ਕੀ।
 ਸੇਸ ਨਿਸੇਸ ਜਲੇਸ ਕੀ ਅਉਸ ਸੁਰੇ। ਪੁਰੀ ਜਿਹ ਅਗ੍ਯ ਫੀਕੀ॥ ੧੯੮੧॥

Sri Brijnaath ko baas jahaa su kahae kabi sayaam puri ati niki.
 Bajar khache aru laal javaahir joti jagae ati hi su mani ki.
 Kayun saraah karae tehh kit um hi na kaho aaisi bhudi kisi ki.
 Ses nises jales ki ayur sures puri jeh agraj phiki.1981.

ਦੋਹਰਾ

ਐਸੀ ਪੁਰੀ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਹਰਖ ਬਢਾਇ।
 ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਹਾ ਤਹਿ ਦਿ ਪਹੁਚਿਓ ਜਾਇ॥ ੧੯੮੨॥

Dohra

Aaisi puri nihaar kae ati chiti harakh badaaye.
 Sri Brijpati ko greh jahaa tahi dij pahuchiyo jaaye. (1982)

ਸਵੈਯਾ

ਦੇਖਤ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਦਿਜੋਤਮ ਠਾਢ ਭਯੋ ਉਠਿ ਆਗੇ ਬੁਲਾਯੋ।
 ਲੈ ਦਿਜ ਆਗੈ ਧਰੀ ਪਤੀਆ ਤਿਹ ਬਾਚਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
 ਸਯੰਦਨ ਸਾਜਿ ਚੜਿਓ ਅਪੁਨੇ ਸੋਊ ਸੰਗਿ ਲਯੋ ਮਨੋ ਪਉਨ ਹੂੰ ਧਾਯੋ।
 ਮਾਨੋ ਛੁਧਾਤਰੁ ਹੋਇ ਅਤਿ ਹੀ ਮ੍ਰਿਗ ਝੁੰਡ ਤਕੈ ਉਠਿ ਕੇਹਰਿ ਆਯੋ। ੧੯੮੩॥

Swaiyya

Dekhat hi brijnaath di jotam thaadh bhayo uthi aage bulaayo.
 Lae dijae aage dhari patiyaa tehh baachat hi prabh ji sukh paayo.
 Sayandan saaj chadiyo apune soyu sang layo mano payun
 haav dhaayo.
 Maano chhudhaataru hoye ati hi mrig jhund takae
 uthi kehar aayo. (1983)

The poet Siam has stated, that the town where Sri Krishna was staying, was very charming. It was studded with diamonds, pearls and emeralds, whose brightness and shine was like the burning lamps. Who could describe their beauty, you tell me, who has got so much cleverness to describe it? Before it the brilliance of Sheshnag, moon, Varuna, (god) and even Indra-puri appears insignificant (would appear pale). (1981)

Couplet

Seeing this beautiful town, and with great joy at heart, the brahmin reached the place, where Sri Krishna was abiding. (1982)

Swaiyya'

On seeing the great brahmin, Sri Krishna stood up and asked him to come closer to him. The Brahmin placed before him the letter in his hand, and on reading it Sri Krishna felt greatly relieved and at ease. After decorating the chariot, and riding it alongwith the brahmin, Sri Krishna left immediately with the speed of wind. It appeared as if a hungry lion, feeling helpless, rushed on seeing a flock of deer. (1983)

ਇਤ ਸਯਾਮ ਜੂ ਸਯੰਦਨ ਸਾਜਿ ਚੜਿਯੋ ਉਤ ਲੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਘਨੋ ਦਲੁ ਆਯੋ।
ਆਵਤ ਸੋ ਇਨ ਹੂੰ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਰ ਦੁਾਰ ਬਜ਼ਾਰ ਜੁ ਥੇ ਸੁ ਬਨਾਯੋ।
ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੀ ਇਤ ਤੇ ਰੁਕਮਾਦਿਕ ਆਗੇ ਤੇ ਲੈਨ ਕਉ ਧਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਹੀ ਭਟਵਾ ਅਪਨੇ ਮਲ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ੧੯੮੪॥

Itt sayaam ju sayandan saaj chadiyo utt lae sisupaal
ghano dalu aayo.

Aavat so inn hunn suni kae pur davaar bajaar ju the su banaayo.
Saen banaaye bhali itt te rukmaadik aage te laen kayu dhaayo.
Sayaam bhanae sabh hi bhatvaa apne mann mae ati
hi sukh paayo. (1984)

ਅਉਰ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਭੇ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੁੰ ਸੁ ਘਨੀ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕੇ।
ਹੇਰਨ ਬਯਾਹ ਰੁਕਮਿਨੀ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ।
ਭੇਰਿ ਘਨੀ ਸਹਨਾਇ ਸਿੰਗੇ ਰਨ ਦੁੰਦਭਿ ਅਉ ਤੁਰੀਹਨ ਬਜੈ ਕੈ।
ਸਯਾਮ ਇਤੇ ਛਪਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਕਾਰਨ ਛੈ ਕੈ॥ ੧੯੮੫॥

Ayur bade nirap aavat bhe chutrang chamun su ghani sang la eke.
Heran bayaah rukmani ko ati hi chitt mae su hulas badae kae.
Bheri ghani sehnaaye singe rann dundbhi ayu turheen bajae kae.
Sayaam ite chhapi aavat bhayo kabi sayaam bhanae tinn
kaaran chhae kae. (1985)

ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜੋਊ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਬਯਾਹ ਕੀ ਸੋ ਦੁਹੂੰ ਕੀਨੀ।
ਮੰਤ੍ਰਨ ਸੋ ਅਭਿਮੰਤ੍ਰਨ ਕੈ ਭੂਅ ਫੇਰਨ ਕੀ ਸੁ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੈ ਲੀਨੀ।
ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਦਿਜ ਸ੍ਰੋਸਟ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦਛਨਾ ਤਿਨ ਦੀਨੀ।
ਬੇਦੀ ਰਚੀ ਭਲੀ ਭਾਤਹ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਬਿਨਾ ਸਭੁ ਲਾਗਤ ਹੀਨੀ॥ ੧੯੮੬॥

Sayaam bhanae joyu bed ke beech likhi bidhi bayaah
ki so duhunn kini.

Mantran so abhimantran kae bhuye pheran ki su pavitar kae lini.
Ayur jite dij saresat hute tinn ko ati hi dachhnaa tinn dini.
Bedi rachi bhali bhaateh so jadubeer binaa sabh
laagat hini. (1986)

From one side Sri Krishna, riding the chariot moved fast, while from the other side Shishupal came alongwith a huge army. Hearing about the arrival of Shishupal the gates of the town and the markets (bazars) were decorated. Then Rukmi, alongwith a well organised army went ahead to receive Shishupal. The poet Siam has stated that all the warriors were very much delighted in their hearts. (1984)

Many other kings, alongwith their multi-coloured armies, also came there, and they had developed great keenness to witness the marriage of Rukmani. They came alongwith great many clarionets, small drums, large drums being sounded alongwith twinkling bells for the big event. The poet Siam has stated that due to their arrival, Sri Krishna had also come there stealthily and without any warning (notice). (1985)

The poet Siam has stated that the preparations for the marriage as per Vedic rites were made from both sides. The altar of marriage was also purified with the Chanting of Vedic hymns (mantras). All the brahmins were also given many gifts in alms; the 'burning fire site was also set up for marriage ceremony, but without Sri Krishna everything appeared fruitless or meaningless. (1986)

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਲੈ ਕਿਹ ਸੰਗਿ ਪੁਰੋਹਿਤ ਦੇਵੀ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੇ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰੇ।
 ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਚੜਵਾਇ ਤਬੈ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਚਲੇ ਤਿਹ ਕੇ ਭਟ ਭਾਰੇ।
 ਯਾ ਬਿਧਿ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਘਨੋ ਮੁਖ ਤੇ ਰੁਕਮੈ ਇਹ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ।
 ਰਾਖੀ ਪ੍ਰਭੂ ਮੋਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਬੰਨਯ ਕਹਿਯੋ ਅਬ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ॥ ੧੯੮੭॥

Tayu hi layu lae keh sang purohit Devi ki pooja ke kaaj sidhaare.
 Sayandan pae chadvaaye tabae tehh pachhe chale tehh ke bhat bhaare.
 Yaa bidhi dekhi partaap ghano mukh te rukmae ehh baen uchaare.
 Raakhi prabhu pati mor bhali bidhi dhanye kahiyo ab
 bhaag hamaare. (1987)

ਚੌਪਈ

ਜਬ ਰੁਕਮਿਨੀ ਤਿਹ ਮੰਦਿਰ ਗਈ। ਦੁਖ ਸੰਗਿ ਬਿਹਬਲ ਅਤਿ ਹੀ ਦਈ।
 ਤਿਨ ਇਵ ਰੋਇ ਸਿਵਾ ਸੰਗਿ ਰਰਿਓ। ਤੁਹਿ ਤੇ ਮੋਹਿ ਇਹੀ ਬਰੁ ਸਰਿਓ॥ ੧੯੮੮॥

Chopaiee

Jab rukmani tehh mandir gayi. Dukh sang bihbal ati hi bhayi.
 Tinn iv roye sivaa sang rariyo. Tuhi te mohi ihi
 baru sariyo. (1988)

ਸਵੈਯਾ

ਦੁਇ ਦਈ ਸਖੀਆ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਲੀਨ ਛੁਰੀ ਕਹਿਓ ਘਾਤ ਕਰੈ ਹਉ।
 ਮੈ ਬਹੁ ਸੇਵ ਸਿਵਾ ਕੀ ਕਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਹੋ ਸੁ ਇਹ ਫਲੁ ਪੈ ਹਉ।
 ਪ੍ਰਾਨਨ ਧਾਮਿ ਪਠੋ ਜਮ ਕੇ ਇਹ ਦੋਹਰੇ ਉਪਰ ਪਾਪ ਚੜੈ ਹਉ।
 ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਰਿਝਵਾਇ ਅਬੈ ਬਰਿਬੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਤੇ ਬਰੁ ਪੈ ਹਉ॥ ੧੯੮੯॥

Swaiyya

Doori dayi sakhiyaa kari kae kari leen chhuri kahiyo ghaat karae hayu.
 Mae bahu sev sivaa ki kari tehh te sabh ho su ihae phal pae hayu.
 Praanan dhaami patho jam ke ehh dehure upar paap chadae hayu.
 Kae ehh ko rijhvaaye abae baribo hari ko ehh te baru
 pae hayu. (1989)

In the meantime the brahmin (prohit) alongwith Rukmani, started for the place of worship of the goddess. Making her ride a chariot, many warriors also followed her, and all moved further. Seeing all the splendour, Rukmi spoke these words, that they were very fortunate, as the Lord Almighty had saved his honour fully. (1987)

Chopaiee

When Rukmani reached the temple, then she felt greatly depressed with grief, and felt restless. She wailed and told the goddess, "O Mother! You had brought this Shishupal only as my spouse? (could not find a better one). (1988)

Swaiyya'

Keeping away from her girl friends and taking a knife in hand, she said, "(Right now) I am going to kill myself. I have served goddess Durga for quite some time, and I am reaping this reward for my services. By killing myself (sending to Yama) I am going to make this temple a sinner for this sin or I am going to placate her and get this blessing of marrying Krishna only from the goddess. (1989)

ਦੇਵੀ ਜੁ ਬਾਚ ਰੁਕਮਿਨੀ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਗਮਾਤ ਪ੍ਰਤਛ ਹੈ ਤਾਹਿ ਕਹਿਓ ਹਸਿ ਐਸੇ।
ਸਯਾਮ ਕੀ ਬਾਮ ਤੈ ਆਪਨੇ ਚਿਤ ਕਰੋ ਦੁਚਿਤਾ ਫੁਨਿ ਰੰਚ ਨ ਕੈਸੇ।
ਜੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਕੇ ਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਨਹਿ ਹੈ ਹੈ ਸੋਊ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਰਚੈ ਸੇ।
ਹੁਇ ਹੈ ਅਵਸਿ ਸੋਊ ਸੁਨਿ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਜੀ ਜੈਸੇ॥ ੧੯੯੦॥

Devi Ju Baach Rukmani So

Swaiyya

Dekh dasaa tehh ki jagmaat partachh haav taahi kahiyo hasi aaise.
Sayaam ki baam tae aapne chitt karo duchitaa phuni ranch naa kaise.
Jo sisupaal ke hae chitt mae nahi haav hae soyu tehh ki su ruchae se.
Huye hae avsi soyu suni ri kabi sayaam kahae
tumre ji jaise. (1990)

ਦੋਹਰਾ

ਯੋ ਬਰੁ ਲੈ ਕੇ ਸਿਵਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਚਲੀ ਹੁਇ ਚਿਤ।
ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਚੜਿ ਮਨ ਬਿਖੈ ਚਹਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਮਿਤ॥ ੧੯੯੧॥

Dohra

Yo baru lae ke sivaa te prasan chali huye chitt.
Sayandan pae chadi mann bikhae chahi sri jadupati mitt. (1991)

ਸਵੈਯਾ

ਚੜੀ ਜਾਤ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਿਖੈ ਕਰਿ ਕੈ।
ਅਰੁ ਸਤ੍ਰਨ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਘਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਡਰਿ ਕੈ।
ਪ੍ਰਭ ਆਇ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਮਧਿ ਬਿਖੈ ਇਹ ਲੇਤ ਹੋ ਰੇ ਇਮ ਉਚਰਿ ਕੈ।
ਬਲੁ ਧਾਰਿ ਲਈ ਰਥ ਭੀਤਰ ਡਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਬਹੀਯਾ ਧਰਿ ਕੈ॥ ੧੯੯੨॥

Swaiyya

Chadi jaat hutí soyu sayandan pae brij naaik drishti bikhae kari kae.
Aru satran saen nihaar ghani tehh te nahi sayaam bhanae dari kae.
Prabh aaye pariyo tehh madhi bikhae ehh let ho re imm uchri kae.
Balu dhaari layi rath bheetar daari muraari tabae
bahiyaa dhari kae. (1992)

The goddess then said to Rukmani -

Swaiyya'

Seeing her bad shape, the mother goddess appeared in person, and said this with a smile, "You are the spouse of Krishna only, so do not entertain any doubts in your mind about it. Whatever Shishupal had thought in his mind, will not happen as per his hopes (desires). The poet Siam has stated that Durga (goddess) then said, "O Rukmani, Listen to me! Whatever you have got in your mind, will happen according to your wish only." (1990)

Couplet

Thus Rukmani, getting this blessing from Durga and getting delighted at heart, left that place (temple). After riding her chariot she was hoping to meet Krishna as her true friend (saviour). (1991)

Swaiyya'

Keeping the thought of Krishna in mind (keeping his picture in her eyes), she was going back riding the chariot. The poet Siam has stated that Sri Krishna was not terrified (worried) by seeing a huge army of Sishupal. Sri Krishna, in the presence of the enemy, came and jumped into the chariot of Rukmani and said, "O Men! I am taking away, Rukmani alongwith me." Then with great force Sri Krishna held Rukmani by hand alongwith him." Then with great force Sri Krishna held Rukmani by hand and made her jump into his chariot. (1992)

ਡਾਰਿ ਰੁਕਮਿਨੀ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਈ।
ਜਾਤ ਹੋ ਰੇ ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਲੈ ਇਹ ਕੈ ਰੁਕਮੈ ਅਬ ਦੇਖਤ ਭਾਈ।
ਪਉਰਖ ਹੈ ਜਿਹ ਸੂਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਯਾਹਿ ਛਡਾਇਨ ਮਾਡਿ ਲਰਾਈ।
ਆਜ ਸਭ ਮਰਿ ਹੋ ਟਰਿ ਨਹੀ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਮੁਹਿ ਰਾਮ ਦੁਹਾਈ॥ ੧੯੯੩॥

Daari rukmani sayandan pae sabh sooran so ehh bhaati sunaayi.
Jaat ho re ehh ko ab lae ehh kae rukmae ab dekhat bhaayi.
Payurakh hae jeh soor bikhae soyu yaahi chadaain maadi laraayi.
Aaj sabho mari ho tari nahi sayaam bhanae muhi raam duhaayi. (1993)

ਯੋ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਕੇ ਤਿਹ ਕੀ ਸਭ ਆਇ ਪਰੇ ਅਤਿ ਕੋਧ ਬਢੈ ਕੈ।
ਰੋਸ ਭਰੇ ਭਟ ਠੇਕਿ ਭੁਜਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਕੋਧਤ ਹੂ ਕੈ।
ਭੇਰਿ ਘਨੀ ਸਹਨਾਇ ਸਿੰਗੇ ਰਨ ਦੁੰਦਭਿ ਅਉ ਅਤਿ ਤਾਲ ਬਜੈ ਕੈ।
ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਬੀਚ ਦਏ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠੈ ਕੈ॥ ੧੯੯੪॥

Yo batiyaa suni kae tehh ki sabh aaye pare ati krodh badae kae.
Ross bhare thoki bhoojaa kabi sayaam kahae ati krodhat haav kae.
Bheri ghani sehnaaye singe rann dundbhi ayu ati taal bajae kae.
So jadubeer saraasan lae chin beech daye jamlok pathae kae. (1994)

ਜੋ ਭਟ ਕਾਹੂੰ ਤੇ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ਨਹਿ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ।
ਗਾਲ ਬਜਾਇ ਬਜਾਇ ਕੈ ਦੁੰਦਭਿ ਜਿਉ ਘਨ ਸਾਵਨ ਕੇ ਘਰਾਏ।
ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਨ ਟਿਕੇ ਪਲ ਏਕ ਤਹਾ ਠਹਰਾਏ।
ਏਕ ਪਰੇ ਹੀ ਕਰਾਹਤ ਬੀਰ ਬਲੀ ਇਕ ਅੰਤਿ ਕੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਏ॥ ੧੯੯੫॥

Jo bhat kaahun te naeku dare nahi so riss kae tehh saamuhe aaye.
Gaal bajaaye bajaaye kae dudanbhi jiyu ghan saavan ke ghehraaye.
Sri Jadubeer ke baan chute naa tike pal ek tahaa thehraaye.
Ek pare hi karaahat beer bali ikk ant ke dhaami sidhaaye. (1995)

ਐਸੀ ਨਿਹਾਰਿ ਦਸਾ ਦਲ ਕੀ ਸਿਸੁ ਪਾਲ ਤਬੈ ਰਿਸ ਆਪਹਿ ਆਯੋ।
ਆਇ ਕੈ ਸਯਾਮ ਸੋ ਐਸੋ ਕਹਿਓ ਨ ਜਰਾਸੰਧਿ ਹਉ ਜੋਊ ਤੋਹਿ ਲਗਾਯੋ।
ਯੋ ਬਤੀਯਾ ਕਹਿ ਕੈ ਕਸ ਕੈ ਧਨੁ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ।
ਮਾਨਹੁ ਕੋਧ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਪ੍ਰਤਛ ਹੈ ਸਯਾਮ ਕੇ ਉਪਰ ਧਾਯੋ॥ ੧੯੯੬॥

Aaisi nihaar dasaa dal ki sasu paal tabae riss aapeh aayo.
Aaye kae sayaam so aaiso kahiyo na jarasadndhi hayu joyu tohi bhagaayo.
Yo batiyaa kahi kae kas kae dhanu kaan parmaan layu baan chalaayo.
Maanoh krodh sabhae tehh ko su partachh hae sayaam ke upar dhaayo. (1996)

Taking Rukmani into his chariot, he addressed all the warriors like this, "O Warriors! Now I am going to take her away in the very presence (before his eyes) of her brother Rukmi. If anyone possesses enough strength, then let him fight with me and take her away. "The poet Siam has stated that Sri Krishna then challenged everyone saying, "I vow by the name of Rama, that today I will kill you all and will not relent (a bit even) at all." (1993)

Hearing all the talk of Sri Krishna, all the warriors got furious with rage, and attacked him. The poet Siam has stated that the warriors were excited with rage, and patting their arm, with great fury, the warriors attacked him. By sounding their clarionets, drums large and small, tinkling bells and eymbals they rushed towards him. By taking out his bow, Sri Krishna shot some arrows, and sent them all to Yama's hell (killed all of them). (1994)

The warriors, who had not retraced their steps backwards while confronting the enemy, came forward with great fury. They were thundering like the clouds of monsoon (Sawan) by sounding their drums and yelling loudly, but with the shooting of Krishna's arrows, none could face him any more for a moment even. Many mighty warriors were lying down (wounded) and were crying and wailing, while some of them were lying dead. (1995)

Seeing the defeat of his army, Shishupal became agitated with rage, and came forward and then addressed Sri Krishna thus, "I am not like Jarasandh, whom you had made to run away and he stretched his bow upto his ears and shot an arrow. It seemed as if all his fury against Krishna had appeared and directed against him with great force. (1996)

ਦੋਹਰਾ

ਸੋ ਸਰ ਆਵਤ ਦੇਖ ਕੈ ਕ੍ਰਧਤ ਹੁਇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ।
ਕਟਿ ਮਾਰਗ ਭੀਤਰ ਦਯੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ॥ ੧੯੯੭॥

Dohra

So sar aavat dekh kae krodhat huye brij naath.
Kati maarag bheetar dayo ek baan ke saath. (1997)

ਸਵੈਯਾ

ਸਰ ਕਾਟਿ ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਰੁ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਦਯੋ ਕਟਿ ਕੈ।
ਅਰੁ ਚਾਰੋ ਹੀ ਅਸੁਨ ਸੀਸ ਕਟੇ ਬਹੁ ਢਾਲਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਝਟਿ ਕੈ।
ਫਿਰਿ ਦਉਰਿ ਚਪੇਟ ਚਟਾਕ ਹਨਿਓ ਗਿਰ ਗਯੋ ਜਬ ਚੋਟ ਲਗੀ ਭਟਿ ਕੈ।
ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਭਟ ਕਉਨ ਬੀਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜੋਊ ਸਯਾਮ ਜੂ ਸੋ ਅਟਕੈ॥ ੧੯੯੮॥

Swaiyya

Sar kaati kae sayandan kaati dayo aru soot ko sees dayo kati kae.
Aru chaaro hi asvan sees kate b ahu dhaalan ke tab hi jheet kae.
Phir dayuri chapet chataak haniyo gir gayo jab chot lagi bhati kae.
Tum hi na kaho bhat kayun biyo jag mae joyu sayaam
ju so atkae.(1998)

ਚਿਤ ਮੈ ਜਿਨ ਧਿਆਨ ਧਰਿਯੋ ਹਿਤ ਕੈ ਸੋਊ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਲੋਕਹਿ ਕੋ ਸਟਿਕਿਯੋ।
ਪਗ ਰੋਪ ਜੋਊ ਅਟਕਿਯੋ ਪ੍ਰਭੂ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਪਲ ਸੋ ਨ ਟਿਕਿਯੋ।
ਅਟਕਿਯੋ ਜੋਊ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਬੇਧ ਹੈ ਲੋਕ ਚਲਿਯੋ ਤਿਹ ਕਉ ਨ ਕਿਨ ਹੀ ਹਟਕਿਯੋ।
ਜਿਹ ਨੈਕੁ ਬਿਰੋਧ ਹੀਯੋ ਸਟਿਕਿਯੋ ਨਰ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਭੂਅ ਮੋ ਪਟਕਿਯੋ॥ ੧੯੯੯॥

Chitt mae jin dhiyaan dhariyo hitt kae soyu sri pati lokeh ko satikiyo.
Pag rop joyu atkiyo prabhu so kabi sayaam kahae pal so naa tikiyo.
Atkiyo joyu prem so bedh kae lek chaliyo tehh kayu naa kin hi hatkiyo.
Jeh naeku birodh hiyo satkiyo nar so sabh hi bhuye
mo patkiyo. (1999)

Couplet

On seeing his approaching arrow, Sri Krishna got furious with rage and with an arrow cut it in the middle, and threw it away. (1997)

Swaiyya'

After cutting the arrow (into pieces), his charoit was broken (cut) and the head of the charioteer was also chopped off. All the four horses were killed by cutting off their heads and gave many shocks (on) with the shields. then suddenly rushing towards him, gave a slap on his face, with the striking of slap, he fell down on the ground. Why do you not say, if there was anyother warrior, who could dare to face Krishna and fight against him? (1998)

Whosoever has thought or meditated on Sri Krishna in his mind, has been able to attain the Lord (was sent to heavens). According to the poet Siam, if anyone decided to fight with him by standing firm in his position, could not oppose him for a moment even, while whosoever had joined in the love of Sri Krishna, had proceeded to heavens by piercing through the worlds, and no one could stop him from doing so. If anyone tried to oppose Sri Krishan, he was smashed and thrown on the ground. (1999)

ਫਉਜ ਬਿਦਾਰ ਘਨੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਮੁੰਛਤ ਕੈ ਸਿਸੁਪਲ ਗਿਰਾਯੋ।
ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦਲੁ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਸੋਊ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਪਰਾਯੋ।
ਫੇਰਿ ਰਹੇ ਤਿਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਰਿ ਕੋਊ ਫਿਰਿ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਨ ਆਯੋ।
ਜਿਹ ਨੈਕੁ ਬਿਰੋਧ ਹੀਯੋ ਸਟਕਿਯੋ ਨਰ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਭੂਅ ਮੋ ਪਟਕਿਯੋ॥ ੨੦੦੦॥

Phayuj bidaar ghani brijnaath bimunchhat kae sisupaal giraayo.
Ayur jito dalu thaado huto soyu dekhi dassa kari traas paraayo.
Pheri rahe tinn ko bahu baari koyu phiri judh ke kaaj naa aayo.
Tayu rukmi dal lae bahuto sang aapne aap hi judh ko dhaayo. (2000)

ਬੀਰ ਬਡੇ ਇਹ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਰਿਸ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਮਾਰਨ ਧਾਏ।
ਜਾਤ ਕਹਾ ਫਿਰਿ ਸਯਾਮ ਲਰੋ ਹਮ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬੁਲਾਏ।
ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਹਨੇ ਸਭ ਹੀ ਕਹਿ ਕੈ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ।
ਮਾਨਹੁ ਹੇਰਿ ਪਤੰਗਿ ਦੀਆ ਕਹੂ ਟੂਟਿ ਪਰੇ ਫਿਰਿ ਜੀਤ ਨ ਆਏ॥ ੨੦੦੧॥

Beer bade ehh ki diss ke riss so jadubeer kayu maaran dhaaye.
Jaat kahaa phiri sayaam laro ham so sabh hi ehh bhaati bulaaye.
Te brij naath hane sabh hi kahi kae upmaa kabi sayaam sunaaye.
Maanoh heri patang diyaa kahū tooti pare phir jeet na aaye. (2001)

ਜੈਬ ਸੈਨ ਹਨਿਯੋ ਘਨ ਸਯਾਮ ਸਭੈ ਰੁਕਮੀ ਕੁਪ ਕੈ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹਿਓ।
ਜਬ ਗੂਜਰ ਹੂੰ ਧਨ ਬਾਨ ਗਹਿਯੋ ਛਤ੍ਰਾਪਨ ਛਤ੍ਰਿਨ ਤੇ ਤੋ ਰਹਿਓ।
ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਥੋ ਬਧ ਕੈ ਸਰ ਸਯਾਮ ਬਿਮੁੰਛਤ ਕੈ ਸੁ ਸਿਖਾ ਤੇ ਗਹਿਓ।
ਗਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮੁੰਡ ਕੋ ਮੁੰਡ ਦਯੋ ਉਪਹਾਸ ਕੈ ਜਿਉ ਚਿਤ ਬੀਚ ਚਹਿਓ॥ ੨੦੦੨॥

Jab saen haniyo ghan sayaam sabhae rukmi kup kae tab aaise kahiyo.
Jab goojar haav dhan baan gahiyo chhatraapan chhatrin te to rahiyo.
Jim bolat tho badh kae sar sayaam bimunchhat kae su sikhaa te gahiyo.
Gahi kae tehh moond ko moond dayo uphaas kae jiyu chitt beech chaiyo. (2002)

ਦੋਹਰਾ

ਭ੍ਰਾਤ ਦਸਾ ਪਿਖਿ ਰੁਕਮਿਨੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕੇ ਗਹਿ ਪਾਇ।
ਅਨਿਕ ਭਾਤਿ ਸੋ ਸਯਾਮ ਕਬਿ ਭ੍ਰਾਤ ਲਯੋ ਛੁਟਕਾਇ॥ ੨੦੦੩॥

Dohra

Bhraat dasaa pikhi rukmani prabh ju ke gahi paaye.
Anik bhaati so sayaam kabi bhraat layo chhutkaaye. (2003)

Sri Krishna had thus destroyed most of the enemy force and had felled (thrown) down Shishupal also in an unconscious state. The rest of the army, after watching the battle scene, fled away out of fear. They were stopped by their commanders but no one dared to come forward to fight again. Then Rukmi, brother of Rukmani, came forward with a huge force to fight against Krishna personally. (2000)

Many mighty warriors from his side rushed with great fury to kill Sri Krishna and all were saying, "O Krishna! Where are you running? Come and fight with us." But Sri Krishna killed all of them. The poet Siam has praised the scene like this. It appeared as if the moths had fallen on the sight of a lamp (candle) without any hesitation, but none came back alive. (2001)

When Sri Krishna had killed all the warriors, then the furious Rukmi said, "When a milkman like you had said, "When a milkman like you had taken up the bow and arrows, then the Kashatriyas had lost all their valour of a Kashatriya. As soon as he finished saying this, Sri Krishna shot an arrow at him and made him unconscious and caught hold of him from his top and holding it shaved his head off, and was making fun of him, as it came to his mind. (2002)

Couplet

Seeing the plight of her brother, Rukmani held Sri Krishna's feet and (requested him). The poet Siam has stated that by her various entreaties, she managed to get her brother freed from his clutches. (2003)

ਸਵੈਯਾ

ਜੋਊ ਤਾਹਿ ਸਹਾਇ ਕਉ ਆਵਤ ਭੇ ਸੁ ਹਨੋ ਸਭ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਚਹਿ ਕੈ।
ਜੋਊ ਸੂਰ ਹਨਿਯੋ ਨ ਹਨਿਯੋ ਛਲ ਸੋ ਅਰੋ ਮਾਰਤ ਹਉ ਤੁਹਿ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ।
ਬਹੁ ਭੂਪ ਹਨੇ ਗਜਬਾਜ ਰਥੀ ਸਰਤਾ ਬਹੁ ਸੋਨ ਚਲੀ ਬਹਿ ਕੈ।
ਫਿਰਿ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਕਹੋ ਪੀਯ ਛੋਡ ਦਯੋ ਰੁਕਮੀ ਰਨਿ ਜੀਤਿ ਭਲੇ ਗਿਹ ਕੈ॥ ੨੦੦੪॥

Swaiyya

Joyu taahi sahaaye kayu aavat bhe su hane sabh hi chitt mae chai kae.
Joyu soor haniyo naa haniyo chhal so are maarat hayu tuhi yo kahi kae.
Bahu bhoop hane gajbaaj rathi sartaa bahu sron chali bahi kae.
Phiri treye ko kahe piye chhod dayo rukmi rani jeeti
bhale gahi kae. (2004)

ਤਉ ਲਉ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਪਰਿਓ ਤਿਨ ਮੈ ਚਿਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ।
ਸਤ੍ਰਨ ਸੈਨ ਭਜਿਯੋ ਜੋਊ ਜਾਤ ਹੋ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਕਉ ਮਿਲਿ ਘਾਯੋ।
ਘਾਇ ਕੈ ਸੈਨ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਫਿਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੀ ਢਿਗ ਆਯੋ।
ਸੀਸ ਮੁੰਡਿਓ ਰੁਕਮੀ ਕੋ ਸੁਨਿਯੋ ਜਬ ਤੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ॥ ੨੦੦੫॥

Tayu layu gadaa gahi kae balibhadar pariyo tinn mae chiti ross badaayo.
Satran saen bhajiyo joyu jaat ho sayaam bhanae sabh kayu mili ghaayo.
Ghaaye kae saen bhali bidhi so phiri ke brij naaik ki dhig aayo.
Sees mundiyo rukmi ko suniyo jab to hari siyu ehh
baen sunaayo. (2005)

ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਭ੍ਰਾਤ ਤ੍ਰੀਆ ਕੋ ਰਨ ਬਿਖੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੀਤ ਜੋ ਲੀਨ।
ਸੀਸ ਮੁੰਡ ਤਾ ਕੋ ਦਯੋ ਕਹਿਯੋ ਕਾਜ ਘਟ ਕੀਨ॥ ੨੦੦੬॥

Balbhadar Baach So.

Dohra

Bhraat triyaa ko rann bikhae kaan jeet jo leen.
Sees moond taa ko dayo kahiyo kaaj ghat keen. (2006)

Swaiyya'

Whosoever came forward for his support, was killed by Sri Krishna, as it suited him. All the warriors were not killed through deceit, but by challenging them saying, "O Man! I would kill you" and after saying so, only then killed him. Many kings, elephants, horses and charioteers were killed and blood streams started flowing there. Then at the request of his spouse (Rukmani), the beloved (Sri Krishna) left Rukmi and winning full victory over him, let Rukmi go scot free. (2004)

In the mean time, Balram with his hoe, and getting furious with rage, also joined the fray and pushed in the fight. The poet Siam has stated that Balram killed all those warriors, who were fleeing from the field. Then he came close to Sri Krishna, after killing and routing the whole army. When he heard about Rukmi being given a shave of his head, then he told Sri Krishna these words. (2005)

Balram said -

Couplet

"O Krishna! You have done a very good (thing) act by winning over the brother of your spouse, but this is not fair that you have shaved off his head even (Balram said). (2006)

ਸਵੈਯਾ

ਅਨਿ ਤੇ ਪੁਰ ਬਾਧਿ ਰਹੋ ਰੁਕਮੀ ਉਤ ਦਾਰਵਤੀ ਪ੍ਰਭੂ ਜੂ ਇਤ ਆਏ।
ਆਇ ਹੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜੀਤਿ ਤੀਆ ਸਭ ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਨ ਦੇਖਨ ਧਾਏ।
ਬਯਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਕਉ ਜੇ ਬੇ ਦਿਜੋਤਮ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੁ ਬੁਲਾਏ।
ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਬਲਵੰਤ ਬਡੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਬੋਲਿ ਪਠਾਏ॥ ੨੦੦੭॥

Swaiyya

Ani te pur baadhi raho rukmi utt davarvati prabh ju itt aaye.
Aaye hae kaan ju jeeti triyaa sabh yo suni kae jan dekhan dhaaye.
Bayaah ke kaaj kayu je the di jotam te sabh hi mili kae su bulaaye.
Ayur jito balvant bade kabi sayaam kahae sabh
boli pathaaye. (2007)

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਬਯਾਹ ਸੁਨਿਯੋ ਪੁਰ ਨਾਰਿਨ ਆਵਤ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲ ਗਾਵਤ।
ਨਾਚਤ ਡੋਲਤ ਭਾਤਿ ਭਲੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਮਿਲਿ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ।
ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਰੁਨੀ ਸਭ ਖੇਲਨ ਕਉ ਅਤਿ ਹੀ ਠਟ ਪਾਵਤ।
ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਐ ਪਿਖਿਬੋ ਕਹੁ ਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਆਵਤ॥ ੨੦੦੮॥
Kaan ko bayaah suniyo pur naarin aavat bhi sabh hi mil gaavat.
Naachat dolat bhaati bhali kabi sayaam bhanae mili taal bajaavat.
Aapas mae mili kae taruni sabh khelan kayu ati hi that paavat.
Ayur ki baat kahaa kahiyae pikhibe kahu dev badhu
mili aavat. (2008)

ਸੁੰਦਰਿ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਨ ਕਉ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜੋ ਇਹ ਕਉਤੁਕ ਆਵੈ।
ਨਾਚਤ ਕੂਦਤ ਭਾਤਿ ਭਲੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਅਉਰ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਵੈ।
ਦੇਖ ਕੈ ਬਯਾਹਿ ਕੀ ਰਚਨਾ ਸਭ ਹੀ ਅਪਨੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈ।
ਐਸੇ ਕਹੈ ਬਲਿ ਜਾਹਿ ਸਭੈ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਉ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਲਲਚਾਵੈ॥ ੨੦੦੯॥

Sundar naari nihaaran kayu taji kae greh jo ehh kayutak aavae.
Naachat koodat bhaati bhali greh ki sudhi ayur sabhae bisraavae.
Dekh kae bayaahahi ki rachnaa sabh hi apno mann mae sukh paavae.
Aaise kahae jaahi sabhae jab kaan kayu dekhi sabhae
lalchaave. (2009)

Swaiyya'

On one side Rukmi established a new town there and started living there, while Sri Krishna came to Dwarka alongwith Rukmani. When the people heard about Sri Krishna's winning over his spouse and bringing her there, then all the people came to see her. For carrying out the marriage ceremony, all the great brahmins were collected there. The poet Siam has stated that all other warriors were also invited there. (2007)

When the women of Dwarka heard about the marriage of Sri Krishna, they all came there singing songs of joy joining together. The poet Siam has stated that all women were dancing around fully with merriment and were clapping together. All the women were making merry by joining together and were looking gorgeous in their celebrations. What to talk of others, even the spouses of all the gods also came down together (to watch it)? (2008)

To see the beautiful woman (Rukmani) all those women who came, leaving their homes, to this merry-making celebration, were all dancing and singing and had forgotten all about their own chores. All the women were enjoying the marriage festivities and were much delighted at heart. All were saying like this. "We are all sacrifice to Krishna." When they watch Sri Krishna moving around, they were all enamoured by his appearance, and were enticed by him (within their hearts). (2009)

ਜਬ ਕਾਨੁ ਕੇ ਬਯਾਹ ਕਉ ਬੇਦੀ ਰਚੀ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਸਭੈ ਮਿਲ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ।
ਨਾਚਤ ਭੇ ਨਟੁਆ ਤਿਹ ਠਉਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗਨ ਤਾਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਦਯਾਯੋ।
ਕੋਟਿ ਕਤੂਹਲ ਹੋਤ ਭਏ ਅਰੁ ਬੇਸਿਯਨ ਕੋ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਆਯੋ।
ਦੋ ਇਹ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਚਲਿ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਸਭ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ੨੦੧੦॥

Jab kaan ke bayaah kayu bedi rachi pur naari sabhae mil mangal gaayo.
Naachat bhe natuyaa teh thayur mirdangan taal bhali bidhi dayaayo.
Koti katuhall hot bhaye aru besiyann ko kachhu ant naa aayo.
Jo ehh kayutak dekhan kayu chali aayo huto sabh
hi sukh paayo. (2010)

ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਬੇਨੁ ਸਖੀ ਇਕ ਹਾਥ ਲੀਏ ਸਖੀ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈ।
ਨਾਚਤ ਏਕ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸੁੰਦਰਿ ਏਕ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਗਾਵੈ।
ਝਾਜਰ ਏਕ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਕੇ ਬਾਤ ਆਏ ਭਲੇ ਇਕ ਹਾਵ ਦਿਖਾਵੈ।
ਭਾਇ ਕਰੈ ਇਕ ਆਇ ਤਬੈ ਚਿਤ ਕੇ ਰਨਿਵਾਰਤ ਮੋਦ ਬਢਾਵੈ॥ ੨੦੧੧॥

Ek bajavat benu sakhi ikk haath liye sakhi taal bajaave.
Naachat ek bhali bidhi sundar sundar ek bhali bidhi gaavae.
Jhaajar ek mirdang ke baajat aaye bhale ikk haav dikhaavae.
Bhaaye karae ikk aaye tabae chitt ke ranivaaran
mod badaavae. (2011)

ਬਾਰੁਨੀ ਕੇ ਰਸ ਸੰਗ ਛਕੇ ਜਹ ਬੈਠੇ ਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ।
ਕੁੰਕਮ ਰੰਗ ਰਗੇ ਪਟਵਾ ਭਟਵਾ ਅਪਨੇ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ।
ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਦੇ ਘਨੋ ਧਨ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਨਚਵੈ ਕੈ।
ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਫੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰਿ ਚਿਤੈ ਕੈ॥ ੨੦੧੨॥

Baaruni ke rass sang chhake jeh baithe hae krisan hulaas badae kae.
Kunkam rang range patvaa bhatvaa apne ati aanad kae kae.
Mangan logan dot ghano dhan sayaaam bhnae ati hi nachvae kae.
Reejhi rahe mann mae sabh hi phuni sri jadubeer ki ori
chitae kae. (2012)

When the sacrificial fire pit was set up for the marriage ceremony of Sri Krishna, then all the women of the town sang together songs of joy. The magicians (jugglers) were dancing there, accompanied by the music of (mirdang) small drums. There were millions of (sports) games being played, while the prostitutes were countless, dancing around. Whosoever came to see the fun, was overjoyed with the fun and frolic. (2010)

One woman was playing on flute, while another was playing the cybals with hand; one damsel was dancing, while another beauty was singing. One woman was playing the tinkling bells, while another was playing the mirdang, while another was showing some feats. Then one woman was explaining their meanings and makes all the on-lookers much delighted. (2011)

Completely drunk with the booze (intoxication) (of liquor) Sri Krishna was seated in great joy, all their clothes were coloured in yellow colour, and warriors were enjoying. The poet Siam has stated that the beggars were asked to dance and lot of money was being distributed among them, and all were greatly amused at watching Sri Krishna seated there. (2012)

ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਜਿਉ ਜਦੁਬੀਰ ਬਯਾਹ ਤਿਹੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੋ।
ਜੋ ਰੁਕਮੀ ਤੇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੈ ਰੁਕਮਿਨਹਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਜੀਤ ਕੈ ਲੀਨੋ।
ਜੀਤਹਿ ਕੀ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਤਿ ਭੀਤਰ ਮੋਦ ਬਢਿਓ ਪੁਰ ਤੀਨੋ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਕਉਤਕ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕਉ ਸੁਖ ਦੀਨੋ॥ ੨੦੧੩॥

Bed ke beech likhi bidhi jiyu jadubeer bayaah tihi bidhi kino.
Jo rukmi te bhali bidhi kae rukmineh ko puni jeet kae lino.
Jeeteh ki batiyaa suni kae ati bheetar mod badiyo pur tino.
Sayaam bhanae ehh kayutak kae sabh hi jadubeeran
kayu sukh dino. (2013)

ਸੁਖ ਮਾਨ ਕੈ ਮਾਇ ਪੀਯੋ ਜਲ ਵਾਰ ਕੈ ਅਉ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਦਾਨ ਦੀਓ ਹੈ।
ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਭੂਅ ਕੋ ਸੁਖ ਆਜ ਸਭੈ ਹਮ ਲੂਟਿ ਲੀਓ ਹੈ।
ਆਜ ਹੁਲਾਸ ਭਯੋ ਸਜਨੀ ਉਮਗਿਓ ਨ ਰਹੈ ਕਹਿਓ ਮੋਰ ਹੀਓ ਹੈ।
ਆਜ ਕੇ ਦਿਵਸ ਹੂੰ ਪੈ ਬਲਿ ਜਾਉ ਅਗੀ ਜਬ ਮੋ ਸੁਤ ਬਯਾਹ ਕੀਓ ਹੈ॥ ੨੦੧੪॥

Sukh maan kae maaye piyo jal vaar kae ayu dvuj lokan daan diyo hae.
Aaise kahiyo sabh hi bhuye ko sukh aaj sabhae ham looti liyo hae.
Aaj hulas bhyeo sajani umgiyo na rehai kehio mor hiyo hae.
Aaj ke divas hunn pae bali jaayu ari jab mo sut bayaah kiyo hae. (2014)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰੁਕਮਿਨੀ
ਹਰਨ ਇਤ ਬਯਾਹ ਕਰਨ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।**

ਅਥ ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਕਾ ਜਨਮ ਕਥਨੰ

ਦੋਹਰਾ

ਪੁਰੁਖ ਤ੍ਰੀਆ ਆਨੰਦ ਸੋ ਬਹੁ ਦਿਨ ਭਏ ਬਿਤੀਤ।
ਗਰਭ ਭਯੋ ਤਬ ਰੁਕਮਨੀ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ॥ ੨੦੧੫॥

**Itt sri dasam sakandhe bachitar naatke krisnaavataare rukmani
haran itt bayaah karan barnan dhiyaayae samapat.**

Ath Parduman Kaa Janam Kathan

Dohra

Purukh triyaa aanand so bahu din bhaye biteet.
Garabh bhayo tab rukmani prabh te param puneet. (2015)

Sri Krishna was married to Rukmani according to Vedic rites, and she was won over from her brother with great effort. On hearing about the victory (of Krishna) all the three worlds were overjoyed at heart. The poet Siam has stated that all the Yadavas were pleased with this whole show of Sri Krishna. (2013)

The mother of Sri Krishna then drank the water, after circumambulating it over the heads of the couple and gave lot of alms to the brahmins. Then she said, "I have enjoyed all the bliss of the whole world to day. O friends! My heart is overjoyed to day" and then added, "My heart is full of hopes now and is not under my control." O friends! I am a sacrifice to the day today, when my son has got married." (2014)

Here the chapter of Krishnavtar from Bachittar Natak dealing with the episode of kidnapping and then marrying Rukmani by Krishna is completed.

Now the episode of the birth of Parduman begins
Couplet

When sometime had elapsed between the married life of the woman (Rukmani) with her spouse (Sri Krishna) with full enjoyment, then Rukmani became pregnant from Sri Krishna in a sacred manner. (2015)

ਸੋਰਠਾ

ਉਪਜਿਯੋ ਬਾਲਕ ਬੀਰ ਨਾਮ ਧਰਿਯੋ ਤਿਹ ਪਰਦੁਮਨ।
ਮਹਾਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ਸਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਜਗਤਿ ਜਿਹ॥ ੨੦੧੬॥

Sortha

Upjiyo baalak beer naam dhariyo tehh parduman.
Maharathi rann dheer sabh jaanat hae jagti jeh. (2016)

ਸਵੈਯਾ

ਦਸ ਦਿਉਸ ਕੋ ਬਾਲਕ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸੰਬਰ ਦੇਤ ਲੈ ਤਾਹਿ ਗਯੋ ਹੈ।
ਸਿੰਧ ਕੇ ਭੀਤਰ ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਇਕ ਮਛ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਲੀਲ ਲਯੋ ਹੈ।
ਮਛ ਸੋਊ ਗਹਿ ਝੀਵਰਿ ਏਕੁ ਸੁ ਸੁੰਬਰ ਪੈ ਫਿਰਿ ਜਾਇ ਦਯੋ ਹੈ।
ਭਛਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਤਾਹਿ ਰਸੋਇ ਮੈ ਭੋਜਿ ਦਯੋ ਸੁ ਉਲਾਸ ਕਯੋ ਹੈ॥ ੨੦੧੭॥

Swaiyya

Das diuas ko baalak bhayo jab hi tab sanbar daent lae taahi gayo hae.
Sindh ke bheetar daari dayo ikk mach huto tehh leel layo hae.
Mach soyu gahi jheevvari eku su sanbar pae phiri jaaye dayo hae.
Bhachhan ko phuni taahi rasoyi mae bheji dayo su ulaas kayo hae. (2017)

ਜਬ ਮਛ ਕੋ ਪਾਰਨ ਪੇਟ ਲਗੇ ਤਬ ਸੁੰਦਰ ਬਾਰਿਕ ਏਕ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
ਹੋਇ ਦਇਆਲ ਵਤੀ ਸੁ ਤੀਆ ਕਰੁਨਾ ਰਸੁ ਪੈ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨਿ ਧਾਰਿਯੋ।
ਤੇਰੇ ਕਹਿਯੋ ਪਤਿ ਹੈ ਇਮ ਨਾਰਦ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਸੋ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਨਿ ਨਾਰਿ ਭਲੀ ਬਿਘਿ ਸੋ ਭਰਤਾ ਕਰਿ ਪਾਰਿਯੋ॥ ੨੦੧੮॥

Jab machh ko paaran pet lage tab sundar baarik ek nihaariyo.
Hoye daiyaal vati su triyaa karunaa rasu pae chitt mae tini dhaariyo.
Tero kahiyo pati hae imm naarad sayaam bhanae ehh bhaati uchaariyo.
So batiyaa suni kae muni naari bhali bidhi so bhartaa kari paariyo. (2018)

ਚੌਪਈ

ਪੋਖਨ ਬਹੁਤੁ ਦਿਵਸ ਜਬ ਕਰੀ। ਤਬ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤੀਆ ਕੀ ਧਰੀ।
ਕਾਮ ਭਾਵ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਚਹਿਯੋ। ਰੁਕਮਿਨਿ ਸੁਤ ਸਿਉ ਬਚ ਇਹ ਕਹਿਯੋ॥ ੨੦੧੯॥

Chopaiee

Pokhan bahut divas jab kari. Tab ehh dristi triyaa ki dhari.
Kaam bhaav chitt bheetar chahiyo. Rukmani sut siyu bach ehh kahiyo. (2019)

Sortha

Finally a warrior son was born, who was named Parduman, who was later known in the world as a great, charioteer and great warrior. (2016)

Swaiyya'

When the child was only ten days old, then the demon Sambar took him away (kidnapped him) and threw him into the ocean, where a great fish devoured (him) the child. One fisherman then caught that fish, and sold it to the demon Sambar. Then the demon sent that fish to the kitchen for cooking (food) and eating, and was delighted in his heart. (2017)

When the woman cook was going to cut open its stomach, then she saw a handsome child inside. That woman became very kind and took pity on the child. The poet Siam has stated that Narad (muni) came there and said, "This (child) was your husband. On hearing the words of Narad muni, then she brought up the child with great care. (2018)

Chopaiee

After taking care of the child for many days, then he looked at the woman, when he grew up to a young man (he looked at her as her spouse). The woman then developed love for him and said these words to Rukmani's son. (2019)

ਮੈਨਵਰਤੀ ਤਬ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ। ਤੁਮ ਮੋ ਪਤਿ ਰੁਕਮਿਨਿ ਕੇ ਜਾਏ।
ਤੁਮ ਕੋ ਸੰਬਰ ਦਾਨਵ ਹਰਿਯੋ। ਆਨਿ ਸਿੰਧ ਕੇ ਭੀਤਰ ਡਰਿਯੋ॥ ੨੦੨੦॥

Maenvati tab baen sunaaye. Tum mo pati rukmani ke jaaye.
Tum ko sanbar daanav hariyo. Aani sindhu ke bheetar dariyo. (2020)

ਤਬ ਇਕ ਮਛ ਲੀਲ ਤੁਹਿ ਲਯੋ। ਸੋ ਭੀ ਮਛ ਫਾਸਿ ਬਸਿ ਭਯੋ।
ਝੀਵਰ ਫਿਰਿ ਸੰਬਰ ਪੈ ਲਿਆਯੋ। ਤਿਹ ਹਮ ਪੈ ਭਛਨ ਧਿਤ ਦਿਆਯੋ॥ ੨੦੨੧॥

Tab ikk machh leel tuhi layo. So bhi machh phaasi basi bhayo.
Jheevvar phiri sanbar pae liaayo.tehh ham pae bhachhan
hitt diaayo. (2021)

ਜਬ ਹਮ ਪੇਟ ਮਛ ਕੋ ਫਾਰਿਯੋ। ਤਬ ਤੋਹਿ ਕਉ ਮੈ ਨੈਨਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
ਮੋਰੇ ਹਿੰਦੈ ਦਇਆ ਅਤਿ ਆਈ। ਅਉ ਨਾਰਦ ਇਹ ਭਾਤ ਸੁਨਾਈ॥ ੨੦੨੨॥

Jab ham pet machh ko phaariyo. Tab tohi kayu mae naeni nihaariyo.
More hirdae daiyaa ati aayi. Ayu naarad ehh bhaat sunaayi. (2022)

ਇਹ ਅਵਤਾਰ ਮਦਨ ਕੋ ਆਹੀ। ਢੂੰਢਤ ਫਿਰਤ ਰੈਨ ਦਿਨ ਜਾਹੀ।
ਮੈ ਪਤਿ ਲਖਿ ਤੁਹਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ। ਅਬ ਮੈ ਮਦਨ ਕਥਾ ਚਿਤ ਧਰੀ॥ ੨੦੨੩॥

Ehh avatar madan ko aahi. Dhoodat phirat raen din jaahi.
Mae pati lakhi tuhi seva kari. Ab mae madan kathaa chitt dhari. (2023)

ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪ ਕਾਇਆ ਤੁਹੀ ਜਰੀ। ਤਬ ਮੈ ਪੂਜਾ ਸਿਵ ਕੀ ਕਰੀ।
ਬਰੁ ਸਿਵ ਦਯੋ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਹੈ। ਭਰਤਾ ਵਹੀ ਮੂਰਤਿ ਤੂ ਪੈ ਹੈ॥ ੨੦੨੪॥

Rudar kop kaaiyaa tuhi jari. Tab mae pooja siv ki kari.
Baru siv dayo hulas badae hae. Bhartaa vahi moorti tu pae hae. (2024)

ਦੋਹਰਾ

ਤਬ ਹਉ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਕੀ ਭਈ ਰਸੋਇਨ ਆਇ।
ਅਬ ਭਰਤਾ ਮੁਹਿ ਰੁਦ੍ਰ ਤੂ ਸੁੰਦਰ ਦਯੋ ਬਨਾਇ॥ ੨੦੨੫॥

Dohra

Tab hayu sanbar daint ki bhayi rasoin aaye.
Ab bhartaa muhi rudar tu sundar dayo banaaye. (2025)

The helpless woman, under the control of love, said these words, "You are Rukmani's son and my husband. You had been kidnapped (stolen) by the demon Sambar and then thrown into the sea." (2020)

"Then a great fish had swallowed you, and that fish was caught in a fishing net, and the fisherman took it to the demon again (sambar) and he gave it to me for preparing food." (2021)

"When I cut open its stomach, (fish), then I saw you being swallowed in the stomach of the fish, and I took great pity on you Then Narad told me the story like this." (2022)

"That this was the incarnation of the god of love, whom I had been searching for days and nights. So I served you as my husband, now I would relate my story of love (kept secret) in my heart. (2023)

When due to the rage of Rudra, your body was burnt down, then I had worshipped Shiva. Then being pleased with me, Shiva blessed me, that I will again get the same spouse of mine (in sameform) (2024)

Couplet

Then I came here and took charge of the kitchen of Sambar (demon) as a kitchen woman (cook) Now you are my spouse, having a beautiful body, as made by (god) Rudra. (2025)

ਸਵੈਯਾ

ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਜੋ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਆਪਨੇ ਚਿਤ ਮੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ।
ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਆਯੋ।
ਧਾਮ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬੈਰੀ ਕੋ ਥੋ ਤਿਹ ਦੁਾਰ ਪੈ ਜਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ।
ਜਾਹਿ ਕਉ ਸਿੰਧੁ ਮੈ ਡਾਰ ਦਯੋ ਅਬ ਸੋ ਤੁਹਿ ਸੋ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਆਯੋ॥ ੨੦੨੬॥

Swaiyya

Sut kaan key o batiyaa suni kae aapne chitt mae ati krodh badaayo.
Baan kamaan kirpaan gadaa gahi kae ari ke badh kaaran dhaayo.
Dhaam jahaa tehh baeri ko the tehh davaar pae
jaaye kae baen sunaayo.
Jaahi kayu sindhu mae daar dayo ab so tuhi so larbe
kahu aayo. (2026)

ਜੌ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੁ ਸੁਤ ਸਯਾਮ ਤੋ ਸੰਬਰ ਸਸਤ੍ਰ ਗਦਾ ਅਹਿ ਆਯੋ।
ਜੈਸੇ ਕਹੀ ਬਿਧਿ ਜੁਧਹਿ ਕੀ ਤਿਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਤਾਹੀ ਨੇ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
ਆਪ ਭਜਿਯੋ ਨਹਿ ਤਾ ਭੂਅ ਤੇ ਨਹਿ ਵਾਹਿ ਕਉ ਤ੍ਰਾਸ ਦੈ ਪੈਗੁ ਭਜਾਯੋ।
ਆਹਵ ਯਾ ਬਿਧਿ ਹੋਤ ਭਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤ ਸੋ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ॥ ੨੦੨੭॥

Yo jab baen kahu sut sayaam to sanbar sastar gadaa gahi aayo.
Jaise kahi bidhi judheh ki tehh bhaati so taahi ne judh machaayo.
Aap bhajiyo nahi taa bhuye te nahi vaahi kayu traas dae
paegu bhajaayo.
Aahav yaa bidhi hott bhayo kahi kae chh bhaat so
sayaam sunaayo. (2027)

ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਠਾ ਜਬ ਮਾਰ ਮਚੀ ਅਰਿ ਜਾਤ ਭਯੋ ਨਭਿ ਮੇ ਛਲੁ ਕੈ ਕੈ।
ਠੈ ਕਰਿ ਪਾਹਨ ਬ੍ਰਿਸਟ ਕਰੀ ਸੁਤ ਸਯਾਮ ਕੋ ਪੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹੋ ਕੈ।
ਸੋ ਇਨ ਪਾਹਨ ਬਿਅਰਥ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕੋ ਸਰ ਏਕਹਿ ਏਕ ਲਗੈ ਹੈ।
ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਬੋਧ ਕੈ ਭੂਮਿ ਭਰਿਓ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢੈ ਕੈ॥ ੨੦੨੮॥

Ati hi tehh thaa jab maar machi ari jaat bhayo nabi mae chhalu kae kae.
Lae kari paahan brisat kari sut sayaam ke pae ati krodhat haav kae.
So inn paahan biyaarath kare tinn ko sar ekch ek lagae hae.
Sastaran so tehh ko tann bedh kae bhoomi dariyo
ati ross badae kae. (2028)

Swaiyya'

On hearing this talk, the son of Sri Krishna (Parduman) got greatly excited with rage, and rushed armed with his bow and arrow, sword and mace to kill the enemy demon Sambar. On reaching his house, he shouted at the gate. "The child whom you had thrown into sea, has come to fight with you. (2026)

When the demon (Sambar) heard these words of Krishna's son (Parduman), then he came up holding his mace and other weapons. He fought a battle as is described normally as per the rules of war. Neither he fled away from the battlefield nor could he force Parduman to relent a step back from there. There was a fierce battle, which has been described by the poet Siam like this. (2027)

When the battle raged for a long time, then the enemy with deceit, went upto the skies. From there he became furious and (showered) hurled stones like a rain shower, on the son of Krishna, by taking stones in hand. But Parduman, with the help of his arrows, made each stone one by one as useless and ineffective, and threw them on the ground by piercing with his weapons (arrows) with great fury. (2028)

ਅਸਿ ਐਚਿ ਝਟਾਕ ਲਯੋ ਕਟਿ ਤੇ ਸਿਰਿ ਸੰਬਰ ਕੈ ਸੁ ਝਟਾਕ ਦੇ ਝਾਰਿਯੋ।
 ਦੇਵਨ ਕੇ ਗਨ ਹੇਰਤ ਜੇ ਤਿਨ ਪਉਰਖ ਦੇਖ ਕੈ ਧੰਨਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
 ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਕੈ ਬਿਮੁਛਿਤ ਸ੍ਰੋਨ ਸੰਬੁਹ ਧਰਾ ਪੈ ਬਿਥਾਰਿਯੋ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਪੂਤ ਸਪੂਤ ਭਯੋ ਜਿਨਿ ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤੇ ਸੰਬਰ ਮਾਰਿਯੋ॥ ੨੦੨੯॥

Asi aaichi jhataak layo kati te siri sanbar kae su jhataak de jaariyo.
 Devan keg an heart je tinn payurakh dekh kae dhani uchaariyo.
 Bhoomi giraaye dayo kae bimuchhit sron sanbooh dharaa
 pae bithaariyo.

Kaan ko poot sappot bhayo jinn ekk kirpaan te
 sanbar maariyo. (2029)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਹਰਿ ਲੈ ਗਯੋ ਇਤ
 ਸੰਬਰ ਕੋ ਪਰਦੁਮਨ ਬਧ ਕੀਓ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ।**

ਅਬ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਕੋ ਬਧਿ ਰੁਕਮਿਨ ਕੋ ਮਿਲੇ

ਦੋਹਰਾ

ਤਿਹ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਪਰਦੁਮਨਿ ਆਯੋ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰਹ।
 ਰਤਿ ਆਪਨੇ ਪਤਿ ਸੰਗਿ ਤਬੈ ਕਹਿਓ ਬਢੈ ਕੈ ਨੇਹ॥ ੨੦੩੦॥

**Itt sri bachitar naatak granthe krishnaavataare parduman sanbar
 daint hari lae gayo itt sanbar ko parduman badh kiyo dhiyaaye
 samapatam.**

Ath Parduman Sanbar Ko Badhi Rukmani Ko Mile

Dohra

Tehh ko badh kae parduman aayo aapane greh.
 Rati aapne pati sang tabae kahiyo badae kae neh. (2030)

ਚੀਲਿ ਆਪ ਹੁਇ ਆਪਨੇ ਉਪਰਿ ਪਤਹਿ ਚੜਾਇ।
 ਰੁਕਮਿਨਿ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੋ ਜਹਾ ਤਹਿ ਹੀ ਪਹੁੰਚੀ ਆਇ॥ ੨੦੩੧॥

Chili aap huye aapne upar pateh chadaaye.
 Rukmani ko greh tho jahaa tahi hi pahunchi aaye. (2031)

Then he withdrew his sword (Parduman) tied to his waist, and with a flash struck it on the head of Sambar. The gods (crowd) who were watching this scene, showered their blessings on seeing Parduman's manliness. So Parduman threw him (down) unconscious on the ground and a blood stream started flowing on the ground. The son of Krishna thus proved himself as worthy son, who had killed Sambar with one stroke of the sword. (2029)

Here the chapter of Krishnavtar from Bachittar Natak Granth, dealing with the episode of kidnapping of Parduman by demon Sambar and then the killing of Sambar by Parduman is completed.

Now the episode of Parduman's meeting with Rukmani after the killing of Sambar begins.

Couplet

After killing the demon, Parduman came back home, then the woman cook told her spouse (in the form of Parduman with love) with great affection. (2030)

Then she took the form of a vulture, and taking Parduman (other spouse) on her back, and flew to the place, where Rukmani used to abide. (2031)

ਸਵੈਯਾ

ਛੋਰ ਕੈ ਚੀਲ ਕੋ ਰੂਪ ਦਯੋ ਤ੍ਰੀਆ ਕੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ।
ਵਾਹਿ ਉਤਾਰ ਕੈ ਕੰਧਹਿ ਤੇ ਤਿਹ ਕੰਧਿ ਪਟੰਬਰ ਪੀਤ ਧਰਾਯੋ।
ਸੋਰਹ ਹਜਾਰ ਤ੍ਰੀਆ ਸਭ ਥੀ ਜਹਿ ਠਾਢਿ ਤਿਨੈ ਇਹ ਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ।
ਸੁ ਸੁਕਚੀ ਚਿਤ ਬੀਚ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਲਖਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਯੋ॥ ੨੦੩੨॥

Swaiyya

Chhor kae cheel ko roop triyaa ko ati sundar roop banaayo.
Vaahi utaar kae sandeh te tehh kandhi patanbar peet dhaarayo.
Soreh hazaar triyaa sabh thi jahi thaadi tinae ehh roop dikhaayo.
Su sukchi chitt beech sabae ehh bhati lakhiyo brij naaik aayo. (2032)

ਸਵੈਯਾ

ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਸਯਾਮ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਤ੍ਰੀਅ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਕਚਾਹੀ।
ਲਿਆਯੋ ਹੈ ਆਨਿ ਬਧੂ ਕੋਊ ਬਯਾਹਿ ਕਹੈ ਸਖੀ ਕੀ ਸੁ ਸਖੀ ਗਹਿ ਬਾਹੀ।
ਸੋਰਹ ਹਜਾਰ ਤ੍ਰੀਆ ਸਭ ਥੀ ਜਹਿ ਠਾਢਿ ਤਿਨੈ ਇਹ ਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ।
ਸੁ ਸੁਕਚੀ ਚਿਤ ਬੀਚ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਲਖਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਯੋ॥ ੨੦੩੩॥

Swaiyya

Taahi nihaar kae sayaam si moorti triye sabhae mann mae sukchaahi.
Liaayo hae aani badhu koyu bayaah kahae sakhi ki su sakhi gahi baahi.
Ek nihaar kahae tehh ke uri ori bichhaar bhale mann maahi.
Lachhan ayur sabhae hari ke ehh ek lataa bhrig ki uri naahi. (2033)

ਪੇਖਤ ਤਾਹਿ ਰੁਕਮਿਨਿ ਕੇ ਸੁ ਪਯੋਧਰ ਵਾ ਪਯੋ ਸੋ ਭਰਿ ਆਏ।
ਮੋਹੁ ਬਢਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰੁਨਾ ਰਸੁ ਸੋ ਢੁਰਿ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ।
ਐਸੇ ਸਖੀ ਕਹਿਓ ਮੋ ਸੁਤ ਥੋ ਪ੍ਰਭ ਦੈ ਹਮ ਕੋ ਹਮ ਤੇ ਜੁ ਛਿਨਾਏ।
ਯੋ ਕਹਿ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਲਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਬਹਾਏ॥ ੨੦੩੪॥

Pekhat taahi rukmani ke su payodhar vaa payo so bhari aaye.
Mohu badiyo ati hi chitt mae karunaa rasu so dhuri baen sunaaye.
Aaise sakhi kahiyo mo suddh tho prabh dae ham te ju chhinaaye.
Yo kahi saas usaas layo kabi sayaam kahae doyu
naen bahaaye. (2034)

Swaiyya

She again assumed the form of a beautiful woman, and bringing him down from the shoulders, placed a yellow cloth on his shoulders. She showed his appearance where all his (Krishna's) sixteen thousand wives of his (women) were present. They all got bewildered, since they thought him to be Sri Krishna himself. (2032)

On seeing his form, reassembling mainly with Sri Krishna, they felt a bit hesitant. One friend taking the other's arm in hand said, "that Krishna had brought another newly wedded wife." Another woman remarked on seeing his chest that we should think properly as all his appearance (signs and symbols) was exactly like Krishna, but there was no sign of Bhirgulata on his chest (as with Krishna's chest). (2033)

On seeing him, Rukmani's breast got filled with milk, and developing great love for him, said these words benevolently. "Rukmani said, "O friend! My son was also like this man which Lord Krishna had bestowed on me, and then snatched away. After saying this, she heaved a sigh, (of sorrow). The poet Siam has stated that both her eyes were (wet) filled with tears. (2034)

ਇਤਿ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਇ ਗਯੋ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਓਰਿ ਰਹੇ ਟਕ ਲਾਈ।
 ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਨਾਰਦ ਆਇ ਗਯੋ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਹੀ ਤਿਨਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪੂਤ ਤਿਹਾਰੋ ਈ ਹੈ ਇਹ ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੇ ਪੁਰ ਬਾਜੀ ਬਧਾਈ।
 ਭਾਗਨ ਕੀ ਨਿਧਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਮਨੋ ਇਹ ਦਿਵਸਹਿ ਪਾਈ॥ ੨੦੩੫॥

Itte te Sri Brij naaik aaye gayo ehh moorti ori rahe tak laayi.
 Tayu hi layu aaye gayo birthaa sabh hi tinn bhaakhi sunaayi.
 Kaan ju poot tihaaro ee hae ehh yo suni kae pur baaji badhaayi.
 Bhaagan ki nidhi sayaam nhanae jadubeer mano ehh divsahi paayi. (2035)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਦੈਤ
 ਬਧ ਕੈ ਰੁਕਮਿਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਆਈ ਮਿਲਤ ਭਏ।**

ਅਬ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਸੂਰਤ ਤੇ ਮਨਿ ਲਿਆਏ ਜਾਮਵੰਤ ਬਧ ਕਥਨੰ

ਦੋਹਰਾ

ਇਤ ਸੂਰਜ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਬਲਵਾਨ।
 ਰਵਿ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਮਨਿ ਦਈ ਉਜਲ ਆਪ ਸਮਾਨ॥ ੨੦੩੬॥

**Itte sri dasam sakndhe bachitar naatak krishnaavataare parduman
 sanbar daint badh kae rukmani kaan ju ko aayi milat bhaye.**

Ath Sataraajit Sooraj Te Mani Liaaye Jaamvant Badh Kathan

Dohra

Itt sooraj seva kari sataraajit balvaan.
 Ravi teh ko tab mani dayi ujal aap samaan. (2036)

ਸਵੈਯਾ

ਲੈ ਮਨਿ ਸੂਰਜ ਤੇ ਅਰਿ ਜੀਤ ਜੁ ਤਾ ਦਿਨ ਆਪਨੇ ਧਾਮਹਿ ਆਯੋ।
 ਜੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਰਿ ਸੇਵ ਘਨੋ ਰਵਿ ਕੋ ਚਿਤ ਤਾ ਰਿਝਵਾਯੋ।
 ਅਉ ਕਰਿ ਕੈ ਤਪਸਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਹਿਤ ਸੋ ਤਿਹ ਕਉ ਜਬ ਗਾਯੋ।
 ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਪੁਰ ਲੋਗਨ ਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਪੈ ਜਾਇ ਸੁਨਾਯੋ॥ ੨੦੩੭॥

Swaiyya

Lae mani sooraj te ari jeet ju taa din aapne dhaameh aayo.
 Jo kabi sayaam bhanae kari sev ghano ravi ko chitt taa rijhvaayo.
 Ayu kari kae tapsayaa ati hi teh ki hitt so teh kayu jab gaayo.
 So suni kae su birthaa pur logan yo jadubeer pae jaaye sunaayo. (2037)

On the other side Sri Krishan entered the scene and on seeing him (Parduman) he continued gazing at him, and then Narad happened to come there, and he related the whole episode, saying "O Krishna! He is your son!" On hearing this news, the whole town was filled with songs of joy and excitement. The poet Siam has stated that it appeared as if Sri Krishna had attained all the fortunes of life. (2035)

Here the chapter of Krishnavtar from Dasam Sakand Bachittar Natak pertaining to the kidnapping of Parduman by the demon Sambar and then killing him and then meeting with Rukmani and Kahna is completed.

Now the Episode of bringing the jewel from Satrajit sun and killing of Jamwant begins.

Couplet

On this side the warrior Satrajit had worshipped the sun (god) for long, and being pleased with him bestowed a jewel (Mani) on him like himself. (2036)

Swaiyya'

Bringing the jewel from the sun, Satrajit had come back home on that day only. The poet Siam has stated that he had worshipped the sun and pleased him immensely and with great penance he sang the praises of Sun, so on being greatly delighted and pleased with him, the sun gave him a jewel (mani). This whole episode was related to Sri Krishna by the residents of the town on hearing it. (2037)

ਕਾਨੁ ਜੁ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਨੁ ਬੁਲਾਇ ਅਰੰਜਿਤ ਕਉ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਆਇਸ ਦੀਨੋ।
ਭੂਪ ਕਉ ਦੈ ਤੁ ਕਹਿਓ ਅਬ ਹੀ ਰਵਿ ਤੇ ਜੁ ਰਿਝਾਇ ਕੈ ਤੈ ਧਨੁ ਲੀਨੋ।
ਜੋ ਚਹਿ ਕੈ ਚਿਤ ਮੈ ਚਪਲਾ ਦੁਤਿ ਯਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਇਨ ਨੈਕੁ ਨ ਕੀਨੋ।
ਮੋਨ ਹੀ ਠਾਨ ਕੇ ਬੈਠਿ ਰਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕੋ ਉਤਰੁ ਨੈਕੁ ਨ ਦੀਨੋ॥ ੨੦੩੮॥

Kaan Ju Baach

Swaiyya

Kaan bulaaye aranjit kayu hasi kae mukh te ehh aais dino.
Bhoop Kyu dae tu kahiyo ab hi ravi te ju rijhaaye kae te dhanu lino.
Jo chahi kae chitt mae chaplaa duti yaahi kahiyo inn maeku na kino.
Monn hi than ke baithi rahiyo brij naath ko utar naeku na dino. (2038)

ਪ੍ਰਭ ਯੋ ਬਤੀਆ ਕਹਿ ਬੈਠਿ ਰਹਿਯੋ ਤਿਹ ਭ੍ਰਾਤ ਅਖੇਟ ਕੇ ਕਾਜ ਪਧਾਰਿਯੋ।
ਬਾਧ ਭਲੇ ਮਨਿ ਕਉ ਸਿਰ ਪੈ ਸਭ ਹੂੰ ਜਨ ਦੂਸਰ ਭਾਨੁ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
ਕਾਨਨ ਕੇ ਜਬ ਬੀਚ ਗਯੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਬਡੋ ਇਹ ਯਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਵਾ ਸਹਿ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਫਿਰਿ ਮਚਾਯੋ॥ ੨੦੩੯॥

Prabh yo batiyaa kahi baithi rahiyo teh bhraat akhet ke.
kaaj padhaariyo.

Baadh bhale mani kayu sir pae sabh hunn jan doosar bhaanu bichaariyo.
Kaanan ke jab beech gayo mrigraaj bado ikk yaahi nihaariyo.
Taan kae b aan chlaavat bhayo sar vaa sahi kae ehh ko
phir maariyo. (2039)

ਚੌਪਈ

ਜਬ ਤਿਨਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਸਰਿ ਮਾਰਿਯੋ। ਤਬ ਕੇ ਹਰਿ ਪੁਰਖਤ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਏਕ ਚਪੇਟ ਚਉਕਿ ਤਿਹ ਮਾਰੀ। ਮਨਿ ਸਮੇਤ ਲਈ ਪਾਗ ਉਤਾਰੀ॥ ੨੦੪੦॥

Chopaiee

Jab tini ke hari ke sari maariyo. Tab ke hari purkhat sanbhaariyo.
Ek chapet chauki teh maari. Mani samet layu paag utaari. (2040)

Krishna then told them -

Swaiyya'

Krishna then sent for Satrajit and joking with him asked him to offer the king Ugrasain whatever gift he had gained from the sun by pleasing him (sun) right now. The jewel with the splendour of lightning (mani) may be handed over to the king with great pleasure at heart. Sri Krishna also said this but he would not agree to it. Satrajit became silent and continued sitting there and did not give any reply to Sri Krishna. (2038)

After saying this, Krishna was also sitting there quietly, but Satrajit's brother went out for hunting (game). He tied that gem (jewel) to his head, on seeing which people thought him to be a second sun. When he went to the jungle, he saw a great lion there, and pointing at him, he shot an arrow. The lion lost the brunt of the arrow and then killed him. (2039)

Chopaiee

When he shot the arrow at the lion, he stood firmly picking up courage and gave a slap with his claw, thus the turban alongwith jewel was thrown off his head. (2040)

ਦੋਹਰਾ

ਤਿਹ ਬਧ ਕੈ ਮਨਿ ਪਾਗ ਲੈ ਸਿੰਘ ਧਸਿਯੋ ਬਨਿ ਜਾਇ।
ਭਾਲਕ ਏਕ ਬਡੇ ਹੁਤੋ ਤਿਹਿ ਮਿਰਗਰਾਇ॥ ੨੦੪੧॥

Dohra

Tehh badh kae mani paag lae singh dhasiyo bani jaaye.
Bhaalak ek bado huto tihi heriyo mrigraaye. (2041)

ਸਵੈਯਾ

ਭਾਲਕ ਦੇਖਿ ਮਨੀ ਦੁਤਿ ਕਉ ਸੁ ਲਖਿਯੋ ਕੋਊ ਕੇਹਰਿ ਲੈ ਫਲੁ ਆਯੋ।
ਯਾ ਫਲ ਕਉ ਅਬ ਭਛ ਕਰੋ ਸੁ ਛਧਾਤਰੁ ਹੈ ਤਹ ਭਛਨ ਧਾਯੋ।
ਜਯੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਬੋ ਜਾਤ ਚਲਿਯੋ ਤਿਉ ਅਚਾਨਕ ਆਇ ਕੈ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
ਏਕ ਚਪੇਟ ਚਟਾਕ ਕੈ ਮਾਰਿ ਝਟਾਕ ਦੈ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੨੦੪੨॥

Swaiyya

Bhaalak dekhi mani duti kayu su lakhiyo koyu kehar lae phal aayo.
Yaa phal kayu ab bhachh karo su chhudhatur haav tehh bhachhan dhaayo.
Hayo mrigraaj tho jaat chaliyo tiyu achaanakl aaye kae judh machaayo.
Ek chapet chataak dae maari jhataak dae singh ko
maari giraayo. (2042)

ਦੋਹਰਾ

ਜਾਮਵਾਨ ਬਧਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਨਿ ਲੈ ਮਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ।
ਜਹਾ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਪਨ ਹੁਤੋ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਿਯੋ ਆਇ॥ ੨੦੪੩॥

Dohra

Jaamvaan badhi singh ko mani lae mani sukh paaye.
Jahaa greh aapan huto the hi pahuchiyo aaye. (2043)

ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਲਖਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਸਭਨਨ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ।
ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਾਰਿ ਮੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕਉ ਲੀਨੀ ਮਨਿ ਛੁਟਕਾਇ॥ ੨੦੪੪॥

Satraajit lakhi bhed nahi sabhnan kahiyo sunaaye.
Krisan maari muhi bhraat kayu lini mani chhutkaaye. (2044)

Couplet

After killing him, the lion alongwith the turban and jewel went inside the jungle. There was a hunter in the jungle, who had seen the lion. (2041)

Swaiyya'

The bear, on seeing the jewel and its splendour thought to himself that the lion had brought some fruit, which he should (snatch and) eat immediately. Feeling helpless due to hunger, he rushed to eat this (fruit) gem. As the lion was moving onwards, the bear came suddenly and started fighting with the lion. With a step of his claw he struck the lion, and laid him dead on the ground (killing him). (2042)

Couplet

The bear called Jamwan, after killing the lion, and taking the jewel felt very happy and relieved. Then he went to his own place, where he was staying. (2043)

Satrajit without realizing the secret of this happening, related this episode to be heard by all and stated that Krishna had killed his brother, and had snatched the gem from him. (2044)

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਚਰਚਾ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਆਪਨੇ ਢਿਗ ਜਾ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ।
ਸਤ੍ਰਾਜੀਤ ਕਹੈ ਮੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਹਨਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨਿ ਹੇਤੁ ਸੁਨਾਯੋ।
ਐਸੇ ਕੁ ਬੋਲ ਸੁਨੇ ਮਨੁਆ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਹਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਤਾਯੋ।
ਤਾ ਤੇ ਚਲੇ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਿਹ ਸੋਧ ਕਉ ਹਉ ਹੂੰ ਚਲੋ ਕਹਿ ਖੋਜਨ ਧਾਯੋ॥ ੨੦੪੫॥

Swaiyya

Yo suni kae chrchaa prabh ju aapne dhig jaa tehh ko su bulaayo.
Satraajeet kahae muhi bhraat haniyo hari ju mani hetu sunaayo.
Aaise ku bol sune manuyaa hamro ati krodheh ke sang taayo.
Taa te chalo tum hun tehh sodh kayu hayu hun chale kahi
khojan dhaayo. (2045)

ਜਾਦਵ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਜਬੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗਿ ਖੋਜਨ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਰੇ।
ਅਸ੍ਵਪਤੀ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਸੁ ਤਹੀ ਏ ਗਏ ਦੋਊ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੇ।
ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਤਹ ਖੋਜ ਪਿਖਿਯੋ ਇਹ ਵਾ ਹੀ ਹਨੇ ਭਟ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੇ॥ ੨੦੪੬॥

Jaadav lae brij naath jabae apne sangi khojan taahi sidhaare.
Asavpati binu praan pare su tahi ee gaye doyu jaaye nihaare.
Kehar ko the khoj pikhiyo ehh vaa hi hane bhat aaise pukaare.
Aage jo jaahi to singh pikhiyo mrit chauki pare
sabh payurakh vaare. (2046)

ਦੋਹਰਾ

ਤਹ ਭਾਲਕ ਕੇ ਖੋਜ ਕਉ ਚਿਤੈ ਰਹੇ ਸਿਰ ਨਾਇ।
ਜਹਾ ਖੋਜ ਤਿਹ ਜਾਤ ਪਗ ਤਹਾ ਜਾਤ ਭਟ ਧਾਇ॥ ੨੦੪੭॥

Dohra

The bhaalak ke khoj kayu chitae rahe sir naaye.
Jahaa khoj tehh jaat pag tahaa jaat bhat dhaaye. (2047)

Swaiyya'

On hearing this episode Sri Krishna had called Satrajit and told him, "O Satrajit! You are telling all these people that Krishna had killed your brother and taken away the gem. Hearing this story, I am greatly agitated and feeling restless with rage. So you also go for searching it and I will also accompany you. So both went in search of the gem (jewel). (2045)

Alongwith some Yadavas, when Sri Krishna left in search of it, they reached a place, where the horse-rider (Satrajit's brother) was lying dead. Both of them saw the dead body. There they saw the signs of the lion's claws on the ground, so all the warriors were saying that the lion had killed him. Then going little further, they found the lion also lying dead there, then all the warriors were shocked and bewildered. (2046)

Couplet

On seeing the marks of the bears claws there, all were pondering with bowed heads (as to what happened). Where the marks would lead us, was the place, where the turban would be lying (they thought). So all the warriors moved in that direction. (2047)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਬਰੁ ਦਾਨਿ ਦਏ ਅਸੁਰਾਰਿ ਜਿਤੇ ਸਭ ਦਾਨਵ ਭਾਗੇ।
ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਸਤ੍ਰਨ ਨਾਸ ਕਯੋ ਸਸਿ ਸੂਰ ਥਪੇ ਫਿਰਿ ਕਾਰਜ ਲਾਗੇ।
ਸੁੰਦਰ ਜਾਹਿ ਕਰੀ ਕੁਬਿਜਾ ਛਿਨ ਬੀਚ ਸੁਗੰਧਿ ਲਗਾਵਤ ਬਾਗੇ।
ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨੇ ਕਾਰਜ ਹੇਤੁ ਸੁ ਜਾਤ ਹੈ ਗੀਛ ਕੇ ਖੋਜਹਿ ਲਾਗੇ॥ ੨੦੪੮॥

Kabiyo Baach

Swaiyya

Jaa prabh ke baru daani daye asuraari jite sabh daanav bhaage.
Jaa prabh satran naas kayo sasi soor thape phir kaaraj laage.
Sundar jaahi kari kubijaa chhin beech sugandhi lagaavat baage.
So prabh apne kaaraj hetu su jaat hae reechh ke khojeh laage. (2048)

ਖੋਜ ਲੀਏ ਸਭ ਏਕੁ ਗੁਫਾ ਹੂ ਪੈ ਜਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਐਸੇ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਹੈ ਕੋਊ ਸੂਰ ਧਸੈ ਇਹ ਬੀਚ ਨ ਕਾਹੂੰ ਬਲੀ ਪੁਰਖਤ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਯਾ ਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਧਸਿਯੋ ਸੋਈ ਗੀਛ ਸਭੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
ਕੋਊ ਕਹੈ ਨਹਿ ਯਾ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਰੇ ਹਮ ਖੋਜ ਇਹੀ ਮਹਿ ਡਾਰਿਯੋ॥ ੨੦੪੯॥

Khoj liye sabh ekk guphha hu pae jaat bhaye hari aaise uchaariyo.
Hae koyu soor dhasae ehh beech naa kaahun bali purkhat sanbhaariyo.
Yaa hi ke beech dhasiyo soyi sabho mann mae ehh bhaati bichaariyo.
Koyu kahae nahi yaa mae kahiyo hari re ham khoj ihi
mahi daariyo. (2049)

ਕੋਊ ਨ ਬੀਰ ਗੁਫਾ ਮੈ ਧਸਿਯੋ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਤਾਹਿ ਮੈ ਸਯਾਮ ਗਯੋ ਹੈ।
ਭਾਲਕ ਲੈ ਸੁਧਿ ਬੀਚ ਗੁਫਾਹੂੰ ਕੈ ਜੁਧੁ ਕੋ ਸਾਮੁਹੇ ਕੋਪ ਅਯੋ ਹੈ।
ਸਯਾਮ ਜੂ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਉਹ ਸੋ ਦਿਨ ਦ੍ਰਾਦਸ ਬਾਹਨ ਜੁਧੁ ਕਯੋ ਹੈ।
ਜੁਧੁ ਇਤ ਜੁਗ ਚਾਰਨਿ ਮੈ ਨਹਿ ਹੈ ਹੈ ਕਬੈ ਕਬਹੂੰ ਨ ਭਯੋ ਹੈ॥ ੨੦੫੦॥

Koyu naa beer guphha mae dhasiyo tab aap hi taahi mae sayaam gayo hae.
Bhaalak lae sudhi beech guphaahun kae judh ko saamuhe kop aayo hae.
Sayaam ju sayaam bhanae uhh so din davaadas baahan judh kayo hae.
Judh itt jug chaaran mae nahi haav hae kabae kabhun
naa bhayo hae. (2050)

The poet has stated -

Swaiyya'

The Lord, by whose blessings, the gods like Indra etc. had been victorious, and all the enemies had placed the sun and moon in position for continuing their allotted functions, the Lord who had converted the henchback woman into a beautiful woman in no time, and the whole garden was filled with aroma, the same Lord was now following the claw marks of the bear. (2048)

On tracing the signs of claw marks, all reached a cave finally, then Sri Krishna said like this - "Is there any warrior, who is prepared to go inside this cave, but no one came forward. Everyone thought in his mind that the bear had entered this cave only, while someone said that he may not be there. Then Sri Krishna said, "We have finally come to conclusion that the claw marks are leading into this cave only." (2049)

When none of the warrior entered the cave, then Sri Krishna himself went inside the cave. The bear, knowing their movements had got ready to give a fight with great fury and came before them. The poet Siam has stated that Sri Krishna was fighting with him with fists for twelve days. Such a battle had never been fought throughout the four ages before, nor will it be fought again in future. (2050)

ਦਾਦਸ ਦਿਉਸ ਭਿਰੇ ਦਿਨ ਰੈਨ ਨਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਨੈਕੁ ਡਰਾਨੋ।
 ਲਾਤਨ ਮੁਕਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਫੁਨਿ ਤਉਨ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਨੋ।
 ਪਉਰਖ ਭਾਲਕ ਕੋ ਘਟਿ ਗਯੋ ਇਹ ਮੈ ਬਹੁ ਪਉਰਖ ਤਾ ਪਹਿਚਾਨੋ।
 ਜੁਧੁ ਕੋ ਛਾਡ ਕੈ ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਰਾਮ ਸਹੀ ਕਰਿ ਜਾਨੋ॥ ੨੦੫੧॥

Davaadas diyus bhire din raen nahi tehh te hari naeku daraano.
 Laatan mookan ko ati hi phuni tayun guphha mahi judh machaano.
 Payurakh bhaalak ko ghati gayo ehh mae bahu payurakh
 taa pahichaano.

Judh ko chhad kae paaye pariyo jadubeer ko raam
 sahi kari jaano. (2051)

ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ਘਿਘਿਆਨੋ ਘਨੋ ਬਤੀਯਾ ਅਤਿ ਦੀਨ ਹੈ ਯਾ ਬਿਧਿ ਭਾਖੀ।
 ਹੋ ਤੁਮ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਰੀਆ ਤੁਮ ਹੀ ਪੁਨਿ ਲਾਜ ਦਰੋਪਤੀ ਰਾਖੀ।
 ਭੂਲ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਸੁ ਛਿਮਾ ਕਰੀਯੈ ਸਿਵ ਸੂਰਜ ਸਾਖੀ।
 ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਦੁਹਿਤਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਰਾਖੀ॥ ੨੦੫੨॥

Paaye pariyo ghighaano ghano batiyaa ati deen haav yaa bidhi bhaakhi.
 Ho tum raavan ke mariyaa tum hi puni laaj daropati raakhi.
 Bhool bhayi ham te prabh jus u chhimaa kariyae siv sooraj saakhi.
 Yo kahi kae duhitaa ju huti soyu lae brijnaath ke
 agraj raakhi. (2052)

ਉਤ ਜੁਧ ਕੈ ਸਯਾਮ ਜੂ ਬਯਾਹ ਕਯੋ ਇਤ ਹੈ ਕੈ ਨਿਰਾਸ ਏ ਧਾਮਨ ਆਏ।
 ਕਾਨੁ ਗੁਫਾ ਹੂੰ ਕੇ ਬੀਚ ਧਸੇ ਸੋਊ ਕਾਹੂੰ ਹਨੇ ਸੁ ਇਹੀ ਠਹਰਾਏ।
 ਨੀਰ ਢਰੈ ਭਟਵਾਨ ਕੀ ਆਖਿਨ ਲੋਟਤ ਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਏ।
 ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈ ਹਮ ਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਆਏ॥ ੨੦੫੩॥

Utt judh kae sayaam ju bayaah kayo itt haav kae niraas
 ee dhaaman aaye.

Kaan guphha hunk e beech dhase soyu kaahun hane sui hi thehraaye.
 Neer dharae bhatvaan ki aakhin lotat hae chitt mae dukh paaye.
 Sees dhunae ikk asise kahae ham hun jadubeer ke
 kaam naa aaye. (2053)

They were fighting day and night for twelve days, but Sri Krishna never got frightened from the bear. Then he used his legs and fists in the fight. In the meantime the bear's strength gave way and he realized that Sri Krishna possessed more power, so dropping the fight, he bowed to Krishna and considered him to be Ram Chander himself. (2051)

The bear bowed to him with lot of entreaties for mercy, and said these words with great humility. O Lord! You had killed Ravana also, and you alone had saved the honour of Daropadi. I have made a mistake, and now pardon me keeping in view Shiva and the sun, as witnesses, and offered his daughter to Krishna, bringing her before him. (2052)

On one side Krishna after the fight had got worried, while all the warriors, waiting outside got hopeless (disappointed) and went back to their places. They were under the impression that Sri Krishna had entered the cave, and someone had killed him. The warriors were thus crying with tears in their eyes, and were rolling on the ground with their heads on the ground while others said, that they had failed to support Krishna. (2053)

ਸੈਨ ਜਿਤੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸੰਗ ਗਯੋ ਸੋਊ ਭੂਪ ਪੈ ਰੋਵਤ ਆਯੋ।
 ਭੂਪਤਿ ਦੋਖ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਯੋ।
 ਧਾਇ ਗਯੋ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਪੈ ਪੂਛਨ ਰੋਇ ਇਹੀ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਫਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਧਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਬਹੁਰੇ ਨਹੀ ਬਾਹਰਿ ਆਯੋ॥ ੨੦੫੪॥

Saen jito jadubeer ke sang gayo soyu bhoop pae rovat aayo.
 Bhoopati dekh dasaa tinn ki ati hi apune mann mae dukh paayo.
 Dhaaye gayo balibhadar pae poochhan roye ihi tinn baen sunaayo.
 Kaan guppha ke bikhae dhasi kae tehh te bahure nahi baahar aayo. (2054)

ਹਲੀ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਕੈ ਲਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸੰਗਿ ਤਨ ਆਪਨ ਕੋ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਯੋ।
 ਖੋਜਤ ਕੈ ਮਨਿ ਯਾ ਜੜ ਕੀ ਬਲਿ ਲੋਕਿ ਗਯੋ ਕੋਊ ਮਾਰਗ ਪਾਯੋ।
 ਕੈ ਮਨਿ ਲੈ ਇਹ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਗਯੋ ਜਮ ਲੈ ਤਿਨ ਲੈਨ ਕਉ ਧਾਯੋ।
 ਕੈ ਇਹ ਮੂਰਖ ਕੋ ਸੁ ਕਬੋਲ ਲਗਿਯੋ ਹੁਇ ਲਜਾਤਰੁ ਧਾਮਿ ਨ ਆਯੋ॥ ੨੦੫੫॥

Hali Baach

Swaiyya

Kae lari kae ari kaahun ke sangi tann aapan ko jamloki pathaayo.
 Khojat kae mani yaa jad ki bali lok gayo koyu maarag paayo.
 Kae mani lae ehh bhraat ke praan gayo jam lae tinn laen kayu dhaayo.
 Kae ehh moorakh ke su kubol lagiyo huye lajatur dhaami
 naa aayo. (2055)

ਰੋਇ ਜਬੈ ਸੰਗ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
 ਤਉ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕਉ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਜਾਦਵ ਲਾਤਨ ਮੁਕਨ ਮਾਰਿਯੋ।
 ਪਾਗ ਉਤਾਰ ਦਈ ਮੁਸਕੈ ਗਹਿ ਗੋਡਨ ਤੇ ਮਧਿ ਕੂਪ ਕੇ ਡਾਰਿਯੋ।
 ਛੋਡਬੋ ਤਾ ਕੇ ਕਹਿਯੋ ਨ ਕਿਹੂ ਸਭ ਹੂ ਤਿਹ ਕੋ ਬਧਬੋ ਚਿਤਿ ਧਾਰਿਯੋ॥ ੨੦੫੬॥

Roye jabae sang bhoopati ko mukh te musli ehh bhaati uchaariyo.
 Tayu satraajit kayu mil kae sabh jaadav laatan mookan maariyo.
 Paag utaar dayi muskae gahi godan te madhi koop ke daariyo.
 Chhodbo taa ke kahiyo naa kihu sabh huu tehh ko badhbo
 chitt dhaariyo. (2056)

The whole army, which had accompanied Sri Krishna, came back to Raja Ugarsain crying and wailing and the Raja was greatly upset and grieved at seeing their condition. Then the Raja rushed to Balram to enquire from him, but he also cried and told the Raja that Krishna had gone inside the cave, but never came out. (2054)

Barlam said -

Swaiyya'

Either Sri Krishna, fighting with the enemy, had been killed or in search of this fool's jewel, he had found the path of Raja Bal's place. On his brother's life the jewel had been taken by the Yama, Krishna had gone there to bring it back, or this fools words had affected him adversely and due to his reduced prestige he had not come back home. (2055)

When Balram told all these things in a wailing tone to Raja Ugarsain, then all of the Yadavas fought Satrajit with fists and legs. With his turban, they tied him down, and threw him in the well, by holding his kness. No one uttered a word to help him or let him off (pardon him) and everyone had thought of putting an end to his life. (2056)

ਕਾਨਰ ਕੀ ਜਬ ਏ ਬਤੀਯਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ ਨਾਰਿਨ ਜਉ ਸੁਨਿ ਪਾਈ।
 ਰੋਵਤ ਭੀ ਕੋਊ ਭੂਮਿ ਪਰੀ ਗਿਰ ਪੀਟਤ ਭੀ ਕਰਿ ਕੈ ਦੁਚਿਤਾਈ।
 ਏਕ ਕਹੈ ਪਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਅਬ ਹੁਇ ਹੈ ਕਹਾ ਹਮਰੀ ਗਤਿ ਮਾਈ।
 ਅਉਰ ਰੁਕਮਿਨਿ ਦੇਤ ਦਿਜੋਤਮ ਦਾਨ ਸਤੀ ਫੁਨਿ ਹੋਬੇ ਕਉ ਆਈ॥ ੨੦੫੭॥

Kaanar ki jab ee batiyaa prabh ki sabh naarin jayu suni paayi.
 Rovat bhi koyu bhoomi pari gir peetat bhi kari kae duchitaayi.
 Ek kahae pati praan taje ab huye hae kahaa hamri gati maayi.

Ayur rukmani det di jotam daan sati phuni hobe
 kayu aayi. (2057)

ਦੋਹਰਾ

ਬਸੁਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਦੁਬਿਧਾ ਚਿਤਹਿ ਬਢਾਇ।
 ਪ੍ਰਭ ਗਤਿ ਦੈ ਬਿਧਿ ਹੋਰਿ ਕੈ ਬਰਜਿਓ ਰੁਕਮਿਨਿ ਆਇ॥ ੨੦੫੮॥

Dohra

Basudev aru devki dibhidaa chiteh badaaye.
 Prabh gati dae bidhi heri kae barjiyo rukmani aaye. (2058)

ਸਵੇਯਾ

ਪੁਤ੍ਰ ਬਧੁ ਹੂ ਕੋ ਦੇਵਕੀ ਆਇ ਸੁ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਸਮਝਾਯੋ।
 ਜੋ ਹਰਿ ਜੂਝ ਮਰੇ ਹਨ ਮੋ ਜਰਿਬੋ ਤੁਹਿ ਕੋ ਨਿਸਚੈ ਬਨਿ ਆਯੋ।
 ਜਉ ਮਨਿ ਢੂੰਢਤ ਯਾ ਜੜ ਕੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਘਨੇ ਪੁਨਿ ਕੋਸ ਸਿਧਾਯੋ।
 ਤਾ ਤੇ ਰਹੋ ਚੁਪਿ ਕੈ ਸੁਧਿ ਲੈ ਅਰੁ ਯੋ ਕਹਿ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ॥ ੨੦੫੯॥

Swaiyya

Putru badhu hu ko devki aaye su sayaam bhanae
 bidhi yaa samjhaayo.
 Jo hari joojh mare rann mo jaribo tuhi ko nischae bani aayo.
 Jayu mani doodat yaa jad ki brijnaath ghane puni kos sidhaayo.
 Taa te raho chupi kae sudhi lae aru yo kahi paain sees
 jhukaayo. (2059)

When Krishna's wives heard about these stories about Krishna, then some of them fell down on the ground wailing and crying and some of them, due to their doubts started beating their breasts. Some of them were saying, "The spouse had given up his life, O Mother! Now what will be our plight? Then Rukmani also gave lot of alms to the brahmins and herself came out to perform Sati (to burn herself)." (2057)

Couplet

Basudev and Devki also got worried (and doubtful about Krishna's safety). But knowing Sri Krishna's two-pronged (worldly and heavenly) powers, they stopped Rukmani from performing Sati function (burning herself) (2058)

Swaiyya'

The poet Siam had stated that Devki came and tried to console the daughter-in-law (son's spouse) and told her, "If Sri Krishna had died fighting in battle, then it behoves you to perform Sati rites, but if in search of this fool's jewel, he had gone too far away, then you should calm down, and wait for his return. Saying this, Devki fell at the feet of her daughter-in-law. (2059)

ਐਸੋ ਸਮੋਧ ਕੈ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਪੈ ਤਿਨ ਜਾਇ ਮਨਾਯੋ।
 ਠਾਈਸ ਦਿਵਸ ਲਉ ਸੇਵ ਕਰੀ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਿਝਵਾਯੋ।
 ਗੋਝਿ ਸਿਵਾ ਤਿਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਇਹੀ ਬਰਦਾਨੁ ਦਿਵਾਯੋ।
 ਗੋਝਿ ਸਿਵਾ ਤਿਨ ਪੈ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਇਹੀ ਬਰਦਾਨੁ ਦਿਵਾਯੋ।
 ਆਇ ਹੈ ਸਯਾਮ ਨ ਸੋਕ ਕਰੋ ਤਬ ਲਉ ਹਰਿ ਲੀਨੇ ਤੀਆ ਮਨਿ ਆਯੋ॥ ੨੦੬੦॥

Aasio samodh kae putru ko bhavaani ko pae tinn jaaye manaayo.
 Thaaais divas layu sev kari tehh ki tehh ko ati hi rijhvaayo.
 Reejhi sivaa tinn pae tab hi kabi syaam ihi barudaan divaayo.
 Aaye hae sayaam naa sok karo tab layu hari line triyaa mani aayo. (2060)

ਕਾਨੁ ਕੋ ਹੇਰਿ ਤੀਆ ਮਨਿ ਕੇ ਜੁਤ ਸੋਕ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ।
 ਡਾਰਿ ਕਮੰਡਲ ਮੈ ਜਲੁ ਸੀਤਲ ਮਾਇ ਪੀਯੋ ਪੁਨਿ ਵਾਰ ਕੈ ਆਈ।
 ਜਾਦਵ ਅਉਰ ਸਭੈ ਹਰਖੈ ਅਰੁ ਬਾਜਤ ਪੀ ਭੁਰ ਬੀਚ ਬਧਾਈ।
 ਅਉਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਿਵਾ ਸੁ ਸਭੋ ਜਗਮਾਇ ਸਹੀ ਠਹਰਾਈ॥ ੨੦੬੧॥

Kaan ko heri triyaa mani ke jut sok ki baat sabhae bisaraayi.
 Daari kamandal mae jalu seetal maaye piyo puni vaar kae aayi.
 Jaadav ayur sabhae harkhae aru baajat bhi pur beech badhaayi.
 Ayur kahae kabi sayaam sivaa su sabho jagmaaye sahi thehraayi. (2061)

ਇਤਿ ਜਾਮਵੰਤ ਕੋ ਜੀਤ ਕੈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਸ ਕੀ ਮਨਿ ਸਹਿਤ ਲਿਆਵਤ ਭਏ।

ਸਵੈਯਾ

ਹੇਰ ਕੈ ਸਯਾਮ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕਉ ਮਨਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਫੁਨਿ ਤਾ ਸਿਰ ਮਾਰੀ।
 ਜਾ ਹਿਤ ਦੋਸ ਦਯੋ ਸੋਈ ਲੈ ਜੜ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ।
 ਚਉਕਿ ਕਹੈ ਸਭ ਜਾਦਵ ਯੋ ਸੁ ਪਿਖੋ ਰਿਸਿ ਕਰੀ ਗਿਰਧਾਰੀ।
 ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਬਿਤਨ ਬੀਚ ਕਥਾ ਜਗ ਮੈ ਕਬ ਸਯਾਮ ਬਿਥਾਰੀ॥ ੨੦੬੨॥

Itt jaamvant ko jeet kae duhitaa tis ki mani sahit liyaavat bhaye.

Swaiyya

Her kae sayaam saraajit kayu mani lae kar mae phuni taa sir maari.
 Jaa hitt dos dayo soyi lae jad kop bhare ehh bhaati uchaari.
 Chayuki kahae sabh jaadav yo su pikho riss kaisi kari girdhaari.
 So ehh bhaati kabitan beech kathaa jag mae kab sayaam bithaari. (2062)

After giving such advice to her daughter-in-law, Devki started worshipping goddess Bhawani, and served her for twenty-eight days and tried to (propitiate) placate the goddess. The poet Siam has stated, then the goddess Durga was pleased with her and blessed her saying "that Sri Krishna would surely come back, so do not lament. "In the meantime Sri Krishna came back with the jewel and the woman (spouse) along with him. (2060)

On seeing Krishna along with the jewel and the spouse, all were delighted and all forgot about sorrowful attitude. The mother brought cold water in a tumbler and drank it after circumambulating it over the heads of the son and the daughter-in-law. All the Yadavas were happy and there were rejoicings in the town. The poet Siam has stated that from that day onwards, all started believing in Durga as the mother of the Universe (and worshipping her). (2061)

**Here the chapter on victory over Jamwant and bringing
the jewel and spouse is completed.**

Swaiyya'

On seeing Satrajit, and taking the gem in hand, Sri Krishna struck it on his head and said furiously, "O fool! The gem, for which you had blamed me, now take that jewel and keep it safe. All the Yadavas were shocked and said, "Just see, how furious Krishna had become with rage?" The poet Siam has described this whole episode in poetry form and made it known throughout the world. (2062)

ਹਾਥਿ ਰਹਿਓ ਮਨਿ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਤਿਨਿ ਨੈਕੁ ਨ ਕਾਹੂੰ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ।
 ਲਜਿਤ ਹੈ ਖਿਸਿਕਾਨੋ ਘਨੋ ਦੁਬਿਧਾ ਕਰ ਧਾਮਿ ਕੀ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰਿਓ।
 ਬੈਰ ਪਰਿਯੋ ਹਮਰੋ ਹਰਿ ਸੋ ਰੁ ਕਲੰਕ ਚੜ੍ਹਿਯੋ ਗਯੋ ਭ੍ਰਾਤ ਮਾਰਿਓ।
 ਭੀਰ ਪਰੀ ਤੇ ਅਧੀਰ ਭਯੋ ਦੁਹਿਤਾ ਦੇਉ ਸਯਾਮ ਇਹ ਚਿਤਿ ਧਾਰਿਓ॥ ੨੦੬੩॥

Haath rahiyo mani ko dhari kae tinn naeku naa kaahun ki orr nihaariyo.
 Lajit haav khisighaano ghano dubidha kari dhaam ki orr sidhaariyo.
 Baer pariyo hamro hari so ru kalank chadiyo gayo bhratar maariyo.
 Bheer pari te adheer bhayo duhitaa deyu sayaam ihi chitt dhaariyo. (2063)

ਅਥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਬੋਲਿ ਦਿਜੋਤਮ ਬੇਦਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਜੈਸ ਕਹੀ ਤਿਸ ਬਯਾਹ ਰਚਾਯੋ।
 ਸਤਿ ਭਾਮਨਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਸੁ ਛਾਯੋ।
 ਪਾਵਤ ਹੈ ਉਪਮਾ ਲਛਮੀ ਕੀ ਨ ਤਾ ਸਮ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਬਨਿ ਆਯੋ।
 ਤਾਹੀ ਕੇ ਬਯਾਹਨ ਕਾਜ ਸੁ ਦੈ ਮਨਿ ਮਾਨਿ ਘਲੈ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਬੁਲਾਯੋ॥ ੨੦੬੪॥

Ath Satraajit Ki Duhitaa Ko Bayaah Kathan

Swaiyya

Boli di jotam bedan ki bidhi jaaes kahi tiss bayaah rachaayo.
 Sati bhaamin ko kabi sayaam bhanae jeh ko sabh logan mae jasu chhayo.
 Paavat hae upmaa lachhmi ki naa taa sam yo kahibo bani aayo.
 Taahi ke bayaahan kaaj su dae mani maani bhalae ghani
 sayaam bulaayo. (2064)

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁਨੇ ਬਤੀਯਾ ਸੁਭ ਸਾਜਿ ਜਨੇਤ ਜਹਾ ਕੋ ਸਿਧਾਏ।
 ਆਵਤ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭੂ ਕੋ ਸਭ ਆਗੇ ਹੀ ਤੇ ਮਿਲਿਬੋ ਕਉ ਧਾਏ।
 ਆਦਰ ਸੰਗ ਲਵਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਬਯਾਹ ਕੀਯੋ ਦਿਜ ਦਾਨ ਦਿਵਾਏ।
 ਐਸੇ ਬਿਵਾਹ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁਖ ਪਾਇ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰਿ ਧਾਮਹਿ ਆਏ॥ ੨੦੬੫॥

Sri brijnaath sune batiyaa subh saaji Janet jahaa ko sidhaaye.
 Aavat so suni kae prabhu ko sabh aage hi te milibe kayu dhaaye.
 Aadar sang lavaaye kae jaaye bayaah kiyo dij daan divaaye.
 Aaise bivaah prabhu sukh paaye triyaa sang lae kari
 dhaameh aaye. (2065)

Holding the gem in hand, Satrajit kept standing there, and did not look around at all. He was feeling greatly Shameful, and being agitated went (away) home, feeling that he had developed enmity with Krishna and a slander (defamation) had been ascribed to him. Apart from this, his brother had also been killed. He lost all his patience, being afflicted with suffering. Then he thought to himself that all suffering could be alleviated by giving away his daughter in marriage to Sri Krishna. (2063)

Now the episode of marriage of Satrajit's daughter begins Swaiyya'

Then, as per Vedic rites by calling the brahmins, Satrajit arranged for the marriage of his daughter (to Sri Krishna), called Satbhama, whose praises were spread throughout the world, and she gained the same position as Lachhmi. It would be more appropriate to say that even Lachhmi had no comparison to her. Then offering the jewel in the marriage of Satbhama with great respect, Satrajit invited Sri Krishna to his (house) place. (2064)

Sri Krishna then listening to all this talk alongwith the marriage party with great pomp and show started for his place. On hearing about the arrival of Sri Krishna, all went ahead to receive him. On bringing him to the marriage site, they performed the marriage rites, and lot of gifts were distributed among the brahmins. Then Sri Krishna, getting married and being delighted came back home, alongwith the bride. (2065)

ਇਤਿ ਬਿਵਾਹ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਤ ਭਯੋ।

ਲਛੀਆ ਗ੍ਰਿਹ ਪ੍ਰਸੰਗ

ਸਵੈਯਾ

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਐਸੇ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾ ਲਛੀਆ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮੈ ਸੁਤ ਪੰਡੁ ਕੇ ਆਏ।
ਗਾਇ ਸਮੇਤ ਸਭੇ ਮਿਲਿ ਕੌਰਨ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਕਰੁਨਾ ਨ ਬਸਾਏ।
ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਕੀਓ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁ ਤਹਾ ਕੋ ਚਲੈ ਸਭ ਬਿਸਨੁ ਬੁਲਾਏ।
ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਸੁ ਸਾਜ ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਹਾ ਕੋ ਸਿਧਾਏ॥ ੨੦੬੬॥

Itt bivaah sanpooran hot bhayo.

Lachhiyaa Greh Prasang

Swaiyya

Tayu hi layu aaiso suni batiyaa lachhiyaa greh mae sut pandu kea aye.
Gaaye samet sabho mili Koran chitt bikhae karunaa naa basaaye.
Aaise bichaar kiyo chitt mae su tahaa ko chalaе sabh bisnu bulaaye.
Aaise bichaar su saaj kae sayandan Sri Brijnaath tahaa
ko sidhaaye. (2066)

ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਉਤ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਤੋ ਇਤ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
ਲੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਉ ਆਪਨੇ ਸੰਗ ਕਹਿਯੋ ਅਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੂੰ ਕਉ ਪਧਾਰਿਯੋ।
ਛੀਨ ਲੈ ਯਾ ਤੇ ਅਰੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਮਨਿ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਿਯੋ।
ਲੈ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਵਾ ਬਧ ਕੈ ਮਨਿ ਆਪਨੇ ਧਾਮ ਕੀ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ॥ ੨੦੬੭॥

Kaan chale utt kayu jab hi barmaakrit to itt mantar bichaariyo.
Lae akroor kayu aapne sang kahiyo are kaan kahun kayu padhaariyo.
Chhen lae yaa te are mili kae mani aaise bichaar kiyo teh maariyo.
Lae barmaakrit vaa badh kae mani aapne dhaam
ki ori sidhaariyo. (2067)

ਚੌਪਈ

ਸਤਿ ਧੰਨਾ ਭੀ ਸੰਗਿ ਰਲਾਯੋ। ਜਬ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੋ ਤਿਨ ਘਾਯੋ।
ਏ ਤਿਹ ਬਧ ਕੈ ਡੇਰਨ ਆਏ। ਉਤੈ ਸੰਦੇਸ ਸਯਾਮ ਸੁਨਿ ਪਾਏ। ੨੦੬੮॥

Chopaiee

Sati dhanaa bhi sangi ralaayo. Jab satraajit ko tinn ghaayo.
Ee teh badh kae deran aaye. Utae sandes sayaam suni paaye. (2068)

Here the chapter of marriage is completed.

Now the episode of Lachhia Greh begins

Swaiyya'

By then a news was heard that the son of Pandav, had come to Lachhia's house. All the villagers requested the Kaurvas but they did not show any mercy. So, considering this fact, Krishna called all the Yadavas and left for that place. So Sri Krishna got their chariots ready and left for the site. (2066)

When Sri Krishna had left, then Barmakrit thought of a plan and taking Akroor alongwith him said, "O Man! Krishna had gone elsewhere so let us join together and snatch this jewel from Satrajit." So thinking about it, they killed Satrajit. So after killing him and taking away the jewel (mani) Bramakrit went away to his home. (2067)

Chopaiee

Even Satdhana, warrior, had gone with them, when they had killed Satrajit and after killing him, all the three had come to their abode, and in the meantime Sri Krishna also got this news. (2068)

ਦੂਤ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਸੋ

ਚੌਪਈ

ਪ੍ਰਭੁ ਸੋ ਦੂਤਨ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ। ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕ੍ਰਿਤਬਰਮਾ ਮਾਰੇ।
ਮਨਿ ਧਨ ਛੀਨਿ ਤਾਹਿ ਤੇ ਲਯੋ। ਤੋਹਿ ਤ੍ਰੀਆ ਕੋ ਅਤਿ ਦੁਖੁ ਦਯੋ॥ ੨੦੬੯॥

Doot Baach Kaan So

Chopaiee

Prabh so dootan baen uchaare. Satraajit kritbarmaa mare.
Mani dhan cheeni taahi te layo. Trohi triyaa ko ati dukh dayo. (2069)

ਜਬ ਜਦੁਪਤਿ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ। ਛੋਰਿ ਅਉਰ ਸਭ ਕਾਰਜ ਆਯੋ।
ਹਰਿ ਆਵਨ ਕ੍ਰਿਤਬਰਮੈ ਜਾਨੀ। ਸਤਿਧੰਨਾ ਸੋ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ॥ ੨੦੭੦॥

Jab jadupati ehh bidhi suni paayo. Chhori ayur sabh kaaraj aayo.
Hari aavan kritbarmae jaani. Satidhanaa so baat bakhaani. (2070)

ਅੜਿਲ

ਕਹੁ ਸਤਿਧੰਨਾ ਬਾਤ ਅਬੈ ਹਮ ਕਿਆ ਕਰੈ।
ਕਹੋ ਪਰੈ ਕੈ ਜਾਇ ਕਹੋ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰੈ।
ਦੁਇ ਮੈ ਇਕ ਮੁਹਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਸਮਝਾਇ ਕੈ।
ਹੋ ਕੇ ਉਪਾਇ ਕੈ ਸਯਾਮਹਿ ਮਾਰੈ ਜਾਇ ਕੈ॥ ੨੦੭੧॥

Aril

Kahu satidhanaa baat abae ham kiyaa karae.
Kaho parae kae jaaye kaho lari kae marae.
Duye mae ikk muhi baat kaho samjhaaye kae.
Ho ke upaaye kae sayaameh maarae jaaye kae. (2071)

ਕ੍ਰਿਤਬਰਮਾ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਤ ਤਿਨਿ ਯੋ ਕਹਿਯੋ।
ਜਦੁਪਤਿ ਬਲੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹਨਿਯੋ ਅਰਿ ਜੋ ਚਹਿਯੋ।
ਤਾ ਸੋ ਹਮ ਪੈ ਬਲ ਨ ਲਰੈ ਪੁਨਿ ਜਾਇ ਕੈ।
ਹੋ ਕੰਸ ਸੇ ਛਿਨ ਮੈ ਮਾਰਿ ਦਏ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ॥ ੨੦੭੨॥

Kritbarmaa ki baat sunat tini yo kahiyo.
Jadupati bali prachand haniyo ari jo chahiyo.
Taa so ham pae bal naa larae puni jaaye kae.
Ho kans se chhin mae maari daye sukh paaye kae. (2072)

The emissary had told Sri Krishna - Chopaicee

The emissaries gave the message to Sri Krishna that Bramakrit had killed Satrajit and had taken away the wealth of that jewel, and had caused great suffering to your spouse (wife). (2069)

When Sri Krishna heard this news, then he came back leaving all other activities. Now Barmakrit got the news of Krishna's arrival at home and he gave this information to Satdhana. (2070)

Aril

"O Satdhana! Now tell me, what should I do?" "If you say, then I would go and seek his (Krishna's) parodn or if you like that I should die fighting. "Tell me one of the two things by explaining thoroughly. O Brother! Is there any solution like this that I should go and kill Sri Krishna?" (2071)

On hearing these words of Kritbarma, he replied, "Krishna was very powerful, and he had killed many enemy, whom he wanted to kill. so we do not possess enough strength to fight against him. O Brother! He had killed Kansa in a moment and felt greatly relieved." (2072)

ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਤਿਹ ਕੀ ਅਕੂਰ ਪੈ ਆਯੋ। ਪ੍ਰਭੁ ਦੁਬਿਧਾ ਕੋ ਭੇਦ ਸੁ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ।
ਤਿਨ ਕਹਿਯੋ ਅਬ ਸੁਨਿ ਤੇਰੇ ਤਿਹੀ ਉਪਾਇ ਹੈ। ਹੋ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਬਚ ਹੈ ਸੋਊ ਜੁ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਇ ਹੈ॥ ੨੦੭੩॥

Batiyaa suni tehh ki akroor pae aayo.
Prabhu dubidha ko bhed su taahi sunaayo.
Tinn kahiyo ab suni tero tihi upaaye hae.
Ho prabh te bach hae soyu ju praan bachaaye hae. (2073)

ਸਵੈਯਾ

ਦੈ ਮਨਿ ਤਾਹਿ ਉਦਾਸ ਭਯੋ ਕਿਹ ਓਰਿ ਭਜੋ ਚਿਤ ਮੈ ਇਹ ਧਾਰਿਯੋ।
ਮੈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਓ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨਿ ਹੇਤੁ ਬਲਿ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਮਾਰਿਯੋ।
ਤਾਹਿ ਕੇ ਹੇਤੁ ਗੁਸਾ ਕਰਿ ਸਯਾਮ ਸਭੇ ਅਪਨੋ ਪੁਰਖਤ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਜਉ ਰਹਿ ਹਉ ਤਉ ਮਾਰਤ ਹੈ ਏਹ ਕੈ ਡਰੁ ਉਤਰ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ॥ ੨੦੭੪॥

Swaiyya

Dae mani taahi udaas bhayo keh ori bhajo chitt mae ehh dhaariyo.
Mae apraadh kiyo hari ko mani hetu bali satraajit maariyo.
Taahi ke hetu gusaa kari sayaam sabhe apno purkhat sanbhaariyo.
Jayu rahi hayu tayu maarat hae eh kae daru utar ori sidhaariyo. (2074)

ਦੋਹਰਾ

ਸਤਿਧੰਨਾ ਮਨਿ ਲੈ ਜਹਾ ਭਜ ਗਯੋ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ।
ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਚੜਿ ਸਯਾਮ ਜੁ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁੰਚਿਯੋ ਜਾਇ॥ ੨੦੭੫॥

Dohra

Satidhanaa mani lae jahaa bhaj gayo traas badaaye.
Sayandan pae chadi sayaam ju eh hi pahunchiyo jaaye. (2075)

ਪਾਵ ਪਿਆਦੋ ਸਤ੍ਰ ਹੋਇ ਭਜਿਯੋ ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ।
ਤਬ ਜਦੁਬੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋ ਮਾਰਿਯੋ ਤਾ ਕੋ ਜਾਇ॥ ੨੦੭੬॥

Paav piyaado satar hoye bhajiyo su traas badaaye.
Tab jadubeer kirpaan so maariyo taa ko jaaye. (2076)

ਖੋਜਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰ ਕੈ ਮਨ ਨਹੀ ਆਈ ਹਾਥਿ।
ਮਨਿ ਨਹੀ ਆਈ ਹਾਥਿ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਹਲੀ ਕੇ ਸਾਥਿ॥ ੨੦੭੭॥
Khojat bhayo tehh maar kae mani nahi aayi haath.
Mani nahi aayi haath yo kahiyo hali ke saath. (2077)

On hearing this talk, Baramkrit came back to Akroor and told him all about the problem created by the dual-pronged activities of (created by) Krishna. So he suggested that there was only one way out for him to safe-guard his safety. O Brother! The person, who could go elsewhere, and save his life, would be the only person, who would be saved. (2073)

Swaiyya'

Bramakrit became morose after giving him the jewel, and thought to himself "That he should run away but where to? I have done a great disservice towards Krishna and for the sake of getting this gem, I have killed a warrior like Satrajit. So getting furious with rage Sri Krishna had picked up his whole strength. If I stay here then he would kill me. "So considering all this he went away to the North direction. (2074)

Couplet

Sri Krishna reached the place riding on his chariot, where Satdhana had gone with the jewel, out of fear. (2075)

The frightened enemy (Satdhana) out of fear, was running away on foot only, then Sri Krishna killed him with his sword. (2076)

After killing him, Krishna searched (his bags/clothes) but the jewel was not found there. Sri Krishna then told Balram that the mani (gem) was not found. (2077)

ਸਵੈਯਾ

ਐਸੇ ਲਖਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਪ੍ਰਭੂ ਹਮ ਤੇ ਮਨਿ ਆਜ ਛਪਾਈ।
ਲੈ ਅਕੂਰ ਬਨਾਰਸ ਗਯੋ ਮਨਿ ਕਉ ਤਿਹ ਕੀ ਨ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਪਾਈ।
ਸਯਾਮ ਜੂ ਮੋ ਇਕ ਸਿਖਯ ਹੈ ਭੂਪਤਿ ਜਾਤ ਤਹਾ ਹਉ ਸੋ ਸੁਨਾਈ।
ਯੋ ਬਤੀਯਾ ਕਹਿ ਜਾਤ ਰਹਿਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਦੁਚਿਤਾਈ॥ ੨੦੭੮॥

Swaiyya

Aaise lakhiyo musli mann mae su prabhu ham te mani aaj chhapaayi.
Lae akroor banaaras gayo mani kayu teh ki naa kachhu sudhi paayi.
Sayaam ju mo ikk sikhey hae bhoopati jaat tahaa hayu so sunaayi.
Yo batiyaa kahi jaat rahiyo jadubeer ki kae mann mae duchitaayi. (2078)

ਦੋਹਰਾ

ਜਉ ਮੁਸਲੀ ਤਿਹ ਪੈ ਗਯੋ ਤਉ ਭੂਪਤਿ ਸੁਖ ਪਾਇ।
ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਤਿਹ ਧਾਮ ਗਯੋ ਆਗੇ ਹੀ ਤੇ ਆਇ॥ ੨੦੭੯॥

Dohra

Jayu musli teh pae gayo tayu bhoopati sukh paaye.
Lae apune teh dhaam gayo aage hi te aaye. (2079)

ਗਦਾ ਜੁਧ ਮੈ ਅਤਿ ਚਤੁਰੁ ਯੋ ਸਭ ਤੇ ਸੁਨਿ ਪਾਇ।
ਤਬੈ ਦੁਰਜੋਧਨ ਹਲੀ ਤੇ ਸਭ ਸੀਖੀ ਬਿਧਿ ਆਇ॥ ੨੦੮੦॥

Gadaa judh mae ati chatur yo sabh te suni paaye.
Tabae durjodhan hali te sabh sikhi bidhi aaye. (2080)

ਸਵੈਯਾ

ਸਤਿਧੰਨਾ ਕਉ ਮਾਰ ਜਬੈ ਜਦੁਨੰਦਨ ਦ੍ਰਾਵਤੀ ਹੂ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਯੋ।
ਕੰਚਨ ਕੋ ਅਕੂਰ ਬਨਾਰਸ ਦਾਨ ਕਰੈ ਬਹੁ ਯੋ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ।
ਸੂਰਜ ਦਿਤ ਉਹੀ ਪਹਿ ਹੈ ਮਨਿ ਯੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਜਾਨਯੋ।
ਮਾਨ ਭੇਜ ਭਲੋ ਤਿਹ ਪੈ ਤਿਹ ਕੋ ਅਪੁਨੇ ਪਹਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ॥ ੨੦੮੧॥

Swaiyya

Satidhanaa kayu maar jabae jadunandan davaarvati hu ke bheetar aayo.
Kanchan ko akroor banaaras daan karae bahu yo suni paayo.
Sooraj ditt uhi pahi hae mani yo apne mann mae su janaayo.
Maanas bhej bhalo teh pae teh ko apune pahi boli pathaayo. (2081)

Swaiyya'

Balram thought to himself that to day Sri Krishna had kept the gem hidden from him. But Akroor had gone to Banaras (Varanasi) taking the gem there. But no one knew about it Balram then said these words for Krishna, "O Krishna! One Raja is my attendant, and I am going there. Saying this, he went away, but in his mind he had doubts and dual-mindedness about Krishna telling him the truth or not. (2078)

Couplet

When Balram went to meet the Raja, he felt very happy and after receiving him, took him to his place. (2079)

Balram was an expert in the use of the mace in war, then Daryodhan on hearing this news from others, came to Balram to learn the art of using the mace and got fully trained. (2080)

Swaiyya'

After killing Sardhana, when Sri Krishna came back to Dwarka he heard about Akroor, giving away gold in alms (gifts) to poor people. Then Sri Krishna had realized that the jewel, given by the sun, was held by him only; Then (by sending) one good (respectable) man was sent to him and he (Akroor) was called there by Krishna. (2081)

ਜਉ ਹਰਿ ਪੈ ਸੋਊ ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨਿ ਤੋ ਇਨ ਮਾਗਿ ਲਈ ਹੈ।
ਸੂਰਜ ਜੇ ਤਿਹ ਗੀਝਿ ਦਈ ਧਨਸਤਿ ਕੀ ਜਾ ਹਿਤੁ ਦੇਹ ਗਈ ਹੈ।
ਜਾ ਹਿਤ ਸਯਾਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤਹਿ ਮਾਨਹਿ ਕੀ ਮਨ ਬਾਤ ਠਈ ਹੈ।
ਸੋ ਦਿਖਰਾਇ ਸਭੇ ਹਖਰਾਇ ਕੈ ਲੈ ਅਕੂਰਹ ਫਰਿ ਦਈ ਹੈ॥ ੨੦੮੨॥

Jayu hari pae soyu aavat bhayo tehh te mani to inn maagi layi hae.
Sooraj je tehh reejhi dayi dhansati ki jaa hitu deh gayi hae.
Jaa hitu sayaam triyaa hari bharaateh maaneh ki mani baat thayi hae.
So dikhraaye sabho harkhaaye kae lae akroreh
pheri dayi hae. (2082)

ਜੋ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੈ ਕਰਿ ਸੇਵ ਸੁ ਸੂਰਜ ਕੀ ਫੁਨਿ ਤਾਹਿ ਤੇ ਪਾਈ।
ਜਾ ਹਰਿ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਕਾਰਨ ਕੈ ਧਨਸਤਿ ਸੁ ਆਪਨੀ ਦੇਹ ਗਵਾਈ।
ਤਾਹਿ ਗਯੋ ਅਕੂਰ ਥੋ ਲੈ ਤਿਹ ਤੇ ਫਰਿ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਪੈ ਆਈ।
ਸੋ ਹਰਿ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁੰਦਰੀ ਮਨੋ ਸਯਾਮ ਜੂ ਰਾਘਵ ਹਾਈ॥ ੨੦੮੩॥

Jo satraajit kae kari sev su sooraj ki phhuni
taahi te paayi.
Jaa hari kae ehh ko badh kaaran kae dhansati su aapni
deh gavaayi.
Taahi gayo akroor tho lae tehh te phiri so brij naath pae aayi.
So hari det bhayo tehh ko mundri mano sayaam ju
raaghav haayi. (2083)

ਦੋਹਰਾ

ਬਡੇ ਜਸਹਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਮਨਿ ਦੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ।
ਜੋ ਕਟੀਆ ਸਿਰ ਦੁਰਜਨਨ ਹਰਤਾ ਸਾਧਨ ਪੀਰ॥ ੨੦੮੪॥

Dohra

Bade jaseh paavat b hayo mani dae sri jadubeer.
Jo katiyaa sir durjodhan hartaa saadhan peer. (2084)

When he (Akroor) came to Sri Krishna, he asked him for the jewel. The jewel, which the sun had given to him being pleased with (Satrajit) him, which resulted in the death of Satdhana also, and this had caused some misgivings in the minds of Krishna's spouse (Satbhama) and his brother (Balram) also resulting in some grouse in them. Then taking that jewel from Akroor and showing it to all present, and with pleasure it was returned to Akroor again. (2082)

The jewel, which was gained by Satrajit from the sun by worshipping him (serving him), the jewel which was taken away by Satdhana from Satrajit by killing him, and then losing his own life in the bargain, was given to Akroor and he went away with the jewel. Then it came back to Sri Krishna, which was again given back to Akroor, by Krishna, had bestowed him this ring. (2083)

Couplet

After giving away the jewel, Sri Krishna earned lot of praise from all. He was the destroyer of despots and casting away the sufferings of holy men. (2084)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ
ਸਤਿਧੰਨੇ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਅਕੂਰ ਕੋ ਮਨਿ ਦੇਤ ਭਏ।

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਦਿਲੀ ਮਹਿ ਆਵਨ ਕਥਨੰ

ਚੌਪਈ

ਜਬ ਅਕੂਰਹਿ ਕੋ ਮਨਿ ਦਈ। ਜਦੁਪਤਿ ਦਿਲੀ ਕੋ ਸੁਧਿ ਲਈ।
ਤਬ ਦਿਲੀ ਕੋ ਭੀਤਰ ਆਏ। ਪਾਡਵ ਪਾਚ ਚਰਨ ਲਪਟਾਏ॥ ੨੦੮੫॥

**Itt sri sikhandh puraane bachitar naatak granthe krishnaavatare
satidhane ko badh kae akroor ko mani det bhaye.**

Kaan Ju Ko Dili Mahi Aavan Kathan

Chopaiee

Jab akrooreh ko mani dayi. Jadupati dili ko sudhi layi.
Tab dili ke bheetar aaye. Paadav paach
charan laptaaye. (2085)

ਦੋਹਰਾ

ਤਬ ਕੁੰਤੀ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਕੁਸਲ ਪੁਛਿਓ ਜਾਇ।
ਜੋ ਦੁਖ ਇਨ ਕੈਰਵਿ ਦਏ ਸੋ ਸਭ ਦਏ ਬਤਾਇ॥ ੨੦੮੬॥

Dohra

Tab kunti ke greh gaye kusal poochhiyo jaaye.
Jo dukh inn kaeravi daye so sabh daye bataaye. (2086)

ਇੰਦ੍ਰਪ੍ਰਸਤ ਮੈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੂ ਰਹੇ ਮਾਸ ਜਬ ਚਾਰ।
ਤਬ ਅਰਜੁਨ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਇਕ ਦਿਨ ਚੜੇ ਸਿਕਾਰ॥ ੨੦੮੭॥

Indarprasat mae krisan ju rahe maas jab chaar.
Tab arjun ko sang lae ikk din chade sikaar. (2087)

Here the chapter dealing with killing of Satdhana and giving away the jewel (mani) to Akroor (episode) from Krishnavtar, forming part of Dasam Sakand puran and Bachittar Natak is completed.

Now the episode of Krishna's entry into Delhi begins

Chopaicee

When the jewel was given away to Akroor, then Sri Krishna thought of visiting Delhi. then he came to Delhi, and all the five Pandavas came and paid their obeisance to him (by bowing at his feet). (2085)

Couplet

Then Krishna went to Kunti's place (house) and asked about her welfare. Whatever sufferings they had undergone at the hands of Kaurvas, were related to him (Sri Krishna). (2086)

Then Krishna stayed at Indraprast (Delhi) for four months and taking Arjuna with him, Krishna went out for hunting one day. (2087)

ਸਵੈਯਾ

ਸੋਧ ਸਿਕਾਰ ਕੋ ਲੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁ ਘਨੋ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰੇ।
ਗੋਇਨ ਸੂਕਰ ਗੀਛ ਰਡੇ ਬਹੁ ਚੀਤਰੁ ਅਉਰ ਸਸੇ ਬਹੁ ਮਾਰੇ।
ਗੈਡੇ ਹਨੇ ਮਹਿਖਾਸ ਕੇ ਮਤ ਕਰੀ ਅਰੁ ਸਿੰਘਨ ਝੁੰਡਹਿ ਝਾਰੇ।
ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰ ਰਹੀ ਨ ਪਰੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ਜਿਨੋ ਸਰ ਸਯਾਮ ਪ੍ਰਹਾਰੇ॥ ੨੦੮੮॥

Swaiyya

Sodh sikaar ko lae hari jus u ghano jeh tho tehh ori sidhaare.
Goin sookar reechh bade bahu cheetaru ayur sase bahu maare.
Gaede hane mahikhaas ke mat kari aru singhan dhoondeh jhaare.
Naeku sanbhaar rahi naa parae bisanbhaar jino sar
sayaam parhaare. (2088)

ਪਾਰਥ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਜੂ ਬਨ ਮੋ ਧਸਿ ਕੈ ਬਹੁਤੇ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਏ।
ਏਕ ਹਨੇ ਕਰਵਾਰਿਨ ਸੋ ਤਕਿ ਏਕਨ ਕੇ ਤਨਿ ਬਾਨ ਲਗਾਏ
ਅਸੁਨ ਕੋ ਦਵਰਾਇ ਭਜਾਇ ਕੈ ਕੂਕਰ ਤੇਊ ਹਨੇ ਜੁ ਪਰਾਏ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਜੇ ਉਠਿ ਭਾਜਤ ਭੇ ਤੇਊ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ॥ ੨੦੮੯॥

Paarth ko sang lae prabh ju ban mo dhasi kae bahute mrig ghaaye.
Ek hane karvaarin so taki ekan ke tani baan lagaaye.
Asvan ko davraaye bhajaaye kae kookar teyu hane ju paraaye.
Sri brij naath ke agraj je uthi bhaajat bhe teyu jaan
naa paaye. (2089)

ਪਾਰਥ ਏਕ ਹਨੇ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਇਕ ਆਪਹਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਘਾਏ।
ਜੇ ਉਠਿ ਭਾਜਤ ਭੇ ਬਨ ਮੈ ਸੋਊ ਕੂਕਰ ਡਾਰਿ ਸਬੈ ਗਹਿਵਾਏ।
ਭੀਤਰ ਜੇ ਉਡਿ ਕੈ ਨਭਿ ਓਰਿ ਗਏ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਬਾਜ ਚਲਾਏ।
ਚੀਤਨ ਏਕ ਮ੍ਰਿਗਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ॥ ੨੦੯੦॥

Paarth ek hane mrigvaa ikk aapeh Sri Brij naaik ghaaye.
Je uthi bhaajat bhe ban mae soyu kookar daari sabhae gahivaaye.
Teetar je udi kae nabhi ori gaye tinn ko prabh baaj chalaaye.
Cheetan ek mrigaa gahi kae kabi sayaam kahae jamloki
pathaaye. (2090)

Swaiyya'

Taking a clue about the game they moved in the direction, where there were chances of the prey. They killed many blue bulls, pigs, great bears, and multi-coloured (multi-horned) stags, and many percupines. They hunted rhinoceros, buffaloes, wild elephants and many lions. Whosoever was struck by Krishna's arrows, had no signs of strength left and fell down unconscious on the ground. (2088)

Taking Arjuna alongwith him, Sri Krishna penetrated into the jungle and killed many deer. Some animals were killed with swords, and some were shot with arrows by pointing at them. Making the horses speed up and making the dogs run, they killed many others, who had escaped earlier. Any wild animals, who tried to escape from Krishna, were not allowed to go alive. (2089)

Many deer were killed by Arjuna, while many were hunted down by Sri Krishna himself. Whosoever managed to run away alive were all caught by the chasing dogs. The partridges, which had flown towards the sky, were chased by hawks, let loose by Sri Krishna. The poet Siam has stated that many deer were chased by the leopards and killed. (2090)

ਬੇਸਰੇ ਅਉਰ ਕੁਹੀ ਬਹਿਰੀ ਅਰੁ ਬਾਜ ਜੁਰੇ ਬਹੁਤੇ ਸੰਗ ਲੀਨੇ।
 ਬਾਸੇ ਘਨੇ ਲਗਰਾ ਚਰਗੇ ਸਿਕਰੇਨ ਕੋ ਫੇਟ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੇ।
 ਪੂਤੀ ਉਕਾਬ ਬਸੀਨਨ ਕੋ ਸਜਿ ਕੰਠਿਜ ਗੋਲਿਨ ਦੁਾਲ ਨਵੀਨੇ।
 ਜਾ ਸੰਗ ਹੇਰਿ ਚਲਾਵਤ ਭੇ ਤਿਨ ਪਛਿਨ ਤੇ ਇਕ ਜਾਨ ਨ ਦੀਨੇ॥ ੨੦੯੧॥

Besre ayur kuhi bihri aru baaj jure bahute sang line.
 Baase ghane lagraa charge sikren ko phet bhali bidhi kine.
 Dhoti ukaab basinan ko saji kathinj golin davaal navine.
 Jaa sang heri chalaavat bhe tinn pachhin te ikk
 jaan naa dine. (2091)

ਪਾਰਥ ਅਉ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਬ ਐਸੋ ਸਿਕਾਰ ਕੀਓ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
 ਆਪਸ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਦੁਹੂ ਅਤਿ ਹੇਤੁ ਬਢਾਯੋ।
 ਅਉ ਦੁਹੂ ਕੋ ਜਲ ਪੀਨ ਕੋ ਮਨੁ ਅਉਸਰ ਤਉਨ ਸੁ ਹੈ ਲਲਚਾਯੋ।
 ਛੋਰਿ ਅਖੇਟਕ ਦੀਨ ਦੁਹੂ ਚਲਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਜਮਨਾ ਤਟਿ ਆਯੋ॥ ੨੦੯੨॥

Paarth ayu prabh ju mili kae jab aaiso sikaar kiyu sukh paayo.
 Aapas mae kabi sayaam bhanae teh thayur duhu ati
 hetu badaayo.

Ayu duhun ko jal peevan ko manu ayusar tayun su
 hae lalchaayo.

Chhori akhetak deen duhun chali kae prabh ju jamnaa
 tati aayo. (2092)

ਜਾਤ ਹੁਤੇ ਜਲ ਪੀਵਨ ਕੇ ਹਿਤ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਸੁੰਦਰਿ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ।
 ਪੂਛਹੁ ਕੋ ਹੈ ਕਹਾ ਇਹ ਦੇਸੁ ਕਹਿਯੋ ਸੰਗਿ ਪਾਰਥ ਯੋ ਗਿਰਿਧਾਰੀ।
 ਆਇਸ ਮਾਨਿ ਪਰੰਦਰ ਕੋ ਸੁ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ।
 ਕਉਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਹੈ ਦੇਸ ਕਹਾ ਤਹਿ ਕੋ ਤੋਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਤੂ ਕਉਨ ਕੀ ਨਾਰੀ॥ ੨੦੯੩॥

Jaat hute jal peevan ke hitt tayu hi kayu sundar naari nihaari.
 Poochhu ko hae kahaa ehh desu kahiyo sangi paarth yo girdhaari.
 Aais maani purandar ko su bhayo teh ke sang baat uchaari.
 Kayun ki beti hae des kahaa tuhi ko tohi bhraat tu
 kayun ki naari. (2093)

They had taken alongwith them many animals like hesarai, behrian, hawks and other birds, and many birds like basian, lagran, charga were made to swoop donw on smaller birds. Many dhutian, ukaban, basina, with tinkling bells tied around their necks, and decorated with laces, were made to chase other birds, and none was allowed to go back alive. (2091)

When both Arjuna and Krishna hunted together, they felt very happy and satisfied. The poet Siam has stated that they developed great affection with each other and were keenly looking for some place with water, so they totally gave up hunting and both Sri Krishna and Arjuna came to the banks of Jamunā. (2092)

When they were going to take (drink) water, they saw a beautiful woman, so Krishna went upto Arjuna and said, "Go and ask her as to who she was and which place she belonged to?" obeying the ordains of Krishna, Arjuna talked to the woman like this. "Whose daughter are you, which is your land, who is your brother and whose spouse are you?" (2093)

ਜਮੁਨਾ ਬਾਚ ਅਰਜਨੁ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਅਰਜੁਨ ਸੋ ਜਮਨਾ ਤਬੈ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਸੁਨਾਇ।
ਜਦੁਪਤਿ ਬਰ ਹੀ ਚਾਹਿ ਚਿਤਿ ਤਪੁ ਕੀਨੋ ਮੈ ਆਇ॥ ੨੦੯੪॥

Jamunaa Baach Arjanu So

Dohra

Arjun so jamnaa tabae aaise kahiyo sunaaye.
Jadupati bar hi chaahi chitt tapu kino mae aaye. (2094)

ਪਾਰਥ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਜੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਤਬ ਪਾਰਥ ਆਇ ਕੈ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਸੁ ਸਯਾਮ ਜੁ ਸਿਉ ਇਹ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ।
ਸੂਰਜ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਜਮਨਾ ਇਹ ਨਾਮ ਪ੍ਰਭੂ ਜਗ ਜਾਹਿਰ ਸਾਰੇ।
ਭੇਸ ਤਪੋਧਨ ਕਾਹੇ ਕੀਯੋ ਇਨ ਅਉ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਸਭ ਕਾਜ ਬਿਸਾਰੇ।
ਅਰਜੁਨ ਉਤਰ ਐਸੇ ਦੀਯੋ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨੋ ਬਰ ਹੇਤ ਤੁਮਾਰੇ॥ ੨੦੯੫॥

Paarth Baach Kaan Ju So

Swaiyya

Tab paarth aaye kae sees nivaaye su sayaam ju siyu ehh baen uchaare.
Sooraj ki duhitaa jamnaa ehh naam prabhu jag jaahir saare.
Bhes tapodhan kaahe kiyo inn ayu greh ke sabh kaaj bisaare.
Arjun utar aaise diyo ghani sayaam suno bar
hetu tumaare. (2095)

ਪਾਰਥ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਯੋ ਬਹੀਯਾ ਗਹਿ ਡਾਰਿ ਲਈ ਰਥ ਉਪਰ।
ਚੰਦ ਸੋ ਆਨਨ ਜਾਹਿ ਲਸੈ ਅਤਿ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਸੁ ਕਪੋਲਨ ਦੂ ਪਰ।
ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਪੈ ਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਸਯਾਮ ਜੁ ਐਸੀ ਕਿਸੀ ਪਰ।
ਆਪਨੇ ਧਾਮਿ ਲਿਆਵਤ ਭਯੋ ਸਭ ਐਸ ਕਥਾ ਇਹ ਮਾਲੁਮ ਭੂ ਪਰ॥ ੨੦੯੬॥

Paarth ki batiyaa suni yo batiyaa gahi daari layi rath upar.
Chand so aanan jaahi lasae ati joti jagae su kapolan du par.
Kae kae kirpaa ati hi tehh pae na kirpaa kar sayaam ju aaisi kisi par.
Aapne dhaami liyaavat bhayo sabh aais kathaa ehh maalum
bhoo par. (2096)

**The Jamuna replied to Arjuna -
Couplet**

Then Jamuna replied to Arjuna like this, that she had wanted to marry Krishna as such she had worshipped there and performed penance there. (2094)

**Then Arjuna told Krishna -
Swiayya'**

Then Arjuna, coming back and bowing his head to Krishna, said, "O Krishna! She was the daughter of the sun, her name was Jamuna, as known to the world." Then Krishna asked, "Why had she dressed up like an ascetic, leaving all household chores?" Then Arjuna replied, "O Sri Krishna! Listen to me! She had done all this for marrying you." (2095)

Listening to Arjuna's words, Sri Krishna held the arm of Jamna and took her onto his chariot. Her face was shining brightly like the moon, and her cheeks were looking glorious with splendour. Then Krishna showered all his Grace etc. on her and Sri Krishna took her home. This episode is known to all in the world. (2096)

ਡਾਰਿ ਤਬੈ ਰਥ ਪੈ ਜਮਨਾ ਕਹੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਡੇਰਨ ਆਯੋ।
 ਬਯਾਹ ਕੇ ਬੀਚ ਸਭਾ ਹੂ ਜੁਧਿਸਟਰ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਯੋ।
 ਦੁਆਰਕਾ ਜੈਸਿ ਰਚੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਮੋ ਪੁਰ ਤੈਸਿ ਰਚੋ ਸੁ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਆਇਸ ਦੇਤ ਦਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕਰਮਾਬਿਸੁ ਸੋ ਤਿਨ ਤੈਸੋ ਬਨਾਯੋ॥ ੨੦੯੭॥

Daari tabae rath pae jamnaa kahu Sri Brij naaik deran aayo.
 Bayaah ke beech sabhaa hu judhisatar gayo nirap paain so laptaayo.
 Duaarkaa jaisi rachi prabh jut um mo pur taisi racho su sunaayo.
 Aais det bhayo prabh ju karmaabisav so tinn
 taiso banaayo. (2097)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਿਕਾਰ ਖੇਲਬੋ ਜਮੁਨਾ ਕੋ ਬਿਹਾਵਤ ਭਏ।
 ਉਜੈਨ ਰਾਜਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕਥਨੰ**

ਸਵੈਯਾ

ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਤੇ ਅਰੁ ਕੁੰਤੀ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਬਿਦਾ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਸਿਧਾਯੋ।
 ਭੂਪ ਉਜੈਨ ਪੁਰੀ ਕੋ ਜਹਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਪੈ ਚਲਿ ਆਯੋ।
 ਤਾ ਦੁਹਿਤਾ ਹੂ ਕੋ ਬਯਾਹਨ ਕਾਜ ਦੁਰਜੋਧਨ ਹੂ ਕੋ ਭੀ ਚਿਤੁ ਲੁਭਾਯੋ।
 ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੀ ਅਪਨੀ ਤਿਹ ਬਯਾਹਨ ਕਉ ਇਤ ਤੇ ਇਹ ਧਾਯੋ॥ ੨੦੯੮॥

**Itt sri bachitar naatak granthe sikaar khelbo jamunaa
 ko bivaahat bhaye.**

Ujaain Rajaa Ki Duhitaa Ko Bayaah Kathan

Swaiyya

Pandu ke putran ke aru kunti te la eke bidaa ghani sayaam sidhaayo.
 Bhoop ujaain puri ko jahaa kabi sayaam kahae teh pae chali aayo.
 Taa duhitaa hu ko bayaahan kaaj durjodhan hu ko bhi chitt lubaayo.
 Saen banaaye bhali apni teh bayaahan kayu itt
 te ehh dhaayo. (2098)

When Sri Krishna came back to his place, alongwith Jamna on the chariot. The king Yudishtra then clasped the feet of Sri Krishna before the assembly, gathered there for the marriage ceremony and said, "O Sri Krishna! Just as you had created Dwarka town, in the same manner please arrange to construct my town also. Then hearing his request, Sri Krishna then ordained Vishav Karma to construct this town and he constructed the town likewise. (2097)

**Here the chapter on hunting and marrying Jamna from
Bachittar Natak Granth is completed.**

**Now the episode of the marriage of the daughter of the king of
Ujjain begins.**

Swaiyya'

After taking leave of Pandavas sons and Kunti, Sri Krishna left the place. The poet Siam has stated that Sri Krishna came to the place where king of Ujjain lived. Even Durodhana had been enamoured to marry his daughter, so he also came in the full preparations alongwith a huge force to marry the daughter of Ujjain's king. (2098)

ਸਜਿ ਸੈਨ ਦੁਰਜੋਧਨ ਆਯੋ ਉਤੇ ਪੁਰ ਤਾਹੀ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਏ।
 ਭੂਪਤਿ ਅਉਰ ਬਡੇ ਬਲਵੰਡ ਸੁ ਵਾਹ ਬਿਯਾਹੁ ਕਉ ਦੇਖਨ ਧਾਏ।
 ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਕੀ ਭਗਨੀ ਤਿਹ ਆਨੰਦ ਦੁੰਦਭਿ ਕੋਟਿ ਬਜਾਏ।
 ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਸਯਾਮ ਜੀ ਬਯਾਹ ਕੈ ਤਾਹ ਕੋ ਪਾਰਥ ਲੈ ਸੰਗਿ ਅਉਧਿ ਸਿਧਾਏ॥ ੨੦੯੯॥

Saji saen durjodhan aayo ute pur taahi itae brij naaik aaye.
 Bhoopati ayur bade balvand su vaah biyaah kayu dekhan dhaaye.
 Sayaam bhanae tehh ki bhagni tehh aanand dundbhi koti bajaaye.
 Tayu hi layu sayaam ji bayaah kae taah ko paarth lae
 sangi ayudh sidhaaye. (2099)

ਚੌਪਈ

ਜਬ ਜਦੁਬੀਰ ਅਜੁਧਿਆ ਆਯੋ।
 ਸੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਲੈਬੇ ਕਹੁ ਧਾਯੋ।
 ਸਿੰਘਾਸਨ ਅਪਨੇ ਬੈਠਾਰਿਯੋ।
 ਚਿਤ ਕੋ ਸ਼ੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ॥ ੨੧੦੦॥

Chopaiee

Jab jadubeer ajudhiyaa aayo.
 Suni bhoopati laibe kahu dhaayo.
 Singhaasan apne baithaariyo.
 Chitt ko shok door kari daariyo. (2100)

ਚਰਨ ਪ੍ਰਭੂ ਕੇ ਗਹਿ ਕਰ ਰਹਿਯੋ।
 ਤੁਮ ਦਰਸਨ ਪਾਵਤ ਦੁਖ ਬਹਿਯੋ।
 ਅਰੁ ਨਿੰਪ ਚਿਤ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਯੋ।
 ਮਨ ਅਪਨੋ ਸੰਗਿ ਸਯਾਮ ਮਿਲਾਯੋ॥ ੨੧੦੧॥

Charan prabhu ke gahi kar rahiyo.
 Tum darsan paavat dukh bahiyo.
 Aru nirap chitt mae prem badaayo.
 Mann apno sangi sayaam milaayo. (2101)

From one side Duryodhana came with a huge army while Sri Krishna also landed there in the town. To watch this marriage many other kings and warriors also arrived there. The poet Siam has stated that they had sounded bugles of joy on the marriage of any daughter or sister of the town. In the meantime Sri Krishna got married to her and went alongwith Arjuna to Ayodhya. (2099)

Chopaiee

When Sri Krishna reached Ayodhya, the Raja (of that place) came to receive him. He made him seated on the throne and got relieved of his minds' afflictions. (2100)

He bowed and held the feet of Sri Krishna in his hands and said that all his sufferings were cast away by having personally met him (by having his glance). The king then developed great love for Krishna at heart and was united at heart with Krishna's meditation. (2101)

ਕਾਨੁ ਜੁ ਬਾਚ ਨਿਪੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਦੇਖ ਕੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਪੋਤਮ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੋ ਇਮ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੋ।
ਹੋ ਤੁਮ ਰਾਘਵ ਕੇ ਕੁਲ ਤੇ ਜਿਨਿ ਰਾਵਨ ਸੋ ਰਿਸਿ ਸਤ੍ ਪਛਾਰੋ।
ਮਾਗਵੋ ਛਤ੍ਰਨ ਕੋ ਨ ਕਹਿਯੋ ਤਉ ਮਾਗਤਿ ਹੋ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ।
ਅਪਨੀ ਦੈ ਦੁਹਿਤਾ ਹਮ ਕਉ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੈ ਸੁ ਹਮਾਰੋ॥ ੨੧੦੨॥

Kaan Ju Baach Nirap So

Swaiyaa

Dekh kae preeti nirpotam ki hasi kae tehh so imm sayaam uchaaro.
Ho tum raaghav ke kul te jinni raavan so risi satar pachharo.
Maagvo chhatran ko naa kahiyo tayu maagti ho nahi sank bichaaro.
Apni dae duhitaa ham kayu tehh kayu chitt chaahat
hae su hamaaro. (2102)

ਨਿਪੋ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਸੋ

ਚੌਪਈ

ਤਬ ਯੋ ਭੂਪ ਸਯਾਮ ਸੋ ਭਾਖੀ। ਏਕ ਪ੍ਰਤਿਗਯਾ ਮੈ ਕਰ ਰਾਖੀ।
ਜੋ ਇਨ ਸਤ ਬਿਖਭਨ ਕੋ ਨਾਥੈ। ਸੋ ਇਹ ਕੋ ਲੈ ਜਾ ਕਰਿ ਸਾਥੈ। ੨੧੦੩॥

Nirpo Baach Kaan So

Chopaiee

Tab yo bhoop sayaam so bhaaki. Ek patigayaa mae kar raakhi.
Jo inn sat brikhbhan ko naathe. So eh ko lae jaa kari saathae. (2103)

ਕਟਿ ਸੋ ਕਸਿ ਸਯਾਮ ਪਿਤੰਬਰ ਕੋ ਅਪੁਨੋ ਪੁਨਿ ਸਾਤਉ ਬੇਖ ਬਨਾਏ।
ਦੇਖਬੇ ਭੀਤਰ ਏਕ ਹੀ ਸਯਾਮ ਲਗੈ ਕਿਨ ਹੂ ਲਖਿ ਭੇਦ ਨ ਪਾਏ।
ਪਾਗਹਿ ਦਾਬਿ ਨਚਾਇ ਕੈ ਭਉਹਨ ਸੂਰ ਸਭੋ ਮਹਿ ਸੂਰ ਕਹਾਏ।
ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਜਬ ਸਾਤ ਹੀ ਬੈਲਨ ਕੋ ਨਥਿ ਆਏ॥ ੨੧੦੪॥

Kati so rasi sayaam pitanbar ko apuno puni saatu bekh banaaye.
Dekhbe bheetar ek hi sayaam lagae kin hu lakhi bhed naa paaye.
Paageh daabi nachaaye kae bhayuhan-soor sabho mahi soor kahaye.
Dhani hi dhani kahiyo sabh hi jab saat hi baelan ko nathi aaye. (2104)

Then Sri Krishna told the king -

Swaiyya'

By seeing great love of the king, Sri Krishna laughed and said, to him, "O Rajan! You belong to the clan of (family of) Ram Chander who getting enraged, had killed a warrior like Ravana even. So it does not behove the Kashatriyas to request (beg) for anything, even then without any hesitation, I am asking (requesting) for something from you. You give me your daughter (in marriage) as my heart is enamoured with her love." (2102)

Then the Raja replied to Krishna -

Chopaiee

Then the Raja told Sri Krishna "That he had vowed for one thing. Anyone who could tame these seven bulls (together) in one go, he alone could be the spouse (mate) of my daughter, and could take her away." (2103)

Swaiyya'

Sri Krishna then tied his yellow coloured cloth (scarf) to his waist, he changed (transformed) himself into seven forms, though it looked like one Krishna only to the on looker, but none could visualise the secret on watching alone. By thudding (pressing) his feet and with twisted eyes Sri Krishna became the most powerful (mighty) warrior out of all and as he tamed all the seven bulls, all of them were all praise for him and (praised) thanked him. (2104)

ਜਬ ਨਾਥਤ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਸਾਤ ਬ੍ਰਿਖਭ ਤਬ ਭਾਖਤ ਤੇ ਭਟਵਾ ਇਹ ਸਾਥੇ।
ਆਵਤ ਜੋ ਬਲਵੰਤ ਇਹੀ ਹਿਤ ਸੋ ਪੁਰਏ ਇਨ ਸਿੰਗਨ ਸਾਥੇ।
ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਜਗ ਮੈ ਇਨ ਸਾਤਨ ਕੇ ਜੋਊ ਨਾਕਹਿ ਨਾਥੇ।
ਬੀਰ ਕਹੈ ਹਸ ਕੈ ਰਨਧੀਰ ਬਿਨਾ ਟਿਪੁ ਚੀਰ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥੇ॥ ੨੧੦੫॥

Jab naathat bhayo prabh saat brikhabh tab bhaakhat bhe
bhatvaa ehk saathe.

Aavat jo balvant ihi hitt so puraye inn singan saathe.
Kayun bali pragtiyo jag mae inn saatan ke joyu naakeh naathe.
Beer kahae has kae randheer binaa ripu cheer su
Sri Brijnaathe. (2105)

ਸਾਧ ਕਹੈ ਇਕ ਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਸਮ ਸਯਾਮ ਕੀ ਜੋ ਜਗ ਬੀਰ ਬਿਯੋ ਹੈ।
ਜਾ ਮਘਵਾਜਿਤ ਜੀਤ ਲਯੋ ਸਿਰ ਰਾਵਣ ਕਾਟਿ ਕਬੰਧ ਕਿਯੋ ਹੈ।
ਗਾੜ ਪਰੀ ਗਜ ਪੈ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਨਾਕਹਿ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਖਿ ਲਿਯੋ ਹੈ।
ਭੀਰ ਪਰੇ ਰਨਧੀਰ ਭਯੋ ਜਨ ਪੀਰ ਨਿਹਾਰਿ ਅਧੀਰ ਭਯੋ ਹੈ॥ ੨੧੦੬॥

Saadh kahae ikk yo hasi kae sam sayaam ki jo jag beer biyo hae.
Jaa maghvaajit jeet layo sir raavan kaati kabandh kiyo hae.
Gaad pari gaj pae jab hi teh naakeh te prabhu raakhi liyo hae.
Bheer pare randheer bhayo jan peer nihaari adheer
bhayo hae. (2106)

ਜੋ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਤਾਹੀ ਸੋ ਬਯਾਹ ਸਿਆਮ ਕੋ ਕੀਨੋ।
ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਸਭ ਦੀਨੋ ਸੁ ਬ੍ਰਿਪਨ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ।
ਅਉ ਗਜਰਾਜ ਬਡੇ ਅਰੁ ਬਾਜ ਘਨੇ ਧਨ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਦੀਨੋ।
ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਭੂਪਤਿ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਲੀਨੋ॥ ੨੧੦੭॥

Jo bidhi bed ke beech likhi bidhi taahi so bayaah siyaam ko kino.
Aanand kae ati hi chitt mae sabh deen su bipran saaj navino.
Ayu gajraaj bade aru baaj ghane dhan lae brijnaath ko dino.
Sayaam bhane ehk bhaati so bhoopati lok bikhae ati
hi jasu lino. (2107)

When Sri Krishan had tamed all the seven bulls, then all the warriors were telling him (Krishna) that whosoever had tried had been thrown off by the bulls with their horns. Who is the warrior, in the world who could put a string in the nose of all seven (for taming them). They then said with a smile that apart from Sri Krishna there could be none other so powerful, with such perserverance, who could tear apart the enemy into pieces (Who else could be so mighty?)" (2105)

Many Sadhus (ascetics) used to say with a laugh that there could be no other warrior as powerful as Sri Krishna in the whole world, who had defeated even Meghnad, the winner (victor) of Indra and had removed the head of Ravana from his trunk. When the great elephant (Gajraj) was in great suffering due to the Octopus, then the Lord only had saved him (Krishna). When his slaves (saints) are in trouble, then he (Krishna) becomes a warrior, as he feels the pangs of their suffering on seeing them in trouble. (2106)

So according to Vedic rites, the marriage of Sri Krishna was solmenised. Feeling great joy at heart, all the brahmins were given new gifts in alms. Then he gave great many elephants and horses alongwith huge wealth to Sri Krishna. The poet Siam has stated that the Raja won great laurels in the world by marrying off his daughter to Krishna. (2107)

ਨਿਪ ਬਾਚ ਸਭਾ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਭੂਪ ਸਿੰਘਾਸਨ ਉਪਰਿ ਬੈਠ ਕੈ ਮਧਿ ਸਭਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨਿਯੋ।
ਤੈਸੇ ਈ ਕਾਮੁ ਕੀਯੋ ਜਦੁਨੰਦਨ ਜਿਉ ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਤਾਨਿਯੋ।
ਜੀਤਿ ਉਜੈਨ ਕੇ ਭੂਪ ਕੀ ਭੈਨ ਪੁਰੀ ਇਹ ਅਉਧ ਜਬੈ ਪਗੁ ਠਾਨਿਯੋ।
ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੂਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਜਾਨਿਯੋ॥ ੨੧੦੮॥

Nirap Baach Sabhaa So

Swaiyya

Bhoop singhaasan upar baaith kae madhi sabhaa ehk
bhaati bakhaaniyo.

Taiso ee kaamu kiyo jadunandan jiyu dhanu Sri Raghunandan taaniyo.
Jeeti ujain ke bhoop ki bhaen puri ehk ayudh jabae pagu thaaniyo.
Dekhat hi sabh hi mann mae brij naaik soor sahi kari jaaniyo. (2108)

ਭੂਪ ਜਬੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਜਾਨਿਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਜੁਧ ਸਮੈ ਅਰਿ ਅਉਰ ਨ ਆਖਨ ਅਗ੍ਰਜ ਆਨਿਯੋ।
ਮੰਤ੍ਰਨ ਹੋਰਿ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੋ ਬਰੁ ਲਾਇਕ ਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨਿਯੋ।
ਅਉਧ ਕੇ ਰਾਇ ਤਬੈ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਮਾਨਿਯੋ॥ ੨੧੦੯॥

Bhoop jabae apne mann mae jadubeer ko beer sahi kari jaaniyo.
Sri Brij naaik judh samae ari ayur naa aakhan agraj aaniyo.
Mantran hefi sabhae hari ko baru laaik hae ehk bhaati bakhaaniyo.
Ayudh ke raaye tabae apune mann mae kabi sayaam mahaa
sukh maaniyo. (2109)

ਕਰਮਨ ਮੈ ਦਿਜ ਸ੍ਰੇਸਟ ਜੁ ਥੇ ਜਬ ਸੋ ਇਹ ਭੂਪ ਸਭਾ ਹੂੰ ਮੈ ਆਏ।
ਦੈ ਕੈ ਅਸੀਸ ਨਿਪੋਤਮ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ।
ਜਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਹੇਤੁ ਘਨੇ ਦਿਜ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਪਠਾਏ।
ਸੋ ਤੁਮ ਰਾਇ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਬਰੁ ਲਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਪਾਏ॥ ੨੧੧੦॥

Karman mae dij sresat ju the jab so ehk bhoop sabhaa hunn mae aaye.
Dae kae asees nirpotam ko kabi sayaam bhanae ehk baen sunaaye.
Jaa duhitaa ke suno tum hetu ghane dij desan des pathaaye.
So tum raaye achaanak hi baru laaik Sri Brij naaik paaye. (2110)

**The Raja then told the assembly -
Swaiyya'**

The Raja, seated on the throne, told the assembly that, "Sri Krishna had performed a similar feat as Ram Chander had done in Stretching the Shiva's bow. By winning over the hand of Ujjain Raja's daughter when Sri Krishna set his foot on the town of Ayodhya, then on viewing him all present there acclaimed Sri Krishna as a great warrior. (2108)

When the Raja perceived (thought) in his mind that Sri Krishna was the right type of warrior, and Sri Krishna never gave any importance to his enemy in the battle field. All the ministers, on seeing Sri Krishna, said that he was the right spouse (choice). The poet Siam has stated that the king of Ayodhya felt greatly elated (relieved) at heart. (2109)

When the brahmins, who were great experts in such socio-religious functions, came to this gathering, according to the poet Siam, They said these words on having given their blessings to the great king. O Raja! Listen! You have (bound) attained the right-type of spouse in Sri Krishna suddenly for the daughter, for whom you had sent many brahmins to far off places (in foreign lands). (2110)

ਜੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨ ਕੀ ਚਿਤ ਕੇ ਨਿਪ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ।
 ਦਾਜ ਦਯੋ ਜਿਹ ਅੰਤ ਨ ਆਵਤ ਬਾਜਨ ਦੁਾਰ ਅਨੇਕ ਬਜੈ ਕੈ।
 ਬ੍ਰਿਪਨ ਦੀਨ ਘਨੀ ਦਛਨਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕਿਤੇ ਜਦੁਬੀਰ ਚਿਤੈ ਕੈ।
 ਸੁੰਦਰ ਜੋ ਆਪਨੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੁ ਦਈ ਘਨੀ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗ ਪਠੈ ਕੈ॥ ੨੧੧੧॥

Yo suni kae batiyaa tinn ki chitt ke nirap beech hulas badae kae.
 Daaj dayo jeh ant naa aavat baajan davaar anek bajae kae.
 Bipran deen ghani dachhnaa sukh paaye kitae jadubeer chitae kae.
 Sundar jo aapni duhita su dayi ghani sayaam ke sangi
 pathae kae. (2111)

ਜੀਤਿ ਸੁਅੰਬਰ ਮੈ ਹਰਿ ਆਉਧ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਜਬ ਆਯੋ।
 ਬਾਗ ਕੇ ਭੀਤਰ ਸੈਲ ਕਰੈ ਸੰਗ ਪਾਰਬ ਥੋ ਚਿਤ ਮੈ ਠਹਰਾਯੋ।
 ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਘਨੇ ਮਦ ਪੀਵਨ ਕੇ ਤਿਨਿ ਕਾਜ ਮੰਗਾਯੋ।
 ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਬੋਲਿ ਪਠਿਯੋ ਬਹੁ ਆਵਤ ਭੇ ਜਨ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ॥ ੨੧੧੨॥

Jeeti suyanbar mae ari ayudh ke bhoopati ki duhita jab aayo.
 Bag ke bheetar sael karae sang paarth the chitt mae thehraayo.
 Posat bhaag aphaem ghane mad peevan ko tini kaaj mangaayo.
 Mangan logan boli pathiyo bahu aavat bhe jan paar
 naa paayo. (2112)

ਬਹੁ ਰਾਮਜਨੀ ਤਹ ਨਾਚਤ ਹੈ ਇਕ ਝਾਝਰ ਬੀਨ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਵੈ।
 ਦੈ ਇਕ ਝੂਮਕ ਆਵਤ ਹੈ ਇਕ ਭਾਮਿਨ ਦੈ ਹਰਿ ਝੂਮਕ ਜਾਵੈ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਪਟੰਬਰ ਦੇਤ ਤਿਨੈ ਮਨਿ ਲਾਲ ਘਨੇ ਚਿਤ ਕੇ ਜੁ ਰਿਝਾਵੈ।
 ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁ ਮੋਲ ਖਰੇ ਸੁਰਰਾਜਹਿ ਕੋ ਕੋਊ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ॥ ੨੧੧੩॥

Bahu raamjani the naachat hae ikk jhaajhar been
 mirdang bajaavae.
 Dae ikk jhoomak aavat hae ikk bhaamin dae hari
 jhoomak jaavae.
 Kaan patanbar det tinae mani laal ghane chitt ko ju rijaavae.
 Sayaam bhanae bahu mol khare surrajeh ko koyu haathi
 naa aavae. (2113)

On hearing such words, the Raja felt very happy and with increased enthusiasm gave so much in her dowry, which no one could imagine and lot of festivities were organised at his palace. The brahmins were given lot of offerings and then perceiving all this Sri Krishna felt greatly delighted at heart. Then he sent his beautiful daughter alongwith Sri Krishna. (2111)

When Sri Krishna came back, having won in Swambar the daughter of the king of Ayodhya, then he wished to go for a walk alongwith Arjuna in the garden. He sent for lot of opium, poppy, bhang, (hamp) and liquor for consumption. He sent for the alms-seekers (beggars) who came in large numbers, who were countless (which was beyond count). (2112)

Lot of prostitutes were seen dancing there, who were playing on jhangh, clarionet, flute and mirdang (musical instruments). Some were dancing in circles, and some women would give a jerk to Sri Krishna. Sri Krishna offered them silken robes, studded with pearls and rubies, which were very pleasing to the heart (eyes). The poet Siam has stated that these pearls were very valuable (costly), which were beyond the reach of Indra even. (2113)

ਪਾਦਵ ਰਾਮਜਨੀ ਨਰ ਕੈ ਧਨ ਪਾਵਤ ਹੈ ਬਹੁ ਦਾਨ ਗਵਇਯਾ।
 ਏਕ ਰਿਝਾਵਤ ਹੈ ਹਰਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਪੜਿ ਛੰਤ ਸਵਇਯਾ।
 ਅਉਰ ਦਿਸਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸੁ ਘਨੇ ਮਿਲਿ ਨਾਚਤ ਹੈ ਕਰਿ ਕਾਨ ਭਵਇਆ।
 ਕਉਨ ਕਮੀ ਕਹੋ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੋਉ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਧਾਮ ਅਵਇਯਾ॥ ੨੧੧੪॥

Paavat raamjani nar kae dhan paavat hae
 bahu daan gaviyaa.

Ek rijaavat hae hari ko kabi sayaam bhanae padi
 chant saviyaa.

Ayur disaa ke bikhae su ghane mili naachat hae kari
 gaan bhaviyaa.

Kayun kami kaho hae tinn ko joyu sri jadubeer ke
 dhaam aviyaa. (2114)

ਤਿਨ ਕੋ ਬਹੁ ਦੈ ਸੰਗਿ ਪਾਰਥ ਲੈ ਹਰਿ ਭੋਜਨ ਕੀ ਭੂਅ ਮੈ ਪਗ ਧਾਰਿਯੋ।
 ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਇ ਪੀਓ ਮਤ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ।
 ਮਤਿ ਹੋ ਚਾਰੋਈ ਕੈਫਨ ਸੋ ਸੁਤ ਇੰਦ੍ਰ ਕੈ ਸੋ ਇਮਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ।
 ਕਾਮ ਕੀਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਘਟਿ ਕਿਉ ਮਦਰਾ ਕੋ ਨ ਆਠਵੇ ਸਿੰਧੁ ਸਵਾਰਿਯੋ॥ ੨੧੧੫॥

Tinn ko bahu dae sangi paarth lae hari bhojan ki bhuye
 mae pag dhaariyo.

Posat bhaag apheem mangaaye piyo mad sok bidaa
 kari daariyo.

Mati ho chaaroyi kaepan so sut indar kae so imi
 sayaam uchaariyo.

Kaam kiyo brahmaa ghati kiyu madraa ko naa aathvo
 sindhu savaariyo. (2115)

ਦੋਹਰਾ

ਤਬ ਪਾਰਥ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ।
 ਜੜ ਬਾਮਨ ਇਨ ਰਸਨ ਕੋ ਜਾਨੇ ਕਹਾ ਉਪਾਇ॥ ੨੧੧੬॥

Dohra

Tab paarth kar jori kae hari siyu kahiyo sunaaye.
 Jad baaman inn rasan ko jaane kahaa upaaye. (2116)

The prostitutes were receiving lot of money for dances, while singers were also given many gifts (in alms). They were placating Sri Krishna by reciting Chhands and Swaiyya's. Then they were dancing together in all directions and were singing going round in circles. so (tell me), whosoever had come to Krishna's place, had no dearth of anything (everything was in plenty there). (2114)

Then, giving away many gifts to them, and taking Arjuna alongwith him, Sri Krishna came to the dining hall. He sent for poppy, hemp, opium, and liquor and consuming wine forgot all the worldly worries. Being drunk with all four intoxicants Sri Krishna told Arjuna, that "Brahma had done one thing bad. Why did he not make the eighth ocean of liquor?" (2115)

Couplet

Then Arjuna requested Sri Krishna with folded hands, saying, "That foolish brahmin did not know the art of making such enjoyable essences." (2116)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਖਭ
ਨਾਥਿ ਅਵਧ ਰਾਜੇ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਬਿਹਾਵਤ ਭਏ।

ਅਬ ਇੰਦ੍ਰ ਭੂਮਾਸੁਰ ਕੇ ਦੁਖ ਤੇ ਆਵਤ ਭਏ ਕਥਨੰ

ਚੌਪਈ

ਦੁਾਰਵਤੀ ਜਬ ਜਦੁਪਤੀ ਆਯੋ। ਇੰਦ੍ਰ ਆਇ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਯੋ।
ਭੂਮਾਸੁਰ ਕੋ ਦੁਖ ਸੁਨਾਯੋ। ਪ੍ਰਭ ਤਿਹ ਤੇ ਮੈ ਅਤਿ ਦੁਖ ਪਾਯੋ॥ ੨੧੧੭॥

**Itt Sri Dasam sikandh puraane bachitar naatak krishnaavtaare
brikhabh naathi avadh raaje ki duhitaa bihaavat bhaye.**

Ath Indar Bhoomaasur Ke Dukh Te Aavat Bhaye Kathan

Chopaiee

Davarvati jab jadupati aayo. Indar aaye paain laptaayo.
Bhoomaasur ko dukh sunaayo. Prabh teh te mae ati sukh paayo. (2117)

ਦੋਹਰਾ

ਸੋ ਮੋ ਪਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ ਮੋ ਪੈ ਸਧਿਯੋ ਨ ਜਾਇ।
ਤਾ ਕੋ ਆਪਨ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਜੈ ਨਾਸ ਉਪਾਇ॥ ੨੧੧੮॥

Dohra

So mo par ati prabal hae mo pae sadhiyo naa jaaye.
Taa ko aapan hi prabhu kijae naas upaaye. (2118)

ਸਵੈਯਾ

ਤਬ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਦਾ ਕੈ ਦਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਸਮੋਧ ਭਲੈ ਕਰਿ ਕੈ।
ਮਨ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਚਿੰਤ ਨ ਤੂ ਕਰਿ ਰੇ ਚਲਿ ਹੋ ਨਹੀ ਹਉ ਤਿਹ ਤੇ ਟਰਿ ਕੈ।
ਕੁਪ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਰਥ ਪੈ ਚੜਿ ਹੋ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਹਾਥਨ ਮੈ ਧਰਿ ਕੈ।
ਡਰਿ ਤੂ ਨ ਅਰੇ ਡਰਿ ਹਉ ਤੁਮਰੇ ਅਰਿ ਕਉ ਪਲਿ ਮੈ ਸਤਿ ਧਾ ਕਰਿ ਹੈ॥ ੨੧੧੯॥

Swaiyya

Tab indar bidaa kae dayo prabh ju teh ko su samodh bhalae kari kae.
Mann mae kahiyo chintt naa tu kari re chali ho nahi hayu teh te tari kae.
Kup kae jab hi rath pae chadi ho sabh sastran haathan mae dhari kae.
Dari tu naa are dari hayu tumre ari kayu pali mae sati
dhaa kari kae. (2119)

Here the chapter on marrying the daughter of the Raja of Ayoudhya taming the bulls, from Krishnavtar forming part of Dasam Sakand Puran in Bachittar Natak in completed.

Now the episode of a distressed Indra from Bhumasur, coming there begins.

Chopaiee

When Sri Krishna had returned to Dawarka, then Indra came there and clasped his feet, and related his sufferings due to Bhumasur (caused by). "O Lord! I have suffered a great deal at his hands." (2117)

Couplet

He is more powerful than me, and I am unable to manage him within his limits. (I cannot equal him in strength) O Lord! May you arrange to find some means of destroying him! (2118)

Swaiyya'

Then Sri Krishna made Indra understand fully how to deal with him and sent him back, and said, "O Man! Why do you worry? I will come with you and will not hesitate to tackle him (will not be deterred). Once let me arm myself with my weapons, and get onto my chariot with such a fury that I shall cut the enemy into pieces in a moment, so you need not worry. (2119)

ਮਘਵਾ ਸਿਰ ਨਿਆਇ ਗਯੋ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਬਧਿ ਸਯਾਮ ਬਸਾਯੋ।
 ਸੰਗ ਦਈ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਨਹਿ ਪਾਰਥ ਕੋ ਕਰਿ ਸੰਗਿ ਚਲਾਯੋ।
 ਏਕ ਤ੍ਰੀਯਾ ਹਿਤ ਲੈ ਸੰਗਿ ਕਉਤਕਿ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਸਯਾਮ ਚਲੋ ਤਿਹ ਓਰ ਨਹੀ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਅੰਤ ਦਸਾਨਹਿ ਧਾਯੋ॥ ੨੧੨੦॥

Maghvaa sir niyaaye gayo greh ko tehh ko chitt mae
 badhi sayaam basaayo.

Sang layi jaduvi pritnaa nahi paarth ko kari sangi chalaayo.
 Ek triyaa hitt lae sangi kayutaki yo kahi kae kabi sayaam sunaayo.
 Sayaam chale tehh orr nahi tehh upar an
 dasaaneh dhaayo. (2120)

ਗਰੁੜੁ ਪਰ ਸਯਾਮ ਜਬੈ ਚੜ ਕੈ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰਹਿ ਕੀ ਜਬ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ।
 ਪਾਹਨ ਕੇਟਿ ਪਿਖਿਯੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਦੁਤੀਏ ਬਰੁ ਲੋਹ ਕੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
 ਨੀਰ ਕੋ ਹੋਰਤ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਤੀਏ ਅਰੁ ਆਗਿ ਕੋ ਚਉਥੀ ਸੁ ਠਾਉਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
 ਪਾਚਵੇ ਪਉਨ ਪਿਖਿਓ ਖਟ ਫਾਸਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਹਕਾਰਿਯੋ॥ ੨੧੨੧॥

Garood par sayaam jabae chad kae tehh satreh ki jab ori sidhaariyo.
 Paahan koti pikhiyo prithmae dutiye baru loh ko naen nihaariyo.
 Neer ko heart bhayo tritiye aru aagi ko chauthi su thaayur bichaariyo.
 Paachvo payun pikhiyo khat phasan krodh kiyo
 ehh bhaati hakaariyo. (2121)

ਕਾਨੁ ਜੁ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਅਰੇ ਦੁਰਗ ਪਤਿ ਦੁਰਗ ਕੇ ਰਹਿਯੋ ਕਹਾ ਛਪ ਬੀਚ।
 ਰਿਸਿ ਹਮ ਸੋ ਰਨ ਮਾਡ ਤੁਹਿ ਠਾਢਿ ਪੁਕਾਰਤ ਮੀਚ॥ ੨੧੨੨॥

Kaan Ju Baach

Dohra

Are durag pati durag ke rahiyo kahaa chhap beech.
 Risi ham so rann maad tuhi thaadi pukaarat meech. (2122)

So Indra bowed his head and went with his mind to destroy that Bhumasur. Then Krishna took the army of Yadavas alongwith him, but did not take Arjuna with him. Also he took the love of one woman within him (he was absorbed in a woman's love). The poet Siam has related this wonderful drama in this manner, that Sri Krishna did not move towards him, but his end had come to attack him. (2120)

When Sri Krishna, riding his Garuda, moved towards the enemy, he saw first a fort of stone, and another built of steel (iron) was seen by him with his own eyes. Then he saw a moat filled with water around it and then thought of fire in the fourth place. Then the fifth thing he visualised was the circle of wind around it and as a sixth problem he saw many entanglements. Then Sri Krishna loudly challenged him with great rage. (2121)

Sri Krishna said-

Couplet

"O Master of the fort! Where are you hiding inside the fort? Come and fight with me by arousing your rage! Your death, waiting at your door, is calling you! (2122)

ਸਵੈਯਾ

ਜਉ ਇਹ ਭਾਤ ਕਹਿਯੋ ਜਦੁਨੰਦਨ ਤਉ ਉਹ ਸਤ੍ਰ ਲਖਿਯੋ ਕੋਊ ਆਯੋ।
ਅਉਰ ਸੁਨਿਯੋ ਜਿਹ ਏਕ ਹੀ ਚੋਟ ਸੋ ਕੋਟਨ ਕੋਪ ਚਟਾਕ ਗਿਰਾਯੋ।
ਬਾਰਿ ਕੇ ਕੋਟ ਬਿਖੈ ਮੁਰ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਸੁਨਿ ਸੋਰ ਸੋਊ ਉਠਿ ਧਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਕੇ ਬਾਹਨ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋਪਿ ਤਿਸੁਲ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਘਾਵ ਚਲਾਯੋ॥ ੨੧੨੩॥

Swaiyya

Jayu ehh bhaat kahiyo jadunandan tayu ohh satar lakhiyo koyu aayo.
Ayur suniyo jeh ekk hi chot so kotan kop chataak giraayo.
Baari ke kot bikhae mur daint huto suni sor soyu uthi dhayao.
Sayaam ke baahan ko tinn kopi tirsool kae aaye kae
ghaav chlaayo. (2123)

ਸੋ ਖਗਰਾਜ ਨ ਚੋਟ ਗਨੀ ਤਿਨ ਦਉਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕਾਨੁ ਕੋ ਮਾਰੀ।
ਆਵਤ ਹੈ ਸਿਰ ਸਾਮੁਹੇ ਚੋਟ ਚਿਤੈ ਇਮ ਸ੍ਰੀ ਬਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰੀ।
ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਤਬੈ ਅਪੁਨੇ ਸੁ ਕਮੋਦਕੀ ਹਾਥ ਕੇ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੀ।
ਚੋਟ ਜੁ ਆਵਤ ਹੀ ਅਰਿ ਕੀ ਇਹ ਏਕਹਿ ਚੋਟਿ ਚਟਾਕ ਨਿਵਾਰੀ॥ ੨੧੨੪॥
So khagraaj naa chot gani tinn dayuri gadaa gahi kaan ko maari.
Aavat hae sir saamuhe chot chitae imm Sri Bijnaath bichaari.
Kop badaaye tabae apune su kamodaki haath ke beech sanbhaari.
Chot ju aavat hi ari ki ehh ekeh choti chataak
nivaari. (2124)

ਘਾਵ ਬਿਅਰਥ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਗਾਜ ਕੈ ਰਾਛਸ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ।
ਦੇਹ ਬਢਾਇ ਬਢਾਇ ਕੈ ਆਨਨ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਧਾਯੋ।
ਨੰਦਗ ਕਾਢਿ ਤਬੈ ਕਟਿ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਕਿਕ ਤਾਹਿ ਚਲਾਯੋ।
ਜੈਸੇ ਕੁਮਾਰ ਕਟੈ ਘਟਿ ਕੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਤੈਸੇ ਹੀ ਕਾਟ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੨੧੨੫॥
Ghaav biyarth gayo jab hi tab gaaj kae raachhas kop badaayo.
Deh badaaye badaaye kae aanan sayaam ju ke badh kaaran dhaayo.
Nandag kaadhi tabae kati te brijnaath tabae taki taahi chalaayo.
Jaise kumaar katae ghati ko ari ko sir taise hi
kaat giraayo. (2125)

Swaiyya'

When Sri Krishna said these words then he realized that an enemy had come to attack him. He had also heard about him that he had destroyed many forts with one strike only, getting enraged. A demon Mur used to live in a fest of water, hearing the noise he launched an attack on Krishna. Being furious with rage he attacked the transport of Krishna with his trident. (2123)

The Garuda did not take this strike seriously, but he struck suddenly with his mace onto Krishna. Seeing the coming strike towards him Krishna thought to himself. So with great fury he took up his mace in the hand and with one strike avoided the oncoming strike. (2124)

When the strike of demon Mur went without any purpose (was ineffective) then the demon became more furious and thundered. He then enlarged his body size, and enlarged his mouth also, and then attacked Krishna with the object of killing him. Then Krishna took out his sword from the waist (tied) and pointing at him shot at him. Thus he cut off the head of the enemy just as a potter, taking, a wire, removes the earthen pot from the revolving wheel and threw him down. (2125)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਮੁਰ ਦੇਤ ਬਧਹ।

ਅਬ ਭੂਮਾਸੁਰ ਜੁਧ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਮੁਰਿ ਮਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਜਬੈ ਅਸਿ ਸਿਉ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ।

ਬਾਲ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਏ।

ਥੋ ਸੁ ਕੁਟੰਬ ਜਿਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਸੁਨਿਯੋ ਤਿਹ ਯੋ ਮੁਰ ਸਯਾਮਹਿ ਘਾਏ।

ਲੈ ਕੇ ਅਨੀ ਚਤੁਰੰਗ ਘਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੁਤ ਸਾਤ ਹੀ ਧਾਏ॥ ੨੧੨੬॥

Itt sri bachitar naatak granthe krishnaavataare murdaint badheh.

Ath Bhoomaasur Judh Kathan

Swaiyya

Muri maari murraari jabae asi siyu tehh praan tabae
jamlok pathaaye.

Baal kamaan kirpaanan so kabi sayaaam kahae ati
judh machaaye.

Tho su kutanb jito tehh ko su suniyo tehh yo mur
sayaaamahi ghaaye.

Lae ke ani chaturang ghani hari pae tehh ke sut saat
hi dhaaye. (2126)

ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਕਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ।

ਏਕ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਬੀਚ ਭਿਰੇ ਮਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰੇ।

ਸੋ ਸਭ ਆਸੁਧ ਸਯਾਮ ਸਹਾਰ ਕੈ ਜੋ ਅਪੁਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ।

ਸੂਰ ਨ ਕਾਹੂੰ ਕੋ ਛੋਰਤ ਭਯੋ ਸਭ ਹੀ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ॥ ੨੧੨੭॥

Gheri daso diss te hari ko tehh sayaaam bhanae taki baan parhaare.

Ek gadaa gahi haathan beech bhire mann ko phhuni traas nivaare.

So sabh aayudh sayaaam sahaar kae jo apune risi sastar sanbhaare.

Soor naa kaahun ko chhorat bhayo sabh hi purje purje
kari daare, (2127)

**Here the chapter of Krishnavtar dealing with the episode of killing
of Mur demon from Bachittar Natak is completed.**

**Now the episode of the battle against Bhumasur begins
Swaiyya'**

When Sri Krishna had killed the demon Mur with his sword, his soul was despatched to hell immediately. The poet Siam has stated that the supporting warriors of Mur demon then waged a fierce battle with weapons like bows and arrows, and swords. The family members of Mur (demon) had heard that Krishna had killed the demon Mur, then the seven sons of Mur, with a multi-faceted army attacked Sri Krishna. (2126)

The poet Siam has stated that they shot arrows from all the ten directions by encircling Krishna, pointing at him. Many warriors, holding their maces in hands, without having any fear in mind, then fought against Krishna. Having borne the brunt of their attacks with weapons on his body, Sri Krishna getting furious with rage, then did not spare anyone's life and cut all of them into pieces. (2127)

ਸਵੈਯਾ

ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਹਨੀ ਅਗਨੀ ਸੁਨਿ ਸਾਤੋ ਉ ਭ੍ਰਾਤਰ ਕ੍ਰੋਧਿ ਭਰੇ।
ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਜੂ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਲੈ ਕਿਲਕਾਰਿ ਪਰੇ।
ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਘੇਰ ਭੇ ਹਰਿ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੇ।
ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਨਹੀ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕਰੇ॥ ੨੧੨੮॥

Swaiyya

Saen nihaari hani agni suni saato uu bharatar krodhi bhare.
Ghani sayaam ju pae kabi sayaam bhanae sabh sastran lae kilkaari pare.
Chahunn orr te gherat bhe hari ko apne mann mae naa rati ku dare.
Tab layu jab layu jadubeer saraasan lae nahi khandan
khand kare. (2128)

ਦੋਹਰਾ

ਤਬ ਕਰਿ ਸਾਰਿੰਗ ਸਯਾਮ ਲੈ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ।
ਪੀਟਿ ਸਤ੍ਰ ਭਯਨ ਸਹਿਮ ਜਮ ਪੁਰਿ ਦਯੋ ਪਠਾਇ॥ ੨੧੨੯॥

Dohra

Tab kari saaring sayaam lae ati chiti krodh badaaye.
Peeti satar bhayan sahit jam puri dayo pathaaye. (2129)

ਸਵੈਯਾ

ਭੂਅ ਬਾਲਕ ਤੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ਮੁਰ ਬੀਰ ਸੁਪੁਤ੍ਰ ਮੁਰਾਰਿ ਖਪਾਯੋ।
ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦਲ ਗਯੋ ਤਿਨ ਸੋ ਸੁ ਸੋਊ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ।
ਯਾ ਸੰਗਿ ਜੂਝ ਕੀ ਲਾਇਕ ਹਉ ਹੀ ਹੋ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਚਿਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ।
ਸੈਨ ਬੁਲਾਇ ਸਭੈ ਅਪੁਨੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਕਾਰਨ ਜੁਧ ਕੋ ਧਾਯੋ॥ ੨੧੩੦॥

Swaiyya

Bhuye baalak to ehh bhaati suniyo mur beer suputar muraari khapaayo.
Ayur jito dal gayo tinn so su soyu chhin mae jam lok pathaayo.
Yaa sangi joojh ki laaik hayu hi ho yo kahi kae chiti krodh badaayo.
Saen bulaaye sabhae apuni jadubeer so kaaran judhi
ko dhaayo. (2130)

All the seven brothers, seeing the killing of their countless warriors and hearing this news were filled with great fury. The poet Siam has stated that all the seven brothers, shouting various abuses on him, attacked Sri Krishna and surrounded him from all the four sides, without having any fear in mind, till Sri Krishna took up his bow and shooting arrows at them, cut them all into pieces. (2128)

Couplet

Then getting furious with rage, Sri Krishna took up his bow in hand and killing the enemy including all the brothers, despatched them all to the hell. (2129)

Swaiyya'

The son of Earth, Bhumasur then learnt that Krishna had killed the sons of Mur demon, and the whole force accompanying then, had been killed in no time. "I am the only one, who could really be capable of fighting against him, so with this thought he got more enraged and calling for his whole army, he left for the battle field to fight against Sri Krishna. (2130)

ਜਬ ਭੂਮਿ ਕੋ ਬਾਰਕ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਚੜ੍ਹਿਯੋ ਤਬ ਕਉਚ ਸੁ ਸੂਰਨ ਸਾਜੇ।
ਆਸੁਧ ਅਉਰ ਸੰਭਾਰ ਸਭੈ ਅਰਿ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਗਾਜੇ।
ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਘਨ ਹੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਰਾਜੇ।
ਮਾਨਹੁ ਅੰਤਕ ਕੇ ਪੁਰ ਮੈ ਭਟਵਾ ਨਹਿ ਬਾਜਤ ਹੈ ਜਨੁ ਬਾਰੇ॥ ੨੧੩੧॥

Jab bhoomi ko baarak judh ke kaaj chadiyo tab kayuch su sorran saaje.
Aayudh ayur sanbhaar sabhae ari gheri layo brij naaik gaaje.
Maaneh kaal parlae din ko pragtiyo ghan hi ehh bhaati biraaje.
Maanoh antak ke pur mae bhatvaa nahi baajat hae
janu baare. (2131)

ਅਰਿ ਸੈਨ ਜਬੈ ਘਨ ਜਿਉ ਉਮਡਿਓ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਚਿਤੈ ਚਿਤਿ ਜਾਨਿਯੋ।
ਅਉਰ ਭੂਮਾਸੁਰ ਭੂਮ ਕੋ ਬਾਰਕ ਭੂਪਤਿ ਹੇ ਇਨ ਕਉ ਪਹਿਚਾਨਯੋ।
ਮਾਨਹੁ ਅੰਤ ਸਮੈ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਹੀ ਹੈ ਉਮਡਿਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਖਾਨਿਯੋ।
ਸਯਾਮ ਜੂ ਹੇਰਿ ਤਿਨੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਡਰੁ ਮਾਨਿਯੋ॥ ੨੧੩੨॥

Ari saen jabae ghan jiyu umdiyo puni Sri Brij naath chitae chiti jaaniyo.
Ayur bhoomaasur bhoom ko baarak bhoopati hae inn
kayu pehchaaniyo.
Maanoh ant samae nidhi neer hi hae umdiyo kabi
sayaam bakhaaniyo.
Sayaam ju heri tine apne chitt bheetar naeku nahi
daru maaniyo. (2132)

ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਗਇੰਦਨ ਮੈ ਧਨ ਤਾਹਿ ਲਸੈ ਸਭ ਹੀ ਜਿਹ ਲੋਕ ਛਟਾ।
ਬਕ ਕੋ ਜਿਨਿ ਕੋਪ ਬਿਨਾਸ ਕੀਆ ਮੁਰ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਮੁੰਡ ਕਟਾ।
ਮਦ ਮਤਿ ਕਰੀ ਦਲ ਆਵਤ ਯੋ ਜਿਮ ਜੋਰ ਕੈ ਆਵਤ ਮੇਘ ਘਟਾ।
ਤਿਨ ਮੈ ਧਨ ਸਯਾਮ ਕੀ ਯੋ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਅਭ੍ਰਨ ਭੀਤਰ ਬਿਜੁ ਛਟਾ॥ ੨੧੩੩॥

Ari punj gaindan mae dhanu taahi lasae sabh hi jeh lok phhataa.
Bak ko jinni kop binaas kiyaa murr ko chhin mae jeh mund kataa.
Mad mati kari dal aavat yo jimm jor kae aavat megh ghataa.
Tinn mae dhanu sayaam ki yo chamkae jim abhran bheetar
biju chhataa. (2133)

When Bhumasur came forward for fighting a battle, then the warriors of Sri Krishna got their coats of iron worn (protective covering). All others took up their weapons and surrounding the enemy, Krishna started thundering aloud. It appeared as if on the dooms day the clouds had appeared for destruction and had positioned themselves, or in the land of the god of death, instead of the warriors talking among themselves, the drums of merriment were being sounded. (2131)

When the enemy force attacked like the clouds, Krishna had realized that Bhumasur was the son of Earth and he was a king. The poet Siam has stated tht it appeared as if in the end (of life) the surface of the ocean was in storm. But Krishna did not have any fear of the force on seeing them. (2132)

His bow was shining among the block of elephants as if the whole world had been split in two. He had killed the Bak demon with rage, and had cut off the head of demon with rage, and had cut off the head of demon Mur in a moment. The block of drunken elephants was advancing like the dark clouds coming together. In between them, the bow of Sri Krishna was shining like the splash of lightning in the clouds. (2133)

ਬਹੁ ਚਕ੍ ਕੇ ਸੰਗ ਹਨੇ ਭਟਵਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭ ਧਾਇ ਚਪੇਟਨ ਮਾਰੇ।
 ਏਕ ਗਦਾ ਹੀ ਸੋ ਧਾਇ ਹਨੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਬਹੁਰੇ ਨ ਸੰਭਾਰੇ।
 ਏਕ ਕਟੇ ਕਰਵਾਰਿਨ ਸੋ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਹੋਏ ਪਰੇ ਭਟ ਨਿਆਰੇ।
 ਮਾਨੋ ਤਖਾਨਨ ਕਾਨਨ ਮੈ ਕਟਿ ਕੈ ਕਰਵਤ੍ਨ ਸੋ ਦ੍ਰੁਮ ਡਾਰੇ॥ ੨੧੩੪॥

Bahu chakar ke sang hane bhatvaa bahute prabh dhaaye chapetan mare.
 Ek gadaa hi so dhaaye hane gir bhoomi pare bahure na sanbhaare.
 Ek kate karvaarin so adh beech te hoye pare bhat niyaare.
 Maano takhaanan kaanan mae kati kae karvatran so
 drum daare. (2134)

ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਜੂਝ ਧਰਾ ਇਕ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਏ।
 ਨੈਕ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ਧਰੇ ਚਿਤ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਨਹੀ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਏ।
 ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਲ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਨਿਸੰਕ ਦੈ ਸਯਾਮ ਕੈ ਉਪਰ ਆਏ।
 ਤੇ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਹਨਿ ਅੰਤਕ ਕੇ ਪੁਰ ਬੀਚ ਪਠਾਏ॥ ੨੧੩੫॥

Ek pare bhat joojh dharaa ikk dekhi dasaa tehh saamuhe dhaaye.
 Naeku naa traas dhare chitt mae kabi sayaam bhanee
 nahi traas badhaaye.
 Dae mukh dhal liye karvaar nisank dae sayaam kae upar aaye.
 Te sar ek hi so prabh ju hani antak ko pur
 beech pathaaye. (2135)

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਰਿਸ ਸੇ ਸਭ ਹੀ ਭਟਵਾ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ।
 ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਜੀਤ ਬਚੇ ਇਨ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਡਰਿ ਕੈ ਸੁ ਪਰਾਏ।
 ਜੋ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਧਾਇ ਗਏ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਤੇ ਫਿਰ ਜੀਤਿ ਨ ਆਏ।
 ਐਸੋ ਉਘਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਚੁਰਾਇ ਕੈ ਆਪਹਿ ਭੂਪਤਿ ਜੁਧ ਕੋ ਧਾਏ॥ ੨੧੩੬॥

Sri Jadubeer jabae riss so sabh hi bhatvaa jamloki pathaaye.
 Ayur jite bhat jee bache inn dekhi dasaa dari kae su paraaye.
 Je hari upar dhaaye gaye badhbe kahu te phir jeeti naa aaye.
 Aaiso ughaaye kae sees dhuraaye kae aapeh bhoopati
 judh ko dhaaye. (2136)

Sri Krishan had killed most of them with his revolving wheel, and many were slapped to death by rushing at them. Some of them he had killed by rushing with his mace and attacking them, who were lying fallen on the ground, and were not able to stand up again. Some of them had been cut into pieces with the sword, who were lying cut into pieces at different places. It appeared as if the carpenters had sawed the trees of the jungle into pieces and thrown around. (2134)

Some warriors having fought, had fallen on the ground while some others, on seeing their plight had attacked from the front side and fallen down. The poet Siam has stated that they were not at all frightened at heart and were fighting without any fear. They had attacked Krishna with their swords in hand and covering their faces with the shields, without any hesitation. But Krishna had despatched them to hell by striking only one arrow at them (killed them). (2135)

When Sri Krishna, becoming furious with rage, had killed all of the warriors, the remaining warriors, on seeing their plight, had run away to safety out of sheer fear. But those of the warriors, who had advanced to attack Sri Krishna, were not left alive. After saying all this and nodding his head, the Raja then (Bhumasur) attacked personally in a sudden move to fight himself. (2136)

ਜੁਧ ਕੋ ਆਵਤ ਭੂਪ ਜਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਪਨੇ ਤਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
 ਠਾਢਿ ਰਹਿਯੋ ਨਹਿ ਤਉਨ ਧਰਾ ਪਰ ਆਗੇ ਹੀ ਜੁਧ ਕੋ ਆਪਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ।
 ਮਾਰਤ ਹਉ ਤੁਮ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਰਹੁ ਠਾਢ ਅਰੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
 ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸਾਰੰਗ ਕੋ ਤਨਿ ਕੈ ਸਰ ਸਤ੍ਰ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਮਾਰਿਯੋ॥ ੨੧੩੭॥

Judh ko aavat bhoop jabae brij naaik aapne naen nihaariyo.
 Thaadi rahiyo nahi tayun dharaa par aage hi judh ko aapi sidhaariyo.
 Maarat hayu tum ko ab hi rahu thaad are ehh bhaat uchaariyo.
 Yo kahi kae puni saarang ko tani kae sar satar hirdae .
 mahi maariyo. (2137)

ਸਾਰੰਗ ਤਾਨਿ ਜਬੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ।
 ਲਾਗਤ ਹੀ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਭੂਮਾਸੁਰ ਝੁਮਿ ਪਰਿਯੋ ਜਮਲੋਕਿ ਸਿਧਾਯੋ।
 ਸ੍ਰਉਨ ਲਗਿਯੋ ਨਹਿ ਤਾ ਸਰ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਚਲਾਕੀ ਸੌ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ।
 ਜੋਗ ਕੇ ਸਾਧਕ ਜਿਉ ਤਨ ਤਿਯਾਗਿ ਚਲਿਯੋ ਨਭਿ ਪਾਪ ਨ ਭੇਟਨ ਪਾਯੋ॥ ੨੧੩੮॥

Saarang taani jabae ari ko brij naaik teechhan baan chaalyo.
 Laagat hi gir bhoomi bhoomaasur jhhomi pariyo jamlok sidhaayo.
 Sarun lagiyo nahi taa sar ko ehh bhaati chalaaki so paar paraayo.
 Jog ke saadhak jiyu tann tiyaagi chaliyo nabhi paap naa
 bhetan paayo. (2138)

When Sri Krishna saw the Raja advancing towards him with his own eyes, he did not stay put there any longer, but came forward to engage him in fight. Challenging the enemy, Krishna then said, "O Man! Wait there, I am going to kill you now." Then saying this, stretching his bow, he shot an arrow at the chest of the enemy. (2137)

When Sri Krishna had shot an arrow (pointed) pointing it at the enemy, then with the striking of the arrow Bhamasur fell down reeling on the ground, and was killed (killed) immediately. The arrow was not draped in blood, and pierced him through with such a cleverness, just as a Sadhik of Yoga flies to heaven leaving the body, and the sins had not touched him even. (2138)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਭੂਮਾਸੁਰ ਬਧਹ।
ਅਥ ਉਸ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੈ ਰਾਜ ਦੇਤ ਤੇ ਸੋਲ ਸਹੰਸ੍ਰ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਿਵਾਹ ਕਥਨੰ
ਸਵੈਯਾ

ਐਸੀ ਦਸਾ ਜਬ ਭੀ ਇਹ ਕੀ ਤਬ ਮਾਇ ਭੂਮਾਸੁਰ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧਾਈ।
ਭੂਮਿ ਕੈ ਉਪਰ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਸੁਧਿ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਈ।
ਪਾਇ ਨ ਡਾਰਤ ਭੀ ਪਨੀਆ ਸੁ ਉਤਾਵਲ ਸੋ ਚਲਿ ਸਯਾਮ ਪੈ ਆਈ।
ਦੇਖਤ ਸਯਾਮ ਕੋ ਗੀਝਿ ਰਹੀ ਦੁਖ ਭੂਲਿ ਗਯੋ ਸੁ ਤੋ ਕੀਨ ਬਡਾਈ॥ ੨੧੩੯॥

Itt Sri Bachitar naatak granthe krishnaavataare bhoomaasur badheh.
Ath Uss Ke Putar Kae Raaj Det Bhe Solaa Sahansar
Raaj Suta Bivaah Kathan

Swaiyya

Aaisi dasaa jab bhi ehh ki tab maayi bhoomasur ki suni dhaaye.
Bhoomi kae upar jhoomi giri sudhi bastran ki chitt te bisaraayi.
Paaye naa daarat bhi paniyaa su uataaval so chali
sayaam pae aayi.
Dekhat sayaam ko reejhi rahi dukh bhooli gayo su to
keen badaayi. (2139)

ਦੋਹਰਾ

ਬਹੁ ਉਸਤਤਿ ਜਦੁਪਤਿ ਕਰੀ ਲੀਨੋ ਸਯਾਮ ਰਿਝਾਇ।
ਪਉਤ੍ਰ ਆਨਿ ਪਾਇਨ ਡਰਿਯੋ ਸੋ ਲੀਨੋ ਬਖਸਾਇ॥ ੨੧੪੦॥

Dohra

Bahu usatati jadupati kari lino sayaam rijaaye.
Pautar aani paain dariyo so lino bakhsaayi. (2140)

Here the episode of the killing of Bhamasur from Krishnavtar forming part of Bachittar Natak Granth is completed.

Now the episode of giving away the kingdom to his son and marriage to sixteen thousand spinistres begins.

Swaiyya'

When the condition of Bhumasur was known to his mother, she came running to Krishna, and fell down reeling on the body of Bhumasur and the sense of her clothes had also been completely lost in her mind. She had no shoes on the feet, and came rushing to Krishna in a hurry. On seeing Krishna, she was pleased with him forgetting her grief, and she started praising him. (2139)

Couplet

She sang his praises and pleased Krishna, winning his praise. She brought her grand son and asked her grand son and asked him to bow to Krishna and got him pardoned. (2140)

ਸਵੈਯਾ

ਭੂਪਤਿ ਤਾਹੀ ਕੋ ਬਾਲਕ ਥਾਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਛੋਰਨ ਬੰਦਿ ਸਿਧਾਯੋ।
ਸੋਲਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਭੂਪਨ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਬੀ ਜਹਾ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਆਯੋ।
ਸੁੰਦਰ ਹੇਰਿ ਕੈ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕਉ ਤਿਨ ਤੀਅਨ ਕੋ ਅਤਿ ਚਿਤ ਲੁਭਾਯੋ।
ਯਾ ਲਖਿ ਪਾਇ ਬਿਵਾਹ ਸਭੇ ਕਰਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਸੁ ਡੰਕ ਬਜਾਯੋ॥ ੨੧੪੧॥

Swaiyya

Bhoopati taahi ko baalak thaapi kripaanidhi chhoran bandi sidhaayo.
Soleh sahansar bhoopan ki duhitaa thi jahaa tehh thayureh aayo.
Sundar heri kae sayaam ju kayu tinn triyan ko ati chitt lubaayo.
Yaa lakhi paaye bivaah sabho kari sayaam bhanae jasu
dank bajaayo. (2141)

ਦੋਹਰਾ

ਜੇ ਸਭ ਜੋਰਿ ਭੂਮਾਸੁਰ ਰਾਖੀ।
ਕਹਿ ਲਗਿ ਗਨਉ ਤਿਨਨ ਕੀ ਸਾਖੀ।
ਤਿਨਿ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਇਹੀ ਹਉ ਕਰਿ ਹੋ।
ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਏਕਠੀ ਬਰਿ ਹੋ॥ ੨੧੪੨॥

Chopaiee

Je sabh jori bhoomasur raakhi.
Kahi lagi ganayu tinan ki saakhi.
Tini yo kahiyo ihi hayu kari ho.
Bees hazaar ekathi bari ho. (2142)

ਦੋਹਰਾ

ਜੁਧ ਸਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਹੁਇ ਜਦੁਪਤਿ ਬਧਿ ਕੈ ਤਾਹਿ।
ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸੁੰਦਰੀ ਆਪਹਿ ਲਈ ਬਿਵਾਹਿ॥ ੨੧੪੩॥

Dohra

Judh samae ati krodh huye jadupati badhi kae taahi.
Soreh sahasar sundari aapeh layi bivaaahi. (2143)

Swaiyya'

By handing over the kingdom to the son of Bhumasur, Krishna went to the jail to get the inmates released from the prison. He came to a place, where the sixteen thousand princesses were jailed, when they saw Sri Krishna, all of them got enamoured with him. The poet Siam has stated that on seeing this Sri Krishna got married to all of them, and got acclaimed all over the world (His fame spread throughout). (2141)

Chopaiee

How far could I relate the story of these sixteen thousand princesses whom Bhumasur had kept in captivity. He had said the same way, So I will also describe in the same manner, that I will get married to twenty thousand girls together, (at one time). (2142)

Couplet

Being furious with rage, Sri Krishna had killed him in battle, and himself got married to the sixteen thousand beauties. (2143)

ਸਵੈਯਾ

ਜੁਧ ਸਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਹੁਇ ਸਯਾਮ ਜੁ ਸਤ੍ ਸਭੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਪਛਾਰੇ।
ਰਾਜੁ ਦਯੋ ਫਿਰਿ ਤਾ ਸੁਤ ਕੋ ਸੁਖ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਨ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੇ।
ਫੇਰਿ ਬਰਿਯੋ ਤ੍ਰੀਅ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ ਸੁ ਤਾ ਪੁਰ ਐ ਤਿ ਕੈ ਐ ਅਖਾਰੇ।
ਬਿਪਨ ਦਾਨ ਦੈ ਲੈ ਤਿਨ ਕੋ ਸੰਗਿ ਦੁਆਰਵਤੀ ਜਦੁਰਾਇ ਸਿਧਾਰੇ॥ ੨੧੪੪॥

Swaiyya

Judh samae ati krodh huye sayaam ju satar sabhae
chhin maahi pachhare.

Raaj dayo phir taa sudd ko sukh det bhayo tinn
sok nivaare.

Pehri bariyo triye soreh sahansar su taa pur mae ati
kae kae akhaare.

Bipan daan dae lae tinn ko sangi duaaravati
jaduraaye sidhaare. (2144)

ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ ਕਉ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ ਹੀ ਧਾਮ ਦੀਏ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ।
ਦੇਤ ਭਯੋ ਸਭ ਤ੍ਰੀਅਨ ਕੋ ਸੁਖ ਰੂਪ ਅਨੇਕਨ ਭਾਤਿ ਬਨੈ ਕੈ।
ਐਸੇ ਲਖਿਯੋ ਸਭਹੂੰ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਯਾਮ ਬਸੈ ਨ ਬਸੈ ਅਨਤੈ ਕੈ।
ਸੋ ਕਬ ਸਯਾਮ ਪੁਰਾਨਨ ਤੇ ਸੁਨਿ ਭੇਦ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਸੰਤ ਸੁਨੈ ਕੈ॥ ੨੧੪੫॥

Soreh sahansar kayu soreh sahansar hi dhaam diye su
hulas badhae kae.

Det bhayo sabh triyan ko sukh roop anekan bhaati
banae kae.

Aaise lakhiyo sabhhun hamre greh sayaam basae na
basae antae kae.

So kab sayaam puraanan te suni bhed kahiyo sabh sant
sunae kae. (2145)

Swaiyya'

In the battle, Sri Krishna, getting enraged had killed all the enemies in a moment and then handed over the kingdom to his son and thus alleviated their suffering and made them happy. Then he got married to the sixteen thousand women, and performed some miracles in that town. After giving away many offerings to Brahmins and taking all those princesses, Sri Krishna came back to Dwarka. (2144)

He gave sixteen thousand homes to these women and made them happy and comfortable. By assuming many forms, Krishna gave all those women great comforts and pleasure. All were treated in such a manner as if he was present in each house (all thought, Krishna was living with her only) and none thought he was living with anyone else. So the poet Siam has made it known to all by reading this secret from the Puranas (to all the saints). (2145)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਭੂਮਾਸੁਰ ਬਧ ਕੈ ਸੁਤ ਕੈ ਰਾਜ ਦੇਇ ਸੋਰਹ
ਸਹੰਸੁ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਿਹਾਵਤ ਭਏ।

ਅਬ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਜੀਤ ਕੈ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਲਿਆਇਓ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਸੁਖ ਦੈ ਤਿਨ ਤ੍ਰੀਅਨ ਕੋ ਫਿਰਿ ਸਯਾਮ ਪੁਰੰਦਰ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ।
ਕੁੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਪਾਇ ਕੈ ਸੋਕ ਸਭੈ ਬਿਸਾਰਯੋ।
ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਪਿਖਿਯੋ ਤਹ ਰੂਪ ਤਿਹੀ ਪਰ ਸਯਾਮ ਕੋ ਚਿਤ ਲੁਭਾਯੋ।
ਮਾਗਤਿ ਭਯੋ ਨ ਦਯੋ ਸੁਰਰਾਜ ਤਹੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਰਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ॥ ੨੧੪੬॥

**Itt sri bachitar naatak granthe bhoomasur badh kae sut ko raaj
deye soreh sahansar raaj sutaa bihaavat bhaye.**

Ath Indar Ko Jeet Kae Kalap Brichh Liyaaibo Kathan

Swaiyya

Yo sukh dae tinn triyan ko phiri sayaam purandar lok sidhaayo.
Kankan kundal det bhayo tehh paaye kae sok sabhae bisaraayo.
Sundar ek pikhiyo the rookh tihi par sayaam ko chitt lubhaayo.
Maagat bhayo naa dayo surraaj tahi hari siyu hari judh
machaayo. (2146)

ਰਿਸਿ ਸਾਜਿ ਪੁਰੰਦਰ ਸੈਨ ਚੜਿਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਸਭ ਸਯਾਮ ਕੋ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ।
ਘੋਰਤ ਮੇਘ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਬਰਖਾ ਬਰਸੇ ਰਥ ਸਾਜ ਬਨਾਏ।
ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਸਬੈ ਉਮਡੈ ਬਸੁ ਰਾਵਨ ਸੇ ਜਿਨ ਹੁ ਬਿਚਲਾਏ।
ਭੇਦ ਲਹਿਯੋ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਚਲੇ ਮਦ ਮਤਿ ਸੁ ਸਯਾਮ ਪੈ ਘੁਮਤ ਧਾਏ॥ ੨੧੪੭॥

Rissi saaji purandar saen chadiyo chali kae sabh sayaam
ke saamuhe aaye.

Ghorat megh lasae chaplaa barkhaa barse rath saaj banaaye.
Davaadas soor sabae umdae basu raavan se jin hu bichlaaye.
Bhed lahiyo nahi naeku chale mad mati su sayaam pae
ghoomat dhaaye. (2147)

Here the chapter dealing with the episode of killing of Bhumasur, giving away the kingdom to his son, then getting married to sixteen thousand princesses from Bachittar Natak Granth is completed.

Now the episode of gaining victory over (god) Indra and bringing the "Kalap tree" from there begins.

Swaiyya'

After giving a life of comforts to these women, Sri Krishna then went to the Indra-puri (Indra lok). Indra offered some bangles and ear-rings to him as offering, which relieved him of all grief. There Sri Krishna saw a tree (beautiful), which pleased Sri Krishna so much, that he demanded it from Indra, which he refused. As a result Sri Krishna started fighting a battle against Indra. (2146)

Even Indra, getting furious with rage, and organising his force confronted him. The clouds were thundering and flashing (across the sky) and it started raining while the chariots were got ready with decorations. All the twelve suns started shining which has bewildered the gods like Basu and Ravana (who had controlled even Ravana forcing him to run away). Even the clouds without realizing the secret behind it and getting excited surrounded Sri Krishna and attacked him. (2147)

ਆਵਤ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਹੂ ਜਦੁਬੀਰ ਕੈ ਉਪਰ ਸਿੰਧਰ ਪੇਲੇ।
 ਪੰਖ ਸੁਮਰ ਚਲੇ ਕਰਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਰਿਸ ਸੋ ਟੁਕ ਦਾਤ ਕੇ ਠੇਲੇ।
 ਸੁੰਡ ਕਟੇ ਤਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਸੋ ਝਟਿ ਦੈ ਜਿਮ ਕੇਲੇ।
 ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਰਮਨੀਯ ਰਮਾਪਤਿ ਫਾਗੁਨ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਸੇ ਖੇਲੇ॥ ੨੧੪੮॥

Aavat hi mili kae sabh hu jadubeer kae upar sindhar pele.
 Pankh sumer chale kari kae tinn ke riss so tuk daat ke thele.
 Sund kate tinn ke brijnaath kripaanidhi so jhati dae jimm kele.
 Saryun bhare ramniye ramaapati phhagun anti basant
 se khele. (2148)

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਬੈਰਨ ਸੋ ਜਬ ਹੀ ਰਿਸ ਮਾਡਿ ਕੀਯੋ ਖਰਕਾ।
 ਬਹੁ ਬੀਰ ਭਏ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਜਬ ਨਾਦ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁਨਿਯੋ ਹਰਿ ਕਾ।
 ਜਦੁਬੀਰ ਫਿਰਾਵਤ ਭਯੋ ਗਹਿ ਕੈ ਗਜ ਸੁੰਡਨ ਸੋ ਬਰ ਕੈ ਕਰ ਕਾ।
 ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਯੋ ਘਿਸੁਆ ਮਨੋ ਫੇਰਤ ਹੈ ਲਰਕਾ॥ ੨੧੪੯॥

Sri Brij naaik baeran so jab hi riss maadi kiyo kharkaa.
 Bahu beer bhaye bin praan tabae jab naad parchand suniyo hari kaa.
 Jadubeer phiraavat bhayo gahi kae gaj sundan so bar kae kar kaa.
 Upmaa upji kabi ke mann yo ghisuaa mano pherat
 hae larkaa. (2149)

ਜੀਵਤ ਸੋ ਨ ਦਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਨ ਜੋਊ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ।
 ਜੀਤਿ ਸੁਰੇਸ ਦਿਵਾਕਰਿ ਦ੍ਰਾਦਸ ਆਨੰਦ ਕੈ ਚਿਤਿ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ।
 ਰੂਖ ਚਲੋ ਤੁਮ ਹੀ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਉਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਸੋ ਤਰੁ ਲੈ ਹਰਿ ਸੰਗ ਚਲੇ ਸੁ ਕਥਿਤਨ ਭੀਤਰ ਸਯਾਮ ਬਨਾਯੋ॥ ੨੧੫੦॥

Jeevat so naa dayo greh jaan joyu brijnaath ke saamuhe aayo.
 Jeeti sures divaakari davaadas aanad kae chiti sankh bajaayo.
 Rookh chalo tum hi hamre greh lae unn ko eh bhaati sunaayo.
 So taru lae hari sang chale su kabitan bheetar
 sayaam banaayo. (2150)

Approaching near Sri Krishna, they forced the elephants to attack him. They were appearing like the Sumer mountain flying, having been provided with wings (sumer mountain was in motion). Which had crushed even the most stubborn men with their teeth (with their burden). Sri Krishna, the benevolent Lord, at first mutilated their trunks, and then beheaded them just as the banana tree is trampled. The blood-stained Sri Krishna was looking gorgeous and grand, as if at the end of the month of phalgun (February) he was playing the game of Basant (spring festival). (2148)

When Sri Krishna started fighting fiercely with more fury against the enemy, then most of their warriors got killed (were without life) when they heard the (drum) powerful song of Sri Krishna. The poet has described the beauty of the scene as if a youth was revolving the ring (ghumani) with force. (2149)

Whosoever confronted Sri Krishna was not allowed to go back alive. Then having gained victory over Indra and the twelve suns, Sri Krishna blew his conch shell. Then Sri Krishna said, "O Kalap Tree! You accompany me to my place. Thus taking the tree, Sri Krishna sounded these words to all, thus Sri Krishna left that place alongwith the tree. The poet Siam has detailed the whole episode in a poetry form. (2150)

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰੁਕਮਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਭੇ ਤਰੁ ਸੁੰਦਰ ਲੈ ਕੇ।
ਲਾਲ ਲਗੇ ਜਿਨ ਧਾਮਨ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਹੈ ਦੇਖਤਿ ਜਾਹਿ ਲੁਭੈ ਕੈ।
ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੋਊ ਸਯਾਮ ਕਥਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕਉ ਸੁ ਸੁਨੈ ਕੈ।
ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਬਿਤਨ ਬੀਚ ਕਹੀ ਸੁਨਿਓ ਸਭ ਹੇਤੁ ਬਢੈ ਕੈ॥ ੨੧੫੧॥

Sri Brijnaath rukman ke greh aavat bhe taru sundar lae kae.
Laal lage jin dhaaman ko brhamaa rahae dekhat jaahi lubhae kae.
Tayun samae soyu sayaam kathaa jadubeer kahi tinn kayu su sunae kae.
So kabi sayaam kabitan beech kahi suniyo sabh hetu
badae kae. (2151)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ
ਜੀਤ ਕਰ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਲਿਆਵਤ ਪਏ।**

ਰੁਕਮਿਨਿ ਸਾਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੀ ਹਾਸੀ ਕਰਨ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਿਓ ਤ੍ਰੀਅ ਸੋ ਮੁਹਿ ਭੋਜਨ ਗੋਪਿਨ ਧਾਮਿ ਕਰਿਯੋ।
ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਹਮਰੋ ਬਿਚੀਆ ਦਧਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਮ ਪਰਿਯੋ।
ਜਬ ਸੰਧ ਜਰਾ ਦਲੁ ਸਾਜ ਚੜਾਯੋ ਭਜ ਗੇ ਤਬ ਨੈਕੁ ਨ ਧੀਰ ਧਰਿਯੋ।
ਤਿਹ ਤ ਤੁਮਰੀ ਮਤਿ ਕੋ ਅਬ ਕਾ ਕਹੀਐ ਹਮ ਸਉ ਕਹਿ ਆਨਿ ਬਰਿਯੋ॥ ੨੧੫੨॥

**Itt sri dasam sikhandh puraane bachitar naatak granthe
krishnaavatare indar ko jeet kar kalap brichh liyaavat paye.**

Rukmani Saath Kaan Ji Haasi Karan Kathan

Swaiyya

Sri Brijnaath kahiyo triye so muhi bhojan gopin dhaami kariyo.
Suni sundari taa din te hamro bichiyaa dadhi ko phuni naam pariyo.
Jab sandh jaraa dall saaj chaadyo bhaj ge tab naeku naa dheer dhariyo.
Tehh te tumri mati ko ab kaa kahiya ham sayu
kahi aani bariyo. (2152)

Sri Krishna alongwith the tree, came to Rukmani's place. The houses studded with rubies, even made Brahma enamoured with their beauty. That episode was then related to all those women by Sri Krishna and the same story has been described by the poet Siam in a poetry form, which all should listen with love. (2151)

Hence the chapter of winning over Indra, and bringing the kalap tree alongwith in Krishnavtar from Sri Dasam Sakand puran dealing

with Bachittar Natak episode is completed.

Now the episode mockery of Kahna with Rukmani begins.

Swaiyya'

Sri Krishna then told his spouse (Rukmani) that he used to dine (take his food) at the house of milkmen. "O beautiful lady! Listen. From that day onwards, I was called the salesman of milk (or milk made articles like curd etc). or milkman (dairyman). When king Jarasandh had attacked me alongwith his army I had fled away, as I had no patience left. So what should one say to you, foolish person like you, who had married an ordinary person like me." (2152)

ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਨਹੀ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਨ ਧਨ ਕਾਹੂ ਤੇ ਮਾਗਿ ਲਯੋ ਏ।
ਸੂਰ ਨਹੀ ਜਿਨ ਤਿਆਗ ਕੈ ਆਪਨੋ ਦੇਸ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੋ ਬਾਸ ਕਯੋ ਹੈ।
ਚੋਰ ਪਰਿਯੋ ਮਨਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਮ ਸੁ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕ੍ਰਧਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਹੈ।
ਤਾਹੀ ਤੇ ਮੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬਰੁ ਆਨਹਿ ਤੇਰੋ ਕਛੁ ਅਬ ਲਉ ਨ ਗਯੋ ਹੈ॥ ੨੧੫੩॥

Raaj samaaj nahi suni sundari naa dhan kaahu te maagi layo ee.
Soor nahi jin tiyaag kae aapno des samundar mo baas kayo hae.
Chor pariyo mani ko phuni naam su yaahi te krodhit bhraat bahyo hae.
Taahi te mo taji kae baru aaneh tero kachhu ab layu
naa gayo hae. (2153)

ਰੁਕਮਨੀ ਬਾਚ ਸਖੀ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਹਮ ਸੋ ਨ ਥੀ ਜਾਨਤ ਸਯਾਮ ਇਤੀ ਕਰਿ ਹੈ।
ਬਰੁ ਮੋ ਤਜਿ ਕੈ ਤੁਮ ਆਨਹਿ ਕਉ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੇ ਉਚਰਿ ਹੈ।
ਹਮਰੋ ਮਰਿਬੋ ਈ ਬਨਿਯੋ ਇਹ ਠਾ ਜੀਅ ਹੈ ਨ ਆਵਸਿ ਅਬੈ ਮਰਿ ਹੈ।
ਮਰਿਬੋ ਜੁ ਨ ਜਾਤ ਭਲੇ ਸਜਨੀ ਅਪੁਨੇ ਪਤਿ ਸੋ ਹਠਿ ਕੈ ਜਰਿ ਹੈ॥ ੨੧੫੪॥

Rukmani Baach Sakhi So

Swaiyya

Chint kari manin mae ham so naa thi jaanat sayaam iti kari hae.
Baru mo taji kae tum aaneh kayu bachnaa ehh bhaati ke uchaari hae.
Hamro maribo ee baniyo ehh thaa jiye hae naa aavis abae mari hae.
Maribo ju naa jaat bhale sajni apune pati so hathi kae jari hae. (2154)

ਤ੍ਰੀਅ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਚਿੰਤਤ ਹੁਇ ਮਨ ਮੈ ਮਰਿਬੋ ਈ ਬਨਿਯੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
ਮੋ ਸੰਗਿ ਕਉ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਬੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਟੁ ਬੈਨ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਕ੍ਰੋਧ ਸੋ ਖਾਇ ਤਵਾਰ ਧਰਾ ਪਰ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਯੋ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਜਨ ਟੁਟ ਗਯੋ ਰੁਖ ਬਯਾਰ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ॥ ੨੧੫੫॥

Triye kaan so chintat huye mann mae maribo ee baniyo
chitt beech bichaariyo.

Mo sangi kayu brijnaath abae kabi sayaam kahae katu baen uchaariyo.
Krodh so khaaye tavaar dharaa par jhoomi giri nahi naeku sanbhaariyo.
Yo upmaa upji jiye mae janu toot gayo rukh bayaar ke maariyo. (2155)

"O beauty! I have no kingdom or its grandeur; all this, I have borrowed from someone. I am not a warrior also, who had made his abode in the ocean, having fled away from his own land out of fear from the enemy, and having stolen the gem (mani) I was called a thief even and my brother also got annoyed with me due to this jewel (gem) so you better leave me and marry someone else, as nothing has been lost by you so far. (2153)

**Rukmani told her maid -
Swaiyya'**

'I have thought to myself deeply, as I did not realize that Krishna could behave like this to me and would say these words that I should go away to marry someone else. Now it behooves me to die here only as I do not want to live any more, and surely is not good (suitable) for me that I will stay with my spouse (husband) with a stubborn attitude and die burning (in the fire of his separation). (2154)

The spouse of Sri Krishna then thought (being worried), to herself that it was the right decision to die now. The poet Siam has stated that Rukmani was thinking, that Sri Krishna had used such harsh words about her, so feeling dizzy Rukmani fell down on the ground being enraged and could not control herself completely. The poet has described the beauty (praise) of this scene as if a tree had fallen due to the gusty winds snapping it. (2155)

ਦੋਹਰਾ

ਅੰਕ ਲੀਓ ਭਰ ਕਾਨ੍ਹ ਤਿਹ ਦੂਰ ਕਰਨ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧ।
ਸਵਾਧਾਨ ਕਰਿ ਰੁਕਮਿਨੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੀਓ ਪ੍ਰਬੋਧ॥ ੨੧੫੬॥

Dohra

Ank liyo darr kaan tehh door karan ko krodh.
Savadhaan kari rukmani jadupati kiyo parbodh. (2156)

ਸਵੈਯਾ

ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਮੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਯੋ।
ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਹੂ ਕੋ ਸੈਨ ਸਭੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੋ।
ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਜਿਤਿਯੋ ਮਘਵਾ ਅਰੁ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਭੂਮਾਸੁਰ ਮਾਰਿਯੋ।
ਤੋ ਸੋ ਕੀਓ ਉਪਹਾਸ ਅਬੈ ਮੁਹਿ ਤੈ ਅਪਨੇ ਜੀਅ ਬਾਚ ਬਿਚਾਰਿਯੋ॥ ੨੧੫੭॥

Swaiyya

Tere hi dharma te mae suni sundari kesan te gahi kans pachhariyo.
Tere hi dharma te sandhi jaraa hu ko saen sabhae chhin maahi sanghaariyo.
Tere hi dharma jitiyo maghvaa aru tere hi dharma bhoomaasur maariyo.
To so kiyo uphaas abae muhi tae apne jiye
saach bichaariyo. (2157)

ਰੁਕਮਿਨੀ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਪੀਅ ਕੀ ਤ੍ਰੀਅ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਦੁਖੁ ਕੀ ਤਬ ਬਾਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ।
ਭੂਲਿ ਪਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਜੈ ਛਿਮਾ ਮੁਹਿ ਨਾਰ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਨਾਰਿ ਸੁਨਾਈ।
ਅਉਰ ਕਰੀ ਉਪਮਾ ਪ੍ਰਭ ਜੁ ਕਬਿਤਨ ਮੈ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ।
ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਮੈ ਉਪਹਾਸ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ॥ ੨੧੫੮॥

Rukmani Baach

Swaiyya

Yo piye ki triye baat suni dukh ki tab baat sabhae bisaraayi.
Bhooli pari prabhu kijae chhimaa muhi naar nivaaye kae naari sunaayi.
Ayur kari upmaa prabh ki ju kabitan mae barni nahi jaayi.
Utar det bhayi hasi kae hari mae uphaas ki baat naa paayi. (2158)

Couplet

Forgetting about his anguish, Sri Krishna took up Rukmani in his clasp (arms). After bringing her to consciousness, Sri Krishna then gave this sermon (message). (2156)

Swaiyya'

"O beautiful lady! Listen to me. It was due to your moral belief that I had smashed Kansa, by holding him (head) from the hair, onto the ground; it was the strength of your moral character which helped me to destroy the forces of Jarasandh in a moment; and it was due to your moral strength that I could kill Bhumasur. I had only cut a joke with you, but you thought in your mind as true." (2157)

Rukmani then said-

Swaiyya'

When Rukmani (the wife) heard the words of her beloved (Krishna), then she forgot all about her pain and anguish with her head bowed down, the wife said further, "O Lord! I have committed a mistake so please pardon me for this act, and she praised Sri Krishna immensely, which cannot be put down in poetry form. Then she said smilingly, "O Sri Krishna! I could not follow your joke even." (2158)

ਦੋਹਰਾ

ਮਾਨ ਕਥਾ ਰੁਕਮਿਨੀ ਕੀ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਚਿਤ ਲਾਇ।
ਆਗੇ ਕਥਾ ਸੁ ਹੋਇਗੀ ਸੁਨੀਅਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ॥ ੨੧੫੯॥

Dohra

Maan kathaa rukmani ki sayaaam kahi chitt laaye.
Aage kathaa su hoyigi suniahu prem badaaye. (2159)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਜੇਤੀ ਤ੍ਰੀਆ ਸਭ ਕੋ ਦਸ ਹੂ ਦਸ ਪੁਤ੍ਰ ਦੀਏ।
ਅਰੁ ਏਕਹਿ ਏਕ ਦਈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਇ ਹੀਏ।
ਸਭ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਕੰਧਿ ਪਟੰਬਰ ਪੀਤ ਲਏ।
ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਇਹ ਭੂ ਪਰ ਆਇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਏ॥ ੨੧੬੦॥

Kabiyo Baach

Swaiyya

Sri Jadubeer ki jeti triyaa sabh ko das hu das putar diye.
Aru ekeh ek dayi duhitaa tinn ke su hulas badhaaye hiye.
Sabh kaan ki moorti sayaaam bhanae sabh kandhi patanbar peet liye.
Karunaanidhi kayutak dekhan kayu ehh bhoo par aaye
charitar kiye. (2160)

Couplet

The poet Siam has described the episode of Rukmani's grace with great interest and affection (of heart). The further episode is worth listening with more love and interest. (2159)

The poet has stated -

Swaiyya'

All the wives of Sri Krishna were mad to give birth to ten sons each and one daughter each, which brought joy and relief to all in increased measure. The poet Siam has stated that all the children were resembling Sri Krishna in appearance and all were wearing yellow scarves on the shoulders. The benevolent Sri Krishna had come on the Earth to see this worldly drama and he performed such acts. (2160)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ
ਰੁਕਮਿਨੀ ਉਪਹਾਸ ਬਰਨਨ ਸਮਾਪਤੰ।

ਅਨਰੁਧ ਜੀ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਤਉ ਹੀ ਤਉ ਪੌਤ੍ਰ ਕੀ ਬਯਾਹ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
ਸੁੰਦਰ ਥੀ ਰੁਕਮੀ ਕੀ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਬਯਾਹਹਿ ਕੋ ਸਭ ਸਾਜਿ ਸਵਾਰਿਯੋ।
ਟੀਕਾ ਦੀਯੋ ਤਿਹ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅਉ ਮਿਲਿ ਬਿਪ੍ਰਨ ਬੇਦ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤੀਆ ਸੰਗ ਲੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੁ ਕਉਤਕ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰਿਯੋ॥ ੨੧੬੧॥

**Itt Sri Dasam sikandj puraane bachitar naatak granthe
krishnaavatre rukmani uphaas barnan samaapat.**

Anrudh Ji Ko Bayaah Kathan

Swaiyya

Tayu hi layu potru ki bayaah kirpaanidhi sayaam bhanae ruche
maani bichaariyo.
Sundar thi rukmi ki sutaa tehh bayaahahi ko sabh saaji savaariyo.
Teekaa diyo tehh bhaal mae kunkam ayu mili bipran bed uchaariyo.
Sri Jadubeer triyaa sang lae balbhadar su kayutak
kaaj sidhaariyo. (2161)

ਚੌਪਈ

ਕਿਸਨ ਜਥੈ ਤਿਹ ਪੁਰ ਮੈ ਗਏ। ਅਤਿ ਉਪਹਾਸ ਠਉਰ ਤਿਹ ਭਏ।
ਰੁਕਮਿਨਿ ਜਬ ਰੁਕਮੀ ਦਰਸਾਯੋ। ਭੈਨ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ੨੧੬੨॥

Chopaiee

Kisan jabae tehh pur mae gaye. Ati uphaas thayur tehh bhaye.
Rukmani jab rukmi darsaayo. Bhaen bhraat ati hi sukh paayo. (2162)

ਬਯਾਹ ਭਲੋ ਅਨਰੁਧ ਕੋ ਕਯੋ। ਜਦੁਪਤਿ ਆਪ ਸੇਹਰਾ ਦਯੋ।
ਜੂਪ ਮੰਤ੍ਰ ਉਤ ਰੁਕਮਿ ਬੀਚਾਰਿਯੋ। ਖੇਲ ਹਲੀ ਹਮ ਸੰਗ ਉਚਾਰਿਯੋ॥ ੨੧੬੩॥

Bayaah bhalo anrudh ko kayo. Jadupati aap sehraa dayo.
Joop mantar utt rkmi bichaariyo. Khel hali ham sang uchaariyo. (2163)

Swaiyya'

The poet Siam has said that Sri Krishna had thought in his mind about his wish regarding the marriage of his grand son (Rukamani's brother). Rukami had one beautiful daughter and he (Sri Krishna) had made all preparations for the marriage (of his grandson) with this daughter (of Rukami). Rukami had made a vermilion mark on the forehead of Anrudh and after meeting the brahmins carried out recitation of Vedas. Then taking Sri Krishna, his wife and Balram with him they all proceeded towards the site of marriage to watch the miracle (of marriage). (1261)

Chopaiee

When Sri Krishna reached that town there was lot of fun and frolic. then Rukamani Sri Rukami (her brother), both the brother and sister felt greatly relieved and comforted. (1262)

The marriage of Anrudh was performed with great pomp and show. Sri Krishna himself tied the sehra (garlands) on his forehead. On the other hand Rukmi had hatched a plan of gambling and invited Balram for the game. (2163)

ਸਵੈਯਾ

ਸੰਗ ਹਲੀ ਕੇ ਤਬੈ ਰੁਕਮੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜੂਆ ਹੂ ਕੋ ਖੇਲੁ ਮਚਾਯੋ।
ਭੂਪ ਘਨੇ ਜਿਹ ਬੇ ਤਿਨ ਦੇਖਤ ਦਰਬ ਘਨੇ ਤਿਹ ਮਾਝਿ ਲਗਾਯੋ।
ਦਾਵ ਪਰਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਕੋ ਸਭੋ ਰੁਕਮੀ ਹੂ ਕੋ ਦਾਵ ਪਰਿਯੋ ਯੋ ਸੁਨਾਯੋ।
ਹਾਸ ਕੀਯੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗਰੁੜ ਧੁਜ ਭ੍ਰਾਤ ਘਨੇ ਰਿਸਵਾਯੋ॥ ੨੧੬੪॥

Swaiyya

Sang hali ke tabae rukmi kabi sayaam juyaa hu ko khel machaayo.
Bhoop ghane jeh the tinn dekhat darab ghano tehh maajhi lagaayo.
Daav pariyo musli ko sabho rukmi hu ko daav pariyo yo sunaayo.
Has kiyo mili kae ati hi garod dhuj bhraat ghano risvaayo. (2164)

ਚੌਪਈ

ਐਸੇ ਘਨੀ ਬੇਰ ਡਹਕਾਯੋ। ਜਦੁਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿ ਆਯੋ।
ਏਕ ਗਦਾ ਉਠਿ ਕਰ ਮੈ ਧਰੀ। ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੀ॥ ੨੧੬੫॥

Chopaiee

Aaise ghani ber dhehkaayo. Jadupati bhraat krodh ati aayo.
Ek gadaa uthi kar mae dhari. Sabh bhoopan ki pooja kari. (2165)

ਘਨੇ ਚਾਇ ਸੋ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰੇ। ਪਰੇ ਝੂਮ ਕੈ ਭੂ ਬਿਸੰਭਾਰੇ।
ਗਿਰੇ ਸ੍ਰੁੰਨ ਕੇ ਰਸ ਸੋ ਰਾਤੇ। ਖੇਡਿ ਬਸੰਤ ਮਨੋ ਮਦਮਾਤੇ॥ ੨੧੬੬॥

Ghane chaaye so bhoop sanghaare. Pare jhoom kae bhu bisanbhaare.
Gire sarun ke rass so rate. Khedi basant mano madmaate. (2166)

ਫਿਰਤ ਭੂਤ ਸੋ ਤਿਨ ਮੈ ਹਲੀ। ਜੈਸੇ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸਿਵ ਬਲੀ।
ਜਿਉ ਰਿਸਿ ਡੰਡ ਲੀਏ ਜਮੁ ਆਵੈ। ਤੈਸੇ ਹੀ ਮੁਸਲੀ ਛਬਿ ਪਾਵੈ॥ ੨੧੬੭॥

Phirat bhoot so tinn mae hali. Jaise ant kaal siv bali.
Jiyu risi dand liye jamu aavae. Taise hi musli chhabi pave. (2167)

ਰੁਕਮੀ ਭਯੋ ਗਦਾ ਗਹਿ ਠਾਢੇ। ਘਨੇ ਕ੍ਰੋਧ ਤਾ ਕੈ ਚਿਤਿ ਬਾਢੇ।
ਭਾਜਤ ਭਯੋ ਨ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ। ਆਇ ਹਲੀ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ॥ ੨੧੬੮॥

Rukmi bhayo gadaa gahi thaado. Ghano krdoth taa kae chiti baado.
Bhaajat bhayo naa saamuhe aayo. Aaye hali so judh machaayo. (2168)

Swaiyya'

The poet Siam has stated that Rukmi started the game plan of gambling with Balram. All the kings seated there, also joined in the game and put lot of money in stake at gambling. All the chances went in favour of Balram, but Sri Krishna announced that Rukmi had won the chances. Sri Krishna, alongwith others, made fun of his brother, as a result Balram was greatly upset and enraged. (2164)

Chopaiee

Thus Krishna made fun of Balram annoying him, so that he became furious with rage. So he got up and took his mace in the hands and gave a good beating to all the Rajas there. (2165)

With great ardent desire he beat the Rajas, so that the Rajas were lying unconscious on the ground and were soaked in blood, It appeared as if they were drunk and playing Basant festival they had fallen down. (2166)

Balram was looking as mighty Shiva was moving around on the dooms day, or Yama (god of death) with his staff had come there while Balram was looking graceful like that. (2167)

From the other side Rukmi also stood up with his mace and was greatly agitated with rage. He did not run away, rather he stood there confronting him, and started fighting with Balram. (2168)

ਹਲੀ ਗਦਾ ਤਬ ਤਾ ਪਰ ਮਾਰੀ। ਉਨ ਹੂ ਕੋਪ ਸੋ ਤਾ ਪਰ ਝਾਰੀ।
ਸ੍ਰੁਨਤ ਛੁਟਿਯੋ ਅਰੁਨ ਦੋਊ ਭਏ। ਮਾਨਹੁ ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪ ਹੁਇ ਗਏ॥ ੨੧੬੯॥

Hali gadaa tab taa par maari. Unn hu kop so taa par jhaari.
Sarunat chhutiyo arun doyu bhaye. Maanoh krodh roop huye gaye. (2169)

ਦੋਹਰਾ

ਦਾਤ ਕਾਢਿ ਇਕ ਹਸਤ ਥੋ ਸੋ ਇਹ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ।
ਰੁਕਮਿਨਿ ਜੁਧੁ ਕੋ ਛੋਰ ਕੈ ਤਾ ਪਰ ਚਲਿਯੋ ਹਕਾਰਿ॥ ੨੧੭੦॥

Dohra

Data kaadhi ikk hasat tho so ehk naen nihaari.
Rukmani judh ko chhor kae taa par chaliyo hakaari. (2170)

ਸਵੈਯਾ

ਸਭ ਤੋਰ ਕੈ ਦਾਤ ਦਏ ਤਿਲ ਕੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਗਦਾ ਸੰਗ ਪੈ ਗਹਿ ਕੈ।
ਦੋਊ ਮੂਛ ਉਖਾਰ ਲਈ ਤਿਹ ਕੀ ਅਤਿ ਸ੍ਰੁਨ ਚਲਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਬਹਿ ਕੈ।
ਫਿਰਿ ਅਉਰ ਹਨੇ ਬਲਵੰਤ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਕਹਿ ਕੇ।
ਫਿਰਿ ਆਇ ਭਿਰਿਯੋ ਰੁਕਮੀ ਸੰਗ ਯੋ ਤੁਹਿ ਮਾਰਤ ਹਉ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿ ਕੈ॥ ੨੧੭੧॥

Swaiyya

Sabh tor kae data daye tehk ke balbhadar gadaa sang pae gahi kae.
Doyu mooch ukhaar layi tehk ki ati saryun chaliyo tehk te bahi kae.
Phiri ayur hane balvant ghane kabi sayaam kahae chitt mae chahi kae.
Phiri aaye bhiriyo rukmi sang yo tuhi maarat
hayu mukh te kahi kae. (2171)

ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਰੁਕਮੀ ਪੈ ਹਲੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤਿ ਰੋਸ ਬਢੈ ਕੈ।
ਰੋਮ ਖਰੇ ਕਰਿ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਨਿ ਅਉਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਗਦਾ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ।
ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਤੇ ਸੋਊ ਬੀਰ ਸੁ ਆਪਸ ਮੈ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚੈ ਕੈ।
ਹੁਇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰੇ ਦੋਊ ਬੀਰ ਧਰਾ ਪਰ ਘਾਇਨ ਕੇ ਸੰਗ ਘੈ ਕੈ॥ ੨੧੭੨॥

Dhaavat bhayo rukmi pae hali kabi sayaam kaho chiti ross badhae kae.
Rom khare kari kae apuno puni ayur parchand gadaa kari lae kae.
Aavat bhayo utt te soyu beer su aapas mae rann dund machae kae.
Huye bisanbhaar pare doyu beer dharaa par ghaain ke
sang ghae kae. (2172)

Then Balram attacked Rukmi with his mace and in reply he also struck him with his mace. Both started bleeding and were draped in red colour with blood oozing out. It appeared as if both were a picture of wrathfulness. (2169)

Couplet

One person was laughing with his teeth showing out, whom Balram happened to see with his eyes, and leaving Rukmi alone, jumped on him with a challenge. (2170)

Swaiyya'

Balram took up his mace and broke all his teeth with it, and pulled out his mostaches, and he started bleeding profusely. The poet Siam has stated that he killed many other warriors with increased enthusiasm. Later he started fighting against Rukmi and saying, "I will kill you," he continued the fight with greater zeal. (2171)

The poet Siam has stated that Balram attacked Rukmi, getting furious with rage, with his hair standing upright, and taking his mighty mace, while from the other side Rukmi also came forward and the battle was raging fiercely. Both warriors, being wounded, then lay on the ground unconscious. (2172)

ਚੌਪਈ

ਪਹਰ ਦੋਇ ਤਹ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ। ਏਕ ਨ ਦੋ ਮੈ ਮਾਰਨ ਪਾਯੋ।
ਬਿਹਬਲ ਹੋਇ ਦੋਊ ਧਰਿ ਪਰੇ। ਜੀਵਤ ਬਚੇ ਸੁ ਮਾਨਹੋ ਮਰੇ॥ ੨੧੭੩॥

Chopaiee

Pahar doye taeh judh machaayo. Ek naa do mae maaran paayo.
Bihabal hoye doyu dhari pare. Jeevat bache su maanho mare. (2173)

ਮੁਛਿਤ ਹੈ ਫਿਰ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ। ਕਉਤੁਕ ਸਭ ਲੋਕਨ ਦਰਸਾਯੋ।
ਕ੍ਰੋਧਿਤ ਹੁਇ ਸੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਅਰੈ। ਕੇਹਰਿ ਦੁਇ ਜਨੁ ਬਨ ਮੈ ਲਰੈ॥ ੨੧੭੪॥

Muchhit haav phir judh machaayo. Kayutak sabh lokan darsaayo.
Krodhit huye su yaa bhidhi arae. Kehar duye jan ban mae larae. (2174)

ਸਵੈਯਾ

ਜੁਧ ਬਿਖੈ ਬਕ ਗਯੋ ਰੁਕਮੀ ਤਬ ਧਾਇ ਹਲੀ ਇਕ ਘਾਇ ਚਲਾਯੋ।
ਤਉ ਉਨ ਹੂ ਅਰਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਘਾਇ ਸੁ ਆਵਤ ਮਾਰਗ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ।
ਤਉ ਹੀ ਸੰਭਾਰਿ ਗਦਾ ਅਪੁਨੀ ਅਰੁ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਅੰਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਬੀਰ ਤਬੈ ਸੁ ਗਦਾ ਕੋ ਗਦਾ ਸੰਗਿ ਘਾਇ ਬਚਾਯੋ॥ ੨੧੭੫॥

Swaiyya

Judh nikhae thak gayo rukmi tab dhaaye hali ikk ghaaye chaalayo.
Tayu unn hu ari ko puni ghaaye su aavat maarag mae lakhi paayo.
Tayu hi sanbhaari gadaa apuni aru chitt bikhae ati ross b adaayo.
Sayaam bhanae tehh beer tabae su gadaa ko gadaa sangi
ghaaye bachaayo. (2175)

ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਰਿ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਆਵਤ ਘਾਇ ਕੋ ਬੀਚ ਨਿਵਾਰਿਯੋ।
ਤਉ ਬਲਭਦ੍ਰ ਮਹਾ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ਸੁ ਅਉਰ ਗਦਾ ਹੂ ਕੋ ਘਾਉ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ।
ਸੋ ਇਹ ਕੇ ਸਿਰ ਭੀਤਰ ਲਾਗ ਗਯੋ ਇਨ ਹੂ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਝੂਮ ਕੈ ਦੇਹ ਪਰਿਯੋ ਧਰਨੀ ਰੁਕਮੀ ਪੁਨਿ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ॥ ੨੧੭੬॥

Sayaam bhanae ari ko jab hi ehh aavat ghaaye ko beech nivaariyo.
Tayu balbhadar mahaa risii thaani su ayur gadaa hu ko ghaayu parhaariyo.
So ehh ke sir bheetar laag gayo inn hu nahi naeku sanbhaariyo.
Jhoom kae deh pariyo dharni rukmi puni ant ke dhaami sidhaariyo. (2176)

Chopaiee

They had fought for almost six hours (two pehars) and none of them could kill the other one, and both had fallen down being exhausted. Though both were still alive, but appeared almost as good as dead. (2173)

When they regained consciousness, they started fighting again, and all were watching this drama. Being furious with rage they were fighting just as two lions were quarelling in the jungle. (2174)

Swaiyya'

Finally Rukmi got tired of fighting, when Balram suddenly made another strike but Rukmi thwarted this attack in the middle, and taking his mace he was also furious with rage. The poet Siam has stated that the warrior saved this attack with the mace striking the other's mace. (2175)

The poet Siam has stated that Balram struck again with his mace, when he realized that opponent had saved his first strike, with great fury. This one struck Rukmi's head, and he was completely out of sense, and his body fell down on the ground with dizziness and finally died (went to Yama's hell). (2176)

ਭ੍ਰਾਤ ਜਿਤੇ ਰੁਕਮੀ ਤੇ ਹੁਤੇ ਬਧ ਭ੍ਰਾਤ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ।
ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਯਾ ਪਰ ਆਇ ਪਰੇ।
ਕਿਲਕਾਰ ਦਸੇ ਦਿਸ ਘੇਰਤ ਭੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤੇ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੇ।
ਨਿਸ ਕੋ ਮਨੋ ਹੋਰ ਪਤੰਗ ਦੀਆ ਪਰ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ਨਹੀ ਟੂਟ ਪਰੇ॥ ੨੧੭੭॥

Bhraat jite rukmi ke hute badh bhraat nihaari kae krodh bhare.
Barchhi aru baan kamaan kirpaan gadaa gahi yaa par aaye pare.
Kilkaar daso dis gherat bhe muslidhar te naa rati ku dare.
Niss ko mano heri patang deeyaa par naeku dare
nahi toot pare. (2177)

ਸੰਗ ਹਲਾਯੁਧ ਕੇ ਉਨ ਹੂ ਸੁ ਉਤੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਹੁਨਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਜੁਧ ਭਯੋ ਤ੍ਰੀਅ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਸੰਗ ਏਹੈ ਪ੍ਰਭ ਜੁ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ।
ਬੈਠ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਸਭ ਹੂ ਜੁ ਸਬੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੁਟੰਬ ਬੁਲਾਯੋ।
ਅਉਰ ਕਥਾ ਦਈ ਛੋਰ ਹਲੀ ਕੀ ਸਹਾਇ ਕਉ ਕੋਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਧਾਯੋ॥ ੨੧੭੮॥

Sang halaayudh ke unn hu su utaae ati krodh huye judh machaayo.
Bhraat ko judh triye bhraat ke sang ehae prabh ju suni paayo.
Baith bichaar kiyo sabh hu ju sabae jadubeer kutanb bulaayo.
Ayur kathaa dayi chhor hali ki sahaaye kayu kopi
kirpaanidhi dhaayo. (2178)

ਦੋਹਰਾ

ਜਮ ਰੂਪ ਬਲਭਦ੍ਰੁ ਪਿਖਿ ਹਰਿ ਆਗਮ ਸੁਨਿ ਪਾਇ।
ਬਧਵੰਤਨ ਇਹ ਭਾਈਅਨ ਕਹੀ ਸੁ ਕਹਉ ਸੁਨਾਇ॥ ੨੧੭੯॥

Dohra

Jam roopi balbhadar piki hari aagam suni paaye.
Budhvantan tehh bhayian kahi su kahyu sunaaye. (2179)

When Rukmi's brothers saw this killing of their brother, they were filled with wrathfulness. They all joined together with their weapons like bows, arrows, swords and maces and attacked. Balram, surrounding Balram from all ten sides, shouting jeers without being fearful of him. It appeared as if seeing the burning lamp at night, all the moths had attacked it without having the slightest fear at heart. (2177)

They started a battle royal, being enraged and were fighting with Balram. Krishna also heard that his brother was having a fight against his wife's brothers. So Krishna then called his family members and all were pondering over it. Forgetting everything else, Krishna also attacked suddenly, coming to the help of his brother. (2178)

Couplet

Seeing the deadly Balram and the joining of Sri Krishna in the fight, the sensible people around said these words, which I am going to describe now. (2179)

ਸਵੈਯਾ

ਦੇਖਿ ਅਨੀ ਜਦੁਬੀਰ ਘਨੀ ਲੀਏ ਆਵਤ ਹੈ ਡਰੁ ਤੋਹਿ ਨ ਆਵੈ।
ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਭੂਅ ਮੈ ਤੁਮਹੀ ਨ ਕਹੋ ਇਨ ਸੋ ਸਮੁਹਾਵੈ।
ਜਉ ਜੜ ਕੈ ਹਠ ਹੀ ਭਿਰ ਹੈ ਤੁ ਕਹਾ ਫਿਰ ਜੀਵਤ ਧਾਮਹਿ ਆਵੈ।
ਆਜ ਸੋਊ ਬੀਚ ਹੈ ਇਹ ਅਉਸਰ ਜੋ ਭਜਿ ਕੈ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵੈ॥ ੨੧੮੦॥

Swaiyya

Dekhi ani jadubeer ghani liye aavat hae daru tohi naa aavae.
Kayun bali pragtiyo bhuye mae tumhi naa kaho inn so samuhaavae.
Jayu jad kae hath hi bhir hae tu kahaa phir jeevat dhaameh aavae.
Aaj soyu bachi hae ehh ayusar jo bhaji kae pat praan
bachaavae. (2180)

ਤਉ ਲਗ ਹੀ ਜੁਤ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਆਹਵ ਕੀ ਛਿਤ ਭੀਤਰ ਆਏ।
ਸ੍ਰਉਣ ਭਰਿਯੋ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਪਿਖਿਯੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਰੁਕਮੀ ਦਰਸਾਏ।
ਭੂਪਤ ਅਉਰ ਘਨੇ ਹੀ ਪਿਖੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਘਾਇਨ ਆਏ।
ਭ੍ਰਾਤ ਕਉ ਦੇਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਬਲਿ ਨਾਰਿ ਕੋ ਦੇਖਤ ਨੈਨ ਨਿਵਾਏ॥ ੨੧੮੧॥

Tayu lag hi jut kop kirpaanidhi aahav ki chhit bheetar aaye.
Sarun bhariyo balibhadar pikhiyo binu praan pare rukmi darsaaye.
Bhoopat ayur ghane hi pikhe kabi sayaam bhanae hari ghaain aaye.
Bhraat kayu dekh prasan bhaye bali naari ko dekhat
naen nivaaye. (2181)

ਰਥ ਤੇ ਤਬ ਆਪਹਿ ਧਾਇ ਕੈ ਸਯਾਮ ਜੂ ਜਾਇ ਹਲੀ ਕਹੁ ਅੰਕਿ ਲੀਓ।
ਫੁਨਿ ਅਉਰਨ ਜਾਹਿ ਗਹਿਯੋ ਰੁਕਮੀ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਦਾਹ ਕੀਓ।
ਉਤਿ ਦਉਰਿ ਰੁਕਮਨ ਭਾਇਯਨ ਬੀਚ ਗਈ ਤਿਨ ਜਾਏ ਸਮੋਧ ਕੀਓ।
ਕਿਹ ਕਾਜ ਕਹਿਯੋ ਇਨ ਸੋ ਤੁਮ ਜੂਝ ਕੀਯੋ ਜਿਨ ਸੋ ਭਟ ਕੋ ਨ ਬੀਓ॥ ੨੧੮੨॥

Rath te tab aapeh dhaaye kae sayaam ju jaaye hali kahu ankk liyo.
Phuni ayuran jaaye gahiyo rukmi teh ko su bhali bidhi daah kiyo.
Uti dayuri rukman bhaiyan beech gayi tinn jaaye samodh kiyo.
Kehh kaaj kahiyo inn so tum joojh kiyo jinn so bhat ko
naa biyo. (2182)

Swaiyya'

"Just see, Krishna was coming with a huge force, are you not afraid of him? Do you not realize that there was no warrior on the Earth, who could oppose him, so tell us who is there to confront him? If any fool tried to oppose him, then he will not come back alive. Now only the person, who runs away, could save his life, (by trying to avoid fighting). (2180)

In the meantime, Sri Krishna being furious had reached the battle scene, and saw the wounded Balram and the dead Rukmi. The poet Siam has stated that Sri Krishna saw some other wounded Rajas also lying there. Seeing the brother (alive) he got delighted but on seeing his spouse, his eyes were downcast, as Balram had killed her brother. (2181)

Sri Krishna got down from his chariot and clasped Balram in his arms. Then others took the body of Rukmi and cremated his body with due care. Then Rukmani rushed to meet her brothers and told them why they had fought with them, as no warrior could match their strength. (2182).

ਚੌਪਈ

ਤਿਨ ਯੋ ਸਯਾਮ ਸਮੋਧ ਕਰਾਯੋ। ਪੌਤ੍ਰ ਬਧੂ ਲੈ ਡੇਰਨ ਆਯੋ।
ਸਯਾਮ ਕਥਾ ਹੁੈ ਹੈ ਮੈ ਕੈ ਕਉ। ਸ੍ਰੋਤਨ ਭਲੀ ਪਭਾਤਿ ਰਿਝਵੈ ਹਉ॥ ੨੧੮੩॥

Chopaiee

Tinn yo sayaam samodh karaayo. Potar badhu lae deran aayo.
Sayaam kathaa haav hae mae kae hayu. Sotran bhali bhaati
rijhaavae hayu. (2183)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਪੌਤ੍ਰ ਬਿਆਹ
ਰੁਕਮੀ ਬਧ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ।

ਅਬ ਊਖਾ ਕੋ ਬਿਆਹ ਕਥਨੰ। ਦਸ ਸੈ ਭੁਜਾ ਕੋ ਗਰਬੁ ਹਰਨ ਕਥਨੰ

ਚੌਪਈ

ਜਦੁਪਤਿ ਪੌਤ੍ਰ ਬਯਾਹ ਘਰ ਆਯੋ। ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਅਪਨੇ ਹਰਖ ਬਢਾਯੋ।
ਗਰਬ ਉਤੈ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਕੀਨੋ। ਮੈ ਬਰੁ ਮਹਾਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਲੀਨੋ॥ ੨੧੮੪॥

**Itt Sri Bachit naatak granthe kirshnaavataare potar biyaah rukmi
badh karat bhaye dhiyaaye sampaatam.**

**Ath Ukhaa Ko Biyaah Kathan. Das Sae Bhujaa Ko
Garbu Haran Kathan**

Chopaiee

Jadupai potar bayaah ghar aayo. Ati chiti apne harakh badaayo.
Garab utae das sae bhuj kino. Mae baru mahaarudar te lino. (2184)

ਸਵੈਯਾ

ਗਾਲ ਬਜਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਅਰੁ ਤਾਲ ਸਭੋ ਸੰਗਿ ਹਾਥਨ ਦੀਨੋ।
ਜੈਸੇ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਬਿਖੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਤਿਹੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਤਪੁ ਕੀਨੋ।
ਜਗਿ ਕਰੇ ਸਭ ਹੀ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਕਉਨ ਬਿਧਾਨ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਹੀਨੋ।
ਰੁਦ੍ਰ ਰਿਝਾਇ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁ ਹੋ ਕੁਟਵਾਰ ਇਹੀ ਬਰੁ ਲੀਨੋ॥ ੨੧੮੫॥

Swaiyya

Gaal bajaaye bhali bidhi so aru taal sabho sangi haathan dino.
Jaise likhi bidhi bed bikhae tehh bhoop tihi bidhi so tapu kino.
Jagi kare sabh hi bidhi poorab kayun bidhaan binaa nahi hino.
Rudar rijhaaye kahiyo ehh bhaati su ho kutvaar ihi baru lino. (2185)

Chopaiee

Sri Krishna then made them understand and came back home alongwith the bride of the grandson. I had thought of this episode of Sri Krishna, which I will describe to the satisfaction and enjoyment of my readers. (2183)

**Here the chapter on marriage of Krishna's grandson
and the killing of Rukmi from Krishnavatar in
Bachittar Natak Granth is completed.**

**Now the episode of Ukha's marriage and destruction of most
powerful (having ten thousand arms) man's pride begins.**

Chopaiee

When Sri Krishnaa returned after the marriage of their grandson, then he felt greatly relieved at heart and felt happy. Then the demon with thousand arms, Sehsurbhan felt proud at heart for having received the blessings of Maha Bhadar (Shiva). (2184)

Swaiyya'

By making the cheeks click (or producing the sound of a he goat), and with the clapping of hands, it gave the musical support. The Raja had undertaken a penance as mentioned in the Vedas and performed all the Yagnas (sacrificial fires) and nothing was outside the Vedic rites, so nothing could go without getting its reward (go to waste). By placating Rudra, the Raja said, "O Lord! May you become my Kotwal!" The Raja asked for this benediction (blessing). (2185)

ਰੁਦ੍ਰ ਜਬੈ ਕੁਟਵਾਰ ਕਯੋ ਤਬ ਦੇਸਨਿ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ।
 ਪਾਪ ਕੀ ਬਾਤ ਗਈ ਛਪ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਭੂਪਤਿ ਛਾਯੋ।
 ਸਤ੍ਰ ਤਿਸੁਲ ਕੈ ਬਸਿ ਭਏ ਅਰਿ ਅਉਰ ਕਿਹੂੰ ਨਹਿ ਸੀਸ ਉਠਾਯੋ।
 ਲੋਗਨ ਤਉਨ ਸਮੈ ਜਗ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ੨੧੮੬॥

Rudar jabae kutvaar kayu tab desani desan dharma chalaayo.
 Paap ki baat gayi chhap kae sabh hi jag mae jasu bhoopati chhayo.
 Satar tirsool kae basi bhaye ari ayur kihunn nahi
 sees authaayo.

Logan tayun samae jag mae kabi sayaam bhanae ati hi
 sukh paayo. (2186)

ਰੁਦ੍ਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਏ ਅਰਿ ਬਸਿ ਕਿਹੂੰ ਅਰਿ ਆਨ ਨ ਸੀਸ ਉਠਾਯੋ।
 ਕਰਿ ਲੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਇਹ ਪਾਇਨ ਉਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ।
 ਭੂਪ ਨ ਰੰਚਕ ਬਾਤ ਲਈ ਇਹ ਪਉਰਖ ਮੇਰੇ ਈ ਹੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ।
 ਪਉਰਖ ਭਯੋ ਭੂਜਦੰਡਨ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਜੁਧ ਹੀ ਕੋ ਬਰੁ ਮਾਗਨ ਧਾਯੋ॥ ੨੧੮੭॥

Rudar partaap bhaye ari basi kihunn aria an naa sees uthaayo.
 Kari lae kabi sayaam bhanae ati hi ehh paain upar sees jhukaayo.
 Bhoop naa ranchak baat layi ehh payurakh mero ee hae lakhi paayo.
 Payurakh bhayo bhujdandan rudar te judh hi ko baru
 maagan dhaayo. (2187)

ਸੋਰਠਾ

ਮੂਰਖ ਲਹਿਯੋ ਨ ਭੇਦੁ ਜੁਧ ਚਹਨਿ ਸਿਵ ਪੈ ਚਲਿਯੋ।
 ਕਰਿ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਖੇਤਦਿ ਜਿਵ ਰਵਿ ਤਪ ਬਾਰੂ ਤਪੈ॥ ੨੧੮੮॥

Sortha

Moorakh lahiyo naa bhed judh chahin siv pae chaliyo.
 Kari birthaa sabh khed jiv Ravi tap baaru tapae. (2188)

When the Raja had made Rudra as his Kotwal (protector) then the teachings of religion were being spread, the talk of sins stopped and the Raja's praises had spread out throughout the land. All the enemies were controlled by the trident and no other enemy, took courage for confrontation. The poet Siam has stated that the subjects were enjoying all comforts of life in the world. (2186)

Due to the glory of Rudra, all the enemies were suppressed and no other enemy could raise his head (could rebel). The poet Siam has stated that many great Rajas, having presented enough punitive tax (fine) bowed at his feet (accepted his supremacy). But the Raja did not realize that all this power was not his, though he took it to be his own might. Then he felt his arms had become powerful and he went to Rudra for getting a blessing in war (to be successful). (2187)

Sortha

The fool did not appreciate the secret and with a view to get blessings for war, he went to Shiva. Then all his penance went to waste, just as with the heat of the sun, the sand also becomes heated up. (2188)

ਨਿਪ ਬਾਚ ਰੁਦ੍ਰ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ਕੈ ਯੋ ਨਿਪ ਰੁਦ੍ਰ ਸੋ ਬੈਨ ਸੁਨਾਵੈ।
ਜਾਤ ਹੋ ਹਉ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਪੈ ਰੁਦ੍ਰ ਜੂ ਕੋਊ ਨ ਆਗੈ ਤੇ ਹਾਥ ਉਠਾਵੈ।
ਤਾ ਤੇ ਅਯੋਧਨ ਕਉ ਹਮਰੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨੂਆ ਲਲਚਾਵੈ।
ਚਾਹਤ ਹੋ ਤੁਮ ਤੇ ਬਰੁ ਆਜ ਕੋਊ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜੂਝ ਮਚਾਵੈ॥ ੨੧੮੯॥

Nirap Baach Rudar So

Swaiyya

Sees nivaaye kae prem badaaye kae yo nirap rudar so baen sunaavae.
Jaat ho hayu jeh satar pae rudar ju koyu naa aage te haath uthaavae.
Taa te ayodhan kayu hamro kabi sayaam kahae manuyaa lalchaave.
Chaahat ho tum te baru aaj koyu hamre sang joojh machaave. (2189)

ਰੁਦ੍ਰ ਬਾਚ ਨਿਪ ਸੋ

ਚੌਪਈ

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੇ ਸਿਵ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ। ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਤਿਤ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ।
ਜਬੈ ਧੁਜਾ ਤੁਮਰੀ ਗਿਰ ਪਰਿ ਹੈ। ਤਬੈ ਸੂਰ ਕੋਊ ਤੁਮ ਸੰਗ ਲਰਿ ਹੈ॥ ੨੧੯੦॥

Rudar Baach Nirap So

Chopaiee

Yo suni ke siv krodh badaayo. Yo kahi kae teh bachan sunaayo.
Jabae dhujaa tumri gir pari hae. Tabae soor koyu tum sang lari hae. (2190)

ਸਵੈਯਾ

ਹੈ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਜਬੈ ਸਿਵ ਜੂ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ।
ਭੂਪ ਲਖਿਯੋ ਨਹਿ ਭੇਦ ਕਛੂ ਸੁ ਲਖਿਯੋ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੋ ਸੋਊ ਪਾਯੋ।
ਬਾਗੇ ਕੇ ਭੀਤਰ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਭੁਜ ਦੰਡਨ ਕੇ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ।
ਯੋ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋ ਫਿਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਯੋ॥ ੨੧੯੧॥

Swaiyya

Haav kari krodh jabae siv ju teh bhoopati ko tinn baen sunaayo.
Bhoop lakhiyo nahi bhed kachhu su lakhiyo chitt chaahat ho soyu paayo.
Baage ke bheetar phholi gayo bhuj dandan ko ati ooj janaayo.
Yo dass sae bhuj sayaam kahae ati aanand so phiri mandir aayo. (2191)

**The Raja told Rudra-
Swaiyya'**

The Raja, bowing his head with great reverance and love, said to Rudra, "O Rudra! Whichever enemy I go to attack, no one raises his head in opposition, so I am keenly interested in waging war (I am looking forward). I have come to you to seek this blessing that someone should come forward to fight against me. (2189)

**Then Rudra told the Raja -
Chopaiee**

Hearing these words, Shiva became furious with rage and told him in these words. "When your blag (banner) would fall down, then some warrior would come forward to fight with you." (2190)

Swaiyya'

Being enraged, when Shiva told these words to the Raja, he did not realize the (secret) warning behind these words. But he followed that whatever he had asked for (wanted), he had been given (gained his wish). He felt greatly delighted and was showing his prowess all around. The poet Siam has stated that Raja, with thousand arms, being elated came back home. (2191)

ਏਕ ਹੁਤੀ ਦੁਹਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਸੋਤਿ ਨਿਸਾ ਸੁਪਨੇ ਇਕੁ ਪਾਯੋ।
 ਮੈਨ ਸੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਸੋ ਇਹ ਕੇ ਚਲਿ ਮੰਦਰਿ ਆਯੋ।
 ਭੋਗ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਮਿਲ ਕੈ ਇਨਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
 ਚਉਕ ਪਰੀ ਨਹੀ ਪੀਯ ਪਿਖਿਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਸੋਕ ਜਨਾਯੋ॥ ੨੧੯੨॥

Ek huti duhtaa teh ki teh soti nisaa supno iku paayo.
 Maen so roop anoop si moorti so ehh ke chali mandir aayo.
 Bhog kiyo teh so mili kae ini chitt bikhae ati hi sukh paayo.
 Chauk pari nahi piye pikhiyo kabi sayaaam kahae tinn sok janaayo. (2192)

ਏਕ ਹੁਤੀ ਦੁਹਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਸੋਤਿ ਨਿਸਾ ਸੁਪਨੇ ਇਕੁ ਪਾਯੋ।
 ਮੈਨ ਸੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਸੋ ਇਹ ਕੇ ਚਲਿ ਮੰਦਰਿ ਆਯੋ।
 ਭੋਗ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਮਿਲ ਕੈ ਇਨਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
 ਚਉਕ ਪਰੀ ਨਹੀ ਪੀਯ ਪਿਖਿਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਸੋਕ ਜਨਾਯੋ॥ ੨੧੯੩॥

Jaagati hi birlaap kiyo ati hi chiti sok ki baat janaayi.
 Angan mae dagri si phirae pati ki kari kae mann mae duchitaayi.
 Prêt lagiyo kidho preet lagi ki kachhu ab yaa thagmoori si khay.
 Bhaakhat bhi sakhi mo kayu abae mero dae gayo preetam aaj dikhaayi. (2193)

ਏਤੀ ਹੀ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਮੁਖ ਤੇ ਗਿਰ ਭੂ ਪੈ ਪਰ ਸਭ ਸੁਧਿ ਭੁਲਾਈ।
 ਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰੀ ਧਰਨੀ ਕਰਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਮਨੋ ਨਾਗਿਨ ਖਾਈ।
 ਮਾਨਹੁ ਅੰਤ ਸਮੋ ਪਹੁਚਿਯੋ ਇਹ ਦੈ ਗਯੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੋਤਿ ਦਿਖਾਈ।
 ਤਉ ਲਲਿ ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਸਖੀ ਇਹ ਕੀ ਇਹ ਕੇ ਢਿਗਿ ਆਈ॥ ੨੧੯੪॥

Eti hi kae batiyaa mukh te gir bhu pae pari sabh sudhi bhulaayi.
 Yo bisanbhaar pari dharni kabi sayaaam bhanae mano naagin khaayi.
 Maaonoh ant samo pahuchiyo ehh dae gayo preetam soti dikhaayi.
 Tayu lagi chitar rekhaa ju huti su sakhi ehh ki ehh ke dhigi aayi. (2194)

ਚੌਪਈ

ਸਖਿਨ ਦਸਾ ਜਬ ਯਾਹਿ ਸੁਨਾਈ। ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖ ਤਬ ਸੋਚ ਜਨਾਈ।
 ਇਹ ਜੀਏ ਜੀਯ ਹੋ ਨਹੀ ਮਰਿ ਹੋ। ਜਾਨਤ ਜਤਨੁ ਏਕ ਸੋਊ ਕਰਿ ਹੋ॥ ੨੧੯੫॥

Chopaiee

Sakhin dasaa jab yaahi sunaayi. Chitar rekh tab soch janaayi.
 Ehh jeeye jiye ho nahi mari ho. Jaanat jatan ek soyu kari ho. (2195)

He had one daughter. She saw one dream during the night that a person, more beautiful than the god of love (kam) with great charm had come to her home. She enjoyed great sensuous pleasure with him in his company, thus feeling greatly satisfied and pleased. The poet Siam has stated that she got up with a sudden shock, but on not finding her lover there, she felt greatly depressed and afflicted. (2192)

On waking up she started crying and wailing and felt greatly pained at heart. She started moving in the courtyard like a mad person, and was getting worried about her spouse in her mind. It seemed, as if she was under the control of a ghost, or was in love with someone, or she had taken some deceptive drug. She started saying, "O friend! To-day I have seen my beloved just now." (2193)

On saying these words, she fell down unconscious on the ground and was almost senseless. The poet Siam has stated that she fell down unconscious on the ground, just as a snake had bitten her. It appeared as if her end (of life) had come near, as she had seen the beloved in her sleep. In the meantime, her girl friend, named Chitra Rekha, came to her place. (2194)

Chopaiee

When she told her condition to the friend, then Chitar Rekha also got worried (about her). So Chitar Rekha thought to herself (in her mind) "If she would continue to live then only I will survive. Whatever efforts (action) I now, make, let me try one on her (to revive her)." (2195)

ਜੋ ਮੈ ਨਾਰਦ ਸੋ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ। ਵਹੈ ਜਤਨੁ ਮੇਰੇ ਮਨਿ ਆਯੋ।
ਜਤਨੁ ਆਜ ਸੋਊ ਮੈ ਕਰਿ ਹੋ। ਬਾਨਾਸੁਰ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿ ਹੋ॥ ੨੧੯੬॥

Jo mae naarad so suni paayo. Vahae jatan mere mani aayo.
Jatan aaj soyu mae kari ho. Baanasur te naeku naa dari ho. (2196)

ਸਖੀ ਬਾਚ ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖਾ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਆਤੁਰ ਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਸਖੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ।
ਜੋ ਜਾਨਤ ਹੈ ਜਤਨ ਤੂ ਸੋ ਅਬ ਤੁਰਤੁ ਬਨਾਇ॥ ੨੧੯੭॥

Sakhi Baach Chitar Rekhaa So

Dohra

Aatur haav tehh ki sakhi tehh ko kahiyo sunaaye.
Jo jaanat hae jatan tu so ab turat baanaye. (2197)

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਬਨਾਏ।
ਜੀਵ ਜਾਨਵਰ ਦੇਵ ਨਿਸਾਚਰ ਭੀਤ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੇ ਚਿਤ ਲਾਏ।
ਅਉਰ ਸਭੈ ਰਚਨਾ ਜਗ ਹੂ ਕੀ ਲਿਖੀ ਕਹਿ ਲਉ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ।
ਤਉ ਇਹ ਆਇ ਸਮੁਛਤ ਹੈ ਬਹੀਆ ਗਹਿ ਰਹਿ ਸਭ ਹੀ ਦਰਸਾਏ॥ ੨੧੯੮॥

Swaiyya

Yo suni kae tehh ki batiyaa tab hi ehh chayudeh lok banaaye.
Jeev janaavar dev nisaachar bheet ke beech likhe chitt laaye.

Ayur sabhae rachnaa jag hu ki likhi kahi layu kabi
sayaam sunaaye.

Tayu ehh aaye samuchhat kae bahiyaa gahi yaa sabh
hi darsaaye. (2198)

"Whatever I had heard from Narad, I have thought of taking that remedy. To-day I will try those means and I would not feel afraid of her father, Banasur even." (2196)

**The friend told Chitar Rekha -
Couplet**

The friend, feeling helpless, told her that whatever remedy she knew, should be tried on her immediately. (2197)

Swaiyya'

On hearing her words, she created fourteen worlds, and wrote the names of human beings, animals, gods, demons, alongwith their forms on the wall (painted there). The poet Siam has stated to what extent should I explain, she wrote all other creations of the world on the wall. Then Chitar Rekha brought her to senses (made her conscious) and holding her arm, showed her everything. (2198)

ਜਉ ਬਹੀਆ ਗਹਿ ਕੈ ਇਹ ਕੀ ਉਨ ਚਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਇਹ ਕਉ ਦਰਸਾਏ।
 ਦੇਖਤਿ ਦੇਖਤਿ ਗੀ ਤਿਹ ਨਾ ਜਹ ਦੁਾਰਵਤੀ ਬਿਜਨਾਥ ਬਨਾਏ।
 ਸੰਬਰ ਕੋ ਅਰਿ ਥੋ ਜਿਹ ਠਉਰ ਲਿਖਿਯੋ ਇਹ ਤਾ ਪਿਖਿ ਨੈਨ ਨਿਵਾਏ।
 ਤਾ ਸੁਆ ਦੇਖਿ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਹੀ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਏ ਸਖੀ ਪਾਏ॥ ੨੧੯੯॥

Jayu bahiyaa gahi kae ehh ki unn chitar sabhae ehh kayu darsaaye.
 Dekhati dekhati gi teh thaa jeh davaarvati brijnaath banaaye.
 Sanbar ko ari tho jeh thayur likhiyo ehh taa pikhi naen nivaaye.
 Taa sooye dekhi kahiyo ehh bhaati sahi mere preetam
 ee sakhi paaye. (2199)

ਚੌਪਈ

ਕਹਿਯੋ ਸਖੀ ਅਬ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ। ਪ੍ਰੀਤਮ ਮੁਹਿ ਮਿਲਾਇ ਕੈ ਦੀਜੈ।
 ਜਬ ਸਜਨੀ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕੈ ਹੋ। ਜੀਵ ਦਾਨ ਤਬ ਮੋਕਹ ਦੇ ਹੋ॥ ੨੨੦੦॥

Chopaiee

Kahiyo sakhi ab dheel naa kijae. Preetam muhi milaaye kae dijae.
 Jab sajni ehh kaaraj kae ho. Jeev daan tab mokeh dae ho. (2200)

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਭਈ ਚੀਲ ਚਲੀ ਉਡਿ ਦੁਾਰਵਰਤੀ ਮਹਿ ਆਈ।
 ਪੌਤ੍ਰ ਹੁਤੋ ਜਿਹ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੋ ਛਪਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ।
 ਏਕ ਤ੍ਰੀਯਾ ਅਟਕੀ ਤੁਮ ਪੈ ਤੁਹਿ ਲਯਾਇਬੇ ਕੇ ਹਿਤ ਹਉ ਹੂ ਪਠਾਈ।
 ਤਾ ਤੇ ਚਲੋ ਤਹ ਬੇਗ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਮੇਟਿ ਸਭੈ ਚਿਤ ਕੀ ਦੁਚਿਤਾਈ॥ ੨੨੦੧॥

Swaiyya

Yo batiyaa suni kae bhayi cheel chali udi davaarvati mahi aayi.
 Potar huto jeh sayaam ju ko chhapi sayaam bhanae teh baat sunaayi.
 Ek triyaa atki tum pae tuhi laayaibe ke hitt hayu hu pathaayi.
 Taa te chalo teh beg balaaye liyu meti sabhae chitt
 ki duchitaayi. (2201)

When she showed all the paintings by holding her arm, then she reached the spot where there was a picture of Krishna at Dwarka, and there was a picture of the enemy of Sambhar (Anrudh) painted there, on seeing which she lowered her head with downcast eyes and seeing this painting she said, "O friend! This is the picture of my true lover (beloved), whom I have attained." (2199)

Chopaiee

Then she said, "O friend! Now do not delay any more and arrange to take me to my beloved to meet him. O friend! When you do this act of mine, then only I shall gain my true purpose of life my (life's stream). (2200)

Swaiyya'

Chitralekha became a vulture on hearing these words, and started flying, thus reaching Dwarka finally. The poet Siam has stated that she went to the place where Sri Krishna's grandson was abiding and stealthily reaching him told the whole story to him, "That a woman was greatly in love with you and had sent me to fetch you to meet her. So please make haste to go there. I am all sacrifice to you (I thank you) that you have solved all my worries, ending my (mind's) dilemma." (2201)

ਬੈਨ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ਸੰਯਾਮ ਭਨੇ ਤਿਹ ਆਪਨੇ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤਛ ਦਿਖਾਯੋ।
ਜੋ ਤ੍ਰੀਯ ਮੋ ਪਰ ਹੈ ਅਟਕੀ ਤਿਹ ਜਾਇ ਪਿਖੋ ਮਨੁ ਯਾਹਿ ਲੁਭਾਯੋ।
ਖੈਚ ਨਿਖੰਗ ਕਸਿਯੋ ਕਟਿ ਸੋ ਧਨੁ ਲੈ ਚਲਿਬੋ ਕਹੁ ਸਾਜ ਬਨਾਯੋ।

ਦੂਤੀ ਕੋ ਸੰਗ ਲਏ ਅਪਨੇ ਇਹ ਤਾ ਤ੍ਰੀਅ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਸਿਧਾਯੋ॥ ੨੨੦੨॥

Baith sunaayé kae sayaam bhanae tehh aapno roop partachh dikhaayo.

Jo triye mo par hae atki tehh jaaye pikho manu yaahi lubhaayo.

Khaech nikhang kasiyo kati so dhanu lae chalibe kahu saaj banaayo.

Dooti ko sang laye apne ehh taa triye liyaavan kaaj sidhaayo. (2202)

ਦੋਹਰਾ

ਸੰਗ ਲਯੋ ਅਨਰੁਧ ਕੋ ਦੂਤੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ।

ਊਖਾ ਕੋ ਪੁਰ ਥੋ ਜਹਾ ਤਹਾ ਪਹੁਚੀ ਆਇ॥ ੨੨੦੩॥

Dohra

Sang layo anrudh ko dooti harakh badaaye.

Ukhaa ko pur tho jahaa tahaa pahuchi aaye. (2203)

ਸੋਰਠਾ

ਤ੍ਰੀਅ ਪੀਅ ਦਯੋ ਮਿਲਾਇ ਚਤੁਰ ਤ੍ਰੀਅ ਕਰਿ ਚਤੁਰਤਾ।

ਕੀਯੋ ਭੋਗ ਸੁਖ ਪਾਇ ਊਖਾ ਅਰੁ ਅਨਰੁਧ ਮਿਲ॥ ੨੨੦੪॥

Sortha

Triye piye dayo milaaye chatur triye kari chaturataa.

Kiyo bhog sukh paaye ukhaa aru anrudh mil. (2204)

ਸਵੈਯਾ

ਚਾਰਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੋ ਭੋਗ ਕੀਓ ਨਰ ਨਾਰਿ ਹੁਲਾਸ ਹੀਯੈ ਮੈ ਬਢੈ ਕੈ।

ਆਸਨ ਕੋਕ ਕੇ ਬੀਚ ਜਿਤੇ ਕਬਿ ਭਾਖਤ ਹੈ ਸੁ ਸਬੈ ਇਨ ਕੈ ਕੈ।

ਬਾਤ ਕਹੀ ਅਨਰੁਧ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਤ੍ਰੀਆ ਸੰਗ ਨੈਨ ਨਚੈ ਕੈ।

ਜਿਉ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਹੁਇ ਰਹੀ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਉ ਹਮ ਤੂ ਹਮਰੇ ਰਹੈ ਹੈ ਕੈ॥ ੨੨੦੫॥

Swaiyya

Chaar parkaar ko bhog kiyo kar naari hulaas hiyae mae badae kae.

Aasan kok ke beech jite kabi bhaakhat hae su sabae inn kae kae.

Baat kahi anrudh kachhu muskaaye triyaa sang naen nachae kae.

Jiyu hamri tum huye rahi sundry tiyu ham hu tumre rahae haav kae. (2205)

The poet Siam has stated that on relating the whole story, she showed her true form (Chitara rekha). So Anarudh left a great desire to meet and see the moment, who was so much enamoured with him. He took his quiver, tied it to his waist, and taking his bow, he got ready to proceed and taking the woman emissary started for the place to bring that woman. (2202)

Couplet

The (female) emissary was delighted immensely and took Anarudh along with her and reached the place (town) where Ukha was residing. (2203)

Sortha

That clever woman then made arrangements so that the woman and her lover could meet. Then Ukha and Anarudh both enjoyed sensuous pleasure on meeting and felt greatly elated and relieved. (2204)

Swaiyya'

Then both the man and woman got greatly excited with emotions and enjoyed four types of sensuous pleasures (four postures). The poet Siam has stated that they performed all sorts of sensuous postures as mentioned in kok Shastra. Then Anarudh said to that woman (Ukha) while laughing slightly and with a twinkle of the eyes (wink), "O beautiful girl! Just as you have become mine, I have also become yours (just as you had surrendered yourself to me, I am also equally at your disposal). (2205)

ਸੁੰਦਰ ਥੀ ਜੁ ਧੁਜਾ ਨਿਪ ਕੀ ਸੁ ਗਿਰੀ ਭੂਅ ਪੈ ਲਖਿ ਭੂਪਤਿ ਪਾਯੋ।
ਜੋ ਬਰੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਮੁਹਿ ਰੁਦ੍ਰ ਵਹੈ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁ ਜਨਾਯੋ।
ਤਉ ਹੀ ਲਵੁ ਆਇ ਕਹੀ ਇਕ ਯੋ ਤੁਮਰੀ ਦੁਹਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਮੋ ਕੋਊ ਆਯੋ।
ਯੋ ਨਿਪ ਬਾਤ ਚਲਿਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ॥ ੨੨੦੬॥

Sundar thi ju dhujaa nirap ki su giri bhuye pae lakhi bhoopati paayo.
Jo baru daan dayo muhi rudar vahae pargtiyo chitt mae su janaayo.
Tayu hi layu aaye kahi ekk yo tumri duhitaa greh mo koyu aayo.
Yo nirap baat chaliyo suni kae apne chitt mae ati
ross badaayo. (2206)

ਆਵਤ ਹੀ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਤ ਕੋਪ ਭਯੋ ਚਿਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ।
ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੌਤ ਸੋ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਦੁਹਿਤਾ ਹੂ ਕੇ ਮੰਦਰਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
ਹੁਇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰਿਯੋ ਜਬ ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਕੇ ਕਰਿ ਭੀਤਰ ਆਯੋ।
ਨਾਦ ਬਜਾਇ ਦਿਖਾਇ ਸਭੋ ਬਲ ਲੈ ਇਹ ਕੋ ਨਿਪ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਯੋ॥ ੨੨੦੭॥

Aavat hi kari sastar sabhaarat kop bhayo chiti ross badaayo.
Kaan ke potar so sayaam bhanae duhitaa hu ke mandir judh machaayo.
Huye bisanbhaar pariyo jab so tab hi ehh ke kari bheetar aayo.
Naad bajaaye dikhaaye sabho bal lae ehh ko nirap
dhaam sidhaayo. (2207)

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੌਤ੍ਰ ਕੋ ਬਾਧ ਕੈ ਭੂਪ ਫਿਰਿਯੋ ਉਤ ਨਾਰਦ ਜਾਇ ਸੁਨਾਈ।
ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੋ ਉਠਿ ਬੈਠੋ ਕਹਾ ਅਪੁਨੀ ਜਦੁਵੀ ਸਭ ਸੈਨ ਬਨਾਈ।
ਯੋ ਸੁਨਿ ਸਯਾਮ ਚਲੇ ਬਤੀਯਾ ਅਪੁਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕਰੋਧ ਬਢਾਈ।
ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਰਿਸ ਸੋ ਜਿਨ ਕੋ ਅਸ ਤੇਜੁ ਲਖਿਯੋ ਨਹਿ ਜਾਈ॥ ੨੨੦੮॥

Kaan ke potar ko baadh kae bhoop phiriyo utt naarad jaaye sunaayi.
Kaan chalo uthi baithe kahaa apuni jaduvi sabh saen banayi.
Yo suni sayaam chale batiyaa apune chitt mae ati karodh badhaayi.
Sastar sanbhaari sabhae riss so jinn ko ass teju lakhiyo
nahi jaayi. (2208)

Then Raja Banasur's (Sahasurbahu) beautiful banner (flag) had fallen on the ground, which he also noticed. Thus he realized within his heart, that the moment of the blessing of Rudra, given to him had arrived. In the meantime someone gave the news to him that in her daughter's apartments some male (man) had come. On hearing these words, the Raja became furious with rage and left (for that place). (2206)

On coming, he took up his arms (weapons) and got more agitated with rage, and got more furious. The poet Siam has stated that he waged a war in his daughter's palace against Sri Krishna's grandson. When Anarudh had fallen down unconscious on the ground, then he (Raja) caught hold of him. By sounding the drum beats, showing his prowess to all, bringing him alongwith (Anarudh) the Raja came back home. (2207)

By chaining Sri Krishna's grandson, Raja returned to his palace. On the other hand, Narad went to Sri Krishna and related to him the whole episode. "O Krishna! Why are you sitting here quietly? Start immediately alongwith your Yadava forces with full preparation. Thus hearing these words, Sri Krishna became furious with rage and left (for that place). All of them were enraged immensely, and took up their weapons including their swords whose splendour was beyond any description. (2208)

ਦੋਹਰਾ

ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਕੀ ਸਕਲ ਜਦੁਪਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ।
ਜਹਿ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਪੁਰ ਹੁਤੋ ਤਹਿ ਕੀ ਪਹੁਚਿਯੋ ਆਇ॥ ੨੨੦੯॥

Dohra

Batiyaa suni muni ki sakal jadupati saen banaaye.
Jahi bhoopati ko pur huto tahi hi pahuchiyo aaye. (2209)

ਸਵੈਯਾ

ਆਵਤ ਸਯਾਮ ਜੀ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰ ਪੁਛਿਯੋ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰਨ ਦੀਨੋ।
ਏਕ ਕਹੀ ਹਮ ਜੋ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹ ਦੈ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਤੁਹਿ ਮਾਨਿ ਨ ਲੀਨੋ।
ਮਾਗ ਲਯੋ ਸਿਵ ਤੇ ਰਨ ਕੋ ਬਰੁ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੂ ਭਯੋ ਮਤਿ ਹੀਨੋ।
ਛੋਰਿ ਹੋ ਦੈ ਕਰਿ ਕੇ ਕਰ ਆਜੁ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੋ॥ ੨੨੧੦॥

Swaiyya

Aavat sayaam ji ko suni kae nirap mantar puchhiyo tinn
mantran dino.
Ekk kahi ham jo duhitaa ehk dae su kahiyo tuhi maani naa lino.
Maag layo siv te rann ko baru jaanat hae tu bhayo mati hino.
Chhori ho daav kari ke kar aaj su sri brijnaath
ihae pran kino. (2210)

ਮਾਨੋ ਤੋ ਬਾਤ ਕਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ਜੋ ਸ੍ਰੁਨਿਨ ਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਧਰੀਐ।
ਦੁਹਿਤਾ ਅਨਰੁਧ ਕੋ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਸਗਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਪਰੀਐ।
ਤੁਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਇ ਪਰੈ ਸੁਨੀਐ ਨਹੀ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਕਬੈ ਲਰੀਐ।
ਅਰਿ ਹੋ ਨ ਜੋ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਸੋ ਭੂਅ ਪੈ ਤਬ ਰਾਜੁ ਸਦਾ ਕਰੀਐ॥ ੨੨੧੧॥

Maano to baat kaho nirap ek jo sarunan mae hitt kae dhariyae.
Duhitaa anrudh ko lae apune sagi sayaam ke paain pae pariya.
Tumre nirap paaye parae suniyae nahi sayaam ke sangi kabae lariyae.
Ari ho naa jo sayaam bhanae hari so bhuye pae tab
raaj sadaa kariyae. (2211)

Couplet

On hearing Narad's talk, Sri Krishna had ordered his whole army to get ready and with his force reached the place where Raja Banasur abided. (2209)

Swalya'

On hearing about Sri Krishna's arrival there, the Raja consulted his ministers, who gave their advice. One minister said, "You should give away your daughter to him," but the Raja did not agree to him. The second one said, "You had gained the blessings from Shiva for waging war and I know that you had done this senseless act (of seeking blessing for war)." The third minister said, "You should leave all this and by giving him (Krishna) the punitive tax, make him forget about your blunder, and Sri Krishna had vowed to take away all these" (his grandson alongwith your daughter). (2210)

The minister said, "O Raja! If you would agree, I want to say something, which you should listen with attention. You should bow your head to Krishna alongwith your daughter and Anarudh. O Raja! We would request you by bowing to you that you should listen to our advice and never try to wage war against Shiam (Krishna)." The poet Siam has stated that "If you do not wage a war against Sri Krishna, then you would rule the world all the time." (2211)

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਜੋ ਰਿਸ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਕਰਿ ਜੋ ਧਨੁ ਸਾਰੰਗ ਲੈ ਹੈ।
 ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਭੂਅ ਪੈ ਤੁਮ ਹੂ ਨ ਕਹੋ ਬਲਿ ਜੋ ਠਹਰੈ ਹੈ।
 ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਭਿਟਿ ਹੈ ਤਿਹ ਸੋ ਤਿਹ ਕਉ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠੈ ਹੈ।
 ਅਉਰ ਭੂਜਾ ਕਟਿ ਹੈ ਤੁਮਰੀ ਸਬ ਦ੍ਰੈ ਭੁਜ ਰਾਖਿ ਤੈ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੈ ਹੈ॥ ੨੨੧੨॥

Sri brij naaik jo riss kae rann mae kari jo dhanu saarang lae hae.
 Kayun bali pargtiyo bhuye pae tum hu naa kaho bali jo tharae hae.
 Jo hath kae bhiri hae tehh so tehh kayu chin mae jamlok pathae hae.
 Ayur bhoojaa kati kae tumri sab daev bhuj raakhi taev praan
 bachae hae. (2212)

ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨੋ ਓਜ ਅਖੰਡ ਜਨਾਯੋ।
 ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਹਾਥਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਬੀਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗਰਬਾਯੋ।
 ਸੈਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹੁਤੋ ਜਿਤਨੋ ਤਿਸ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨੇ ਧਾਮਿ ਬੁਲਾਯੋ।
 ਰੁਦ੍ਰ ਮਨਾਇ ਜਨਾਇ ਘਨੋ ਬਲੁ ਸਯਾਮ ਜੂ ਸੋ ਲਰਬੈ ਕਹੁ ਧਾਯੋ॥ ੨੨੧੩॥

Mantri ki baat naa maanat bhayo nirap aapno ojj akhand janaayo.
 Sastar sanbhaar kae haathan mae phuni beeran mae ati hi garbaayo.
 Saen parchand huto jitno tiss kayu nirap aapne dhaami bulaayo.
 Rudar manaaye janaaye ghano bal sayaam ju so
 larbae kahu dhaayo. (2213)

ਉਤ ਸਯਾਮ ਜੂ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਇਤ ਤੇ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਬਾਨ ਚਲਾਏ।
 ਜਾਦਵ ਆਪਤ ਭੇ ਉਤ ਤੇ ਇਤ ਤੇ ਇਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਧਾਏ।
 ਘਾਇ ਕਰੈ ਮਿਲ ਆਪਸ ਮੈ ਤਿਨ ਯੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ।
 ਮਾਨਹੁ ਫਾਗੁਨ ਕੀ ਰੁਤਿ ਭੀਤਰ ਖੇਲਨ ਬੀਰ ਬਸੰਤਹਿ ਆਏ॥ ੨੨੧੪॥

Utt sayaam ju baan chalaavat bhayo itt te das sae
 bhuj baan chaalaye.
 Jaadav aavat bhe utt te itt te inn ke sabh hi bhat dhaaye.
 Ghaaye karae mil aapas mae tinny o upmaa kabi sayaam sunaaye.
 Maanoh phaagun ki ruti bheetar khelan beer
 basantahi aaye. (2214)

"When Sri Krishna, with all fury, would hold his 'Sarang bow', then tell us, where is the warrior who would dare to confront him. If anyone were to fight, being stubborn, against him, he would be killed immediately (sent to Yama's hell in a moment). After cutting off all your arms, and leaving you with only two arms, he would let you off alive (through his mercy)." (2212)

The Raja did not accept the advice of his minister and showed his great power and glory. He took up his weapons and was very proud among his warriors. All the forces which he possessed, were called by the Raja at his place. After worshipping Shiva, and showing off his might, he went ahead to take up cudgels against Sri Krishna. (2213)

From one side Krishna was shooting his arrows, while from the other side, the Raja with thousand arms was also striking his arrows. From one side all the Yadavas joined in the battle while on the other side, all the Raja's warriors also started fighting, and both were attacking each other's enemy. The poet Siam has stated the beauty of the scene as such. It appeared that the warriors had joined Basant festivities and celebrations in the month of Phalgun (February). (2214)

ਏਕ ਭਿਰੇ ਕਰਵਾਰਿਨ ਸੌ ਭਟ ਏਕ ਭਿਰੇ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੈ ਕੇ।
 ਏਕ ਕਟਾਰਿਨ ਸੰਗ ਭਿਰੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਰੋਸਿ ਬਢੈ ਕੈ।
 ਬਾਨ ਕਮਾਨਲ ਕਉ ਇਕ ਬੀਰ ਸੰਭਾਰਤ ਭੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰਧਤ ਹੁੈ ਕੈ।
 ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਤ ਭਯੋ ਉਤ ਭੂਪ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ॥ ੨੨੧੫॥

Ek bhire karvaarin so bhat ekk bhire barchhi kari lae kae.
 Ekk kataarin sang bhire kabi sayaam bhanae ati rosi badae kae.
 Baan kamaanan kayu ikk beer sanbhaarat bhe ati krodhat haav kae.
 Kayutak dekhat bhayo utt bhoop itae brij naaik
 aanand kae kae.(2215)

ਜਾ ਕਟ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
 ਤਾਹੀ ਕੋ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸੋ ਸਯਾਮ ਧਰਾ ਪਰਿ ਕੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਗਿਰਾਯੋ।
 ਜੋ ਧਨੁ ਬਾਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਬਲੀ ਕੋਊ ਅਉ ਇਹ ਕੇ ਰਿਸਿ ਉਪਰ ਆਯੋ।
 ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਅਪਨੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੇ ਫਿਰਿ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ॥ ੨੨੧੬॥

Jaa bhat aahav mae kabi sayaam kahae bhavaan so judh machaayo.
 Taahi ko ekk hi baan so sayaam dharaa pari kae bin praan giraayo.
 Jo dhanu baani sanbhaari bali koyu ayu ehh ke risi upar aayo.
 So kabi sayaam bhane apnea greh ke phir jevat
 jaan naa paayo. (2216)

ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਜੂ ਬੈਰਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮਾਡਿਯੋ।
 ਜੇਤਿਕ ਸਤ੍ਰਨ ਸਾਮੁਹੇ ਭੇ ਰਿਸਿ ਸੋ ਸਭਿ ਗਿਧ ਸ੍ਰਿਗਾਲਨ ਬਾਡਿਯੋ।
 ਪਤਿ ਰਥੀ ਗਜਿ ਬਾਜ ਘਨੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਕੋਊ ਜੀਤ ਨ ਛਾਡਿਯੋ।
 ਦੇਵ ਸਰਾਹਤ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਅਖੰਡਨ ਖਾਡਿਯੋ॥ ੨੨੧੭॥

Gokul naath ju baerin so kabi sayaam bhanae jab hi rann maadiyo.
 Jetik satran saamuhe bhe risi so sabhi gidh srigaalan baadiyo.
 Pati rathi gaji baaj ghane bin praan kiye koyu jeet naa chhadiyo.
 Dev saraahat bhe sabh hi sub hale bhavaan
 akhandan khaadiyo. (2217)

Some warriors were fighting with swords, while some others were using spears in the battle. The poet Siam has stated that some warriors, getting highly excited with rage, were fighting with daggers, while some other warriors were getting ready with their bows and arrows. Both the Raja (Sehasurbahu) and Sri Krishna on their sides were enjoying viewing the battle scene. (2215)

The poet Siam has stated that whichever warrior dared to fight with Krishna was killed and felled on the ground with one arrow (striking him) only. According to the poet Siam, if any warrior tried to attack him with bow and arrow, he would not be able to go back alive to his home. (2216)

The poet Siam has stated that whenever Sri Krishna had fought against an enemy, then all the engaged enemy warriors who confronted him, their flesh was shared among vultures and jackals only. He had killed many infantry chariot ridden troops, elephants and horses and none was left alive on the battle field. The gods were also praising Sri Krishna for his valour, that he had destroyed all indestructible forces of enemy. (2217)

ਜੀਤੇ ਸਭੈ ਭਯ ਭੀਤ ਭਏ ਤਜਿ ਆਹਵ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਜਾਗੇ।
 ਠਾਢੋ ਬਨਾਸੁਰ ਥੋ ਜਿਹ ਠਉਰ ਸਭੇ ਚਲਿ ਕੈ ਤਿਹ ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ।
 ਛੂਟ ਗਯੋ ਸਭਹੂਨ ਤੇ ਧੀਰਜ ਤ੍ਰਾਸਹਿ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ।
 ਭਾਖਤ ਭੇ ਨਿਪੁ ਸੋ ਭਜੀਐ ਬਚ ਹੈ ਨ ਕੋਊ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਆਗੇ॥ ੨੨੧੮॥

Jeete sabhae bhaye bheet bhaye taji aahav ko sabh hi bhat bhaage.
 Thaado banasur tho jeh thayur sabhae chali kae teh paain laage.
 Chhot gayo sabhhoon te dheeraj traasahi ke rass mae anuraage.
 Bhaakhat bhe nirap so bhajiyae bach hae naa
 koyu brijnaath ke aage. (2218)

ਭਰਿ ਪਰੀ ਜਬ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਤਬ ਆਪਨੇ ਜਾਨ ਕੈ ਈਸ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
 ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਕੋ ਜਾਇ ਭਿਰਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬੀਚਾਰਿਯੋ।
 ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਓਰ ਸੁ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰਿਯੋ।
 ਆਵਤ ਹੀ ਸੁ ਕਹੋ ਅਬ ਹਉ ਜਿਤ ਭਾਤਿ ਦੁਹੁ ਤਿਹ ਨਾ ਰਨ ਪਾਰਿਯੋ॥ ੨੨੧੯॥

Bheer pari jab bhoopati pae tab aapne jaan kae ees nihaariyo.
 Sant sahaaye ko jaaye bhiriyo brij naaik so chitt beech bichaariyo.
 Aayudh lae apne sabh hi hari orr su judh ke kaaj sidhaariyo.
 Aavat hi su kaho ab hayu jehh bhaati duhu teh
 thaa rann paariyo. (2219)

ਰੁਦ੍ਰ ਹੂੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰਿਸਿ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ।
 ਸੂਰ ਨ ਕਾਹੂੰ ਤੇ ਨੈਕੁ ਟਿਕਿਯੋ ਗਯੋ ਭਾਜ ਗਏ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ।
 ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਦੁਹੁ ਸਤ੍ਰਨ ਸੰਗ ਲੈ ਰੋਖ ਹਲੀ ਸੁ ਸੋਊ ਡਰ ਪਾਯੋ।
 ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੋ ਸਯਾਮ ਪਨੈ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਆਇ ਕੈ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ॥ ੨੨੨੦॥

Rudar have rudar jabae rann mae kabi sayaam bhanae risi naad bajaayo.
 Soor naa kaahun te naeku tikiyo gayo bhaaj gaye naa rati ku dridaayo.
 Satran ke duhu satran sang lae rokh hali su soyu darr paayo.
 Sri Brijnaath so sayaam bhanae tab hi siv aaye kae
 judh machaayo. (2220)

All those still alive, were frightened and all such warriors had fled away from the battle field. They all went to the place where Bar'asur was standing and bowed to him. All these warriors had lost their patience and were awfully terrified. They told the Raja to run away from the battle field, as none would be left alive by confronting Sri Krishna. (2218)

When the Raja was involved in great battle then he looked upto Shiva as his supporter. he thought to himself whether he should go and fight against the helper of saints, Sri Krishna. So he took up all his weapons and left for the place to wage war against Krishna. Coming there, both fought each other at a place, about which I am going to describe the episode now. (2219)

The poet Siam has stated that when Rudra assumed a horrible form and sounded the war drum beats, then no warrior could confront him, as all had fled away. and none could stay in position. Balram then frightened Barasur and his supporters (enemy), getting furious with rage. The poet Siam has stated that then Shiva came to fight against Sri Krishna. (2220)

ਜੇ ਸਭ ਘਾਇ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਸਿਵ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਚਾਏ।
ਤਉਨ ਸਮੈ ਸਿਵ ਕੋ ਆਪੁਨੇ ਸਭ ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਤਕਿ ਘਾਇ ਲਗਾਏ।

ਜੁਧੁ ਕੀਯੋ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਦੁਹੁ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਸੁਰ ਦੇਖਨ ਆਏ।
ਅੰਤਿ ਖਿਸਾਇ ਰਿਸਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਏਕ ਗਦਾ ਹੂੰ ਸੋ ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਰਾਏ॥ ੨੨੨੧॥

Je sabh ghaaye chalaavat bhayo siv te sabh hi brijnaath bachaaye.
Tayun samae siv ko aapune sabh sayaam bhane taki ghaaye lagaaye.
Judh kiyo bahu bhaati duhu jeh ko sabh hi sur dekhan aaye.
Anti khisaaye risaaye kirpaa nidhi ekk gadaa hun so rudar giraaye. (2221)

ਚੌਪਈ

ਜਬ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਹਰਿ ਘਾਇ ਲਗਾਯੋ। ਬਿਸੁਧੇ ਕਰਿ ਕਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ।
ਸੰਕਿਤ ਭਯੋ ਨ ਫਿਰਿ ਧਨੁ ਤਾਨਿਯੋ। ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨਿਯੋ॥ ੨੨੨੨॥

Chopaiee

Jab rudreh hari ghaaye lagaayo. Bisudho kari kari bhoomi giraayo.
Sankit bhayo naa phiri dhanu taaniyo. Sri Jadubeer sahi prabhu jaaniyo. (2222)

ਸੌਰਠਾ

ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪ ਦਯੋ ਤਯਾਗ ਜਦੁਪਤਿ ਕੋ ਬਲੁ ਹੇਰ ਕੈ।
ਪਾਇਨ ਲਾਗਿਯੋ ਆਇ ਰਹਿਯੋ ਚਰਨ ਗਹਿ ਹਰਿ ਦੋਊ॥ ੨੨੨੩॥

Sortha

Rudar kop dayo tayaag jadupati ko bal her kae.
Paain laagiyo aaye rahiyo charan gahi har doyu. (2223)

ਸਵੈਯਾ

ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁ ਆਪਹਿ ਜੁਧੁ ਕੋ ਭੂਪਤਿ ਆਯੋ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਦਸ ਸੈ ਭਜੁ ਸਯਾਮ ਕੇ ਉਪਰ ਬਾਨਨ ਓਘ ਚਲਾਯੋ।
ਓਘ ਜੋ ਆਵਤ ਬਾਨਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਮਾਰਗ ਮੈ ਨਿਵਾਰਿਯੋ।
ਸਾਰੰਗ ਆਪੁਨ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਧਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਘਾਯੋ॥ ੨੨੨੪॥

Swaiyya

Rudar ki dekhi 'dasaa ehh bhaati su aapeh judh ko bhoopati aayo.
Sayaam bhanae dass sae bhuj sayaam ke upar baanan ogh chalaayo.
Ogh jo aavat baanan ko sabh hi hari maarag mae nivaaryo.
Saarang aapun haath bikhae dhari kae ari ko bahu ghaain ghaayo. (2224)

Sri Krishna managed to save all the strikes (attacks) made by Shiva. The poet Siam has stated that then Sri Krishna launched attacks on Shiva, by seeing him, both fought with each other in many ways, and all the gods came to witness that fight. Then Sri Krishna, getting annoyed, struck with his mace, so that Shiva fell down on the ground. (2221)

Chopaiee

When Sri Krishna had wounded Rudra (Shiva) and he had fallen on the ground unconscious. Then he got bewildered and frightened and did not pick up his bow. By now he had realized that Sri Krishna was truly the Lord himself. (2222)

Sortha

On seeing the valour of Sri Krishna, Shiva had given up his fury. Then Shiva fell at the feet of Sri Krishna, clasping both his feet (and sought his pardon). (2223)

Swaiyya'

On seeing the plight of Rudra, the Raja himself came forward to fight. The poet Siam has stated that with his one thousand arms, he started shooting arrows like a shower of rain on Sri Krishna. Sri Krishna would make all the cluster of arrows ineffective on its path itself which were coming from the enemy and taking his Sarang bow in hand, he wounded the enemy by his stream of arrows shot at the enemy. (2224)

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕ੍ਰਧਿਤ ਹੁਇ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮੈ ਧਨ ਸਾਰੰਗ ਲੈ ਕੈ।
ਜੁਧੁ ਮਚਾਵਤ ਭਯੋ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਸੋ ਅਤਿ ਓਜ ਅਖੰਡ ਜਨੈ ਕੈ।
ਅਉਰ ਹਨੇ ਬਲਵੰਡ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਪਉਰਖ ਕੈ ਕੈ।
ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਭੁਜਾ ਫੁਨ ਦੈ ਕੈ॥ ੨੨੨੫॥

Sri brij naaik krodhit huye apne kar mae dhan saarang lae kae.
Judh machaavat bhayo dass sae bhuj so ati ojj akhnad janae kae.
Ayur hane balvand ghane kabi sayaam bhanae ati payurakh kae kae.
Chhori dayo tehh bhoopati ko rann mae tehh ki su
bhoojaa phhun daev kae. (2225)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਬਾਹ ਸਹੰਸ੍ ਕਹੋ ਤੁਮ ਹੀ ਅਬ ਲਉ ਜਗ ਮੈ ਨਰ ਕਾਹੂ ਕੀ ਹੋਈ।
ਅਉਰ ਕਹੋ ਕਿਹ ਭੂਪ ਇਤੀ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬੀਚ ਸੰਪਤਿ ਸਮੋਈ।
ਏਤੇ ਪੈ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਹਿਤ ਕੈ ਸਿਵ ਸੋ ਛਰੀਯਾ ਪੁਨਿ ਰਾਖਤ ਹੋਈ।
ਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਰੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਈਸ ਦਯੋ ਜਗਦੀਸ ਕੀਓ ਭਯੋ ਸੋਈ॥ ੨੨੨੬॥

Kabiyo Baach

Swaiyya

Baah sahansar kaho tum hi ab layu jag mae nar kaahu ki hoyi.
Ayur kaho kehh bhoop iti apne greh beech sanpati samoyi.
Ete pae sant suno hitt kae siv so chhariyaa puni raakhat hoyi.
Taa nirap ko baru yaa bidhi ees dayo jagdees kiyo bhayo soyi. (2226)

ਚੌਪਈ

ਜਬ ਤਿਹ ਮਾਤਿ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਪਾਈ। ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਰਿਯੋ ਜੀਤਿਯੋ ਜਦੁਰਾਈ।
ਸਭ ਤਜਿ ਬਸਤ੍ਰ ਨਗਨ ਹੁਇ ਆਈ। ਆਇ ਸਯਾਮ ਕੋ ਦਈ ਦਿਖਾਈ॥ ੨੨੨੭॥

Chopaiee

Jab tehh maati baat suni paayi. Nirap haariyo jitiyo jaduraayi.
Sabh taji bastar nagan huye aayi. Aaye sayaam ko dayi dikhaayi. (2227)

Then Sri Krishna, being enraged fully and taking the Sarang bow and showing his great might, he started fighting against (Sehasarbahu) the enemy with thousand arms. The poet Siam has stated that through his great valour, Sri Krishna killed many other warriors as well. Then reducing the arms of the Raja to two only, he left him alone in the battle-field. (2225)

The poet has stated -

Swaiyya'

You tell me, If anyone with thousand arms existed in the the world ever before. Then furthermore, the Raja had collected so much wealth at his place. O saints! Listen with attention. With so much deceit with Shiva, could anyone he protected against attack, after all this happening? Though Shiva' had blessed the Raja like this, finally whatever the Lord wished (liked) was bound to happen. (2226)

Chopaiee

When his mother heard, that Raja had been defeated, and Sri Krishna had won the war, she undressed herself and came fully naked and Sri Krishna saw her (in this state). (2227)

ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਦ੍ਰਿਗ ਨੀਚੇ ਹੁਇ ਹਰਿਯੋ। ਨੈਕ ਨ ਜੂਝਬ ਚਿਤ ਮੋ ਚਹਿਯੋ।
ਭੂਪਤਿ ਸਮੈ ਭਜਨ ਕੋ ਪਾਯੋ। ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨਹਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ॥ ੨੨੨੮॥

Tab prabhu drig niche huye rahiyo. Naek naa joojhab chitt mo chahiyo.
Bhoopati samae bhajan ko paayo. Bhaaj gayo nahi judh machaayo. (2228)

ਨਿਪ ਬਾਚ ਬੀਰਨ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਬਿਪਤ ਹੁਇ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਸੋ ਨਿਪ ਬੀਰਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਕੋਊ ਨ ਸੂਰ ਟਿਕਿਯੋ ਮੁਹ ਅਗ੍ਰਜ ਹਉ ਜਿਹ ਕੀ ਰਿਸਿ ਓਰਿ ਪਧਾਰਿਯੋ।
ਗਾਜਬੋ ਮੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਬ ਲਉ ਕਿਨਹੂ ਕਰ ਮੈ ਨਹੀ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਏਤੇ ਪੈ ਮੋ ਸੰਗਿ ਆਇ ਭਿਰਿਯੋ ਸੁ ਸਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਬੀਰੇ ਨਿਹਾਰਿਯੋ॥ ੨੨੨੯॥

Nirap Baach Beeran So

Swaiyya

Bipat huye bahu ghaain so nirap beeran mae ehh bhaati uchaariyo.
Koyu naa soor tikiyo muhh agraj hayu jehh ki risi ori padhaariyo.
Gaajabo mo suni kae ab layu kinhun kar mae nahi sastar sanbhaariyo.
Ete pae mo sangi aaye bhiriyo su sahi brij naaik
beere nihaariyo. (2229)

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਜੋ ਸਹਸ੍ਰ ਭੁਜ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨਹਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
ਦੈ ਭਜ ਦੇਖਿ ਭਈ ਅਪੁਨੀ ਅਪੁਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ।
ਸੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੇਤਿ ਭਯੋ ਜਿਨਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥਹਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ।
ਤਉ ਹੀ ਜਥਾ ਮਤਿ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤੇ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਕਛੁ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ॥ ੨੨੩੦॥

Sri jadubeer te jo sahsar bhuj bhaaji gayo nahi judh machaayo.
Daev bhuj dekhi bhayi apuni apune chitt mae ati traas badhayao.
So jag mae jasu leti bhayo jinni sri brij naatheh ko gunn gaayo.
Tayu hi jathaa mati sant parsaad te yo kahi kae kachhu
sayaam sunaayo. (2230)

Then with down cast eyes, Sri Krishna stood there and would not think of fighting any more, so the Raja got a chance to run away from there, so he fled away, and there was no further fighting. (2228)

**Then the Raja told his warriors-
Swaiyya'**

Having been wounded badly, the Raja addressed his warrirs, saying "That whether he attacked, with fury, no warrior could confront him." On hearing my roar, no other warrior had the courage to come and face me with his weapons. Sri Krishna, in spite of all this, dared to fight against me, as such he was really a true and mighty warrior." (2229)

When the Raja with thousand arms had fled away, then Sri Krishna did not continue the fighting. Seeing his two arms left with him, the Raja felt greatly depressed at heart. Whosoever had sung praises of Sri Krishna, had won laurels in the world also. That is why, with the benevolence of saints, the poet Siam has described his (Krishna's) praises like this. (2230)

ਆਵਤ ਭਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਿਵ ਜੂ ਫਿਰਿ ਆਪੁਨੇ ਸੰਗ ਸਭ ਗਨ ਲੈ ਕੈ।
 ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਬੀਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁ ਕੁਧਿਤ ਹੁੈ ਕੈ।
 ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਆਵਤ ਭੇ ਰਿਸਿ ਨਾਦ ਬਜੈ ਕੈ।
 ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਭ ਬੀਰ ਦਏ ਫੁਨਿ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਪਠੈ ਕੈ॥ ੨੨੩੧॥

Aavat bhayo riss kae siv ju phiri aapune sang sabhae gann lae kae.
 Sri jadubeer ke saamuhe beer kahae kabi sayaam su
 krodhit have kae.

Baan kirpaan gadaa barchhi gahi aavat bhe risi naad bajaе kae.
 So chhin mae prabh ju sabh beer daye phhuni ant ke dhaami
 pathae kae. (2231)

ਏਕ ਹਨੇ ਜਦੁਰਾਇ ਗਦਾ ਗਹਿ ਏਕ ਬਲੀ ਰਿਪੁ ਸੰਬਰ ਘਾਏ।
 ਏਕ ਭਿਰੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸੋ ਸੁ ਤੇ ਜੀਵਤ ਧਾਮ ਹੂ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ।
 ਜੋ ਫਿਰਿ ਆਇ ਭਿਰੇ ਹਰਿ ਸੋ ਚਿਤ ਮੈ ਫੁਨਿ ਕੋਪ ਕੀ ਓਪ ਬਢਾਏ।
 ਜੋ ਫਿਰਿ ਛੇਦਤ ਭਯੋ ਨਿ ਕਉ ਜੋਊ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧਨ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ॥ ੨੨੩੨॥

Ek hane jaduraaye gadaa gahi ek Bali ripu sanbaе ghaaye.
 Ekk bhire muslidhar so su te jeevat dhaam hu jaan naa paaye.
 Jo phiri aaye bhire hari so chitt mae phuni kop ki opp badaaye.
 Yo phiri chhedat bhayo tinn kayu joyu janbuk geedhan
 haath naa aaye. (2232)

ਐਸੇ ਨਿਹਾਰਿ ਭਯੋ ਤਹਿ ਆਹਵ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ।
 ਠੋਕਿ ਭੁਜਾ ਅਪਨੀ ਦੋਊ ਆਪ ਹੀ ਹਾਥ ਲੈ ਆਪਨੈ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ।
 ਜਿਉ ਕੁਪ ਅੰਧਕ ਦੈਤ ਪੈ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਤਿਮ ਕੋਪ ਕੈ ਸਯਾਮ ਪੈ ਧਾਯੋ।
 ਜੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਕੇਹਰਿ ਸੋ ਜਨੁ ਕੇਹਰਿ ਆਯੋ॥ ੨੨੩੩॥

Aaise nihaari bhayo tahi aahav chitt bikhae ati krodh badaayo.
 Thoki bhujaa apni doyu aap hi haath lae aapnae naad bajaayo.
 Jiyu kup andhak daint pae dhaavat bhayo timm
 kop kae sayaam pae dhaayo.

Yo upji upmaa larbe kahu kehar so jan kehar aayo. (2233)

Then Shiva, alongwith his musicians, being greatly enraged, came there. The poet Siam has stated that warriors with great fury, then stood facing Sri Krishan again. With the beat of drums, and taking up their weapons like bow and arrows, swords, maces and spears came up in great fury. But Sri Krishna sent them to hell (killed them) in a moment. (2231)

Some of them were killed by Sri Krishna with his mace, while some others were killed by the enemy of Sambar (Parduman); some others fought against Balram but were not allowed to go back alive. While some others managed to fight against Sri Krishna, and thus the anger of Sri Krishna cut them into pieces and bits in such a manner that they were not availed of by the vultures or jackals even (were no use to them). (2232)

On seeing such a fierce fighting, Banasur also got furious with rage and patting his two arms, he sounded the war cries (drums) himself. He then attacked with great force (Sri Krishna) just as he had attacked earlier the demon Andhak. The poet has described the praise of the scene as if a lion had come to fight another lion. (2233)

ਜੁਧ ਮੰਡਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਬਹੀ ਸਿਵ ਤਾਪ ਹੁਤੋ ਇਕ ਸੋਊ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
 ਸਯਾਮ ਜੁ ਭੇਦ ਸਭੈ ਲਹਿ ਕੈ ਜੁਰ ਸੀਤ ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਪਚਾਰਿਯੋ।
 ਦੇਖਤ ਹੀ ਜੁਰ ਸੀਤ ਕਉ ਸੋ ਜੁਰ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
 ਯੋ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਬਦਰਾ ਬਹਿਯੋ ਜਾਤ ਬਿਯਾਰ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ॥ ੨੨੩੪॥

Judh mandiyō ati hī tabhī siv taap huto ekk soyu sanbhaariyō.
 Sayāam su bhed sabhae lahi kae jur seet su taahī kī ori pachariyō.
 Dekhat hī jur seet kayu so jur bhaaji gayo naa rati ku sanbhaariyō.
 Yo upmaa upjī jiye mae badraa bahiyō jaat biyaar
 ko maariyō. (2234)

ਗਰਬ ਜਿਤੋ ਸਿਵ ਬੀਚ ਹੁਤੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰਧ ਕੈ ਜੁਧ ਮਿਟਾਯੋ।
 ਜੋ ਤਿਨ ਤੀਰਨ ਬਿਸਟ ਕਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਰ ਏਕ ਨ ਭੇਟਨ ਪਾਯੋ।
 ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਗਨ ਸੰਗ ਹੁਤੋ ਸਭ ਕੋ ਹਰਿ ਘਾਇ ਘਨੇ ਸੰਗਿ ਘਾਯੋ।
 ਐਸੋ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਪਉਰਖ ਸਯਾਮ ਗਨਪਤਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਯੋ॥ ੨੨੩੫॥

Garab jito siv beech huto sabh hī hari krodh kae judh mitaayo.
 Jo tinn teeran brisat kari teh te sar ek ne bhetan paayo.
 Ayur jite gann sang hute sabh ko hari ghaaye ghane sangi ghaayo.
 Aaiso nihaar kae payurakh sayāam ganpati paain so laptaayo. (2235)

ਸਿਵ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਭੂਲ ਪਰਿਯੋ ਪ੍ਰਭ ਮੈ ਘਟ ਕਾਮ ਕੀਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਜੁ ਪੈ ਜੁਧ ਚਹਿਯੋ।
 ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਰਿਸਿ ਆਇ ਭਿਰਿਯੋ ਤੁ ਕਹਾ ਇਹ ਠਾ ਮੇਰੇ ਮਾਨ ਰਹਿਯੋ।
 ਤੁਮਰੇ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਹੀ ਸਹਸ ਫਨਿ ਅਉਰ ਚਤੁਰਾਨਨ ਹਾਰਿ ਰਹਿਯੋ।
 ਤੁਮਰੇ ਗੁਣ ਕਉਨ ਗਨੈ ਕਹ ਲਉ ਜਿਹ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹਿ ਭੇਦ ਕਹਿਯੋ॥ ੨੨੩੬॥

Siv Baach

Swaiyya

Bhool pariyo prabh mae ghat kaam kiyo tum so ju pae judh chahiyo.
 To kahaa bhayo jo risi aaye bhiriyo tu kahaa ehh thaa mere maan rahiyo.
 Tumre gunn gaavat hī sahas phani ayur chaturaanan haari rahiyo.
 Tymre gunn kayun ganae kah layu jehh bed sakae nahi
 bhed kahiyo. (2236)

When a fierce battle was raging then Shiva, who was having with him a 'fever' (taap), organised, but Sri Krishna knowing this secret sent this "Trembling fever", towards him. Seeing this trembling fever, the taap (ordinary fever) ran away, and could not face the "Trembling fever." The poet has described the beauty of the scene, as if the cloud was flying off on seeing the onslaught of the strong wind. (2234)

Whatever pride and egoism was there in the mind of Shiva, was destroyed by Sri Krishna getting enraged and fighting fiercely. The shower of arrows, in a stream, which Shiva shot, could not ever touch the body of Sri Krishna, and all other musicians with Shiva were also wounded badly with his arrows (Krishna). Then seeing the might of Sri Krishna, Shiva bowed to Sri Krishna and clasped his feet. (2235)

Shiva then said -

Swaiyya'

O Lord! I have done this mean act of fighting with you through my blunder. What is the use of all this fighting against you with such a fury, but my pride has not with-stood your might. Even Sheshnag was singing your praises, and Brahma were defeated by you. Your praises are beyond all of us, and even Vedas have not been able to know your secrets. (2236)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਧਰਿ ਮੁੰਡ ਜਟਾ ਸੋ ਤਪੋਧਨ ਕੋ ਜਗ ਭੇਖ ਦਿਖਾਯੋ।
ਕਾ ਭਯੋ ਜੁ ਕੋਊ ਲੋਚਨ ਮੁੰਦਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਹਰਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ।
ਅਉਰ ਕਹਾ ਜੋ ਪੈ ਆਰਤੀ ਲੈ ਕਰਿ ਧੂਪ ਜਗਾਇ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਹੂ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਪਾਯੋ॥ ੨੨੩੭॥

Kabioy Baach

Swaiyya

Kaa bhayo jo dhari moond jataa so tapodhan ko jag bhekh dikhaayo.
Kaa bhayo ju koyu lochan moondi bhali bidhi so hari ko gun gaayo.
Ayur kahaa jo pae aarti lae kari dhoop jagaaye kae sankh bajaayo.
Sayaam kahae tum hi naa kaho bin prem kihu brij
naaik paayo. (2237)

ਤਿਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤਿਉਹੂ ਖੜਾਨਨ ਤਿਉ ਸਹਸਾਨਨ ਹੀ ਗੁਨ ਗਾਯੋ।
ਨਾਰਦ ਸਕ੍ ਸਦਾ ਸਿਵ ਬਯਾਸ ਇਤੇ ਗੁਨ ਸਯਾਮ ਕੋ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੋ।
ਚਾਰੋ ਈ ਬੇਦ ਨ ਭੇਦ ਲਹਿਯੋ ਜਗ ਖੋਜਤ ਹੈ ਸਭ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹੂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰਿਝਾਯੋ॥ ੨੨੩੮॥

Tiyu chaturaanan tiyuhu khadaanan tiyu sahasaanan hi gun gaayo.
Naarad sakar sadaa siv sayaam. ite gun sayaam ko gaaye sunaayo.
Chaaro ee bed naa bhed lahiyo jag khojat hae sabh paar naa paayo.
Sayaam bhanae tum hi naa kaho bin prem kahu
brijnaath rijhaayo. (2238)

The poet has stated -

Swaiyya'

What is the use of showing to the world the garb of an ascetic by having tufts of matted hair on the head what is the use of singing the Lord's praises with both eyes closed; or what is the use of blowing the conch shell while performing Arti and burning incense? The poet has stated that without having true love and regard (for the Lord), who had attained the love of Sri Krishna so far? (2237)

Similarly four-faceted Brahma, or six-faced Kartika or Sheshnag with thousand fangs, all were singing his praises. Narad, Indra, Shiva and Vagas etc. had also sung the praises of Sri Krishna, and even the four Vedas had not realized Lord's secrets. The whole world was trying to seek His secrets but none had so far realized his secrets. The poet Siam has stated that "why do you not say yourself that without developing true love for him, no one had pleased Sri Krishna so far? (2238)

ਸਿਵ ਜੂ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਜੂ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ਸਿਵ ਜੂ ਹਰਿ ਕੇ ਕਹਿਯੋ ਮੋ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ।
ਸੇਵਕ ਮਾਗਤ ਹੈ ਬਰੁ ਏਕ ਵਹੈ ਅਬ ਰੀਝਿ ਦਇਆ ਨਿਧਿ ਦੀਜੈ।
ਹੇਰਿ ਹਮੈ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਬਹੂੰ ਕਰੁਨਾ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭੀਜੈ।
ਬਾਹੈ ਕਟੀ ਸਹਸ੍ਰਾਭੁਜ ਕੀ ਤੁ ਭਲੋ ਤਿਹ ਕੋ ਅਬ ਨਾਸੁ ਨ ਕੀਜੈ॥ ੨੨੩੯॥

Siv Ju Baach Kaan Ju So

Swaiyya

Paaye pariyo siv ju hari ke kahiyo mo binti hari ju suni lijae.
Sevak maagat hae baru ek vahae ab reejhi daiyaa nidhi dijae.
Heri hamae kabi sayaam bhanae kabhun karunaa rass
ke sangi bhijae.
Baahae kati sasaraabhuj kit u bhalo tehh ko ab
naas naa kijae. (2239)

ਕਾਨੁ ਜੂ ਬਾਚ ਸਿਵ ਜੂ ਪ੍ਰਤਿ

ਸਵੈਯਾ

ਸੋ ਕਰਿਹੋ ਅਬ ਹਉ ਸੁਨਿ ਰੁਦ੍ਰ ਜੂ ਤੋ ਸੰਗਿ ਬੈਨ ਉਚਾਰਤ ਹਉ।
ਬਾਹੈ ਕਟੀ ਤਿਹ ਭੂਲਿ ਨਿਹਾਰਿ ਅਬ ਹਉ ਹੂ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰਤ ਹਉ।
ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੋ ਪੌਤ੍ਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਇਹੈ ਜੀਅ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰਤ ਹਉ।
ਤਾ ਤੇ ਡੰਡ ਹੀ ਦੈ ਕਰਿ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਇਹ ਤੇ ਨਾਹਿ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਤ ਹਉ॥ ੨੨੪੦॥

Kaan Ju Baach Siv Ju Prati

Swaiyya

So kariho ab hayu suni rudar ju to sangi baen uchaarat hayu.
Baahae kati tehh bhooli nihaari ab hayu hu su krodh nivaarat hayu.
Parhlaad ko potar kahaavat hae su ihae jiye maahi bichaarat hayu.
Taa ted and hi dae kari chhor dayo ehh te naahi taahi
sanghaarat hayu. (2240)

**Then Shiva told Krishna -
Swaiyya'**

Shiva bowed at the feet of Sri Krishna saying. "O Krishna! Pray listen to my prayers (request)! I, a slave of yours, am begging for a blessing (of Yours) O benevolent Lord! Now may you bless me with your benediction!" The poet Siam has stated that "by perceiving me you may show your benevolence at least some times. It is all right that you have cut off the arms of Sesharbahn. but please do not kill him." (2239)

**Then Sri Krishna told Shiva -
Swaiyya'**

"O Rudra! Listen to me. I am going to say a few words, which I would like to share with you. Due to his mistakes, I had to cut off his arms, but now I have given up my wrathfulness. He calls himself as the grandson of Prahlad and I am considering this fact in my heart. So I have let him off by punishing him only and am not going to kill him. (2240)

ਜੋ ਬਖਸਾਇ ਕੈ ਸਯਾਮ ਜੂ ਸੋ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੋ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਡਾਰੋ।
 ਭੂਲ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕਾਮ ਡਰਿਯੋ ਅਬ ਹੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰੋ।
 ਪ੍ਰੇਤ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕਰੋ ਇਹ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੰਗਿ ਅਉਰ ਕਛੁ ਮਨ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੋ।
 ਜੋ ਕਰਿ ਬਯਾਹ ਸੰਗਿ ਉਖਹ ਲੈ ਅਨਰੁਧ ਕੋ ਸਯਾਮ ਜੂ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੋ॥ ੨੨੪੧॥

Yo bakhsaaye kae sayaam ju so tehh bhoop ko sayaam ke paain daaro.
 Bhool kae bhoopati kaam kariyo ab he prabh jut um krodh nivaaro.
 Potar ko bayaah karo ehh ki duhitaa sang ayur kachhu
 mann mae naa bichaaro.
 Yo kari bayaah sang ukheh lae anrudh ko sayaam
 ju dhaami sidhaaro. (2241)

ਜੋ ਸੁਨਿ ਹੈ ਗੁਨ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਫੁਨਿ ਅਉਰਨ ਤੇ ਅਰੁ ਆਪਨ ਗੈ ਹੈ।
 ਆਪਨ ਜੋ ਪੜ ਹੈ ਪੜਵਾਇ ਹੈ ਅਉਰ ਕਬਿਤਨ ਬੀਚ ਬਨੈ ਹੈ।
 ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਧਾਵਤ ਧਾਮ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲੈ ਹੈ।
 ਸੋਊ ਸਦਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨਿ ਯਾ ਭਵ ਭੀਤਰ ਫੇਰਿ ਨ ਐ ਹੈ॥ ੨੨੪੨॥

Jo suni hae gun sayaam ju ke phuni ayuran te aru aapan gae hae.
 Aapan jo padh hae padhvaaye hae ayur kabitan beech banae hae.
 Sovat jaagat dhaavat dhaam su Sri Brij naaik ki sudhi lae hae.
 Soyu sadaa kabi sayaam bhanae phuni yaa bhav bheetar
 pheri naa aae hae. (2242)

Thus getting the Raja pardoned by Sri Krishna, Shiva made the Raja bow to him at his feet, and said, "O Lord! The Raja had through a slip (error) acted like this, so now please give up your anger (wrath) and get your grandson married to his daughter, without having any other misunderstanding in mind. O Krishna! So please, getting Ukha married to Anuradh, you may proceed to your place (with pleasure)." (2241)

"Whosoever hears the praises of Sri Krishna being sung by others and then himself sings his praises, who studies himself and then makes others read and write praises about it, and meditates on Sri Krishna at all times whether in sleeping, awakened and moving around in the house postures, attains salvation from this worldly ocean of falsehood, "says the poet Siam." (2242)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਬਾਣਾਸੁਰ
ਕੋ ਜੀਤਿ ਅਨਰੁਧ ਉਖਾ ਕੋ ਬਯਾਹ ਲਿਆਵਤ ਭਏ।

ਅਬ ਡਿਗ ਰਾਜਾ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕਥਨੰ

ਚੌਪਈ

ਏਕ ਭੂਪ ਛਤ੍ਰੀ ਡਿਗ ਨਾਮਾ। ਧਰਿਯੋ ਤਾਹਿ ਕਿਰਲਾ ਕੋ ਜਾਮਾ।
ਸਭ ਯਾਦਵ ਮਿਲਿ ਖੇਲਨ ਆਏ। ਪਯਾਸੇ ਭਏ ਭੂਪ ਪਿਖਿ ਧਾਏ॥ ੨੨੪੩॥

**Itt sri dasam sikandh puraane bachitar naatak granthe
krishnaavatare baanaasur ko jeet anrudh ukhaa ko bayaah
liyaavat bhaye.**

Ath Dig Rajaa Ko Udhaar Kathan

Chopaiee

Ek bhoop chhatri dig naama. Dhariyo taahi kirlaa ko jamaa.
Sabh jaadav mili khelan aaye. Payaase bhaye koop pikhi dhaaye. (2243)

ਇਕ ਕਿਰਲਾ ਤਿਹ ਮਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।

ਕਾਢੈ ਯਾ ਕੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।

ਕਾਢਨ ਲਗੇ ਨ ਕਾਢਿਯੋ ਗਯੋ।

ਅਤਿ ਅਸਚਰਜ ਸਭਹਿਨ ਮਨਿ ਭਯੋ॥ ੨੨੪੪॥

Ikk kirlaa tehh maahi nihaariyo.

Kaadhe yaa ko ehae bichaariyo.

Kaadhan lage naa kaadhiyo gayo.

Ati ascharaj sabhhin mani bhayo. (2244)

ਜਾਦਵ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਸੋ

ਦੋਹਰਾ

ਸਭ ਸੁਚਿੰਤ ਜਾਦਵ ਭਏ ਗਏ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪੈ ਧਾਇ।
ਕਹਿ ਕਿਰਲਾ ਇਕ ਕ੍ਰੂਪ ਮੈ ਤਾ ਕੋ ਕਰਹੁ ਉਪਾਇ॥ ੨੨੪੫॥

Jaadav Baach Kaan Ju So

Dohra

Sabh sunchit jaadav bhaye gaye kirsan pae dhaaye.
Kahi kirlaa ikk koop mae taa ko karhu upaaye. (2245)

Here the chapter of Dasam Sikand Puran, dealing with the marriage of Anuradh to Ukha, after gaining victory over Banasur from Krishnavtar in Bachittar Natak Granth is completed.

Now the episode of redemption of Raja Dig begins.

Chopaiee

There used to live a Raja named Dig who had assumed the form of a lizzard. All the Yadava children gathered together and started playing with it. When they felt thirsty, then they went towards a well after noticing it. (2243)

There was a lizzard, and they thought of getting it out of the well. They tried but could not succeed to get it out, then all were wondering. (2244)

The Yadavas told Krishna -

Couplet

All the Yadava children got worried and going upto him, told Krishna that there was a lizzard in the well (and) please arrange to get it out of well. (2245)

ਕਬਿਤੁ

ਸੁਨਤ ਹੀ ਬਾਤੈ ਸਭ ਜਾਦਵ ਕੀ ਜਦੁਰਾਇ
ਜਾਨਿਓ ਸਭ ਭੇਦ ਕਹੀ ਬਾਤ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ।
ਕਹਾ ਵਹ ਕੂਪ ਕਹਾ ਪਰਿਓ ਹੈ ਕਿਰਲਾ ਤਾ ਮੈ
ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਯੋ ਮੁਹ ਦੀਜੀਐ ਦਿਖਾਇ ਕੈ।
ਆਗੇ ਆਗੇ ਸੋਊ ਘਨ ਸਯਾਮ ਤਿਨ ਪਾਛੇ ਪਾਛੈ
ਚਲਤ ਚਲਤ ਜੋ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ਸੋਊ ਜਾਇ ਕੈ।
ਮਿਟਿ ਗਏ ਪਾਪ ਤਾ ਕੇ ਏਕੇ ਨ ਰਹਨ ਪਾਏ
ਭਯੋ ਨਰ ਜਬੈ ਹਰਿ ਲੀਨੋ ਹੈ ਉਠਾਇ ਕੈ॥ ੨੨੪੬॥

Kabit

Sunat hi baatae sabh jaadav ki jaduraaye
Jaaniyo sabh bhed kahi baat muskaaye kae.
Kahaa veh koop kahaa pariyo hae kirlaa taa mae
Bolat bhayo yo muh dijiyae ikhaaye kae.
Aage aage soyu ghan sayaam tinn paachhe paachhe
Chalet chalet jo nihaariyo soyu jaaye kae.
Miti gaye paap taa ke eko naa rahan paaye
Bhayo narr jabae hari lino hae uthaaye kae. (2246)

ਸਵੈਯਾ

ਤਾਹੀ ਕੀ ਮੋਛ ਭਈ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਨ ਏਕ ਘਰੀ ਘਨ ਸਯਾਮ ਜੂ ਧਯਾਯੋ।
ਅਉਰ ਤਰੀ ਗਨਿਕਾ ਤਬ ਹੀ ਜਿਹ ਹਾਥ ਲਯੋ ਸੁਕ ਸਯਾਮ ਪੜਾਯੋ।
ਕੋ ਨ ਤਰਿਯੋ ਜਗ ਮੈ ਨਰ ਜਾਹਿ ਨਰਾਇਨ ਕੋ ਚਿਤਿ ਨਾਮ ਬਸਾਯੋ।
ਏਤੇ ਪੈ ਕਿਉ ਨ ਤਰੈ ਕਿਰਲਾ ਜਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਆਪਨ ਹਾਥ ਲਗਾਯੋ॥ ੨੨੪੭॥

Swaiyya

Taahi ko mochh bhayi chin mae jin ek ghari ghan sayaam ju dhaayao.
Ayur tari ganikaa tab hi jeh haath layo suk sayaam padhaayo.
Ko naa tariyo jag mae nar jaahi naraain ko chitt naam basaayo.
Ete pae kiyu naa tarae kiralaa jehh ko hari aapan
haath lagaayo. (2247)

Kabit

On hearing the words of Yadavas, Sri Krishna realized the secret of this episode and said with a laugh. "Show me the well, and also where was the lizzard there?" He told them to show him this lizzard. Sri Krishna was following the Yadavas who were in the lead, and all of them reached there and saw the lizzard. On the very sight of Sri Krishna, all his sins were washed away and he was flawless. When Sri Krishna lifted him, he took up his human form (he became a human being). (2246)

Swaiyya'

So he got Salvation in a moment he had meditated on Sri Krishna for a moment even. Even Ganka, who took up a parrot and tried to teach the name of Narayan to him, had attained Salvation in no time. So whosoever remembered the Lord in his mind, why should he not gain Salvation? (would attain salvation) So why the lizzard could not attain salvation, whom Sri Krishna had touched with his hand? (2247)

ਤੋਟਕ

ਜਬ ਹੀ ਸੋਊ ਸਯਾਮ ਉਠਾਇ ਲਯੋ। ਤਬ ਮਾਨੁਖ ਕੋ ਸੋਊ ਬੇਖ ਭਯੋ।
ਤਬ ਯੋ ਬਿਜ ਨਾਥ ਸੁ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ। ਤੇਰੇ ਦੇਸੁ ਕਹਾ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਕਹਾ ਰੇ॥ ੨੨੪੮॥

Totak

Jab hi soyu sayaam uthaaye layo. Tab maanukh ko soyu bekh bhayo.
Tab yo brij naath su baen uchaare. Tero des kahaa tero naam kahaa re. (2248)

ਕਿਰਲਾ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਜੂ ਸੋ

ਸੋਰਠਾ

ਡਿਗ ਮੇਰੋ ਥੋ ਨਾਉ ਏਕ ਦੇਸ ਕੋ ਭੂਪ ਹੈ।
ਸੋ ਤੁਮ ਕਥਾ ਸੁਨਾਉ ਜਾ ਤੇ ਹਉ ਕਿਰਲਾ ਭਯੋ॥ ੨੨੪੯॥

Kirla Baach Kaan Ju So

Sortha

Dig mero tho naayu ek des ko bhoop ho.
So tum kathaa sunaayu jaa te hayu kirlaa bhayo. (2249)

ਕਬਿਤੁ

ਨਾਥ ਹਉ ਤੋ ਨਿਤਾਪ੍ਰਤਿ ਸੋਨੇ ਕੋ ਬਨਾਇ ਸਾਜ ਗਊ ਸਤ ਦੇਤੋ ਦਿਜ ਸੁਤ ਕਉ ਬੁਲਾਇ ਕੈ।
ਏਕ ਗਉ ਮਿਲੀ ਮੇਰੀ ਪੁੰਨ ਕਰੀ ਗਊਅਨ ਸੋ ਜੋ ਹਉ ਪੁੰਨ ਕਰਬੇ ਕਉ ਰਾਖਤ ਮੰਗਾਇ ਕੈ।
ਸੋਊ ਪੁੰਨ ਕਰੀ ਡੀਠ ਤਾਹੀ ਦਿਜ ਪਰੀ ਕਹਿਯੋ ਮੇਰੀ ਗਊ ਤਾ ਕੋ ਧਨੁ ਦੈ ਰਹਿਓ ਸੁਨਾਇ ਕੈ।
ਵਾ ਨ ਧਨ ਲਯੋ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ।
ਹੋਹੁ ਕਿਰਲਾ ਕੁਆ ਕੋ ਹਉ ਸੁ ਭਯੋ ਤਾ ਤੇ ਆਇ ਕੈ॥ ੨੨੫੦॥

Kabit

Naath hayu to nitaapрати sone ko banaye saaj
Gayu sat deto dij sut kayu bulaaye kae.
Ek gayu mili meri pun kari gayun so
Jo hayu pun karbe kayu raakhat mangaaye kae.
Soyu pun kari dheeth taahi dij pari
Kahiyo meri gayu taa ko dhan dae rahiyo sunaaye kae.
Vaa naa dhan layo mohi ihae sraap dayo
Hohu kirlaa kooyaa ko hayu su bhayo taa tea aye kae. (2250)

Tatak

When Sri Krishna had lifted him up, he regained his human form. Then Sri Krishna addressed him like this, "What was your sin, and what is your name?" (2248)

The lizzard told Krishna -

Sortha

"My name is Dig and I was the Raja of a place, and now I would relate the episode as to how I became a lizzard." (2249)

Kabit

"O Master! I used to adorn with gold one hundred cows, whom I used to gift (as alms) to Brahmin children. One cow, whom I had given away as gift, came back and joined the flock of my cows once, whom I wanted to give away that cow again in gift, but the brahmin noticed it. He said, "This is my cow." I was giving the brahmin money for it and was seeking his pardon for my mistake, but he would not take money and instead he cursed me to be a lizzard in the well. So I became a lizzard." (2250)

ਦੋਹਰਾ

ਤੁਮਰੇ ਕਰ ਤੇ ਛੁਅਬ ਅਬ ਮਿਟਿ ਗਏ ਸਗਰੇ ਪਾਪ।
ਸੋ ਫਲ ਲਹਿਯੋ ਜੁ ਬਹੁਤੁ ਦਿਨ ਮੁਨਿ ਕਰਿ ਪਾਵਤ ਜਾਪ॥ ੨੨੫੧॥

Dohra

Tumre kar te chhoyat ab miti gaye sagre paap.
So phal lahiyo ju bahut din muni kari paavat jaap. (2251)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਕਿਰਲਾ ਕੋ ਕ੍ਰੁਪ ਤੇ ਕਾਢ
ਕੈ ਉਧਾਰ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨ।

ਅਬ ਗੋਕੁਲ ਬਿਖੈ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਜੁ ਆਏ

ਚੌਪਈ

ਤਿਹ ਉਧਾਰਿ ਪ੍ਰਭ ਜੁ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ। ਗੋਕੁਲ ਕਉ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ।
ਆਇ ਨੰਦ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿਯੋ। ਸੁਖ ਅਤਿ ਭਯੋ ਸੋਕ ਸਭ ਭਾਗਿਯੋ॥ ੨੨੫੨॥

**Itt sri bachitar naatak granthe krishnaavtare kirlaa ko koop te
kaadh kae udhaar karat bhaye dhiyaae sanpoaaran.**

Ath Gokul Bikhae Balibhadar Ju Aaye

Chopaiee

Tehh udhaar prabh ju greh aayo. Gokul kayu balibhadar sidhaayo.
Aaye nand ko paain laagiyo. Sukh ati bhayo sok sabh bhaagiyo. (2252)

ਸਵੈਯਾ

ਨੰਦ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿ ਹਲੀ ਚਲਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਹੂੰ ਕੇ ਮੰਦਰਿ ਆਯੋ।
ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁ ਪਾਇਨ ਉਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ।
ਕੰਠਿ ਲਗਾਇ ਲਯੋ ਕਹਿਯੋ ਸੋਊ ਯੋ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਨਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਜੁ ਲੇਤ ਕਬੈ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਮਾਇ ਯੋ ਰੋਇ ਕੈ ਤਾਤ ਸੁਨਾਯੋ॥ ੨੨੫੩॥

Swaiyya

Nand ke paain laagi hali chali kae jasudhaa hunn ke mandir aayo.
Dekhat hi tehh ko kabi sayaaam su paain upar sees jhukaayo.
Kanthi lagaaye layo kahiyo soyu yo mann mae kabi sayaaam banaayo.
Sayaaam ju let kabae hamri sudhi maaye yo roye kae taat sunaayo. (2253)

Couplet

On your very touch, all my sins have been washed away, so I have gained the reward, in no time which most Muni's (ascetics) gain after lot of penance and meditation. (2251)

Here the chapter of Krishnavtar, dealing with the redemption of the lizzard from the well, from the Bachittar Natak Granth is completed.

Now the episode of the arrival of Bal bhadar (Balram) in Gokal begins.

Chopaiee

After giving salvation to Raja Dig, Sri Krishna came back home and Balram went away to Gokal. On reaching Gokal Balram went to Nand and bowed at his feet. Thus Nand felt very happy and relieved on meeting him. (2252)

Swaiyya'

Then Balram after paying respects to Nand, came to the house of Jasodha. The poet has said that on seeing her Balram bowed his head to Jasodha. Then Jasodha embraced him and told him what she had thought in the mind, whether Krishna had thought of our welfare also. Thus she told her son Balram, while weeping all the time. (2253)

ਕਬਿਤੁ

ਗੋਪੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ਇਹ ਠਉਰ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਆਯੋ ਸਯਾਮ ਆਯੋ ਹੂੰ ਹੈ
ਮਾਗ ਸੇਧੁਰ ਭਰਤ ਹੈ।

ਬੇਸਰ ਬਿੰਦੂਆ ਤਨਿ ਭੂਖਨ ਬਨਾਇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਚਾਰੁ
ਲੋਚਨਨ ਅੰਜਨੁ ਧਰਤ ਹੈ।

ਦਾਮਿਨੀ ਸੀ ਦਮਕ ਦਿਖਾਇ ਨਿਜ ਕਾਇ ਆਇ ਬੁਝੈ ਮਾਤ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ
ਨ ਸੰਕਾ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈ।

ਦੀਜੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਕੀ ਬਤਾਇ ਸੁਧਿ ਹਾਇ ਹਮੈ ਸਯਾਮ ਬਲਿਰਾਮ ਹਾ ਹਾ
ਪਾਇਨ ਪਰਤ ਹੈ॥ ੨੨੫੪॥

Kabit

Gopi suni paayo ehh thayur balibhadar aayo Sayaam aayo
have hae maag medhur bharat hae.

Besar binduyaa tani bhookhan banaaye Kabi sayaam chaaru
lochnan anjanu dharat hae.

Daamini si damak dikhaaye nij kaaye aaye Bujhae maat bhraat ki
naas sankaa ko karat hae.

Dijae ghan sayaam ki bataaye sudhi haaye hamae Sayaam
baliraam haa haa paain parat hae. (2254)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸੋਰਠਾ

ਹਲੀ ਕੀਯੋ ਸਨਮਾਨ ਸਭ ਗੁਆਰਿਨ ਕੋ ਤਿਹ ਸਮੈ।
ਹਉ ਕਹਿ ਹਉ ਸੁ ਬਖਾਨਿ ਜਿਉ ਕਬ ਆਗੇ ਹੋਇ ਹੈ॥ ੨੨੫੫॥

Kabiyo Baach

Sortha

Hali kiyo sanmaan sabh guyaarin ko tehh samae.
Hayu kahi hayu su bakhaani jiyu kath aage hoye hae. (2255)

Swaiyya'

The milkmaids heard about the arrival of Balram at Nand's place. Then they thought to themselves that Krishna might have also come with him, so they put vermillon in their hair (heads). The poet Siam has stated they embellished themselves with nose rings (mark on forehead) and ornaments alongwith beautiful robes, and with antimoney in their charming eyes and showed their beauty like lightning of the body. Without having any hesitation of the mother, father or brother they came and asked. O Balram! We pay our respects to you. Pray tell us something about the dark coloured charming (person) resembling dark clouds. (2254)

The poet has stated -

Sortha

Balram then gave full honour and respect to the milkmaids. Now I am going to describe further details of the episode, which followed subsequently. (2255)

ਸਵੈਯਾ

ਏਕ ਸਮੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਾਹੀ ਮੈ ਆਨੰਦ ਸੋ ਇਕ ਖੇਲੁ ਮਚਾਯੋ।
ਯਾਹੀ ਕੇ ਪੀਵਨ ਕੋ ਮਦਰਾ ਹਿਤ ਸਯਾਮ ਜਲਾਧਿਪ ਦੈ ਕੈ ਪਠਾਯੋ।
ਪੀਵਤ ਭਯੋ ਤਬ ਸੋ ਮੁਸਲੀ ਮਦਿ ਮਤਿ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
ਨੀਰ ਚਹਿਯੋ ਜਮੁਨਾ ਕੀਯੋ ਮਾਨੁ ਸੁ ਐਚ ਲਈ ਹਲ ਸਿਉ ਕਬਿ ਗਾਯੋ॥ ੨੨੫੬॥

Swaiyya

Ek samae muslidhar taahi mae aanad so ikk khel machaayo.
Yaahi ke peevan ko madraa hitt sayaam jaladhip dae kae pathaayo.
Peevat bhayo tab so musli madi mati bhayo mann mae sukh paayo.
Neer chahiyo jamunaa kiyo maanu su aaich layi hal siyu kabi gaayo. (2256)

ਜਮੁਨਾ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋ

ਸੋਰਠਾ

ਲੇਹੁ ਹਲੀ ਤੁਮ ਨੀਰੁ ਬਿਨੁ ਦੀਜੈ ਨਹ ਦੋਸ ਦੁਖ।
ਸੁਨਹੁ ਬਾਤ ਰਨਧੀਰ ਹਉ ਚੋਰੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ॥ ੨੨੫੭॥

Jamuna Baach Hali So

Sortha

Lehu hali tum neer bin dijae neh doss dukh.
Sunhu baat ranndheer hayu chori jaduraaye ki. (2257)

ਸਵੈਯਾ

ਦੁਇ ਹੀ ਸੁ ਮਾਸ ਰਹੇ ਤਿਹ ਠਾ ਫਿਰਿ ਲੈਨ ਬਿਦਾ ਚਲਿ ਨੰਦ ਪੈ ਆਏ।
ਫੇਰਿ ਗਏ ਜਸੋਧਾ ਹੂ ਕੇ ਮੰਦਰਿ ਤਾ ਪਗ ਪੈ ਇਹ ਮਾਥ ਛੁਹਾਏ।
ਮਾਗਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਸੁ ਬਿਦਾ ਤਬ ਸੋਕ ਕੀਯੋ ਦੁਹ ਨੈਨ ਬਹਾਏ।
ਕੀਨੋ ਬਿਦਾ ਫਿਰਿ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਤੁਮ ਯੋ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਕਿਉ ਨਹੀ ਆਏ॥ ੨੨੫੮॥

Swaiyya

Duye hi su maas rahe teh thaa phir laen bidaa chali nand pae aaye.
Pehri gaye jasodhaa hu ke mandir taa pag pae ehh math chhuhaaye.
Maagat bhayo jab hi su bidaa tab sok kiyo duh naen bahaye.
Kino bidaa phir yo kahi kae tum yo kahiyo hari kiyu
nahi aaye. (2258)

Swaiyya'

Then Balram arranged a game of fun among them with great joy. Then Siam sent Varuna with wine for their drinking. Balram took some wine and became drunk, and felt very happy in his mind. In that drunken state, he wanted some water, but Jamuna due to her pride, did not come near Balram. Then Balram pulled up Jamuna with his hoe. That is how the poets have detailed this incident. (2256)

Sortha

O Balram! You may take water, and without any reason do not cause me any distress. O warrior! Listen to me! I am the slave of Sri Krishna, as such I could not obey you." (2257)

Swaiyya'

Balram stayed there for two months and then came to meet Nand for taking leave of him. Then he went to Jasodha's house and paid her respects by placing his forehead at her feet. When he wanted to take leave from her, then Jasodha had a little doubt and tears came to her eyes and then bade him farewell by saying, "When you go to meet Krishna there, then tell him why had he not come (to meet us)?" (2258)

ਨੰਦ ਤੇ ਲੈ ਜਸੁਧਾ ਤੇ ਬਿਦਾ ਚੜਿ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ।
 ਲਾਘਤ ਲਾਘਤ ਦੇਸ ਕਈ ਨਗ ਅਉਰ ਨਦੀ ਪੁਰ ਕੇ ਨਿਜਕਾਯੋ।
 ਆ ਪਹੁਚਿਯੋ ਨਿਪ ਕੇ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਕਾਹੂ ਤੇ ਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ।
 ਆਪ ਹੂੰ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਚੜ ਕੈ ਅਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋ ਹੇਤ ਕੈ ਆਗੋ ਹੀ ਆਯੋ॥ ੨੨੫੯॥

Nand te lae jasudhaa te bidaa chadi sayandan pae balbhadar sidhaayo.
 Laaghat laaghat des kayi nag ayur nadi pur ke nijkaayo.
 Aa pahuchiyo nirap ke pur ke jann kaahu te yo hari ju suni aapyo.
 Aap hunn sayandan pae chadh kae ati bhraat so hett kae
 aage hi aayo. (2259)

ਦੋਹਰਾ

ਅੰਕ ਭ੍ਰਾਤ ਦੋਊ ਮਿਲੇ ਅਤਿ ਪਾਯੋ ਸੁਖ ਚੈਨ।
 ਮਦਰਾ ਪੀਵਤ ਅਤਿ ਹਸਤਿ ਆਏ ਅਪੁਨੇ ਐਨ॥ ੨੨੬੦॥

Dohra

Ank bhraat soyu mile ati paayo sukh chaen.
 Madraa peevat ati hasti aaye apune aaen. (2260)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਗੋਕੁਲ ਬਿਖੈ ਜਾਇ ਬਹੁਰ ਆਵਤ ਭਏ।
 ਅਬ ਸਿਰਗਾਲ ਕੋ ਦੂਤ ਭੇਜਬੋ ਜੁ ਹਉ ਕਿਸਨ ਹੋ ਕਥਨੰ

ਦੋਹਰਾ

ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿ ਸੁਖ ਕਰਤ ਨਿਜ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪਹੁਚੇ ਆਇ।
 ਪਉਡਰੀਕ ਕੀ ਇਕ ਕਥਾ ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ॥ ੨੨੬੧॥

Itt Sri Bachitar naatak granthe balibhadar gokul bikhae
 jaaye bahur aavat bhae.

Ath Sirgaal Ko Doot Bhejbo Ju Hayu Kirsan Ho Kathan

Dohra

Doyu bhraat ati sukh karat nij greh pahuche aaye.
 Payudareek ki ekk kathaa so mae kahat sunaaye. (2261)

Then bidding farewell to Nand and Jasodha and riding his chariot, Balram left that place. After passing through many lands, mountains and rivers etc. he came near his town. Sri Krishna heard from someone that Balram had reached near Raja Ugarsain's place, so Sri Krishna, riding his chariot, came to (welcome) receive Balram (his brother) with great love and affection. (2259)

Couplet

Both the brothers then met by clasping and hugging each other, thus having great joy and peace. They came home, drinking wine and making merry on the way. (2260)

Here the chapter (of Krishnavtar) dealing with the episode of return of Bal bhadar (Balram) from Gokal in Bachittar Natak Granth is completed.

Now the episode of sending his emissary by Singral (to know about) for "I am Krishna" begins.

Couplet

Both the brothers were very happy and thus came back home. Now I am going to relate the episode of Parodrak (Sringal)." (2261)

ਸਵੈਯਾ

ਦੂਤ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਪਠਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਕਹਿ ਹਉ ਹਰਿ ਹਉ ਤੁਹਿ ਕਿਉ ਕਹਵਾਯੋ।
ਭੇਖ ਸੋਊ ਕਰਿ ਦੂਰ ਸਬੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਅਬੈ ਜੋ ਤੈ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ।
ਤੈ ਰੇ ਗੁਆਰ ਹੈ ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਡਰੁ ਤੋਹਿ ਨ ਆਯੋ।
ਕੈ ਇਹ ਦੂਤ ਕੋ ਮਾਨ ਕਹਿਯੋ ਨਹੀ ਪੇਖਿ ਹਉ ਲੀਨੋ ਸਭੈ ਦਲ ਆਯੋ॥ ੨੨੬੨॥

Swaiyya

Doot srigaal pathiyo hari ko kahi hayu hari hayu tuhi kiyu kahvaayo.
Bekh soyu kari door sabae kabi sayaaam abae jo tae bhaekh banaayo.
Tae re guyaar hae gokul naath kahaavat hae darr tohi naa aayo.
Kae ehh doot ko maan kahiyo nahi pekhi hayu lino
sabhae dal aayo. (2262)

ਸੋਰਠਾ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਨ ਮਾਨੀ ਬਾਤ ਜੋ ਤਿਹ ਦੂਤ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਕਹੀ ਜਾਇ ਤਿਨ ਬਾਤ ਪਤਿ ਆਪਨ ਚੜਿ ਆਇਯੋ॥ ੨੨੬੩॥

Sortha

Krisan naa maani baat jo tehh doot uchaariyo.
Kahi jaaye tinn baat pati aapan chadi aaiyo. (2263)

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਸੀ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਆਦਿਕ ਭੂਪਨ ਕੋ ਸੁ ਸ੍ਰਿਗਾਲਹਿ ਸੈਨ ਬਨਾਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਤੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਸਲੀਧਰੇ ਆਦਿਕ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ।
ਜਾਦਵ ਅਉਰ ਸਭੈ ਸੰਗ ਲੈ ਹਰਿ ਸੋ ਹਰਿ ਜੁਧ ਮਚਾਵਨ ਆਯੋ।
ਆਇ ਦੁਹੁ ਦਿਸ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਟ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ॥ ੨੨੬੪॥

Swaiyya

Kaasi ke bhoopati aadik bhoopan ko su srigaalahi saen banaayo.
Sri Brijnaath itae ati hi muskidhar aadik saen bulaayo.
Jaadav ayur sabhae sang lae hari so hari judh machaavan aayo.
Aaye duhu diss te pragte bhat yo kahi kae kabi sayaaam sunaayo. (2264)

Swaiyya'

The Raja of Singral sent his emissary to Sri Krishna asking him for the reason of saying, "I am Krishna", and why he had announced it. The poet Siam has stated tht the Raja told Krishna, "You have made (created) a deceitful position by saying that "You are only a milkman. How do you call yourself Master of Gokal? Are you not afraid of all this? Either you accept the advice of my emissary, or else I am coming with my army to attack." (2262)

Sortha

Sri Krishna did not agree to the emissary and the emissary went back to the Raja and informed his master accordingly. So the Raja launched an attack on Sri Krishna. (2263)

Swaiyya

Singral made arrangements for the army of Kanshi Raja and other Rajas as well to take part. On this side Sri Krishna called Balram and got his forces ready and collecting all the Yadavas came to wasge a war against singral (who called himself Krishna). The poet Siam has stated that the warriors from both sides came to the battle field. (2264)

ਸੈਨ ਜਬੈ ਦੁਹੂ ਓਰਨ ਕੀ ਜੁ ਦਈ ਜਬ ਆਪੁਸਿ ਬੀਚ ਦਿਖਾਈ।
 ਮਾਨਹੁ ਮੇਘ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੇ ਉਮਡੇ ਦੋਉ ਇਉ ਉਪਮਾ ਜੀਅ ਆਈ।
 ਬਾਹਰਿ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੈਨ ਤੇ ਸੈਨ ਦੁਹੂ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ।
 ਠਾਢੈ ਰਹੈ ਦੋਉ ਸੈਨ ਦੋਉ ਹਮ ਮਾਡਿ ਹੈ ਯਾ ਭੂਅ ਬੀਚ ਲਰਾਈ॥ ੨੨੬੫॥

Saen jabae duhu oran ki ju dayi jab aapas beech dikhaayi.
 Maanoh megh parlae din ke umde doyu iyu upmaa jiye aayi.
 Baahar haav brij naaik saen te saen duhu ehh baat sunaayi.
 Thaadae rahae doyu saen doyu ham maadi hae yaa bhuye
 beech laraayi. (2265)

ਯਾ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨੋ ਸਭ ਮੈ ਹੋ ਤੇ ਤੈ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਕਹਾਯੋ।
 ਯਾ ਤੇ ਸੈਨ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਲੈ ਆਯੋ ਹੈ ਹਉ ਹੂ ਤਬੈ ਦਲੁ ਲੈ ਸੰਗਿ ਧਾਯੋ।
 ਕਾਹੇ ਕਉ ਸੈਨ ਲਰੈ ਦੋਉ ਆਪ ਮੈ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਹੁ ਠਾਢਿ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਲਰਬੋ ਰਨ ਮੈ ਹਮਰੋ ਅਰੁ ਯਾਹੀ ਹੀ ਕੋ ਬਨਿ ਆਯੋ॥ ੨੨੬੬॥

Yaa ghani sayaam kahiyo suno sabh mae ho te tae
 ghani sayaam kahaayo.
 Yaa te saen srigaal lae aayo hae hayu hu tabae dall
 lae sangi dhaayo.
 Kaahe kayu saen larae doyu aap mae kayutak dekhahu
 thaadi sunaayo.
 Sayaam bhanae larbo rann mae hamro arr yaahi hi
 ko bani aayo. (2266)

ਦੋਹਰਾ

ਮਾਨਿ ਬਾਤ ਠਾਢੈ ਰਹੈ ਸੈਨ ਦੋਉ ਤਜਿ ਕ੍ਰਧ।
 ਦੋਉ ਹਰਿ ਆਵਤ ਭਏ ਹਰਿ ਸਮਾਨ ਹਿਤ ਜੁਧ॥ ੨੨੬੭॥

Dohra

Maani baat thaade rahe saen doyu taji krodh.
 Doyu hari aavat bhaye hari samaan hitt judh. (2267)

Then both the forces found themselves confronting each other. The beauty of this scene has been described by poet Siam, as if the rains (clouds) of doomsday had collected together. Sri Krishna then came out of his army and addressed this message to both the forces. "Both the forces would stay put at their positions, as in the battle field it will be a duel only as only both of us will fight. (2265)

"O Warriors! Listen to me, all of you, warriors. This person had called himself8 "Ghanshyam', and I am also called Ghan Shyam. So Singral has come here with his forces and I have also reached here with my forces. Now I am telling you the truth, why should the forces fight his battle? Both the armeis should stay put in their positions and watch the fun." The poet Siam has stated "that it behoves us to fight out with each other only (and decide)." (2266)

Couplet

Accepting Sri Krishna's suggestion both the armies were only watching the battle as both the Krishna's came forward like lions to fight it out (like a duel). (2267)

ਸਵੈਯਾ

ਆਏ ਹੈ ਮਤਿ ਕਰੀ ਜਨੁ ਦੁਇ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਸਿੰਘ ਦੋਊ ਜਨੁ ਆਏ।
ਅੰਤਕਿ ਅੰਤ ਸਮੈ ਜਨੁ ਈਸ ਸਪਛ ਮਨੋ ਗਿਰਿ ਜੂਝਨ ਧਾਏ।
ਕੋ ਦੋਊ ਮੇਘ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੇ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਦੋਊ ਕਿਧੋ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਏ।
ਮਾਨਹੁ ਰੁਦ੍ਰ ਹੀ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਦੋਊ ਹੈ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਯੋ ਕਬਿ ਪਾਏ॥ ੨੨੬੮॥

Swaiyya

Aaye hae mati kari janu duye larbe kahu singh doyu jan aaye.
Antic ant samae jan ees sapachh mano giri joojhan dhaaye.
Kae doyu megh parlae din ke nidhi neer doyu kidho krodh badaaye.
Maanoh rudar hi rudar bhare doyu hae mann mae lakhi
yo kabi paaye. (2268)

ਕਬਿਤਾ

ਜੈਸੇ ਝੂਠ ਸਾਚ ਸੋ ਪਖਾਨ ਜੈਸੇ ਕਾਚ ਸੋ
ਅਉ ਪਾਰਾ ਜੈਸੇ ਆਚ ਸੋ ਪਤਊਆ ਜਿਉ ਲਹਿਰ ਸੋ।
ਜੈਸੇ ਗਿਆਨ ਮੋਹ ਸੋ ਬਿਬੇਕ ਜੈਸੇ ਦ੍ਰੋਹ ਸੋ
ਤਪਸੀ ਦਿਜ ਧ੍ਰੋਹਿ ਸੋ ਅਨਰ ਜੈਸੇ ਨਰ ਸੋ।
ਲਾਜ ਜੈਸੇ ਕਾਮ ਸੋ ਸੁ ਸੀਤ ਜੈਸੇ ਘਾਮੁ ਸੋ
ਅਉ ਪਾਪ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੋ ਅਛਰ ਜੈਸੇ ਛਰ ਸੋ।
ਸੂਮਤਾ ਜਿਉ ਦਾਨ ਸੋ ਜਿਉ ਕ੍ਰੋਧ ਸਨਮਾਨ ਸੋ
ਸੁ ਸਯਾਮ ਕਬਿ ਐਸੇ ਆਇ ਭਿਰੰਯੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੋ॥ ੨੨੬੯॥

Kabit

Jaise jooth so pakhaan jaise kaach so
Ayu paraa jaise aach so patuyaa jiyu lahir so.
Jaise giyaan moh so bibek jaise droh so
Tapsi dij dhrohi so anar jaise narr so.
Laaj jaise kaam so su sees jaise ghaam so
Ayu paap raam naam so achhar jaise char so.
Soomtaa jiyu daan so jiyu krodh sanmaan so
Su sayaam kabi aaise aaye bhiryo hari hari so. (2269)

Swaiyya'

It appeared as if two drunken elephants had advanced to fight against each other or two lions had arrived. At the end of life, god of death and Shiva were there to fight, or two mountains having wings had come there to battle or both were the clouds of the doomsday or two oceans had got enraged vigorously. The poet had thought in his mind as if both were two Rudras, filled with wrath and fury. (2268)

Kabit

It seemed as if it were a fight between falsehood and Truth, or between a stone and glass, or fight between mercury and fire, or a battle between leaves and waves. Or it were a fight between knowledge and allurement (infatuation), or between discretion and indiscretion, or between an ascetic and anti-brahmin, or a weakling fighting against a warrior. Or it were a fight between modesty and lust, cold against sunshine, sin against (Ram's) Lord's Name, or deceit against honesty; Or it were a comparison between miserliness (thrift) and alms-givings, between wrath (anger) and honour. The poet Siam has stated that it was felt similar to the above comparison as one Krishna was fighting with another Krishna (Singral). (2269)

ਸਥਾਈ

ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਹਾ ਤੁਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਮਾਰਤ ਹਉ ਤੁਹਿ ਏ ਰੇ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਮੇ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਸਯਾਮ ਪਚਾਰਿਯੋ।
ਛੋਰਿ ਸੁਦਰਸਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਸਿਰੁ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਮਾਰਿ ਜੁਦਾ ਕਰ ਭਾਰਿਯੋ।
ਮਾਨਹੁ ਕੁਮਾਰ ਲੈ ਤਾਗਹਿ ਕੋ ਚਕ ਤੇ ਫੁਨਿ ਬਾਸਨ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਿਯੋ॥ ੨੨੭੦॥

Swaiyya

Judh bhayo ati hi su tahaa tab sri brij naaik chakar sanbhaariyo.
Maarat hayu tuhi ee re srigaal mac sayaam bhanac imm
sayaam pachaariyo.

Chhori sudrasan det bhayo siru satar ko maari judaa kar daariyo.
Maanoh kumaar lac taagaeh ko chak te phuni baasan
kaati utaariyo. (2270)

ਦੇਖਿ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਹਨਿਯੋ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਕਾਸੀ ਕੋ ਭੁਪ ਹੁਤੇ ਸੋਊ ਧਾਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੋ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਆਇ ਕੈ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
ਮਾਰਿ ਮਚੀ ਅਤਿ ਜੋ ਤਿਹ ਠਾ ਸੁ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸਯਾਮ ਜੁ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ।
ਜਿਉ ਅਰਿ ਆਗਲਿ ਕੋ ਕਟਿਯੋ ਸੀਸੁ ਤਿਹੀ ਬਿਧਿ ਯਾਹੀ ਕੋ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੨੨੭੧॥

Dekhi srigaal haniyo rann mac ikk kaasi ko bhoop huto soyu dhaayo.
Sri Brijnaath so sayaam bhanac ati hi teh aaye kae judh machaayo.
Maari machi ati jo teh thaa su tabae teh sayaam ju chakar chalaayo.
Jiyu ari aagil ko katiyo secs tihi bidhi yaahi ko kaati giraayo. (2271)

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਜੁ ਜਬ ਏ ਦੋਊ ਸੈਨ ਕੇ ਦੇਖਤ ਕੋਪਿ ਸੰਘਾਰੇ।
ਫੂਲ ਭਈ ਮਨ ਸਬਨਨ ਕੇ ਤਬ ਰਾਜ ਉਠੀ ਸਹਨਾਇ ਨਗਾਰੇ।
ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਬੀਰ ਹੁਤੇ ਸਭ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੇ।
ਫੂਲ ਪਰੇ ਨਭ ਮੰਡਲ ਤੇ ਘਨ ਜਿਉ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਪੈ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੇ॥ ੨੨੭੨॥

Sri brij naaik ju jab ae doyu saen ke dekhat kopi sanghaare.
Phool bhayi mann sabnan ke tab raaj uthi schnaaye nagaare.
Ayur jite ari beer hute sabh aapne aapne dhaam sidhaare.
Phool pare nabh mandal te ghan jiyu ghani sayaam pac
sayaam uchaare. (2272)

Swaiyya'

There was a fierce battle, then Sri Krishna took out his Sudarshan wheel. The poet Siam has stated that Sri Krishna then challenged the enemy, saying, "O Singral! Now I am going to kill you. Uttering these words, Sri Krishna let go the Sudarshan wheel, and striking the enemy, cut off his head. It appeared as if the potter, with his thread (wire) had separated the pot from the revolving (potter's) wheel. (2270)

On seeing the killing of Singral, there was a Raja of Kanshi standing there, who attacked Krishna immediately. The poet Siam has stated that he fought a vigorous battle against Sri Krishna. There was lot of bloodshed, when Sri Krishna again let go his Sudarshan wheel. Just as the head of first enemy was cut off, in the same manner, his head was also removed (from his body). (2271)

When before the very eyes of both the armies, Sri Krishna had killed both the enemies, being enraged fully, then all were filled with joy and drums of victory were sounded alongwith clarionets. All the other warriors went away to their places (homes). The poet Siam has stated that flowers were showered from the heavens on Sri Krishna. (2272)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਕਾਸ਼ੀ ਦੇ ਭੂਪ
ਸਹਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨ।

ਅਬ ਸੁਦਛਨ ਜੁਧ ਕਥਨ

ਸਵੈਯਾ

ਸੈਨ ਭਜਿਯੋ ਜਬ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਬ ਆਪਨੇ ਸੈਨ ਮੈ ਸਯਾਮ ਜੁ ਆਏ।
ਆਵਤ ਦੇਵ ਹੁਤੇ ਜਿਤਨੇ ਤਿਤਨੇ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਏ।
ਦੈ ਕੈ ਪ੍ਰਦਛਨ ਸਯਾਮ ਸਭੋ ਤਿਨ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕੈ ਧੂਪ ਜਗਾਏ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਹੁ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਬੀਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਪਾਏ॥ ੨੨੭੩॥

**Itt Sri Bachitar natak granthe krishnavaatrae srigaal kaashi ke
bhoop sahat badheh dhiyaae sanpooran.**

Ath Sudchhan Judh Kathan

Swaiyya

Saen bhajiyo jab satran ko tab aapne saen mae sayaam ju aaye.
Aavat dev hute jitney titne hari paain so laptaayo.
Dae kae pardchhan sayaam sabho tinn sankh bajaaye kae
dhoop jagaaye.
Sayaam bhanae sabh hu mann mae brij naaik beer
sahi kari paaye. (2273)

ਉਤ ਕੈ ਉਪਮਾ ਗ੍ਰਿਹਿ ਦਛ ਗਏ ਇਤਿ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਯੋ।
ਜਾਇ ਉਤੈ ਸਿਰੁ ਭੂਪ ਕੋ ਕਾਸ਼ੀ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰਿਯੋ ਪੁਰਿ ਸੋਕ ਜਨਾਯੋ।
ਭਾਖਤ ਭੇ ਸਭ ਯੋ ਬਤੀਯਾ ਸੋਈ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਜੁ ਸੋ ਹਮਰੇ ਜੈਸੇ ਭੂਪਤਿ ਕਾਜ ਕੀਯੋ ਫਲੁ ਤੈਸੇ ਈ ਪਾਯੋ॥ ੨੨੭੪॥

Utt kae upmaa greh dachh gaye itt davaarvati brij naaik aayo.
Jaaye utae sir bhoop ko kaasi ke beech pariyo puri sok janaayo.
Bhaakhat bhe sabh yo batiyaa soyi yo kahi kae kabi sayaam sunaayo.
Sayaam ju so hamre jaise bhoopati kaaj kiyo phal
taise ee paayo. (2274)

Here the chapter of Krishnavtar dealing with episode of the killing of Sringal alongwith the Raja of Kanshi from Bachittar Natak Granth is completed.

Now the episode of the battle of Sudachhan begins.

Swaiyya'

When the enemy forces had fled away, then Sri Krishna came back to his side (army), and all the gods from heaven came and clasped the lotus feet of Sri Krishna. All of them, after circumambulating Sri Krishna and burning incense blew their conch shells. The poet Siam has stated that they accepted Sri Krishna as the greatest warrior in their midst. (2273)

On the other side, the Raja, Dachh (Dakas) went away to his home after paying rich tributes (praising) to Sri Krishna, and Sri Krishna came back to Dwarka. The head of Raja of Kanshi fell down in Kanshi (on the other side), as a result of which the residents of the town felt much grieved and sorrowful. All the people were talking like this, which has been described by the poet Siam as such, the way our Raja had behaved with Sri Krishna he had reaped the reward of his own actions. (2274)

ਜਾ ਚਤੁਰਾਨਨ ਨਾਰਦ ਕੋ ਸਿਵ ਕੋ ਉਠ ਕੈ ਜਗ ਲੋਕ ਧਿਆਵੈ।
 ਨਾਰ ਨਿਵਾਇ ਭਲੇ ਤਿਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕੈ ਧੂਪ ਜਗਾਵੈ।
 ਡਾਰ ਕੈ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਸੋ ਸਿਰ ਨਾਵੈ।
 ਤੇ ਬਿਜਨਾਥ ਕੋ ਸਾਧਨ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਗਾਵਤ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵੈ॥ ੨੨੭੫॥

Jaa chaturaanan naarad ko siv ko uth kae jag lok dhiaavae.
 Naar nivaaye bhale tinn ko phuni sankh bajaaye kae dhoop jagaave.
 Daar kae phool bhali bidhi so kabi sayaam bhanae tehh so sir naavae.
 Te brijnaath ke saadhan ko gunn gaavat gaavat paar
 naa paavae. (2275)

ਕਾਸੀ ਕੇ ਭੂਪ ਕੋ ਪੂਤ ਸੁਦਛਨ ਤਾ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ।
 ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਕੀਯੋ ਬਧੁ ਜਾਇ ਹਉ ਤਾਹਿ ਹਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਸਾਯੋ।
 ਸੇਵ ਕਰੀ ਸਿਵ ਕੀ ਹਿਤ ਸੋ ਤਿਹ ਗਾਲੁ ਬਜਾਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਾਯੋ।
 ਸਯਾਮ ਹਨੋ ਝਟ ਦੈ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਨਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਟ ਦੈ ਬਰੁ ਪਾਯੋ॥ ੨੨੭੬॥

Kaasi ke bhoop ko poot sudchhan taa mann mae ati krodh badaayo.
 Mere pitaa ko kiyo badhu jaaye hayu taahi hano chitt beech basaayo.
 Sev kari siv ki hitt so tehh gaal bajaaye parsan karaayo.
 Sayaam hano jhat dae chin mae tini sayaam bhanae tatt
 dae baru paayo. (2276)

ਰੁਦ੍ਰ ਬਾਚ ਦਛ ਸੋ

ਚੌਪਈ

ਤਬ ਸਿਵ ਜੂ ਫਿਰ ਯੋ ਉਚਰੋ। ਹਰਿ ਕੋ ਬਧ ਹਿਤ ਹੋਮਹਿ ਕਰੋ।
 ਤਾ ਤੇ ਮੂਰਤਿ ਏਕ ਨਿਕਰਿ ਹੈ। ਸੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਹਰਿ ਹੈ॥ ੨੨੭੭॥

Rudar Baach Dachh So

Chopaiee

Tab siv ju phir yo ucharo. Hari ke badh hitt homeh karo.
 Taa te moorti ek nikari hae. So hari ji ke praanan
 hari hae. (2277)

The god Brahma, Narad and Shiva, whom the people of the world worship by offering them flowers, by bowing their heads to them, and then blow the conch shell by burning incense. the poet Siam has stated that the people, bow to all these gods, who in their turn, bow to Sri Krishna, by singing his praises, but have not been able to find out his secrets so far. (2275)

But the son of the Raja of Kanshi, Sudachhan, had developed great wrathfulness in his mind, saying that he would kill the person who had killed his father. He had made up-his mind that he would kill the killer of his father. So he worshipped Shiva and won his pleasure by singing his praises (drum beats). The poet Siam has stated that he (thought) said, "I shall kill Krishna in a moment, and this blessing he gained from Shiva (by his worship). (2276)

Rudra told Dachh - Chopaiee

Then Shiva told Dachhi like this, that he should perform a Yagna for the sake of killing Krishna. From the sacrificial fire, an idol (effigy) would appear, which will destroy the life of Krishna. (2277)

ਦੋਹਰਾ

ਏਕ ਕਹੀ ਤਿਹ ਜੁਧ ਸਮੈ ਜੋ ਕੋਊ ਬਿਮੁਖ ਕਰਾਇ।
ਤਾ ਪੈ ਬਲੁ ਨਹਿ ਚਲਿ ਸਕੈ ਤੁਹਿ ਮਾਰੈ ਫਿਰਿ ਆਇ॥ ੨੨੭੮॥

Dohra

Ek kahi tehh judh samae jo koyu bimukh karaaye.
Taa pae ball nahi chali sakae tuhi maarae phir aaye. (2278)

ਸਵੈਯਾ

ਐਸੇ ਸੁਦਛਨ ਜੋ ਜਬ ਹੀ ਕਬ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਸ ਰੁਦ੍ ਬਖਾਨਿਯੋ।
ਸੋ ਉਨਿ ਕਾਜ ਕੀਯੋ ਉਠ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਿਖਾਨਿਯੋ।
ਹੋਮ ਕੀਓ ਤਿਨਿ ਪਾਵਕ ਮੈ ਘ੍ਰਿਤ ਅਛਤ ਜਉ ਜੈਸੇ ਬੇਦਨ ਬਖਾਨਿਯੋ।
ਰੁਦ੍ ਕੇ ਭਾਖਬੇ ਕੋ ਸੁ ਕਛੂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜੜ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਿਯੋ॥ ੨੨੭੯॥

Swaiyya

Aaise sudchhan ko jab hi kabi sayaam bhanae ass rudar bakhaaniyo.
So uni kaaj kiyo uth kae apune mann mae ati hi harikhaaniyo.
Hom kiyo tini paavak mae ghrit achhat jayu jaise bedan bakhaaniyo.
Rudar ke bhaakhiabe ko su kachhu kabi sayaam bhanae
jad bhed naa jaaniyo. (2279)

ਤਉ ਨਿਕਸੀ ਤਿਹ ਤੇ ਪ੍ਰਿਤਮਾ ਇਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਕਉ ਡਰੁ ਆਵੈ।
ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਜਗ ਮੈ ਇਹ ਧਾਵਤ ਅਗ੍ਰਜ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈ।
ਠਾਢੀ ਭਈ ਕਰਿ ਲੈ ਕੇ ਗਦਾ ਅਤਿ ਰੋਸ ਕੈ ਦਾਤ ਸੋ ਦਾਤ ਬਜਾਵੈ।
ਐਸੇ ਲਖਿਯੋ ਸਭ ਹੂ ਇਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ॥ ੨੨੮੦॥

Tayu niksi tehh te pretmaa ehh dekhat hi sabh kayu darr aavae.
Kayun bali pragtiyo jag mae ehh dhaavat agraj ko thehraavae.
Thaadi bhayi kari lae kae gadaa ati ross kae daat so daat bajaave.
Aaise lakhiyo sabh hu ehh te brij naaik jeevat jaan
naa paavae. (2280)

Couplet

Then Shiva told him that in the battle, if anyone showed disrespect to this idol (by turning its face away), he will not be affected by your power, and he would kill you rather." (2278)

Swaiyya'

The poet Siam has stated that when Shiva had told these things to Sudachh, he started carrying out those functions and was much elated at heart. So he offered rice and ghee to the scarifical fire, as laid down in the Vedas. The fool did not realize the secret (meaning) of what Shiva had told him. (2279)

Then an idol appeared from the fire, which was very horrible looking and was dreadful to look at. Where was the warrior in the world, who could confront this idol. The idol stood erect (up) by holding a mace in hand, and was grinding its teeth with great fury. So everyone thought that now Sri Krishna could not escape death at his hands. (2280)

ਚੌਪਈ

ਤਬ ਦਿਸ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਕੀ ਧਾਈ। ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਅਪਨੇ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਈ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਤੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ। ਏਕ ਤੇਜ ਕੋਊ ਹਮ ਪੈ ਆਯੋ॥ ੨੨੮੧॥

Chopaiee

Ab dis davarvati ki dhaayi. Ati chit apne krodh badaayi.
Sri brijnaath itae suni paayo. Ek tej koyu ham pae aayo. (2281)

ਜੋ ਇਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਅਗ੍ਰਜ ਆਵੈ।

ਸੋ ਸਭ ਭਸਮ ਹੋਤ ਹੀ ਜਾਵੈ।

ਜੋ ਇਹ ਸੰਗਿ ਮਾਡਿ ਰਨ ਲਰੈ।

ਸੋ ਜਮ ਲੋਕਿ ਪਯਾਨੋ ਕਰੈ॥ ੨੨੮੨॥

Jo eh ke phuni agarj aavae.

So sabh bhasam hott hi javae.

Jo ehh sangi maadi rann larae.

So jamm loki payaano karae. (2282)

ਸਵੈਯਾ

ਜੋ ਉਹਿ ਕੇ ਮੁਖ ਆਇ ਗਯੋ ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਉਨ ਹੂ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਜਰਾਯੋ।
ਯੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਚੜ੍ਹਿਯੋ ਰਥ ਪੈ ਹਰਿ ਤਾਹੀ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ।
ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਕੇ ਤਿਨ ਅਗ੍ਰ ਨ ਤਾਹੀ ਕੋ ਪਉਰਖ ਨੈਕੁ ਬਸਾਯੋ।
ਅੰਤ ਖਿਸਾਇ ਚਲੀ ਫਿਰ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਭੂਪਤਿ ਆਯੋ॥ ੨੨੮੩॥

Swaiyya

Jo uhi ke mukh aaye gayo prabh so unn hu chin maahi jaraayo.
Yo suni baat chadiyo rath pae hari taahi ke saamuhe chakar chalaayo.
Chakar sudrasan ke tinn agar naa taahi ko payurakh naek basaayo.
Ant khisaaye chali phir kae kabi sayaam kahae soyu
bhoopati aayo. (2283)

Chopaiee

That idol then ran towards Dwarka, and was looking furious with rage. In the meantime Sri Krishna had also learnt that a mighty warrior was going (coming) to attack him soon. (2281)

Whosoever tried to confront this idol, would be reduced to ashes, and whosoever would try to fight against him, would be killed (be sent to hell). (2282)

Swaiyya'

O Krishna! If anyone were to face this idol, would be burnt in a moment. On hearing these words, Sri Krishna got into his chariot and came to face it and started (let go) his revolving wheel. So before Sudarshan wheel, this idol had no strength left to face it. the poet Siam has stated tht the idol, getting frustrated, went back and killed the Raja himself. (2283)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੋ ਜਿਨ ਹੂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਨਹਿ ਧਯਾਨ ਲਗਾਯੋ।
ਅਉਰ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜਉ ਗੁਨ ਕਾਹੂ ਕੇ ਗਾਵਤ ਹੈ ਗੁਨ ਸਯਾਮ ਨ ਗਾਯੋ।
ਅਉਰ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜਉ ਜਗਦੀਸ ਬਿਨਾ ਸੁ ਗਨੇਸ ਮਹੇਸ ਮਨਾਯੋ।
ਲੋਕ ਪੁਲੋਕ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਦਾ ਤਿਹ ਆਪਨੋ ਜਨਮ ਗਵਾਯੋ॥ ੨੨੮੪॥

Kabiyo Baach

Swaiyya

Sri brij naaik ko jin hu kabi sayaam bhanae nahi dhayaan lagaayo.
Ayur kahaa bhayo jayu gunn kaahu ke gaavat hae gun sayaam naa gaayo.
Ayur kahaa bhayo jayu jagdees binaa su ganes mahes manaayo.
Lok parlok kahae kabi sayaam sadaa tehh aapno
janam gavayo. (2284)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਮੂਰਤ ਸੁਦਛਨ ਭੂਪ ਸੁਤ ਕੋ ਬਧਹਿ ਸਮਾਪਤੰ।

ਸਵੈਯਾ

ਸੋਊ ਜੀਤ ਕੈ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਰਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋ ਰਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਟਰੈ।
ਦਈ ਕਾਟਿ ਸਹਸ੍ਰ ਭੁਜਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਡਰੈ।
ਕਰਿ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਦਏ ਤਿਹ ਕੋ ਦਿਜ ਮਾਗ ਸਦਾ ਜੋਊ ਪੇਟ ਭਰੈ।
ਫੁਨਿ ਰਾਖ ਕੈ ਲਾਜ ਲਈ ਦੁਪਦੀ ਬ੍ਰਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਐਸੀ ਕਉਨ ਕਰੈ॥ ੨੨੮੫॥

Itt sri bachitar naatke moorat sudchhan bhoop sut
ko baadeh samaapat.

Swaiyya

Soyu jeet kae chhori dayo rann mae nirap jo rann te kabhunn naa tarae.
Dayi kaati sahasar bhujaa tehh ki jehh te phuni chayudeh lok darae.
Kari kanchan dhaam daye tehh ko dij maag sadaa joyu pet bharae.
Phuni raakh kae laaj layu dropadi brajnaath binaa aaisi
kayun karae. (2285)

**The poet has stated -
Swaiyya'**

The poet has stated that if someone had not worshipped and meditated on Sri Krishna and without singing praises of Krishna, had praised someone else. What was the use of worshipping Ganesh or Shiva instead of the Lord (Jagdish) himself? Such a person would not attain Salvation either in this world or the next, but would be wasting his life. (2284)

**Here the chapter on the killing of Sudachhan, the Raja's son,
from Bachittar Natak is completed (by the idol).**

Swaiyya'

Sri Krishna, after defeating the Rajas in battle, had left them scot free, who had never faltered in battle. Then he had cut off thousand arms of the Raja, from whom the whole Universe (fourteen lands) was frightened. The houses of brahmins were erected out of gold, who used to seek alms for their living. Then he had saved the honour of Daropadi. There could be none other than Sri Krishna, who could have done all this. (2285)

ਅਬ ਕਪਿ ਬਧ ਕਥਨੰ

ਚੌਪਈ

ਰੇਵਤ ਨਗਰ ਹਲਧਰ ਜੂ ਗਯੋ।
ਤ੍ਰੀਯ ਸੰਗਿ ਲੈ ਹੁਲਾਸ ਚਿਤਿ ਭਯੋ।
ਸਭਨ ਤਹਾ ਮਿਲਿ ਮਦਰਾ ਪੀਯੋ।
ਗਾਵਤ ਭਯੋ ਉਮਗ ਕੈ ਹੀਯੋ॥ ੨੨੮੬॥

Ath Kabi Badh Kathan

Chopaiee

Rovat nagar haldhar ju gayo.
Triye sangi lae hulas chitt bhayo.
Sabhan tahaa mili madraa piyo.
Gaavat bhayo umag kae hiyo. (2286)

ਇਕ ਕੁਪਿ ਹੁਤੇ ਤਹਾ ਸੋ ਆਯੋ।
ਮਦਰਾ ਸਕਲ ਫੋਰਿ ਘਟ ਗੁਯੋ।
ਫਾਧਤ ਭਯੋ ਰਤੀ ਕੁ ਨ ਡਰਿਯੋ।
ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਹਿ ਭਰਿਯੋ॥ ੨੨੮੭॥

Ikk kâpi hute tahaa so aayo.
Madraa sakal phori ghat gaayo.
Phhadat bhayo rati ku naa dariyo.
Muslidhari ati krodheh bhariyo. (2287)

ਦੋਹਰਾ

ਉਠਿ ਠਾਢੋ ਮੁਸਲੀ ਭਯੋ ਦੋਊ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ।
ਜਿਉ ਕਪਿ ਨਾਚਤ ਫਿਰਤ ਥੋ ਛਿਨ ਮੈ ਦਯੋ ਸੰਘਾਰਿ॥ ੨੨੮੮॥

Dohra

Uthi thaado musli bhayo doyu asatar sanbhaari.
Jiyu kapi naachat phirat tho chhin mae dayo sanghaari. (2288)

Now the episode of killing Kap (Monkey) begins

Chopaicee

Balram had gone to Revat town, and was greatly delighted being accompanied with his wife. There he consumed some wine and then started singing with jubilation within. (2286)

There used to live a monkey, who came there and broke open the vessel containing wine thus wasted the whole wine stored therein. He started jumping around, without being afraid of anyone. Balram was filled with anger due to his action. (2287)

Couplet

Then Balram taking up his weapons got up and killed the jumping monkey in a moment. (2288)

ਇਤਿ ਕਪਿ ਕੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਧ ਕੀਬੋ ਸਮਾਪਤੰ।

ਗਜਪੁਰ ਕੇ ਰਾਜਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸਾਬ ਬਰੀ

ਸਵੈਯਾ

ਬੀਰ ਗਜ ਪੁਰ ਕੇ ਰੁਚਿ ਸੋ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਦੁਜੋਧਨ ਬਯਾਹ ਰਚਾਯੋ।
ਭੂਪ ਜਿਤੇ ਭੂਅ ਮੰਡਲ ਕੇ ਤਿਨ ਕਉਤਕ ਹੇਰਬੇ ਕਾਜ ਬੁਲਾਯੋ।
ਅੰਧ ਕੇ ਪੂਤਹਿ ਬਯਾਹ ਰਚਿਯੋ ਸੋ ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੋ ਦੁਆਰਵਤੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ।
ਸਾਬ ਹੁਤੋ ਇਕ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਬਾਲਕ ਜਾਬਵਤੀ ਹੂ ਤੋ ਸੋ ਚਲਿ ਆਯੋ॥ ੨੨੮੯॥

Itt kapi ko balbhadar badh kibo samaapati.

Gajpur Ke Raaja Ki Duhitaa Saab Bari

Swaiyya

Beer gaj pur ke ruche so duhitaa ko durjodhan bayaah rachaayo.
Bhoop jite bhuye mandal ke tinn kayutak herbe kaaj bulaayo.
Andh ke pooteh bayaah rachiyo so su taahi ko
duyaaravati suni paayo.
Saab huto ikk kaan ko baalak jaabvati hu te so
chali aayo. (2289)

ਗਹਿ ਕੈ ਬਹੀਯਾ ਪੁਨਿ ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਹੂ ਕੀ ਸਯੰਦਨ ਭੀਤਰ ਡਾਰਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ।
ਜੋ ਭਟ ਤਾਹਿ ਸਹਾਇ ਕੇ ਕਾਜ ਲਰਿਯੋ ਸੋਊ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸੋ ਮਾਰਿਯੋ।
ਧਾਇ ਪਰੇ ਛਿ ਰਥੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲੁ ਲੈ ਜਬ ਭੂਪ ਪਚਾਰਿਯੋ।
ਜੁਧ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਘਨੋ ਸੋਊ ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ॥ ੨੨੯੦॥

Gahi kae bahiyaa puni bhoop sutaa hi ki sayandan
bheetar daari sidhaariyo.

Jo bhat taahi sahaaye ke kaaj lariyo soyu ek hi baan so maariyo.
Dhaaye pare chhi rathi mili kae su ghano dal lae jab bhoop pachaariyo.
Judh bhayo tehh thayur ghano soyu yo mukh te kabi
sayaam uchaariyo. (2290)

Here the episode of killing the monkey by Balbhadar is completed.

**Now the episode of the marriage of the daughter of
Raja of Gajpur by Sambar begins.**

Swaiyya'

The marriage of the daughter of Raja of Gajpur was announced by Daryodhana with great pomp and show. All the kings of the land were invited to witness the marriage ceremony. The son of blind (Dhrirashtra) king had arranged for the marriage celebration. This news had spread to the town of Dwarka also. A son of Krishna and Jambvati named Samb also came there for attending the marriage. (2289)

Then he caught hold of the arm of the Raja's daughter and forced her onto his chariot. If any warrior came forward in her support, he was killed with one arrow only. When the king challenged him, then six warriors from the force of chariot drawn army attacked him with a great force. The poet Siam has stated that a fierce battle then followed. (2290)

ਪਾਰਥ ਭੀਖਣ ਦੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾਰ ਕ੍ਰਿਪੀ ਸੁਤ ਭਰਿਯੋ ਮਨ ਮੈ।
 ਅਰੁ ਅਉਰ ਸੁ ਕਰਨ ਚਲਿਯੋ ਰਿਸ ਸੋਅ ਕਰੋਧ ਰੁ ਕਉਚ ਤਬੈ ਮਨ ਮੈ।
 ਛਬਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸੋਊ ਯੋ ਇਨ ਸੂਰਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ। •
 ਜਿਮ ਸੂਰਜ ਸੋਭਤ ਦਿਵਤਨ ਮੈ ਇਹ ਸੋ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਰਨ ਮੈ॥ ੨੨੯੧॥

Paarath bheekham dron kirpaar kirpi sut kop bhariyo mann mae.
 Aru ayur su karan chaliyo riss soye krodh ru kauch tabae tann mae.
 Chhabi paavat bhayo kabi sayaam bhanae soyu yo inn
 sooran ke gann mae.

Jim sooraj sobhat divtan mae ehh so chhabi paavat bhayo
 rann mae. (2291)

ਜੰਗ ਭਯੋ ਜਿਹ ਠਉਰ ਨਿਸੰਗ ਸੁ ਛੂਟਤ ਭੇ ਦੁਹੂ ਓਰ ਤੇ ਭਾਲੇ।
 ਘਾਇਲ ਲਾਗ ਭਜੇ ਭਟ ਯੋ ਮਨੋ ਖਾਇ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਸੁ ਨਿਵਾਲੇ।
 ਬੀਰ ਫਿਰੈ ਅਤਿ ਘੁਮਤਿ ਹੀ ਸੁ ਮਨੋ ਅਤਿ ਪੀ ਮਦਰਾ ਮਤਵਾਲੇ।
 ਬਾਸਨ ਤੇ ਧਨੁ ਅਉਰ ਨਿਬੰਗ ਫਿਰੈ ਰਨ ਬੀਚ ਖਤੰਗ ਪਿਆਲੇ॥ ੨੨੯੨॥

Jang bhayo jeh thayur nisang su chhotat bhe duhu or rte bhaale.
 Ghaail laag bhaje bhat yo mano khaaye chale greh ke su nivaale.
 Beer phirae ati ghoomati hi su mano ati pi madraa matvaale.
 Baasan te dhan ayur nikhang phirae rann beech
 khatang piyaale. (2292)

ਸਾਬ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਕਰਾਰੇ।
 ਏਕਨ ਕੇ ਬਿਬ ਪਾਗ ਕਟੇ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ।
 ਅਉਰ ਨਿਹਾਰਿ ਭਜੇ ਭਟ ਯੋ ਉਪਮਾ ਤਿਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੇ।
 ਸਾਧ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਪਾਇ ਮਨੋ ਜਨ ਪੁੰਨਿ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਪਾਪ ਪਧਾਰੇ॥ ੨੨੯੩॥

Saab saraasan lae kar mae bahu beer hane tehh thayur karaare.
 Ekan ke bib paag kate aru ekan ke sir hi kati daare.
 Ayur nihaari bhaje bhat yo upmaa tinn ki kabi sayaam uchaare.
 Saadh ki sangati paaye mano jann puni ke agraj paap
 padhaare. (2293)

Arjuna, Bhisham, Daronacharya, Kirpacharya and Kirpi's son (Asthoathama) were furious at heart, and then Karan also accompanied them, who was equally agitated and was wearing the coat of iron (protective cover) on the body. The poet Siam has stated that he was looking glorious in the crowd of these warriors, just as the sun shines among the other gods, and he was also looking gorgeous in the battle-field. (2291)

Where the battle was being fought without any reservations, spears were being used without any reservations and spears were being used from both sides. The wounded soliders were running away just as they were running having morsels of food from their homes. The warriors were moving around, as if they were drunk by consuming wine in plenty. The bows and arrows were like wine containers and the arrows being shot in the battle were the wine serving pots. (2292)

Taking his bow in hand, Samb had killed many warriors there; some had lost both the feet being cut off, while some others had their heads chopped off. The poet Siam has depicted the beauty of fleeing warriors as if sins were running away from the virtues of congregation of Sadhus (saints). (2293)

ਏਕਨ ਕੀ ਦਈ ਕਾਟ ਭੁਜਾ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੈ ਕਰ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ।
 ਏਕ ਕਟੈ ਅਧ ਬੀਚਹੁ ਤੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਮਾਰੇ।
 ਸੀਸ ਕਟੇ ਭਟ ਠਾਢੇ ਰਹੇ ਇਕ ਸ੍ਰੋਣ ਉਠਿਓ ਛਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੇ।
 ਬੀਰਨ ਕੋ ਮਨੋ ਬਾਗ ਬਿਖੈ ਜਨ ਫੂਟੇ ਹੈ ਸੁ ਅਨੇਕ ਫੁਹਾਰੇ॥ ੨੨੯੪॥

Ekan ki dayi kaat bhujaa aru ekan kae kar hi kaati daare.
 Ek katae adh beechhu te rath kaati rathi birthi kari mare.
 Sees kate bhat thaade rahe ikk sron uthiyo chhabi sayaaam uchaare.
 Beeran ko mano bag bikhae jann phoote hae su anek phuhaare. (2294)

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜਬੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈ ਚਹਿ ਕੈ।
 ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਨ ਮੁਰੇ ਬਹੁਰੇ ਇਕ ਘਾਇਲ ਆਇ ਪਰੇ ਸਹਿਕੈ।
 ਬਹੁ ਹੁਇ ਕੈ ਨਿਰਾਯੁਧ ਹੈ ਇਹ ਕੈ ਹਮ ਰਾਖਹੁ ਪਾਇ ਪਰੇ ਕਹਿ ਕੈ।
 ਇਕ ਠਾਢੇ ਭਏ ਘਿਘਿਯਾਤ ਬਲੀ ਤਿਨ ਕੋ ਦੁਹੁ ਦਾਤਨ ਮੈ ਗਹਿ ਕੈ॥ ੨੨੯੫॥

Sri jadubeer ke putar jabae bahu beer hane rann mae chahi kae.
 Ikk bhaaj gaye naa mure bahuro ikk ghaail aaye pare sahikae.
 Bahu huye kae niraayudh haav ehh kae ham raakhoh paaye pare kahi kae.
 Ikk thaade bhaye ghighyaat bali trin ko duhu daatan mae gahi kae. (2295)

ਜੁਧੁ ਕੀਯੋ ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹੁ ਇਤੋ ਨਹਿ ਹੁਇ ਹੈ ਕਬੈ ਕਿਨ ਹੂ ਨਹੀ ਕੀਨੋ।
 ਦ੍ਰੈ ਘਟਿ ਆਠ ਰਥੀ ਬਲਵੰਤ ਤਿਨੋ ਹੂ ਤੇ ਏਕ ਬਲੀ ਨਹੀ ਹੀਨੋ।
 ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਰੇ ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹੁ ਕੇ ਉਪਰ ਜਾਨ ਨ ਦੀਨੋ।
 ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਮਚਾਇ ਕੈ ਮਾਰਿ ਹੰਕਾਰ ਕੈ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲੀਨੋ॥ ੨੨੯੬॥

Judh kiyo sut kaan ito nahi huye hae kabae kin hu nahi kino.
 Daaev gahti aathh rathi balvant tino hu te ek bali nahi hino.
 So mili kae kari kop pare sut kaan ke upar jaan naa dino.
 Ross badaaye machaaye kae maari hankaar kae kesan te gahi lino. (2296)

ਤੋਟਕ

ਇਨ ਬੀਰਨ ਕੀ ਜਬ ਜੀਤ ਭਈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਬ ਭੂਪ ਕੀ ਛੀਨ ਲਈ।
 ਸੋਊ ਛੀਨ ਕੈ ਮੰਦਿਰ ਆਨਿ ਧਰੀ ਦੁਬਿਧਾ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਦੂਰਿ ਕਰੀ॥ ੨੨੯੭॥

Totak

Inn beeran ki jab jeet bhayi duhita tab bhoop ki chheen layi.
 Soyu chhen kae mandir aann dhari dubidha mann ki sabh doori kari. (2297)

Some had lost their arms, while some warriors had got their hands mutilated. Some had been cut into two pieces while some charioteers were thrown off their chariots and killed. Some warriors had their heads chopped off but the trunks were still standing erect. They were bleeding profusely. The scene has been described by the poet Siam as if in the garden of warriors, many fountains were throwing water around. (2294)

When the son of Krishna had killed many warriors, as desired by him, then many warriors fled away, never to return again. Some were wounded and were lying breathless. Many, without their weapons, were bowing in submission so as to save their lives. Some others were standing silently and entreating for their safety. (2295)

Sri Krishna's son had fought a valiant battle, which was not seen before, or no one had fought earlier. The six warriors, who came forward, to fight with him, were no less in their strength and matched his prowess. All of them joined together and attacked Sri Krishan's son and would not let him go. Being furious with rage and challenging him, they caught hold of him by his hair. (2296)

Totak

When these six warriors gained victory over him, they took away the Raja's daughter. She was brought back to the palace and all their sufferings came to an end. (2297)

ਚੌਪਈ

ਇਤੈ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਹਰਖ ਜਨਾਯੋ। ਉਤ ਹਲਧਰ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ।
ਸੁਨਿ ਬਸੁਦੇਵ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿ ਭਰਿ ਕੈ। ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਮੁਛਹਿ ਰਹਿਓ ਧਰਿ ਕੈ॥ ੨੨੯੮॥

Chopaiee

Itae darjodhan harakh jaanayo. Utt haldhar hari ju suni paayo.
Suni basudev krodh ati bhari kae.
Sayaam bhanae moocheh rahiyo dhari kae. (2298)

ਬਸੁਦੇਵ ਬਾਚ

ਚੌਪਈ

ਤਿਹ ਸੁਧਿ ਕਉ ਕੋਊ ਦੂਤ ਪਠਾਇਯੈ। ਪੌਤ੍ਰੁ ਸੋਧ ਕੋ ਬੇਗਿ ਮੰਗਾਇਯੈ।
ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਪਠਾਯੋ। ਚਲਿ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਪੁਰ ਮੈ ਆਯੋ॥ ੨੨੯੯॥

Basudev Baach

Chopaiee

Tehh sudhi kayu koyu doot pathaiyae. Potar sodh ko begi mandiyae.
Muslidhar tehh thayur pathaayo. Chali haldhar tehh pur mae aayo. (2299)

ਸਵੈਯਾ

ਆਇਸ ਪਾਇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਜਬੈ ਚਲਿ ਕੈ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਗਜਾ ਪੁਰ ਆਯੋ।
ਆਇਸ ਐਸੇ ਦਯੋ ਹਮਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਛੋਰਿ ਇਨੈ ਸੁਤ ਅੰਧ ਸੁਨਾਯੋ।
ਸੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਰਿਸਾਇ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਅਪਨੇ ਇਹ ਓਜ ਜਨਾਯੋ।
ਐਚ ਲਯੋ ਪੁਰ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰਿਯੋ ਸੋਊ ਲੈ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹ ਪੂਜਨ ਆਯੋ॥ ੨੩੦੦॥

Swaiyya

Aais paaye pitaa kojabae chali kae balibhadar gajaa pur aayo.
Aais aaise dayo hamre nirap chhori inae sut andh sunaayo.
So suni baat risaaye gayo greh te apne ehh ojj janaayo.
Aaich layo pur traas bhariyo soyu lae duhitaa ehh
poojan aayo. (2300)

Chopaiee

So Daroyodhana was very happy. But on the other side Krishna and Balram heard this news and Basudev was very much annoyed on hearing this news. The poet Siam has stated that he kept on twisting his moustaches (in great frustration). (2298)

Baldev then said-

Chopaiee

Send someone (emissary) to find out the position of samb and get me the news about my grandson soon. So Balram was sent there, and he reached there (in due course) after some time. (2299)

Swaiyya'

On getting the approval of the father, Balram came to Gajapur and said, "O Blindman's son (Daryodhana)! Leave this Samb. He gave this message." On hearing this, the Raja (Daryodhana) was furious with rage and said, "Basudev, sitting in his own (house) place, has given this order." Balram then pulled down the whole town with his hoe so he got very much frightened, and so he brought his daughter for (handing over) presenting to him. (2300)

ਸਾਬ ਸੋ ਬਯਾਹ ਸੁਤਾ ਕੋ ਕੀਯੋ ਦੁਰਜੋਧਨ ਚਿਤਿ ਘਨੋ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
ਦਾਨ ਦਯੋ ਜਿਹ ਅੰਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਕਹਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ।
ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹਲਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਦੁਆਰਵਤੀ ਕੋ ਸਿਧਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਤੈ ਪਿਖਬੈ ਕਹੁ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਚਲਿ ਨਾਰਦ ਆਯੋ॥ ੨੩੦੧॥

Saath so bayaah sutaa ko kiyo durjodhan chitt hjano sukh paayo.
Daan dayo jeh ant kachhu nahi bipran ko kahi sayaam sunaayo.
Bhraat ke putar ko sangi halaayudh lae kari duyaaravati ko sidhaayo.
Sayaam charitar utae pikhabe kahu sayaam bhanae
chali naarad aayo. (2301)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਵਤਾਰੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੀ
ਬੇਟੀ ਸਾਬ ਕੋ ਬਯਾਹ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ।

ਨਾਰਦ ਕੋ ਆਇਬੋ ਕਥਨੰ

ਦੋਹਰਾ

ਨਾਰਦ ਰੁਕਮਿਨਿ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਪਹੁਚਿਓ ਆਇ।
ਜਹਾ ਕਾਨ੍ਹ ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਉਠਿ ਲਾਗੋ ਰਿਖਿ ਪਾਇ॥ ੨੩੦੨॥

**Itt sri dasam sikandh puraane bachitar naatak granthe
krishnaavatre durjodhan ki beti baach ko bayaah liyaavat bhaye
dhiyaae samaapatam.**

Naarad Ko Aaibo Kathan

Dohra

Naarad rukmani ke pritham greh mae pahuchiyo aaye.
Jahaa kaan baitho huto uthi laago rikhi paaye. (2302)

So the marriage of his daughter was solemnised with Samb and Daryodhana also felt happy and relieved. The poet Siam has stated that in the meantime Narad had come to Dwarka to see the functioning (portraits) of Siam. (2301)

Here the episode of the marriage of Daryodhana's daughter with Samb from Dasam Sakand Puran pertaining to Krishnavtar from Bachittar Natak Granth is completed.

Now the episode of Narad's arrival begins.

Couplet

Narad first went to Rukmani's palace, where Sri Krishna was seated. He got up to pay his homage to the Rishi. (2302)

ਸਵੈਯਾ

ਦੂਸਰੇ ਮੰਦਿਰ ਭੀਤਰ ਨਾਰਦ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਿਹਿ ਸਯਾਮ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
ਅਉਰ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਸਯਾਮ ਤਬੈ ਰਿਖਿ ਆਨੰਦ ਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਪੇਖਿ ਭਯੋ ਸਭ ਹੂੰ ਗ੍ਰਿਹ ਸਯਾਮ ਸੁ ਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮਹਿ ਗੰਥ ਸੁਧਾਰਿਯੋ।
ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਮੁਨਿ ਈਸ ਸਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਜਗਦੀਸ ਬਿਚਾਰਿਯੋ॥ ੨੩੦੩॥

Swaiyya

Doosre mandir bheetar naarad jaat bhayo tihi sayaam nihaariyo.
Ayur gayo greh sayaam tabae rikhi aanand haaev ehh bhaati uchaariyo.
Pekhi bhayo sabh hu greh sayaam su yo kabi sayaameh
granth sudhaariyo.

Kaan ju ko mann mae muni ees sahi kari kae
jagdess bichaariyo. (2303)

ਭਾਤਿ ਕਹੂ ਕਹੂ ਗਾਵਤ ਹੈ ਕਹੂ ਹਾਥਿ ਲੀਏ ਪ੍ਰਭੁ ਬੀਨ ਬਜਾਵੈ।
ਪੀਵਤ ਹੈ ਸੁ ਕਹੂ ਮਦਰਾ ਅਉ ਕਹੂ ਲਰਕਾਨ ਕੋ ਲਾਡ ਲਡਾਵੈ।
ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਕਹੂ ਮਲਨ ਸੋ ਕਹੂ ਨੰਦਗ ਹਾਥਿ ਲੀਏ ਚਮਕਾਵੈ।
ਇਉ ਹਰਿ ਕੇਲ ਕਰੈ ਤਿਹ ਠਾ ਜਿਹਾ ਕਉਤਕ ਕੋ ਕੋਊ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵੈ॥ ੨੩੦੪॥

Bhaati kahu kahu gaavat hae kahu haathi liye prabh been bajavae.
Peevat hae su kahu madraa ayu kahu larkaan ko laad ladaave.
Judh karae kahu malan so kahu nandag haathi liye chamkaave.
Iyu hari kel karae tehh thaa jihaa kayutak ko koyu
paar naa pavae. (2304)

ਦੋਹਰਾ

ਯੋ ਰਿਖਿ ਦੇਖਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਹਰਿ ਚਰਨ ਰਹਿਯੋ ਲਪਟਾਇ।
ਚਲਤ ਭਯੋ ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ ਕਉਤਕ ਦੇਖੋ ਜਾਇ॥ ੨੩੦੫॥

Dohra

Yo rikhi dekhi charitar hari charan rahiyo laptaaye.
Chalet bhayo sabh jagat ko kayutak dekho jaaye. (2305)

Swaiyya'

When he (Narad) went to the second house, then he saw Krishna there also. Then Narad went to another house, and Krishna was present there also. 'Rishi got amused and said that he had seen Krishna in all the palaces (houses). The poet Siam has described this episode in the Granth. So Rishi Narad had realized in the mind that Sri Krishna was an embodiment of the Lord Himself. (2303)

Sri Krishna was performing many functions, somewhere he was singing, and at some palaces he was fondling the children (boys) with affection and elsewhere he was fighting battles against the warriors and somewhere he was wielding the sword. In Dwarka, Sri Krishna was playing many roles, which no one could readily define or understand its vastness. (2304)

Couplet

Seeing all these portrayals of Sri Krishna, Narad clasped the feet of Krishna, and then left to see the worldly drama. (2305)

ਅਬ ਜਰਾਸੰਧਿ ਬਧ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੂਰਤ ਸਯਾਮ ਉਠੈ ਉਠਿ ਨ੍ਰਾਇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਧਰੈ।
ਫਿਰਿ ਸੰਧਯਹਿ ਕੈ ਰਵਿ ਹੋਤ ਉਦੈ ਸੁ ਜਲਾਜੁਲਿ ਦੈ ਅਰੁ ਮੰਤ੍ਰ ਰਰੈ।
ਫਿਰਿ ਪਾਠ ਕਰੈ ਸਤਸੈਇ ਸਲੋਕ ਕੋ ਸਯਾਮ ਨਿਤਾਪ੍ਰਤਿ ਪੈ ਨ ਟਰੈ।
ਤਬ ਕਰਮ ਨ ਕਉਨ ਕਰੈ ਜਗ ਮੈ ਜਬ ਆਪਨ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕਰਮ ਕਰੈ॥ ੨੩੦੬॥

Ath Jaraasandhi Badh Kathan

Swaiyya

Braham mahoorat sayaam uthae uthi naaye hirdae hari
dhiyaan dharae.

Phiri sandheyeh kae ravi hott udae su jalaajuli dae
aru mantar rarae.

Phiri paath karae satsaiye salok ko sayaam nitaaprati
pae naa tarae.

Tab karam naa kayun karae jag mae jab aapan sayaam
ju karam karae. (2306)

ਨਾਇ ਕੈ ਸਯਾਮ ਜੂ ਲਾਇ ਸੁਗੰਧ ਭਲੇ ਪਟ ਧਾਰ ਕੈ ਬਾਹਰ ਆਵੈ।
ਆਇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਉਪਰ ਬੈਠ ਕੈ ਸਯਾਮ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਨਿਆਉ ਕਰਾਵੈ।
ਅਉ ਸੁਖਦੇਵ ਕੋ ਤਾਤ ਭਲਾ ਸੁ ਕਥਾ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਰਿਝਾਵੈ।
ਤਉ ਲਗਿ ਆਇ ਕਹੀ ਬਤੀਆ ਇਕ ਸੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਵੈ॥ ੨੩੦੭॥

Naaye kae sayaam ju laaye sugandh bhale pat dhaar
kae baahar aavae.

Aaye sighaasan upar baith kae sayaam bhali bidhi
niyaayo karave.

Ayu sukhdev ko taat bhalaa su kathaa kari sri
nand laal rijaavae.

Tayu lagi aaye kahi batiyaa ikk so mukh te kabi
bhaakh sunaavae. (2307)

Now the episode of kiling Jarasandh begins.

Swaiyya'

Sri Krishna gets up early in the morning, then takes his bath and meditates on the Lord, then at the time of sunset he performs the evening prayers (Sandhya) and then recites cantos (mantras) with jalajali (burning lamps). Then he would recite the (Durga sapatsati) prayer of seven hundred Salokas (cantos) and never misses this routine of daily prayers. Then why should any human being not perform these duties, when Krishna himself was doing these functions daily? (2306)

Krishna, after taking bath, would wear nice clothes and then would come out by applying scent to his clothes. Then he occupies his seat on the throne and imparts justice with due consideration. Then the noble father of Sukdev palates Sri Krishna by his exegesis of scriptures. Then an emissary came and informed him about some incident which has been depicted by the poet as follows. (2307)

ਦੂਤ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਨੁ ਜੁ ਜੋ ਤੁਮ ਜੀਤ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਓਜ ਜਨਾਯੋ।
ਮੈ ਦਲ ਤੇਈਸ ਛੂਹਨ ਲੈ ਸੰਗਿ ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਸੁ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
ਕਾਨੁ ਕੋ ਅੰਤਿ ਭਜਾਇ ਰਹਿਯੋ ਮਥਰਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਰਹਨੇ ਹੂ ਨ ਪਾਯੋ।
. ਬੇਚ ਕੈ ਖਾਈ ਹੈ ਲਾਜ ਮਨੋ ਤਿਨ ਯੋ ਜੜ ਆਪਨ ਕੋ ਗਰਬਾਯੋ॥ ੨੩੦੮॥

Doot Baach

Swaiyya

Kaan ju jot um jeet kae bhoopati chhori dayo tehh ojj janaayo.
Mae dal tais chhohan lae sangi teis baar su judh machaayo.
Kaan ko anti bhajaaye rahiyo mathraa ke bikhae rahne hu naa paayo.
Bech kae khaayi hae laaj mano tini yo jad aapan ko garbaayo. (2308)

ਅਬ ਕਾਨੁ ਜੁ ਦਿਲੀ ਆਵਨ ਰਾਜਸੂਇ ਜਗ ਕਰਨ ਕਥਨ

ਦੋਹਰਾ

ਤਬ ਲਉ ਨਾਰਦ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਸਭਾ ਪਹੁਚਿਓ ਆਇ।
ਦਿਲੀ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਲੈ ਚਲਿਯੋ ਸੰਗਿ ਲਵਾਇ॥ ੨੩੦੯॥

Ath Kaan Ju Dili Aavan Raajsuye Jag Karan Kathan

Dohra

Tab layu naarad krisan ki sabhaa pahuchiyo aaye.
Dili ko brijnaath ko lae chaliyo sangi lavaaye. (2309)

ਸਵੈਯਾ

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਸਭ ਸੌ ਹਮ ਦਿਲੀ ਚਲੈ ਕਿਧੋ ਤਾਹੀ ਕੋ ਮਾਰੈ।
ਜੋ ਮਤਿਵਾਰਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਵਤ ਹੈ ਸੋਊ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੈ।
ਉਧਵ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੁ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਫੁਨਿ ਦਿਲੀ ਹੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰੈ।
ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗ ਆਪਨੇ ਤਉ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੈ॥ ੨੩੧੦॥

Swaiyya

Sri Brijnaath kahi sabh so ham dili chlae kidho taahi ko maare.
Jo mativaaran ke mann bheetar aavat hae soyu baat bichaare.
Udhav aise kahiyo prabh ju prithmae phuni dili ki orr sidhaare.
Paarth bheem ko lae sang aapne tayu tehh satar ko jaaye sanghaare. (2310)

The messenger said -

Swaiyya'

"O Krishna! The king (Jarasandh), after his defeat, has again started showing off his strength and is going to attack third time with a huge army of three-faceted forces and finally make Krishna flee away, so that he could no longer stay in Mathura." He had no shame left in him and the fool is again behaving with egoistic tendencies. (2308)

**Now the episode of Krishna's arrival in Delhi and performing the
(princely) Rajsu Yagna begins.**

Couplet

In the meantime Narad had reached the assembly of Sri Krishna, and took him alongwith him to Delhi. (2309)

Swaiyya'

Sri Krishna had told all the people that he was going to Delhi, probably to kill Jarasandh. Whatever he always pondered over. Udhav said, "O Krishna! Let us first leave for Delhi. That enemy should be killed by taking Arjuna and Bhim alongwith yourself." (2310)

ਉਧਵ ਜੋ ਸਭ ਸਤ੍ ਕਉ ਮਾਰਿ ਕਹਿਓ ਸੁ ਸਭੈ ਹਰਿ ਮਾਨ ਲੀਓ।
 ਰਥਪਤਿ ਭਲੇ ਗਜ ਬਾਜਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੈਨ ਭਲੇ ਰਚੀਓ।
 ਮਿਲਿ ਟਾਕ ਅਫੀਮਨ ਭਾਗ ਚੜਾਇ ਸੁ ਅਉ ਮਦਰਾ ਸੁਖ ਮਾਨ ਪੀਓ।
 ਸੁਧਿ ਕੈ ਬੇ ਕਉ ਨਾਰਦ ਭੇਜਿ ਦਯੋ ਕਹਿਯੋ ਉਧਵ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕਾਜ ਕੀਓ॥ ੨੩੧੧॥

Udhav jo subh satar kayu maari kahiyo su sabhaae hari maan liyo.
 Rathpati bhale gaj baajan ke brij naaik saen bhale rachiyo.
 Mili taak apheeman bhaag chadaaye su ayu madraa sukh maan piyo.
 Sudhi kae be kayu naarad bheji dayo kahiyo udhav
 so mili kaaj kiyo. (2311)

ਚੌਪਈ

ਦਿਲੀ ਸਜਿ ਸਭ ਹੀ ਦਲ ਆਏ। ਕੁੰਤੀ ਸੁਤ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਏ।
 ਜਦੁਪਤਿ ਕੀ ਅਤਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ। ਸਭ ਮਨ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਪਰਹਰੀ॥ ੨੩੧੨॥

Chopaiee

Dili saji sabh hi dal aaye. Kunti sut paain laptaaye.
 Jadupati ki ati sevaa kari. Sabh mann ki chintaa parhari. (2312)

ਸੋਰਠਾ

ਕਹੀ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਤ ਇਕ ਪ੍ਰਭੁ ਹਉ ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ।
 ਜਉ ਪ੍ਰਭੁ ਸ੍ਵਨ ਸੁਹਾਤ ਰਾਜਸੂਅ ਤਬ ਮੈ ਕਰੋ॥ ੨੩੧੩॥

Sortha

Kahi judhisatar baat ikk prabhu hayu binti karat.
 Jayu prabhu sarvan suhaat raajsuye tab mae karo. (2313)

ਚੌਪਈ

ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ। ਮੈ ਇਹ ਕਾਰਜ ਹੀ ਕਉ ਆਯੋ।
 ਪਹਲੇ ਜਰਾਸੰਧਿ ਕਉ ਮਾਰੈ। ਨਾਮ ਜਗਯ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੈ॥ ੨੩੧੪॥

Chopaiee

Tab jadupati ehh bhaati sunaayo. Mae ehh kaaraj hi kayu aayo.
 Pahle jarasandhi kayu marae. Naam jagayeh
 ko batur uchaare. (2314)

Whatever suggestion Udhav had given about the killing of the enemy, was accepted by Sri Krishna in toto. So Sri Krishna arranged and organised a huge force comprising expert charioteers, horse riders, and elephant-riders, all of them then enjoyed by consuming opium, hemp (bhang) and wine. To convey this message, Narad was sent away first and mentioned that the whole function should be completed with the help of Udhav. (2311)

Chopaiee

All the forces then reached Delhi. The sons of Kunti then came and clasped. Sri Krishna's feet, and served Krishna by all means, thus ridding themselves of all the worries of mind. (2312)

Sortha

Udhistra then said, "O Lord! I am making a request. If it is approved by you then I would like to perform a Rajsu Yagna." (2313).

Chopaiee

Then Sri Krishna said, "I had come here only for this purpose, but first of all let us kill Jarasandh then only it would be worthwhile to perform the Yagna. (2314)

ਸਵੈਯਾ

ਭੀਮ ਪਠਿਓ ਤਬ ਪੂਰਬ ਕੋ ਅਰੁ ਦਛਨ ਕੋ ਸਹਦੇਵ ਪਠਾਯੋ।
ਪਛਮਿ ਭੇਜਤ ਭੇ ਨੁਕਲ ਕਹਿ ਬਿਉਤ ਇਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜਗਯ ਬਨਾਯੋ।
ਪਾਰਬ ਗਯੋ ਤਬ ਉਤਰ ਕਉਨ ਬਚਿਯੋ ਜਿਹ ਯਾ ਸੰਗ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
ਜੋਰਿ ਘਨੋ ਧਨੁ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਦਿਲੀ ਪਤਿ ਪੈ ਚਲਿ ਅਰਜੁਨ ਆਯੋ॥ ੨੩੧੫॥

Swaiyya

Bheem pathiyo tab poorab ko aru dachhan ko
sehdev pathaayo.
Pachhim bhejat bhe nakul kahi biut ihae nirap
jagaye banaayo.
Paarth gayo tab utar kayun bachiyο jeh yaa sang
judh machaayo.
Jori ghano dhanu sayaam bhanae su dili pati pae
chali arjun aayo. (2315)

ਪੂਰਬ ਜੀਤ ਕੈ ਭੀਮ ਫਿਰਿਯੋ ਅਰੁ ਉਤਰ ਜੀਤ ਕੈ ਪਾਰਬ ਆਯੋ।
ਦਛਨ ਜੀਤਿ ਫਿਰਿਓ ਸਹਦੇਵ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ।
ਪਛਮ ਜੀਤਿ ਲੀਯੋ ਨੁਕਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਤਿਨਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਸਿਰੁ ਨਿਆਯੋ।
ਐਸ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਜੀਤ ਲਏ ਹਮ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਨਹੀ ਜੀਤਨ ਪਾਯੋ॥ ੨੩੧੬॥
Poorab jeet kae bheem phiriyo aru utar jeet kae paarth aayo.
Dachhan jeeti phiriyo sehdev ghano chitt mae tinn ojj janaayo.
Pachham jeeti liyo nukle nirap ke tinn paain pae sir niyaayo.
Aais kahiyo sabh jeet laye ham sandhi jaraa nahi
jeetan paayo. (2316)

ਸੋਰਠਾ

ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਿਜ ਭੇਖ ਧਰਿ ਤਾ ਸੋ ਹਮ ਰਨ ਚਹੈ।
ਭਿਰਿ ਹਮ ਸਿਉ ਹੁਇ ਏਕ ਸੁਭਟ ਸੈਨ ਸਭ ਛੋਰ ਕੈ॥ ੨੩੧੭॥

Sortha

Kahi kirsan dij bhekh dhari taa so ham rann chahae.
Bhiri ham siyu huye ek subhat saen sabh chhor kae. (2317)

Swaiyya'

Then Bhim was sent to the East, and Sehdev to the South side, to the west was sent Nukal and thus the RajaYidishtra had arranged for the Yagna in this manner. Then Arjuna went towards the North side, so that no one was left alive, whosoever tried to fight against him. The poet Siam has stated that Arjuna, alongwith a huge force, and taking his bow, came to meet the master (king) of Delhi. (2315)

After gaining victory in the East, Bhim Sain also came back and Arjuna came from the North after gaining victory there. Sehdev also came from the south after winning there feeling greatly powerful in mind over his success. From the west, after winning there, Nukal also bowed to Yudishtra. So all of them said, that they had gained victories over all others, but Jarasandh could not be defeated. (2316)

Sortha

Sri Krishna then suggested that "we should go to him in the garb of a brahmin and show our desire for waging war. Then we should suggest to him that he should fight a duel with us, leaving all the warriors and forces on one side." (2317)

ਸਵੈਯਾ

ਭੇਖ ਧਰੋ ਤੁਮ ਬਿਪਨ ਕੋ ਸੰਗ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਕੇ ਸਯਾਮ ਕਹਿਓ।
ਹਮ ਹੂ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਬਿਪ ਕੇ ਭੇਖਹਿ ਧਾਰਤ ਨਹਿ ਜਾਤ ਰਹਿਓ।
ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੈ ਚਹਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਏਕਲੇ ਕੈ ਕਰਿ ਖਗ ਗਹਿਓ।
ਕਹਿਓ ਫਿਰਿ ਆਪਨ ਬਿਪ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿਓ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ਤੇ ਜਾਤ ਲਹਿਓ॥ ੨੩੧੮॥

Swaiyya

Bhekh dharo tum bipan ko sang paarth bheem ke sayaam kahiyo.
Ham hu tumre sang ke hekeh dhaarat nahi jaat rahiyo.
Chitt chaahat hae chahi hae tehh te phuni ekle kae
kari khag gahiyo.
Kahiyo phiri aapan bip ko roop dhariyo nahi kaahu
te jaat lahiyo. (2318)

ਬਾਮਨ ਭੇਖ ਜਬੈ ਧਰਿ ਕੈ ਨਿਪੁ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਕੇ ਗਏ ਨਿਪੁ ਜਾਨੀ।
ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ ਵਡੇ ਭੁਜ ਦੰਡ ਸੁ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਸਭ ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ।
ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਭਿਰਿਯੋ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਹੈ ਜਿਹ ਦੁਆਰਵਤੀ ਰਜਧਾਨੀ।
ਭੇਦ ਲਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਛਲਿ ਕੈ ਇਹ ਆਯੋ ਹੈ ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਗੁਮਾਨੀ॥ ੨੩੧੯॥

Baaman bhekh jabae dhari kae nirap sandhi jaraa keg aye nirap jaani.
Naen nihaar vade bhuj dand su chhatrin ki sabh reeti pachhani.
Teis baar bhiriyo ham so soyu hae jeh duyaarvati rajdhaani.
Bhed lahiyo sabh hi chhali kae ehh aayo hae gokul
naath gumaani. (2319)

ਸਯਾਮ ਜੂ ਆਪਨ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ।
ਤੇਈਸ ਬੇਰ ਭਜਿਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਰਿ ਕੋ ਤ੍ਵੈ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਭੁਜਾਯੋ।
ਏਤੇ ਪੈ ਬੀਰ ਕ੍ਰਹਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਇਹੈ ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਪੈ ਅਬ ਆਯੋ।
ਬਾਮਨ ਹੁਇ ਤੁਹਿ ਸੇ ਸੰਗ ਛਤ੍ਰੀ ਕੇ ਚਾਹਤ ਹੈ ਕਰ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ॥ ੨੩੨੦॥

Sayaam ju aapan hi uth kae ehh bhoopati ko ehh bhaati sunaayo.
Teis ber bhajiyo hari siyu hari ko taaev ek hi baar bhajaayo.
Ete pae beer kahaavat hae su ihae hamre chitt pae ab aayo.
Baaman huye tuhi se sang chhatri ke chaahat hae
kar judh machaayo. (2320)

Swaiyya'

Then Sri Krishna told to Arjuna and Bhishma that they should assume the form of a brahmin and Krishna would also take the form of a brahmin, as he cannot wait at the back (being outside the battle). "I feel at heart that we should take him aside and shower our desire for a duel, and carry a sword in hand." After saying so, Krishna also assumed the form (garb) of a brahmin, which no one could make out." (2318)

When they went to Raja Jarasandha in the garb of brahmins, he recognized them. The Raja saw their strong and heavy arms and their manners of Kshatriyas so that he could easily make out. He said that he was the same person who had fought against him so many times (twenty-three times) and whose capital was Dwarka. So the Raja came to know all their secrets and said that it was the master of Gokul only who had come in disguise. (2319)

So Sri Krishna then made the Raja hear, when he said, "You had fled away from Krishna twenty three times, while Krishna had to flee only once." In spite of all these defeats, you are still called a warrior only. Now I had thought in my mind that we should start a battle against you, a Kshatriya, by taking up the garb of a brahmin. (2320)

ਬਲਿ ਮਾਪਿ ਕੈ ਦੇਹ ਦਈ ਹਰਿ ਕਵੁ ਸਭ ਹੋਰ ਰਹੇ ਨ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ।
 ਕਹਿਯੋ ਕਾ ਤਨੁ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਸੋ ਭਿਛੁਕ ਮਾਗਤ ਦੇਹ ਬੀਯੋ ਨ ਬੀਯੋ।
 ਸੁਨਿ ਰਾਮ ਜੂ ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਕੈ ਰਾਜੁ ਭਿਭੀਛਨ ਦੇਹਿ ਤਿਹ ਤੇ ਨ ਲੀਯੋ।
 ਹਮ ਰੇ ਅਬ ਮਾਗਤ ਹੈ ਨਿਪ ਕਿਉ ਚੁਪ ਠਾਨਿ ਰਹਿਓ ਸੁਕਚਾਤ ਹੀਯੋ॥ ੨੩੨੧॥

Bali maapi kae deh dayi hari kayu sabh hor rahe naa bichhaar kiyo.
 Kahiyo kaa tann hai bhagvaan so bhichhuk maagat deh biyo naa biyo.
 Suni raam ju raavan maar kae raaj bhibhichhan dehi tehh te naa liyo.
 Ham re ab maagat hae nirap kiyu chup thaani rahiyo
 sukchaat hiyo. (2321)

ਦੇਖਿ ਦਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਨਹੀ ਤ੍ਰਾਸ ਕੀਯੋ ਹੈ।
 ਦਾਸ ਭਯੋ ਹਰਿ ਚੰਦ ਸੁਨਿਯੋ ਸੁਤ ਕਾਜ ਨ ਲਾਜ ਕੀ ਓਰਿ ਧਯੋ ਹੈ।
 ਮੁੰਡ ਦਯੋ ਮਧੁ ਕਾਟਿ ਮੁਰਾਰਿ ਰਤੀ ਕੁ ਨ ਸੰਕਤਮਾਨ ਭਯੋ ਹੈ।
 ਜੁਧਹਿ ਚਾਹਤ ਹੋ ਤਿਨ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਬਕਹਾ ਬਲ ਘਾਟ ਗਯੋ ਹੈ॥ ੨੩੨੨॥

Dekhi dayo brahmaa sut sooraj chitt bikhae nahi traas kiyo hae.
 Daas bhayo hari chand suniyo suddh kaaj naa laaj ki ori dhayo hae.
 Moond dayo madhu kaati muraari rati ku naa sankatmaan bhayo hae.
 Judheh chaahat ho tinn te tumor bakhaa bal
 ghaat gayo hae. (2322)

ਪਛਮ ਸੂਰ ਚੜ੍ਹਿਯੋ ਸੁਨੀਯੈ ਉਲਟੀ ਫਿਰ ਗੰਗ ਬਹੀ ਅਬ ਆਵੈ।
 ਸੁਤ ਟਰਿਓ ਹਰੀ ਚੰਦ ਹੂ ਕੋ ਧਰਨੀ ਧਰ ਤਿਆਗ ਧਰਾ ਤੇ ਪਰਾਵੈ।
 ਸਿੰਘ ਚਲੈ ਮ੍ਰਿਗ ਤੇ ਟਰਿ ਕੈ ਰਾਜ ਰਾਜ ਉਡਿਯੋ ਨਭ ਮਾਰਗਿ ਜਾਵੈ।
 ਪਾਰਬ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੈ ਨਹਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ॥ ੨੩੨੩॥

Pachham soor chadiyo suniyae ulti phiri gang bahi ab aavae.
 Satu tariyo hari chand huu ko dharni dhar tiyaag dharaa te paraave.
 Singh chalaе mrig te tari kae gaj raaj udiyo nabh maarag jaavae.
 Paarth sayaam kahiyo tab bhoopati traas bharae nahi
 judh machavae. (2323)

The Raja Bal had measured his size and given it to Vishnu. All were trying to dissuade him but he would not agree. He had remarked that the human body was also an article (thing), as when a person like the Lord was asking (begging) for a certain thing, then it would not be worth while to offer anything other than the body itself. Listen Ram fought the battle and after killing Ravana, handed over the kingdom to Vibhusham only, and did not take it back. So we now are asking you, O Raja! for something. Now why have you become quiet, by taking a hesitant attitude of complete silence. (2321)

See, Brahma had offered (given) a son to the sun, but he was not frightened at heart. Raja Harichand had become a slave to the out caste but never felt ashamed at the son's cremation. Madh and Ketab had offered their cut-off heads to Vishnu and had no hesitation in mind at all. The person, who had killed Bakasur was now asking for (begging for a duel) a war (battle) with him. "Have you lost your strength now?" (2322)

The sun might rise from the west (which could be heard as possible and the river Ganga might flow against its direction (in the opposite direction) or Hari Chand might waver from his truthfulness and mountains may move away from the Earth at a distance. Even the lions may dread the deer and get back position and even a heavy elephant might fly upwards towards heavens Krishna told Arjuna that (when all these things become possible) then the Raja Jarasandh, out of fear, shall not fight a battle. (2323)

ਜਰਾਸੰਧਿ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਪਾਰਥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜਬੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੇ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੀ ਇਹ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਇਹੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਜਾਨੇ।
ਕਾਨ੍ਹ ਭਜਿਯੋ ਹਮ ਤੇ ਇਹ ਬਾਲਕ ਯਾ ਸੰਗ ਹਉ ਲਰਿ ਹੋ ਸੁ ਬਖਾਨੇ।
ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਰਨ ਠਾਢੇ ਭਯੋ ਉਠਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨੇ॥ ੨੩੨੪॥

Jarasandhi Baach

Swaiyya

Paarth so brijnaath jabae kabi sayaam kahae ehh bhaati bakhaane.
Sri brijnaath ihi ehh paarth bheem ihae teh bhoopati jaane.
Kaan bhajiyo ham te ehh baalak yaa sang hayu lari ho su bakhaane.
Judh ke kaaran thaado bhayo uthi sayaam kahae kachhu
traas naa maano. (2324)

ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਹੁਤੀ ਧਾਮਿ ਘਨੀ ਇਕ ਭੀਮ ਕੋ ਆਪ ਕੋ ਅਉਰ ਮੰਗਾਈ।
ਏਕ ਦਈ ਕਰਿ ਭੀਮਹਿ ਕੇ ਇਕ ਆਪਨੇ ਹਾਥ ਕੇ ਬੀਚ ਸੁਹਾਈ।
ਰਾਤਿ ਕੋ ਸੋਇ ਰਹੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਸੁ ਦਿਵਸ ਕਰੈ ਉਠਿ ਨਿਤ ਲਰਾਈ।
ਐਸੇ ਕਥਾ ਦੁਹ ਬੀਰਨ ਕੀ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਈ॥ ੨੩੨੫॥

Bhaari gadaa huti dhaami ghani ikk bheem ko aap ko ayur mangaayi.
Ek dayi kari bheemeh ke ik aapne haath ke beech suhaayi.
Raati ko soye rahae sukh paaye su divas karae uthi nitt laraayi.
Aaise kathaa duh beeran ki mann beech bichhaar kae
sayaam sunaayi. (2325)

ਭੀਮ ਗਦਾ ਗਹਿ ਭੂਪ ਪੈ ਮਾਰਤ ਭੂਪ ਗਦਾ ਗਹਿ ਭੀਮ ਪੈ ਮਾਰੀ।
ਰੋਸ ਭਰੇ ਬਲਵੰਤ ਦੋਊ ਲਰੈ ਕਾਨਨ ਮੈ ਜਨ ਕੇਹਰਿ ਭਾਰੀ।
ਜੁਧ ਕਰੈ ਨ ਮੁਰੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤੇ ਬਾਟਤ ਹੈ ਤਿਹ ਠਾ ਜਨੁ ਯਾਰੀ।
ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਚਤੁਰੇ ਜਨੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਲਥਾ ਸੋ ਖਿਲਾਰੀ॥ ੨੩੨੬॥

Bheem gadaa gahi bhoop pae maarat bhoop gadaa gahi bheem pae maari.
Ross bhare balvant doyu larae kaanan mae jann kehar bhaari.
Judh karae na murae teh thayur te baatat hae teh thaa janu yaari.
Yo upji upmaa chature janu khelat hae phulthaa so khilaari. (2326)

Jarasandh then said -

Swaiyya'

The poet Siam has stated that when Arjuna was told like this by Sri Krishna, then Raja recognized him, that he was Krishna only, and the other two were Arjuan and Bhim (The Raja said to himself), "That Krishna had once fled away from him, Arjuna was a child now while the third was Bhim only. Krishna had run away once (from him), that Arjuna was not yet grown up so let me fight it out with Bhim only. Saying all this, the Raja got up (ready) for a battle with him, without any fear or hesitation. (2324)

The Raja had a heavy mace at his place, which he gave to Bhim and sent for another mace for himself, so one mace was in the hands of Bhim and another in the Raja's hands. They used to fight during day time and would take rest at night with full comfort. Thus the poet has described the episode of these two warriors, after thinking it over in his mind. (2325)

Bhiw would strike with mace at the Raja, and the Raja in turn, would strike Bhim with mace. Both warriors were fighting with anger and wrathfulness, just as two lions fight in the jungle. Both were fighting a battle (duel) but would not retrace back. It appeared as if they were sharing their friendship there. The poet has thought in his mind as if two clever players were engaged in the game of fencing (with clubs). (2326)

ਦਿਵਸ ਸਤਾਈਸ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਜਬ ਭੂਪ ਜਿਤਿਯੋ ਬਲੁ ਭੀਮਹਿ ਹਾਰਿਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਬਲੁ ਜੁਧ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀ ਓਰਿ ਪਚਾਰਿਯੋ।
ਲੈ ਤਿਨਕਾ ਇਕ ਹਾਥਹਿ ਭੀਤਰ ਚੀਰ ਦਯੋ ਇਹ ਭੇਦ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
ਤੈਸੇ ਹੀ ਭੀਮ ਨੇ ਚੀਰ ਦਯੋ ਨਿਪੁ ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ॥ ੨੩੨੭॥

Divas sataais judh bhayo jab bhoop jitiyo bal bheemeh haariyo.
Sri brijnaath dayo tab hi bal judh ko krodh ki ori pachariyo.
Lae tinkaa ikk haatheh bheetar cheer dayo ehh bhed nihaariyo.
Taise hi bheem ne cheer dayo nirap yo mukh te kabi
sayaam uchaariyo. (2327)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਜਰਾਸੰਧਿ ਬਧਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਮਾਪਤੰ।

ਸਵੈਯਾ

ਮਾਰ ਕੇ ਭੂਪ ਗਏ ਤਿਹ ਠਾ ਜਹ ਬਾਧੇ ਕਈ ਪੁਨਿ ਭੂਪ ਪਰੇ।
ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਸੋਕ ਮਿਟੇ ਤਿਨ ਕੇ ਇਤ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਦ੍ਰਿਗ ਲਾਜ ਭਰੇ।
ਬੰਧਨ ਜੇਤਿਕੁ ਬੋ ਤਿਨ ਕੇ ਸਬ ਹੀ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਕਾਟਿ ਡਰੇ।
ਦਏ ਛੋਰ ਸਬੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਰੁਨਾ ਰਸੁ ਸੋ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਢਰੇ॥ ੨੩੨੮॥

**Itt sri bachitar naatke granthe krishnaavatre jarasandhi
badeh parsang samaapatam.**

Swaiyya

Maar ke bhoop gaye teh thaa jeh baadhe kayi puni bhoop pare.
Hari dekhat sok mite tinn ke itt sayaam ju ked rig laaj bhare.
Bandhan jetik the tinn ke sab hi chhin bheetar kaati dare.
Daye chhor sabae kabi sayaam bhanae karunaa rasu so jab kaan dhare. (2328)

ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ ਸਭੇ ਤਿਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕਉ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਐਸੇ ਉਚਾਰੋ।
ਆਨੰਦ ਚਿਤ ਕਰੋ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਚਿਤ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ।
ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਜਿਤੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕੈ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਧਾਮ ਸੰਭਾਰੋ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਤੁਮ ਆਪਨੇ ਦੇਸ ਸਿਧਾਰੋ॥ ੨੩੨੯॥

Bandhan kaati sabahe tinn ke tinn kayu brij naaik aaise uchaaro.
Aanand chitt karo apune apune chitt ko sabh sok nivaaro.
Raaj samaaj jito tum jaaye kae sayaam bhanae dhan dhaam sanbhaaro.
Sri brijnaath kahi teh ko tum aapne aapne des sidhaaro. (2329)

After the duel (fight) went on for twenty-seven days, then Raja Jarasandh had won and Bhim felt weakened in strength, then Krishna passed on his own strength (power) to Bhim and exhorted him to continue the fight. Then Krishna took a straw in hand and made it into two pieces. Bhim got the hint, and he also has described this episode like this. (2327)

**Here the episode of killing of Jarasandh from Krishnavtar in
Bachittar Natak Granth is completed.**

Swaiyya'

After killing Jarasandh Krishna then went to the place, where some Rajas were chained and kept under captivity. On the very sight of Krishna, these Rajas felt greatly relieved and all their sufferings were over, whereas Sri Krishna's eyes were filled with a sense of guilt (shame) or bashfulness. All their shackles were removed in a moment. The poet Siam has stated that Sri Krishna was full of benevolence and arranged to leave all of them scot free. (2328)

After removing their restrictions, Sri Krishna told them, "Feel fully relieved and delighted at heart and forget about all your afflictions and worries. The poet Siam has stated that you may go back to your areas and take control of your kingdom and look after all your properties and wealth, and told them to go back to their own lands. (2329)

ਬੰਧਨ ਛੋਰਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਯੋ ਸਭ ਭੂਪਨ ਤਉ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ।
 ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਕਛੂ ਨਹੀ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਲਹੈ ਸੁ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰੀ।
 ਰਾਜ ਕਰੇ ਰੁ ਇਹੈ ਲਹਿ ਹੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਮੁਰਾਰੀ।
 ਸੋ ਉਨ ਮਾਨ ਕਹੀ ਹਰਿ ਇਉ ਸੁ ਸਦਾ ਰਹੀਯੋ ਸੁਧਿ ਲੇਤ ਹਮਾਰੀ॥ ੨੩੩੦॥

Bandhan chhori kahiyo hari yo sabh bhoopan tayu eh bhaati uchaari.
 Raaj samaaj kachhu nahi tero hi dhiyaan lahae su ihae jiye dhaari.
 Raaj karo ru ihae lahi ho kabi sayaaam kahiyo eh bhaati muraari.
 So unn maan kahi hari iyu su sadaa rahiyo sudhi let hamaari. (2330)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੋ ਬਧ ਕਰ ਸਭ ਭੂਪਨਿ ਕੇ
 ਛੁਰਾਇ ਦਿਲੀ ਮੋ ਆਵਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।**

ਅਥ ਰਾਜ ਸੁ ਜਗ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਧ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਉਤ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਗਏ ਨਿਪ ਧਾਮਿ ਇਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਦਿਲੀ ਮਹਿ ਆਯੋ।
 ਭੀਮ ਕਹਿਓ ਸਭੁ ਭੇਦ ਸੁ ਮੈ ਬਲੁ ਯਾਹੀ ਤੇ ਪਾਇ ਕੈ ਸਤ੍ਰਹਿ ਘਾਯੋ।
 ਬ੍ਰਿਪ ਬੁਲਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਫਿਰਿ ਰਾਜਸੂਓ ਇਕ ਜਗਿ ਮਚਾਯੋ।
 ਆਰੰਭ ਜਗ ਕੋ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਸੁ ਚੰਦਭਿ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਬਜਾਯੋ॥ ੨੩੩੧॥

**Itt sri bachitar naatak granthe krishnaavatre jarasandhi ko badh
 kari sabh bhoopan ko chhuraaye dili mo aavat
 bhave dhiyaae samaapatam.**

Ath Raj Su Jag Sisupaal Badh Kathan

Swaiyya

Utt sees nivaaye gaye nirap dhaami itae jaduraaye dili mahi aayo.
 Bheem kahiyo sabhu bhed su mae balu yaahi te paaye kae satreh ghaayo.
 Bipar bulaaye bhali bidhi so phiri raajsooyo ikk jagi machaayo.
 Aaranbh jag ko bhayo tab hi jasu dundabhi jo brij
 naath bajaayo. (2331)

After removing their shackles, Sri Krishna said, like this, to which the Rajas said, "O Lord! The kingdom has no value for us now, we will meditate on you only. Now we have made up our mind to worship you alone. The poet Siam has stated that, "Sri Krishna told them to go back and rule over their lands, and take all these benedictions. So they agreed to his proposal and said to Sri Krishna, "Please keep a watch on our welfare and well being always." (2330)

**Here the chapter of Jarasandh killing and freeing of all the Rajas
from captivity and return to Delhi from the episode of
Krishnavtar in
Bachittar Natak Granth in completed.**

**Now the episode of Rajasu Yagna and killing of Shishupal begins.
Swaiyya'**

After bowing to Sri Krishna, all the Rajas went back to their homes, and Sri Krishna came to Delhi, Bhim told all the secrets of his getting power from Krishna and then killing of the enemy to everybody there. Then they started the Rajsu Yagna by calling brahmins, with great pomp and show. The Yagna started when Sri Krishna sounded the drum of victory with great honour. (2331)

ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ਸਭਾ ਪ੍ਰਤਿ

ਸਵੈਯਾ

ਜੋਰਿ ਸਭਾ ਦ੍ਰਿਜ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਕਉਨ ਮਨਇਯੈ।
ਕੋ ਇਹ ਲਾਇਕ ਬੀਰ ਈਹਾ ਜਿਹ ਪਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅਛਤ ਲਇਯੈ।
ਬੋਲਿ ਉਠਿਯੋ ਸਹਦੇਵ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਲਾਇਕ ਯਾਹਿ ਚੜਇਯੈ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲਿ ਜਇਯੈ॥ ੨੩੩੨॥

Judhisatar Baach Sabha Prati

Swaiyya

Jori sabhaa drij chhatrin ki prithmae nirap yo kahiyo kayun maniyaee.
Ko ehh laaik beer ihae jehh bhaal mae kunkam achhat laiyaee.
Boli uthiyo sehdev tabae brij naaik laaik yaahi chadiyaee.
Sri brijnaath sahi prabhu hae kabi sayaam bhanae jehh
ke bali jaiyaee. (2332)

ਸਹਦੇਵ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਜਾਹੀ ਕੀ ਸੇਵ ਸਦਾ ਕਰੀਐ ਮਨ ਅਉਰ ਨ ਕਾਜਨ ਮੈ ਉਰਝਇਯੈ।
ਛੋਰਿ ਜੰਜਾਰ ਸਭੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਤਿਹ ਧਆਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਚਿਤ ਲਗਇਯੈ।
ਜਾਹਿ ਕੋ ਭੇਦੁ ਪੁਰਾਨਨ ਤੇ ਮਤਿ ਸਾਧਨ ਬੇਦਨ ਤੇ ਕਛੁ ਪਇਯੈ।
ਤਾਹੀ ਕੋ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਪ੍ਰਥਮੈ ਉਠ ਕੈ ਕਿਉ ਨ ਕੁੰਕਮ ਭਾਲਿ ਲਗਇਯੈ॥ ੨੩੩੩॥

Sehdev Baach

Swaiyya

Jaahi ke sev sadaa kariyaee mann ayur naa kaajan mae urjhiyaee.
Chhori janjaar sabhae greh ke tehh dhiyaan ke bheetar chitt lagiyaee.
Jaahi ko bhed puraanan te mati saadhan bedan te kachhu paiyaee.
Taahi ko sayaam bhanae parthmae uth kae kiyu nae kunkam
bhaali lagiyaee. (2333)

**Then Yudishtra addressed the assembly -
Swaiyya**

Collecting together an assembly of Brahmins and Kashtriyas, Yudishtra said, "First of all whom should we worship? Who is the warrior here, whom we should apply the tilak (sign) of saffron and rice on his forehead. Then Sehdev shouted out, "Sri Krishna only deserves this honour, so tilak should be applied to him." The poet Siam has stated that Sri Krishna was the only true Lord on whom we should shower all the honours, and (we should be a sacrifice to him) he deserved all our praise. (2332)

**Then Sehdev said
Swaiyya'**

"We should always serve and worship him and should not waste our time in other wasteful functions. We should meditate on him alone, leaving, aside all worldly and househod chores. This secret has been divulged by various Puranas, thoughts of holy men, and Vedas. The poet Siam has stated that why do we not first of all, apply tilak on his forehead?" (2333)

ਯੋ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਸਹਦੇਵ ਤੁ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਸਚੁ ਆਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕੈ ਠਹਰਾਯੋ।
ਕੁੰਕਮ ਅਛਤ ਭਾਤਿ ਭਲੀ ਕਰਿ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਭਾਲਿ ਚੜਾਯੋ।
ਬੈਠੇ ਹੁਤੇ ਸਿਸੁਪਲ ਤਹਾ ਅਤਿ ਸੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੀਚ ਰਿਸਾਯੋ॥ ੨੩੩੪॥

Yo jab baen kahe sehdev tu bhoopati ke mann mae sach aayo.
Sri brij naaik ko mann mae kabi sayaaam sahi prabhu kae thehraayo.
Kunkam achhat bhaati bhali kari bedan ki dhuni bhaali chaadayo.
Baitho hute sisupaal tahaa ati so apne mann beech risaayo. (2334)

ਸਿਸੁਪਲ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਬੀਰ ਬਡੋ ਹਮ ਸੋ ਤਜਿ ਕੈ ਇਹ ਕਾ ਜਿਹ ਕੁੰਕਮ ਭਾਲਿ ਚੜਾਯੋ।
ਗੋਕੁਲ ਗਾਉ ਕੇ ਬੀਚ ਸਦਾ ਇਨਿ ਗੁਆਰਲ ਸੋ ਮਿਲਿ ਗੋਰਸੁ ਖਾਯੋ।
ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਡਰੁ ਸਤ੍ਨ ਕੇ ਗਯੋ ਦੁਆਰਵਤੀ ਭਜਿ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਯੋ।
ਐਸੇ ਸੁਨਾਇ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਅਰੋ ਕੋਪਹਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਭਰਿ ਆਯੋ॥ ੨੩੩੫॥

Shishupal Baach

Swaiyya

Beer bado ham so taji kae ehh kunkam bhaali chadaayo.
Gokul gaayu ke beech sadaa inn guyaaran so mili gorasu khaayo.
Ayur suno darr satran ke gayo duyaaravati bhaji praan bachaayo.
Aaise sunaaye kahi batiyaa aru kopeh so ati hi bhari aayo. (2335)

ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਸਿਸਪਾਲੁ ਤਬੈ ਸੁ ਸੁਨਾਇ ਸਭਾ ਸਭ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢੈ ਕੈ।
ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਉਠ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਸੁ ਗਰਿਸਟਿ ਗਦਾ ਕਰਿ ਭੀਤਰ ਲੈ ਕੈ।
ਗੂਜਰ ਹੁਇ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਾਵਤ ਗਾਰੀ ਦਈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਨਚੈ ਕੈ।
ਸੋ ਸੁਨਿ ਫੂਫੀ ਕੇ ਬੈਨ ਚਿਤਾਰਿ ਰਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਜੂ ਚੁਪ ਹੋ ਕੈ॥ ੨੩੩੬॥

Bolat bhayo sisupaal tabae su sunaaye sabhaa sabh krodh badae kae.
Kop bhariyo uthi thaado bhayo su garisati gadaa kari bheetar laekae.
Goojar huye jaduraaye kahaavat gaari dayi doyu naen nachae kae.
So suni phoophi ke baen chitaari rahiyo brij naaik ju
chup haav kae. (2336)

When Sehdev said such words, then the truth seemed to reveal itself to the mind of Raja (Yudishtra). The poet Siam has stated that the Raja accepted Sri Krishna as the True Lord in his heart. Taking the saffron and rice in hand, a tilak (mark) was applied on the forehead of Sri Krishna as per Vedic rites with the recitation of mantras (cantos). Shishupal was also seated there, and he felt greatly enraged in mind. (2334)

**So Shishupal said -
Swaiyya'**

"What is the value of this man before a warrior like me being present in this assembly, whereas you have cared to apply the tilak on his forehead leaving me aside? He had consumed milk and cried in the company of milkmen in Gokal town. Now listen further. Being afraid of his enemies, he had fled away to Dwarka saving his life. He announced this in the gathering with such words and was furious with rage. (2335)

Then Shishupal, with greater fury in his mind, and addressing the assembly said. He stood up being furious with rage and taking his heavy mace in hand, he said, "He is only a milkman, but calls himself as the king of Yadavas. Then he (Raja) abused him, with his eyes frowned (full) with anger. But Sri Krishna, on hearing these words and remembering the words of his paternal aunt, remained silent. (2336)

ਚੌਪਈ

ਫੂਫੀ ਬਚਨ ਚਿਤਿ ਹਰਿ ਧਰਿਯੋ। ਸਤ ਗਾਰਨਿ ਲੋ ਕ੍ਰੋਧ ਨ ਭਰਿਯੋ।
ਸੋਬ ਠਾਢ ਬਰ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕੀਨੋ। ਤਬ ਜਦੁਬੀਰ ਚਕ੍ਰ ਕਰਿ ਲੀਨੋ॥ ੨੩੩੭॥

Chopaiee

Phoophi bachan chitt hari dhaiyo. Sat gaarin lo krodh naa bhariyo.
Sob thaadh bar traas naa kino. Tab jadubeer chakar kari lino. (2337)

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਲੈ ਕਰਿ ਚਕ੍ਰ ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢ ਸੁ ਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਰਿਸ ਬਾਤ ਕਹੀ।
ਫੂਨਿ ਫੂਫੀ ਕੇ ਬੈਨ ਚਿਤੈ ਅਬ ਲਉ ਤੁਹਿ ਨਾਸ ਕੀਯੋ ਨਹੀ ਮੋਨ ਗਹੀ।
ਸਤਿ ਗਾਰਨਿ ਤੇ ਬਢ ਏਕ ਹੀ ਤੁਹਿ ਜਾਨਤ ਆਪਨੀ ਮ੍ਰਿਤ ਚਹੀ।
ਪਿਖ ਹੈ ਸਭ ਭੂਪ ਜਿਤੇ ਇਹ ਠਾ ਅਬ ਹਉ ਹੀ ਨ ਹੈ ਹਉ ਕਿ ਤੂਹੀ ਨਹੀ॥ ੨੩੩੮॥

Kaan Ju Baach

Swaiyya

Lae kari chakar bhayo uthi thaad su yo tehh so riss baat kahi.
Phuni phoophi ke baen chitae ab layu tuhi naas kiyo nahi monn gahi.
Sati gaarin te badh ek hi tuhi jaanat aapni mrit chahi.
Pikh hae sabh bhoop jite ehh thaa ab hayu hi naa haav hayu ki tuhi nahi. (2338)

ਸਿਸਪਾਲ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਕੋਪ ਕੈ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ਅਭਿਮਾਨੀ।
ਤੇਰੇ ਕਹੇ ਮਰਿ ਹਉ ਅਰੇ ਗੁਜਰ ਇਉ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ।
ਅਉਰ ਕਹਾ ਜੁ ਪੈ ਐਸੀ ਸਭਾ ਹੂ ਮੈ ਜੂਝਬ ਮ੍ਰਿਤ ਹੀ ਹੈ ਨਿਜਕਾਨੀ।
ਤਉ ਅਰੇ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਨ ਮ ਚਲਿ ਹੈ ਜਗ ਮੈ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਕਹਾਨੀ॥ ੨੩੩੯॥

Sisupaal Baach Kaan So

Swaiyya

Kop kae utar det bhayo ehh bhaati suniyo jab hi abhimaani.
Tere kahe mari hayu are goojar iyu mukh te tinn baat bakhaani.
Ayur kahaa ju pae aaisi sabhaa hu mae joojhab mrit hi hae nijkaani.
Tayu are bed puraanan mae chali hae jag mae jug chaari kahaani. (2339)

Chopaiee

Sri Krishna kept the words of his aunt (Kunti) in mind, (fresh) but his mind, not withstanding hundreds of abuses hurled at him, remained cool (without anger). After hearing hundreds of abuses hurled at him, Sri Krishna stood up with great strength, without harbouring any fear of the warriors. Then Sri Krishna held his revolving wheel in his hand. (2337)

Sri Krishna then said -

Swaiyya'

With wheel in hand, Sri Krishna stood up firmly, saying with great fury at heart, "By remembering aunt Kunti's words, I have not killed you, and maintained complete silence. Now if you hurl any more abuses (after this hundred) then you will be inviting your death sentence. All these Rajas, seated here, are watching now, and either you will not remain alive or I will not escape death. (2338)

Shishupal then told Krishna -

Swaiyya'

When that proud Shishupal heard these words, then he got enraged and replied, "O milkman! Will I face death just by your saying so? He said these words, and then added, "If I die fighting before this assembly, then I will feel that my death was nearby (had approached). O Man! Then my story of death will be rampant (known) throughout the four ages (Yugas) and in Vedas and Puranas, as well." (2339)

ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਚਮਕਾਇ ਹੈ ਚਕ੍ਰਿ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਤੁਹਿ ਮਾਰਿ ਡਰੋਗੇ।
ਗੂਜਰ ਤੇ ਤੇ ਹਉ ਛਤ੍ਰੀ ਕਹਾਇ ਕੈ ਐਸੀ ਸਭਾ ਹੂ ਕੇ ਬੀਚ ਟਰੇ ਗੋ।
ਮਾਤ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਅਰੁ ਤਾਤ ਕੀ ਸਉਹ ਰੇ ਤੁਹਿ ਮਰਿ ਹੋ ਨਹਿ ਆਪ ਮਰੇ ਗੋ।
ਕ੍ਰੋਧ ਰੁਕਮਨਿ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਹਰਿ ਤੇ ਸੰਗ ਆਜ ਨਿਦਾਨ ਕਰੇ ਗੋ॥ ੨੩੪੦॥

Kaa bhayo jo chamkaaye kae chakreh aaise kahiyo tuhi maari darogo.
Goojar to te hayu chhatri kahaaye kae aaisi sabhaa hu ke beech taro go.
Maat su bhraat aru taat ki sayur re tuhi mari ho nahi aap maro go.
Krodh rukmani ko dhar kae hari to sang aaj
nidaan karo go. (2340)

ਕੋਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੀਯੋ ਤਬ ਸਯਾਮ ਜਬ ਏ ਬਤੀਯਾ ਸਿਸੁਪਾਲਹਿ ਭਾਖੀ।
ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ ਜੜ ਚਾਹਤ ਮ੍ਰਿਤ ਕੀਯੋ ਸਭ ਲੋਗਨਿ ਸੂਰਜ ਸਾਖੀ।
ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਲੈ ਕਰ ਭੀਤਰ ਕੂਦਿ ਸਭਾ ਸਭ ਹੀ ਸੋਊ ਨਾਖੀ।
ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਅਭਿਲਾਖੀ॥ ੨੩੪੧॥

Kop parchand kiyo tab sayaam jab ee batiyaa sisupaaleh bhaakhi.
Kaan kahiyo jad chaahat mrit kiyo sabh login sooraj saakhi.
Chakar sudrasan lae kar bheetar koodi sabhaa sabh
hi soyu naakhi.
Dhaavat bhayo kabi sayaam kahae su bhayo ehh ke badh
ko abhilaakhi. (2341)

ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਜੂ ਇਤ ਤੇ ਸੋਊ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ।
ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਕਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ।
ਜਾਇ ਲਗਿਯੋ ਤਿਹ ਕੰਠ ਬਿਖੈ ਕਟਿ ਦੇਤ ਭਯੋ ਛੂਟਿ ਭੂ ਪਰ ਆਯੋ।
ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਦਿਵ ਤੇ ਰਵਿ ਕੋ ਮਨੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੨੩੪੨॥

Dhaavat bhayo brij naaik ju itt te soyu saamuhe aayo.
Ross badaaye ghano chitt mae taki kae teh satar ko chakar chalaayo.
Jaaye lagiyo teh kanth bikhae kati det bhayo chhoti bhu par aayo.
Iyu upmaa upji jiye mae div te ravi ko mano
maari giraayo. (2342)

"So what if you had said by revolving your wheel that you will kill me. O milkman! (dairyman!) Being called a Kashatriya, do you feel that I will run away from this assembly, being afraid of you? O Man! I swear by my mother, father and brother that either I shall kill you or I will die fighting. O Krishna! Having lost Rukmani's hand, the anger is still raging in my mind, and I shall play the final game (gamble) against you to-day. (2340)

When Shishupal talked like this, then Sri Krishna became very furious with rage and he said, "O fool! You want death (you are craving for death) and I am looking to all these people and the sun as my witnesses," and then he took his Sudarshan wheel in the hand, and jumped over the whole assembly. The poet Siam has stated that with the hope (desire) of killing him, he (Krishna) rushed forward. (2341)

From this side Krishna advanced forward, while from the other side Shishupal also stood firmly confronting him. Sri Krishna then let go the wheel, with increased fury and aiming at the enemy. The wheel struck him on the neck, thus cutting off his head, which fell down on the ground. The poet Siam has depicted the beauty of this scene as if some one had thrown out the sun from the sky, with a stroke. (2342)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਜਸ੍ਯ ਜਗਯ ਕਰਿ
ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋਪ ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਛਿਮਾਪਨ ਕਰਤ ਭਏ

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਟ ਕੈ ਸੀਸ ਦਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਕੋ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਦੋਊ ਨੈਨ ਨਚਾਵੈ।
ਕਉਨ ਬਲੀ ਇਹ ਬੀਚ ਸਭਾ ਹੂ ਕੇ ਹੈ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਜੁਧ ਮਚਾਵੈ।
ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਰਹੇ ਚੁਪ ਹੋਇ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਆਵੈ।
ਸੁੰਦਰ ਐਸੇ ਸਰੂਪ ਕੇ ਉਪਰਿ ਸਯਾਮ ਕਬੀਸਰ ਪੈ ਬਲਿ ਜਾਵੈ॥ ੨੩੪੩॥

**Itt sri bachitar naatak granthe krishnaavataare raajsu jagye kari
sisupaal badeh dhiyaaye samapatam.**

**Ath Kaan Ju Kop Raaja Judhisatar Chhimaapan Karat Bhaye
Swaiyya**

Kaat kae sees dayo sisupaal ko kop bhariyo doyu naen nachaave.
Kayun bali ehh beech sabhaa hu ke hae ham so soyu
judh machaave.

Paarth bheem te aadik beer rahe chup hoye ati hi darr aavae.
Sundar aaise saroop ke upar sayaam kabisar pae
bali jaavae. (2343)

ਜੋਤਿ ਜਿਤੀ ਅਰਿ ਭੀਤਰ ਥੀ ਸੁ ਸਬੈ ਮੁਖ ਸਯਾਮ ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨੀ।
ਬੋਲ ਸਕੈ ਨ ਰਹੇ ਚੁਪ ਹੁਇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਬਡੇ ਅਭਿਮਾਨੀ।
ਬਾਕੋ ਬਲੀ ਸਿਸੁਪਾਲ ਹਨਿਯੋ ਤਿਹ ਕੀ ਹੁਤੀ ਚੰਦ੍ਰਵਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ।
ਯਾ ਸਮ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ਬੀਯੋ ਜਗਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨੀ॥ ੨੩੪੪॥

Joti jiti ari bheetar thi su sabae mukh sayaam ke beech samaani.
Bol sakae naa rahe chup huye kabi sayaam kahae hu bade abhimaani.
Baako bali sisupaal haniyo tehh ki huti chandarvati rajdhaani.
Yaa sam ayur naa koyu biyo jagi sri jadubeer sahi
prabhu jaani. (2344)

Here the chapter of the killing of Shishupal after Rajsu Yagna was performed, from Krishnavtar in Sri Bachittar Natak Granth is completed.

Now the episode of Krishna's wrath and seeking pardon by Yudhishtira begins.

Swaiyya'

Krishna had cut off the head of Shishupal and was looking with great indignation with both the eyes, and then he said, "Is there any other warrior in this assembly, who would dare to oppose me and fight with me?" Arjuna and Bhim etc. and all the other warriors kept (quiet) silent, as they were greatly frightened. The poet siam was offering his sacrifice to the charming personality of Sri Krishna. (was all praise for him). (2343)

All the power of Shishupal had entered the frame of Krishna (it seemed); The poet Siam has stated that all the mighty warriors could not utter a word and were sitting quietly. Infact, Shishupal having a charming personality had been killed, who had his capital in Chandewati. There was none other in the world comparable to this Krishna, so the whole world recognized him as the True Lord. (2344)

ਏਕ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਬਡੋ ਭਟ ਜਾਹਿ ਬਲੀ ਸਿਸੁਪਾਲ ਸੋ ਘਾਯੋ।
 ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਸੂਰਜ ਤੇ ਜਮ ਤੇ ਹੁਤੋ ਜਾਤ ਨ ਸੋ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਯੋ।
 ਸੋ ਇਹ ਏਕ ਹੀ ਆਖ ਕੇ ਫੋਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਜੀਅ ਆਯੋ।
 ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਠਹਰਾਯੋ॥ ੨੩੪੫॥

Ek kahae jaduraye bado bhat jaahi bali sisupaal so ghaayo.
 Indar te sooraj te jam te huto jaat naa so jamlok pathaayo.
 So ehh ekk hi aakh ke phor ke bheetar maari dayo jiye aayo.
 Chayudeh lokan ko kartaa kari sri brijnaath sahi
 thehraayo. (2345)

ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਧਨ ਸੰਤ ਇਹੈ ਜੀਅ ਜਾਨਿਯੋ।
 ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕੀਏ ਸਭ ਯਾਹੀ ਕੇ ਬੇਦਨ ਤੇ ਗੁਨ ਜਾਨਿ ਬਖਾਨਿਯੋ।
 ਬੀਰਨ ਬੀਰ ਬਡੋਈ ਲਖਿਯੋ ਹਰਿ ਭੂਪਨ ਭੂਪਨ ਤੇ ਖੁਨਸਾਨਿਯੋ।
 ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਸਯਾਮ ਸਹੀ ਕਰਿ ਕਾਲ ਪਛਾਨਿਯੋ॥ ੨੩੪੬॥

Chayudeh lokan ko kartaa ehh sadhan sant ihae jiye jaaniyo.
 Dev adev kiye sabh yaahi ke bedan te gunn jaani bakhaaniyo.
 Beeran beer badoyi lakhiyo hari bhoopan te khunsaaniyo.
 Ayur jite ari thaade hute tinn sayaam sahi kari
 kaal pachhaniyo. (2346)

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਠਾਢਿ ਤਹਾ ਕਰ ਬੀਚ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਲੀਏ।
 ਬਹੁ ਰੋ ਠਨੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਿਯੋ ਅਰਿ ਆਨ ਕੋ ਆਨਤ ਹੈ ਨ ਹੀਏ।
 ਤਿਹ ਠਉਰ ਸਭਾ ਹੂ ਮੈ ਗਾਜਤ ਭਯੋ ਸਭ ਕਾਲਹਿ ਕੋ ਮਨ ਭੇਖ ਕੀਏ।
 ਜਿਹ ਦੇਖਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਅਰਿ ਵਾ ਬਹੁ ਸੰਤ ਨਿਹਾਰ ਕੇ ਰੂਪ ਜੀਏ॥ ੨੩੪੭॥

Sri brij naaik thaadi tahaa kar beech sudrasan chakar liye.
 Bahu ross thane ati krodh bhariyo ari aan ko aanat hae naa hiye.
 Tehh thayur sabhaa hu mae gaajat bhayo sabh kaaleh ko
 mano bhekh kiye.
 Jeh dekhati praan tajaee ari vaa bahu sant, nihaar
 ke roop jiye. (2347)

Someone remarked that Sri Krishna was a powerful warrior like Shishupal. Even the gods like Indra, the sun and the Yama (god of death) could not kill Shishupal whereas Krishna had destroyed him within a wink of the eye, (within no time). Seeing all this, the poet thought to himself (in his mind) that Krishna was the Lord of the whole Universe (creator of fourteen worlds) (regions), and was recognized by all as such. (2345)

The saints and sadhus had realized that Krishna was the creator of the whole Universe (fourteen worlds), and all the gods and demons were his creation only. Even Vedas had described the praises of Krishna only and he was recognised by them as such (creator). The warriors had accepted him as the greatest warrior, and the kings felt jealous of his being the greatest king (Raja). All the warriors present there, realized Sri Krishna as the true form of death (god of death). (2346)

Sri Krishna was standing there with his Sudarshan wheel. He was full of wrathfulness and was greatly agitated with fury, and was not prepared to accept any other enemy to challenge him. He was thundering (like a lion) in that assembly. It appeared as if he was representing the god of death only, by perceiving whom the enemy would feel lifeless, whereas the saints would feel alive only on seeing his form. (2347)

ਨਿਪ ਯੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਜੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਆਪ ਹੀ ਭੂਪ ਕਹੀ ਉਠ ਕੈ ਕਰ ਜੋਰਿ ਦੋਊ ਪ੍ਰਭ ਕੋਧ ਨਿਵਾਰੋ।
ਥੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਡੋ ਖਲ ਸੋ ਤੁਮ ਚਕ੍ਰਹਿ ਲੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰੋ।
ਯੋ ਕਹਿ ਪਾਇ ਰਹਿਯੋ ਗਹਿ ਕੈ ਦੁਹੁ ਆਪਨੇ ਨੈਨਨ ਤੇ ਜਲੁ ਢਾਰੋ।
ਕਾਨੁ ਜੁ ਜੋ ਤੁਮ ਰੋਸ ਕਰੋ ਤੋ ਕਹਾ ਤੁਮ ਸੋ ਬਸੁ ਹੈਬ ਹਮਾਰੋ॥ ੨੩੪੮॥

Nirap Yudhisatar Baach Kaan Ju So

Swaiyya

Aap hi bhoop kahi uth kae kar jori doyu prabh krodh nivaaro.
Tho sisupaal bado khal so tum chakreh lae chhin maahi sanghaaro.
Yo kahi paaye rahiyo gahi kae duhu aapne naenan te jal dhaaro.
Kaan ju jo tum ross karo to kahaa tum so basu
haith hamaro. (2348)

ਦਾਸ ਕਹੈ ਬਿਨਤੀ ਕਰ ਜੋਰ ਕੈ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ।
ਕੋਪ ਚਿਤੇ ਤੁਮਰੇ ਮਰੀਐ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਹੋਰਤ ਹੀ ਪਲ ਜੀਜੈ।
ਆਨੰਦ ਕੈ ਚਿਤਿ ਬੈਠੋ ਸਭਾ ਮਹਿ ਦੇਖਹੁ ਜਗਯ ਕੇ ਹੇਤੁ ਪਤੀਜੈ।
ਹਉ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਪੁਨਿ ਕੋਪ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜੈ॥ ੨੩੪੯॥

Daas kahae binti kar jor kae sayaam bhanae hari ju suni lijae.
Kop chite tumre mariyae su kirpaa kari heart hi pal jijae.
Aanand kae chitt baitho sabhaa mahi dekhu jagye ke hett patijae.
Hayu prabhu jaan karo binti prabhu ju puni kop
chhimaapan kijae. (2349)

ਦੋਹਰਾ

ਬੈਠਾਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਬਹੁ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਭੂਪ।
ਕੰਜਨ ਸੋ ਦ੍ਰਿਗ ਜਿਹ ਬਨੇ ਬਨਿਯੋ ਸੁ ਮੈਨ ਸਰੂਪ॥ ੨੩੫੦॥

Dohra

Baithiyo jaduraaye ko bahu binti kari bhoop.
Kanjian se drig jeh bane baniyo su maen saroop. (2350)

**Then Raja Yudishtra said to Sri Krishna -
Swaiyya'**

The king Yudishtra then stood up and with folded hands said, "O Lord! Pray forget about your wrath and fury! Shishupal was a great devil, whom you had killed in a moment with your wheel. The Raja was clasping both his feet, while uttering these words, and tears were flowing from his eyes. O Krishna! If you were to feel so furious with rage, then we have nothing to say" (we have no control). (2348)

The poet Siam has stated that the slave, Raja Yudishtra was requesting him with folded hands saying, "O Krishna! Listen to us. Your wrathfulness and enraged appearance is worth (like) our death, while your benevolent look even for a moment, was worth giving us a span of life (gift of life). Now please he seated in the assembly with full peace and tranquillity, and be satisfied with the performance of the Yagna. O Lord! I would beseech you as my Lord only, and request you to give up your wrathfulness and pardon us." (2349)

Couplet

With great beseeching and requests, Raja Yudishtra managed to calm down Sri Krishna and take his seat, whose eyes were shining like the lotus flower and whose appearance was like the god of love (Kamdev). (2350)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਕੋ ਕੋਪ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸ਼ਟਰ
ਛਪਾਮਨ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।**

ਅਬ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸ਼ਟਰ ਰਾਜਸੂਅ ਜਗ ਕਰਤ ਭਏ

ਸਵੈਯਾ

ਸਉਪੀ ਹੈ ਸੇਵ ਹੀ ਪਾਰਥ ਕਉ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਕੀ ਜੋ ਪੈ ਨੀਕੀ ਕਰੈ।
ਅਰੁ ਪੂਜ ਕਰੈ ਦੋਊ ਮਾਦ੍ਰੀ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਰਿਖੀਨ ਕੀ ਆਨੰਦ ਚਿਤਿ ਧਰੈ।
ਭਯੋ ਭੀਮ ਰਸੋਈਆ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਧਾਮ ਪੈ ਬਯਾਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੇਦ ਰਰੈ।
ਕੀਯੋ ਸੂਰ ਕੋ ਬਾਲਕ ਕੈਬੋ ਕੋ ਦਾਨ ਸੁ ਜਾਹੀ ਤੇ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਡਰੈ॥ ੨੩੫੧॥

**Itt sri bachitar natak granthe krishnaavataare kaan ju ko kop raja
judhisatar chamaapan karat bhaye dhiyaae samaapatam.**

Ath Raja Yudhisatar Raajsuye Jag Karat Bhaye

Swaiyya

Sayupi hae sev hi paarth kayu dij lokan ki jo pae niki karae.
Arrr pooj karae doyu maadri ke putar rikheen ki aanand chitt dharae.
Bhayo bheem rasoeyaa darjodhan dhaam pae bayaas te aadik bed rarae.
Kiyoo soor ko baalak kaebe ko daan su jaahi te chayudeh
lok darae. (2351)

ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਗਨੇਸ ਮਹੇਸ ਸਦਾ ਉਠ ਕੈ ਜਿਹ ਧਿਆਨ ਧਰੈ।
ਅਰੁ ਨਾਰਦ ਸੋ ਸੁਕ ਸੋ ਦਿਜ ਬਯਾਸ ਸੋ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਜਾਪ ਰਰੈ।
ਜਿਹਾ ਮਾਰ ਦਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਲੀ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਸਭ ਲੋਕੁ ਡਰੈ।
ਅਬ ਬਿਪਨ ਕੇ ਪਗ ਧੋਵਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਐਸੀ ਕਉਨ ਕਰੈ॥ ੨੩੫੨॥

Sooraj chand ganes mahes sadaa uthh kae jehh dhiyaan dharae.
Arr naraad so suk so dij bayaas so sayaam bhanae jeh jaap rarae.
Jihaa maar dayo sisupaal bali jehh ke bal te sabh lokk darae.
Ab bipan ke pag dhovat hae brijnaath binaa aaisi
kayun karae. (2352)

Here the chapter of Krishnavtar from Bachittar Natak Granth dealing with the request of Raja Yudishtra for pardon of his anger, is completed.

**Now the episode of Raja Yudishtra's performing
Rajsu Yagna begins
Swaiyya'**

Arjuna was given the duty of looking after and serving the brahmins as he would do it sincerely; while the service of Rishis was given to Madri's sons (Nukal and Sehdev), which they did with great pleasure. Bhim was made in charge of the kitchen, while Daryodhana was given other household chores. Ved Vyas was performing the recitation of Vedas, while the son of the Sun, Karan, was on the job of giving alms (gifts) to the poor, and all the fourteen worlds (the whole Universe) were afraid of him. (2351)

The sun, moon, Ganesh, and Shiva are always meditating on him. The poet Siam has stated that ascetics like Narad, Sukdev, and brahmins like Vyas are always worshipping him, who had killed warrior like Shishupal and the whole Universe was afraid of him, he was now washing the feet of the brahmins. Who else could there be like him except Sri Krishna (about whom we are talking). (2352)

ਆਹਵ ਕੈ ਸੰਗ ਸਤ੍ਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਲੀਨੋ।
 ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਜਿਮ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਹੀ ਤਿਹੀ ਭਾਤਹਿ ਦੀਨੋ।
 ਏਕਨ ਕੋ ਸਨਮਾਨ ਕੀਯੋ ਅਰ ਏਕਨ ਦੈ ਸਭ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ।
 ਭੂਪ ਜੁਧਿਸਟਰ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁ ਸਭੈ ਬਿਧਿ ਜਗਿ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਨੋ॥ ੨੩੫੩॥

Aahav kae sang satran ke tinn ke kabi sayaam bhanae dhann lino.
 Bipran ko jim bed ke beech likhi bidhi hi tihi bhaateh dino.
 Ekan ko sanmaan kiyo arr ekan dae sabh saaj navino.
 Bhoop judhisatar tayun samae su sabhae bidhi jagi
 sanpooran kino. (2353)

ਨ੍ਹਾਨ ਗਯੋ ਸਰਤਾ ਦਯੋ ਦਾਨ ਸੁ ਦੈ ਜਲ ਪੈ ਪੁਰਖਾ ਰਿਝਵਾਏ।
 ਜਾਚਕ ਬੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਜਿਤੇ ਧਨ ਦੀਨ ਘਨੋ ਤਿਨ ਕਉ ਸੁ ਅਘਾਏ।
 ਪੁਤ੍ਰ ਲਉ ਪੌਤ੍ਰ ਲਉ ਪੈ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਅਨਤੈ ਨਹਿ ਮਾਗਨ ਧਾਏ।
 ਪੂਰਨ ਜਗਿ ਕਰਾਇ ਕੈ ਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਡੇਰਨ ਆਏ॥ ੨੩੫੪॥

Naan gayo sartaa dayo daan su dae jal pae purkhaa rijhvaaye.
 Jaachak the teh thayur jite dhan deen ghano tinn kayu su aghaaye.
 Putar layu potar layu pae tinn ke greh ke anatae nahi maagan dhaaye.
 Pooran jagi karaaye kae yo sukh paaye sabhae mili
 deran aaye. (2354)

ਦੋਹਰਾ

ਜਬੈ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰਹਿ ਬਿਖੈ ਆਏ ਭੂਪ ਪ੍ਰਬੀਨ।
 ਜਗਯ ਕਾਜ ਬੋਲੇ ਜਿਤੇ ਸਭੈ ਬਿਦਾ ਕਰ ਦੀਨ॥ ੨੩੫੫॥

Dohra

Jabae aapne greh bikhae aaye bhoop parbeen.
 Jagye kaaj bole jite sabhae bidaa kari deen. (2355)

The poet Siam has stated that the money collected from the enemies after winning battles against them, was being distributed among the brahmins. Some of them were given great honour, while some others were given new robes, (clothes) and other articles. Raja Yudishtra had completed the Yagna with great care from all aspects (as per Vedic rites) at that time. (2353)

Many offerings were given while going to the river for bath and had pleased the elders (gone by) by giving away many gifts (offering water to the sun). By offering money in plenty to the needy people, they were satiated so that their sons or grandsons were not required to beg any more, including any other member of the family as all were offered alms. After performing the Yagna with complete serenity then all of them came back to their camps with great satisfaction. (2354)

Couplet

When the mighty Raja Yudishtra came back home and had sent all the invitees after bidding them farewell after Yagna. (2355)

ਸਵੈਯਾ

ਕਾਨ੍ਹ ਰਹੇ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਤਹਾ ਸੁ ਬਧੂ ਅਪਨੀ ਸਭ ਹੀ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ।
ਕੰਚਨ ਦੇਹ ਦਿਪੈ ਜਿਨ ਕੀ ਤਿਨ ਮੈਨ ਰਹੇ ਪਿਖਿ ਲਜਤ ਹੁੈ ਕੈ।
ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਜੇ ਅਪਨੇ ਸਭ ਆਵਤ ਭੀ ਦੁਪਤੀ ਸਿਰਿ ਨਿਐ ਕੈ।
ਕੈਸੇ ਬਿਵਾਹਿਓ ਹੈ ਸਯਾਮ ਤੁਮੈ ਸਭ ਮੋਹ ਕਹੋ ਤੁਮੈ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ॥ ੨੩੫੬॥

Swaiyya

Kaan raahe bahu divas tahaa su badhu apni sabh hi sang lae kae.
Kanchan deh dipae jin kit inn maen rahe pikhi lajat haav kae.
Bhookhan ang saje apne sabh aavat bhi dropati siri niyae kae.
Kaise bivaahiyo hae sayaam tumae sabh moh kaho tumae
aanand kae kae. (2356)

ਦੋਹਰਾ

ਜਬ ਤਿਨ ਕਉ ਯੋ ਦੁਪਤੀ ਪੂਛਿਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ।
ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਤਿਹ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸਭ ਹੁ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ॥ ੨੩੫੭॥

Dohra

Jab tinn kayu yo dropati poochiyo prem badaaye.
Apni apni tehh birthaa sabh hu kahi sunaaye. (2357)

ਸਵੈਯਾ

ਜਗਿ ਨਿਹਾਰਿ ਯੁਧਿਸਟਰ ਕੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕਉਰਨ ਕੋਪ ਬਸਾਯੋ।
ਪੰਡੁ ਕੈ ਪੁਤ੍ਰਨ ਜਗ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਇਨ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਛਾਯੋ।
ਐਸੇ ਨ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਹਮਰੋ ਜਸੁ ਹੋਤ ਭਯੋ ਕਹਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ।
ਭੀਖਮ ਤੇ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਤੇ ਸੁ ਨਹੀ ਹਮ ਤੇ ਐਸੇ ਜਗ ਹੁੈ ਆਯੋ॥ ੨੩੫੮॥

Swaiyya

Jagg nihaari Yudhisatar ko mann bheetar kayuran kop basaayo.
Pandu kae putran jag kiyo tehh te inn ko jag mae jass chhayo.
Aaiso naa lok bikhae hamro jass hott bhayo kahi sayaam sunaayo.
Bheekham te sut sooraj te su nahi ham te aaiso
jag haav aayo. (2358)

Swaiyya'

Sri Krishna, alongwith all spouses (wives) stayed there for many days. His body was shining like gold, and even the god of love (Kamdev) felt small (felt abashed) before him. Then Daropadi, who had worn ornaments on all her limbs, with bowed head, came there. She was asking all the women, how Krishna had married them and wanted to hear from them the whole episode in detail. (2356)

Couplet

When Daropandi had asked from them to detail the complete story of their marriage with krishna with great affection, so that they all explained their own versions. (2357)

Swaiyya'

After seeing the Yagna of Yudishtra with wrath. Everyone was saying there that the sons of Pandu Raja had performed the Yagna and as such the whole world was saying their praises but (Kauravas), were feeling jealous that they were not getting any praise. The poet Siam has stated that neither Bhisham nor the sun's (son) Karan could have performed such a Yagna, nor we could have done so. (2358)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸ਼ਟਰ
ਰਾਜ ਸੁਇ ਜਗ ਸੰਪੂਰਨੰ।

ਯੁਧਿਸ਼ਟਰ ਕੋ ਸਭਾ ਬਨਾਇ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਮੈ ਇਕ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਤਿਨ ਆਇ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਸਭਾ ਸੁ ਬਨਾਈ।
ਲਜਤ ਹੋਇ ਰਹੇ ਅਮਰਾਵਤਿ ਐਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਇਹ ਭੂਮਹਿ ਆਈ।
ਬੈਠਿ ਬਿਰਾਜਤ ਭੂਪ ਤਹਾ ਜਦੁਬੀਰ ਲੀਏ ਸੰਗ ਚਾਰੋ ਈ ਭਾਈ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਭਹਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮੁਖ ਤੇ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ॥ ੨੩੫੯॥

**Itt sri dasam sikandh puraane bachitar naatak granthe
krishnavaataare raja Yudhisatar raaj sooye jag sampooran.**

Yudhisatar Ko Sabhaa Banaaye Kathan

Swaiyya

Mae ikk daint huto tinn aaye kae sundar ek sabhaa su banaayi.
Lajat hoye rahe amraavati aaisi prabhaa ehh bhomeh aayi.
Baithi biraajat bhoop tahaa jadubeer liye sang chaaro ee bhaayi.
Sayaam bhanae tehh aabheh ki upmaa mukh te barni
nahi jaayi. (2359)

ਨੀਰ ਢਰੇ ਕਹੂ ਚਾਦਰ ਛਤਨ ਛੂਟਤ ਹੈ ਕਹੂ ਠਉਰ ਫੁਹਾਰੇ।
ਮਲ ਭਿਰੈ ਕਹੂ ਮਤ ਕਰੀ ਕਹੂ ਨਾਚਤ ਬੇਸਯਨ ਕੇ ਸੁ ਅਖਾਰੇ।
ਬਾਜ ਲਰੈ ਕਹੂ ਸਾਜ ਸਜੈ ਭਟ ਛਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਡੀਲ ਡਿਲਾਰੇ।
ਰਾਜਤ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਹਾ ਜਿਮ ਤਾਰਨ ਮੈ ਸਸਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੇ॥ ੨੩੬੦॥

Neer dhare kahu chaadar chhatan chhotat hae kahu
thayur phuaare.

Mal bhirae kahu mat kari kahu naachat besyan ke su akhaare.
Baaj larae kahu saaj sajae bhat chhajat hae ati dheel dilaare.

Raajat sri brijnaath tahaa jim taaran mae sasi
sayaam uchaare. (2360)

**Here the chapter on performing Rajsu Yagna from
Krishnavtar in Sri Dasam Sikand Purana of
Bachittar Natak Granth is completed.**

Now the episode of forming this assembly by Yudishtra begins.

Swaiyya'

There was a demon, called Maya, who made a beautiful assembly hall, and Indrapur was looking small (nothing) as compared to this, that such a charming building had come up on the Earth. Sri Krishna and Yudishtra alongwith his four brothers were seated there and looking glamorous there. The poet Siam has stated that the beauty of this assembly hall was beyond any description.
(2359)

Somewhere from the ceiling looking like a sheet water was dripping and somewhere fountains were functioning, somewhere wrestlers were having bouts, while somewhere drunken elephants were fighting, while elsewhere prostitutes were dancing, and at places hawks were shown fighting, and at places, embellishments of all types were shown and at some places mighty warriors were shown with great splendour. The poet Siam has stated that Sri Krishna was looking glamorous there just as the moon shines among the stars.
(2360)

ਜੋਤਿ ਲਸੈ ਕਹੂ ਬਜ੍ਜਨ ਕੀ ਕਹੂ ਲਾਲ ਲਗੈ ਛਬਿ ਮੰਦਰਿ ਪਾਵੈ।
 ਨਾਗਨ ਕੋ ਪੁਰ ਲੋਕ ਪੁਰੀ ਸੁਰ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ।
 ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਜਿਹ ਦੇਖਿ ਚਤੁਰਮੁਖ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਿਵ ਸੋ ਲਲਚਾਵੈ।
 ਕੀ ਜਹਾ ਤਹਾ ਨੀਰ ਸੋ ਲਾਗਤ ਨੀਰ ਜਹਾ ਨਹੀ ਚੀਨਬੋ ਆਵੈ॥ ੨੩੬੧॥

Joti lasae kahu bajran ki kahu laal lage chabi mandir paave.
 Naagan ko pur lok puri sur dekhi prabhaa jeh sees nivaave.
 Reejh rahe jeh dekhi chaturmukh heri prabhaa siv so lalchaavae.
 Bhoomi jahaa tahaa neer so laagat neer jahaa nahi cheenbo aavae. (2361)

ਯੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ਦ੍ਰੋਧਨ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਐਸੀ ਸਭਾ ਰਚਿ ਕੈ ਸੁ ਜੁਧਿਸਟਰ ਅੰਧ ਕੋ ਬਾਲਕੁ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ।
 ਸੂਰਜ ਕੋ ਸੁਤ ਸੰਗ ਲੀਏ ਅਰੁ ਭੀਖਮ ਮਾਨ ਭਰਿਯੋ ਸੋਊ ਆਯੋ।
 ਭੂਮਿ ਜਹਾ ਹੁਤੀ ਤਾਹਿ ਲਖਿਯੋ ਜਲ ਬਾਰਿ ਹੁਤੇ ਜਹ ਭੂਮਿ ਜਨਾਯੋ।
 ਜਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰਿਯੋ ਜਲ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ॥ ੨੩੬੨॥

Yudhisatar Baach Darjodhan So

Swaiyya

Aaisi sabhaa rachi kae su judhisatar andh ko baalak boli pathaayo.
 Sooraj ko sut sang liye arr bheekham maan bhariyo soyu aayo.
 Bhoomi jahaa huti taahi lakhiyo jal baari huto jah bhoomi janaayo.
 Jaaye nisank pariyo jal mae kabi sayaam kahae kachhu
 bhed naa paayo. (2362)

ਜਾਇ ਪਰਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਮੈ ਤਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰੇ ਪੁਨਿ ਬੂਡ ਗਯੋ ਹੈ।
 ਬੂਡਤ ਜੋ ਨਿਕਸਿਯੋ ਸੋਊ ਭੂਪਤਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਯੋ ਹੈ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਭਾਰ ਉਤਾਰਨ ਕੇ ਹਿਤ ਆਖ ਸੋ ਭੀਮਹਿ ਭੇਦ ਦਯੋ ਹੈ।
 ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਅਰੇ ਅੰਧ ਕੇ ਅੰਧ ਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਹੈ॥ ੨੩੬੩॥

Jaaye pariyo tab hi sar mae tann bastar dhare puni bood gayo hae.
 Boodat jo niksiyo soyu bhoopati chitt bikhae ati kop kayo hae.
 Kaan ju bhaar utaaran ke hitt aakh so bheemeh bhed dayo hae.
 So ehh bhaati so bali uthiyo are ke andh hi putro bhayo hae. (2363)

At some places, diamonds were shining beautifully, and at some places palaces studded with jewels were looking gorgeous, The beauty of this place was having no comparison so the godly abodes and the make-townships were feeling belittled before it. Even Brahma was feeling enchanted with its beauty and Shiva was also feeling jealous of it. Where there was ground, it was appearing as water, and where there was water, one could not make it out. (2361)

**Yudishtra told Daryodhana -
Swaiyya'**

Having created such an assembly hall, Yudishtra invited the son of Dhritrashtra (Daryodhana). So he came along with the son of the sun (Karan) and Bhisham full of pride and egoism. So where there was ground, he mistook it for water, and where there was water, he took it for ground. The poet Siam has stated that he fell down in water without fail, as he could not distinguish between water and ground. (2362)

When Daryodhana fell down in the tank (Sarovar) of water, and he alongwith his clothes, was drowned in water; as he came out of water, he was furious with rage. Sri Krishna to shake off some previous load of similar happening, then made a sign with his eyes to Bhim. So Bhim started saying, "O Man! The son of a blind father is also born blind." (2363)

ਯੋ ਜਬ ਭੀਮ ਹਸਿਯੋ ਤਿਹ ਕਉ ਤੁ ਘਨੋ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਭੂਪ ਰਿਸਾਯੋ।
 ਮੋ ਕਹੁ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰੁ ਹਸੈ ਅਬ ਹੀ ਬਧ ਯਾ ਕੋ ਕਰੋ ਜੀਅ ਆਯੋ।
 ਭੀਖਮ ਦੋਣੁ ਰਿਸੇ ਮਨ ਮੈ ਜੜ ਭੀਮ ਭਯੋ ਕਹ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਧਾਮਿ ਗਯੋ ਅਪੁਨੇ ਫਿਰ ਕੈ ਸੁ ਸਭਾ ਇਹ ਭੀਤਰ ਫੇਰਿ ਨ ਆਯੋ॥ ੨੩੬੪॥

Yo jab bheem hasiyo tehh kayu tu ghano chitt bheetar bhoop risaayo.
 Mo kahu pandu ke putro hasae ab hi badh yaa ko karo jiye aayo.
 Bheekham dron rise mann mae jad bheem bhayo kah sayaam sunaayo.
 Dhaam gayo apune phir kae su sabhaa ehh bheetar
 pher naa aayo. (2364)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸਭਾ
 ਦੇਖਿ ਧਾਮਿ ਗਏ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ।**

ਅਬ ਦੈਤ ਬਕਤ੍ਰ ਜੁਧ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਉਤ ਕੋਪਿ ਦੁਰਜੋਧਨ ਧਾਮਿ ਗਯੋ ਇਤ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਇਹ ਕੋਪੁ ਬਸਾਯੋ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਹਤਿਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਹੁਤ ਮੇਰੋ ਮਿਤ੍ਰ ਮਰਿਓ ਨ ਰਤੀ ਸੁਕਚਾਯੋ।
 ਲੈ ਸਿਵ ਤੇ ਬਰ ਹਉ ਇਹ ਕੋ ਬਧੁ ਜਾਇ ਕਰੋ ਜੀਅ ਭੀਤਰ ਆਯੋ।
 ਧਾਇ ਕਿਦਾਰ ਕੀ ਓਰਿ ਚਲਿਓ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਇਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਠਹਰਾਯੋ॥ ੨੩੬੫॥

**Itt sri bachitar naatak granthe krishnaavataare durjodhan sabhaa
 dekhi dhaam gaye dhayaae sampaatam.**

Ab Daint Baktar Judh Kathan

Swaiyya

Utt kop durjodhan dhaam gayo itt daint huto ehh kop basaayo.
 Kaan hadiyo sisupaal huto mero mitar mariyo naa rati sukchaayo.
 Lae siv te bar hayu eh ko badhu jaaye karo jiye bheetar aayo.
 Dhaaye kidaar ki orr chaliyo kabi sayaam ihae chitt
 mae thehraayo. (2365)

When Bhim uttered these words in joke, then the Raja Daryodhana was greatly agitated with anger in his mind. This Pandu's son had made fun of me, so I am going to kill him right now. He thought of this thing in his mind. Bhisham and Daronacharya both were also annoyed and enraged, but Sri Krishna then said that Bhim had gone mad. With great fury and wrath, Daryodhana returned to his place and never came back to this assembly hall. (2364)

Here the chapter of Daryodhana going back home after visiting this assembly hall, from Krishnavatar in Bachittar Natak Granth is completed.

Now the Episode of the battle of the demon Bakatar begins.

Swaiyya'

When Daryodhana went back home in furious rage, there was a demon who became enraged. He thought to himself that Sri Krishna had killed his friend, Shishupal, without any hesitation or fear. So he thought in mind that he should approach Shiva for a blessing, and then kill him (Krishna). The poet Siam has stated that after this thought, the demon rushed towards Kedar mountain. (2365)

ਬਦ੍ਰੀ ਕਿਦਾਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਕੈ ਸੇਵ ਕਰੀ ਮਹਾਰੁਦ੍ਰ ਰਿਝਾਯੋ।
 ਲੈ ਕੈ ਬਿਵਾਨ ਚਲਿਓ ਉਤ ਤੇ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧੁ ਕੋ ਬਰੁ ਪਾਯੋ।
 ਦੁਾਰਵਤੀ ਹੂ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਇ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰੁ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ।
 ਸੋ ਸੁਨਿ ਸਯਾਮ ਬਿਦਾ ਲੈ ਕੇ ਭੂਪ ਤੇ ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸਿਧਾਯੋ॥ ੨੩੬੬॥

Badri kidaar ke bheetar jaaye kae sev kari maharudar rijaayo.
 Lae kae bivaan chaliyo utt te jab hi hari ke badh ko bar paayo.
 Davaarvati hu ke bheetar aaye kae kaan ke putar so judh machaayo.
 So suni sayaam bidaa lae kae bhoop te sayaam bhanae
 teh thayur sidhaayo. (2366)

ਦੁਾਰਵਤੀ ਹੂ ਕੇ ਬੀਚ ਜਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਗਯੋ ਤਉ ਸੋਊ ਸਤ੍ਰੁ ਨਿਹਾਰਿਯੋ।
 ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕਉ ਲਰੁ ਰੇ ਹਮ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਉਚਾਰਿਯੋ।
 ਯੋ ਸੁਨਿ ਵਾ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਕੋ ਕਸਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ।
 ਮਾਨੋ ਤਚੀ ਅਤਿ ਪਾਵਕ ਉਪਰ ਕਾਹੂ ਬੁਝਾਇਬੋ ਕੋ ਘ੍ਰਿਤ ਡਾਰਿਯੋ॥ ੨੩੬੭॥

Davaarvati hu ke beech jabae hari ju gayo tayu soyu satar nihaariyo.
 Sayaam bhanae tab hi teh kayu larr re ham so brijnaath uchaariyo.
 Yo suni vaa batiyaa hari ko kasi kaan parmaan layu
 baan parhaariyo.
 Maano tachi ati paavak upar kaahu bujhibe ko
 ghrit daariyo. (2367)

ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਅਰਿ ਬਾਨ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸਯੰਦਨ ਵਾਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਧਵਾਯੋ।
 ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਤੇ ਅਰਿ ਸੋ ਇਤ ਤੇ ਏਊ ਗੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਰਨ ਪਾਯੋ।
 ਸਯੰਦਨ ਹੂ ਬਲਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਯੰਦਨ ਢਾਹਿ ਦਯੋ ਕਬਿ ਯੋ ਜਸੁ ਗਾਯੋ।
 ਜਿਉ ਸਹਬਾਜ ਮਨੋ ਚਕਵਾ ਸੰਗ ਏਕ ਧਕਾ ਹੂ ਕੇ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੨੩੬੮॥

Maarat bhayo ari baan jabae hari sayandan vaahi ki orr dhavaayo.
 Aavat bhayo utt te ari so itt te eyu ge mill kae rann paayo.
 Sayandan hu bali kae sang sayandan dhaaye dayo kabi yo jass gaayo.
 Jiyu sehbaaj mano chakvaa sang ek dhakaa hu
 ke maar giraayo. (2368)

On hearing Badri Kedar he did lot of service (in Badrika Ashram) and placated Maha Rudra with his service. When he attained the blessing of Shiva to kill Krishna, then he started back in his chariot. On reaching Dwarka he waged a war with Krishna's son; The poet Siam has stated that Sri Krishna, on hearing about it and bidding farewell to Yudishtra he left for that place. (2366)

When Krishna reached Dwarka, he saw that enemy. The poet Siam has stated that Sri Krishna then told him to fight against him. On hearing Krishna's words, he stretched his bow to the ears, and shot an arrow at him. It appeared as if someone had added ghee to a buning fire for making it more violent. (2367)

When the enemy shot the arrow, then Sri Krishna raced his chariot towards him; then from one side he also reached there and both got engaged in his chariot by striking his chariot against his chariot. The poet has described the beauty of the scene, just as a hawk with one swoop only, kills the partridge. (2368)

ਰਥ ਤੋਰ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਨੰਦਗ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਟਿ ਗ੍ਰੀਵ ਗਿਰਾਈ।
 ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸੈਨ ਹੁਤੀ ਸੁ ਭਲੇ ਜਮ ਲੋਕਿ ਪਠਾਈ।
 ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ਹਰਿ ਠਾਢੇ ਰਹਿਯੋ ਰਨਿ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਈ।
 ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਚਉਦਹੁ ਲੋਕ ਮੈ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਬਡੀ ਯੋ ਸੁ ਬਡਾਈ॥ ੨੩੬੯॥

Rath tor kae satar ki nandag so kabi sayaam kahae kati greev giraayi.
 Ayur siti tehh ke sang saen huti su bhale jam lok pathaayi.
 Ross bhariyo hari thaado rahiyo rann so upmaa kabi
 sayaam sunaayi.
 Sri brijnaaik chayudahu lok mae paavat bhayo badi
 yo su badaayi. (2369)

ਦੋਹਰਾ

ਦੰਤਬਕੁ ਤਬ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪ ਬਢਾਇ।
 ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਜਹ ਠਾਢੇ ਹੋ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਿਓ ਜਾਇ॥ ੨੩੭੦॥

Dohra

Dantbak tab chitt mae ati hi kop badaaye.
 Sri jadupati jeh thaado ho the hi pahuchiyo jaaye. (2370)

ਸਵੈਯਾ

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਤਿਨ ਆਇ ਆਯੋਧਨ ਬੀਚ ਹਕਾਰਿਯੋ।
 ਹਉ ਮਰਿਹਉ ਨਹੀ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਤਾਹਿ ਸੁ ਜਿਉ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਲੀ ਤੁਹਿ ਮਾਰਿਯੋ।
 ਐਸੇ ਸੁਨਿਯੋ ਜਬ ਸਯਾਮ ਜੂ ਬੈਨ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਪੁਨਿ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
 ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰਥ ਤੇ ਫੁਨਿ ਮੂਰਛ ਕੈ ਕਰਿ ਭੂ ਪਰਿ ਡਾਰਿਯੋ॥ ੨੩੭੧॥

Swaiyya

Sri brij naaik kayu jab hi tinn aaye aayodhan beech hakaariyo.
 Hayu marihayu nahi yo kahiyo taahi su jiyu sisupaal bali tuhi maariyo.
 Aaise suniyo jab sayaam ju baen tabae hari ju pun baan sanbhaariyo.
 Satar ko sayaam bhanae rath te phunn morach kae kari
 bhu par daariyo. (2371)

The poet Siam has stated that after crashing his chariot, and wielding his sword, he removed his head with one stroke. The force accompanying him was also killed (and sent to Yama's land). Then Sri Krishna was standing in the battle field, filled with ruthlessness (wrathfulness). The beauty of this scene has been depicted by the poet Siam by saying that Sri Krishna had earned a great praise in the whole universe (fourteen worlds). (2369)

Couplet

In the meantime (the enemy) the demon Bakatar reached the spot, where Sri Krishna was standing. (2370)

Swaiyya'

Sri Krishna was then challenged by him in the battle field and he said, "I will not be killed the way you had killed Shishupal. When Sri Krishna heard these words, Then he took up his bow. The poet Siam has stated that after making the enemy unconscious in his chariot, he (Krishna) threw him down on the ground. (2371)

ਲੈ ਸੁਧਿ ਹੈ ਸੋਊ ਲੋਪ ਗਯੋ ਫਿਰਿ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਰਨ ਭੀਤਰ ਆਯੋ।
 ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਬਾਪ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕਉ ਕਟਿ ਮਾਯਾ ਕੋ ਕੈ ਇਕ ਮੁੰਡ ਦਿਖਾਯੋ।
 ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਤਬੈ ਅਰੁ ਨੈਨ ਦੁਹੂਨ ਤੇ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ।
 ਹਾਥ ਪੈ ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਲੈ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ॥ ੨੩੭੨॥

Lae sudh haav soyu lop gayo phir kop bhariyo rann bheetar aayo.
 Kaan ke baap ko kaan hi kayu kati maaya ko kae ikk moond dikhaayo.
 Kop kiyu ghani sayaam tabae arr naen duhoon te neer bahaayo.
 Haath pae chakar sudarsan lae ari ko sir kaat kae
 bhoomi giraayo. (2372)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਦੰਤ
 ਬਕਤ੍ਰ ਦੰਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨੰ। ਅਥ ਬੈਦੂਰਥ ਦੰਤ ਬਧ ਕਥਨੰ
 ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ**

ਸਵੈਯਾ

ਜਾਹਿ ਸਿਵਾਦਿਕ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਮਿਓ ਸੁ ਸਦਾ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
 ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ਕਬ ਹੀ ਕਿਰਪਾ ਨਿਧਿ ਰੂਪ ਦਿਖਾਰਿਯੋ।
 ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ਅਉ ਰਾਗਨ ਰੇਖ ਇਹੈ ਚਹੂੰ ਬੇਦਨ ਭੇਦ ਉਚਾਰਿਯੋ।
 ਤਾ ਧਰਿ ਮੂਰਤਿ ਜੁਧ ਬਿਖੈ ਇਹ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰਨ ਬੀਚ ਸੰਘਾਰਿਯੋ॥ ੨੩੭੩॥

**Itt sri dasam sakandh bachitar natak granthe krishnavtare dant
 baktar daint badheh dhiyaae sampooran.**

Ath Baedoorath Daint Badh Kathan

Kabiyo Baach

Swaiyya

Jaahi sivaadik braham nimiyo su sadaa apne chitt beech bichaariyo.
 Sayaam bhanae teh kayu tab hi kab hi kirpaa nidhi roop dikhaariyo.
 Rang naa roop ayu raag naa rekh ihae chahun bedan
 bhed uchaariyo.
 Taa dhari morat judh bikhae ehh sayaam bhanae rann
 beech sanghariyo. (2373)

After gaining consciousness he (hid) disappeared from there, and filled with indignation, he again appeared in the battle field. Then with his deceitful learning, he showed Sri Krishna, the head of his father Basudev cut off (as a mirage), then Sri Krishna became furious with rage and tears rolled down from his eyes, and with his Sudarshan Wheel he cut off his head and threw it on the ground. (2372)

**Here the chapter of the killing of the demon Bakatar from
Krishnavtar in Dasam Sakand Puran, pertaining to Bachittar
Natak Granth is completed.**

Now the episode of the killing of the demon Baidoorath begins.

The poet Siam has stated that the benevolent Lord must appear before the person at some stage upon whom he meditates in his mind whom Brahma and Shiva even worship and pay their obeisance. The Lord, who had no physical entity, no form colour or symbol and all the four Vedas had described this secret and according to the poet Siam, the same Lord Almighty was, now in the form of Krishna, fighting in the battle field and had killed the demon. (2373)

ਦੋਹਰਾ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੋਪ ਜਬ ਸਤ੍ਰੁ ਦੈ ਰਨ ਮੈ ਦਏ ਖਪਾਇ।
ਤੀਸਰ ਜੋ ਜੀਵਤ ਬਚਿਯੋ ਸੋ ਤਹ ਪਹੁਚਿਯੋ ਆਇ॥ ੨੩੭੪॥

Dohra

Krisan kop jab satar daev rann mae daye khapaaye.
Teesar jo jeevat bachiyo so tehh pahuchiyo aaye. (2374)

ਦਾਤਨ ਸੋ ਦੋਊ ਹੋਠ ਦੋਊ ਨਚਾਵਤ ਨੈਨ।
ਤਬ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਸੋ ਕਹੇ ਕਹਿਤ ਸਯਾਮ ਏ ਬੈਨ॥ ੨੩੭੫॥

Daatan so doyu hotth kati doyu nachaavat naen.
Tab haldhar tehh so kahe kahit sayaam ee baen. (2375)

ਸਵੈਯਾ

ਕਿਉ ਜੜ ਜੁਧ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਸੇ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਖਪਾਏ।
ਰਾਵਨ ਸੇ ਹਰਿਨਾਖਸ ਸੇ ਹਰਿਨਾਛ ਹੂ ਸੇ ਜਗਿ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਏ।
ਕੇਸਹਿ ਸੇ ਅਰੁ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਸੰਗ ਦੇਸਨ ਦੇਸਨ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ।
ਤੈ ਰੇ ਕਹਾ ਅਰੇ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ॥ ੨੩੭੬॥

Swaiyya

Kiyu jad judh karae hari siyu mudh keetabh se jeñ satar khapaaye.
Raavan se harinaakhas se harinaachh hu se jag jaan naa paaye.
Kanseh se arr sandhi jaraa sang desan desan ke nirap aaye.
Tae re kahaa are so chhin mae ehh sayaam bhanae jamlok pathaaye. (2376)

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ।
ਮੈ ਬਕ ਬੀਰ ਅਘਾਸੁਰ ਮਾਰਿ ਸੁ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਯੋ।
ਤੇਈ ਛੂਹਨ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਹੂ ਕੀ ਮੈ ਸੁਨਿ ਸੈਨ ਸੁਧਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿਯੋ।
ਤੈ ਹਮਰੇ ਬਲ ਅਗ੍ਰਜ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਘਨ ਸਯਾਮ ਤੇ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ॥ ੨੩੭੭॥

Sri brijnaath tabae tehh so kabi sayaam kahae ehh bhaati uchaariyo.
Mae bak beer akghasur maarí su kesan te gahi kans pachhariyo.
Taeyi chhuhan sandh jaraa hu ki mae suni saen sudhaari bidaariyo.
Tae hamre bal agraj sayaam kahiyo ghan sayaam te
kayun bichariyo. (2377)

Couplet

When Krishna, with great ruthlessness, had killed both the enemies in the battle field, then the third enemy, who was still alive, appeared before him. (2374)

He was very furuious, cutting his lips under his teeth and showing great indignation from his eyes, then Balram told him these words, which are being described by the poet Siam (as follows). (2375)

Swaiyya'

"O fool! Why are you fighting against Sri Krishna, who had destroyed the enemies like Madh and Ketab. Even people like Ravana, Harnakush, and Harnachh in the world could not realize his secrets or Kansa and Jarasandh were accompanied with great many kings from various lands." The poet Siam has stated, "O fool! How could you dare to confront Sri Krishna, as he had sent all of them to Yama's land (killed them) in a moment." (2376)

The poet Siam has stated that then Sri Krishna told him, "I had killed both Bakasur and Aghasur and had destroyed fully the multi-coloured army of Jarasandh." Sri Krishna then said, "Whom do you consider as worth anything before my power (or equal in power)?" (2377)

ਮੋਹਿ ਡਰਾਵਤ ਹੈ ਕਹਿ ਯੋ ਮੁਹ ਕੰਸ ਕੋ ਬੀਰ ਬਕੀ ਬਕ ਮਾਰਿਯੋ।
 ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਹੂ ਕੀ ਸੈਨ ਸਭੈ ਮੋਹਿ ਭਾਖਤ ਹੋ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੋ।
 ਮੋ ਕਉ ਕਹੈ ਬਲੁ ਤੇਰੇ ਅਰੇ ਮੇਰੇ ਪਉਰਖ ਅਗ੍ਰਜ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
 ਸੂਰਨ ਕੀ ਇਹ ਗੀਤਿ ਨਹੀ ਹਰਿ ਛਤ੍ਰੀ ਹੈ ਤੂ ਕਿ ਭਯੋ ਭਠਿਆਰਿਯੋ॥ ੨੩੭੮॥

Mohi daraavat hae kahi yo muh kans ko beer baki bak maariyo.
 Sandhi jaraa hu ke saen sabhae mohi bhakhat ho chhin maahi sanghariyo.
 Mo kayu kahae bal tero are mere payurakh agraj kayun bichaariyo.
 Sooran ki eh reti nahi hari chatri hae tu ki
 bhayo bhathiaariyo. (2378)

ਆਪਨੇ ਕੋਪ ਕੀ ਪਾਵਕ ਮੈ ਬਲ ਤੇਰੇ ਸਬੈ ਸਮ ਫੂਸ ਜਰੈ ਹੋ।
 ਸ੍ਰਉਨ ਜਿਤੋ ਤੁਹ ਅੰਗਨ ਮੈ ਸੁ ਸਭੈ ਸਮ ਨੀਰਹ ਕੀ ਆਵਟੈ ਹੋ।
 ਦੋਗਚਾ ਆਪਨੇ ਪਉਰਖ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਚੜੇ ਹੋ।
 ਤਉ ਤੇਰੇ ਅੰਗ ਕੋ ਮਾਸੁ ਸਬੈ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਡਾਰ ਆਛੈ ਪਕੈ ਹੋ॥ ੨੩੭੯॥

Aapne kop ki paavak mae bal tero sabae sam phoos jarae ho.
 Sarun jito tuh angan mae su sabhae sam neereh ki aavtae ho.
 Degchaa aapne payurakh ko rann mae jab hi kabi sayaam chade ho.
 Tayu tero ang ko maas sabae tehh bheetar daar
 aache pakae ho. (2379)

ਐਸੇ ਬਿਬਾਦ ਮੈ ਆਹਵ ਮੈ ਦੋਊ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ।
 ਬਾਨਨ ਸਿਉ ਦਿਵ ਅਉਰ ਦਿਵਾਕਰਿ ਧੂਰਿ ਉਠਿ ਰਥ ਪਹੀਯਨ ਛਾਯੋ।
 ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਨਿ ਕਉ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਆਏ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ।
 ਅੰਤ ਨ ਸਯਾਮ ਤੇ ਜੀਤ ਸਕਿਯੋ ਸੋਊ ਅੰਤਹਿ ਕੇ ਫੁਨਿ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਯੋ॥ ੨੩੮੦॥

Aaise bibaad kae aahav mae doyu krodh bhare ati judh machaayo.
 Baanan siyu div ayur divaakari dhoori uthi rath pahiyen chhayo.
 Kayutak dekhin kayu sasi sooraj aaye hute tinn mangal gaayo.
 Ant naa sayaam te jeet sakiyo soyu anteh ke phuni
 dhaam sidhayo. (2380)

In reply, he said, "You are trying to frighten me by saying these words, that you had killed the warriors of Kansa like Baki and Bak and then you are telling me that you had killed the forces of Jarasandh in a moment. O Krishna! You are telling me that there was none equal to your power. O Krishna! Are you Kashatriya or an ordinary worker (labourer) as it does not behove a warrior to praise himself? (2378)

"I shall burn all your power with the fire of my anger (wrath) like straw. I will boil your blood like water, which is running through your body and limbs. The poet Siam has stated that "when I open the kettle of my warriors in the battle field, then I will boil and cook your flesh (of the body) in the battle in the battle field, (then only you will realize my strength)". (2379)

Thus both were engaged in a fierce battle, being enraged fully due to this dispute. Even the sun was covered with the string of arrows being shot by them and the dust rising from the wheels of the chariots was spread all over the sky. The sun and the moon had come to witness this miracle, and they sang songs of joy and happiness. Finally he could not gain a victory over Krishna and then proceeded to Yama's land (was killed). (2380)

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਨਿਯੋ ਅਰਿਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਗਾਢ ਅਯੋਧਨ।
 ਹੂੰ ਕੈ ਕੁਰੂਪ ਪਰਿਯੋ ਧਰਿ ਜੁਧ ਕੀ ਤਉਨ ਸਮੈ ਬਯਦੂਰਥ ਕੋ ਤਨ।
 ਸ੍ਰਉਨਤ ਸੰਗ ਭਰਿਯੋ ਪਰਿਯੋ ਦੇਖਿ ਦਯਾ ਉਪਜੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਕੇ ਮਨਿ।
 ਛੇਰਿ ਸਰਾਸਨ ਟੇਰ ਕਹਿਯੋ ਦਿਨ ਆਜ ਕੇ ਤੈ ਕਰਿਹੋ ਨ ਕਬੈ ਰਨ॥ ੨੩੮੧॥

Sri brijnaath haniyo ariko kabi sayaam kahae kari gaad ayodhan.
 Haaav kae kuroop pariyo dhari judh ki tayun samac bayudoorath ko tann.
 Sarunat sang bhariyo pariyo dekhi dayaa upji karunaanidhi ke mani.
 Chhori saraasan ter kahiyo din aaj ke tae kariho naa kabae rann. (2381)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਬਯਦੂਰਥ
 ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।**

ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਜੁ ਤੀਰਥ ਗਵਨ ਕਥਨੰ

ਚੌਪਈ

ਤੀਰਥ ਕਰਨ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ। ਨੈਮਖੁਰਨ ਭੀਤਰ ਆਯੋ।
 ਆਇ ਤਹਾ ਨਾਵਨ ਇਨ ਭਯੋ। ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਦਯੋ॥ ੨੩੮੨॥

**Itt sri dasam sikandh puraane bachitar natak granthe
 krishnavatare baydoorab daint badeh dhiyaaye sampaatam.**

Balibhadar Ju Teerath Gavan Kathan

Chopaiee

Teerath karan balibhadar sidhaayo. Naemkhavran bheetar aayo.
 Aaye tahaa naavan inn kayo. Chitt ko sok door kari dayo. (2382)

ਤੋਮਰ

ਰੋਮ ਹਰਖ ਨ ਥੋ ਤਹਾ ਸੋਊ ਆਯੋ ਤਹ ਦਉਰਿ।
 ਹਲੀ ਮਦਰਾ ਪੀਤ ਥੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਾਹੀ ਠਾਉਰਿ।
 ਸੋਊ ਆਇ ਠਾਢ ਭਯੋ ਤਹਾ ਜੜ ਯਾਹਿ ਸਿਰ ਨ ਨਿਵਾਇ ਕੈ।
 ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਕੁਪਿਯੋ ਕਮਾਨ ਕਰਿ ਲੈ ਮਾਰਿਯੋ ਤਿਹ ਧਾਇ ਕੈ॥ ੨੩੮੩॥

Tomar

Rom harakh naa tho tahaa soyu aayo the dayuri.
 Hali madraa peet tho kabi sayaam taahi thaayuri.
 Soyuu aaye thaadh bhayo tahaa jad yaahi sir naa nivaaye kae.
 Balibhadar kupiyo kamaan kari lae maariyo tehh dhaaye kae. (2383)

The poet Siam has stated that Sri Krishna fought a great battle and finally killed the enemy. The body of Baidurath, being disfigured was thrown on the ground in the battlefield. When Sri Krishna saw the blood stained body of the enemy, he was filled with kindness and mercy. Then keeping aside his bow, he shouted aloud, "That I will not fight any more battles." (2381)

Here the episode of the killing of demon Bhaydurath from the chapter of Krishnavatar in Bachittar Natak as part of Dasam Sakand Puran is completed.

Now the episode of Balbhadar's visiting holy places of pilgrimage begins.

Chopaiee

Balram started on his pilgrimage to holy places and came to the holy place of Naimkhiaran. There he had his bath and forgot all his worries. (2382)

Tomar

The Rishi Homharsh was not present there and on hearing about Balram's visit, he rushed back. The poet Siam has stated that Balram was drinking wine at the place. That fool came and stood there and did not pay his obiesance to Balram (by bowing his head). Balram got enraged and taking his bow in hand, he killed him immediately. (2383)

ਚੌਪਈ

ਸਭ ਰਿਖਿ ਉਠਿ ਠਾਢੇ ਤਬ ਭਏ। ਆਨੰਦ ਬਿਸਰ ਚਿਤ ਕੇ ਗਏ।
ਇਕ ਰਿਖਿ ਥੋ ਤਿਨਿ ਐਸ ਉਚਾਰਿਯੋ। ਬੁਰਾ ਕੀਓ ਹਲਧਰਿ ਦਿਜ ਮਾਰਿਯੋ॥ ੨੩੮੪॥

Chopaiee

Sabh rikhi uth thaade tab bhaye. Aanand bisar chitt keg aye.
Ikk rikhi tho tinni aaise uchaariyo. Buraa kiyo haldhari dij maariyo. (2384)

ਤਬ ਹਲਧਰ ਪੁਨਿ ਐਸ ਉਚਾਰਿਯੋ। ਬੈਠ ਰਹਿਓ ਕਿਉ ਨ ਹਮ ਤੇ ਡਰਿਯੋ।
ਤਬ ਮੈ ਕ੍ਰੋਧ ਚਿਤ ਮੈ ਕੀਯੋ। ਮਾਰਿ ਕਮਾਨ ਸੰਗ ਇਹ ਦੀਯੋ॥ ੨੩੮੫॥

Tab haldhar puni aais uchaariyo. Baith rahiyo kiyu naa ham te dariyo.
Tab mae krodh chitt mae kiyo. Maari kamaan sang ihh diyo. (2385)

ਸਵੈਯਾ

ਛਤ੍ਰੀ ਕੋ ਪੂਤ ਥੋ ਕੋਪ ਭਰੇ ਤਿਹ ਨਾਸ ਕਯੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ।
ਠਾਢ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਰਿਖਿ ਸੋ ਜੜ ਬੈਠਿ ਰਹਿਓ ਕਹਿਓ ਸਾਖ ਪਤੀਜੈ।
ਬਾਤ ਵਹੈ ਕਰੀਐ ਸੰਗ ਛਤ੍ਰਨ ਜਾ ਕੇ ਕੀਏ ਜਗ ਭੀਤਰ ਜੀਜੈ।
ਤਾਹੀ ਤੇ ਮੈ ਬਧੁ ਤਾ ਕੋ ਕੀਯੋ ਸੁ ਅਬੈ ਮੋਰੀ ਭੂਲ ਛਿਪਾਮਨ ਕੀਜੈ॥ ੨੩੮੬॥

Swaiyya

Chhatri ko poot tho kop bhare tehh naas kayo binti suni lijae.
Thaad bhaye uth kae rikhi so jad baithi kahiyo saach patijae.
Baat vahae kariyae sang chhatran jaa ke kiye jag bheetar jijae.
Taahi te mae budh taa ko kiyo su abae mori bhool
chhimaapan kijae. (2386)

ਰਿਖ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋ

ਚੌਪਈ

ਮਿਲਿ ਸਭ ਰਿਖਿਨ ਹਲੀ ਸੋ ਭਾਖੀ। ਕਹੈ ਸਯਾਮ ਤਿਹ ਦਿਜ ਕੀ ਸਾਖੀ।
ਇਹ ਬਾਲਕ ਥਾਪਿ ਰੋਹ ਹਰੋ। ਬਹੁਰੋ ਜਾਇ ਤੀਰਥ ਸਭ ਕਰੋ॥ ੨੩੮੭॥

Rikh Baach Hali So

Chopaiee

Mili sabh rikhin hali so bhaaki. Kahae sayaam tehh dij ki saakhi.
Ehh baalak thaapi roh haro. Bahuro jaaye teerath sabh karo. (2387)

Chopaiee

Then all the Rishis got together and stood up there, as all had lost their peace of mind. One Rishi then said, "Balram had done a vicious act by killing a brahmin." (2384)

Then again Balram said, "Why was he sitting down and (never showed me any respect)? Why was he not afraid of me? Then out of sheer rage, I killed him with my bow. (2385)

Swaiyya'

I, being a son of Kashatriya, got enraged and killed him. All the Rishis had stood up (to welcome) but he continued sitting like a fool. I am telling you the truth, you may check it. One should behave with Kashatriyas which should help one to live longer in the world. So I killed him thus. Now please pardon me for this (rudeness). (2386)

Then the Rishis told Balram -

Chopaiee

All the Rishis then jointly told Balram the poet Siam has described the episode (like this) about the brahmin. "Appoint his son in his place and forget about your wrath. Then proceed and visit all holy places of pilgrimage. (2387)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਚਾਰੇ ਈ ਬੇਦ ਮੁਖਾਗ੍ਰਜ ਹੋਇ ਹੈ ਤਾ ਸੁਤ ਕੋ ਬਰੁ ਐਸੇ ਦੀਯੋ।
ਸੋਊ ਐਸੇ ਪੁਰਾਨ ਲਗਿਯੋ ਰਟਨੇ ਮਨੋ ਤਾਤ ਸੋਊ ਤਿਹ ਫੇਰਿ ਜੀਯੋ।
ਚਿਤ ਅਨਦ ਕੈ ਸਭ ਹੂ ਰਿਖਿ ਕੇ ਮਨ ਕਉ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਕਉਨ ਬੀਯੋ।
ਸਿਰ ਨਯਾਇ ਤਿਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੇ ਤੀਰਥਨ ਸਯਾਮ ਸੁ ਰਾਮਹਿ ਪੈਡ ਲੀਯੋ॥ ੨੩੮੮॥

Kabiyo Baach

Swaiyya

Chaaro ee bed mukhaagraj hoye hae taa sut ko baru aaiso diyo.
Soyu aaise puraan lagiyo ratne mano taat soyu tehh pheri jiyo.
Chitt aanad kae sabh hu rikhi ke mann kayu jeh ki sam kayun biyo.
Sir nayaaye tinae sukh paaye ke teerthan sayaaam su raameh
paed liyo. (2388)

ਗਹਿ ਸਿੰਧੁ ਜਹਾ ਮਿਲਿਯੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਬਲਿ ਭਦ੍ਰ ਤਹਾ ਚਲਿ ਨਾਯੋ।
ਫੇਰਿ ਤ੍ਰਿਬੈਨੀ ਮੈ ਕੈ ਇਸਨਾਨ ਦੈ ਦਾਨੁ ਬਲੀ ਹਰਿਦੁਆਰ ਸਿਧਾਯੋ।
ਠਾਇ ਤਹਾ ਪੁਨਿ ਬਦ੍ਰੀ ਕਿਦਾਰ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
ਅਉਰ ਗਨੋ ਕਹ ਲਉ ਜਗ ਕੇ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਆਯੋ॥ ੨੩੮੯॥

Gangeh sindhu jahaa miliyo prithmae bali bhadar tahaa chali naayo.
Pheri tribaeni mae kae isnaan dae daan bali hariduyaar sidhaayo.
Naaye tahaa puni badri kidaar gayo ati hi mann mae sukh paayo.
Ayur gano keh layu jag ke sabh teerath kae tehh
thaureh aayo. (2389)

ਚੌਪਈ

ਫੇਰਿ ਨੈਮਖ਼ਾਰਨ ਮਹਿ ਆਯੋ। ਆਇ ਰਿਖਿਨ ਕਉ ਮਾਥ ਨਿਵਾਯੋ।
ਤੀਰਥ ਕਹਿਯੋ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਕਰੇ। ਬਿਧਿ ਪੂਬਰ ਜਿਉ ਤੁਮ ਉਚਰੇ॥ ੨੩੯੦॥

Chopaiee

Pheri naemkhavaaran mahi aayo. Aaye rikhin kayu math nivaayo.
Teerath kahiyo mae sabh hi kare. Bidhi poorab jiyo
tum uchare. (2390)

The poet has stated -

Swaiyya

"All the four Vedas are likely to be known to him and he could recite them by rote." With these words the son was blessed, so he started reciting the Puranas, as if his father had again become alive (through him). So he enamoured all the Rishis, which had no other parallel in such pleasant state. After bowing to the Rishis, and feeling greatly relieved (pleased) according to the poet Siam, Balram started for the visits to holy places. (2388)

First of all Balram took bath at the place, where Ganga mingles with the ocean, Then he went to Allahabad (where three rivers meet) and then after giving away offerings (alms) Balram went to Hardwar. After having bathed there, Balram went to Badri-Kedar, and felt greatly elated in mind. After visiting all holy places, which need not be detailed, he came to this place. (2389)

Chopaiee

After that he came to New Khavaran and then paid his obeisance to the Rishis. He said to them, "As you had advised me, I have visited all the holy places, as per rules (and now had come back)." (2390)

ਹਲੀ ਬਾਚ ਰਿਖਿਨ ਸੋ

ਚੌਪਈ

ਅਬ ਆਇਸ ਜੋ ਹੋਇ ਸੁ ਕਰੋ। ਹੇ ਰਿਖਿ ਤੁਮਰੇ ਪਾਇਨ ਪਰੋ।
ਅਬ ਆਇਸ ਜੋ ਹੋਇ ਸੁ ਕੀਜੈ। ਹੇ ਰਿਖਿ ਬਾਤਹਿ ਸਤਿ ਪਤੀਜੈ॥ ੨੩੯੧॥

Hali Baach Rikhin So

Chopaiee

Ab aais jo hoye su karo. He rikhi tumre paain paro.
Ab aais jo hoye su kijae. He rikhi baateh sati patijae. (2391)

ਰਿਖਿ ਬਾਚ

ਚੌਪਈ

ਤਬ ਮਿਲਿ ਰਿਖਿਨ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰੋ। ਏਕ ਸਤ੍ਰੁ ਹੈ ਬਡੋ ਹਮਾਰੋ।
ਬਲਲ ਨਾਮ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਮਾਰੋ। ਮਾਨੋ ਤਿਹ ਪੈ ਕਾਲ ਪਚਾਰੋ॥ ੨੩੯੨॥

Rikhi Baach

Chopaiee

Tab mili rikhin ihae jiye dhaaro. Ek satar hae bado hamaro.
Balal naam haldhar teh maaro.
Maano teh pae kaal pachaaro. (2392)

ਹਲੀ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਕਹਾ ਠਉਰ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਕੀ ਕਹੋ ਰਿਖਿਨ ਕੇ ਰਾਜ।
ਮੋਹਿ ਬਤਾਵੈ ਜਾਹਿ ਕਉ ਤਾਹਿ ਹਨੋ ਅਉ ਆਜੁ॥ ੨੩੯੩॥

Hali Baach

Dohra

Kahaa thayur teh satar ki kaho rikhin ke raaj.
Mohi bataave jaahe kayu taahi hano ayu aaj. (2393)

Balram then said -

Chopaiee

"Now I will do as you ordain me. O Rishis! I am bowing my head at your feet, and would function as per your command. O Rishis! I am saying the truth, which could be checked by you. (2391)

Then the Rishis said -

Chopaiee

The the Rishis got together and thought to themselves and told to Balram. "We had a great enemy who was called a great enemy, called Balala. O Balram! Pray kill him. It appears the Rishis had persented him to be like the god of death. (2392)

Then Balram said -

Couplet

"O honourable Rishis! Where was his abode? Just show me the place, so that I shall go to that place and kill him. (2393)

ਦੌਪਈ

ਤਬ ਇਕ ਰਿਖ ਨੈ ਜਾਇ ਬਤਾਯੋ। ਤਹਾ ਠਉਰ ਹੋ ਸਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ।
ਜਬ ਹਲਧਰਿ ਸੋ ਸਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ। ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰੁ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪਚਾਰਿਯੋ॥ ੨੩੯੪॥

Chopaicee

Tab ikk rikhh nae jaaye bataayo. Tahaa thayur ho satar banaayo.
Jab haldhari so satar nihaariyo. Ham sangi larr chh
bhaati pachaariyo. (2394)

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਬ ਸਤ੍ਰ ਰਿਸਾਯੋ। ਹਾਥ ਗਾਗਨੇ ਯਾ ਪਰਿ ਆਯੋ।
ਹਲਧਰਿ ਸੰਗ ਜੁਧ ਤਿਹ ਕੀਓ। ਜਿਹ ਸਮ ਠਉਰ ਬੀਰ ਨਹੀ ਬੀਓ॥ ੨੩੯੫॥

Sunat bachan tab satar risaayo. Haath gaagno yaa pari aayo.
Haldhari sang judh teh kiyo. Jeh sam thayur beer nahi biyo. (2395)

ਬਹੁਤ ਜੁਧ ਤਿਹ ਠਾ ਦੁਹੂ ਧਾਰੋ। ਦੁਹੂ ਸੂਰ ਤੇ ਏਕ ਨ ਹਾਰੋ।
ਜਉ ਥਕਿ ਜਾਹਿ ਬੈਠ ਤਹ ਰਹੈ। ਮੁਛਿਤ ਹੋਹਿ ਜੁਧ ਫਿਰ ਚਹੈ॥ ੨੩੯੬॥

Bahut judh teh thaa duhu dhaaro. Duhun soor te ek naa haaro.
Jayu thaki jaahi baith teh rahae. Muchhit hohi judh phir chahae. (2396)

ਫਿਰਿ ਦੋਊ ਗਾਜਿ ਗਾਜਿ ਰਨ ਪਾਰੈ। ਆਪਸ ਬੀਚ ਗਦਾ ਬਹੁ ਮਾਰੈ।
ਠਾਢ ਰਹੈ ਥਿਰੁ ਪੇਗ ਨ ਟਰੈ। ਮਾਨਹੁ ਰਿਸਿ ਪਰਬਤ ਦੋਊ ਲਰੈ॥ ੨੩੯੭॥

Phir doyu gaaj gaaj rann pare. Aapas beech gadaa bahu maarae.
Thaadh rahae thir paeg naa tarae. Maanoh risi parbat doyu larae. (2397)

ਦੋਊ ਭਟ ਅਭ੍ਰਨ ਜਿਉ ਗਾਜੈ। ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਜਿਨ ਕੇ ਜਮ ਲਾਜੈ।
ਅਤਿ ਹੀ ਬੀਰ ਰਿਸਹਿ ਮੈ ਭਰੈ। ਦੋਊ ਬੀਰ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋ ਲਰੈ॥ ੨੩੯੮॥

Doyu bhat abhran jiyu gaajae. Bachan sunat jinn ke jam laajae.
Ati hi beer riseh mae bharae. Doyu beer krodh so larae. (2398)

ਜਿਨ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਨ ਸੁਰ ਆਏ। ਭਾਤਿਨ ਭਾਤਿ ਬਿਵਾਨ ਬਨਾਏ।
ਉਤ ਰੰਭਾਦਿਕ ਨਿਰਤਹਿ ਕਰੈ। ਇਤ ਤੇ ਬੀਰ ਭੂਮਿ ਮੈ ਲਰੈ॥ ੨੩੯੯॥

Jin kayutak dekhan sur aaye. Bhaatin bhaati bivaan banaye.
Utt ranbhaadik nirtahi karae. Itt te beer bhoomi mae larae. (2399)

Chopaiee

Then one Rishi explained about his abode, where the enemy was living. When Balram saw that enemy, he challenged him to fight against him (Balram). (2394)

The enemy got furious on hearing these words, and with a thread (gana) tied to his arm, he attacked Balram. Then he fought against Balram, who was the greatest warrior then (had no other comparison). (2395)

Both fought a battle royal there, but none of the two warriors got defeated. When they would get tired, they would rest a while and then again would engage themselves in the fighting. (2396)

Then both fought valiantly, and strike each other with their maces. They would stand firmly in position, without retracing back their steps. It appeared as if two mountains were fighting with great ruthlessness. (2397)

Both the warriors were roaring like the clouds (thunder) which on hearing, even the god of death, felt ashamed. Both the warriors were furious with rage and were fighting fiercely. (2398)

The gods had come down to witness this bout, and the gods had used various modes of conveyance. On the other side, the fairies like Rambha were dancing while on the Earth, the warriors were fighting each other. (2399)

ਬਹੁਤ ਗਦਾ ਤਨ ਲਗੈ ਨ ਜਾਨੈ। ਮੁਖ ਤੇ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਬਖਾਨੈ।
ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਪੈਗੁ ਨ ਟਰੈ। ਗੀਝ ਗੀਝ ਦੋਊ ਭਟ ਲਰੈ॥ ੨੪੦੦॥

Bahut gadaatann lage naa jaane. Muk te maareh maar bakhaane.
Rann ki chhit te paeg naa tare. Reejh reejh doyu bhat larae. (2400)

ਸਵੈਯਾ

ਜੁਧ ਭਯੋ ਬਹੁਤੋ ਤਿਹ ਠਾ ਤਬ ਮਸੂਲ ਕਉ ਮੁਸਲੀ ਜੁ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਕੈ ਬਲ ਹਾਥਨ ਦੋਊਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਕਿ ਘਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ।
ਲਾਗਤ ਘਾ ਇਹ ਕੈ ਮਰਿ ਗਯੋ ਅਰਿ ਅੰਤਕ ਕੇ ਫੁਨਿ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ।
ਯੋ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਹਨਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਭ ਬਿਪਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਕਾਜ ਸਵਾਰਿਯੋ॥ ੨੪੦੧॥

Swaiyya

Judh bhayo bahuto tehh thaa tab moosal kayu musli ju sanbhaariyo.
Kae bal haathan doyun ke kabi sayaam kahae taki ghaahi parhaaryo.
Laagat ghaa ehh kae marr gayo ari antak ke phuni dhaami sidhaariyo.
Yo balibhadar haniyo tehh ko sabh bipan ko phuni kaaj savaariyo. (2401)

ਪਉਰਖ ਜੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੋ ਹਿਓ ਨਿਪ ਕਉ ਸੁਕਦੇਵ ਸੁਨਾਯੋ।
ਜਾਹਿ ਕਥਾ ਦਿਜ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਸ੍ਰੁੰਨ ਸੁਨੀ ਤਿਨ ਹੂ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
ਜਾ ਕੋ ਕੀਏ ਸਸਿ ਸੂਰ ਨਿਸਾ ਦਿਵ ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਜੀਅ ਆਯੋ।
ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਾਉ ਦਿਜੋਤਮ ਬੇਦਨ ਕੈ ਜੋਊ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ॥ ੨੪੦੨॥

Payurakh jo mooslidhari ko kahiyo nirap kayu sukdev sunaayo.
Jaahi kathaa dij ke mukh te sabh saryun suni tinn hu sukh paayo.
Jaa ke kiye sasi soor nisaa div taahi ki baat suno jiye aayo.
Taahi ki baat sunaayo di jotam bedan kae joyu bhed naa paayo. (2402)

ਜਾਹਿ ਖੜਾਨਨ ਸੇ ਸਹਸਾਨਨ ਖੋਜਿ ਰਹੇ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਬੇਦਨ ਕੇ ਗੁਨ ਭੀਤਰ ਪਾਯੋ।
ਖੋਜ ਰਹੇ ਸਿਵ ਸੇ ਜਿਹ ਅੰਤ ਅਨੰਤ ਕਹਿਓ ਥਕਿ ਅੰਤ ਨਾ ਪਾਯੋ।
ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਕਦੇਵ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ॥ ੨੪੦੩॥

Jaahi khadaanan se sahasaanan khoji rahe kachhu paar naa paayo.
Sayaam bhanae jeh kayu chaturaanan bedan ke gun bheetar gaayo.
Khoj rahe siv se jeh ant anant kahiyo thaki ant naa paayo.
Taahi ki baat suno tumre mukh ke sukdev ihae thehraayo. (2403)

Many strikes of the maces were borne on the body, but they did not bother about them and were shouting, "Kill him, kill him". They would not retract a pace back and both were fighting with great excitement. (2400)

Swaiyya'

When the battle was raging for long there, then Balram took up his moosal. The poet Siam has stated that with both the hands he struck the enemy with it, and the enemy died with this strike, and went away to Yama's land. Thus Balram killed the enemy and gave the brahmin's a peaceful time. (2401)

The story of Balram's valour was related to Raja Prikshit by Sukdev. All those persons, who heard this episode from the brahmins with their own ears, were greatly pleased and comforted. Then he thought of hearing the story of the Lord who had created the moon, the sun and days and nights. So he said, "O venerable brahmins! Please tell me the story of the Lord, whose secret even the Vedas had not realised. (2402)

The Lord, whom (Kartike) with six months, or the Sheshnag, with thousand fangs, were still trying to search out, but have not been able to know his vastness. the poet Siam has stated that the Lord whose praises have been sung by Brahma in the Vedas; whose limits or Greatness even Shiva has been trying to find out and finally they all got tired with their efforts, and said, that they could not realise his secrets. O Sukhdev! I have thought in my mind that I should hear about that Lord from you personally. (2403)

ਭੂਪਤਿ ਜਉ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁਕ ਕਉ ਸੁਕ ਹੂ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਈ।
 ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਾਵ ਹੋ ਤੁਹਿ ਕਉ ਤੁਹਿ ਭੇਦ ਛਪਾਈ।
 ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਦਾਮਾ ਹੁਤੋ ਬਿਪਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਹਉ ਕਹੋ ਹਰਿ ਜੈਸੇ ਮਿਟਾਈ।
 ਸੋ ਹਉ ਸੁਨਾਵਤ ਹਉ ਤੁਹਿ ਕਵੁ ਸੁਨ ਲੈ ਸੋਊ ਸ੍ਰੀਨਨ ਦੇ ਨਿਪੁ ਰਾਈ॥ ੨੪੦੪॥

Bhhpati jayu ehk bhaati kahiyo suk kayu suk hu
 ehk bhaati sunaayi.

Deen diyaal ki baat sunaav ho tuhi kayu tuhi bhed chhapayi.
 Bipar sudaama huto bipataa teh ki hayu kaho hari jasise mitaayi.
 So hayu sunaavat hayu tuhi kayu sunn lae soyu sarunan
 de nirap raayi. (2404)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ
 ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਤੀਰਥ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਦੈਤ ਬਲਲ ਕੋ ਮਾਰਤ
 ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਆਵਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।**

ਸੁਦਾਮਾ ਬਾਰਤਾ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਏਕੁ ਬਧੂ ਜੁਤ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਥੋ ਤਿਹ ਯਾ ਜਗੁ ਬੀਚ ਬਡੇ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ।
 ਦੁਖਿਤ ਹੂ ਇਕ ਦਿਵਸ ਕਹਿਯੋ ਤਹਾ ਤਿਹ ਮਿਤ੍ਰੁ ਹੈ ਮੋ ਪ੍ਰਭੂ ਜੋ ਜਗੁ ਗਾਯੋ।
 ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਹਿਯੋ ਜਾਹੁ ਤਹਾ ਸੁਨਿ ਮਾਨਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਮੁੰਡ ਮੁਡਾਯੋ।
 ਤੰਦੁਲ ਲੈ ਦਿਜ ਦਾਰਦੀ ਹਾਥਿ ਸੁ ਦੁਆਰਵਤੀ ਹੂੰ ਕੀ ਓਰਿ ਸਿਧਾਯੋ॥ ੨੪੦੫॥

**Itt sri dasam sikandh puraane bachitar naatak granthe
 krishnaavataare balibhddar teerath isnaan kari daint balal ko maarat
 bhaye greh ko aavat bhaye dhiyaae sampaatam.**

Sudaama Baartaa Kathan

Swaiyya

ek badhu jut brahaman tho teh yaa jag beech bado dukh paayo.
 Dukhat haav ikk divas kahiyo teh mitar hae mo prabhu jo jag gaayo.
 Taa ki triyaa kahiyo jaah tahaa suni maanat bhayo teh moond mudaayo.
 Tandul lae dij daardi haath su duaaravati hu ki
 orr sidhaayo. (2405)

When Raja Prikshit told Sukhdev like this, then Sukhdev gave the details like this. "I would relate to you the story of the benevolent Lord, but keep this secret to yourself only (hidden). There was a brahmin called Sudama, his tale (life) of suffering I would relate, and the way Sri Krishna helped him to mitigate his sufferings. O Raja! I am going to relate that episode, which you should hear with full attention. (2404)

Here the chapter of Krishnavtar dealing with the episode of killing demon Balal by Balbhadr after visiting and bathing at holy places from the Sri Dasam Puran in Bachittar Natak is completed.

Now the episode of Sudama begins.

Swaiyya'

One Brahmin with his wife was there, who had undergone great hardships in life. One day, getting too much depressed he said, "O Krishna! You are my friend and the whole world knows you as the True Lord." Then the wife said, "You should go there." So he listened to his wife, and accepted her advice, and he got his head shaved off. The wife, then gave him (the penniless brahmin). Some rice to offer to Krishna, and he left for Dwarka. (2405)

ਦਿਜ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਹਉ ਹਰ ਸਯਾਮ ਸੰਦੀਪਨ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿ ਬੀਚ ਪੜੇ ਹਿਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ।
ਹਉ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰਿ ਸਯਾਮ ਰਹਿਓ ਰਹੈ ਹੈ ਸੁ ਸਯਾਮਹਿ ਮੋ ਚਿਤ ਮੈ ਧਾਰਿ।
ਦੈ ਧਨ ਪਾਇ ਘਨੋ ਘਰਿ ਮੈ ਕਛੁ ਦੀਨਨ ਦੇਤ ਨ ਨੈਕੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ।
ਈਸ ਲਹੈ ਕਿਧੋ ਮੋਹਿ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਕੈਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਮੈ ਹਮ ਪੈ ਹਰਿ॥ ੨੪੦੬॥

Drij Baach

Swaiyya

Hayu arr sayaam sandipan ke greh beech pade hitt hae ati hi kari.
Hayu chitt mae dhari sayaam rahiyo rahae haaev hae su
sayaameh mo chitt mae dhari.
Dae dhan paaye ghano ghari mae kachhu deenan det naa naek kirpaa kari.
Eess lahae kidho mohi nihaar kae kaisi kirpaa kari hae
ham pae hari. (2406)

ਮਾਰਗ ਨਾਖ ਕੈ ਬ੍ਰਿਪ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਨਿਹਾਰਤ ਤਾਹਿ ਸੁ ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਦਾਮਾ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ।
ਆਸਨ ਤੇ ਉਠਿ ਆਤੁਰ ਹੁਇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਕੈ ਲੈਬੈ ਕਉ ਧਾਯੋ।
ਪਾਇ ਰਹਿਓ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਫਿਰਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਉਠਿ ਕੰਠਿ ਲਗਾਯੋ॥ ੨੪੦੭॥

Maarag naakh kae bipar jabae greh sri jadubeer ke bheetar aayo.
Sri brijnaath nihaarat taahi su bipar sudaama ihae thehraayo.
Aasan te uthi aatur huye ati preeti badaaye kae laebe kayu dhaayo.
Paaye pariyo tehh ko hari ji phir sayaam bhanae uthi kanth lagayao. (2407)

ਲੈ ਤਿਹ ਮੰਦਿਰ ਮਾਹਿ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ।
ਬਾਰਿ ਮੰਗਾਇ ਤਹੀ ਦਿਜ ਕੋ ਦੋਊ ਪਾਇਨ ਧ੍ਰੈ ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ ਲੀਨੋ।
ਝੋਪਰੀ ਤੇ ਤਿਹ ਠਾ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਭ ਕੰਚਨ ਕੋ ਪੁਨਿ ਮੰਦਰਿ ਕੀਨੋ।
ਤਉ ਨ ਸਕਿਓ ਸੁ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਬਿਪਹਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਰੰਚ ਨ ਦੀਨੋ॥ ੨੪੦੮॥

Lae tehh mandir maahi gayo tehh ko ati hi kari aadar kino.
Baari mangaaye tahi dij ko doyu paain dhaaev charnaamrit lino.
Jhopri te tehh thaa hari ju subh kanchan ko puni mandir kino.
Tayu naa sakiyo su bidaa kari bipeh sayaam bhanae tehh
ranch naa dino. (2408)

**The Brahmin said-
Swaiyya'**

"I alongwith Krishna used to study under the guidance of our Guru, Sandipan and we were great friends. Now I have enshrined Sri Krishna in my heart, so on the other side, Sri Krishna would also be remembering me. He will give me lot of wealth, which I shall bring back home. Will he not give some help to the needy and helpless people? (The Lord) Krishna would surely recognize me, and then what sort of benedictions he will bestow on me? (2406)

When after travelling a long distance, the brahmin came to Krishna's place, then Sri Krishna saw him and thought to himself that he was Sudama brahmin. Krishna got up from his throne, and getting excited with affection, he went ahead to receive him. The poet Siam has stated that Sri Krishna made his obeisance to him (by bowing his head) and then hugged him in his clasp. (2407)

Accompanied by him, he came home and gave him lot of honour and respect. Then he sent for some water and washed both his feet and took the washings of his feet as charnamirat. Instead of his hut, Sri Krishna got a golden house built for him. The poet Siam has stated that Krishna could not tell the brahmin and then bade him farewell, without openly giving him any offerings. (2408)

ਦੋਹਰਾ

ਜਬ ਦਿਜ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪੜਤ ਤਬ ਮੋ ਸੋ ਹੁਤੇ ਗਰੋਹ।
ਅਬ ਲਾਲਚ ਬਸਿ ਹਰਿ ਭਏ ਕਛੂ ਨ ਦੀਨੋ ਮੋਹ॥ ੨੪੦੯॥

Dohra

Jab dij ke greh padat tab mo so huto garoh.
Ab laalach basi hari bhaye kachhu naa dino moh. (2409)

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੈ ਪੁਨਿ ਪਾਵਤ ਹੈ ਬਹੁਤੇ ਧਨ ਸੋਊ।
ਲੋਗ ਕਹਾ ਤਿਹ ਭੇਦਹਿ ਪਾਵਤ ਆਪਨੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਪੁਨਿ ਓਊ।
ਸਾਧਨ ਕੇ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਬੈਰਨ ਕੇ ਸੁ ਬੜੇ ਘਰ ਖੋਊ।
ਦੀਨਨ ਕੇ ਜਗ ਪਾਲਬੋ ਕਾਜ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਊ॥ ੨੪੧੦॥

Kabiyo Baach

Swaiyya

Jo brijnaath ki sevaa karae pun paavat hae bahuto dhan soyu.
Log kahaa tehh bhede paavat aapni jaanat hae pun oyu.
Saadhan ke bartaa hartaa dukh baeran ke su bade ghar khoyu.
Deenan ke jag paalbe kaaj gareeb nivaaj naa doosar koyu. (2410)

ਸੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਹਨਿਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਸੋ ਕੋਊ ਅਉਰ ਨ ਮਾਨ ਧਰੈ।
ਅਰੁ ਦੰਤ ਬਕਤ੍ ਹਨਿਯੋ ਜਮ ਲੋਕ ਤੇ ਜੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੈ।
ਰਿਸ ਸੋ ਭੂਮਾਸੁਰ ਜੀਤਿ ਲਯੋ ਜੋਊ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਬੀਰ ਨ ਸੰਗ ਅਰੈ।
ਅਬ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਕੀਯੋ ਦਿਜ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਐਸੀ ਕਉਨ ਕਰੈ॥ ੨੪੧੧॥

So sisupaal haniyo chhin mae jeh so koyu ayur naa maan dharae.
Arr dant bakatar haniyo jam lok te jo kabhun naa rati ku darae.
Riss so bhoomaasur jeet layo joyu indar se beer naa sang arae.
Ab kancahn dhaam kiyo dij ko brijnaath binaa
aaisi kayun kaare. (2411)

Couplet

"When we used to study at the place of brahmin Sandipan, then we were great pals. Now Sri Krishna has become rich and greedy, as such he had not given me anything." (2409)

The poet has stated -

Swaiyya'

Whosoever would serve Sri Krishna, gets rewarded with lot of wealth, but how could people know his secret, as he alone knows his Greatness? He is the bestower of blessings to his saints, and destroyer of their afflictions, and also the destroyer of greatest enemies. To sustain the poor and helpless people in the world, there was no other equal to him as the benevolent Lord of these people. (2410)

He had killed Shishupal in a moment, who was a great proud and egoistic man. He had killed the demon Baktar, who was never afraid of death even a bit. Being furious with rage, he had defeated Bhumasur, whom even a warrior-god like Indra could not win over. Now the same Lord had got a golden house made for this brahmin. Apart from Sri Krishna, who else could have done such a benevolent act! (2411)

ਜਾ ਮਧੁ ਕੀਟੜ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਭੂ ਇੰਦ੍ਰ ਦਈ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰੁਨਾਈ।
 ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਸਤ੍ਰਨ ਸੈਨ ਗਈ ਸਭ ਯਾਹਿ ਖਪਾਈ।
 ਜਾਹਿ ਬਿਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਕੈ ਲੰਕ ਲੁਟਾਈ।
 ਕੰਚਨ ਕੋ ਤਿਹ ਧਾਮ ਦਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਹੈ ਕਉਨ ਬਡਾਈ॥ ੨੪੧੨॥

Jaa madhu keetabh ko badh kae bhuu indar dayi kari kae karunaayi.
 Ayur jiti ehh saamuhe satran saen gayi sabh yaahi khapaayi.
 Jaahi bibhichhan raaj dayo arr raavan maar kae lank lutaayi.
 Kanchan ko tehh dhaam dayo kabi sayaam kahae kahae
 kayun badaayi. (2412)

ਬਿਸਨਪਦ ਧਨਾਸਰੀ

ਜਿਹ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਖੈ ਨੈਨ ਬਨਾਇ।
 ਅੰਜਨ ਰੇਖ ਸਯਾਮ ਪਰ ਅਟਕਤ ਸੁੰਦਰ ਫਾਧ ਚੜਾਇ।
 ਮ੍ਰਿਗ ਮਨ ਹੇਰਿ ਜਿਨੇ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਰਹਤ ਸਦਾ ਉਰਝਾਇ।
 ਤਿਨ ਕੇ ਉਪਰਿ ਅਪਨੀ ਰੁਚਿ ਸਿਉ ਰੀਝਿ ਸਯਾਮ ਬਲਿ ਜਾਇ॥ ੨੪੧੩॥

Bisanpad Dhanasari

Jeh mrig raakhae naen banaye.
 Anjan rekh sayaam par atkat sundar phaadh chaadaye.
 Mrig mann heri jine narr naarin rahat sadaa urjhaaye.
 Tinn ke upar apni ruche siyu reejh sayaam bali jaaye. (2413)

ਹਰਿ ਕੇ ਨੈਨਾ ਜਲਜ ਠਏ।
 ਦਿਪਤ ਜੋਤਿ ਦਿਨ ਮਨਿ ਦੁਤਿ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਮੁੰਦਿਤ ਭਏ।
 ਤਿਨ ਕਉ ਦੇਖਿ ਜਨਨ ਦ੍ਰਿਗ ਪੁਤਰੀ ਲਗੀ ਸੁ ਭਾਵ ਭਏ।
 ਜਨੁ ਪਰਾਗ ਕਮਲਨ ਕੀ ਉਪਰ ਭ੍ਰਮਤ ਕੋਟਿ ਭ੍ਰਮਏ॥ ੨੪੧੪॥

Hari ke naena jalaj thaye.
 Dipat joti din mani duti mukh te kabhun naa mundit bhaye.
 Tinn kayu dekhi janan drig putri lagi su bhaav bhaye.
 Jann paraag kamlan ki upar bharmar koti bharmaye. (2414)

The Lord, who had killed demons like Madh and Ketab and through his benevolence had bestowed land to Indra, while he destroyed the whole enemy army, which confronted him (in the battle field). The same Lord who had given the kingdom to Vibhushan and after killing Ravana had given away Lanka (had washed his hands off Lanka). The poet Siam has stated that the same Lord had got a golden house built for the poor, helpless brahmin. Tell us if there could be any other more benevolent Lord. (2412)

Bishanpad Dhanasari

The Lord, who had his eyes (beautiful) like the deer, with a lining of collyrium on the beautiful face, just like a beautiful noose (to attract others). All the women and men were always enamoured like the deer in watching his charm with their eyes glued on him. But Sri Krishna always seemed to offer himself as a sacrifice to them. (2413)

The eyes of Sri Krishan always looked like the lotus flower, and his glamour was seen like the shining sun in its glory. His lotus-eyes were thus never closed to the worldly charm, rather the eyes of the whole world were always keenly glued to watch his deer-like eyes. The beauty of this scene has been depicted by the poet as if millions of black bees were enticed by the aroma of lotus (flowers) like charm of Sri Krishna. (2414)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਦਿਜ ਸੁਦਾਮਾ
ਕੇ ਦਾਰਿਦ ਦੂਰ ਕਰਤ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਕਰ ਦੇਤ ਭਏ।

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੇ ਦਿਨ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਗਵਨਿ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਜਉ ਰਵਿ ਕੇ ਗ੍ਰਸਬੇ ਹੂ ਕੋ ਦਿਵਸ ਲਗਿਓ ਕਹਿ ਜੋਤਿਕੀ ਯੋ ਤੁ ਸੁਨਾਯੋ।
ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਮਾਤ ਬਿਮਾਤ ਅਰੁ ਭ੍ਰਾਤ ਚਲੈ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰਿ ਇਹੈ ਠਹਿਰਾਯੋ।
ਤਾਤ ਚਲਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗਿ ਭਾਤਿਨ ਭਾਤਿ ਕੋ ਸੈਨ ਬਨਾਯੋ।
ਜੋ ਕਉ ਅੰਤ ਚਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਆਵਤ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਯੋ॥ ੨੪੧੫॥

**Itt sri dasam sikandh puraane bachitar naatak granthe
krishnaavatare dij sudaama ko daarid door karat
kanchan dhaam kar det bhaye.**

**Ath Kaan Ju Sooraj Grehan Ko Din Kurkhetar Gavin Kathan
Swaiyya**

Jayu ravi ke grasabe hu ko divas lagiyo kahi jotiki yo tu sunaayo.
Kaan ki maat bimaat arr chalaе kurukhetri ihaе thehraayo.
Taat chaliyo brijnaath ko lae sang bhaatin bhaati ko saen banaayo.
Jo koyu ant chahae tehh ko tinn ko kachhu aavat
ant naa paayo. (2415)

ਇਤ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਵਤ ਭੇ ਉਤ ਨੰਦ ਤੇ ਆਦਿ ਸਭੈ ਤਹ ਆਏ।
ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸਭ ਗੁਆਰਿਨਿ ਸਯਾਮ ਜਬੈ ਦਰਸਾਏ।
ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਰਹੀ ਚਕਿ ਕੈ ਜਕਿ ਗੀ ਕਛੁ ਬੈਨ ਕਹਿਓ ਨਹੀ ਜਾਏ।
ਨੰਦ ਜਸੋਮਤ ਮੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਲਪਟਾਏ॥ ੨੪੧੬॥

**Itt te brij naaik aavat bhe utt nand te aaadi sabahe teh aaye.
Chandarbhagaa brikhbhaan sutaa sabh guyaarin sayaam
jabae darsaaye.**

**Roop nihaar rahi chaki kae jaki gi kachhu baen kahiyo nahi jaaye.
Nand jasomat moh badaaye kae kaan ju ke urr
mae laptaaye. (2416)**

Here the chapter of Krishnavtar dealing with the episode of driving away the poverty of poor brahmin Sudama by getting a house of gold built for him from Dasam Sikand Puran in Bachittar Natak Granth is completed.

Now the episode of Kahna's visit to Kurukshetra on Solar-eclipse day begins.

Swaiyya'

When the day of Solar eclipse came near, an astrologer has said that Krishna's mother, father and brother planned to visit Kurukshetra so taking alongwith a huge army of varied native nature. If one tried to find out his Greatness he would be unable to do so (sadly mistaken). (2415)

So from one side Sri Krishna had arrived in Kurukshetra while from the other side Nand alongwith all others came there. So Chanderbhaga and Radha (daughter of Brishbham) had a glimpse of Sri Krishna. All the women were enchanted with the charm (appearance) of Sri Krishna and they bowed to him with surprise, but they could not utter a single word. Nand and Jasodha, out of great love, hugged him. (2416)

ਨੰਦ ਜਸੋਮਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ਕੈ ਨੈਨਨ ਤੇ ਦੁਹੁ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ।
 ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਬ੍ਰਿਜ ਕਉ ਤੁਮ ਤਿਆਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਜੀਅ ਐਸੇ ਹੀ ਭਾਯੋ।
 ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਤੁਮ ਮਾਰਿ ਚੰਡੂਰ ਪ੍ਰਹਾਰਿ ਕੈ ਸੰਗਹਿ ਕੰਸਹਿ ਘਾਯੋ।
 ਹਉ ਨਿਰਮੋਹ ਨਿਹਾਰ ਦਸਾ ਹਮਰੀ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੋਹ ਨ ਆਯੋ॥ ੨੪੧੭॥

Nand jasopati prem badaye kae naenan te duhu neer bahaayo.
 Aaise kahiyo brij kayu tum tiyaag gaye mathuraa jiye aaiso hi bhaayo.
 Kaa bhayo jot um maari chador parhaar kae sangeh kanseh ghaayo.
 Hayu nir moh nihaar dasaa hamri tumre mann moh naa aayo. (2417)

ਜਸੋਧਾ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਜੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਜਸੋਮਤਿ ਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਸੋ ਇਕ ਬੈਨ ਉਚਾਰੋ।
 ਪਾਲ ਦੀਏ ਜਬ ਪੂਤ ਬਡੇ ਤੁਮ ਦੇਖਿਯੋ ਤਬੈ ਤੁਮ ਹੇਤ ਤੁਹਾਰੋ।
 ਤੋ ਕਹ ਦੋਸ ਲਗਾਉ ਹਉ ਕਿਉ ਹਰਿ ਕੈ ਸਭ ਫੁਨਿ ਦੋਸ ਹਮਾਰੋ।
 ਉਖਲ ਸੋ ਤੁਹਿ ਬਾਧਿ ਕੈ ਮਾਰਿਯੋ ਹੈ ਜਾਨਤ ਹੋ ਸੋਊ ਬੈਰ ਚਿਤਾਰੋ॥ ੨੪੧੮॥

Jasodhaa Baach Kaan Ju So

Swaiyya

Preet badaaye jasomati yo brij bhookhan so ikk baen uchaaró.
 Paal kiye jab poot bade tum dekhiyo tabae tum het tuhaaro.
 To keh doss lagaayo hayu kiyu hari hae sabh phuni dos hamaaro.
 Ukhal so tuhi baadh kae maariyo hae jaanat ho
 soyu baer chitaaro. (2418)

ਮਾਇ ਹੈ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੌ ਸੁ ਤੋ ਮੋ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ।
 ਅਉਰਨ ਕੀ ਸਿਖ ਲੈ ਤਬ ਜਿਉ ਤੈਸੇ ਕਾਜ ਕਰੋ ਜਿਨਿ ਯੋ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ।
 ਨੈਕ ਬਿਛੋਹ ਭਏ ਤੁਮਰੇ ਮਰੀਐ ਤੁਮਰੇ ਪਲ ਹੇਰਤ ਜੀਜੈ।
 ਬਾਲ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਹਉ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜਕ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਭੂਖਿਤ ਕੀਜੈ॥ ੨੪੧੯॥

Maaye have baat kaho tum so su to mo batiyaa suni saach patijae.
 Ayuran ki sikh lae tab jiyu taiso kaaj karo jinni yo suni lijae.
 Naek bichhoh bhaye tumre mariyae tumre pal heart jijae.
 Baal balaaye liyu hayu bahuro brij ko brij bhookhan
 bhokhit kijae. (2419)

Then with increased affection the eyes of Nand and Jasodha were filled with tears and then said, "You had left Brij town and had gone to Mathura and you preferred to stay there as you had killed Chandur alongwith Kansa and destroyed them. O heartless Krishna! After seeing our predicament were you not filled with our love (and a desire to meet us). (2417)

**Jasodha told Kahna -
Swaiyya'**

With increased affection, Jasodha told Krishna, "O Son! When we brought you up to become a grown-up man, then you must have realised how much love and affection you had for us in your heart. O Sri Krishna! Why should I blame you for all this infact it was all my fault, as I had once beaten you by tying you with a rope. I know, you have got a grudge against me since then." (2418)

Then Sri Krishna replied, "O Mother! I am telling you one thing, which you must accept as pure truth." Jasodha said, "By taking training (teachings) of others, you should do such actions, which we could also hear. In your separation we feel it as our death, while with a glance of yours it gives us hope of life. O Child! I take on me all your hurdles (on my shoulders). O Brij-lover! Pray come to Brij town thus honouring it with your presence." (2419)

ਦੋਹਰਾ

ਨੰਦ ਜਸੋਦਹਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਿਲਿ ਅਤਿ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਇ।
ਸਭੈ ਗੋਪਿਕਾ ਜਹਿ ਹੁਤੀ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚੇ ਜਾਇ॥ ੨੪੨੦॥

Dohra

Nand jasodeh krisan mili ati chitt mae sukh paaye.
Sabhae gopikaa jahi huti the hi pahuche jaaye. (2420)

ਸਵੈਯਾ

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਲਖਿ ਕੈ ਤਿਹ ਗੁਰਨਿ ਆਗਮ ਪਾਯੋ।
ਆਗੇ ਹੀ ਏਕ ਚਲੀ ਉਠ ਕੈ ਨਹਿ ਏਕਨ ਕੇ ਉਰਿ ਆਨੰਦ ਮਾਯੋ।
ਭੇਖ ਮਲੀਨ ਜੇ ਗੁਆਰਿ ਹੁਤੀ ਤਿਨ ਭੇਖ ਨਵੀਨ ਸਜੇ ਕਬਿ ਗਾਯੋ।
ਮਾਨਹੁ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਾਗ ਉਠਿਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਬਹੁਰੇ ਜੀਅ ਆਯੋ॥ ੨੪੨੧॥

Swaiyya

Sri brijnaatheh ko jab hi lakhi kae teh gavaaran aagam paayo.
Aage hi ek chali uth kae nahi ekan ke uri anand mayo.
Bhekh maleen je guaar huti tinn bhekh naveen saje kabi gaayo.
Maanoh mritak jag uthiyo tinn ke tann mae bahuro jiye aayo. (2421)

ਗੁਰਨਿ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਯੋ ਇਕ ਭਾਖਤ ਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਗੁਰਨਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਚਿਤੈ ਕੈ।
ਜਿਉ ਅਕੂਰ ਕੇ ਸੰਗ ਭਏ ਚੜਿ ਸਯੋਦਨ ਨਾਥ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ।
ਦੂਰ ਹੁਲਾਸ ਕੀਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤੋ ਕਛੁ ਗੁਆਰਿਨ ਕੀ ਕਰੁਨਾ ਨਹਿ ਕੈ ਕੈ।
ਏਕ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਖੀ ਮੁਖ ਜੋਵਤ ਏਕ ਰਹੀ ਚੁਪ ਹੈ ਕੈ॥ ੨੪੨੨॥

Gavaaran Baach

Swaiyya

Yo ikk bhaakhat hae mukh te mil gavaarn sri brijnaath chitae kae.
Jiyu akroor ke sang gaye chadi sayandan naath hulas badae kae.
Door hulas kiyo brij to kachhu guaarin ki karunaa nahi kae kae.
Ek kahae ehh bhaati sakhi mukh jovat ek rahi chup haev kae. (2422)

Couplet

By meeting Krishna, both Nand and Jasodha got great relief and satisfaction (pleasure) at heart. Then Sri Krishna went to the place, where all the milkmaids were collected. (2420)

Swaiyya'

When the milkmaids learnt that Sri Krishna had come to their place, then someone had come to their place, then someone got up to welcome him, while some others felt greatly pleased (their love knew no bounds). The poet has stated that the milkmaids, who were wearing dirty clothes, changed into new robes. It appeared as if a dead person had come back to life again and a ray of life was emitted in their hearts. (2421)

The milkmaids said-

When the milkmaids saw Sri Krishna, then one of them remarked, "O Lord! Since the day, you had gone on a chariot alongwith Akroor, with great hopes, the life of Brij town had flickered and became completely lifeless; and you had never asked about the welfare of the milkmaids, through your kindness. One had said these words, while another stood quietly watching his face. (2422)

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਗਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕਛੁ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਸਖੀ ਹੇਤ ਨ ਧਾਰਿਯੋ।
 ਨੈਕ ਨ ਮੋਹ ਕੀਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਨਿਰਮੋਹ ਹੀ ਆਪਨ ਚਿਤ ਬਿਚਾਰਿਯੋ।
 ਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਗੁਰਿ ਤਜੀ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ।
 ਆਪੁਨੀ ਚਉਪਹਿ ਤੇ ਅਪੁਨੀ ਮਾਨੋ ਕੁੰਜਹਿ ਤਿਆਗ ਭੁਜੰਗ ਸਿਧਾਰਿਯੋ॥ ੨੪੨੩॥

Sri brijnaath gayo mathuraa kachhu chitt bikhae sakhi
 hett naa dhaariyo.

Naek naa moh kiyo chitt mae nirmoh hi aapan chitt bichaariyo.
 Yo brij naaik gavaar taji jas taa chhabi ko kabi sayaam uchaariyo.
 Aapni chaupahi te apuni maano kunjeh tiyaag
 bhoojang sidhariyo. (2423)

ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕਉ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਈ।
 ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ।
 ਰਾਧਿਕਾ ਜਾ ਬਿਧਿ ਮਾਨ ਕੀਯੋ ਹਰਿ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮਾਨ ਕੀਯੋ ਜੀਅ ਆਈ।
 ਤਾ ਦਿਨ ਕੇ ਬਿਛੁਰੇ ਬਿਛੁਰੇ ਸੁ ਦਈ ਹਮ ਕਉ ਅਬ ਆਨਿ ਦਿਖਾਈ॥ ੨੪੨੪॥

Chandarbhagaa brikhbhaan sutaa brij naaik kayu
 eh bhaati sunaayi.

Sri brij naath gaye mathuraa taji ke brij preeti sabhae bisraayi.
 Raadhikaa jaa bidhi maan kiyo hari taise hi maan kiyo jiye aayi.
 Taa din ke bichhure bichhure su dayi ham kayu ab
 aan dikhaayi. (2424)

ਏਕ ਮਿਲੀ ਕਹਿ ਯੋ ਬਤੀਯਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਪਨ ਕਉ ਅਤਿ ਪਿਆਰੀ।
 ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜੁ ਧਰੇ ਤਨ ਬੀਚ ਕੁਸੰਭਨ ਸਾਰੀ।
 ਕੇਲ ਕਥਾ ਦਈ ਛੋਰਿ ਰਹੀ ਚਕਿ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁਤਰੀ ਸੀ ਸਵਾਰੀ।
 ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਤਬੈ ਸਬ ਗੁਰਿਨ ਗਿਆਨ ਹੀ ਮੈ ਕਰਿ ਡਾਰੀ॥ ੨੪੨੫॥

Ek mili kahi yo batiyaa ju huti brij bhookhan kayu ati piyaari.
 Chandarbhagaa brikhbhaan sutaa ju dhare tann beech kusubhan saari.
 Kel kathaa dayi chhori rahi chaki chitreh ki putrid si savaari.
 Sayaam bhanae brij naath tabae sab gavaarin giyaan hi
 mae kari daari. (2425)

"O friend! Since the time Sri Krishna had gone to Mathura, there has been no love left in my heart, but he has not shown any love or affection in his heart, so we had considered him in our mind as without any affection (loveless). The poet Siam has depicted this beautiful incident as if Krishna had deserted the milkmaids just as a snake leaves the slough (cast skin of a snake) behind and moves away." (2423)

Chanderbhaga and Radha said these words to Krishna (so that he could hear) "Sri Krishna had left us and gone to Mathura, forgetting all the love of Brij town. Just as Radha had shown her pride, similarly now Krishna had shown his egostic tendency. This is what comes to mind now. From that day, we got separated and remained separated till now and now only we have seen your face (after that day). (2424)

There was another milkmaid very dear to Krishna, who said on meeting him. "Chanderbhaga and Radha, who were wearing sunflower coloured (red-coloured) saris, have forgotten about the story of their sensuous love for him, but are now enamoured only by watching Sri Krishna and are looking like dolls in a painting." The poet Siam has stated that Sri Krishna gave a sermon of knowledge to all the milkmaids then. (2425)

ਬਿਸਨਪਦ ਧਨਾਸਰੀ

ਸੁਨਿ ਪਾਈ ਬ੍ਰਿਜਬਾਲਾ ਮੋਹਨ ਆਏ ਹੈ ਕੁਰੁਖੇਤਿ।
ਦਰਸਨ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਦੁਖ ਬਿਸਰੇ ਬੇਦ ਕਹਤ ਜਿਹ ਨੇਤਿ।
ਤਨ ਮਨ ਅਟਕਿਓ ਚਰਨ ਕਵਲ ਸੋ ਧਨ ਨਿਵਛਾਵਿਰਿ ਦੇਤ।
ਕ੍ਰਿਸਨ ਇਕਾਤਿ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਹੀ ਛਿਨ ਕਹਿਯੋ ਸਿਖਿ ਲੇਹੁ।
ਮਿਲ ਬਿਛੁਰਨ ਦੋਊ ਇਹ ਜਗ ਮੈ ਮਿਥਿਆ ਤਨੁ ਅਸਨੇਹੁ॥ ੨੪੨੬॥

Bisanpad Dhanasari

Suni paayi brijbaala mohan aaye hae kurukheti.
Darsan dekhi sabhae dukh bisre bed kahat jeh neti.
Tann mann atkiyo charan kaval so dhan nivchaavari det.
Krisan ikaat kiyo tehh hi chhin kahiyo giyaan sikhi lehu.
Mil bichhuran doyu ehh jag mae mithiyaa tann asnehu. (2426)

ਸਵੈਯਾ

ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਠਾਢਿ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਸਭ ਗੁਆਰਨਿ ਕਉ ਐਸੇ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿੜਾਏ।
ਨੰਦ ਜਸੋਮਤਿ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸੰਗਿ ਮਿਲੇ ਅਤਿ ਹੇਤੁ ਬਢਾਏ।
ਕੈਰਵ ਆਏ ਹੁਤੇ ਜਿਤਨੋ ਸਭ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਏ।
ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਦੁਆਰਵਤੀ ਹੂ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਏ॥ ੨੪੨੭॥

Swaiyya

Brij naaik thaadj bhaye uth kae sabh guaarin kayu aaise giyaan dridaaye.
Nand jasomati pandu ke putarn sang mile ati hett badaaye.
Kaerav aaye hute jitney sabh aapne aapne dhaam sidhaaye.
Sayaam bhanae bahuro brijnaaik duaaravati hu ke
bheetar aaye. (2427)

ਦੋਹਰਾ

ਜਗਿ ਤਹਾ ਕਰ ਕੈ ਚਲਿਯੋ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਬਸੁਦੇਵ।
ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਤ ਚਉਦਹ ਭਵਨ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਭੇਵ॥ ੨੪੨੮॥

Dohra

Jagg tahaa kar kae chaliyo sayaam bhanae basudev.
Jehh ko suddh chaudeh bhavan sabh devan ko bhev. (2428)

Bishanpad Dhanasari

The damsels of Brij town had learnt about Sri Krishna's arrival in Kurukshetra. the Vedas had described him as omni-present and the women folk had forgotten all their sufferings by having his glimpse only. They have pinned their body and soul at the lotus-feet of Krishna and they have sacrificed all the wealth over him. Then Sri Krishna took them aside and said, "Now try to learn something of knowledge as well." The separation or meeting one another was the way of this world, and body love was all falsehood" (not truth). (2426)

Swaiyya'

After giving this sermon to all the milkmaids, Sri Krishna stood up. then on meeting Nand, Jasodha and Pandu's sons (five Pandavas) Krishna showed lot of keenness and love (affection). All the Kauravas, who had come there, went back to their homes (pleased). The poet Siam has stated that after that Sri Krishna came back to Dwarka. (2427)

Couplet

The poet Siam has stated that Basudev went back after the performance of the Yagna, whose son (Krishna) was the god of all the gods of the universe (fourteen worlds), the Lord himself. (2428)

ਚੌਪਈ

ਚਲਿਯੋ ਸਯਾਮ ਜੂ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਈ। ਪੂਜਿਯੋ ਚਰਨ ਪਿਤਾ ਕੇ ਜਾਈ।
ਤਾਤ ਜਬੈ ਲਖਿ ਆਵਤ ਪਾਏ। ਤਿਭਵਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਠਹਰਾਏ॥ ੨੪੨੯॥

Chopaiee

Chaliyo sayaam ju prem badaayi. Poojiyo charan pitaa ke jaayi.
Taat jabae lakhi aavat paaye. Tribhvan ke kartaa thehraaye. (2429)

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰੀ। ਮੂਰਤਿ ਹਰਿ ਕੀ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰੀ।
ਆਪਨੋ ਪ੍ਰਭੁ ਲਖਿ ਪੂਜਾ ਕੀਨੀ। ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਾਨ ਸਭ ਲੀਨੀ॥ ੨੪੩੦॥

Bahu bidhi hari ki usatati kari. Moorat hari ki chitt mae dhari.
Aapno prabhu lakhi poojaa kini. Sri jadubeer jaan sabh lini. (2430)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਬਿਖੈ ਜਗਿ
ਕਰਕੈ ਗੁਰਿਨ ਕਉ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ਦੁਰਵਤੀ ਜਾਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।**

ਅਬ ਦੇਵਕੀ ਕੇ ਛਨਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਬਲਿ ਲੋਕ ਤੇ ਲਿਆਇ ਦੇਨਿ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਸ੍ਰੀ ਬਿਜਨਾਇਕ ਪੈ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਚਲਿ ਦੇਵਕੀ ਆਈ।
ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਤੁਮ ਸਤਿ ਇਹੈ ਮਨ ਮੈ ਠਹਰਾਈ।
ਹੋ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੇ ਕਰਤਾ ਬਧ ਐਸੇ ਕਰੀ ਹਰਿ ਜਾਨਿ ਬਡਾਈ।
ਪੁਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਹਮਰੈ ਹਨੇ ਕੰਸ ਸੋਊ ਹਮ ਕਉ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਮੰਗਾਈ॥ ੨੪੩੧॥

**Itt sri dasam sikandh puraane bachitar naatak granthe
krishnaavatare kurkhetar bikhae jagi karakae gavaarin kayu
giyaan dridaaye daavarvati jaat bhaye dhiyaae samapatam.
Ath Devki Ke Chathhi Putar Bali Lok Te Liyaye Denn Kathan**

Swaiyya

Sri brijnaaik pae tab hi kabi sayaam kahae chali devki aayi.
Chaudeh lokan ke kartaa tum sati ihae mann mae thehraayi.
Ho madhu keetabh ke kartaa badh aaise kari hari jaan badaayi.
Putar jito hamrae hane kans soyu ham kayu tum
dehu mangaayi. (2431)

Chopaiee

Sri Krishna also left, having given vent to his love for all, and (worshipped) bowed at his father's feet. The father accepted him (realized), when he saw him coming, as the creator of the Universe (three worlds). (2429)

He then praised Krishna in many ways, and kept Krishna's thought (picture) in his mind, and worshipped him as the Lord. Sri Krishna also realized the whole situation (of revelation). (2430)

Here the Chapter of Krishnavtar from Dasam Sakand Puran dealing with the episode of Krishna's taking part in the Yagna at Kurukshetra and giving sermon to the milkmaids and then proceeding to Dwarka in| the Bachittar Natak Granth is completed.

Now the episode of bringing back the six sons of Devki from "Bal lok" begins.

Swaiyya

In the meantime Devki came to meet Sri Krishna and said, "I have believed fully in my heart, that you are the creator of this Universe, (fourteen worlds); you alone are the killer of demons Madh and Ketab." She praised Krishna by accepting him as the Lord, and said, "All the sons of mine, killed by Kansa, may please he brought back to me." (2431)

ਆਨਿ ਦੀਏ ਬਲਿ ਲੋਕ ਤੇ ਬਾਲਕ ਮਾਇ ਕੇ ਬੈਨ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਏ।
 ਦੇਵਕੀ ਬਾਲਕ ਜਾਨਿ ਤਿਨੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਠਿ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ।
 ਜਨਮਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਭੀ ਤਿਨ ਕੇ ਹਮ ਬਾਮਨ ਹੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ।
 ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਹੂ ਕੇ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤੇਊ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਲੋਕ ਕੀ ਓਰਿ ਸਿਧਾਏ॥ ੨੪੩੨॥

Aan diye bali lok te baalak maaye ke baen jabae suni paaye.
 Devki baalak jaan tinae kabi sayaam kahae uthi kanth lagaaye.
 Janman ki sudhi bhi tinn ke ham baaman hae ehh baen sunaaye.

Maat pitaa hu ke dekhat hi teyu braham ke lok
 ki orr sidhaaye. (2432)

ਅਥ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕਥਨੰ

ਚੌਪਈ

ਤੀਰਥ ਕਰਨ ਪਾਰਥ ਤਬ ਧਾਯੋ। ਦੁਆਰਵਤੀ ਜਦੁਪਤਿ ਦਰਸਾਯੋ।
 ਅਉਰ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿਯੋ। ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ॥ ੨੪੩੩॥

Ath Subhdara Ko Bayaah Kathan

Chopaiee

Terath karan paarath tab dhaayo. Duaaravati jadupati darsaayo.
 Ayur subhadra roop nihaariyo. Chitt ko sok door kari daariyo. (2433)

ਯਾ ਕੇ ਬਰੋ ਇਹੈ ਚਿਤ ਪਾਯੋ। ਉਹ ਕੋ ਉਤੈ ਚਿਤ ਲਲਚਾਯੋ।
 ਜਦੁਪਤਿ ਬਾਤ ਸਭੈ ਇਹ ਜਾਨੀ। ਬਰਿਓ ਚਹਤ ਅਰਜੁਨ ਅਭਿਮਾਨੀ॥ ੨੪੩੪॥

Yaa ko baro ihae chitt aayo. Uhh ko utae chitt lalchaayo.
 Jadupati baat sabhae ehh jaani. Bariyo chahat arjun abhimaani. (2434)

ਦੋਹਰਾ

ਪਾਰਥ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਨਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਮਝਾਇ।
 ਤੁਮ ਸੁ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਹਰੋ ਹਉ ਨਹਿ ਲਰਿ ਹੋ ਆਇ॥ ੨੪੩੫॥

Dohra

Paarath nikat bulaye kae kahi krisan samjhaye.
 Tum su subhadra ko haro hayu nahi lari ho aaye. (2435)

When Krishna heard these words of the mother, then he arranged to bring back all the sons from bal-lok (netherlands). The poet Siam has stated that Devki hugged them all, considering them as her children. Due to Krishna's benevolence, they could remember their previous life (birth), and they said, we are now brahmins. In the very presence of their mother and father, they went away to heavens (Brahma's land). (2432)

Now the episode of Subhadra's marriage begins.

Chopaiee

Then Arjun left for visiting the holy places of pilgrmage. In Dwarka he met Sri Krishna and saw the beautiful Subhadra there. He got in love with her and he forgot all his worries and afflictions. (2433)

He thought to himself that he should get married with her. On the other hand, even Subhadra developed love for Arjuna (and wanted to possess him). Sri Krishna had realized the whole situation that the egoistic Arjuna wanted to marry Subhadra. (2434)

Couplet

Sri Krishna then called Arjuna and told him to Kidnap Subhadra from there, and he will not come (to reverse her) and fight with you. (2435)

ਚੌਪਈ

ਤਬ ਅਰਜਨੁ ਸੋਈ ਫੁਨਿ ਕਰਿਓ। ਪੂਜਨ ਜਾਤ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਹਰਿਓ।
ਜਾਦਵ ਸਭੈ ਕੋਪ ਤਬ ਭਰੇ। ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਪੈ ਆਇ ਪੁਕਰੇ॥ ੨੪੩੬॥

Chopaiee

Tab arjun soyu phuni kariyo. Poojan jaat subhadra hariyo.
Jaadav sabahe kop tab bhare. Sri jadupati pae aaye pukre. (2436)

ਸਵੈਯਾ

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਬੈ ਤਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਈ।
ਬੀਰ ਬਡੇ ਤੁਮ ਹੂ ਹੋ ਕਹਾਵਤ ਜਾਇ ਮੰਡੋ ਤਿਹ ਸੰਗਿ ਲਰਾਈ।
ਪਾਰਥ ਸੋ ਰਨ ਮਾਡਨ ਕਾਜ ਚਲੋ ਤੁਮਰੀ ਮ੍ਰਿਤ ਹੀ ਨਿਜਕਾਈ।
ਕਿਉ ਨ ਚਲੋ ਤੁਮ ਮੈ ਤਬ ਤੈ ਤਜਿਓ ਆਹਵ ਸਯਾਮ ਇਹੈ ਠਹਿਰਾਈ॥ ੨੪੩੭॥

Swaiyya

Sri brijnaath tabae tinn so kabi sayaam kahae ehh bhaati sunaayi.
Beer bade tum hu ho kahaavat jaaye mando teh sang laraayi.
Paarath so rann maadan kaaj chale tumri mrit hi nijkaayi.
Kiyu naa chalo tum mae tab tae tajiyo aahav
sayaam ihae thehraayi. (2437)

ਚੌਪਈ

ਤਬ ਜੋਧਾ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਧਾਏ। ਪਾਰਥ ਕਉ ਏ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ।
ਸੁਨ ਰੇ ਅਰਜਨ ਤੋ ਤੇ ਡਬਿ ਹੈ। ਮਹਾ ਪਤਿਤ ਤੇਰੋ ਬਧਿ ਕਰਿ ਹੈ॥ ੨੪੩੮॥

Chopaiee

Tab jodha jadupati ke dhaaye. Paarath kayu ee baen sunaaye.
Sunn re arjun to te dari hae. Mahaa patit tero badhi kari hae. (2438)

ਦੋਹਰਾ

ਪੰਡੁ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਨੀ ਇਹੈ ਮਾਰਤ ਜਾਦਵ ਮੋਰ।
ਜੀਅ ਆਤੁਰ ਹੋਇ ਸਯਾਮ ਕਹਿ ਚਲਿਯੋ ਦੁਆਰਕਾ ਓਰਿ॥ ੨੪੩੯॥

Dohra

Pandu putar jaani ihae maarat jaadav mor.
Jiye aatur hoye sayaam kahi chaliyo duyaarkaa orr. (2439)

Chopaiee

Then Arjuna did likewise and kidnapped Subhadra on her way to perform worship at a temple. All the Yadavas were filled with fury, and they raised a hue and cry on approaching Krishna. (2436)

Swaiyya'

The poet Siam has stated that Krishna told to Yadavas, "You consider yourselves great warriors, then go and fight against Arjuna. If you go to wage war against Arjuna, then it would be like inviting your death only. Why do you not go to war against him? I have stopped fighting now, and this is my final decision. (2437)

Chopaiee

Then the warriors of Sri Krishna rushed after him, and told to Arjuna these words, "O Arjuna! So far we were afraid of you. O greatest sinner! To-day we would kill you." (2438).

Dohra

Arjun, the Pandav's son, had realized that Yadavas would kill him. The poet, Siam has stated that (because of this) he decided in his mind and headed for Dawarka. (2439)

ਸਵੈਯਾ

ਸੂਕ ਗਯੋ ਮੁਖ ਪਾਰਥ ਕੋ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਜੀਤ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਮੋਧ ਕੀਓ ਅਰੇ ਪਾਰਥ ਕਿਉ ਚਿਤ ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੋ।
ਬਯਾਹ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਕੀਨ ਤਬੈ ਜਬ ਹੀ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਕਉ ਸਮਝਾਯੋ।
ਦਾਜ ਦਯੋ ਜਿਹ ਪਾਰ ਨ ਪਇਯਤ ਲੈ ਤਿਹ ਅਰਜੁਨ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਯੋ॥ ੨੪੪੦॥

Swaiyya

Sook gayo mukh paarth ko muslidhari jeet jabae greh aayo.
Sri brijnaath samodh kiyo are paarth kiyo chit mae darr paayo.
Bayaah subhadraa ko keen tabae jab hi muslidhari kayu samjhaayo.
Daaj dayo jehh paar naa piyaat lae tehh arjun dhaam sidhaayo. (2440)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਪਾਰਥ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕਉ ਹਰਿ ਕੇ
ਬਯਾਹ ਕਹਿ ਲਯਾਵੰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।**

**ਅਥ ਮਿਥਲਾਪੁਰ ਰਾਜੇ ਅਰੁ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਰੁ ਭਸਮਾਂਗਦ ਦੇਤ
ਕੋ ਛਲ ਕੇ ਮਾਰ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਛਡਾਵਤ ਭਏ**

ਦੋਹਰਾ

ਮਿਥਲ ਦੇਸ ਕੋ ਭੂਪ ਇਕ ਅਤਿਹੁਲਾਸ ਤਿਹ ਨਾਮ।
ਜਦੁਪਤਿ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੈ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਆਠੋ ਜਾਮ॥ ੨੪੪੧॥

**Itt sri bachitar naatak granthe krishnaavatare paarth subhadra
kayu har ke bayaah kari layaavat bhaye dhiyaae samapatam.**

**Ath Mithlaapur Raaje Arr Brahaman Kaa Parsang Arr
Bhasamangad Daint Ko Chhal Ke Maar Rudar
Ko Chhadavat Bhaye**

Dohra

Mithal des ko bhoop ikk atihulaas tehh naam.
Jadupati ki pooja karae niss din aatho jam. (2441)

**ਮਤ ਕੇ ਦਿਜ ਇਕ ਥੋ ਤਹਾ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨ ਲੇਇ।
ਜੋ ਹਰਿ ਕੀ ਬਾਤੈ ਕਰੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਚਿਤ ਦੇਇ॥ ੨੪੪੨॥**

Matt ke dij ikk tho tahaa bin hari naam naa leye.
Jo hari ki baatae karae taahi mae chitt deye. (2442)

Couplet

When Balram, after defeating Arjuna, brought him home, then Arjuna became pale and terrified. Then Sri Krishna advised Arjuna. "O Arjuna! Why are you terrified?" Then he made Balram also realize the truth, then he arranged for the marriage of the Arjuna to Subhadra. The dowry, they gave, was beyond any count. After taking all that dowry Arjuna went to his place (home). (2440)

Here the chapter of Krishnavtar dealing with the kidnapping of Subhadra by Arjuna and then marrying her from Bachittar Natak Granth is completed.

Now the episode of Raja Mothlerpur and the brahmin and killing of the demon Bhas mangad with deceit and getting Rudra released begins.

Couplet

There was a Raja of Mothelapur called Atelmas, who used to worship Sri Krishna during day and night, all the twenty-four hours. (2441)

There used to live a brahmin there, who used to meditate on True Lord's Name (Har Na'm) and would not talk of anything else and would befriend only these persons who would talk about the Lord only. (2442)

ਸਵੈਯਾ

ਭੂਪਤਿ ਜਾਇ ਦਿਜੋਤਮ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਹੇਰਹਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰੈ।
ਅਉਰ ਕਛੁ ਨਹਿ ਬਾਤ ਕਰੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦੋਊ ਸਾਝ ਸਵਾਰੈ।
ਬ੍ਰਿਪ ਕਹੈ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਹੀ ਆਇ ਹੈ ਸਯਾਮ ਹੀ ਆਇ ਹੈ ਭੂਪ ਉਚਾਰੈ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੀ ਚਰਚਾ ਸੰਗ ਸਾਸ ਘਰੀ ਪੁਨਿ ਜਾਮਨ ਟਾਰੈ॥ ੨੪੪੩॥

Swaiyya

Bhoopati jaaye di jotam ke greh hereh sri brijnaath bichaare.
Ayur kachhu nahi baat karae kabi sayaam kahae doyu saajh savaare.
Bipar kahae ghani sayaam hi aaye hae sayaam hi aaye
hae bhoop uchaarae.
Sri brij naaik ki charcha sang saas ghari pun
jaaman taarae. (2443)

ਭੂਪ ਦਿਜੋਤਮ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਚਾਰੀ।
ਮੇਰੇ ਹੈ ਧਿਆਨ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੇ ਇਹ ਅਉਰ ਕਥਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਜੁ ਬਿਸਾਰੀ।
ਦਾਰੁਕ ਕਵੁ ਕਹਿ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਜੁ ਕਰੀ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਤਿਹ ਓਰਿ ਸਵਾਰੀ।
ਸਾਧਨ ਜਾਇ ਸਨਾਥ ਕਰੋ ਅਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰੀ॥ ੨੪੪੪॥

Bhoop di jotam ki ati hi hari ju mann mae jab preet bichaari.
Mere hae dhiyaan ke beech pare ehh ayur kathaa greh ki ju bisaari.
Daaruk kayu kahi sayandan pae ju kari prabh ji tehh orr savaari.
Saadhan jaaye sanaath karo ab sri brijnaath
ihae jiye dhaari. (2444)

ਚੌਪਈ

ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਦੁਇ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ। ਇਕ ਦਿਜ ਕੈ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਆਯੋ।
ਦਿਜ ਨ੍ਰਿਪ ਅਤਿ ਸੇਵਾ ਤਿਹ ਕਰੀ। ਚਿਤ ਕੀ ਸਭ ਚਿੰਤਾ ਪਰਹਰੀ॥ ੨੪੪੫॥

Chopaiee

Tab jadupati duye roop banayo. Ikk dij kae ikk nirap ke aayo.
Dij nirap ati seva tehh kari. Chitt ki sabh chintaa parhari. (2445)

Swaiyya

The Raja of Mithla would visit the brahmin's house and talk about meeting Sri Krishna and to have a glance of him. The poet Siam has stated that both of them would not talk of anything else all the time (morning and evening). The brahmin would say that Sri Krishna would surely come to meet them and the Raja was also saying that Shiam (Krishna) would meet them (visit them). With the talk of Sri Krishna only, they would spend all their time, including their breath, hours and nights. (2443)

Sri Krishna then thought of the love of the brahmin and the Raja in his mind, that both of them were always meditating on him alone, and they had forgotten all about their household chores. So calling his charioteer, and riding his chariot, Sri Krishna left for their place. He also had decided in his mind to visit these saints and satisfy them with his meeting them. (2444)

Chopaiee

Then Sri Krishna assumed two forms, one went to the brahmin and the other visited the Raja. Both the Raja and brahmin served Sri Krishna in their homes with great love, thus ridding themselves of their worries. (2445)

ਦੋਹਰਾ

ਚਾਰ ਮਾਸ ਹਰਿ ਜੂ ਤਹਾ ਰਹੇ ਬਹੁਤੁ ਸੁਖ ਪਾਇ।
ਬਹੁਤੁ ਆਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਜਸ ਕੀ ਬੰਬ ਬਜਾਇ॥ ੨੪੪੬॥

Dohra

Chaar maas hari ju tahaa rahe bahut sukh paaye.
Bahur aapune greh gaye jas ki banb bajaaye. (2446)

Ikk kahi ge dij bhoop kayu brij pati kari iss nehu.
Bed chaar jiyu muhh japae tiyu muhh japp suni lehh. (2447)

ਇਕ ਕਹਿ ਗੇ ਦਿਜ ਭੂਪ ਕਉ ਬ੍ਰਿਜ ਪਤਿ ਕਰਿ ਇਸ ਨੇਹੁ।
ਬੇਦ ਚਾਰਿ ਜਿਉ ਮੁਹਿ ਜਪੈ ਤਿਉ ਮੁਹਿ ਜਪੁ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ॥ ੨੪੪੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਰਾਜਾ ਤਥਾ
ਦਿਜ ਕੋ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਜਾਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।

ਅਬ ਰਾਜਾ ਪਰੀਛਿਤ ਜੀ ਤਥਾ ਸੁਕਦੇਵ ਪਰਸਪਰ ਬਾਚ

ਸਵੈਯਾ

ਕਾ ਬਿਧਿ ਗਾਵਤ ਹੈ ਗੁਨ ਬੇਦ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਤੇ ਸੁਕ ਇਉ ਜੀਯ ਆਈ।
ਤਿਆਗਿ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਧਾਮ ਕੇ ਲਾਲਚ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜਸਤਾਈ।
ਇਉ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਭੇਦ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ਲਖਿਯੋ ਕਛੂ ਜਾਈ।
ਇਉ ਸੁਕ ਬੈਨ ਕਹੈ ਨਿਪੁ ਸੋ ਨਿਪੁ ਸਾਚ ਰਿਦੇ ਅਪੁਨੇ ਠਹਰਾਈ॥ ੨੪੪੮॥

**Itt sri dasam sikandh puraane bachitar naatke granthe
krishnaavatare kaan ju raja tathaa dij ko darshan de kari greh ko
jaat bhaye dhiyaae sampatam.**

Ath Raja Parichhit Ji Tatha Sukdev Parsapar Baach

Swaiyya

Kaa bidhi gavat hae gunn bed suno tum te suk iyu jiye aayi.
Tiyaag sabhae phuni dhaam ke laalach sayaam bhanae prabh ki jastaayi.
Iyu gun gavat bed suno tum rang naa roop lakhiyo kachhu jaayi.
Iyu suk baen kahae nirap so nirap saach ride
apune thehraayi. (2448)

Dohra

Sri Krishna stayed there for four months and felt greatly delighted and then went back home after beating the drum of their praises. (2446)

Sri Krishna, out of their love, told one thing to the Raja and brahmin that they should meditate on him as the four Vedas had directed, and told them to remember this (by listening with attention). (2447)

Here the chapter of Krishnavtar dealing with the meeting with Raja and the brahmin (giving his personal touch) by Sri Krishna from Dasam Sakand Puran Bachittar Natak Granth is completed. Now the episode of the meeting of Sukdev and Raja Preekshit and their talk among themselves begins.

Swaiyya'

"O Sukdev! I have thought to myself that I should ask you about the way the Vedas sing the praises of the Lord and to know from you the answer to my query." The poet Siam has stated that they decided to worship the Lord and sing his praises by giving up all worldly attachments (love of home). Please listen carefully that the Vedas have prescribed this method of singing his praises; that there was no form, colour, sign or symbol of the Lord. "So such words were spoken by Sukdev to the Raja. The Raja (on hearing these words) accepted them as the truth about the Lord. (2448)

ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ਅਭੇਖ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਅੰਤ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਬਤਇਯੈ।
 ਚਉਦਹੁ ਲੋਕਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਨਿ ਰੈਨਿ ਸਦਾ ਜਸੁ ਕੇਵਲ ਗਇਯੈ।
 ਗਿਆਨ ਬਿਖੈ ਅਰੁ ਧਿਆਨ ਬਿਖੈ ਇਸਨਾਨ ਬਿਖੈ ਰਸ ਮੈ ਚਿਤ ਕਇਯੈ।
 ਬੇਦ ਜਪੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾਪ ਸਦਾ ਕਰੀਯੈ ਨ੍ਰਿਪ ਯੋ ਸੁਨਿ ਲਇਯੈ॥ ੨੪੪੯॥

Rang naa rekh abhekh sadaa prabh ant naa aavat hae ju batiyae.
 Chaudeh lokan mae jeh ko din raaen sadaa jass keval gayiyae.
 Giyaan bikhae arr dhiyaan bikhae isnaan bikhae rass mae chitt kaiyae.
 Bed japae jehh ko tehh jaap sadaa kariyae nirap yo
 suni laiye. (2449)

ਜਾਹਿ ਕੀ ਦੇਹ ਸਦਾ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਨੀ।
 ਤਾਹਿ ਪਿਤਾ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਹੂ ਸੁਨਿ ਲੀਨੀ।
 ਜਾਪ ਜਪੈ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਸੁ ਜਪੈ ਨਹਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੀ ਮਤਿ ਹੀਨੀ।
 ਤਾਹਿ ਸਦਾ ਰੁਚਿ ਸੋ ਜਪੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਸੁਕਦੇਵ ਇਹੈ ਮਤਿ ਦੀਨੀ॥ ੨੪੫੦॥

Jaahi ki deh sadaa gunn gaavat sayam ju ke rass ke sang bhini.
 Taahi pitaa hamre sang baat kahi tehh te ham hu suni lini.
 Jaap japae sabh hi hari ko su japae nahi hae jehh ki mati hini.
 Taahi sadaa ruchhi so japiyae nirap ko sukdev ihae
 mati dini. (2450)

ਕਸਟ ਕੀਏ ਜੋ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਸੀਸ ਜਟਾ ਧਰੇ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ।
 ਬਿਦਿਆ ਪੜੇ ਨ ਕੜੇ ਤਪ ਸੋ ਅਰੁ ਜੋ ਦ੍ਰਿਗ ਮੁੰਦ ਕੋਊ ਗੁਨ ਗਾਵੈ।
 ਬੀਨ ਬਜਾਇ ਸੁ ਨ੍ਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ਬਤਾਇ ਭਲੇ ਹਰਿ ਲੋਕ ਰਿਝਾਵੈ।
 ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਕਰ ਮੋ ਨਹੀ ਆਵਤ ਬ੍ਰਹਮ ਹੂ ਸੋ ਜਿਹ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ॥ ੨੪੫੧॥

Kasat kiye jo naa aavat hae kari sees jataa dhare haath naa avae.
 Bidiyaa pade naa kade tap so arr jo drig moond koyu gunn gavae.
 Been bajaaye su nirat dikhaaye bataaye bhale hari lok rijaavae.
 Prem binaa kar mo nahi aavat braham hu so jeh bhed
 naa pavae. (2451)

There was no form, colour or symbol of the Lord, he was always formless, whose limits (Greatness) were not known, which could be explained. His praises were being sung all the time throughout the Universe (in fourteen worlds) (day and night). He is remembered with knowledge, with meditation, by having bath and with true love all the time. The Vedas also meditate on him alone, and we should always worship the Lord only. "O Raja! Listen to these words. (2449)

"The person, whose body was always immersed in Krishna's love, was always singing Lord's praises. He had talked to my father and I have heard from him. All were meditating on Lord's Name, except the person who was lacking wisdom. In fact, we should always meditate on the Lord; and Sukdev gave this advice to the Raja (2450)

The Lord, who cannot be attained by undergoing suffering, neither he could be gained by having matted hair on the head; who cannot be attained by gaining knowledge through studies, nor by performing penance; neither by keeping eyes closed nor by singing his praises. Neither by playing on clarionet, or by dancing or by giving noble teachings, one may please the saints, but without developing true love for the Lord, he cannot be attained, as it was not possible to know his secrets. (2451)

ਖੋਜ ਰਹੇ ਰਵਿ ਸੇ ਸਸਿ ਸੇ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਆਯੋ।
 ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਪਾਰ ਨ ਪਇਯਤ ਜਾਹਿ ਕੇ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹਿ ਬੇਦ ਬਤਾਯੋ।
 ਨਾਰਦ ਤੁੰਬਰ ਲੈ ਕਰਿ ਬੀਨ ਭਲੇ ਬਿਧਿ ਸੋ ਹਰਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ।
 ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਏ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਪਾਯੋ॥੨੪੫੨॥

Khoj rahe ravi se sasi se tehh ko tehh ko kachhu ant naa aayo.
 Rudar ke paar naa paiyat jaahi ke bed sakaae nahi bhed bataayo.
 Naarad tunbar lae kari been bhale bidhi so hari ko gunn gaayo.
 Sayam bhanae bin prem kiye brij naaik so brij naaik paayo. (2452)

ਦੋਹਰਾ

ਜਬ ਨਿਪੁ ਸੋ ਸੁਕ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਨਿਪੁ ਸੁਕ ਕੇ ਸਾਥ।
 ਹਰਿ ਜਨ ਦੁਖੀ ਸੁਖੀ ਸੁ ਸਿਵ ਰਹੈ ਸੁ ਕਹੁ ਮੁਹਿ ਗਾਥ॥ ੨੪੫੩॥

Dohra

Jab nirap so suk yo kahiyo tab nirap suk ke saath.
 Hari jann dukhi sukhi su siv rahae su kahu muhh gaath. (2453)

ਚੌਪਈ

ਜਬ ਸੁਕਾ ਸੋ ਯਾ ਬਿਧ ਕਹਿਯੋ। ਦੀਬੋ ਤਬ ਸੁਕ ਉਤਰ ਚਹਿਯੋ।
 ਇਹੈ ਜੁਧਿਸਟਰ ਕੈ ਜੀਅ ਆਯੋ। ਹਰਿ ਪੂਛਿਓ ਹਰਿ ਭੇਦ ਸੁਨਾਯੋ॥ ੨੪੫੪॥

Chopaiee

Jab suk so yaa bidh kahiyo. Dibo tab suk utar chahiyo.
 Ihae judhisatar kae jiye aayo. Hari poochiyo hari bhed sunaayo. (2454)

ਸੁਕੋ ਬਾਚ

ਦੋਹਰਾ

ਸੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਯਾ ਜਗਤ ਮੈ ਦੁਖੀ ਰਹਤ ਹਰਿ ਸੰਤੋ
 ਅੰਤਿ ਲਹਤ ਹੈ ਮੁਕਤਿ ਫਲ ਪਾਵਤ ਹੈ ਭਗਵੰਤ॥ ੨੪੫੫॥

Suko Baach

Dohra

Suni bhoopati yaa jagat mae dukhi rahat hari sant.
 Ant lahat hae mukati phal paavat hae bhagvant. (2455)

Even the sun and moon were trying to search for him, but they have not realized his greatness and even Vedas have not been able to explain his secrets. Even Narad had been singing, His priases by taking a musical instrument (bina) and a clarionet. The poet Siam has stated that without developing true love even Krishna had not realized the Lord. (2452)

Couplet

When Sukdev told the Raja like this, then Raja requested Sukdev that the saints were suffering in this world whereas the Shiva worshippers were enjoying peace. Please explain to me through an episode (explain this secret). (2453)

Chopaicee

When Raja asked Sukdev like this, then Sukdev wanted to reply. The same question had arisen in Yudistra;s mind also and he had asked Sri Krishna about it. Then Sri Krishna had explained the secret behind it. (2454)

Then Sukdev said -

Couplet

O Raja! Listen to me. The saints of the Lord are always suffering in the world, but then attain Salvation finally and attain unison with the Lord. (2455)

ਸੋਰਠਾ

ਰੁਦ੍ਰ ਭਗਤ ਜਗ ਮਾਹਿ ਸੁਖ ਕੇ ਦਿਵਸ ਸਦਾ ਭਰੈ।
ਮਰੈ ਫਿਰਿ ਆਵਹਿ ਜਾਹਿ ਫੁਲ ਕਛੁ ਲਹੈ ਨ ਮੁਕਤਿ ਕੋ॥ ੨੪੫੬॥

Sortha

Rudar bhagat jag maahi sukh ke divas sadaa bharae.
Marae phir aaveh jaahi phal kachhu lahae naa mukti ko. (2456)

ਸਵੈਯਾ

ਸੁਨ ਲੈ ਭਸਮਾਗਦ ਦੈਤ ਹੁਤੇ ਤਿਹ ਨਾਰਦ ਤੇ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ।
ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰੀ ਰੁਚਿ ਸੋ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ।
ਆਪਨੇ ਮਾਸਹਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਆਗ ਮੈ ਹੋਮ ਕਰਿਯੋ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰਾਯੋ।
ਹਾਥ ਧਰੋ ਜਿਹ ਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਤਿਹ ਛਾਰ ਉਡੈ ਸੁ ਇਹੈ ਬਰੁ ਪਾਯੋ॥ ੨੪੫੭॥

Swaiyya

Sun lae bhasmaagad daint huto tehh naarad te jab hi suni paayo.

Rudar ki sev kari ruchi so bahute din rudreh ko rijhvaayo.

Aapne maaseh kaati kae aag mae hom kariyo naa
rati ku daraayo.

Haath dharo jehh ke sir pae tehh char udae su ihae
barr paayo. (2457)

ਹਾਥ ਧਰੋ ਜਿਹ ਕੈ ਸਿਰ ਪੈ ਤਿਹ ਛਾਰ ਉਡੈ ਜਬ ਹੀ ਬਰੁ ਪਾਯੋ।
ਰੁਦ੍ਰ ਹੀ ਹਉ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਤਿ ਕੈ ਜੜ ਚਾਹਤ ਤਿਉ ਤਿਹ ਤ੍ਰੀਅ ਛਿਨਾਯੋ।
ਰੁਦ੍ਰ ਭਜਿਯੋ ਤਬ ਆਏ ਹੈ ਸਯਾਮ ਜੂ ਆਇ ਕੈ ਸੋ ਛਲ ਸੋ ਜਰਵਾਯੋ।
ਭੂਪ ਕਹੋ ਬਡੋ ਸੋ ਤੁਮ ਹੀ ਕਿ ਬਡੋ ਹਰ ਪੈ ਜਿਹ ਤਾਹਿ ਬਚਾਯੋ॥ ੨੪੫੮॥

Haath dharo jehh kae sir pae tehh chhaar udae jab hi barr paayo.

Rudar hi kayu parthamae hati kae jad chaahat tiyu tehh triye chhinaayo.

Rudar bhajiyo tab aaye hae sayaam ju aaye kae so chhal jarvaayo.

Bhoop kaho bado so tum hi ki bado har hae jehh
aahi bachaayo. (2458)

Sortha

The worshipers of Shiva are always enjoying peace and comforts in this world, but they die and undergo transmigration, being born again and again, without attaining salvation any time. (2456)

Swaiyya'

O Raja! Listen. There used to be a demon named Bhasmangad, and when he heard this thing from Narad with great interest and finally pleased him. He cut his body into pieces and then sacrificed it into the fire pit, without having any fear. He got the blessing that "If he placed his hand on someone's head, he would become (reduced to) ash and fly off." (2457)

On who-so-ever's head, if I were to place my hand, he should be reduced to ashes and fly away. Even he received this invocation (spiritual power), then that fool wanted to kill Rudra himself first of all, so as to kidnap his wife. Rudra tried to run away. Then suddenly Krishna appeared there, and with a (clever) deceitful move got him burnt. O Rajan! You please tell us whether Rudra is greater or Krishna is greater who managed to save (Rudra) him from being burnt. (2458)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਭਸਮਾਗਦ ਦੈਤ ਬਧਹ
ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ।

ਅਬ ਭ੍ਰਿਗਲਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਥਨੰ

ਸਵੈਯਾ

ਬੈਠੇ ਹੁਤੇ ਰਿਖਿ ਸਾਤ ਤਹਾ ਇਕਠੇ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਅ ਮੈ ਅਸ ਆਯੋ।
ਰੁਦ੍ਰ ਭਲੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਿਧੋ ਬਿਸਨੁ ਜੁ ਪੈ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ।
ਤੀਨੋ ਅਨੰਤ ਹੈ ਅੰਤਿ ਕਛੂ ਨਹਿ ਹੈ ਇਕ ਕੋ ਕਿਨ ਹੂ ਨਹੀ ਪਾਯੋ।
ਭੇਦ ਲਹੋ ਇਨ ਕੋ ਤਿਨ ਮੈ ਭ੍ਰਿਗ ਬੈਠੇ ਹੁਤੇ ਸੋਊ ਦੇਖਨ ਧਾਯੋ॥ ੨੪੫੯॥

**Itt sri bachitar naatak granthe krishnaavatara bhasmaagad
daint badheh dhiyae sampaatam.**

Ath Briglataa Ko Parsang Kathan

Swaiyya

Baithe hute rikhi saat taha ikhate tinn ke jiye mae ass aayo.
Rudar bhalo brahmaa kidho bisanu ju pae prithmae jehh ko thehraayo.
Teeno anant hae antt kachhu nahi hae inn ko kin hu nahi paayo.
• Bhed laho inn ko tinn mae bhrig baitho hute
soyu dekhan dhaayo. (2459)

ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਜੀਵ ਹਨੋ ਤਿਹ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰਿਯੋ।
ਗਯੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕੇ ਚਲਿ ਕੈ ਇਹ ਬੇਦ ਇਹ ਰਹੈ ਇਹ ਜਾਨ ਨ ਪਾਰਿਯੋ।
ਬਿਸਨ ਕੇ ਲੋਕ ਗਯੋ ਸੁਖ ਸੋਵਤ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਰਿਖਿ ਲਾਤਹਿ ਮਾਰਿਯੋ।
ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਨ ਗਹੇ ਰਿਖਿ ਪਾ ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰਿਓ॥ ੨੪੬੦॥

Rudar ke dhaam gayo kahiyo tum jeev hano tehh sool sanbhaariyo.
Gayo chaturaanan ke chali kae ehh bed raree ehh jaan naa paariyo.
Bisan ke lok gayo sukh sovat kop bhariyo rikhi laateh maariyo.
Kop kiyo naa gahe rikhi paa ehh sri pati sri brijnaath
bichaariyo. (2460)

Here is the end of description of the killing of Bhasmaged demon from Krishnavatar of Sri Bachittar Natak Granth is completed.

Now the episode of Bhriglata begins

Swaiyya'

There were seven Rishis seated at one place and were discussing whether Rudra was better, or Brahma or Vishnu, whom we should worship and placate first. All the three were limitless, and no one knows their limits (Greatness) and no one had attained them. There was one Rishi, named Bhrigu among them, and he promised (vowed) to gain their secrets. So he started off for perceiving them (meeting them). (2459)

First he went to Rudra's place and told him, "You always are killing the beings" (being annoyed with him) Rudra took up his trident and rushed to kill him. Then Bhrigu went to Brahma's place and said, "He reads (charts) Vedas, but does not know their secrets." After Brahma got annoyed, then he went to Vishnu's place, who was taking rest in peace, so the Rishi being enraged, struck him with his leg. But Vishnu did not get angry, rather he took the Rishis' feet in his hands and sought his pardon for any disrespect. So he accepted Vishnu only as Krishna himself. (2460)

ਬਿਸਨੁ ਜੂ ਬਾਚ ਭ੍ਰਿਗੁ ਸੋ

ਸਵੈਯਾ

ਪਾਇ ਕੋ ਘਾਇ ਰਹਿਓ ਸਹਿ ਕੈ ਹਸ ਕੈ ਦਿਜ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ।
ਬਜ੍ਜ ਸਮਾਨ ਹਿਦੈ ਹਮਰੋ ਲਗਿ ਪਾਇ ਦੁਖਿਓ ਹੈ ਹੈ ਤੁਹਿ ਮਾਰੋ।
ਮਾਗਤਿ ਹਉ ਇਕ ਜੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਜੁ ਮੈ ਛਿਮ ਕੈ ਅਪਰਾਧ ਹਮਾਰੋ।
ਜੇਤਕ ਰੂਪ ਧਰੋ ਜਗ ਹਉ ਤੁ ਸਦਾ ਰਹੈ ਪਾਇ ਕੋ ਚਿਹਨ ਤੁਹਾਰੋ॥ ੨੪੬੧॥

Bisanu Ju Baach Bhrigu So

Swaiyya

Paaye ko ghaaye rahiyo sahi kae hass kae dijj so ehh bhaati uchaaro.
Bajar samaan hirdae lagi paaye dukhiyo have hae tuhi maaro.
Maagat hayu ikk jot um dehh ju pae chhim kae apraadh hamaaro.
Jetak roop dharo jag hayu tu sadaa rahae paaye ko
chihan tuhaaro. (2461)

ਇਉ ਜਬ ਜੈਨ ਕਹੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਰਿਖਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ।
ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਘਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਪੁਨਿ ਆਪਨੇ ਆਸ੍ਰਮ ਮੈ ਫਿਰਿ ਆਯੋ।
ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਬਿਸਨੁ ਕਥਾਨ ਕੋ ਭੇਦ ਸਭੈ ਇਨ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ।
ਸਯਾਮ ਕੋ ਜਾਪ ਜਪੈ ਸਭ ਹੀ ਹਮ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਯੋ॥ ੨੪੬੨॥

Iyu jab baen kahe brij naaik tayu rikhi chitt bikhae sukh paayo.
Kae kae parnaam ghane prabh kayu pun aapne asram mae phir aayo.
Rudar ko braham ko bisnu kathaen ko bhed sabhae inn ko samjhaayo.
Sayaam ko jaap japae sabh hi ham sri brijnaath sahi
prabh paayo. (2462)

ਜਾਪ ਕੀਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਯੋ ਭ੍ਰਿਗੁ ਆਨਿ ਰਿਖੈ ਸਮਝਾਯੋ।
ਹੈ ਰੇ ਅਨੰਤ ਕਹਿਓ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹੀ ਜਾਹਿ ਬਤਾਈ।
ਕ੍ਰੋਧੀ ਹੈ ਰੁਦ੍ਰ ਗਰੇ ਰੁੰਡ ਮਾਲ ਕਉ ਡਾਰਿ ਕੈ ਬੈਠੋ ਹੈ ਡਿੰਭ ਜਨਾਈ।
ਤਾਹਿ ਜਪੋ ਨ ਜਪੋ ਹਰਿ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਠਹਰਾਈ॥ ੨੪੬੩॥

Jaap kiyo sabh hi hari ko jab yo bhrigu aaye kae baat sunaayi.
Hae re anant kahiyo karunaanidhi bed sakae nahi jaaye bataayi.
Krodhi hae rudar gare rund maal kayu daar kae batho hae dinbh janayi.
Taahi japo naa japo hari ko prabh sri brijnaath sahi thehraayi. (2463)

**Then Vishnu told Bhrigu -
Swaiyya'**

Then Vishnu took the leg strike in his normal course, and laughed, then said to the brahmin, "My chest is as hard as stone, so your foot might have got hurt on striking me. I would seek a gift (blessing) from you. If you agree, then please pardon my guilt (fault). Whatever forms I shall assume in the world, your foot mark will remain on the body everytime. (2461)

When Sri Krishna said these words, then the Rishi felt great relief and peace of mind. After paying his homage to the Lord many times, the brahmin returned to his Ashram (place). Then he related the whole story of meeting shiva, Brahma and Vishnu and their reactions to the other Rishis. From that time onwards all the Rishis started, worshipping and meditating on Sri Krishna and started saying, that we have realised the True Lord in the form of Sri Krishna. (2462)

When Bhrigu brahmin related this episode to the other Rishis, then all started worshipping Sri Krishna." O Brother! Vishnu was the limitless Lord, who is called benevolent Lord, whose secrets even Vedas have not been able to explain (realise). Rudra was very furious, and wears a rosary of skulls around the neck, thus he is trying to show off, which is false (not his true self). So do not worship him, rather worship Sri Krishna, as he truly represents the Lord Himself. (2463)

ਜਾਪ ਜਪਿਯੈ ਸਭ ਹੂ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਯੋ ਭ੍ਰਿਗ ਆਨਿ ਰਿਖੋ ਸਮਝਾਯੋ।
 ਜਿਉ ਜਗ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨ ਮਾਨਤ ਤੈਸੇ ਈ ਲੈ ਇਕ ਰੁਦ੍ ਬਨਾਯੋ।
 ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰਿ ਮਾਲਾ ਲੀਏ ਜਪੁ ਤਾ ਕੋ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹੀ ਪਾਯੋ।
 ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਧਿਆਨ ਧਰੋ ਸੁ ਧਰਿਓ ਤਿਨ ਅਉਰ ਸਭੈ ਬਿਸਾਰਯੋ॥ ੨੪੬੪॥

Jaap japiyo sabh hu hari ko jab yo bhrigu aan rikho samjhaayo.
 Jiyu jag bhoot pisaachan maanat taiso ee lae ikk rudar banaayo.
 Ko brahmaa kari maala liye jap taa ko karae tehh ko nahi paayo.

Sri brijnaath ko dhiyaan dharo su dhariyo tinn
 ayur sabhae bisraayo. (2464)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਭ੍ਰਿਗੁਲਤਾ
 ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ।**

ਅਥ ਪਾਰਥ ਦਿਜ ਕੇ ਨਮਿਤ ਚਿਖਾ ਸਾਜ ਆਪ ਜਲਨ ਲਗਾ

ਚੌਪਈ

ਇਕ ਦਿਜ ਹੁਤੋ ਸੁ ਹਰਿ ਘਰਿ ਆਯੋ।
 ਚਿਤ ਬਿਤ ਤੇ ਅਤਿ ਸੋਕ ਜਨਾਯੋ।
 ਮੇਰੇ ਸੁਤ ਸਭ ਹੀ ਜਮ ਮਾਰੇ।
 ਪ੍ਰਭੂ ਜੂ ਯਾ ਜਗ ਜੀਯਤ ਤੁਹਾਰੇ॥ ੨੪੬੫॥

**Itt sri dasam sikandh puraane bachitar naatak granthe
 krishnaavatare bhrigulata prasang barnan
 naam dhiyaaye samapatam.**

**Ath Paarth Dij Ke Namit Chikhaa Saaj Aap Jalan Lagaa
 Chopaiee**

Ikk dij huto su hari gharr aayo.
 Chitt bitt te ati sok janaayo.
 Mere suddh sabh hi jam maare.
 Prabh ju yaa jag jiyat tuhaare. (2465)

When Bhrigu explained to others about this episode, then all of them started worshipping Vishnu. Just as in the world, people believe in ghosts and demi-godss, similarly they (the world) have created this Rudra. Then who was Brahma? Why should anyone worship him by taking a rosary in hand, as through him we cannot realize the True Lord (Prime-Soul). So it would be proper to meditate on Sri Krishna. Whosoever has worshipped him, would forget about all others. (2464)

**Here the chapter of Bhrigulata's episode in Krishnavtar from
Dasam Sakand Puran dealing with Bachittar
Natak Granth is completed.**

**Now the episode of burning of Arjuna in the fire pit on behalf of a
brahmin begins.**

Chopaiee

There was a brahmin, who came to Sri Krishna's place, and gave details of his suffering both mental and economic (monetarily). He said that "the Yama had killed all his sons. So "O Master! In your very life time even, such terrible things were happening in the world." (2465)

ਸਵੈਯਾ

ਦੇਖਿ ਬਿਲਾਪ ਤਬੈ ਦਿਜ ਪਾਰਥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ।
ਰਾਖਿ ਹੋ ਹਉ ਨਹਿ ਰਾਖੇ ਗਏ ਤਬ ਲਜਤ ਹੈ ਜਰਬੇ ਜੀਅ ਆਯੋ।
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਹਿਤ ਪੈ ਚਲਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਹਨ ਤੇ ਸਮਝਾਯੋ।
ਤਾਹੀ ਕਉ ਲੈ ਸੰਗਿ ਆਪਿ ਅਰੂੜਤ ਹੈ ਰਥ ਪੈ ਤਿਨ ਓਰਿ ਸਿਧਾਯੋ॥ ੨੪੬੬॥

Swaiyya

Dekh birlaap tabae dij paarth tayun samae ati ojj janaayo.
Raakhi ho hayu nahi raakhe gaye tab lajat haev jarbo jiye aayo.
Sri brijnaath tabae tehh pae chali aavat bhayo hath te samjhaayo.
Taahi kayu lae sang aap aroodat haev rath pae tinn
orr sidhaayo. (2466)

ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਚਲ ਕੈ ਤਿਹ ਨਾ ਅੰਧਿਆਰ ਘਨੋ ਜਿਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਨ ਆਵੈ।
ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਚੜੈ ਤਿਹ ਠਾ ਤੁ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੀ ਗਤਿ ਹੈ ਤਮ ਜਾਵੈ।
ਪਾਰਥ ਤਾਹੀ ਚੜਿਯੋ ਰਥ ਪੈ ਡਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਯੋ ਸਮਝਾਵੈ।
ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਨ ਸੁਦਰਸਨਿ ਚਕ੍ਰ ਦਿਪੈ ਜਦ ਹੀ ਹਰਿ ਮਾਰਗੁ ਪਾਵੈ॥ ੨੪੬੭॥

Gayo hari ji chal kae tehh thaa andhiyaar ghano jehh drishti naa aavae.
Davaadas soor chade tehh thaa tu sabhae tinn ki gati haav tam jaave.
Paarth taahi chadiyo rath pae darpati bhayo prabh yo samjhaavae.
Chintt karo naa sudarsani chakar dipae jadd hi hari
maarag paavae. (2467)

ਚੌਪਈ

ਜਹਾ ਸੇਖਸਾਈ ਬੋ ਸੋਯੋ। ਅਹਿ ਆਸਨ ਪਰ ਸਭ ਦੁਖੁ ਖੋਯੋ।
ਜਗਯੋ ਸਯਾਮ ਜਬ ਹੀ ਦਰਸਾਯੋ। ਅਪਨੇ ਮਨ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥ ੨੪੬੮॥

Chopaiee

Jahaa sekhsaayi tho soyo. Ahi aasan par sabh dukh khoyo.
Jagyo sayaam jab hi darsayo. Apne mann ati hi sukh paayo. (2468)

ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਇਹ ਠਾ ਹਰਿ ਆਏ। ਹਮ ਜਾਨਤ ਹਮ ਅਬ ਸੁਖ ਪਾਏ।
ਜਾਨਤ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਅਬ ਲੀਜੈ। ਏਕ ਘਰੀ ਇਹ ਠਾ ਸੁਖ ਦੀਜੈ॥ ੨੪੬੯॥

Kehh kaaran ehh thaa hari aaye. Ham jaanat ham ab sukh paaye.
Jaanat dij baalak ab lijae. Ek ghari ehh thaa sukh dijae. (2469)

Swaiyya

On hearing the wailings of the brahmin, Arjun showed his great power and strength (to deal with such things) and said, "Now I will protect your son. But being born dead, Arjun could not help him for his protection, and being ashamed of himself he thought of immolating himself. Then Sri Krishna happened to come that side and advised Arjuna to leave his obstinacy, and taking him on his chariot, he left for the place where those children were abiding. (2466)

Sri Krishna then reached a place, where there was complete darkness and one could not see anything. There were twelve suns shining there, but the net result of all these suns was total darkness. Arjun was also on the same chariot and was frightened. Sri Krishna then made him understand like this. "O Arjuna! Do not worry. When my Sudarshan wheel appears on the scene, then Sri Krishna finds his way." (2467)

Chopaicee

Where all were sleeping on the bed of Sheshnag Seshasayee, having got rid of all their afflictions, but when Seshasayee saw Sri Krishna on waking up from his sleep, who had come from the world, he felt greatly relieved and peaceful. (2468)

"O Krishna! Why have you come to this place? But we know we have got great peace of mind (on seeing you). We know, so you may take away the brahmin children. But by being seated here for sometimes, you may give us some peace and happiness." (2469)

ਚੌਪਈ

ਜਬਿ ਹਰਿ ਕਰਿ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਆਏ। ਤਬ ਤਿਹ ਕਉ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ।
ਜਾਤ ਜਾਇ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਦੇ ਹੋ। ਬਡੋ ਸੁ ਜਸੁ ਜਗ ਭੀਤਰ ਲੈ ਹੋ॥ ੨੪੭੦॥

Chopaiee

Jabi hari kari dij baalak aaye. Tab teh kayu ee bachan sunaaye
Jaat jaaye dij baalak dae ho. Bado su jass jag bheetar lae ho. (2470)

ਤਬ ਹਰਿ ਨਗਰ ਦੁਆਰਿਕਾ ਆਯੋ। ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਦੇ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
ਜਰਤ ਅਗਨਿ ਤੇ ਸੰਤ ਬਚਾਏ। ਇਉ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਭ ਸੰਤਨ ਗਾਏ॥ ੨੪੭੧॥

Tab hari nagar duaarikaa aayo. Dij baalak dae ati sukh paayo.
Jarat agni te sant bachaaye. Iyu prabh ju sabh santan gaaye. (2471)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਦਿਜ ਕੋ ਜਮਲੋਕ ਤੇ
ਸਾਤ ਪੁਤ੍ਰ ਲਯਾਇ ਦੇਤ ਭਏ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ।**

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਜਲ ਬਿਹਾਰ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸੰਗ

ਸਵੈਯਾ

ਕੰਚਨ ਕੀ ਜਹਿ ਦੁਆਰਵਤੀ ਤਿਹ ਠਾ ਜਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਆਯੋ।
ਲਾਲ ਲਗੇ ਜਿਹ ਠਾ ਮਨੋ ਬਨ੍ਹ ਭਲੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਬਯੋਤ ਬਨਾਯੋ।
ਤਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਤਰੈ ਜਦੂ ਨੰਦਨ ਸੋਕ ਸਬੈ ਚਿਤ ਕੋ ਬਿਸਾਰਯੋ।
ਲੈ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਾਲਕ ਦੇ ਦਿਜ ਕਉ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਬਿਜਨਾਥ ਬਡੋ ਜਸੁ ਪਾਯੋ॥ ੨੪੭੨॥

**Itt sri bachitar naatak granthe krishnaavatare dij ko jamlok te
saat putar layaaye det bhaye dhaaye sampaatam.**

Ath Kaan Ju Jal Bihaar Triyan Sang

Swaiyya

Kanchan ki jahi duyaaravati teh thaa jab hi brij bhookhan aayo.
Laal lage jehh thaa mano bajar bhale brij naaik bayot banayō.
Taal ke beech tarae jadd nandan sok sabae chitt ko bisraayo.
Lae triyaa baalak dae dij kayu jab sri brijnaath
bado jass paayo. (2472)

Chopaie'e

When Krishna had got the brahmin's children in his control (hands). then he said, these words, "Go and give back these children to the brahmin on reaching there and win the praises of the world. (2470)

Then Sri Krishna returned to Dwarka, and after giving back the brahmin's children, he felt greatly relieved and pleased. He thus saved his saint (Arjuna) from getting burnt in the fire (immolated). So all saints sang the praises of Sri Krishna. (2471)

**Here the chapter of Krishnavtar dealing with bringing back the
brahmin's seven children from the hell (Yama's land) in
Bachittar Natak Granth is completed.**

**Now the episode of Krishna's Jal-vihar with the
women folk begins.**

Swaiyya'

When Sri Krishna came to Dwarka, the city of gold, where pearls were studded, as if Sri Krishna had arranged these valuable stones being studded there, with great care. Sri Krishna was swimming in the pool having forgotten all his worries of the mind. When he had brought back the children of the brahmin, Sri Krishna had won laurels in the world. (2472)

ਤ੍ਰੀਅਨ ਸੈ ਜਲ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰੁਚਿ ਸਿਉ ਲਪਟਾਏ।
 ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਿਯੋ ਉਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਲਗੀ ਅੰਗਿ ਅਨੰਗ ਬਢਾਏ।
 ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਏਕ ਹੀ ਹੁਇ ਗਈ ਸੁੰਦਰਿ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਏ।
 ਪਾਸ ਹੀ ਸਯਾਮ ਜੂ ਰੂਪ ਰਚੀ ਤ੍ਰੀਆ ਹੋਰਿ ਰਹੀ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ॥ ੨੪੭੩॥

Triyan sae jal mae brij naaik sayaam bhane ruchi siyu laptaaye.
 Prem badiyo unn ke ati hi prabh ko lagi ang anang badaaye.
 Prem so ek hi huye gayi sundar roop nihaar rahi urjhaaye.
 Paas hi sayaam ju roop rachi triyaa heri rahi hari haath
 naa aaye. (2473)

ਰੂਪ ਰਚੀ ਸਭ ਸੁੰਦਰਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਦਸ ਹੂ ਦਿਸ ਦਉਰੈ।
 ਕੁੰਕਮ ਬੇਦੁ ਲਿਲਾਟ ਦੀਏ ਸੁ ਤਿਨ ਉਪਰ ਚੰਦਨ ਖਉਰੈ।
 ਮੈਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭਈ ਸਭ ਭਾਮਨਿ ਧਾਈ ਫਿਰੈ ਫੁਨਿ ਧਾਮਨ ਅਉਰੈ।
 ਐਸੇ ਰਟੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਮ ਕਉ ਤਜਿ ਹੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਗਯੋ ਕਿਹ ਠਉਰੈ॥ ੨੪੭੪॥

Roop rachi sabh sundar sayaam ke sayaam bhanae dass hu diss dayurae.
 Kunkam bedd lilat diye su diye tinn upar chandan khaurae.
 Maen ke basi bhayi sabh bhaamin dhaayi phirae
 phunn dhaaman ayurae.
 Aaise ratae mukh te ham kayu taji ho brijnaath gayo
 kehh thaurae. (2474)

ਢੁੰਢਤ ਏਕ ਫਿਰੈ ਹਰਿ ਸੁੰਦਰਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਸਭ ਭਰਮ ਬਢਾਈ।
 ਬੇਖ ਅਨੂਪ ਸਜੇ ਤਨ ਪੈ ਤਿਨ ਬੇਖਨ ਕੋ ਬਰਨਿਓ ਨਹੀ ਜਾਈ।
 ਸੰਕ ਕਰੈ ਨ ਰਹੈ ਹਰਿ ਹੀ ਹਰਿ ਲਾਜਹਿ ਬੇਚਿ ਮਨੋ ਤਿਨ ਖਾਈ।
 ਐਸੇ ਕਹੈ ਤਜਿ ਗਯੋ ਕਿਹ ਠਾ ਤਿਹ ਹੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਦੇਹੁ ਦਿਖਾਈ॥ ੨੪੭੫॥

Dundat ek phirae hari sundar chitt bikhae sabh bharam badaayi.
 Bekh anoop saje tann pae tinn bekhan ko barniyo nahi jaayi.
 Sank karae naa raree hari hi hati laajeh bechi mano tinn khaayi.
 Aaise kahae taji gayo kehh thaa tehh ho brij naaik
 dehh dikhayai. (2475)

The poet Siam has stated that Sri Krishna with great keen pleasure in the water, got clasped with the women folk, and the women developed great love for him. The women, who were clubbed to Sri Krishna's body developed the lust of sersuous love within their hearts. They were completely enamoured with his love and seeing his beauty, they were completely involved (engrossed) in his love. Krishna was close by, but Sri Krishna was not within their reach, though they were engrossed in his love, and could see him (they could not catch hold). (2473)

The poet Siam has stated that the women folk, interested in Krishna's beauty, were moving around in all the ten directions. They had made saffron marks on the forehead, alongwith (chandan) sandalwood lining on them. All the women were engrossed in the lust of love and then were rushing towards their homes. They were uttering these words, O Sri Krishna! Where have you gone, deserting us alone? (2474)

Some of these women were trying to locate Krishna, as they had great doubts in their mind, and their bodies were covered with beautiful clothes, whose beauty is beyond description. They were not feeling any hesitation and were shouting "Krishna, Krishna and were not feeling any hesitation and were shouting "Krishna, Krishna", only. It appeared as if they had lost all their (shame) modesty and were repeating, "O Krishna! Where have you deserted us; now give us your glance at least" (let us have your glance). (2475)

ਦੋਹਰਾ

ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਮੁਛਿਤ ਭਈ ਖੇਲਤ ਹਰਿ ਕੇ ਸਾਥ।
ਮੁਛਿਤ ਹੈ ਤਿਨ ਯੋ ਲਖਿਯੋ ਹਰਿ ਆਏ ਅਬ ਹਾਥਿ॥ ੨੪੭੬॥

Dohra

Bahut kaal muchhit bhayi khelat hari ke saath.
Muchhit haaev tinn yo lakhiyo hari aaye ab haath. (2476)

ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ ਸੰਗ ਮਿਲਤ ਹੈ ਸੁਨਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਗਾਥ।
ਜਿਉ ਡਾਰਿਓ ਮਿਲਿ ਜਾਤ ਹੈ ਨੀਰ ਨੀਰ ਕੇ। ਸਾਥਿ॥ ੨੪੭੭॥

Hari jann hari sang milat hae sunat prem ki gaath.
Jiyu daariyo mili jaat hae neer neer ke saath. (2477)

ਚੌਪਈ

ਜਲ ਤੇ ਤਬ ਹਰਿ ਬਾਹਰਿ ਆਏ।
ਅੰਗਹਿ ਸੁੰਦਰ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਏ।
ਕਾ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਕਹੈ।
ਪੇਖਤ ਮੈਨ ਗੀਝ ਕੈ ਰਹੈ॥ ੨੪੭੮॥

Chopaiee

Jal te tab hari baahar aaye.
Angeh sundar basatar banaaye.
Kaa upmaa teh ki kabi kahae.
Pekhat maen reejh kae rahae. (2478)

ਬਸਤ੍ਰ ਤ੍ਰੀਅਨ ਹੂ ਸੁੰਦਰ ਧਰੇ। ਦਾਨ ਬਹੁਤ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕਉ ਕਰੇ।
ਜਿਹ ਤਿਹ ਠਾ ਹਰਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ। ਤਿਹ ਦਾਰਿਦ ਧਨ ਦੇਇ ਗਵਾਯੋ॥ ੨੪੭੯॥

Bastar triyan hu sundar dhare. Daan bahut bipran kayu kare.
Jehh teh thaa hari ko gunn gaayo.
Tehh daard dhan deyi gavaayo. (2479)

Couplet

After playing with Sri Krishna (game of love) for sometime, they were totally unaware of their mental condition (were unconscious) and in their unconscious state they had thought that Krishna was in their grasp now. (2476)

The saints get mingled with the Lord on hearing his episodes of love, as if the spilt water was mingling with water again. (2477)

Chopaiee

Then Sri Krishna came out of water and wore beautiful robes on the body. What praises could the poet shower? Infact, the god of love, even gets enamoured with its love. (2478)

The women also wore beautiful dresses. and gave many gifts (alms) to the brahmins. All those persons, who sang the praises of Sri Krishna there, were given wealth and their poverty alleviated. (2479)

ਅਬ ਪ੍ਰੇਮ ਕਥਾ ਕਥਨੰ

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ

ਚੌਪਈ

ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤਿ ਕਬਢੀ ਸੁਨਾਊ। ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਰਿਝਵਾਊ।
ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਤਨਕ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ। ਤਾ ਕੋ ਦੋਖ ਦੂਰ ਹੋਇ ਜਾਵੈ॥ ੨੪੮੦॥

Ath Prem Kathaa Kathan

Kabiyo Baach

Chopaiee

Hari ke sant kabdi sunaayo. Taa te prabh logan rijhvaayo.
Jo ehh kathaa tanak suni paavae. Taa ko dokh door hoye jaavae. (2480)

ਸਵੈਯਾ

ਜੈਸੇ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਅਉ ਅਘ ਕੇ ਸੁ ਬਕਾਸੁਰ ਕੋ ਬਧ ਜਾ ਮੁਖ ਫਾਰਿਓ।
ਖੰਡ ਕੀਓ ਸਕਟਾਸੁਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੋਸਨ ਤੇ ਜਿਹ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਓ।
ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਹੂ ਕੋ ਸੈਨ ਮਥਿਓ ਅਰੁ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਜਿਹ ਮਾਨਹਿ ਟਾਰਿਓ।
ਤਿਉ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸਾਧਨ ਕੋ ਪੁਨਿ ਚਾਹਤ ਹੈ ਸਭ ਪਾਪਨ ਟਾਰਿਓ॥ ੨੪੮੧॥

Swaiyya

Jaise trinaavrat ayu agh ko su bakaasur ko badh jaa mukh phaariyo.
Khand kiyo saktaasur ko gahi kesan te jehh kans pachhariyo.
Sandhi jaraa hu ko saen mathiyo arr satran ko jehh maaneh taariyo.
Tiyu brij naaik sadhan ke pun chaahat hae sabh
paapan taariyo. (2481)

ਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੇ ਰੁਚ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨਿ ਗੀਤਨ ਗੈ ਹੈ।
ਚਾਤੁਰਤਾ ਸੰਗ ਜੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਸੁ ਬੀਚ ਕਬਿਤਨ ਕੇ ਸੁ ਬਨੈ ਹੈ।
ਅਉਰਨ ਤੇ ਸੁਨਿ ਜੋ ਚਰਚਾ ਹਰਿ ਕੀ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਦੈ ਹੈ।
ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਧਰਿ ਕੈ ਤਨ ਯਾ ਭਵ ਭੀਤਰ ਫੇਰਿ ਨ ਐ ਹੈ॥ ੨੪੮੨॥

Jo brij naaik ke ruch so kabi sayaam bhanae phuni geetan gae hae.
Chaaturataa sang jo hari ko jass beech kabitan ke su banae hae.
Ayuran te suni jo charchaa hari ki hari ko mann bheetar dae hae.
So kabi sayaam bhanae dhari kae tann yaa bhav bheetar
pheri naa aae hae. (2482)

Now the episode of True love begins

The poet has said -

Chopaiee

Now I would depict the Kabit about the saints of the Lord. I would be pleasing the saints of the Lord by that. Whosoever hears a bit of this episode, will get rid of his suffering. (2480)

Swaiyya'

The way (Sri Krishna) had killed Trinavarat and Agh, the demons, and he had split Bakasur into two pieces and had thrashed the demon Saktasur into bits and pieces and had knocked down Kansa by holding him with his hair. Sri Krishna had destroyed the army of Jarasandh and had completely annihilated the egoism (pride) of the enemy. In the same manner, Sri Krishna would like to destroy the sins of his saints completely. (2481)

The poet Siam has stated that "the saint (bhakta) who sings the praises of Sri Krishna with devotion, or the poet who writes the praises (greatness) of Sri Krishna in poetry form, or the person, who listens to the episodes of Sri Krishna from others and meditates on him, the poet Siam has stated that such a person then does not take birth in this world in human form (attains Salvation). (2482)

ਜੋ ਉਪਮਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਗਾਇ ਹੈ ਅਉਰ ਕਬਿਤਨ ਬੀਚ ਕਰੈਗੇ।
 ਪਾਪਨ ਕੀ ਤੇਊ ਪਾਵਕ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜਰੈਗੇ।
 ਚਿੰਤਾ ਸਭੈ ਮਿਟ ਹੈ ਜੁ ਰਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਨ ਮੈ ਤਿਨਕੇ ਅਘ ਬਿੰਦ੍ਰ ਟਰੈਗੇ।
 ਜੇ ਨਰ ਸਯਾਮ ਜੂ ਜੇ ਪਰਸੇ ਪਗ ਤੇ ਨਰ ਫੇਰਿ ਨ ਦੇਹ ਧਰੈਗੇ॥ ੨੪੮੩॥

Jo upmaa brijnaath ki gaaye hae ayur kabitan beech karage.
 Paapan ki teyu paavak mae kabi sayaam bhanae kabhun naa jaraege.
 Chintt sabhae mitt hae ju rahi chhin mae tinn ke
 agh brind tarage.

Jo narr sayaam ju je parse pag te narr pheri naa
 deh dharage. (2483)

ਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੋ ਰੁਚੀ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨਿ ਜਾਪੁ ਜਪੈ ਹੈ।
 ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਬਹੁ ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਕਉ ਧਨ ਦੈ ਹੈ।
 ਜੇ ਤਜਿ ਕਾਜ ਸਭੈ ਘਰ ਕੇ ਤਿਹ ਪਾਇਨ ਕੇ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਦੈ ਹੈ।
 ਭੀਤਰ ਤੇ ਅਬ ਯਾ ਜਗ ਕੇ ਅਘ ਬਿੰਦ੍ਰਨ ਬੀਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਜੈ ਹੈ॥ ੨੪੮੪॥

Jo brij naaik ko ruchi so kabi sayaam bhanae phuni jaap japae hae.
 Jo tehk ke hitt kae mann mae bahu mangan logan kayu dhan dae hae.
 Jo taji kaaj sabhae ghar ko tehk paain ke chitt bheetar dae hae.
 Bheetar te ab yaa jag ke agh bindran beer bidaa
 kari jae hae. (2484)

ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਓ ਨ ਕੀਓ ਬਹੁਤੋ ਤਪ ਕਸਟ ਸਹਿਓ ਤਨ ਕੋ ਅਤਿ ਤਾਯੋ।
 ਕਾਸੀ ਮੈ ਜਾਇ ਪੜਿਓ ਅਤਿ ਹੀ ਬਹੁ ਬੇਦਨ ਕੋ ਕਰਿ ਸਾਰ ਨ ਆਯੋ।
 ਦਾਨ ਦੀਯੋ ਬਸਿ ਹੈ ਗਯੋ ਸਯਾਮ ਸਭੈ ਅਪਨੋ ਤਿਨ ਦਰਬ ਗਵਾਯੋ।
 ਅੰਤ੍ਰਿ ਕੀ ਰੁਚਿ ਹੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਜਿਹ ਹੇਤ ਸੋ ਕੀਓ ਤਿਨ ਹੂ ਹਰਿ ਪਾਯੋ॥ ੨੪੮੫॥

Prem kiyo naa kiyo bahuto tap kasat sahiyo tann ko ati taayo.
 Kaasi mae jaaye padiyo ati hi bahu bedan ko kari saar naa aayo.
 Daan diye basi haev gayo sayaam sabhae apne tinn darab gavaayo.
 Antri ki ruchi kae hari siyu jehh hett so kiyo tinn
 hu hari paayo. (2485)

The person, who sings the praises of Sri Krishna or writes his praises in poetry form, according to the poet Siam, that person then does not burn in the fire of sins. Whosoever develops love of Sri Krishna and gets immersed in his meditation with concentration of mind for a little while even, would get rid of all his sins and his worries would be cast away. The person, who would worship the lotus feet of Krishna, would not again go through the transmigration of soul (would not be born again). (2483)

The poet Siam has stated that the person who would recite the sermons of Krishna, and meditate on Sri Krishna with devotion or gives alms to the poor in the name and love of Sri Krishna, or the persons forgetting about household chores, meditates in heart would get rid of all their sins in this life itself, and proceed to heavens themselves (Brahmin lok). (2484)

(On the other hand), if a person does not develop love of Sri Krishna, but performs penance, and undergoes hardships and body suffering, or goes to Kashi and studies all the Vedas with great concentration, would not attain the real essence of life. Was Krishna in the control of such persons, who gave many offerings (in alms)? No, infact they have lost their wealth without purpose. But whosoever has developed love for Sri Krishna with devotion, in their hearts, have attained unison with the Lord. (Sri Krishna). (2485)

ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਬਕ ਲੋਚਨ ਮੁੰਦ ਕੈ ਬੈਠਿ ਰਹਿਓ ਜਗ ਭੇਖਿ ਦਿਖਾਏ।
 ਮੀਨ ਫਿਰਿਓ ਜਲ ਨ੍ਹਾਤ ਸਦਾ ਤੁ ਕਹਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਰਿ ਮੋ ਹਰਿ ਆਏ।
 ਦਾਦੁਰ ਜੋ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਰਟੈ ਸੁ ਬਿਹੰਗ ਉਡੈ ਤਨਿ ਪੰਖ ਲਗਾਏ।
 ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਸੰਤ ਸਭਾ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹੂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰਿਝਾਏ॥ ੨੪੮੬॥

Kaa bhayo jo bak lokan moond kae baithi rahiyo jag bhekh dikhaaye.
 Meen phiriyo jall naavat sadaa tu kahaa tehh ke kari mo hari aaye.
 Daadur jo din raaen ratae su bihang uadae tani pankh lagaye.
 Sayaam bhanae ehh sant sabhaa bin prem kahu
 brijnaath rijhaaye. (2486)

ਲਾਲਚ ਜੋ ਧਨ ਕੇ ਕਿਨਹੂ ਜੁ ਪੈ ਗਾਇ ਭਲੈ ਪ੍ਰਭ ਗੀਤ ਸੁਨਾਯੋ।
 ਨਾਚ ਨਚਿਓ ਨ ਖਚਿਓ ਤਿਹ ਮੈ ਹਰਿ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਕੋ ਪੈਡ ਨ ਪਾਯੋ।
 ਹਾਸ ਕਰਿਓ ਜਗ ਮੈ ਆਪੁਨੋ ਸੁਪਨੋ ਹੂ ਨ ਗਿਆਨ ਕੋ ਤਤੁ ਜਨਾਯੋ।
 ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਿਓ ਜਗ ਮੈ ਆਪੁਨੋ ਸੁਪਨੇ ਹੂ ਨ ਗਿਆਨ ਕੋ ਤਤੁ ਜਨਾਯੋ।
 ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਰਿ ਕਾਹੂ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਯੋ॥ ੨੪੮੭॥

Lalach jo dhan ke kinhun ju pe gaaye bhalae prabh geet sunaayo.
 Naach nachiyoo naa khachiyoo tehh mae hari lok alok ko
 paed naa paayo.

Haas kariyo jag mae aapuno supne hu naa giyaan ko tat jaanayo.
 Prem binaa kabi sayaam bhanae kari kaahu ke mae
 brij naaik aayo. (2487)

ਹਾਰਿ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਪਨੇ ਕੋ ਬਨ ਮੋ ਬਹੁਤੋ ਤਿਨ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ।
 ਸਿਧ ਸਮਾਧੀ ਅਗਾਧਿ ਕਥਾ ਮੁਨਿ ਖੋਜ ਰਹੇ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ।
 ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨ ਸੰਤਨ ਕੇ ਮਤਿ ਯੋ ਠਹਰਾਏ।
 ਭਾਖਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਜਿਹ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਏ ਤਿਹ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਰਾਏ॥ ੨੪੮੮॥

Haar chale greh aapne ko ban mo bahuto tinn dhiyaan lagaaye.
 Sidh samaadhi agaadhi katha amuni khoj rahe hari haathi naa aaye.
 Sayaam bhanae sabh bed kateban santan ke mati yo thehraaye.
 Bhaakhat hae kabi sant suno jehh prem kiye tehh sri
 pati paaye. (2488)

What is the use, if someone closes his eyes and sits like a crane, and shows off in the guise (garb) of a saint, or goes on bathing (at holy places) like a fish, but it would be futile. Will he attain the Lord? The poet Siam has stated that the frog, who goes on making noise day and night or a person flies off like a bird (to all places), (according to the poet) the saints have confirmed that without developing love for Krishna, no one could placate him or please him. (2486)

If someone has sung the praises of the Lord for the greed of collecting wealth, or someone has danced for the purpose of worship, but without getting absorbed in it, then he would not find the wonderous path of the Lord's attainment. Infact, he has made a fun of himself in the world, as he had not sought the essence of worship even in his dreams. The poet Siam has stated without true love with devotion and dedication, no one has attained unison with Sri Krishna. (2487)

If some people have left their homes and gone to the forest, and have meditated there for long, or like a sidha have gone into a trance, or like a muni have listened to holy episodes, they have tried to seek the Lord, but have failed in their efforts. The poet Siam has stated that all the Vedas, Katebs, and saints with their teachings have stressed on this thing only. The poets have stated, "O Saints! Listen carefully! Whosoever has developed love of the Lord, have attained him. (2488)

ਛਤ੍ਰੀ ਕੋ ਪੂਤ ਹੋ ਬਾਮਨ ਕੋ ਨਹਿ ਹੈ ਤਪੁ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਕਰੋ।
 ਅਰੁ ਅਉਰ ਜੰਜਾਰ ਜਿਤੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਤੁਹਿ ਤਿਆਗਿ ਕਹਾ ਚਿਤ ਤਾ ਮੈ ਧਰੋ।
 ਅਬ ਗੀਝਿ ਕੈ ਦੇਹੁ ਵਹੈ ਹਮ ਕੋ ਜੋਊ ਹਉ ਬਿਨਤੀ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਰੋ।
 ਆਉ ਕੀ ਅਉਧਿ ਨਿਦਾਨ ਬਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੂਝਿ ਮਰੋ॥ ੨੪੮੯॥

Chhatri ko poot ho baaman ko nahi kae tap aavat
 hae ju karo.
 Arr ayur janjaar jito greh ko tuhi tiyaag kahaa chitt
 taa mae dharo.
 Ab reejh kae dehu vahae ham ko joyu hayu binti
 kar jori karo.
 Jab aayu ki audhi nidaan banae ati hi rann mae tab
 joojh maro. (2489)

ਦੋਹਰਾ

ਸਤ੍ਰਹ ਸੈ ਪੈਤਾਲਿ ਮਹਿ ਸਾਵਨ ਸੁਦਿ ਥਿਤਿ ਦੀਪ।
 ਨਗਰ ਪਾਟਵਾ ਸੁਭ ਕਰਨ ਜਮੁਨਾ ਬਹੈ ਸਮੀਪ॥ ੨੪੯੦॥

Dohra

Satrah sae paetaal mahi saavan sudi thiti deep.
 Nagar paavtaa subh karan jamunaa bahae sameep. (2490)

ਦਸਮ ਕਥਾ ਭਾਗੌਤ ਕੀ ਭਾਖਾ ਕਰੀ ਬਨਾਇ।
 ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭ ਧਰਮ ਜੁਧ ਕੇ ਚਾਇ॥ ੨੪੯੧॥

Dasam katha bhaagot ki bhaakha kari banaaye.
 Avar baasnaa naahi prabh dharma judh ke chaaye. (2491)

"I am the son of a Kashatriya, and not of a brahmin, so how do I know the art of performing penance? As such, I cannot perform penance. Should I concentrate on household chores forgetting the Lord? So pray bestow on me your blessings with your pleasure, which I am requesting you with folded hands, that when my end of life approaches near, then I may die fighting in a dreadful battle (for virtuous cause). (2489)

Couplet

"I have completed this noble piece of work in Savan (July/August) on 7th day of descending moon in 1745 Bikrami Samvat (1688 A.D.) at Paonta, where Jamuna flows nearby. (2490)

• This is the Dasam Sakand episode of Bhagwat Puran in Brij bhasha. "O Lord! I have no other desire in my heart, except fighting for a noble and virtuous cause (righteous causes) that is my prayer to God for this cause. (2491)

ਸਵੈਯਾ

ਧੰਨ ਜੀਓ ਤਿਹ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਚਿਤ ਮੈ ਜੁਧੁ ਬਿਚਾਰੈ।
ਦੇਹ ਅਨਿਤ ਨ ਨਿਤ ਰਹੈ ਜਸੁ ਨਾਵ ਚੜੈ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਾਰੈ।
ਧੀਰਜ ਧਾਮ ਬਨਾਇ ਇਹੈ ਤਨ ਬੁਧਿ ਸੁ ਦੀਪਕ ਜਿਉ ਉਜੀਆਰੈ।
ਗਿਆਨਹਿ ਕੀ ਬਢਨੀ ਮਨਹੁ ਹਾਥ ਲੈ ਕਾਤਰਤਾ ਕੁਤਵਾਰ ਬੁਹਾਰੈ॥ ੨੪੯੨॥

Swaiyya

Dhann jiyo tehh ko jag mae mukh te hari chitt mae judh bicharae.
Dehh anit naa nitt rahae jass naav chadae bhav saagar tare.
Dheeraj dhaam banaye ihae tann budhi su Deepak jiyu ujiaarae.
Giyaaneh ki badni manhu haath lae kaatrata kutvaar buhaarae. (2492)

**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਧਯਾਇ
ਇਕੀਸਵੇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ।**

**Itt sri dasam sikandh puraane bachitar naatak granthe
krishnaavatare dhaaye ikisavo sampatam satt subham sat.**

Swaiyya'

In this world, the life of a person is worth while and praise-worthy if he recites Lord's True Name and desires for fighting a battle for a virtuous cause, as this human body is perishable and is not everlasting. If someone boards a boat of praise (due to fighting for a righteous cause), he will cross this worldly ocean (of falsehood) with success. Let us make this body an abode of patience, and burn the lamp of knowledge in (hand) the mind, throwing out the falsehood of weak mindedness (cowardliness) from this body. (2492)

Here the chapter of Krishnavtar, of Dasam Granth Puran in Bachittar Natak (21st episode) is completed. All is well.

Other Publications by the Author

1. Philosophy of Sikh Gurus.
2. The four Pillars of Sikhism
3. The Eternal Bliss
4. The Universal Message of Guru Granth Sahib (in four volumes)
5. Zafarnamah
6. The Essence of Sri Guru Granth Sahib (in 5 vols.)
7. Amrit Boond Suhavani (Punjabi)
8. I am proud to be a Sikh.

*In the Everlasting memory
of
my wife
Parshotam Kaur Makin
(1930-2015)*

The Essence of Sri Guru Granth Sahib

This work involved me completely in the translation of Sri Guru Granth Sahib in English Prose and took me, to complete it, 10 years from 1990 to 2000. In fact this is the best part of my life, as the whole day was spent in studying and understanding each hymn and then writing its meaning first in Punjabi and then translating that Punjabi version into English Prose. The hymns of each page took two days to complete the job in English version, giving not the literal meanings, but the essence of each hymn, as understood by me. Of course, even a life time is not enough to deal with this subject, as Gurbani is too deep in its philosophy for any individual to really understand and then express it in a foreign language.

In fact, the Guru has clarified it by giving the final verdict by saying:

“ਆਪ ਆਪਨੀ ਬੁਧ ਹੈ ਜੇਤੀ। ਬੁਣਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤੈਹੋ ਤੇਤੀ।”

as such human being has his limitations, but the effort is always rewarded.

II. a) Philosophy of Sikh Gurus

- i) This deals with the *banis* of Nitname, namely Jap Ji, Jaap Sahib, Sukhmani Sahib and Swaiyyais etc.
- ii) This book is in two parts, the first part dealing with the meaning of the Gurbani and the second one giving its philosophy under ten headings.

b) The Four Pillars of Sikhism

There are four main pillars of Sikhism, namely Guru, Lord's will (Hukam) Sadh Sangat and Naam.

True Name is to be attained through the help and benevolence of the Guru. The Guru helps us to understand the meaning and purpose of human life, and then understanding Gurbani with its simple version and guidance through four main-supports.

- c) The Eternal Bliss - It deals with the philosophy of Anand Sahib by Guru Amar Das Ji. It helps us to understand the purpose and meaning of human life and understanding Sikh Philosophy with simple version of Gurbani and its guidance.
- d) The Universal Message of Guru Granth Sahib. It deals with a simple explanation of the the philosophy of Sikhism and explained briefly with its meaning and objectives , All the hymns are listed. It is meant for those, who feel they have no time to read the full version or scope of the philosophy of

Guru Granth Sahib. So in simple language, in few words it deals with the central idea of each hymn. in four volumes.

- e) Zafarnama - Letter of Victory written by Guru Gobind Singh Ji to Aurangzoh at the end of hostilities. It poems a part of the present work (5 volumes).
- f) Amrit Boond Suhavani (ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੂੰਦ ਸੁਹਾਵਣੀ)

All the hymns of Guru Granth Sahib, with Rehaou (ਰਹਾਉ) are listed and explained fully in Punjabi language.

- g) I am proud to be a Sikh - briefly explains the beauty of Sikh tenets and Sikh philosophy

